

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Katolsk Orientering

Tiedemann på trapperne	• side 3
Katolske »protestanter«	• side 4
Biskoppen om jubileet	• side 6
Domstol under pres	• side 9
Mystik er for alle	• side 10

Biskopper
mod krig
men
i Irak
vokser
pressede
kristnes
tillid
til Gud

Side 7

Fred er en pligt - og en gave fra Gud, siger Paven.

Foto: Reuters

»Fred og ikke krig med Irak«

Religionerne spiller en særlig rolle, siger Paven

I sin nytårsprædiken i Peterskirken appellerede Pave Johannes Paul II kraftigt til alle verdens statsoverhoveder om at

løse konflikten med Irak med fredelige midler.

- Også i dag er freden en pligt, sagde Paven og fortsatte:- Og for at skaffe fred må religioner spille en særlig rolle, formanede den 82-årige Pave, der understregede, at i sidste ende er freden også en gave fra Gud.

En særlig indats må der gøres i "Det hellige Land", fremhævede Paven.

- En fredelig løsning på denne meningsløse broderstrid burde for længst have været fundet, var Pavens mening. Men for at opnå denne fred er det nødvendigt med et samarbejde mellem alle, der tror på Gud.

Moder
Teresa
bliver
helgen
i oktober

Vatikanet (KNA) Efter den korteste saligkæringsproces i nyere kirkehistorie, bliver Moder Teresa af Calcutta saligkåret den 19. oktober i Rom. Det har den orden, hun grundlagt, "Kærlighedens Missionærer" meddelt.

Samme dag gav Vatikanets Kongregation for Helgenkæring grønt lys for den kirkelige dyrkelse af ordenssøsteren. Da underskrev Johannes Paul II nemlig to dekretter, som fremhæver, at Agnes Gonxha Bojaxhiu, som var født i Albanien, var i besiddelse af heroisk dyd, og at der ved hendes formidling var udvirket et mirakel.

Lederen af ordenen, Søster Nirmala, og initiativtageren til helgenkæringsprocessen, pater Brian Kolodiejchuk, begrundede valget af datoen med, at tidspunktet ligger tæt på 25-årsdagen for pavevalget af Johannes Paul II. Netop denne dag fejrer Kirken den årlige missionssøndag. Samtidig afsluttes det af Paven udråbte rosenkransår. Præfekten for Vatikanets Helgenkæringskongregation, kardinal José Saraiva Martins, kalder Moder Teresa "en af de mest fremragende skikkelser i det 20. århundrede".

Normalt kan saligkæringsprocesser først gå i gang fem år efter kandidatens død. I dette tilfælde har Pave Johannes Paul II givet en særtilladelse.

Moder Theresa blev født i 1910 og døde i 1997.

Syndsforgældelse på kredit

Der bringes jævnligt katolske nyheder i de danske medier. De danske journalister synes at være særligt gavmilde med spalteplassen, når det drejer sig om nye detaljer om pædofilisager, Kirkens påståede enorme formue, den "polske" Pave eller hans "magtfulde" biskopper. Indlæg om disse og lignende sager bliver bragt på fremtrædende plads i aviserne eller først i TV-nyhederne.

Men set fra et katolsk standpunkt er den danske presses behandling af Kirken herhjemme præget af en noget tilfældig udvælgelse af stof. Man bringer gerne reportager og interviews af "skandaløse" forhold uden at vise ret megen forståelse for baggrunden. Naturligvis skal "rigtige" skandaløse forhold i Kirken omtales i medierne, det har også Paven påpeget for nyligt. Men nogle journalister lægger gerne spalteplass til, når disse frivillige outsiders og kirkelige kværanter har set sig gal på ét eller flere forhold i Kirken. I Kirken er der adskilligt, som dens medlemmer må acceptere - noget, som ikke findes i det omgivende samfund. En del heraf er tids- og kulturelt bestemt, mens andet er cen-

trale traditioner, som ikke kan ændres, hvis Kirken fortsat skal kunne stå på en bræksteg, hvor fællesnævneren er katolsk.

Dækningen af katolsk stof i de hjemlige medier under ét er for meget præget af sensations- og skandalestof på den ene side, og "pip"-nyheder på den anden - for nu at sætte sagen lidt på spidsen. Hvad er der galt med den mere eller mindre gyldne mellemvej, hvor man kunne skrive noget mere om Kirkens åndelige og pastorale sider, f.eks. de katolske skoler, vallerterne, de katolske forlags virksomheder, vore kommende præster, eller en sognepræsts arbejdsdag, blot for at nævne eksempler. Men de er nok ikke så interessante...

Tit oplever man, at hvis der så er lidt spalteplass tilovers, eller ti sekunder tilbage af TV-avisen, at der bringes en kort meddelelse eller et klip fra en pave-messe med en million deltagere, eller fra en bodsprocession i Sevilla på langfredag. Sådanne småglimt til sidst, især i radio og TV, kaldes for "pip-nyheder" og kan f.eks. være noget om en meget grim hund, et morsomt svindelnummer - eller, som nævnt, en pave-

messe eller en bodsprocession. For det er da mere eller mindre "pip", at voksne mænd klæder sig ud i lange, hvide dragter med spidse huer og bærer en meget tung religiøs statue gennem gaderne.

Man kan kun gætte sig til en forklaring på disse mærkværdige udvalg af emner: Medierne skal jo se på deres oplagstal og lytter/seertal, og "afslørende" journalistik om samfundets spidser, sex, kriminalitet og penge, har altid givet pote. Man interesserer sig meget lidt for, hvorfor en million unge mennesker gider komme til en pave-messe i Paris. I landets største avis blev der bragt et billede (på side 14) af denne pave-messe og dagen efter et citat fra en 25-årig deltager, som forsøgte at beskrive, hvad han følte, da han så Paven: "Det var det bedste øjeblik i mit liv. Jeg føler mig ... yngre." Dette blev bragt på side 11 under overskriften "Kort nyt fra udlandet".

Hvad Paven havde sagt til de unge osv., lod ikke til at være værd at referere. Konklusionen hos den almindelige læser må derfor have været noget i retning af: "Pip!".

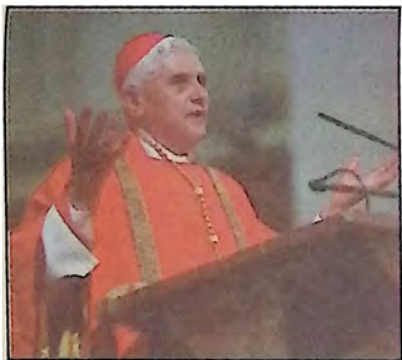
Når der således samler sig en million mennesker til en begivenhed i Europa, kan begivenheden nemt i medierne blive gjort til næsten ingenting og tilmed latterliggjort. Sådant kan man - med eller uden hensigt - bidrage til at vedligeholde de almindelige fordomme om Den katolske Kirke.

Valget af overskrifter til en artikel kan også give hele historien en uventet drejning: En dansk avis bragte for nogle år siden en lille notits om, at en "driftig" spansk sognepræst havde fået installeret en kreditkortlæser ved kirkens indgangsport, så besøgende nu også på denne måde kunne give et bidrag til kirkens vedligeholdelse. For så vidt interessant, men notitsen fik overskriften "Syndsforgældelse på kredit"! I notitsen var syndsforgældelse ikke omtalt med ét ord, men -- har journalisten eller redaktøren nok tænkt - alle ved jo, at katolikker kan betale for at få syndsforgældelse, så nu kan de altså også få den på kredit...

Helge Clausen

Læserne skriver

Helligånden giver os plads

Kardinal Josef Ratzinger.

Arkivfoto

I KO nr. 19 skriver Martin Ebert at tidsånden ikke er Helligånden. Det er nok rigtigt, men det betyder ikke, at alt i Kirken er opfyldt af Helligånden, eller at alt, hvad der udgår af officielle skrivelser fra Den katolske Kirke er udtryk for Helligåndens virke. I et interview til det sydtyske fjernsyn den 15. april 1997 kommenterede kardinal Ratzinger Helligåndens virke i valget af en pave. Som svar på et spørgsmål, om han virkelig tror, at Den hellige Ånd spiller en rolle i pavevalget, svarer han:

"Det ville jeg sige nej til i den forstand, at Den hellige Ånd udvælger Paven, for dertil er der alt for mange modsatte eksempler, som Den hellige Ånd tydeligvis ikke ville have valgt. Jeg vil hellere sige, at Ånden ikke tager konkret kontrol over sagen, men som den gode lærer overlader så meget plads til os, i frihed, uden helt at forlade os... Muligvis er den eneste sikkerhed, Helligånden giver os, at tingene ikke bliver totalt ruineret (min oversættelse)". På samme måde har Kirken sagt og skrevet meget som næppe er fyldt af Helligånden f.eks. velsignelsen af kors-tog eller bandlysningen af Bruno. Jeg tror, vi kommer længere ved i ærlighed og sand kærlighed til Kirken at diskutere de forhold, der optager mennesket i dag og undgå at stemple nogen som hovmodige eller fjerne fra Helligånden, blot fordi der er uoverensstemmelser. Herrens (og derved Helligåndens) veje er uransagelige.

Nik Bredholt
Via Varrone 9
00193 Roma - Italia

Ikke altid Helligånden

I en kommentar kritiserer Martin Ebert mig for at forveksle tidsånden med Helligånden (K.O. 19/2002). Det er dog med urette, for jeg ved udmærket godt, at Helligånden ikke nødvendigvis er identisk med det noget uklare begreb tidsånden. Det gælder ikke kun den moderne tidsånd, men også de fortidige. Vil man hævde, at Kirkens nutidige øvrighedspersoners udtalelser alene er et resultat af Helligåndens vejledning, blokerer man efter min mening for en forståelse af deres historiske forudsætninger. Desuden får man problemer med tidligere tiders udtalelser, for eksempel om hekkes eksistens, kvinders manglende fornuft og solens rotation om jorden. Ligesom

med fordømmelsen af demokrati som verdslig styreform og af begrebet religionsfrihed.

Ebert har en tro på, at Gud gennem Helligånden "påvirker menneskene i Kirken således, at de rigtige personer vælges". Om end jeg ikke vil afvise, at det undertiden kan være tilfældet, har jeg som historiker svært ved at tro det generelt, for i så fald skulle det gælde alle paver og biskopper fra oldkirken til i dag. Svært har jeg også ved at forstå, at det skulle være Guds vilje, at der hvert minut skal dø en ulandskvinde i forbindelse med graviditet eller fødsel, når Gud har givet os mulighed for at ændre på de økonomiske og sociale forhold, der er årsagen. Når man ikke vil det, er det udtryk

for en tidsånd, der for længst er passé.

Sluttelig vil jeg gøre opmærksom på, at Ebert opererer med et kirkebegreb, der tilhører fortiden. Efter Andet Vatikankoncil er Kirken ikke længere identisk med Paven og hans kardinaler i Rom. Den er det troende folk. Derfor er det ikke nødvendigvis hovmod at kritisere Kirkens øvrighedspersoner, når de glemmer det. Tværtimod. Det kan være udtryk for en omsorg og bekymring for det menneskelige fællesskab, der er Kirken.

Kaare Rübner Jørgensen
Peter Bangs Vej 137
2000 Frederiksberg

Redaktion:

Ansvarshavende redaktør: Birgit Stresino
Redaktionschef: Annica Skønberg
Annoncer og abonnement: Lisbeth Rønne

Frivillige medarbejdere: Karen Grzelak, Kirsten Kjærulff, Hans Thulstrup, Carla Bennati Schou, Jacob Thomsen.
Arkiv: Birte Mandrup Christensen, Hannelore Nybo Rasmussen

Redaktion og annoncer: Vesterbrogade 28, 4.
DK-1620 København V. Telefon 3321 1444
Fax 3324 4975. E-mail: redaktion@ko-press.dk

Udgiver: Ansgarstiftelsen, Bredgade 69 A,
DK 1260 København K.
Tryk: Morsø Folkeblad, DK 7900 Nykøbing Mors.
Oplag 16.800

Rigtigt eller forkert citeret

Selv om Kirken "ikke er demokratisk", har vi dog alle ret til at udtale os, selv om vi ikke er eksperter på området.

Er det fordomme, når man altid har forstået, at Darwin ikke påstod, at vi "nedstammer fra aberne", men at vi på et vist tidspunkt var på et abelignende stadie? (Aber er sta-

dig aber.) Karl Marx, lærte vi i skolen, har skrevet, at "religion er opium for folket". Senere forstod jeg, at det (vist) er forkert citeret. Det korrekte skulle være: "Religion bruges som opium for folket".

Søren Kirkegaards "Menneskets fortvivlede kamp for mulighed" viser måden, at

komme gennem livet på. Ståstedet er: Gud den kærlige, tilgivende Gud. Vi undersøger både i fortid, nutid og fremtid, men har lagt alt i Guds hånd.

Aase Larsen
Bøgeparken 155
Kgs. Lyngby

Debat: Angiv altid navn, adresse og telefonnumre på indsendte læserindlæg. Redaktionen forbeholder sig ret til at forkorte og bringe uddrag af indsendte indlæg. Et læserbrev må højst fylde 300 ord.

Kun 20 trappetrin behøver Erling Tiedemann gå fra sit hjem til den nye arbejdsplads.

Sandheden skal ses i lyset af troen

Katolsk Orienterings nye chefredaktør går til opgaven med ydmyghed

Tekst og foto Birgit Stresino

For Katolsk Orienterings nye chefredaktør, Erling Tiedemann, er det lidt af et lykketræf, at hans tiltrædelse på bladet netop falder sammen med "Det internationale Bibelår". Den bibel-engagerede Tiedemann kunne sikkert ikke have ønsket sig en bedre redaktionel start. Et stofområde, der netop nu aktualiseres, af den megen fokus, bibelåret kaster på Den hellige Skrift. Så skal vi gætte på, at bladets læsere snart beriges med artikler om dette emnet.

At Erling Tiedemann går meget op i Bibelen, er der nok ingen tvivl om. Han er med i bestyrelsen for Det Danske Bibelselskab og har brugt to år af det, der skulle være hans otium efter 20 år som amtsborgmester i Vejle, på at studere bibelteologi i Paris. Også følgende kommentar fra hustruen Vivian Tiedemann bekræfter hans bibelinteresse:

- Erling havde ingen moral i Paris, siger hun med et glimt i øjet.

Vivian Tiedemann mener hermed, at hendes mand, Erling Tie-

demann, ikke havde tid til at studere moralteologi, som hun selv gjorde, da de var i Paris, men at han udelukkende koncentrerede sig om bibelstudierne.

Sagde først - nej!

Og hvad får så Erling Tiedemann til at kaste sig over nye udfordringer, nu da han netop har afsluttet sit formandskab i Det Etske Råd, og som andre 70-årige vel burde sætte sig hen i lænestolen med en god bog og et godt glas rødvin?

- Jo, siger Erling Tiedemann i et tonefald, der vidner om, at det her er noget, han har tænkt godt igennem.

- For det første er det svar på en opfordring! Biskoppen ringede og spurgte mig. Men faktisk sagde jeg først - nej!

Men nu er det sådan, at Erling og Vivian Tiedemann, når de overvejer en seriøs beslutning, der skal tages, ikke straks siger en hel masse for og imod og så igen imod og for og på denne måde bindes af ordene. De tier stille og skriver i stedet små sedler til hinanden, når de har overvejet sagen grundigt. Så efter forespørgslen gik de i gang med

sedlerne. Og efter lidt frem og tilbage viste sedlerne fra dem begge, at de godt ville alligevel.

En ledig hånd

- Der er to ting i det, fortsætter Erling Tiedemann. Vi er begge vokset op som katolikker og har gjort hele turen med. Den katolske Kirke er vores Kirke. Vi er vokset ind i den og holder af den.

- Jeg kunne se, at bladet nu stod og manglede en hånd. Jeg havde en hånd, der var ledig. Det følte jeg mig forpligtet af. Det viste sig, at Vivian også syntes, der var brug for vores fælles hånd. Det skrev hun på sedlen. Så derfor sagde vi ja!

Erling Tiedemann går til opgaven som chefredaktør på bispedømmets blad med nogen ydmyghed, forsikrer han. Det skyldes, at han aldrig tidligere har arbejdet i pressen og siddet på dennes side af bordet. Hans side af bordet har altid været "offerets" side. Den side, hvor den der bliver interviewet og leverede stof til pressen, sidder. Nu bliver det ham, der skal styre, hvad der kommer til at stå i Katolsk Orienterings spalter.

Ligesom mange andre trosfæller

mener Erling Tiedemann også, at det er dejligt, at vi katolikker har vores eget medie, der hver 14. dag når ud til alle medlemmer af Den katolske Kirke i Danmark.

Bladet skal styrke troen

- Katolsk Orientering er et knaldgodt projekt, siger han. Det er godt, at Kirken i Danmark bruger både tid og penge på den vigtige opgave, det er at udgive et fælles blad, i hvilket vi styrker hinanden i den kristne tro. I en moderne verden, som den vi lever i, og hvor kristenheden har det svært, har vi brug for at blive styrket. Katolsk Orientering er en kanal, hvor vi kan bringe hinanden næring til vores kristne tro. Artiklerne i bladets skulle derfor gerne hjælpe os med at vurdere det, der sker omkring os, så vi får en opinion i forhold til den verden, vi lever i. Derfor er Katolsk Orientering ikke bare et klubblad. Det er heller ikke nogen almindelig avis. Det, der skrives, må være set i troens realitet, siger han.

Og hvad den nye chefredaktør så mener med at se sandheden i "troens realitet", forklarer han med, at vi må regne med, at Gud er der, og

ham kan vi stole på, forholde os til, og forvente os noget af.

- Bladets fysiske omfang, nemlig at det kun udkommer hver 14. dag betyder dog, at vi ikke kan alt, men derfor kan vi godt alligevel anlægge et helhedssyn på det, vi kan. Vi kan således ikke være aktuelle, men vi kan følge op på og reflektere over det, der er aktuelt.

Selv om Erling Tiedemann som nævnt går til opgaven med nogen ydmyghed, forsikrer han, at han godt kan lide at stå på tæerne og udsætte sig selv for noget.

Så selv om han om formiddagen fortsat vil passe sit jurastudium på Københavns Universitet, regner han med om eftermiddagen at være oppe på tæerne på Katolsk Orientering. Han behøver ikke engang at tage elevatoren for at nå op på redaktionen, men kan gå på tæerne de tyve trappetrin der er, for familien Tiedemann bor i samme ejendom som bladet, blot en etage længere nede.

Og må den afgående redaktør slutte denne velkomst til den tiltrædende redaktør med at ønske al mulig lykke og arbejdsglæde samt Vorherres velsignelse i den nye opgave?

Katolsk protestforening vil have medindflydelse

Med ti års forsinkelse har Den katolske Kirke i Danmark også fået sin "Wir sind Kirche"

Af Birgit Stresino

Endnu en forening i katolsk regi har set dages lys. Denne gang er det ikke katolikker, der vil lighed mellem trosfund. Eller et litterært selskab omkring Johannes Jørgensen. Nej, en katolsk protestforening som dem, der findes i de store katolske lande rundt om os, er nu opstået her til lands. Dog i forhold til andre steder - med ti års forsinkelse.

Stor opmærksomhed

En gruppe katolikker, der kalder sig "Vi er også kirke" har allerede vakt stor opmærksomhed i den altid skandalehungrende verdslige presse.

Således har "Jyllands-Posten" kunnet oplyse, at "vrede københavnske katolikker danner en forening i protest mod biskoppen". "Kristeligt Dagblad" skriver, at den ny forening vil indføre demokrati i Den katolske Kirke i Danmark.

Også i denne omgang er det biskop Czeslaw Kozon, de utilfredse katolikker retter skytsets imod. Således har

den nye bispebolig i Hellerup, det tidligere præsteseminarium med et antal kollegieværelser, givet anledning til presseskriverier om en biskop, der vil leve i luksus.

Biskoppen vil gerne tale med repræsentanter fra den nye protestforening og høre deres argument, hvis de henvender sig til ham. Men landets katolske biskop er først blevet gjort bekendt med den nye forenings eksistens og deres protest mod hans nye bolig gennem pressen. Det bliver der dog nu rådet bod på, idet foreningens formand Bent Raith overfor Katolsk Orientering oplyser, at man planlægger en kontakt til biskoppen.

Værner om helheden

Biskoppen siger, at han da er klar over, at der er katolikker, der er utilfredse med det ene eller det andet i Kirken. Som for eksempel pastor Niblers afgang som sognepræst i Lyngby. Men, understreger han, er det jo hans opgave at værne om Kirkens helhed.

Biskoppen mener nemlig, at kritikere ofte koncentrerer sig om nogle få områder,

der ikke altid er relevante, eller som stiller krav til Kirken, for eksempel af læremæssig karakter, og som ikke kan indfries.

Billedet forvrænges

- Naturligvis går den megen kritik mig på, siger biskop Czeslaw Kozon. For uanset hvor mange de er, eller uanset fænomenets omfang, forvrænger det billedet af Kirken i den brede offentlighed, der ikke ved, hvad Den katolske Kirke er.

Foreningens bestyrelse består af Børge Mannov, Snekkersten, Merete Skov-Hansen, Eskildstrup, Kristine Fog-Morrisette, Kgs. Lyngby, og Monique Buch, Frederiksberg. Formanden er Bent Raith, Skibby.

Det fremgår ikke af den pressemeddelelse, der er sendt ud, hvor mange medlemmer foreningen består af. Men Benth Reith oplyser, at han skønner, at der er henvendte hundrede medlemmer, men at han vil undersøge sagen, og give Katolsk Orientering det rigtige tal. Dette tal har vi imidlertid ikke fået.

Lignende foreninger som den, der nu er opstået i Danmark, har eksisteret flere steder i udlandet i en halv snes år, blandt andet i Østrig og Tyskland.

Ud af 25 millioner mulige katolikker i de landet, har

over en million skrevet under på, at de støtter "Wir sind Kirche". I USA har interessen dog været begrænset, idet kun 35.000 ud af Amerikas 40 millioner katolikker er med i protesten mod Kirken, oplyser biskop Kozon..

Om Kirken skal have kvindelige præster, om cølibatet skal afskaffes, om fraskilte gengifte skal have ret til kommunion, er emner, som "Wir sind Kirche" tager op.

- I Danmark ønsker "Vi er også Kirke" større medindflydelse på Kirkens liv, siger Bent Raith, men vi må desværre konstatere, at Kirkens ledelse gennemfører beslutninger hen over hovedet på os og uden at lytte til os.

Biskop Czeslaw Kozon er af den opfattelse, at protesten beror på en mangel på føling med, hvad Kirken er, og at det er et misforstået forsøg på at ville gøre Kirken aktuel og skaffe den større tilslutning. - Men grunden til, at folk ikke kommer så meget i Kirken i dag, skyldes ikke de her forhold, forsikrer biskoppen, men snarere, at mange ikke har fået et personligt trosforhold.

- Sagen er ikke at tilpasse troslivet efter udvendige forhold. Men man må tage det alvorligt, som troen går ud på, og leve et liv i bøn og i et personligt forhold til Gud, slutter Czeslaw Kozon.

KORT NYT

Foto: Frits Sand Nielsen

Kald i sang og musik

Den franske sanger og guitarist Jean-Yves Tourbin gav få dage før jul koncert i Sankt Nikolaj kirke i Esbjerg. Både Jean-Yves Tourbin og hans kone Mona er dybt troende katolikker og oplever sangen og musikken som deres kald til evangelisation. Koncerten blev derfor en smuk og mediativ oplevelse, forlyder det fra Esbjerg. Jean-Yves er kendt over hele Frankrig, men det var første gang, der har været bud efter hans åndelige sange i Danmark. Jean-Yves Tourbin har for eksempel komponeret sange til Jomfru Maria, Den hellige Josef, Moder Teresa, til forsvar for mongolbørn og meget andet. Han har med bistand fra irske og danske musikere indspillet mange af sangene på CD og kasettebånd. I Frankrig tager han gerne rundt til for eksempel menigheder og skoler. Det samme vil han også gøre, når han sammen med sin kone besøger Danmark, hvis nogen gerne vil høre hans sange. Formidlingen kan ske gennem pastor Benny Blumensaat i Esbjerg.

Jørgensen-symposium

Johannes Jørgensen Selskabet planlægger et symposium i Svendborg i forbindelse med byens 750 års jubilæum til sommer. Søndag 17. august bliver datoen, hvor der på Byskolen i Svendborg vil blive holdt foredrag og fremført kunstneriske indslag om æresborgeren, journalisten, forfatteren og digteren Johannes Jørgensen.

Meningen er at belyse Johannes Jørgensens forfatterskab så bredt som muligt, derfor inviteres ikke kun medlemmer af Johannes Jørgensen Selskabet til arrangementet. Symposiumet vil være åbent for alle.

Selskabet er for øvrigt blevet medlem af paraplyorganisationen for litterære selskaber i Danmark, der tæller omkring 30. Og her viser det sig, at Johannes Jørgensen Selskabet er et af de store, idet selskabernes medlemsantal ligger på gennemsnitligt 50. Johannes Jørgensen Selskabet har nu 96 medlemmer.

Foto: Eva Maria Nielsen

Biskoppen havde nogle travle dage på Færøerne

Der var meget, som skulle nås, da biskop Czeslaw Kozon besøgte Færøerne. Visitten var ivrigt værdsat og det blev et glædeligt gensyn - men så var det også fire år siden sidst. Ikke mindst var biskoppens fødselsdag en begivenhed som de færøske katolikker nødig ville gå glip af, og over land og hav kom de for, sammen med ham, at fejre dagen.

En stor og højtidelig begivenhed var det også, da biskoppen kunne optage 14-årige Maria Magnussen i Den katolske Kirke. I kredsen af menighedsmedlemmer, familie og venner fik hun af sin biskop eukaristiens, firmelsens og siden hen også bodens sakramenter.

Udover møder med menighedsmedlemmer og menigheds-

råd, havde den katolske biskop lejlighed til, at møde Færøernes lutherske biskop, Hans Jakup Joensen, og han deltog også i den bønnegruppe for engelsktalende, som blev dannet af sr. Maria, fmm, for 11 år siden.

Videre besøgte han børnene som, under ledelse af sr. Marisa, fmm, går i søndagsskolen. Af de 20-30 børn der regelmæssig kommer i skolen, er kun få katolikker. De øvrige kommer fra forskellige andre trossamfund, men sammen lytter de til historier fra Bibelen, de synger, tegner og beder.

Efter 10 travle dage, tog biskop Kozon tilbage til København, og på Færøerne håber nu hans flok på, at det ikke skal vare så længe, inden dens hyrde vender tilbage.

Maria Magnussen i færøsk dragt sammen med biskop Kozon den dag, hun blev optaget i Kirken. Foto: Franciskanersystarar

Lille ny i gammel menighed

Biskop Czeslaw Kozon hilser her på Silkeborg menigheds yngste. Lille Andrea Mørk Vittrup var med til at fejre Kirkens 90-års fødselsdag. Ved samme lejlighed fik to aktive kvinder i menigheden overrakt den pavelige orden Pro Ecclesia et Pontifice for mange års engageret tjeneste i Kirken. De to kvinder bærer begge navnet Margrethe. Den ene er Silkeborg menighedsorganist gennem 30 år, Margrethe Segalt. Den anden er børnehaveleder i 25 år og menighedsrådsformand i mange år, Margrethe Mørk Pedersen.

KORT NYT

Ny Vincent-formand

Sankt Vincent Grupperne i Danmark har fået ny formand. Det er Henrik Loldrup fra Hørsholm, der samtidig er kasserer for grupperne. Den mangeårige formand, vincentpræsten Andrzej Papuga har af helbredsmæssige grunde ønsket at træde tilbage. Pastor Papuga fortsætter dog som kontaktperson til Sankt Vincentpræsternes Provincial i Holland med hvem de danske grupper i mange år har haft et tæt samarbejde.

Sankt Vincent Gruppernes formål er at støtte udvalgte missionsstationer og nødhjælpsprogrammer i udviklingslandene. Og at mange har nydt godt af det store, uselviske arbejde der gennem årene er blevet gjort, tyder de mange takkebreve i gruppernes nyhedsbrev om.

Foto: Birgit Stresino

Charlottes mormor

Den populære receptionist på bispekontoret, Charlotte Wendt åbner 15. januar døren til Mormor.

Mormor er navnet på den sandwichbar, som for Charlotte og hendes australskfødte mand Quentin i seks år har været et brændende ønske. Ved at knokle med, hvad de har kunnet overkomme af rengøringsjob og andet arbejde, har de sparet penge sammen for at opnå deres drøm. Helt let har det heller ikke været at finde et egnet sted. I to år har de ledt, men fandt her for et par måneder siden netop de rigtige lokaler. Og hvor? Ja, ganske tæt på bispekontoret i Bredgade. Så ingen tvivl om, at Charlotte vil føle sig hjemme her. Hun er flere gange sprunget til, når der har været behov for en receptionist på bispekontoret, hvor hendes mor Lisbeth Wendt arbejder. Senest har Charlotte passet telefonen et års tid, og der står ry om hendes venlige og kærlige måde at betjene katolikkerne på.

Girokort til Katolsk Orientering

I slutningen af januar udsendes girokort til betaling af Katolsk Orientering. To gange om året beder vi vore læsere om at yde et bidrag til bladets drift. Opkrævningerne udsendes som PBS-girokort ligesom sidste gang. Dengang opstod der nogen forvirring, fordi bispekontoret havde udsendt PBS girokort i stedet for postvæsenets, som de plejer. Nogen troede de automatisk var blevet tilmeldt PBS. Det er der ingen, der bliver, med mindre man selv beder om det. Og det er der faktisk rigtig mange, der syntes, er en god idé. Ellers er girokortene ganske at behandle som de tidligere kort der, er sendt ud. Og vi på Katolsk Orientering er taknemlige, hvis I betaler det frivillige bidrag. Beløbet er også som det plejer, 185 kroner.

Hundrede kroner billigere

Desværre har vi fra forlaget fået opgivet en forkert pris på bogen "Skønnet er det ukendte". Det er en bog om Niels Stensen af læge dr. med. Troels Kardel, som blev anmeldt i Katolsk Orientering nummer 18. Vi kan glæde læserne med, at bogen er hundrede kroner billigere, end vi skrev. Den koster nemlig kun 165 kr. og ikke 265 kr.

De tjekkiske biskopper:

Pavens vision opfyldt i København

Foto: KNA

Prag (KNA) De tjekkiske biskopper har betegnet EU-topmødet i København som en "opfyldelse af Pave Johannes Paul II's vision".

Pavens vision

I en offentliggjort erklæring i Prag appellerede den tjek-

kiske bispekonference til katolikkerne om nu aktivt at støtte udvidelsen af Den europæiske Union med til lande, som blev vedtaget den 13. december i København, deraf otte stater, som indtil 1989 lå på den anden side af "jernetæppe".

Allerede før 1989 havde

Paven altid et Europa for øje, som "åndede med begge sine lunge". I 2004 vil dette i det mindste delvis gå i opfyldelse, understregede biskopperne.

Tilbage til Europa

For Den tjekkiske Republik

vil optagelsen betyde "en tilbagevenden til det område af Europa, som vi hører til på grund af den kulturelle identitet". Biskopperne var overbeviste om, at det nye Europa også vil blive et "Europa af åndelige værdier". Uden disse værdier er den europæiske enhed ikke mulig.

Fyn ud af katolsk fjernsynsforbund

Eva Antkowiak

Da vi ikke gennem flere år har kunnet få tilsendt en liste over vore medlemmer fra hovedforbundet, er Katolsk Orientering den eneste mulighed, vi har, for at komme i forbindelse med vore medlemmer. Katolsk Orientering læses jo af alle katolikker. Og det vi gerne vil orientere vore medlemmer om er, at Fynskredsens ifølge forbundets vedtægter § 4 stk. 5 har udmeldt sig af Katolsk Radio- og Fjernsynsforbund pr. 1. januar 2003 og den 2. juli har meddelt dette til biskop Kozon.

Vor begrundelse er manglende aktivitet og medlemspleje i hovedforbundet og

deraf følgende stærkt dalende medlemstal. Vor lokale kreds, Fynskredsen, har været økonomisk lammet, da vore kontingentandele er blevet tilbageholdt i hovedforbundet.

Fynskredsens fremtid som uafhængig og under ændret navn vil blive afgjort ved et møde først i år 2003, hvor det vil vise sig, om man ønsker at fortsætte.

Jeg vil gøre opmærksom på, at det skal overvejes grundigt, da medieverdenen er en anden end for få år siden - og under hurtig udvikling.

Der tages i dag stærkt hensyn til lytter- og seertal-

lene i Danmarks Radio ved valg af programmer.

Programrådene er nedlagt,

og vi har ikke længere repræsentation af katolikker, som kan fremføre katolsk efterkritik, råd og forslag.

Vi har i Katolsk Radio- og Fjernsynsforbund hverken haft nogen indflydelse på antallet af katolske messer i Danmarks Radio, eller på, hvilke sogne der fik disse tildelt.

De fleste af os seere og lyttere har i dag mulighed for at finde katolske messer og udsendelser på kanaler fra udlandet, dersom sygdom eller alder hindrer os i at komme til messe i eget sogn.

Da den katolske liturgi er international, forstås den, uden at man kender det fremmede sprog.

Fremtiden er nær, og snart bliver vi i stand til selv at ud-

vælge, hvad vi ønsker at se - og hvornår. Derfor er det et spørgsmål, om tiden ikke er inde til at nedlægge det katolske lytter- og seerforbund. Den højeste aktivitet, der kan blive tale om, er et årligt blad - og det er for lidt for medlemmerne i en forening.

Desuden kan enhver, der er utilfreds med etik eller overfladiskhed i Danmarks Radio samt enhver, der har fornuftige ønsker om katolske programmer, der må skønnes at have almen interesse, henvende sig direkte til Danmarks Radios Lytter- og Seerservice og forvente absolut seriøs behandling.

Små forbund og foreninger kan næppe opnå mere.

Dette til orientering for katolske lyttere og seere.

Pater Palle Vintens sidste færd

Af Stig Holsting

Det er velkendt blandt Palle Vintens mange venner, at han i alt, hvad han foretog sig, var højst utraditionel. Det kan derfor ikke undre nogen, at der også måtte ske noget særligt i forbindelse med hans sidste færd.

Dette skrives, fordi der tilsyneladende verserer forskellige historier om, hvad der blev af hans urne. Som den direkte ansvarlige - ifølge hans eget ønske - kan jeg hermed berette følgende, som altså kommer til at stå til troende:

Da pater Vinten kom til Sostrup i 1983, tilbød den gamle priorinde, søster Sofie, at han, når det blev aktuelt, kunne blive begravet

på Sostrups lille private begravelsesplads. Dette tilbud tog han glad imod, men betingede sig via et "Min sidste vilje"-dokument, at alt skulle ske så billigt og så anonymt som muligt.

Da Sostrup skiftede ledelse fik han bekræftet dette ønske, men siden måtte han flytte og talte i og for sig ikke videre om sin sidste vilje ud over, at han stadig mente, at have "et hjørne til gode" på den lille kirkegård. Ved hans død blev dette også bekræftet fra Sostrups side.

Men pater Vinten havde glemt at tage sin abbed i ed, så efter hans død henvendte denne sig til mig og anmodede om at få pater Vintens urne med til Clervaux, for at han kunne komme til at hvile blandt sine med-

brødre. Det var nu ikke så lige til en sag. Et "Min sidste vilje"-dokument skal respekteres, med mindre tungtvejende grunde taler for noget andet. Her trådte hans biologiske familie til og sanktionerede - såfremt jeg også talte derfor - at abbedens ønske kunne efterkommes. Via dommeren i Grenaa, som måtte en tur over Kirkeministeriet, blev det muligt at omstøde dokumentet ud fra følgende argumenter. 1. Pater Vinten havde siden 1989 ikke haft nogen kontakt med og tilknytning til Sostrup. 2. Pater Vinten havde altid været en lydlig munk. 3. Abbedens ønske om, at pater Vinten hørte til i klosterfamilien var velbegrundet. Desuden kunne man på enhver måde efterkomme pa-

P. Palle Vinten O.S.B. døde den 21. juli 2002, 91 år.

Arkivfoto

ter Vintens ønske om, at alt skulle være så enkelt, så billigt og så ubesværet som muligt, lige bortset fra, at der på hans grav ved klosteret i Clervaux kom til at stå et nydeligt stenkors med hans navn.

Dette sidste kunne jeg ved selvsyn konstatere ved et nyligt besøg i klosteret, og at hans grav i øvrigt ligger ganske nær en smuk Maria-statue.

Nytår - jubilæumsår

På trods af, at årsskifter er noget regelmæssigt tilbagevendende og derved nemt bliver noget, man ikke gør sig dybe tanker om, vil der dog også være mange individer og fællesskaber, for hvem det ene eller det andet nytår kommer til at betyde noget særligt: året med en forestående familiebegivenhed, afslutningen af en uddannelse, fejring af en mærkedag.

For vor hjemlige Kirke er det nye år bestemt til at være noget særligt, nemlig 50-året for bispedømmets oprettelse og dermed for et vigtigt jubilæum. Mange historiske mærkedage er ikke mere end en støtte af vor erindring om fortidens begivenheder, især når det, der fejres, ikke længere har nogen umiddelbar forbindelse med vor nuværende situation. Når man fejrer en eksisterende institutions jubilæum, er det næsten som at fejre et menneske, altså én som er levende, aktiv og betyder noget for os. Vort bispedømme er på én gang en institution og et fællesskab af mennesker, nemlig os alle sammen. Derfor bliver det særligt vedkommende at mindes den historiske baggrund, fejre, at vi er til her og nu samt at gøre os tanker om fremtiden.

Vi fejrer konkret, at Pave Pius XII den 29. april 1953 ophøjede Det apostoliske Vikariat Danmark til Bispedømmet København. Biskop Theodor Suhr, der siden 1939 havde ledet Kirken herhjemme, havde indtil da været apostolisk vikar og titularbiskop af Baecio, d.v.s. båret titlen af et nedlagt bispesæde i Dalmatien. Nu kunne han kalde sig biskop af København. Hvad er forskellen, kunne man spørge både dengang og nu? Hvad betød det for den kirkelige hverdag? Man fortsatte med den samme biskop, de samme præster, de samme institutioner, og fordi 50 år ikke er lang tid i kirkehistoriens lys, er der stadig nogle, der husker tiden før som en tid, der ikke var meget forskellig fra den, der fulgte umiddelbart efter.

Ofte anlægger vi et så pragmatisk syn på tingene, at hvis det ingen umiddelbart praktisk betydning har, bekymrer vi os ikke om såkaldte formaliteter. I mange tilfælde kan det være sundt nok; men når det drejer sig om det, der har med vort trosliv at gøre, skal vi passe på ikke at reducere tingene til noget rent praktisk, fordi vi derved nemt vil løbe den risiko, at vor trospraksis løsrives fra sin grund, nemlig Gud og fællesskabet i Kirken. Meget af det, vi er tilbøjelige til at reducere til formaliteter, fortæller os nemlig meget ofte om den dybere mening med det, vi foretager os som katolikker.

En kirkelig struktur skal ikke kun tilgodes, at tingene fungerer rent praktisk, juridisk og finansielt. At være Kirke betyder at have et helt specielt forhold til Gud, til vore trosfæller og til andre dele af det kirkelige fællesskab. Derudover markerer opgraderingen af et kirkeligt område ofte, at der er sket en vækst, som berettiger til øget selvstændighed og understreger en mere permanent karakter.

Vort bispedømmes tilblivelse kan ikke kun betragtes som kronen på et værk, som begyndte i 1800-tallet, da det på ny blev muligt for katolikker at udøve deres tro offentligt og fuldt lovligt. Selv om vi kan nævne en række skæringspunkter: den første selvstændighed med oprettelsen af præfektoret i 1868, ophøjelsen til vikariat i 1892 og bispedømmets

grundlæggelse i 1953, vil det være for snævert kun at betragte denne sidste begivenhed som resultatet af en kort missionshistorie, der begyndte med grundlovens religionsfrihed i 1849. Først og fremmest kan vi se tilbage på den store del af hele vort lands fælles kristne arv, der begyndte med de første forsøg på at bringe kristendommen til Danmark som led i evangeliseringen af resten af Europa. Fra Sct. Ansgars tid og fremefter var Danmark en naturlig del af den øvrige kristne og d.v.s. katolske verden.

Selv om det kom til et tragisk brud mellem kristenheden i Danmark og store dele af det øvrige Europa ved reformationen, kan den tid, der fulgte herefter, ikke kun betragtes som en parentes, som et intermezzo mellem middelalderens katolske kristendom og genetableringen af vore katolske kirkelige forhold i nyeste tid. For det første er Den danske Folkekirke den kirkelige sammenhæng, der for de fleste af vore landsmænds vedkommende har båret kristendommen frem til vor tid, uagtet de mange og store ting, vi stadig er uenige om. Dernæst har mange af vore danske katolikker deres baggrund i Folkekirken og betragter med rette, hvad de har modtaget her, som en solid ballast for deres senere optagelse i Den katolske Kirke og som noget, de nødtigt ville have været foruden. Endelig er samværet og samarbejdet med andre kristne en del af manges hverdag: i ægteskab og familie, på arbejdspladser og i organisationer, et møde mellem konfessionerne der på én gang kan være udfordrende og berigende, alt sammen i respekt for sandheden og som en mulighed for at bære fælles vidnesbyrd om den.

Den katolske Kirkes katekismus siger (nr. 777): "Ordet 'kirke' betyder 'de der er kaldt sammen'. Det betegner forsamlingen af dem, som Guds Ord kalder sammen, d.v.s. samler for at danne Guds folk, som derfor, næret af Kristi Legeme, selv bliver Kristi Legeme. Denne karakteristisk virkeliggøres i den universelle Kirkes fællesskab, men kom-

mer også klart til udtryk i det, vi kalder "lokal- eller partikularkirken", d.v.s. først og fremmest det enkelte bispedømme. Herom siger katekismen (nr. 832): "Kristi Kirke er virkelig til stede i alle legitimt organiserede lokale grupper af troende, som for så vidt de er i enhed med deres hyrder, også passende kaldes Kirker i Det nye Testamente... I dem samles de troende ved forkyndelsen af Kristi Evangelium og Kristi Måltid fejres... I disse menigheder er Kristus til stede, også selv om de ofte er små og fattige eller lever i diaspora, og ved Hans kraft og indflydelse dannes den ene, hellige, katolske og apostolske Kirke." Store ord om den lille gruppe, vi er. Opmuntrende for at styrke en sund selvbevidsthed og udfordrende, fordi vi skal prøve på at leve op til Kirkens kendetegn: bevare og styrke enheden, stræbe efter at vokse i hellighed ved et liv efter Guds bud og kald, være opmærksomme på katoliciteten ved at lade hele vort liv blive præget af vor tro og ved at værdsætte rigdommen i sammensætningen af mennesker og sunde traditioner samt ved at holde os til apostlenes lære og se denne lære videreført i fællesskabet med Paven, biskoppen af Rom, og Kirkens øvrige hyrder.

Som katekismen siger, er vi Kirke, selv om vi er små og fattige og lever i diaspora. Med oprettelsen af bispedømmet er vor status som lokalkirke blevet markant understreget. Kristus virkede bestemt ikke mindre kraftfuldt i Kirken herhjemme før 1953, ligesom han endda kan virke særdeles konkret og nærværende i en lille gruppe kristne, der måske lever under forfølgelse og savner enhver form for normale kirkelige strukturer.

En lille lokalkirke eller en kirke, der befinder sig under opbygning, kaldes ofte en missionskirke i modsætning til en, der kan påberåbe sig en lang ubrudt tradition eller åndeligt og materielt står stærkt. Der er ikke noget beskæmmende i "kun" at være missionskirke, ja egentlig må alle lokalkirker, også de veletablerede, på ny opdage deres missionskald, ikke kun fordi omstændighederne nogle steder har bragt Kirken i "defensiven", men først og fremmest fordi det

hører med til ethvert kirkeligt fællesskabs natur at være missionerende, både indadtil og udadtil.

Før 1953 var vi strukturelt set en lokalkirke under opbygning, og biskop Suhr og hans forgængere var "vikarer" for Paven, Kirkens øverste hyrde og missionær. Der findes og oprettes også stadig apostoliske vikariater, men ideen om det selvstændige bispedømme er blevet styrket netop gennem de seneste 50 år. Tidspunktet for et vikariats ophøjelse til bispedømme kan virke tilfældigt. Bispedømmer med færre katolikker end vort er blevet det længe før os, mens missionsområder med langt flere katolikker først er blevet bispedømmer længe efter, at vi blev det. Meget spiller ind såsom politiske og geografiske forhold, antallet af indfødte kald m.m. Der er altså ikke primært tale om at præstere noget m.h.t. vækst i antallet af medlemmer, kald og institutioner. Målet er på et så sikkert grundlag som muligt at give den lokale Kirke hjemstavnens ret og uanset tal og historie at gøre den jævnbyrdig med flertallet af lokalkirker. Over for det civile samfund, som lokalkirken er en del af, skal den fremstå som kirke i ordets fulde betydning med egen biskop, egen identitet, egen sendelse, alt i forening med resten af Kirken og i respekt og åbenhed over for alt godt i samfundets kultur og tradition.

Uafhængigt af tal og præstationer kom "tidens fylde" til vor danske lokalkirke i 1953. Fra da af blev den, sagt i al beskedenhed, på en vis måde "kirkeligt voksen". Som for alle voksne gælder det dog også for bispedømmer, at man skal lære, så længe man lever, så selvstændighed må aldrig blive til isolation og selvtillstrækkelighed. Som bispedømme såvel som individuelle katolikker, præster og lægfolk skal vi fortsat både forkynde og lytte, belære og selv tage ved lære, vejlede og lade os føre, formane og være rede til at tage imod kritik, værdsætte og leve af det overleverede og samtidig forny os, tilgive og bede andre om forladelse.

Jeg håber, at det nye år vil give rig anledning til at fejre vort jubilæum og til besindelse på, hvad det vil sige at være Kirke. Der er ikke kun gået 50 år siden bispedømmets oprettelse; der er også sket store forandringer i Kirken, ikke mindst gennem de fornyelser, som Andet Vatikankoncil har bragt. Mange af disse forandringer er indarbejdede og nu naturlige for de fleste; andre har vi endnu ikke helt taget til os eller gjort tilstrækkelige erfaringer med. Også samfundet har ændret sig drastisk, noget vi som kristne i almindelighed og katolikker i særdeleshed næsten dagligt oplever som en stor udfordring. I en blanding af frygt for tidsånden og en uhensigtsmæssig iver efter at følge den opstår der også nemt spændinger i vor Kirke. Alt dette vil jeg komme ind på ved en senere lejlighed.

Lad os særligt bede om Helligåndens styrke og vejledning for det nye år. Meget naturligt vil vi lade jubilæumsåret begynde på Sct. Ansgars fest den 26. januar. Må han, Nordens Apostel, vort bispedømmes og vor domkirkes værnehelgen også ledsage os med sin forbøn.

KORT NYT

Katolikker vender Kirken ryggen

Princeton (KNA) I misbrugs-skandalernes år er de amerikanske katolikker gået sjældnere til messe end i de forgående år. Og ifølge en gallupundersøgelse i Princeton giver endvidere fire ud af ti katolikker mindre gaver til deres Kirke. Den kendsgerning, at tre fjerdedele af de troende peger på deres biskoppers utilstrækkelighed i omgangen med den nuværende krise, er for Gallup et tydeligt indicium for, at de faldende tal direkte skyldes sex-skandalen.

Sammenlignet hermed er tallene for de protestantiske kirker i USA derimod i det forgangne år forblevet stort set stabile. Andelen af adspurgte katolikker, som betegner deres religion som en "meget vigtig" bestanddel af deres liv, sank mellem december 2001 og december 2002 fra 61 til 49 procent.

Undersøgelsen, som blev foretaget midt i december, omfattede på landsplan 1.009 katolikker over 18 år.

Kardinal Law vil i kloster

Boston (KNA) Den fratrådte Bostonkardinal Bernhard Law vil trække sig tilbage til et kloster uden for ærkebispedømmet. Sine forpligtelser som kardinal vil han dog fortsat varetage, oplyste Law forleden til journalister i Boston. Hertil hører frem for alt pavevalgretten. Law vil endvidere stå til rådighed for domstolen ved opklaringen af tilfælde af misbrug. Den 71-årige, som var kommet under kritik på grund af sin håndtering af sager med pædofile præster, undskyldte sig endnu en gang over for de formodede misbrugsofre.

Pave Johannes Paul II har taget imod hans ansøgning om at træde tilbage. Kardinalen gav dermed afkald på ledelsen af ærkebispedømmet Boston, der med sine to millioner katolikker hører til USA's største. I en erklæring undskyldte Law sig over for alle, "som har lidt skade på grund af mine utilstrækkeligheder og fejl". Han udtrykte håb om, at ærkebispedømmet nu kunne finde den så hårdt tiltrængte forsoning og enhed.

Det var i Boston, at bølgen af afsløringer af præsters seksuelle misbrug i USA begyndte. Alene i Boston foreligger der omkring 450 klagesager. For tiden overvejer de ansvarlige, om ærkebispedømmet skal erklæres konkurs for at undgå mulige erstatningssager på anslået 600 millioner kroner. Et sådant skridt må imidlertid godkendes af Vatikanet. I de sidste måneder er også kravene fra præstekredse om Laws tilbage træden blevet forstærket. Ærkebispedømmet har overgivet omkring 11.000 sider personalakter til myndighederne om 65 af de præster, som er beskyldt for sexmisbrug.

Pæsteseminarium reddet

Edinburgh (KNA) Skotlands sidste katolske pæsteseminarium skal alligevel ikke lukke. Trods den dramatiske tilbagegang i antallet af præstestuderende har de skotske biskopper besluttet at beholde seminariet i Bearsden ved Glasgow, selv om en kirkelig kommission havde anbefalet det modsatte. For 20 år siden var der 136 kandidater til præsteembedet, nu er der kun 37. Omkostningerne for seminariet beløber sig årligt til ca. 11 millioner kr. En talsmand siger, at biskopperne dog tænker på at sælge dele af ejendommen, hvorved der kan tjenes et flercifret millionbeløb.

Sydens sol for stressede præster

Edinburgh (KNA) Den spanske sol skal give stressede, skotske præster glæden ved deres kald tilbage. Som skotske aviser fortæller, vil Den katolske Kirke indrette et næsten ubenyttet pæsteseminarium i Salamanca til et feriehotel for gejstlige. Biskop Ian Murran af Argyll siger, at kirkeledelsen er opmærksom på det stigende tryk på sognepræster, særligt efter en præsts selvmord i begyndelsen af 2002.

Tysk militær-biskop kritiserer Irak-politik

Berlin (KNA) Den tyske katolske militær-biskop Walter Mixa har skarpt kritiseret USA's Irak-politik.

Til præsident George W. Bush's trussel om straks at ville slå igen med atomvåben ved et irakisk angreb med ABC-våben sagde Mixa i "Welt am Sonntag", som udkommer i Berlin:

"Jeg anser en sådan snak fra den amerikanske præsidents side for provokerende og farlig." Modstanderen bliver unødvendigt tirret ved sådanne udtalelser. Det bliver

en opskruet spiral af vold og mod-vold "for så at ende i et forfærdeligt udbrud". Enhver beredvillighed til forståelse og gensidig anerkendelse af religioner og kulturer bliver tilintetgjort.

Militær-biskoppen sagde videre, at hans kritik ikke betyder, at han lukker øjnene for det militante islam.

I Koranen bliver der umisforståeligt opfordret til "hellig krig", hvorimod krige, ført i "Kristi eller Evangeliets navn" ikke kan retfærdiggøres. Her skal dialogen "føres

Biskop Walter Mixa ses her i forbindelse med Verdensungdomsdagene i Toronto i 2002. Foto: KNA

benhårdt". Det bare ønske om uoverensstemmelser udvisfred burde være nok til, at kes.

Kaldæerne i Irak bange for krig

Under lidelse og pres vokser tilliden til Gud

Bagdad (Zenit). Trods tolv års handelssanktioner, krigstrusler og masseudvandring udgør kaldæerne i Irak en stærkt troende Kirke.

Det, der i dag kendes som Den patriarkalske kaldæisk-katolske Kirke, er frugten af Apostlen Thomas' evangelisering i årene 42-49. Og selv i dette land, hvor størstedelen af indbyggerne er muslimer eller hinduer, har Kirken formået at bevare en levende tro.

For bedre at forstå situationen i Irak har presseagenturet under Kongregationen for troens udbredelse interviewet monsignore Antonios Aziz Mina, kontorchef i Kongregationen for østkirkerne med ansvarlig for Den kaldæiske Kirke. Den kaldæiske Kirkes situation er ændret i betydelig grad i løbet af de seneste 20 år.

- Kirken må leve med de samme vanskeligheder og i den samme elendighed som den øvrige del af den irakiske befolkning, siger han.

- Fattigdom tvinger adskillige mennesker til at for-

lade landet, og dette gælder særligt de veluddannede, der har kontakter udenlands, og som har en vis grad af økonomisk uafhængighed. Som følge heraf øges den kaldæiske diaspora.

Mange kald

Kirkens fattigdom bliver værre og værre, seminari-euddannelsen lider under mangelen på økonomiske midler og på præster.

- Men alligevel har Kirken fortsat mange kald, siger monsignore Mina. Når en kirke lider og er under pres, er det ikke ualmindeligt, at tilliden til Gud er så meget desto større.

- Kaldæernes tro er dyb, og den er dybt rodfæstet. Med baggrund i deres lidelser i dag, betragter de Kristi kors som deres eneste frelse, tilføjer monsignoren.

- De irakiske katolikkers tro har altid gjort et stort indtryk på mig. Indenfor de grænser, som staten har angivet, bærer de med deres tilværelse vidnesbyrd om deres tro.

Til trods for en række restriktioner er forholdet mellem Den kaldæiske Kirke og den irakiske regering

tilfredsstillende, udtaler monsignore Mina. Regeringens vicepremierminister, Tareq Aziz er kaldæisk katolik, og den kaldæiske patriark, Rafael Bidawid er afholdt og højt respekteret af de civile myndigheder. På regeringsniveau repræsenterer han i dag alle kristne i Irak.

Ifølge Den kaldæiske Kirkes prokurator ved Vatikanet, monsignore Philip Najim, har Irak altid været en verdslig stat, hvis forfatning har respekteret religiøse minoriteter. I Bagdad, hvor patriarken bor, er der 40 sogne, og overalt kan pastorale aktiviteter frit udøves, så man kan ikke tale om diskrimination, forklarer han.

- Vi lever fredeligt side om side med vore muslimske brødre, og han tilføjer:

- Vi er alle irakere og må alle bidrage til vort lands vel. Men der findes da fundamentalistisk indstillede enkeltpersoner, som ønsker at sprede had og splittelse mellem de forskellige tros-samfund.

Også monsignor Mina giver udtryk for, at relationerne mellem muslimer og kristne er gode, men nu og da kan der dog indtræffe kedelige episoder især efter, at man i

den arabiske verden har været vidne til øget udbredelse af fundamentalisme. Selvom fattigdommen fungerer som en slags fællesnævner, der skaber solidaritet, er der risiko for, at forekomsten af fanatisme vil øges på grund af uvidenhed og elendighed.

Lever i frygt

I øjeblikket lever hele befolkningen i frygt for en mulig militæroperation imod Irak.

- Muligheden for krig anses for en absolut uretfærdighed, siger monsignor Mina.

- Det irakiske folk ser virkningen af handelsrestriktionerne på deres familier og deres børn. Man savner en række væsentlige goder, især medicin. På den ene side er der megen lidelse, men samtidig udsættes befolkningen for en slags indoktrinering, der forsikrer dem om, at ansvaret for al uretfærdighed er at finde udenfor landets grænser.

Der findes omkring en million kaldæisk troende i verden, heraf er halvdelen bosat i Irak.

Oversættelse:
Hans Thulstrup

Britiske biskopper mod krig i Irak

Leeds (KNA) Den katolske bispekonference for England og Wales har ved et møde i Leeds advaret mod et militærslag mod Irak. Ved konferencens afslutning sagde formanden, kardinalen af London Cormac Murphy O'Connor, at verden har et "moralsk ansvar" for at afværge en krig. Militæraktioner kan kun forsvares, hvis en "alvorlig trussel" ikke kan afværges gennem andre midler.

Ærkebiskoppen opfordrer desuden til at ophæve handelssanktioner mod Irak. De seneste ti år har vist, hvor virkningsløse de er. Desuden skal diktatoren Saddam Hussein "anspores positivt" til at vedtage Sikkerhedsrådets bestemmelser. Bispekonferencen appellerer indtrængende til at søge alternativer til denne krig. Ellers vil tusinde af uskyldige mennesker på begge sider dø.

Journalister skal åbne folks åndelige øjne

Også journalister er forpligtet til at blive helgener, siger Paven

VATIKANET (Zenit) - Hvad vil det sige at være katolsk professionel journalist? Således udfordrede Paven de godt hundrede repræsentanter for Det internationale katolske Presseforbund forsamlet i Rom. De mange katolske journalister var i Rom for at fejre Presseforbundets 75 års jubilæum.

Paven besvarede selv sit spørgsmål.

- Det betyder ganske enkelt, at man må være i be-

siddelse af personlig integritet, og at ens personlige og professionelle liv må genspejle Jesu liv og Evangeliets lære.

- Journalisten må bestræbe sig på at leve op til sin professions højeste idealer, må være et bønnens menneske og må være parat til altid at yde sit bedste, forklarede Den hellige Fader.

- Journalisten må have mod til at søge efter og til at viderebringe sandheden, selv når denne er ilde hørt eller ikke betragtes som politisk korrekt, fortsatte han. Det kræver, at journalisten er åben overfor sådanne moralske, religiøse og åndelige aspekter af menneskelivet, som ofte misforstås eller bevidst ignoreres.

Og Paven understregede, at "det indebærer, at journalisten må rapportere ikke alene de ugeminger og tragedier, der finder sted, men også de positive og opløftende tiltag, der gøres til fordel for mennesker i nød, det vil sige om fattige, syge, handikappede, svage og dem, der ellers er glemt af samfundet." Paven tilføjede:

- Journalisten må med andre ord selv være et eksempel på håb og heltemod i en verden, som så desperat har brug for begge disse ting.

Dette er den ånd, som Det internationale katolske Presseforbund må stræbe efter at fremme blandt sine medlemmer og i sine aktiviteter, således at organisationen fortsat kan være kilde til fæl-

lesskab og kan bistå de katolikker, der arbejder i journalistikkens verden, sagde Johannes Paul II.

Under mødet knyttede Paven nogle bemærkninger til presseorganisationens vækst. Han gjorde opmærksom på, at den første verdenskongres i 1930 samlede 230 katolske journalister fra 33 lande, mens den seneste kongres i 2001 havde samlet 1080 journalister fra 106 lande.

Før de samledes til den pavelige audiens, overværede journalisterne en messe i Peterskirken, som celebreredes af ærkebiskop John Foley, præsidenten for Det pavelige Råd for Kirkens offentlige Anliggender. I sin prædiken over miraklet, der gør den blindfødte mand seende, sag-

de ærkebiskoppen om journalistens kald: det drejer sig om at tænde sandhedens lys, at åbne menneskers øjne for den åndelige dimension i en verden, i hvilken politiske og økonomiske motiveringer synes at være eneste forudsætning.

Pave Johannes Paul II sluttede audiensen med at sige, at den katolske journalist ikke alene bør efterstræbe et højt professionelt niveau, men også moralsk heltemod.

- Vi er forpligtede til at blive helgener, til at sprede lys og - som Jesus - at gøre blinde seende, sagde han.

Oversættelse:
Hans Thulstrup

Arkivfoto

DNA-test må afgøre strid om Birgittas kranium

Uden (KNA) En strid mellem Sverige og Holland om Den hellige Birgittas hovedskal skal afgøres af en DNA-test. Som det meddeles i en hollandsk avis, skal der i et kloster i Uden i Holland gennemføres genetiske undersøgelser for at afprøve autenticiteten af det kranium, som tilskrives Den hellige Birgitta. Svenske videnskabsmænd har åbnet hendes helgen-skrin i Vadstena for ligeledes ved en DNA-analyse at bevise ægt-heden af de relikvier, der befinder sig der.

Forvirringen om relikviet er udløst af en kammerherre, som i året 1643 fra relikvieskrinet i Vadstena stjal den formodede hovedskal af Birgitta, som døde i 1373, skriver avisen. Da der i skrinet var de jordiske rester af yderligere 15 personer, er det uklart, om det faktisk var Birgittas kranium, der var blevet stjålet. Den hovedskal, som kammerherren havde taget med sig, nåede til Courson i Frankrig, hvor den blev opbevaret i kirken. Efter Anden Verdenskrigs afslutning gav Frankrig ifølge beretningen relikviet til Uden, fordi Birgittinerkloster der var det ældste, som var opkaldt efter Den hellige Birgitta. Her har kraniet siden 1959 ligget i en glaskiste i kapellet.

Journalister en broget flok

Frans af Sales helgen for en broget have med uendelig mange forskelligartede blomster.

"krævende, men fredelige åndelighed, baseret på kærlighed."

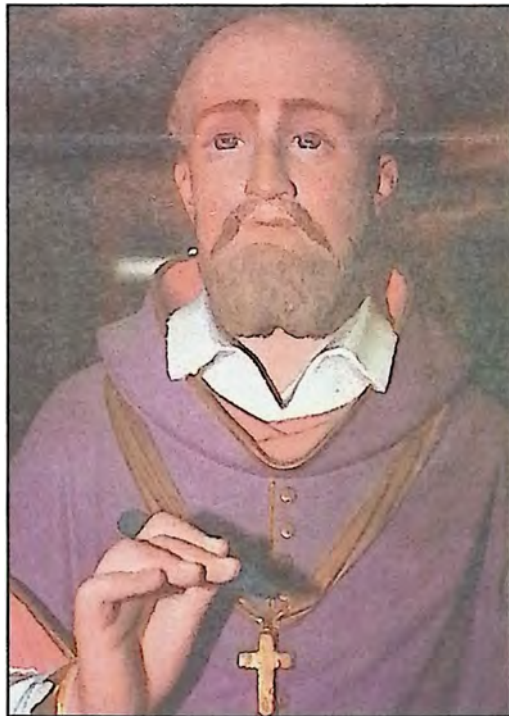
"At elske Gud er den højeste sjælens lykke i dette liv og i evigheden", sagde Paven, idet han citerede helgenens breve.

Paven tilføjer i sit budskab, at Frans af Sales førte utallige kristne på hellighedens vej. Han viste dem, at alle er kaldet til at føre et intenst åndeligt liv uanset situation og arbejde.

Kirken, sagde helgenen, er "en broget have af uendelig mange blomster, derfor er de nødvendigvis i forskellige størrelser, farver, dufte, kort sagt, forskellig fuldkommenhed.

Den hellige Frans af Sales (1567-1622) grundlagde Besøgsordenen sammen med den hellige Jane Frances de Chantal. Han blev hjælpebiskop i en alder af 32 år, og tre år senere udnævnt til biskop af Genua.

Oversættelse:
Carla Bennati Schou

Den hellige Frans af Sales, helgen for blandt andet journalister. Foto: KNA

Ingen præstevielse af homoseksuelle

Kongregationen for Sakramenter mener, det ville være uklogt

Vatikanet (KNA) - Det er uklogt og fra et pastoralt synspunkt meget risikabelt at præstevie mænd med homoseksuelle tendenser!

Rådet kommer fra Vatikanet, fra Kongregationen for Sakramenter, og er nedfældet i et brev, underskrevet af den tidligere præfekt

for kongregationen kardinal Jorge Medina Estevez.

Reaktion på spørgsmål

Med sin skrivelse reagerer kardinalen på en skriftlig forespørgsel til Vatikanet fra en ikke nævnt biskop. Svaret vil blive trykt i det

kommende nummer af kongregationens tidsskrift "Notitiae".

Er ikke skikkede

I brevet, som først var rettet til Kongregationen for Gejstlige, gik forespørgslen på, om det var tilladt en biskop at præstevie mænd, hos hvem der var homoseksuelle tilbøjeligheder. Dertil hedder det i kardinal

Jorge Medina Etsevez's brev:

- Det skal strengt frarådes at diakon- og præstevie homoseksuelle mænd eller mænd med homoseksuelle tendenser, det ville være uklogt og fra et pastoralt synspunkt for risikabelt. Sådanne personer er "ikke skikkede til at modtage præstevielsens sakramenter."

Kongregationen for Sa-

kramenter har også haft med dette tema at gøre i forbindelse med flere ansøgninger fra præster om dispens og har rådført sig med Troselærekongregationen. Et principdokument om spørgsmål og problemer vedrørende adgangen af kandidater til præsteseminarier og til præstevielsen skal snart udarbejdes af Uddannelseskongregationen.

En dommer under pres

I Den kirkelige Domstol er der mangel på alt - dog kniber det ikke med sager

Tekst og foto Annica Skenberg

Et i forvejen stort problem som tilmed vokser.

Hvis Gerhard Sanders, københavnsk jesuitpater og sognepræst i Jesu Hjerter Sogn, virker bekymret, er der god grund til det. Den kirkelige Domstol, som p. Sanders har været knyttet til siden 1974, og hvis formand han blev i 1999, er under pres.

Ikke nok med, at den med sine 4 dommere, 1 defensor vinculi og 1 notar er klart underbemandet; i et stadig mere sekulariseret samfund, bliver også katolikkernes viden om og forståelse af ægteskabet dårligere - en kendsgerning som i vid udstrækning rammer Den kirkelige Domstol.

Det er nemlig til den, man skal henvende sig for - om muligt - at få sit ægteskab erklæret for ugyldigt.

20 sager om året

Dette gælder ikke kun katolikker men alle fraskilte, som ønsker at indgå et nyt katolsk ægteskab, det betyder, at domstolen behandler mange ikke-katolske ægteskaber, hvor en part ønsker at indgå et nyt ægteskab med en katolik.

Til domstolen kommer der hvert år typisk 20 ansøgninger.

- Men da langt fra alle melder sig, er der selvfølgelig langt flere ægteskaber, der går i stykker her i Danmark, siger p. Sanders.

I Danmark er de fleste ægteskaber, som er indgået med Den katolske Kirkes velsignelse eller tilfaldelse, blandede ægteskaber - typisk mellem en katolik og en protestant - noget som får konsekvenser for domstolen.

- Langt de fleste sager handler nemlig om protestanter, som ikke ved, hvad et katolsk ægteskab

indebærer. Men der er også mangel på folk, der kunne undervise de kommende ægtefæller, siger p. Sanders, som sammenligner med Italien, hvor der stilles krav om, at de, der skal giftes, først skal gå på et ægteskabsforberedende kursus af ca. et års varighed.

Problemet vokser

På længere sigt frygter p. Sanders, at også katolikkernes viden om Kirken og dens syv sakramenter vil blive dårligere.

- I mit eget sogn, kommer kun ca. 1/5 af børnene til undervisning, siger han.

Hvis man dertil lægger den kendsgerning, at dagens unge mennesker i høj grad vokser op som individualister, som først og fremmest tænker på sig selv, deres "ret" til at realisere sig selv og til hurtig behovstilfredsstillelse - ja, så kan man let forstå p. Sanders uro.

Til Den kirkelige Domstol henvender sig de, som mener, at deres ægteskab er ugyldigt, dvs. er indgået på et fejlagtigt grundlag.

- Vi prøver kun ægteskabets gyldighed. Vi anklager ikke parterne, og vi er ingen straffedomstol. Vi erklærer heller aldrig et ægteskab for gyldigt - kun evt. ugyldigt, og princippet er, at et ægteskab er gyldigt indtil det erklæres for ugyldigt, forklarer p. Sanders.

Uvenner ingen grund

Grunde til, at et ægteskab erklæres ugyldigt, kunne være, at den ene part aldrig har ønsket at få børn eller har betragtet ægteskabet som et "prøveægteskab".

Ifølge Den katolske Kirke skal ægteskabet jo være åbent for børn, ligesom det er en livslang forpligtelse, som kun døden kan opløse. En tredje grund - som heller ikke sjældent forekommer - er, at den ene part viser sig være afhængig af

Pater Gerhard Sanders SJ er bekymret over udviklingen.

alkohol eller narkotika eller lider af en psykisk sygdom.

- Så er den person, man blev gift med, jo i virkeligheden en anden., siger p. Sanders.

- Derimod kan et ægteskab ikke erklæres ugyldigt, blot fordi parterne hen ad vejen er blevet uvenner, tilføjer han.

At få et ægteskab erklæret ugyldigt, er en lang og møjsommelig proces. Enhver ægteskabssag behandles af tre dommere. Til stede er også altid notaren, en nøglefigur, som nedskriver alt, hvad der bliver sagt i sagen.

En sag burde kunne afsluttes indenfor ét år, men de knappe ressourcer gør, at det plejer at tage ca. halvandet år.

Først må den anklagende give detaljerede oplysninger om sig selv og sit ægteskab og begrunde, hvorfor ægteskabet bør erklæres for

ugyldigt. Alt skal nøje kunne dokumenteres, f.eks. gennem attester. Derudover skal vidner - der kan bekræfte eller afkræfte sagens forhold - afhøres.

Parterne bliver kaldt til afhøring overfor en dommer og notaren, en procedure der kan tage op til 4 timer.

Det sker, ikke så sjældent endda, at den anden part nægter at komme til afhøring. Vedkommende erklæres da for fraværende - og bliver ikke spurgt mere.

- Selvfølgelig er det et stort handicap ikke at kunne afhøre begge parter, siger p. Sanders.

Defensor vinculi vigtig

En gang imellem sker det, at domstolen kan erklære anklagen som ubegrundet.

Her har "defensor vinculi" en stor

betydning; som "båndets forsvarer" skal han nemlig undersøge, om der er noget, der taler imod anklagen. Den kirkelige Domstol i København tager sig ikke kun af de danske ægteskabssager, men er også 2. instans for Stockholm stift.

Det betyder, at den danske domstol kontrollerer, at sagerne i Sverige er ordentligt behandlet.

Omvendt er Stockholm 2. instans for København. For den danske domstol betyder dette en ekstra byrde, fordi antallet af ægteskabssager i Sverige er langt større end i Danmark.

Men til trods for de mange problemer, er p. Sanders alligevel optimist:

- En af de unge præster her i Danmark studerer nu kirkeret og en anden prøver vi at få interesseret i domstolens arbejde. Og det giver jo et vist håb, afslutter han.

Rådgivning for gengifte

Wien (KNA) I alle østrigske bispedømmer skal der for fremtiden indrettes rådgivningssteder for gengifte fraskilte. Dette anbefales i en ny "Orienteringshjælp for troende, der er fraskilte og gengifte fraskilte". Orienteringen er udgivet af den østrigske "familie-biskop" Klaus Küng.

I brochuren, der er godkendt af den romerske trosrækkongregation, bliver der desuden forlangt mere personale til de kirkelige domstole for ægteskaber. Dermed skal kompetencen og en "rimelig" behandlingstid sikres. Kirken må

være særlig opmærksom på foranstaltninger for skilsmissebørn, formidlingstilbud i krisesituationer og behandlingshjælp til alene-forældre.

I publikationen siges der udtrykkeligt nej til at gengifte fraskilte kan modtage sakramenterne, udenat det første ægteskab er blevet annulleret.

Kirken kan ikke tillade dette, da livsvilkårene for det andet ægteskab står i "objektiv modstrid" med kærlighedspagten mellem Kristus og Kirken, som i Eukaristien gøres synlig og nærværende. Dertil ville

en tilladelse til, at gengifte fraskilte kunne modtage sakramenterne skabe "vildfarelse og forvirring" hos de troende, hvad angår læren om ægteskabets uopløselighed.

Det må være "selvfølgelig", at Kirken "ikke kan relativere" ægteskabets uopløselighed.

Hvis kirkeligt gyldigt gifte efter deres skilsmisse nu alligevel indgår et civil ægteskab og beder om en kirkelig højtideligholdelse, skal "man undgå alt, hvad der kan give indtryk af et nyt, sakramentalt gyldigt ægteskab", hedder det i brochuren.

Ægteskabssager når rekordniveau

Vatikanet (KNA) Antallet af ægteskabsprocesser ved den romerske Rota har nået et nyt rekordniveau.

Som det fremgår af en offentliggjort statistik fra Vatikanet, var der i 2001 for første gang mere end 1000, nemlig 1035, sådanne processer ved den vatikanske appel- og ankeinstans. Blandt de nye retssager, der indgik, lå Italien igen i spidsen med 93 (forrige år 89). Så følger USA med 31 og Polen med 29.

Sacra Rota afsagde 111 endegyldige kendelser. I 53 tilfælde blev ægteskabet kendt ugyldigt. De hyppigste årsager til ugyldige æg-

teskaber var "alvorlig mangel på bedømmelsesevne til at påtage sig de væsentlige ægteskabelige retligheder og forpligtelser" samt psykisk uformåen" til at påtage sig væsentlige forpligtelser i ægteskabet.

Ti blev kendt ugyldige, fordi mindst én af parterne før ægteskabets indgåelse havde ytret forbehold over for ægteskabets uopløselighed. Sacra Rota er for de fleste processer vedrørende ugyldiggørelse af ægteskabet den sidste appel- og ankeinstans i Den katolske Kirke.

Medrivende beretning om Johannes af Korset

Bogen peger på, at mystik ikke er for de få udvalgte, men alle er kaldede til at være mystikere

Af Hans Thulstrup

Johannes af Korset er uomtvisteligt én af kristenhedens store åndelige skikkelser. Man kan derfor kun hilse udgivelsen af en dansk biografi om ham velkommen.

Netop i dagene op til 14. december, Johannes af Korsets dødsdag, som Kirken stadig højtideligholder her lidt mere end 400 år senere, udkom Grethe Livbjergs bog: Johannes af korset, Åndelig vejleder for vor tid; og med denne bog får vi ikke alene en biografi, men tillige oversættelse og tolkning af digtene: Levende Kærlighedsflamme, Den dunkle Nat og Åndelig Sang. Nu mangler vi så blot oversættelser af hans breve samt af Johannes egne kommentarer til digtene (dog er i 1994 udkommet Bestigningen af Bjerget Karmel).

Spændende og medrivende fortæller forfatteren om Johannes af Korsets forunderlige skæbne, hvis omdrejningspunkt er hans beslutning om helt og holdent at lægge sit liv i Guds hænder, lade Gud "tage over", hvilket materialiseres ved hans beslutning om at følge et kald til at indtræde i karmeliterordenen. Sammen med Teresa af Avila er han foregangsmand i en tiltrængt reformering af ordenen, som dog ikke forløber uden store "sværdslag" og uden til tider endog meget store personlige omkostninger. Han kommer i sandhed til at erfare, hvad det vil sige, at "falde i den levende Guds hænder". Uden disse så dyrt indhøstede livserfaringer ville flere - om ikke alle - af Johannes værker imidlertid være utænkelige; i den grad er liv og værk hos Johannes af Korset vævet sammen til eet stykke. Den omtalte reformering af karmeliterordenen bliver så gennemgribende, at den ikke alene resulterer i en spaltning af ordenen, men også i så levedygtig en regel, at denne stort set er gældende den dag i dag for de reformerede, de uskoede karmeliter.

Kyndigt og omhyggeligt opridses forfatteren den historiske baggrund for Johannes' liv; og på grund af det betydelige skæbnefællesskab mellem Teresa og Johannes kommer hun derved uundgåeligt til at gentage meget af, hvad hun har redegjort for i sin tidligere udgivne bog om Teresa (Teresa af Avila, venskabsmystiker, Borgen 1995). Dette er dog ikke vanskeligt at acceptere, al den stund disse ydre omstændigheder er vigtige for at forstå ikke alene de konkrete livsomstændigheder, i hvilke Johannes levede, men også - og måske især - den åndelige baggrund for hans virke.

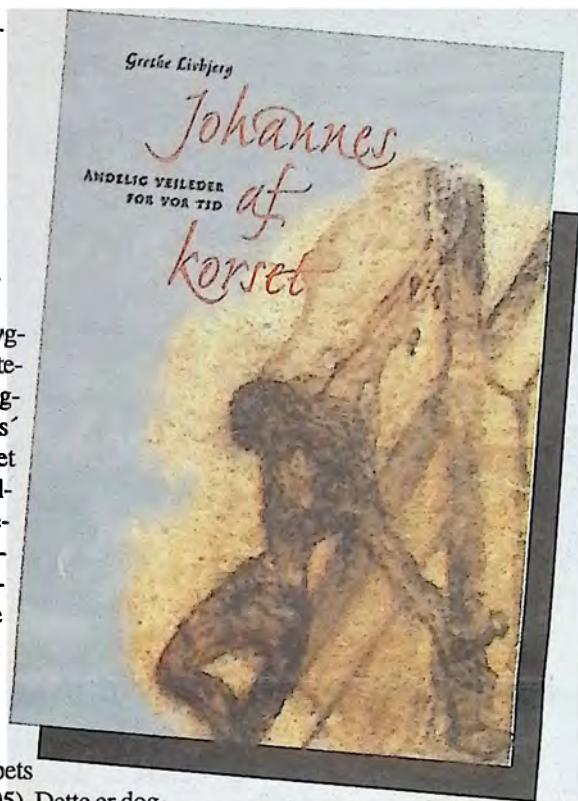
Johannes' format tydeliggøres vel først og fremmest derved, at den lære, som kan uddrages af hans værk, i sin essens er tidløs. Hemmeligheden bag denne kendsgerning er dels, at hans værk er så teologisk velfunderet, men især, at det er så totalt Kristuscentrert. I erkendelse af Johannes' store betydning for udviklingen af den kristne spiritualitet udnævnte Pius XI i 1926 Johannes af Korset til kirkelærer, doctor mysticus; og ingen kan i dag tale om kristen mystik uden i samme åndedrag at nævne Johannes af Korset.

Grethe Livbjerg gør grundigt rede for, at den mystik, som Johannes af Korset er eksponent for, "ikke er noget svævende, følelsesbetonet eller er identisk med en hel masse mystiske oplevelser", at den ikke er elitær, og ikke bestemt for de få. Johannes' opfattelse, at vi "alle er kaldede til at være mystikere/.../alle er kaldede til at Gud overtager styringen i vort liv." Helt i overensstemmelse med hvad Dictionnaire de Spiritualité skriver om den kristne mystik: "Mystik er det kristne mysterium/.../levet med en sådan intensitet og dybde, at Guds

rolle i mennesket mere og mere synes at besejre den menneskelige aktivitet". Altså det samme som Paulus udtrykker med ordene: "Jeg lever ikke mere selv, men Kristus lever i mig" (Gal 2, 20).

Grethe Livbjerg skal have stor tak for den bedrift, denne bog er udtryk for; dog skal der dryppes en anelse malurt i bægeret: de forventninger, som bogens undertitel lægger op til, synes ikke at blive indfriet, idet forfatteren kun ganske spredt og ganske vagt gør forsøg på at karakterisere vor tids åndelige tilstand og på at fortælle sine læsere, hvorfor Johannes af Korset skulle være specielt egnet som "åndelig vejleder for vor tid". Denne problemstilling er genstand for omtale i blandt andet den franske karmelit Dominique Poirots bog: Jean de la Croix, ami et guide pour la vie; Éd. Cerf, 1990, og i en artikel af den svenske karmelit Wilfrid Stinissen i tidskriftet Levende vand (4. årg. Nr.3), der så fremragende redigeres af Grethe Livbjerg.

Grethe Livbjerg
Johannes af Korset
Åndelig vejleder for vor tid
190 sider
Katolsk Forlag 2002
Pris: 190 kroner

Det sker i Bispedømmet

Januar

17. Sakramental tilbedelse i forlængelse af kl. 17-messen til kl. 21, Jesu Hjerter Kirke, Kbh.

20. Meditationsaften kl. 19.30 - ca. 21, Sankt Joseph Søstrene, Strandvejen 91, Kbh. Ø.

21. Information om Skt Knud Lavard Skole kl 18.30 og 19.30, Toftebaksvej 30, Lyngby.

21. kl. 19. Kirkevandring i Frederiksstad. Vi starter i Sankt Pauls Kirke v/Nyboder.

24. Reception i Jesu Hjerter Menighedssal i forbindelse med redaktørsskifte på Katolsk Orientering

26. kl. 10.00 Sankt Ansgars fest. Bispemesse fra Sankt Ansgars Kirke, København med biskop

Kozon. Bispedømmets jubilæumsår åbnes med denne messe som transmitteres på radioens program 1.

Februar

17. Meditationsaften kl. 19.30 - ca. 21, Sankt Joseph Søstrene, Strandvejen 91, Kbh. Ø.

19. DKKF: Lægfolks tilknytning til ordenssamfund. Hvorfor og hvordan? v/Jette og Jacob Thomsen. I Jesu Hjerter Kirkes menighedssal efter messen kl. 17. Tilmelding 33 25 93 40 eller 35 42 76 71 inden 7/2.

21. Sakramental tilbedelse i forlængelse af kl. 17-messen til kl. 21, Jesu Hjerter Kirke, Kbh.

Diverse

Sankt Knud Lavard Skole
Toftebæksvej 30
2800 Kgs. Lyngby

Børnehaveklasse august 2003
Skoleskift, f.eks. ny 7. klasse?

Vi holder
Informationsmøde
tirsdag den 21. januar

Kom og hør om:
om skolens holdning, dagligdag
og undervisning:

kl. 18.30 om børnehaveklasse og SFO
kl. 19.30 om start i 7. klasse til august.

Tag børnene med

Ring venligst for tilmelding
eller oplysning om ledige pladser
på andre klassetrin

45 87 62 40

www.sanktknudlavard.dk

Farvel og goddag

I forbindelse med Birgits Streslnos fratreden som chefredaktør på Katolsk Orientering, bliver der den 24/1. kl. 15-17 holdt afskedsreception i Menighedssalen i Stenosgade 4 A, København K.

Samtidig byder vi velkommen til den nye chefredaktør Erling Tiedemann.

Biskop Czeslaw Kozon

Lejrskolen MYRETUEN

V/Bastrup Sø, nord for Farum Er foruden til lejrskolebrug også det ideelle sted til sammenkomster af forskellig art

F.eks.:
- runde fødselsdage
- familiefester
- seminarer m.m.

Der er 34 sengepladser, køkken med opvaskemaskine.

Bestilling: Birgit Sørensen, tlf.: 44 98 57 14

Møder og arrangementer

I dialog med dig selv, i dialog med andre,
i dialog med verden

Orienteringsmøder 2003

1. g: onsdag 29/1 Alle møder er kl. 19.30
6. og 7. klasse: tirsdag 21/1 i Englesalen, indgang fra
8., 9. og 10. klasse: torsdag 23/1 Jagtvej 183 B

**Niels Steensens
Gymnasium OG HOVEDSKOLE**

Sankt Kjelds Gade 3, 2100 København Ø Tlf. 3916 2340

Katolsk Menighedspleje

Bredgade 69 A, 1260 København K.
Telefon 33 15 23 03
Postgiro 6466397
Kontoret har åbent
Torsdag fra kl. 14-16
Andet kan aftales på telefon
33 14 69 36

Katolsk Menighedspleje formidler bl.a. værelser til unge under uddannelse i Storkøbenhavn (ønsker De at udleje eller leje, kan De ringe på ovennævnte telefonnumre), afholder julemarked, gennemfører sommerlejr på Klitborg for børn fra katolske menigheder og skoler, udlejer feriehjemmet Klitborg ved Rørvig (reservation via kontoret).

Støt vores arbejde ved at blive medlem
for et årskontingent kr100,-.

Invitation til Menighedsmøde
v/ Skt. Knud Lavard i Lyngby

Menighedsrådet inviterer alle i menigheden til møde
med vores nye præst, p. Allen Courteau
søndag den 2/2 startende med messen kl. 10.00.

Dagsorden:

- Præsentation af p. Allen
  - menighedens situation
  - p. Allens visioner af fremtiden
  - menighedens ønsker og spørgsmål.
- Alle medlemmer af menigheden er velkomne!

mvh menighedsrådet.

Ellen og Bene Larsens Legat

Til fordel for trængende, enlige, ældre og svagelige mennesker -
såvel kvinder som mænd - fortrinsvis medlemmer
af det romersk-katolske trossamfund i Danmark,
uddeles af legat-bestyrelsen i juni år 2003.
Ansøgninger indeholdende navn, bopæl, alder,
oplysning om kirkeligt tilhørsforhold samt
kopi af forskudsopgørelse for 2003
skal være legatbestyrelsen i hænde senest den 15/3.

Ansøgningen stiles til:
Katolsk Bispekontor, Bredgade 69 A, 1260 København K.

Den katolske kirke i Danmark

Besøg den officielle
katolske hjemmeside
på www.katolsk.dk

Salg og service

DANSK OLIE
KOMPAGNI AS

Fyringsolie
Oliefyrsservice
Installationer
Olievagt i
fyringssæsonen

Rodovrevej 383, 2610 Rodovre
36 70 45 30
- sikkerhed for varme

+ BEGRAVELSER
OG
BISÆTTELSER +

v/ bedemand Vagn Fondo

39 62 16 50

Referance: Sankt Jøseph Søstrene
Bedemændenes Landsforening

Jeg kommer gerne i Deres hjem for at træffe
de nødvendige aftaler.

Henrik
Lundgren

DØGNVAGT
39 69 86 81

GLADSAXE
BEDEMANDSFORRETNING
SØBORG HOVEDGADE 94

Afdelinger i Skovlunde, Hørløv, Farum
og Frederikssund

Find Deres bedemand her

tåstrup
bedemandsforretning
43 99 75 01
sv.ø. og b. baltzer
køgevej 40, 2630 Taastrup

vanløse
ligkistemagasin
38 71 75 01
p. p. baltzer & søn aps
jyllingevej 8, 2720 vanløse

www.baltzer.nu

Ved dødsfald:
Ring og aftal et møde enten i Deres hjem eller hos os.
Vi træffes også aften, week-end og helligdage

BENZONS
BEGRAVELSES-
FORRETNING

Ndr. Fasanvej 76
2000 Frederiksberg F

38 34 46 01
38 86 60 56

DØGNVAGT
38 86 60 56

Begravelse og bisættelse ordnes smukt og rimeligt.
Alle aftaler træffes i hjemmet.

Thyregod &
Schaumburg

Advokater
Hammerensgade 6, 2.
1267 København K
Tlf.: 33 360 560

www.thyregodschaumburg.dk

Juridisk rådgivning herunder udfærdigelse af testamente m.v.

I dag forsikrer
vi alt!

ALM.
BRAND

Alm. Brand Lyngby
Lyngby Hovedgade 4, 2800 Lyngby
Telefon 45 96 70 00

Victor Nielsen

Stenhuggeri og
Monumentforretning

v/ stenhuggermester Mohr
Vestre Kirkegårds Allé 28-32
2450 København SV
Tlf. 33 21 65 48
Fax. 33 21 30 32

Malerfirmaet
CMJ aps

Alt malerarbejde udføres på
Sjælland og Øerne
Skottemarksvej 17
4960 Høleby
Tlf. 2127 6198 eller 2127 6165

PROFESSIONEL
VANDBEHANDLING

- * Til storkøkkener for krystallklare glas
- * Til skoler og boligkomplekser med
rust og kalk i rør

Ring for info på 48134400

Guldager
Wise Water Treatment

Muremester
Bernhardt Christensen

Solbærvej 8, 8471 Sabro
Tlf.: 86 94 82 10
Biltilf.: 24 65 71 31

Kastrup
Begravelses-
forretning

Alle aftaler kan træffes
i Deres hjem

Telefon
32 55 55 55
Døgnvagt

Bedemand Michael Riis
Amagerbrogade 155

Dragør
Begravelsesforretning
Telefon 32 53 06 29

Taastrup
Begravelsesforretning
Telefon 43 99 19 19

Muremester
Holger Nielsen

Rådhusstræde 7, 4-2
8900 Randers

Tlf.: 86 40 61 92
Brolægning-beton-flise
terasser-indkørsel

Indlæg til Katolsk Orientering nr. 3
som udkommer den 12. februar
skal være redaktionen i hænde senest den 27. januar

Red.

Et håndarbejde til Birgittas ære

Rose-Maria Helle fra Danmark vandt svensk kniplingskonkurrence

Af Annica Skenberg

Annoncen var kun en lille bitte en. Men hun fik alligevel øje på den. Og efter halvanden måneds hårdt arbejde og yderligere nogle måneders spændt forventning stod det klart, at hun - en dansker - havde vundet den svenske konkurrence. Oven i købet en konkurrence til Den Hellige Birgittas ære, og med ni andre konkurrenter.

Fik en vision

Konkurrencen var arrangeret af foreningen Svenska Spetsar med det formål - på baggrund af Birgittajubilæet - at kniple en Birgitta-souvenir.

- Da jeg så annoncen, vidste jeg præcis

hvordan det skulle være, siger den lykkelige vinder, Rose-Maria Helle fra Nykøbing S.

Først tegnede hun mønsteret til sit kors med Birgittakrone. Siden gjaldt det om at overføre tegningen til knipling.

- Og det er ikke altid så let, men efter det tredje forsøg, lykkedes det mig, fortæller Rose-Maria Helle.

Hun har kun kniplet i få år, og fortæller, at hun er kniplefagligt uddannet på Skals håndarbejdsskole i Jylland, hvor hun også lærte at tegne mønstre og - ikke mindst - hvordan de skal forvandles til smukt håndarbejde.

Der er allerede mange, der har kunnet glæde sig over Rose-Maria Helles evner; tidligere har hun vævet en messehagl til pastor Niels Engelbrecht på Lolland-Fal-

ster, og assumptionssøstrene i Høje-Taastrup har fået en kniplet alterduk.

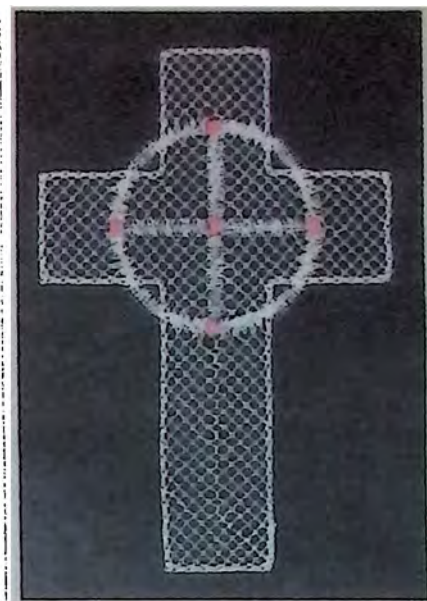
- I øjeblikket har jeg en nykniplet messehagl på bedding. Den skal indvies i Maribo Palmesøndag, siger hun.

Noget særligt forhold til Den Hellige Birgitta har Rose-Maria Helle ikke:

- I den forstand er jeg vel som en almindelig dansker, siger hun. Jeg har læst en del om hende, og Niels Engelbrecht har lært mig en del om birgittinerinderne, som jo har en stærk tilknytning til Maribo.

Men nu får hun lejlighed til, at lære lidt mere om det svenske helgen. Prisen for den vundne konkurrence var nemlig en bog med tilknytning til Birgittajubilæet.

Sådan en bog fik Vibeke Ervø fra Brønshøj også for sin fik tredjeplads i kniplingskonkurrencen.

Rose-Maria Helles vindende bidrag; et kors med Birgittakrone. "For en sikker og ren form og en vel gennemarbejdet teknik", var juryens begrundelse.

Sekularisering i Den katolske Kirke

Kronik

Af Erik Guldager

Menneskets liv, livet her på jorden, er rent privat. Det mener flere og flere i vore dage. Og det gælder alle livets områder. Ja, det gælder vel først og fremmest samlivet mellem mand og kvinde, mener de.

Men virkeligheden viser noget ganske andet. Og det burde på forhånd være klart for os, hvis vi da tror på Gud, der som bekendt "holder hele verden i sin hånd", for det er ikke bare en salmetekst. Det er også virkelighed. Verden er skabt af Gud og skabes stadig og består i Gud.

*

Men denne privatisering (eller sekularisering) foregår i stadig voksende hast også i Den katolske Kirke. Det har medført store vanskeligheder rundt om i verden. Et lille eksempel herhjemme fra er et læserbrev i Katolsk Orientering, hvor en katolik skrev, at "det valgte menighedsråd burde afgøre ansættelsen af præsten i en katolsk kirke". Det er en misforståelse, fordi en katolsk præst (menighedspræst) er biskoppens medhjælper. Biskoppen er bispedømmets egentlige præst. Biskoppen er apostlenes efterfølger. Og Kirken er ikke og kan ikke være noget demokrati. Den ledes af Gud. Den er Kristi Legeme, han er dens hoved, og Helligånden er dens sjæl.

Det er kun et lille tegn på noget langt større og farligere, som består i, at man af misforstået kærlighed (og af frygt) ikke angriber ondskab eller dumhed, men glemmer kærligheden til ofrene, som lider under ondskab og dumhed. De

har mere krav på kærlighed, end de andre, som har svigtet. De sidste har også krav på kærlighed, men den består først og fremmest i fasthed til at føre dem tilbage til Kirken, til Gud - ud af den sekularisering, som de er faldet i.

*

Vi har oplevet tre ekstreme tilfælde af sekularisering i Kirken i de senere år. I et stort omfang og med katastrofale følger. I Tyskland, hvor biskopperne forsøgte at følge staten i dens krumspring for at forene vesttysk lovgivning med østtysk efter genforeningen, især med hensyn til abort. Biskopperne (bortset fra et par enkelte) blev ved deres praksis årsag til, at Kirken i Tyskland medvirkede til at give mange abortsøgende papir på retten til abort. Det blev ved i flere år, til trods for advarsler af voksende vægt fra Paven. Indtil han til sidst direkte forbød biskopperne denne praksis, og selv da var der en biskop, som ikke ville bøje sig. Paven var nødt til at fratage ham hans myndighed på dette område og overdrage den til en anden.

*

Det andet tilfælde er i USA, hvor nogle præsters homoseksuelle problemer (og også i nogen grad pædofili) fik et omfang, så det offentlige til sidst greb ind, fordi nogle biskopper ikke gjorde det. Det har medført en skandale, så det er svært at se, hvordan Kirken i USA skal komme over det. De amerikanske biskoppers ledere blev bedt om at komme til Rom. Her talte Paven til dem og sagde blandt andet:

- Det må være fuldstændig klart for de katolske troende og for samfundet for øvrigt, at biskopper og overordnede frem for alt er optaget af sjælenes åndelige vel. Folk

har brug for at vide, at der ikke er plads i præstedømme og det religiøse liv for dem, der kan tænkes at skade de unge. De må vide, at biskopper og præster er fuldt ud forpligtede på hele den katolske sandhed med hensyn til seksuel moral. En sandhed som er lige væsentlig for fornyelsen af præsteskab og biskopper som for ægteskab og familieliv.

*

Og egentlig (det er egentlig dette, der er det første, og som ligger til grund for de andre) ikke mindst det uhyre omfattende sammenbrud i katolikkers tro på Kirkens lære om ægteskabet. Noget der voldsomt til udtryk efter Pave Paul VI's rundskrivelse "Humanae vitæ" (Det menneskelige liv), kom. Det skyldtes, at mange teologer og præster på forhånd havde taget offentlig stilling imod Kirkens hidtidige morallære på dette område, og at en del biskopper (blandt andet de tyske og de nordiske) henviste til den enkeltes samvittighed fremfor Kirkens læreemбеде, uden tilstrækkeligt at understrege, at den enkeltes samvittighed skal være oplyst, og det vil sige: af Kirkens læreemбеде.

Det medførte - da Kirken samtidig ikke havde sørget for en ordentlig og effektiv begrundet teologi for ægteskabets vedkommende - at et stort antal katolikker holdt op med at stræbe efter at følge Kirkens lære, og da forholdet mellem mand og kvinde er det mest grundlæggende menneskelige forhold, har det medført et stort frafald fra Kirken, sikkert det største siden Reformationen.

*

Det er tydeligt, at der er tale om sekulariseringsudslag hos teologer, præster og biskopper i et i vor tid

uhørt omfang. Men det er ikke nogen undskyldning eller forklaring for den enkelte katolik. Det er stadig ham eller hende, der er personligt ansvarlig, ikke bare for sig selv og overfor Gud, men også for sine brødre og søstre i troen. Endeligt for alle andre mennesker.

Læg mærke til, at bortset fra "småting" som ledelsesansvar og hyrdeansvar og undervisningsansvar er der i alle tre tilfælde tale om kønslivet. Moralen på dette område er blevet brudt ned i alle tre tilfælde, hos lægfolk, hos præster, hos teologer, ja hos biskopper. Det er ganske vist ikke et tilfælde, men bevidst strategi hos Satan og hans medløbere iblandt os. For kønslivet, som menneskeheden har fået som strålende gave fra Gud ved Skabelsen, fordi det er i Guds eget billede, er naturligvis af samme årsag det bedste og nemmeste område at angribe mennesket på og få det til at falde.

*

Den nuværende Pave, Johannes Paul er klar over det. Han har ikke bare i 80'erne udarbejdet en grundig teologi for kroppen og kønslivet og ægteskabet, men han har også igen og igen med inderlig alvor talt om ægteskabets og familielivets storhed og vigtighed, som både Kirken og samfundet har som sin grundvold, som ethvert menneskeliv bygger på. Han gentager det i sin tale til de amerikanske biskoppers ledere.

Kirkefaderen Johannes Chrysostomos siger om dette i det 4. århundrede: "Her krænkes Guds gave, roden til vor forplantning! Det er virkelig megen urenhed, meget snavs omkring denne rod. Lad os fjerne det ved at fortælle sandheden. Jeg ønsker at vise jer, at I ikke burde skamme jer over det, jeg siger, men over det, I gør. Men I, som ikke viser nogen skam

over det sidste, skammer jer over det første. På den måde dømmes I i virkeligheden Gud, som har bestemt disse ting." (Hom. XII in Coloss.)

Det er nemt at se, at verden omkring os er ilde faren. Der er hundredvis af vidnesbyrd i pressen. Lad os nævne ét. Det drejer sig om, at man har givet 4.263 piger mellem 10 og 14 år en recept på p-piller sidste år, hvilke er en stigning på 53 procent på bare fem år. Næstformanden for de praktiserende læger instruerer altid piger i det, han kalder en "dobbelt dansk" (!), hvor de skal tage p-piller for at undgå graviditet og bruge kondom for at undgå kønssygdomme.

*

Næstformanden i Ungdomsringen er bekymret. Han siger: "Selvfølgelig er det da bedre, at pigerne bruger p-piller, end at de får abort, men det kunne jo være, at vi skulle tage en snak med pigerne om, hvorvidt det nu var den rigtige præventionsform, for selv de nye p-piller har bivirkninger. Jeg mener ikke, vi skal moralisere, men man kan godt forsøge at problematisere børnenes eksperimenter. For det er altså børn og ikke unge, vi taler om her. Men forældrene magter ikke at stå op imod deres børn."

Det er, hvad Pave Johannes Paul kalder dødens kultur, og hvis man ønsker, at det skal udvikle sig videre på den måde, skal man bare se passivt til. Det er en udvikling, der løber videre af sig selv - hurtigere og hurtigere. Men vil man være Guds og Kirkens barn - så må man protestere! Og frem for alt må forældre leve op til deres ansvar. Ellers er de jo med til at dømmes Gud, som Johannes Chrysostomos siger. Og så er man ikke katolik mere. Ikke engang kristen.

Katolsk Orientering

»Jeg beder for dem, at de alle må være ét, ligesom du, Fader, i mig og jeg i dig, at de også må være i os, for at verden skal tro, at du har udsendt mig.«

Joh 17,21

Kirkvandringen fik en pragtfuld afslutning i den svenske Gustafskyrkan. Nederst: Det vandrede gudsfolk sang Gloria i Sankt Ansgars Kirke. Foto: Ulla Elmquist

En vandring mod kristen enhed

Men inden målet er nået, er der endnu en lang vej tilbage

Af Annica Skenberg

Et indlysende og kraftigt bevis for, at der er en vilje til enhed!

Sådan kan man sammenfatte den kirkevandring, som - traditionen tro - foregik i København den første tirsdag i den økumeniske bedeuge.

Denne vandring, nr. 49 siden starten i 1955, blev en klar succes - i hvert fald, når man ser på antallet af deltagere. Knap 800 mødte op, hvilket er væsentligt flere end ved tidligere års arrangementer.

- Tendensen er ikke kun, at deltagerne stadig bliver flere, men også, at de bliver yngre. Og det er noget, som jeg mener er både glædeligt og anledning til håb, siger Sixten Klemetz, sognepræst i den svenske Gustafskyrkan, hvor aftenens højtidelige afslutning finder sted.

Seks kirker

Kirkevandringen, som arrangeres af Alban- og Sergej-samfundet, er bygget op som en gudstjeneste, hvis forskellige dele foregår i seks kirker: den folkekirkelige Sct. Pauls

Kirke, metodisternes Jerusalemskirken, den russisk-ortodokse Aleksandr Nevski Kirke, vores egen Sct. Ansgars Kirke, den anglikanske St. Alban's Church og Gustafskyrkan. På trods af, at deltagerne opdeltes på to hold, var der mange, der ikke fik plads i f. eks. Aleksandr Nevski Kirken. Den svenske sognepræst tror, at dette - sammen med den kendsgerning, at det bliver ret sent, før alle er nået frem til Gustafskyrkan - er grunden til, at stort set halvdelen af deltagerne står af undervejs.

At der er gang i økumenien

og ønsker om religiøst fællesskab i Danmark, er der ingen tvivl om. Helt sikkert er der mange forklaringer på dette, ikke mindst trusler om krig og sekularisering - noget, som pastor Johannes Langhoff også understregede i den prædiken, han holdt over bedegens tema: "Denne skat har vi i et lerkar."

"I er verdens lys!" siger Kristus til sin Kirke. Og der var rigtig mange lys, der kunne ses denne aften. Men der er behov for langt flere, hvis Gudsfolket ikke skal famle rundt i mørke. Den vej, der er tilbage, er nemlig lang.

Kirke-
minister
også for
katolikker

Side 3-4

Økumeniske
kirkedage
i Berlin

Side 5

Det er med
deadlines
som med
bussen...

Side 10

Bladets
historie
gennem
150 år

Side 6 og 11

Sådan
løste
Sverige
problemet

Side 12

Hvad
mener
Mini-
Mads?

Bagsiden

Vores mission

Det bliver mere og mere almindeligt, at firmaer, foreninger og fællesskaber skriver og udsender "mission statements" - altså erklæringer om, hvad de anser for at være deres egen eksistensberettigelse og formål.

Der er derfor også et vist marked for at udgive gør-det-selv-vejledninger. De skal give svar på spørgsmålet: Hvordan skriver man et godt mission statement?

Enhver organisation har en mission, kan man læse i en af den slags vejledninger. Ofte drejer denne mission sig om det formål, som organisationen oprindeligt blev oprettet med, nemlig for at imødekomme et behov engang for mange år siden. Til tider bliver de samme problemer, som førte til oprettelsen, ved at eksistere generation efter generation. I så tilfælde skifter formålet ikke - skønt arbejdsformen naturligvis vil udvikle sig. I andre tilfælde kan selv 10 eller 20 år føre til så markante skift i landskabet, at den oprindelige mission må opdateres. Ja, nogle gange må en mission udskiftes dramatisk for at kunne møde en ny virkelighed.

Kort efter årsskiftet kom det frem i medierne, at ni af Folkekirkens menigheder på Amager var gået sammen om en mission.

Men der opstod ret hurtigt tvivl om, hvad det var for et mission statement, der havde samlet dem.

For nogle gik kirkens mission ud på at integrere indvandrere i det danske samfund. Dertil måtte de blive kristne, for ellers kunne de ikke blive rigtige danskere. Var de ikke kristne, var de ikke danske.

Andre på Amager så anderledes på det. For dem var det centrale mission statement det, som enhver kan læse i Matthæus 28, 19-20: "Gå hen og gør alle folkeslagene til mine disciple, idet I døber dem i Faderens og Sønnens og Helligåndens navn, og idet I lærer dem at holde alt det, som jeg har befalet jer!" Blev de døbt, blev de Jesu disciple, og det var det vigtige. Danske kunne de blive på anden måde.

Mission betyder som bekendt sendelse. I selve dét at være sendt ligger, at ens mission ikke er en, man selv har fundet på. Man kan ikke frit regulere og omdefinere den. Til gengæld bliver der erfaringsmæssigt ikke megen mission ud af det, medmindre man selv i frihed tager opgaven på sig, går helhjertet ind i den - og efter bedste evne søger at finde nye og opdaterede veje til at realisere den.

Også et blad som Katolsk Orientering

har en mission. Og det har oven i købet længe haft et mission statement - nemlig de retningslinier for bladets udgivelse, som biskop Hans så tidligt som i 1989 godkendte efter forudgående drøftelse med pastorlrådet.

Katolsk Orientering skal som kommunikationsmiddel i bispedømmet tjene evangeliets udbredelse, står der. Bladet skal oplyse om Kirkens lære og udbyde tros livet. Det skal bidrage til Kirkens fællesskab, udvikling og vækst. Det skal informere om livet i Kirken, - og det skal alt sammen ske i vekselvirkning med samtidens særlige tendenser og problematik.

Yderligere henvises der til koncilets dekret om meddelelsesmidlerne. Og der bringes uddrag fra en pastoral vejledning med titlen *Communio et Progressio* (fællesskab og fremskridt).

Til bladets mission hører dermed også

- at formidle en tidssvarende katolsk forkyndelse og trosbelæring;
- at muliggøre og medvirke til dannelsen af en offentlig mening i Kirken, og
- at bringe og kommentere nyheder og informationer om Kirkens liv og virksomhed.

På en måde hænger disse tre ele-

menter sammen. De må ses i lyset af den overordnede mission:

- at udbrede evangeliet;
- at styrke tros livet og
- at bidrage til fællesskabet i Kirken.

At være kanal for den dialog, vi katalikker har med hinanden, hører også til bladets mission. Og der er sandelig nok at debattere, når vi skal hjælpe hinanden med at finde nye veje til at leve op til det, der bliver ved at være Kirkens mission. Det stiller også krav til os, når vi skal finde en god form og tone i vores indbyrdes dialog: Den lille debat om manden bør ikke få lov at afspore den store debat om bolden ...

Vil du vide mere om indholdet af konciledokumentet, vejledningen *Communio et Progressio* og bladets retningslinier, kan du finde de tre tekster på bispedømmets hjemmeside www.katolsk.dk. Sammen med de øvrige tekster fra koncilet kan dokumentet om meddelelsesmidlerne i øvrigt læses i "Det Andet Vatikanconcil", Ansgarstiftelsens Forlag 1997, kr. 249,50.

Læserne skriver

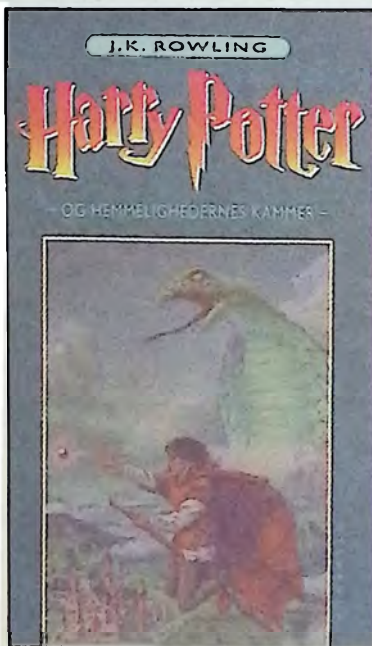
Potter og rockerne

Almindelige sunde og normale børn tager naturligvis ikke skade af hverken Harry Potter, Star Wars, Spiderman eller PokeMon. Men en seriøs gennemgang af denne dæmonverden i legetøj og fantasi historier, bør nok i dag være almindelig indbefattet i religionsundervisningen for både børn og voksne. For ligesom Star Wars er inspireret af fremtidens rumforskning, så ligger Harry Potter angiveligt meget tæt op ad virkelighedens magi i spiritualitet og ritualer.

I mit arbejde med den kriminelle narkoverden har jeg selv oplevet denne magi, helt på linie med "Hogwart". Jeg har besøgt et rockerhjem med andagtsbillede af deres

beskyttende ånd, - en dæmon, der i alt var som nøglebæreren Hagrid. Jeg har oplevet en pusherguppe, "portøreme", der ved magiske ritualer bragte de blinde mugglere ind i dæmonernes usynlige verden. Også her var der en Voldemort, 'duved-hvem', som alle frygtede, og som styrede det hele i et stadig kispus med politi og toldvæsen. Her er magien ikke bare et farligt eventyr for børn og barnlige sjæle, men en særdeles brutal virkelighed i den kriminelle verden.

Alligevel skal vi dog ikke være bange for Harry Potter

og hans magi. Den kan endda være gavnlig at studere, for seriøst behandlet vil man da se, at Kristus og hans engle ganske modsat er en virkelighed, der står tusind gange stærkere. Lever vi vort kristenliv sandt og realistisk, er vi således også selv langt stærkere end alle disse monstre, djævle og dæmoner (de onde ånder) som dog på sin vis lever i os alle. (forkortet af red.)

Joost Dahlerup
Slettevej 16
2860 Søborg

Fortællende teologi

Forfatteren Poul Hoffmann har skrevet en ny bog - et boghefte på 38 sider - med titlen "Fortælling og realitet" om Bibelen som litteratur.

Bogtitlen hentyder til, at Bibelen er både fortælling og realitet.

Problemet, bogen henviser til, er den narrative teologi, der reducerer Bibelen til kun at være fortælling.

Narrativ teologi betyder fortællende teologi - forstået på den måde, at de bibelske tekster kun opfattes som gode fortællinger, men uden historisk virkelighed. Narrativ teologi reducerer teksterne til myter, vi kan lære noget af, men myter, der ikke er historiautentiske, der ikke er historisk sande.

C.S. Lewis og Tolkien har leveret nogle glimrende fortællinger - også fortællinger, der indeholder kristne elementer.

Men man kan ikke sætte Bibelen og deres fortællinger på samme formel, for det er ikke sandt, hvad der fortælles i f.eks. "Ringenes Herre", det er ikke historisk virkelighed.

Det er derimod sandt, hvad der fortælles i Bibelen. Det er historisk sandt. Og det er helt afgørende, at det er historisk

sandt. Det er meningsløst at spørge, om H.C. Andersens værker er historisk sande, men det er en katastrofe, hvis man holder op med at spørge, om Bibelen er historisk sand - og det gør man i den narrative fortællingsteologi.

Forestil jer, at Skabelsen, Syndefaldet, Juleevangeliet, Stormen på søen, Jesu vandring på Genezareth sø, Opstandelsen, Helligåndens komme Pinedag og Jesu andet komme blot gøres til en narretiv myte uden historievirkelighed. Så er vi ved det, sagen drejer sig om. Og har man givet efter på et af de ovennævnte punkter, så falder resten før eller siden.

Den narrative teologi er i dag stærkt repræsenteret i folkekirkensystemet. Men den narrative teologi er også vidt udbredt blandt frikirkerne og i Den katolske Kirke. Vi

C.S. Lewis.

kommer her ikke uden om, at det er en stor svaghed, at isolationen af det kristent åndelige i det private rum er så udbredt og fremtrædende, som tilfældet er. Troen kan ikke overleve, hvis den ikke også er i det offentlige rum.

Niels Erik Søndergård
Rasmus Rasks Alle 95
5250 Odense SV

Debat. Angiv altid navn, adresse, telefonnummer og så vidt muligt e-mail-adresse på indsendte indlæg. Redaktionen forbeholder sig ret til at forkorte og bringe uddrag af indsendte indlæg. Et læserbrev må højst fylde 300 ord. Læserbreve kan indsendes som e-mail til redaktion@ko-press.dk (indsæt læserbrevet direkte i mailen og ikke som vedhæftet fil). Ved indsendelse af læserbreve på papir bedes diskette så vidt muligt vedlagt.

Redaktion:
Ansvarshavende redaktør: Erling Tiedemann
Redaktionschef: Annica Skenberg
Annoncer og abonnement: Lisbeth Rønne

Frivillige medarbejdere: Karen Grzelak, Kirsten Kjærulff, Hans Thulstrup, Carla Bennati Schou, Vivian Tiedemann, Jacob Thomsen.
Arkiv: Birte Mandrup Christensen, Hannelore Nybo Rasmussen

Redaktion og annoncer: Vesterbrogade 28, 4.
DK-1620 København V. Telefon 3321 1444
Fax 3324 4975. E-mail: redaktion@ko-press.dk

Udgiver: Ansgarstiftelsen, Bredgade 69 A,
DK 1260 København K.
Tryk: Morsø Folkeblad, DK 7900 Nykøbing Mors.
Oplag 16.800

Kirkeminister - også for katolikker

Tove Fergo har slået sit navn fast i aviserne, - men hvad står hun egentlig for, når det kommer til stykket?

Af Erling Tiedemann

Tove Fergo modtager med en god kop kaffe og en hjertelig latter, da KO's udsendte kan berolige med, at vi hverken skal tale om biskopper, salmebøger eller nogle af de andre emner, der har bragt hende i medierne i det år, der er gået, siden hun blev udnævnt.

- Det er lidt af en historisk begivenhed, at en kirkeminister lader sig interviewe til Katolsk Orientering, thi det er, så vidt vides, ikke sket før. Til gengæld viser det sig, at Tove Fergo udmærket kender til bladet.

- Jeg blader det faktisk igennem, når det kommer, for jeg synes det er interessant at følge med i, hvad der sker også i jeres kirke, siger hun og bekræfter, at hun ikke alene er minister for Folkekirken, men også for de andre kirkesamfund.

- Kirkeministeriet har til opgave, at meddele såkaldt godkendelse til de efterhånden mange forskellige trossamfund, kristne som ikke-kristne, der er i landet. Det har blandt andet den virkning, at man kan trække det bidrag fra i skat, som man yder til sin kirke eller trossamfund. Den katolske kirke var jo kommet tilbage i Danmark allerede før juni-grundloven i 1849, så den hører med i gruppen af såkaldt anerkendte trossamfund. Så udnævnelsen af katolske sognepræster er faktisk noget, jeg sidder og skriver under på.

- Men naturligvis oplever jeg det som en lidt speciel opgave, for jeg føler jo nok, at jeg som kirkeminister først og fremmest er minister for Folkekirken.

Grundlov og folkekirke

Bestemmelserne i den danske grundlov om Folkekirken og de andre kirkesamfund har stort set været uændrede siden 1849. Med regelmæssige mellemrum løfter der sig røster, som ønsker, at Folkekirken nu skal have den selvstændige

forfatning, som grundloven i princippet stiller i udsigt.

Også en kreds af katolikker er gået på banen med krav om ligestilling mellem kirkesamfundene.

- Jo, det har jeg bemærket, siger Tove Fergo med et venligt smil, der på en gang afspejler respekt for nogle borgeres henvendelse, men samtidig også antyder, at hun ikke er enig om alt, hvad der bringes til torvs.

Selvfølgelig er kirkeministeren ikke blind for den udvikling, der har været i Sverige, hvor stat og kirke er blevet skilt fra hinanden. Også den debat, der er i Norge, følger Tove Fergo med i. Men hun ser ikke noget aktuelt behov for grundlæggende ændringer i Danmark.

- Så længe der er så stor opbakning i befolkningen til den folkekirkordning, vi har, er der ingen grund til at lave noget om. Faktisk er 88 procent af alle danske statsborgere medlemmer af Folkekirken. Det er jo i høj grad historisk betinget. Men fordelene ved denne brede folkekirkelige forbindelse til staten er, at der er plads til alle. Der er også plads til dem, der kun har brug for kirken engang imellem, når de skal have en kirkelig handling, eller hvis de pludselig føler trang til at gå i kirke og deltage i en gudstjeneste.

- Og som sagt: vi har en kristen historie i Danmark, og det skal vi også holde fast i. Jeg mener ikke, at indvandring af mennesker med en anden religiøs baggrund skal indebære, at vi skal kappe rødderne til vores kristne historie.

Grundloven og andre kirker

Men hvad med de øvrige trossamfund, om hvem det hedder i grundlovens § 69, at deres "forhold ordnes nærmere ved lov"? Det har jo stået der siden 1849, uden at der er kommet mange love ud af det. Men hverken katolikker eller kristne i andre kirker har jo et negativt forhold til Folkekirken, fordi de i al stilfærdighed giver udtryk for, at de godt kunne ønske sig, at samfundet

også gav dem en hjælpende hånd. Det kunne for eksempel dreje sig om den administrative byrde, det er at skulle organisere indbetaling af kirkeskat. Hvad ville kirkeministeren sige til en ordning som den, der kendes i flere andre lande, hvor staten opkræver kirkeskatten hos alle og sender den videre til den kirke, som den enkelte skatteyder er medlem af?

- Det synes jeg vil være helt naturligt. Det ville jo ikke anfægte den særlige stilling, som grundloven tilskrives Folkekirken, og jeg kan sagtens forstå ønsket. Jeg ved, at i Italien betaler alle borgere 1 procent af deres indtægt, og så får trossamfundene pengene. Er man ikke medlem af nogen kirke, går pengene til et humanitært formål. Så jeg kan sagtens se, at det kunne være en god idé med en sådan ordning her i Danmark, - men jeg er jo nødt til at sige, at en forudsætning er, at der kommer en officiel henvendelse med ønsket.

- Når vi i øvrigt i Danmark ikke har fået omsat grundlovens § 69 i en lovgivning om de andre trossamfund, så skyldes det nok først og fremmest, at disse ikke selv har givet udtryk for noget behov i så henseende. Man tænker måske ikke altid på, at manglen på lovgivning om andre kirkesamfund betyder, at vi har en fantastisk trosfrihed i Danmark. Vi har ingen lov, der forbyder noget trossamfund, sådan som det ses i andre lande. Hos os er alt tilladt, og der er kun den indskrænkning i trosfriheden, at religionsudøvelsen "ikke må stride mod den offentlige orden og sædeligheden."

Den økumeniske dialog

Samtalen med Tove Fergo finder sted en formiddag, hvor en imødekommende ministersekretær har fundet et hul i en ellers godt fyldt kalender. Samme aften vil mange kristne mødes, både i København og rundt i landet, for at følges ad og besøge hinanden på årets kirkevandring. Skal kirkeministeren med på vandringen?

- Nej, jeg er bundet af at skulle være i Folketinget. Vi har to forespørgselsdebatter, som nok trækker ud. Men jeg ser absolut på den øku-

Kirkeminister Tove Fergo understreger vigtigheden af ikke at kappe rødderne til Danmarks kristne historie, selv om der nu kommer mange med en anden religiøs baggrund til landet.

meniske udvikling som noget positivt. Jeg synes, det er vigtigt, at det kristne sindelag om respekt for andre mennesker også bliver fremherskende på det religiøse område. Det er vigtigt, at man kan tale sammen. Det er vigtigt, at man kan samarbejde om det, der er fælles, - og det er også godt, hvis man kan holde gudstjeneste sammen i den udstrækning, det nu er muligt for den enkelte kirke.

Tove Fergo frygter ikke, at en gradvis optøning af forholdet mellem kirkerne blot skyldes, at tingene er blevet ligegyldige, og at de reelle forskelle ikke tillægges vægt.

- Nej, det er jeg egentlig ikke så bange for. Jeg tror snarere, at udviklingen bygger på en større erkendelse af, at man har en fælles sag, som man tror på. Sådan har jeg selv reageret som sognepræst i Folkekirken, når nogen kom for at melde sig ud, fordi de havde tilsluttet sig en anden kirke. Her har jeg altid sagt til dem, at for mig er det allervigtigste, at mennesker tror. Der er noget, der er større end alle de diskussioner, vi mennesker har med hinanden ...

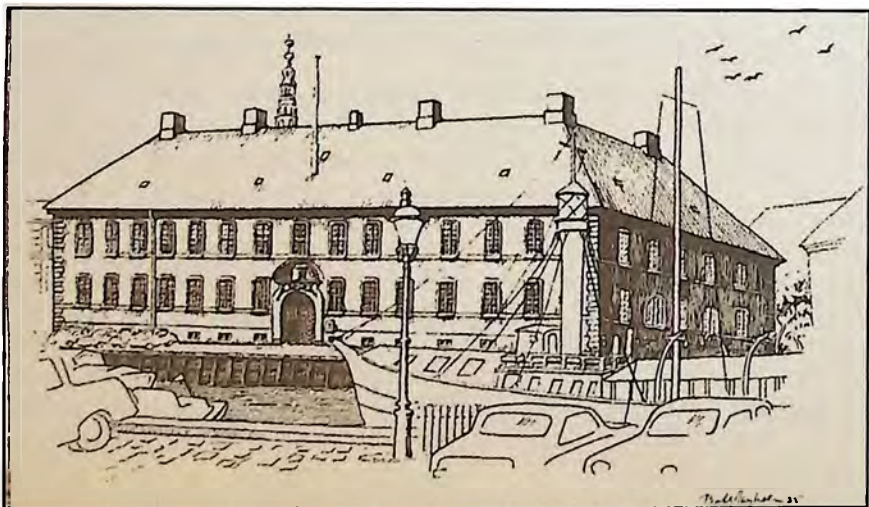
- Men naturligvis skal man da vide, hvor man selv står. Også i dialogen med muslimer. Jeg tror ikke, man hos dem opnår nogen som helst respekt som kristen, hvis man sælger ud af alt det, man selv tror på.

Kristentroen i Danmark

For nylig har der vist sig problemer for bevarelsen af en kirkelig statis-

tik. Kirkeministeren håber at have fundet en løsning, så vi fortsat kan følge udviklingen i både Folkekirken og de andre kirker. Det, som statistikken har vist indtil nu, har imidlertid ikke kun været positivt. Der er dele af landet, hvor kristentroen fortsat står stærkt i befolkningen. Men ingen kan lukke øjnene for, at det andre steder ser anderledes ud. Denne udvikling optager både ministeren og sognepræsten Tove Fergo.

- Der er lavet en undersøgelse på Aalborg Universitet om danskernes forhold til religion. En stor gruppe mennesker blev spurgt, om de troede på Gud eller på en højere magt. Tre fjerdedele svarer, at ja, de tror på Gud eller på en højere magt. De er religiøse på en eller anden måde. Her i ministeriet administrerer vi listen over fornævne, som man kan give sine børn, og jeg får faktisk henvendelser fra forældre, som er optaget af numerologi og ønsker, at deres barn skal have et navn med et bogstav mere. Ellers tror de ikke, det kan få et godt liv. Vi hører om firmaer, som ansætter astrologer til at fortælle dem, når stjernerne står sådan, at de kan træffe de bedste beslutninger. Det er alt sammen udtryk for religiøse følelser, for det afspejler jo en tro på, at der er en højere magt, som styrer tilværelsen på en eller anden måde. Derfor er der efter min mening en stor åndelig hunger og søgen i befolkningen.

Kirkeministeriet har siden 1910 haft til huse i "Staldmestergården" ved Frederiksholms Kanal.

Fortsættes næste side

Mange var kommet for at sige tak til Birgit Stresino. De måtte nøjes med at hilse på Erling Tiedemann.

Reception uden hædersgæst

Børnebørn bliver syge. Syge børnebørn skal passes. Sådan er det at være mormor, - og sådan gik det til, at Birgit Stresino så sent som samme dag måtte melde afbud til den afskedsreception, som bispedømmet afholdt for hende.

Hvad gør man, når hædersgæsten ikke kan komme, men det samtidig er for sent at aflyse? Man holder receptionen, optager talerne på bånd og sender båndet sammen med fotografierne og en kasse god vin til trøst ...

Passende dag

Og sådan blev det. I sin tale for Birgit Stresino fremhævede biskop Czeslaw hendes faglige dygtighed, hendes store engagement i det, som er bladets opgave - og alt det

besvær, hun havde påtaget sig. Biskoppen nævnte, at det netop den 24. januar, hvor receptionen blev holdt, var den hellige Frans af Sales' fest - han, som man har udpeget som netop journalisternes værnehelgen. Han levede også i en vanskelig tid, men forstod at tage publiceringsvirksomhed i brug for at tjene Evangeliets udbredelse.

Hilsner og tak

Også Birgit Stresinos afløser som redaktør af Katolsk Orientering, Erling Tiedemann, havde en tak at rette til hende. Men han havde først og fremmest en hilsen at overbringe.

- Birgit er ubeskriveligt ked af, at hun måtte melde afbud, sagde den nye redaktør.

Hun bad mig om at hilse og sige tak til biskoppen, både for de år, hvor redaktørhvervet var betroet hende, og for indbydelsen til en afskedsreception. Og hun bad mig hilse enhver, som var kommet, og sige tak til dem for et mangesidet samarbejde.

Forsatte sin linie

- Nytårsaften skulle Birgits periode som bladets redaktør være til ende, fortsatte Erling Tiedemann, men jeg kunne af arbejdsmæssige grunde helt umuligt begynde før i midten af januar. Selv om det overhovedet ikke passede ind i Birgits planer, sagde hun ja til at stå for redaktionen af det første nummer - og yderligere ja til at bistå med råd og råd i forbindelse med de føl-

gende numre. Dermed forlængede hun ikke bare sin tilknytning til bladet ud over den aftalte tid. Hun fortsatte også den linie, som har været karakteristisk for hendes måde at redigere bladet på, altid villig til at hjælpe nogen, hvis det kneb og ikke kunne være anderledes. Birgit har afleveret et fungerende blad med forberedt stof til sin efterfølger, og det har i høj grad lettet starten for mig, sluttede Erling Tiedemann.

Tak og opmuntring

Også Jørgen Bredholt bragte en tak til den afgående og en opmuntring til den nye redaktør, idet han trak på sin store viden om bladets historie - se artiklen på side 6 og 11.

Forts. fra side 3

- Men hvorfor rammer Folkekirken, den katolske kirke og de andre kristne kirker så ikke denne søgen? Det er jo ikke, fordi kirkerne er usynlige i et land, hvor man kan se fra kirketårn til kirketårn, og hvor klokkerne bimler søndag morgen, så man ikke kan overheøre dem. Hvorfor formår kirken ikke at kalde mennesker til sig? Mange vil

sige, at det er, fordi det er for indforstået, det der foregår i kirkerne.

- Jeg fulgte faktisk gudstjenesten fra den katolske kirke i Århus nytårsnat, og mange har efterfølgende sagt til mig: Hvor var det dog egentlig ejendommeligt. De havde ventet, at en katolsk gudstjeneste skulle være noget meget stift og gammeldags, og så oplevede de et kirkerum, der var indrettet på en helt anden måde; en lægmand prædikede, og man sang ikke blot de gammelkendte salmer, men også på

helt nye måder og melodier. Det kom bag på mange, at man kunne have en så moderne form.

-Jeg tror, at mange er meget fordomsfulde med hensyn til den måde, gudstjenesterne fungerer på, både i Folkekirken og i den katolske kirke, og den måde, sognearbejdet foregår på, - og så bliver de forbavsede, hvis de pludselig kommer i kirke, oplever noget nyt og hører en prædiken, de kan forstå.

- Vigtigt er det, at menneskers åndelige længsel bliver imødekommet,

og folk kommer hjem fra kirke med noget, de virkelig kan leve deres praktiske hverdagsliv på. Højmessens har naturligvis sin faste form, men der er jo ikke spor i vejen for, at man ved siden af kan have andre former for gudstjeneste, hvor man kan prøve lidt af hvert. Det gælder om at følge med tiden uden at ligge på maven for tidsånden.

En økumenisk overraskelse

Tiden er løbet, og kirkeministeren

skal selv til at løbe til det næste møde. På falderebet viser det sig, at Tove Fergo er mere fortrolig med den katolske kirke, end de fleste katolikker nok forestiller sig.

Hun har faktisk et barnebarn, som er blevet døbt i Jesu Hjerter Kirke på Vesterbro - med hende selv som fadder. Så nu er der altså en lille katolik, som har en luthersk kirkeminister som mormor.

Den økumeniske bevægelse har åbenbart sine overraskende smut-huller ...

KORT NYT

Biskop Hubertus Brandenburg fejrer jubileum i Helsingborg. Foto: Sr. Honoria Ask

Integrationen gælder også Kirken

Integrationen mellem Skåne og Danmark angår i højeste grad også Kirken. Siden Øresundsbroen blev indviet for 2 1/2 år siden, er biskop Czeslaw Kozon ofte gæst i broderlandet, nabostiftet i øst. I december var han i Helsingborg da biskop emeritus Hubertus Brandenburg fejrede 50-års dagen for sin præstevieelse. Dette foregik under meget højtidelige former i Sankt Clemens Kirke, hvor omkring 20 præster og biskop William Kenney CP deltog, og hvor den danske biskops flotte svensk vakte stor beundring. Næste officielle optræden var nytårsdag, hvor turen gik til Malmø. Her har biskop Anders Aborelius OCD gjort det til tradition at fejre nytårsmesse. Da ingen af Malmøs to katolske kirker, Vår Frälsare og Maria i Rosengård, er tilstrækkeligt store, låner man den centralt beliggende Sankt Petri kirke af Svenska kyrkan. Det var første gang, at biskop Kozon var med til denne begivenhed.

Nytårsmesse, med dansk biskoppelig deltagelse, i Malmø. Foto: Robert Talik

Cykelpræst gæstede Sct. Albani Skole

I anledning af den økumeniske bedeuge fejrede elever og lærere på Sct. Albani Skole, Odense, en ordets gudstjeneste, ledet af p. Franz Hauser og folkekirkpræsten Peder P. Thyssen, i Odense kendt som "cykelpræst".

I sin prædiken henviste pastor Thyssen til "den barmhjertige samaritan" i Jesu lignelse. Det var ikke "kærlighedens teori", præsten talte om. Der var musestille i kirken, da han talte om sine praktiske kontakter med dem, der kun har en adresse, men intet hjem - sprittræ, gadefolk, kort sagt samfundstabere. Cykelpræsten opsøger dem, han har kaffe med og småkager - og om vinteren varme sokker. Men det vigtigste er, at der kommer en, der har tid til at snakke - uden fordomme og uden den løftede pegefinger. "Økumenisk holdning begynder med et åbent hjerte", siger pastor Peder P. Thyssen.

KORT NYT

Flere eremitter i verden

Rom (KNA) Stadig flere mennesker beslutter sig for et liv som eremitter. Ifølge en beretning i tidsskriftet "La Civiltà Cattolica" lever der for tiden på verdensplan 20.000 mænd og kvinder, som fører et gudviet liv i selvvalgt ensomhed. Alene i Italien lever 1000 af de nye eneboere. Statslige opgørelser i Tyskland, Frankrig og USA har ifølge beretningen opgivet, at halvdelen af eremitterne er kvinder. De fleste eneboere har en akademisk uddannelse og er katolikker, gennemsnitsalderen ligger mellem 50 og 60 år.

Den største overraskelse i undersøgelserne drejede sig om bopælen: Kun to procent af de spurgte levede fjernt fra civilisationen i den frie natur. De fleste moderne eremitter bor i byerne. Da et erhvervsarbejde er i modstrid med deres kontemplative livsstil, lever mange af dem ifølge beretningen under meget beskedne forhold, selvom mange af dem får en lille pension fra et tidligere beskæftigelsesforhold. De nye eneboere er som regel lægfolk. I tiltagende grad findes der dog også tidligere ordensfolk, som har forladt deres fællesskab for i ensomhed at søge en anden religiøs livsform.

"Radio Maria" vil sende TV

Warszawa (KNA) Den polske radiostation "Radio Maria" har søgt om tilladelse til at sende fjernsyn via satellit. Det meddeler direktøren, redemptoristen Tadeusz Rydzyk. For øjeblikket undersøges det, om præsten har gjort sig skyldig i skatteunddragelse. "Radio Maria" finansieres af gaver og administrere et årsbudget på ca. 30 millioner kroner.

Den polske primas, kardinal Jozef Glemp, havde i sensommeren pålagt radiostationen at lade alle kontorer registrere hos de stedlige biskopper, ellers ville kontorerne blive lukket. Den katolske Kirke i Polen har allerede tidligere set sig foranlediget til lignende interventioner over for de "ofte usande" og "ofte manipulerede" reportager fra "Radio Maria".

Orgel indviet i Det Sixtinske Kapel

Vatikanet (KNA) For første gang i sin mere end 500-årige historie har Det Sixtinske Kapel nu fået et rigtigt orgel. Instrumentet, som er en gave fra "Mindestiftelsen for Peter Kaiser", som har til huse i Liechtenstein, blev i forbindelse med en orgelkoncert festligt indviet af Kardinal Angelo Sodano. Orglet, som har en værdi af omkring 640.000 schweizer francs, er fremstillet af det schweiziske orgelbyggerfirma Mathis. Til det over tre tons tunge instrument måtte man specielt fremstille en kørende underdel, for at det efter behov kan bringes ud af kapellet. Mathis-orglet med 14 registre og 787 piber erstatter et provisorisk lille orgel med to registre, som lejlighedsvis har været brugt i Det Sixtinske Kapel. Der kan ikke opstilles noget stationært orgel i dette kapel på grund af de værdifulde freskomalerier.

Vatikanet kritiserer Rusland

Lissabon (KNA) Vatikanets "udenrigsminister", Ærkebiskop Jean-Louis Tauran, har krævet mere religionsfrihed i hele Europa. Situationen er i nogle lande blevet alarmerende forringet i det forgangne år, beklagede Tauran ved en konference i det portugisiske Porto for OSCE-staternes udenrigsministre. I den forbindelse nævnte ærkebiskoppen især Rusland, hvor bl.a. katolske præster er blevet udvist. En sådan holdning betød en diskriminering af de troende og en ringeagt for internationale aftaler. Den vidnede om ukendskab til religionens betydning for samfundet, understregede Tauran.

Økumeniske kirkedage uden fælles nadver....

...men dog med debat om temaet, når kirkerne mødes i Berlin

Til De økumeniske Kirkedage i Berlin fra 28. maj til 1. juni under mottoet "I skal være en velsignelse" ventes mere end 100.000 faste deltagere, skriver pressebureauet KNA.

Til de centrale temaer hører religionernes medvirken til retfærdighed og til overvindelse af vold, fremhævede den evangeliske præsidet for kirkedagene, Elisabeth Raiser.

Stort antal gudstjenester

Som den katolske præsidet for kirkedagene, Hans Joachim Meyer, meddelte, bliver der et stort antal gudstjenester, "som, i en grundigt overvejet rækkefølge, autentisk afspejler indholdet og de åndelige forudsætninger for denne store sammenkomst af kristne fra alle kirkesamfund - enheden, som vi alle stræber efter, og den mangfoldighed, vi lever vores tro i". Dertil kommer konfessionelle - katolske, evangeliske og ortodokse - gudstjenester, fremfor alt om morgenen på festen for Kristi Himmelfart såvel som lørdag aften. Ved afslutningsgudstjenesten på "Platz der Republik" foran Rigsdagen vil påmindelsen om dåben, det fælles sakramente for alle kristne, spille en vigtig rolle.

En særlig udfordring

En vigtig rolle for kirkedage

Fra venstre generalsekretær Friederike Woldt, professor dr. Hans Joachim Meyer, katolsk præsidet, dr. Elisabeth Raiser, evangelisk præsidet for kirkedagene og generalsekretær dr. Stefan Vesper. Foto: KNA

genes tilstedeværelse i byen bliver foruden afslutningsgudstjenesten også "mødets aften", som forberedes af mange menighedsgrupper fra kirkerne i Berlin på gaden Unter den Linden. Denne aften er "en ganske særlig udfordring" for værterne, siger kardinalen af Berlin, Georg Sterzinsky. Kirkedagene må nu engang adskille sig fra en "ren og skær produktions- og salgsudstilling" på messeterænet.

Et særligt arrangement er endog viet temaet nadverfællesskab - ganske vist kun som debat om temaet og ikke som fælles højtideligholdelse.

For - som det siges fra stævneledelsen, der er opdelt i et katolsk og evangelisk præsidatskab - kirkernes enhed er trods alle fremskridt endnu ikke så vidt fremskredt, at en sådan højtidelig-

holdelse ville være teologisk mulig og tjenlig for den fælles målsætning.

Embedsforståelsen

Berlins evangeliske biskop, Wolfgang Huber, understregede, at en "ureglementeret" fælles højtideligholdelse af nadveren kan splitte den økumeniske sag. En væsentlig forskel ligger i kirkernes forskellige embedsforståelse. Ifølge katolsk opfattelse er fællesskabet med Paven centralt for Kirkens enhed, sagde Sterzinsky. Det må ikke komme til en "foregøgling af en enhed, som endnu ikke er til stede".

Kardinalen af Prag, Miloslav Vlk, ser de første økumeniske Kirkedage for hele Forbundsrepublikken som et "nødvendigt signal for den økumeniske situation i dag". Kirkedagene fra 28. maj til 1.

juni må blive en "pinselig begivenhed", sagde Vlk den 2. januar i Berlin. Med henvisning til uoverensstemmelserne i Kirkernes Verdensråd advarede han samtidig mod "faren for en istid mellem kirkerne". I Kirkernes Verdensråd er der spændinger mellem protestantiske og ortodokse kirker angående tilladeligheden af gudstjenester på tværs af konfessioner.

Personlige kontakter

Vlk opfordrede de kristne til mere personlige kontakter hen over konfessionsgrænserne. At besøge og lære andre trosretningers gudstjenester at kende er en effektiv vej til enhed. Dette kan føre til "dybe økumeniske erfaringer", sagde kardinalen.

Oversættelse:
Karen Grzelak

Paven ordinerede 12 nye biskopper

Og han bad dem være lys i en mørk verden

Vatikanet (Zenit). Ved højtideligheden helligtrekongersdag blev 12 biskopper ordineret af Pave Johannes Paul II, der bad dem "være lys, til vejledning for de af mørke og forvirring tyngede nationer."

Blandt de nye biskopper er nogle af pavens nære medarbejdere, som biskop Angelo Amato, den nyudnævnte

sekretær for Troslærekongregationen, og den irske biskop Brian Farrell, nyudnævnt sekretær for Det pavelige Råd til fremme af den kristne enhed.

I sin prædiken understregede Paven, at følgende to principper burde præge deres arbejde: "Troskab overfor den katolske tradition og engagement i den økumeniske dialog."

Til en anden gruppe af de nye prælater, der skal være pavelige repræsentanter i asi-

atiske og afrikanske lande samt ved FN, henstillede Paven, "at jeres pastorale gerning kan være medvirkende til, at Kristi lys kan skinne blandt mennesker, at I må opfordre de nationer, til hvilke I sendes, til at være åbne overfor Evangeliet, samtidigt med, at I respekterer deres institutioner og kulturer. Kun Kristus kan sikre en dybtgående fornyelse af mennesker og deres samvittighed," sagde han.

De øvrige nye biskopper

vil udøve deres tjeneste i bispedømmer rundt om i verden. Til denne sidste gruppe henvendte Paven sig med ordene: "Elsk menighederne, som tager imod jer, og som jeg hilser med hengivenhed. "Må de i jer se omhyggelige og storsindede hyrder. Led altid de troende til det evige livs græsgange, ihukommende den gode Hyrdes eksempel !"

Oversættelse:
Hans Thulstrup

Katolsk Orientering gennem 150 år

Af Jørgen Bredholt

I anledning af årsskiftet og et redaktørskift, skriver Jørgen Bredholt, har den nye redaktør anmodet mig om at fortælle lidt af historien bag Skandinavians ældste og endnu sprællevende katolske tidsskrift, der netop i år kan fejre, at det er 150 år, siden det hele begyndte.

Grundlæggerne af bladet, som fik navnet Skandinavisk Kirketidende for catholske Christne var præsterne ved St. Ansgar Kirke: pastor Herman Grüder (senere apostolisk præfekt for Danmark) og pastor Schürhoff, som blev understøttet af pater Depozzo SJ og nogle lægmænd.

Det første nr. udkom søndag d. 2. oktober 1853. Den økonomiske basis for denne virksomhed var den i september 1853 stiftede "Ansgariusforening", der havde udgivelsen af bladet som sit første formål.

Allerede i 1864 skiftede bladet navn til Katolsk Kirketidende, hvilket det bar til 1872, hvor det fik navnet Nordisk Kirketidende for katolske Kristne. Da redaktionen følte, at betegnelsen "Kirketidende" begrænsede valget af læsestof, omdøbtes bladet i 1885 til Nordisk Ugeblad for katolske Kristne, og dette navn fik det lov at beholde helt frem til 1939, hvor man valgte navnet Katolsk Ugeblad, som sikkert for mange af læserne i dag har været "deres barndoms blad."

Svær start i en helt anden tid

I det festsmykkede farvelagte nr. af Ugebladet ved 50 års jubilæet i 1902 kan man læse om de første vanskelige år for det nye katolske tidsskrift. Det var slet ikke så lige til. Dette at udgive et katolsk tidsskrift i Danmark blot fire år efter indførelsen af religionsfriheden ved junigrundloven i 1849 blev af mange følt som en voldsom provokation i 1853. Det er nok næsten umuligt for os i dag at forstå det had og den frygt, som mange både indenfor og udenfor Folkekirken følte for den katolske kirke. Hvor læserbreve og andre tilkendegivelser i dagens blad hovedsagelig vedrører uenighed om forhold indenfor den lokale kirke eller verdenskirken, så

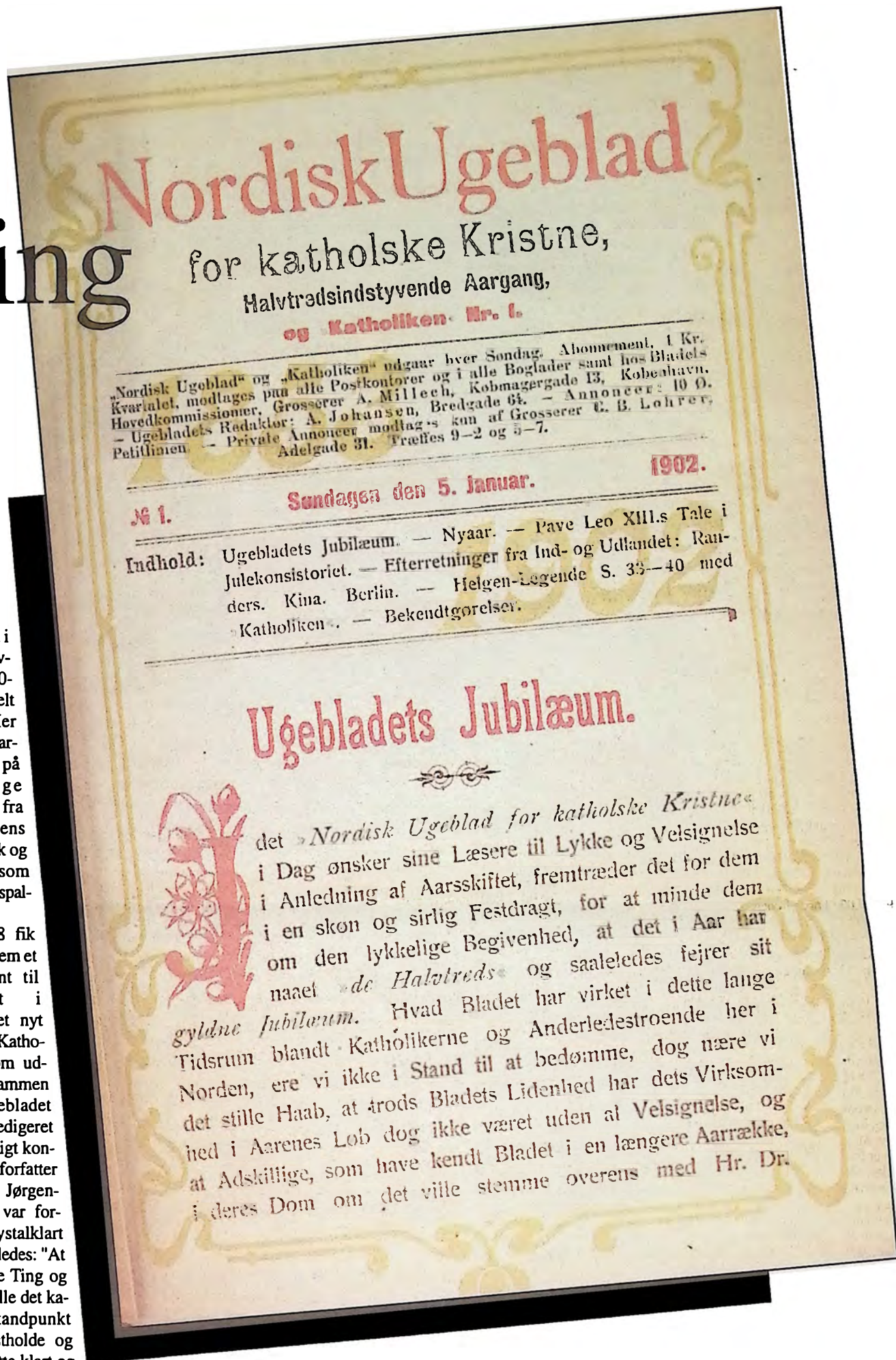
var temaet i sidste halvdel af 1800-tallet et helt andet. Her var det kariske svar på "urimelige angreb" fra Folkekirken side på tryk og i taler, som fyldte op i spalterne.

I 1898 fik man ligefrem et supplement til Ugebladet i form af et nyt tidsskrift, Katholikken, som udsendes sammen med Ugebladet og blev redigeret af den nylyt konverterede forfatter Johannes Jørgensen. Her var formålet krystallklart udtrykt således: "At søge i alle Ting og over for alle det katolske Standpunkt og at fastholde og hævde dette klart og uden Forbehold. Overfor Litteratur, Kunst, sociale Forhold, offentlige Stemninger og Tilstande vil Katholikken se Tingene, saaledes som de maa se ud i en Christens Øjne. At Katholikkens Dom derfor jævnlig vil komme til at afvige fra Tidens og Modens Dom er noget, som kan forudses, også af den, der ikke er begavet med Spaadomsaand."

Denne klare programmerklæring levede man i så høj grad op til, at biskop von Euch allerede i 1902 måtte anmode Johannes Jørgensen om at standse udgivelsen og dermed stoppe den stadig heftigere polemik, - hvilket da skete.

Fra Ugeblad til Orientering

Den næste store ændring for bladet kom i 1939, hvor biskop Th. Suhr, der var udnævnt året før, ønskede at koncentrere kræfterne

Ugebladets Jubilæum.

det "Nordisk Ugeblad for katolske Kristne" i Dag ønsker sine Læsere til Lykke og Velsignelse i Anledning af Aarsskiftet, fremtræder det for dem i en skøn og sirlig Festrugt, for at minde dem om den lykkelige Begivenhed, at det i Aar har naaet *de Halvtræds* og saaledes fejrer sit *gyldne Jubilæum*. Hvad Bladet har virket i dette lange Tidsrum blandt Katholikerne og Anderledstroende her i Norden, ere vi ikke i Stand til at bedømme, dog nære vi det stille Haab, at trods Bladets Lidenskab har dets Virksomhed i Aarenes Lob dog ikke været uden af Velsignelse, og at Adskillige, som have kendt Bladet i en længere Aarrække, i deres Dom om det ville stemme overens med Hr. Dr.

vedrørende den katolske presse. En voldsom økonomisk konkurrence om de tilgængelige annonceindtægter mellem "Ugebladet" og et andet katolsk tidsskrift "Katolsk Ungdom" nødvendiggjorde omfattende ændringer. Begge blade blev slået sammen under navnet Katolsk Ugeblad. Det ændrede i 1969 navn til Katolsk Forum, der nu udkom hver 14. dag.

22 forskellige redaktører

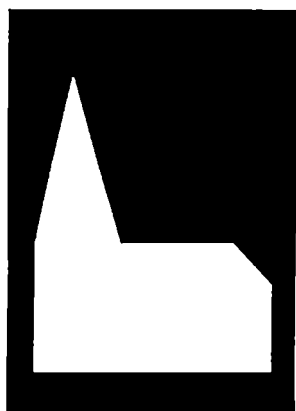
Det pastoralråd, der var et af resultaterne af den danske synode i 1979, rejste snart ønsket om en betydelig udvidelse af kirkens interne kommunikation i form af et kontaktblad, som blev udsendt gratis til alle katolske huse i Danmark og i et vist omfang erstattede de lokale sogneblade.

Resultatet af disse overvejelser blev i 1975 Katolsk Orientering, der afløste Ugebladet og

blev det blad, vi alle kender i dag. Disse 150 års anstrengelser ville ikke have været mulige uden en mængde uegennyttige og yderst arbejdsomme redaktører, 22 i alt med en gennemsnitlig "levetid" som redaktør på lidt over 5 år, som daglig har slidt og slæbt for at få næste nr. udgivet..

Enkelte personer i denne "kongerække", rager dog op, ikke mindst som følge af længden af deres perioder som redaktører. L.V. Hansen var en tidligere folkekirkepræst, der var konverteret, og som fra 1864 og 20 år frem ind til sin død i 1883 som 74 årig allerede klarede dette store arbejde.

Han blev efterfulgt af 2. præsten ved St. Ansgar, Andr. Johansen, der fortsatte som forgængeren i hele 22 år, men som nok også til sidst døde af det hårde slidsomme arbejde ved siden af et omfattende arbejde i det meget store St. Ansgar sogn. Han afgik ved døden som kun 54 år gammel i 1905 - slidt op.

ORIENTERING FRA SOGNENE

1. – 28. FEBRUAR 2003

Sidste frist for stof til nr. 4, som udkommer 26. februar 2003 og omfatter 1. – 31. marts 2003, er mandag 10. februar 2003, kl. 16.

Tekst bedes sendt - helst pr. e-mail: ec@katolsk.dk eller på diskette: att: Erik Christiansen, Katolsk Bispekontor, Bredgade 69 A, 1260 København K, kun i nødsfald på fax 3314 6086.

1 | NORDJYLLAND

9000 AALBORG, Sct. MARIE KIRKE, Kastetvej 1.
Tlf. 9812 6344, Fax 9812 5344.
E-Mail: sct.mariae.kirke.aalborg@mail.dk
Hjemmeside: www.katolsk-nord.dk.
Sognepr.: Paul Marx, OMI.
Andenpr.: Marcin Kopec, OMI.
Andenpr.: Stanislaw Kordek, OMI.
Andenpr.: Jude Kulas Soosaiappu, tamilsk sjælesørger, tlf. 9813 5029.
Diakon: Kim Rue Tran. Tlf. 9891 0539.
Sankt Joseph Søstre, Constancevej 7, 9000 Aalborg tlf. 9813 1481.
Menighedsrådsfm.: Erik Schou. Tlf. 9892 2774.
Sognesekr.: Benthe Volpi, tlf. 9812 6344, man-fre kl. 10-14.
Messeider: Søn: Messe kl. 08.00 & 10.00. Fre: Messe kl. 17.00. 1. fre: Tilbedelse af sakramentet kl. 16.00 og messe kl. 17.15.
Hverdagsmesser og øvrige arrangementer: Se opslags-tavlen.
Hver tir: Rosenkransbøn kl. 09.00.
Hver ons: Maxi-Kuk kl. 19.00-21.00.
Hver tor: VIK 19.00-20.30.
Hver 3. tor i md: Sankt Joseph Klub kl. 14.30.
Februar 2003: Søn 02.02.: HERRENS FREMSTILLING 08.00 & 10.00. Messe på engelsk 18.00.
Ons 05.02.: Moder Teresas strikkeklub 14.30.
Fre 07.02.: Første fredag.
Søn 09.02.: 5. alm. søn 08.00 & 10.00. Tros-undervisning.
Lør 15.02.: Messe på polsk 17.00.
Søn 16.02.: 6. alm. søn 08.00 & 10.00. Rosenkransbøn på filippinsk.
Ons 19.02.: Moder Teresas strikkeklub 14.30.
Søn 23.02.: 7. alm. søn 08.00 & 10.00. Ministrantøvelse.

9900 FREDERIKSHAVN, HELLIGÅNDSKIRKEN, Uranienborgvej 5 A.
Tlf. 9842 3280. Fax 9842 0018, el. henv. Sct. Mariæ Kirke, Aalborg, tlf. 9812 6344.
Messeider: Søn: Messe 10.00. Fre: Messe 17.00. Hver fre: Tilbedelse 16.00. 1. lør: Messe kl. 18.00.
For øvrige hverdagsmesser: Se opslagstavlen ved kirken.
Februar 2003: Lør 01.02.: Første lørdag.
Søn 02.02.: HERRENS FREMSTILLING 10.00
Fre 07.02.: Første fredag.
Søn 09.02.: 5. alm. søn 10.00.
Søn 16.02.: 6. alm. søn 10.00.
Søn 23.02.: 7. alm. søn 10.00.

9800 HJØRRING, SANKT MARIA, MARTYRERNES DRONNING, Bispensgade 67.
Henv.: Sct. Mariæ Kirke, Aalborg, tlf. 9812 6344.
Messeider: Søn: Messe kl. 14.30, dansk/vietnamesisk. Lør: Messe kl. 16.00. Tir: Messe kl. 16.00. 1. fre: Tilbedelse fra kl. 18.00 med messe kl. 19.00.
Øvrige messer: Se opslagstavlen.
Februar 2003: Søn 02.02.: HERRENS FREMSTILLING 10.00.
Fre 07.02.: Første fredag.
Søn 09.02.: 5. alm. søn 14.30.
Søn 16.02.: 6. alm. søn 14.30.
Søn 23.02.: 7. alm. søn 14.30.

7700 THISTED, SANKT THØGERS KIRKE, Møllevej 23.
Kontaktpers.: Keld Westergaard, tlf. 9792 4304 eller henv. Sct. Mariæ Kirke, Aalborg, tlf. 9812 6344.
Februar 2003: Søn 09.02.: 5. alm. søn 14.30.
Søn 23.02.: 7. alm. søn 14.30.

2 | MIDTJYLLAND NORD

8900 RANDERS, JESU HJERTE KIRKE, Thorsgade 22
Sognepr.: Thanh D. Tran (Dominique), Tlf. 8642 9730
Menighedsrådsfm.: Kirsten Kjærulff. Tlf. 8657 7052.
Messeider: (1)
Søn: kl. 10

Hverdage: tir 17:00, ons 19:00
Kalender & festligheder:
Søn 02.02.: Herrens fremstilling 10:00 og derefter sogne- dag med fælles spisning
Lør 15.02.: Fælles firmelses undervisning i Viborg 09:00-17:00
Lør 22.02.: Apostlen Peters stol. Børneundervisning 10-12:00

8800 VIBORG, SANKT KJELDS KIRKE, Sankt Leonisgade 12.
Sognepr.: Thanh D. Tran (Dominique). Tlf. 8662 3641
Menighedsrådsfm.: Doris Andersen. Tlf. 8662 6396.
Messeider: Søndagsmesse: Lør 16:00
Hverdagsmesser: Tor & Fre 17:00
Tilbedelse: Tor 16:30 (undt. 1. tor)
Rosenkrans/korsvej: Fre 16:30
Kalender & festligheder: Søn 02.02.: Herrens fremstilling
Lør 08.02.: Børneundervisning 14-16:00. Højmesse 16:00
Lør 15.02.: Fælles firmelses undervisning i Viborg 09:00-17:00
Lør 22.02.: Apostlen Peters stol. Højmesse 16:00
Søn 23.02.: Vietnamesisk messe 11:00; Polsk messe 17:00

7620 LEMVIG, HELLIG KORS KIRKE, Østerbrogade 33.
Sognepr.: Thanh D. Tran (Dominique). Tlf. 8662 3641 eller 8642 9730
Kontaktperson: Evald Henriksen. Tlf. 9782 0804
Messeider: Søn: kl. 14:00 (undt. 1. søn)
Hverdagsmesse: 1. Tor 17:00
Tilbedelse: 1. Tor 17:30
Kalender & festligheder: Søn 02.02.: Herrens fremstilling. Tamilsk messe 10:00
Søn 09.02.: Højmesse 14:00. Derefter børneundervisning
Lør 15.02.: Fælles firmelses undervisning i Viborg 09:00-17:00
Lør 22.02.: Apostlen Peters stol.

3 | ÅRHUS OG DJURSLAND

8000 ÅRHUS C. VOR FRUE KIRKE, Ryesgade 26,
Postboks 5010, 8100 Århus C.
Tlf. 8613 5666, Fax: 8619 4581
Hjemmeside: http://www.katolsk-aarhus.dk
Præsterne: Adolf Meister SJ, tlf. 8618 5766
e-mail: meister@katolsk-aarhus.dk
Herbert Krawczyk SJ, tlf. 8618 5633
e-mail: herbert@katolsk-aarhus.dk
Piet Reijnders SJ, tlf. 8618 5420
Charles Edwards SJ, tlf. 8613 5666-23
e-mail: edwards@katolsk-aarhus.dk
Menighedsrådsformand: Ida Wæde Hansen, tlf. 8687 5544
e-mail: anida@post.tele.dk
Sogneseekretær: Bernhard Kiel, tlf. 8613 5666
Katolsk Information: Ryesgade 28, tlf. 8618 5390
e-mail: kat-infobutik@mail.dk
Søndagsmesser: kl. 8, 10 (højmesse og kirkekaffe) og 17.
Messe på polsk: 1. og 3. søn, 2/2 og 16/2, kl. 14
Messe på vietnamesisk: Søn 23/2, kl. 14.
Messe på engelsk: 22nd February, 2pm.
Hverdagsmesser: Man kl. 19, tir kl. 16.30, ons kl. 8, tor kl. 11, fre kl. 19, lør kl. 8.
Skolemesser: hver tir kl. 8 (yngre elever), 1. fre kl. 8,45 (ældre elever).
Skriftemål: 1. fre kl. 18 - 19 eller efter aftale.
KUK: hver ons kl. 18.30 - 21.30.
Sogneundervisningen: Lør 1/2, 22/2, kl. 10. Familie- messe, kl. 12,15.
Skt. Knuds Seniorklub: Tir 4/2, 18/2, kl. 14.00.
Katolsk Information: man-fre kl. 13 - 17.30, lør kl. 11 - 13, søn kl. 11-12.
Galleri ved kirken: man, ons-fre, kl. 14-17.30: Adolf Meister, senere: Lene Palm Larsen.
Selvhjælpsgruppen ved Kirken: Ryesgade 28,5. Tlf. 8618 0918.
Februar 2003: Lør, 1/2, kl. 10-13: Sogneundervisningen. Messe, kl. 12,15
Søn, 2/2: Herrens fremstilling, Kyndelmisse, kl. 10. Blasiusvelsignelse efter messeerne.
Man, 3/2, kl. 19: Menighedsrådsmesse og -møde.
Tirs, 4/2, kl. 14: Skt. Knuds Seniorklub.
Fre, 7/2, kl. 18: Eukaristisk tilbedelse, skriftemål, Jesu Hjerte messe.

Lør, 8/2, Kl. 12: De Syges dag. Messe med De Syges Salvelse.
Tir, 18/2, kl. 14: Skt. Knuds Seniorklub.
Lør, 22/2, kl. 10-13: Sogneundervisning og messe, kl. 12,15. Messe på engelsk, kl. 14.

PINDSTRUP, SANKT MIKAELS KIRKE, Kastrupvej 1, Ringsø, 8550 Ryomgård.
Præst: Piet Reijnders SJ, tlf. 8618 5420.
Kirkeværg: Kaj Friis Nielsen, tlf. 8639 4917.
Søndagsmesse: 1. og 3. søndag, 2/2 og 16/2, kl. 10.30.

8300 ODDER, SANKT ANSGARS KAPEL, Holsteinsgade 25
Præst: Piet Reijnders SJ, tlf. 86 54 20.
Kirkeværg: Ejlish Magill, tlf. 86 54 26 87.
Søndagsmesse: 2. og 4. søndag, 9/2 og 23/2, kl. 14.

8500 GRENÅ, SANKT CLEMENS KIRKE, Thykiersvej 4.
Tlf. 8630 9738. Giro: 563-2668
Sognepr.: Herbert Krawczyk SJ, tlf. 8618 5633
Menighedsrådsfm.: Joanna Jensen. Tlf. 8632 5813 el- ler 4041 1113.
Messeider: Søndagsmesse: Kl. 10 (højmesse og kirkekaffe). Kl. 10.30 - 2. søndag (familiemesse).
Skriftemål: Før messen eller efter aftale.

SOSTRUP, MARIA HJERTE ABBEDI, Maria Hjerte Engen 1, 8500 Grenå. Tlf. 8638 4488. Fax: 8638 4206.
Pastor Ebbe Simonsen. Tlf. 8638 4138.
Messeider: Søn: kl. 10; Hver: kl. 9
Sakramental tilbedelse: hver dag kl. 10-17.30 og Tor kl. 19.00 - 20.00
Rosenkrans: Hver aften kl. 19.20
Det neokatekumenale kommunitet: Ordets liturgi hver ons kl. 19.30. Eukaristifejring hver lør kl. 19.30
Undervisning for konvertitter hver ons kl. 18-19; for ministranter hver ons kl. 16.30 - 17.30; for børn fra 6 år indtil firmelsesalder hver lørdag efter aftale
Februar 2003: 02.02. Herrens fremstilling i templet, Højmesse kl. 10 med lysprocession
03.02. Ansgar, Højmesse kl. 10 med blasiusvelsignelse
13.02. Mariadag, Udstilling af Altrets Allerhelligste Sakramente kl. 10, Tilbedelse hele dagen, Sakramental velsignelse kl. 18.40, kl. 19 Mariaprocession og Messe.

4 | MIDTJYLLAND

7400 HERNING, SANKT PETERS KIRKE, Lillelundvej 36.
Sognepræst: Jan Ophoff, O.Præm., Fjellegade 2, 7100 Vejle. Tlf. 7582 0893. Fax: 7572 2129.
Træffes i menigheden efter messen 3. sø i md.
Diakon: Kaare Nielsen, Hostrupgade 16, 8600 Silke- borg. Tlf. 8682 2415. Træffes i menigheden efter Søndagsmesse og normalt mandag.
E-mail: kaare.vorfrue@get2net.dk.
Menighedsrådsfm.: Arul Ratnam. Tlf. 9725 0612.
Messeider: (HA)(I)
Februar 2003: 02.02. kl. 17:00: Familiemesse
09.02. kl. 11:00: Messe
16.02. kl. 17:00: Messe
23.02. kl. 17:00: Messe

8600 SILKEBORG, VOR FRUE KIRKE, Hostrupgade 16
Hjemmeside: www.hjem.get2net.dk/VorFrueKirke
Sognepr.: Raymond Minnaert O.Præm. Tlf. 7562 5268.
Træffes bedst 9-12 undt. man og tir.
E-mail: setjosef@get2net.dk.
Mandag er præsten i Vejle, tlf. 7582 0893
Diakon: Kaare Nielsen, Hostrupgade 16, 8600 Silke- borg. Tlf. 8682 2415. Træffes bedst om formiddagen undt. man.
E-mail: kaare.vorfrue@get2net.dk
Menighedsrådsfm.: Ulla Sejers Hansen. Tlf. 8684 7574.
Messeider: (HC2)(I)
Februar 2003: 2.2 kl. 10.00 Familiemesse. Efter messen er der et op- læg om Paulus.
6.2 kl. 16.00 Undervisning
9.2 kl. 10.00 Messe
16.2 kl. 10.00 Gudstjeneste
20.2 kl. 16.00 Undervisning
23.2 kl. 9.00 Messe

8700 HORSSENS, SANKT JOSEFS KIRKE, Nørregade 19-21. Tlf. 7562 5268.
Sognepr.: Raymond Minnaert O. Præm.
Træffes bedst 9-12 undt. mandage.
Mandag er præsten i Vejle, tlf. 7592 1176.
E-mail: setjosef@get2net.dk
Sognesekr.: Erik Huber. Tlf. 7565 5430.
Menighedsrådsfm.: Michael Møller. Tlf. 7562 0231.
Messeider: (HA)(T)
1. og 2. sø. kl. 16.00, 3.4. og evt. 5. sø. kl. 11.00
Tirsdag og torsdag messe kl. 10.30, lørdag kl. 16.00.
Se månedsbladet i kirken eller opslag.

7100 VEJLE, SANKT NORBERTS KIRKE, Fjellegade 2.
Tlf. 7582 0893. Fax: 7572 2129.
Sognepr.: Jan Ophoff, O.Præm.
E-mail: ophoff@get2net.dk
Menighedsrådsfm.: Bente Köllner. Tlf. 7582 7384.
Messeider: (HB2)(I)
Søndag: kl. 11.

Hverdage: Kl.8 Man, Tor og Lør i Mariasøstrenes kapel. Kl. 17.30 Tir og Fre i kirken, Ons i Mariasøstrenes kapel. Onsdagsklub: Hver Ons kl. 14-16.45.

Februar 2003: Søn 02.02.: Kyndelmisse - Herrens fremstilling - Høj- messe kl. 11. Lys til indvielse kan medbringes. Velsig- nelse af alle børn døbt i Sct. Norberts kirke efter 3/2 2002
Tir 04.02.: Aftenmesse kl. 19 derefter studieaften kl. 19.30 ved Kaare Nielsen Silkeborg
Fre 07.02.: Den hellige kommunion bringes til menig- hedens syge og ældre
Søn 09.02.: Ordets gudstjeneste ved Käthe Lund kl. 11, derefter "Søndagshilsen" i Samlingssalen
Tir 18.12.: Forsangeraften i Norbertstuen kl. 19
Ons 19.02.: Menighedsrådsmøde kl. 19

5 | SYDJYLLAND

6000 KOLDING, SANKT MICHAELS KIRKE, Sankt Michaels Gade 2.
Sognepræst: Henri Kerkhofs O.Præm., Sankt Michaels Gade 3 A. Tlf. 7552 7601. Fax: 7552 1859. Træffes bedst 9-11 undt. mand. og torsd.
Menighedsrådsfm.: Benny W. Jensen. Tlf. 6440 6731.
Messeider: (TH)
Søn: Messe kl.8. Højmesse kl.10.

7000 FREDERICIA, SANKT KNUDS KIRKE, Sjællandsgade 50 A.
Konst.sognepr.: Michal Bienkowski, Sjællandsgade 50. Tlf. 7592 1176. E-mail: m.bienkowski@wanadoo.dk
Menighedsrådsfm.: Leif Starostka. Tlf. 6441 5553.
Messeider: (TH)

Lør: Søndagsmesse kl. 16.30 (+Gudsmoders Messe og andagt kl. 11.00: 1. lør i md.; ingen Messe 3. lør i md.)
Søn: Højmesse kl. 10.30
Hver: Man, Tir, M. kl. 7.45; Ons, Tor: M. kl. 11.00, Fre: M. kl. 16.00. 1. fre i md.: Sakramental tilbedelse kl. 15.00, M. kl. 16.00.
Skoleandagt: Ons kl. 9.30 & kl. 10.00 (undt. sidste ons i md.)
Hver onsdag: Vesper kl. 18.00 og fælles samvær
Skriftemål: i forbindelse med Messerne eller efter aftale
Trosundervisning: 2. og 4. lør i md. (undt. feriedage)
Rosenkrans: 1. Søn i md. kl. 10.00
Sanggruppen mødes 2. og 3. søn kl. 10.00 og efter H- messe (om ændringer i programmet vil vi være oriente- ret løbende)
Februar 2003: Lør 1.2: Gudsmoders Messe kl. 11.00 + kort andagt; Søndagsmesse kl. 16.30
Søn 2.2: Herrens Fremstilling: Rosenkrans kl. 10.00, Familiemesse kl. 10.30, kirkekaffe (herunder mødet med repræsentanter for Couples for Christ)
Tir 4.2 Messe og Menighedsrådsmøde kl. 19.30
Fre 7.2: 1. fre i md.: Sakramental tilbedelse kl. 15.00, M. kl. 16.00
Lør 8.2: INGEN UNDERVISNING. M. kl. 16.30
Lør 22.2: Undervisning: kl. 10.30-12.00, M. kl. 16.30
Søn 23.2: Højmesse kl. 10.30 efterfulgt af forældremøde for forældre til første kommunikanter og firmander

6700 ESBJERG, SANKT NIKOLAJ KIRKE, Kirkegade 58
Sognepræst: Benny Blumensaat. Tlf. 7512 1027, bedst tir-fre kl. 10-12. Mobil: 2332 1988. Fax: 7512 1046.
Menighedsrådsfm.: Maria Truelsen. Tlf. 7512 6402.
Messeider: (TH)
Søndagsmesse: Lør kl.16.30
Søn kl.10.00 - kirkekaffe hver Søn.
Søn kl.9.30 Rosenkrans.
Hverdagsmesser: Tir-Tor kl.9.00
Fre kl.18.00 - derefter bedegruppe i kirken.
Skriftemål i forbindelse med messen eller efter aftale.
Tir-Fre: Rosenkrans og Laudes kl.8.00
2.Tor i måneden: Skolemesse
3.Lør i måneden: Messe på polsk
4.Lør i måneden: Messe på vietnamesisk
Februar 2003: Lør 01.02 - Kl. 10.00 - Sogndag for menighedens børn og unge. Mødested: kirken Søn. 02.02 - Kl. 10.00 - Familiemesse - og Blasiusvelsignelse.
Søn. 02.02 - Undervisning og messe for børn og voksne på Skjern bibliotek. Undervisning kl. 16.00 -messe kl. 17.00 Alle er velkomne.
Tir. 04.02 - Ældredag. Vi starter med messe og Blasiusvelsignelse i kirken, derefter samvær i menigheds- salen. Kl. 14.00
Tir. 04.02. - Kl. 18.30 A.A. møde på engelsk i menighedssalen.
Fre. 07.02. - Kl. 12.15 - Skolemesse
Tir. 11.02. - Kl. 18.30 - A.A. møde i menighedssalen.
Lør. 15.02. - Polsk messe kl. 16.30
Tir. 18.02. - Kl. 18.30 - A.A. møde på engelsk i menighedssalen.
Ons. 19.02.- Første kommunionsholdet mødes i kirken kl. 18.30
Tor. 20.02 - Pilgrimsrejser. Foredrag i menighedssalen om Manduria, Medjugorje, Fatima, Lourdes etc. - de private åbenbaringers betydning for vor tid!
Fre. 21.02. - Kl. 12.15 - Skolemesse
Lør. 22.02. - NYT-NYT - ÆGTESKABSKURSUS.
Undervisning for kommende ægtepar samt for dem som har knas i ægteskab eller som blot ønsker at få mere at vide om kirken holdning til ægteskab og samliv. Vi mødes i menighedssalen kl. 13.00
Lør. 22.02 - Vietnamesisk messe kl. 16.30
Man. 24.02. - Menighedsrådsmøde kl. 19.30 - messe kl. 19.00
Tir. 25.02. - Kl. 18.30 - A.A. møde på engelsk i me- nighedssalen.
Ons. 26.02. - Kateketmøde i menighedssalen kl. 19.00

Marts 2003:

Lør. 01.03. – Søndag for forældre, børn og unge. VIGTIGT. Margareta og Bent Stelsberg taler i kirken om ægteskab, billingsmetoden m.m. mens børnene og de unge får undervisning. Forældre, mød talrigt op og mød et sjældent ægtepar med 6 ønskebørn, som fortæller om deres liv sammen.
Søn. 02.03. – Fastelavnssøndag. Messe kl. 10.00, derefter slår vi katten af tønden og der er fastelavsboller i menighedssalen.
Søn. 02.03. – Undervisning og messe på Skjern bibliotek kl. 16.00
Tir. 04.03. – A.A. møde på engelsk i menighedssalen kl. 18.30

6 | SØNDERJYLLAND

6200 AABENRAA. SANKT ANSGARS KIRKE, Søndertorv 1.
Hjemmeside: <http://hjem.get2net.dk/SctAnsgars>
Giro: 016-7029
Konst. Sognepr.: Jan Zalewski, Mariegade 8, 6100 Haderslev. Tlf./Fax: 7452 2326.
E-mail: ks.jan@get2net.dk
Pastoralassistent: Sr. Lydia Timmermann, Ribelandevej 41, 6270 Tønder. Tlf. 7472 1890.
Menighedsrådsfnd.: Phuog Van Nguyen. Tlf. 7462 9819.
Sct. Hedvigstrøene, Fiskergade 7-9, 6200 Aabenraa. Tlf. 7462 2730
Messeider: (HC2)
Søndag M kl. 9.30
Hverdag ons, tor, fre 17.30
1. Fre i md: M kl. 17.30. derefter tilbedelse og rosenkrans Den hellige Messe på Tysk hver fre kl. 17.30.
1. Lør og 3. søn i md: Polsk messe kl. 16.00. (I Sønderjylland kun i Aabenraa)
3. Lør i md: Vietnamesisk messe kl.16.00. Henvendelse til Pastor Tuyen, Tlf.: 7463 1707
Skriftemål før messen eller efter aftale.
Sygekommunion: såfremt det ønskes, vil jeg gerne bringe den hellige kommunion til vore syge.
Kirkekoret: efter aftale med sognepræsten.

6400 SØNDERBORG. SANKT PAULS KIRKE, Ringridervej 35.
Sognepr.: Finn Arvé. Tlf. 7443 5930.
Menighedsrådsfnd.: Kasia Szmigielski. Tlf. 2851 0906.
Assumptionstrøene, Præstegårdsparken 13, Ulkebøl, 6400 Sønderborg. Tlf. 7443 3370.
Messeider: (HC2)(I)
Søn Hm 10.00. Tor M 17.00. Lør kl. 11.00
Februar 2003:
Lør d. 01.02. kl. 10: Firmelsesforeberedelse.
Lør d. 01.02. kl. 10: Forberedelse til Førstekommunion.
Ons d. 12.02. kl. 19 i menighedssalen: Dr. phil. Peter Ryom holder foredrag med musikseksempler: Vivaldis fire årstider. (Peter Ryom er Vivaldi-specialist og kendt over hele verden for sin Vivaldifortegnelse.)
Lør d. 22.02. kl. 10: Firmelsesforeberedelse.

Marts 2003:
Tor d. 06.03 og søn d. 09.03. uddeling af asketors efter messe.
Ons d. 12.03. kl. 19 holder Peter Ryom et andet foredrag om den danske salmeskat.
April 2003:
Ons d. 09.04. kl. 19 holdes lige inden påskens begyndelse et tredje foredrag af Peter Ryom: Gennemgang af Bachs Mathæuspassion.
Til alle foredrag er man velkommen til at tage venner og bekendte med, og vi kan kun opfordre alle til at komme: det bliver ikke kedeligt!

6100 HADERSLEV. SANKT MARIE KIRKE, Mariegade 8
Giro: 903-3734
E-mail: sct.marielkirke@get2net.dk
Hjemmeside: <http://hjem.get2net.dk/sanktmariekirke>
Sognepræst: Jan Zalewski. Tlf./Fax: 7452 2326.
Mobil: 2129 1161. E-mail: ks.jan@get2net.dk
Pastoralassistent: Sr. Lydia Timmermann, Ribelandevej 41, 6270 Tønder. Tlf. 7472 1890.
Menighedsrådsfnd.: Feliks Wojtaszewski. Tlf. 7452 0230.
Sakristan: Lydia Graff, Braineaparken 35. Tlf.: 7452 8820
Skriftemål: før messen eller efter aftale.
Sygekommunion: såfremt det ønskes, vil jeg gerne bringe den hellige kommunion til vore syge.
Kirkekoret er åbnet ½ time før og efter messen.
Kirkekaffe: sidste søndag i hver måned efter messen.
Messeider: (HC2)(I)
Søn Højmesse kl. 11.30
Fre messe kl.16.00
1. Fre i måneden tilbedelse og rosenkrans efter messen
Vietnamesisk messe: Henv. Pastor Tuyen, Tlf.:7463 1707.
Polsk messe: Se under Aabenraa.

6270 TØNDER. HELLIG KORS KAPEL, Ribelandevej 41.
Konst. Præst: Henri Kerkhofs O.Præm., Sankt Michaels Gade 3 A. 6000 Kolding. Tlf. 7552 7601. Fax: 7552 1859. Træffes bedst 9-11 undt. mand. og torsd.
Pastoralassistent: Sr. Lydia Timmermann, Ribelandevej 41. Tlf. 7472 1890.
Menighedsrådsfnd.: Gregers Ebert. Tlf. 7472 6300.
Messeider: (I)
Søn- og Helligdage: Højmesse kl.16.00.
Skriftemål: efter aftale.
Kirkekaffe: første søndag i hver måned efter messen.

7 | FYN

5000 ODENSE C. SANKT ALBANI KIRKE, Adelgade 1.
Tlf. 6612 1664. Fax: 6312 6070.
Hjemmeside: www.sct-albani.dk
Kirkens e-mail: sct.albanikirke@e-box.dk
Konst. sognepræst: Janusz Turek (for tiden i Tyskland).
E-mail: janusz.turek@sct-albani.dk
Sognepræstens vikar: Franz Hauser. Tlf.: 6312 6071
Præst: Leo Drzal, tlf.: 6312 6074
Menighedsrådsfnd.: Ole Nielsen. Tlf. 6614 5407.
Kontortid: Tir - fre kl. 10-12.
Messeider: (HC) (TH)
Søn: kl. 10 og 16.30 (okt-april).
Polsk messe: 2. og 4. søn kl. 12.
Vietnamesisk messe: søndag kl. 8.30.
DALUM KLØSTER: kl. 8.30.
ASSENS: Kl. 11: 1. og 3. søn i md.
Hverdage: Man kl. 8, tir, tor og lør kl. 9, ons kl. 10.30 og fre kl. 19.
Rosenkrans hver ons kl. 10 og fre kl. 18.30.
Hver fre efter aftenmessen: Tilbedelse indtil kl. 20
Hver lør er der vesper kl. 17.
Februar 2003:
Søn 02. 02: Højmesse (10.00) med lysindvielse og procession. Efter alle messer Blasiusvelsignelse
Tor 13. 02: Seniorklubben 14.00
Søn 16. 02: Kirkekaffe efter Højmassen

5610 ASSENS. VOR FRELSERS KIRKE, Nørregade 3.
Konst. sognepr.: Janusz Turek (for tiden i Tyskland)
Sognepræstens vikar: Franz Hauser. Tlf: 6312 6071 (el. sognekont. Odense. Tlf. 6612 1664)
Messe kl. 11: 1. og 3. søn i md.

5700 SVENDBORG. SANKT KNUDS KIRKE, Havnegade 1
Kirkens E-mail: sct_knuds_kirke@get2net.dk
Sognepr.: Jerzy R. Kruk. Tlf. 6221 0542. Tor-Lør 9-12, eller efter aftale. Mobil 2021 5642
E-mail: j_kruk03@hotmail.com
Menighedsrådsfnd.: Knud Petersen. Tlf. 6220 5113.
Sognepr. for Caritas: Birthe Garcia, Strandvej 50, 5700 Svendborg. Tlf. 6222 8169.
Lægfranciskanerne holder møde den 3. tor i md. Interesserede bedes henvende sig til Pia Borgels. Tlf. 6251 3638.
Messeider: (HC2)(T)
Søn: Højmesse kl.9.30 og messe kl.11.
Hverdag: Messe kl. 7 dog hver 3.ons i md. (sept-maj): messe kl.14. Tor messe kl.19. Hver lør vietnamesisk messe kl.16
Februar 2003:
Lør 01.02.: Religionsundervisning for alle børn/Dk-V-T/ kl.9.45-14
Ons 05.02.: Firmandemes forældremøde i menighedslokalerne: kl.19.
Tor 06.02.: MR-møde. Vi begynder med messen i kirken kl.19.
Fre 07.02.: Firmandundervisning: kl. 16.30-18.00
Lør 08.02.: Vietnamesisk religionsundervisning og undervisning for 1. kommunikanter. kl.9.45-11.30
Ons 19.02.: Kontaktgruppen: kl.14
OBS.: Fra onsdag d.12. eftermiddag til og med torsdag d.27. er sognepræsten bortrejst. I en nødsituation kan menigheden henvende sig til præsterne v. Sct.Albani Kirke i Odense på tlf. 6612 1664.

5900 RUDKØBING. SANKT BENDTS KAPEL, Brogade 14
Henv.: Katolsk Kirke, Svendborg. Tlf. 6221 0542 eller 6251 1929.
Messeider: (I)
Søn 02.02.: Messe : kl.15

5800 NYBORG. STELLA MARIS KIRKE, Vindingevej 7
Sognepr.: Jerzy Roman Kruk, Havnegade 1, 5700 Svendborg. Tlf. 6221 0542 to-lør 9-12, eller efter aftale. Mobil: 2021 5642.
Menighedsrådsfnd.: Eva Antkowiak. Tlf. 6536 1883.
Messeider: (HC2)(I)
Hver lør højmesse kl.15.30
Februar 2003:
Lør 08.02.: Kirkekaffe eft. messen kl.15.30. Alle er velkomne.

8 | LOLLAND-FALSTER

4930 MARIBO. SANKT BIRGITTA KIRKE, Mariegade 4.
Sognepr.: Niels Engelbrecht. Tlf 5475 5080
E-mail: niels.engelbrecht@get2net.dk
Man og Ons i Maribo. Tir og Tor i Nykøbing
Menighedsrådsfnd.: Carl Erik Christensen, Boisensvej 2. Tlf. 5478 1672.
Organist: Barbara Friis, Vestre Landevej 140, 4951 Nørreballe. Tlf. 5478 6278.
Messeider:
Søn: kl.11.30 Højmesse
Man: kl. 10.00 Messe
Ons: kl. 16.30 Tilbedelse, kl.17.00 Messe
Fre: kl. 09.00 Messe
4.lør i md kl 14.00: Polsk messe
Skriftemål i forbindelse med messe eller efter aftale med præsten
Særlige arrangementer:
01.02. 15.00: Familielørdag. Med hjælp fra Pia Kelly bygger vi Noahs Ark til familiemessen kl. 17.00. – bag-efter er der fælles spising. Tilmelding i boksen i kirken eller på 5485 0739 senest torsdag
05.02. 09.45: Kyndelmisse for skolen; 10.45: Kyndelmisse for skolen; 11.30: Kyndelmisse for skolen
12.02. 19.30: Troslæraften
19.02. 19.00: Midi-KUK
23.02. 13.00: Ministrantsøndag
24.02. 10.00: Formiddag for de ældre
26.02. 10.45: Skolemesse

4900 NAKSKOV. SANKT FRANCISCUS KIRKE, Bredgade 47.
Hjemmeside: www.sanktfranciskus.dk
Konst.sognepr.: Irenæus Capellen.
E-mail: irenæus@wanadoo.dk. Tlf/Fax 5492 0681, bedst 9-10. Giro: 709-1060.
Menighedsrådsfnd.: Villy Petersen. Tlf. 5495 2787.
Organist: Liliana Kreiniuk. Tlf. 5495 5350
Messeider: (HAD) (TH)
Søn: højmesse kl.10. Lør: kl.17
Hverdage: se opslag i kirken.
Februar 2003:
Søn 02.02: Kyndelmisse: kl.10 højmesse. Vi fejrer Herrens fremstilling i templet. Under gudstjenesten velsignes lysene. Efter gudstjenesten mulighed for at modtage Blasiusvelsignelsen. Menighedsrådet indbyder til kirkekaffe i Kolbehuset.
Ons 05.02: Sct. Agathe. Kl.11.30 messe i huskapellet.
Tir 11.02: Vor Frue af Lourdes. Kl.11.30 messe i huskapellet.
Tir 18.02: Kl.11.30 messe i huskapellet.
Tir 25.02: kl.11.30 messe i huskapellet.
Fre 07.02: Menighedsrådet holder budgetmøde kl.19 i Kolbehuset.
Bededag for præste- og ordenskald.
Alle opfordres til at bede en ekstra bøn for præste- og ordenskald hver første lørdag i måneden.
Bidrag til kirkens arbejde.
Endnu en gang bedes menighedsmedlemmerne at overveje at slutte op om kirkeskatkampagnen. Alle, som indtil nu ikke har skiftet fra kirkebidrag (enten til bispekontoret eller til kirkekoret i Nakskov) til kirkeskat (til bispekontoret) ligesom alle, som ikke har bidraget til kirken, har i slutningen af 2002 modtaget et brev fra biskoppen. I kirken er der fremlagt og uddelt en folder på 5 sprog. Tak til alle, som allerede har skiftet til kirkeskat.

4800 NYKØBING F. HELLIG KORS KIRKE, Bispegade 12.
Sognepr.: Niels Engelbrecht. Tlf. 5485 0739
E-mail: niels.engelbrecht@get2net.dk
Tir og tor i Nykøbing. Ons og fre i Maribo.
Menighedsrådsfnd.: Paul Terracini, Skovtoften 2. Tlf. 5482 3052.
Messeider:
Søn kl. 9.00
Tir kl. 16.30: Tilbedelse. Kl. 17.00: Messe
Tor kl. 8.00: Tidebøn – Laudes. Kl. 8.30: Messe
Særlige arrangementer:
01.02. 15.00: Familielørdag. Med hjælp fra Pia Kelly bygger vi Noahs Ark til familiemessen kl. 17.00. – bag-efter er der fælles spising. Tilmelding i boksen i kirken eller på 5485 0739 senest torsdag
03.02. 16.00: Mini-KUK
06.02. 8+9: Kyndelmisse for skolen
16.02. 19.00: Maxi-KUK
17.02. 16.00: Mini-KUK
18.02. 10.00: Formiddag for de ældre; 19.00: Midi-KUK

9 | SYDØSTJYLLAND

4600 KØGE. SANKT HANS KIRKE, Bjerggade 10.
Tlf. 5665 0651.
Konst.sognepr.: Michael Hornbech-Madsen. Tlf. 3321 5934, bedst 9-10.
Menighedsrådsfnd.: Axel Buntzen, Præstekærvej 4, Ølsemagle, 4600 Køge. Tlf. 5665 5335
Messeider:
Søn kl. 10.00: Højmesse
Ons kl. 10.00: Messe med sakramental velsignelse
Kirkekaffe: 2. sønd. i md. efter messen.
Komplet og kotekese: 2. Tir i md. kl.19.

4700 NÆSTVED. VOR FRUE KIRKE, Præstøvej 29.
Tlf. 5572 0985. Fax: 5573 0943
E-Mail: vorfuekirke.nae@mail1.stofanet.dk
Sognepr.: Pater Kazimierz Przybylowicz C.s.s.R.
Mail: kazimierz@privat.dk el. przybylo@mail.sonofon.dk
Mobil 5124 0650. Træffes bedst tir, fre og lør kl. 11,00-12,00.
Menighedsrådsfnd.: Torben Riis. Tlf. 5576 7652.
Messeider: (HA)
Søn- og helligdage: Messe på Maria Elisabeth Hjem kl. 8.00. Højmesse i Vor Frue Kirke kl.10,00
Rosenkransbøn alle søn- og helligdage kl. 9,00.
Hver torsdag tilbedelse af Altrets Sakramente kl.16-17.
1. fre i md (Jesu Hjerter Fredag): Tilbedelse af Altrets Sakramente kl. 16-17, og kl. 17,00 Messe på Maria Elisabeth Hjem.
3. søn i md, kl. 11.30: Polsk messe
Bankospil: Mandag i ulige uge.
Februar 2003:
Søn, d.02.: Kyndelmisse, kl. 10,00 Lysindvielse, procession og højmesse: Efter messen Blasius velsignelse og kirkekaffe i menighedssalen.
Søn, d.09.: 5. alm. søndag, kl. 10,00 højmesse
Vor Frue Kirkes menighed tilbyder religionsundervisning som forberedelse både til firmelse og til første-kommunion. De børn, der går på Vor Frue Skole, vil få religionsundervisning i skoletiden, for andre børn foregår undervisningen i menighedslokalet torsdag kl. 10,10 for 1-kommunikanter og kl. 11,00 for firmander.
Skriftemål: Der er lejlighed til skriftemål før hver gudstjeneste – eller efter aftale.
Sygekommunion: Præsterne bringer gerne den hellige kommunion til vore syge. Meddel ligeledes, når en af Deres familie eller bekendte er blevet indlagt på sygehus eller er kommet på plejehjem. Tak!

4760 VORDINGBORG. HELLIGAANDSKIRKEN, Chr. Winthersvej 4.
Sognepr.: Josef Dudek C.ss.R. Træffes tor og søn Chr. Winthersvej 4. Tlf. 5537 3927, ellers Præstøvej 29, 4700 Næstved. Tlf. 5572 0985.
Menighedsrådsfnd.: Jødit Nielsen Tagányi. Tlf. 5537 3253.
Messeider: (HA)(I)
Hver søndag: Messe kl. 10.
Februar 2003:
Søn, d.02.: Kyndelmisse, kl.10: Lysindvielse, procession og Højmesse. Efter messen Blasius velsignelse.
Fre, d.07.: Jesu Hjerterfredag. Ingen gudstjeneste
Søn, d.09.: højmesse kl. 10: efter messen kirkekaffe.

10 | VESTSJÆLLAND

4200 SLAGELSE. VOR FRUE KIRKE Frederiksgade 5. Tlf. 5852 0645
Sognepr. hjemmeside: www.kat.vestsj.dht.dk
Sognepr.: Stephen Holm,
Pastoralassistent: Poul-Erik Jensen,
Subdiakon af kaldæisk ritus: Hazem Farah Aziz
Montfortkommunitet: p. Stephen Holm, p. Thomas Birkeuser, b. Poul-Erik Jensen, b. Henrik Kostow, Frederiksgade 7, 4200 Slagelse, tlf. 5852 0645.
E-mail: montfort@get2net.dk
Montfortkommunitets hjemmeside: www.montfort.dht.dk
Giro: 200-7436
Menighedsrådsfnd.: Helena Baszkiewicz, Violvej 18, Svenstrup, 4220 Korsør, tlf. 5838 1124.
Faste messeider:
Søndag: Kl. 10 højmesse, - med efterfølgende kirkekaffe i menighedshuset.
Fredag: søndagsmesse kl. 19,15, - i Sct. Montforts kapel
Hverdage, i Sct. Montforts kapel, normalt således: man kl. 17,15, tir-ons-tor kl. 11,15, lør ingen.
Montfort-kommunitets daglige bønner, normalt således: Kl. 12: rosenkransbøn, dog ikke lø.-sø.. Kl. 18: vesper, lør dog kl. 12,15, søn kl. 19.
Undervisning af vore børn og unge: søndagene d. 02. og 16. feb. i forlængelse af søndagsmessen.
Menighedsferiemiddag bliver i februar som sædvanlig tredje torsdag i måneden., altså tor d. 20. - fra kl. 14,30.
Søn d. 02., første søndag i februar, 40 dage efter jul, fejres Kyndelmisse: Festen for Kristi frembærelse i Jerusalems tempel. Kl. 9.50 rosenkransbøn. Kl. 10: festmesse med lysvielse og lysprocession.
I messen i år fejrer vi 300-års-dagen for grundlæggelsen af den montfortanske ordensfamilies kvindelige gren „Visdommens Døtre“. Det var kyndelmisssedag 1703, at Sr. Marie Louise Trichet blev iklædt af Pere de Montfort og aflagde sine første løfter.
Man d. 03.: Mindedag for Jesus som 12-årig i Jerusalems tempel, Jesus, Guds inkarnerede Visdom. Månedens 1. mandag, intermontfortansk bededag for ordensfamilies anliggender. I forbindelse med messen kl. 17,15 i Maria-sideskabet er der fra kl. 18,15 - 19,15 tilbedelse foran det udstillede sakramente. Bøn for præste- og ordenskald. Vi forventer denne dag besøg af montfortaner-provincialen fra Bonn: p. Edmund Jäckel SMM

4400 KALUNDBORG, Sankt Mariæ Kirke, Lundemarken 15.
Sognepr.: Stephen Holm, Montfort-kommunitet, Frederiksgade 7, 4200 Slagelse, tlf. 5852 0645
E-mail: montfort@get2net.dk
Hjemmeside: www.kat.vestsj.dht.dk
Kirkeværge: Zilda Christensen, Lundemarken 15, 1., 4400 Kalundborg. Tlf. 5951 2753.
Menighedsrådsfnd.: Mirjam Ploug Sarp, Røsnæsvej 448, Røsnæs, 4400 Kalundborg, tlf. 5950 9499.
Messeider:
Søndag: messe kl. 15.30 - med efterfølgende kirkekaffe i menighedslokalerne.
Hverdag: Normalt ingen gudstjenester. Der henvises til sognekirken i Slagelse.
Der er børneundervisning i forbindelse med søndagsmessen den 02. og 16. feb.
Menighedsferiemiddag bliver i februar som sædvanlig tredje torsdag i måneden., altså tor d. 20. fra kl. 14,30, - i menighedssalen i Slagelse.
Februar 2003:
Søn d. 02., 40 dage efter jul, fejres Kyndelmisse: Festen for Kristi frembærelse i Jerusalems tempel. kl. 15,20 rosenkransbøn. Kl. 15,30 er der festmesse med lysvielse. I messen i år fejrer vi 300 årsdagen for grundlæggelsen af den montfortanske ordensfamilies kvindelige gren „Visdommens Døtre“. Det var kyndelmisssedag 1703, at Sr. Marie Louise Trichet blev iklædt af Pere de Montfort og aflagde sine første løfter.
Man d. 03. Mindedag for Jesus som 12-årig i templet og månedens første mandag, intermontfortansk bededag for den montfortanske ordensfamilies mange anliggender. Se under 'Slagelse'.

4300 HOLBÆK, Sankt Elisabeths Kirke Elisabeth-Centret, Carl Reffs Vej 6.
Sognepr.: Stephen Holm, Montfort-kommunitet, Frederiksgade 7, 4200 Slagelse, tlf. 5852 0645.
E-mail: montfort@get2net.dk
Hjemmeside: www.kat.vestsj.dht.dk
Giro: 634-4348
Gudstjenesteleder og kirkeværge: Jan Tecza, Chr. Hansensvej 25, 4300 Holbæk, tlf. 5944 1562.
Menighedsrådsfnd.: Birthe Hjort, Skyttnesvej 29, 4300 Holbæk, tlf. 5943 6552.
Messeider:
Søndagsmesse: Hver lørdag kl. 15,30, - med efterfølgende kirkekaffe. Ingen messe på selve søndagen.
Hverdagsmesser: Normalt ingen

Børne- og ungdomsundervisning i forlængelse af søndagsmessen lørdage d. 01. og 15. febr. **Menighedsaften** med messe, fællesspisning og oplæg: tirsdag d. 18. febr. fra kl. 17.30. **Lør d. 01.**, 40 dage efter jul, fejres Kyndelmisse: Herrens frem-bærelse i Jerusalems tempel. Kl. 15.20 rosenkransbøn. Kl. 15.30 er der festmesse med lysvielse. I messen i år fejrer vi 300-års-dagen for grundlæggelsen af den montfortanske ordensfamilies kvindelige gren "Visdommens Døtre". Det var kyndelmisse dag 1703, at Sr. Marie Louise Trichet blev ikklædt af Pere de Montfort og aflagde sine første løfter. **Man d. 03.**: Mindetag for Jesus som 12-årig i templet og månedens første mandag, intermontfortansk bededag for den montfortanske ordensfamilies mange anliggender. Se under 'Slagelse'. **Tir d. 18.**: Messe kl. 17.30

11 | MIDTSJÆLLAND

4100 RINGSTED. SANKT KNUDS KIRKE, Sankt Knudsgade 19. Tlf. 5767 0301. **Sognepr.:** Hans Esmark. Tlf. 4824 1402 bedst kl.9-10, dog undt. Søn og Man. **Skt. Joseph Søstrene**, tlf 5761 7371. **Menighedsrådsfnd.:** Lars Grunnet. Tlf. 5631 0018. **Messeider:** (HC2)(I) **Februar 2003:** Søn d. 2.: Messe kl. 10 Lør d. 8.: Messe kl. 16 Søn d. 16.: Messe kl. 10 Lør d. 22.: Messe kl. 16

4000 ROSKILDE. SANKT LAURENTII KIRKE, Frederiksborgvej 11. Tlf.: 4635 0965. Fax: 4636 5091. Giro: 402 3986 **E-mail:** skt.laurentii-kirke@mail.tele.dk **Homepage:** www.laurentii.org **Sognekontoret** er åbent tir-fre 10.00-12.00. **Sognepr.:** p. Anders Baadgaard Jensen OFM. Conv. træffeti: tor 9.00-11.00. **Menighedsrådsfnd.:** Anni Meinertz. Tlf. 4638 3321. **E-mail:** anni.meinertz@post.tele.dk **Gråbrødrehuset:** Tlf. 4636 7756. **E-mail:** graabroe@post4.tele.dk **Gråbrødrenes Bogcafé:** Tlf. 4632 5257. **E-mail:** bogcafe@get2net.dk **Messeider:**

Søndagsmesser: Lør kl. 17.00. Søn kl. 10.00. *Der er kirkekaffe i menighedsalen efter messen kl. 10.00* 2. søn i md: Messe i Ledreborg Slotskirke, Lejre, kl. 08.30. **Hverdagsmesser:** Tir-fre kl. 17.00. **Skriftemål:** Lør kl. 16.15-16.30 i kirken. **Tidebøn:** Morgenbøn: Tir-lør kl. 07.00. *Alle er hjertelig velkomne.* **Aftenbøn:** Man-fre kl. 18.30. *Alle er hjertelig velkomne.* **Andagter:** Rosenkrans: Ons kl. 16.30. Sakraments-tilbedelse: Tor kl. 16.30. Sakraments-andagt: Fre kl. 19.00-21.00. **Februar 2003:** Søn 02.02.: Kl. 10.00: Søndagsmesse. Mulighed for Blasiusvelsignelse umiddelbart efter messen. Børne og ungdomskatekese efter messen. Søn 09.02 Kl. 10.00: Søndagsmesse. Katekese for mellemhold og firmander. Førstekommunionsholdet er på Øm-lejr. **Tir 11.02.:** Kl. 15.00: Møde i seniorklubben. **Tor 13.02.:** Kl. 8.30: Kirkerengøring. **Fre 14.02.:** Kl. 9.00: Menighedsallsrengøring. **Søn 16.02.:** Kl. 10.00: Søndagsmesse. Ingen børne- og ungdomskatekese. **Vinterferie:** Søn 23.02.:. Kl. 10.00: Søndagsmesse. Ingen børne- og ungdomskatekese. **Vinterferie:** **Tor 27.02.:** Kl. 10.15: Skolemesse i kirken. **Fre 28.02.:** Kl. 17.00: Festmesse, derefter fælles middag. Sognepræsten fylder 40. Tilmelding til menighedsrådsformand Anni Meinertz.

2630 TAASTRUP. SANKT PAULS KIRKE, Frøgård Allé 12, 2630 Taastrup. Tlf. 4399 0728. Fax: 4399 0758 **Konst. sognepr.:** Leo Kertz, OMI, Herlevgårdsvej 14, 2730 Herlev. Tlf. 4494 7694. **Andenpr. og ministerialbogsfører:** Thomas Birkheuser, Frøgård Allé 10, 2630 Taastrup, træffes bedst tir-søn, kl. 9-22.30. Tlf. 4399 0728. Fax: 4399 0758. **E-mail:** th.birkheuser@get2net.dk **Pastoralassistent.:** Sr. Marianne Skjold, Bygaden 53, 2630 Taastrup. Tlf. 4399 8157. Træffes bedst tir-søn. **E-mail:** marianneskjold@yahoo.dk **Menighedsrådsform.:** Øvind Kjærstad, Budstikken 116, 2630 Taastrup. Tlf. 4399 7051. **Assumptionssøstrene, Klostergården, Bygaden 53, 2630 Taastrup.** Tlf. 4399 8157. **E-mail:** assumption@post.tele.dk **Messeider (normalt / HA2T):** Søn: kl.10.00 Højmesse, bagefter kirkekaffe. 1. og 3. søndag undervisning for førstekommunikanter 2. Søn i md: kl. 17.30 Taizégudstjeneste med efterfølgende spisning (Husk 25 kr. til maden. Drikkevarer kan købes. Tilmelding ikke nødvendig). **Tir:** kl.19.00 Messe hos assumptionssøstrene. **Ons:** 3. ons i md: messe kl. 12 (i forbindelse med KÆK). **Alle andre onsdage:** se på opslagstavlen! **Tor:** kl.10.00 Messe **Fre:** kl.18 Vesper, kl. 18.30 Messe **Lør:** kl. 17.30: Søndagsmesse **Skriftemål:** efter aftale med præsten! **Se også:** www.sktpaul.dk - Hver uge kan du bl. a. finde de aktuelle messeider og andre aktuelle meddelelser! **Februar 2003:** Søn 02.02.: kl. 10.00 Herrens fremstilling - Kyndelmisse - Festmesse. Alle lys, som skal velsignes, skal tages med. Vi

starter i menighedsalen og går i procession til kirken. **Tor 06.02. kl. 19.00:** SPU-møde for vore firmander og unge **Fre 07.02. - Søn 19.02.:** Bastrup-weekend for vore unge, som skal firmes til pinse. **Lør 08.02. kl. 18.00** (efter messen kl. 17.30): Fællesspisning - Dansk festaften. (Arrangør: Jørgen Lyngby) **Søn 09.02.** efter messen under kirkekaffen: Info-dag: Arbejdsgrupperne (Arrangør: Maria Jørgensen og Josef Jezewski) **Tor 13.02. kl. 16.30 - 18.00:** Firmelsesundervisning. **Kl. 19.15:** Studiekreds om troen i Roskilde. Tema: Det Gamle Testamente: Israels fromhed. v/ pastor Thomas Birkheuser. Alle er velkomne. **Ons 19.02.:** kl. 12.00 KÆK. Gudstjeneste - frokost - oplæg (Husk madpakke!) **Tor 20.02.:** Ingen SPU-møde (vinterferie) **Tor 27.02. Ingen firmelsesundervisning!** **Særlig gudstjenesteordning mellem den 17. og 28.02. Se på opslagstavlen og på vores hjemmeside www.sktpaul.dk!** Gør www.sktpaul.dk til din favorit! Så ved du altid, hvad der foregår i vores menighed!

12 | NORDSJÆLLAND

3000 HELSINGØR. SANKT VINCENT KIRKE, Kontor og menighedshus: Nygade 8. Tlf. 4921 0571. **Sognepr.:** Hans Esmark, tlf. 4824 1402 bedst kl.9-10, dog undt. søn og man. **Skt. Vincent Søstrene**, tlf 4921 7547 **Menighedsrådsfnd.:** Mariella Madsen. Tlf. 4913 2599. **Messeider:** (HB2)(T) **Vedr. hverdagsmesser** se sognebrevet eller opslag i våbenhus. **Februar 2003:** Søn d. 2.: Messe kl. 9 Søn d. 9.: Messe kl. 11 Søn d. 16.: Messe kl. 9 Søn d. 23.: Messe kl. 11

3400 HILLERØD. SANKT VILHELMS KIRKE, Kirke og menighedshus: Møllestræde 7. Tlf. 4825 5531. **Sognepr.:** Hans Esmark, Møllestræde 10 B, tlf. 4824 1402 bedst kl.9-10, dog undt. Søn og Man. Fax. 4825 5531 **Skt. Vincent Søstrene**, tlf 4826 7865. **Menighedsrådsfnd.:** Martin Rohof. Tlf. 4774 2817. **Messeider:** (HA)(T) **Vedr. hverdagsmesser** se sognebrevet eller opslag i våbenhus. **Februar 2003:** Søn d. 2.: Messe kl. 11 Søn d. 9.: Messe kl. 9 Søn d. 16.: Messe kl. 11 Søn d. 23.: Messe kl. 9

2970 HØRSHOLM. SANKT HANS KIRKE, Marievej 6. Sognets hjemmeside: www.sankt-hans-kirke.dk **Sognets e-mail:** kirke@sankt-hans-kirke.dk **Sognepr.:** Andrzej Papuga, C.M. **E-mail:** papuga@get2net.dk **Andenpr.:** Radoslaw Pawlowski C.M. **E-mail:** pawlowski@get2net.dk **Hjælpepr.:** Jacob Muiser, C.M. **Præsternes bopæl:** Bistrup Byvej 4, 3460 Birkerød. Tlf. 4581 2796, bedst formiddag. **Giro:** 703-8275. **Menighedsrådsfnd.:** Torben Johansen. Tlf. 4586 3546. **Messeider:** (HA)(I) **Skt. Hans Kirke:** Højmesse Søn kl.10.00 **Hverdagsmesse** Tir kl.17.30 (kan ændres) og Tor kl.10.30. **Mikkeltorg, Strandvejen 352:** Højmesse Søn kl.9. **Skriftemål i forbindelse med messerne** eller eft. aftale. **Februar 2003:** Søn d. 02.02.: HERRENS FREMSTILLING I TEMPLET. Kyndelmisse. Højmessen, som nu begynder kl. 10.00, indledes i menighedessalen med indvielse af kærter. Procession til kirken. I forlængelse af højmessens meddeles Blasiusvelsignelsen. Bømetid. Kirkefrokost. **Tir d. 04.02.:** I forlængelse af messen kl. 17.30 er der rosenkransandagt. **Fre d. 07.02.:** Messe og Jesu Hjerterandagt kl 19.30. Derefter er der samvær i menighedssalen over lidt spejlepølse og brød. **Tir d. 11.02.:** Redaktionsmøde for „Ord på Vejen“s redaktion på Nordvangård kl. 19.00. **Tor d. 13.02.:** Ingen religionsundervisning på Nordvangård. **Tir d. 18.02.:** Fællesmøde for menighedsrådene i Storkøbenhavn kl 19.00 i Sankt Ansgar Kirkes menighedslokale i Bredgade. **Tor d. 20.02.:** Ingen religionsundervisning på Nordvangård. **Søn d. 23.02.:** Latinsk højmesse. **Ons d. 26.02.:** Messe kl. 19.30. Derefter foredrag og lysbilleder ved Maja Arthy. Emnet er: „Den farverige biskoppelige valfart til Grønland i jubilæet 2000“.

3460 BIRKERØD. DEN HELLIGE FAMILIES KIRKE, Bistrup Byvej 4. **Sognets hjemmeside:** www.sognet.dk **Sognepr.:** Radoslaw Pawlowski C.M. **E-mail:** pawlowski@get2net.dk **Andenpr.:** Andrzej Papuga, C.M. **E-mail:** papuga@get2net.dk **Hjælpepr.:** Jacob Muiser, C.M. **Til præsterne:** 4581 2796. **Menighedsrådsfnd.:** Christian Guldager. Tlf. 4583 2004. **Messeider:** Søn: højmesse kl. 9.30. **Hverdage:** Man, ons, tor, fre kl. 17.30; Tir kl. 10.00; Lør kl. 16.00. **Skriftemål:** Efter aftale. **Tilbedelse af Alterets Sakramente:** 1.fre i md. eft M kl. 17.30.

2730 HERLEV. VOR FRUE KIRKE, Herlevgårdsvej 14. Tlf. 4494 7694 og 44947678. **Sognepr.:** Leo Kertz O.M.I. Fax: 4453 5558. **Hjælpepr.:** Michael Bradley O.M.I. **Engelsk pr.:** Carroll Parker O.M.I. Tlf. 4494 7678. **Menighedsrådsfnd.:** Aage Vinter Christensen, Pæremosevej 59, 2750 Ballerup. Tlf. 4497 4335. **Messeider:** (HA)(T) **Lør kl. 17** **Søn kl. 10, kl. 11.30 (engelsk)** **Man kl. 10.30. Ons kl. 19.00. Tor kl. 09.30 (engelsk)** **1. Fre i md kl. 19.30 (engelsk)** **3. Fre i md: kl. 19.30** **Tilbedelse:** Ons efter messen. **Skriftemål** efter aftale. **KUK mødes** lejlighedsvis, se opslag i våbenhuset. **Tirsdays:** Åbent hus hos Skt. Josefssøstrene, Primulavej 1. Messe kl. 19.

13 | HOVEDSTADSOMRÅDE NV

2700 BRØNSHØJ. SANKT ANTONI KIRKE, Frederikssundsvej 225. **Sognepr.:** Lech Pytlak. Træffes ved kirken i forb. med messeme samt tir-fre 10.30-12 på sognekoret. Tlf. 3828 1700 eller 3228 4769. **Girokonto:** 542-0245. **Menighedsrådsfnd.:** Esther Zivadinovic. Tlf. 3828 8253. **Messeider:** (HA)(T) **Søn: Højmesse kl.11.** **Hverdagsmesser:** Tir og Tor kl. 10.00, Fre kl. 19.00 **Hver tirsdag** åbent hus og messe kl. 19 hos Skt. Josef Søstrene, Primulavej 1, Vanløse. **Undervisning:** For børn 7 - 12 år: Tor kl. 17 til 18. **Februar 2003:** Søn d.2.02.: Kyndelmisse. Herrens fremstilling i templet. Messe og lysprocession kl. 11.00. Inden messe afleveres de lys, hver enkelt ønsker at få velsignet på bordet indenfor kirkedøren. Husk navn! Efter messen er der mulighed for at modtage Blasius velsignelse. **Fre d. 07.02.:** Tilbedelse kl. 18.30. Messe kl. 19. **Søn d. 9.02.:** Familiemesse kl. 11. Derefter kirkekaffe. **Fre d. 28.02.:** Niels Steensens andagt kl. 18.50. Messe kl. 19.00

2860 SØBORG. JOHANNESKIRKEN, Vandtårnsvej 7-9. **Sognepr.:** Lech Pytlak. Træffes tirsd.-fred. 10.30-12 på tlf. 3828 1700. Evt. også tlf. 3828 4769. **Kirkens kontor:** Vandtårnsvej 11. Tlf. 3969 0301. **Giro:** 913-2929. **Menighedsrådsfnd.:** Dorte Linnemann. Tlf. 3967 7699. **Sognets Hjemmeside:** www.konsul.suite.dk/sogn **Messeider:** (HC2)(T) **Søn: Højmesse kl.9.30, kroatisk messe kl.14.**

KATOLSK MENIGHED PÅ BORNHOLM **Konst. sognepr.:** Dietrich Timmermann. Tlf. 3313 3762 eller 5695 0814. **Menighedsrådsfnd.:** Knud-Erik Frandsen. Tlf. 5648 8571. **Pastoralassistent.:** Sr. Carina Pöppinghaus, Lille Madsegade 14, 3700 Rønne. Tlf. 5695 0855. **Giro:** 533-0637. **Søstrene af Det dyrebare Blod**, Skt. Raphaels Stiftelse, Lille Madsegade 14, 3700 Rønne. **Messeider (HC2)(I)** **Januar- Februar 2003:** Tir d. 04.02. kl 14: Møde med damerne hos søstrene. Alle er velkomne! **ROSENKRANSKIRKEN**, Gregersgade 12, 3720 Åkirkeby. Højmesse eller Ordets Gudstjeneste: alle søn kl. 9. undt søn d. 26.jan. Ingen gudstjeneste, Radiotransmission fra Sankt Ansgar, København (Åbning af bispedømmets jubilæumsår). **SANKT HYACINTHUS' KIRKE**, Østergade 59, 3700 Rønne Højmesse eller Ordets Gudstjeneste: alle søn kl. 11.undt søn d. 26.jan. Ingen gudstjeneste (se ovenfor). **Skriftemål i forb. m. Gudstj. og efter aftale med præsten.**

14 | HOVEDSTADSOMRÅDE NØ

2800 LYNGBY. SANKT KNUD LAVARDS KIRKE, Lyngbygårdsvej 1 A. **Konst. sognepr.:** P. Allen G. Courteau, O.M.I.. Tlf. 4587 5688. **Giro:** 802-7404, Sankt Knud Lavards Kirke. **Menighedsrådsfnd.:** Giorgio Bressan, Bagsværdvej 133 A, 1. th., 2800 Kgs. Lyngby. Tlf. 4593 6730 **Messeider:** (HA)(I)(T) **Søn M. kl.10.** (Familiemesse 1.søn i md). **Lør M.kl.17.** **Hverdagsmesser:** se opslagstavlen.

2900 HELLERUP. SANKT THERESE KIRKE, Bernstorffsvej 56. **Sognepr.:** Bishop Czeslaw Kozon, Kollegievej 2, 2920 Charlottenlund. Tlf: 3964 0422 (el. Bispekantoret 3311 6080). Ikke Man. **Andenpr.:** Pastor Jørgen Erichsen, Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup. Tlf: 3961 1919. Træffes bedst kl.8-9. **Andenpr.:** Pastor Andrzej Wydrzynski. Kollegievej 2A, 2920 Charl. Tlf: 3964 3039 bedst kl.9-10 undt. Tir. **Kontorekspedition** foregår fra Kollegievej 2A, 2920 Charlottenlund. Tlf: 3964 3039 - Normalt åbent Ons kl.9-12. **Menighedsrådsfnd.:** Felicity Pors. Tlf. 3969 4728. **Messeider:** (HB2)(T)(H) **Søndag:** Højmesse kl. 9 - reciteret messe kl. 11. **2. søn i md.:** Familiemesse kl. 9. Efter Højmessen morgenkaffe i menighedslokalet. Alle er velkomne. **Hverdage:** Man & ons messe kl. 11, tir messe kl. 17, tor messe kl. 17 hos Sct. Josephssøstrene, Bernstorffsvej 98, fre messe kl. 8, lør messe kl. 11.30 med forudgå-

ende rosenkrans kl. 11.10. **1. & 3. ons i md:** tilbedelse kl. 10-11. **Februar 2003:** **Lør 01.02.:** Bededag for præste- og ordenskald. Rosenkrans kl. 11:10. derefter messe. **Temadag**, se under Sct. Andreas kirke **Søn 02.:** Kyndelmisse, Herrens Fremstilling, Lysindvielse. **Man 03.:** Den hellige Blasius. Efter messen Blasiusvelsignelse. **Tir 04.:** Møde i KÆK, messe kl. 11:30, se under Sct. Andreas Kirke. **Ons 05.:** Tilbedelse af det udstillede alterets sakramente kl. 10-11, messe kl. 11. MiniKUK kl. 18.30-20 i KUK-lokalet. **Søn 09.:** Familiemesse kl. 9. Efter messeme Blasiusvelsignelse. **Tir 11.:** MR-møde. **Fre 14.:** Cyrillus og Methodius, Europas værmehelgener. **Tir 18.:** Fælles MR-møde for Storkøbenhavn. **Ons 19.:** Tilbedelse af det udstillede alterets sakramente kl. 10-11, messe kl. 11. MiniKUK kl. 18.30-20 i KUK-lokalet. **Lør 22.:** Temalørdag kl 14.30-16.30. Ole Lund Søggaard og Kenneth Wind-Andersen vil komme med et indlæg: "Eutanasi - Dødsbistand". Engelsk Familiemesse kl. 17.

2920 CHARLOTTENLUND. SANKT ANDREAS KIRKE, Kollegievej 2. **Sognepr.:** Biskop Czeslaw Kozon, Kollegievej 2, 2920 Charlottenlund. Tlf: 3964 0422 (el. Bispekantoret 3311 6080). Ikke Man. **Andenpr.:** Pastor Jørgen Erichsen, Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup. Tlf: 3961 1919. Træffes bedst kl.8-9. **Andenpr.:** Pastor Andrzej Wydrzynski, Kollegievej 2A, 2920 Charl. Tlf: 3964 3039 bedst kl.9-10 undt. Tir. **Sognekontor:** Kollegievej 2A, 2920 Charlottenlund. Tlf: 3964 3039 - Normalt åbent Ons kl.9 - 12. **Menighedsrådsfnd.:** Martin Ebert. Tlf. 4583 7353. **Messeider:** (HB2)(I) **Søn: Højmesse kl. 10. 1. søn i md.:** Latinsk Højmesse. Efter Højmessens morgenkaffe i menighedslokalet. Alle er velkomne. **Hverdage:** Man, Tir, Tor messe kl. 8 - Ons messe kl. 7.30 - Fre messe kl. 17 med forudgående tilbedelse fra kl. 16 - Lør messe kl. 11.30. **Februar 2003:** **Lør 01.02.:** Bededag for præste- og ordenskald. Rosenkrans kl. 11, messe kl. 11.30. **Temadag** kl. 15. Oplæg ved Biskop Czeslaw: "Hvad vil det sige at være kirke" - set i lys af bispedømmets jubilæum. Kl. 17 messe med lysindvielse. **Søn 02.:** Kyndelmisse, Herrens Fremstilling, Lysindvielse. **Man 03.:** Den hellige Blasius. Efter messen Blasiusvelsignelse. **Tir 04.:** Møde i KÆK, messe kl. 11:30. Efter frokosten i menighedsalen vil Pastor David Vincent Nielsen vil fortælle: "Frelseshistorien i billeder i pavens kapel i Vatikanet". **Ons 05.:** MiniKUK kl. 18.30-20 i Sct. Therese KUK-lokale. **Fre 07.:** Jesu-Hjerte fredag. **Søn 09.:** Familiemesse kl. 9 i Sct. Therese. **Ons 12.:** MR-møde. **Fre 14.:** Cyrillus og Methodius, Europas værmehelgener. **Tir 18.:** Fælles MR-møde for Storkøbenhavn. **Ons 19.:** MiniKUK kl. 18.30-20 i Sct. Therese KUK-lokale. **Lør 22.:** Temalørdag i Sct. Therese kl 14.30-16.30. Se under Sct. Therese kirke **Tir 25.:** Bibelkreds kl 15 hos Connie Probst, Schimmelmannsvej 45.

15 | HOVEDSTADSOMRÅDE V **1616 KBH. V. JESU HJERTE KIRKE**, Stenosgade 4. Tlf. 3324 6580 og 3321 8588. Fax: 3325 0738. **Sognepr.:** P. Gerhard Sanders SJ. **E-mail:** Stenosgade@mail.dk **Andenpr.:** Michael Hombach-Madsen. Tlf. 3321 5934. **Menighedsrådsfnd.:** Ruth Christophersen. Tlf. 3616 7084. **Messeider:** (HA)(T) **Man-fre:** Kl. 8.15 og 17. **Lør:** Kl. 8.15. Kl. 18: Italiensk messe. **Søn:** Kl. 10 Latinsk Højmesse. Kl. 11.30 Dansk Højmesse. Kl. 20 Aftenmesse. **Lejlighed til skriftemål før og efter alle messer og efter aftale.** **Februar 2003:** **Søn 02.02.:** Herrens Fremstilling. Lysprocession og dansk højmesse kl. 10. Religionsundervisning kl. 10-11.30. **Man 03.02.:** Blasiusvelsignelse efter alle messer. **Tir 04.02.:** Kl. 17 Vespersang og messe. **Fre 07.02.:** Jesu Hjerter Fredag. Sakramentet udstilles kl. 16. Kort andagt og sakramental velsignelse kl. 16.45. Messe kl. 17. **Lør 15.02.:** Kl. 10 Kongregationsmesse. Alle er velkomne. **Søn 16.02.:** Kl. 10-11.30 Religionsundervisning. **Tir 18.02.:** Kl. 14.30 Stenoklubben. Benedicte Bjørn Rasmussen fortæller om verdens skabelse, The Big Bang. Derefter kl. 17 Vespersang og messe. **Tor 20.02.:** Jesu Hjerteret giver kirkekoncert kl. 20 med værker af Heinrich Isaac, Ludwig Senfl, Leonhard Lechner, Hans Leo Hassler, Ole Kongsted og Ely Brunshuus Petersen. Gratis adgang. **Fre 21.02.:** Bønsaften. Kl. 17 Messe efterfulgt af Sakramental tilbedelse indtil kl. 21. Vekslen mellem stihed, bøn, salmer og tekstlæsning. Vær med hele tiden eller kig forbi en stund.

Hver tirsdag åbnes kirken kl. 16. Efter messen kl. 17: rosenkransbøn.
Hver søndag indbyder vi til „Kirkekaffe“ efter 11.30-messen. Kaffen - og theen - serveres i menighedssalen, indgang: Stenosgade 4 B.
Religionsundervisning for sognets børn og unge: Hver første og tredje søndag i måneden kl. 10-11.30.

2000 FRB. SANKT MARIE KIRKE, Jens Jessens Vej 5. Hjemmeside: www.mariae.dk
Sognepr.: Jesper Fich, Marielystvej 16. Tlf. 3879 3999. E-mail: fich@post4.tele.dk
Kirkens kontor: Jens Jessens Vej 5. Normalt ma og fr 10-12. Tlf. 3871 5335. Fax: 3871 5336.
Menighedsrådsfmd.: Ivar Hoel. Tlf. 3246 1712.
Forening: Sankt Mariæ Unge Katolikker (SMUK). Hjemmeside: www.mariae.dk/sruk
Messeider: Søn Hm. kl. 11.

2650 HVIDOVRE. SANKT NIKOLAJ KIRKE, Strøbyvej 2
Sognepr.: Wladyslaw Zdunek, C.s.s.R. Tlf. 3678 2790. Træffes tir, fre og lør 9-12, tor 16-18; andre dage kun efter aftale. Fax: 3678 2790.
Giro: 706-5590.
Menighedsrådsfmd.: Jørgen Fog. Tlf. 3677 2333.
Messeider: (HA)(T)
Søn Hm. kl. 10. 1.søn i md. polsk M. kl.12; 3.søn i md. polsk M. kl.17.
Lør M. kl.17 (1. lør i md. dansk/vietnamesisk).
Hv Man - fre M. kl.8; 3.fre i md. som regel vietnamesisk M. kl.15.
Februar 2003:
Søn d. 02.02.: Kyndelmisse. Højmesse kl. 10. Vietnamesisk nytår fejres. Efter messen reception, hvor alle er velkomne. NB: ingen polsk messe kl. 12 (se 09.02).
Søn d. 09.02.: Højmesse kl. 10. Ingen kirkekaffe. Kl. 12: Polsk messe.

16 | HOVEDSTADSOMRÅDE N

2200 KBH. N. SAKRAMENTS KIRKEN, Nørrebrogade 27.
Sognepr.: Reinhold Sahrer, Nørrebrogade 27 C. Tlf. 3535 6825. Træffes på kirkens kontor ma-to kl.9-10.30, bedst efter aftale. Fax: 3536 6430.
Giro: 804-6638.
Hospitalspr.: Jørgen Erichsen træffes bedst på tlf. 3961 1919 hverdage 8-9. Ved akutte tilfælde er man velkommen til at ringe til enhver tid.
Menighedsrådsfmd.: Conni Nelstrøm. Tlf. 3641 4910.
Messeider: (HB2)(T)
Søn: Højmesse kl.10. Engelsk messe kl.18. Arabisk messe 1.søn i md. kl.16.
Lør: Fransk messe 1. og 3.Lør i md kl.17.45.
Hverdage: Messe eller Ordets Gudstjeneste: Man kl.17.30; Tir-Tor kl.11.
Ons: Engelsk messe kl. 17.

17 | HOVEDSTADSOMRÅDE K

1260 KBH. K. SANKT ANSGARS DOMKIRKE, Bredgade 64.
Sognepr.: Dietrich Timmermann. Tlf. 3313 3762, 10-12 undt. ma og to.
Andenpr.: Christian Noval. Tlf. 3313 3762.
Andenpr.: David Vincent Nielsen. Tlf. 3313 5583.
Andenpr.: Josef Nguyen Quang. Tlf. 3316 2966.
Kirkens kontor: Tlf. 3313 3762, ma, ti, to og fr 10-15. Ons efter aftale. Fax: 3332 1049.
E-mail: sanktansgar@vip.cybercity.dk

Giro: 642-5305.
Menighedsrådsfmd.: Andreas Rude. Tlf. 3535 0356.
Messeider: (HB2)(T)
Søn: Messe kl.8. Højmesse kl.10 (1. og 3.Søn i md. m. gregoriansk sang) Vesper kl. 17.
Lør: Messe kl.17. Hverdag undt. Lør Messe kl.8, Tir og Tor desuden kl.16.30.

Februar 2003:
Lør 1. kl. 17.00 Aftenmesse
Søn 2. Herrens Fremstilling. Kyndelmisse. Kl. 8.00 Messe. Kl. 10.00 Højmesse med lysindvielse og procession. Gregoriansk sang.
Fre 7. kl. 16.30 Jesu Hjerter fredags messe. Derefter tilbedelse indtil kl. 18.00
Lør 8. kl. 17.00 Aftenmesse
Søn 9. kl. 8.00 Messe. Kl. 10.00 Højmesse.
Lør 15. kl. 17.00 Aftenmesse
Søn 16. kl. 8.00 Messe. Kl. 10.00 Højmesse (gregoriansk sang)
Lør 22. kl. 17.00 Aftenmesse
Søn 23. kl. 8.00 Messe. Kl. 10.00 Højmesse.
Ons 26. kl. 14.30 Møde i ældrekлубben. Foredrag ved generalvikar Lars Messerschmidt: "Bispedømmet er 50 år gammelt! Hvem er vi?" Kl. 16.30 Messe.

18 | AMAGER

2300 KBH. S. SANKT ANNÆ KIRKE, Dronning Elisabeths Allé 3.
Sognepr.: Jerzy Gorowski C.Ss.R. Tlf. 3286 0724. E-mail: j.gorowski@mail.dk
Præst for filippinerne: Patrick Sheils C.Ss.R. Tlf. 3286 0729 eller 2084 8084.
Præst for polakker: Julian Bodnar C.Ss.R. Tlf. 3286 0725.
Kirkelokator: Hans Bogbinders Allé 2, tir.-fre. 10-12; tor. tillige 17-18. Tlf.3258 4102. Fax: 3286 0738.
E-mail: skt.annaekirke@image.dk
Giro: 815-3442.
Menighedsrådsfmd.: Peder Schramm. Tlf. 3295 0074.
Messeider: (HA)(T)
Søn: Messe kl.8.30. Højmesse kl.10. Polsk messe kl.12. Engelsk messe kl.17.
Lør: Engelsk messe kl.17.
Hverdage: Man kl.8; Tir kl.17 messe med vesper; Ons kl.8 messe med laudes; Tor kl.8 og kl.19 novene til Maria, Moderen af den Stedeværende Hjælp med efterfølg. messe; Fre kl.8. Hver 1.Fre kl.19 messe derefter vågenat; Lør kl.8 messe med laudes.
Lejlighed til skriftemål efter aftale.
Februar 2003:
Søn d. 2.: Herrens fremstilling i templet. Festmesse med indvielse af lysene og lysprocesion. Børn og unge hjerteligt velkomne. NB: Blasius-velsignelse efter messen.
Ons d. 12.: Møde i Onsdagsklubben kl. 14.30. Magister Erik Skyum Nielsen tegner et portræt af den færøske forfatter William Heinesen.
Ons d. 26.: Møde i Onsdagsklubben kl. 14.30. Hygge-eftermiddag.

19 | GRØNLAND

3900 NUUK. KRIST KONGE KIRKE.
Sognepr.: Paul Marx, OMI. Kutaa 1, Box 51, 3900 Nuuk Tlf.: 00 299 32 1275. Fax: 00 299 32 3175.
E-mail: kristkongegreenet.gl
Messeider:
Søn: kl. 10,00
Man, tir og tor: Kl. 18,00
Ons: Kl. 18,00 messe efterfulgt af en times tilbedelse
Fre: Kl. 18,00 hos Jesu Små Søstre, Blok 9, 213.

Lør: Kl. 11,00.
OBS: Ændringer i hverdagsmessernes tidspunkter kan ske.
Fejring af bodens sakramente: Efter aftale
Sammenkomster: Efter søndags og onsdags liturgier

20 | FÆRØERNE

FO 100 TØRSHAVN. MARIUKIRKJAN, Mariugøta 4.
Sognepræst: August Ziggelaar SJ, Stenosgade 4 A, 1616 København V. Tlf. 3321 8588. Fax: 3325 0738.
Kirken: Tlf./Fax: 00 298 31 0380.
E-mail: sktmaria@post.olivant.fo
Præstegården: Mariugøta 10. Tlf. 00-298 31 1779.
Diakon: Christian Gabrielsen, Tradargøta 16, 160 Argir. Tlf. 00-298 31 0653. E-mail: gabriel@post.olivant.fo
Menighedsrådsfmd.: Sr. Marisa Spiteri Cremona f.m.m.
Messeider: (HC2)(I)
Søn: Højmesse kl.11.

GUDSTJENESTER PÅ FREMMEDE SPROG

ARABISK MESSE
Sakramentskirken, Nørrebrogade 27, 2200 Kbh. N. 1.Søn i md. kl.16.

COMMUNAUTÉ DE LANGUE FRANÇAISE
Pater Pascal René Lung, O.P., Sandgatan 8, S 223 50 Lund. Tlf. 0046 4614 7391.

Le 1er, le 3ème et le 5ème samedi du mois: Eucharistie à 17h 45 à Sakramentskirken, Nørrebrogade 27, Kbh. N.

DEUTSCHSPRACHIGE GEMEINDE
Pf. Guido Kreienbühl, Vesterbrogade 28, 3., 1620 København V. Tlf. 3386 0380. Fax: 3386 0384.
Hi.Messe jeden 1. und 3. Sonntag im Monat um 10.30 Uhr in der Hauskapelle der St. Augustin Kirche, Jagtvej 183, Kopenhagen Ø. Nach jedem Gottesdienst treffen wir uns zur Kaffeerunde.

ENGLISH-SPEAKING MINISTRY
Fr. Carroll Parker O.M.I., Herlevgårdsvej 14, 2730 Herlev. Tlf. 4494 7678. Fax: 4453 5558.
Vor Frue Kirke, Herlev:
Sunday 11.30 am: Mass. Thursday 9.30 am: Mass. Friday 7.30 pm: 1st Friday of the month.: Mass.
Sakramentskirken:
Sunday 5.35 pm: Recitation of the rosary; 6.00 pm: Mass. Wednesday 5.00 pm: Novena and Mass.
Holidays: Mass times as on sundays.

FILIPPINERNE
Fr. Patrick J. Sheils C.s.s.R., Hans Bogbinders Allé 2, 2300 Kbh. S. Tlf. 3286 0729. Mobil: 2084 8084. Fax: 3286 0738.

Sankt Annæ Kirke:
Saturday and Sunday 17.00 pm: Mass.
KROATISK MISSION
P. Antun Oršolić, Vandtårnsvej 11, 2860 Søborg. Tlf. 3966 2299.

MISA EN ESPAÑOL
Pastor Hugo Cabrera Aramayo, Immortellevej 11, 2950 Vedbæk. Tlf. 3940 0944. Mobil: 4041 9444. Fax: 4566 1771.

MESSE IN ITALIANO
Don Michael Hornbech-Madsen, Vesterbrogade 28, 1.th., 1616 København V. Tlf. 3321 5934.
Ogni sabato alle ore 18.00, Jesu Hjerter Kirke. Kbh. V.

MSZE SWIETE W JESYKU POLSKIM
Kościół Sw. Anny, Dronning Elisabeths Allé 3, 2300 København S.
O.Julian Bodnar C.Ss.R. tel. 3286 0725
O.Rajmund Dorawa C.Ss.R. tel. 3286 0727

TAMILSKE GUDSTJENESTER
Pastor Jude Kulas Soosaiappu, Kastetvej 1, 2, 9000 Aalborg. Tlf. 9813 5029 eller 2086 6738. Fax: 9813 5029.

VIETNAMESE
Øst for Store Bælt:
Pastor Huy Châu Chu (Joseph), Kollegievej 4 A, 2920 Charlottelund. Tlf. 3990 5727. Mob.: 2016 2090.
Jylland:
Pastor Nguyen, Ngoc Tuyen (Pierre), Thorsgade 22, 8900 Randers. Tlf. 7463 1707. Mobil. 2343 7899.

KODER FOR KØRESTOLSBRUGERE
Koderne er anført efter „Messeider“
HA = Direkte adgang ad fast rampe, fast skinne eller elevator.
HB = Adgang ad løst rampe eller skinne.
HC = Kun adgang ved løft.
1 = Placering af fast adgangsvej oplyses ved henvendelse til sognekortet.
2 = Hjælp ved ankomst efter aftale med sognekortet/kirken.

KODER FOR HØREHANDICAPPEDE
Koderne er anført efter „Messeider“
T = Teleslynge.
H = Andre hjælpemidler for hørehandicappede, f.eks. højttaleranlæg eller håndhøreapparat. Sidstnævnte skal nogle steder lånes i kirkens sakristi.
I = Ingen hjælpemidler for hørehandicappede.

BUSSEN OG DEADLINEN

Hvordan kan det være, at man nogle gange kan komme med bussen, selv om dørene var blevet lukket? Andre gange så kører den bare.

Det kan der sikkert være flere forklaringer på, men man kan i hvert fald forestille sig følgende:

- Bussen holder alligevel for rødt og kan godt lukke dørene op igen. Var der grønt, ville den være nødt til at køre for ikke at blokere for alle dem, der venter bagved.
- Bussen er allerede fuld, så der er ikke plads til flere.
- Bussen er i forvejen forsinket og må ikke komme for sent til det tog, som folk skal videre med.

Man kan sikkert tænke sig mange andre forklaringer på, hvorfor man nogle gange kommer med og andre gange ikke. Sådan er det også med KO's deadline for indsendelse af stof. Nogle gange holder vi alligevel for rødt, og så lukker vi gerne mere stof ind. Andre gange er vi faktisk kørt, og skal der mere med, så skal bussen bremse hårdt og bakke tilbage - eller sagt med andre ord: så skal vi pille et større strikkesøj op igen for at få plads til ekstra masker. Og det er der normalt ikke tid til. Tag derfor ikke fejl, fordi du engang fik noget med efter deadline. Næste gang er bussen måske kørt, og du ser kun dens røde baglygter ...

Liturgisk kalender 1.-28. februar 2003

Bibeltteksterne til den daglige messe findes på:
<http://www.katolsk-aarhus.dk/Kalender/>
Aarhus skrives med dobbelt a, IKKE „bølle-å“.

Februar 2003

- grøn. Lørdag i 3. alm. uge. (III Ps).
Eller hvid. Gudsmoders lørdagsmesse.
L.: Hebr 11,1-2.8-19. Ev.: Mark 4,35-41.
Bededag for præste- og ordenskald.
- hvid. HERRENS FREMSTILLING. (f). (IV Ps) (4.alm.søn)
* Gl. Cr. særl.pf.
1.L.: Mal 3,1-4;
V.: Sl 24,7.8.9.10.
R: Herren, Hærskarenes Herre, han er ærens konge.
2.L.: Hebr 2,14-18.
Ev.: Luk 2,22-40 eller 2,22-32.
- grøn. Mandag i 4. alm. uge. (IV Ps).
Eller rød. Blasius, biskop og martyr, (†316).
L.: Hebr 11,32-40. Ev.: Mark 5,1-20.
Blasiusvelsignelse.
- grøn. Tirsdag i 4. alm. uge. (IV Ps).
L.: Hebr 12,1-4. Ev.: Mark 5,21-43.
- rød. Onsdag i 4. alm. uge. (IV Ps).
Agathe, jomfru og martyr, (†251)(m).
L.: Hebr 12,4-7.11-15. Ev.: Mark 6,1-6.
- rød. Torsdag i 4. alm. uge. (IV Ps).
Paul Miki og lidelsesfæller, martyrer, (†1597)(m).
L.: Hebr 12,18-19.21-24. Ev.: Mark 6,7-13.
- grøn. Fredag i 4. alm. uge. (IV Ps).
L.: Hebr 13,1-8. Ev.: Mark 6,14-29.
- grøn. Lørdag i 4. alm. uge. (IV Ps).
Eller hvid. Hieronymus Æmiliani, præst, (†1537).
Eller hvid. Josephina Bakhita, jomfru, (†1947).
Eller hvid. Gudsmoders lørdagsmesse.
L.: Hebr 13,15-17.20-21. Ev.: Mark 6,30-34.
- grøn. 5. ALM. SØNDAG. (I Ps).
* Gl. Cr. Alm.Spf.
1.L.: Job 7,1-4.6-7;
V.: Sl 147,1-2.3-4.5-6.
R: Lovpris Herren; han læger dem, hvis hjerte er sønderknust.
2.L.: 1 Kor 9,16-19.22-23.
Ev.: Mark 1,29-39.
- hvid. Mandag i 5. alm. uge. (I Ps).
Scholastica, jomfru, (†543)(m).
L.: 1 Mos 1,1-19. Ev.: Mark 6,53-56.
- grøn. Tirsdag i 5. alm. uge. (I Ps).
Eller hvid. Vor Frue af Lourdes.
L.: 1 Mos 1,20 — 2,4a. Ev.: Mark 7,1-13.
(Læsning ad lib. (Vor Frue af Lourdes): Es 66,10-14c.)
- grøn. Onsdag i 5. alm. uge. (I Ps).
L.: 1 Mos 2,4b-9.15-17. Ev.: Mark 7,14-23.
- grøn. Torsdag i 5. alm. uge. (I Ps).
L.: 1 Mos 2,18-25. Ev.: Mark 7,24-30.
- hvid. Fredag. CYRILLUS, munk, (†869), og METHODIUS, biskop, (†885), Europas vænehelgener (f).(I Ps).
Gl. Hyrdernes pf.
L.: ApG 13,46-49
V.: Sl 117,1.2.
R: Gå ud i al verden og forkynd Evangeliet.
Eller: Halleluja!
Ev.: Luk 10,1-9.
- grøn. Lørdag i 5. alm. uge. (I Ps).
Eller hvid. Gudsmoders lørdagsmesse.
L.: 1 Mos 3,9-24. Ev.: Mark 8,1-10.
- grøn. 6. ALM. SØNDAG. (II Ps).
* Gl. Cr. Alm.Spf.
1.L.: 3 Mos 13,1-2.43-46;
V.: Sl 32,1-2.5.11.
R: Du er mit skjul, med frelsesjubel omgiver du mig.
2.L.: 1 Kor 10,31 — 11,1.
Ev.: Mark 1,40-45.
- grøn. Mandag i 6. alm. uge. (II Ps).
Eller hvid. Servitterordenens 7 Grundlæggere.
L.: 1 Mos 4,1-15.25. Ev.: Mark 8,11-13.
- grøn. Tirsdag i 6. alm. uge. (II Ps).
L.: 1 Mos 6,5-8; 7,1-5.10. Ev.: Mark 8,14-21.
- grøn. Onsdag i 6. alm. uge. (II Ps).
L.: 1 Mos 8,6-13.20-22. Ev.: Mark 8,22-26.
- grøn. Torsdag i 6. alm. uge. (II Ps).
L.: 1 Mos 9,1-13. Ev.: Mark 8,27-33.
- grøn. Fredag i 6. alm. uge. (II Ps).
Eller hvid. Peter Damian, biskop og kirkelærer, (†1072).
L.: 1 Mos 11,1-9. Ev.: Mark 8,34 — 9,1.
- hvid. Lørdag. APOSTLEN PETERS STOL (f).(II Ps).
Gl. Appf.
L.: 1 Pet 5,1-4
V.: Sl 23,1-2a.2b-3.4.5.6.
R: Herren er min hyrde, mig skal intet fattes.
Ev.: Matt 16,13-19.
- grøn. 7. ALM. SØNDAG. (III Ps).
* Gl. Cr. Alm.Spf.
1.L.: Es 43,18-19.21-22.24b-25;
V.: Sl 41,2-3.4.5.13-14.
R: Helbred min sjæl, jeg har syndet mod dig!
2.L.: 2 Kor 1,18-22.
Ev.: Mark 2,1-12.
- grøn. Mandag i 7. alm. uge. (III Ps).
L.: Sir 1,1-10. Ev.: Mark 9,14-29.
- grøn. Tirsdag i 7. alm. uge. (III Ps).
L.: Sir 2,1-11. Ev.: Mark 9,30-37.
- grøn. Onsdag i 7. alm. uge. (III Ps).
L.: Sir 4,11-19. Ev.: Mark 9,38-40.
- grøn. Torsdag i 7. alm. uge. (III Ps).
L.: Sir 5,1-8. Ev.: Mark 9,41-50.
- grøn. Fredag i 7. alm. uge. (III Ps).
L.: Sir 6,5-17. Ev.: Mark 10,1-12.

"Bibelens År" indledt i Tyskland

Formålet med det økumeniske initiativ er at genopdage Bibelen i nutiden - og i Danmark blev der rekord

Af Kirsten Kjærulff

"Bibelens År 2003" blev nytårsdag på festlig vis åbnet i Dresden, oplyser pressebureauet KNA. Initiativet er i det tysksprogede område taget af de store kirker og frikirkelige samfund under mottoet: "Søge. Og finde".

Skal inspirere

Året skal inspirere til at genopdage Bibelen i nutiden. Derfor arrangeres der udstillinger, legeforsanstaltninger og konkurrencer. Ifølge arrangørerne deltager mere end 10.000 menigheder og 6.000 ungdomsgrupper. Sidst fandt

noget sådant sted i 1992.

Ved festen i det sachske Landes- und Universitätsbibliothek deltog den evangeliske biskop Walter Klaiber, som er leder af arbejdsfællesskabet for Kristne Kirker i Tyskland (ACK), den evangeliske biskop Volker Kress, den katolske biskop af Dresden-Meißen, Joachim Reinelt, og lederen af den tyske evangeliske alliance, Peter Strauch.

Kress udtalte håbet om, at kampagnen også ville tale til mennesker "langt ud over kirkernes menigheder". Reinelt fremhævede, at Bibelen ikke kun retter sig mod en udvalgt elite.

Grundlaget for troen

Bibelen er alle kristnes hellige skrift. Den er grundlaget for troen, for liv og lære. Ordet kommer af det græske ord "biblos" og betyder papir, skrift, brev, bog. "Biblia" betyder på latin "bøger".

Bibelen gælder i flere betydninger som "bøgernes bog". Først og fremmest som samlebegreb for de af kirkerne anerkendte, teologisk

Bibelåret åbnedes på Nytårsdag. Her ses, fra venstre, biskop Volker Kress, lederen af den tyske evangeliske alliance, Peter Strauch og biskop Walter Klaiber.

Foto: KNA

kanoniserede skrifter. Dernæst som normgivende målestok for al gøren og handlen. Det er den bog, som oftest er blevet skrevet af. Den er oversat til 2.000 sprog, og den er til i dag den mest trykte bog i verden.

Bibelen er sammensat af Det Gamle og Det Nye Testamente. Jøderne anerkender kun de tekster af Bibelen, som de kristne kalder Det Gamle Testamente. De kristne kirker er ikke helt enige om, hvilke skrifter der skal tælles med i Det Gamle Testamente. Det Nye Testamente består i alle kirker stort set af de samme skrifter. De hebraiske og græske tekster opstod mellem det tiende århundrede før Kristus til det andet århundrede efter Kris-

tus. Inddelingen i kapitler og vers, som man kender det i dag, fulgte først senere.

Pressen opdager Bibelen

I anledning af Bibelåret vil bladet "Bild-Zeitung" ifølge KNA hver dag lade en kendt person præsentere sit yndlingssted i Bibelen. "Vi vil vise, hvilken mægtig og underskøn visdom, der gemmer sig i Bibelen, og hvilken aktualitet disse ord har også for livet i det tredje årtusinde", forklarede chefredaktøren Kai Diekmann.

I et interview i den samme udgave af bladet betegnede kardinal Walter Kasper Bibelen som "troens grundlag", hvor Gud møder mennesket på enestående vis.

Men også uden tro er Bibelen "ubestrideligt stor verdenslitteratur", sagde Kasper.

Dansk rekordår

For det danske Bibelselskab blev 2002 et rekordår. I nyere tid er der aldrig blevet solgt og uddelt så mange eksemplarer af Bibelen og Det Nye Testamente som i 2002, bortset fra, da den nye bibeloversættelse kom i 1992.

I 2002 blev der solgt 30.760 bibler og 26.944 nytestamenter via danske boghandlere. Herudover uddelte bibelselskabet i samarbejde med landets kirker 17.262 bibler til danske skoler. I samarbejde med de danske Gideonitter blev der trykt og ud-

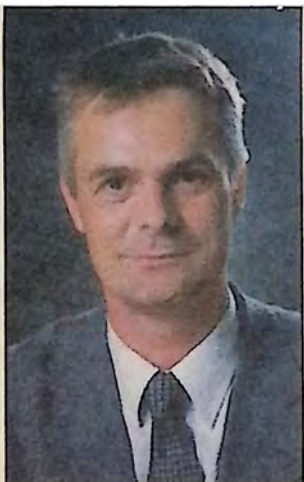
delt 50.000 eksemplarer af Det Nye Testamente og 10.000 eksemplarer af en særlig tresproget udgave af Det nye Testamente.

- Det er særdeles glædeligt, siger Bibelselskabets generalsekretær Morten Aagaard. Vi oplever en stærkt stigende interesse for Bibelen og de bibelske fortællinger. Danskene er igen optaget af værdier, optaget af, hvordan vi lever vores liv som enkeltpersoner og som samfund.

- Det er klart, at debatten om Koranen, muslimske værdier og samfundssyn er med til at skabe interesse for åndelige og moralske værdier også i den danske befolkning, og så griber vi tilbage til vort eget udgangspunkt - Bibelen.

Den katolske biskop af Dresden-Meißen, Joachim Reinelt. Foto: KNA

Det danske bibelselskabs generalsekretær Morten Aagaard.

Biskop Brandenburg om fællesskab uden nadverfællesskab

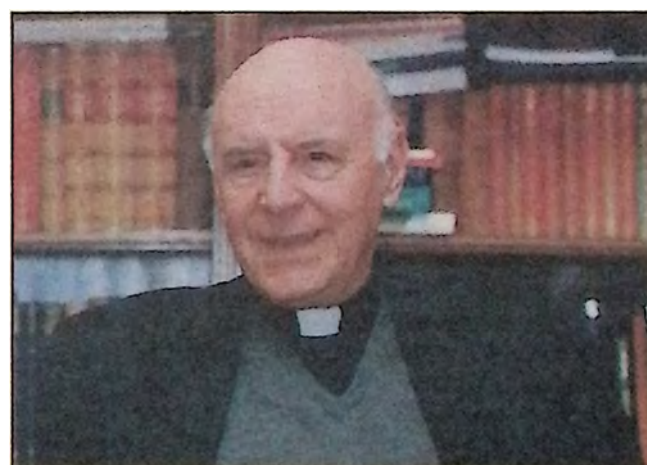
I forbindelse med sit præstetjubelårem er den tidligere biskop af Stockholm, Hubertus Brandenburg, blevet interviewet af det tyske Kirchenzeitung i Hamburg. Samtalen med biskoppen drejede blandt andet ind på det forhold, at svenske katolikker i udpræget grad oplever det at være diasporamenighed: de udgør knap 2 % af befolkningen. Hvordan kan det relateres til situationen i Tyskland?

- I grunden har vi i Sverige de samme pastorale problemer som i Tyskland, svarede biskop Brandenburg. Men dog har vi gjort nogle erfaringer på det økumeniske område. Da vi f. eks. i 1989 ville indbyde Paven til besøg i Sverige, besøgte jeg han sammen med den lutherske ærkebiskop i Uppsala. Jeg kan endnu nøje mindes, hvorledes vi sad sammen med Paven ved hans skrivebord i Ca-stel Gandolfo, og

da den lutherske ærkebiskop derefter sagde: "Jeg ville gerne informere Dem om noget, som vi har indført i Sverige for at bløde op omkring spørgsmålet om fælles nadverbord (interkommunion): Den i den givne situation ikke-katolske deltager går sammen med katolikkerne med op til kommunionbænken, men markerer med et tegn, som betyder: Jeg respekterer, at jeg ikke kan modtage kommunionen

(nadveren), men jeg vil gerne modtage velsignelsen: jeg lægger højre hånd på min venstre skulder. Når De fejrer messen i Stockholm, Hellige Fader, kan jeg så komme frem til Dem sådan?" Og paven imponerede mig ved uden tøven at sige: "Jeg beder Dem: Gør det!". Dette er for mig en bekræftelse på det gode økumeniske klima i Sverige, sluttede biskop Hubertus Brandenburg.

-mey

Biskop Hubertus Brandenburg. Foto: Ryszard Antonius Klinger

Børne- katekese en smuk opgave...

Af Birte Mandrup
Christensen

"... lad det frø opvokse
SMUKt
med din børne-vrimmel
til at bære evig frugt
i din høje himmel."

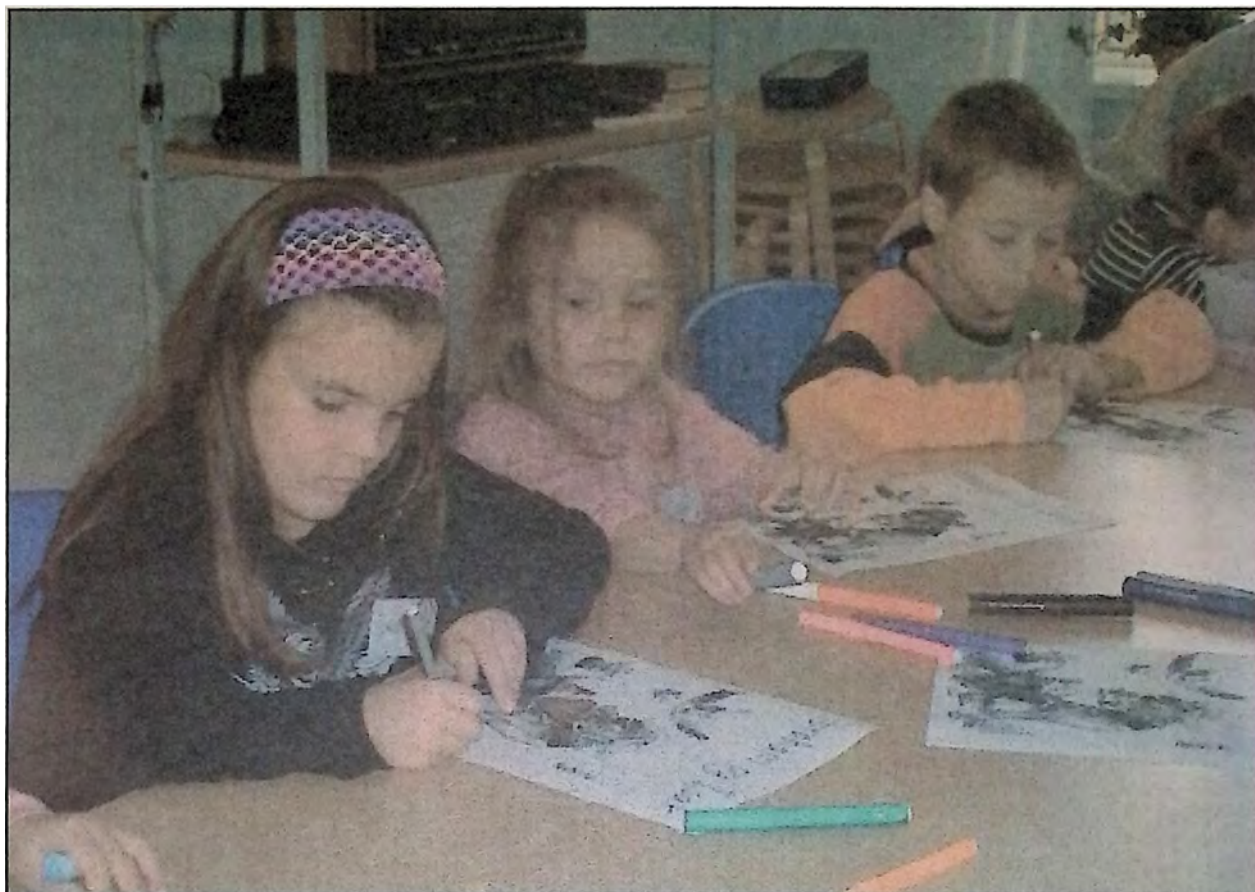
Disse smukke linier fra én af Ingemanns/Weyses aftensalmer kunne være overskriften over SMUKs overvejelser om "Børnelørdage" i Sankt Mariæ sogn på Frederiksberg. Det smukke ord SMUK er en forkortelse af Sankt Mariæ sogns Unge Katolikker, en forening som har taget initiativ til dan-

nelsen af begrebet "Børnelørdage". (BL)

Børnekatekese er sognepræstens ansvar, men i Sankt Mariæ har sognepræst Jesper Fich givet det til SMUK at stå for den praktiske udførelse af dette arbejde, selvom han stadig har det overordnede ansvar for, at børneundervisningen bliver udført og har høj kvalitet.

Forældrene får støtte

Barnets religiøse opdragelse er naturligvis først og fremmest forældrenes ansvar. Det pointeres i det brev, som BL-gruppens koordinator, Chri-

Alexandra Lequime, Sofia Lequime og Simon Troelsgaard er meget koncentrerede om opgaven!

Foto: Maria Jose de Prado.

stine Lequime, har sendt forældrene ved undervisningens start i efteråret, nemlig at forældrene ved deres tro og vidnesbyrd og aktive deltagelse i kirkens fællesskab (at gå til messe) er med til at fremme troen. Men det er dog Kirkens holdning at forældre aldrig må stå alene med ansvaret. Den vigtigste begrundelse for katekese er, at

troen altid må udvikle sig i fællesskab. Med fællesskab forstås både Kirken, menigheden og som i dette tilfælde andre børn.

Sankt Ansgar starter

Der lægges et stort arbejde i disse børnelørdage og mange frivillige unge er engageret både i forarbejde og i frem-

møde hver anden lørdag, når børnelørdage finder sted. Undervisningen er delt op i "Oplæg og Produktion", altså undervisning og kreativitet afbrudt af en frokost. Af de mange interessante temaer for lørdagene kan nævnes, at man meget apropos begynder 1. undervisningslørdag i det nye år med Sankt Ansgar...! Det kreative vil

bestå i frembringelse af vikingekors til brug for indslag i familiemessen næste dag, søndag den 2. februar.

Slutter efter påske

Hele dette interessante forløb slutter efter påske (når frøene er lagt..) med temaoverskriften: "Vi følger Jesus i fællesskab"

Caritas Europa præsident på kort besøg i Danmark

Krig med Irak vil afstedkomme enorm ødelæggelse, siger Vienot

Præsidenten for Caritas Europa, Denis Vienot besøgte 15. januar Danmark. Besøget var et led i hans ønske om i sin valgperiode at besøge samtlige 44 medlemmer.

Denis Vienot advarer mod en krig med Irak, hvis tabere vil blive civilbefolkningen.

Denis Vienot (56) havde samtaler med Caritas Danmarks bestyrelsesformand Jan Lange, generalsekretær René Albeck og projektkoordinator Dolores Bachmann. Der blev også tid til et møde med Caritas Danmarks personale på sekretariatet på Nørrebro i København.

Information om Irak

Denis Vienot fik herudover mulighed til et informativt møde med souschef Lars Kjellberg i udenrigsministeriet. Samtalen drejede sig om Caritas Europas kontinentale arbejde bl.a. belyst ved beredskabsplanerne i forbindelse med en eventuelt fore-

stående krig i Irak. Ministeriet blev ligeledes informeret om Caritas-netværkets nuværende arbejde inde i Irak. Caritas er sammen med Røde Kors de eneste humanitære organisationer, der arbejder i landet med nødhjælp.

Krigens tabere

Denis Vienot, der har besøgt Irak adskillige gange, er meget engageret i Irak-krisen og kom bl.a. ind på, at en krig med Irak vil afstedkomme enorme ødelæggelser, og at de store tabere vil blive den i forvejen hårdtprøvede civilbefolkning.

- Sanktionerne er gået

hårdt ud over alle irakere, og en krig vil få uoverskuelige konsekvenser, sagde han.

Katastrofeberedskab

Caritas og herunder Caritas Danmark er i fuld gang med

opbygningen af et katastrofeberedskab. Støtten fra regeringerne kommer først, når bomberne er faldet, hvorfor landet nu er afhængig af private europæeres økonomiske støtte.

missio Danmark siger en hjertelig tak

Foreløbigt har 'missio Danmark' modtaget følgende kollekt/bidrag:

	2001	2002
Kollekter:		
København/Bornholm	61.778,00	63.184,50
Sjælland/Lolland-Falster	26.831,00	19.370,00
Fyn	10.139,00	10.388,00
Jylland	37.439,00	39.655,50
Færøerne og Grønland	3.005,00	4.120,00
Bidrag:		
Institutioner og stiftelser	132.829,00	116.500,00
Støttekreds	50.731,00	56.611,00
Verdensmiss.søndagen i alt	322.752,00	309.829,00

Børnenes missio i 2002	38.167,00	70.832,00
Apostlen Petrus' Værk i 2002	34.720,00	31.127,00
Særlige projekter	171.827,00	-
Renter	30.741,00	2.500,00
Danmark år 2002 i alt	598.207,00	414.288,00
Øvrige Norden	57.268,00	396.479,00

En hjertelig tak til alle, der har bidraget til dette resultat og dermed vist solidaritet med de fattige kirker i den tredje verden.

missio Danmark

Mindeord ved Johan Bechs død

På Sct. Norberts menigheds vegne vil jeg gerne her ved vores organist Johan Bechs død udtrykke vores hjerteligste tak for den trofasthed, hvormed Johan søndag efter søndag ved messen udførte sin gerning som organist. Det var altid en stor glæde for menigheden at kunne nyde Johans store musikalske ind-

levning, hvorved søndagsmessen fik en smuk ramme.

Da vi i august måned fik at vide, at Johan Bech var ramt af så alvorlig en sygdom, at den ikke stod til at helbrede, blev vi alle bestyrtede, - han der virkede så frisk, optimistisk og glad, kunne da ikke være syg! Johan var lige til det sidste fuld

af håb om, at han ville blive rask. Et håb, som bundede i hans stærke tro, og som til det sidste ikke forlod ham,

Johan Bech "fyldte" i sin familie, i menigheden og i vennekredsen så meget, at der er et stort tomrum, som ikke let kan udfyldes.

Vi står ved Johan Bechs død med stor taknemmelig-

hed for, at vi fik lov at kende ham og sender vore tanker til hans hustru Inga, sønnen Henrik, datteren Tina, svigersønnen Ejvind, svigerbørn og børnebørn.

Æret være hans minde
Bente Köllner
Menighedsrådsformand,
Sct. Norberts kirke.

Diverse, moder og arrangementer

Nyt & Gammelt - et bibel-pastoralt tidsskrift

"Så ligner da enhver skriftklog, der er blevet Himmerigets discipel, en husbond, der tager nyt og gammelt frem fra sit forråd." Sådan afslutter Jesus en lang række lignelser, i Matthæus-evangeliet kapitel 13.

Med dette skriftsted som udgangspunkt blev tidsskriftet Nyt & Gammelt oprettet i 1996 af Pastoral-Centret. Det skulle gerne understøtte bibelgrupper, men mange bruger dette udmærkede blad også til personlig fordybelse i Den Hellige Skrift. Emnerne er mangfoldige og spændende og tages fra både Det Gamle og Det Nye Testamente. Kort sagt er det et blad, som fortjener at blive læst af rigtig mange. Nyt & Gammelt er på 24 A4-sider, udkommer 4 gange årligt og koster kr. 120,-

Tidsskriftet kan bestilles ved skriftlig eller telefonisk henvendelse til
Pastoral-Centret,
Vesterbrogade 28, 2tv,
1620 København V, tlf: 33 24 26 30.
E-mail: pastoral@pastoral.dk

Joke Bos

Bispedømmets kalender**Februar**

4. Katekese for unge og voksne, kl. 19.00 i Sankt Andreas Kirke, Kollegievej 2, Charlottenlund. Herefter hver tirsdag og torsdag. Tlf 23 26 73 45.

11. Verdensdagen for de syge. Jesu Hjerter Kirke, Kbh, kl. 17.00.

13. Studiekreds om troen kl. 19.30, Sankt Pauls Kirke, Taastrup

17. Meditationsaften kl. 19.30 - ca. 21, Skt Joseph Søstrene, Strandvejen 91, Kbh. Ø.

19. DKKF: Lægfolks tilknytning til ordenssamfund. Hvorfor og hvordan? v/Jette og Jacob Thomsen. Jesu Hjertes Kirkes menighedssal efter messen kl. 17. Tilmelding 33 25 93 40 eller 35 42 76 71 inden 17/2.

Det sker i Bispedømmet

20. Kl. 20. Jesu Hjerter Kor synger værker af Isaac, Hassler, Petersen m fl i Jesu Hjerter Kirke, Stenosgade 4, København. Gratis adgang.

21. Sakramental tilbedelse i forlængelse af kl. 17-messen til kl. 21, Jesu Hjerter Kirke, Kbh.

Jesu Hjerter Kor

Synger værker af Isaac, Senfl, Lechner, Hassler, Ole Kongsted, Elly Bruunshus m.fl. i Jesu Hjerter Kirke Stenosgade, Kbh, torsdag den 20. februar kl. 20. Alle er velkomne
Gratis adgang

Dansk/Tysk weekend i Kloster Nütschau

KFD -Katholischer Frauenverband Deutschlands inviterer igen medlemmer af DKKF til et weekendmøde fra 28.februar- 2. marts 2003. Weekends tema: Mellem ønske og virkelighed - mit liv i årenes spejl.

Tilmelding senest den 10. februar 2003
Telefon. 3542 6138
Marlene Henrichsen

Biskoppens kalender**Uge 7:**

Torsdag 6. kl. 10.00
Præsterådsmøde
Lørdag 8.
Ordensdag, Frederiksberg

Uge 8:

Tirsdag 18. kl.19.00
Storkøbenhavnsk menighedsrådsmøde
Torsdag 20. kl. 09.00
Messe for Pastoral-Centret, KO og Stenobutikken

Testamente til fordel for Den katolske Kirke Ansgarstiftelsen

Man kan støtte Kirken ved at indsætte den som arving i sit testamente.

Ingen arveafgift
Kirken modtager det fulde beløb.

Gratis advokatbistand
Det anbefales at lade en advokat oprette testamentet. Udgifterne til salær refunderes af bispekontoret.

Lisbeth Wendt, Katolsk Bispekontor
Bredgade 69 A, 1260 København K
Tlf. 33 11 60 80

Ønsker du den samme glæde og tro som de første kristne havde ?

Denne glæde og tro fik de første kristne gennem et katekumenat, der indførte dem i troen.

Da sagde engelen til hende: "Frygt ikke, Maria! Thi du har fundet nåde for Gud, og se, du skal undfange og føde en søn, og du skal give ham navnet Jesus." Luk. 1,30-31

Kom og lyt til en række katekeser, der kan ændre dit liv.

Disse katekeser er efter Biskoppens godkendelse et tilbud til alle sogne, og vil afholdes i Skt. Andreas kirke, Kollegievej 2, Charlottenlund

Første gang d. 4 februar 2003 kl. 19.00
herefter
hver tirsdag og torsdag kl. 19.00

Katekeserne er for alle unge og voksne.

Den katolske kirke har godkendt Den neokatekumenale vandring som et katekumenat, der kan give folk mulighed for, at leve som kristne, i **ydmyghed, enkelthed og saligprisning.**

Ved yderligere information henvises til tlf. 23267345

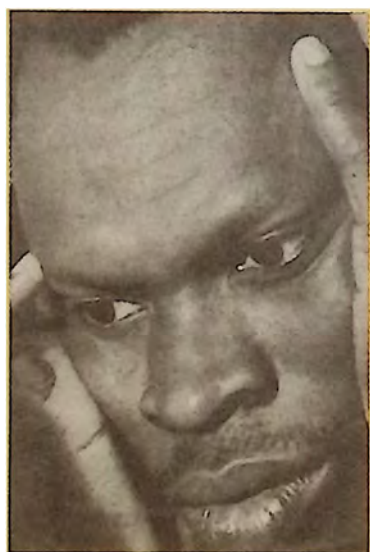
Invitation til Menighedsrådsmøde v/ Skt. Knud Lavard i Lyngby

Menighedsrådet inviterer alle i menigheden til møde med vores nye præst, p. Allen Courteau søndag den 2/2 startende med messen kl. 10.00.

Dagsorden:

- Præsentation af p. Allen
  - menighedens situation
  - p. Allens visioner af fremtiden
  - menighedens ønsker og spørgsmål.
- Alle medlemmer af menigheden er velkomne!

mvh menighedsrådet.

Womens apostolat

- At de kristne må gøre sig klart, at der er folk, som stadig lider under sult og tørst, og udvise solidaritet med disse medmennesker.

- At kirken i Malaysia, Singapore og Brunei må forblive åben for dialog med andre religioner, uden at svigte deres missionsopgave.

Diverse

Annoncer til
Katolsk Orientering:
redaktion@ko-press.dk
Telefon: 3321 1444
Fax: 3324 4975

Mand i halvtredserne søger bekendtskab med katolsk dame i Storkøbenhavn. Har almindelige interesser.
Billetmærke 105 til Katolsk Orientering.

Moder og arrangementer

Katolsk evangelisationskole besøger Danmark

I weekenden den 4-6 april besøger Peter og Michel Moran, ledere af Zion Community i London, Danmark. Det katolske bispedømme København fejrer 50-års jubilæum, og hvad er mere oplagt end at holde et weekend seminar om evangelisation, Kirkens nådegave.

Lørdag den 5. april er der program fra kl. 11.00 i Sankt Pauls Kirke i Taastrup, hvor der er lovsang, seminarer, vidnesbyrd m.m. og om aftenen fejres en lovsangs- og helbredelsesmesse med pastor Benny Blumensaat som hovedcelebrant. Peter og Michel Moran vil tale og spille, og der vil være mulighed for individuelt skriftemål og rådgivning med præster og lægfolk.

Søndag den 6. april er Peter og Michel Moran i Sankt Nikolaj kirke, Esbjerg hvor der er messe kl. 10.00 og kl. 13.00 seminar om evangelisation og lovsang, vidnesbyrd m.m.

Alle er velkomne og tag gerne din nabo med.
Yderligere oplysninger: tlf. 43 52 36 07 eller 75 12 64 02.

MAGLEÅS KURSUSCENTER

Kirkekaffe

Søndag den 2. februar fra kl. 14.30. Sr. Abraham, som har levet 30 år i Det hellige Land og har fulgt med i den politiske og religiøse udvikling fra sin eneboerhytte på Oliebjerget, taler om "Konflikten i Det hellige Land set fra Oliebjerget". Efter foredrag og diskussion er der mulighed for at deltage i søndagsmessen i Magleås' kapel.
Pris pr. person for kaffe, kage og foredrag kr. 50,-

Weekend

Den hellige Birgitta, societsfrue, samfundskritiker, fredsaktivist, visionær og ordensgrundlægger.
Fre. d. 07.03.03 kl. 19.00 til søn d. 09.03.03 kl. 13.30
Den hellige Birgitta var ikke blot en from dame, som grundlagde en orden, men en kvinde, der ud fra sine visioner om et retfærdigt, kristent samfund både påvirkede konge og politik i Sverige og tog initiativer til at mægle i europæiske konflikter. Samtidig var hun dybt optaget af bod og bøn og grundlagde den eneste skandinaviske orden til dato. Hendes ideer om Birgittinerordenen gjaldt også en særlig arkitektur og musik, som skulle understøtte ordenens særlige spiritualitet. "Enkelt, ydmygt og stærkt!"
Weekenden vil omhandle Birgitta som kvinde, politiker, ordensgrundlægger og kreativ personlighed
Ledere: pastor Niels Engelbrecht og moder Hilmaria O.Ss.S.
Pris kr. 750,-

Kirkekaffe

Søndag den 9. marts fra kl. 14.30. Denne dag taler lektor ved Gregoriana Universitetet i Rom Niels Christian Hvidt om "Mirakler". Det er næsten unødvendigt at introducere Niels Christian Hvidt, da han siden udgivelsen af sin bog "Mirakler" har været interviewet i alle førende dagblade og i TV. Han er endda blevet tilknyttet medicinalfirmaet Lundbeck i et forskningsprojekt om bønns indflydelse på helbredelse. Efter foredrag og diskussion er der mulighed for at deltage i søndagsmessen i Magleås' kapel.
Pris pr. person for kaffe, kage og foredrag kr. 50,-

Tilmeldning og yderligere oplysninger:

Magleås Kursuscenter

Tlf: 45 81 07 15, fax: 45 81 16 34

Kontortid hverdage 09.00-15.00

E-mail: magleas@magleas-kursuscenter.dk

Homepage: www.magleas-kursuscenter.dk

Katolsk Menighedspleje

Bredgade 69 A, 1260 København K.

Telefon 33 15 23 03

Postgiro 6466397

Kontoret har åbent

torsdag fra kl. 14-16

Andet kan aftales på telefon

33 14 69 36

Katolsk Menighedspleje formidler bl.a. værelser til unge under uddannelse i Storkøbenhavn (ønsker De at udleje eller leje, kan De ringe på ovennævnte telefonnumre), afholder julemarked, gennemfører sommerfejre på Klitborg for børn fra katolske menigheder og skoler, udlejer feriehjemmet Klitborg ved Rørvig (reservation via kontoret).

Støt vores arbejde ved at blive medlem for et årskontingent kr100,-.

Pave Johannes Paul til diplomater fra alle lande:
Nej til dødt! Nej til egoisme! Nej til krig!
Ja til liv! Ja til fred!

Salg og service

DANSK OLIE KOMPAGNI A/S

Fyringsolie
Oliefyrsservice
Installationer
Olievagt i
fyringssæsonen

Rodovrevej 383, 2610 Rodovre
36 70 45 30

- sikkerhed for varme

BEGRAVELSER OG BISÆTTELSER

v/ bedemand Vagn Fondo

39 62 16 50

Reference: Sankt Joseph Søstrene
Bedemændenes Landsforening

GLADSAXE BEDEMANDSFORRETNING

SØBORG HOVEDGADE 94

Henrik
Lundgren

DØGNVAGT
39 69 86 81

Afdelinger i Skovlunde, Herlev, Farum
og Frederikssund

Jeg kommer gerne i Deres hjem for at træffe
de nødvendige aftaler.

Find Deres bedemand her

baltzer

tåstrup
bedemandsforretning
43 99 75 01
s.v.e. og b. baltzer
køgevej 40, 2630 Taastrup

vanløse
ligkistemagasin
38 71 75 01
p. p. baltzer & søn aps
jyllingevej 8, 2720 vanløse

www.baltzer.nu

Ved dødsfald:
Ring og aftal et møde enten i Deres hjem eller hos os.
Vi træffes også aften, week-end og helligdage

BENZONS BEGRAVELSES- FORRETNING

Ndr. Fasansvej 76
2000 Frederiksberg F

38 34 46 01
38 86 60 56

DØGNVAGT
38 86 60 56

Begravelse og bisættelse ordnes smukt og rimeligt.
Alle aftaler træffes i hjemmet.

Thyregod & Schaumburg

Advokat
Hammerensgade 6, 2.
1267 København K
Tlf.: 33 360 560

www.thyregodschaumburg.dk

Juridisk rådgivning herunder udfærdigelse af testamente m.v.

Victor Nielsen

Stenhuggeri og
Monumentforretning

v/ stenhuggermester Mohr
Vestre Kirkegårds Allé 28-32
2450 København SV
Tlf. 33 21 65 48
Fax. 33 21 30 32

Malerfirmaet CMJ aps

Alt malerarbejde udføres på
Sjælland og Øerne
Skottemarksvej 17
4960 Holeby
Tlf. 2127 6198 eller 2127 6165

Muremester Bernhardt Christiansen

Solbærvej 8, 8471 Sabro
Tlf.: 86 94 82 10
Biltlf.: 24 65 71 31

Indlæg til Katolsk Orientering

nr. 4

som udkommer
den 26. februar
skal være redaktionen
i hænde senest
den 10. februar

Red.

Kastrup Begravelses- forretning

Alle aftaler kan træffes
i Deres hjem

Telefon
32 55 55 55
Døgnvagt

Bedemand Michael Riis
Amagerbrogade 155

Dragør
Begravelsesforretning
Telefon 32 53 06 29

Taastrup
Begravelsesforretning
Telefon 43 99 19 19

Muremester Holger Nielsen

Rådhusstræde 7, 4-2
8900 Randers

Tlf.: 86 40 61 92
Brolægning-beton-flise
terasser-indkørsel

Den Katolske Kirke i Danmark

Besøg den officielle
katolske hjemmeside
på www.katolsk.dk

Tanker ved Timeglasset

Jeg kan se, at sandet rinder i mit sprukne timeglas, se at tiden langsomt svinder, hvor den før stod over pas. Livets mål er nøje blandet - og jeg læser det i sandet.

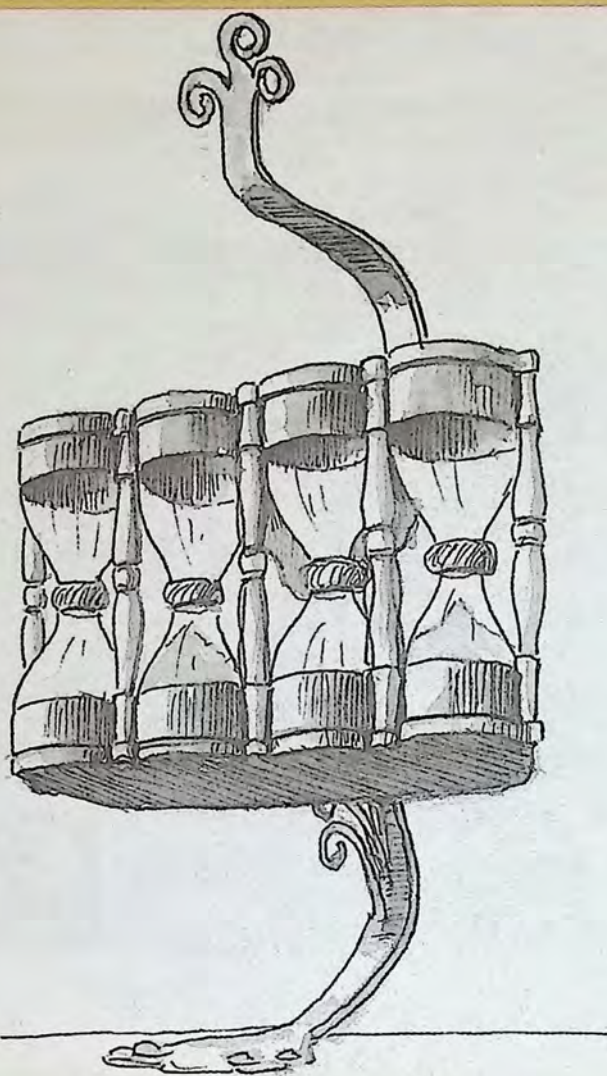
Set i vuggeperspektivet hører tiden aldrig op; barnet tror, at hele livet er en rejse, uden stop. Horisonten, det er puden, himlen ses igennem ruden.

Voksen mand har sine sorger der gør dagens møje lang, men hvad trange tider borger høstes vel en anden gang. Eet vil altid være givet, glæderne forlænger livet.

Når den gamle ser tilbage på, hvad livets fylde gav, og han kun ser mørke dage, er hans tid et efterkrav. Så har han forspildt sin chance og hans liv står i restance.

Skal man veje glade timer for at se om der er nok, vil man se at vægten rimer uden brug af regnestok. For kun glæden ved at give holder glædens lys i live.

Livets lod er sorg og glæder målt med samme alenstok; tårerne, som alle græder, giver også glæder nok. Når vi står på sidste bakke skal vi bøje os - og takke.

Digtet er hentet fra »Djursland på vers« af Stig Holting. Forlaget Indtryk. 80 sider. Pris: 128 kroner. Tegningen viser timeglasset på prædikestolen i Vejlbj kirke.

Mini-Mads

- Mon der nu bliver færre læserbreve, når de skal skrive pænt om hinanden?

I Guds kirke duer tvang ikke

Kronik

Af Jesper Fich

På pastoralrådsmødet i november dukkede tanken igen frem, om man - med opbakning fra centralt hold - kan indføre "mindstekrav" i forbindelse med børn og unges forberedelse til sakramenterne. Med det til følge, at man - med god samvittighed - kan udelukke nogen, hvis barnets fravær har været for omfattende.

*

Sådanne formulerede mindstekrav eksisterer heldigvis ikke. Sådanne ville sakramentsmodtagelsen også fremstå som belønning for at "sidde undervisningstimerne af". Med den holdning ville undervisningen næppe befordres, og højtideligheden i kirken ville blive reduceret til en handelsvare, som barnet/familien opnår krav på.

Noget for noget-mentaliteten hænger dårligt sammen med det evangelium, hvor det hedder: I har fået det for intet, giv det for intet.

Jeg kender fra mit eget arbejde som sognepræst godt til frustrationen, som får mennesker til at tænke i de baner. Det sker undertiden at mennesker opfører sig som om den dyrebare nåde var noget billigt stads. Også jeg døber børn, som jeg måske aldrig eller kun sjældent ser igen. Det sker - Gud være lovet også - at jeg har et barn til 1. kommunion, hvor jeg hverken regner med at se barn eller familie igen, og som lige så stille glider ind i kirkebænken den ene og den anden søndag. Men frustrationerne er der selvfølgelig.

*

Men der vokser sjældent visioner ud af frustrationer - det må vi holde hinanden fast på. Alt andet lige kunne det nemlig være, at fejlen for et kirkeligt liv skal søges hos mig og ikke hos den eller de, der forbliver fjerne. Enhver kan - og

skal - helst udvikle sig til at blive bedre. Det er derfor vigtigt den måde, vi taler med hinanden om vores pastorale "nederlag" på. Vi må gøre "noget" ved det - det er sandt, men det står os ikke frit for at vælge de metoder, vi vil benytte.

Hvis vi selv ønsker at blive mødt med venlighed, forståelse og imødekommenhed af Kirkens folk og i Kirkens fællesskab, så må vi i lige så høj grad alvorligt forsøge på at fremstå med den menneskelighed, som vores verden så ulykkeligt savner. Kirken er ikke et system vi vil bevare, men det er en tro og en samhørighed med Kirken, vi vil formidle. Det handler derfor ikke om at lade frustrationerne løbe af med en og tro, at alt er klaret ved at få mennesker til at rette ind. Det har intet med pastoral klogskab at gøre.

*

Vi skal være glade, når vi møder mennesker, der har så høje forventninger til Kirken, at de regner

med, at i Kirken er der - om noget andet sted - en enestående menneskekærlighed og en dyb indsigt i det at være menneske. Og som kan møde dem, hvor de nu engang står med deres problemer og uafklarethed - religiøst, menneskeligt.

Jeg vil ikke plædere for, at alting lykkes, bare vi lærer at lægge bekymringerne på hylden og lade stå til - ligegyldighed er heller ikke et ægte udtryk for interessen for medmennesket. Men det er et møde mellem mennesker, der skal lykkes. Det er svært, - og det bliver ikke nemmere af, at sansen for fællesskabet og menneskers evne og vilje viger for optagetheden af "mig og mit."

*

Men det bliver opgaven for enhver, der har et ansvar i Kirkens fællesskab, ikke anderledes ved. En del af den menneskeklogskab, der hører til den pastorale dømmekraft, - fra biskop og præst til enhver kateket, - er en viden om,

at sandheden er givet i Jesus Kristus, - og samtidig en viden om, at menneskene befinder sig alle mulige steder i forhold hertil. Det betyder, at der skal være en margin motiveret af håb, og af den indsigt, at det kristne liv er en proces, der tager tid og tilmed undertiden unddrager sig vor bedømmelse. Hele tiden skal vi huske: Der er himmelvid forskel mellem at lede og animere på den ene side og kontrollere og styre på den anden.

*

Kirken ligner som samfund ingen andre. Hvor mange andre samfund og store grupper holdes sammen af tvang eller ved fælles higen efter penge eller magt, så er Kristi kirke kendetegnet ved at være et samfund af mennesker under frihed, som ejer den enestående evne at give sig selv hen til hinanden og for hinanden - af kærlighed og i frihed.

For som Grundtvig så rigtigt siger: Man kan tvinge til helvede, men man må ringe til himlen.

Katolsk Orientering

»Tilpas jer ikke denne verden, men lad jer forvandle ved, at sindet fornyes, så I kan skønne, hvad der er Guds vilje: det gode, det som behager ham, det fuldkomne.«

Rom 12,2

Til lykke til os alle!

Bispedømmets
jubilæum indledt
med højmesse
i radioen

- Tillykke, sagde Ruth Plum.
- Tillykke til os alle, svarede
biskop Czeslaw.

Højmessen i domkirken den 26. januar 2003 stod i 50 års jubilæets tegn, og den almenne betydning af Den katolske Kirkes tilstedeværelse i Danmark blev markeret ved, at DR havde gjort messen til dagens radiogudstjeneste.

For en fuld kirke - og forhåbentlig for en masse radiolyttere - prædikede biskop Czeslaw og fremhævede jubilæet som en anledning til at besinde sig på, hvad det

betyder at være en del af den kristenhed, som Sankt Ansgar var blandt de første til at gøre Danmark til en del af.

- Aktualiteten af en sådan besindelse forstærkes af, at vi også i vort danske samfund som helhed gør os tanker om vort lands identitet, om vore kristne rødder, når noget af vor egenart er truet eller i hvert fald udfordret af nye religiøse og kulturelle påvirkninger, om mission

igen skal på dagsordenen.

Men der er grund til at være meget realistisk, tilføjede biskoppen.

- Kirken har ikke blot skullet redde marginaliserede grupper af mennesker. Indimellem har den også skullet reddes fra sig selv, eller i hvert fald fra den måde, den fremtrådte eller blev opfattet på. Det skal vi ikke tabe modet overfor, men gøre os klart, at et fordybet

engagement i livet med Gud og ønsket om vækst har et enormt potentiale i sig, ja, en missionerende kraft, sagde biskop Czeslaw og pegede på, at vor tro må blive personlig, og at den må have konsekvenser for vor livsførelse, at vi har brug for omvendelse og fornyelse, for fordybelse i bøn, Bibel og liturgi, for modtagelse af sakramenterne, for en ny sans for, hvem der er vor næste.

Katolik og politik

En katolsk politiker må handle i overensstemmelse med sin tro, og ikke gå på kompromis med sin samvittighed.

SIDE 3

Mange vil løbe bibelsk maraton

I Danmark er ca. 2.500 mennesker igang med at løbe maraton. Endda et meget specielt maraton - gennem Bibelen. Bodil Skjøtt fra Det Danske Bibelselskab fortæller om initiativet.

SIDE 4

Ny ærkebiskop i Hamborg

Werner Thissen indsat i vort store nabobispedømme. Biskop Czeslaw og p. Timmermann var med.

SIDE 5

Skabelsen Guds gave

Oplæg om vort forhold til dyrene og naturen i øvrigt. Katolsk tro er holistisk, - men hvad betyder det i praksis?

SIDE 6-7

Jubilæum og besindelse

Tiden, udviklingen og situationen lægger næppe op til at fejre bispedømmets 50 års jubilæum som en triumferende hurra-fest - med tre korte og så det lange.

Snarere indbyder jubilæet til en fælles besindelse på vores opgave som katolsk kirke i Danmark.

En opfordring til en besindelse kan også findes i det dokument fra Pavestolen, som er omtalt andetsteds i bladet. Det handler om den sammenhæng, der må være mellem ens katolske tro og den samvittighedsfulde varetægtelse af et politisk hverv. Dokumentet henvender sig altså i første række til katolske politikere på alle niveauer.

De bør ikke lade sig indfange af den almindelige tendens i samfundet til at betragte alting som blot relativt og uden holdbare etiske værdier, der kan bygges på. De bør ikke forveksle den legitime demokratiske pluralisme, der bygger på respekt for andres holdninger og frihed, med en opgivelse af at søge sandheden, - hvor krævende det end måtte

være. Og uden at rode politik og religion sammen på en fundamentalistisk måde, der søger at tvinge andre mod deres samvittighed, bør katolske politikere dog ikke lade deres tro og deres samvittighed blive liggende derhjemme (endsige i kirkebænken efter messen), når de går til deres arbejde og afgiver deres stemme.

Som en tidligere dansk statsminister engang udtrykte det, er vi imidlertid alle politikere, ligesom vi alle er vælgere - nogle er ganske vist sofavælgere, men det er jo også en slags vælgere.

Som borgere i et demokrati har vi alle politisk indflydelse. Det gælder ikke kun de folkevalgte i folketing, amtsråd og kommunalbestyrelser. Og det gælder ikke kun, når vi andre på valgdagen går hen og sætter vores kryds, - eller bliver på sofaen og på den måde lader andres kryds få lov at tælle mere. Det gælder også ved valget mellem at lukke munden op eller at tilhøre det tavse flertal - eller måske det tavse mindretal? Og det gælder tillige, når vi gennem vore dis-

positioner som helt private forbrugere markerer vores præferencer og dermed viser politikkerne, hvad vi synes de skal lægge vægt på.

Alt det, som kan siges om at tage sin katolske samvittighed solidt med, når politiske afgørelser skal træffes på samfundsplan, gælder derfor lige så vel, når vi hver for sig skal tage stilling til tingene på arbejdsplads eller i privatliv.

Samfundslivet er frem for alt lægfolks domæne. Biskopper og præster skal ikke vælges til aktive politikere, mener vi i den katolske kirke. Det forhindrer ikke, tværtimod, at de både kan og skal give os et godt ord med på vejen, som det sker i det nye dokument; deres opgave er jo netop at være vejledere og hyrder, som peger på retningen, men som samtidig bør holde sig langt fra at pege på bestemte partier og alt for konkrete løsninger.

Men har gejstlighed og lægfolk end hver for sig deres særlige opgaver, så er vi dog alle Kirken og medansvarlige for dens liv og vækst. Lægfolket er ikke

også Kirken, stående for sig selv over for biskop, præst og pave. Vi er netop Kirke og gudsfolk sammen. Og det er til en besindelse på dette fællesskab, vort bispedømmes jubilæum lægger op. Også her må vi holde den katolske identitet klar i mere end blot baghovedet og have den katolske samvittighed med, når vi tager stilling. Som kristne skal vi leve i verden, men ikke uden videre tilpasse os den. Ja, af og til skal vi faktisk netop det modsatte.

Derfor har vi brug for en fælles besindelse. Hvor findes de dybe troens vandkilder, som vi må blive bedre til at suge af for ikke at visne? Og hvordan opnår vi netop fællesskab i Kirken - så forskellige, som vi samtidig er?

Men er jubilæet måske ikke en hurra-fest, så er det dog anledning til glæde - en fest for glæden over, at der er et katolsk bispedømme i Danmark, og at vi er med i det. En fest, kort sagt, for glæden ved at være katolik. Og en fælles besindelse på, hvordan vi kan blive det - mere og mere.

Læsere skriver

"Du, den nye verdens skaber, vis på os hvad du formår!"

Kristne stridsmænd har iført sig "Guds fulde rustning" og er beredte til kamp. De sætter dog ikke deres lid til egne kræfter, men til Guds ånd, som virker i dem: "Før du selv striden, for de børn så svage; tving du vor fjende, driv hans magt tilbage!". Den åndelige kamp foregår på mange planer og mange steder - også i avisspalterne, hvor den en gang imellem føres med en styrke, så man som læser uvilkårligt dukker hovedet:

Dér fik den katolske højrefløj en ordentlig bredside!

Dér røg der nogle tyske biskopper! Dér blev vores egen biskop ramt! Dér blev "de forkerte meninger" skudt ned!

Forsoningens og fredens ånd har trange kår i vor verden, men i den kristne kamp gælder det om at vinde hjertet og skabe større råderum for Guds ånd, den nye verdens skaber.

I Katolsk Orientering kunne man for nylig følge en debat under overskriften "Tidsånden er ikke Helligånden". Det blev i den forbindelse hævdet, at "Kirken er ikke, og

bliver aldrig et demokrati". Er det nu helt rigtigt? Hvad der rører sig i Kirken, hvad der læres og dekretes "oppefra", hvilken pave der vælges... alt det kan vel også ses som udtryk for Helligåndens formåen - eller for det, som den bedende kirke lader Helligånden formå! Tidligere tiders "dårlige" paver bliver kritiseret, og man betvivler Helligåndens tilstedeværelse i visse udtalelser og skrifter, som er udgået fra den officielle kirke, men måske formåede de troende på det tidspunkt ikke at lade Helligånden

den frembringe noget bedre.... Gudsfolket har i høj grad medindflydelse - eller er det blot tomme ord, når der i hver messe bedes for pave, biskopper og præster? Er det ikke for at give dem åndelig styrke og gøre dem bedre i deres tjenergerning for Gud og mennesker?

Vis på os, Din Kirke, hvad Du formår!

Anders Nielsen
Enevangelen 22
3450 Allerød

Dette er "Vi er også kirken"

I Katolsk Orientering nr. 1/2003 omtaler Birgit Stresino vor nye forening "Vi Er Også Kirken" (VEOK). Artiklen kalder på en uddybning og giver mig bl.a. anledning til at præcisere, at VEOK ikke er en "protestforening".

Vi siger ikke Nej, hverken til kirken, biskoppen eller den fløj af katolikker, der er uenige med os, men indbyder til debat, dialog og samarbejde med sigte på at styrke ånden fra 2.Vatikankoncil. Vi gør det, fordi den katolske kirke i Danmark efter vor mening står i fare for at reducere sig selv til en ghetto og således ikke vil kunne leve op til sin mission i et samfund, der i allerhøjeste grad har brug for at høre - og forstå - evangeliet om, at Guds rige er midt iblandt os. For at rette op på de misforståelser, artiklen giver anledning til, skal jeg hermed gengive hovedlinierne VEOK's programerklæring: Hovedformål:

- at Andet Vatikankoncil's ånd af frihed, åbenhed, rummelighed og reformvilje får ny kraft og mulighed for at udfolde sig i den danske katolske kirke.
- at lægfolk - i koncilets ånd - får medindflydelse på alle

niveauer af kirkens liv.

- at kirken ved at give plads til mangfoldigheden gør sig selv mere universel.

Vi arbejder bl.a. for:

- at alle spørgsmål af betydning for kirkens liv får lov til, i åben dialog, at blive diskuteret, at alle kan deltage i debatten, og at kirkens ledelse bidrager til dette.

- at menighedsrådene og menighederne fra første færd inddrages i beslutningsprocesser, der har betydning for dem, ligesom præstednævnelser og - forflytninger ikke sker hen over hovedet på menighederne.

- at fraskilte/gengiftes adgang til kommunionen bliver muliggjort.

- at ikke-katolske kristne, officielt får større mulighed for at gå til kommunion i vor kirke.

Resten af programerklæringen og mange andre oplysninger om "VEOK" kan læses på foreningens hjemmeside, under adressen www.veok.dk.

Vi Er Også Kirken
Bent Raiih
Formand,
Marbækvej 8
4050 Skibby

Smed, mens jernet er varmt!

Jeg vil herved henstille til de mennesker, der har med kirkeskat at gøre, omgående at indsende en officiel henvendelse til kirkeministeren om en kirkeskatteordning, hvor

staten opkræver kirkeskat hos alle og sender den videre til den kirke, som den enkelte skatteyder er medlem af.

Kirkeskatten er et problem

i den form, den findes i dag. Mange katolikker vil ikke fremlægge regnskab, selv om der er aldrig så meget tavshedspligt. De fleste støtter her og der, nogle betaler anonymt, andre lægger pæne beløb i klinkposen,

Og atter andre lægger et stort arbejde i deres kirke. Alt dette er ikke effektivt og til at regne med. Det er kun kirkeskat indbetalt over skattebilletten.

Erling Tiedemann fik en jublende god ide, da han bad kirkeminister Fergo lade sig interviewe til Katolsk Orientering. Hun er også vores kirkeminister.

Jeg citerer ordret efter Katolsk Orientering hendes ud-

sagn om kirkeskat over skattebilletten: "Det synes jeg vil være helt naturligt ... så jeg kan sagtens se, at det kunne være en god idé med en sådan ordning her i Danmark, men jeg er jo nødt til at sige, at en forudsætning er, at der kommer en officiel henvendelse med ønsket".

Jeg håber, Erling Tiedemann med sit interview med Tove Fergo har fået kirkeskatte-bolden til at rulle.

Eva Antkowiak
Menighedsrådsformand
ved Stella Maris Kirke,
Nyborg

Redaktion:
Ansvarshavende redaktør: Erling Tiedemann
Redaktionschef: Annica Skenberg
Annoncer og abonnement: Lisbeth Rønne

Frivillige medarbejdere: Karen Grzelak, Kirsten Kjærulff, Hans Thulstrup, Carla Bennati Schou, Vivian Tiedemann, Jacob Thomsen.
Arkiv: Birte Mandrup Christensen, Hannelore Nybo Rasmussen

Redaktion og annoncer: Vesterbrogade 28, 4.
DK-1620 København V. Telefon 3321 1444
Fax 3324 4975. E-mail: redaktion@ko-press.dk

Udgiver: Ansgarstiftelsen, Bredgade 69 A,
DK 1260 København K.
Tryk: Morsø Folkeblad, DK 7900 Nykøbing Mors.
Oplag 16.800

Debat. Angiv altid navn, adresse, telefonnummer og så vidt muligt e-mail-adresse på indsendte indlæg. Redaktionen forbeholder sig ret til at forkorte og bringe uddrag af indsendte indlæg. Et læserbrev må højst fylde 300 ord. Læserbreve kan indsendes som e-mail til redaktion@ko-press.dk (indsæt læserbrevet direkte i mailen og ikke som vedhæftet fil). Ved indsendelse af læserbreve på papir bedes diskette så vidt muligt vedlagt.

Katolikken og politikken

Nyt dokument fra Vatikanet om politisk arbejde og katolsk samvittighed

Et nyt dokument fra Vatikanet slår til lyd for, at katolske politikere i deres politiske liv handler i overensstemmelse med deres tro, fortæller presbureauet Zenit.

Dokumentet, Problemstillinger i Forbindelse med Katolikkers Deltagelse i det politiske Liv ("Doktrinal Note on Some Questions Regarding the Participation of Catholics in Political Life"), fylder 18 sider. Det er udsendt fra Trosælverkongregationen og godkendt af Pave Johannes Paul II selv.

Teksten udtrykker solid støtte til katolikkers aktive deltagelse i demokratiet og tilskynder dem til konsekvent at følge deres katolske overbevisning.

Kulturel relativisme

Dokumentet fastslår, at der i dag eksisterer en slags kulturel relativisme. Den viser sig "ved begrebsdannelsen og forsvaret af en etisk pluralisme, der sanktionerer nedbrydning og opløsning af fornuftens og den naturlige morallovs principper."

Videre siges det, at "det tilmed ikke er usædvanligt i offentligheden at høre udtryk for den opfattelse, at en sådan etisk pluralisme er en grundbetingelse for demokratiet". Og det tilføjes, at som resultat heraf "opretholder lovgivere, hvad de mener er respekt for denne valgfrihed, ved at vedtage love, der ser bort fra naturlige etiske principper og giver efter for flygtige kulturelle og moralske tendenser, som om et hvilket som helst syn på livet var lige så godt som ethvert andet."

De, der går ind for relativismen, beder samtidigt katolikker og folk af andre overbevisninger om, "når de benytter deres legitime rettigheder - der jo i demokratiet kan udnyttes af alle - ikke at basere deres bidrag til samfundet og til det politiske liv på deres egen særlige forståelse af mennesket og det fælles gode", siges det videre.

"Det 20. århundredes historie har givet de borgere ret, der indså falskheden i relativismen - og dermed også falskheden i den opfattelse, at

Den hl. Thomas More er værnehelgen for statsmænd og politikere. Han gik ikke på kompromis med sin tro og var med sit liv og sin død som martyr et vidnesbyrd om, at "mennesket ikke kan skilles fra Gud - og politik ikke fra etik." (Johannes Paul II). Maleriet udført af Hans Holbein.

der ikke findes nogen morallov med udspring i menneskets natur, som kan styre vor opfattelse af mennesket, af det fælles gode og af staten", forklares det.

Hvad er politisk frihed?

"Politisk frihed er ikke baseret på - og kan ikke baseres på - den relativistiske idé, at alle opfattelser af, hvad der er godt for mennesket, har samme sandhedsværdi. Politisk frihed bygger snarere på den kendsgerning, at politik beskæftiger sig meget konkret med realiseringen af det sandt menneskelige og sociale gode i en given historisk, geografisk, økonomisk og kulturel sammenhæng".

"Det er ikke Kirkens opgave at foreslå specifikke politiske løsninger - og endnu langt mindre at foreslå én enkelt bestemt løsning som værende det eneste rigtige svar på tidens spørgsmål; det har Gud overladt til hver enkelt persons frie og ansvarlige vurdering", understreger dokumentet. "Imidlertid er det Kirkens ret og pligt - når troen eller moralloven nødvendiggør det - at

fremsætte en moralsk vurdering af den aktuelle problemstilling".

"Hvis kristne skal anerkende det berettigede i, at organiseringen af verdslige forhold kan anskues på forskellig vis, må de samtidigt afvise - som noget der er skadeligt for demokratisk liv - opfattelsen af en pluralisme, som er en genspejling af moralsk relativisme. Demokrati må baseres på det sande og solide grundlag af indiskutable etiske principper, der udgør en grundpille i vort samfundsliv", fastslår dokumentet.

Konkret forståelse

Dokumentet erkender, at der findes "en mangfoldighed af politiske partier, i hvilke katolikker i lovlige forsamlinger kan udøve deres ret og pligt til at bidrage til sam-

fundslivet i deres land." Men det tilføjes, at "Kirken erkender, at mens demokrati er det bedste udtryk for borgernes aktive deltagelse i den politiske proces, så er en korrekt forståelse af mennesket en betingelse for demokratiets succes".

Forlanger respekt

Respekt for det enkelte menneske fremhæves derfor som noget fundamentalt. "Katolikker kan ikke gå på kompromis med dette princip, når de involveres i det politiske liv; i modsat fald ville den kristne tros vidnesbyrd, såvel som de troendes enhed og denne enheds indre sammenhæng, falde fra hinanden", siger erklæringen.

"De, der er direkte involveret i arbejde i lovgivende organer, har derfor en alvorlig og klar forpligtelse til at

modsatte sig enhver lov, der gør vold på menneskelivet", insisterer erklæringen.

Lovgivning vedrørende abort og spørgsmålet om dødsbistand må "ikke sammenblandes med afgørelsen om at give afkald på ekstraordinære behandlinger, der moralsk set er legitime", siges det. På dette område forlanger dokumentet den allerstørste respekt for det menneskelige foster. Også familiens enhed og stabilitet, der er baseret på "monogamt ægteskab mellem en mand og en kvinde, bør respekteres og beskyttes overfor tidens skilsmisselovgivning." Og det understreges, at "andre samlivsformer på ingen måde kan placeres på samme niveau som ægteskab mellem en mand og en kvinde, ligesom de heller ikke kan opnå legal anerkendelse", understreger teksten.

Ret og del af arv

Det siges også i dokumentet, at kristne må engagere sig i arbejde for fred. Fred opnås ved "arbejde for retfærdighed og er altid et resultat af næstekærlighed"; dette betyder "absolut og radikal afvisning af vold og terrorisme og kræver et vedvarende, vågent

engagement fra alle politiske leders side."

Dokumentet slutter med at forklare den katolske opfattelse af "lægfølks retmæssige selvstændighed, når det gælder deltagelse i politik." Det forklares, at det at fremme "samfundets fælles interesser i overensstemmelse med ens samvittighed" ikke har noget at gøre med "religiøs intolerance".

Ifølge katolsk moralære er "den retmæssige selvstændighed i den politiske og borgerlige sfære som også i religiøse og kirkelige forhold - når bortses fra moralske spørgsmål - en vel erhvervet og af Kirken anerkendt ret, som tillige er en del af vor civilisations arv", understreges det.

Oversættelse:
Hans Thulstrup

Den fuldstændige tekst findes - foreløbig kun på engelsk - på bispedømmets hjemmeside www.katolsk.dk. Der er et direkte link nederst på forsiden. Ansgarstiftelsens Forlag oplyser, at teksten snarest muligt vil blive oversat og udgivet på dansk.

Caritas Danmark søger ny generalsekretær

Da vor generalsekretær har besluttet at gå på pension den 1. september søges hans afløser pr. samme dato. Der bliver tale om en kombinationsstilling mellem de egentlige ledelsesmæssige og administrative funktioner og varetagelse af nogle projektkoordinatorfunktioner for et eller flere projektløse.

Profil:

- god uddannelse, akademisk eller anden tilsvarende uddannelse
- gerne forudgående kendskab til humanitært/udviklingsorienteret arbejde
- ledelseserfaring, gerne fra mindre firma/organisation
- et vist grundlæggende kendskab til økonomi og regnskab
- god formuleringsevne i både skrift og tale. Lyst og evne til at "blende sig" i den offentlige debat om humanitære og udviklingsrelaterede spørgsmål
- fortrolig med EDB på brugerniveau
- beherskelse af dansk og engelsk på forhandlingsniveau. Gerne kendskab til fransk og/eller spansk
- tilknytning til Den katolske Kirke og/eller et aktivt kendskab til den katolske kirke
- positiv grundholdning til fremmede kulturer
- åben, kreativ, dynamisk, social

Vilkår:

- tjenestested: København
- løn: statens lønramme 35 uden tillæg, p.t. kr. 31.334,- + pensionsbidrag (10 + 5%)
- ansættelsesperiode: 5 år med mulighed for forlængelse i max. 7 (3+4) år
- tiltræden: 1. september 2003
- nærmere funktionsbeskrivelse: se Caritas hjemmeside www.caritas.dk

Ansøgningsfrist: Ansøgningen stiles til formanden og skal være sekretariatet i hænde senest den 21. marts 2003 på adressen Vibevej 7 A, 1.sal, 2400 København NV.

Yderligere oplysninger kan fås hos formanden, Jan Lange på telefon 3965 8875

Lejlighed søges

Til sin redaktionschef søger Katolsk Orientering en 2-3 vær. lejlighed i København.

Henvendelse venligst til:

Annica Skenberg, Katolsk Orientering,
Vesterbrogade 28, 4.tv, 1620 Kbh. V. Telefon 3321 1444,
privat 00 46 40 92 14 85, mail annica@ko-press.dk

Et maratonløb gennem Bibelen

Bibelens aktualitet fornyes til stadighed

Af Erling Tiedemann

Inden for det sidste år har Det Danske Bibelselskab udgivet materialer til fælles gruppelæsning af hele Bibelen. Bibelselskabets koordinator for opgaven, Bodil Skjøtt, fortæller om initiativet.

42.195 meter eller godt 42 km er den distance, man stiller op til at løbe, når man melder sig til årets Maratonløb. Og det kan man gøre mindst 1.000 steder rundt i verden - lige fra New York til København.

Navnet stammer som bekendt fra den lille græske by Marathon, ca. 40 km nordøst for Athen. Her blev en overlegen persisk invasionshær i år 490 f.Kr. besejret og slået på flugt af en langt mindre styrke af såkaldte hoplitter. En af disse soldater løb - med fuld udrustning og i ét stræk - de ca. 40 km til Athen for at melde om sejren. Men det var også alt det, han kunne klare: Aldrig så snart havde han afleveret budskabet, før han udmattet faldt død om.

Siden er navnet Maraton ikke bare blevet betegnelsen på et populært løb. Det er også blevet synonymt med en ordentlig stropetur, der kræver en særlig anstrengelse af én, - men som til gengæld også giver én så meget igen, at det er alle anstrengelserne værd.

Dansk Bibelmaraton

Måske var det derfor, sogne-

præsten i Ans mellem Viborg og Silkeborg, Knud Ove Mandrup, valgte at bruge ordet Maraton, da han sammen med sin menighed gik i gang med at læse hele Bibelen (ja, den hele!) på kun ét år.

Erfaringerne med dette Bibel-Maraton var så gode, at han i samarbejde med Det Danske Bibelselskab udarbejdede et samlet materiale for både deltagere og gruppeledere.

Det Danske Bibelselskab kan vi katolikker jo udmærket betragte også som vores bibelselskab i og med, at det drives meget økumenisk. Den katolske kirke har således i årevis været repræsenteret i både bestyrelse og repræsentantskab. Det er også bibelselskabets oversættelser, vi benytter, når der under messen læses op fra Den hellige Skrift.

Til at føre ideen om et bibelmaraton videre har Bibelselskabet nu ansat teologen Bodil Skjøtt, der i en årrække arbejdede i Jerusalem med et messiansk-jødisk studieprojekt.

- Fra Bibelselskabets side havde man i længere tid været på udkig efter noget, der kunne inspirere og give støtte til bibellæsning, fortæller hun. I mange år har man udgivet bibellæseplaner, som mange har været glade for. Den udgives stadig, og den er endda blevet fornyet i de seneste år. Men var der ikke brug for noget mere? Erfaringer fra andre landes bibelselskaber synes at pege i den retning, men deres bibellæseprogrammer var alligevel

ikke noget, man uden videre bare kunne oversætte og bruge i en dansk situation.

Stor interesse

I løbet af 2002 har Bibelselskabet så udgivet Knud Ove Mandrups materiale, som består af en såkaldt maratonguide og en deltagerfolder. Siden 1. maj har man kunnet bestille en guide plus fem deltagerfoldere for 170 kroner fra Bibelselskabets boghandel. Og det er der ganske mange, der har gjort, siger Bodil Skjøtt.

- I dag er der nok rundt i landet omkring 100 grupper, som er gået i gang. Deltagerantallet svinger, men gennemsnittet er på 25. De tilbagemeldinger, som vi får, er yderst positive. Folk holder ved, selv om det er et maraton. Det trækker også andre til end vanlige kirkegængere, selv om de naturligt nok udgør de fleste.

Materialet lægger op til, at deltageren mødes hver 14. dag over et år, og at man gør det i forbindelse med en kort gudstjeneste eller andagt. Men selv om guiden og folderen således lægger op til et vist forløb, har det vist sig, at man lokalt tilpasser programmet til sine egne forudsætninger. Det er ingen tvang, at man skal nå til Athen på netop ét år ... Der er stor fleksibilitet, også når det gælder, hvordan og hvornår man vil mødes.

- Men i langt de fleste grupper drejer det sig ganske enkelt om at læse Bibelen - og gøre det i fællesskab. Fællesskabet understreges af, at man mødes regelmæssigt, men også af den ramme af bøn og lovsang, der er om læsningen. At der er tale om netop læsning, understreges ved, at det ikke er en studiekreds, hvor alle spørgsmål

Bodil Skjøtt foran Bibelselskabets boghandel, Frederiksborggade 50, i København.

skal besvares, og alt diskuteres. Det sker dels ud fra den betragtning, at det er vigtigere, hvad Bibelen siger mig, end hvad jeg mener om Bibelen, siger Bodil Skjøtt. Nogle spørgsmål svarer Bibelen jo også selv på, når man kommer længere frem i bogen. Sådan som det for resten er med andre bøger, hvor ikke alt besvares fra starten.

Er det en god idé?

Men er det nu overhovedet en god idé at læse Bibelen fra ende til anden? Går man ikke på grund i Det gamle Testaments stamtavler? Og kan man overhovedet læse Bibelen uden at vide en masse på forhånd? Er det ikke helt illusorisk eller i hvert fald særdeles optimistisk at tro på et sådant projekt i en tid, hvor de flestes daglige læsning begrænser sig til avisens overskrifter og de korte artikler? Hvis man vil have folk til at læse Bibelen, var det så ikke meget bedre at dele den op i overkommelige bidder - og i

det mindste begynde med Det nye Testamente?

- Indvendingerne synes umiddelbart rigtige, siger Bodil Skjøtt, og alle disse spørgsmål er da også blevet stillet - både af og til dem, der har givet grønt lys for projektet. Men de modsiges faktisk af de erfaringer, man indtil nu har gjort. Det gælder både salget af materialet og de tilbagemeldinger, som Bibelselskabet har fået fra grupper og menigheder, hvor man er godt i gang med at løbe et bibelmaraton.

- De fleste steder er præsten nok med i gruppen, og dermed er der også mulighed for at komme over de værste hurdler - uden at det udvikler sig til hverken studiekreds eller foredragsaften. Det drejer sig først og fremmest om at læse Bibelen sammen, siger Bodil Skjøtt og peger på, at programmet opfordrer til, at læsningen sker i en ramme af bøn, lovsang, tilbedelse - og som nævnt: i et fællesskab. Det er legitimt at læse Bibelen litterært og kritisk, siger hun, men også som kirke og menighed at gøre det

under bøn og tilbedelse. Sådan har kirken op gennem tiden læst Bibelen, og på den måde har den sat sig ind under den i forventning til dens budskab. Det har næret troen og givet inspiration til troens liv.

- Dette maraton har i øvrigt i pressen skabt en god interesse for Bibelen og den verden, den fortæller om. Det opleves som en "nyhed", at mennesker læser Bibelen alene med den begrundelse, at det vil man, og det har man lyst til. Jeg har talt med mange journalister, som lidt forundret spørger, "men hvad får folk da ud af det," hvortil svaret vel bl.a. er, at det meget afhænger af forventninger, "briller" og ikke mindst deres åbenhed over for det, som læses, slutter Bodil Skjøtt.

Som "forerunner" hjælper Bodil Skjøtt gerne menigheder og grupper i gang med et bibelmaraton.

Hun kan kontaktes på telefon 7565 2190 eller pr. mail til skjott@israel.dk.

KORT NYT

Vatikanet bekræfter dato for helgenkåring

Vatikanet (KNA) Saligkåringen af Nobels Fredspristager Mother Teresa fra Calcutta finder sted den 19. oktober i Rom. Dette blev for nylig bekræftet af Vatikanet. Allerede for godt en måned siden havde "Kærlighedens Missionærer", ordenen der er grundlagt af Mother Teresa, nævnt denne dato. Datoen ligger midt i festlighederne for Pave Johannes Paul II's 25. pontifikatsjubelår. Johannes Paul blev valgt til pave den 16. oktober 1978 og tiltrådte sit embede seks dage senere.

Biskop træder ikke tilbage

Manchester (KNA) Trods talrige bebrejdelser i forbindelse med misbrugssager vil den katolske biskop af Manchester i De forenede Stater, John McCormack, ikke træde tilbage. Biskoppen vil fortsætte i sit embede og ligeledes sit arbejde for ofre, der har været udsat for seksuelt misbrug ved præster, sagde hans talsmand Patrick McGee for nylig til en række journalister. Tidligere havde omkring 200 demonstranter foran byens katedral højlydt forlangt hans tilbagetræden. Biskoppen anklages for at have været tavs omkring pædofile præster, mens han i tidsrummet 1984-1994 arbejdede for kardinalen af Boston, Bernhard Law, som nu er trådt tilbage. Efter Laws tilbagetræden i december måned var trykket på McCormack blevet forstærket.

Seks millioner tog til Lourdes

Paris (KNA) Omkring seks millioner pilgrimme besøgte sidste år Lourdes i det sydvestlige Frankrig. Ifølge de ansvarshavende for valfartsstedet skulle tallene nogenlunde svare til tidligere års antal besøgende, skrev de franske medier for nogle dage siden. Mere end 870.000 mennesker skulle have deltaget i organiserede valfarter, deriblandt mere end 64.000 syge. Knap to ud af fem Lourdes-pilgrimme kommer ifølge statistikken fra Frankrig, mere end en fjerdedel fra Italien. Ca. syv procent er spaniere, mindre end fem procent skulle komme fra henholdsvis Storbritannien og Tyskland. Antallet af ikke-organiserede pilgrimme er taget til.

Noget for friske europæiske pilgrimme

Passau (KNA) Mellem Salzburg og Bayern har man planlagt en ny "Europæisk Pilgrimsvej". Det drejer sig om en 600 kilometer lang vejstrækning, som ifølge Bispedømmet Passau kan klares til fods eller på cykel. Pilgrimsvejen går langs historiske kristne lokaliteter, klostre, kirker og valfartssteder. Strækningen går fra Mondsee over Altötting, Niederaltich og Metten til Weltenburg og Plankstetten. Undervejs kan pilgrimmene få inspiration til den personlige livsudvikling. I overensstemmelse hermed er vejens navn: "Effata", et hebraisk Jesusord, som på dansk hedder: "Luk dig op". Menigheder, lokale organisationer, ordenssamfund, kirker og kulturinstitutioner vil være medansvarlige.

Benediktinere igen i Litauen

Vilnius (KNA) Benediktinerordenen er vendt tilbage til Litauen. I Palendriai i den nordvestlige del af landet har man indviet et nyt benediktinerkloster, som er et datterkloster af det berømte franske abbedi Solesmes. Den liturgiske højtidelighed blev celebreret af biskop Eugenius Bartulis og præces for benediktinerkongregationen i Solesmes, abbed Philippe Dupont. Indvielsen af den nye klosterkirke blev foretaget af den apostoliske nuntius i Vilnius, ærkebiskop Peter Zurbriggen.

Munkene fra Solesmes kom til Litauen i 1998, hvor de begyndte klostergrundlæggelsen. Det første benediktinerkloster i det nuværende Litauen blev grundlagt af storfyrst Vytautas i begyndelsen af det 15. århundrede. Efter at Litauen var blevet en del af det russiske rige, blev landets benediktinerklostre nedlagt sammen med de andre katolske klostre.

Så fik Hamburg sin nye ærkebiskop

Biskop Czeslaw og pastor Timmermann repræsenterede Danmark

Den tidligere hjælpebiskop i Münster, Werner Thissen (64) blev den sidste lørdag i januar indsat i sit nye embede som ærkebiskop af Hamburg, oplyser KNA. Ved festen i Hamburgs Mariendom deltog Vatikanets repræsentant i Tyskland, ærkebiskop Giovanni Lajolo, og talrige repræsentanter fra det politiske liv, Kirke og samfund. Også bispedømmet København var repræsenteret, idet Biskop Czeslaw deltog sammen med pastor Dietrich Timmermann fra Sankt Ansgars Kirke.

Den lutherske kirke i Tyskland var også repræsenteret af Hamburgs kvindelige biskop, Maria Jepsen. I den fyldte domkirke betegnede Thissen det som et godt signal at kunne begynde sin opgave "i en så intensivt økumenisk tid". Der er meget mere, som forbinder evangeliske og katolske kristne, end der skiller.

Hamburgs nye ærkebiskop, Werner Thissen, er nu blevet indviet i sit nye embede. Til stede ved højtideligheden var blandt andre også formanden for den tyske bispekonference kardinal Lehmann. Foto: KNA

Formanden for den tyske bispekonference, kardinal Lehmann, sagde i sin tale, at Thissen ikke vil få svært ved at falde til i denne Elbens hovedstad med dens vidde og åbenhed for verden. Den nye ærkebiskop kender moderniteten og har altid haft en "egen sensibilitet" for mennesker i hele verden. Med sin medbragte erfaring vil det falde denne mand, som er

"rodfæstet i det nedre Rhinland", at gøre samarbejdet mellem de kristne kirker og samtalen med de kirkefremmede til et af sine hovedanliggender.

Ærkebispedømmet Hamburg, som blev stiftet 1995, tæller 405.000 katolikker i 166 menigheder. Det er det yngste og med sine 32.654 kvadratkilometer samtidig det største bispedømme i

Tyskland. Det omfatter foruden Hamburg også forbundsrepublikken Slesvig-Holsten og Mecklenburg. I Hamburg tilhører omkring 10 procent af befolkningen den katolske kirke, i det samlede bispedømme er det 7,3 procent.

Oversættelse:
Kirsten Kjørulff

Nej til fortrolighed via computeren

Der er en grænse for Pavens forkærlighed for IT

Som bekendt går pave Johannes Paul helhjertet ind for at bruge den moderne informations teknologi i evangeliseringens tjeneste.

Ifølge pressebureauet KNA tilbyder det italienske Telecoms datterselskab Mobil-radio, TIM, deres kunder en usædvanlig gejstlig service. Som firmaet meddelte, kan alle TIM-brugere dagligt via SMS abonnere på nye citater fra pave Johannes Paul II som "dagens ord". Derudover kan ejere af mobiltelefoner med WAP læse de daglige meddelelser fra Vatikanets pressetjeneste med paven taler på deres display.

Pavens forkærlighed for computerteknologien stræk-

ker sig nu ikke til at anvende den i forbindelse med personlige samvittighedsspørgsmål.

Ifølge KNA skal biskopper og præster i fremtiden ikke længere pr. e-mail fremsende vanskelige forespørgsler angående samvittighedskonflikter hos deres sognebørn til Vatikanet. På en forespørgsel angav den stedfortrædende direktør for Vatikanets pressebureau, Ciro Benedettini, databeskyttelse som begrundelse.

En stopper for hackere

I en rundskrivelse til nuntiaturerne har den pågældende kuriemyndighed, "Sancta Poenitentaria" (et organ, som tager sig af skriftemålsområdet ang. aflad og ægteskabs-sager, red.) bedt biskopperne om for fremtiden at sende vigtige samvittighedsspørgsmål med almindelig post, så

hackere ikke kan få adgang til fortrolige informationer. Ofte bliver muligvis indholdet af skriftemål, som er underlagt den præstelige tavshedspligt, videregivet anonymt til dette organ i Rom. Det er organets opgave på Pavens vegne principielt at undersøge sådanne spørgsmål.

Opgiv lovforslag

Fortroligheden omkring personlige forhold og indholdet af et skriftemål kan imidlertid ikke kun blive anfægtet som følge af den nye teknologi. KNA fortæller samtidig, at loven i den amerikanske forbundsstat Kentucky om skriftemålets hemmeligholdelse skal ophæves i tilfælde af seksuelt overgreb på unge mennesker.

Et tilsvarende lovudkast blev her i 2003 forelagt ved det første møde for Kentucky's delegeretforsamling. Ka-

tolikkernes rådsforsamling i Kentucky satte sig imod lovforslaget. Efter gældende kirkeret må præsten ikke tale med tredjeperson om indhold af skriftemål, også selv om disse vedrører lovovertrædelser. Mange retsstater tilkender i deres lovgivning præster, sagførere og læges tavshedspligt i straffesager.

Lovudkastet fastsætter, at ledere af samtlige religioner og konfessioner skal videregive alle informationer om tilfælde af misbrug af myndigheder, uafhængig af, under hvilke omstændigheder de er blevet meddelt. En sådan lov ville skærpe den for tiden gældende lovgivning, som tilkender sagførernes og præstens tavshedspligt en fortrinnsret over for informationspligten.

Oversættelse:
Karen Grzelak

Skabelsen er Guds kærligheds gave til mennesket

Arkivfoto

Bibelen giver os brugsanvisning til hvordan vi skal forvalte den.
Men det er op til os at læse den rigtigt - med kærlighedens briller på, og med en god vilje

Af Helle Kofod

Ved verdens begyndelse indsatte Herren mennesket i en global symbiose. Dyr hører til symbiosen, og jeg vil fokusere på, hvilket syn vi har på dem i dag. Men har man sagt dyr og symbiose, må man også sige natur og miljø.

Herren skaber os hvert øjeblik i sit billede og giver os fuldmagt til at forvalte alting i tillid til, at vi vil elske Skaberværket med samme store kærlighed, som Han selv nærer til det. En ubetinget tillid og et svimlende ansvar. I virkeligheden er det også en umådelig kærlighedsgave. Vi får en god brugsanvisning til den i Bibelen; men det er op til os at læse rigtigt.

"Uden kærlighed er ingen åbenbaring mulig..... for idet du elsker, forstår du", siger Carlo Caretto i "Ørkenstilhed i storbyen", (Steno-Forlag 1997).

Kærlighedens briller

Vi bliver klogere, når vi læser Bibelen gennem kærlighedens briller og med god vilje. I utallige bibelske øjeblikke fremtræder dyrene og naturen.

Herren kreerede dem længe før os. Hans kærlighed til dem gik forud for kærligheden til mennesket. Vi læser, at alt skabt venter på Hans forløsning. Ligeså læser vi: "Og hver skabning i himlen og på jorden og under jorden og på havet, med alt, hvad de rummer, hørte jeg sige: Ham, der sidder på tronen, og Lammet, være pris og ære og lov og magt i

evighedernes evigheder". (Johannes Åbenbaringen kap.5,13). Bibelen fortæller altså, at dyr er væsener, skabt med kendskab til Herren og en klar fornemmelse for mødet med det guddommelige.

"Hvem har forsynet ibisfuglen med visdom, eller hvem har givet hanen indsigt?" (Jobs Bog kap.38,36). Gud har!

Noahs ark (1.Mosebog kap.6). Her er det vigtigt for Herren at redde to af alle slags dyr, fordi hver eneste art har betydning for symbiosen.

Vi vælger ofte forkert

Gud lader mennesket vælge livsform for sine skabninger og overgiver tillidsfuldt det jordiske liv og ofte også døden i vore hænder. Men, i vantro vælger vi tit forkert.

Oftest handler det for os om profit, produktion og eksperimenter. Hermed havner vi på en farlig glidebane og ødelægger skaberværket undervejs. Ufatteligt mange dyr lider i en forarmet natur eller i arbejdsvenlige bure og staldsystemer. Vi siger tankeløst "kreaturer" (Kreaturer betyder skabninger) om vore husdyr. Guds skabninger, som Han elsker. Skove og søer forsvinder. Vandmiljøer, jord og himmel forurenes. Vi ser slet ikke vort personlige ansvar. Også kristne glider modstandsløst med, og der må der ske en kraftig kursændring, før vi ærligt kan kalde os troende.

"Himlens fugle", "markens liljer" (Bjergprædiken, Matthæusevangeliet kap. 6, 24-34) - Jesus fremhæver naturen som forbillede for os. "Betænk, o menneske, i hvilken ophøjet værdighed Gud Herren har sat dig, for Han

har skabt og formet dig legemligt i sin elskede Søns billede og åndeligt i lighed med sig selv. Og alle skabninger, som er under himlen, tjener, erkender og adlyder efter deres væsen deres Skaber bedre end du," siger Frans af Assisi ("Frans Af Assisis Skrifter" indledning og oversættelse ved Marianne Powell og Hubert Hodzelmans OFM. Forlaget Anis 1999).

Mere end 800 år senere er disse beskæmmende ord akkurat lige så aktuelle som i middelalderen.

Mistillid til Guds kærligheds løfter

Når troende frygter dyr og utætmet natur, eller når vi ødelægger livet for Guds værk, svigter vi troen. Når vi ikke tør gå ud af frygt for at blive væk eller ædt, stoler vi ikke længere på Ham.

Og når vi fremprovokerer aborter, giftsprøjter afgrøder og producerer burdyr, misrøgter vi ikke blot skabelsen og misligholder Pagten med Gud, men vi viser grundig mistillid til Hans kærligheds løfter.

Adskillige katolikker mener, at planter kun er, hvad vi ser. Men videnskaben beviser nu, at planter har visse kommunikative muligheder. (Jeg kan henvise til Thomas Hartung (www.barritskov.com/), der driver økologisk skov- og landbrug samt ditto grønsagsavl på godset Barritskov ved Juelsminde. Han har lavet udsendelser om økologi for DR-Undervisning i TV). I kampen for at overleve udvikler økologisk dyrkede planter således stærkere smagsstoffer end pesticid-sprøjtede. Vi får sundere og bedresmagende grønsager uden at genere vandmiljøer og den vilde flora og fauna.

Mange mener ligeledes helt gammeldags, at dyr kun lever, som de gør, pga. instinkter og sansendtryk. Moderne etologer er uenige med dem. Dyrearter fødes med indsigt. Adskillige med høj intelligens, målt med menneskets begrænsede viden om dem. Mange arter er endnu ikke udforsket.

Min opfattelse er, at denne indsigt er guldgiven, og Bibelen understøtter min teori. Kender man dybden i at blive set uden frygt, at stå over for et "jeg" og et "du", ved man, at der findes en guddommelig forbindelse imellem os.

Hun overgav sig til mig

Min første erfaring om det fik jeg en vinter nat alene i en grisesti. En so skulle fare første gang. Det var før fiksering i triste farebure var udtænkt. Min onkel overlod faringen til mig, bybarn på ferie.

Det drægtige dyr så mig længe an, for jeg var kun lige fyldt 13 og hørte ikke til. Hun overgav sig i sin afmagt med det ubeskrivelige blik, der så mig. Jeg husker stadig hendes øjne og den stille fred, da "vi" mange timer senere havde født 11 levende og en død lille gris.

Det var en betydelig nat for min forståelse af og tillid til dyr senere i livet. Jeg har oplevet mange fantastiske møder med både tamdyr og vildt sidenhen.

Dyrene og vi er sprogligt begrænsede. Mange dyr prøver alligevel at forstå os for at overleve i vores nærhed. Sørgeligt få kristne besværer sig med at tyde andre arters sprog. Nogle ser hverken dyr eller planter som Guds fantastiske underværker.

Arkivfotos

Den livsnødvendige symbiose finder de uinteressant trods vort medfødte ansvar og vor vise Paves utrættelige understregninger af det i sine skrivelser og prædikener.

Uvidenhed og manglende kærlighed skaber overgreb på dyr og natur og modangreb på os mennesker. Oversvømmelser, laviner, tørke mm. Også i form af sygdom. Kogalskaben slog tilbage som en boomerang, da vi fodrede køer med sygdomsbefængte, døde får. Køer spiser grønt. Alligevel fodres der med alt muligt andet; affaldsprodukter fra chokoladeindustrien f.eks. Vore svin fodrer vi naturstridigt med fisk og genmodificeret soya. Kadavre fra minkfarme bruges til kæledyrsfoder. Meget sygt er selv i Danmark tilfaldt i Mammons navn!

Bryder alle kærlighedens love

Der har lige været Newcastle disease i kyllingefarmene. Nu nedpelsler minkfarmere dyr i tusindtal pga. plasmacytose. Disse sygdomme får kun så stor indflydelse, fordi vi grådigt producerer dyr i megakoncentrationer. Mennesket skiller sig stædigt ud fra symbiosen og bryder alle kærlighedens love.

Vores katolske tro er holistisk. Vores Far arbejder stadig (Johannesevangeliet kap. 5,17). Som Guds elskede, døbt sønner og døtre må vi værne om skaberværket og i kærlighed

videregive det uspoleret til nye generationer. Derfor kan vi katolikker ikke være ligeglade med etologi, dyrevelfærd, økologi og miljøhensyn.

Vi må ikke menneskeliggøre dyrene og naturen, vi skal heller ikke dyrke panteisme, men vi må forstå, at Gud har skabt alt i kærlighed og med samme ret til liv. Biotoperne, som vi lever i. Et bjerg, en flod, planterne - alt. Skaberværket er levende og helligt. Og hvad kan vi så gøre?

Forbønner virker

Vi kan bede og bede for Skaberværket. Bøn virker (Forbønner for et stort antal amerikanske hjertepatienter har for nylig vist, at patienterne kom sig på mirakuløs vis. Artikler om emnet stod bl.a. at læse i Archives of Internal Medicine 1999; 159:2273-2278 og Dagens Medicin nr.23 nov. 1999).. Vi kan være meget bevidste forbrugere. I dag er det let at undgå burprodukter og købe økologiske varer af alle slags. Vort personlige valg i butikkerne påvirker industrien og landbrugsproduktionen i stalde og på marker. Vi kan protestere, når vi erfarer overgreb. Katolikker af god vilje kan hver og én gøre en markant forskel.

Lad da 2003 blive et år, hvor vi samarbejder harmonisk med Gud i kærlig omsorg for alt det smukke og vidunderlige, som Han tillidsfuldt giver os at forvalte.

At næstekærlighed er en kristenpligt, står nok klart for de fleste af os, - selv om vores livsførelse ikke altid manifesterer det. Men har man også en kristenpligt over for dyrene? Og hvad med naturen i øvrigt? Med sit debatoplæg om skabelsen som

Guds kærlighedsgave til menneskene lægger Helene Kofod op til en meningsudveksling, som bladets læsere indbydes til at blande sig i - inden for det kendte maksimum for debatindlæg på 300 ord.

Her står kærlig opmærksomhed på dagsordenen

I Herlev studerer man ignatiansk spiritualitet

Tekst og foto

Annica Skenberg

Der er sikkert dem, der mener, at det er en tilstand, som er konstant i menigheden - hvad der måske også er rigtigt. Men lige nu står "kærlig opmærksomhed" i særlig høj grad i fokus i Herlev menighed. Hveranden mandag samles godt 20 medlemmer af menigheden for - i form af en studiekreds - at sætte sig nærmere ind i den hellige Ignatius' spiritualitet. Og det gør de ved hjælp af en bog, hvis titel netop er "Kærlig Opmærksomhed".

Det største projekt

Det er fem år siden, at der senest var en studiekreds i Herlev. Og de sidste to år har menigheden måttet investere alt sit krudt på om- og tilbygningen af Vor Frue Kirke. Man kan derfor sagtens forstå, at der er et opsparat behov for både studier og fællesskab. Alligevel overrasker det store deltagerantal begge studieledere, sr. Hildegard Doods, CSJ, og Kurt Hansen. - Dette er det største projekt, vi nogensinde har sat i værk. Det gælder dels tidsforbruget (to timer om ugen i 11 uger), dels at det drejer sig om en hel bog, siger Kurt Hansen, der til hverdag er

lektor på Niels Steensen Gymnasium i København.

"Kærlig Opmærksomhed" er skrevet af jesuitterpateren Willi Lambert og udkom i forbindelse med Sankt Joseph søstrenes 350 års jubilæum i 1999. Søstrenes spiritualitet har sine rødder i netop den hellige Ignatius' tanker, og ordenen er også grundlagt af en jesuit, pater Medaille.

Enkel at leve

Frøet til forårets studiekreds blev faktisk lagt i jorden allerede i efteråret 2001, da sr. Hildegard under en retræte præsenterede bogen.

- Vi sendte et spørgeskema ud, hvor folk kunne komme med deres ønsker, og det viste sig, at et flertal netop ønskede at beskæftige sig med "Kærlig Opmærksomhed", siger hun. Som Sankt Joseph søster glæder jeg mig selvfølgelig over valget. Det er en spiritualitet, som er ukompliceret, som er enkel at leve med i hverdagen, og som derfor passer specielt for lægfolk.

Formålet med kredsen er, at deltagerne - foruden at styrke et i forvejen godt sammenhold - skal kunne udvide deres tro og leve med den i hverdagen. For at opnå dette går man selvfølgelig ignatiansk - hvad ellers? - til værks. Man studerer centrale ignatianske begreber, og udveksler sine erfaringer.

Med tanke på det store deltagerantal arbejder man i to hold, så alle får mulighed for

at komme til orde, når man drøfter de spørgsmål, som gruppen har fået til opgave at studere lidt nærmere. Efter en kaffe-/tepause samles hele holdet til fælles meningsudveksling og planlægning af næste møde.

"Indifference" er et klassisk ignatiansk begreb, som deltagerne har anledning til diskutere. Hvad betyder det? At man ikke skal have nogen forudfattede idéer, siger nogen. Et negativt ladet ord, synonymt med ligegyldighed, mener en anden. Når sr. Hildegard forklarer, at Ignatius mener "åbenhed", giver det anledning til diskussion om, hvad det kan betyde for ens egen tro - i hverdagen.

Ikke altid så let

Et andet centralt ignatiansk begreb, som også giver anledning til mange refleksioner, er "at se Gud i alting." At se Gud i skabelsens skønhed er ikke svært. Men i et surt menneske er det sandelig ikke lige så nemt...

Grupperne vender og drejer på begreberne. Reflekterer og udveksler synspunkter og hjælper dermed hinanden med at se hverdagen i et troens lys, som måske ikke altid har været så klart lysende. På sit hold forklarer Kurt Hansen Exercitierne, hvordan de er bygget op, og hvad Ignatius mener med "betragtning."

- Det kan for eksempel være at forestille sig, at man er til stede, når Kristus hænger på korset, - og så prøve at komme i en personlig

dialog med Ham, siger han. - Det kunne man bare ikke holde ud! brister det ud af Ida Michelsen fra Skovlunde, stillet over for dette frygtelige perspektiv.

Som associeret til Sankt Joseph søstre er hun allerede bekendt med såvel bog som ignatiansk spiritualitet, men hun ville alligevel tage chancen, når nu muligheden fandtes, for at uddybe sin tro. -- Men vores dejlige sammenhold betyder selvfølgelig også noget, siger hun.

I takt med at begreberne i bogen tages op og sammenkøbes med deltageres personlige erfaringer, borer gruppen sig dybere og dybere ind i troens virkelighed.

Kærlig tilbageblik

Når de to timer er gået, er det tid til afslutning. Men inden gruppen får en ny opgave til næste møde, beder de sammen "Anima Christi - Kristi sjæl, hellige mig..." og sognepræsten, p. Leo Kertz OMI, lyser velsignelsen og opfordrer deltagerne til et dagligt kærligt tilbageblik.

At bruge nogle minutter på ignatiansk vis - d.v.s. på refleksion - er nemlig god træning i at få øje på, hvor Gud var til stede i alle dagens begivenheder og oplevelser. At se Gud i alle ting - det er jo netop det, vi skal lære.

Niels Christian Rask og hans kone Birgit er med i studiekredsen i Herlev. Nogen erfaring med kærlig opmærksomhed har de nok - i år er det nemlig 40 år siden, at de blev gift...

KORT NYT

Apropos girokort

De girokort, som er udsendt af Bispekontoret, vedrører *frivillige bidrag* til driften af Katolsk Orientering. Der er således ikke tale om en opkrævning af abonnementsbetaling. Bladet udsendes principielt gratis til alle katolske husstande, men naturligvis går der en stor tak til alle, som frivilligt støtter økonomisk. Eventuelle henvendelser om ordningen bedes rettet til bispekontoret, Bredgade 69 A, 1260 København K, telefon 3311 6080, mail bispekontor@katolsk.dk.

Dobbelfest i Horsens

Foto: Susanne Hytting

Søndagen den 26. januar var der lagt op til speciel fest i Skt. Josefs kirke i Horsens. Udover Skt. Ansgar fejrede menigheden nemlig p. Raymond Minnaert, som den 24. januar rundede det skarpe hjørne og blev 50 år. Fødselaren, der bl.a. er kendt for sine gode og opbyggelige prædikener, pegede i dagens prædiken på forskelligheden i enhed og formanede til en(ig)hed i forskelligheden. Her har vi

katolikker en opgave, erindrede han om, ikke kun til tolerance, men også til økumeni: "Vi skal gå vejen, som hedder vedvarende tilgivelse og fornyelse," prædikede pastoren til sin store menighed.

Ved den efterfølgende reception trængtes mange for at gratulere fødselaren. Af menigheden i Horsens fik han et digitalt kamera - netop hvad han havde ønsket sig. Der blev også holdt flere taler, og en gruppe af Horsens menigheds vietnamesere hyldede deres sognepræst med en sang om "Himlen." P. Minnaert har gennem den sidste halve snes år været medlem af den lille selektive, elitære klub af, hvad man kunne kalde kulturelle livsnydere, med det frigørende navn "Slyngelklubben". Klubben består af syv medlemmer, og en af disse, kunstneren Nis Schmidt, fremsagde på klubbens vegne et lyrisk digt, til hyldest af slyngelbroderen.

Ingen krig uden at have forsøgt andre muligheder

Biskop Czeslaw opfordrer til intensiv bøn for freden

At starte en krig mod Irak, og endda uden om FN's Sikkerhedsråd, vil alvorligt true freden i hele verden, siger biskop Czeslaw til Katolsk Orientering. Han ligger der-

med på linie med de advarsler, som såvel pave Johannes Paul som katolske biskopper og bispekonferencer i en række lande samt ikke-katolske kirkeledere herhjemme og i udlandet har udsendt.

- Krig med de enorme tab af menneskeliv og værdier, som den altid medfører, må ikke startes uden solide beviser for dens nødvendighed. Sådanne beviser vil bl.a. kunne anerkendes af Sikker-

hedsrådet og ikke kun af regeringen i et enkelt eller et par lande, siger biskoppen, der opfordrer til intensiv bøn for, at grundlaget for en stabil fred uden krigshandlinger må blive fundet. Selv om Sikkerhedsrådet "godkender" en krig er den ikke af den grund retfærdig eller nødvendig. Også Sikkerhedsrådet er underlagt begrænsningen i rent menneskelig dømmekraft. Frygten for en

storkrigs uoverskuelige følger kan paradoksalt nok være et stærkere argument end et forståeligt ønske om at forebygge en fjendes angreb, medmindre dette sidste forekommer meget sandsynligt.

- Vi må virkelig tro på, at bøn gør en forskel, siger biskop Czeslaw, der også peger på det store ansvar, som kristne politikere har for at fastholde og sikre fredens vej.

Danmark gav Dominikus hans livs inspiration

Af Leif Kristiansen

I Danmark levede der engang en adelig jomfru, som kong Alfons VIII af Castilla i Spanien ønskede skulle giftes med hans ældste søn. I 1203 sendte han derfor biskop Diego af Osma på frierfærd til det fjerne danske hof og denne tog sin subprior Dominikus med sig. De fandt pigen, som sagde "ja", og derved var ægteskabet en realitet, men da Diego og Dominikus kom tilbage i 1206 for at hente bruden, var hun død eller måske gået i kloster. Ægteskabet måtte annulleres.

Disse to rejser til Danmark er omdrejningsaksen i en ny og smukt illustreret bog med titlen: "Dominikus. En europeers liv på 1200-tallet", skrevet af den norske dominikaner Per Bjørn Halvorsen. Det er ikke en traditionel helgenbiografi, men en lærd og disciplineret historikers engagerede skil-

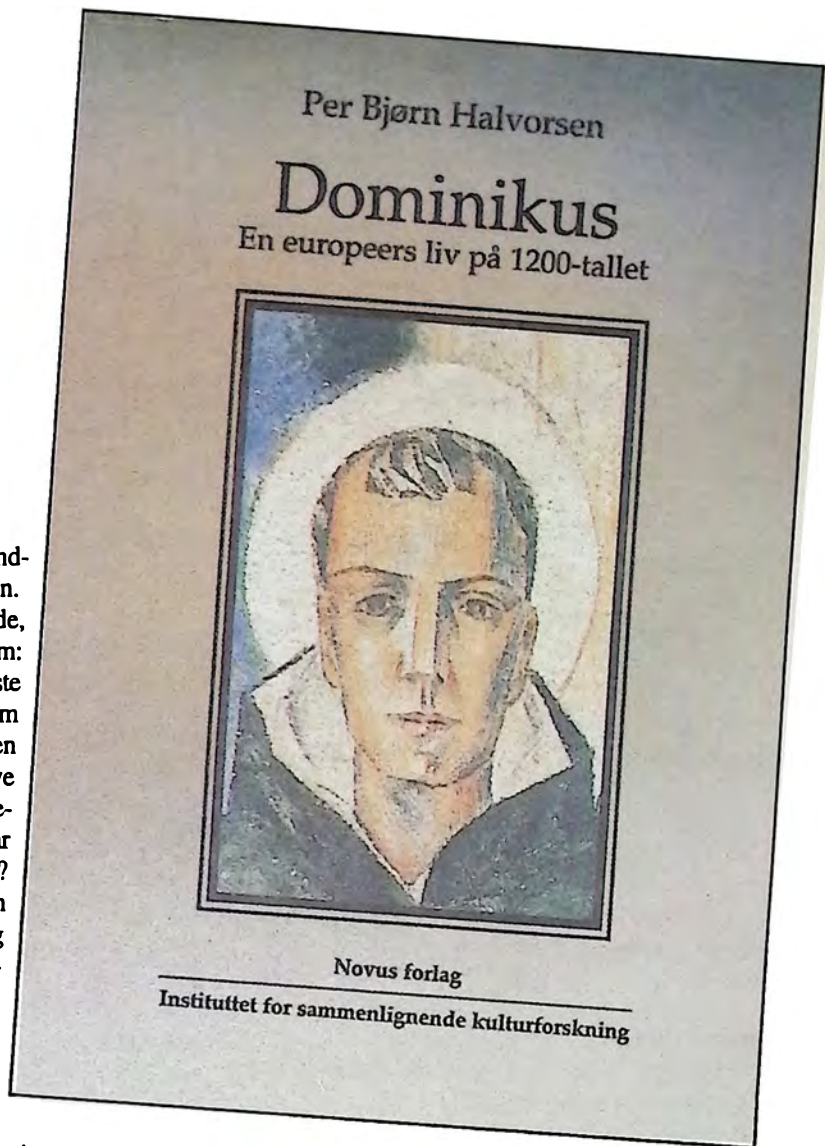
dring af St. Dominikus liv og betydning. Vi præsenteres for hans samtid - dens baggrund og særlige problemer - og for, hvordan St. Dominikus formes og agerer. Og vi ser de mere tidløse frugter af hans virke: Ordenen med dens bærende lovværk samt dens grundlæggelse og tidligste historie i Norden. Under hele fremstillingen er historikeren med os med sine spørgsmål og svar. Kilder præsenteres og granskes. Alternative forklaringer stilles op og afvejes. Sproget er norsk, men det glemmer den danske læser hurtigt. Halvorsen er fascinerende at følge.

Midt i dette historiske væv står de skelsættende rejser til Valdemarstidens Danmark. Her må biskop Diego og Dominikus have talt med tidens giganter: kong Valdemar Sejr og ærkebiskop Anders Sunesen fra Lund, om det planlagte korstog til hedningene i Baltikum. Og dette var "rigtige" hedninge - i naturtilstanden, så at sige

- hvilket må have gjort stort indtryk på de rejsende fra Spanien.

Rejserne blev skelsættende, fordi de tændte en ny ild i dem: hedningemissionen. Derfor rejste de ikke hjem til kong Alfons som planlagt, men til Rom. Paven skulle frigøre dem til den nye gerning. Måske ønskede de ligefrem at tage med kong Valdemar og Anders Sunesen til Estland? Paven ville det anderledes, men ilden lod sig ikke slukke og blev ophav til Dominikus' lysende forkyndergerning.

Den hellige Dominikus vandrede altså engang rundt i Roskildes og Lunds gader, og indtryk herfra gav ham hans livs afgørende inspiration. Fascinerende tanker i Danmark og Sydsvrige. Halvorsen argumenterer overbevisende for dem i denne dejlige bog, der er en guldgrube for enhver med interesse for Kirkens historie. For dominikanere i Norden er den helt uomgængelig.

Per Bjørn Halvorsen:
Dominikus En europeers liv på 1200-tallet.
Novus forlag - Oslo 2002.
Instituttet for sammenlignende kulturforskning.
Pris DKR 530

Kort og godt, men seriøst om Frans af Assisi

En glimrende introduktion for den, der ikke kender Den hellige Frans

Af Bob Showers OFM Conv.

Denne bog er en god, kort indføring i Frans af Assisis liv og betydning. Bogen forsøger ikke at være et akademisk forskningsværk, men vil ej heller være en slags "historisk roman". Der er tale om et kort (128 s.), let tilgængeligt, men seriøst værk. Der er ingen nye påstande eller forskningsresultater at hente her. De mennesker, som allerede har læst flere biografier om Den hellige Frans, vil ikke lære noget nyt. Men for dem, der leder efter en pålidelig indføring i den helgens liv, kan den foreliggende bog sagtens anbefales.

Bodil Busk Sørensen lægger ikke skjul på, at hun bygger sin skildring på Johannes Jørgensens gamle biografi. Men hun har også læst de klassiske middelalderværker om den hellige Frans og flere moderne skildringer. Hun har gjort god brug af Marianne Powells og Hubert Hodzelmans 1999-oversættelse af Frans af Assisis skrifter og af Johannes Jongs oversættelse af den hellige Bonaventuras Franciscusbiografi, som blev

udgivet i 2002. Bogen kan derfor kaldes "up to date". Lærde videnskabsmænd skændes om mange detaljer i den hellige Frans' liv - man leder hele tiden efter "den historiske Frans". Uanset hvad man siger om manden, er der mindst et par historikere, som vil påstå, at sligt aldrig skete. Forfatteren prøver at vejlede læseren gennem denne akademiske jungle ved at markere med ordet legende "det mere legendeprægede stof". Forsøget forvirrer mere end det hjælper, idet det er svært at gennemskue, efter hvilke kriterier forfatteren betegner nogle fortællinger som "legendariske" og andre som "historiske".

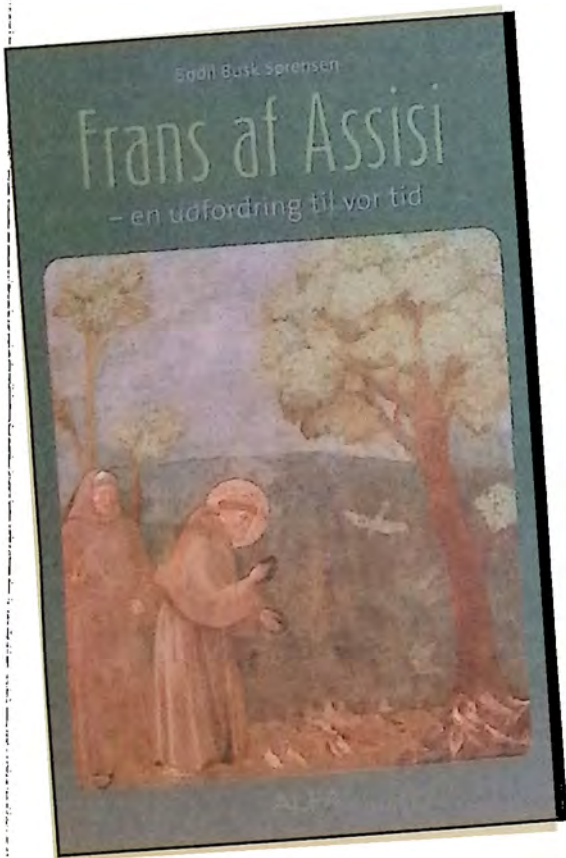
Jeg har læst alt for mange Franciscusbiografier, der udførligt beskriver den helliges ungdom og omvendelse samt hans stigmata og død, men som springer letfærdigt over den største del af mandens liv, nemlig de år, da han grundlagde og ledede en orden og levede som mindrebøder.

Den største del af denne bog behandler netop disse år. Her lærer vi Frans' vision, hans spiritualitet, hans livsprojekt at kende. Man kan ikke skrive om Frans af Assisi uden at røbe sin kirkepolitiske

indstilling, men denne bog er nøgtern og upolemisk. Bogen selv siger, at dens centrale spørgsmål er: Hvad var det hos Frans, der fascinerede mennesker dengang - og stadig gør det? Til det formål tilføjer forfatteren 29 sider om "Frans af Assisis betydning i dag". Efter min mening er dette bogens vigtigste bidrag, idet forfatteren leverer en helt personlig og indsigtfuld syntese af den franciscanske ånd.

Denne bog er et godt eksempel på det, som fransknænderne kalder "en populær bog på højt niveau". Den udfordrer læseren uden at blive umulig at komme igennem. Fra tid til anden bliver sproget lidt for poppet efter mit smag (hun bruger for eksempel flosklen "nummer ét" lidt for ofte). Afsnittet om korstogene siver af politisk korrekthed, men på samme tid virker forfatteren uvidende om, at mange danske katolikker betragter betegnelsen "Romerkirken" som nedladende. Disse små ting forringer dog ikke bogens brugbarhed særlig meget.

Bodil Busk Sørensens Franciscusbiografi bliver fra nu af dén, som jeg vil anbefale til mennesker, der ikke før har læst om Frans.

Bodil Busk Sørensen:
Frans af Assisi - en udfordring til vor tid
Frederiksberg: Alfa Forlag, 2003.
128 sid. Pris: 179 kroner

Det sker i bispedømmet

Februar

12. Eva Maria Nielsen taler om "Eva og hendes døtre - kvinder i Bibelen". Kl. 20.00 i Englesalen, Niels Steensens Gymnasium, Jagtvej 183 B. Alle er velkomne.

13. Studiekreds om troen kl. 19.30, Sankt Pauls Kirke, Frøgård Alle 10, 2630 Tastrup.

17. Generalforsamling i Katolsk Historisk Forening kl. 12.00 i menighedssalen, Bredgade 69, København.

17. Immaculatakirken. Meditationsaften kl. 19.30 - ca. 21, Sankt Joseph Søstre, Strandvejen 91, Kbh. Ø.

19. DKKF: Lægfolks tilknytning til ordenssamfund. Hvorfor og hvordan? v/Jette og Jacob Thomsen. I Jesu Hjertes Kirkes menighedssal Stenosgade, Kbh., efter messen kl. 17. Tilmelding 33 25 93 40 eller 35 42 76 71 inden 17/2.

20. Jesu Hjerter Kor, koncert kl. 20.00, Jesu Hjerter Kirke, Stenosgade, København. Gratis adgang.

21. Sakramental tilbedelse i forlængelse af kl. 17-messen til kl. 21, Jesu Hjerter Kirke,

Stenosgade 4, Kbh.

28 - 2. marts. Dansk - tysk weekend i Kloster Nüttschau, for medlemmer af DKKF. Tema: Mellem ønske og virkelighed - mit liv i årenes spejl. Tilmelding senest 10. feb. på telefon 35 42 61 38.

Marts

1. Introduktion til Markusevangeliet og dets forfatter v/pastor David Vincent Nielsen. Kl. 15.00 - 16.45 i menighedssalen, Bredgade 69 A, Kbh.

1. Sygedagen i Sankt Mariæ Kirke, Frederiksberg. Kl. 17.00 messe med biskop Czeslaw Kozon hvorunder det er muligt at modtage "De syges salvelse". Mulighed for skriftsmål fra kl. 13.15. Se annonce.

Tilbagevendende

begivenheder:

Sognekatekese kl. 15.00-16.45 hver 1. lørdag i måneden i menighedssalen, Bredgade 69 A, Kbh. indtil d. 7. Juni

Katekese for alle unge og voksne hver tirsdag og torsdag kl. 19.00 i Sankt Andreas Kirke, Kollegievej 2, Charlottenlund. Oplysning-er tlf.: 23 26 73 45.

Stillinger

Lærerstilling i Katolsk Kristendom på Institut Sankt Joseph.

Idet skolens sidste Sankt Joseph søster går på pension til juli d.å., søger vi på Institut Sankt Joseph en lærer, der er katolik, og som kan påtage sig undervisningen i katolsk kristendom fra august 2003. Til næste skoleår udgør denne undervisning 12 ugentlige lektioner. Udover undervisningen er der tillagt stillingen forskellige opgaver i forbindelse med den katolske kristendomsundervisning, f.eks. at sørge for blomster til pyntning af skolens kirke. Hvis der er interesse for det, kan det ugentlige timetal evt. udvides med andre fag, men den vi ansætter, vil i fremtiden få som sin hovedopgave at varetage den katolske kristendomsundervisning.

For at komme i betragtning til den ledige stilling, er det ikke en nødvendighed, at ansøgeren har en læreruddannelse, f.eks. er en kateketuddannet også velkommen som ansøger.

Vi forventer, at vores nye lærer vil indgå positivt i det team-samarbejde omkring de enkelte klasser, som vi praktiserer på skolen. Endvidere forventer vi, at man er parat til at indgå i samarbejdet med forældrene og i skolens sociale liv med forskellige arrangementer.

Vi lægger vægt på at arbejde i et venligt miljø, hvor alle er med til at bære skolens kristne holdning. Vi har i øjeblikket 30 % katolske og 60 % protestantiske elever og har en international profil. Vi har både mange nationaliteter repræsenteret blandt eleverne og vi arbejder aktivt sammen med andre europæiske skoler.

Institut Sankt Joseph er en katolsk skole med en klar økumenisk profil. Her er godt 370 elever fra børnehaveklasse til 10. klasse, og skolen er under udbygning til to spor på alle klassetrin, så der om nogle år vil være 430 elever i alt. Ansættelse sker i henhold til fællesoverenskomst mellem Finansministeriet og LC samt organisationsaftale for ledere og lærere ved frie grundskoler.

Ansøgningsfristen er fredag den 28. februar 2003 kl. 12.00, og ansættelsessamtaler finder sted i marts. Ansøgning bilagt eksamenspapirer og anbefalinger stiles til skolens bestyrelse og sendes: skoleleder Herluf Eriksen, der gerne giver yderligere oplysninger på tlf.: 3538 4735. eller privat 3538 1549.

Oplysninger om skolen kan også ses på vores hjemmeside www.sanktjoseph.dk

Institut Sankt Joseph
Dag Hammarskjölds Allé 17, 2100 København Ø.

Diverse, møder og arrangementer

Ønsker du den samme glæde og tro som de første kristne havde ?

Da sagde engelen til hende: "Frygt ikke, Maria! Thi du har fundet nåde for Gud, og se, du skal undfange og føde en søn, og du skal give ham navnet Jesus." Luk. 1,30-31

Denne glæde og tro fik de første kristne gennem et katekumenat, der indførte dem i troen.

Kom og lyt til en række katekeser, der kan ændre dit liv.

Disse katekeser er efter Biskoppens godkendelse et tilbud til alle sogne, og vil afholdes i Skt. Andreas kirke, Kollegievej 2, Charlottenlund

Første gang d. 4 februar 2003 kl. 19.00 herefter hver tirsdag og torsdag kl. 19.00

Katekeserne er for alle unge og voksne.

Den katolske kirke har godkendt Den neokatekumenale vandring som et katekumenat, der kan give folk mulighed for, at leve som kristne, i ydmyghed, enkelthed og saligprisning.

Ved yderligere information henvises til tlf. 23267345

Møder og arrangementer

Generalforsamling for Carmel Danmark III - Orden af den Gamle Observans

Lørdag den 22. marts 2003, kl. 14.00

hos Virginia og Jan Taripe Dallerup Charlotte Muncksvej 21, st.th. 2400 Kbh. NV. Tlf.: 35 85 21 11, e-mail carmelite@mail.dk

Indkomne forslag skal være bestyrelsen i hænde mindst 3 uger før generalforsamlingen.

ÆLNOTH

Katolsk historisk Forening

afholder ordinær generalforsamling lørdag den 17. februar kl. 12 i menighedssalen, Bredgade 69, København.

Efter generalforsamlingen fortæller Elisabeth McOwen om kvindelige ordener i Danmark efter 1849, og Ulla Sander Olsen vil bagefter fortælle om det forestående birgittajubilæum. Alle er velkomne.

SYGEDAGEN

afholdes:

Lørdag den 1. marts 2003 med messe kl. 14.00 i Sankt Mariæ Kirke, Jens Jessensvej 5, Frederiksberg, med biskop Czeslaw Kozon som hovedcelebrant.

Ældre og syge indbydes til en messe, hvorunder der er mulighed for at modtage "De Syges Salvelse." Der er mulighed for skriftsmål fra kl. 13.15.

Efter messen mødes vi til eftermiddagskaffe i menighedssalen.

Tilmelding bør ske til Deres eget sognekontor, inden 23. febr. - eller undtagelsesvis til St. Loba Kloster, tlf.nr.: 38 71 48 72..

Med venlig hilsen
De Syges Katolske Forbund

Diverse

Pilgrimsbusrejse til Lourdes

Fra 10. til 20. maj fra København over Tyskland, Holland, Frankrig, Belgien. Polsk guide hele vejen. Pris 4.990,-kr/pers.i dobb. vær.

Rejsehuset, tlf. 3990139

Katolsk evangelisationsskole besøger Danmark

I weekenden den 4-6 april besøger Peter og Michel Moran, ledere af Zion Community i London, Danmark. Det katolske bispedømme København fejrer 50-års jubilæum, og hvad er mere oplagt end at holde et weekend seminar om evangelisation, Kirkens nådegave.

Lørdag den 5. april er der program fra kl. 11.00 i Sankt Pauls Kirke i Taastrup, hvor der er lovsang, seminarer, vidnesbyrd m.m. og om aftenen fejres en lovsangs- og helbredelsesmesse med pastor Benny Blumensaat som hovedcelebrant. Peter og Michel Moran vil tale og spille, og der vil være mulighed for individuelt skriftsmål og rådgivning med præster og lægfolk.

Søndag den 6. april er Peter og Michel Moran i Sankt Nikolaj kirke, Esbjerg hvor der er messe kl. 10.00 og kl. 13.00 seminar om evangelisation og lovsang, vidnesbyrd m.m.

Alle er velkomne og tag gerne din nabo med. Yderligere oplysninger: tlf. 43 52 36 07 eller 75 12 64 02.

Pave Johannes Paul til diplomater fra alle lande:
Nej til død! Nej til egoisme! Nej til krig!
Ja til liv! Ja til fred!

Annoncer til
Katolsk
Orientering:
redaktion@ko-press.dk
Telefon: 3321 1444
Fax: 3324 4975

Sundhed og Velvære
Aloe Vera - Oline Shop

Betaling efter modtagelse.
Eller bliv selv forhandler

www.kirkbro.dk

Moder og arrangementer

MAGLEÅS

KURSUSCENTER

Weekend

Den hellige Birgitta, societyfrue, samfundskritiker, fredsaktivist, visionær og ordensgrundlægger.

Fre. d. 07.03.03 kl. 19.00 til søn d. 09.03.03 kl. 13.30

Den hellige Birgitta var ikke blot en from dame, som grundlagde en orden, men en kvinde, der ud fra sine visioner om et retfærdigt, kristent samfund både påvirkede konge og politik i Sverige og tog initiativer til at mægle i europæiske konflikter. Samtidig var hun dybt optaget af bod og bøn og grundlagde den eneste skandinaviske orden til dato. Hendes ideer om Birgittinerordenen gjaldt også en særlig arkitektur og musik, som skulle understøtte ordenens særlige spiritualitet. "Enkelt, ydmygt og stærkt!"

Weekenden vil omhandle Birgitta som kvinde, politiker, ordensgrundlægger og kreativ personlighed

Ledere: pastor Niels Engelbrecht og moder Hilmaria O.Ss.S. Pris kr. 750,-.

Kirkekaffe

Søndag den 9. marts fra kl. 14.30.

Denne dag taler lektor ved Gregoriana Universitetet i Rom Niels Christian Hvidt om "Mirakler".

Det er næsten unødvendigt at introducere Niels Christian Hvidt, da han siden udgivelsen af sin bog "Mirakler" har været interviewet i alle førende dagblade og i TV. Han er endda blevet tilknyttet medicinalfirmaet Lundbeck i et forskningsprojekt om bønns indfyldelse på helbredelse. Efter foredrag og diskussion er der mulighed for at deltage i søndagsmessen i Magleås' kapel. Pris pr. person for kaffe, kage og foredrag kr. 50,-

RefugiumPåskerefugium.

Tors. d. 17.04.03 til søn. d. 20.04.03 el. man. d. 21.04.03

Igen i år vil det være muligt at tilbringe påsken på Magleås.

Torsdag d. 17. april kl. 14.00 åbnes dørene, og man kan blive til 1. eller 2. påskedag kl. 13.30. Påskens rige liturgi vil være dagens hovedindhold.

Desuden lægger dagene op til stilhed og ro, socialt samvær og dejlige spadsereture i park og skov.

Gejstlig leder pastor Michael Bradley O.M.I.,

Praktisk leder: Annie Rastrup

Pris: torsdag til søndag kr. 1300,-, torsdag til mandag kr. 1430,-.

Familieuge

"Når Gud rører os med sin finger" Søn. d. 22.06.03 kl. 15.00 til lør. d. 28.06.03 kl. 10.00

Familieugen er åben for alle, men retter sig særlig mod familier med børn. Hver formiddag vil der være særskilt program for børn og voksne, og om eftermiddagen vil der være tilbud om fælles aktiviteter, som munder ud i den daglige messe. Om aftenen er der fælles familieprogram og tilbud om tilbedelse og komplet. En af dagene er der udflugt, som afsluttes med grillaften på Magleås. Årets tema er "Når Gud rører os med sin finger", der handler om sakramenterne.

Lederteam: sr.Hildegard Doods CSJ, Kirsten Poulsen, pastor Niels Engelbrecht, Felicity Pors, Pia Kelly o.a.

Pris kr. 1625,-. Børn 8 - 14 år kr. 870,-. Børn til 7 år kr. 435,-.

Højskoleuge

Emnet for årets Højskoleuge er "Renaissance - nybrud - kontinuitet og udfordring".

Søn. d. 27.07.03 kl. 16.00 til lør. d. 02.08.03 kl. 09.30

Renaissance er ikke en tidsperiode, der skal begrænses til Italien. Middelalderens kristne kultur indeholder i sig selv renæssancebegrebet både den karolingiske i 800-tallet, den ottoniske i 900-tallet, samt naturligvis den italienske renæssance i 1300 - 1500 tallet.

Disse perioder i Europas historie satte nyt i gang på mange områder. Der skete nybrud, som satte spændingen mellem kontinuitet og udfordring til traditionen på dagsordenen.

Hvad fik vi - og hvad mistede vi?

Lederteam: fhv. rektor Walter Dalland, Marianne Meyer og Annie Rastrup Pris kr. 2775,-.

Magleåsuge

Litteratur, kunst, musik, rejseliv m.m.

Man. d. 11.08.03 kl. 15.00 til søn. d. 17.08.03 kl. 13.30

Magleåsugen er en fornyelse af pensionistugen, men har et fyldigere program, hvilket gør den egnet for alle voksne. Vi gør dog opmærksom på, at den enkelte deltager selv afgør, hvor meget program, man magter at deltage i.

Programmet har emner inden for litteratur, kunst, rejseliv, musik og religion.

Lederteam: Annie Rastrup og Birte Jørgensen.

Pris kr. 2375,-.

Tilmelding og yderligere oplysninger:
Sekretariatet

Magleås Kursuscenter

Tlf.: 45 81 07 15, fax: 45 81 16 34

Kontortid hverdage 09.00 - 15.00

e-mail:

magleas@kursuscenter.dk

homepage: www.magleas-kursuscenter.dk

Salg og service

DANSK OLIE

KOMPAGNI A/S

Fyringsolie
Oliefyrsservice
Installationer
Olievagt i
fyringssæsonen

Rodovrevej 383, 2610 Rodovre

36 70 45 30

- sikkerhed for varme

BEGRAVELSER OG BISÆTTELSER

v/ bedemand Vagn Fondo

39 62 16 50

Reference: Sankt Joseph Søstre
Bedemændenes Landsforening

GLADSAXE BEDEMANDSFORRETNING

SØBORG HOVEDGADE 94

Henrik
Lundgren

Jeg kommer gerne i Deres hjem for at træffe
de nødvendige aftaler.

DØGNVAGT
39 69 86 81

Afdelinger i Skovlunde, Herlev, Farum
og Frederikssund

Find Deres bedemand her

baltzer

tåstrup
bedemandsforretning
43 99 75 01
s.v.e. og b. baltzer
køgevej 40, 2630 Taastrup

vanløse
ligkistemagasin
38 71 75 01
p. p. baltzer & søn aps
jyllingevej 8, 2720 vanløse

www.baltzer.nu

Ved dødsfald:

Ring og aftal et møde enten i Deres hjem eller hos os.
Vi træffes også aften, week-end og helligdage

BENZONS BEGRAVELSES- FORRETNING

Ndr. Fasansvej 76
2000 Frederiksberg F

38 34 46 01
38 86 60 56

DØGNVAGT
38 86 60 56

Begravelse og bisættelse ordnes smukt og rimeligt.
Alle aftaler træffes i hjemmet.

Thyregod & Schaumburg

Advokat
Hammerensgade 6, 2.
1267 København K
Tlf.: 33 360 560

www.thyregodschaumburg.dk

Juridisk rådgivning herunder udfærdigelse af testamente m.v.

Kastrup Begravelsesforretning

Telefon 32 55 55 55
Døgnvagt

Bedemand Michael Riis
Amagerbrogade 155

Dragør Begravelsesforretning · Telefon 32 53 06 29
Taastrup Begravelsesforretning · Telefon 43 99 19 19

Victor Nielsen

Stenhuggeri og
Monumentforretning

v/ stenhuggermester Mohr
Vestre Kirkegårds Allé 28-32
2450 København SV
Tlf. 33 21 65 48
Fax. 33 21 30 32

Malerfirmaet CMJ aps

Alt malerarbejde udføres på
Sjælland og Øerne
Skoltemarksvej 17
4960 Holeby
Tlf. 2127 6198 eller 2127 6165

Indlæg til Katolsk Orientering

nr. 5

som udkommer
den 12. marts
skal være
redaktionen
i hænde
senest
den 24. februar

redaktion@ko-press.dk
Telefon: 3321 1444
Fax: 3324 4975

Muremester Bernhardt Christiansen

Solbævej 8, 8471 Sabro
Tlf.: 86 94 82 10
Biltilf.: 24 65 71 31

Muremester Holger Nielsen

Rådhusstræde 7, 4-2
8900 Randers

Tlf.: 86 40 61 92
Brolægning-beton-flise
terasser-indkørsel

I dag forsikrer vi alt!

Alm. Brand Lyngby
Lyngby Hovedgade 4, 2800 Lyngby
Telefon 45 96 70 00

Besøg den officielle katolske hjemmeside
på www.katolsk.dk

Katolsk identitet

Af biskop Anders Arborelius, Stockholm

I forbindelse med, at den katolske kirke i Sverige ligesom kirken i Danmark i år kan fejre 50 års jubilæum som egentligt bispedømme, har biskop Arborelius sendt de svenske menigheder et hyrdebrev, som også kan interessere os i Danmark. Det bringes her i uddrag.

Den hellige Birgitta, som både er vort bispedømmes og vort lands skytshelgen - og siden for nylig også hele Europas - giver os et billede af, hvordan vor katolske identitet kan se ud i svensk udgave.

Gennem sin helhjertede overgivelse til den korsfæstede Kristus kan hun føre os ind i evangeliets kerne. Gennem sit venskab med Jomfru Maria hjælper hun os at til føle os hjemme i Kirken. Gennem sit budskab om, at paven er garanten for den kristne enhed, giver hun os håb om, at alle kristne vil blive ét.

Birgitta er en kraftfuld og profetisk kvinde, som gik i brechen for fred og retfærdighed, og sådan kan hun hjælpe os alle, kvinder såvel som mænd, så vi lader vores tro få lov til at berige det svenske samfund. Birgitta kan inspirere os til at fremme en livets, kyskhedens og solidaritetens kultur i et klima, som ofte er præget af mangel på respekt for livets ukrænkelighed, og hvor sex-fiksering og materialisme breder sig. Det er min bøn, at Birgitta må lære os at finde glæde og stolthed i vores identitet som katolikker i dagens Sverige - samtidig med, at vi lever i dialog med vore andre kristne brødre og søstre og i åbenhed over for alle mennesker af god vilje.

Det, som vi er i Kristus i kraft af vor dåb og

vort tilhørsforhold til hans hellige katolske Kirke, må blive tydeligt i det, som vi gør, tænker og siger. Den katolske identitet berører hele vort liv i alle dets aspekter. Selve ordet "katolsk" antyder, at det drejer sig om noget, som gælder alt og alle, overalt og altid.

Gennem sin frelsende kærlighed vil Jesus Kristus berøre hele virkeligheden. Intet falder uden for hans udstråling. [...]

Vort bispedømmes jubilæum giver os en mulighed for fornyelse i Ånden og en dybere omvendelse til Kristus.

Vi skal ikke kigge nostalgisk bagud - mod den katolske middelalder eller mod det katolske miljø i det land, vi er kommet fra - eller drømme om en fjern fremtid. Hvad det gælder om her og nu, er, at vi åbner os for Guds nåde. [...]

Vi ved, at det ikke altid er let at leve sammen med mennesker, der kommer fra en anden kultur og har et andet sprog, men det er altid berigende. Det er samtidig et vilkår for vort bispedømmes overlevelse, at vi forsøger at vokse sammen til en enhed i mangfoldighed, som samtidig er integreret i det svenske samfund og dets kultur. Under sit besøg i Sverige i 1989 pegede pave Johannes Paul flere gange på dette.

Enhver katolik i Sverige må kunne gøre rede for sin tro over for den, han møder. Vi har et kald til at berige svensk kultur og det svenske samfundsliv med vores katolske tro; derfor må vi også have et fælles sprog. Selv om mange af os plejer at deltage i messen på et andet sprog end svensk, er det vigtigt også at deltage i liturgien på svensk. Som katolikker er vi forpligtede til at fejre Herrens Dag ved at deltage i søndagsmessen uden hensyn til, hvilket sprog den fejres på.

Det er sket, at jeg ved begyndelsen af messen har sagt "Herren være med jer!" - og næs-

Foto: Ryszard Antonius Klinger

ten ingen har kunnet svare, selv om de kan tale almindeligt svensk ganske udmærket. Som katolikker i Sverige må vi ikke blive analfabeter, når det gælder vort liturgiske og teologiske sprog.

Alle, som følger katekese-undervisningen, må lære sig den typiske katolske sprogbrug på svensk. I modsat fald bliver man aldrig i stand til at tale om sin tro, og der er stor fare for, at man havner i en skizofren situation.

Desværre har mange forladt vort katolske fællesskab i Sverige, fordi de ikke har kunnet se, hvordan man kan integrere sin katolske tro i den svenske identitet og virkelighed. Det er en af de vigtigste ting, vi har at tænke over - og bede for - i bispedømmets jubilæumsår: Hvordan kan katolsk og svensk identitet forenes?

Allerede på Bibelens første side læser vi, at vi er kaldet til et liv i fællesskab både med den Gud, som skabte os i sit billede, og med hinanden. "Ordet blev kød og tog bolig iblandt os" (Joh 1,14) for at vise os, hvad dette liv i troens, håbets og kærlighedens fællesskab indebærer. Gennem dåben er det nye liv blevet indgydt i os, og dermed har vi også fået vor katolske identitet - som en nåde og ufortjent gave.

Den gave er vi også kaldede til at dele med hinanden ved at "vidne om lyset" (Joh 1,7).

Mini-Mads

- Nå, men hvis det skal være på den måde, så fejrer vi da bare jubilæet i vores egen domkirke ...!

Johannes Jørgensens aktualitet

Kronik

Af Jørgen Nybo Rasmussen

var dette nemlig åndeligt set stadig et lukket land for de fleste danskere.

*

Men hverken et litterært selskab for Johannes Jørgensen eller de talrige eksemplarer af hans bøger, der endnu findes i ældre katolikkers bogsamlinger, vil være til megen nytte, hvis hans forfatterskab ikke indeholder værdier, som kan sige især de yngre blandt os noget af betydning. Johannes Jørgensens levede fra 1866 til 1956, så man kan godt frygte, at han virkelig er håbløst forældet.

Vi må gå ud fra vor egen situation og vore egne problemer og så spørge, om Johannes Jørgensen har oplevet noget lignende og har skrevet om det således, at vi kan bruge det i vort nutidsliv. Det må jo indrømmes, at Johannes Jørgensens stil kan virke "gammeldags" måske lidt sentimental, set i forhold til nutidens forfattere.

Det er jo 100 år siden, han skrev det meste. Dog kunne det også være, at det netop er nutiden, der kunne lære af hans gennemført klare og smukke dansk! I hvert

fald på to områder er Johannes Jørgensens forfatterskab brændende aktuelt.

Vi oplever i disse år et begyndende oprud fra det verdsliggjorte og materialistiske livssyn, der gennem generationer har præget den vestlige verden og ikke mindst livsstilen i vort eget land.

Som student i København forlod Johannes Jørgensen sin barndom til fordel for dette livssyn, der i 1880'erne var repræsenteret af kredsen omkring Georg Brandes.

Men snart mærkede han, at denne "naturalisme" hverken personligt eller intellektuelt kunne tilfredsstille ham. Han begyndte den søgen efter tilværelsens mening, der efter megen tvivl og indre kampe førte til hans konversion i 1896.

Hans dybt ærlige skildring heraf, herunder ikke mindst af hans egne svagheder og fejl, i "Mit Livs legende" kan med rette ses som en dansk parallel til klassikere som St. Augustins "Bekendelser" eller Newmans "Apologia". Men ved at være dansk og ved at foregå i vort eget historiske milieu, får den en særlig værdi for danskere i vor tids

åndelige søgen. Johannes Jørgensen kan jo ikke sidestilles med en Theresa af Avila, men for en dansk læser kan hendes udpræget spanske milieu godt udgøre en hindring for den rigtige forståelse af hendes "Sjæls historie".

Uden selv at være en helgen gjorde Johannes Jørgensen sig yderst fortjent ved at skabe sine fremragende helgenbiografier på dansk sprog: om Frans af Assisi, Katarina af Siena og Birgitta af Vadstena m. fl. De er alle oversatte til hovedsprogene og læses stadig i hele verden

*

I nutidens europæiske samarbejde og globaliseringens tidsalder kan Johannes Jørgensen få en anden vigtig rolle. Han blev i sin egen person en brobygger mellem den danske kultur og det sydlige, katolske Europa. Med sin begejstring for Den hellige Frans levede og arbejdede han næsten en menneskealder i Assisi, og som katolsk forfatter blev han internationalt kendt.

Alligevel vedblev han helt bevidst at være en dansk forfatter.

Han åbnede danske læsers øjne for Europas kultur og kirke, men gjorde også Danmarks navn kendt ude i verden.

Hvis vi kommer videre end blot at opfatte EU som et nyttigt økonomisk projekt, men også søger ægte integration i Europas kultur, kan vi ikke få nogen bedre guide end Johannes Jørgensen, og det ikke blot i hans rejseskildringer.

Andre danske forfattere har også skrevet rejseskildringer, men som oftest i en lidt overlegen, distanceret rolle som iagttagere og reportere. Men Johannes Jørgensen blev selv hjemme i begge kulturer.

At han fik æresbolig både i Assisi og Svendborg symboliserer denne enestående rolle som dansk-europæisk kontaktperson. Han elskede hele sit liv dansk kultur og sprog, når det var bedst. Men en snæversindet og navlebeskuende, endsige fremmedfjendtlig nationalisme lå ham uendelig fjern. Han ville have gyst over visse fænomener i dansk livsholdning i dag. I vort nutidige behov for en sund kulturel brobygning i Europa kan han blive os en særdeles god og erfaren vejleder.

Katolsk Orientering beskrev godt og udførligt (2002 nr. 20), hvordan der 16. nov. i Svendborg blev stiftet et litterært selskab for Johannes Jørgensen.

Men hvorfor egentlig? Ældre læsere undrer sig nok ikke over det. I hele første del af 1900-tallet var Johannes Jørgensen meget læst og beundret. Trods kulde og afvisning fra det litterære parnas havde han i al stilhed mange trofaste læsere blandt jævne danskere, og selvfølgelig især blandt katolikker.

*

Hans konversion i 1896 udgjorde et lærerigt forbillede for danske konvertitter. Ved at læse hans bøger fik man en klog og velskrevet indføring i katolsk tankegang og i det katolske prægede kulturliv syd for Danmark. Trods de stærkt forbedrede praktiske rejsemuligheder

Katolsk Orientering

»Det er Gud,
der virker i jer både at ville
og at virke for hans gode vilje.«

Fil 2,13

Et sted
med
plads
for
stilhed
og Gud

Der er rift
om pladserne
på Skt. Joseph
søstrenes
retrætecenter,
Stella Matutina

Søster Emma Martensen foran Skt. Joseph statuen i haven på Stella Matutina.

Foto: Anna-Lise Bjerager

Af Anna-Lise Bjerager

Der er så stille og så tyst i den store parklignende have ned mod Øresund, hvor den sidste drivis klumper sig sammen i strandkanten. Havemøblerne står stablet i den

gamle havepavillion og venter på foråret. Søster Emma Martensen skutter sig i kulden, og vi går inden for i samtaleværelset i Sankt Joseph Søstrenes villa på Strandvejen nord for København.

De gamle bygninger udgør ikke alene et hjem for tolv

Sankt Joseph Søstre. Gennem de sidste seks år har villaen også været hjemsted for retræter for folk udefra. Inden for det seneste år ovenikøbet med overvældende succes. Cirka 100 personer, katolikker, lutheranere og andre søgende sjæle i skøn forening kom sidste år val-

fartende til det nordsjællandske retrætecenter, Stella Matutina, der betyder morgenstjerne, symbolet på Guds moder, Maria. De kom for at trække sig tilbage fra verdens larm et par dage og fordybe sig i stilhed og bøn.

Fortsættes side 4-5

Pavens faste- budskab

Paven, Johannes Paul II tager udgangspunkt i ordene fra Apostlenes Gerninger, »Det er saligere at give«, når han skriver om, hvordan vi bør forberede os til påsken.

Side 3

Verdens kvinder forenes i bøn

Den 7. marts er det igen tid for Kvindernes Internationale Bededag. Også i Danmark mødes kvinder til økumeniske gudstjenester. KO bringer en liste over de steder hvor bededagen afholdes.

Side 7-8

Pacem in Terris 40 år

I rundskrivelsen Pacem in Terris - Fred på jorden - pegede pave Johannes XXIII på fire vigtige forudsætninger for fred.

Side 6

Den appel blev for meget for tyvene

Pastor Benny Blumensaat er atter manden bag de store rubrikker i Esbjerg. Denne gang ved at skrive et brev til to indbrudstyre.

Side 20

Krig og fred

For ikke mange dage siden fortalte Røde Kors' generalsekretær, Jørgen Poulsen, at der i øjeblikket findes 29 krige eller væbnede konflikter på jorden. Han tilføjede, at mens krige principielt skulle føres af bevæbnede og uniformerede soldater mod andre bevæbnede og uniformerede soldater samt under friholdelse af civilbefolkning, sårede og krigsfanger, så har tingene udviklet sig meget anderledes siden begyndelsen af det forrige århundrede.

Af alle de mennesker, der mistede livet som følge af Første Verdenskrig, var 6 procent således civile. Under Anden Verdenskrig steg dette tal imidlertid til 38 procent. Og i dag udgør de civile tab, herunder kvinder og børn, syge og gamle, mere end 90 procent af alle tab af menneskeliv som følge af krig.

Til Jørgen Poulsens oplysninger kan

så yderligere føjes, at tabene af menneskeliv i absolutte tal ikke ser ud til at være for nedadgående.

Intet under derfor, at pave Johannes Paul på linie med biskopper og lægfolk i mange lande ikke bare udtaler sig imod krig og advarer mod dens rædsler. De lægger sig også i selen, diplomatisk og politisk, for at skabe afspænding og afvæbning - og om muligt forsoning, så endnu en krig med helt uoverskuelige følger kan undgås.

Den massive hovedpart af katolikker er ikke fuldblods pacifister. De ved godt, at det er tilladeligt at bruge militær magt for at forsvare sig selv og sit land mod angreb udefra. Men de ved også, hvor radikalt tilbageholdende man skal være i henseende til at løse det første skud, og hvor selvkritisk man skal forholde sig over for en antagelse af, at det er en "ret-

færdig krig", man står i begreb med at indlede. Selv om moderne våben og krigsførelse er meget anderledes end på den tid, hvor Den hellige Augustin som én af de første tænkte sammenhængende tanker om, hvornår det kunne være etisk og moralsk acceptabelt at gå i krig, så er en god del af de betingelser, han dengang opstillede, ikke blevet irrelevante i dag.

Når Johannes Paul og hans håndgangne kardinaler kan modtage politiske ledere i Rom eller selv rejse til verdens brændpunkter og forhandle med statsmænd i forsøg på at mægle og skabe fred, så skyldes det ikke bare, at de ikke repræsenterer nogen stormagtsinteresse. Det skyldes ikke kun, at de fremstår som repræsentanter for den magtesløse samvittighed, der netop derfor kan tale til andres. Det beror også på,

at de både har en solid katolsk bagage af gennemtænkte principper med sig - og dertil en sjæl og et sind, som er så forankret i deres tro og tillid til Gud, at de er i stand til at vidne personligt om noget, der er større end de umiddelbare storpolitiske interesser.

Det sidste - troen, tilliden og det personlige gudsforhold - har i øvrigt altid været forudsætningen for Kirkens vækst og for dens ydeevne over for denne verdens problemer. Derfor er der også god grund til at glæde sig over, at Den Neokatekumenale Vej for nylig har opnået anerkendelse som en officiel katolsk bevægelse. Den har overlevet sine børnesygdomme og er modnet. Men den har samtidig bevaret sin livsduelighed og er nu et af flere sådanne grønne skud i Kirken, der giver håb på en tid, hvor meget andet i bedste fald ser gråt ud.

Læserne skriver

C.S. Lewis var meget mere...

I Katolsk Orientering nr. 2 blev jeg meget ked af at se billedet af C.S. Lewis, som var han repræsentant for "historiefortællere med et beskedent kristent budskab."

Lewis var meget mere. Under 2. verdenskrig holdt han foredrag om kristendom i BBC, og i mange år var han en skattet foredragsholder rundt om i England om kristne problemer. Skønt ikke teolog, men professor i middelalder- og renæssancelitteratur, ønskede man netop ham til disse opgaver.

Han har skrevet eventyr for børn, nogle er endda filmatiserede, han har også skrevet nogle sciencefictionromaner, og når man har lært Lewis at kende, forstår man billedsproget. Den første bog, jeg stiftede bekendtskab med var "Fra Helvedes Blækhud". Her, som i ovennævnte bøger, taler han om det ondes magt, oprørene i uskyldige forklædnings. En del af hans kendte bøger er: "Det er Kristendom", "Refleksion over Davids salmer", "Den Store Skilsmisse" en fantasi over,

hvad der sker med os, efter at vi er døde. "De fire slags Kærlighed", "En Sorgens Dagbog", hvor han prøver at skrive sig ud af sorgen efter hustruens død. "Breve til Malcolm" om forbøn, den ønsker jeg meget blev oversat til dansk.

I mange år var Lewis gudsformægter, men det var faktisk hans intellekt, der gjorde ham til en kristen. Han var nok en "bogorm", men han elskede naturen og dyrkede venskaber. Nok var han inkameret ungar, men han blev i en moden alder

aldeles betaget af Joyce, som han giftede sig med i dybeste hemmelighed af ridderlighed, fordi hun var dødssyg. Han ville glæde hende og tage ansvaret for hendes to amerikanske sønner. Ved et under fik de dog nogle meget lykkelige år sammen.

Konklusion: Lewis spillede på mange strenge, og han var en meget sammensat natur.

Else Knudsen
Sdr. Fasanvej 2 A
2000 F.

Ny bog

Gammel (katolsk) vin på svenske flasker!

Af John H. M. Damsager

Nogle gange kan man få det indtryk - især som katolik - at alting på en eller anden måde bare er bedre i Sverige! Det kan simpelthen være svært ikke at skæve lidt misundeligt hinsidan. Den følelse var meget nærværende, da jeg læste Kristen-demokrati - Idé og bevægelse, som er skrevet af 12 forskere og intellektuelle tilknyttet det kristendemokratiske institut Civitas i Sverige.

Kristendemokrati er et ægtefødt barn af katolicismen. Vatikan II formulerede det kristne samfundsengagement således: "Lægfolks særlige kald er dog at gøre Kirken nærværende og virksom på de steder og under de forhold, hvor den kun gennem dem kan blive jordens salt." Således lyder det i konciletets konstitution De Ecclesia, 33.

Den kristendemokratiske idé er et spændingsfelt mellem spiritualitet og konkret politisk handling. Den hævder som første præmis, at ethvert menneske har en værdighed som et af Gud skabt menneske. Dette medfører den såkaldte personalisme, der kræver uforbeholden respekt for næsten, - fordi Kristus selv er til stede i næsten. Den kristendemokratiske kongstanke er dernæst, at enhver er kaldet til konkret handling i sin situation og med sine midler. Handling med næsten for øje

vel at mærke. Så kort kan kristendemokrati beskrives: Kristus i centrum for al konkret handling her og nu - i kraft af, at næsten er i centrum. Her er ingen ideologi eller utopi - her er kun næsten, handlingen og nuet.

Men læs selv og få alle mellemregningerne med. De danske oversættere har ind delt bogen i tre hovedafsnit. Det første behandler centrale kristendemokratiske ideer, bl.a. naturen, personalisme, fællesskab, subsidiaritet og forvalterskab. Anden del omhandler forholdet mellem politik og religion. Sidste del af bogen er helliget kristendemokratiets idéhistorie fra kirkefædrene til i dag.

Det er en savnet og velkommen bog, Civitas og de danske oversættere her har givet læserne, - den fortjener at blive læst af alle af god vilje.

Når det er sagt, så skal der til sidst uddeles lidt kritik, som bogens bagmænd kan dele i porten: Hist og her er teologiske og kirkehistoriske begreber forkert oversat, - dog uden at teksten bliver uforståelig. Ligesom den danske udgave mangler den sidste korrekturlæsning, - det gælder især noter og litteraturreferencer.

Kristendemokrati - idé og bevægelse, oversat og redigeret af Michael Hedelund og Jonas Norgaard Mortensen, Forlaget Boeddal, 271 s., kr. 198,00
ISBN 87-89626-10-9

Radikalt forslag til, hvordan striden om de hellige steder skal løses

D. 22.03 holdt sr. Abraham et fremragende foredrag på Magleås, hvor hun bl.a. fortalte om, hvordan de forskellige konfessioner nidkært vogter over deres rettigheder til de hellige steder i Jerusalem. Det fik mig til at tænke på Tom Lehrer, en amerikansk satirisk forfatter og sanger, som var fremme i 60'erne. Han gav for nogle år siden et interview til Mogens

Behrendt, hvor han hævdede, at der aldrig ville blive fred i Mellemøsten, så længe nogen kunne henvise til, at Abraham sov her, Jesus gik her, Muhammed var der o.s.v.

Tom Lehrer havde et overordentlig radikalt forslag til en løsning på striden om de hellige steder: "Blow them up!" Jeg er ikke sikker på, jeg er helt enig med ham, men jeg kan godt se, hvor han vil

hen. Hvorfor klammer vi, jøder, muslimer og kristne, os så fanatisk til nogle historiske steder, hvis ægthed endda ofte er særdeles tvivlsom?

Kvinderne, der kom ud til graven for at salve Jesus, fik at vide: "Han er ikke her, han er opstanden." Jesus er her ikke mere, han er rejst hjem til sin Far for længe siden, og vores opgave er gå ud i verden og gøre alle til hans disciple - ikke at dyrke nogle steder, hvor han måske og måske ikke har været.

Guds rige er inden i os, og

vores tro er et personligt forhold til Gud, uafhængigt af tid og sted.

De hellige steder har været årsag til så megen uheldig lidelse, død og elendighed, at det måske er på tide at give slip på dem, opgive rollen som kustoder i et religiøst museum og - om ikke bogstaveligt, så mentalt - følge Tom Lehrers opfordring: "Blow them up!"

Elisabeth Schacht
Fredskovhjellet 2H/58
3400 Hillerød

Debat. Angiv altid navn, adresse, telefonnummer og så vidt muligt e-mail-adresse på indsendte indlæg. Redaktionen forbeholder sig ret til at forkorte og bringe uddrag af indsendte indlæg. Et læserbrev må højst fylde 300 ord. Læserbreve kan indsendes som e-mail til: redaktion@ko-press.dk (indsæt læserbrevet direkte i mailen og ikke som vedhæftet fil). Ved indsendelse af læserbreve på papir bedes diskette så vidt muligt vedlagt.

Redaktion:

Ansvarshavende redaktør: Erling Tiedemann

Redaktionschef: Annica Skenberg

Annoncer og abonnement: Lisbeth Rønne

Frivillige medarbejdere: Karen Grzelak, Kirsten Kjærulff, Hans Thulstrup, Carla Bennati Schou, Vivian Tiedemann, Jacob Thomsen.

Arkiv: Birte Mandrup Christensen, Hannelore Nybo Rasmussen

Redaktion og annoncer: Vesterbrogade 28, 4.

DK-1620 København V. Telefon 3321 1444. Kontortid: 09.00-13.00

Fax 3324 4975. E-mail: redaktion@ko-press.dk

Giro: 205-7042

Udgiver: Ansgarstiftelsen, Bredgade 69 A,

DK 1260 København K.

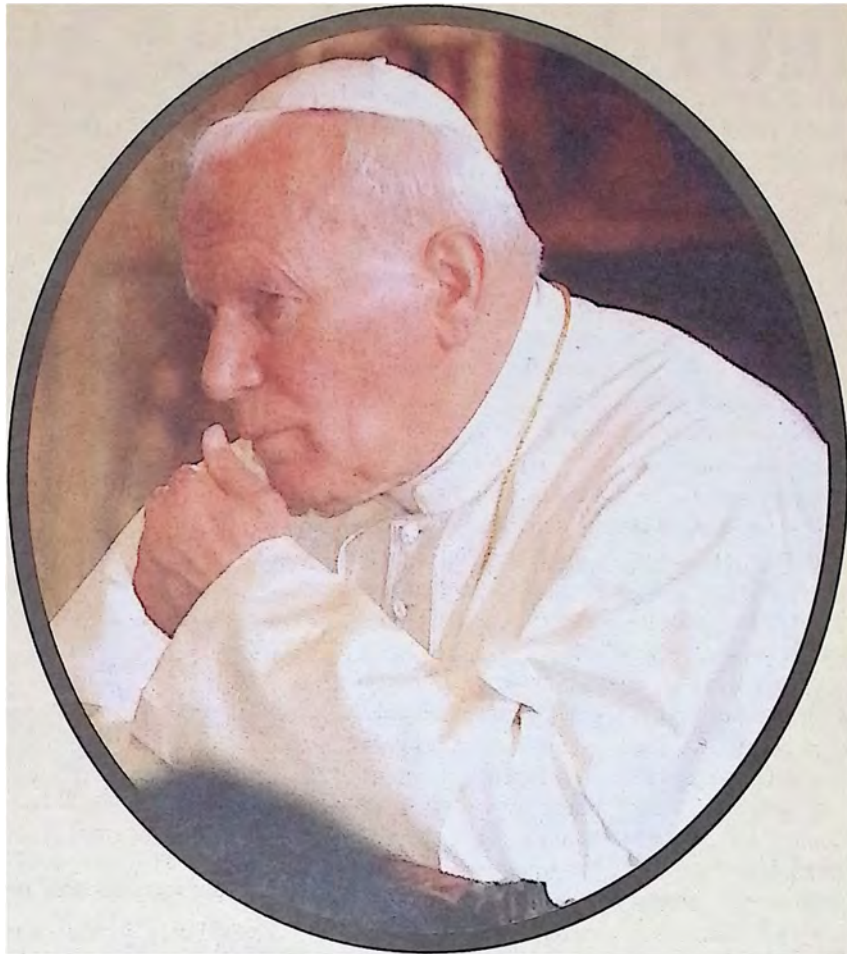
Tryk: Morsø Folkeblad, DK 7900 Nykøbing Mors.

Oplag 16.800

*Budskab
fra Den hellige Fader
pave Johannes Paul II
til fasten 2003:*

"Det er saligere at give end at få"

(Apostlenes Gerninger 20,35)

Kære brødre og søstre!

1. Fasten er en tid med intensiv bøn og faste og med omsorg for mennesker i nød. Den giver alle kristne mulighed for at forberede sig til påsken ved seriøst at overveje deres tilværelse - ihukommende Guds ord, der oplyser alle troendes daglige færden.

Som ledetråd for vor fastemeditation vil jeg i år foreslå ordene fra Apostlenes Gerninger: "Det er saligere at give end at få" (Apg 20,35). Disse ord rummer ikke blot en udefra kommende moralsk formaninger eller befaling. Tilbøjeligheden til at give er nemlig dybt rodfæstet i menneskehjertet; ethvert menneske har en bevidsthed om, at det dybest set lever i et samspil med andre mennesker, og alle føler tilfredsstillelse ved frit at give sig selv til andre.

2. Desværre ligger vor tid i særlig grad under for egoismens fristelse, som altid lurker i menneskets hjerte. I medieme og i samfundet som helhed bombarderes folk med budskaber, der mere eller mindre åbent forherliger livsnydelsen og det flygtige. Omsorg for andre møder man ganske vist i forbindelse med naturkatastrofer, krige og andre krisesituationer, men almindeligvis må man sige, at det er vanskeligt at opbygge en kultur præget af solidaritet. Tidsånden påvirker vore indre tilbøjeligheder til uselvsk at give os selv til andre og presser os til at tilfredsstille vore egne særinteresser. Ønsket om stadig at eje mere opmuntres. Naturligvis er det både naturligt og rigtigt, at folk - ved at bruge deres evner og deres egen arbejdskraft - arbejder for at få, hvad de behøver i deres tilværelse; men et overdrevent ønske om ejendom forhindrer mennesker i at være åbne

overfor deres Skaber og overfor deres brødre og søstre. Pauli ord til Timotheus er relevante til alle tider: "For kærlighed til penge er roden til alt ondt; drevet af den er nogle blevet ført bort fra troen og har voldt sig selv mange smerter" (1 Tim 6,10).

Udnyttelse af andre, ligegyldighed overfor vore brødres og søstres lidelser og brud på basale moralske regler er kun nogle få resultater af tørsten efter vinding. Stillet ansigt til ansigt med den vedvarende fattigdom, der plager så mange mennesker i vor verden, hvorledes skal man da kunne undgå at få øje på, at stræben efter profit for enhver pris og manglen på effektiv, ansvarlig omsorg for det fælles gode har koncentreret umådelige ressourcer i ganske få menneskers hænder, mens resten af menneskeheden lider under fattigdom og forsømmelse?

Idet jeg appellerer til de troende og til alle mennesker af god vilje, vil jeg gerne igen bekræfte et princip, der - skønt det er indlysende - alligevel ofte overses: vort mål bør være bedre levevilkår for de mange og ikke kun fordele for nogle få privilegerede. Kun på dette grundlag kan vi opbygge den internationale orden, som alle håber på, og som er kendetegnet ved retfærdighed og solidaritet.

3. "Det er saligere at give end at få". Når troende mennesker svarer på den indre impuls til at give sig selv til andre uden at forvente noget til gengæld, erfarer de en dyb indre tilfredsstillelse.

Kristnes anstrengelser for at fremme retfærdighed, deres forpligtelser overfor de svage, deres humanitære arbejde med at skaffe brød til de sultne og deres omsorg for de syge, når de reagerer

på katastrofer og nødsituationer, henter sin styrke fra den ene og udtømmelige skat af kærlighed, som er Jesu fuldendte gave til Faderen. Troende kaldes til at følge i Jesu Kristi fodspor, han som er sand Gud og sandt menneske, og som i fuldkommen lydighed mod Faderens vilje tømte sig selv (jf. Fil 2,6 ff) og ydmygt gav sig selv til os i uselvsk og total kærlighed, endda indtil døden på et kors. Til alle tider og overalt udtrykker Golgata på velformuleret vis budskabet om den velsignede Treenheds kærlighed til mennesker.

Sankt Augustin peger på, at kun Gud, som Det Ypperste Gode er i stand til at stille noget op med de forskellige former for fattigdom, der findes i verden. Barmhjertighed og kærlighed til næsten bør derfor være frugten af et levende forhold til Gud og bør have Gud som det konstante omdrejningspunkt, eftersom det er i Kristi nærhed, at glæden findes (jf. De Civitate Dei, X, 6; CCL 39:1351 ff).

4. Guds Søn elskede os først, "medens vi endnu var syndere" (Rom 5,8), med en ubetinget kærlighed, der ikke beder om noget til gengæld. Forholder det sig således, hvorledes kan vi da undlade at betragte fasten som forsynets mulighed for at træffe modige beslutninger, inspireret af næstekærlighed og generøsitet. Fastetiden tilbyder os fastens og almissegivningens praktiske og effektive våben som en måde, hvorpå vi kan bekæmpe overdreven tilknytning til penge. Giver vi ikke kun af vor overflod, men ofrer vi mere end det til dem som er i nød, vil det fremelske den selvfornægtelse, som er så væsentlig, hvis man vil leve et autentisk kristent liv. Styrket ved konstant bøn afslører den

døbte den førsteprioritet, han i sit liv har givet Gud.

Guds kærlighed, der er udøst i vore hjerter, burde inspirere og omdanne os og det, vi foretager os. Kristne må ikke forestille sig, at de kan stræbe efter deres brødres og søstres vel uden samtidigt at legemliggøre Kristi kærlighed. Selv i tilfælde, hvor de måske har held til at forbedre vigtige sider af det sociale eller politiske liv, vil enhver forandring, som ikke er udløst af næstekærlighed, forblive kortvarig. Muligheden for at give sig selv til andre er i sig selv en gave, der har sit udspring i Guds nåde. Som den hellige Paulus lærer: "For det er Gud, der virker i jer både at ville og at virke for hans gode vilje" (Fil 2,13).

5. Til nutidens mænd og kvinder, der ofte er utilfredse med en overfladisk og stresset tilværelse, og som søger sand lykke og sand kærlighed, tilbyder Kristus sit eget eksempel og udsender sin invitation til at følge ham. Han beder dem, som hører hans stemme, om at give deres liv for andre. Som det fremgår af iøjnefaldende eksempler hos mænd og kvinder, der - uden at skele til egen sikkerhed - ikke har tøvet med at risikere deres liv som missionærer i forskellige dele af verden, er dette offer en kilde til tilfredsstillelse og glæde. Det fremgår også af de svar, som afgives af de unge mennesker, der tilskyndet af troen, har taget imod et kald til præstegerning eller til ordensliv for at tjene Guds frelsesplan; og samme erfaring kendes fra det voksende antal frivillige, som beredvilligt tilbyder sig for at hjælpe fattige, gamle, syge og nødlidende mennesker. For nylig har vi været vidne til en prisværdig demonstration af soli-

daritet med ofrene for oversvømmelser i Europa, jordskælv i Latin Amerika og Italien, epidemier i Afrika, vulkanudbrud på Filippinerne, såvel som med ofre i andre dele af verden, der skæmmes af had, vold og krig.

I disse situationer spiller kommunikationsmidlerne en vigtig rolle, idet de gør det muligt for os ikke alene at identificere os med de lidende og de sørgende, men også at komme dem til hjælp. Til tider er det ikke det kristne kærlighedsbud, men snarere en medfødt evne til have medlidenhed med mennesker, der motiverer vore anstrengelser for at komme andre til hjælp. Selv i sådanne tilfælde nyder enhver, der hjælper nødlidende mennesker, Guds gunst. I Apostlenes Gerninger læser vi, at disciplen Tabitha blev frelst, fordi hun havde gjort mange gode gerninger mod sine medmennesker (jf. 9,36 ff.); og officeren Cornelius opnåede evigt liv i kraft af sin generøsitet (jf. sst., 10,2-31).

For dem, som er "langt borte", kan tjeneste for de nødlidende være forsynets vej til et møde med Kristus, eftersom Vor Herre rigeligt belønner de gode gerninger, som man gør mod sin næste (jf. Matt 25,40).

Det er mit brændende håb, at troende vil finde denne fastetid velegnet til hvor som helst at bære vidnesbyrd om Kærlighedens Evangelium, eftersom kaldet til at øve næstekærlighed er kernen i al sand evangelisering. Til dette formål påkalder jeg Marias, Kirkens Moders forbøn og beder, at hun vil ledsage os på vor fastefærd. Med denne tilkendegivelse meddeler jeg i hengivenhed alle min velsignelse.

Vatikanet, 7. Januar 2003

Hun inviterer til at søge Gud i stilhed

Fortsat fra side 1

Søster Emma Martensen er ikke i tvivl om årsagen til den store søgning til retræterne.

- Stilhed er en vældig mangelvare i dag. Verden er så fyldt med støj, og der er næsten ingen pauser i folks liv. Folk siger til os, at hverdagen er så stresset, og at der er så mange ting, der kræver udelukkende oprigtigt søgende kristne mennesker, der kommer, siger Søster Emma. Tidligere var retrætedeltagerne typisk midaldrende kvinder, men i dag kommer langt flere yngre mennesker og også en del mænd på retræterne. Samtidig kommer deltagerne fra mange forskellige kirkesamfund. Ikke mindst det økumeniske aspekt ved, at både katolikker og lutheranere søger stilheden i fællesskab, optager søster Emma.

- Du kan ikke finde dig selv og Gud, hvis du ikke gør dig stille en gang imellem, siger søster Emma.

At det blev den 72-årige Emma Martensen, der sammen med et par medsøstre begyndte at arrangere retræter for lægfolk i Danmark, er ingen tilfældighed. Søster Emma Martensen har haft et usædvanligt liv. Hun er uddannet som både klinisk psykolog og lærer, og har desuden haft ledende stillinger inden for Sankt Joseph Søstrene i Danmark, ligesom hun i mange år har rejst rundt i verden som vejleder for Sankt Joseph Søstrenes Ordenssamfund, der tæller 13.000 søstre på verdensplan. I dag udgør hun sammen med tre andre søstre leder-teamet for retræterne og fungerer som åndelig vejleder for søgende mennesker.

Økumeni i praksis

For søster Emma var retræterne også et personligt ønske om at forene en psykologisk indsigt med rollen som åndelig vejleder. Efter et kursus i Chicago i 1980'erne blev hun yderligere bekræftet i, at det var en rigtig vej at gå. Senere fik hun kontakt til det økumeniske center, Skovhuset, ved Århus, der også var begyndt at afholde retræter for lægfolk, og hun begyndte selv at afholde private retræter. Men først for seks år siden, da en ubenyttet fløj i ordenshuset blev indrettet til retrætecenter, kom der for alvor skred i tingene. At der i de forløbne seks år

også er sket en udvikling i, hvem der deltager i retræterne, gør det ekstra spændende, synes søster Emma.

- En ganske kort overgang kom der folk, der var optaget af det nyreligiøse. Men de fandt hurtigt ud af, at vi ikke kunne hjælpe dem, og at retræterne handlede om noget andet. I dag er det faktisk udelukkende oprigtigt søgende kristne mennesker, der kommer, siger Søster Emma.

Tidligere var retrætedeltagerne typisk midaldrende kvinder, men i dag kommer langt flere yngre mennesker og også en del mænd på retræterne. Samtidig kommer deltagerne fra mange forskellige kirkesamfund. Ikke mindst det økumeniske aspekt ved, at både katolikker og lutheranere søger stilheden i fællesskab, optager søster Emma.

- Ved du hvad, jeg er så glad for det. For det økumeniske arbejde har altid interesseret mig, og jeg har altid inderligt, at der kunne komme den dag, hvor kirkerne kunne blive et, og hvor man kunne respektere hinanden trods forskelligheder. Og der er jo ikke stor forskel i den levende kristendom. Længslen efter Gud er den samme, siger hun.

Tårer er tilladt

Der afholdes ti weekend-retræter om året på Stella Matutina samt en del retræter for særlige grupper eller enkeltpersoner. Når retrætedeltagerne ankommer fredag eftermiddag, indlogeres de på et af de i alt ti gæsteværelser og kan færdes frit i den store have og i retrætecentrets dagligstuer og tekøkken samt deltage i andagtslivet i ordenshusets kirke. Efter en kort præsentationsrunde går deltagerne hver til sit. Herefter forløber dagene i stilhed og bøn. Deltagerne opfordres til at gå ture, læse i Bibelen og være stille for Gud. Under måltiderne spilles dog klassisk musik. Stilheden er ikke altid nem at bære for den enkelte, har søster Emma erfaret. Men hun opfordrer altid deltagerne til at vise respekt for de andres stilhed.

- Hvis vi ser én, der sidder i kirken og græder eller går ude i haven med tårer i øjne-

- Det er meget svært at gå til åndelig vejledning, hvis man ikke dagligt har afsat i hvert fald 20 minutter til bøn. Så der kræves noget, for ellers fører det ikke til nogen ting, siger søster Emma Martensen, der fungerer som åndelig vejleder på Sankt Joseph Søstrenes retrætecenter nord for København.

Foto: Anna-Lise Bjerager

ne, skal vi lade vedkommende være i fred. For vi ved ikke, hvorfor de tårer er der. Om vedkommende er ked af det eller bare er kommet i kontakt med noget, der er meget vigtigt, siger hun.

At den enkelte ikke er helt og aldeles overladt til sig selv under retræterne, sikres dog ved, at retrætedeltagerne tilbydes i alt tre samtaler med en af retrætelederne i løbet af weekenden. Et tilbud som næsten alle siger ja til.

Åndelig vejledning

At være åndelig vejleder for andre mennesker, er noget som søster Emma har praktiseret i mange år. I samtalerne drager hun god nytte af sin baggrund som psykolog. Søster Emma har blandt andet været chefpsykolog på børnepsykiatrisk afdeling på Glostrup Sygehus.

- Fordelen ved at have en psykologuddannelse i ryggen, når man er åndelig vejleder, er, at man lettere kan se, hvis der kommer noget sygt ind. Og det er klart, at hvis vi psykisk ikke er i balance, afspejler det sig også i vores bøn, siger søster Emma.

Hun understreger, at åndelig vejledning går ud på at hjælpe den enkelte til fællesskab med Gud.

- Som åndelig vejleder går man vejen sammen med det enkelte menneske i dets længsel efter Gud og medmennesket. De ting er jo ofte forbundet. For gudsforholdet bygger også på et fællesskab med de andre. Vejledningen skal helst være regelmæssig, og i samtalerne prøver vi at fokusere på, hvordan denne længsel efter Gud kan næres.

- Når man som psykolog har med et andet menneske at gøre, laver man som regel en eller anden form for uskreven kontrakt, der handler om tavshedspligt og regelmæssighed, og at man ikke bare slutter forløbet, fordi det lige pludselig bliver svært.

- I åndelig vejledning gør man lidt det samme. Det er utrolig vigtigt med regelmæssighed, og at den enkelte sætter tid af til bøn. Det er meget svært at gå til åndelig vejledning, hvis man ikke dagligt har afsat i hvert fald 20 minutter til bøn. Så der kræves noget, for ellers fører det ikke til nogen ting. Men hvis man virkelig sætter tid af til bøn, opdager man også ting om sig selv og om sit forhold til Gud, siger søster Emma.

Negativt gudsbillede

En del af de mennesker, som søster Emma har haft i åndelig vejledning gennem årene, har et negativt gudsbillede.

- Hvis man kommer fra en meget streng katolsk baggrund eller en meget streng indre missionsk baggrund, kan man have store problemer i retning af at føle sig uelsket. Men der må man sige til den enkelte: Gud har ønsket dig, og du er kaldt ved navn, og Gud har lagt en plan om, at det skal gå dig godt på langt sigt. Det tror jeg er noget meget vigtigt. Jeg har oplevet nogle enkelte gange, at det har været et helt genbrud for et menneske, der pludselig kan udbrøde: Nu ved jeg det. Nu ved jeg, at Gud elsker mig.

- Hvis der er noget, de fleste mennesker tvivler på, så er det, om de allerinderst inde

er noget værd. De tvivler på, at andre ville elske dem, hvis de virkelig kendte dem, sådan som de var. Det er noget utrolig ejendommeligt ved vores menneskelige psykik. Vi tror hele tiden, vi skal leve op til noget. Men Gud har jo givet os symboler på sin kærlighed. Tænk bare på solen. Den rammer hvert eneste menneske. Du kan blive kærtet af solen, hvis du går ud i den. Hvis du går langs vandet, kan de se solen

spejle sig i vandet, og du får følelsen af være i centrum, fordi solens strime på vandet går med hele vejen. Sådan er Gud. Men vi kan ikke rumme det. Gud har ikke bare skabt mig. "Dannet mine nyrer og vævet mig i moders liv", som der står i salme 139. Gud skaber mig hver dag. Han er med i hele vores livs proces.

Fortsættes næste side

Caritas Danmark søger ny generalsekretær

Da vor generalsekretær har besluttet at gå på pension den 1. september søges hans afløser pr. samme dato. Der bliver tale om en kombinationsstilling mellem de egentlige ledelsesmæssige og administrative funktioner og varetagelse af nogle projektkoordinatorfunktioner for et eller flere projektlande.

Profil:

- god uddannelse, akademisk eller anden tilsvarende uddannelse
- gerne forudgående kendskab til humanitært/udviklingsorienteret arbejde
- ledelseserfaring, gerne fra mindre firma/organisation
- et vist grundlæggende kendskab til økonomi og regnskab
- god formuleringssevne i både skrift og tale. Lyst og evne til at "blande sig" i den offentlige debat om humanitære og udviklingsrelaterede spørgsmål
- fortrolig med EDB på brugerniveau
- beherskelse af dansk og engelsk på forhandlingsniveau, gerne kendskab til fransk og/eller spansk
- tilknytning til Den katolske Kirke og/eller et aktivt kendskab til den katolske kirke
- positiv grundholdning til fremmede kulturer
- åben, kreativ, dynamisk, social

Vilkår:

- tjenestested: København
- løn: statens lønramme 35 uden tillæg, p.t. kr. 31.334,- + pensionsbidrag (10 + 5%)
- ansættelsesperiode: 5 år med mulighed for forlængelse i max. 7 (3+4) år
- tiltræden: 1. september 2003
- nærmere funktionsbeskrivelse: se Caritas hjemmeside www.caritas.dk

Ansøgningsfrist:

Ansøgningen stiles til formanden og skal være sekretariatet i hænde senest den 21. marts 2003 på adressen Vibevej 7 A, 1.sal, 2400 København NV.

Yderligere oplysninger kan fås hos formanden, Jan Lange på telefon 3965 8875

Regler for fastetiden og påsken

Meddelelse
fra biskop Czeslaw

Søndage og påbudte helligdage

Messen og modtagelsen af Herrens legeme og blod er centrum i både den enkeltes og i Kirkens liv. Kirken har derfor forpligtet de troende til at deltage i messen på alle søndage og andre påbudte helligdage (juledag og Kristi Himmelfart). Man bør desuden afholde sig fra alle unødige aktiviteter, der hindrer en i at deltage i messen, i at fejre Herrens dag eller i at få den nødvendige hvile. Har man uden alvorlig grund ikke været til messe, bør man skrifte det, førend man går til kommunion.

Modtagelse af den hellige kommunion

Alle, der har modtaget den første hellige kommunion, er forpligtet til at modtage Alterets Sakramente mindst en gang om året. Har man i årets løb ikke været regelmæssig til kommunion, bør forpligtelsen opfyldes i påsketiden, hvor vi fejrer Kristi død og opstandelse og hans stadige nærvær iblandt os, medmindre der er en rimelig grund til at opfylde den på et andet tidspunkt.

Påsketiden strækker sig fra påskentil og med pinsedag.

Generelle regler for modtagelsen af den hellige kommunion:

1. Det er tilladt at modtage den hellige kommunion to gange på én dag, såfremt det anden gang sker under en messe.

2. Den, der ønsker at gå til kommunion, skal mindst én time før kommunionen afholde sig fra at spise og drikke, bortset fra vand og medicin.

Ældre og syge eller dem, der passer dem,

Skærtorsdag hvor Herren, i kredsen af sine disciple, indstifter nadværen

kan modtage kommunionen uden at faste.

At faste før modtagelsen af den hellige kommunion går tilbage til det 3. årh. Kirken forstår denne faste som en åndelig forberedelse og en måde at vise Alterets Sakramente ærbødighed på.

Bodens sakramente

Er man sig bevidst at have begået en alvorlig synd, er man forpligtet til at skrifte den inden modtagelsen af kommunionen.

Man er i øvrigt forpligtet til at skrifte inden for et år, hvis man har begået alvorlige synder.

Der er ingen forpligtelse til en gang om året at skrifte de mindre alvorlige synder, men Kirken opfordrer os meget til regelmæssigt at gøre brug af bodens sakramente for at vokse i nådens liv.

Årets bodsdage

Alle troende er af Guds lov forpligtet til, hver på sin måde, at gøre bod. For at alle kan være fælles om en bestemt form for bod, har Kirken foreskrevet bodsdage og fastetid, hvor de troende ganske særligt vier sig til bøn, fromhedsøvelser og kærlighedsgeminger, fornægter sig selv ved mere trofast at opfylde deres forpligtelser og ved faste og afholdenhed.

Fredage er bodsdage

Alle årets fredage, hvor der ikke fejres en højtid, er bodsdage. I bispedømmet kan man om fredagen i stedet for at afholde sig fra kød (abstinens) vælge andre former for at markere fredagen som bodsdag, f.eks. ved at afholde sig fra anden føde, fra bestemte drikke eller fra andet, f.eks. fornøjelser, eller ved at øve

særlige kærlighedsgeminger, bede mere og lign.

Fastetiden

Askeonsdag den 5. marts og langfredag den 18. april, som indleder og afslutter fastetiden, er både abstinens- og fastedage til minde om Herrens egen faste, lidelse og død.

At faste betyder, at man højst spiser ét fuldt måltid om dagen og lader de øvrige måltider være et minimum, hvis ikke man helt undlader dem.

I hele fastetiden bør man bestræbe sig på at samle sig mere om alt, der kan fremme ens trosliv, og mere ihærdigt at øve kærlighedens geminger. Man bør om muligt undgå fester og overdrevne fornøjelser, da fastetiden er en alvorens tid. Det gør ikke noget, at vi oplever, at fastetiden har en vis karakter af strenghed, netop fordi vi ønsker at samle os om Jesu lidelse. Så meget desto mere vil vi kunne opleve påskens store glæde, og vort trosliv vil få et dybere indhold.

Hvem er forpligtet?

Personer fra 14 år og opefter er forpligtet af bestemmelsen om, at fredage er bodsdage og askeonsdag og langfredag abstinensdage; fra man er fyldt 18 til man er fyldt 59 år, er man også forpligtet af fastebestemmelserne.

Oliemesse

Messen, i hvilken de hellige olier indvies, finder sted tirsdag den 15. april kl. 17.00 i Sankt Ansgars Kirke.

Kollekten til Det hellige Land, som finder sted Langfredag, anbefales til de troendes gavmildhed, idet det er særligt vigtigt i den øjeblikkelige situation i Israel at vise solidaritet med vore trosfæller i dette område.

København, den 7. februar 2003
+ Czeslaw Kozon

Fortsat fra forrige side

Den åndelige vejledning, som søster Emma og hendes medsøstre praktiserer, bygger på den ignatianske spiritualitet efter Jesuiterordenes stifter, Ignatius af Loyola, der var samtidig med Martin Luther. Søster Emma understreger, at det er en meget jordnær og praktisk orienteret kristendomsopfattelse, der ligger til grund.

- Ignatius var en meget aktiv mand, og han lagde vægt på at komme ud til mennesker og hjælpe dem med at få en relation til Gud. Det er en meget livsnær relation. Der kræves ikke, at den enkelte bruger timevis om dagen i bøn for eksempel. For det kan de fleste mennesker overhovedet ikke overkomme. Men der kræves, at man bliver mere og mere bevidst om, at Gud findes i alle ting: Gud er i et smil. Gud er i et barn. Gud er i sneen og senere i det store mirakel, når

træerne pludselig skyder med knopper igen. Det er for mig at se noget fantastisk.

I skal skelne ånderne

At det spirituelle er kommet på mode i disse år, har søster Emma også erfaret. Hun hilser den nye optagethed af det spirituelle velkommen, selv om hun også kan blive ramt af bekymring, når danskerne sidder klinet til tv-skærmen og følger programmer som "Åndernes Magt", hvor mennesker med spiritisters hjælp kommer i kontakt med deres afdøde. Eller når tusinder af danskere, som det skete for nylig, flokkes til Krop-Sind-Ånd Messe i København for at høre om krystallers helbredende kraft og få aflæst deres aura.

Søster Emma tror, at den nye religiøse søgning dybest set handler om, at det enkelte mennesker længes efter at føle sig accepteret.

- Sagen er bare, at man

kun kan blive accepteret, hvis der er tale om en personrelation til et andet menneske eller til Gud. Men meget af den nye spiritualitet, som vi oplever i disse År, er er fritsvævende. Der er ingen personlig gud bag ved. I mange tilfælde er det en eller anden form for selvrealisation også igennem meditation. Og så kommer selvrelsen. Hvis jeg bare kan nå ind til mig selv, så er jeg selv guddommelig. Så kan jeg frelse mig selv, og måske alle de andre samtidig. Det er i diametral modsætning til kristendommen, for der står vi over for en personlig gud. Ansigt til ansigt, siger hun.

Søster Emma mener, at man bør se det som noget positivt, at vi i vores tid forstår Det Nye Testaments ord om at skelne mellem Guds Ånd og de onde ånder på en helt ny måde.

- Jeg siger ikke, at alt nyreligiøst er af det onde. Men vi må sige med Paulus, at

man skal kende Ånden på frugterne. Samtidig må vi klart erkende, at vi ikke kan hjælpe alle. Vi må stole på, at Gud ved, hvordan han vil føre alt dette frem til målet.

Et liv med Gud

Søster Emma kan snart se tilbage på 50 år i Sankt Joseph Søstrenes Ordenssamfund. For hende er det en ubetinget glæde at se tilbage på et liv i Guds tjeneste.

- Det har betydet alt for mig at være Sankt Joseph søster. Allerede da jeg var 21 år, havde jeg den meget stærke følelse, at jeg gerne ville følge Kristus så totalt som muligt. Jeg gik i skole hos Sankt Joseph søstrene, og jeg talte med min åndelige vejleder, som jeg havde på det tidspunkt, om at gå ind i ordenen. For ham lød det helt rigtigt, og det gjorde mig simpelthen så glad. Jeg gik hjem og sagde det til mine forældre, og de blev heldig-

vis også glade. De var jo heller ikke uvante med det. Min bror (biskop Hans Martensen, red.) havde allerede på det tidspunkt fået kald til at blive præst. Derefter havde jeg et år, hvor jeg var som nyforlovet. Alting blev anderledes. Duftene var stærkere, og fuglene sang så vidunderligt.

- Det har været et fællesskab med de andre søstre, hvor man kan tale om alting. Der er naturligvis nogen, man taler bedre med end andre. Men man lærer at forsone sig og få slebet de værste kanter af ligesom i et ægteskab. Der har jeg da helt sikkert stadig meget at lære. Men jeg har følt mig på min plads, og jeg har altid følt, at det var rigtigt, siger søster Emma, der ikke ser mørkt på fremtiden. Det ville være imod hendes natur og hendes tro. Men når det gælder det ordenssamfund, som hun har tilhørt i hele sit voksenliv, er det svært at bevare optimis-

men. I dag er der kun cirka 70 Sankt Joseph søstre tilbage i Danmark. De fleste i alderen 70 til 90 år.

Overlader til Gud

- Det er klart, at det er en sorg, at min orden går tilbage. Både en bekymring og en sorg. Men i bønnen ved jeg, at der ikke skal være nogen bekymringer. For hvis Gud ønsker, vi skal fortsætte, og hvis der stadigvæk er brug for os i Kirken, er jeg sikker på, at der også kommer nye kald. Det kan også være, at der opstår nye ordner, der måske har fingeren mere på pulsen. Det må så være på den måde. Så må man sige: Jamen, vi har virkelig gjort en stor indsats, siger søster Emma.

Og indsatsen fortsætter. Den næste retræte for mennesker, der søger stilheden, er planlagt i begyndelsen af marts. Der er stadig en enkelt plads ledig.

Pacem in Terris 40 år

I Pacem in Terris - Fred på jorden - pegede Johannes XXIII på fire vigtige forudsætninger for fred

I sit budskab til verdensdagen for fred 2003 koncentrerede Johannes Paul II sig om "Pacem in Terris", fortæller presbureauet Zenit. Paven mindede her om fire forudsætninger for fred, som Johannes XXIII havde fremhævet i rundskrivelsen fra 1963: sandhed, retfærdighed, kærlighed og frihed. Her - 40 år efter - er de mere aktuelle end nogensinde.

Hvis et samfund skal være styret på en måde, der respekterer menneskets værdighed, må det være grundlagt på sandhed, fastslog Johannes XXIII. Han henviste her til Pauli ord: "Læg løggen bort og tal sandhed med hinanden!" (Ef 4,25).

Respekt for andre

At holde sig til sandheden udtrykker anerkendelse af andre menneskers rettigheder. Det afspejler også en vilje til at opfylde sine forpligtelser over for dem.

Men et samfund, der er grundlagt på sandhed, skal også blive til virkelighed gennem retfærdighed, skrev Johannes XXIII. Det opnås, når vi reelt respekterer andres rettigheder og opfylder vore pligter overfor dem. Kun på den måde vil folk blive ledet af retfærdighed i deres sociale relationer.

Men dette sociale liv - fastslog rundskrivelsen videre -

skal også "besjæles af en sådan kærlighed, at den får én til at føle andres behov som sine egne og gør det muligt at dele sine ejendele med andre og stræbe efter at gøre alle mennesker lige i verden."

Det sidste af de fire begreber, frihed, kommer i spil, når samfundets medlemmer vælger midler til deres handlinger. Sådanne midler skal være "forenelige med de enkelte medlemmers værdighed, når de - udstyret med fornuft - påtager sig ansvaret for deres egne handlinger."

Åndelig virkelighed

Samspelet mellem disse fire faktorer betyder, fortsatte Johannes XXIII, at vi først og fremmest kan tænke på samfundet "som en åndelig virkelighed." Det er åndeligt i den forstand, at dets medlemmer tager del i sandheden og sammen higer efter "åndens værdier", medens de samtidig deler "verdens sunde glæder".

Denne fælles deling indebærer, at folk bringer "alt det videre til andre, der er bedst hos dem selv," og "at de drager fordel af deres næstes åndelige rigdom." De åndelige værdier, der opstår sådan, vil til gengæld styre samfundets handlinger. Det gælder både kultur, økonomi og lovgivning samt andre elementer, som menneskelivet består af.

Men, advarede Johannes XXIII, sociale relationers forankring i sandheden er ikke alene baseret på gensidig enighed. Den sociale orden finder snarere "sin kilde i den sande, personlige Gud. Han er den øverste sandhed, det højeste gode, og som sådan den dybeste kilde. Det er fra den, det menneskelige samfund, hvis det skal være rigtigt, kreativt og menneskeværdigt indrettet, suger sin oprindelige og uforfalskede livskraft."

Fører folk til Gud

Pave Johannes XXIII erklærede videre, at handlinger, der bygger Gud, vil føre folk til Den Almægtige. Bekymringer vedrørende rettigheder og pligter vil blive vurderet i lyset af de åndelige værdier. Derved kan man opnå et bedre kendskab til Den sande Gud, som er personlig og grænseoverskridende. Og derved kan de bånd, der binder mennesker til Gud, blive til det solide grundlag og højeste mål for deres liv.

Den tredje dyd: kærligheden, gennemgår rundskrivelsen under synspunktet "solidaritet". Johannes XXIII anbefalede, at staterne forener deres ressourcer. Myndigheder er ikke til, forklarede han, "for at spærre mennesker inde bag deres egne landes grænser, men primært for at beskytte staternes fælles gode, som i sandhed ikke kan adskilles fra hele den menneskelige families fælles gode."

Pave Johannes XXIII.

Arkivfoto

Men, skrev han, hvad der er gavnligt for nogle, kan være skadeligt for andre. Så når den gensidige hjælp ydes, "må der udvises stor omhu" for ikke at volde fortræd.

Må bevare friheden

Rundskrivelsen vendte sig endelig mod den fjerde dyd: frihed, og opfordrede landene til at undgå enhver handling, som består i uretfærdig undertrykkelse eller utilbørlig indblanding. En hvilken som helst hjælp, som gives til fattigere lande for at hjælpe dem til økonomiske udvikling, skal gives "på en måde, der garanterer, at landene bevare deres frihed."

Oversat og bearbejdet af
Carla Bennati Schou

Vil du vide mere, kan du finde en oversættelse af *Pacem in Terris* på biblioteket samt (til norsk) på bispedømmets hjemmeside www.katolsk.dk.

KORT NYT

Spæk-Pateren er død

Præmonstratenserpræsten Werenfried van Straaten, også kaldet Spæk-Pateren, er død 90 år gammel. P. van Straaten blev kendt i mange lande for sit initiativ Kirche in Not, der i mange år efter 2. verdenskrig ydede en enorm hjælp til Kirken i Østlandene og gennem den til mennesker i nød. Efterhånden som behovene ændrede karakter, drejede bstanden mere og mere væk fra spæket og over til andre former for hjælp. Kirche in Not, som årligt modtager over 10.000 ansøgninger, yder således på årsbasis ca. 70 millioner dollars til 8.000 projekter i 144 lande. Også i Danmark har vi nydt godt af hjælp fra p. van Straatens livsværk, idet der både er givet tilskud til sjælesorg for flygtninge, som er kommet hertil, og til bogudgivelser. Således har Kirche in Not finansieret Pastoral-Centrets udgivelse af den lille katekismus "Jeg tror" og af børnebiblen "Gud taler til sine børn".

Spæk-Pateren er blevet betegnet som "den måske største tigger i Kirkens historie" - med den væsentlige modifikation, at han aldrig tiggede til sig selv, men altid til andre. Det gjorde han til gengæld så effektivt, at han vil blive husket længe i mange lande og bispedømmer.

Runde dage

13. marts, pastor Finn Arvé, Sønderborg, 50 år.
21. marts, pater Piet Reijnders, Århus, 80 år
30. marts, pater Leo Kertz, Herlev, 40 års præstetjubilæum

KO ønsker til lykke!

Birgittas fødselsdag i Maribo

I den katolske menighed i Maribo, hvor det første birgittinerkloster i Danmark blev oprettet, gør man af let forståelige grund noget ekstra ud af Den hellige Birgittas 700 års fødselsdag. Men ikke kun menigheden gør sig klar. Byens borgmester har nedsat en arbejdsgruppe, der består af repræsentanter for Domkirkens menighed, Sct. Birgittas Menighed, Birgittinerinderne, Stiftsmuseet, kulturudvalget og byrådet samt borgmesteren selv til at planlægge 700-året. I oktober er hele byen med borgmesteren i spidsen indbudt til stor festmesse i Sct. Birgitta Kirke. Desuden holder sognepræsten, Niels Engelbrecht, og priorinden for det nye kloster i Maribo, som efter alle planer vil være klar til indflytning senest i september, moder Hilaria, et Birgitta Kursus på Magleås (se annonce herom).

Som led i fejringen gennemfører menigheden en valfart til Vadstena i Storebededagsferien. Også andre danske katolikker indbydes til at deltage i valfarten, som starter 16. maj om morgenen med bus fra Maribo. Der vil desuden være opsamling ved Høje Taastrup Station. Hjemkomst samme steder søndag aften den 18. maj.

Indkvarteringen finder sted hos Birgittasøstre og Mariadøtrene i Vadstena, hvor seltagerne også vil få måltiderne fra aftensmad fredag til morgenmad søndag. Resten af måltiderne er for egen regning. Pris for turen: Voksne: 1.500 kr. - Børn: 500 kr.

Tilmelding sker til Sct. Birgitta Kirke, Mariagade 4, 4930 Maribo - telefon 54 75 50 80. I tilmeldingen skal angives navn, adresse, telefon.

Depositum på 300 kr. for voksne og 150 kr. for børn indbetales på Sct. Birgitta Kirkes girokonto: 300-5046 Katolsk Kirke, Maribo. Rejseledere: Carl Erik Christensen og pastor Niels Engelbrecht.

Hen til kommoden - i Tyrkiet

Ifølge KNA har Tyrkiet underskrevet Europarådets protokol vedrørende dødsstraffens afskaffelse.

Protokollen er foreløbig vedtaget i 41 stater, meddeler Europarådet på en forespørgsel. Endnu to lande, Armenien og Rusland, har underskrevet protokollen, men har endnu ikke ratificeret den. Imidlertid gælder det for alle Europarådets 44 medlemsstater, at dødsstraffe de facto ikke længere eksekveres.

Den af Tyrkiet netop underskrevne overenskomst fastslår, at i de implicerede stater er dødsstraf afskaffet i fredstid. Dette vedtog det tyrkiske parlament i begyndelsen af august efter en heftig debat, samtidigt med at man vedtog, at tidligere

idømte men endnu ikke fuldbyrdede dødsstraffe skulle ændres til fængsel på livstid.

Så langt, så godt. Men samtidigt kan Zenit berette, at tyrkiske myndigheder er i færd med en nærmere undersøgelse af en kapucinerpræst dåb af en 26-årig muslim, som havde bedt om at måtte modtage dette sakramente, men som efterfølgende havde vendt sig mod præsten.

Den 70-årige italienske præst Roberto Ferrari, hvis pas er blevet inddraget, har i de seneste 45 år været missionær i Tyrkiet, hvor kapucinerne har adskillige huse og missionsstationer.

En anden kapuciner munk, den 67-årige fader Mario Capucci, som er velkendt med forholdene i Tyrkiet, fortæller, at "Fader Roberto i Is-

kender missionen på grænsen til Syrien døpte en 26-årig ung mand, som - efter en passende forberedelse - havde insisteret på at modtage dåbens sakramente. Imidlertid anmeldte den unge mand missionæren til de tyrkiske myndigheder, som efterfølgende inddrog hans pas og indledte en undersøgelse imod ham", sagde Fader Capucci og tilføjede: "situationen i Tyrkiet er ganske givet meget kompleks, men denne alvorlige begivenhed er særdeles bekymrende." Fader Capucci understregede videre, at "der ikke var tale om, at det var et sagesløst barn, Fader Roberto havde døbt, men et voksent menneske som selv havde givet sit samtykke til dåben."

Selvom forfatningen ga-

ranterer religionsfrihed, er der i virkeligheden et stærkt samfundsmæssigt pres, som modsætter sig konversion fra Tyrkiets hovedreligion, Islam, til Kristendom. I visse regioner bakker lokale myndigheder op bag forfølgelsen af kristne menigheder, hvilket især går ud over kaldæerne.

"Hvorledes kan det gå til, at Tyrkiet kalder sig en sekulær stat samtidigt med, at man indleder undersøgelse mod en præst, der har døbt en konverteret muslim?" spurgte fader Capucci, og han tilføjede: "hvorfor er det ikke tilladt ordensfolk at bære ordensdragt?"

Oversættelse:
Hans Thulstrup

Kvindernes Internationale Bededag

Fredag den 7. marts samles det verdensomspændende økumeniske fællesskab igen - også i Danmark

Af Vivian Tiedemann

Første fredag i marts hvert år er Kvindernes Internationale Bededag.

I løbet af den dag mødes kvinder over hele verden til en økumenisk gudstjeneste, som finder sted i 180 lande. Det er - som der står i målsætningen - en dag, hvor kvinder i fællesskab beklæder deres tro på Jesus Kristus og på verdensplan deler håb og frygt, glæder og sorger, muligheder og behov med hinanden.

Tema på skift

Gennem Bededagen opmuntres kvinder til ikke at leve i isolation, men blive opmærksomme på hele verden. De lærer at lade sig berige af kristne kvinders erfaringer i

andre lande og kulturer, at dele andre menneskers byrder - og at bede for og med dem. Og de bliver bevidste om deres særlige talenter som kristne kvinder og om, hvordan de kan bruge dem i samfundets tjeneste.

Disse målsætninger er sammenfattet i Bededagens motto, der på engelsk lyder: *Informed Prayer, Prayerful Action*, - det vil sige bøn, som bygger på reel viden om andres forhold, og som hører uløseligt sammen med handling - og omvendt.

Temaet for de fælles tekster og bønner, der bruges ved gudstjenesten, bliver udformet af kvinder i forskellige lande. Det går på skift, og i år har kvinder i Libanon valgt temaet "Helligånd, fyld os!"

Gadebørn i Litauen

Under gudstjenesten indsamles en kollekt, som på skift går til bestemte projekter inden for de forskellige kirkesamfund. For to år siden havde Danmarks Katolske Kvinde Forbund på den baggrund mulighed for at kanalisere en støtte på små 35.000 kr. til et gadebørnsprojekt, som Litauens katolske kvindeforbund driver i Vilnius.

Kvindernes Internationale Bededag er den mest udbredte økumeniske bevægelse i verden, og den har den store fordel, at der her

Billedet er fra Nakskov og Kvindernes Internationale Bededag i 2001.

er en konkret opgave at samles om, nemlig tilrettelæggelse af og engagement i den årlige Bededag.

Bededagen har rødder så langt tilbage som til 1887. Her fastsatte presbyterianske kvinder i USA en bestemt dag til bøn for indre mission. Flere andre kirkesamfund i USA sluttede op om dagen, og i 1927 blev bededagen til en international bededag, som vi kender den i dag.

Hovedsæde i New York

Den internationale økumeniske bevægelse har hovedsæde i New York og ledes af et udvalg, som ud over formanden består af 17 medlemmer. De vælges af de delegerede på verdensmødet, som afholdes hvert fjerde år, og tilsammen repræsenterer de både forskellige verdensdele og forskellige trossamfund.

Desuden nedsættes et forretningsudvalg på fire medlemmer. I øjeblikket er formanden for Danmarks Økumeniske Kvindekomité, Inge-Lise Lollike (Folkekirken) medlem af såvel udvalget som forretningsudvalget.

I Danmark er Bededagen blevet fejret siden 1922, hvor Metodistkirkens Kvindeforbund var det første til at tage ideen op, og i årene, der fulgte, tilsluttede kvinder i andre kirkesamfund sig.

I 1967 blev DØK, Danmarks Økumeniske Kvindekomité, stiftet af kvinder fra syv forskellige kirkesamfund, herunder fra den ka-

tolske kirke, der fortsat er repræsenteret med to medlemmer. Formålet med komiteen er at sørge for Bededagens årlige afholdelse og om muligt også tage andre opgaver op i et økumenisk fællesskab. Som det blev sagt på det stiftende møde: "Jesus bad om, at de alle må være ét, og det ord kan stå som motto for denne komité's virke".

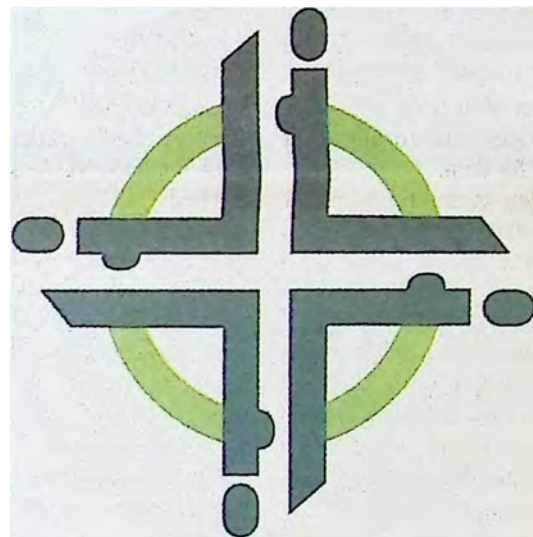
I dag fejres Bededagen op mod 70 steder i Danmark (se oversigten på næste side). Hvert sted forberedes Bededagen af en lokal komité, der består af kvinder fra forskellige kirkesamfund.

Grundig forberedelse

Forberedelsen af en kommende Bededag er grundig. Den første weekend i maj året før indbyder DØK til en såkaldt *Fællesskabets Dag*, hvor man beskæftiger sig med næste års tema.

Denne weekend holdes traditionelt i Svendborg og har sædvanligvis kunnet samle op mod 100 deltagere fra forskellige kirkesamfund. Også *inspirationsdagene*, som finder sted i begyndelsen af året og i år afholdes fem forskellige steder i landet, bør nævnes.

Her er der lejlighed til at stifte nærmere bekendtskab med bededagsbevægelsen i et inspirerende og spændende samvær med kvinder fra andre kirkesamfund. Desuden får man gennem ord og billeder mere viden om det land, som har udarbejdet årets bededagshæfte, og man

Kvindernes Internationale Bededag har et fælles logo, der bruges i alle lande. Det er sammensat af tre symboler: et forenklet keltisk kors; en cirkel, der symboliserer den verdensomspændende kæde af bedende kvinder, og endelig en stiliseret skikkelse i bøn.

for dyber sig i de bibeltekster, der er valgt ud fra temaet.

Fællesskabet vigtigst

Kirkens enhed må fremmes på flere forskellige planer; teologer og kirkeledere må gøre deres, men vi andre må gøre vores ved at søge enheden der, hvor det er muligt. Først og fremmest ved at lære hinanden at kende og dermed få fordomme og forkerte forestillinger om hinanden ryddet af vejen.

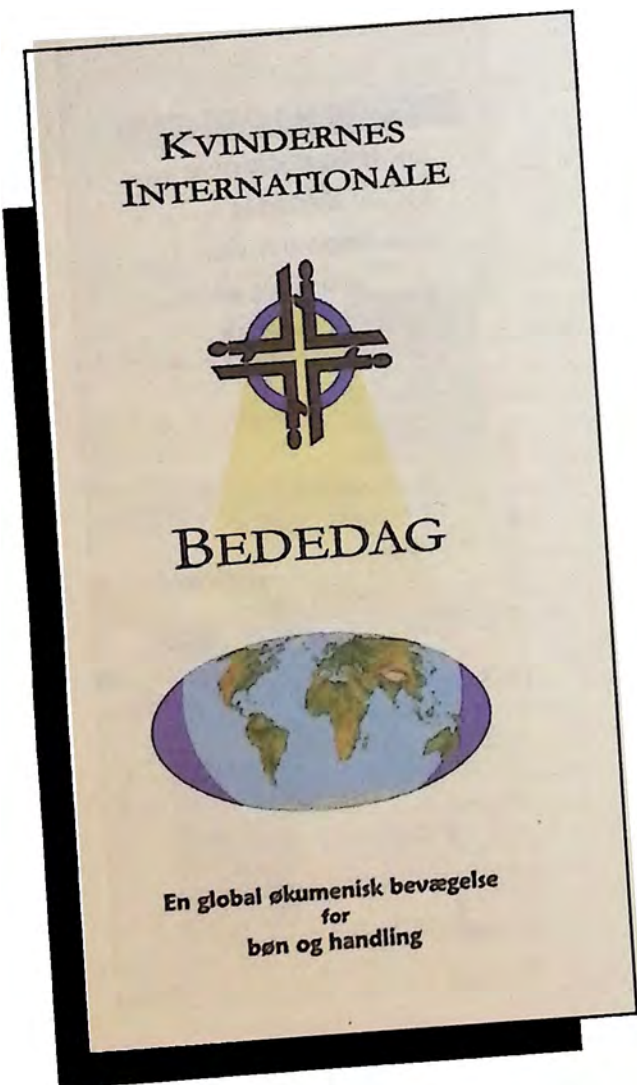
Fællesskabet i Jesus Kristus, der forener os, er langt mere væsentligt end det, der skiller os.

På Bededagen får man rig lejlighed til at gøre erfaringer i et meningsfyldt samvær med hinanden og konstatere,

at en stor del af det, der skiller, bunder i historiske forhold og i en forskellig måde at udtrykke sig på.

Vil du vide mere, kan du låne hæftet "Fællesskab over alle grænser, Danmarks Økumeniske Kvindekomité 1969-1998" på biblioteket. Hæftet, der koster 25 kr., kan også bestilles ved henvendelse til Inge-Lise Lollike, Ringvejen 66, 4900 Nakskov, telefon 54 92 02 90, mail: i.lollike@mail.dk

Liste over steder, hvor bededagen afholdes, findes på næste side.

Silkeborg menighed får besøg fra Italien

Don Pigi Perini fra Milano fortæller om sine erfaringer med ny-evangelisering

Fra den 14. til den 17. marts er der en del aktiviteter omkring Vor Frue Kirke i Silkeborg, da vi får besøg fra Italien.

I de sidste årtier har de forskellige paver gentagne gange peget på behovet for ny-evangelisering og lægfolkets betydning i denne. Ingen er i tvivl om, at det er en af hovedopgaverne for kirken i fremtiden i en sekulariseret verden. Menigheden i Silkeborg vil gerne tage fat på dette og har derfor inviteret *Don Pigi Perini*, sammen med tre andre medarbejdere fra menigheden St. Eustorgio i Milano.

Don Pigi er sognepræst ved St. Eustorgio, og da han og menigheden i Milano i de forløbne år har gjort sig en del erfaringer mht. ny-evangelisering, deler de gerne ud af deres erfaringer til andre. St. Eustorgio er den ældste menighed i Milano, men for godt ti år var menigheden skrumpet sammen til ca. 300 mennesker, selv om den lig-

ger i en storby og dermed har et rigt potentiale. Hvad har de gjort? Menigheden er begyndt at arbejde med cellegrupper, og siden da har de oplevet en stor vækst.

Man prøver at bruge den fordel, en stor gruppe (menigheden) giver, og den fordel en lille gruppe (cellen) har.

Tanken omkring cellegrupper er, at man en aften i ugen samles i en mindre gruppe, cellen, hvor man taler om en bibeltekst, har tid til bøn, man har tid til at komme frem med sine tanker og anliggender. Som lille gruppe har cellen den fordel, at man lettere kan komme i samtale om et emne. Ligeledes er cellen åben for at tage nye mennesker ind, og ofte kan det være nemmere at komme i en lille gruppe frem for en stor.

Søndagen er så tiden, hvor man samles i menigheden, den store gruppe. Ligesom menneskers celler så er det tanken, at cellegruppen skal dele sig og danne nye celler og på den måde vokse.

I dag er menigheden St. Eustorgio en levende menighed på ca. 3.000 aktive medlemmer, hvor alle aldersgrupper er fælles om troen og dens videregivelse.

Det er mit ønske, at så mange som muligt får gavn

Don Pigi Perini der snart kommer til Vor Frue Kirke i Silkeborg.

af besøget. Derfor er alle velkomne til at komme til Silkeborg og møde Don Pigi og teamet fra St. Eustorgio. Vi kan nok ikke overtage cellegruppe systemet, sådan som de bruger det i Milano, men på mange måder tror jeg, at tanken er ganske velegnet for vore forhold her i Danmark, hvor menighedens medlemmer ikke bor tæt ved kirken. Her kunne det tænkes, at man samles i hjemmene og på den måde være til hjælp og støtte for hinanden. Don Pigi's glæde og begejstring er smittende. Og hvem har ikke brug for det?

Program:

Fredag aften: Økumenisk møde med andre kirker fra

Silkeborg. Mødet begynder kl. 19.00.

Lørdag: Møde for alle katolske menigheder, etc. Vi begynder kl. 10.00 og slutter med messe kl. 16.00.

Søndag: Kl. 10.00 Messe, fasteprediken og møde med menigheden i Silkeborg.

Kl. 17.00 Messe og møde i Herning menighed.

Mandag: Møde med præsterne og biskoppen. Mødet begynder kl. 10.00

For planlægningens skyld bedes man tilmelde sig til mødet lørdag på telefon: 86 82 24 15 eller på mail: kaare.vorfrue@get2net.dk

Kaare H. Nielsen
Diakon

Bønnens apostolat

* At Gudsfolket og dets hyrder må blive mere bevidst om betydningen af bodens sakramente, Guds barmhjertige kærlighedsgave.

* At de enkelte kirker i Afrika, stillet overfor nutidens vanskelige situationer, må forstå behovet for at forkynde evangeliet.

Her fejres Kvindenes Internationale Bededag i Danmark 7. marts 2003:

Postnummer, adresse, tidspunkt, kontakt-telefonnummer.

1316, Jerusalemskirken, Rigsgade, kl. 17.00 samvær, 19.00 gudstjeneste, 35 42 76 71

1616, Jesu Hjerter Kirke, Stenogade 4, 1616 København V, kl. 11.30, 33 25 93 40

2100, Sankt Augustins Kirke, huskappellet, Jagtvej 183, 2100 Kbh. Ø, kl. 19.30 (på tysk) 47 17 07 36

3000, Missionsforbundet, Mørdrupvej, Espergærde, kl. 18.00 spisning, 19.00 møde, 49 13 29 94

3300, Frikirken Salem, Missionsforbundet, Havnevej 15, Frederiksværk., kl. 16.30, 47 96 10 21

3400, Apostolsk Kirke, Åmosevej 11, kl. 14.30, 48 26 12 05

3700, Metodistkirken, Østergade 16, 3700 Rønne, kl. 15.00, 56 95 36 41

3730, Indre Missions Hus, Nexø, kl. 14.30, 56 49 24 51

3760, Luthersk Missionsforening, Nybrovej, Østerlars, 3760 Gudhjem, kl. 14.30, 56 49 80 92

4000, Sankt Laurentii Kirke, Frederiksborgvej 11, 4000 Roskilde, kl. 19.30, 46 32 82 13

4220, Pinsekirken, Tåmborgvej 96, 4220 Korsør, kl. 19.00, 58 26 42 02

4300, Holbæk Frikirke, Kikhøj, kl. 19.30, 59 44 00 40

4340, Tølløse Baptistkirkes Krypt, Kvarnløsevej 27A, 4340 Tølløse, kl. 19.30, 59 18 56 39

4700, Frelsens Hær, Østergade 13, 4700 Næstved, kl. 15.00, 55 72 65 48

4800, Sundkirken, kl. 19.30, 54 86 85 10

4900, Skt. Nikolaj Kirke, kl. 14.00, 54 93 24 46

4930, Missionshuset, Museums-gade 15, Maribo, kl. 14.30, 54 78 21 02

5000, Apostolsk Kirke, Thorsgade 40, 5000 Odense, kl. 16.00, 66 10 72 35

5500, Apostolsk Kirke, Teglgårdsparken 22, 5500 Middelfart, kl. 16.00, 64 41 15 08

5700, Metodistkirken, Vestergade 165 C, kl. 17.00, 62 22 01 17

6000, Apostolsk Kirke, kl. 14.30, 75 51 86 33

6230, Baptistkirken, Hærvejen 71, 6230 Rødekro, kl. 19.30, 74 44 18 97

6340, Mariagården, Kollund, kl. 14.30, 74 67 88 98

6800, Evangeliekirken, kl. 16.00, 75 22 56 96

6823, Hos Harald og Elly Søndergård, Østre Alle 23, 6823 Ansager, kl. 14.30 NB: mandag den 10. marts, 75 29 73 44

7100, Apostolsk Kirke, Wor-saaesgade 14, 7100 Vejle, kl. 15.00, 75 85 36 79

7361, Hos Susanne Henriksen, Gyvelvej 22, 7361 Ejstrupholm, kl. 14.30, 75 77 21 09

Søndergade 17, 7430 Vibbjerg, kl. 19.00, 97 13 12 37

7500, Nørrelandskirken, Døsevej 1, Holstebro, kl. 16.00, 97 40 21 89

7700, Missionsforbundet, Dragsbækvej 32 A, 7700 Thisted, kl. 19.30, 97 92 30 12

7760, Hurup Missionshus, Rolighedsvej, kl. 14.30, 97 95 12 30

7790, Hvidbjerg Missionshus, Nørregade, 7790 Thyholm, kl. 14.00, 97 87 18 75

8000, Langenæskirken, Kirkedammen 2, 8000 Århus C, kl. 16.30, 86 19 66 46

8300, Menighedshuset, Bane-gårdsgade 12, 8300 Odder, kl. 16.00, 86 54 06 22

8700, Pinsekirken, Sverigesvej 29, 8700 Horsens, kl. 19.00, 75 89 50 13

8740, Hos Gerda Skov, Søgade 18, 8740 Brædstrup, kl. 14.30 NB: tirsdag 4. marts, 75 75 13 52

8800, Baptistkirken, Tingvej 2, 8800 Viborg, kl. 19.30, 86 62 54 24

8900, Katolsk Kirke, Thorsgade 22, 8900 Randers, kl. 15.00, 86 42 19 43

9000, Apostolsk Kirke, Hadsundvej 75, 9000 Aalborg, kl. 14.30, 98 13 70 12

9300, Sæby Missionshus, Søndergade 38, kl. 14.30, 98 46 72 84

9400, Nørresundby Kirkecenter, Kapelvej 2, 9400 Nørresundby, kl. 14.00, 98 17 31 72

9440, Vadum Kirkecenter (Missf.), Ellehammervej 14, 9430 Vadum, kl. 14.30, 98 24 44 75

9460, Missionsforbundet, Kirke-gade 20, 9460 Brovst, kl. 14.00, 98 23 12 38

9480, Baptistkirken, Hovedga-den 54, Ingstrup, 9480 Løkken, kl. 19.30, 98 88 11 93

9490, Pandrup Baptistkirke, Bred-gade 57, 9490 Pandrup, kl. 14.00, 98 24 51 09

9700, Betaniakirken, Lundebergvej 54, 9382 Tylstrup, kl. 14.00, 98261650

9760, Baptistkirken, Idræts Alle 4, 9760 Vrå, kl. 14.00, 98 98 11 94

9800, Folkekirken, Torvet 4, 9800 Hjørring, kl. 14.30, 98 92 68 84

9830, Præstegården, Vrejlev Klostervej 33, 9830 Tårs, kl. 14.30, 96 25 80 00

9870, Sindal Baptistkirke, Nørregade 26, 9870 Sindal, kl. 14.30, 98 47 31 78

9900, Elimkirken, Rimmensgade 33, 9900 Frederikshavn, kl. 14.30, 98 42 79 85

9940, Hos Else Larsen, Poppelvej 4, 9940 Byrum, Læsø, kl. 14.30, 98 49 12 17

9970, Missionshuset, Agervej, 9970 Strandby, kl. 15.30, 98 48 06 26

9990, Svensk Sømandskirke, Vestre Strandvej 24, 9990 Skagen, kl. 19.00, 98 44 35 46

FR-700, Soli Deo Gloria Kirken, kl. 19.30, (+298) 45 60 30

Bispedømmets

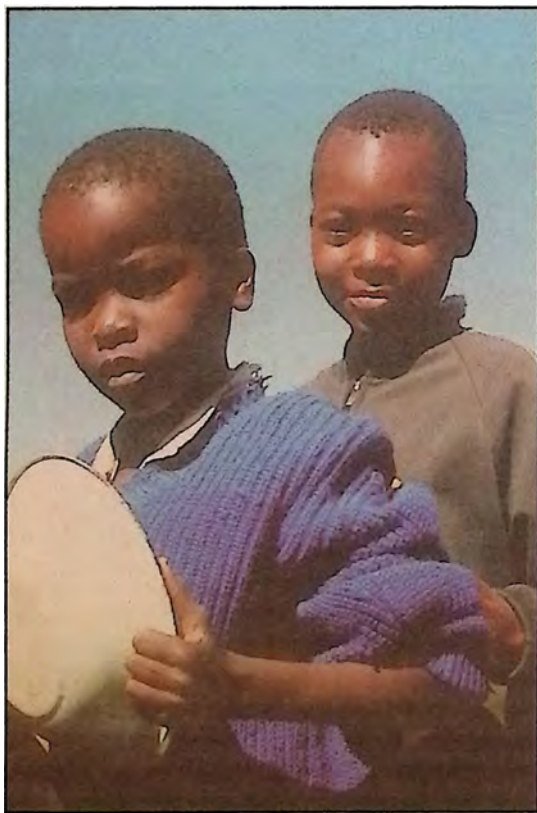
Fasteaktion 2003

Dit bidrag
skaber fornyet håb

Fastetiden begynder askeonsdag og varer 40 dage frem til påskenat. Vi opfordres alle til forberedelse og eftertanke. Det kan vi gøre på mange måder. F. eks. ved at stoppe op på vejen ligesom den barmhjertige samaritaner, så vi kan få øje på vore nødstedte brødre og søstre og dele ud af vor egen overflod.

Brug fastetiden som solidaritet med verdens fattigste! Læg lidt til side hver dag og slut som tidligere år op om bispedømmets fasteindsamling! ».... Giv os i dag vort daglige brød« kommer konkret til udtryk for hver af os ved, at vi på den måde deler brødet med de hungersramte. Disse mennesker vil gennem din faste og gavmildhed få fornyet håb til at klare dagen og vejen. For de hungersramte og fattige på Afrikas Horn og i det sydlige Afrika, betyder dit bidrag overlevelse. Dit beløb er af uvurdelig betydning og vil for disse fattige ikke blot stille deres sult, men også give dem fornyet håb for fremtiden.

God fastetid
René Albeck
Generalsekretær

Bispedømmet Københavns Fasteaktion 2003

Afrika beder:

"Giv os i dag vort
daglige brød"

Caritas Danmark
Giro 404 3979

"For jeg var sulten, og I gav mig noget at spise, jeg var tørstig og I gav mig noget at drikke,..."

Matr. 25.35.38

Grafikeren Kim Brostrøm har tegnet fasteaktionsplakaten, som kan ses i alle katolske kirkers våbenhus og på de katolske skoler.

Hungers-
nød
i Eritrea

Opfordring fra Caritas
Eritreas generalsekretær

På grund af en katastrofal høst vil rundt regnet to millioner mennesker i Eritrea mangle fødevarer i de kommende måneder; det er over halvdelen af befolkningen.

Abba Uqbagaber, generalsekretær for Eritrean Catholic Secretariat, rapporterer her om den øjeblikkelige nødvendighed for indgriben.

Mange af jer kan sikkert huske de forfærdelige billeder af hungerkatastrofen i Etiopien i 1984, som chokerede verden. Jeg kan heller ikke glemme dem. Jeg var der selv.

Dengang var Eritrea en del af Etiopien – uafhængigheden blev først garanteret dem i 1993. Som student hjalp jeg til med katastrofehjælpen som blev koordineret af kirken.

Læs videre side 11

Generalsekretæren for Caritas Eritrea, Abba Uqbagaber.

Vort daglige brød

Afrikas Horn og det sydlige Afrika lider af sult. Indkomne rapporter peger alle i samme retning, nemlig at op mod 16 millioner mennesker er ramt af hungersnød.

De nordiske biskopper har i år fastsat temaet »Vort daglige brød«. Og det er da også nærliggende at Caritas tager denne hungerskatastrofe op både tematisk og projekt-mæssigt.

Vi kristne bør spørge os selv, om det er rimeligt at nogle familier kan spise sig

mætte hver dag mens andre sultner. Det er ikke nok at vi har forståelse for de hungersramte og beder for dem. Vi må også gøre noget!

Mindst to projekter
vil blive støttet

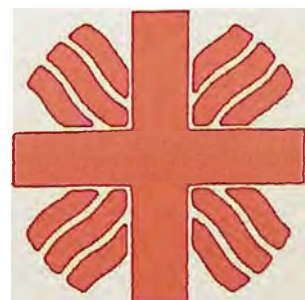
Med fasteaktionen 2003 vil Caritas Danmark støtte et projekt i Eritrea, hvor 40.000 landbofamilier vil nyde godt af indsamlingsresultatet.

Ligeledes vil tusinder af børn – først og fremmest sko-

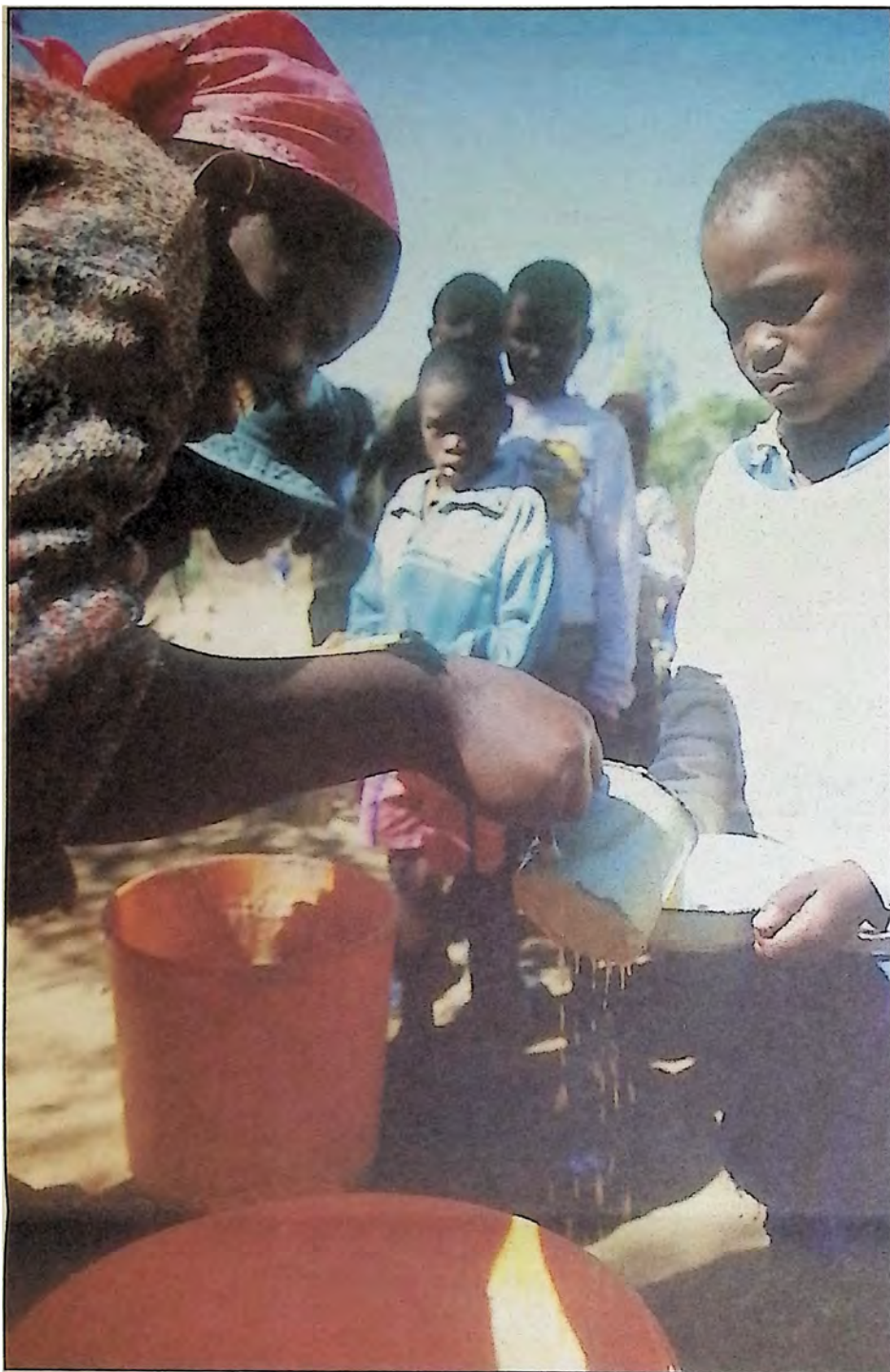
lebørn – i det vestlige Zimbabwe få et nødvendigt dagligt måltid mad.

Girokort til alle

Caritas har i slutningen af februar sendt et brev vedhæftet et girokort til alle katolske husstande. Det er håbet med den nye fremsendelsesform, at bispedømmets fasteaktion bliver et konkret anliggende for alle, oplyser Caritas Danmark.

De fire sider om
bispedømmets
fasteaktion
er redigeret af
Caritas Danmark

Caritas arbejder sammen med kirken i Zimbabwe for at formindske sulten gennem forskellige fødevarerprogrammer. Her er der madudlevering ved en af de mange skolebespisningssteder. Fotos på denne side: CAFOD, Annie Bungeroth.

Kampen for overlevelse

Caritas arbejder sammen med kirken i Zimbabwe om at formindske sulten for de mest udsatte

Månederne mellem jul og påske er den traditionelle periode for hungersnød i Zimbabwe. Den tid på året, lige inden man igen kan begynde at høste, og hvor forrådslagerne fra sidste års afgrøder er ved at være tomme, og hvor folk begynder kampen for at købe mad.

Men i år er hungersnøden langt mere alvorlig, eftersom høsten slog fejl sidste år. I flere områder af Zimbabwe har høstudbyttet de sidste to gange været utroligt ringe.

Caritas arbejder sammen med kirken i Zimbabwe for at formindske sulten gennem forskellige fødevarerprogrammer, som retter sig mod de mest udsatte i samfundet. Sammen med de lokale Caritas'er (CADEC) er der opbygget et netværk af skoler og fødevarerudleveringssteder, som dækker næsten hele Zimbabwe.

Alt i alt når programmet 318.000 mennesker og vil nå endnu flere i de kommende måneder.

Systemet er helt enkelt og alligevel meget effektivt. En tørblanding til grød bliver udleveret til hver skole og fødevarerudleveringssted, hvor så lokale – ofte er det mødrene til skolebørnene – hver dag kommer og laver mad ud af

blandingen og uddeler den, først og fremmest til skolebørnene. For nylig da det blev oplyst, at mange af de bespiste slet ikke fik nogen som helst anden føde, introducerede Caritas højprotein-kiks til skolerne for at berige grøden yderligere med vitaminer.

Maden når ud til de sultne

Mange mødre bringer også deres mindre børn tillige med gamle familiemedlemmer hen til skolerne og fødevarerudleveringsstederne. Sidstnævnte er oftest beliggende under nogle skyggefulde træer ude i bushen.

Herved sikrer Caritas sig, at maden når direkte ud til de yngste, gravide kvinder og ældre. For mange den eneste mad, de får.

Et sådan fødevarerudleveringssted er Empaneni Primary School nær ved Bulawayo i Vest Zimbabwe.

»Området er meget fattigt og tørt,« siger Fader Tshabalala, som er den lokale præst. Situationen har været kritisk i flere måneder. Når vi kommer ind i deres boliger, siger familieme, de ikke har fået noget at spise i tre eller fire dage, oplyser han.

De fleste mennesker i det område er afhængige af deres

egne afgrøder, og kun få er i arbejde. Men selv de, som er heldige nok til at have jobs, kæmper for at overleve, fordi fødevarerpriserne er skyhøje. Regeringens uddeling af majs er langt fra tilstrækkelig til at kunne dække nøden hos den sultne menneskemængde, og fremtiden ser truende ud for over halvdelen af befolkningen.

»Folk har ikke noget håb længere, og de har mistet modet,« siger Fader Tshabalala. »Inden fødevarerprogrammet startede, så vi, hvordan børnene led. En overgang havde vi en masse børn, som besvmede af sult, og som af den grund ikke kunne deltage i skolegangen.« Nu får børnene i det mindste et måltid om dagen, så skolegangen kan blive genoptaget, tilføjer han.

Kritisk tid

Her og nu er det en meget kritisk tid for Zimbabwe, da den næste høst nærmer sig. Mange var sidste år ikke i stand til at få såsæd og de, som fik, var nervøse for, om der ville komme tilstrækkelig med regn, så høsten kunne blive god.

En kombineret effekt af HIV og hungersnød har også haft en ødelæggende virkning, fordi mange er for syge, eller har travlt med at tage sig af de syge, så de ikke har tid og mulighed for at passe deres marker.

I Zimbabwe er cirka en ud af tre HIV positive. Støtte fra katolske organisationer og kommuniteter fra hele den industrialiserede verden har hjulpet mange mennesker igennem krisen.

Fødevarer kommer nu frem til de mennesker, som har mest behov – via det katolske netværk af bispedømmer og sogne; men slutningen på krisen er ikke i sigte. Selv om dette år skulle bringe et godt udbytte til dem, der fik sået, er der alt for mange, som ikke kan høste.

Så folk i Zimbabwe vil fortsat have brug for vores hjælp og støtte lang tid fremover.

Nogle baggrunde for sultkatastrofen i det sydlige Afrika og på Afrikas Horn

De seneste tre år har landene i det sydlige Afrika haft meget uberegnelige vejrforhold: tørke, cykloner og flodbølger. Men vejrforholdene er ikke den eneste grund til, at millioner af mennesker nu er ramt af hungersnød.

FNs Verdensfødevarerprogram, WFP samt store humanitære organisationer såsom Caritas, angiver fire grunde til den voldsomme stigning i fødevarerkatastroferne.

– Den økonomiske politik i Afrika har bidraget til, at krisen forværres. Et eksempel er Zimbabwe. Mange af

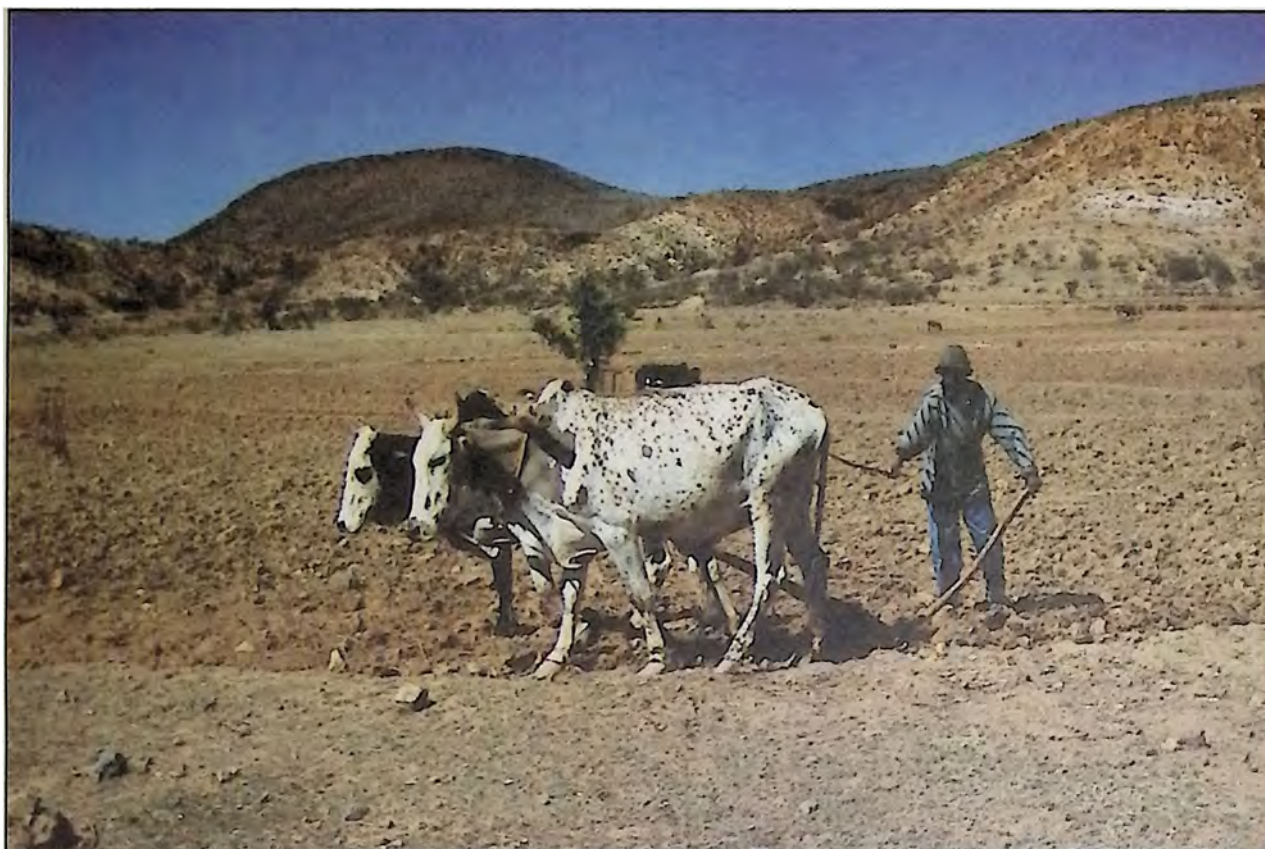
landene må desuden betale store lån tilbage til det rige Vesten. Gældsbyrden betyder, at landene ikke kan udvikle sig og derved komme ud af fattigdommen.

– Politiske og etniske overgreb som man ser det i Sudan, Burundi, Elfenbenskysten og Den demokratiske Republik Congo.

– Det første, AIDS-ramte spørger efter, er ikke medicin, ikke penge, men mad til deres familier, mad til deres sultne børn. Mange AIDS-ramte er ikke i stand til at passe markerne på grund af deres sygdom. AIDS er nu en

større trussel end malaria. 30 pct. skønnes at have AIDS i det sydlige Afrika.

– Den fjerde årsag er vejret, der har 'opført' sig abnormt. I de seneste år er der uddelt megen nødhjælp i form af fødevarer på grund af vejret. Der er kommet betydeligt mindre regn for dette års afgrøder i sydlige Afrika og flodbølger andre steder. Fænomenet El Niño vil betyde mindre regn for dette års afgrøder i det sydlige Afrika og oversvømmelser andre steder.

Eritrea er ét af de værste tørkeramte lande i Afrika. Landet er forvejen på knæ efter opslidende krige med nabolandet Etiopien. Fotos: Knud Kluge.

Hungersnøden truer i Eritrea

Hungersnøden truer i Eritrea. Mængden af nedbør er ikke pålidelig og varierer meget fra år til år. De magre jorder og de lav-teknologiske dyrkningsmetoder betyder, at der i årene med sparsom nedbør ofte er et voldsomt formindsket høstudbytte.

Tørken i Eritrea i 2002 er den værste, man har oplevet i mere end to årtier, og det anslås, at landet i gennemsnit har fået mindre end 25% af den normale nedbør. Dette har medført, at høsten næsten overalt er slået fejl, og at man kun har produceret mindre end en tiendedel af, hvad man har brug for i 2003.

Prisen på et kilo sorghum, som er den vigtigste fødevarer i Eritrea, er steget med over 70%, og det er noget, der kan mærkes i husholdningsbudgettet hos de fattigste eritreanske familier. Mange forsø-

ger desperat at skaffe penge til mad ved at sælge deres okser og geder. Alligevel kan det allerede nu ses af statistikkerne, at op mod 40 pct. af børn under fem år lider af underernæring, og mange hundredetusinder i Eritrea er i umiddelbar fare for at dø af sult og sultens følgesygdomme.

Hvad kan der gøres?

På kort sigt er det afgørende at sætte ind med fødevarerhjelpe til eritreanerne. Tørken og den fejlslagne høst betyder, at der er behov både for

generel fødevarerhjelpe til hele befolkningen, samt for supplerende fødevarerhjelpe til de mest udsatte og svage grupper såsom børn, gravide og ammende kvinder, syge og handicappede, samt ældre mennesker.

WFP og andre internationale hjælpeorganisationer planlægger et omfattende generelt fødevarerprogram i Eritrea, mens Caritas Eritrea, sammen med bl.a. Caritas Danmark, har planlagt at distribuere supplerende fødevarer til de mest udsatte grupper.

Samtidigt er det dog nødvendigt at tænke på, hvorledes man kan bidrage til, at disse sultkatastrofer i fremtiden bliver mindre hyppige.

Een måde, hvorpå man på længere sigt kan mildne konsekvenserne af sådanne tørre år, er at gøre landmanden i stand til at udnytte naturens sparsomme nedbørsmængder mere effektivt. Dette kan f.eks. gøres ved at etablere kunstvandingsystemer i form af små dæmninger, overrislingskanaler og håndpumper.

Eritrea på randen af en katastrofe

Forsat fra side 9

Næsten to årtier senere er jeg leder af katastrofehjælpen hos Eritrean Catholic Secretariat, og hvor landet står overfor hungersnød endnu engang.

Mennesker ankom dengang halvdøde til fødevareruddelingscentre, efter de havde gået op til 20 kilometer for at finde noget at spise.

Jeg er bange for, at Eritrea igen står på randen af samme katastrofale udvikling.

I nogle fjertliggende områder er folk allerede begyndt at forlade deres hjem i forsøg på at finde føde. De har været nødt til at sælge deres husdyr, og de dyr, som ikke er blevet bragt til markedet, falder nu syge om på grund af mangel på føde og vand. Priserne på kvæg er halverede, mens priserne på fødevarer er fordobled. Rundt regnet kan salget af en ko nu kun dække mad til omkring tre uger. Meget snart vil der slet ikke være noget tilbage.

I år 2000 havde Eritrea også fødevarer mangel, men slet ikke som nu. I årene før havde Eritrea og Etiopien udkæmpet bitre grænsestridigheder, som stadigvæk har store konsekvenser for vores land. Der er endnu omkring 200.000 unge mænd, som er indrullerede som grænseposter, og som ellers kunne have været behjælpelige med at forsørge deres familier. Selv nu hvor krigen er forbi, forhindrer landminer mange mennesker i at vende tilbage til deres hjem.

Jeg er bange for at komme til at se det samme, som jeg

så for 10 år siden. Dengang hjalp jeg med at uddele fødevarerhjelpe i et overvejende muslimsk område i Nordetiopien. Jeg så mange børn dø af sult, hvis forældre ikke havde andet at give dem undtagen den mad, der var udleveret af hjælpeorganisationerne.

Den katolske Kirke i Eritrea har udsendt en katastrofepæl til hele Caritas-netværket på 18 mio. kr. Der er allerede givet lovning på større beløb.

Via vores 30 klinikker rundt omkring i landet har vi til hensigt at skaffe yderligere mad til 40.000 af de mest udsatte i Eritrea – småbørn, gravide mødre og gamle. For at takle manglen på drikkevand vil vi gå i gang med at reparere håndpumper og borehuller. Såsæd vil blive uddelt til 40.000 landbrug i god tid inden næste såning.

Vores nabo Etiopien står også over for en alvorlig fødevarerkrise, og i Eritrea er vi bekymrede for, at vi vil blive overskyggede af Etiopien. Eritrea er et helt nyt land, og sammenlignet med Etiopien, meget lille. Men den procent af vores befolkning, som står over for en hungersnød, er meget større og således omfanget af katastrofen større.

Mine medborgere i Eritrea og jeg vil bede jer om ikke at glemme os. Samtidig med, at vi er meget taknemmelige for, hvad der allerede er blevet gjort for at hjælpe os, har vi yderligere brug for jeres støtte for at forhindre hungersnødens svøbe i at ramme dette nye, men hårdt prøvede land.

Giv dem i dag det daglige brød!

40.000 landbofamilier får hjælp fra fasteaktionen

Caritas Eritrea vil hjælpe 40.000 landbofamilier i de vigtigste landbrugsdistrikter i Eritrea (Gash Barka og Debub) med at etablere kunstvandingsystemer. Ligeledes vil man hjælpe landmændene med at købe ny såsæd til

udplantning i foråret 2003, da mange familier allerede på grund af fødevarer manglen har været nødt til at spise det korn, der ellers var gemt til dette formål.

Caritas Danmark ønsker at støtte projektet med 250.000

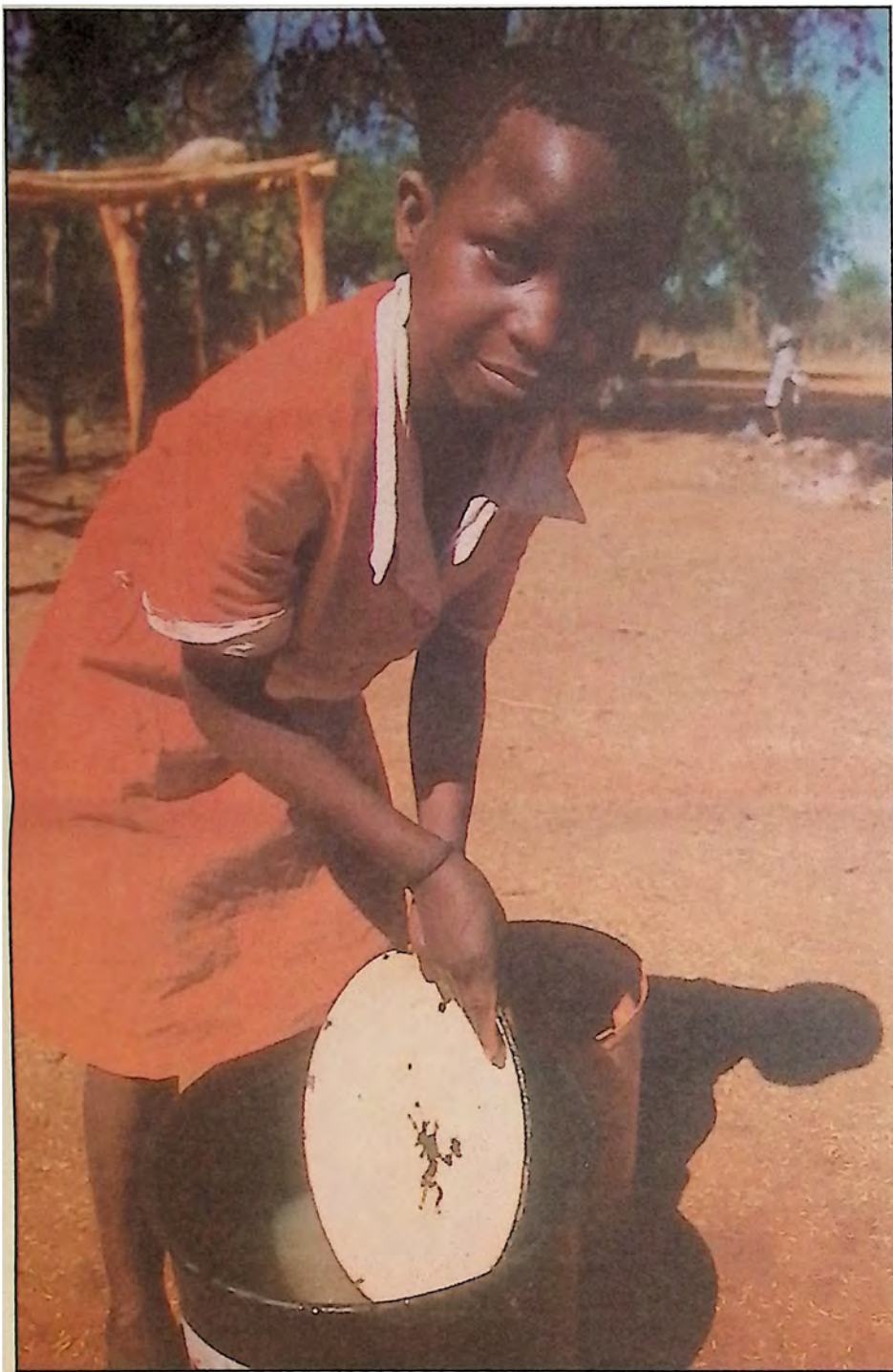
kr. af de midler, som danske katolikker forhåbentlig indsamler i forbindelse med Fasteaktion 2003 "Vort daglige brød". Det er et projekt, der minder os danskere om, at det stadig ikke er alle i verden, der kan tage det daglige

brød som noget selvfølgeligt, men at det på den anden side er muligt at gøre noget konstruktivt for at mindske risikoen for sultkatastrofer blandt jordens mest fattige og udsatte mennesker.

Bispedømmets

Fasteaktion 2003

Lærerne i skolen har fortalt os, at folk i Europa giver penge og hjælper os, så vi kan få grød. Jeg kommer nok aldrig til at møde de mennesker, men jeg vil alligevel gerne sige tak til dem. Uden deres hjælp, ville jeg slet ikke få noget som helst at spise, og så ville jeg jo heller ikke være i stand til at gå i skole.

9-årige Lindiwe fra Zimbabwe

Uden jer ville jeg ikke få mad

Mit navn er Lindiwe Sibandada, og jeg er ni år gammel. Jeg bor sammen med mine fem ældre brødre og min mor, et sted som hedder Gina Mundi i Zimbabwe.

Vi bor på landet, og min mor dyrker al den mad, vi spiser. Sidste år regnede det ikke nok til, at planterne kunne vokse, så de døde allesammen. Så havde vi slet ikke noget mad.

Som regel spiser vi en klistret grød, en tyk hvid pasta lavet af majs, men i år er der ikke nok til os allesammen. Ikke engang i forretningerne kan man altid få mel-klister mad, men det er også dyrt at købe for min mor.

Aldrig nok til os alle

Sommetider kommer der en lastbil til den nærmeste landsby med nogle sække majs, men der er aldrig nok til os alle.

Hver gang min mor hører, at en lastbil vil komme med noget mad, går hun derhen, og venter på den. Når den så endelig kommer, er der altid en masse andre sultne, som også venter; tit kommer mor hjem uden at have fået noget.

Hver dag går min mor ud for at se, om hun kan finde et eller andet slags arbejde, så hun kan skaffe nogle penge til mad. Men det er meget svært,

fordi der er en masse andre, som også er på jagt efter de få jobs, der er; de har heller ikke nogle penge.

For sulten til at kunne komme i skole

Tidligere måtte jeg holde op med at gå i skole, fordi jeg var for sulten. Når jeg skal i skole, er jeg nødt til at gå hjemmefra, inden det bliver lyst, fordi det tager mig mere end to timer at gå de 10 kilometer, der er til skolen. Nogle af mine venner besvmede i skolen, fordi de var alt for sultne. Andre faldt bare i søvn i timen, fordi de var for svage og trætte til at følge med.

Nogle gange gik jeg ud med mine brødre for at finde bær og blade og rødder, som vi kunne spise istedet for at gå i skole. Der, hvor vi bor, er der nemlig meget tørt, men der kan godt vokse nogle vilde planter, som vi kan spise.

Mor hjælper med madlavning

Nu går jeg i skole igen hver dag, fordi vi til frokost får noget grød og nogle kiks. Sommetider kommer min mor hen til skolen og hjælper med at lave grøden. Hun laver den udenfor i en stor gryde over et bål og rører i den med en lang kæp. Når maden er færdig, skal vi stille os i en lang række med vores skåle, og vi

får så en skålfuld hver. Vores mødre skiftes til at lave maden til os.

Vi passer meget på ikke at spilde vores grød, fordi det er det eneste, vi får at spise den dag. Der er ikke noget mad hjemme, så jeg får hverken morgenmad eller aftensmad.

Nogle gange giver min mor mig en kop te, inden jeg går i seng, men jeg får ikke noget at spise. Hun er næsten altid ked af det, fordi vi ikke har noget mad, og jeg ved, at det bekymrer hende, hvad der skal ske med os, hvis vi en dag slet ikke kan finde føde. Jeg er også ked af det, fordi jeg er alt for sulten til at lege skjul med mine venner.

Næste gang, vi skal høste, er til april, og så beder vi alle til, at der er nok regn i år til, at planterne kan vokse. Nogle mennesker i vores landsby har ikke nok såsæd, som de kunne plante, så de vil heller ikke få nok at spise i år.

Lærerne i skolen har fortalt os, at folk i Europa giver penge og hjælper os, så vi kan få grød. Jeg kommer nok aldrig til at møde de mennesker, men jeg vil alligevel gerne sige tak til dem. Uden deres hjælp, ville jeg slet ikke få noget som helst at spise, og så ville jeg jo heller ikke være i stand til at gå i skole.

Vær selv med i fasteaktionen

Hele det indsamlede beløb fra fasteaktion 2003 går til de projekter, som er omtalt på disse fire sider af »Katolsk Orientering«.

Formålet med fasteaktionen er ikke kun et spørgsmål om at samle penge ind. Det drejer sig i lige så høj grad om en holdningsbearbejdning, hvor anliggendet er en ændring af vor måde at være

på over for vore brødre og søstre i fattigere dele af verden.

Fasteaktionsplakat

Det er på denne baggrund de fire sider i »Katolsk Orientering« er redigeret. Caritas Danmark har ladet trykke en plakat, som er sendt til samtlige menigheder og de 22 katolske skoler i hele landet.

Det er vort håb, at plakaten hænges op på centrale steder i menigheden og på skolerne.

Caritas Danmark har også udgivet nogle løsbladsark »Fasteaktion 2003«, som er beregnet for skoleelever; der fokuseres på projektet i Zimbabwe, temaet og fastetiden uddybes mere end disse fire sider tillader; det er sendt til alle 22 katolske skoler og til

menighederne til brug for undervisning.

Det er også muligt at hente oplysninger om fasteaktionen på Caritas Danmarks hjemmeside: www.caritas.dk

Sparebøsse

Caritas Danmark tilbyder igen i år den lille sparebøsse, som kan fyldes, ved at man igennem fastetiden lægger

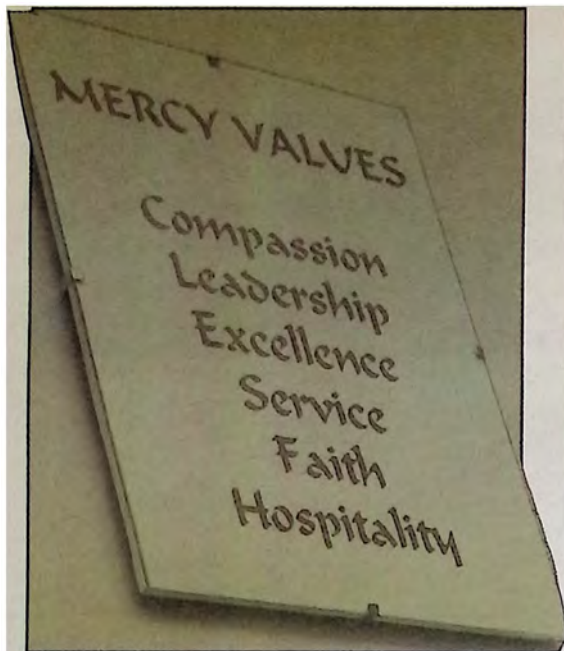
lidt til side. Den kan fås ved henvendelse i menigheden eller hos Caritas Danmark.

Girokortet er på vej til hver katolske husstand i Danmark. Denne gang er det udformet som et brev med tilhørende girokort. Skulle du mod forventning ikke have modtaget det, kan du benytte et almindeligt girokort og tilføje »Fasteaktion 2003«.

Caritas Danmark har sekretariat på Vibevej 7 A, 2400 København NV. Kontoret har åbent mandag til fredag mellem kl. 9-16 på 38103049. Email: caritas@caritas.dk

Katolske gymnasier mere katolske i USA

Værdierne på McCauley High School, Cincinnati

Niels Steensens gymnasium vil samarbejde med amerikanske gymnasier

Af Richard Sprengers og Dorthe Enger

I dette efterår rejste forfatterne af denne artikel, viceinspektør i hovedskolen, p. Richard Sprengers SJ, og ledende inspektør i gymnasiet Dorthe Enger, fjorten dage til USA for at undersøge mulighederne for at etablere et samarbejde med katolske gymnasier i USA.

Skolernes katolske profil står stærkt og selvfølger i et miljø, hvor katolikker ikke er et lille mindretal som i Danmark.

Flertallet af ansatte og elever er katolikker, men andre konfessioner er også repræsenterede og bliver værdsat som vigtige inspirationskilder.

Nogle af skolerne hører under bispedømmet og sognet. Andre er grundlagt af forskellige ordener som benediktinerne, the Sisters of Mercy, marianisterne, the Sisters of Charity, the Xaverian Brothers og jesuitterne. Hver skole har sin egen at-

mosfære. Den mest iøjnefaldende forskel er, at ordensskolerne har regional betydning, en stor campus og et omfattende sportsprogram. De ligger oftest uden for byen, hvorimod sogne- og bispeskolerne er mindre og lokalt funderede.

Katolske symboler

Skolernes centrum er kapellerne, som er rummelige og moderne indrettet. Overalt i bygningerne understøttes den religiøse profil dels gennem symboler som kors, statuer og skulpturer, dels gennem opslag, der i stikordsform minder eleverne og de ansatte om skolens værdigrundlag.

Obligatoriske retræter

Af religiøse aktiviteter er der, foruden messer socialpraktik og retræter. Socialpraktikken - "community service" - og retræterne er obligatoriske. De offentlige skoler har også "community service."

På Seattle Preparatory School er der oprettet et helt kontor for pastorale aktiviteter.

Her er der ansat seks lærere på halv tid. De er ansvarlige for liturgi, retræter og specielle hjælpeaktioner som f.eks. støtte til en tysk partnerskole, som havde lidt under oversvømmelserne i år. Kontoret er hele tiden åbent,

og eleverne deltager i organisering af aktiviteterne.

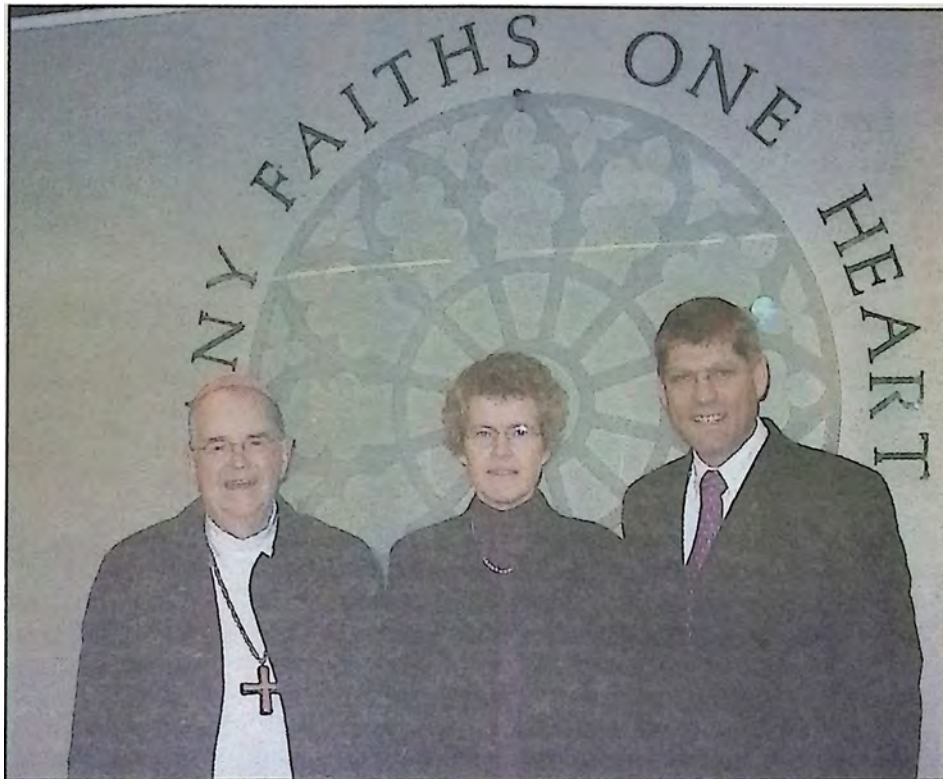
Vi overværede undervisning på de to af de tre jesuiterskoler, vi besøgte. Som hos os eksperimenteres der med forskellige undervisningsformer. Der er tværfagligt samarbejde - "team teaching." Seattle Preparatory School har i 25 år i deres "Collegio Program" samlæst flere af de humanistiske fag. For at skabe de bedste rammer for dette er en hel bygning blevet rejst til dette formål. Der er indrettet store klasseværelser med plads til 50 elever og mindre rum, hvor eleverne kan arbejde i grupper med projekter. To lærere, f.eks. engelsk- og samfundsfaglæreren er så sammen om holdet.

Videnskab og religion

Darwin var ikke bandlyst fra pensum på nogle af de skoler, vi besøgte i USA. På de tre jesuiterskoler, vi besøgte, men også på de andre katolske skoler, var videnskaben forbundet med det åndelige verdensbillede.

Renæssancens og oplysningstidens store fortjeneste var, at det blev muligt at differentiere den ydre og den indre verden, som er forudsætningen for at kunne drive videnskab. Dette projekt med dens optimisme med hensyn til menneskets muligheder - humanismen - var ikke i sin oprindelse løstrevet fra en religiøs kontekst. Antropocentrisme og teocentrisme stod ikke i modsætning til hinanden.

For filosofen Descartes og for videnskabsmanden Niels Steensen var videnskaben således en måde, hvorpå mennesket kunne komme nærmere Gud. Jo mere man erkendte fornuft-

Ærkebiskoppen af Louisville, Kentucky, Thomas Kelly OP, p. Richard Sprengers SJ og Dorthe Enger efter en samtale om vigtigheden af international dialog.

tens betydning (Descartes) eller den fysiske verdens underfuldhed (Niels Steensen), jo tættere kom man på tilværelsens inderste essens. Darwin fulgte i dette spor. Hans evolutionslære er en teori, der tager udgangspunkt i den fysiske verdens udvikling, siden universet blev til, men Darwin selv var et troende menneske, der ikke så nogen modsætning mellem evolutionen og troen på en virkelighed, der transcenderer sig gennem tid og rum.

Dengang skabelsesberetningerne blev skrevet, var den objektive distance, som er en forudsætning for videnskab, ikke udviklet som en kollektiv bevidsthedsform. Nutidens "videnskabelige" læsning (kreationisterne inden for protestantiske, men også i mindre grad inden for katolske rækker) er en projektion af en nutidig tænkemåde på, hvad der genermæssigt er litterære tekster og ikke videnskabelige afhandlinger. De bibelske tekster var af eksistentiel betydning for datidens mennesker, ikke videnskabelige.

Videnskaben forstået som redskab er værdineutral. Dens brug af empiri og logik har gjort det muligt for os at komme meget langt i vores viden om verden. Hvad videnskaben ikke kan, er at tolke den verden, den beskriver

for os, eller fortælle os, hvordan vi bedst bruger de videnskabelige og teknologiske resultater til gavn for alle. Med et åndeligt værdigrundlag får videnskaben, der ikke i sig selv er etisk, etisk retning. Dette havde de skoler, vi besøgte, taget til sig i deres integration af værdier og faglighed.

Forældre blander sig

Eleverne synes at være tæt knyttet til deres skole, som jo også via sporten om eftermiddagen er rammen for det meste af deres ungdomsliv. De fleste af eleverne har ikke erhvervsarbejde, men nogle steder arbejder både elever og forældre på skolerne for at reducere skolepengene.

Forældrene er i det hele taget indblandet i mange af skolens aktiviteter: kantinedrift, sponsorering, transport, bibliotek og specialundervisning. Mange af de penge, der bliver rejst via "fund raising", bliver givet af gamle elever, der gerne vil yde en indsats for deres skole.

Konsekvensen af opbygningen af en sådan familieånd er, at grænsen mellem det professionelle og det personlige let kan overskrides. På en af skolerne bliver pizzaerne til kantinen således leveret af en fars catering firma, hvilket bevirker, at overgang til sundere kost vanskeliggøres. Ligeledes er det

også besværligt at gennemføre konsekvenser af adfærdsproblemer over for elever, hvis familie er involveret i skolen. De private skoler i USA må således altid være indstillet på, at der kan opstå en konflikt mellem skolernes formål og værdier og velstående bidragydere.

Udveksling med USA

I løbet af de fjorten dage undersøgte vi forskellige muligheder for udveksling, og i den nærmeste fremtid vil vi forsøge at konkretisere disse planer, som både vedrører elev- og lærerudveksling. Internationalt samarbejde er et af Niels Steensens Gymnasiums indsatsområder.

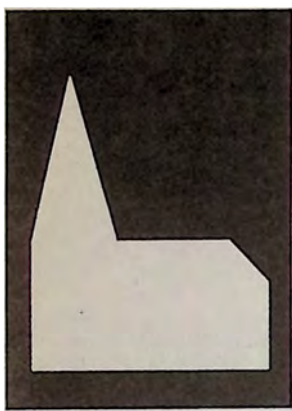
Vi vil gerne forberede vores elever på at indtage en aktiv og bevidst rolle i verdenssamfundet.

En af måderne, hvorpå dette kan gøres, er gennem ophold i fremmede kulturer. Gennem dialog og refleksion lærer man mere om sig selv og om andre.

Formålet med et ophold på en katolsk skole i USA er at give elever og lærere på NSG en chance for at opleve dels et andet katolsk miljø, dels et andet lands kultur. På de skoler, vi besøgte, var der interesse for at etablere en sådan dialog, som vi håber kan blive starten på en spændende læringsproces for alle parter.

Elever med masker på, St. Xavier High School i Cincinnati.

ORIENTERING FRA SOGNE

1. - 31. MARTS 2003

Sidste frist for stof til nr. 6, som udkommer 26. marts 2003 og omfatter 1. - 30. april 2003 (NB: PÅSKEN), er mandag 10. marts 2003, kl. 16.

Tekst bedes sendt - helst pr. e-mail: ec@katolsk.dk eller på diskette: att.: Erik Christiansen, Katolsk Bispekontor, Bredgade 69 A, 1260 København K, kun i nødsfald på fax 3314 6086.

1 | NORDJYLLAND

9000 AALBORG, Sct. Mariæ Kirke, Kastetvej 1. Tlf. 9812 6344, Fax 9812 5344. E-Mail: sct.mariae.kirke.aalborg@mail.dk Hjemmeside: www.katolsk-nord.dk. Sognepr.: Paul Marx, OMI. Andenpr.: Marcin Kopec, OMI. Andenpr.: Stanislaw Kordek, OMI. Andenpr.: Jude Kulas Soosaiappu, tamilsk sjælesørger, tlf. 9813 5029. Diakon: Kim Rue Tran. Tlf. 9891 0539. Sankt Joseph Spøstrene, Constancevej 7. Tlf. 9813 1481. Menighedsrådsfm.: Erik Schou. Tlf. 9892 2774. Sogneskr.: Benthe Volpi, tlf. 9812 6344, man-fre kl. 10-14. Messetider: Søndag: Messe kl. 08.00 & 10.00. Fredag: Messe kl. 17.00. Første fredag: Tilbedelse af sakramentet kl. 16.00 og messe kl. 17.15. Hverdagsmesser og øvrige arrangementer: Se opslagstavlen. Hver tirsdag: Rosenkransbøn kl. 09.00. Hver onsdag: Maxi-Kuk kl. 19.00-21.00. Hver torsdag: VIK 19.00-20.30. Hver 3.torsdag i måneden: Sankt Joseph Klub kl. 14.30. **Marts 2003:** Messetider: Søndag: Messe kl. 08.00 & 10.00. Fredag: Messe kl. 17.00. Første fredag: Tilbedelse af sakramentet kl. 16.00 og messe kl. 17.15. Hverdagsmesser og øvrige arrangementer: Se opslagstavlen. Hver tirsdag: Rosenkransbøn kl. 09.00. Hver onsdag: Maxi-Kuk kl. 19.00-21.00. Hver torsdag: VIK 19.00-20.30. Hver 3.torsdag i måneden: Sankt Joseph Klub kl. 14.30.

9900 FREDERIKSBY, HELLIGÅNDSKIRKEN, Uranienborgvej 5 A. Tlf. 9842 3280. Fax 9842 0018, el. henv. Sct. Mariæ Kirke, Aalborg, tlf. 9812 6344. Messetider: Søndag: Messe 10.00. Fredag: Messe 17.00. Hver fredag: Tilbedelse 16.00. Første lørdag: Messe kl. 18.00. Øvrige hverdagsmesser: Se opslagstavlen ved kirken. **Marts 2003:** Lør 01.03.: Første lørdag. Søn 02.03.: 8. alm. søn 10.00. Ons 05.03.: ASKEONSDAG 17.00. Fre 07.03.: Første fredag. Søn 09.03.: 1. søn i Fasten 10.00. Søn 16.03.: 2. søn i Fasten 10.00. Søn 23.03.: 3. søn i Fasten 10.00. Søn 30.03.: 4. søn i Fasten 10.00. Korsvejsandagt: Se opslagstavlen ved kirken.

9800 HJØRRING, SANKT MARIA, MARTYRERNE DRONNING, Bispensgade 67. Henv.: Sct. Mariæ Kirke, Aalborg, tlf. 9812 6344. Messetider: Søndag: Messe kl. 14.30, dansk/vietnamesisk. Lørdag: Messe kl. 16.00. Tirsdag: Messe kl. 16.00. Første fredag: Tilbedelse fra kl. 18.00; messe kl. 19.00. Øvrige messer: Se opslagstavlen ved kirken. **Marts 2003:** Søn 02.03.: 8. alm. søn 14.30. Ons 05.03.: ASKEONSDAG 19.00. Fre 07.03.: Første fredag. Søn 09.03.: 1. søn i Fasten 14.30. Søn 16.03.: 2. søn i Fasten 10.30 og 14.30. Søn 23.03.: 3. søn i Fasten 14.30. Søn 30.03.: 4. søn i Fasten 14.30. Korsvejsandagt: Se opslagstavlen ved kirken.

7700 THISTED, SANKT THØGERS KIRKE, Møllevvej 23. Kontaktpers.: Keld Westergaard, tlf. 9792 4304 eller henv. Sct. Mariæ Kirke, Aalborg, tlf. 9812 6344. **Marts 2003:** Søn 09.03.: 1. søn i Fasten 14.30. Søn 23.03.: 3. søn i Fasten 14.30.

2 | MIDTJYLLAND NORD

8900 RANDERS, JESU HJERTE KIRKE, Thorsgade 22. Sognepr.: Thanh D. Tran (Dominique), Tlf. 8642 9730. Menighedsrådsfm.: Kirsten Kjærulff. Tlf. 8657 7052. Messetider: (I) Søn: kl. 10. Hverdag: tir 17:00, ons 19:00. **8800 VIBORG, SANKT KJELDS KIRKE,** Sankt Leonisgade 12. Sognepr.: Thanh D. Tran (Dominique), Tlf. 8662 3641. Menighedsrådsfm.: Doris Andersen. Tlf. 8662 6396. Messetider: Søndagsmesse: Lør 16:00

Hverdagsmesser: Tor & Fre 17:00
Tilbedelse: Tor 16:30 (undt. 1. tor)
Rosenkrans/korsvej: Fre 16:30

7620 LEVING, HELLIG KORS KIRKE, Østerbrogade 33. Sognepr.: Thanh D. Tran (Dominique), Tlf. 8662 3641 eller 8642 9730. Kontaktperson: Evald Henriksen. Tlf. 9782 0804. Messetider: Søn: kl. 14:00 (undt. 1. søn) Hverdagsmesse: 1. Tor 17:00 Tilbedelse: 1. Tor 17:30

3 | ÅRHUS OG DJURSLAND

8000 ÅRHUS C. VOR FRUE KIRKE, Ryesgade 26, Postboks 5010, 8100 Århus C. Tlf. 8613 5666, Fax: 8619 4581. Hjemmeside: http://www.katolsk-aarhus.dk Præsterne: Adolf Meister SJ, tlf. 8618 5766 e-mail: meister@katolsk-aarhus.dk Herbert Krawczyk SJ, tlf. 8618 5633 e-mail: herbert@katolsk-aarhus.dk Piet Reijnders SJ, tlf. 8618 5420 Charles Edwards SJ, tlf. 8613 5966 e-mail: edwards@katolsk-aarhus.dk Sct. Joseph Spøstrene: Ryesgade 28, 3th. Tlf. 8613 8122 Menighedsrådsfm.: Ida Wæde Hansen, tlf. 8613 8122 Sognesekretær: Bernhard Kiel, tlf. 8613 5666 (man-fre 9.30-12.30). Katolsk Information: Ryesgade 28, tlf. 8618 5390 e-mail: kat-infobotik@mail.dk Sct. Knuds Skole: Skoleleder Per Larsen, tlf. 8613 7511 Gudstjenester: Søndagsmesser: kl. 8, 10 (højmesse og kirkekaffe) og 17. Messe på polsk: Søn 2/3 og 16/3 kl. 14., Messe på vietnamesisk: Søn 2/3, kl. 14. Messe på engelsk: Lør 29/3, kl. 14. Hverdagsmesser: Man kl. 19, tir kl. 16.30, ons kl. 8, tor kl. 11, fre kl. 19, lør kl. 8. Askeonsdag, 5/3: Messer med askekorsuddeling: kl. 8 og 19. Korsvejsandagter (i fastetiden): Hver tir kl. 16.00 (dansk), hver fre kl. 17 (kaldæisk). Ungdomsmesse: Lør 1/3, kl. 12.15. Skolemesser: Hver tir kl. 8 (yngre), første fre kl. 8.45 (ældre elever) Skriftemål: 1. fre kl. 18 - 19 eller efter aftale. Menighedsrådsmøde: Man 3/3, kl. 19, begyndende med messen.

Undervisning: Sct. Knuds Skole, Ryesgade 24. Tlf. 8613 7511. Sogneundervisning: Lørdag, 8/3, kl. 12.15 (økumenisk gudstjeneste, ingen messe!) og 22/3, kl. 12.15. Konvertitgruppen: Sr. Hildegard Roerkohl, tlf. 8613 8122 Ungdom: KUK: Hver onsdag, kl., 18,30-21,30. Vietnamesisk ungdomsklub: hver anden måned. Ungdomsmesse, lørdag, 1/3, kl. 12.15. Bagefter fastelavnsfest for hele menigheden i skolens sal. Ældre: Sct. Knuds Klub for ældre: Tirsdage, 4/3: Fastelavnsbingo og 18/3: Ursula Friedrich, Syd-Indien, Levende fortid og fremtid, kl. 14.30. Kultur: Katolsk Infobotik: man-fre kl. 13-17.30, lør kl. 11-13, søn kl. 11-12. Galleri ved kirken: mandag, onsdag - fredag, kl. 14-17.30: 28/2 - 31/3: Efraim Espino: oliemaleri. Sognebibliotek (dansk, polsk, vietnamesisk): Sognegårdens entré. Åben efter søndagsmesserne og efter aftale. Kunstkræds ved Kirken: Tor 6/3, kl. 19.30: Hans Jørgen Frederiksen: Den Ortodokse Kirkes billeder - byzantinske ikoner og deres religiøse og teoretiske forudsætninger. Katolsk Seminar: Tir 4/3, kl. 14.30: Kirsten Mørch-Nielsen om Lys Bag Døden. Andet: Fastelavnsfest for hele menigheden: Lør 1/3, efter ungdomsmessen, kl. 12.15. Tøndeslagning, kåring af kattedronning og -dronning, underholdning m.m. P. P. Reijnders - 80 år: Messe & reception: fre 21/3, kl. 19. Tro & Lys: Messe og samvær, lørdag, 15/3, kl. 14.00. Selvljælpsgruppen ved Kirken: Ryesgade 28, 5. Tlf. 8618 0918.

PINDSTRUP, SANKT MIKAELIS KIRKE, Kasturvej 1, Ringsø, 8550 Ryomgård. Præst: Piet Reijnders SJ, tlf. 8618 5420. Kirkeværge: Kaj Friis Nielsen, tlf. 8639 4917. Søndagsmesse: Søn 2/3 og 16/3, kl. 10.30.

8300 ODDER, SANKT ANSGARS KAPEL, Holsteinsgade 25. Præst: Piet Reijnders SJ, tlf. 86 54 20. Kirkeværge: Ejlish Magill, tlf. 86 54 26 87. Søndagsmesse: Søn 9/3 og 23/3, kl. 14.

8500 GRENÅ, SANKT CLEMENS KIRKE, Thykiersvej 4. Tlf. 8630 9738. Giro: 563-2668. Sognepr.: Charles Edwards, SJ, Ryesgade 26, 8100 Århus C. Postboks 5010. Tlf. 8613 5966. Fax: 8619 4581. Menighedsrådsfm.: Joanna Jensen. Tlf. 8632 5813 eller 4041 1113. Messetider: Søndagsmesse: Kl. 10 (normalt højmesse). 2. søn: religionsundervisning kl 10; messe kl 10.30 3. søn: Ordets gudstjeneste med kommuniionsuddeling kl. 10. Skriftemål: Før messen eller efter aftale. Korsvejsandagt: søndage i fastetiden efter messen.

SOSTRUP, MARIA HJERTE ABBEDI, Maria Hjerte Engen 1, 8500 Grenå. Tlf. 8638 4488. Fax: 8638 4206. Pastor Ebbe Simonsen. Tlf. 8638 4138. Messetider: Søn: kl. 10; Hver: kl. 9 Sakramental tilbedelse: hver dag kl. 10-17.30 og Tor kl. 19-20. Rosenkrans: Hver aften kl. 19.20. Det neokatekenale komunitet: Ordets liturgi hver ons kl. 19.30. Eukaristiefjring hver lør kl. 19.30. Undervisning for konvertitter hver ons kl. 18-19; for mini-stranter hver ons kl. 16.30 - 17.30; for børn fra 6 år indtil firmelsesalder hver lørdag efter aftale. **Marts 2003:** 05.03. Askeonsdag, Messe kl. 9 13.03. Mariadag - Udstilling af Altrets Allerhelligste Sakramente kl. 10. Tilbedelse hele dagen, kl. 18.40 Sakramental velsignelse, kl. 19. Mariaprocession og Messe 19.03. Josef, Højmesse kl. 10 25.03. Herrens bebudelse, Højmesse kl. 10

4 | MIDTJYLLAND

7400 HERNING, SANKT PETERS KIRKE, Lillelundvej 36. Sognepræst: Jan Ophoff, O.Præm., Fjellevej 2, 7100 Vejle. Tlf. 7582 0893. Fax: 7572 2129. Træffes i menigheden efter messen 3.sp i md. Diakon: Kaare Nielsen, Hostrupsgade 16, 8600 Silkeborg. Tlf. 8682 2415. Træffes i menigheden efter Søndagsmesse og normalt mandag. E-mail: kaare.vorfrue@get2net.dk. Menighedsrådsfm.: Arul Ratnam. Tlf. 9725 0612. Messetider: (HA)(I)

8600 SILKEBORG, VOR FRUE KIRKE, Hostrupsgade 16. Hjemmeside: www.hjem.get2net.dk/VorFrueKirke Sognepr.: Raymond Minnaert O.Præm. Tlf. 7562 5268. Træffes bedst 9-12 undt. man og tir. E-mail: scjosef@get2net.dk. Mandag er præsten i Vejle, tlf. 7582 0893. Diakon: Kaare Nielsen, Hostrupsgade 16, 8600 Silkeborg. Tlf. 8682 2415. Træffes bedst om formiddagen undt. man. E-mail: kaare.vorfrue@get2net.dk. Menighedsrådsfm.: Ulla Sejersen Hansen. Tlf. 8684 7574. Messetider: (HC2)(I)

8700 HORSSENS, SANKT JOSEFS KIRKE, Nøregade 19-21. Tlf. 7562 5268. Sognepr.: Raymond Minnaert O. Præm. Træffes bedst 9-12 undt. mandage. Mandag er præsten i Vejle, tlf. 7592 1176. E-mail: scjosef@get2net.dk. Sogneskr.: Erik Huber. Tlf. 7565 5430. Menighedsrådsfm.: Michael Møller. Tlf. 7562 0231. Messetider: (HA)(T) 1. og 2. sø. kl. 16.00, 3.4. og evt. 5. sø. kl. 11.00 Tirsdag og torsdag messe kl. 10.30, lørdag kl. 16.00. Se månedsbladet i kirken eller opslag.

7100 VEJLE, SANKT NORBERTS KIRKE, Fjellevej 2. Tlf. 7582 0893. Fax: 7572 2129. Sognepr.: Jan Ophoff, O.Præm. E-mail: ophoff@get2net.dk. Menighedsrådsfm.: Bente Köllner. Tlf. 7582 7384. Messetider: (HB2)(I) Søndag: kl. 11.

Hverdag: Kl.8 Man, Tor og Lør i Mariasøstrenes kapel. Kl. 17.30 Tir og Fre i kirken, Ons i Mariasøstrenes kapel. Onsdagsklub: Hver Ons kl. 14-16.45. **Marts 2003:** Hele fastetiden: Ingen Rosenkransbøn tirsdag, men Korsvejsandagt hver fredag kl. 17 og derefter aftenmesse Søn 02.03.: Højmesse kl. 11 — derefter spisning og Bankospil i Samlingssalen Man 03.03.: Aftenmesse kl. 19, derefter Studiefesten kl.19.30 — Menneskets dag Ons 05.03.: Askeonsdag — faste og abstinensdag — Messe med askepålægsgælle kl. 19 Fre 07.03.: Kvindernes internationale bededag kl. 15 i Apostolsk kirke Fre 07.03.: Den hellige kommunion bringes til menighedens syge og ældre Tor 13.03.: Forsangerøvelse i Norbertstuen kl. 19 Man 17.03.: Menighedsrådsmøde kl. 19 Tor 20.03.: Pastoralenhedsmøde kl. 19 i Silkeborg Tor 27.03.: Skolemese kl. 9 i Sct. Norberts kirke Søn 02.03.: Højmesse kl. 11, derefter fastemiddag til fordel for de Nordiske biskoppers fasteaktion

5 | SYDJYLLAND

6000 KOLDING, SANKT MICHAELS KIRKE, Sankt Michaels Gade 2. Sognepræst: Henri Kerkhofs O.Præm., Sankt Michaels Gade 3 A. Tlf. 7552 7601. Fax: 7552 1859. Træffes bedst 9-11 undt. mand. og torsd. Menighedsrådsfm.: Benny W. Jensen. Tlf. 6440 6731. Messetider: (TH) Søn: Messe kl.8. Højmesse kl.10.

7000 FREDERICIA, SANKT KNUDS KIRKE, Sjøllandsgade 50 A. Konst.sognepr.: Michal Bienkowski, Sjøllandsgade 50. Tlf. 7592 1176. E-mail: m.bienkowski@wanadoo.dk Menighedsrådsfm.: Leif Starostka. Tlf. 6441 5553. Messetider: (TH) Lør: Søndagsmesse kl. 16.30 (+ Gudsmothers Messe og andagt kl. 11.00: 1. Lør i md.; ingen M. 3. lør i md.)

Søn: Højmesse kl. 10.30 Hver: Man, Tir, M. kl. 7.45; Ons, Tor: M. kl. 11.00, Fre: kl. 16.00 (i fastetiden se progr. nedenunder) Skoleandagt: Ons kl. 9.30 & kl. 10.00 (undt. sidste ons i md) Skriftemål: i forbindelse med messerne eller efter aftale Trosundervisning: 2. & 4. Lør i md (undt. feriedage) Rosenkrans: 1. Søn i md. kl. 10.00 Sanggruppe: 2. & 3. Søn i md kl. 10.00 og efter Højmessens. **Marts 2003:** Alle fredage (undt. fre 28.3): Korsvej kl. 16.00 og efterfølgende messe Lør 1.3: Gudsmothers Messe kl. 11.00 + kort andagt; Søndagsmesse kl. 16.30 Ons 5.3: Askeonsdag: M og askeindvielse kl. 16.30, Menighedsrådsmøde med Messe kl. 19.30 Lør 8.3: Trosundervisning kl. 10.30-12.00; Søndagsmesse kl. 16.30 Søn 9.3: 1. Søn i Fasten: Familiemese kl. 10.30 Fre 14.3: Skolemese kl. 9.00 Lør 15.3: Ingen Messe Ons 19.3: Sct. Josef, Jomfru Marias Brudgom: Messe - se opslagstavlen Lør 22.3: Trosundervisning kl. 10.30-12.00; Søndagsmesse kl. 16.30 Tir 25.3: Herrens Bebudelse: Messe kl. 16.30 Fre 28.3, Lør 29.3: ingen Messe Søn 30.3: Sommertid begynder: Højmesse kl. 16.30. Ingen M. kl. 10.30

6700 ESBJERG, SANKT NIKOLAJ KIRKE, Kirkegade 58. Sognepræst: Benny Blumensaat. Tlf. 7512 1027, bedst tir-fre kl. 10-12. Mobil: 2332 1988. Fax: 7512 1046. Menighedsrådsfm.: Maria Truelsen. Tlf. 7512 6402. Messetider: (TH)

Søndagsmesse: Lør kl.16.30 Søn kl.10.00 - kirkekaffe hver Søn. Søn kl.9.30 Rosenkrans. Hverdagsmesser: Tir-Tor kl.9.00 Fre kl.18.00 - derefter bedegruppe i kirken. Skriftemål i forbindelse med messen eller efter aftale. Tir-Fre: Rosenkrans og Laudes kl.8.00 2.Tor i måneden: Skolemese 3.Lør i måneden: Messe på polsk 4.Lør i måneden: Messe på vietnamesisk **Marts 2003:** Lør 01.03. - Kl. 10.00-12.00 Sogndag for menighedens børn og unge. Margrethe og Bent Stalsberg taler til forældrene om familieliv, seksualitet og Billingsmetoden, mens børnene får undervisning. Søn 02.03 - Fastelavnssøndag. Familiemese kl. 10.00 hvorefter vi slår katten af tønden. Den bedst udklædte får præmie og vi skal kåre en kattedronning og -dronning. Søn 02.03 - Messe på Skjern bibliotek kl. 16.00 Tir 04.03 - A.A. møde på engelsk i menighedssalen kl. 18.30 Ons 05.03 - Askeonsdag. Messe og uddeling af Askekorset kl. 19.00 Fre 07.03 - Rosenkrans for børn kl. 13.00 Korsvejsandagt kl. 16.30 Messe kl. 17.00 Lør 08.03 - Vietnamesisk messe kl. 14.00 Søn 09.03 - Messe med uddeling af Askekorset kl. 10.00 Tir 11.03 - A.A. møde på engelsk kl. 18.30 i menighedssalen.

Ons 12.03 - Første kommunionholdet mødes kl. 18.30 Fre 14.03 - Rosenkrans for børn kl. 13.00 Korsvejsandagt kl. 16.30 Messe kl. 17.00 Lør 15.03 - Polsk messe og barnedåb kl. 16.30 Tir 18.03 - A.A. møde på engelsk kl. 18.30 i menighedssalen. Ons 19.03 - Festen for den Hl. Josef - messe kl. 19.00 Fre 21.03 - Rosenkrans for børn kl. 13.00 Korsvejsandagt kl. 16.30 Messe kl. 17.00 Lør 22.03 - Vietnamesisk messe kl. 16.30 Ægteskabskursus kl. 13.00-15.00 i menighedssalen. Tir 25.03 - A.A. møde på engelsk kl. 18.30 i menighedssalen. Fre 28.03 - Rosenkrans for børn kl. 13.00 Korsvejsandagt kl. 16.30 Messe kl. 17.00 **April 2003:** Tir 01.04 - A.A. møde på engelsk kl. 18.30 i menighedssalen. Fre 04.04 - Rosenkrans for børn kl. 13.00 Korsvejsandagt kl. 16.30 Messe kl. 17.00 Lør 05.04 - Sogndag for menighedens børn og unge kl. 10.00-12.00 Søn 06.04 - Michelle Moran fra Sion kommunitet i London besøger Esbjerg, program ved henvendelse på tlf. 7512 1027.

6 | SØNDERJYLLAND

6200 AABENRAA, SANKT ANSGARS KIRKE, Søndertorv 1. Hjemmeside: http://hjem.get2net.dk/ Sct.Ansgars Giro: 016-7029. Konst. Sognepr.: Jan Zalewski, Mariegade 8, 6100 Haderslev. Tlf./Fax: 7452 2326. E-mail: ks.jan@get2net.dk Pastoralassistent: Sr. Lydia Timmermann, Ribelandevej 41, 6270 Tønder. Tlf. 7472 1890. Menighedsrådsfm.: Phuong Van Nguyen. Tlf. 7462 9819. Sct. Hedvigspøstrene, Fiskergade 7-9, 6200 Aabenraa. Tlf. 7462 2730. Messetider: (HC2) Søndag M kl. 9.30 Hverdag ons, tor, fre 17.30 1.Fre i md: M kl. 17.30, derefter tilbedelse og rosenkrans Den hellige Messe på Tysk hver fre kl. 17.30. 1. lør og 3. søn i md: Polsk messe kl. 16.00. (I Sønderjylland kun i Aabenraa) 3. lør i md: Vietnamesisk messe kl.16.00. Henvendelse til Pastor Tuyen, Tlf.: 7463 1707 Skriftemål før messen eller efter aftale. Sygekommunion: såfremt det ønskes, vil jeg gerne bringe den hellige kommunion til vore syge. Kirkekontoret: efter aftale med sognepræsten.

6400 SØNDERBORG, SANKT PAULS KIRKE, Ringridervej 35. Sognepr.: Finn Arvé. Tlf. 7443 5930. Menighedsrådsfm.: Kassia Szmigielski. Tlf. 2851 0906. Assumptionsspøstrene, Præstegårdsparken 13, Ulkebøl, 6400 Sønderborg. tlf. 7443 3370.

Messestider: (HC2)(I)

Søn Hm 10.00. Tor M 17.00. Lør kl. 11.00

6100 HADERSLEV. SANKT MARIE KIRKE, Mariegade 8
Giro: 903-3734
E-mail: sct.mariekirke@get2net.dk
Hjemmeside: http://hjem.get2net.dk/sanktmariekirke
Sognepræst: Jan Zalewski. Tlf./Fax: 7452 2326.
Mobil: 2129 1161. E-mail: ks.jan@get2net.dk
Pastoralassistent: Sr. Lydia Timmermann, Ribelandevej 41, 6270 Tønder. Tlf. 7472 1890.

Menighedsrådsfm.: Feliks Wojtaszewski. Tlf. 7452 0230.
Sakristan: Lydia Graff, Braineiparken 35. Tlf.: 7452 8820
Skriftemål: før messen eller efter aftale.
Sygekommunion: såfremt det ønskes, vil jeg gerne bringe den hellige kommunion til vore syge.
Kirkekantoret er åbnet ½ time før og efter messen.
Kirkekaffe: sidste søndag i hver måned efter messen.
Messestider: (HC2)(I)
Søn Højmesse kl. 11.30
Fre messe kl. 16.00
1. Fre i måneden tilbedelse og rosenkrans efter messen
Vietnamesisk messe: Henv. Pastor Tuyen, Tlf.: 7463 1707.
Polsk messe: Se under Aabenraa.

6270 TØNDER. HELLIG KORS KAPEL, Ribelandevej 41.
Konst. Præst: Henri Kerkhofs O. Præm., Sankt Michaels Gade 3 A. 6000 Kolding. Tlf. 7552 7601. Fax: 7552 1859. Træffes bedst 9-11 und. mand. og torsd.
Pastoralassistent: Sr. Lydia Timmermann, Ribelandevej 41. Tlf. 7472 1890.
Menighedsrådsfm.: Gregers Ebert. Tlf. 7472 6300.
Messestider: (I)
Søn- og Helligdage: Højmesse kl. 16.00.
Skriftemål: efter aftale.
Kirkekaffe: første søndag i hver måned efter messen.

I FYN

5000 ODENSE C. SANKT ALBANI KIRKE, Adelgade 1.
Tlf. 6612 1664. Fax: 6312 6070.
Hjemmeside: www.sct-albani.dk
Kirkens e-mail: sct.albanikirke@e-box.dk
Konst. sognepræst: Janusz Turek (for tiden i Tyskland).
E-mail: janusz.turek@sct-albani.dk
Sognepræstens vikar: Franz Hauser. Tlf.: 6312 6071
Præst: Leo Drzal, tlf.: 6312 6074
Menighedsrådsfm.: Ole Nielsen. Tlf. 6614 5407.
Kontorid: Tir - fre kl. 10-12.
Messestider: (HC) (TH)
Søn: kl. 10 og 16.30 (okt-april).
Polsk messe: 2. og 4. søn kl. 12.
Vietnamesisk messe: søndag kl. 8.30.
DALUM KLOSTER: kl. 8.30.
ASSENS: Kl. 11: 1. og 3. søn i md.
Hverdage: Man kl. 8, tir, tor og lør kl. 9, ons kl. 10.30 og fre kl. 19.
Rosenkrans hver ons kl. 10 og fre kl. 18.30.
Hver fre efter aftenmessen: Tilbedelse indtil kl. 20
Hver lør er der vesper kl. 17.

5610 ASSENS. VOR FRELSENS KIRKE, Nørregade 3.
Konst. sognepræst: Janusz Turek (for tiden i Tyskland)
Sognepræstens vikar: Franz Hauser. Tlf: 6312 6071 (el. sognekont. Odense. Tlf. 6612 1664)
Messe kl. 11: 1. og 3. søn i md.

5700 SVENDSBORG. SANKT KNUDS KIRKE, Havnegade 1
Kirkens E-mail: sct_knuds_kirke@get2net.dk
Sognepræst: Jerzy R. Kruk. Tlf. 6221 0542. Tor-Lør 9-12, el. lør efter aftale. Mobil 2021 5642
E-mail: j_kruk03@hotmail.com
Menighedsrådsfm.: Knud Petersen. Tlf. 6220 5113.
Sognepræst for Caritas: Birthe Garcia, Strandvej 50, 5700 Svendborg. Tlf. 6222 8169.
Lægfranciskanerne holder møde den 3. tor i md. Interesse- rede bedes henvende sig til Pia Borgels. Tlf. 6251 3638.
Messestider: (HC2)(T)

Søn: Højmesse kl. 9.30 og messe kl. 11.
Hverdag: Messe kl. 7 dog hver 3. ons i md (sept-maj): messe kl. 14. Tor messe kl. 19. Hver 2. lør vietnamesisk messe kl. 17
Marts 2003:
Lør 01.03.: Religionsundervisning for alle børn/Dk-V/T/ kl. 9,45-14
Søn 02.03.: Fastelavn. Familiemesse: kl. 9,30 og reciteret messe: kl. 11.
Ons 05.03.: Askeonsdag. Aftenmesse med uddeling af asken: kl. 19. Faste- og abstinensdag.
Tor 06.03.: „Modsigelsens tegn“ det er titlen på en faste forestilling, der vises i kirken: kl. 19 af en lille gruppe børn fra Sct. Albani Kirke i Odense under sr. Teresas ledelse.
Aftenmesse: kl. 19 aflyses i alle i menigheden er velkomne!
Fre 07.03.: Firmandundervisning: kl. 16,30-18
Fre 14.03.: Firmandundervisning: kl. 16,30-18
Lør 15.03.: Vietnamesisk religionsundervisning og undervisning for 1. kommunikanter: kl. 9,45-11,30. Vietnamesisk messe: kl. 17

Ons 19.03.: Kontaktgruppen. Vi begynder med messen i kirke: kl. 14, derefter fortsætter vi oppe i lokale. Alle er velkomne!
Fre 21.03.: Firmandundervisning. Vi besøger Sct. Nicolai Kirke. Vi mødes v/Sct. Nicolai Kirke: kl. 16,30
Søn 23.03.: Fællesspisning for menigheden efter messe. Mens.
Ons 26.03.: MR-møde: kl. 19,30
Lør 29.03.: Vietnamesisk religionsundervisning og undervisning for 1. kommunikanter: kl. 9,45-11,30 Korsvejsandagter: fre d. 7., 14., 21., 28.: kl. 19

5900 RUDKØBING. SANKT BENDTS KAPEL, Brogade 14
Henv.: Katolsk Kirke, Svendborg. Tlf. 6221 0542 eller 6251 1929.
Messestider: (I)
Søn 02.03.: Messe: kl. 15

5800 NYBORG. STELLA MARIS KIRKE, Vindingevej 7
Sognepræst: Jerzy Roman Kruk, Havnegade 1, 5700 Svendborg. Tlf. 6221 0542 to-lø 9-12, eller efter aftale. Mobil: 2021 5642.
Menighedsrådsfm.: Eva Antkowiak. Tlf. 6536 1883.
Messestider: (HC2)(I)
Hver lør. Højmesse kl. 15,30

Marts 2003:

Ons 05.03.: Askeonsdag. Ingen messe hos os! Faste- og abstinensdag.
Lør 08.03.: Messe med uddeling af asken: kl. 15,30. Efter messen kirkekaffe i menighedslokaleme.

I LOLLAND-FALSTER

4930 MARIBO. SANKT BIRGITTA KIRKE, Mariagade 4.
Sognepræst: Niels Engelbrecht. Tlf. 5475 5080
E-mail: niels.engelbrecht@get2net.dk
Man og Ons i Maribo. Tir og Tor i Nykøbing
Menighedsrådsfm.: Carl Erik Christensen, Boisensvej 2. Tlf. 5478 1672.
Organist: Barbara Friis, Vestre Landevej 140, 4951 Nørre-balle. Tlf. 5478 6278.

Messestider:
Søn kl. 11.30 Højmesse
Man kl. 10.00 Messe
Ons kl. 16.30 Tilbedelse, kl. 17.00 Messe
4. lør kl. 14.00 Polsk messe
Skriftemål i forbindelse med messe eller efter aftale med præsten

Særlige arrangementer:
- 02.03. 13.00 Fastelavnsfest i skolens gymnastiksal: Pølser, tøndeslagning og fastelavnsboller – ingen tilmelding, bare kom. Pris: 25 kr. for pølser, sodavand/øl, kaffe og fastelavnsbolle.
- 05.03. 19.00 Midi-KUK
- 12.03. 19.30 Troselæraften i præstegården
- 15.03. Valfart til domkirken i København i anledning af bispedømmets 50-års jubilæum. Afgang med bus fra kirken kl. 9.00. Kl. 12 messe med biskoppen og derefter spisning i Sct. Ansgars Kirkes menighedsst. Pris for bussen: 50 kr. Pris for mad og drikke 40 kr. Tilmelding enten i kirken eller på 54 75 50 80 så hurtigt som muligt, så vi kan vide, hvor mange busser vi skal bestille.
- 16.03. Maxi-KUK i præstegården i Nykøbing: Ernst Zornhagen fortæller om Lourdes.
- 24.03. 10.00 Fomiddag for de ældre – Messe, oplæg og frokost
- 26.03. 10.45 Skolemesse
- 29.03. Familielørdag i Nykøbing med påske-orienteringsløb for børn og voksne.

4900 NAKSKOV. SANKT FRANCISCUS KIRKE, Bredgade 47.
Hjemmeside: www.sanktfranciskus.dk
Konst. sognepræst: Irenæus Capellen.
E-mail: irenaeus@wanadoo.dk. Tlf/Fax 5492 0681, bedst 9-10. Giro: 709-1060.
Menighedsrådsfm.: Villy Petersen. Tlf. 5495 2787.
Organist: Liliana Kreiniuk. Tlf. 5495 5350
Messestider: (HA) (TH)
Søn: højmesse kl. 10. Lør: kl. 17
Hverdage: se oplæg i kirken.
Marts 2003:
Søn 02.03: Fastelavn.
Messe kl. 14 (ingen formiddagsmesse!). Efter messen tøndeslagning i gymnastiksalen og kaffe med bankospil i Kolbestuen.

Ons 05.03: Askeonsdag.
Kødløst fastedag. Messe med askeuddeling i kirken både kl. 11.30 og kl. 15.30. Alle børn bedes deltage i messen kl. 15.30. I dag begynder den store forberedelse til påskefesten. Alle i menigheden opfordres til at deltage i en af dagens messer.
Fre 07.03: Jesu Hjerter Fredag.
I dag begynder vi årets ni Jesu Hjerter Fredage. Messen med efterfølgende tilbedelse kl. 15.30 i kirken. Kom og vær med. Vi beder ekstra om fred i verden.
Tir 11.03: Messe i præstegårdens huskapel
Tor 13.03: Bibeltime efterfulgt af korsvejsandagten kl. 15.30
Lør 15.03: Bispedømmets jubilæumsår er begyndt. Menighederne på Lolland/Falster vil markere 50-året for bispedømmets oprettelse ved at fejre messen sammen med biskoppen i dag kl. 12 i domkirken. Der afgår bus fra Nakskov kl. 9. Busrejsen er gratis for både børn og voksne. Man bedes tilmelde sig hurtigt.
Ons 19.03: I dag fejres Josef, Jomfru Marias brudgom. Messen i præstegårdens huskapel kl. 11.30.
Tor 20.03: Bibeltime efterfulgt af korsvejsandagten kl. 15.30.
Tor 25.03: I dag er det Marie's Bededag. Vi fejrer at jomfru Maria af englen Gabriel modtog budskabet, at Guds Søn skulle fødes for menneskenes skyld. Festsomme i kirken kl. 11.30.
Tor 27.03: Bibeltime efterfulgt af korsvejsandagten kl. 15.30.
Søn 30.03: Sommerid begynder! (D.v.s. vi skal sætte uret en time frem!). For at vi ikke skal afkorte nattens søvn begynder højmassen i dag kl. 11 (sommertid!!).

4800 NYKØBING F. HELLIG KORS KIRKE, Bispegade 12.
Sognepræst: Niels Engelbrecht. Tlf. 5485 0739
E-mail: niels.engelbrecht@get2net.dk
Tir og tor i Nykøbing. Ons og fre i Maribo.
Menighedsrådsfm.: Paul Terracini, Skovtoften 2. Tlf. 5482 3052.
Messestider:
Søn kl. 9.00 Højmesse
Tir kl. 16.30 Tilbedelse, kl. 17.00: Messe
Tor kl. 8.00: Tidebøn – Laudes, kl. 8.30: Messe

Særlige arrangementer:
- 02.03. 13.00 Fastelavnsfest i Maribo i skolens gymnastiksal: Pølser, tøndeslagning og fastelavnsboller – ingen tilmelding, bare kom. Pris: 25 kr. for pølser, sodavand/øl, kaffe og fastelavnsbolle.
- 04.03. 8.00 Skolemesse. 19.00 Midi-KUK i Fredensgade
- 06.03. 19.30 Troselæraften i Fredensgade
- 15.03. Valfart til domkirken i København i anledning af bispedømmets 50-års jubilæum. Afgang med bus fra kirken kl. 9.00. Kl. 12 messe med biskoppen og derefter spisning i Sct. Ansgars Kirkes menighedsst. Pris for bussen: 50 kr. Pris for mad og drikke 40 kr. Tilmelding enten i kirken eller på 5485 0739 så hurtigt som muligt, så vi kan vide, hvor mange busser vi skal bestille.
- 16.03. Maxi-KUK i præstegården: Ernst Zornhagen fortæller om Lourdes.
- 18.03. 10.00 Fomiddag for de ældre – Messe, oplæg og frokost
- 23.03. 15.00 Menighedsrådsmd om ombygning af menighedsst. Alle i menigheden indbydes til at komme og blive orienteret om planerne for ombygningen og til at give deres besyv med.
- 27.03. 19.30 Troselæraften i Fredensgade

- 29.03. Familielørdag med påske-orienteringsløb for børn og voksne

I SYDØSTSJÆLLAND

4600 KØGE. SANKT HANS KIRKE, Bjerggade 10.
Tlf. 5665 0651.
Konst. sognepræst: Michael Hombøch-Madsen. Tlf. 3321 5934, bedst 9-10.
Menighedsrådsfm.: Axel Buntzen, Præstekarvej 4, Ølse-magle, 4600 Køge. Tlf. 5665 5335
Messestider:
Søn kl. 10.00: Højmesse
Ons kl. 10.00: Messe med sakramental velsignelse
Kirkekaffe: 2. sønd. i md. efter messen.
Komplet og katekese: 2. Tir i md. kl. 19.

4700 NÆSTVED. VOR FRUE KIRKE, Præstøvej 29.
Tlf. 5572 0985. Fax: 5573 0943
Sognets e-mail: vorfruekirke.nac@mail11.stofanet.dk
Sognepræst: Pater Kazimierz Przybyłowicz. Mobil. 51240650.
E-mail: kazimierz@privat.dk
Træffes bedst tir, fre og lør mellem kl. 11.00-12.00.
Menighedsrådsfm.: Torben Riis. Tlf. 5576 7652.
Messestider: (HA)
Søn- og helligdage: Messe på Maria Elisabeth Hjem kl. 8.00.
Højmesse i Vor Frue Kirke kl. 10,00.
Rosenkransbøn hver Søn- og helligdag kl. 9,00.
Ons: Tilbedelse af Altrets Sakramente fra kl. 16. til 17.
1. fre i md (Jesu Hjerter Fredag): Tilbedelse af Altrets Sakramente fra kl. 16. til 17. og kl. 17,00 Messe på Maria Elisabeth Hjem.
Polsk messe 3. søn i md kl. 11,30.
Bankospil: Mandag i ulige uge.
Korsvejsandagt i fastetiden: Hver tir kl. 19,00

Marts 2003:
Søn d. 02. kl. 10. højmesse, efter messen kirkekaffe i menighedsst. salen.
Ons d. 05. Askeonsdag kl. 19,00 messe i kirken med uddeling af askeskorset. Påbudt faste- og abstinensdag.
Søn d. 09. Første søndag i fasten, højmassen kl. 10,00 og efter messen uddeling af askeskorset.
Tir d. 25. Herrens Bededag messe i Sct. Elisabeth Sr.kapellet kl. 7,00.
Lør d. 29 fra kl. 9,45 til ca. kl. 16,00 Menigheds Retræte på Sct. Maria Elisabeth Hjem. Retræteledere: ung dansk katolsk præst David Nielsen fra København. Kom og vær med.
Vor Frue Kirkes menighed tilbyder religionsundervisning som forberedelse både til firmelse og til førstekomunion. De børn, der går på Vor Frue Skole, vil få religionsundervisning i skoletiden, for andre børn foregår undervisningen i menighedslokalet søndag kl. 10,10 for 1-kommunikanter og kl. 11,00 for firmander.
Skriftemål: Der er lejlighed til skriftemål før hver gudstjeneste – eller efter aftale.
Sygekommunion: Præsterne bringer gerne den hellige kommunion til vore syge. Meddel ligeledes, når en af Deres familie eller bekendte er blevet indlagt på sygehus eller er kommet på plejehjem. Tak!

4760 VORDINGBORG. HELLIGAANDSKIRKEN, Chr. Winthersvej 4.
Sognepræst: Josef Dudek C.ss.R. Træffes tor og søn Chr. Winthersvej 4. Tlf. 5537 3927, ellers Præstøvej 29, 4700 Næstved. Tlf. 5572 0985.
Menighedsrådsfm.: Judit Nielsen Tagányi. Tlf. 5537 3253.
Messestider: (HA)(I)
Hver søndag: Messe kl. 10.
Marts 2003:
Ons, d. 05. Askeonsdag. Påbudt faste- og abstinensdag.
Fre d. 07. 1. fre kl. 16,00 korsvejsandagt, kl. 16,30 hl.messe.
Søn d. 09. kl. 10,00 højmesse. Efter messen uddeling af askeskorset og derefter menigheds-kaffe.
I fastetiden: Hver tor kl. 16,30 – korsvejsandagt.
Lejlighed til skriftemål hver søndag før eller efter messen

I VESTSJÆLLAND

4200 SLAGELSE. VOR FRUE KIRKE
Frederiksgade 5. Tlf. 5852 0645
Sognets hjemmeside: www.kat.vestsj.ninja.dk
Sognepræst: Stephen Holm,
Pastoralassistent: Poul-Erik Jensen
Subdiakon af kaldæisk ritus: Huzem Farah Aziz
Montfort-kommunitet: P. Stephen Holm, P. Thomas Birkeuser, B. Poul-Erik Jensen, B. Henrik Kostow
Frederiksgade 7, 4200 Slagelse, tlf. 5852 0645.
E-mail: montfort@get2net.dk
Montfortkommunitetets hjemmeside: www.montfort.ninja.dk
Giro: 200-7436
Menighedsrådsfm.: Helena Baszkiewicz, Violvej 18, Svenstrup, 4220 Korsør. Tlf. 5838 1124.
Faste gudstjenestetider:
Søndagsmesser: Søndag kl. 10 i kirken – med efterfølgende kirkekaffe i menighedsst. salen.
NB: Søn d. 30. kl. 10,30 (Sommertid-begyndelse).
I anledning af det af paven proklamerede rosenkransår bedes rosenkransen fastetiden igennem 10 minutter før søndagsmessen.
Fredag kl. 19,15, - i Sct. Montforts kapel, over kirkens sakristi.
Hverdagsmesser: - i Sct. Montforts kapel, - normalt således: man kl. 17,15; tir, ons og tor kl. 11,15. Kapeldøren låses ved messens begyndelse.
Montfortkommunitetets daglige bønner: - i Sct. Montforts kapel, - normalt således:
Rosenkransbøn: hver middag kl. 12, dog ikke lør-søn
Vesper: søn kl. 19, lør kl. 12,15, øvrige dage kl. 18. Menigheden er velkommen.
Undervisning af vore børn og unge: søndagene d. 02, 16. og 30. marts i forlængelse af søndagsmessen.
Eftermiddag for vore ældre: tor d. 20. marts, fra kl. 14,30, - afsluttet med korsvejsandagt.

Marts 2003:
Søn d. 02. er fastelavns-søndag, sidste søndag før fastetiden begynder. Kl. 9,50 rosenkransbøn. Kl. 10 familiemesse og efterfølgende fastelavnsfest for hele menigheden i menighedsst. salen.
Man d. 03.: Månedens 1. mandag, inter-montfortansk bededag for ordensfamiliens mange anliggender. Kl. 17,15: Messe i dagens intention fra kl. 18,15 - 19,15 er der tilbedelse foran det udstillede sakramente. Bøn for præste- og ordenskalder.

Ons d. 05. er askeonsdag og den 40-dages forberedelsestid til påsketiden begynder. Dagen er faste- og abstinensdag. Messe kl. 11,15. Askeonsdagens særlige askeceremoni vil blive fejret før søndagsmessen den kommende weekend.

Søn d. 09. er 1. søndag i fasten. Kl. 9,50 rosenkransbøn. Kl. 10 er der askevielse, meddelelse af askeskorset og højmesse.
Ons d. 19.: Festen for den hellige Josef, jomfru Marias brudgom og hele kirkens værnhelgen. Messe kl. 11,15, - i kapellet.
Tor d. 20.: Kl. 15,30 korsvejsandagt med sakramental velsignelse

Lør d. 22. afholdes fastetidens retrætedag for vore tre menigheder som intensiv forberedelse til påskefesten, - i år i Holbæk. Retræteledere: Pater Adolf Meister sj, sognepræst i Århus og sognepræsten. Dagens program veksler mellem gudstjenester, oplæg, samtale og hyggeligt samvær. Åbningsgudstjenesten er kl. 10,15. Den afsluttende messe, som er søndagsmesse for 3. søndag i fasten, begynder kl. 15,30. Husk frokostpakke. Øl og vand kan købes, kaffe fås. Mød talstærkt op.

Tir d. 25.: Festen for jomfru Marias bebudelse iflg. den romerske kalender. Fra kl. 16,15 vil der være sammenkomst for medlemmerne af den montfortanske association „Maria, hjertemes dronning“, og der vil i den anledning være en særlig gudstjeneste i kirken kl. 18,30. Kl. 15 vil festdagens messe blive fejret ved Maria-altret. Til alt er alle velkomne i vore montfortanske menigheder vil vi fejre festen højtideligt sammen med vore medkristne i folkekirken på 5. søndag i fasten, i år den 6. april.
Søn 30.: Midfastesøndag, søndag „Lætare“. Sommertid begynder. Højmesse kl. 10,30 (NB!) Rosenkransbøn fra kl. 10,20.

4400 KALUNDBORG. SANKT MARIE KIRKE, Lundemarken 15.
Sognepræst: Stephen Holm, Montfort-kommunitet, Frederiksgade 7, 4200 Slagelse, tlf. 5852 0645
E-mail: montfort@get2net.dk
Hjemmeside: www.kat.vestsj.ninja.dk
Kirkeværge: Zilda Christensen, Lundemarken 15, 1. Tlf. 5951 2753.
Menighedsrådsfm.: Mirjam Ploug Sarp, Røsnæsvej 448, Røsnæs, 4400 Kalundborg, tlf. 5950 9499.
Søndage: messe kl. 15,30 - med efterfølgende kirkekaffe i menighedslokalet.

I anledning af det af paven proklamerede rosenkransår bedes rosenkransen fastetiden igennem 10 minutter før søndagsmessen.
Hverdage: Normalt ingen gudstjenester. Der henvises til sognekirken i Slagelse.
Der er børneundervisning i forbindelse med søndagsmessen den 02. og 16. og 30. marts
Menighedsfermiddag tredje torsdag i måneden., altså tor d. 20. fra kl. 14,30, - i menighedsst. salen i Slagelse.

Marts 2003:
Søn d. 02. er fastelavns-søndag, sidste søndag før fastetiden begynder. Kl. 15,20 rosenkransbøn. Kl. 15,30 messe og efterfølgende fastelavns-hygge i menighedsst. salen
Man d. 03. er månedens 1. mandag, som er intermontfortansk bededag. Se under "Slagelse"
Ons d. 05. er askeonsdag og den 40-dages forberedelsestid til påsketiden begynder. Dagen er faste- og abstinensdag. Ingen messe. Askeonsdagens særlige askeceremoni vil blive fejret før søndagsmessen den kommende weekend.

Søn d. 09. er 1. søndag i fasten. Kl. 15,20 rosenkransbøn. Kl. 15,30 er der askevielse, meddelelse af askeskorset og højmesse.
Lør d. 22. afholdes fastetidens retrætedag for vore tre menigheder som intensiv forberedelse til påskefesten, - i år i Holbæk. Retræteledere: Pater Adolf Meister sj, sognepræst i Århus og sognepræsten. Dagens program veksler mellem gudstjenester, oplæg, samtale og hyggeligt samvær. Åbningsgudstjenesten er kl. 10,15. Den afsluttende messe, som er søndagsmesse for 3. søndag i fasten, begynder kl. 15,30. Husk frokostpakke. Øl og vand kan købes, kaffe fås. Mød talstærkt op.

Tir d. 25.: Festen for jomfru Marias bebudelse iflg. den romerske kalender. Fra kl. 16,15 vil der i Slagelse være sammenkomst for medlemmerne af den montfortanske association „Maria, hjertemes dronning“, og der vil i den anledning være en særlig gudstjeneste i kirken kl. 18,30. Kl. 15 vil festdagens messe blive fejret ved Maria-altret. Til alt er alle velkomne i vore montfortanske menigheder vil vi, fælles med vore medkristne i folkekirken, højtidelig holde festen for jomfru Marias bebudelse, den montfortanske ordensfamiliens hovedfest, den 5. søndag i fasten, - i år den 06. april.

4300 HOLBÆK, Sankt Elisabeths Kirke
Elisabeth-Centret, Carl Refss Vej 6.
Sognepræst: Stephen Holm, Montfort-kommunitet, Frederiksgade 7, 4200 Slagelse, tlf. 5852 0645.
E-mail: montfort@get2net.dk
Hjemmeside: www.kat.vestsj.ninja.dk
Giro: 634-4348
Gudstjenesteleder og kirkeværge: Jan Tecza, Chr. Hansensvej 25. Tlf. 5944 1562.
Menighedsrådsfm.: Birthe Hjort, Skyttensvej 29. Tlf. 5943 6552.
Gudstjenestetider:
Søndagsmesse: Hver lørdag kl. 15,30, - med efterfølgende kirkekaffe i menighedslokalet. Ingen messe på selve søndagen.
I anledning af det af paven proklamerede rosenkransår bedes rosenkransen fastetiden igennem 10 minutter før søndagsmessen.
Hverdagsgudstjenester: tirsdagene d. 11. og 18.: kl. 17,30: messe.
Børne- og ungdomsundervisning i forlængelse af søndagsmessen lørdagene d. 01., 15. og 29. marts.
Månedens menighedsaften den 3. tirsdag i måneden bortfalder p. g. a. retrætedagen lørdag i samme uge.

Marts 2003:
Lør d. 01. fejres fastelavns-søndag. Kl. 15,20 Rosenkransbøn Kl. 15,30 Messe og efterfølgende fastelavnsfest for hele menigheden i menighedsst. salen.
Man d. 03. er månedens 1. mandag, intermontfortansk bededag. Se under "Slagelse"
Ons d. 05. er askeonsdag, og den 40-dages forberedelsestid til påsketiden begynder. Dagen er faste- og abstinensdag. Der er ingen gudstjeneste idag. Askeonsdagens særlige askeceremoni vil blive fejret den kommende lørdag som indledning til søndagsmessen.
Lør d. 08. fejres 1. søndag i fasten. Kl. 15,20 rosenkransbøn. Kl. 15,30 askevielse, meddelelse af askeskorset og messe.

Tir d. 18. om aftenen begynder festen for den hellige Josef, jomfru Marias mand og hele kirkens værnengelgen. Kl. 17.30 messe.

Lør d. 22. afholdes fastetidens retrætedag for vore tre menigheder som intensiv forberedelse til påskefesten, - i år hos os i Holbæk. Retralede: Pater Adolf Meister sj, sognepræst i Århus, kunstner og liturg, - og sognepræsten. Dagens program veksler mellem gudstjenester, oplæg, samtale og hyggeligt samvær. Åbningsgudstjeneste kl. 10.15. Den afsluttende messe, som er søndagsmesse for 3. søndag i fasten, begynder kl. 15.30. Rosenkransbøn fra kl. 15.20. Husk frokostpakke. Øl og vand kan købes, kaffe fås. Mød talstærkt op.

Tir d. 25. Festen for jomfru Marias bebudelse iflg. den romerske kalender. Fra kl. 16.15 vil der i Slagelse være samkomst for medlemmerne af den montfortanske association „Maria, hjerternes dronning“, og der vil i den anledning være en særlig gudstjeneste i kirken kl. 18.30. Kl. 15 vil festdagens messe blive fejret ved Maria-altret. Til alt er alle velkomne. Ingen gudstjeneste i Holbæk idag.

I vore montfortanske menigheder vil vi fejre festen højtideligt sammen med vore medkristne i folkekirken på 5. søndag i fasten, i år den 5. april.

I MIDTSJÆLLAND

4100 RINGSTED. SANKT KNUDS KIRKE, Sankt Knudsgade 19. Tlf. 5767 0301.
Sognepr.: Hans Esmark. Tlf. 4824 1402 bedst kl.9-10, dog undt. Søn og Man.
Skt. Joseph Søstrene, tlf 5761 7371.
Menighedsrådsfm.: Lars Grunnet. Tlf. 5631 0018.
Messeider: (HC2)(T)
Marts 2003:
Lør d. 1.: Fastelavnsmesse kl. 16 Lør d. 8.: Askemesse kl. 16
Lør d. 15.: Messe kl. 16 Tir d. 18.: Korsvej kl. 19.30
Søn d. 23.: Messe kl. 10 Lør d. 29.: Messe kl. 16

4000 ROSKILDE. SANKT LAURENTII KIRKE, Frederiksborgvej 11.
Tlf.: 4635 0965. Fax: 4636 5091. Giro: 402 3986
E-mail: skt.laurentii-kirke@mail.tele.dk
Homepage: www.laurentii.org
Sognekontoret er åbent tir-fre 10.00-12.00.
Sognepr.: p. Anders Baadsgaard Jensen OFM. Conv. træffetid: tor 9.00-11.00.
Menighedsrådsfm.: Anni Meinertz. Tlf. 4638 3321.
E-mail: anni.meinertz@post.tele.dk
Gråbrødrehuset: Tlf. 4636 7756.
E-mail: graabroe@post4.tele.dk
Gråbrødrenes Bogcafé: Tlf. 4632 5257.
E-mail: bogcafe@get2net.dk
Messeider:
Søndagsmesser: Lør kl. 17.00. Søn kl. 10.00. Der er kirke-kaffe i menighedssalen efter messen kl. 10.00
2. søn i md: Messe i Ledreborg Slotskirke, Lejre, kl. 08.30.
Hverdagsgesser: Tir-fre kl. 17.00.
Skriftemål: Lør kl. 16.15-16.30 i kirken.
Tidebøn: Morgnebøn: Tir-lør kl. 07.00. Alle er hjertelig velkomne.
Aftenbøn: Man-fre kl. 18.30. Alle er hjertelig velkomne.
Andagter: Rosenkrans: Ons kl. 16.30.
Sakraments-tilbedelse: Tor kl. 16.30.
Sakraments-andagt: Fre kl. 19.00-21.00.
Marts 2003:
- Søn 02.03 Kl. 10.00: Fastelavn søndag, Tøndeslagning for vores børn i forbindelse med kirkekaffen.
Firmanekateke efter søndagsmessen.
- Ons 05.03 Kl. 10.15: Skolemesse med uddeling af askekor. Kl. 17.00: Askeonsdag: Messe med uddeling af askekor.
- Tor 06.03 Kl. 19.30: KUK-møde: Fastelavnsfest
- Fre 07.03 Kl. 9.00: Rengøring i menighedssalen. Kl. 17.00: Messe og bagefter holder Katolsk Kvindeforbund møde i menighedssalen i anledning af Kvindernes internationale bededag.
- Lør 08.03 Kl. 09.00-14.00: Arbejdsdag i sognet. Vores have-arbejdsgruppe mødes og gør haven klar til foråret. Salmisten mødes og laver praktiske vedligeholdelsesopgaver.
- Søn 09.03 Kl. 10.00: Børne- og ungdomskateke efter søndagsmessen. NB: Ingen uddeling af askekor denne dag. Askeonsdag var for 4 dage siden.
- Tir 11.03 Kl. 15.00: Møde i Seniorklubben. Marianne Meyer fortæller om sin rejse til Peru.
- Tor 13.03 Kl. 8.30: Kirkerengøring. Kl. 19.00: Laurentii-aften med professor Brian Patrick Mc.Guire: Middeldalderens sidste reformation. Foredraget handler om den den franske teolog Jean Gerson, der opfordrede til reformer af pavestolen. Reformen, der måske kunne have afværget Reformationen. Entré: 40,00, inkl. kaffe og brød.
- Søn 16.03 Kl. 10.00: Børne- og ungdomskateke efter søndagsmessen.
- Tor 20.03 Kl. 19.30: KUK-møde
- Fre 21.03 Kl. 9.00: Rengøring i menighedssalen.
- Fre 21.03 Kl. 17.30: Middag på tværs. Denne gang i Roskilde Baptistkirke. Tilmelding: Kirsten Pilgaard, 4636 7633.
- Søn 23.03 Kl. 10.00: Børne- og ungdomskateke efter søndagsmessen.
- Tor 27.03 Kl. 10.30: Skolemesse i kirken. Kl. 9.00: Rengøring i menighedssalen.
- Søn 30.03 Kl. 10.00: Efter messen vil der være mulighed for at skrive 10-årskontrakter på sognekontoret. Sognepræsten og sognekassereren bistår med oplysninger.
Børne- og ungdomskateke efter søndagsmessen.

2630 TAASTRUP. SANKT PAULS KIRKE, Frøgård Allé 12, 2630 Taastrup.
Tlf. 4399 0728. Fax: 4399 0758
Konst. sognepr.: Leo Kertz, OMI, Herlevgårdsvej 14, 2730 Herlev. Tlf. 4494 7694.
Andenpr. og ministerialbogsfører: Thomas Birkheuser, Frøgård Allé 10, 2630 Taastrup, træffes bedst tir-søn, kl. 9-22.30. Tlf. 4399 0728. Fax: 4399 0758.
E-mail: th.birkheuser@get2net.dk
Pastoralassistent: Sr. Marianne Skjold, Bygaden 53, 2630 Taastrup. Tlf. 4399 8157. Træffes bedst tir-søn.
E-mail: marianneskjold@yahoo.dk
Menighedsrådsform.: Øivind Kjærstad, Budstikken 116, 2630 Taastrup. Tlf. 4399 7051.
Assumptionssøstrene, Klostergården, Bygaden 53, 2630 Taastrup. Tlf. 4399 8157.
E-mail: assumption@post.tele.dk

Messeider (normalt / HA2/T):
Søn: kl.10.00 Højmesse, bagefter kirkekaffe. 1. og 3. søndag undervisning for førstekomunikanter
2. Søn i md: kl. 17.30 Taizé-gudstjeneste med efterfølgende spinning (Husk 25 kr. til maden. Drikkevarer kan købes. Tilmelding ikke nødvendig).
Tir: kl.19.00 Messe hos assumptionssøstrene.
Ons: 3. ons i md: messe kl. 12 (i forbindelse med KÆK). Alle andre onsdage: se på opslagstavlen!
Tor: kl.10.00 Messe
Fre: kl.18 Vesper, kl. 18.30 Messe
Lør: kl. 17.30: Søndagsmesse
Skriftemål: efter aftale med præsten!
Se også: www.skt.paul.dk - Hver uge kan du bl. a. finde de aktuelle messeider og andre aktuelle meddelelser!
Marts 2003:
- Lør 01.03.: kl. 17.00 (!): Søndagsmesse - bagefter fastelavnsfest i menighedssalen. Billetter til fastelavnsfesten kan købes hos sr. Marianne. Deltagelsen i fastelavnsfesten kun med en billet, som er købt på forhånd!
- Ons 05.03.: Askeonsdag: kl. 19: Messe med askeindvielse og betegnelse med askekorset.
- Tor 06.03. kl. 19.00: SPU-møde for vore firmander og unge.
- Lør 08.03. kl. 15.30: Foredrag i anledning af bispedømmets 50 års jubilæum ved biskop Czeslaw Kozon. Kl. 17.30 fejrer biskoppen søndagsmessen med os. Alle er velkomne!
- Søn 09.03. kl. 12.00 - ca. 14.30: Samvær vor alle, som er mellem 9 og 13 år gammel. Husk madpakke!
- Tor 13.03. kl. 16.30 - 18.00: Firmelsesundervisning. Kl. 19.15: Studiekreds om troen i Taastrup. Alle er velkomne.
- Søn 16.03. kl. 13.00 - 16.00: Lille halvdagstrætte i fastetiden. Nærmere info på opslagstavlen og hjemmesiden. Kl. 12.30 spiser vi vores medbragte madpakke. Kaffe/te, sodavand kan købes.
- Ons 19.03. kl. 12.00: KÆK: Messe - frokost - oplæg (Husk madpakke!)
- Tor 20.03. kl. 19.00: SPU-møde for vore firmander og unge
- Søn 23.03. kl. 9.00 - 9.30 og kl. 12.00 - 12.45: Mulighed for skriftemål
- Tor 27.03. kl. 16.30 - 18.00: Firmelsesundervisning. Kl. 19.30: Bodsandagt med mulighed for efterfølgende skriftemål.
- Søn 30.03. kl. 12.00 - 12.45: Mulighed for skriftemål.
Gør www.skt.paul.dk til din favorit! Så ved du altid, hvad der foregår i vores menighed!

I NORDSJÆLLAND

3000 HELSINGØR. SANKT VINCENT KIRKE, Kontor og menighedshus: Nygade 8. Tlf. 4921 0571.
Sognepr.: Hans Esmark, tlf. 4824 1402 bedst kl.9-10, dog undt. søn og man.
Skt. Vincent Søstrene, tlf 4921 7547
Menighedsrådsfm.: Mariella Madsen. Tlf. 4913 2599.
Messeider: (HB2)(T)
Vedr. hverdagsgesser se sognebrevet eller opslag i våbenhus.
Marts 2003:
Søn d. 2.: Messe kl. 9   Ons d. 5.: Askeonsdag, M. kl. 18.15
Søn d. 9.: Messe kl. 11   Søn d. 16.: Messe kl. 9
Tor d. 20.: Korsvej kl. 19   Lør d. 22.: Firmelse kl. 16
Søn d. 23.: Messe kl. 11   Søn d. 30.: Messe kl. 9

3400 HILLERØD. SANKT VILHELMIS KIRKE, Kirke og menighedshus: Møllestræde 7. Tlf. 4825 5531.
Sognepr.: Hans Esmark, Møllestræde 10 B, tlf 4824 1402 bedst kl.9-10, dog undt. Søn og Man. Fax. 4825 5531
Skt. Vincent Søstrene, tlf 4826 7865.
Menighedsrådsfm.: Martin Rohof. Tlf. 4774 2817.
Messeider: (HA)(T)
Vedr. hverdagsgesser se sognebrevet eller opslag i våbenhus.
Marts 2003:
Søn d. 2.: Messe kl. 11   Ons d. 5.: Askeonsdag, M. kl. 17
Søn d. 9.: Messe kl. 9   Ons d. 12.: Korsvej kl. 19.30
Søn d. 16.: Messe kl. 11   Søn d. 23.: Messe kl. 9
Søn d. 30.: Messe kl. 11

2970 HØRSHOLM. SANKT HANS KIRKE, Marievej 6.
Sognets hjemmeside: www.sankt-hans-kirke.dk
Sognets e-mail: kirke@sankt-hans-kirke.dk
Sognepr.: Andrzej Papuga, C.M.
E-mail: papuga@get2net.dk
Andenpr.: Radoslaw Pawlowski C.M.
E-mail: pawlowski@get2net.dk
Hjælpepr.: Jacob Muiser, C.M.
Præsternes bopæl: Bistrup Byvej 4, 3460 Birkerød. Tlf. 4581 2796, bedst formiddag.
Giro: 703-8275.
Menighedsrådsfm.: Torben Johansen. Tlf. 4586 3546.
Messeider: (HA)(T)
Skt. Hans Kirke: Højmesse Søn kl.10.00
Hverdagsgesser Tir kl.17.30 (kan ændres) og Tor kl.10.30.
Milkkelborg, Strandvejen 352: Højmesse Søn kl.9.
Skriftemål i forbindelse med messerne eller eft. aftale.
Marts 2003:
Søn d. 02.: Fastelavn. Efter højmessens kl. 10.00 er der tøndeslagning for børnene. Bømetid under messen. Kirkefrokost i menighedssalen efter messen. Pølser, brød og drikkevarer kan købes. Godter til børnene.
Tir d. 04.: I forlængelse af messen kl. 17.30 er der rosenkransandagt.
Ons d. 05.: ASKEONSDAG. Messe kl. 19.30 med indvielse af aske og uddeling af askekorset.
Tor d. 06.: Kirkerengøring kl 19.00
Fre d. 07.: Messe og Jesu Hjerteandagt kl 19.30. Derefter samvær i menighedssalen.
Tir d. 11.: Menighedsrådsmøde kl. 19.00 i menighedssalen.
Søn d. 16.: Sidste frist for tilmelding til menighedens tur til Nilschau i St.Bededagsferien 16.-18.maj 2003.
Ons d. 19.: Økumenisk gudstjeneste fælles med Rungsted menighed kl. 19.30 i Sankt Hans Kirke. Efter gudstjenesten er der samvær i menighedssalen. Kirkekaffe. (Datoen er ændret fra d. 12.03.)
Lør d. 29.: Sammenkomsten med spinning for forældre og deres børn i menighedssalen kl. 16.00.
Søn d. 30.: Latinsk højmesse.

3460 BIRKERØD. DEN HELLIGE FAMILIES KIRKE, Bistrup Byvej 4.
Sognets hjemmeside: www.sognet.dk
Sognepr.: Radoslaw Pawlowski C.M.
E-mail: pawlowski@get2net.dk
Andenpr.: Andrzej Papuga, C.M.
E-mail: papuga@get2net.dk

Hjælpepr.: Jacob Muiser, C.M.
Tlf. til præsteme: 4581 2796.
Menighedsrådsfm.: Christian Guldager. Tlf. 4583 2004.
Messeider:
Søn: højmesse kl. 9.30.
Hverdag: Man, ons, tor, fre kl. 17.30; Tir kl. 10.00; Lør kl. 16.00.
Skriftemål: Efter aftale.
Tilbedelse af Alterets Sakramente: 1. fre i md. eft M kl. 17.30.

I HOVEDSTADSOMRÅDE NV

2730 HERLEV. VOR FRUE KIRKE, Herlevgårdsvej 14.
Tlf. 4494 7694 og 44947678.
Sognepr.: Leo Kertz O.M.I. Fax: 4453 5558.
Hjælpepr.: Michael Bradley O.M.I.
Engelsk pr.: Carroll Parker O.M.I. Tlf. 4494 7678.
Menighedsrådsfm.: Aage Vinter Christensen, Pæremosevej 59, 2750 Ballerup. Tlf. 4497 4335.
Messeider: (HA)(T)
Lør kl. 17
Søn kl. 10, kl. 11.30 (engelsk)
Man kl. 10.30. Ons kl. 19.00. Tor kl. 09.30 (engelsk)
1. Fre i md kl. 19.30 (engelsk)
3. Fre i md: kl. 19.30
Tilbedelse: Ons efter messen.
Skriftemål efter aftale.
KUK mødes lejlighedsvis, se opslag i våbenhuset.
Tirsdag: Åbent hus hos Skt. Josefsøstrene, Primulavej 1. Messe kl. 19.

2700 BRØNSHØJ. SANKT ANTONI KIRKE, Frederikssundsvej 225.
Sognepr.: Lech Pytlak. Træffes ved kirken i forb. med messerne samt tir-fre 10.30-12 på sognekontoret. Tlf. 3828 1700 eller 3228 4769.
Girokonto: 542-0245.
Menighedsrådsfm.: Esther Zivadinovic. Tlf. 3828 8253.
Messeider: (HA)(T)
Søn: Højmesse kl.11.
Hverdagsgesser: Tir og Tor kl. 10.00, Fre kl. 19.00
Hver tirsdag åbent hus og messe kl. 19 hos Skt. Josef Søstrene, Primulavej 1, Vanløse.
Undervisning:
For børn 7 - 12 år: Tor kl. 17 til 18.
Marts 2003:
Hver fredag i fasten korsvej og messe kl. 19.00
Søn 02.: Fastelavn Messe kl.11, derefter børnenes fastelavnsfest.
Ons 05.: Askeonsdag. Messe kl. 19.00
Fre 07.: Korsvej og messe kl. 19.00
Søn 09.: Familiemesse kl. 11.00. Kirkekaffe ellers messer som normalt.

2860 SØBORG. JOHANNESKIRKEN, Vandtårnsvej 7-9.
Sognepr.: Lech Pytlak. Træffes tir-fre 10.30-12 på tlf. 3828 1700. Evt. også tlf. 3828 4769.
Kirkens kontor: Vandtårnsvej 11. Tlf. 3969 0301.
Giro: 913-2929.
Menighedsrådsfm.: Dorte Linnemann. Tlf. 3967 7699.
Sognets Hjemmeside: www.konsul.suite.dk/sogn
Messeider: (HC2)(T)
Søn: Højmesse kl.9.30, kroatisk messe kl.14.

KATOLSK MENIGHED PÅ BORNHOLM
Konst. sognepr.: Dietrich Timmermann. Tlf. 3313 3762 eller 5695 0814.
Menighedsrådsfm.: Knud-Erik Frandsen. Tlf. 5648 8571.
Pastoralassistent: Sr. Carina Pöppinghaus, Lille Madsegade 14, 3700 Rønne. Tlf. 5695 0855.
Giro: 533-0637.
Søstrene af Det dyrebare Blod, Skt. Raphaels Stiftelse, Lille Madsegade 14, 3700 Rønne.
Messeider (HC2)(T)
Marts 2003:
ROSENKRANSKIRKEN, Gregersgade 12, 3720 Åkirkeby.
Højmesse eller Ordels Gudstjeneste: alle søn kl. 11.
NB: 06.04. kl. 16.00: KONCERT. Gratis adgang
SANKT HVACINTHUS' KIRKE, Østergade 59, 3700 Rønne
Højmesse eller Ordels Gudstjeneste: alle søn kl. 9.
Skriftemål i forb. m. Gudstj. og efter aftale med præsten.
Tir d. 04.03. kl 14: Møde med damerne hos søstrene. Alle er velkomne!

I HOVEDSTADSOMRÅDE NØ

2800 LYNGBY. SANKT KNUD LAVARDS KIRKE, Lyngbygårdsvej 1 A.
Konst. sognepr.: P.Allen G. Courteau, O.M.I. Tlf. 4587 5688.
Giro: 802-7404, Sankt Knud Lavards Kirke.
Menighedsrådsfm.: Giorgio Bressan, Bagsværdvej 133 A, 1. th., 2800 Kgs. Lyngby. Tlf. 4593 6730
Messeider: (HA)(T)(T)
Søn M. kl.10. (Familiemesse 1.søn i md).
Lør M.kl.17.
Hverdagsgesser: se opslagstavlen.

2900 HELLERUP. SANKT THERESE KIRKE, Bernstorffsvej 56.
Sognepr.: Biskop Czeslaw Kozon, Kollegievej 2, 2920 Charlottenlund. Tlf: 3964 0422 (el. Bispekontoret 3311 6080). Ikke Man.
Andenpr.: Pastor Jørgen Erichsen, Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup. Tlf: 3961 1919. Træffes bedst kl.8-9.
Andenpr.: Pastor Andrzej Wydrzynski. Kollegievej 2A, 2920 Charl. Tlf: 3964 3039 bedst kl.9-10 undt. Tir.
Kontorekspedition foregår fra Kollegievej 2A, 2920 Charlottenlund. Tlf: 3964 3039 - Normalt åbent Ons kl.9-12.
Menighedsrådsfm.: Felicity Pors. Tlf. 3969 4728.
Messeider: (HB2)(T)(H)
Søndag: Højmesse kl. 9 - reciteret messe kl. 11.
2. søn i md.: Familiemesse kl. 9. Efter Højmessens morgenkaffe i menighedslokalet. Alle er velkomne.
Hverdage: Man & ons messe kl. 11, tir messe kl. 17, tor messe kl. 17 hos Sct. Josephssøstrene, Bernstorffsvej 98, fre messe kl. 8, lør messe kl. 11.30 med forudgående rosenkrans kl. 11.10.
1. & 3. ons i md: tilbedelse kl. 10-11.
Marts 2003:
Lør 01.: Bededag for præste- og ordenskald. Rosenkrans kl. 11:10. derefter messe. Fastelavnsfest kl. 17.
Søn 02.: Fastelavns søndag. Seneste aflevering af palmegrene.

Tir 04.: Møde i KÆK, messe kl. 11:30. MR-møde.
Ons 05.: Askeonsdag. Tilbedelse af det udstillede alterets sakramente kl. 10-11 og messe kl. 11 og kl. 17, begge messer med askeindvielse. Faste- og abstinensdag. MiniKUK kl. 18.30-20.
Lør 08.: Korsvejsandagt kl. 10.40, rosenkrans kl. 11:10 og messe kl. 11.30.
Søn 09.: Familiemesse kl. 9.
Lør 15.: Korsvejsandagt kl. 10.40, rosenkrans kl. 11:10 og messe kl. 11.30.
Søn 16.: Orienteringsmøde for menigheden.
Man 17.: Meditationsaften hos Sct. Josephssøstrene, Strandvejen 91.
Lør 22.: Korsvejsandagt kl. 10.40, rosenkrans kl. 11:10 og messe kl. 11.30.
Lør 29.: Korsvejsandagt kl. 10.40, rosenkrans kl. 11:10 og messe kl. 11.30. Temalørdag kl 14.30 - 16.30. Engelsk familiemesse kl. 17.
Søn 30.: Sommertiden begynder.

2920 CHARLOTTENLUND. SANKT ANDREAS KIRKE, Kollegievej 2.
Sognepr.: Biskop Czeslaw Kozon, Kollegievej 2, 2920 Charlottenlund. Tlf: 3964 0422 (el. Bispekontoret 3311 6080). Ikke Man.
Andenpr.: Pastor Jørgen Erichsen, Bemstorffsvej 56, 2900 Hellerup. Tlf: 3961 1919. Træffes bedst kl.8-9.
Andenpr.: Pastor Andrzej Wydrzynski, Kollegievej 2A, 2920 Charl. Tlf: 3964 3039 bedst kl.9-10 undt. Tir.
Sognekantor: Kollegievej 2A, 2920 Charlottenlund. Tlf: 3964 3039 - Normalt åbent Ons kl.9 - 12.
Menighedsrådsfm.: Martin Ebert. Tlf. 4583 7353.
Messeider: (HB2)(T)
Søn: Højmesse kl. 10.1. søn i md.: Latinsk Højmesse. Efter Højmessens morgenkaffe i menighedslokalet. Alle er velkomne.
Hverdage: Man, Tir, Tor messe kl. 8 - Ons messe kl. 7.30 - Fre messe kl. 17 med forudgående tilbedelse fra kl. 16 - Lør messe kl. 11.30.
Marts 2003:
Lør 01.: Bededag for præste- og ordenskald. Rosenkrans kl. 11, derefter messe kl. 11.30. 'Familielørdags' fastelavnsfest kl. 15.
Søn 02.: Fastelavns søndag. Seneste aflevering af palmegrene.
Tir 04.: Møde i KÆK, messe kl. 11:30, frokost, hvorefter arkivar Jørgen Nybo Rasmussen svarer på spørgsmålet: "Hvorfor et Johannes Jørgensen Selskab?".
Ons 05.: Askeonsdag. Messe kl. 7.30 og kl. 19.30, begge messer med askeindvielse. Faste- og abstinensdag. MiniKUK kl. 18.30-20 i Sct. Therese KUK-lokalet.
Fre 07.: Jesu-Hjerte fredag.
Ons 12.: MR-møde. Messe kl. 19.
Man 17.: Meditationsaften hos Sct. Josephssøstrene, Strandvejen 91.
Ons 19.: MiniKUK kl. 18.30-20 i Sct. Therese KUK-lokale.
Tir 25.: Bibelkreds kl. 15 på Schimmelmansvej 45 hos Connie Probst. Tlf. 39 63 63 82
Søn 30.: Sommertiden begynder.

I HOVEDSTADSOMRÅDE V

1616 KBEL V. JESU HJERTE KIRKE, Stenogade 4.
Tlf. 3324 6580 og 3321 8588. Fax: 3325 0738.
Sognepr.: P. Gerhard Sanders SJ.
E-mail: Stenogade@mail.dk
Andenpr.: Michael Hornbech-Madsen. Tlf. 3321 5934.
Menighedsrådsfm.: Ruth Christophersen. Tlf. 3616 7084.
Messeider: (HA)(T)
Man-fre: Kl. 8.15 og 17.
Lør: Kl. 8.15. Kl. 18: Italiensk messe.
Søn: Kl. 10 Latinsk Højmesse. Kl. 11.30 Dansk Højmesse. Kl. 20 Aftenmesse.
Lejlighed til skriftemål før og efter alle messer og efter aftale.
Marts 2003:
Søn 02.03.: Religionsundervisning kl. 10-11.30.
Tir 04.03.: Kl. 17 Vespersang og messe.
Ons 05.03.: Askeonsdag. Askeuddeling under alle messer.
Fre 07.03.: Jesu Hjerte Fredag. Sakramentet udstilles kl. 16. Kort andagt og sakramental velsignelse kl. 16.45. Messe kl. 17.
Lør 15.03.: Kl. 10 Kongregationsmesse. Alle er velkomne.
Lør 15.03.: Filmeftersiddag i fastetiden. Se opslag i våbenhuset.
Søn 16.03.: Kl. 10-11.30. Religionsundervisning.
Tir 18.03.: Kl. 14.30 Stenoklubben. Civ. Ing. Bent Hisinger fortæller om Opus Dei.
Ons 19.03.: Kl. 19.30 Menighedsrådsmøde med biskop Czeslaw Kozon.
Fre 21.03: Bønsaften. Kl. 17 Messe efterfulgt af Sakramental tilbedelse indtil kl. 21. Vekslen mellem stihed, bøn, salmer og tekstlæsning. Vær med hele tiden eller kig forbi en stund.
Søn 23.03.: Kl. 10 Dansk højmesse. Biskop Czeslaw meddeler firmelsens sakramente til sognets unge.
Hver tirsdag åbnes kirken kl. 16. Efter messen kl. 17: rosenkransbøn.
Hver søndag indbyder vi til „Kirkekaffe“ efter 11.30-messen. Kaffen - og theen - serveres i menighedssalen, indgang: Stenogade 4 B.
Religionsundervisning for sognets børn og unge: Hver første og tredje søndag i måneden kl. 10-11.30.

2000 FRB. SANKT MARIE KIRKE, Jens Jessens Vej 5.
Hjemmeside: www.marie.dk
Sognepr.: Jesper Fich, Marielystvej 16. Tlf. 3879 3999.
E-mail: fich@post4.tele.dk
Kirkens kontor: Jens Jessens Vej 5. Normalt ma og fr 10-12. Tlf. 3871 5335. Fax: 3871 5336.
Menighedsrådsfm.: Ivar Hoel. Tlf. 3246 1712.
Forening: Sankt Marie Unge Katolikker (SMUK).
Hjemmeside: www.marie.dk/sluk
Messeider:
Sø Hm. kl. 11.

2650 HVIDOVRE. SANKT NIKOLAJ KIRKE, Strøbyvej 2
Sognepr.: Wladyslaw Zdunek. C.s.s.R. Tlf. 3678 2790. Træffes tir, fre og lør 9-12, tor 16-18; andre dage kun efter aftale. Fax: 3678 2790.
Giro: 706-5590.
Menighedsrådsfm.: Jørgen Fog. Tlf. 3677 2333.

Messeider: (HA)(T)

Søn Hm. kl.10. 1.søn i md. polsk M. kl.12; 3.søn i md. polsk M. kl.17.

Lør M. kl.17 (1. lør i md. dansk/vietnamesisk).

Hv Man- fre M. kl.8; 3.fre i md. som regel vietnamesisk M. kl.15.

Marts 2003:

Søn d. 02.: Højmesse kl. 10. Efter messen fastelavnsfest med tøndeslagning og kirketrafik. NB: Ingen messe på polsk kl. 12.

Ons d. 05.: Askeonsdag. Faste- og abstinensdag. Askeindvielse. Messe kl. 8 og 18.

Søn d. 09.: Højmesse kl. 10. Ingen kirkekafe. Polsk messe kl. 12.

Søn d. 16.: Højmesse kl. 10. Polsk messe kl. 17.

Søn d. 30.: Højmesse kl. 10. Sommerferien begynder.

I HOVEDSTADSOMRÅDE N

2200 KBH. N. SAKRAMENTS-KIRKEN, Nørrebrogade 27.
Sognepræst: Reinhold Sahrer, Nørrebrogade 27 C. Tlf. 3535 6825. Træffes på kirkens kontor ma-to kl.9-10.30, bedst efter aftale. Fax: 3536 6430.

Giro: 804-6638.

Hospitalspr.: Jørgen Erichsen træffes bedst på tlf. 3961 1919 hverdage 8-9. Ved akutte tilfælde er man velkommen til at ringe til enhver tid.

Menighedsrådsfmd.: Conni Nelstrøm. Tlf. 3641 4910.

Messeider: (HB2)(T)

Søn: Højmesse kl.10. Engelsk messe kl.18. Arabisk messe 1.Søn i md. kl.16.

Lør: Fransk messe 1. og 3.Lør i md kl.17.45.

Hverdage: Messe eller Ordets Gudstjeneste: Man kl.17.30; Tir-Tor kl.11.

Ons: Engelsk messe kl. 17.

I HOVEDSTADSOMRÅDE K

1260 KBH. K. SANKT ANSGARS DOMKIRKE, Bredgade 64.
Sognepræst: Dietrich Timmermann. Tlf. 3313 3762, 10-12 undt. ma og to.

Andenpr.: Christian Noval. Tlf. 3313 3762.

Andenpr.: David Vincent Nielsen. Tlf. 3313 5583.

Andenpr.: Josef Nguyen Quang. Tlf. 3316 2966.

Kirkens kontor: Tlf. 3313 3762, ma, ti, to og fr 10-15. Ons efter aftale. Fax: 3332 1049.

E-mail: sanktansgar@vip.cybercity.dk

Giro: 642-5305.

Menighedsrådsfmd.: Andreas Rude. Tlf. 3535 0356.

Messeider: (HB2)(T)

Søn: Messe kl.8. Højmesse kl.10 (1. og 3.Søn i md. m. gregoriansk sang) Vesper kl. 17.

Lør: Messe kl.17. Hverdag undt. Lør Messe kl.8, Tir og Tor desuden kl.16.30.

Marts 2003:

Lør 1. kl. 17.00 Aftenmesse

Søn 2. Fastelavn søndag, 8. Alm. søndag. Kl. 8.00 Messe. Kl. 10.00 Højmesse derefter fastelavnsfest i menighedssalen

Ons 5. ASKEONSDAG. Kl. 8.00 messe. Kl. 19.00 Pontifikalmesse ved biskop C. Kozon

Fre 7. kl. 16.30 Jesu Hjerter fredags messe. Derefter tilbedelse indtil kl. 18.00

Lør 8. kl. 17.00 Aftenmesse med fastepredikenen ved p. Herbert Krawczyk S.J.

Søn 9. Kl. 8.00 Messe. Kl. 10.00 Højmesse

Lør 15. Kl. 17.00 Aftenmesse med fastepredikenen ved p. Herbert Krawczyk S.J.

Søn 16. Kl. 8.00 Messe. Kl. 10.00 Højmesse

Lør 22. Menighedens retrætedag ved pastor Benny Blumensaat. Kl. 17.00 Aftenmesse med fastepredikenen ved Pastor Blumensaat

Søn 23. Kl. 8.00 messe. Kl. 10.00 Højmesse

Ons 26. KÆK møde kl. 14.30: Frelshistorien i Bibelen v/ Pastor David Vincent Nielsen; Messe kl. 16.30

Lør 29. Kl. 17.00 Aftenmesse med fastepredikenen ved pastor Benny Blumensaat

Søn 30. Kl. 8.00 Messe. Kl. 10.00 Højmesse

I AMAGER

2300 KBH. S. SANKT ANNÆ KIRKE,

Dronning Elisabeths Allé 3.

Sognepræst: Jerzy Gorowski C.Ss.R. Tlf. 3286 0724.

E-mail: j.gorowski@mail.dk

Præst for filippinerne: Patrick Sheils C.Ss.R. Tlf. 3286 0729 eller 2084 8084.

Præst for polakker: Julian Bodnar C.Ss.R. Tlf. 3286 0725.

Kirkekontor: Hans Bogbinders Allé 2, tir-fre. 10-12; tor-tillige 17-18. Tlf. 3258 4102. Fax: 3286 0738.

E-mail: skt.annae.kirke@image.dk

Giro: 815-3442.

Menighedsrådsfmd.: Peder Schramm. Tlf. 3295 0074.

Messeider: (HA)(T)

Søn: Messe kl.8.30. Højmesse kl.10. Polsk messe kl.12. Engelsk messe kl.17.

Lør: Engelsk messe kl.17.

Hverdage: Man kl.8; Tir kl.17 messe med vesper; Ons kl.8 messe med laudes; Tor kl.8 og kl.19 novene til Maria, Moderen af den Stedevarende Hjælp med efterfølg. messe; Fre kl.8. Hver 1.Fre kl.19 messe derefter vågenat; Lør kl.8 messe med laudes.

Lejlighed til skriftemål efter aftale.

Marts 2003:

Søn d. 2.: Fastelavn. Familiemesse kl. 10. Derefter tønde- slagning for børnene.

Ons d. 5.: Askeonsdag. Faste- og abstinensdag. Messe kl. 8 og 19 med uddelelse af askeskor.

Tor d. 6.: Kl. 18 - 19 lejlighed til skrifte; ellers efter aftale med præsten. Kl. 19 Korvejsandagt og messe.

Tir d. 11.: Møde i Bikuben (børneklub) kl. 14 - 16.30.

Ons d. 12.: Møde i Onsdagsklubben kl. 14.30. Bankospil.

Tor d. 13.: Kl. 18 - 19 lejlighed til skrifte; ellers efter aftale med præsten. Kl. 19 Korvejsandagt og messe.

Tor d. 20.: Kl. 18 - 19 lejlighed til skrifte; ellers efter aftale med præsten. Kl. 19 Korvejsandagt og messe.

Tir d. 25.: Møde i Bikuben (børneklub) kl. 14 - 16.30.

Ons d. 26.: Møde i Onsdagsklubben kl. 14.30. Fhv. vicesko- leinspektør Birgit Adrian har som emne: Øm kloster- og Øm borgens tilblivelse.

Tor d. 27.: Kl. 18 - 19 lejlighed til skrifte; ellers efter aftale med præsten. Kl. 19 Korvejsandagt og messe.

I GRØNLAND

3900 NUUK. KRIST KONGE KIRKE.

Sognepræst: Paul Marx, OMI. Kutaa 1, Box 51, 3900 Nuuk Tlf.: 00 299 32 1275. Fax: 00 299 32 3175. E-mail: kristkonge@greenet.net

Messeider:

Søn kl. 10,00

Man, tir og tor: Kl. 18,00

Ons: Kl. 18,00 messe efterfulgt af en times tilbedelse

Fre: Kl. 18,00 hos Jesu Små Søstre, Blok 9, 213.

Lør: Kl. 11,00.

Fejring af bodens sakramente: Efter aftale

Sammenkomster: Efter søndags og onsdags liturgier

OBS: Messeider gælder kun når der er en præst i Nuuk.

Når der ikke er en præst finder ordets liturgi med

kommunikationsuddeling sted:

Søn kl.10,00

Ons kl.18,30

Fre kl.18,00 hos Jesu Små Søstre, Blok 9, 213

Fra ons d.14.marts indtil ons d. 23. april er p.Marcin

Kopec,omi i Nuuk.

I FÆRØERNE

FO 100 TÓRSHAVN. MARIUKIRKJAN, Mariugøta 4.

Sognepræst: August Ziggelaar SJ, Stenosgade 4 A, 1616 Kø-

benhavn V. Tlf. 3321 8588. Fax: 3325 0738.

Kirken: Tlf./Fax: 00 298 31 0380.

E-mail: sktmaria@post.olivant.fo

Præstegården: Mariugøta 10. Tlf. 00-298 31 1779.

Diakon: Christian Gabrielsen, Tradargøta 16, 160 Argir. Tlf. 00-298 31 0653. E-mail: gabriel@post.olivan.fo

Menighedsrådsfmd.: Sr. Marisa Spiteri Cremona f.m.m.

Messeider: (HC2)(I)

Søn: Højmesse kl.11.

GUDSTJENESTER PÅ FREMMEDE SPROG**ARABISK MESSE**

Sakramentskirken, Nørrebrogade 27, 2200 Kbh. N.

1.Søn i md. kl.16.

COMMUNAUTÉ DE LANGUE FRANÇAISE

Pater Pascal René Lung, O.P., Sandgatan 8, S 223 50 Lund.

Tlf. 0046 4614 7391.

Le 1er, le 3ème et le 5ème samedi du mois: Eucharistie à 17h

45 à Sakramentskirken, Nørrebrogade 27, Kbh. N.

DEUTSCHSPRACHIGE GEMEINDE

Pf. Guido Kreienbühl, Vesterbrogade 28, 3., 1620 Kopen-

hagen V. Tlf. 3386 0380. Fax: 3386 0384.

Hl.Messe jeden 1. und 3. Sonntag im Monat um 10.30 Uhr

in der Hauskapelle der St.Augustin Kirche, Jagtvej 183,

Kopenhagen Ø. Nach jedem Gottesdienst treffen wir uns

zur Kaffeerunde.

ENGLISH-SPEAKING MINISTRY

Fr. Carroll Parker O.M.I., Herlevgårdsvej 14, 2730 Herlev.

Tlf. 4494 7678. Fax: 4453 5558.

Vor Frue Kirke, Herlev:

Sunday 11.30 am: Mass. Thursday 9.30 am: Mass. Friday

7.30 pm: 1st Friday of the month.: Mass.

Sakramentskirken:

Sunday 5.35 pm: Recitation of the rosary; 6.00 pm: Mass.

Wednesday 5.00 pm: Novena and Mass.

Holidays: Mass times as on sundays.

FILIPPINERE

Fr. Patrick J. Sheils C.Ss.R., Hans Bogbinders Allé 2, 2300 Kbh.

S. Tlf. 3286 0729. Mobiltdf. 2084 8084. Fax: 3286 0738.

Sankt Anna Kirke:

Saturday and Sunday 17.00 pm: Mass.

KROATISK MISSION

P. Antun Oršolić, Vandtårnsvej 11, 2860 Søborg.

Tlf. 3966 2299.

MISA EN ESPAÑOL

Pastor Hugo Cabrera Aramayo, Immortellevej 11, 2950 Ved-

bæk. Tlf. 3940 0944. Mobiltdf. 4041 9444. Fax: 4566 1771.

MESSE IN ITALIANO

Don Michael Hornbech-Madsen, Vesterbrogade 28, 1.th.,

1616 København V. Tlf. 3321 5934.

Ogni sabato alle ore 18.00, Jesu Hjerter Kirke. Kbh. V.

MISZE SWIETE W JESYKU POLSKIM

Kościół Sw. Anny, Dronning Elisabeths Allé 3, 2300 Kø-

benhavn S.

O.Julian Bodnar C.Ss.R. tel. 3286 0725

O.Rajmund Dorawa C.Ss.R. tel. 3286 0727

TAMILSKE GUDSTJENESTER

Pastor Jude Kulas Soosaiappu, Kastetvej 1, 2, 9000 Aalborg.

Tlf. 9813 5029 eller 2086 6738. Fax: 9813 5029.

VIETNAMESE

Øst for Store Bælt:

Pastor Huy Châu Chu (Joseph), Kollegievej 4 A, 2920

Charlottenlund. Tlf. 3990 5727. Mob.: 2016 2090.

Jylland:

Pastor Nguyen, Ngoc Tuyen (Pierre), Thorsgade 22, 8900

Randers. Tlf. 7463 1707. Mobil. 2343 7899.

KODER FOR KØRESTOLSBRUGERE

Kodemere er anført efter „Messeider“

HA = Direkte adgang ad fast rampe, fast skinne eller ele-

vator.

HB = Adgang ad løst rampe eller skinne.

HC = Kun adgang ved løft.

1 = Placering af fast adgangsvej oplyses ved henvendelse

til sognekontoret.

2 = Hjælp ved ankomst efter aftale med sognekontoret/

kirken.

KODER FOR HØREHANDICAPPEDE

Kodemere er anført efter „Messeider“

T = Teleslynge.

H = Andre hjælpemidler for hørehandicappede, f.eks.

højttaleranlæg eller håndhøreapparater. Sidstnævnte

skal nogle steder lånes i kirkens sakristi.

I = Ingen hjælpemidler for hørehandicappede.

NB DEADLINE til Orientering fra sognene (KO nr 6) er mandag den 10. marts 2003 kl. 16.00! Vær opmærksom på overholdelse af denne frist! Indlæg til Orientering fra Sognene skal IKKE sendes til redaktionen på Vesterbrogade, men til e-mail adressen ee@katolsk.dk eller Katolsk Biskopkontor, Bredgade 69 A, 1260 København K, marked, Sognenyt.

Liturgisk kalender 1.-31. marts 2003

Bibeltjekterne til den daglige messe findes på:
<http://www.katolsk-aarhus.dk/Kalender/>
Aarhus skrives med dobbelt a, IKKE „bølle-å“.

Marts 2003

- grøn. Lørdag i 7. alm. uge. (III Ps).
Eller hvid. Gudsmoders lørdagsmesse.
L.: Sir 17,1-15. Ev.: Mark 10,13-16.
Bededag for præste- og ordenskal.
- grøn. 8. ALM. SØNDAG. (IV Ps).
* Gl. Cr. Alm.Spf.
1.L.: Hos 2,16b.17b.21-22
V.: Sl 103,1-2.3-4.8+10.12-13.
R: Barmhjertig og nådig er Herren.
2.L.: 2 Kor 3,1b-6.
Ev.: Mark 2,18-22.
- grøn. Mandag i 8. alm. uge. (IV Ps).
L.: Sir 17,24-29. Ev.: Mark 10,17-27.
- grøn. Tirsdag i 8. alm. uge. (IV Ps).
Eller hvid. Casimir, (†1483).
L.: Sir 35,1-15. Ev.: Mark 10,28-31.
Lucius, pave og martyr (†254), kan ihukommes i Dom-
kirken.
Det almindelige kirkeår afbrydes her og genoptages
mandag den 9.juni (=2.pinsedag*).

- viol. Torsdag efter askeonsdag. (IV Ps).
Faste pf.
L.: 5 Mos 30,15-20. Ev.: Luk 9,22-25.
- viol. Fredag efter askeonsdag. (IV Ps).
Faste pf.
L.: Es 58,1-9a. Ev.: Matt 9,14-15.
(Perpetua og Felicitas, martyrer, (†204), kan ihukommes.)
- viol. Lørdag efter askeonsdag. (IV Ps).
Faste pf.
L.: Es 58,9b-14. Ev.: Luk 5,27-32.
(Johannes af Gud, ordensmand, (†1550), kan ihukommes.)
- viol. 1. SØNDAG I FASTEN. (I Ps).
* Cr. særl.pf.
1.L.: 1 Mos 9,8-15;
V.: Sl 25,4-5ab.6+7bc.8-9.
R: Alle Herrens stier er miskundhed og trofasthed for
dem, der holder hans pagt.
2.L.: 1 Pet 3,18-22.
Ev.: Mark 1,12-15.
- viol. Mandag i 1. uge i fasten. (I Ps).
Faste pf.
L.: 3 Mos 19,1-2.11-18. Ev.: Matt 25,31-46.
6-årsdagen for biskop Theodor Suhrs død. (1997)
- viol. Tirsdag i 1. uge i fasten. (I Ps).
Faste pf.
L.: Es 55,10-11. Ev.: Matt 6,7-15.
- viol. Onsdag i 1. uge i fasten. (I Ps).
Faste pf.
L.: Jonas 3,1-10. Ev.: Luk 11,29-32.
- viol. Torsdag i 1. uge i fasten. (I Ps).
Faste pf.
L.: Est IV(14),1.3-5.12-14. Ev.: Matt 7,7-12.
- viol. Fredag i 1. uge i fasten. (I Ps).
Faste pf.
L.: Ez 18,21-28. Ev.: Matt 5,20-26.
- viol. Lørdag i 1. uge i fasten. (I Ps).
Faste pf.
L.: 5 Mos 26,16-19. Ev.: Matt 5,43-48.

- viol. 2. SØNDAG I FASTEN. (II Ps).
* Cr. særl.pf.
1.L.: 1 Mos 22,1-2.9a.10-13.15-18;
V.: Sl 116,10+15.16-17. 18-19.
R: Jeg vandrer for Herrens åsyn udi de levendes land.
2.L.: Rom 8,31b-34.
Ev.: Mark 9,2-10.
- viol. Mandag i 2. uge i fasten. (II Ps).
Faste pf.
L.: Dan 9,4b-10. Ev.: Luk 6,36-38.
(Patrick, biskop, (†461), kan ihukommes.)
- viol. Tirsdag i 2. uge i fasten. (II Ps).
Faste pf.
L.: Es 1,10.16-20. Ev.: Matt 23,1-12.
(Cyrillus af Jerusalem, biskop og kirkelærer, (†386),
kan ihukommes.)
- viol. Onsdag. JOSEF, Jomfru Marias brødgom (h).
Gl. Cr. Sankt Josefs pf.
1.L.: 2 Sam 7,4-5a.12-14a.16
V.: Sl 89,2-3.4-5.27+29.
R: Hans slægt skal blive for evigt.<

Det sker i bispedømmet

Februar

28. - 1. marts. Retræte på Dalum Kloster, "Mennesket, et mysterium", v/pastor Dominique Duc Tranh, fra fredag kl. 18.00 til lørdag kl. 19.00, tilmelding tlf.: 86 57 70 52.

28 - 2. marts. Dansk-tysk weekend i Kloster Nütschau, for medlemmer af DKKF. Tema: Mellem ønske og virkelighed - mit liv i årenes spejl. Tilmelding på telefon 35 42 61 38.

Marts

1. Katekeselørdag: Introduktion til Markusevangeliet og dets forfatter v/pastor David Vincent Nielsen. Kl. 15.00 - 16.45 i menighedssalen, Bredgade 69 A, Kbh.

1. Sygedagen i Sankt Mariæ Kirke, Frederiksberg. Kl. 17.00 messe med biskop Czeslaw Kozon, hvorunder det er muligt at modtage "De syges salvelse". Mulighed for skriftemål fra kl. 13.15.

8. Sankt Pauls Kirke, Taastrup. kl. 15.30. Foredrag ved biskop Kozon i anledning af bispedømmets jubilæum. Kl. 17.30 fejrer biskoppen messe.

17. Meditationsaften kl. 19.30 - ca. 21.00, Sankt Joseph Søstrene, Strandvejen 91, Kbh. Ø.

21. Sakramental tilbedelse i forlængelse af kl. 17-messen til kl. 21.00, Jesu Hjerter Kirke, Kbh.

April

5. Evangelisationsskole med Peter og Michel Moran, London. Kl. 11.00 i Sankt Pauls Kirke, Frøgård Alle 10, Taastrup. Lovsang, seminar og vidnesbyrd. Om aftenen lovsangs-

og helbredelsesmesse med pastor Benny Blumensaat. Oplysninger tlf.: 43 52 36 07 eller 75 12 64 02.

5. Katekeselørdag: Det gamle Testaments profeter v/pastor Niels Engelbrecht. Kl. 15.00 - 16.45 i menighedssalen, Bredgade 69 A, Kbh.

6. Evangelisationsskole med Peter og Michel Moran, London, i Sankt Nikolaj Kirke, Kirkegade 58, Esbjerg. Kl. 10.00 Messe og kl. 13.00 seminar om evangelisation og lovsang, vidnesbyrd m.m. Oplysninger tlf.: 43 52 36 07 eller 75 12 64 02.

29. Bispedømmets jubilæum: Kl. 17.00 Pontifikalmesse i Sankt Ansgars Kirke, Bredgade 64, Kbh. med efterfølgende reception.

Tilbagevendende begivenheder:

Sognekatokese kl. 15.00 - 16.45 hver 1. lørdag i måneden i menighedssalen, Bredgade 69 A, Kbh. indtil d. 7. juni

Katekese for alle unge og voksne hver tirsdag og torsdag kl. 19.00 i Sankt Andreas Kirke, Kollegievej 2, Charl. Oplysninger tlf.: 23 26 73 45.

Biskoppens kalender

Marts

Lørdag 1. 14.00
De syges Dag, Frederiksberg
17.00 Fastelavnstest i Skt. Therese Kirke
Uge 10
Tirsdag 4. 10.00, Møde i Biskoppeligt Råd
19.45 Menighedsrådsmøde i Skt. Therese Kirke
Onsdag 5. 19.00,
Messe i Domkirken
Torsdag 6., 11.00, Møde i Økonomisk Råd
Lørdag 8., 15.30
Menighedsrådsmøde i Taastrup
Uge 11
Mandag 10., 15.30, Møde i Liturgikommisionen
Tirsdag 11., 09.00,
Messe for Pastoral-Centret, KO og Stenbutikken
Onsdag 12., 19.00,

Menighedsrådsmøde i Skt. Andreas Kirke
Lørdag 15., 12.00 Lolland-Falsters menigheder i Domkirken
Eftm., Firmelse i Hillerød
Uge 12
Mandag 17., Præstemøde i Silkeborg
Onsdag 19., 19.30, Møde med menighedsrådet i Jesu Hjerter Kirke
Torsdag 20., 10.00, Møde i Biskoppeligt Råd
Lørdag 22., Eftm. Firmelse i Helsingør
Søndag 23., 10.00
Firmelse i Jesu Hjerter Kirke
Uge 13
Lørdag 29. - 5. april, Rom

Møder, arrangementer, diverse

ARRANGEMENTS- KALENDER

Marts

Chefkursus, 28. februar - 2. marts
Pris: 275,- kr. inkl. rejse. Magleås

Ungdomsmesse, søndag d. 2. marts kl. 20.00
Sankt Augustins Kirke,
Jagtvej 183 D, 2100 København Ø

Firmelsesweekend I, 7.-9. marts
Pris: 275,- kr. inkl. rejse. Ømborgen
Kun få ledige pladser

Vietnamesisk retræte, 28.-30. marts
Pris: 275,- kr. inkl. rejse

April

Ungdomsmesse, søndag d. 6. april
Sankt Augustins Kirke,
Jagtvej 183 D, 2100 København Ø

DUK-con,(rollespil) 4.-6. april
Pris: 275,- kr.

Niels Steensens Gymnasium,
Sankt Kjelds Gade 3, 2100 København Ø

Firmelsesweekend II, 11.-13. april. Ømborgen
Ingen ledige pladser.

Påskeretræte, 16.-20. april.
Pris: 400- kr.
Sostrup

Maj

Ungdomsmesse, søndag, d. 4. maj
Sankt Augustins Kirke,
Jagtvej 183 D, 2100 København Ø

Lejrledelseskursus, 2.-4. maj. Ømborgen

Jubilæumsvalfart, d. 25. maj. Åsebakken

Bylejlighed i Krakow, Polen

Velholdt, lys og stille lejlighed til max. 4 voksne. Centralt ved markedsplads, offentlig transport m.m. Krakow og omegn er rig på kultur, pilgrimsmaal og storbyliv. 1.500-2.500 kr./uge. Evt. også fritidshus til 8 pers. syd for Krakow.

Rekvirer beskrivelse: Nielsen, 59 47 17 66.

"Læg ud på dybet"

Seminar m. Sion Community (England)
Katolsk Evangelisationsskole
V/Michelle Moran

Lørdag d. 5. april kl. 10.30
Skt. Pauls Kirke i Taastrup
Frøgård Alle 10

Søndag den 6. april kl. 10.00
Skt. Nikolaj Kirke, Esbjerg
Kirkegade 58, Esbjerg (75 12 10 27)

Oplæg v. Michelle Moran
Workshops v. Pater Paul Marx, generalvikar L. Messerschmidt og Emmanuelfællesskabet (Frankrig) v. Antonia Holstein
Helbredelsesmesse v/pastor Benny Blumensaat
Bed om program hos:
Maria Truelsen 75 12 64 02, Eva Vinther 43 52 36 07

Indlæg til

Katolsk Orientering nr. 5

som udkommer den 12. marts
skal være redaktionen i hænde senest
den 24. februar

redaktion@ko-press.dk

Telefon: 3321 1444 Fax: 3324 4975

Stillinger

Sankt Josefs Skole en katolsk/kristen skole med livskraftige traditioner søger nye kolleger!

SKT. JOSEFS SKOLE
4000 ROSKILDE

1 ledigt barselsvikariat pr.
22/4 og frem til sommerferien
2 ledige lærerstillinger
til skoleåret 03/04

Her i foråret mangler vi en kollega, som vil overtage 1. og 5. klasse i dansk, når Janne går på barsel. Næste skoleår er ikke fagfordelt endnu og vi hører gerne fra dig, hvad du har at byde på. Kan du undervise i drengedræt og svømning og/eller brænder du for at integrere IT i undervisningen, bliver vi glade. Vi ønsker os varme positive og energiske kolleger, som vil være med til at skabe udvikling på en skole med solide traditioner.

Vi tilbyder en dejlig arbejdsplads med et godt menneskeligt og fagligt fællesskab på en skole herligt placeret midt i Roskilde.

Ansættelse i henhold til overenskomst mellem finansministeriet og LC.

Yderligere oplysninger om ansættelsen kan fås ved henvendelse til skolens ledelse Margit Jensen eller Ruth Juul på tlf. 46 35 25 26 eller på e-mail : Post@sktjosefsskole.dk

Ansøgningsfrist 14/3-03 kl. 12.00

Ansøgning stiles til skolens bestyrelse og sendes til Skt. Josefs Skole, Frederiksborgvej 10, 4000 Roskilde

Skt. Josefs Skole er en af Danmarks 22 katolsk/kristne skoler, som bygger på det kristne livs- og menneskesyn. Vi er 590 herlige børn, 80 ansatte og en aktiv og interesseret forældrekræds. Skolen er en selvejende institution oprettet i 1904, med 3 forældrevalgte og 4 katolsk udpegede bestyrelsesmedlemmer. Skolen optager både katolske og protestantiske elever.

Diverse

Testamente til fordel for Den katolske Kirke Ansgarstiftelsen

Man kan støtte Kirken ved at indsætte den som arving i sit testamente.

Ingen arveafgift
Kirken modtager det fulde beløb.

Gratis advokatbistand
Det anbefales at lade en advokat oprette testamentet. Udgifterne til salær refunderes af bispekontoret.

Lisbeth Wendt, Katolsk Bispekontor
Bredgade 69 A, 1260 København K
Tlf. 33 11 60 80

Katolsk Menighedspleje

Bredgade 69 A, 1260 København K.
Telefon 33 15 23 03
Postgiro 6466397
Kontoret har åbent
torsdag fra kl. 14-16
Andet kan aftales på telefon
33 14 69 36

Katolsk Menighedspleje formidler bl.a. værelser til unge under uddannelse i Storkøbenhavn (ønsker De at udleje eller leje, kan De ringe på ovennævnte telefonnumre), afholder Julemarked, gennemfører sommerlejre på Klitborg for børn fra katolske menigheder og skoler, udlejer feriehuset Klitborg ved Rørvig (reservation via kontoret).

Støt vores arbejde ved at blive medlem
for et årskontingent kr 100,-.

Møder og arrangementer

MAGLEÅS
KURSUSCENTER
Weekend

Den hellige Birgitta, societsfrue, samfundskritiker, fredsaktivist, visionær og ordensgrundlægger.
Fre. d. 07. 03. 03 kl. 19.00 til søn d. 09. 03. 03 kl. 13. 30
 Den hellige Birgitta var ikke blot en from dame, som grundlagde en orden, men en kvinde, der ud fra sine visioner om et retfærdigt, kristent samfund både påvirkede konge og politik i Sverige og tog initiativer til at mægle i europæiske konflikter.
 Samtidig var hun dybt optaget af bod og bøn og grundlagde den eneste skandinaviske orden til dato. Hendes ideer om Birgittinerordenen gjaldt også en særlig arkitektur og musik, som skulle understøtte ordenens særlige spiritualitet. "Enkelt, ydmygt og stærkt!"
 Weekend vil omhandle Birgitta som kvinde, politiker, ordensgrundlægger og kreativ personlighed gennem foredrag af **Oscar og Henriette Andersen**, cand. mag. **Jette Thomsen** og **Hildegard Ensemblet**, universitetslektor **fil.dr. Tore Nyberg** og **sr. Alosia Utenthal O.Ss.S**
Ledere: pastor Niels Engelbrecht og moder Hilaria O.Ss.S. **Pris kr. 750,-.**

Kirkekaffe

Søndag den 9. marts fra kl. 14.30.

Denne dag taler lektor ved Gregoriana Universitetet i Rom **Niels Christian Hvidt** om "Mirakler".
 Det er næsten unødvendigt at introducere Niels Christian Hvidt, da han siden udgivelsen af sin bog "Mirakler" har været interviewet i alle førende dagblade og i TV. Han er endda blevet tilknyttet medicinalfirmaet Lundbeck i et forskningsprojekt om bønns indflydelse på helbredelse. Efter foredrag og diskussion er der mulighed for at deltage i søndagsmessen i Magleås' kapel.
Pris pr. person for kaffe, kage og foredrag kr. 50,-

Refugium Påskerefugium.

Tors. d. 17.04.03 til søn. d. 20.04.03 el. man. d. 21.04.03
 Igen i år vil det være muligt at tilbringe påsken på Magleås. **Torsdag d. 17. april kl. 14. 00** åbnes dørene, og man kan blive til 1. eller 2. påskedag kl.13.30. Påskens rige liturgi vil være dagenes hovedindhold. Desuden lægger dagene op til stilhed og ro, socialt samvær og dejlige spadsereture i park og skov.
Gejstlig leder pater Michael Bradley O.M.I.
Praktisk leder: Annie Rastrup
Pris: torsdag til søndag kr. 1300,-, torsdag til mandag kr. 1430,-.

Tilmelding og yderligere oplysninger:
 Sekretariatet

Magleås Kursuscenter
 Tlf.: 45 81 07 15, fax: 45 81 16 34
 Kontortid hverdage 09.00 - 15.00
 e-mail:
 magleas@kursuscenter.dk
 homepage: www.magleas-kursuscenter.dk

Academicum Catholicum

Torsdag 6. marts kl. 19.30 pr. I Englesalen
Dansk hofmusik i 1500-tallet
 foredrag af Ole Kongsted

Ole Kongsted er ikke alene kantor og organist ved Jesu Hjerter Kirke, men især musikhistorisk forsker. I denne egenskab har han i biblioteker i hele Europa opsporet flere hundrede værker af komponister, der har virket i Danmark i 1500-tallet, værker, katolske og lutherske, der er herlig musik, men som vi hidtil har vidst meget lidt om. Herom fortæller han i sit foredrag med mange musikeksempler.
 Tillige giver det en introduktion til en koncert:

Onsdag 12. marts kl. 20 pr. I Skt. Matthæus Kirke
Koncert med Capella Hafniensis
 under ledelse af Ole Kongsted

Capella Hafniensis er det mest specialiserede vokalsensemble i sin art i Danmark. Det blev stiftet af Ole Kongsted 1990 og tæller p.t. 10 sangere, der udelukkende opfører denne nyfundne vokalmusik.

De to aftener arrangeres i samarbejde mellem
 AC og Skt. Matthæus Kirke.
 Adresser: Englesalen Jagtvej 183 B,
 kirken Matthæusgade 31.

Salg og service

DANSK OLIE
 KOMPAGNI A/S

Fyringsolie
 Oliefyrerservice
 Installationer
 Olievagt i
 fyringssæsonen

Rodovrevej 383, 2610 Rodovre
36 70 45 30
 - sikkerhed for varme

GLADSAXE
BEDEMANDSFORRETNING
 SØBORG HOVEDGADE 94

Henrik
 Lundgren

DØGNVAGT
 39 69 86 81

Afdelinger i Skovlunde, Herlev, Farum
 og Frederikssund

*Jeg kommer gerne i Deres hjem for at træffe
 de nødvendige aftaler.*

Find Deres bedemand her

tåstrup
bedemandforretning
 43 99 75 01
 sv.e. og b. baltzer
 køgevej 40, 2630 Taastrup

vanløse
ligkistemagasin
 38 71 75 01
 p. p. baltzer & søn aps
 jyllingevej 8, 2720 vanløse

www.baltzer.nu

Ved dødsfald:

Ring og aftal et møde enten i Deres hjem eller hos os.
Vi træffes også aften, week-end og helligdage

Besøg den officielle
 katolske hjemmeside på
 www.katolsk.dk

Pave Johannes Paul til diplomater fra alle lande:
Nej til dødt! Nej til egoisme! Nej til krig!
Ja til liv! Ja til fred!

**Thyregod &
 Schaumburg**

Advokater
 Hammerensgade 6, 2.
 1267 København K
 Tlf.: 33 360 560

www.thyregodschaumburg.dk

Juridisk rådgivning herunder udtærdigelse af testamente m.v.

BENZONS
BEGRAVELSES-
FORRETNING

Ndr. Fasansvej 76
 2000 Frederiksberg F

38 34 46 01
 38 86 60 56

DØGNVAGT
 38 86 60 56

Begravelse og bisættelse ordnes smukt og rimeligt.
 Alle aftaler træffes i hjemmet.

Kastrup Begravelsesforretning

Telefon 32 55 55 55
 Døgnvagt

Bedemand Michael Riis
 Amagerbrogade 155

Dragør Begravelsesforretning · Telefon 32 53 06 29
 Taastrup Begravelsesforretning · Telefon 43 99 19 19

Hellerup
Emdrup-Ryvang
Bedemandforretning
 v. Lisbeth og Vagn Fondo
 Bernstorffsvej 13 A
39 62 16 50

Reference:
 Sankt Joseph Søstre
 Benediktinerinderne
 af den hellige Lioba

Muremester
Bernhardt Christiansen

Solbærvvej 8, 8471 Sabro
 Tlf.: 86 94 82 10
 Biltlf.: 24 65 71 31

Muremester
Holger Nielsen

Rådhusstræde 7, 4-2
 8900 Randers
 Tlf.: 86 40 61 92
 Brolægning-beton-flise
 terrasser-indkørsel

Victor Nielsen

Stenhuggeri og
 Monumentforretning
 v/ stenhuggermester Mohr
 Vestre Kirkegårds Allé 28-32
 2450 København SV
 Tlf. 33 21 65 48
 Fax: 33 21 30 32

KRIS Kristen Rådgivning for Incestofre og Seksuelt misbrugte

KRIS (Landskontoret i Århus): Fredens Torv 2, 1. sal tv.,
 Postboks 5023, 8100 Århus C • Tlf. 86 18 33 94 eller 70 22 72 94
 Læge og familierapeut **Vibeke Møller**

KRIS (Sjælland): Sankt Lukas Vej 6A, 1. sal, 2900 Hellerup
 Tlf. 39 40 72 94 / 47 10 72 94 • Socialrådgiver og terapeut **Inger Andersen**

KRIS (Syddjylland/Fyn): Sjøllandsgade 25, stuen, 7000 Fredericia
 Tlf. 75 92 80 80 • Terapeut **Ruth Wagnholdt**

Email: kris@kris-dk.dk • Hjemmeside: www.kris-dk.dk

Få tilsendt KRIS' nyhedsbreve og kursusinformation.

Lægedam for et sønderknust hjerte

Katolsk
Orientering

redaktion@ko-press.dk
 Telefon: 3321 1444
 Kontoret er åbent 9-13

Der er større glæde i Himmeriget...

Af Annica Skenberg

Et brev med en appel til den dårlige samvittighed og opfordring til at

To tyveknægte i bodsfarve...

bede såvel Gud som præst om forladelse var mere, end to indbrudstyve kunne modstå, - og tyvekosterne kom tilbage igen.

Endnu en gang er pastor Benny Blumensaat manden bag de store overskrifter i Esbjerg. Og igen som følge af hans lidt ukonventionelle fremgangsmåde.

For nogle uger siden opdagede han, at der havde været indbrud i kirken. Mikrofonen var væk, ligesom lystager og nogle små kors - deriblandt dét, som plejer at ligge på alteret.

- Det var en opdagelse, som

jeg blev meget ked af, siger pastor Benny.

I et tilfælde som dette henvender man sig normalt til politiet, men i betragtning af alle de politianmeldte sager, som man hver dag kan læse om i aviserne, mente præsten i Esbjerg ikke, at det var den bedste vej.

- I stedet for skrev jeg et brev til indbrudstyven og sendte det til vores lokale avis, som lod det trykke på forsiden. Jeg skrev, at han havde brudt dét af de ti bud, der hedder: "Du må ikke stjæle", og så opfordrede jeg ham til at komme tilbage med tyvekosterne og at bede Gud og præst om forladelse, fortæller Benny Blumensaat.

Næste morgen banker det på præsteboligens dør. Udenfor står to mænd, der siger: "Præst - vi har noget til dig."

Og op af en pose fisker de tyvekosterne...! Alt er med. Undtagen mikrofonen...

Da pastor Benny gør dem opmærksomme på det, kommer den ene af de to meget brødebetyngede

mænd i tanker om, at den nok stadigvæk måtte ligge derhjemme på et bord. Fluks sætter han sig på sin cykel og tramper hjem efter den efterladte mikrofon.

- Jeg ved godt, hvem de to er, og jeg kunne jo se, at de nu havde det virkelig skidt. De var stærkt plagede af dårlig samvittighed og mente, at dette her var noget, der havde med Gud og kirke at gøre, og dét gik bare ikke. Derfor kom de så tilbage, fortsætter Benny Blumensaat.

- Det kan jo også godt være, at de havde en ordentlig brandert på, da de brød ind, men det ved jeg ikke, tilføjer han.

En gang imellem dukker den ene af de to tyveknægte atter op ved præsteboligens dør, ikke for at hugge noget, men vel for at få en kop kaffe og en lille snak.

Benny Blumensaat klukker lidt:

- Jeg har sagt, at han også skal komme til søndagsmesse. Det vil han også gøre, siger han, men hvordan det går med det, må vi nok se!

Mini-Mads

Det var
edderbankeme
mange ord
om den faste ...!

Fasten, et tegn på vores kærlighed til Gud

Kronik

Af
Eva Maria Nielsen

Vore bedsteforældre kendte stadig til en naturlig fastetid. Efter vinteren, mens de ventede på den nye høst, fastede de, fordi forrådet var ved at slippe op. I dag oplever vi lige det modsatte. Butikkerne bugner af gode og spændende madvarer året rundt. Har vi i vort overflodssamfund overhovedet brug for at faste? Hvilken nytte kan en faste dog have for os? Er faste ikke kun for mennesker, der skal slankes? Men Bibelen taler ikke om slankekure, kun om faste. Og her er mennesket ikke i centrum. Faste er nemlig i Bibelen et udtryk for menneskets hengivenhed over for Gud.

*

I Det gamle Testamente afholdt man sig fra at spise og drikke, når man forberedte sig til et møde med JHVH (Gud), (2 Mos 34,28; 5 Mos 9,9; Dan 9,3). Der blev fastet, når freden var truet (Dom 20,26; 2 Krøn 20,3), for at afvende andre

plager, som f.eks. en græshoppeplage (jfr. Joel 1-2), og når man holdt ligklage (2 Sam 1,12). Kong David fastede efter at have erkendt sin synd. Han havde taget Batsaba til hustru, og for at kunne gøre det, måtte han først sørge for, at hendes mand, Urias blev slået ihjel (2 Sam 12,16-23). Men det var ikke noget, JHVH brød sig om.

Normalt fastede man fra morgen til aften (Dom 20,26; 2 Sam 1,12). Kun nogle enkelte gange er der tale om en længere faste. Dronning Ester fastede i tre dage, før hun tog mod til sig for at gå i forbøn for sit folk hos kongen (Est 4,16).

*

Faste var aldrig en isoleret handling. Faste, bøn og omvendelse hørte uadskilleligt sammen, og kun som denne "treenighed" var de et udtryk for menneskets ægte henvendelse til JHVH. Forblev faste kun en ydre handling, som ikke førte til omvendelse og heller ikke til sociale forandringer, men udelukkende blev misbrugt til at afpresse JHVH, så tordnede profeterne i hans navn: "Når de faster, hører jeg ikke deres klage" (Jer 14,12).

På Jesu tid fastede farisæerne to gange om ugen. Ligeledes fastede Johannes Døberens disciple; men

det gjorde Jesu disciple ikke, hvad nogle med skadefryd pegede på. Selve ordet faste findes kun i de synoptiske evangelier (dvs. hos Matthæus, Markus og Lukas) og i Apostlenes Gerninger. Derimod findes ordet faste hverken i Johannesevangeliet eller i de nytestamentlige breve.

*

Med Jesu komme har faste fået en ny betydning.

"Kan brudesvendene faste, mens brudgommen er sammen med dem? Så længe de har brudgommen hos sig, kan de ikke faste" (Mark 2,19).

Guds Rige er kommet nær i Jesus som person og i hans glade budskab om, at frelsen er en ufortjent gave. I sin kærlighed kommer Gud os i møde, uden at der forventes andet end, at vi tager imod Hans gave og komme. Det er en feststemning, som udelukker faste. Mennesket skal ikke længere lægge bånd på sin krop. Det skal glæde sig over Guds kærlighed!

Men det er kun den ene side af sagen. Den anden er, at Jesus fastede i 40 dage og nætter før sit offentlige virke.

Jesus fordømmer ikke faste som sådan; men han vender sig bort fra enhver fromhed, som stil-

ler sig til skue (Matt 6,16-18), for så stiller vi igen os selv i centrum i stedet for at lade Gud være midtpunktet i vort liv. Jesus taler endda om, at der findes bindinger, som vi kun kan blive fri for ved bøn og faste (Matt 17,21). Den unge kirke fastede og bad, før den ved håndspåleggelse udsendte mennesker til at forkynde det glade budskab (ApG 13,3; 14,23).

*

Og i dag? Hvad kan faste betyde for os? Vi lever sådan set mellem tiderne, i en brydningstid. Guds Rige er allerede kommet nær i Jesus; men vi venter stadig på Hans synlige genkomst. I denne (forventnings)tid har vi allerede fået del i Guds ufortjente gave gennem troen og dåben. Men vi kender Ham endnu ikke fuldt ud, og vor tro er ikke fuldendt.

Faste i en tid, hvor brudgommen er taget fra os, er først og fremmest et udtryk for vor venten på Herrens genkomst. Men ikke nok med det. Det er også et udtryk for vor kærlighed til vore nødlidende brødre og søstre. Den sociale dimension af fasten er at give de penge, man har sparet ved at faste, til en god sag. Almisser bør ikke være afkast af vor overflod; men vi bør i solidaritet erfare andres sult i bogsta-

velig forstand og derved samtidig gøre en indsats for en mere retfærdig fordeling af verdens goder til alle.

Faste er rettet udmod mere, mod et ansigt og en person, nemlig Gud. Den er en positiv chance, fordi den vil frigøre os til at møde Gud, og dermed bliver den et eventyr! En sportsmand lægger stram og snærende beklædning fra sig. En, der løber for sit liv, kaster alt unødvendigt fra sig. På samme måde kan Jesu disciple også frigøre sig fra tilladte og skønne ting.

*

Er fødevarer - som vi afholder os fra ved at faste - ikke også et symbol på hele den verden, som vi mennesker er afhængige af? Vor verden er smuk, og vi glæder os over den; men hvis vi ikke lærer at fravælge, kan vi blive for afhængige af den.

Ved at faste distancerer vi os fra ting og vaner, som indsnævrer vor frihed. Målet er, at vi stiller os til rådighed for Gud.

Når vor faste er rettet mod Gud, vil den igen blive til det, Kirken opfordrer os til i fastetiden, et tegn på vor kærlighed til Gud og på vort ansvar for vore medmennesker samt et udtryk for, at Gud er centrum for vor længsel.

Katolsk Orientering

»Når du faster, så salv dit hoved og vask dit ansigt, så du ikke faster synligt for mennesker, men for din Far, som er i det skjulte.«

Matt 6,17-18

Nyt liv til gamle alter- tavler

I Jesu Hjerte kirke har andenpræst og tømremester genskabt et klenodie

Foto: Gerhard Sanders S.J.

På initiativ af sognepræsten, pater Gerhard Sanders, har de gamle altertavler i Jesu Hjerte kirke fået nyt liv. Selve arbejdet, som er udført af tømremester Johannes Y. Thomsen, har været ledet og tilrettelagt af kirkens andenpræst, Michael Hornbech-Madsen.

- I 1970'erne blev der foretaget nogle omfattende ombygninger i kirken. De skulle indfri koncilets tanker om en reform af liturgien, fortæller p. Michael, men - tilføjer han: det gik lidt for hurtigt og meget for radikalt til. Således blev kirkens tre altre med tilhørende kommunionbænke, prædikestolen med sin lydhimmel, skriftestolene med de kostelige udskæringer, de store gotiske rammer om korsvejsmalerierne, baldakinen over statuen af Skt. Ignatius, det store vægur, pietà'en, de to store malerier af Ignatius' løfteafleggelse og Frans Xavers død og meget mere fjernet og for det meste smidt væk. Kun lidt blev gemt takket være enkelte patres veneration for de kasserede genstande.

Sammen med tømremesteren gik Michael Hornbech-Madsen så i gang med arbejdet.

- Egentligt havde jeg tænkt, at man kunne sætte Jesu Hjerte-statuen op i et midterfelt, der i størrelse svarede til de fire tavler, men det viste sig hurtigt, at det ikke ville være godt. Den eneste anvendelige måde var at følge den originale altertavles opbygning så nøje så muligt. Det var blot vanskeligt, fordi alle de originale dele ikke længere fandtes.

Så tømrer og præst måtte ud på en større opdagelsesrejse.

- Nede i kælderens fandt vi rester af de to sidealtre. Særligt heldigt var det, at noget fra overstykket af Josefsaltret og den gotiske baldakin fra Maria-altret var blevet skånet, og disse dele kunne komponeres sammen, så de kom til at udgøre tronhimlen over Jesu Hjerte-statuen. Også de to statuer af Ignatius og Frans Xaver - som tidligere også var placeret over tavlerne - havde overlevet og er nu atter blevet istandsat og kommet på plads.

- Som dekoration på toppen af tavlerne og som afsluttende udsmykning på Jesu Hjerte-statuens fod er anvendt en lang række udskæringer, som stammer fra en næsten ubrugt og meget stor baldakin, der har skullet været anvendt til Kristi Legems-fester. Det var ikke uden beklagelse, at vi måtte ødelægge dette pragtstykke for at finde tilstrækkelig udsmykning, der var i stil med hvad, der tidligere havde været anvendt, siger p. Michael - ikke uden et lille suk.

- Jesu Hjerte kirke er en helhed. Kirken er skabt med en nøje gennemtænkt og meget vellykket symbolik og ornamentik, hvor alle dele har medvirket til at skabe en himmelstrøbende atmosfære af kirkelig ånd, til at gøre kirken til et 'anderledes' sted, et 'særligt' sted - et sted, der forhåbentligt løfter blot en flig af det store tæppe, der skiller verden fra Himmelen, slutter han.

K.O. besøger Radio Vaticana

Evangeliet skal forkyndes - ikke kun i kirker og fra de nærmeste tage, men også fra antenner, der når hele kloden. Dette var Pius XI's visionære tanker. K.O. har besøgt den skandinaviske afdeling - hvor man ikke mindst får svensk at høre.

Side 3

Hvor længe endnu skal vi tie?

Dette spørgsmål stillede Edith Stein til pave Pius XI i et brev, dateret den 12. april 1933. I dette bad hun indtrængende paven om at skride ind over for forfølgelserne af jøder og katolikker. Dette forseglede brev er nu kommet frem i lyset.

Side 4

Svensk primas forener gamle mod- standere

Ærkebiskoppen i den svenske lutherske kirke tror hverken på jomfrufødsel eller på, at Jesus gik på vandet. Hans udsagn har nu ført til, at de gamle antagonister, Den katolske Kirke og Pinskirken, har skrevet et fælles Jesus-dokument.

Side 6

Et kæmpe pastoralt problem

"Man kan ikke bruge ordet kæmpe som tillægsord," var der en, der sagde. Det skal nok være rigtigt. Men derfor er fraskilte og gengiftes manglende adgang til at gå til kommunion i Kirken nu alligevel et kæmpe pastoralt problem - tillægsord og andre former for grammatik til trods.

Forrige lørdag bragte Kristeligt Dagblad dels en forsideartikel med overskriften "Krise i det katolske ægteskab", dels et interview med formanden for vores kirkelige domstol, Gerhard Sanders S.J.

Antallet af vielser i den katolske kirke i Danmark er faldende, hed det i artiklen, og der er flere skilsmisser, end kirken bryder sig om. Og det er jo så sandt, som det er sagt.

I interviewet gjorde p. Sanders på samme fortrinlige måde som i KO nr. 1/2003 rede for virksomheden i en domstol, der ikke har til opgave at afsige dom over mennesker, men kun at bedømme, om et tidligere indgået ægteskab må anses som ugyldigt. En sådan bedømmelse er ikke nogen ligegyldig ting. Den kan betyde noget for menneskers sjælefred. Den kan være afgørende for, om

de kan holde bryllup i Kirken. Og den kan ikke mindst opleves som den nøgle, der åbner eller lukker kommunionens bænken.

Og her ligger det pastorale problem, som denne leder handler om.

På denne side finder man en artikel, som gennemgår en afgørelse fra Sakraments-kongregationen. Det fremgår, at katolikker ikke må deltage i kommunionen, hvis dette kan udløse forargelse hos andre troende.

Med til det pastorale kæmpeproblem hører, at mange katolikker ganske rigtigt forarges i dag. Men de forarges ikke, fordi gengifte går til kommunion. De forarges, fordi vi i Kirken siger, at de ikke må. Forargelsen har - om man så må sige - skiftet fortegn.

Når det pastorale problem er så stort, skyldes det ikke kun, at det berører mange - og må man tro: flere og flere mennesker. Problemet er også stort, fordi det er så svært at finde en holdbar løsning på det. Lette løsninger, der enten består i at benægte problemets eksistens eller at benægte dets relevans, kan vi ikke bruge til noget.

Lad det derfor for det første stå klart,

at en løsning på det pastorale problem ikke kan bestå i at benægte det sakramentale ægteskabs livsvarige karakter. Ægteskabets uopløselighed kan ikke reduceres til at være en kirkelig opfindelse. Det grunder sig tværtimod på Jesu egne ord. Og ægteskabets centrale teologiske funktion i Kirken er heller ikke til forhandling.

Det pastorale problem forsvinder ikke, selv om alt det nu står klart. I mange tilfælde grunder det pastorale problem sig imidlertid på, at alt det netop ikke stod klart, da nok så mange mennesker - de fleste? - i sin tid giftede sig i en anden kirke eller på et rådhus, hvor de på vej ud af kirken eller bryllupssalen let på trappen kunne møde folk, som var på vej ind for at gifte sig igen - måske for tredje gang.

Det pastorale problem grunder sig på, at mange er blevet viet og sidenhen skilt inden for en urealistisk ægteskabskultur, der bygger på helt andre forudsætninger end de katolske. Og hvem tør sige, at en sådan ægteskabskultur ikke også har sneget sig ind hos os?

Men den dag, hvor mennesker på den ene eller den anden måde så le-

des til en fornyet overgivelse til Gud, det være sig gennem konversion eller ved et genfundet engagement i den katolske barnetro, så ramler de ind i det pastorale problem: Du må hjertensgerne omvende dig og slutte dig til fællesskabet, men du må ikke gå til kommunion. Det kan de ikke forstå. Og det kan mange af dem, der godt må gå til kommunion, heller ikke.

I betydelig grad er det pastorale problem derfor også et forståelsesproblem. Men det kan ikke reduceres til det. Man må også erkende den pastorale virkelighed og lade den udgøre sin berettigede del af grundlaget for en løsning på miseren.

Man skal ikke læse disse ord som en opfordring til at se væk fra Kirkens tro og uden videre skrotte den praksis, den engang har udmøntet sig i. Men man skal se ordene som en opfordring til at erkende og vedkende sig et væsentligt problem og til for alvor at tage det op, fx i den nordiske bispekonference. Måtte der blive søgt og fundet en *barmhjertighedens udvej* for os arme mennesker. Og måtte den blive fundet, inden problemet vokser os helt over hovedet.

Læserne skriver

Videnskab, dommedag og Eden

Videnskab udelukker pr. definition overnaturlige forklaringer, og da en model ikke kan udtale sig om sine egne forudsætninger, kan den videnskabelige model hverken sige ja eller nej til Paradisets have. Det mål, man måler med, får man selv tilmålt. I den udstrækning, man tager profetien om Dommedag for pålydende, må man også tage Paradisets have for pålydende. Man må bruge samme målestok i begge ender.

John Pilgaard Hansen
Ved Bellahøj 19 A, 3. tv.
2700 Brønshøj

Et levende fællesskab med rettigheder og pligter eller døgnkiosk???

For ti år siden bragte K. O. en lille artikel om nogle synspunkter, som den tyske pastorale teolog, jesuiten Ludwig Bertsch havde udtrykt. Jeg klippede artiklen ud og lagde den ind i min udgave af den ny kirkeret, - ved § 868, hvor det om dåb hedder: "For at et barn kan tillades til dåb må det forlanges, .. at et velbegrunderet håb om, at barnet vil blive opdraget i den katolske tro, er til stede. Hvis dette håb fuldstændig mangler, bør dåben udsættes, og forældrene gøres opmærksomme på grunden! ...."

Men tilbage til Bertsch. Han skrev: "Når grundlæggende sandheder og virkeligheder i den kristne tro ikke længere er sandheder og vir-

keligheder for omverdenen, bør kirken beskytte sine sakramenter mod sækularisering ved at knytte dem tættere til selve det kirkelige fællesskab. Det kristne ægteskab og søndagsmesse-deltagelse er ikke længere indlysende begreber i mange katolikkers livssyn, og selvforståelse. Derfor bør kirkelige fester som dåb, førstekommunion, firmelse, bod, salvelse, ægtevielse fremover betinges af deltagelse i det kirkelige fællesskab for at undgå, at også sakramenterne verdsliggøres til indholdsløse hjemmefester uden religiøs værdi. Derved kan kirken forhindre, at sækulariseringen ikke blot rammer det afkristnede samfund, men oven i købet kirken selv. Netop fordi kirken er et alternativt samfund i verden, ved dåb og firmelse samlet til ét, ... skal sakramenterne forblive synlige tegn på, at kir-

ken er et organisk fællesskab!"

Med respekt og forståelse og med en vis form for sympati for de synspunkter og den argumentation, som blev fremsat i bagside-kronikken i K.O. nr. 2 af 29. januar 2003, - det er jo absolut den nemmeste løsning, - er samme kronik dog anledning til, at jeg fik lyst til at gøre opmærksom på såvel ovennævnte kirkeretsbestemmelse som på Bertschs efter min mening udmærkede overvejelser, som jeg i min sammenhæng nok fortsat vil lade mig inspirere af.

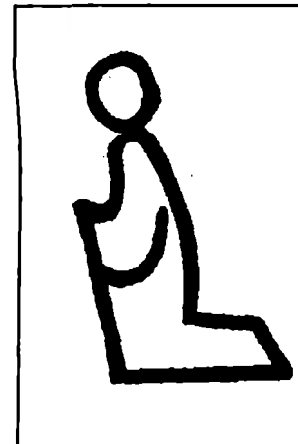
p. Stephen Holm
Montfortkommunitetet,
Slagelse

Debat. Angiv altid navn, adresse, telefonnummer og så vidt muligt e-mail-adresse på indsendte indlæg. Redaktionen forbeholder sig ret til at forkorte og bringe uddrag af indsendte indlæg. Et læserbrev må højst fylde 300 ord. Læserbreve kan indsendes som e-mail til redaktion@ko-press.dk (indsæt læserbrevet direkte i mailen og ikke som vedhæftet fil). Ved indsendelse af læserbreve på papir bedes diskette så vidt muligt vedlagt.

Gerne kommunion knælende

Pavestolens såkaldte Sakraments-kongregation, der bl.a. beskæftiger sig med liturgien, udsender under titlen "Notitiae" en serie officielle meddelelser om sine afgørelser og vejledende udtalelser. I det seneste nummer (nov.-dec. 2002) slår kongregationen fast, at en katolik, som ønsker det, har ret til at modtage den hellige kommunion knælende.

Udtalelsen afspejlede udfaldet af en klagesag, hvor en katolik havde klaget over, at en præst - eller måske var det flere i et bestemt bispedømmet - havde afvist at give sakramentet til en, der knælede; vedkommende skulle værgo stå! Sagen giver mindelser om tidligere tilfælde, hvor en præst - eller måske var det flere - nægtede at give hostien i hånden og kun ville lægge den på tungen. Sakramentskongregationen er imidlertid meget klar: Enhver nægtelse af at give kommunionen til en troende, fordi vedkommende knæler, er en alvorlig tilsidesættelse af en af de mest basale rettigheder, som de troende har, nemlig den at blive betjent af deres hyrder i sakramental henseende. Kirkeloven siger udtrykkelig, at en præst ikke må nægte sakramenterne til dem, som på betimelig måde beder om dem, er passende beredt til at modtage dem og ikke gennem gældende bestemmelser afskåret fra at

Enhver katolik som ønsker det, har også ret til at modtage den hellige kommunion knælende.

modtage dem. Derfor må ingen katolik afvises fra at modtage den hellige kommunion under messen undtagen i de tilfælde, hvor dette kan indebære risiko for at udløse en alvorlig forargelse for andre troende som følge af, at vedkommende lever i fastholdt, offentlig synd, hårdnakket gør sig skyld i kætteri eller offentligt erklærer sig som skismatisk. Alvoren i Sakramentskongregationens udtalelse fremgår af dennes afslutning, hvori det hedder, at præster må forstå, at kongregationen vil betragte fremtidige klagesager af denne natur med stor alvor, og at den i påkommende tilfælde, hvor en klage måtte være berettiget, ikke vil tøve med at tage disciplinære midler i brug, som modsvarer det pastorale misbrugs alvorlige karakter.

Redaktion:
Ansvarshavende redaktør: Erling Tiedemann
Redaktionschef: Annica Skenberg
Annoncer og abonnement: Lisbeth Rønne

Frivillige medarbejdere: Karen Grzelak, Kirsten Kjærulf, Hans Thulstrup, Carla Bennati Schou, Vivian Tiedemann, Jacob Thomsen.
Arkiv: Birte Mandrup Christensen, Hannelore Nybo Rasmussen

Redaktion og annoncer: Vesterbrogade 28, 4.
DK-1620 København V. Telefon 3321 1444. Kontortid: 09.00-13.00
Fax 3324 4975. E-mail: redaktion@ko-press.dk
Giro: 205-7042

Udgiver: Ansgarstiftelsen, Bredgade 69 A,
DK 1260 København K.
Tryk: Morsø Folkeblad, DK 7900 Nykøbing Mors.
Oplag 16.800

Her ligger Skandinavien mellem Brasilien og Tyskland...

Et udsagn, der normalt ville afsløre geografisk uvidenhed, får mening hos Radio Vaticana

Af Erling Tiedemann

Stiller man sig efter et besøg i Peterskirken med ryggen mod basilikaens store bronzeport og med næsen rettet mod obeliskens på pladsen, kommer man til at kigge gennem Via della Conciliazione - Forsoningsgaden.

Den brede og pompøse gade, der udgør den symboliske hovedfærdselsåre mellem Vatikanstaten og Italien, blev anlagt og fik sit navn i forlængelse af, at Pius den 11. skar igennem et halvt århundredes krise mellem de to stater. Paven opgav (og tak for det!) ethvert krav om at få den gamle Kirkestats område tilbage, og den italienske regering undertegnede en aftale om Vatikanets rettigheder og forpligtelser. Man forsonede sig altså - deraf gadenavnet.

Pavelig fremsynethed

Falder man imidlertid ikke i staver på Peterskirkens marmortrappet ved tanken på alt, hvad der - på godt og ondt - er hændt i historiens løb på netop denne plet, men fortsætter man ned ad gaden, så kommer man kort før Tiberen til en lille, men stærkt befærdet plads på venstre hånd, Piazza Pia.

Her ligger, hvad man med et slangudtryk ville kalde "et stort skur", og i det finder man et andet resultat af Pius den 11.'s fremsynethed og evne til at lægge en fortid bag sig: Radio Vaticana.

Da han i februar 1931 åbnede Pavestolens nye radiosender, der dengang boede i et meget mindre "skur" inde i selve Vatikanet, henviste Pius blandt andet til et Jesusord i Matthæus-evangeliet: "Hvad jeg siger jer i mørket, skal I tale i lyset, og hvad der hvistes jer i øret, skal I prædike fra tagene!" Pius den 11. indså, at en kirke, der har fået til opgave at evangelisere hele verden, ikke kan tillade sig at lade en ny teknologi som radioen ligge ubenyttet. Teknologien skulle tværtimod bruges til at prædike

ikke kun fra de nærmeste tage, men fra antenner, der kunne nå jorden rundt.

Vi går indenfor og får at vide, at Skandinavien ligger på 3. sal - mellem Brasilien og Tyskland ...! Og ganske rigtigt, midt på en lang gang ligger to beskedne redaktionskontorer, puttet ind mellem langt større redaktioner, hvor udsendelser på verdens hovedsprog bliver til.

"Scandinavo" står der på et skilt, og bag det residerer Ingrid Sundsten Amici, hvis sammensatte navn signalerer, at hun er født i Sverige, men nu har familie og bopæl gennem mange år i Rom.

Har stor betydning

I en længere årrække arbejdede Ingrid sammen med den svenske jesuit Lars Roth, som i høj grad har æren for den skandinaviske afdelings eksistens. Han hjælper stadig til, men er nu over 80 år og har derfor overladt tøjlerne til Ingrid og hendes 2-3 medarbejdere, der delvis er ansatte, delvis frivillige.

Olle Brandt er en af dem, - med halv tid på Radio Vaticana og halv tid som arkæologisk ekspert på Det svenske Institut i Rom. Olle bliver vores guide på en tur rundt i huset, hvor vi ikke kun passerer Brasilien og Tyskland, men også Philippinerne, Bulgarien, Vietnam, Kina, Ukraine - og mange andre. 50 sprog bliver det til i alt, og en sand kakofoni strømmer ud fra de små teknikbokse, hvor nogle af Radio Vaticana's 350 medarbejdere er ved at indtale dagens udsendelse til netop deres hjemland.

- Vi, der kommer fra de skandinaviske lande, har måske svært ved at forestille os, hvor meget en daglig udsendelse hver dag og på ens eget sprog fra Radio Vaticana kan betyde for katolikker, der sidder isoleret et sted i verden og uden ret meget til og med mulighed for at høre fra deres kirke, bemærker Olle.

- Eller tænk på Kina, hvor Radio Vaticana har været en enorm støtte for den katolske

Udsigt fra Piazza Pia. Afdelingsleder Ingrid Sundsten Amici. Olle Brandt redigerer dagens udsendelse.

undergrundskirke og udgjort en vigtig kanal til Verdenskirken. Ressourcerne her i huset bliver i høj grad prioriteret sådan, at de største behov får den bredeste dækning, tilføjer han.

- Men også for Skandinavien har Radio Vaticana betydning. Katolikker i Norden er lykkeligvis ikke forfulgte, men ikke sjældent er vi forfulgt af utilstrækkelige og upræcise informationer. Og her er en daglig, enkel og saglig nyhedsformidling om, hvad der hænder ikke blot i Vatikanet, men i den store katolske verden, meget værdifuld.

Ud over nyheder bringer den skandinaviske udsendelse også uddybende kommentarer, herunder interviews med både katolikker og lutherske kristne, som en tid opholder sig i Rom, og som har noget på hjerte.

Mest svensk

Når sandheden skal frem, må det tilføjes, at den skandinaviske afdeling fremtræder som mere svensk end skandinavisk.

- Og det er vi kede af, siger Ingrid Sundsten Amici. Vi ville meget gerne levere meget mere end halvdelen af mandagens udsendelse på dansk, men det er også et spørgsmål om at finde medarbejdere til det. Vi har periodevis været heldige at have mere faste medarbejdere fra Danmark og Norge - og dermed også flere indslag på disse sprog. I øjeblikket har vi derimod en finsk medarbejder, som også har mulighed for at lave indslag på estnisk, og måske er det også vigtigere, fordi danskere nok lettere kan forstå svensk, end en finne kan forstå dansk.

Den skandinaviske udsendelse kommer alle ugens syv dage kl. 20.40 og kan høres direkte på radioen. Den gend sendes for de morgendaglige den følgende dag klokken 7.00. Her kan den også høres over internettet.

- Et stigende antal lyttere benytter sig faktisk af internettet, fortæller Olle. Her er de ikke afhængige af et bestemt tidspunkt. Og yderligere rummer vores skandinaviske hjemmeside tidligere udsendelser fra arkivet. I det hele taget udgør Radio Vaticana et helt rigsarkiv af udsendelser. Stationen har også til opgave at betjene Pavestolen med alt til faget hørende inden for radio og TV, så når katolikker fra Skandinavien møder katolikker fra andre verdensdele ved pavens audiens om onsdagen, så er det faktisk Radio Vaticana, som ordner mikrofonen. Derfor råder vi over en meget omfattende samling af gamle bånd.

Og ganske rigtigt: Går man ind på www.radiovaticana.org og vælger "Swedish" som sprog (der var den igen...!), så finder man den skandinaviske hjemmeside. Her kan man ikke alene høre tidligere udsendelser, men også læse aktuelle nyheder. Katolsk Orientering, der kun kommer hver 14. dag, kan umuligt være up to date, men på Radio Vaticana's skandinaviske hjemmeside kan man få det sidste med hele tiden.

Kirken på nettet

Hvor Pius den 11. indså nødvendigheden af, at Kirken kom i æteren, så har Johannes Paul den 2. fulgt op ved at sørge for, at Kirken kom på nettet. Og på Radio Vaticana er man vidne til, hvordan teknologierne smelter sammen og gensidigt understøtter hinanden.

- Alle vore udsendelser redigeres digitalt, så båndsalat er et ukendt fænomen, siger

Olle. At vi bruger computeren direkte, når vi producerer dagens udsendelse, betyder, at det, der går i luften, samtidig kan gå på hjemmesiden og blive læst eller hørt der.

Naturligvis er det begrænset, hvor interaktivt et radio-program af denne natur kan være, men 1. onsdag aften i måneden er der alligevel en udsendelse med brevkasse, hvor indsendte spørgsmål besvares. Og dem kommer der en god del af.

Har man selv et spørgsmål, kan man sende en mail til skan@vativradio.va eller et brev til Scandinavo, Radio Vaticana, I 00120 Città del Vaticano.

Radio Vaticana/Scandinavo - et godt, lille led i en stor kæde af katolske medier, der alle har til formål at råbe det budskab ud fra tagene, som er indeholdt i radiostationens pausesignal: Christus vincit, Christus regnat, Christus imperat (Kristus sejrer, Kristus styrer, Kristus hersker).

Her sender den skandinaviske afdeling

Original udsendelse 20.40	Man sv&da.	Tir sv.	Ons sv.	Tor sv.	Fre fin.	Lør sv.	Søn fin.
Genudsendelse næste dag 7.00	fin.	sv.&da.	sv.	sv.	sv.	fin.	sv.
Internet: www.vaticanradio.org Under "Select programme" vælges Swedish							

Kortbølge 20.40: 7250 kHz (41 m) samt 9645 kHz (31 m)
 Kortbølge 7.00: 7345 kHz (41 m) samt 9645 kHz (31 m)
 Mellembølge 20.40 og 7.00: 1611 kHz og 1260 kHz

Det forseglede brev

Edith Stein bad Pius XI om at skride ind over for forfølgelser af jøder og katolikker

Edith Stein sendte pave Pius XI et forseglede brev, hvori hun bad om hans indgriben tidligt under forfølgelserne af katolikker og jøder i Hitlers Tyskland.

Dokumentet, der er dateret 12. april 1933, er kommet frem i lyset, efter at Vatikanets arkiver vedrørende Pius XI's tid som pave (1922-1939) er blevet åbnet for historieforskere.

Den pavelige reaktion, der tydeligst besvarede det "forsegledede brev", kom til udtryk i Pius XI's rundskrivelse "Mit Brennender Sorge" fra 14. marts 1937, og det er ikke unaturligt, at der har rejst sig en kritik af, at denne reaktion trods Edith Steins indtrængende spørgsmål først kom med fire års forsinkelse.

Smuglet til Tyskland

I modsætning til alle andre rundskrivelser, som på den tid blev skrevet på latin, blev denne imidlertid udgivet på tysk for at understrege adressen. Dette pavelige dokument om Kirkens situation i "Das Deutsche Reich" påpegede, at katolsk tro var helt uforenelig med nazismens racistske og hedenske lære.

Paven underskrev brevet i Rom, og det blev smuglet til Tyskland af en præst og herefter hemmeligt fordelt af præster og unge katolikker til alle sogne.

"Det forseglede brev" var den sidste skrivelse, som Edith Stein underskrev som professor ved "Det tyske Institut for Videnskabelig Pædagogik" i Münster, da hun som følge af forfølgelsen ikke længere

kunne fortsætte med undervisningen på instituttet.

I en nylig artikel i Danmarks Katolske Kvindeforbunds blad (nr. 1/2003) berettes, at Edith Stein havde meget lidt kontakt med kristendommen gennem sin opvækst. Hun voksede op i en from jødisk familie, men hun sagde selv, at hun mistede troen i en alder af 14 år og blev ateist. Kort efter sin 30 års fødselsdag besøgte hun imidlertid en ven, og her faldt hun over en selvbiografi af Teresa af Avila, som ændrede hendes liv og endte med, at hun tog kristendommen til sit hjerte. Hun blev døbt i 1922.

Dræbt i Auschwitz

Som filosof viede hun sit liv til den gren af filosofien, som benævnes fænomenologi, og som ser det som sin opgave at søge at beskrive verden som oplevelsesfænomen. En kendt filosof er i denne forbindelse Edmund Husserl, hvis værker også har haft stor betydning for pave Johannes Pauls tænkning.

Nazismens forfølgelser umuliggjorde Edith Steins videnskabelige og pædagogiske arbejde, og hun indtrådte siden i "De barfodede Karmeliterinders kloster" i Köln, hvor hun antog søsternavnet Teresa Benedicta af Korset. Senere kom hun til Holland, hvorfra nazisterne deporterede hende. Hun blev dræbt i Auschwitz i 1942.

Ved katolske kvinders verdenskonferens i Rom betegnede professor Donna Orsuto Edith Stein som en profetisk kvinde og sagde, at fundamentet for det mod, hun udviste

Edith Stein som søster Teresa Benedicta af Korset.

i sin kamp for Gud og næsten, hendes mod til at leve og handle profetisk, havde sammenhæng med den måde, hvorpå hun levede sit daglige liv med Gud.

Hånd i hånd med Gud

I et lille skrift med titlen «Julens mysterium» forklarer Edith Stein det således: »At være et Guds barn vil sige at vandre hånd i hånd med Gud, at gøre Hans vilje, ikke sin egen, at lægge alle sine håb og be-

kymringer i Guds hånd og ikke længere bekymre sig om sig selv eller sin egen fremtid. Herpå hviler den frihed og glæde, som kendetegner et Guds barn. Og hvor er der få virkelig hengivne, ja selv meget heroiske mennesker, der besidder denne frihed og glæde. De går altid rundt og er tyngt af deres bekymringer og ansvar. De kender allesammen lignelserne om markens liljer og himlens fugle, men når som helst de møder nogen, som ingen midler har, ingen indkomst, ingen

forsikringer - og ikke desto mindre er ubekymrede med hensyn til fremtiden, ja, så ryster de på hovedet og er helt uforstående. Tillid til Gud er kun urokkelig fast, hvis den er villig til at acceptere hvad som helst fra Guds hånd. Gud er den eneste, der ved, hvad der tjener til vort bedste. Har man denne selvhengivne tillid, kan man leve som et frit menneske nu og i fremtiden«.

Europæisk skytshelgen

For Edith Stein er en sådan tillid til Gud det, som burde forme ens dag fra morgen til aften, sagde Donna Orsuto iflg. DKKF-Nyt. Hendes tillid til Gud betød også, at hun klynkede sig til ham i sine mørkeste stunder, da hun blev klar over ondskabens enorme magt i verden.

Men det forhindrede hende ikke i også at være aktiv og tage til orde - som i brevet til Pius den XI.

Under navnet Den hellige Teresa Benedicta blev Edith Stein kanoniseret i 1998.

Sammen med den hellige Birgitta af Vadstena og den hellige Caterina af Siena er hun skytshelgen for Europa.

Indholdet af denne artikel bygger på stof, der er oversat af Kirsten Kjærulff (Edith Steins brev) og Carla Bennati Schou (pressemeldelse fra Vatikanet), samt på en artikel i DKKF-Nyt, oversat af Britta Felsager. Vil du vide mere, er der et link til en udgave på engelsk af "Mit Brennender Sorge" på bispedømmets hjemmeside: www.katolsk.dk

Hvor længe endnu skal vi tie?

Edith Steins brev til Pius XI

Hellige Fader!

Som et barn af det jødiske folk, der ved Guds nåde for elleve år siden blev et barn af Den katolske Kirke, vover jeg over for kristenhedens Fader at give udtryk for det, som piner millioner af tyskere.

I ugevis har vi i Tyskland været vidne til handlinger, der lader hånt om enhver retfærdighed og menneskelighed, for slet ikke at tale om næstekærlighed. I årevis har de nationalsocialistiske førere prædikeret had imod jøderne. Efter at de nu har fået regeringsmagten i hænde og har bevæbnet deres tilhængere - derunder notorisk forbryderiske elementer - er denne hadets sæd vokset frem. At voldsomheder er forekommet, blev for nylig indrømmet af regerin-

gen. I hvilket omfang, det kan vi ikke danne os noget billede af, fordi den offentlige mening har fået mundkurv på. Men at dømmes efter det, som er blevet mig bekendt gennem personlige forbindelser, handler det på ingen måde om enkeltstående undtagelser. Under pres fra røster i udlandet er regeringen gået over til "mildere" metoder. De har offentliggjort den parole, at der "ikke skal krummes et hår på hovedet af nogen jøde". Men de driver med deres boykotpolitik mange til fortvivelse, fordi de fratager folk deres økonomiske eksistens, deres borgerlige ære og fædreland. Således er jeg selv i sidste uge gennem private kilder blevet bekendt med fem tilfælde af selvmord på grund af denne fjendtlige holding. Jeg er overbevist om, at det drejer sig om et generelt fænomen, som også fremover vil kræve mange ofre. Man må beklage, at de ulykkelige ikke har større indre styrke til at bære deres skæbne. Men ansvaret falder dog

tungest på dem, som har ført dem dertil. Og den falder på dem, som tier herom.

Alt det, der er sket, og som stadig sker hver dag, udgår fra en regering, som kalder sig "kristen". I ugevis har ikke kun jøder, men også tusinder af troende katolikker i Tyskland - og jeg tror, i hele verden - håbet på, at Kristi Kirke vil løfte sin stemme for at sætte en stopper for dette misbrug af Kristi navn. Er denne forgudelse af racen og statsmagten, som dagligt gennem radioen bliver banket ind i masserne, ikke et offentligt kætteri? Er kampen for tilintetgørelse af det jødiske blod ikke en forhånelse af vor Frelasers allerhelligeste menneskevordelse, af den saligste Jomfru og apostlene? Står alt dette ikke i den yderste modsætning til den måde, vor Herre og Frelser forholdt sig på, da Han på korset bad for sine forfølgere? Og er det ikke en sort plet i beretningen om dette hellige år, som skulle være et fredens og forsoningens år?

Alle vi, der er trofaste børn af Kirken og med åbne øjne betragter forholdene i Tyskland, frygter det værste for Kirkens anseelse, hvis den vedblivende forholder sig tavs. Vi er overbeviste om, at denne tavshed ikke vil være i stand til i længden at købe fred med den nuværende tyske regering. Kampen mod katolicismen bliver foreløbig ført i stilhed og under mindre brutale former end mod jøderne, men ikke mindre systematisk. Det vil ikke vare længe, før ingen katolik i Tyskland mere kan få en stilling, hvis han ikke betingelsesløst bekendt sig til den nye kurs.

*For fødderne af Deres Hellighed og med bøn om den apostoliske velsignelse (håndskrevet) Edith Stein
Docent ved Det tyske Institut for videnskabelig Pædagogik
Münster i. W. Collegium Marianum*

KORT NYT

Franskmænd tror knap nok på Djævelen

Paris (KNA) Kun otte procent af franskmændene tror med sikkerhed på eksistensen af Djævelen. Ifølge en offentliggjort rundspørge af tidsskriftet "Pelerin Magazine" erklærer yderligere ti procent, at de tror "en smule" på Djævelen. Men ifølge rundspørgen tror det alt-overvejende flertal på 71 procent af franskmændene på, at Djævelen ikke eksisterer. Derimod erklærede en fjerdedel af de adspurgte, at de "godt" eller "i nogen grad" kunne forestille sig, at en person kunne være besat af Djævelen. Til spørgsmålet om de i deres eget liv selv engang havde været under indflydelse af det onde, sagde ti procent, at dette "af og til" var sket for dem. Fem procent mente, at det var forekommet "sjældent" hos dem; endnu fire procent havde "undtagelsesvis" set en sådan indflydelse forekomme i deres liv.

Putin ønsker "politisk dialog" med Vatikanet

Moskva (KNA) Den russiske præsident, Vladimir Putin, går ind for en "politisk dialog" med Vatikanet. Putin sagde ved modtagelsen den 20. februar af ærkebiskop Antonio Mennini, som er Den hellige Stols nye ambassadør ved den Russiske Føderation, at han er overbevist om, at de gensidige forbindelser "kan bidrage til en regulering af vanskelige spørgsmål". Mellem Rusland og Vatikanet er der stor overensstemmelse på mange områder, hvad angår terrorismen, understregede præsidenten. Putin kom ikke ind på spændingerne mellem Vatikanet og Den russisk-ortodokse Kirke. Forholdet mellem Den russisk-ortodokse og Den romersk-katolske Kirke har i årevis været belastet på grund af katolikernes arbejde inden for sjælesorg og mission. Siden oprettelsen i februar 2002 af fire katolske bispedømmer på russisk område er forholdet blevet yderligere forværret og påvirkede også forbindelserne til den russiske stat. Flere præster, derunder en biskop, er siden da blevet nægtet opholdstilladelse i Rusland.

30 dage for at sige nej til muslimsk opdragelse

Amman (KNA) På grund af vægring mod at lade sine børn opdrage muslimsk bliver en kristen kvinde truet med 30 dages fængsel. Som jordanske aviser fortæller videre, blev Siham Quandah i midten af januar informeret om, at hun skulle udlevere sin 14-årige datter og sin 12-årige søn til en af retten udpeget værge. Retten erklærede, at hendes kristne ægtemand, som døde for et par år siden, kort før sin død var konverteret til Islam. Børnene var derfor ifølge jordansk ret muslimer.

Ifølge forlydender har Quandah allerede i månedensvis forhandlet med myndighederne om forældremyndigheden. For tre måneder siden blev det garanteret hende, at hun kunne beholde de kristne opdragede børn. Indtil den islamiske erobring i det syvende århundrede var Jordan et kristent land; i dag skønnes det være ca. ti procent af befolkningen.

Biskop kan igen udøve sin præstegerning

Saint Paul (KNA) Den fratrådte biskop Paul V. Dudley (76) af Sioux Falls, South Dakota, USA, kan igen i fuldt omfang udøve sin gejstlige embeder, som han i maj sidste år måtte lade ligge på grund af anklager om overgreb. I en offentliggjort erklæring fra den dertil beføjede ærkebiskop, Harry J. Flynn, hedder det, at en uafhængig undersøgelse ikke i løbet af de 8 måneder, undersøgelsen har stået på, har givet klare beviser for disse beskyldninger. De "meget nøje og strenge" undersøgelser har tværtimod vist selvmodsigelser i vidneudsagnene, så det nu er på tide "at hente Dudley ud af anklagens skygge", hedder det i et kommuniké fra Flynn, der ikke går ind på detaljer i undersøgelsen. Sidste år havde en mand og en kvinde beskyldt Dudley, der i 1995 gik på pension, for at have misbrugt dem seksuelt som mindreårige i 1950'erne eller 1970'erne. Biskoppen havde omgående tilbagevist anklagerne som "lodrette løgne", men havde givet afkald på at udøve sin præstegerning indtil en afklaring af sagens rette sammenhæng.

Tre basale spørgsmål på Kirkens ønskeseddel

Fremtidig EU-traktat må give kirker og trossamfund nogle garantier

For at sikre religiøse gruppers anerkendelse i Europa kunne man fra Kirkens side ønske, at man i den fremtidige europæiske konstitution vil inddrage tre fundamentale forhold, siger Vatikanets statssekretær, kardinal Angelo Sodano ifølge pressebureauet Zenit.

Først og fremmest ønsker Kirken "juridisk anerkendelse af kirker og trossamfund,

hvilket især må indebære, at disse har ret til frit at organisere sig i overensstemmelse med egne vedtægter og formål", sagde kardinal Sodano.

For det andet ønsker katolikker "garanti for kirkernes og trossamfundenes specifikke identitet, samt at der ikke mindst på grund af disse samfunds bidrag til det almindelige samfundsliv - tages hånd om en struktureret debat mellem Den europæiske Union og disse trossamfund", fortsatte kardinalen.

Og endelig mener Kirken, "at unionens lovgivning må respektere den juridiske status, som de religiøse trossamfund nyder i kraft af

medlemslandenes nationale lovgivning", sagde han.

Kardinal Sodano skitserede disse ønsker i et interview med den italienske avis Avvenire. Han tilføjede, at skulde det ligge indenfor muligheden grænse, at en fremtidig europæisk traktat medregnede Europas kristne arv, ville dette dog i sig selv ikke være "det allermost påtrængende af vore ønsker."

"Men vi vil dog anse det for betydningsfuldt, idet man hermed vil imødekomme de ubestridelige historiske kendsgerninger. Ganske vist har Europa mange kulturelle rødder, men kristendommen har på en helt særlig måde bi-

draget til at forme vor kultur," forklarede kardinalen.

Vatikanets statssekretær citerede endelig resultatet af en undersøgelse, ifølge hvilken 81% af borgerne i de 15 medlemslande identificerer sig med en kristen konfession. "Ser man bort fra denne kendsgerning, vil det være som at konstruere et Europa uden at tage europæerne i betragtning," sagde Kardinal Sodano. "Det vil være i klar modstrid med principperne i en sand pluralisme og dermed med principperne i et sundt demokrati."

Oversættelse:
Hans Thulstrup

Kvindens sande identitet skal fremmes

Institut for videregående studier af kvinden indviet i Rom

Ifølge pressebureauet Zenit har man i Rom oprettet et nyt institut, hvor man planlægger at beskæftige sig med kvindens sande identitet og hendes særlige kapacitet til at menneskeliggøre kultur og samfund.

Instituttet for videregående studier af kvinden (ISSD)

blev indviet sidste måned. Instituttets mål er at fremme en ny opfattelse af feminisme, der forsvarer kvindens rettigheder uden samtidigt at gøre det af med hendes specielle værdier, og som berømmer den mangfoldighed af oplysninger, feminismen bidrager med, når det drejer sig om kultivering af kærligheden, forklarede dets organisatorer.

Christina Zucconi Galli Fonseca, instituttets leder, sagde i sin indvielsestale: "Uheldigvis spredte 60ernes

og 80ernes sexrevolution og i endnu højere grad den til feminismen knyttede materialistiske og utilitaristiske filosofi den opfattelse, at en kvindes personlige tilfredsstillelse afhang af, at hun opgav netop de elementer, der adskilte hende fra manden, det vil sige først og fremmest moderrollen."

Ifølge Zucconi forårsagede disse idéer "forvirring og usikkerhed, i den måde hvorpå kvinden tacklede dels sit personlige liv, men også sit familieliv og sit professio-

nelle liv; både historie og nutid kan opregne utallige eksempler på at dette er resulteret i diskriminering og udnyttelse af kvinden."

"Derfor", tilføjede hun, "forsøger ISSD yderligere at studere og fremme det specifikke kvindelige, det vil sige moderrollen og rollen som barnets første lærer, som den, der giver liv, og som derved yder sit specifikke bidrag til kultur, uddannelse, samfund og familie."

Oversættelse:
Hans Thulstrup

Afrika er Den katolske Kirkes store glæde og lys

Fortsat enorm vækst, og flere vil være præster eller ordensfolk

Ifølge pressebureauet Zenit omfatter Den katolske Kirkes missionsarbejde på verdensbasis blandt andet 42.000 skoler og ca. 85.000 præster.

Dette er nogle af de statistiske data, som præfekten for Kongregationen for Troens Udbredelse, kardinal Crescenzo Sepe, for nylig fremlagde i Vatikanets pressekontor i forbindelse med præsentationen af pave Johannes Pauls budskab til Verdens Missionssøndag 2003.

Ved begyndelsen af indeværende år udgjorde de kirkelige forvaltningsenheder (ærkebispesæder, bispesæder, apostolske vikariater etc.),

som er underlagt Vatikanets administration, 1.075 eller næsten 39% af det totale antal kirkelige forvaltningsenheder i verden.

Til at betjene missionslandene (i den såkaldte "ad gentes" mission) har Kirken omkring 85.000 præster, af hvilke 53.000 er tilknyttet sogneenheder.

Af det totale antal præster arbejder 27.000 i Afrika, 44.000 i Asien, 6.000 i Amerika, 5.000 på Stillehavsøerne og 3.000 i Europa.

28.000 mandlige ordensfolk, der ikke er præster, 450.000 kvindelige ordensfolk og 1.65 millioner kateketer er ligeledes beskæftiget med aktiviteter, der har tilknytning til mission.

I missionslandene findes der 42.000 katolske skoler, 1.600 hospitaler, 6.000 klinikker, 780 spedalskhedsinstitutioner, og man kan op-

regne godt 12.000 initiativer med velgørende og sociale formål.

Kirkens enorme vækst i Afrika, som man kan takke missionsarbejdet for, blev under pressekonferencen fremhævet af ærkebiskop Robert Sarah, der er sekretær for Kongregationen for Troens Udbredelse. År 1900 fandtes omkring 2 millioner døbt katolikker på kontinentet, i dag er der 110 millioner eller 15% af befolkningen. "Denne udvikling viser sig specielt ved et stigende antal præste- og ordenskald," fortalte han videre. Af Stillehavsøernes befolkning på ialt 26 millioner er 7 millioner eller 26% katolikker, sagde han.

Monsignore Patabendige Don Albert Malcolm Ranjith, der er vicesekretær i kongregationen, beskæftigede sig med situationen i Asien, hvor to tredjedele af verdens be-

folkning lever, og hvor 3% af befolkningen er kristne. I Asien er det kun i Filippinerne og i Østtimor, at Kirken indtager en flertalsposition.

Situationen i Amerika blev anskueliggjort af fader Masasimo Cenci fra Det pavelige Missionsinstitut. Han omtalte dette kontinents modenhed på missionsområdet, og specielt nævnte han, at Latinamerika havde sendt deres første missionærer ("Fidei Donum" præster eller lægmænd) til andre kontinenter. Yderligere påpegede han, at man havde opbygget adskillige missionsseminarier, samt at man havde organiseret en amerikansk missionskongres, som i november måned d. å. igen ville finde sted i Guatemala.

Oversættelse:
Hans Thulstrup

Afvist jomfrufødsel forener gamle fjender

Den katolske Kirke i Sverige går sammen med Pinsekirken om et fælles Jesus-manifest

Af Annica Skenberg

De har ikke just en fortid som perlevenner. Men forenet i bekymringen for et i stigende grad udvandet syn på Jesus Kristus, har Den katolske Kirke og Pinsekirken i Sverige indledt en, på såvel nationalt som internationalt plan, unik dialog. Starten blev markeret med et for nylig offentliggjort fælles "Jesusmanifest".

- Noget i retning af et svensk Dominus Jesus-dokument, siger biskop Anders Arborelius OCD som, sammen med Sten-Gunnar Hedin, forstander for Filadelfia menigheden i Stockholm, har underskrevet manifestet.

Ingen selvfølge

I dette beskriver de to kirker deres syn på Jesus Kristus og fastslår, at de helt og fuldt stoler på, at det, som Det Ny Testamente fortæller om Ham, virkelig er sandheden; at Gud i Ham er blevet menneske, og at hans legeme "sandelig er opstanden", at han har opvakt døde, har helbredt syge, stillet et oprørt hav - og så videre.

Denne tro burde være en selvfølge for alle kristne, men Anders Arborelius kan fastslå det som en kendsgerning - desværre -, at det nu ikke altid er sådan. Tegn på en mere fortyndet Jesus kan ses i hele Vesteuropa og er således ikke kun en speciel svensk tilbøjelighed. Hvad der derimod har gjort situationen i Sverige lidt mere tilspidset, er et radiointerview, der blev transmitteret kort før jul med ærkebiskoppen i Svenska kyrkan, KG Hammar. Under samtalen siger den svenske kirkes primas for eksempel, at han ikke tror på jomfrufødselen eller på de undere, som Jesus ifølge

Den svenske kirkes ærkebiskop, KG Hammar.

Foto: Eje Nordh, Uppsala

evangelierne har udført. Støtte for sin opfattelse mener Hammar at finde i den kendsgerning, at de fire evangelisters beretninger adskiller sig fra hinanden, og at de ikke altid fortæller nøjagtig de samme hændelser. Det for Hammar væsentlige er troen på Kristi opstandelse, medens det for ham i øvrigt drejer sig om "troserfaringer", subjektive ideer og forestillinger. Dermed - mener Den katolske Kirke og Pinsekirken - reduceres evangeliet til poesi og myter.

Øgede bekymringen

- Hans udsagn øgede bekymringen for en mere udvandet religiøsitet med en Jesus, som kommer stadig mere i baggrunden, fortsætter biskop Anders Arborelius.

- Og dét er en bekymring, der især kan mærkes indenfor Svenska kyrkan, tilføjer han. Det var efter dette interview med KG Hammar, at Sten-Gunnar Hedin, ved at kontakte Den katolske Kirke i Sverige, tog initiativ til den bilaterale dialog der nu er i gang. Der vil blive yderligere nogle samtaler i løbet af 2003, og formålet er, som Anders Arborelius udtrykker det, en forudsætningsløs dialog, der vil give de to kirker

mulighed for bedre at lære hinanden at kende.

- Endvidere er det også vort ønske, at vække de mennesker som af en eller anden grund er kommet væk fra Jesus, siger han.

Traditionelt er der meget der skiller Den katolske Kirke fra Pinsekirken; bortset fra en almindelig og udbredt mistro, er der også eskatologien, embedssynet og sakramenterne. Men der er også meget, der forener, hvad ikke mindst den karismatiske bevægelse har vist.

- Vi har opdaget, at vi har et fælles syn på flere spørgsmål af etisk natur, f.eks. abort og homoseksualitet, siger biskop Arborelius.

Reaktionen på det katolsk-pinsekirkelige initiativ lod ikke vente på sig, og i en artikel i den svenske morgenavis, Svenska Dagbladet, har KG Hammar svaret igen. Nu er det ikke første gang - og formentlig heller ikke den sidste, - at KG Hammar er årsag til, at bølgerne går højt; det lykkes ham nemlig tit at provokere ikke kun det kirkelige, men også det sekulariserede Sverige.

Godt økumenisk klima

At han har gjort det igen, tror Anders Arborelius ikke vil være til nogen nævneværdig

skade for økumenien.

- I den henseende er der i Sverige et godt klima, som er åbent og tillidsfuldt. Man kan sagtens sige, hvad man mener, og behøver ikke hele tiden at være høflig.

Den katolske Kirke i Sverige fører også diskussioner som dem, der nu er startet med Pinsekirken, med netop Svenska kyrkan, Svenska Missionsförbundet og de ortodokse kirker.

Anders Arborelius er ikke selv med i samtalegruppen. Den katolske Kirkes repræsentanter er biskop William Kenney, diakon Erik Kennet Pålsson, Haninge, sr. Veronica Tournier OP, Røgle, overlæge Mikael Alvarsson, Stockholm og teologie doktor Jonas Holmstrand, Uppsala.

Pinsekirken i Sverige har ca. 90.000 medlemmer, og Den Katolske kirke har pt. omtrent 100.000 registrerede medlemmer.

Vil man vide mere, kan man læse Jesusmanifestet på www.katolskakyrkan.se.

Biskop K. G. Hammars svar/kommentarer findes på: www.svd.se.

Dominus Jesus-dokumentet (som udkom i august 2000) findes på dansk på bispedømmets hjemmeside: www.katolsk.dk.

Katastrofe i Irak allerede nu

München (KNA) Koordinatoren af den verdensomspændende Caritashjælp til Irak, Karl Amman, har gjort opmærksom på den nedslående situation for menneskene i Golfstaten. Også uden krig har landet "verdensrekord i vækstraten for børnedødelighed", sagde Amman for nylig i München. "Børn har fire eller fem gange så mange diarré sygdomme som for tolv år siden, og tilfældene af tyfus er steget til det dobbelte", beklagede Caritas-koordinatoren. En af grundene var den dårlige drikkevandskvalitet i byerne. Af de vandledninger, som blev ødelagt i Golfkrigen i 1991, er kun omkring halvdelen repareret.

Opbygningen af drikkevandsforsyningen er et aktuelt tyngdepunkt i Caritas-hjælpen til Irak. Den katolske hjælpeorganisation har været aktiv i landet siden 1992. Som forberedelse på en forestående krig har Caritas ifølge Amman udstyret sine 14 centre med vandcon-

tainere, desinfektionsmidler, nødsenge, nødhjælpsmedicin, generatorer og brændstof. Der er blevet anskaffet seks køretøjer til sygetransport. Desuden bliver medarbejderne uddannet med hovedvægt på krigsskader. Centrene skal tjene som førstehjælpsstationer for ofrene og referencepunkter for de omkringliggende sygehuse.

Underernærede børn

Titusinder af børn mangler ifølge Amman allerede nu de mest fundamentale næringsmidler. Derfor forsyner Caritas mere end 10.000 småbørnsfamilier med fødemidler fra ind- og udland. Caritas Irak blev grundlagt i 1992 af landets katolske biskopper for at hjælpe de hårdest ramte fra krigen 1991. Det beskæftiger 120 medarbejdere, herunder læger, socialarbejdere og sundhedsrådgivere.

Oversættelse:
Kirsten Kjærulff

Valfart år 2003 til LOURDES

Det er nu tid for tilmelding af hjælpere og deltagere

Valfarten 2003 foregår under temaet:
"Et Guds folk på vandring
kommende fra alle nationer og folkeslag".

Valfarten finder i år sted i perioden
fra d. 16-23 juli 2003

Gejstlige ledere: Biskop Kozon fra Danmark
og valfartspræst Herbert Krawczyk s.j.

Vi rejser med fly fra Københavns Lufthavn i Kastrup og bliver i Lourdes indlogeret på henholdsvis ACCUEIL (for deltagere med behov for hjælp i hverdagen) eller hotel.

På valfarten deltager læger, samaritter, plejepersonale og unge, som hjælper deltagere på Accueil. Medhjælpere indgår i vagtturnus på Accueil. Medhjælpere og unge deltager til reduceret pris. Tilmelding for medhjælpere senest 24. marts 2003.

Pris for deltagelse er DKK 6.800,00 og omfatter fly tur/retur og ophold med fuld pension i Lourdes. Tilmelding for deltagere senest d. 1. maj 2003.

TILMELDINGSMATERIALE og yderligere INFORMATION kan fra mandag til fredag rekvireres hos:

Jytte Ormstrup; tlf. 4364 4264 bedst mellem kl. 19 - 21
Marie Storm - Dr. Priemes Vej 9, st. tv - 2000 Frederiksberg
Tlf. 3379 3415 bedst mellem kl. 9 - 11

DEN NORDISKE VALFART til LOURDES,
c/o Storm, Rødovrevej 167, 2. - 2610 RØDOVRE.

Renæssance for pilgrimsvandring

Og herhjemme i Danmark vokser drømmen om et pilgrimscenter

Af Susanne Hytting

Bortset fra de årlige tilbagevendende katolske valfarter har pilgrimsvandring haft en noget tilbagetrukket plads på vore breddegrader i næsten 500 år. Nu har den fået en renæssance i et økumenisk regi, ikke blot i Danmark, men i hele Norden, hvor den visse steder allerede betegnes som en folkebevægelse.

Pilgrimsvandring og valfart har altid været kendetegnet på den levende kirke. De første kristne kaldtes "Vejen", og Jesus sagde om sig selv: "Jeg er vejen og sandheden og livet". Det er en bevægelse mod målet: foreningen med Gud.

Fremmed på rejse

Pilgrim kommer af det latinske ord "peregrinus" og betyder fremmed. En "fremmed på rejse", med Jesu ord én, der lever i verden, men ikke af verden. En pilgrim er på kontinuerlig vandring/rejse med en let bagage mod "det himmelske mål". Rejsen/vandringen udtrykker selve vilkårene i menneskets liv.

Pilgrimen rejser på to planer, det ydre og det indre. Ifølge Hans Jørgen Frederiksen er det: "En rejse mellem vejen og målet. Tid og rum hanker op i hinanden. Rummet behersker vi - men tiden behersker vi ikke."

Derfor er behovet for at kunne stige af "tidens tyranni" steget markant de senere år i vort "hurtighedssamfund", hvor stress, jag og mangel på tid nærmest er blevet normen. Et zapper-samfund, hvor mulighed for

tid til refleksion og fordybelse er blevet en mangelvare. Tid til at reflektere over spørgsmålene: Hvor kommer jeg fra? Hvor er jeg på vej hen? Hvad er meningen med mit liv? Hvad er min dybeste længsel?

Bl.a. derfor tiltrækker pilgrimsvandringen det forjagede nutidsmenneske. Den monotone vandring giver mulighed for en indre ro, fordybelse og bøn, som det for mange kan være svært at finde i en travl hverdag, den giver et mentalt frirum. En pilgrimsvandring kan som en retræte hjælpe en til at opleve dét stilhedens rum, hvor man kan åbne sig for og lytte til Guds tiltale og overgive sig til et Guds nærvær.

Pilgrimstanken er derfor en værdifuld ressource i den åndelige udvikling også i dag.

Og der er ingen tvivl om, at pilgrimsvandringen er på hastig fremmarch også i Danmark, hvor der gennem de seneste år har været arrangeret adskillige pilgrimsvandring rundt omkring i landet.

Tilbage til kilden

En af pionererne for udbredelse af denne nye form for økumeniske pilgrimsvandring i Danmark, er pastor Elisabeth Lidell, folkekirkepræst i Risskov kirke ved Århus. Hun har været retræteleder gennem de sidste 12 år, bl.a. i Skovhuset ved Sdr. Vissing, på Smidstrup Strand og på Åsebakken. Hun underviser på Pastorseminariet i Århus i bøn og spiritualitet, giver åndelig vejledning og bruger nu så at sige

Pilgrimsteltet og, i baggrunden, Klosterkirken i Vadstena.

al sin fritid på at arrangere og informere om pilgrimsvandring.

Hun fortæller at hun i 1999, efter ca. 20 års virke som præst, kom frem til, at hun måtte tage orlov. Alt var blevet for orienteret mod præstation, og hun havde behov for at komme tilbage til kilden og fordybe sig i forholdet til Gud.

- Tanken om en pilgrimsvandring til Santiago de Compostela føltes som et kald. En vandring alene med Gud, men alligevel i et fællesskab med dem, jeg mødte på vejen, siger hun.

Pilgrimscenter i Viborg

Oplevelsen åbnede for noget nyt i hendes liv: At vandre med Gud, på vej mod Gud, i stilhed, i smuk natur og sammen med andre fik sjælens døre til at åbne sig, og hun blev konfronteret med sit livs sorger og glæder på en helt ny måde..

- Kort sagt fandt jeg langt mere, end jeg havde søgt, siger hun. Og jeg forstod, at jeg skulle dele den gave, jeg havde fået med andre.

Dette blev også startskuddet til at arrangere pilgrimsvandring hjemme i Danmark, og Elisabeth Lidell blev udset af Det mellemkirkelige Råd til at repræsentere Danmark i et nordisk forum for pilgrimspræster. Udover at give og modtage information og inspiration fordyber deltagerne sig her i en pilgrimsteologi.

- I Danmark har vi nu dannet en lille gruppe, som - udover at arrangere pilgrimsvandring - også holder

foredrag og skriver artikler om pilgrimstanken. Interessen er så stor, at vi søger at oprette en hjemmeside for at kunne imødekomme alle de mange søgende i Danmark. Vores store drøm er et pilgrimscenter i stil med det i Vadstena, måske i Viborg, men indtil nu har vi hverken fundet tid eller ressourcer til noget sådant.

Kan lære af katolikker

Elisabeth Lidell betoner, at pilgrimsvandringen er i høj grad økumenisk i sin natur, og at Folkekirken i så henseende har meget at lære af Den katolske Kirke. Vi hører jo alle til Guds folk på vandring, vi er fælles om dåben og troen på Jesus Kristus, understreger hun.

- Jeg er overbevist om, at dét at vandre sammen styrker dette fællesskab og vort samarbejde, siger hun,

I oktober sidste år havde Elisabeth Lidell arrangeret et pilgrimsseminar i Risskov kirke med over 150 deltagere fra hele landet og med næsten lige så mange interesserede, der ikke var plads til.

Temaet for seminaret var: "En ny vej". Udover af hende selv var der her bl.a. indlæg af domprovst Arndt Hansen og kunsthistorikeren Hans Jørgen Frederiksen, der havde et lysbilledforedrag om "Valfart i oldtid og middelalder-symbolik og religiøs betydning". Endelig fortalte den svenske pilgrimspræst Hans-Erik Lindström om "Pilgrimsvandring - Nordens nye folkebevægelse". I Sverige findes mere end 100 lokale steder, hvor

der i dag arrangeres pilgrimsvandring.

Katolsk primus motor

Også Den katolske Kirke i Danmark er med i det økumeniske samarbejde omkring pilgrimsvandring. I Vor Frue kirke i Silkeborg har diakon Kaare Nielsen i den forbindelse været primus motor.

I forbindelse med den "Kristendom og Kultur Uge", som blev afholdt i Silkeborg, fødtes tanken om en pilgrimsvandring, som blev til et fælleskirkeligt projekt. I dette deltager alle slags mennesker med hver sin meget forskellige baggrund: de som tilhører en bestemt kirke, men også sådanne, som overhovedet ikke går i kirke, samt også nogle, som har en helt anden tilgang til livet, end vi har som kristne. Og lederne har været præster fra de forskellige kirker, den apostolske, baptisterne, Folkekirken, Pinsekirken og Den katolske Kirke.

Alle blev grebet

Mange mennesker får i dag deres forhold til tingene gennem at opleve dem. Når man derfor under pilgrimsvandringen knytter en bibeltekst sammen med en oplevelse af naturen, så bliver den måske også mere tilgængelig, og dette er, tror Kaare Nielsen, en af grundene til, at så mange mennesker søger til pilgrimsvandringerne. Som eksempel nævner han den gang, hvor over 100 mennesker i fuldstændig stilhed højt oppe på et bjerg lyttede

til Salme 8,4: "Når jeg ser din himmel, dine fingres værk ..."

- Det var, som om alle blev grebet af Herrens skaberværk, siger han.

Kaare Nielsen er sikker på, at pilgrimsvandringen er med til at bygge broer mellem nutidens søgende mennesker og Kirken, og at disse økumeniske arrangementer giver forudsætning for øget forståelse, erkendelse og bedre samarbejde mellem de forskellige konfessioner.

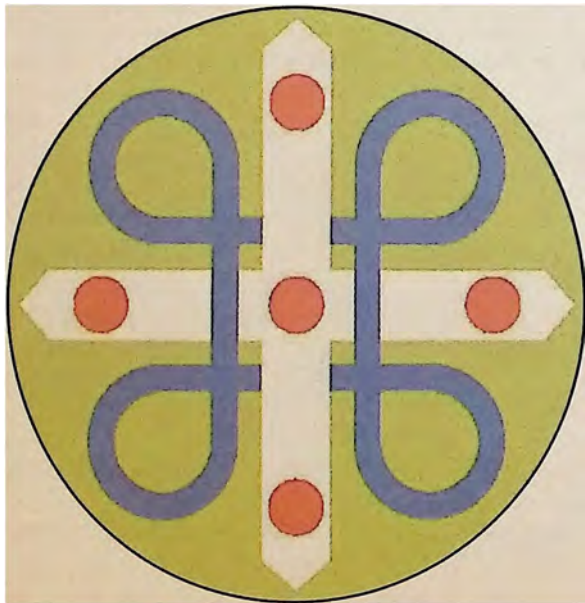
- Der er ting, som skiller, men vi har også meget til fælles. Alene det betragter jeg som en berigelse. Og for mennesker, som ikke er tilknyttet nogen kirke, og som her ser, at kirkerne står sammen, er det et godt vidnesbyrd.

Flere vandring

En ny pilgrimsvandring er planlagt til begyndelsen af september, og Kaare Nielsen ser denne som en god mulighed for at forkynde evangeliet for dem, som endnu ikke er kommet frem til en afklaret kristentro.

Udover vandringen ved Silkeborg er der pilgrimsvandring i Mols Bjerge, startende lørdag den 24. maj kl. 10.30 ved Femmøller efterskole, Molsvej 137, ved Ebeltoft. Tilmelding er nødvendig på telefon 86 14 10 16.

Blandt hjemmeside-adresser, hvor man kan få oplysninger om pilgrimsvandring, kan nævnes www.pilgrimscentrum.org i Sverige og www.pilegrim.no i Norge.

Vadstenas pilgrimssymbol viser Kristi røde sårmerker, det hvide pilgrimskors og det blå seværdighedstegn.

I København har der gennem to sæsoner i træk været afholdt et katolsk grundkursus i kristendom, hvor man koncentrerer sig om det, der er alpha og omega for enhver kristen.

Her tilbyder Gud sin kærlighed

Af Gertrud Messerschmidt

Det er ikke længe siden, vi fejrede festen for Sct. Ansgar - der bragte kristendommen til Norden.

Lige siden hans dage - siden Harald Blåtand blev døbt, og Poppo gik jernbyrd - er danskerne blevet betragtet som kristne. Den Harald, som "gjorde danserne kristne", som der står på mindestenen i Jelling.

Men på det sidste opleves det mere og mere, at en ny generation af danskere vokser op uden at have synderligt begreb om, hvad kristendom går ud på. Som det er sagt, er der meget få "huller i danskernes uvidenhed om kristendommen".

Samtidig oplever flere og flere mennesker, at "mennesket ikke lever af brød alene". De har alt og mærker dog tomhed. Hvad hjælper det nemlig at have alt, hvis man ikke ved, hvad alt er til for. Hvad er meningen, hvad venter vi på? Er det kun Godot, som Samuel Beckett

beskrev det i sit absurde skuespil af samme navn.

Dette råb fra mange moderne mennesker ramte nogle af os. Vi erfarede selv at have fundet Ham, der er *vejen, sandheden og livet*, Ham, der gav vores liv mening, glæde og mål. Men hvordan komme ud til andre med budskabet? Hvordan dele vor glæde med dem?

Vi følte os så akavede. Der var ingen lærde iblandt os, ingen store talere, ingen af denne verdens vismænd. Vi har bare en skat, men vi bærer den i lerkar.

Alpha var svaret

Så - ved et tilfælde - kom vi i kontakt med Alphakurserne. Og her var måske svaret. Det er et koncept, der med enkle midler hjælper kristne til at formidle det kristne grundbudskab til andre.

Alpha er et koncept, der stammer fra den anglikanske kirke i England. Menigheden Holy Trinity Bromp-

ton i London syntes, de manglede et materiale, som kunne introducere menighedens nye medlemmer til kristendommens grundsandheder, til det kristne fællesskab samt hjælpe dem til at få et personligt forhold til Kristus. Med en af kirkens unge dynamiske præster, Nicky Gumbel, som primus motor udvikledes efterhånden en undervisnings- og samværstruktur, der viste sig meget velegnet til formålet.

Alphakurset består af ca. 15 oplæg fordelt på 10 (-12) aftenmøder, en weekend og en afsluttende festaften.

Fællesskabet vigtigt

Det er en praktisk introduktion til den kristne tro, der tager højde for, at kristendom ikke kun er ord (oplæg), men også samvær, fællesskab om bøn og tilbedelse, det at dele sin tro med andre og det at inddrages i et personligt forhold til Den levende Gud.

Hver aften begynder med et fælles måltid. Dette for at kurssets deltagere kan lære hinanden at kende under afslappede former og lægge dagens stress bag sig. Samtalerne er tvangfri, man behøver ikke at tage åndelige emner op, hvis man ikke ønsker det. For nogle er måltidet også en forudsætning for, at de overhovedet har mulighed for at deltage. De kommer lige fra arbejde og nyder ikke at skulle haste hjem og lave mad.

Kort herefter vil der være aftenens oplæg. Nogle eksempler på emnerne er: "Hvem er Jesus?", "Hvorfor døde Jesus?" eller "Hvorfor og hvordan bede?"

Som man måske har bemærket, er oplæggenes temaer udformet som spørgsmål. Alphaprogrammets logo er da også en mand, som er fuldstændig belæsset med spørgsmål - hvad er meningen med livet, med mit liv? Det skulle så gerne være sådan, at man er noget mere afklaret og knap så belæsset, når kurset er færdigt.

Efter oplægget drøftes dette eller andre trosspørgsmål, der tumler i ens hoved, i mindre grupper over en

kop kaffe. Aftenemes tidsplan overholdes ret nidkært: Det drejer sig om 3 timer (f.eks. fra kl. 18 - kl. 21). Dette er også en del af konceptet. De fleste har et arbejde, de skal op at passe dagen efter.

Grundskellet er ellers fleksibelt og med mange praktiske anvisninger. Dette hjælper til, at konceptet kan anvendes i mange forskellige sammenhænge. I Holy Trinity Brompton har der således været ca. 600 personer til Alpha samtidig. Vi har været ca. 20 i vor gruppe.

Mange forskellige kristne kirker har kunnet anvende modellen som en enkel måde til at præsentere evangeliet på.

Metoden er klar og "ikke-truende": Dette er kristendom - Gud giver dig tilbud om sit venskab og mening og retning til dit liv. Men det er altid et tilbud (ingen købtvang!) - som venskab er det - som ægte kærlighed er det. Gud er diskret og taktfuld, men Han er reel.

Hjælp og inspiration

Udover en praktisk plan over, hvordan en aften forløber, er der også udgivet forskelligt materiale (bøger, bånd og videos), som anviser retningslinjer for oplægsholderne og hjælper deltagerne med at "holde den røde tråd" i oplæggen eller blive inspireret til samtaleemner i gruppedrøftelserne, hvis samtalen "går død".

I nogle menigheder bruger man videobåndene med talerne på. Man ser så videoen i fællesskab i stedet for en "live" taler. Således er der mulighed for at have et kursus også i menigheder, hvor der ikke er kapacitet til at finde talere fra egen midte. Og det er muligt for lægfolk med en begrænset teologisk skoling (næsten) at afholde kurserne alene. Det vil dog altid være et plus, hvis der er en præst tilstede. I det mindste en gang imellem. Ikke mindst fordi der ofte vil være mennesker, der i løbet af kurset vil nå til et punkt, hvor de ønsker en samtale med en præst. I så tilfælde er det jo rart at kende en.

Udover de ovenfor nævnte "igangsættermidler" afholdes der i alle lande, hvor der er Alphakurser, fra tid til anden Alphakonferencer. Disse er beregnet dels for folk, der kunne tænke sig at starte et kursus i egen menighed, dels som videre inspiration for folk, der allerede er i gang med at lede kurser.

Man bør ikke starte et Alpha-kursus uden at have været på en sådan konference. En anden uomgængelig faktor for at begynde et kursus er at have nogle forbedere for kurset. Uden forbøn for kurset - for deltagerne og lederne - går det slet ikke. Herren bedes bistå og forme lederne i deres apostolat, og deltagerne skal bæres i bøn. Dette er en skjult side af Alpha og måske hele hemmeligheden bag, at så mange har fundet ny mening og glæde i livet efter at have deltaget i et kursus.

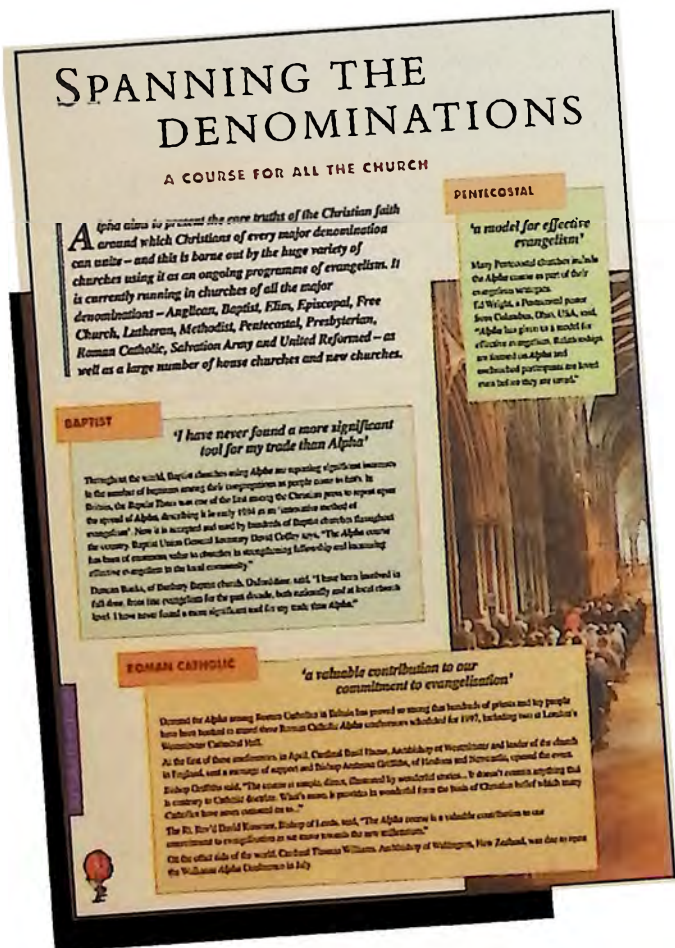
Over hele kloden

Alpha er brugt over hele kloden - fra Norge i nord til Sydafrika i syd, fra Hongkong i øst til USA i vest. Utallige mennesker fra alle mulige forskellige trosretninger (eller uden tro) har deltaget i kurserne, og mange er blevet vakt til tro eller ledet ind i et dybere personligt forhold til Jesus Kristus.

Kurserne er samtidig et vægtigt økumenisk indslag, som den katolske biskop af Hexham og Newcastle, rev. Ambrose Griffiths OSB, har udtrykt det: "Dette er første gang nogensinde, at det samme kursus er blevet brugt i alle kristne kirker og stort set ud over hele verden. Det er en bemærkelsesværdig bedrift." Hver enkelt kristen kirke sætter selvfølgelig sit eget præg på kurserne, men det vidner samtidig om alle kristnes fælles trosbekendelse til Den Treenige Gud.

Kurserne har nu kørt to sæsoner i træk i katolsk sammenhæng i København.

En af de spontane udtalelser, der kommer fra deltagerne, er: "Hvor er det dejligt at være i et forum, hvor man kan tale sammen om tro og trosspørgsmål."

SOMMERLEJRE 2003

☆☆☆☆☆☆
Venskaber, lege, workshops,
liturgier, aktiviteter, fester...
Alt hvad hjertet kan begære
og mere til.

☆☆☆☆☆☆
DUK gør det igen.
Endnu engang har DUK
sammensat en sommer
af underholdning, leg og
fordybelse.

☆☆☆☆☆☆
Her er noget at hente for
alle generationer.
Et rent plerskud.

tilmeld dig før din næste
på www.duk.dk

BØRNELEJR 21. - 28. JUNI - 7 - 11 ÅR **MIDILEJR** 28. JUNI - 5. JULI - 11 - 14 ÅR

JUNIORLEJR 5. - 12. JULI - 14 - 17 ÅR **FAMILIELEJR** 12. - 19. JULI - FAMILIER MED BØRN UNDER 10 ÅR

MULTILEJR 19. - 26. JULI - ALLE ALDRE **UNGDOMSLEJR** 28. JULI - 2. AUGUST - 18 - 30 ÅR

VIETNAMEISISKE LEJRE 5. - 20. JULI - BØRNELEJR, JUNIORLEJR, UNGDOMSLEJR

Kære forældre

Snyd ikke jeres børn for denne chance! DUKs sommerlejre er en enestående mulighed for børnene til at møde andre unge katolikker. Sommerlejrene har i mange år været en af grundpillerne i det katolske børne- og ungdomsarbejde.

Her er mulighed for at møde andre børn og unge, som deler samme tro. Det fællesskab, som der her skabes, har en stor betydning for det senere trosliv.

Igen i år er der rige muligheder for, at I også selv kan deltage med jeres børn. Jeg tænker på såvel familielejren som multilejren. Her er der god mulighed for sammen at holde ferie og opleve et berigende og levende trosfællesskab.

Som minoritetskirke har vi brug for steder, hvor vi kan møde andre ligesindede. Dette fællesskab værner vi om på lejrene, specielt på børnenes og de unges egne præmisser.

Her skabes livslange relationer til Gud og os imellem.

Vi glæder os til at se jeres børn på sommerlejr!

Christian Noval
Ungdomspræst

Praktiske oplysninger

Tilmelding

Udfyld tilmeldingsblanketten og send den til DUK, Sankt Kjelds Gade 3, 2100 København Ø eller fax den på 39 20 90 79. Du kan også tilmelde dig via vores hjemmeside på www.duk.dk.

Tilmeldingen er gyldig, når et depositum er betalt. Der tages forbehold for, at nogle lejre hurtigt bliver overtegnede, så tilmeld dig hurtigst muligt. Du kan altid se på hjemmesiden, hvor mange der er tilmeldt en lejr.

Betaling

Du skal ved tilmeldingen betale enten et depositum på kr. 210,- eller hele deltagergebyret. Det kan du gøre ved at indsætte beløbet på giro 9 08 32 94 påtegnet for hvem, der betales og for hvilken lejr. Du kan også vedlægge en check eller betale kontant på Sekretariatet. Såfremt betaling ikke vedlægges tilmeldingen, fremsender DUK et girokort.

Sidste frist for betaling af depositum er 1. maj 2003. Sidste frist for betaling af deltagergebyret er 3 uger inden lejren. Ved afbud senere end 14 dage før lejren tilbagebetales deltagergebyret almindeligvis ikke.

Priser

Priserne for årets sommerlejr er:

Børn under 2 år gratis	
2 - 6 år	300,- kr.
7 - 15 år	700,- kr.
16 - 29 år	800,- kr.
30 år og derover	1200,- kr.

Priserne forudsætter, at deltagerne under 30 år er medlemmer af DUK. Er man ikke medlem, vil man ved tilmeldingen få tilsendt en indmeldelsesblanket. Et medlemskab af DUK koster kr. 20,- for hele år 2003. Ønsker du ikke at være medlem, koster lejren kr. 300,- ekstra. Selvom du er fyldt 30 år, kan du godt være

Tilskudsmuligheder

For at give alle mulighed for at deltage på en DUK sommerlejr gives en familierabat på 50% fra andet hjemmeboende barn fra 7- 17 år, som deltager på børne-, midi eller juniorlejr. Dette gælder, også selvom børnene ikke deltager på samme lejr.

Alle, der deltager på en af DUKs sommerlejre på Øm, kan søge om tilskud fra Ømferiefonden. For at ansøge skal du bede om at få et ansøgningsskema tilsendt. Du kan også hente det direkte på www.duk.dk.

Ansøgningsskemaet skal sendes tilbage til DUKs sekretariat inden d. 1. juni 2003 og svar på ansøgningerne kommer omkring d. 10. juni 2003.

Skulle der være specielle behov, er det muligt at søge om ekstra tilskud direkte fra DUK. Det bør altså ikke være pengene, som begrænser muligheden for at deltage på en sommerlejr.

Fællesrejse

Der vil i størst mulig omfang blive arrangeret fællesrejse til alle DUKs lejre. Det koster ikke ekstra at deltage på fællesrejsen. På alle fællesrejser vil deltagerne blive ledsaget af mindst én voksen rejseleder. Rejseplan over fællesrejsen udsendes sammen med deltagerbrevet.

Deltagerbrev

Du vil modtage et deltagerbrev min. 14 dage før lejrens begyndelse. I deltagerbrevet er der praktiske oplysninger, deltagerliste, rejseplan over fællesrejsen, hvad du skal medbringe, navn og adresse på dine ledere samt andre relevante oplysninger.

Spørgsmål? Så læs på www.duk.dk eller ring til Sekretariatet på telefon 39 20 20 79.

Lejrtilmelding

Læs de praktiske oplysninger her på siden inden du udfylder tilmeldingen

☐ Børnelejr	☐ Familielejr
☐ Midilejr	☐ Multilejr
☐ Juniorlejr	☐ Ungdomslejr

Navn _____ Født _____

Adresse _____ Telefonnr. _____

Postnr. _____ by _____ e-mail _____

Menighed _____ katolik ja nej

Køn Dreng Pige

Har du deltaget på DUK-lejr før? ja nej

Ønsker du at deltage i fællesrejsen? ja nej

Fra hvilken by _____

Særlige hensyn (allergi eller andet) _____

Udfyldes for deltagere på børne- og midilejr

Navn på far eller mor _____

Navn på læge _____

Forældres adresse under lejren _____

Forældres telefonnr. under lejren _____

underskrift _____

Flyttedag? - ja, muligvis!

Flytning til Gammel Kongevej kunne samle flere af bispedømmets virksomheder under ét fælles tag

(KO) En uventet og for ny lig opstået chance har åbnet helt nye muligheder for en løsning af flere af bispedømmets lokale problemer. Disse har ikke mindst markeret sig med stigende styrke som følge af, at Sankt Andreas Bibliotek ikke kan blive på Københavns Universitet.

Her har biblioteket nu i en årrække boet husfrit og betjent de studerende med katolsk, fagteologisk litteratur. Det har imidlertid ikke vist sig muligt at få en forlænget eller ny aftale igennem med universitetet, og fra 1. november går biblioteket derfor ind i de husvildes rækker.

Firmaet blev fusioneret

Mens man på den baggrund var begyndt at lede med lys og lygte efter andre lokaler til en overkommelig pris, er en helt ny mulighed som nævnt dukket uventet op. Bygning-

en på Gammel Kongevej 15 i København, som ejes af jesuitterne og ligger lige bag Jesu Hjerter Kirke, har i en årrække været udlejet til et revisionsfirma. I forbindelse med en fusion med et andet revisionsfirma og deraf følgende flytning er bygningen for størstedelens vedkommende blevet ledig.

Dagligt fællesskab

Her ville ikke alene Sankt Andreas Bibliotek, men også Niels Steensens ditto, bispkontoret, Pastoral-Centret, Katolsk Orienterings redaktion, Katolsk Arkiv og misso danmark kunne finde plads. Sankt Andreas Bibliotek ville få løst sit problem, og mellem alle de nævnte ville der kunne opnås et dagligt fællesskab, som kunne vise sig både praktisk og frugtbar. Men - for der er naturligvis mere end et enkelt af slag-

I forbindelse med en fusion er bygningen på Gammel Kongevej blevet ledig, og den er stor nok til at kunne huse flere af bispedømmets virksomheder.

en sag: Økonomien vil også skulle kunne holde vand, og den må der - bispedømmets almindelige lommestruer taget i betragtning - regnes ganske grundigt på, inden

man vil kunne indgå en aftale om leje af lokalerne i huset. Og ikke alene skal der regnes; der vil også skulle forhandles nærmere om en aftale. Den slags tager tid, og

derfor må man nok også forvente, at marts måned vil forløbe, før der er taget stilling til, om muligheden reelt er til stede for at få bukser ud af skindet.

Dialog med islam kræver tålmodighed

Vatikanet (KNA) Pave Johannes Paul II opfordrer til at overvinde den "gensidige mistillid" mellem Den katolske Kirke og den islamiske verden. Under et møde med biskopper fra Nordafrika understregede Paven, at den interreligiøse dialog med Islam derfor skal føres og styrkes "i tålmodighed og med bestemthed". En forbedring af de gensidige forbindelser er netop ved begyndelsen af det tredje årtusinde påtrængende nødvendigt, da vejen til fred er "spækket med forhindringer". Paven opfordrede biskopperne og deres troende til at bestræbe sig på at være på god fod med det muslimske flertal i dagligdagen. Disse daglige møder kan i sidste ende fremme en mentalitet, som adskiller sig fra den, som udbredes af mediernes.

Hvem er Mini-Mads?

KO er først med en afsløring ...

På utallige opfordringer (mindst tre ...) vil redaktionen gerne fortælle lidt mere om den bagsidens Mini-Mads, som med sine måske lidt for ucensurerede bemærkninger har begejstret nogle læsere - og utvivlsomt irriteret mange andre.

"Hvem er han egentlig, denne Mini-Mads?" har spørgsmålet lydt. Og det afslører vi hermed som de første.

Mads er født og opvokset i Danmark med en italiensk far og en dansk mor. På en måde er han dermed en typisk repræsentant for mere end én katolsk teenager, der både er pæredansk og samtidig har nogle af sine rødder i det fremmede.

Hans mor har ikke altid været katolik. Det blev hun først efter giftermålet med sin italienske mand, der stammer fra Corleone på Sicilien, men nu er ansat på Københavns Universitet. Samtidig med, at den sicilianske katolicis-

me rummede mange elementer, som hun som kølig nordbo med en solid luthersk konfirmationsforberedelse i bagagen havde virkeligt svært ved at sluge, så var der alligevel noget i den dybe fromhed og religiøse realisme, der virkede overbevisende på hende og afgjorde sagen.

Der var ellers opræk til panik, da hun og Mads' far i sin tid skulle giftes, idet det kom frem, at hun var fraskilt. Stor opstandelse i Corleone! Det viste sig dog at ligge så heldigt, at den mand, hun tidligere havde været gift med, allerede havde været gift, før hun blev gift med ham. Da den kvinde, han havde været gift med, stadig levede i bedste velgående, var han således i realiteten gift, omend fraskilt, da han blev gift med Mads' mor. Efter katolsk opfattelse opstod der derfor slet ikke i teologisk og kirkeretlig forstand noget ægteskab, da hun og denne første mand blev viet i Grundtvigskirken, - og efter at alt dette lovformeligt var slået fast, stod den katolske domkirkes port på vid gab for Mads' far og mor, da de så skulle giftes. Pyh ...

Det var naturligvis, før der var

tænkt på Mads - og slet ikke på Marie, hans lillesøster, som i det daglige bare kaldes Mie. Hun ministrerer i øvrigt også.

Mads er engageret i sin kirke og lever meget med i den. Men som man har kunnet bemærke, har han også et skarpt blik for vore katolske svagheder. Og ikke nok med det: Han har tillige en tunge, der kan være lige så skarp som blikket, og så sker det jo, at der ryger en finke af fadet.

Som nu f.eks. den dag, hvor en af menighedens lidt ældre herrer, der også i sin tid havde ministreret (endog for biskop Suhr), bebrejdede Mads, at han tjente ved alteret i løbesko med store, røde bændelsnørebånd i stedet for i et par pæne, velpudsede sorte sko, som den pågældende herre fandt passede bedre til ministrantdragten. Hvad sagde Mads til det? Ja, når sandheden skal frem, så svarede han faktisk, at så længe sognepræsten ikke ville tage en ordentlig præstekjole på under den tynde hvide alba, men bare lod denne vikle sig ind mellem buksebenene, så fandt han, Mads, ingen anledning til at bruge af sine

tøjpenge og sætte sig i udgift til et par sorte sko ... Tableau!

Lad det være inderømt med det samme: Det er selvfølgelig et problem for Katolsk Orienterings redaktion, at Mads er så upoleret i sine udtryk, og vi lover højt og helligt, at vi ikke vil bringe alt, hvad han siger, til torvs!

Det må imidlertid ikke overses, hvor han får de tanker og ideer fra, som han så frimodigt giver udtryk for. Ikke alene hører han naturligvis et og andet derhjemme, thi små gryder har som bekendt også ører (og Mads' ører er, som man kan se, ikke af de mindste). Man må også regne med, at det, som præsterne siger indbyrdes i sakristiet, eller som de taler med de damer om, som altid kommer ind i sakristiet efter messen, let kan blive gengivet af Mads i en karsk og direkte form. Det ville nok forskrække de pågældende, hvis de blev klar over, at det såmænd blot var deres egne kritiske udsagn, som på den måde sivede ud til en større katolsk offentlighed.

Så selv om vi i redaktionen fortsat er ikke så lidt betænkelige ved at lade Mini-Mads komme til

Mini-Mads

orde, så har vi tillid til, at vore læsere vil forstå og tilgive - ikke mindst henset til, at han jo ikke er så gammel, og at man heller ikke nødvendigvis skal tage alt for pålydende.

For eksempel heller ikke denne artikels oplysninger om ham og hans familie ... ☺

Berlin er på spanden

Ærkebispedømmet Berlin står over for hårde nedskæringer, fortæller KNA-redaktør Norbert Zonker i denne artikel, der er oversat af Kirsten Kjærulff.

"Situationen er værre end først antaget".

Med denne vurdering af ærkebispedømmets Berlins økonomiske situation trådte kardinal George Sterzinsky for nylig frem for pressen.

Efter at projektrådgiver McKinsey igennem tre måneder har undersøgt regnskaber og strukturer i ærkebispedømmet, er gælden nu fastlagt til et omfang, som de ansvarlige åbenbart indtil nu heller ikke fuldt ud har været klar over.

Berlin uden sidestykke

Også selv om de andre tyske bispedømmer på samme måde lider under indtægtsnedgang, er den dramatiske situation i Berlin uden sidestykke.

Den optagelse af lån, som i 1996 var blevet nødvendig til dækning af de årlige budgetter, er i mellemtiden vokset med et beløb på 104 millioner euro. Ærkebispedømmet har desuden også skatte- og afdragsydelse til en Caritas-investeringsfond af et omfang på 22 millioner euro og må bogføre et under-

skud på sine pensionsfonde af samme størrelsesorden.

Med en årlig indkomst fra kirkeskat på omkring 63 millioner euro er en udvej for denne gældsbyrde ikke mere mulig ved egen kraft, gjorde kardinalen klart. Derfor kom man ikke uden om hårde forholdsregler til konsolidering af budgettet og til den hurtigst mulige nedbringelse af gælden. Hertil håber man på støtte ved sammenslutningen med Tysklands bispedømmer.

Drastisk nedskæring

Da bispedømmets omkostninger hovedsagelig består af personaleudgifter, er der planlagt en drastisk nedskæring i antallet af stillinger.

Af de omkring 2.700 fuldtidsstillinger (som i alt fordeles på 3.800 medarbejdere) er mere end 1.500 genfinansieret ved offentlige midler, så at nedskæringer på dette område ikke indbringer ret meget. Derfor må man forudse en nedlæggelse på omkring 38 procent af de 1.200 stillinger, som betales over kirkeskatten.

Kardinal George Sterzinsky.

Det betyder konkret, at der i de næste fire år skal skæres omkring 140 fuldtidsstillinger bort i administrationen, samt i den såkaldte kategorielle sjælesorg til særlige målgrupper, og yderligere 300 i sognemenighederne i ærkebispedømmet.

Hvad angår de øvrige medarbejdere skal det ifølge en rundskrivelse fra Generalvikar Peter Wehr undersøges, "om tarifmæssige lønforhøjelser og udbetaling af julegratiale kan udsættes over fem år, for således at forhindre nedlæggelse af yderligere 75 fuldtidsstillinger". Denne nedskæring skal omfatte alle områder i ærkebispedømmet.

For mange kirker

Nedskæringen på personale skal bl.a. gøres mulig ved, at sognemenigheder lægges sammen. Derved kan der

desuden spares på driftsomkostninger ved bortskæring eller realisering af ikke mere nødvendige præsteboliger og menighedslokaler. Nedlæggelsen af kirker vil dog "forblive undtagelsen", understregede Sterzinsky. Således er der i bykernen for mange og for store kirker, mens tendensen i menighederne i Berlins yderkant snarere går den modsatte vej.

Ærkebiskoppen tilføjede, at en profan udnyttelse af sådanne kirker, som ikke mere er i brug, "for øjeblikket" er udelukket, men at han var parat til forhandlinger med kirker af andre kristne konfessioner, som søgte efter egnede gudshuse.

Sælger ejendomme

I de næste måneder skal de vedtagne forholdsregler konkretiseres og planlægges i detaljer.

Afgjort er allerede solgt af tre uddannelseshuse ved Wannsee: Det gælder Anselm-von-Havelberg-Haus, hvis opgaver bliver overtaget af ungdomsuddannelsesstedet i Alt-Buchhorst, Carl-Sonnenschein-Haus, hvis arbejde bliver videreført af Sankt-Otto-Heim i Zinnowitz, og retrætehuset Maria Frieden. Ejendommene skal sælges lige som udlejningsejendomme i Kirkens besiddelse for på den måde at dække gældsposterne.

KORT NYT

Foto: Solveig Bressan

Pater Allen indsat i Lyngby

Under en højmesse en søndag i forrige måned er pater Allen Courteau OMI blevet indsat som sognepræst i Sankt Knud Lavards menighed i Lyngby. Den endelige og formelle indsættelse af pater Courteau var blevet mulig, efter at pastor Georg Nibler ikke har fået imødekommet sin klage til Rom og har besluttet, at han ikke vil anke denne afgørelse.

Kunstudstilling

I resten af marts måned udstiller Inger Lise Thrane malerier med kristen inspiration i foyeren til Mantziusgården i Birkerød. Åbent daglig 8.00-23.00.

Diakonvielse i Domkirken

Tirsdag den 25. marts vier biskop Czeslaw Calogero La Loggia og Fabrizio Milazzo til diakoner i Sct. Ansgars kirke i København. De to er tilknyttet præstekollegiet Redemptoris Mater i Vedbæk, som samarbejder med det pavelige universitet i Rom, Gregoriana. Begge stammer fra Sicilien og har via Den Neokatekumene Vandring følt kaldet til at blive præster i den universel kirke, i dette tilfælde for Københavns Bispedømme.

Det er ikke kun børn, som behøver undervisning. Det mener i hvert fald biskopperne i Frankrig.

Katekese er ikke udelukkende for børn

Frankrigs katolske biskopper har planer om at introducere et program, der skal indprente de troende, at katekese ikke udelukkende er for børn, oplyser pressebureauet Zenit.

I løbet af dette forår vil biskopperne til alle religiøse boghandlere over hele landet distribuere et 64 sider dokument med titlen "Troens kernespørgsmål vedrørende katekesens fremtid."

Biskopperne erklærer, at de med dette initiativ håber at få bugt med den opfattelse, at katekese udelukkende er rettet mod børn i alderen 8 og 12 år. Med dokumentet lægger man op til at "opfordre de kristne menigheder til at sætte indførelse i kristendom i centrum af katekesen og til at være opmærksomme på, at mennesker i alle aldre har behov for katekese."

Yderligere planlægger Frankrigs nationale Center for Religionsundervisning at arrangere mødeaktiviteter i syv større byer, i hvilke de enkelte bispedømmers kateketer vil blive inddraget.

»Katolsk proselytisme« bekymrer

Men til trods for alle uenigheder fortsætter dialogen med den russisk-ortodokse kirke

Den Russisk Ortodokse Kirke klager atter over "proselytmager" samt over situationen i Ukraine, skriver pressebureauet Zenit.

Den nye pavelige nuntius i Rusland, ærkebiskop Antonio Mennini, har aflagt den ortodokse patriark af Moskva og Al-Rusland Alexy II sit første officielle besøg.

Ærkebiskoppen overrakte patriarken et privat budskab fra paven, og i en officiel meddelelse oplyses det, at ærkebiskoppen og

patriarken "gennemgik de vigtigste spørgsmål af interesse for de to kirker."

Alexy II udtrykte atter sin bekymring for de to problemer, som efter hans mening forstyrrer forholdet til Rom: den "vedvarende udøvelse af katolsk proselytisme (missionering) i Rusland" og den "smertelige situation for ortodokse i Vestukraine, hvor græsk-katolikker i løbet af de sidste 10 år har ødelagt tre ortodokse bispedømmer".

Det sidste punkt refererer til uoverensstemmelser med katolikker af den østlige ritus i Ukraine, specielt mange i Lviv. Den katolske kirke af den østlige ritus blev efter Sovjets erobring af Ukraine i 1944 forbudt af Stalin. Mange præster, der nægtede at "konvertere" til den orto-

dokse kirke, blev dræbt eller deporteret, inklusive ærkebiskop Josuf Slipyi (senere befriet af Nikita Krushchov).

Østlig-rituskatolikker, hvis ærkebiskop er kardinal Lubomir Husar, har oplevet en genfødsel af deres kirke efter Sovjet-regimets fald og har fået deres kirker tilbage, hvilket patriarken af Moskva af og til har modsat sig.

Til trods for uoverensstemmelserne glæder patriark Alexy II og ærkebiskop Mennini sig til "samarbejdet mellem de to kirker, den

Patriark Alexy II er bekymret over den katolske missionering i Rusland.

fortsatte dialog mellem dem og fjernelsen af de hindringer, de møder endnu i dag."

Oversættelse:
Carla Bennati Schou

Rosenkransforening for børn og unge

Den Hellige Bernadettes Rosenkransforening for børn og unge er startet som et svar på pave Johannes Paul d. II's ønske om at udbrede kendskabet til Rosenkransen i Rosenkransåret 2002/2003.

Foreningen er stiftet den 11. februar 2003 på festen for Vor Frue af Lourdes, som bad Den hellige Bernadette om at bede Rosenkransen, og Den Hellige Bernadette er den nye forenings skytshelgen.

Foreningens formål er at fremme rosenkransbønnen for børn og unge i alle katolske sogne og familier og at hjælpe dem til at komme i gang med at bede Rosenkransen. Den har som mål, at alle katolske børn og unge

skal vokse op med et godt kendskab til Rosenkransen, således at de uden videre kan bede den.

Skt. Nikolaj kirke, Esbjerg, står som initiativtager til den nye forening på baggrund af de gode erfaringer, man har med at samle børn og unge til rosenkransbøn hver fredag kl. 13.00 i kirken. Det er foreningens ønske, at alle sogne sammen med børnene kunne danne en bøn-skæde gennem det ganske land i alle vore kirker hver fredag kl. 13.00.

Foreningen har forslag til undervisningsmateriale og skaffer gratis rosenkrans til de børn, som ingen har. Medlemsbeviser kan fås ved hen-

vendelse til formand eller sekretær i Esbjerg. Beviserne udstedes og underskrives af sognepræst og bestyrelse i det enkelte sogn.

Alle børn og unge, der melder sig ind i foreningen, forpligter sig til at bede et led af rosenkransen dagligt og en gang om ugen et af de fire mysterier.

Foreningen har to voksne ledere, som hvert sogn selv må udpege, henholdsvis en formand og en sekretær, og det er ønskeligt, at sognepræsten bakker initiativet op og selv er med til at lede børnene. Såfremt man vil være med i det nye tiltag, ville det være ønskeligt med en kontaktperson i hver menighed,

som ville give besked til Skt. Nikolaj menigheds formand eller sekretær, når en ny gruppe startet op.

I Skt. Nikolaj Kirke, Esbjerg, er valgt følgende som formand og sekretær:

Formand: Dorrit Winther, Tørreladen 20, Bramming, tlf.: 75 10 11 91. Sekretær: Karen Marie Kofoed Petersen, Strandvejen 1, 6720 Nordby, tlf.: 75 16 16 35

Man er velkommen til at kontakte en af de ovennævnte med henblik på at få hjælp til at starte rosenkransgrupperne op.

Ansvarlig præst for den nye forening: pastor Benny Blumensaat, Kirkegade 58, 6700 Esbjerg.

Nyt forsøg på at rehabilitere Hans Küng

Bad Waldsee (KNA) Et nyt forsøg gøres på en rehabilitering af kirkekritikeren Hans Küng: Det biskopelige råd i bispedømmet Rottenburg-Stuttgart har opfordret biskop Gebhard Fürst til at tilstræbe en forsoning med Tübinger-teologen. Fürst erklærede sig "gerne rede" til en mægling, som ligger ham på hjerte. Vatikanet inddrog i 1979 Küngs tilladelse til at undervise efter uoverensstemmelser i trosspørgsmål.

Biskop Fürst skal "finde veje for en mulig udsoning og i påkommende tilfælde udforske disse", hedder det i en anmodning fra det biskopelige råd, som blev

vedtaget den 23. februar i Bad Waldsee. Sognepræst Wolfgang Gramer sagde i sin begrundelse, at han ser Küngs forestående 75 års fødselsdag og bispedømmet Rottenburg-Stuttgarts 175 års beståen som anledning for en udsoning. Fürst påskønnede Küngs "ubestridte fortjenester" for økumenien og formidlingen af vanskelige trosspørgsmål. Ganske vist er omstridte temaer som forståelsen af eukaristien stadigvæk "uafklarede". En mægling kræver i hvert fald vilje fra begge sider. Küng er gang på gang i fortiden blevet bebrejdet for ikke at gå ind på forsoningsinitiativer

En af DUK's stiftere er død

Mogens Baagøes bortgang vækker hos jævnaldrende stærke minder fra DUK's tidligste år

Af Erik Guldager

Mogens Johannes Baagøe er død i Alsace den 17. februar 2003, 84 år gammel. Han efterlader sin hustru Doris, børn og børnebørn, der - ligesom hans mange venner - vil savne ham meget.

Mogens Baagøe kom ligesom jeg direkte fra modstandsbevægelsen til det katolske ungdomsarbejde, og han blev en af DUK's stiftere og leder af dens pressegruppe.

Således kom vi med den fulde begejstring og kraft, som kun ungdommen kan have. Biskop Suhr havde efter voksende ønske fra ungdommen i 1947 nedsat en kommission til at udarbejde forslag til dannelse af et ungdomsforbund. Det var en stor kommission, og vi syntes ikke, der skete noget

i den. Det endte med, at vi spurgte et af medlemmerne af kommissionen, Sven Damsholt, som var Mogens' fætter, om han ville være med til at stifte forbundet.

Da han sagde ja til det, gik vi til biskoppen og foreslog ham, at vi sammen med ungdomspræsten, pastor Knud Ballin, skulle træffe de nødvendige foranstaltninger til at stifte det. Biskoppen sagde ja; pastor Ballin sendte et brev til samtlige bestående ungdomsforeninger og udbad sig deres tilslutning; han udbad sig ligeledes det hidtidige udvalgs tilslutning og fik den, og så betragtede vi forbundet som stiftet - under forudsætning af en stiftende generalforsamling, når vi kunne samle den.

Vi startede et sekretariat, som jeg stod for, og så gyndte Mogens, Sven og jeg

at rejse rundt til menighederne i hele landet, snakke med sognepræsterne og arbejde dem.

Stafetten

De skulle samle de unge i menigheden og få dem til at danne foreninger, hvor sådanne endnu ikke fandtes; de kunne også invitere os til de stiftende møder. Samtidig startede vi et ungdomsblad i det daværende Katolsk Ugeblad; vi kaldte det Stafetten; det første nummer af det kom den 7. december 1947. Mogens (som var journalist) og jeg selv var redaktører. Og dermed gik et stort og hektisk arbejde i gang, som man - hvis man er interesseret - vil kunne følge med i i gamle numre af Katolsk Ugeblad.

En begejstringens tid

Jeg vil fortælle om noget andet, mere personligt. For os var det noget meget personligt, der gik i gang. Naturligvis et meget intensivt personligt samarbejde, også fordi det katolske ungdomsarbejde for os stod som et kald, som vi lagde alle vore kræfter og al vor tid i, ja så vidt, at det til tider gik ud over vort normale arbejde og uddannelse. Men også på anden måde

blev det mere personligt: Det varede ikke så længe, før Mogens blev interesseret i min ældste søster Doris. Det varede noget længere, inden jeg lærte Veslemøy at kende, for hun havde haft travlt med at være med til at stifte det norske katolske ungdomsforbund, og vi mødtes først, da vi inviterede nogle ledere fra Norge med til Lederskolen, Dalum 1, i juni-juli 1948, hvor også DUKs stiftende generalforsamling fandt sted. Men Lederskolen på Dalum blev medvirkende til, at det blev en begejstringens tid; vi arbejdede dag og nat, og der skete noget hele tiden; det var troen, der bar det hele. Mange andre kom med efterhånden: Mine søskende Harald, Povl (der fik tilnavnet: Øms bygmester, med hjælp fra mange unge fra de midtjyske menigheder) og Lilly; Elsebet og Flemming Kieler (der førte os ind i ægteskabets mysterium) og Erling Tiedemann, min efterfølger som DUKs sekretær, da jeg flyttede til Norge for at starte NUKs sekretariat, som tjente de nordiske ungdomsforbund. Og Erlings senere kone Vivian, hvis morfar forærede DUK en grund ved Mossø til at bygge Ømborgen på. Og mange andre, hvoraf en del er døde

Doris og Mogens ved brylluppet.

i dag. Det kunne jeg blive ved med at fortælle om længe, men det går ikke.

Arven fra starten

Hellere vil jeg fortælle, hvad vi - efter at vor tid i ungdomsarbejdet var forbi - sad tilbage med: vi voksede gennem dette troens liv ind i et stadig mere intensivt liv i Kirken, og resultatet blev en række gode, stærke ægteskaber (i disse år fejrer vi det ene guldbryllup efter det andet) og præste- og ordens-

ikke, at ægteskabet er kernen i deres tro, hvis de har kald til det, for de lærer det ikke. I virkeligheden synes jeg, at de i dag svigtes på mange områder; jeg føler det altid, når jeg tænker på, hvad vi har fået, og hvad det har givet os af rige, lykkelige liv.

Mogens døde, som han havde levet: i Kirkens hjerte, styrket ved dens sakramenter. Vi vil savne ham, men han er bare gået forud for os. Og nu - i Guds hjerte - vil han være med os, så længe vi endnu skal arbejde og kæmpe her i verden.

14. MÅRTS 1948 . NR. 13

Stafetten

UGEBLAD FOR DANMARKS UNGE KATOLIKKER

Mange spændende nyheder i reolerne i Niels Steensens Bibliotek

Af Lisbeth Rütz

Frans af Assisis liv fortalt af Bonaventura

Bonaventura var fra 1221 til 1274 ordensgeneral for franciskanerne.

I 1262 afsluttede han sin bog om Frans af Assisis liv. Denne bog foreligger nu for første gang på dansk i Johannes Jongs oversættelse. Den kan læses med historiske briller på som et ordenspolitisk skrift - men på det mere tidløse og personlige plan er den også et opbyggeligt skrift, der viser, hvordan man kan bruge Frans som forbillede til at leve et helligt liv.

Bogen er en tekst af stor skønhed og veksler mellem de rent berettende afsnit og afsnit af mere meditativ karakter.

På grund af den store tidsafstand kan skriftet forekomme meget fremmedartet, men det er absolut indsat- sen værd, hvis man vil forstå Frans' betydning for samtiden.

*

Iain Matthew: The impact of God

Denne irske karmelit, der er kendt som retræteleder, undersøger en række kærnebegreber hos Johannes af Korset.

Begreberne sættes i relation til Johannes af Korsets eget liv, der var fuldt af glæde, selv om det var præget af forfølgelser og sygdom.

Iain Matthews viser, hvordan "troens mørke nat" er et dynamisk begreb, læseren kan bruge som udgangspunkt for åndelig vækst, når han oplever afmagten og smerten i sit eget liv.

Iain Matthews viser os Johannes af Korset som en ven, der vil fortælle os at vi ikke skal frygte Gud - tværtimod er han forelsket i os og vil møde os som brudgommen møder sin udvalgte.

Arche-bevægelsens stifter, Jean Vanier, sætter gennemgangen i relief ved at fortælle om de erfaringer, han selv har gjort med sårbare og psykisk handicappede.

*

Thomas Merton: Brændepunkter

Ved sin pludselige død som kun 53-årig var Thomas Merton kendt og elsket over hele verden for et omfangsrigt forfatterskab. Uddrag af hans dagbøger foreligger nu på svensk i en udgave, der må blive et must for enhver Mertonelsker.

Dagbogen giver et usminket portræt af Mertons liv gennem næsten tredive års liv som munk og viser ham som

et på mange måder uroligt og splittet menneske.

Men samtidig ser vi ham også som en mystiker, hvor Psalteret, Skriften og meditationen er grundlaget for hans tilværelse..

Dagbogen er også værd at læse for sine mange smukke beskrivelser af natur- og dyrelivet omkring klostret Gethsemani, hvor Merton levede som trappist.

*

Father Martin-Maria Olive O.P.: Práxedes - wife, mother, widow and lay dominican

Práxedes Fernandez Garcia (1896 - 1936) var gift med en spansk minearbejder og levede efter mandens død under meget beskedne forhold hos sin familie. Hun levede et meget traditionelt kvindeliv - men gjorde en stor indsats for at hjælpe syge og fattige. Denne bog giver et interessant indblik i, hvor svært livet var for den jævne befolkning i Spanien under borgerkrigen i 30'erne, og viser, hvordan Práxedes med baggrund i sin stærke tro formåede at skabe forsoning mellem troende og ikke-troende.

De udenlandske titler kan, hvis du bor uden for København, hjemlånes gennem dit lokale bibliotek.

Det sker i bispedømmet

Marts

16. Generalforsamling: "Vi er også kirken", Messe kl. 14.30 i Sankt Augustins Kirke, Jagtvej 183 D, Kbh. Ø. Generalforsamling kl. 15.30 i Englesalen. Derefter foredrag om andet Vatikankoncil v/pater Anton Dekkers.

17. Meditationsaften kl. 19.30 - ca. 21.00, Sankt Joseph Søstrene, Strandvejen 91, Kbh. Ø.

21. Sakramental tilbedelse i forlængelse af kl. 17-messen til kl. 21.00, Jesu Hjerter Kirke, Kbh.

24. Bibelkatekese, kl. 13.30 - 16.00, Ezekiels bog. Kl. 16.00 Messe, Jesu Hjerter Kirke, Thorsgade 22, Randers.

25. Domkirken, Sct. Ansgars Kirke, Kbh., kl. 18. Diakonvielse.

26. Årsmøde Pax Christi kl. 17.30. Vi starter med messe i huskapellet, Jagtvej 183, Kbh. Ø. Tilmelding på tlf: 33 21 40 54.

26. Velgørenhedskoncert kl. 20.00. Thomas Krakowski spiller guitar. Sankt Ansgars Kirke, Bredgade 64, Kbh. K. Entre kr. 50,00. Indtægten går ubeskåret til Caritas' arbejde med børn i Irak.

30. Den katolske Vor Frue Kirkes Kantori, Århus, synger i Roskilde Domkirke kl. 14.30

April

5. Evangelisationsskole med Peter og Michel Moran, London. Kl. 11.00 i Sankt Pauls Kirke, Frøgård Alle 10, Taastrup. Lovsang, seminar og vidnesbyrd. Om aftenen lovsangs- og helbredelsesmesse med pastor Benny Blumensaat. Opl.tlf.: 43 52 36 07 eller 75 12 64 02.

5. Katekeselørdag: Det gamle Testaments profeter v/pastor Niels Engelbrecht. Kl. 15.00-16.45 i menighedssalen, Bredgade 69 A, Kbh.

5. Bededag kl.10.30-17.00, Rosenkrans, tilbedelse, skriftemål, voksenkateke-

se. Sankt Kjelds Kirke, Sankt Leonisgade 12, Viborg.

5.-6. DKKF-weekend på Lille Magleås fra lørd. kl. 12.00 til sønd. kl. 15.00. Jesu små Søstre indfører os i deres spiritualitet. Tilmelding telefon: 33 25 93 40 eller: 35 42 76 71, e-mail: rpm@meyer.dk

6. Evangelisationsskole med Peter og Michel Moran, London, i Sankt Nikolaj Kirke, Kirkegade 58, Esbjerg. Kl. 10.00 Messe og kl. 13.00 seminar om evangelisation og lovsang, vidnesbyrd m.m. Oplysninger: 43 52 36 07 el. 75 12 64 02.

29. Bispedømmets jubilæum: Kl. 17.00 Pontifikalmesse i Sankt Ansgars Kirke, Bredgade 64, Kbh. med efterfølgende reception.

Tilbagevendende begivenheder:

Sognekatekese kl. 15.00 - 16.45 hver 1. lørdag i måneden i menighedssalen,

Bredgade 69 A, Kbh. indtil d. 7. juni.

Voksenkatekese Jesu Hjerter Kirke, Thorsgade 22, Randers. 2. tirsdag i hver måned. Kl. 17.00 messe og tilbedelse. Kl.18.00 fællesspisning. Derefter katekese.

Katekese for alle unge og voksne hver tirsdag og torsdag kl. 19.00 i Sankt Andreas Kirke, Kollegievej 2, Charl. Opl. tlf.: 23 26 73 45.

Hver fredag året rundt undtaget langfredag, andagt foran det udstillede sakramente, kl. 19.00-21.00, Sankt Laurentii Kirke, Frederiksborgvej 11, Roskilde

Møder, arrangementer, diverse

"Læg ud på dybet"

Seminar m. Sion Community (England)
Katolsk Evangelisationsskole
v/Michelle Moran

Lørdag d. 5. april kl. 10.00
Skt. Pauls Kirke i Taastrup
Frøgård Alle 10

Søndag den 6. april kl. 10.00
Skt. Nikolaj Kirke, Esbjerg
Kirkegade 58, Esbjerg (75 12 10 27)

Oplæg v. Michelle Moran
Workshops v. Pater Paul Marx, generalvikar L. Messerschmidt
og Emmanuelfællesskabet (Frankrig) v. Antonia Holstein
Helbredelsesmesse v/pastor Benny Blumensaat

Bed om program hos:
Maria Truelsen 75 12 64 02
Eva Vinther 43 52 36 07

Au-pair i Irland

Sød, ansvarsfuld, ærlig pige (ikke-ryger)
søges til at hjælpe hjemmegående mor
til 4 skolebøgende børn.

*A wonderful way to perfect your English
in a safe and caring environment!*

Kontakt tel. 0035 32532 469 eller danda@iolfree.ie

Pilgrimsbusrejse til Lourdes

Fra 10 til 20 maj fra København over Tyskland, Holland, Frankrig
og Belgien. Polsk guide hele vejen.

Pris 4.990,-kr/pers i dobbelt værelse.

Rejsehuset tlf. 39901390

Katolsk Menighedspleje

Bredgade 69 A, 1260 København K.
Telefon 33 15 23 03
Postgiro 6466397
Kontoret har åbent
torsdag fra kl. 14-16
Andet kan aftales på telefon
33 14 69 36

Katolsk Menighedspleje formidler bl.a. værelser til unge
under uddannelse i Storkøbenhavn (ønsker De at udleje
eller leje, kan De ringe på ovennævnte telefonnumre), afholder
julemarked, gennemfører sommerlejr på Klitborg for børn
fra katolske menigheder og skoler, udlejer feriehjemmet Klitborg
ved Rørvig (reservation via kontoret).

Støt vores arbejde ved at blive medlem
for et årskontingent kr 100,-.

Indlæg til

Katolsk Orientering nr. 7

som udkommer den 9. april
skal være redaktionen i hænde senest
den 24. marts

redaktion@ko-press.dk

Telefon: 3321 1444 Fax: 3324 4975

I forrige nummer

omtalte Katolsk Orientering

Don Pigi Perinis besøg i Silkeborg

og det "celle-system", som er udviklet i hans menighed
i Milano. På Internet kan man finde mere om det på hjemmesiden
www.cellworldsystem.fr.fm, hvor der nu også er direkte
link til en flot dansk hjemmeside om det spændende initiativ.

Flot arbejdel

Møder og arrangementer

MAGLEÅS

KURSUSCENTER

Refuglum Påskerefuglum

Tors. d. 17.04.03 til søn. d. 20.04.03 el. man. d. 21.04.03
Igen i år vil det være muligt at tilbringe påsken på Magleås.
Torsdag d. 17. april kl. 14.00 åbnes dørene, og man kan blive
til 1. eller 2. påskedag kl. 13.30. Påskens rige liturgi vil være
dagens hovedindhold. Desuden lægger dagene op til stilhed
og ro, socialt samvær og dejlige spadsereture i park og skov.
Gejstlig leder p. Michael Bradley O.M.I.,
Praktisk leder: Annle Rastrup
Pris: torsdag til søndag kr. 1300,-, torsdag til mandag kr.
1430,-.

Familieuge "Når Gud rører os med sin finger"

Søn. d. 22.06.03 kl. 15.00 til lør. d. 28.06.03 kl. 10.00
Familieugen er åben for alle, men retter sig særlig mod familier
med børn. Hver formiddag vil der være særskilt program for børn
og voksne, og om eftermiddagen vil der være tilbud om fælles
aktiviteter, som munder ud i den daglige messe. Om aftenen er
der fælles familieprogram og tilbud om tilbedelse og komplet. En
af dagene er der udflygt, som afsluttes med grillaften på
Magleås. Årets tema er "Når Gud rører os med sin finger",
der handler om sakramenterne.
Lederteam: sr. Hildegard Doods, Kirsten Poulsen,
pastor Niels Engelbrecht, Felicity Pors, Pia Kelly o.a.
Pris kr. 1625,-. Børn 8 - 14 år kr. 870,-. Børn til 7 år kr. 435,-.

Højskoleuge

Emnet for årets Højskoleuge er:

"Renaissance - nybrud - kontinuitet og udfordring".

Søn. d. 27.07.03 kl. 16.00 til lør. d. 02.08.03 kl. 09.30

Renaissance er ikke en tidsperiode, der skal begrænses
til Italien. Middelalderens kristne kultur indeholder i sig selv
renæssancebegrebet både den karolingiske i 800-tallet,
den ottoniske i 900-tallet, samt naturligvis
den italienske renæssance i 1300-1500 tallet.

Disse perioder i Europas historie satte nyt i gang på mange
områder. Der skete nybrud, som satte spændingen mellem
kontinuitet og udfordring til traditionen på dagsordenen.
Hvad fik vi - og hvad mistede vi?

Lederteam: fhv. rektor Walter Dalland, Marianne Meyer
og Annle Rastrup

Pris kr. 2775,-.

Magleåsuge Litteratur, kunst, musik, rejse, m.m.

Man. d. 11.08.03 kl. 15.00 til søn. d. 17.08.03 kl. 13.30

Magleåsugen er en fornyelse af pensionistugen, men har et fyldigere
program, hvilket gør den egnet for alle voksne. Vi gør dog
opmærksom på, at den enkelte deltager selv afgør, hvor meget
program, man magter at deltage i. Programmet har emner inden
for litteratur, kunst, rejse, musik og religion.
Lederteam: Annle Rastrup og Birte Jørgensen. Pris kr. 2375,-.

Tilmelding og øvrige oplysninger:

Sekretariatet

Magleås Kursuscenter

tlf. 45 81 07 15 på hverdage kl. 09.00 - 15.00

Fax: 45 81 16 34

e-mail: magleas@magleas-kursuscenter.dk

homepage: www.magleas-kursuscenter.dk

Salg og service

DANSK OLIE

KOMPAGNI A/S

Fyringsolie
Oliefyrsservice
Installationer
Olievagt i
fyringssæsonen

Rodovrevej 383, 2610 Rodovre

36 70 45 30

- sikkerhed for varme

GLADSAXE BEDEMANDSFORRETNING

SØBORG HOVEDGADE 94

Henrik
LundgrenDØGNVAGT
39 69 86 81Afdelinger i Skovlunde, Herlev, Farum
og FrederikssundJeg kommer gerne i Deres hjem for at træffe
de nødvendige aftaler.

Find Deres bedemand her

tåstrup
bedemandsforretning
43 99 75 01
s.v.e. og b. baltzer
køgevej 40, 2630 Taastrup

vanløse
ligkistemagasin
38 71 75 01
h. p. baltzer & søn aps
jyllingevej 8, 2720 vanløse

www.baltzer.nu

Ved dødsfald:

Ring og aftal et møde enten i Deres hjem eller hos os.
Vi træffes også aften, week-end og helligdage

Besøg den officielle
katolske hjemmeside på
www.katolsk.dk

Pave Johannes Paul til diplomater fra alle lande:

Nej til død! Nej til egolsme! Nej til krig!

Ja til liv! Ja til fred!

Thyregod & Schaumburg

Advokater
Hammerøngade 6, 2.
1267 København K
Tlf.: 33 360 560

www.thyregodschaumburg.dk

Juridisk rådgivning herunder udlærdigelse af testamente m.v.

BENZONS BEGRAVELSES- FORRETNING

Ndr. Fasansvej 76
2000 Frederiksberg F38 34 46 01
38 86 60 56

DØGNVAGT

38 86 60 56

Begravelse og bisættelse ordnes smukt og rimeligt.
Alle aftaler træffes i hjemmet.

Kastrup Begravelsesforretning

Telefon 32 55 55 55

Døgnvagt

Bedemand Michael Riis
Amagerbrogade 155

Dragør Begravelsesforretning · Telefon 32 53 06 29
Taastrup Begravelsesforretning · Telefon 43 99 19 19

Hellerup
Emdrup-Ryvang
Bedemandsforretning
v. Lisbeth og Vagn Fondo
Bernstorffsvej 13 A
39 62 16 50

Reference:
Sankt Joseph Søstre
Benedictinerinderne
af den hellige Lioba

Muremester
Bernhardt Christiansen

Solbævej 8, 8471 Sabro
Tlf.: 86 94 82 10
Billtlf.: 24 65 71 31

Muremester
Holger Nielsen

Rådhusstræde 7, 4-2
8900 Randers
Tlf.: 86 40 61 92
Brolægning-beton-flise
terrasser-indkørsel

Victor Nielsen

Stenhuggeri og
Monumentforretning
v/ stenhuggermester Mohr
Vestre Kirkegårds Allé 28-32
2450 København SV
Tlf. 33 21 65 48
Fax. 33 21 30 32

Årets valfart
til Øm
er flyttet
til den
31. august

FORSIKRINGSRÅDGIVNING

- så tal med
erhvervsassurandør Ingo Brodersen

ALM. BRAND
Rådhuspladsen 2-4 · 1550 København V
Telefon 33 30 60 51

WWW.ALMBRAND.DK

ALM. SUND FORNUFT

RSM plus

Statsautoriseret revisionsaktieselskab

Professional assistance i alle revisions- og regn-
skabsmæssige forhold samt økonomisk rådgivning.
Vi tilbyder et kvalificeret og tillidsfuldt samarbejde.

De finder RSM plus i:

København	tlf. 3338 9800	Taastrup	tlf. 4352 0800
Holstebro	tlf. 9741 2211	Vejen	tlf. 7536 0211
Nakskov	tlf. 5492 2500	Vejle	tlf. 7582 5100
Odense	tlf. 6615 8555	Vordingborg	tlf. 5536 5000
Rønne	tlf. 5695 2334	Aalborg	tlf. 9818 4122
Skærbæk	tlf. 7475 1800	Århus	tlf. 8612 7888

E-mail: <bynavn>@rsmplus.dk
homepage: www.rsmplus.dk

RSM plus er et selvstændigt medlem af RSM International, en
uafhængig kæde af selvstændige revisions- og konsulentfirmaer
med kontorer i mere end 80 lande.

Et synligt plus

Katolsk Orientering

redaktion@ko-press.dk
Telefon: 3321 1444
Kontoret er åbent 9-13

Præsten og pengene

Video af lønregulering "in flagranti" fylder forsamlingshuset

I sammenligning med deres protestantiske embedskolleger er katolske præster i USA stærkt underbetalt, skriver pressebureauet KNA fra Washington på grundlag af meldinger fra det katolsk-amerikanske nyhedsagentur CNS. En undersøgelse ved Duke

universitetet i North Carolina kommer til dette resultat. Ifølge dette tjener en katolsk præst omregnet ca. 28.900 Euro om året (ca. 230.000 d.kr.), en protestantisk sognepræst ca. 70.000 Euro (ca. 560.000 d.kr.) og en anglikansk gejstlig 101.000 Euro (ca. 800.000 d.kr.).

Der bliver ganske vist i undersøgelsen henvist til, at katolske præster ikke skal forsørge en familie og som regel har logi og til dels også kost gratis. Deres uddannelse og videreuddannelse bliver også overvejende betalt af Kirken. Der-

for er angivelserne af nettoårsfortjenesten vildledende. Dertil kommer, at katolske gejstlige har den største sikkerhed, hvad angår arbejdsplads, og dermed den største sociale sikring af alle erhvervsgrupper i landet.

I Spanien og Portugal synes det imidlertid at stille sig meget ringere, idet pressebureauet KNA også kan oplyse, at en spansk præst er blevet taget i hemmeligt at tømme kirkebøsser. Ifølge portugisiske aviser havde menighedsmedlemmer i den nordportugisiske landsby Soutelinho de

Raia undret sig over, at kirkebøsser i månedsvis var forblevet tom. Da tre troende amatørfotoografer derpå greb initiativet til at skjule sig med et kamera i kirken, tog de præsten, som var ansat som hjælpepræst i menigheden, på fersk gerning. Videofilmen blev ifølge forlydender vist i landsbyen eneste forsamlingshus, og som det også forlyder, skulle salen have været "rablende fuld".

Oversættelse:
Karen Grzelak

Mini-Mie

- Med al den omtale bli'r han da helt utålelig!

Vandbærerens tid er over os

Kronik

Af Grethe Livbjerg

De pavelige råd for henholdsvis kultur og interreligiøs dialog har udsendt et dokument om new-age med titlen: "Jesus Kristus, bæreren af det levende vand". Med denne titel spilles på, at man i new-age er overbevist om at "vandbærerens tidsalder" er inde, mens "fiskens tidsalder", kristendommens tid, er forbi. Dokumentet er foreløbigt, for new-age-fænomenet er i stadig udvikling.

New-age kan virke som et dif-fust fænomen, hvilket ikke er så mærkeligt. En talsmand for bevægelsen har udtalt, at mens verdensreligionerne kan sammenlignes med katedraler, må new-age betragtes som et verdensomspændende marked. Nogle mennesker har hentet mange "varer" på dette marked, andre kun ganske få.

Det virker ironisk at kalde bevægelsen ny, da meget af indholdet er hentet fra gnosticismen og fra gamle ikke-kristne religioner og kulturer.

Det nye ligger i, at der i new-age er en mere eller mindre bevidst søgen et alternativ til vestlig kultur og dennes jødisk-kristne rødder i tro på, at både globalt og individuelt er vi nået til en radikal spirituel forvandling. Denne tro støttes af, at der er opstået et globalt netværk, hvor utallige mennesker er engagerede på vidt forskellige niveauer.

Man ønsker spiritualitet, ikke dogmatisk religion. I det danske new-age-tidsskrift Nyt Aspekt kan man læse i en artikel med overskrift: Spiritualitet uden dogmer:

"Religionerne har sået splid. Men deres åndelige essens - den ægte spiritualitet - kan forene." Hvad der menes med "spiritualitet" må forstås ud fra det ideologiske indhold i new-age.

Den gud, new-age taler om, er ikke personlig, men en upersonlig energi, der sammen med verden danner en kosmisk enhed. Universet er uskabt, i sig selv guddommeligt og i en stadig proces hen mod en højere og mere guddommelig enhed af alt eksisterende. Holisme, som new-age forstår dette begreb, er lig panteisme. Den atomare fysik, baseret på, at "alt" er energibølger mere end partikler, anvendes - ofte i stærkt populariseret form - som bevis på, at alt er energi.

Man taler meget om kærlighed, men forstået som en universel energi - "en kosmisk kærlighed" - ikke en kærlighed, der udspringer af Guds kærlighed til os.

Der er ingen synd, kun ufuldkommen erkendelse. Frelse venter man da heller ikke udefra, men fra mennesket selv, der gennem psyko-fysiske teknikker kan nå frem til oplysning og realisering af det højere selv.

Man anklager jødisk-kristen tilværelsesforståelse for at være dualistisk og ser ikke, at "kødets opstandelse" udtrykker et helhedssyn på mennesket, mens reinkarnation, som gennemtrænger new-age, indebærer dualisme.

Kvindesag og new-age har i nogle tilfælde indgået en alliance i skarp reaktion mod det påståede patriarkalske i kristendommen. Man taler gerne om "Moder Jord" som guddommelig. Maria bliver ofte anvendt som symbol på det kvindelige, og man finder i new-age miljøer mange Mariabilleder og -statuer.

Kristuskraften indgår i megen healing. I den lokale ugeavis annonceres med "Helbredelse ved Kristuskraften", og man må ikke med dette forstå kristen bøn om helbredelse. Ved Kristuskraften forstår man en energi, som er basis for ethvert væsen. Jesus opfattes som en inkarnation af guddommelig energi på linje med andre visdomslærere, og først i dåben blev han iført Kristuskraften.

Lægelig behandling kritiseres for blot at være rettet mod enkelte organer, hvorfor man anvender alternative, holistiske terapier, der inddrager hele mennesket. Der er i dette en sund reaktion mod den reduktionisme, som præger moderne videnskab, og selvom meget såkaldt alternativt kan være humbug - en pengemaskine, - så kan nogle alternative terapier og mediciner have udmærket virkning. Men for mange er "det alternative" indgangsvej til new-age.

At new-age spredes så hurtigt og virker stærkt ændrende ind på den vestlige kultur kan tilskrives Internettet og bevægelsens meget omfattende letlæste litteratur, men også at jordbunden var velforberedt: Flere på hinanden følgende filosofier har skabt den moderne individualisme, for hvem sandheden ikke er objektiv, men ligger i, hvad den enkelte føler er rigtigt. Dogmer er fyord. Frihed og selvrealisering er blevet sakrale begreber, der passer godt til den religiøse forbrugerkultur som new-age også repræsenterer. Ofte kan man høre: "Jeg tager noget af det bedste i de forskellige religioner, og det er så min tro". I new-age er der - principielt - ikke anden autoritet end den enkeltes bevidsthed.

I dokumentet hævdes, at new-age ikke omvender hedninger,

men kristne. Mange døbte angiver som årsag til deres engagement i new-age, at de er skuffede over, at de ikke i kirkelige kredser har fundet det dybere åndelige liv, som de længes efter. Netop nu ringede en mig ukendt kvinde, som efter at have været hele vejen rundt på new-age markedet til sin store forundring var stødt på en kristen mystiker: "Jamen, jeg har dog aldrig vidst, at sådant findes i kristendommen!"

Mange danskere vil betragtes som kristne, selv om de fra new-age har overtaget en fast tro på reinkarnation. Hvis man vover at nævne for dem, at kristendom og reinkarnation er uforenelige størrelser, er reaktionen ofte forargelse: Kristne er altid så intolerante!

I en forvirret tid, hvor gamle værdier og normer nedbrydes, søger mange en mening med livet. New-age tilbyder den i form af tro på egen guddommelighed, som man skal vokse i bevidsthed om. En central tekst i dokumentet er citat fra et skrift mod hæretikerne, hvor kirkefaderen Irenæus (ca.130-ca.208) gjorde op med vranglærdomme, der meget ligner dem, vi møder i new-age. Irenæus skrev: "Jesus Kristus blev i kærlighed til, hvad vi er, for at vi skal blive til, hvad Han selv er". Her peges på guddommeliggørelsen som en kærlighedsgave, vi får gennem deltagelse i Guds eget liv - ikke som noget, vi har i os selv eller kan "realisere" os til. Behovet for hjælp til personlig vækst imødekommer new-age i et enormt udvalg af kurser. Spirituel vejledning gives via medier, der kan kanalisere budskaber fra afdøde mestre - eller fra engle, enten ved at englen overtager mediets stemme eller fører dettes hånd

i skrevne budskaber. I den kristne tradition findes en rigdom af sund, åndelig vejledning, men synd at sige, at den er lettilgængelig!

Panik kan gribe én, når studerer kæmpeudbuddet af litteratur i "Det Ukendte", en stor new-age-boghandel med enorm søgning. Lignende udbud findes i alle større boghandler, mens man skal lede længe efter det kristne udvalg.

Dokumentet advarer mod at demonisere new-age, som det er sket i en del kristne sammenhænge. Vi skal hellere se det positive i, at mange gennem new-age får vakt deres åndelige sans og dermed bliver nysgerrige efter at møde den kristne mystik. Det brændende spørgsmål er, hvordan vi møder dem, og om vi overhovedet forstår deres sprog.

Dokumentet lægger vægt på den enorme udfordring, new-age giver os. Den voksende åbenhed for åndelige værdier pålægger os et stort ansvar for at tilbyde en sund præsentation af det kristne budskab. I den forbindelse peges på værdien af Den katolske Katekismus (hvornår får vi den på dansk?). Men der insisteres på, at det vigtigste og "mest effektive middel" er vores rige åndelige arv - i mystikernes skrifter, - som vi bør sprede kendskab til. Men dem har vi jo ganske få af på dansk! Ved at videregive genuine bønserfaringer kan vi åbne for en frugtbar dialog.

Til hjælp for læsere, som ikke er fortrolige med new-age, afsluttes dokumentet med en samling korte formuleringer af new-age ideer samt en ordliste. Dokumentet henvender sig til personer med ansvar i pastoralt arbejde, men er af interesse for alle katolikker og vil kunne anvendes i studiekredse.

Katolsk Orientering

»Tiden er inde,
Guds rige er kommet nær;
omvend jer og tro på evangeliet!«
Mark 1,15

Enhed og dialog

Formanden
for Det pavelige
Enhedsråd,
kardinal Kasper,
besøgte Århus
og Københavns
Universiteter

En kardinal kom forbi tirsdag den 11. marts..... Sammen med biskop Czeslaw, biskop Hans og en lille menighed fejrede kardinal Walter Kasper morgenmessen i Jesu Hjerter Kirke i København.
Foto: Gerhard Sanders SJ

Af Kaspar Kallan

Når man går ned ad en bestemt gade i en vis sydafrikansk by, kommer man forbi 20 kirkebygninger fra forskellige kristne kirker eller konfessioner. Det kan måske lyde som en rigdom, men er ret beset et tegn på, at Kristus ikke har fået den bøn opfyldt, som han bad aftenen før sin lidelse, om at alle må være ét. Denne iagttagelse stammer fra kardinal Walter Kasper, formand for det Pavelige Enhedsråd i Rom, da han d. 1. marts holdt gæsteforelæsning i Institut for Systematisk Teologi ved Københavns Universitet efter dagen før at have holdt en tilsvarende forelæsning på Århus Universitet.

Læren om embedet og om Kirken

Den økumeniske bevægelse, den nye åbne holdning mellem de kristne kirker er et lyspunkt i det 20. århundrede, hvis historie ellers i mange henseender tegner sig temmelig sort, sagde kardinalen. Et økumenisk højdepunkt var Fælleserklæringen i 1997 mellem de lutherske kirker og Den katolske Kirke om Retfærdiggørelsen. Men efter den venter læren om Kirken og om embedet. De læ-

repunkter står på et højere trin i et sandhedernes hierarki, og de står fortsat i vejen for interkommunion, det fælles altorbord, der er udtryk for kirkens enhed.

Den treenige Gud er dialogisk

Målet, som det er formuleret af Kristus selv, er netop Kirkens enhed. Hvad vi hidtil har nået, er dialog, og den er væsentlig. Mennesket udvikler sig ikke i ensomhed, men i dialog. Den treenige Gud er i sit væsen dialogisk. Åbenbaringen er en dialog, og selv menneskevordelsen som dens højeste trin er en dialog. I dialog har kirkerne oplevet, at sproglige udtryk, der er blevet tradition, kan synes at modsige hinanden, men at det trosmysterium, de skal udtrykke, ikke rummer en modsigelse, der behøver at være kirkeadskillende. Det var tilfældet med retfærdiggørelsen, og noget lignende gælder i virkeligheden om filioque-striden mellem ortodokse og katolikker, dvs. om Helligånden udgår fra Faderen eller fra Faderen og Sønnen. Afgørende er, at det ord, der bruges om 'udgår', ikke har den samme betydning på latin som på græsk. For at udtrykke det samme har katolikkerne tilføjet filioque, sagde kardinal Kasper.

Er denne fremgangsmåde ikke til-

strækkelig til at nå til enhed? Nej, sagde kardinalen, for der findes læremæssige udtryk, der er kontradiktoriske, dvs. direkte modsiger hinanden.

Seminar om eftermiddagen

Efter formiddagens gæsteforelæsning for et større auditorium behandlede kardinal Kasper i et seminar om eftermiddagen pavens stilling, her kaldet Petrustjenesten, som teologisk og økumenisk problem.

For katolikker er biskoppen af Rom i kraft sit primat og den ufejlbare læremyndighed Kirkens synlige enhedsprincip. Det usynlige enhedsprincip er Kristus selv. Det synlige enhedsprincip har muliggjort flere ændringer - eller med Johannes 23.s ord: flere ajourføringer - end i nogen anden kristen kirke. Allerede Paul 6. så, at hans eget embede for andre kirker ville være en anstødssten og en hindring for enheden. Johannes Paul 2. har gentagne gange opfordret katolske teologer til at reflektere over, hvordan man kan overvinde denne vanskelighed, og tilskyndet andre kirker til at være med i denne refleksion.

Fortsættes side 2

Gud ville sige nej til porno

Lisbeth Høst er ung, mor til tre, kristen og - ifølge egen beskrivelse - moderat feminist. Og hun er langt fra den "puritanske snerpe", som hendes modstandere vil gøre hende til. Som formand for Foreningen for et Pornofrit Miljø undrer hun sig over, at så få kristne tager aktivt del i kampen mod pornografi og mod det menneskesyn, som den udbreder.

Side 3

Meget at læse for en dansk katolik

Den katolik i Danmark, som for alvor vil hævde, at der ikke findes noget at læse om Kirken og dens foreninger, får i fremtiden svært ved at blive troet. Hvert år udkommer nemlig 7 mio. trykte bladsider. Bare på dansk!

Side 4-5

Omsorg for døende sætter sig spor i sjælen

Som sjælesørger på et katolsk hospital fik Eva Maria Nielsen mulighed for at møde 50-årige Lydia - døds syg af kræft. Læs den gribende skildring af, hvordan deres tid sammen kom til at forandre også Eva Maria.

Side 12

Krigen - og tvivlen

Natten til torsdag i sidste uge brød krigen ud, og Danmark er med. Vores militære potentiale har ikke en sådan karakter, at det kan afgøre krigen. Om denne overhovedet kan vindes, ved ingen i skrivende stund. Men at bestræbelserne på at opnå en fredelig afvæbning af Saddam Hussein har tabt, er ikke svært at få øje på.

Uanset, hvad der bliver krigens endelige udfald, har alle dermed på forhånd tabt noget. Tilliden, for eksempel, til, at vi mennesker er i stand til at fortsætte med at opbygge verden som et fælles retssamfund. Et verdenssamfund, hvor alle nationer, store som små, respekterer spilleregler og internationale organer, der forpligter alle, og hvor de indser, at egeninteressen ofte må vige for det fælles gode. I stedet vokser frygten for en ny verdensorden, hvor kun den stærke har ret, altid ret - og ret til alt.

Mange er de protester, som er kommet mod krigen - og ikke mindst

fra kirker og religiøse ledere. En sjælden enstemmighed har markeret sig, når katolikker, lutheranere, ortodokse, anglikanere og andre kristne er gået sammen med jøder og muslimer om fælles erklæringer mod krigen. De færreste, om overhovedet nogen af disse udtalelser afviser nødvendigheden af at afvæbne Saddam Husseins styre. Tværtimod, alle forstår, at det måtte gøres. Men mange forstår ikke, at det kun kunne gøres med dette militære angreb.

En røst har i særlig grad løftet sig mod krigen - og ikke kun efter, at den er brudt ud. Pave Johannes Paul har utrætteligt virket for den fredelige afvæbning af Saddam-styret. Han har sendt sine kardinaler ud på rejser i øst og i vest for at tale til de styrenes samvittighed, og trods sin fysiske svaghed har han selv udfoldet al sin moralske styrke over for ledere som Tariq Asis, Tony Blair, Jose Maria Aznar og Joschka Fischer, når de er kommet til Vatikanet for at tale med ham.

Verdens ledere er uenige om denne krig. Også de, der plejer at stå sammen. I Danmark har Folketinget delt sig næsten på midten ved sin stillingtagen til afsendelsen af korvetten Olfert Fischer og ubåden Sælen. Og mens nogle danske katolikker drog et befriet suk, da krigen endelig kom, og der blevet taget militært fat på Saddam Hussein, så drog andre katolikker et modsvarende dybt suk over krigens udbrud - og gik med i demonstrationerne mod den.

De to modsat rettede reaktioner skyldes næppe nogen uenighed om nødvendigheden af at afvæbne Saddam Hussein. De beror heller ikke nødvendigvis på en forskellig troens holdning til brug af væbnet magt. Vi ved godt, vi katolikker, at hvor ond krig end er, så udelukker vi den ikke som en aller-aller-sidste udvej. Vi kan godt vores katolske katekismus og ved, at "de, der stiller sig til tjeneste for fædrelandet i militæret, er tjenere af folkenes sikkerhed og frihed" (KKK 2.310).

Men når alt det er sagt, og alle principperne for en såkaldt "retfærdig" krig er repeteret, så har man alligevel lov til at være i alvorlig og konkret tvivl om det aktuelle grundlag. Hvorfor kunne våbeninspektørerne ikke få længere tid, når de selv fandt det meningsfyldt, og når det politiske og militære pres faktisk var begyndt at virke, om end så småt? Var en sådan sætten en ønskelig verdensorden og måske endda en verdensfred på spil virkelig nødvendig for at nå målet? Eller har man også andre ting i det militære ærme, som man gerne vil opnå i samme arbejdsgang? spørger mange.

Sket er sket, og nu kaldes der ikke alene på bod og bøn, men også på hjælp til krigens ofre og til genopbygning af Irak. Må vi minde om gironummer 404-3979, Caritas Danmark.

(Søndag 23. 3.)

Læserne skriver

Opfordring til biskoppen: Nadver under begge skikkelser

"I har sat Guds ord ud af kraft for jeres overleverings skyld" (Matt. 15,6)

Biskoppen ønsker at stoppe skikken med at dyppe brødet i vinen i stedet for at drikke af fælleskalken. Der henvises til, at Jesus siger: "drik alle heraf" og ikke "dyp alle heri", hvilket jo er korrekt.

Men så er det, Ånden griber én: hvad så med ordet "alle"?

Når Jesus selv siger, at alle skal drikke, hvordan kan nogen så hævde, at lægfolket slet ikke behøver drikke hans blod, men kan nøjes med at spise hans legeme, og derfor ikke udleverer vinen?

Når man bruger et Jesu-ord som argument imod en praksis, der ikke betyder, at man undlader at drikke vinen, men blot at man får den ind sammen med brødet (sygdomsangst?), og så samtidig siger: Men I behøver

Arkivfoto

slet ikke at drikke, er det så ikke at si myggen fra og slugge kamelen? For hvad mon i Gudsøjne er det værste: at drikke vinen ved at dyppe brødet i den, eller slet ikke at drikke vinen?

Argumentet er: kødet indeholder også blodet, men så spørger jeg: hvorfor drikker

præsterne så vinen? Vidste Jesus ikke, at kødet også indeholder blod? Naturligvis. Alligevel siger han: "drik alle heraf!" Der er ikke andet at konstatere, end at mennesker har sat Guds ord ud af kraft.

Det er ingen formildende omstændighed, at det har været sådan siden 1200-tallet.

For mange er vanen den stærkeste magt, så de tør ikke vælge Jesu ord frem for kirkens. Det er en sag mellem dem og Gud. Men at tvinge

andre til en nadverpraksis, der giver dem anfægtelse, ved kun at udlevere brødet, er en alvorlig kirkelig synd.

Derfor opfordrer jeg biskoppen til at indføre en ret til at få nadver under begge skikkelser, og samtidig finde en løsning på mange præsters vanskelige opgave med at få tømt kalken.

Lene Larsen
Prinsessevænget 10
4100 Ringsted
(forkortet af redaktionen)

Forsat fra side 1

En udtrykkelig henvendelse derom er kommet til dem fra Enhedsrådet. Fra en del af dem er der kommet svar, der er blevet samlet og redigeret til et lille hæfte, der allerede har bevirket en ny og bedre atmosfære.

Fra auditoriet kom der et ønske om, at ufejlbarhedsdogmet fra 1871 skulle kunne tages tilbage i en ny definition. Begrundelsen var, at dogmer burde være eskatologiske, altså tage hensyn til, at vor forståelse er menneskelig, indtil Kristus på den yderste dag kommer igen på himlens skyer.

Hertil svarede kardinalen, at han selv som helt ung og uerfaren professor havde skrevet en artikel om den samme problemstilling, men at vi nu nok må arbejde ufortrødent, men på den anden side erkende, at kirkens enhed først bliver til virkelighed, den dag Gud skænker os den.

*

I tillæg til Kaspar Kallans

referat af mødet på Københavns Universitet kan det - på basis af en KNA-meddelelse - fortælles, at kardinal Kasper for nylig fyldte 70 år.

Ved en gudstjeneste i Stuttgarts domkirke, Sankt Eberhardt, som blev afholdt i anledning af fødselsdagen, udtalte kardinalen, at ikke han fornemmede nogen stagnation i det økumeniske arbejde. Al tale om en vinter kan man kun ryste på hovedet af, sagde han. Ganske vist er den oprindelig begejstring forbi, "men efter et forår kommer der jo ikke en vinter, men en sommer med tid til vækst og modning!"

Efter kardinal Kaspers mening var den økumeniske bevægelse blevet "mere moden, voksen og nøgtern". Det er Guds Ånd, der bestemmer, "hvornår det gyldne efterår og høstens tid for økumenien er inde". Guds ånd har tilskyndet til den økumeniske proces og vil også "føre den til målet trods vanskeligheder og modstand," sluttede kardinalen.

Red.

Redaktion:
Ansvarshavende redaktør: Erling Tiedemann
Redaktionschef: Annica Skenberg
Annoncer og abonnement: Lisbeth Rønne

Frivillige medarbejdere: Karen Grzelak, Kirsten Kjærulff, Bente og Ole Meyer Hans Thulstrup, Carla Bennati Schou, Vivian Tiedemann, Jacob Thomsen.
Arkiv: Birte Mandrup Christensen, Hannelore Nybo Rasmussen

Redaktion og annoncer: Vesterbrogade 28, 4.
DK-1620 København V. Telefon 3321 1444. Kontortid: 09.00-13.00
Fax 3324 4975. E-mail: redaktion@ko-press.dk
Giro: 205-7042

Udgiver: Ansgarsforlaget, Bredgade 69 A,
DK 1260 København K.
Tryk: Morsø Folkeblad, DK 7900 Nykøbing Mors.
Oplag 16.800

R.I.P.

Pater Piet Reijnders SJ

* 21-3-1923 +18-3-2003
Begravelsen har fundet sted.

Præster og menighedsråd i Århus
p. Adolf Meister
superior og sognepræst

Debat. Angiv altid navn, adresse, telefonnummer og så vidt muligt e-mail-adresse på indsendte indlæg. Redaktionen forbeholder sig ret til at forkorte og bringe uddrag af indsendte indlæg. Et læserbrev må højst fylde 300 ord. Læserbreve kan indsendes som e-mail til: redaktion@ko-press.dk (indsæt læserbrevet direkte i mailen og ikke som vedhæftet fil). Ved indsendelse af læserbreve på papir bedes diskette så vidt muligt vedlagt.

Gud ville sige nej til porno

Lisbeth Høst, formand for Foreningen for et Pornofrit Miljø, undrer sig over, at så få kristne går aktivt ind i kampen mod porno

Tekst og foto: Anna-Lise Bjerager

»Hvorfor protesterer de nu mod porno? Det er da dét, der gør livet lidt spændende«, siger en midaldrende mand og smiler stort, idet han standser op et øjeblik på Amagerstorv i København for at se, hvad der foregår. Ældre damer rynker på næsen, og børn råber »se, se« ved synet af en iøjnefaldende dukke i damestørrelse med lilla hår, der er placeret liggende på et bord. To »kirurger« er i færd med at gennemgå en plastisk operation på dukken for at give hende større bryster.

Det er Foreningen for et Pornofrit Miljø, der har eksisteret siden år 2000, der står bag aktionen denne lørdag i marts på Kvindernes Internationale Kampdag. Foreningens 300 medlemmer står også bag en række protester i øvrigt, der alle har til formål at få pornoen væk fra det offentlige rum. Blandt andet har foreningen indsamlet knap 25.000 underskrifter i protest mod porno på licens-TV og pornografiske blade i børnehøjde på tankstationer og i kiosker, ligesom foreningens medlemmer flittigt blander sig i den offentlige debat. Senest har foreningen protesteret mod, at den tyske porno-dronning Beate Uhse, der er stifter og ejer af en Tysklands største pomokæder, vil åbne en pornobutik på Strøget i København.

En privatsag

40-årige Lisbeth Høst, der er cand.mag. i historie, religion og psykologi og formand for Pornofrit Miljø, er fuld af iver og engagement, når hun forklarer, hvad foreningen vil.

- Det er menneskesynet, vi protesterer imod. Det bliver mere og

En dukke måtte lægge krop til en plastisk operation for større bryster, da medlemmer af Foreningen for et Pornofrit Miljø lavede happening på Amagerstorv i København i anledning af Kvindernes Internationale Kampdag 8. marts.

Nederst: Lisbeth Høst, formand for Foreningen for et Pornofrit Miljø.

mere almindeligt, at kvinder bliver udstillet og pornoficeret. Det er ikke noget særsyn længere, som da pornoen blev frigivet i 1969. Det har udviklet sig sådan, at anstændige mennesker ikke engang kan følges med deres børn ned i den lokale videobutik for at leje en film lørdag aften, fordi billedstormen af pornografiske billeder er så massiv. I Pornofrit Miljø har vi ikke noget specielt imod porno. Vi mener bare at pornoen er en privatsag, siger Lisbeth Høst.

Børn er ofre

Meget tyder på, at foreningen har sat sig selv på en næsten umulig opgave. Siden Danmark som det første land i verden ophævede straffen for billedpornografi, er porno blevet til en milliardforretning også i Danmark. Der er et marked for kommerciel sex og porno, og samtidig har internet og de mange tv-kanaler gjort det til en nem sag for børn og unge at få adgang til stærke pornografiske billeder. En undersøgelse blandt børn og unge i alderen 14-17 år viser, at over 90 procent af drengene af og til ser porno, mens 35 procent af pigerne siger ja til det samme.

Ifølge Lisbeth Høst er børnene de

største ofre, når det gælder porno. Derfor ønsker Pornofrit Miljø også netfiltre i computere i folkeskolen, så børn ikke har adgang til sites med porno.

- Som forældre må man trykt kunne sende sine børn i fritidsklub. I dag er det jo sådan, at mange store børn har oplevet hård porno, før de har oplevet deres første kys. Det er da forrykt og ødelæggende, siger hun og understreger, at foreningen ikke kun ønsker at forsvare børn og kvinder mod porno. Også mænd, der henvender sig til foreningen, har følt sig forulempede af porno.

- Mændene er utilfredse med at blive fremstillet som halvaber og amatører, hvis eneste fortrin er at de er veludrustede mellem benene. Det er jo almindeligt kendt, at den slags fører til præstationsangst i seksuallivet, siger Lisbeth Høst, der i det hele taget er meget frimodig og langt fra snerpet i sin beskrivelse af, hvordan pornoen har forurenset vores omgivelser, som hun udtrykker det.

»Puritanske snerper«

Alligevel bliver folkene bag Pornofrit Miljø hyppigt mødt af hård kritik og beskyldt for at være netop snerpede. Der har ikke siden 1970 været organiseret protest mod porno i Danmark. Dengang blev eksempelvis Kristeligt Folkeparti dannet i protest mod frigivelsen af billedpornografien i 1969 og loven om fri abort fra 1972.

En af kritikerne er kommentator og forfatter Henrik List, der fornylig har beskrevet modstanderne mod porno i Berlingske Tidende.

»En ny tids hattedamer af begge køn, det 21. århundredes sædelighedsvækkelse af lige dele forbitrede feminister, mavesure borgerdyr ... og kristne fundamentalister«.

Lisbeth Høst kalder den slags kritik for »fuldstændig latterlig«.

- Det er jo altid lettere at have fordomme end at forholde sig til selve sagen. Det er lettere at skrike puritanske snerper efter os end at forholde sig til, at ens egne børn måske bliver ødelagt, siger Lisbeth Høst, der understreger, at foreningens medlemmer er et bredt udsnit af den danske befolkning, og at foreningen derfor ikke støttes af bestemte politiske eller religiøse fraktioner, selv om foreningen da blandt sine medlemmer kan tælle tidligere folketingsmedlem Frank Dahlgaard fra Kristeligt Folkeparti.

Hvad er utugt?

Netop den politiske del af sagen er svær at løfte for en lille forening som Pornofrit Miljø. Foreningen ønsker ikke et forbud mod porno. Men omvendt mener foreningen, at den gældende lovgivning er for slap. Det gælder blandt andet markedsføringsloven, men også politivedtægten og straffeloven. I straffeloven optræder blandt andet et begreb som »utugtige billeder«. Men den slags begreber er uanvendelige i dag, fordi seksuallmoralen har ændret sig så voldsomt, mener Lisbeth Høst.

- Det er jo en ren gummiparagraf. Hvordan skal en dommer kunne forholde sig til, hvad der er utugtigt i 2003. Svaret er jo, at det er ingenting længere, siger hun.

For Lisbeth Høst selv giver et begreb som »utugt« god mening. Udover at være gift med en jurist og mor til tre børn hjemme i Tranbjerg ved Århus er hun ifølge eget udsagn »kristen og moderat feminist«. Hun kan sin Bibel og véd, at Jesus omgikkes skøger samtidig med, at han opfordrede dem til at vende om og

leve et syndfrit liv. Lisbeth Høst er ikke bange for at indrømme, at hun også er gået ind i kampen mod porno, fordi hun føler det som lidt af et kald, der har med hendes kristne tro at gøre.

Hvor er de kristne?

- Min drivkraft er vel dybest set, at jeg føler, jeg kæmper for kærligheden og imod alt det, der vil smudse kærligheden til. Jeg betragter ikke mig selv som kristen fundamentalist på nogen måde, og kald er jo også sådan et stærkt udtryk. Men jeg må da sige, at jeg har undret mig over, at der ikke er flere især kristne, der er med i foreningen. Gud er jo kærlighed. Og det opløser et samfund, hvis kærligheden har trange kår, og vi udvikler et pornokrati, hvor mennesker bliver tingsliggjort.

- Jeg er overbevist om, at Gud ville være imod porno, hvis man kunne spørge Ham. Jeg ved da godt, at der har eksisteret pornografiske billeder, lige siden mennesket kunne holde på en pind og tegne i sandet og senere eksempelvis på de antikke vaser fra det gamle Grækenland. Seksualiteten er jo kraftfuld i mennesket, og noget godt og smukt. Men når seksualiteten bliver perverteret, ødelægger det alting, siger Lisbeth Høst, der frygter et samfund, hvor alle moralske spilleregler er sat ud af kraft, og hvor de helt store tabere bliver børn og unge.

- Sexologerne taler om to grupper unge. De vilde unge, der gerne vil det hele, når det gælder sex. Og så de forsigtige unge, der bliver bange for sex. Kristendommen tilsiger os, at vi må værne om det smukkeste, der er til mellem mennesker, nemlig kærligheden. Så det synes jeg bare, vi skal gøre, siger Lisbeth Høst.

Seks krav fra Foreningen for et Pornofrit Miljø

- Der skal laves flere undersøgelser om pornos indflydelse på aktører og brugere.
- Bedre oplysning om pornografi i skolernes seksualundervisning.
- Pornoprodukter skal placeres mere diskret, hvor de forhandles.
- Forbud mod at udsende porno på ukodede tv-kanaler.
- Påbud om at bruge netfiltre i computere på skoler, fritidshjem og biblioteker.
- Porno skal ud af ungdomsblade.

Den katolske bladverden

Af Erling Tiedemann

Den katolske bladverden er righoldig, men den har brug for vores interesse og støtte for at bestå

Mænd må dog gerne læse med, og at det kan gøres med et godt udbytte, kan denne artikels forfatter bevidne.

Den katolske bladverden består af en række vidt forskellige blade, som udgives med nok så forskellige formål. De prøver alle - hver på sin måde - at yde et bidrag til udbredelsen af evangeliet, til opbygningen af Kirken og til dannelse af fællesskab og katolske livsholdninger.

Tilsammen viser bladernes udgivelse og oplagstal, at der er liv i det gamle bispedømme, - men også, at der i nogle sammenhænge skal et fornyet engagement og en mere fælles opbakning til, hvis alle blade fortsat skal kunne holde sig grønne på det fælles træ.

Bladverdenens grænser

Bladverden og bladverden - det er naturligvis et vidt begreb. I denne artikel har vi derfor foretaget den afgrænsning, at begrebet omfatter publikationer på landsplan, som vi katolikker holder i luften - eller evt. er med til at udgive på økumenisk basis. Vi har endvidere kun medtaget tryksager med egentlige artikler, som mindst to gange om året sendes adresseret til en større eller mindre kreds, hvad enten det sker på grundlag af abonnement eller på anden måde.

I denne artikel har vi dermed set væk fra rene sogneblade og fra de kontaktblade m.v., som de katolske skoler sender til elevernes forældre, men det skal selvsagt ikke ses som udtryk for, at disse publikationer ikke også hører til den katolske bladverden. De omtales blot ikke nærmere i denne artikel.

Vi startede vores research med en liste indeholdende 25 blade, heraf 2 økumeniske. Tre faldt imidlertid hurtigt ud: *AC Revue* (fordi bladet ikke udkommer mindst to gange om året) samt *Labora* og *Katolsk Radio- og Fjernsynsforbunds Blad* (fordi de ganske enkelt viste sig at være gået ind).

Selv om to af bladene er økumeniske med

katolikker med i redaktionen, tillader vi os at forenkle lidt i det følgende ved alene at tale om katolske blade, idet vi beder læserne om selv at erindre, at et par af dem ikke er rent katolske.

Lidt en gros-statistik

Tilsammen udkommer bladene med 112 numre om året svarende til, at der cirka hver tredje dag kommer et nummer af et katolsk blad på gaden.

Det samlede sidetal pr. år er 2.526, så modtog man alle bladene, skulle man hver dag læse ca. 8 sider af forskellig størrelse for ikke at komme bagud.

Det totale oplagstal er 33.270, hvoraf *Katolsk Orientering* med 16.800 tegner sig for halvdelen.

Da bladene udkommer 2-20 gange om året, bliver det samlede oplag af enkeltteksemplarer på ca. 410.000 - indeholdende næsten 7 millioner trykte sider. Og så er sogneblade som nævnt ikke medregnet.

Ih, hvor vi gungrer, kunne nogen måske mene, - men det ville være en meget forhastet konklusion. For det første læser ingen naturligvis alle bladene, nok heller ikke alle numrene - og med garanti slet ikke alle de trykte sider.

Billedet af de mange blade bliver også misvisende, fordi tallene naturligvis drives op som følge af det store antal eksemplarer, som *Katolsk Orientering* samt de to andre bispedømmeforetagender, *Caritas* og *missio*, står for. Her skal der yderligere regnes med, at *missio* til eksempel ikke udsender hele sit oplag til bestemte adresser, men distribuerer et stort antal eksemplarer ved fremlæggelse i våbenhuse og på sognekontorer.

Når nogle store tal på denne baggrund

trækkes fra, fremkommer der derfor et noget mere beskedent billede, - men dog et billede af et ganske pænt antal blade, når det samlede antal katolikker tages i betragtning. Der er plads til mere end et enkelt blad i Kirken - og tak for det.

Mange indfaldsvinkler og målgrupper

Nogle blade sigter ret ensidigt på en katolsk læserskare. Andre rækker lige så bevidst længere ud. Et godt eksempel på det sidste er bladet *Aslan* (opkaldt efter løven i C. S. Lewis' fortællinger om Narnia). Bladet bringer først og fremmest en løbende oversigt over bøger for børn, unge og voksne, som er læseværdig litteratur med religiøs og etisk dimension og kunstneriske og oplevelsesmæssige kvaliteter. Mange familier med børn og unge kunne med fordel holde dette blad, som Gunhild Lindstrøm har stået for i mange år.

Bladet *Levende Vand* er ligeledes et godt eksempel på en katolsk publikation, som har mange ikke-katolske læsere ud over en god del katolske. Bladet er oprindeligt blevet til som en opfølgning på Grethe Livbjergs re-træter, der har haft mange andre kristne end katolikker og mange søgende mennesker som deltagere.

Katolikker som målgruppe

For andre blade gælder det, at selv om de selvsagt gerne ser andre end katolikker som læsere, så retter de sig til egne trosfæller.

Det gælder et blad som *DKKF-Nyt*, der er medlemsorgan for Danmarks Katolske Kvinde Forbund. Her annonceres møder og weekends, og bladet bringer desuden artikler af særlig interesse for katolske kvinder.

Mænd må dog gerne læse med, og at det kan gøres med et godt udbytte, kan denne artikels forfatter bevidne.

Dominicana og *Pax et Bonum* er også to medlemsblade, nemlig for henholdsvis lægdominikanerne og lægfranciskanerne i Danmark. Bladene er imidlertid ikke kun tænkt som medlemsblade, men også som kanaler for udbredelse af kendskabet til dominikansk og franciskansk spiritualitet.

Oplysning og indsamling

Caritas Nyt og *missio danmark's nyhedsbrev* har hver for sig mindst tre formål: De vil udbrede forståelsen for solidaritet med fattige og nødlidende og for den kristne mission; de vil stimulere indsamling af midler til gennemførelse af projekter og missionsarbejde; og de vil orientere bidragsyderne om, hvad der er kommet ud af deres penge. De to blade kommer henholdsvis fire og fem gange om året i relativt store oplag (4.500 hhv. 2.500), der dels sendes til bidragsyderne, dels distribueres gennem sognene.

Et mere beskedent udstyr har *Sankt Vincents Gruppens blad*, som er kommet siden 1959 og nu udsendes i 650 eksemplarer. Her gengives breve og tilbagemeldinger omkring de projekter, som støttes, ligesom der aflægges regnskab for brug af de indsamlede midler. I den forening, der udgiver bladet, lægges der stor vægt på, at finansieringen af udgivelsen ikke tages fra de indsamlede midler, der ubeskåret går til projekterne, men at bladets udsendelse muliggøres af gaver direkte hertil.

Ungdomsbladet

Et helt særligt blad er *Natflyveren*, der udgives af Danmarks Unge Katolikker, og som er ungdomsarbejdets medlemsblad.

Fortsættes næste side →

Fortsat fra forrige side

Natflyveren er ikke et blad for de ældre... - men det er bestemt et blad for teenagere og unge voksne. Bladet følger medlemskabet, men det kan godt købes i løssalg for 25 kroner.

Spirituelle blade

En anden gruppe af blade kunne man fristes til at benævne spirituelle. Det er blade, hvis målsætning er at give input til et godt og levende trosliv. Utvivlsomt betragter andre blade sig også som spirituelle, - men lad os ikke rives om det.

Levende Vand, som allerede har været nævnt, hører selvsagt med i denne gruppe.

Det samme gælder bladet *Ave Maria*, der i øvrigt fylder 50 i år, og som oprindeligt blev startet af monfortanerpræsten p. Mesters som et meddelelsesblad for deltagerne i valfarterne til Lourdes. Bladet har udviklet sig til et solidt katolsk tidsskrift med forskellige artede artikler.

Nyt & Gammelt er Pastoral-Centrets bibelblad. Det har i nogle år - lidt uregelmæssigt - kørt på forsøgsbasis, men er nu blevet et regulært abonnementsblad med bibelpastoralt stof. Som et i den forstand nyt blad har det brug for særlig bevågenhed og opbakning - også fordi bibellæsning og bibelarbejde i vore menigheder er af stor vigtighed for os alle.

Et andet godt bidrag til at tænke over og leve sin tro finder man i bladet *Ord på Vejen*, som nu er kommet i syv år, og som genbruger prædikener fra forskellige steder og laver et fint lille andagtshefte ud af dem. Sammen med de andre blade i denne gruppe er *Ord på Vejen* afhængig af et tilstrækkeligt antal abonnenter, og alle bladene kan sagtens bruge nogle flere.

I forbindelse med denne gruppe af katolske blade skal endelig nævnes *Ny Stad*, som Focolare-bevægelsen udgiver. Her er dels tale om meddelelser og

dansk stof, dels om spirituelle tekster, som hver måned skrives af bevægelsens grundlægger *Chiara Lubich*, og som også udkommer på mange andre sprog. Focolarene distribuerer en god portion blade gennem sognene, men ser selvsagt også meget gerne, at der bliver tegnet abonnement, således at udgivelsen kan blive finansieret af flere end nogle fås lommer.

Teologi og samfund

To meget forskellige blade har et bevidst teologisk og samfundsmæssigt sigte. Det ene blad, *Engagement*, består kun af et enkelt A4-ark og kommer næppe mere end et par gange om året. Det er imidlertid udtryk for et virkeligt engagement i en formidling af katolsk sociallære.

Det andet blad, *Katolsk Dialog*, har en lang forhistorie og har undergået en betydelig udvikling, siden det i 1915 første gang forlod trykpressen under navnet *Jesu Hjerte Budbringer*. I dag ønsker redaktionen, at *Katolsk Dialog* skal være det forum, hvor danske katolske teologer kommer til orde, og hvor moderne katolsk teologi bliver tilgængelig på dansk. Bladet udgives af jesuitterne på Niels Steensens Kollegium, og herfra siges det, at "vi anser det for afgørende vigtigt, at der i Danmark fortsat findes et tidsskrift, der i teologien - og dens relationer til samfundet - graver lidt dybere end det almindelige informations- og debatniveau. Ikke på et specifikt akademisk plan, men på det plan, hvor tænkende katolikker og protestanter befinder sig."

Specielle blade

I Danmark har vi faktisk også katolske blade, der ikke er på dansk. Det gælder muligvis flere end de her nævnte, men to blade har et relativt betydeligt omfang, nemlig *Informationsblad for polske Katolikker*, der udgives af den polske sjælesorg, og *Tieng Vong* (på dansk: *Stemmen*), der udgives af den tilsvarende særlige sjælesorg for katolikker med vietnamesisk baggrund.

Og som allerede nævnt udgives to

økumeniske blade med katolikker i redaktionen. Bladet *Skovhuset* indeholder ud over programmer for retræter også løbende artikler med emner til fordybelse og refleksion med særligt sigte på retrætearbejde. Bladet *Økumenisk Tid* er nyt med hensyn til titel, men er i realiteten en fortsættelse af bladet *I Fiskens Tegn*. Begge disse blade udgives af Økumenisk Center i Århus.

For fuldstændighedens skyld bør endelig nævnes to blade, der er beregnet for særlige grupper, og som man ikke uden videre kan abonnere på. Det drejer sig for det første om *Inter Nos*, der oprindeligt blev startet af pastor Wick som et blad for præsterne, men som i dag også sendes til søsterhuse og til andre gudviede. Og det drejer sig for det andet om *Kateketnet*, som er Pastoral-Centrets meddelelsesblad til præster og kateketer, der står for trosoplysningen i sogne og på skoler.

Ingen nævnt, ingen glemt - plejer man at sige. Men med denne artikel, hvor vi har nævnt mange, har vi også løbet risikoen for at glemme nogle. Det beklager vi på forhånd og vil gerne følge op på i et senere nummer af bladet, hvis nogen melder sig.

En rigdom for Kirken

At der er så mange blade, er en rigdom for os i Den katolske Kirke i Danmark. Men vi har dem kun, hvis vi holder dem og støtter dem.

En god del af bladene har svært ved at få økonomien til at hænge sammen. Andre kender til problemet med at være alene om få det redaktionelle arbejde fra hånden, når man også skal passe andre ting. Og mere end et enkelt af bladene oplever, at abonnenterne bliver ældre og falder bort, uden at der kommer et tilsvarende antal yngre til.

Måske er en del af problemet, at mange katolikker slet ikke kender eksistensen af blade, som de med stort udbytte og hjertens gerne ville abonnere på, hvis de blot vidste, at de fandtes. Med denne artikel håber *Katolsk Orientering* at have gjort sit til, at flere af de katolske blade end K.O. bliver alment kendt - og mere udbredt.

KORT NYT

Status for VEOK

Foreningen "Vi er også kirken" har 123 medlemmer, fordelt med 71 i Storkøbenhavn, 34 på Sjælland uden for Storkøbenhavn, 14 i Jylland og på Fyn samt 4 i udlandet. Det oplyste foreningens formand, Bent Raith, ved den første ordinære generalforsamling den 16. marts, hvor 45 deltog. Generalforsamlingen genvalgte bestyrelsen og udvidede denne med Eva Antkowiak, Nyborg, så der nu er seks medlemmer i alt. I beretningen omtalte formanden bl.a., at der har været afholdt et møde i Islamisk Kristent Studieceter i København om "Nytænkning blandt jøder, muslimer og kristne". Ved dette møde repræsenterede pastor Georg Nibler foreningen.

Kirkegods betaler skyld til misbrugte

Boston (KNA) For at kunne finansiere skadeserstatningerne til misbrugsofrene vil ærkebispesædet i Boston, USA, sælge kirkegods. Over for journalister oplyste administratoren for ærkebispesædet, biskop Richard Lennon, at han af myndighederne har fået tilladelse til at sælge elleve bygninger. Derved håber han at kunne opnå mellem ca. 10 og 15 millioner Euro (ca. 80 - 120 mill. d.kr.). Derudover skal biskoppelige institutioner lukkes eller sammenlægges. Det overvejes også stadigvæk, om der skal indgives en konkursbegæring for ærkebispedømmet.

Lennon havde i midten af december overtaget ledelsen af ærkebispedømmet efter Kardinal Bernard Law, der med sin tilbagetræden overtog ansvaret for at have dækket over misbrugstilfældene. Alene i ærkebispedømmet Boston foreligger der mere end 400 civile søgsmål fra formodede misbrugsofre. Kravene om skadeserstatninger skønnes at beløbe sig til ca. 100 mill. Euro (800 mill.d.kr.) og kan drive bispedømmet ud i en finansiell ruin. For kort tid siden indsendte en advokat yderligere 70 søgsmål, hvorunder 13 præster, som indtil nu ikke havde været indblandet i misbrugstilfælde, bliver beskyldt for seksuelt at have generet unge mennesker.

Valfart år 2003 til LOURDES

Det er nu tid for tilmelding af hjælpere og deltagere

Valfarten 2003 foregår under temaet:
"Et Guds folk på vandring
kommende fra alle nationer og folkeslag".

Valfarten finder i år sted i perioden
fra d. 16-23 juli 2003

Geistlige ledere: Biskop Kozon fra Danmark
og valfartspræst Herbert Krawczyk s.j.

Vi rejser med fly fra Københavns Lufthavn i Kastrup og bliver i Lourdes indlogeret på henholdsvis ACCUEIL (for deltagere med behov for hjælp i hverdagen) eller hotel.

På valfarten deltager læger, samaritler, plejepersonale og unge, som hjælper deltagere på Accueil. Medhjælpere indgår i vagttumus på Accueil. Medhjælpere og unge deltager til reduceret pris. Tilmelding for medhjælpere senest 24. marts 2003.

Pris for deltagelse er DKK 6.800,00 og omfatter fly tur/retur og ophold med fuld pension i Lourdes. Tilmelding for deltagere senest d. 1. maj 2003.

TILMELDINGSMATERIALE og yderligere INFORMATION kan fra mandag til fredag rekvireres hos:

Jytte Ormstrup; tlf. 4364 4264 bedst mellem kl. 19 - 21

Marie Storm - Dr. Priemes Vej 9, st. tv - 2000 Frederiksberg
Tlf. 3379 3415 bedst mellem kl. 9 - 11

DEN NORDISKE VALFART til LOURDES,
c/o Storm, Rødovrevej 167, 2. - 2610 RØDOVRE.

Fakta om de katolske blade i Danmark

Bladets navn, antal numre/år, abonnementspris/år, telefonnummer, hvor bladet kan bestilles

Aslan, 4 nr./år, abonn. 40 kr., tlf. 4731 3213

Ave Maria, 4 nr./år, abonn. 90 kr., tlf. 4648 0332

Caritas Nyt, 4 nr./år, friv.bidr., tlf. 3810 3049

DKKF Nyt, 4 nr./år, kontingent 100 kr., tlf. 3325 9340

Dominicana, 6 nr./år, friv.bidr., tlf. 4453 0927

Engagement, 2 nr./år, friv.bidr., tlf. 3887 6696

Inform.blad for polske katolikker, 4 nr./år, friv.bidr., tlf. 3286 0725

Inter Nos, 4 nr./år, ikke i abonnement

Kateketnettet, 4 nr./år, ikke i abonnement

Katolsk Dialog, 6 nr./år, abonn. 200 kr., tlf. 3916 2440

Katolsk Orientering, 20 nr./år, abonn. 370 kr.*), tlf. 3321 1444

Levende Vand, 4 nr./år, abonn. 145 kr., tlf. 3963 5333

missio danmarks nyhedsbrev, 5 nr./år, friv.bidr., tlf. 3386 0380

Natflyveren, 4 nr./år, DUK's medlemsblad **), tlf. 3920 2079

Ny Stad, 6 nr./år, abonn. 80 kr., tlf. 3646 0192

Nyt & Gammelt, 4 nr./år, abonn. 120 kr., tlf. 3324 2630

Ord på Vejen, 6 nr./år, abonn. 150 kr., tlf. 4586 3546

Pax et Bonum, 3 nr./år, 75 kr., tlf. 4636 7756

Sankt Vincent Grupperne, 4 nr./år, friv.bidr., tlf. 4576 3520

Skovhuset, 4 nr./år, abonn. 50 kr., tlf. 8616 2655

Tieng Vong (Stemmen), 6 nr./år, friv.bidr., tlf. 3990 5727

Økumenisk Tid, 4 nr./år, abonn. 150 kr., tlf. 8616 2655

*) Tilsendes alle katolske husstande uden opkrævning af abonnement, men mange modtagere indbetaler frivillige bidrag til bladets drift

***) Kan købes i løssalg for 25 kr.

Se evt. bladene i Niels Steensens Bibliotek eller spørg hos sognepræsten

Danske pilgrimme drog til landets eget Jerusalem

Katolikker fra Lolland/Falster og Sydsjælland fejrede bispedømmets 50 års jubileum i Domkirken

Af Kristian Skov Andersen

Kender du forventningens glæde, som naturen skænker beskueren på en solskinsdag i marts? Forventningens glæde var med hos os katolikker fra Lolland/Falster og Sydsjælland, da vi d. 15. marts i tre fyldte busser drog mod Domkirken, Sct. Ansgars Kirke, i København for at fejre festmesse på dette sted i anledning af bispedømmets 50 års jubilæum.

I biskoppens fravær - han var på et kortere hospitalsophold - bød pastor Timmermann os hjerteligt velkommen og celebrerede messen sammen vore egne tre sognepræster. Han talte ud fra Jesu ord til den samaritanske kvinde, hvor Han bl.a. siger: "Tro mig, kvinde, den tid kommer, da det hverken

Processionen på vej ind i Sct. Ansgars Kirke, Danmarks katolske domkirke, hvor der blev holdt en smuk festmesse. Foto: Kristian Skov Andersen

er på dette bjerg eller i Jerusalem, I skal tilbede Faderen". I sin prædiken lod pastor Timmermann os vide, at når vi denne dag var kommet til Danmarks katolske domkirke - "Danmarks Jerusalem" - for at tilbede Gud, så var baggrunden et nært samspil mellem alle de katolske sogne ude i landet og København som bispedømmets centrum. Alt i alt blev det en meget smuk festmesse med

et stort opbud af ministranter hjemmefra og musik til salmerne fra orgel og trompet.

Efter messen var der i menighedssalen på den anden side af Bredgade dækket op med god og rigelig mad og vin, hvilket på det tidspunkt var særdeles kærkomment. Vi blev desuden budt på rundvisning i kirken og på besøg i et mini-museum i lokalet bag kirken. I museet opbevares sjældne og smukke

klenodier, hvoriblandt flere kan vække den største overraskelse.

Vi samledes atter i busserne med indfrie forventninger efter en dejlig dag i København. Vi sender en stor tak til alle, der bidrog til det vellykkede arrangement. Vi kan roligt fortælle jer fra andre sogne i landet, der ser frem til en lignende "pilgrimsfærd", at I har noget at glæde jer til.

KORT NYT

Privat foto

Historisk entré i luthersk domkirke

Med Olav K. Jørgensen som dirigent synger den katolske Vor Frue Kirkes Kantori i Århus i Roskilde Domkirke søndag den 30/3 2003 kl. 14.30. Det er første gang siden reformationen, at et katolsk kor synger i denne katedral, Danmarks mest berømte. Koret, som har eksisteret som fast kor i 23 år, har tidligere sunget adskillige gange i Århus Domkirke, i Viborg og Haderslev Domkirke samt i en del mindre kirker. Herudover har de indtil nu givet 27 koncerter i kirken i Ryegade i Århus. Sidst kunne koret opleves i TV - DR1 nytårsnat under gudstjenesten fra den katolske Vor Frue Kirke i Århus.

Mennesket er ikke en ting, siger Paven

- Genetisk manipulation kan gøre mennesket til en ting slet og ret, siger Johannes Paul ifølge pressebureauet Zenit. Han advarer mod genetisk manipulation, som krænker menneskets værdighed og siger, at "man ikke kan handle med livet".

Arkivfoto

Løbende opstår der "situationer, hvor mennesket bliver gjort til et redskab for økonomiske, politiske og videnskabelige interesser, især når det er svagt og mangler styrke til at forsvare sig selv," sagde paven, da han ledede Angelusbønnen og talte til flere tusind mennesker forsamlet på Peterspladsen. Det skete, da Kirken i Italien fejrede en "ProLife" dag under temaet "Du kan ikke handle med livet."

Den hellige Fader bemærkede, at en "vis kommerciel logik, knyttet til den moderne teknologi, undertiden kan udnytte menneskelige længsler, der i sig selv er gode - såsom at få et barn - i en sådan grad, at man ønsker det for enhver pris." Og han fortsatte: "I virkeligheden må menneskeliv aldrig blive tingsliggjort. Fra udfangelsen og til en naturlig død har mennesket ukrænkelige rettigheder, over for hvilke andres frihed må begrænses."

"Derfor er det i disse komplicerede sager uomgængelig nødvendigt, at staterne vedtager sammenhængende og klare love, der bygger på et solidt etisk grundlag, for at sikre det uvurderligt gode i menneskets liv", sagde paven.

Sluttelig mindede han om det budskab, som han havde sendt til Mødet for Verdens Familier, som blev holdt i Manila på Filippinerne i begyndelsen af dette år. Temaet var: "Den kristne familie: Gode nyheder i det tredje årtusinde."

"Kære kristne familier, I er godt nyt", lød det i dette budskab. "Med ægteskabets sakramentes nåde som ballast skal I se livets mangeartede situationer i øjnene, så vi sammen kan bidrage til opretholdelse af en sund samskudsstruktur."

Oversættelse:
Carla Bennati Schou

Engelsk ægtepar inspirerer danske katolikker

Evangeliserings-skole i Esbjerg og Taastrup

Af Annica Skenberg

- Kirken har brugt for megen tid på traditionel undervisning, og resultatet er blevet lidt for mange rutinekatolikker. D.v.s. dem, hvis religiøse liv indskrænker sig til søndagsmessen og en bøn eller to i ugens løb. Derimod har vi forsømt at understrege vigtigheden af, at det er hver eneste katoliks opgave at udbrede evangeliet. Derfor behøver vi virkelig en ny evangelisering!

Det siger - med eftertryk - pastor Benny Blumensaat i Esbjerg. Og eftersom han er den, han nu er, så nøjes han ikke med at tale - han vil også gøre, hvad han kan, for at ændre situationen.

På hans initiativ kommer Peter og Michelle Moran derfor nu til Danmark med deres evangeliserings-skole. Det vil være et glædeligt gensyn for mange, da det ikke er første gang, at ægteparret fra London og "Sion Community" besøger vort land. Forrige gang var for 2½ - 3 år siden, og i weekenden 5. og 6. april står evangeliserings-skolen atter på programmet i henholdsvis Taastrup og Esbjerg.

Benny Blumensaat lærte ægteparret Moran at kende, mens han læste til præst i London. Inspirationen til deres evangeliserings-skole kan man finde i pave Paul VI.'s rundskrivelse "Evangelii forkyndelse" (Evangelii Nuntiandi, december 1975), hvor den enkeltes opgave i retning af at forkynde evangeliet betones stærkt. At udbrede det glade budskab er altså ikke noget, som bare påhviler præsterne.

- Peter og Michelle Moran

arbejder med evangelisering og bruger forskellige midler, for eksempel musik, forkyndelse og gadeevangelisering - noget, som i katolsk sammenhæng ikke er så sædvanligt. Man kan også bede dem om at påtage sig den form for sogneevangelisering, som vi kender fra gamle dage, ikke mindst fra redemptoristerne, kommenterer pastor Benny.

Der er lagt op til to intensive dage med et tæt program, hvis hovedtema er "Læg ud på dybet".

Ud over oplæg bliver der også et antal workshops, som ledes af pater Paul Marx OMI, generalvikar Lars Messerschmidt og Antonia Holstein - sidstnævnte fra Emmanuel-fællesskabet i Paris. På programmet står også lovsang og vidnesbyrd samt helbredelsesmesse ved Benny Blumensaat.

Pastor Benny håber på stor deltagelse - herunder især, at den helt almindelige

katolik vil komme.

- Ikke mindst tænker jeg på, at mennesker, som måske er kommet til at leve i Kirkens udkant, kunne blive nysgerrige og komme for at se, hvad det er, vi har gang i.

Han sammenligner lidt Den katolske Kirke i Danmark med Tordenskjolds soldater; det er stort set de samme ansigter, som dukker op gang på gang - om end i forskellig sammenhæng. Det er et forhold, som Kirken selv ikke er uden skyld i, netop fordi den lægger det meste af sit krudt i den rene undervisning.

Nu håber Benny Blumensaat på et stort fremmøde, både i Taastrup og i Esbjerg. At Peter og Michelle Moran og deres evangeliserings-skole formår at inspirere og engagere, har han set utallige beviser på tidligere. Og engagerede og inspirerede katolikker, det er netop, hvad Kirken i Danmark har brug for.

ORIENTERING FRA SOGNENE

1. - 30. APRIL 2003

Sidste frist for stof til nr. 8, som udkommer 23. april 2003 og omfatter 1. - 31. maj 2003, er mandag 7. april 2003, kl. 16.

Tekst bedes sendt - helst pr. e-mail: ec@katolsk.dk eller på diskette: att.: Erik Christiansen, Katolsk Bispekontor, Bredgade 69A, 1260 København K, kun i nødsfald på fax 3314 6086.

1 | NORDJYLLAND

9000 AALBORG, Sct. Mariæ Kirke, Kastetvej 1.
Tlf. 9812 6344, Fax 9812 5344.
E-Mail: sct.mariae.kirke.aalborg@mail.dk
Hjemmeside: www.katolsk-nord.dk
Sognepr.: Paul Marx, OMI.
Andenpr.: Marcin Kopec, OMI.
Andenpr.: Stanislaw Kordek, OMI.
Andenpr.: Jude Kulas Soosaiappu, tamilsk sjælesørger, tlf. 9813 5029.
Diakon: Kim Rue Tran. Tlf. 9891 0539.
Sankt Joseph Søstre, Constancevej 7. Tlf. 9813 1481.
Menighedsrådsfm.: Erik Schou. Tlf. 9892 2774.
Sogneskr.: Benthe Volpi, tlf. 9812 6344, man-fre kl. 10-14
Messeider:
Søndag: Messe kl. 08.00 & 10.00.
Fredag: Messe kl. 17.00.
1. fredag: Tilbedelse af sakramentet kl. 16.00 og messe kl. 17.15.
Hverdagsmesser/øvrige arrangementer: Se opslagstavlen.
Hver tirsdag: Rosenkransbøn kl. 09.00.
Hver onsdag: Maxi-Kuk kl. 19.00-21.00.
Hver torsdag: VIK 19.00-20.30.
Hver 3. torsdag i måneden: Sankt Joseph Klub kl. 14.30.
April 2003:
Ons 02.04.: Moder Teresas strikkeklub 14.30.
Fre 04.04.: Første fredag.
Søn 06.04.: 5. søn i fasten 08.00 & 10.00. Messe på engelsk 18.00.
Lør 12.04.: Messe på vietnamesisk 15.00.
Søn 13.04.: PALMESØNDAG 08.00 & 10.00.
Tor 17.04.: SKÆRTORS DAG 17.00.
Fre 18.04.: LANGFREDAG 15.00.
Lør 19.04.: PÅSKEVIGILIE 23.00.
Søn 20.04.: PÅSKEDAG 10.00.
Man 21.04.: 2. Påskedag 10.00.
Ons 23.04.: Moder Teresas strikkeklub 14.30.
Lør 26.04.: Messe på kroatisk 14.00. Messe på polsk 17.00.
Søn 27.04.: 2. søn i Påsken 08.00 & 10.00.

9900 FREDERIKSHAVN, HELLIGÅNDSKIRKEN,
Uranienvorvej 5 A.
Tlf. 9842 3280. Fax 9842 0018, el. henv. Sct. Mariæ Kirke, Aalborg, tlf. 9812 6344.
Messeider:
Søndag: Messe 10.00.
Fredag: Messe 17.00.
Hver fredag: Tilbedelse 16.00.
Første lørdag: Messe kl. 18.00.
For øvrige hverdagsmesser: Se opslagstavlen ved kirken.
April 2003:
Lør 05.04.: Første lørdag.
Søn 06.04.: 5. søn i fasten 10.00.
Søn 13.04.: PALMESØNDAG 10.00.
Tor 17.04.: SKÆRTORS DAG 17.00.
Fre 18.04.: LANGFREDAG 15.00.
Lør 19.04.: PÅSKEVIGILIE 22.00.
Søn 20.04.: PÅSKEDAG 10.00.
Man 21.04.: 2. Påskedag 10.00.
Søn 27.04.: 2. søn i Påsken 10.00. Første Hellige Kommunion.

9800 HJØRRING, SANKT MARIA, MARTYRENS DRONNING,
Bispensgade 67.
Henv.: Sct. Mariæ Kirke, Aalborg, tlf. 9812 6344.
Messeider:
Søndag: Messe kl. 14.30, dansk/vietnamesisk.
Lørdag: Messe kl. 16.00.
Tirsdag: Messe kl. 16.00.
Første fredag: Tilbedelse fra kl. 18.00; messe kl. 19.00.
Øvrige messer: Se opslagstavlen ved kirken.
April 2003:
Fre 04.04.: Første fredag.
Søn 06.04.: 5. søn i fasten 14.30.
Tor 10.04.: Retræte.
Fre 11.04.: Retræte.
Søn 13.04.: PALMESØNDAG 10.30 og 14.30.
Tor 17.04.: SKÆRTORS DAG 14.30.
Fre 18.04.: LANGFREDAG 15.00.
Lør 19.04.: PÅSKEVIGILIE 22.00.
Søn 20.04.: PÅSKEDAG 14.30.
Søn 27.04.: 2. søn i Påsken 14.30. Første Hellige Kommunion.

7700 THILSTED, SANKT THØGERS KIRKE, Møllevej 23.
Kontaktpers.: Keld Westergaard, tlf. 9792 4304 eller henv. Sct. Mariæ Kirke, Aalborg, tlf. 9812 6344.
April 2003:
Søn 13.04.: PALMESØNDAG 14.30.
Tor 17.04.: SKÆRTORS DAG 14.30.
Fre 18.04.: LANGFREDAG 15.00.
Lør 19.04.: PÅSKEVIGILIE 18.00.
Søn 20.04.: PÅSKEDAG 14.30.

2 | MIDTJYLLAND NORD

8900 RANDERS, JESU HJERTE KIRKE, Thorsgade 22
Sognepr.: Thanh D. Tran (Dominique), Tlf. 8642 9730
Menighedsrådsfm.: Kirsten Kjærulff. Tlf. 8657 7052.
Messeider: (I)
Søn: kl. 10
Hverdage: tir 17:00, ons 19:00
8800 VIBORG, SANKT KJELDS KIRKE,
Sankt Leonisgade 12.
Sognepr.: Thanh D. Tran (Dominique). Tlf. 8662 3641
Menighedsrådsfm.: Doris Andersen. Tlf. 8662 6396.
Messeider:
Søndagsmesse: Lør 16:00
Hverdagsmesser: Tor & Fre 17:00
Tilbedelse: Tor 16:30 (undt. 1. tor)
Rosenkrans/korsvej: Fre 16:30

7620 LEMVIG, HELLIG KORS KIRKE, Østerbrogade 33.
Sognepr.: Thanh D. Tran (Dominique). Tlf. 8662 3641
eller 8642 9730
Kontaktperson: Evald Henriksen. Tlf. 9782 0804
Messeider:
Søn: kl. 14:00 (undt. 1. søn)
Hverdagsmesse: 1. Tor 17:00
Tilbedelse: 1. Tor 17:30

3 | ÅRHUS OG DJURS LAND

8000 ÅRHUS C. VOR FRUE KIRKE, Ryesgade 26,
Postboks 5010, 8100 Århus C.
Tlf. 8613 5666, Fax: 8619 4591
Hjemmeside: http://www.katolsk-aarhus.dk
Præsterne: Adolf Meister SJ, tlf. 8618 5766
e-mail: meister@katolsk.aarhus.dk
Herbert Krawczyk SJ, tlf. 8618 5633
e-mail: herbert@katolsk-aarhus.dk
Piet Reijnders SJ, tlf. 8618 5420
Charles Edwards SJ, tlf. 8613 5966
e-mail: edwards@katolsk-aarhus.dk
Skt. Joseph Søstre: Ryesgade 28, 3th. Tlf. 86 13 8122
Menighedsrådsform.: Ida Wæde Hansen, tlf. 8687 5544
Sogneskr.: Bernhard Kiel, tlf. 8613 5666, ma-fre, 9.30-12.30
Katolsk Information: Ryesgade 28, tlf. 8618 5390
Skt. Knuds Skole: Skoleleder Per Larsen, tlf. 8613 7511
Gudstjenester
Søndage: kl. 8, 10 (højmesse og kirkekaffe) og 17.
Messe på polsk: Søndag, 6/4 og 2. påskedag, 21/4, kl. 14.
Messe på vietnamesisk: Søndag, 27/4, kl. 14.
Messe på engelsk: Lørdag, 26/4, kl. 14.
Messe på kaldæisk: Påskedag, 20/4, kl. 13
Hverdage: Man kl.19, tir kl.16.30, ons kl.8, tor kl.11, fre kl.19, lør kl.8.
Korsvejsandagter (i fastetiden): Hver tirsdag, kl. 16.00 (dansk), hver fredag, kl. 17 (kaldæisk).
Skolemesser: Hver tir kl.8 (yngre), 1. fredag, kl.8,50 (ældre elever)
Sogneundervisning: Lørdag, 5/4, familiemesse, kl. 12,15.
Første kommunions forberedelse: lørdag, 26/4, kl. 10.
Ungdomsmesse: Lørdag, 26/4, kl. 12,15.
Skriftemål: 1. fre kl. 18 - 19 eller efter aftale. I den Stille Uge: 14.-16/4, kl. 17-19.
Gudstjenester i Påsken:
Palmesøndag, 13/4, kl. 8, 10 (procession), 17.
Skærtorsdag, 17/4, kl. 17: Højmesse.
Langfredag, 18/4, kl. 15: Langfredagsliturgi.
Påskelørdag, 19/4, kl. 22.30: Påskenaaliturgi.
Påskedag: 20/4, kl. 10 (højmesse) og 17. Kl. 13. Kaldæisk påskehøjmesse
2. Påskedag, 21/4, kl. 10 (højmesse), kl 14 (højmesse polsk).
Menighedsråd
Mandag, 7/4, kl. 19.
Undervisning
Skt. Knuds Skole, Ryesgade 24. Tlf. 8613 7511.
Sogneundervisning: Lørdag, kl. 10. Messe: kl. 12,15.
Konvertigruppen: Tlf. Sr. Regina König og sr. Hildegard Roerkohl: 8613 8122
Ungdom
KUK: Hver onsdag, kl., 18,30-21,30.
Vietnamesisk ungdomsklub: hver anden måned.
Ældre
Skt. Knuds Klub for ældre: Tirsdage, 1/4. og 15/4, kl. 14.30.
Kultur
Katolsk Infobutik: man-fre kl.13-17.30, lør kl.11-13, søn kl.11-12
Galleri ved kirken: mandag, onsdag - fredag, kl. 14-17.30:
Efraim Espino, malerier.
Sognebibliotek (dansk, polsk, vietnamesisk) i Sognegårdens entré. Åben efter søndagsmesserne og efter aftale.
Andet
Tro & Lys: Messe og samvær, lørdag, 12/4, kl. 14.00.
Selvhjælpsgruppen ved Kirken: Ryesgade 28,5. Tlf. 8618 0918.
Pindstrup, Sankt Mikael's Kirke, Kasturpevej 1, Ringsø, 8550 Ryomgård.
Præst: Piet Reijnders SJ, tlf. 8618 5420.

Kirkevæge: Kaj Friis Nielsen, tlf. 8639 4917.
Søndagsmesse: Søndag, 6/4; 2. påskedag, 21/4, kl. 10.30.

8300 ODDER, SANKT ANSGARS KAPEL, Holsteinsgade 25
Præst: Piet Reijnders SJ, tlf. 86 54 20.
Kirkevæge: Ejlsh Magill, tlf. 86 54 26 87.
Søndagsmesse: Søndag 13/4; 2. påskedag, 21/4, kl. 14.

8500 GRENÅ, SANKT CLEMENS KIRKE, Thykiersvej 4.
Tlf. 8630 9738. Giro: 563-2668
Sognepr.: Charles Edwards, SJ, Ryesgade 26, 8100 Århus C, Postboks 5010. Tlf. 8613 5966. Fax: 8619 4581.
Menighedsrådsfm.: Joanna Jensen. Tlf. 8632 5813 eller 4041 1113.
Messeider:
Søndagsmesse: Kl. 10 (normalt højmesse).
2. søn: religionsundervisning kl 10; messe kl 10.30
3. søn: Ordets gudstjeneste med kommuniionsuddeling kl.10.
Skriftemål: Før messen eller efter aftale.
Korsvejsandagt: søndage i fastetiden efter messen.

SOSTRUP, MARIA HJERTE ABBEDI, Maria Hjerter Engen 1,
8500 Grenå. Tlf. 8638 4488. Fax: 8638 4206.
Pastor Ebbe Simonsen. Tlf. 8638 4138.

Messeider:
Søn: kl. 10; Hverd: kl. 9
Sakramental tilbedelse: hver dag kl. 10-17.30 og Tor kl. 19-20.
Rosenkrans: Hver aften kl. 19.20
Det neokatekumenale kommunitet: Ordets liturgi hver ons kl. 19.30. Eukaristifejring hver lør kl. 19.30
Undervisning for konvertiter hver ons kl. 18-19; for ministrarer hver ons kl. 16.30 - 17.30; for børn fra 6 år indtil firmelsesalder hver lørdag efter aftale
April 2003:
17.04.: Skærtorsdagsliturgi kl. 16, bagefter hyggeligt samvær i auditoriet
18.04.: Langfredagsliturgi kl. 15, Tilbedelse hele dagen forinden
19.04.: Ingen Messe om dagen, Herrens opstandelse, Påskevigilie kl. 24, bagefter hyggeligt samvær på slottet
20.04.: Påske, Højmesse kl. 10
21.04.: 2. Påskedag, Festmesse kl. 10

4 | MIDTJYLLAND

7400 HERNING, SANKT PETERS KIRKE, Lillelundvej 36.
Sognepræst: Jan Ophoff, O.Præm., Fjellevej 2, 7100 Vejle. Tlf. 7582 0893. Fax: 7572 2129.
Træffes i menigheden efter messen 3.sø i md.
Diakon: Kaare Nielsen, Hostrupsgade 16, 8600 Silkeborg. Tlf. 8682 2415. Træffes i menigheden efter Søndagsmesse og normalt mandag.
E-mail: kaare.vorfrue@get2net.dk.
Menighedsrådsfm.: Arul Ratnam. Tlf. 9725 0612.
Messeider: (HA)(I)
Marts 2003:
30.3. kl. 17.00 Messe
April 2003:
06.4. kl. 15.30 Undervisning. Kl. 17.00 FamilieMesse
13.4. kl. 11.00 Palmesøndag
17.4. kl. 16.30 Skærtorsdag
18.4. kl. 16.30 Langfredag
19.4. kl. 22.00 Påskemat
20.4. kl. 9.00 Messe på Tamilsk. kl. 11.00 Påskedag
27.4. kl. 17.00 Messe

8600 SILKEBORG, VOR FRUE KIRKE, Hostrupsgade 16
Hjemmeside: www.hjem.get2net.dk/VorFrueKirke
Sognepr.: Raymond Minnaert O. Præm. Tlf. 7562 5268.
Træffes bedst 9-12 undt. man og tir.
E-mail: sctjosef@get2net.dk.
Mandag er præsten i Vejle, tlf. 7582 0893
Diakon: Kaare Nielsen, Hostrupsgade 16, 8600 Silkeborg. Tlf. 8682 2415. Træffes bedst om formiddagen undt. man.
E-mail: kaare.vorfrue@get2net.dk
Menighedsrådsfm.: Ulla Sejersén Hansen. Tlf. 8684 7574.
Messeider: (HC2)(I)
Marts 2003:
30.3. kl. 9.00 Messe m. fasteprædiken
April 2003:
03.4. kl. 16.00 Undervisning
06.4. kl. 10.00 FamilieMesse
13.4. kl. 10.00 Palmesøndag
17.4. kl. 19.30 Skærtorsdag
18.4. kl. 14.00 Langfredag
19.4. kl. 22.00 Påskemat
20.4. kl. 10.00 Påskedag
21.4. kl. 10.00 2. Påskedag
27.4. kl. 09.00 Messe

8700 HORSSENS, SANKT JOSEFS KIRKE, Nørregade 19-21.
Tlf. 7562 5268.
Sognepr.: Raymond Minnaert O. Præm.
Træffes bedst 9-12 undt. mandage.
Mandag er præsten i Vejle, tlf. 7592 1176.
E-mail: sctjosef@get2net.dk
Sogneskr.: Erik Huber. Tlf. 7565 5430.
Menighedsrådsform.: Michael Møller. Tlf. 7562 0231.
Messeider: (HA)(T)
1. og 2. sø. kl. 16.00, 3.4. og evt. 5. sø. kl. 11.00
Tirsdag og torsdag messe kl. 10.30, lørdag kl 16.00.
Se månedsbladet i kirken eller opslag.

7100 VEJLE, SANKT NORBERTS KIRKE, Fjellevej 2.
Tlf. 7582 0893. Fax: 7572 2129.
Sognepr.: Jan Ophoff, O.Præm.
E-mail: ophoff@get2net.dk
Menighedsrådsfm.: Bente Köllner. Tlf. 7582 7384.
Messeider: (HB2)(I)
Søndag: kl. 11.
Hverdage: Kl.8 Man, Tor og Lør i Mariasøstrenes kapel. Kl. 17.30 Tir og Fre i kirken, Ons i Mariasøstrenes kapel. Onsdagsklub: Hver Ons kl. 14-16.45.
April 2003:
Hele fastetiden ingen rosenkransbøn om tirsdagen men Korsvejsandagt hver fredag kl. 17 og derefter aftenmesse. Ons 02.04.: Aftenmesse kl. 19, derefter Studiefesten kl. 19.30

Fre 04.04.: Den hellige kommunion bringes til menighedens syge og ældre
Søn 06.04.: Højmesse kl. 11 derefter Søndagshilsen i Samlingshallen
Tir 08.04.: Forsangerøvelse kl. 19 i Norbertstuen
Tor 10.04.: Menighedsrådsmøde kl. 19
Lør 12.04.: Tamilsk korsvejsandagt kl. 14 i Sct. Norberts kirke
Søn 13.04.: Palmesøndag Højmesse kl. 11 med indvielse af palmegrene
Tir 15.04.: Bodsandagt kl. 19
Skærtorsdag 17.04.: Messe kl. 16, derefter tilbedelse af det Allerhelligste Sakramente indtil kl. 19
Langfredag 18.04.: Faste og abstinensdag - Passionsliturgi med altergang kl. 15 - Lejlighed til at modtage bodens sakramente indtil kl. 19
Lør 19.04.: Påskevigilien og midnatsmesse kl. 23 - derefter reception i Samlingshallen
Søn 20.04.: 1. Påskedag - Højmesse kl. 11
Man 21.04.: 2. påskedag - salmemesse kl. 11
Søn 27.04.: Ordets gudstjeneste kl. 11

5 | SYDJYLLAND

6000 KOLDING, SANKT MICHAELS KIRKE,
Sankt Michaels Gade 2.
Sognepræst: Henri Kerkhofs O.Præm., Sankt Michaels Gade 3 A. Tlf. 7552 7601. Fax: 7552 1859. Træffes bedst 9-11 undt. mand. og torsd.
Menighedsrådsfm.: Benny W. Jensen. Tlf. 6440 6731.
Messeider: (TH)
Søn: Messe kl.8. Højmesse kl.10.

7000 FREDERICIA, SANKT KNUDS KIRKE,
Sjællandsgade 50 A.
Konst.sognepr.: Michal Bienkowski, Sjællandsgade 50. Tlf. 7592 1176. E-mail: m.bienkowski@wanadoo.dk
Menighedsrådsfm.: Leif Starostka. Tlf. 6441 5553.
Messeider: (TH)
Lør: Søndagsmesse kl. 16.30 (+ Gudsmoders Messe og andagt kl. 11.00: 1. Lør i md.; ingen M. 3. lør i md.)
Søn: Højmesse kl. 10.30
Hverd: Man, Tir: M. kl. 7.45; Ons, Tor: M. kl. 11.00, Fre: kl. 16.00 (i fastetiden se progr. nedenunder)
Skoleandagt: Ons kl. 9.30 & kl. 10.00 (undt. sidste ons i md)
Skriftemål: i forb. m. messerne eller efter aftale
Trosundervisning: 2. & 4. Lør i md (undt. feriedage)
Rosenkrans: 1. Søn i md. kl. 10.00
Sanggruppe: 2. & 3. Søn i md kl. 10.00 og efter Højmesse.

6700 ESBJERG, SANKT NIKOLAJ KIRKE, Kirkegade 58
Sognepræst: Benny Blumensaat. Tlf. 7512 1027, bedst tir-fre kl. 10-12. Mobil: 2332 1988. Fax: 7512 1046.
Menighedsrådsfm.: Maria Truelsen. Tlf. 7512 6402.
Messeider: (TH)
Søndagsmesse: Lør kl.16.30
Søn kl.10.00 - kirkekaffe hver Søn.
Søn kl.9.30 Rosenkrans.
Hverdagsmesser: Tir-Tor kl.9.00
Fre kl.18.00 - derefter bedegruppe i kirken.
Skriftemål i forbindelse med messen eller efter aftale.
Tir-Fre: Rosenkrans og Laudes kl.8.00
2.Tor i måneden: Skolemesse
3.Lør i måneden: Messe på polsk
4.Lør i måneden: Messe på vietnamesisk
April 2003:
- Tir. 01.04. - Kl. 14.00 Seniorvag med Messe og De Syges Salvelse, hvorefter der er samvær i menighedssalen. Alle er velkomne. Kl. 18.30 A.A. møde på engelsk i menighedssalen.
- Fre. 04.04. - Skolemesse kl. 12.15- Rosenkrans for børn og unge kl. 13.00- Korsvejsandagt kl. 16.30-Messe kl. 17.00 - Tilbedelse efter messen.
- Lør. 05.04. - Sogndag for menighedens børn og unge kl. 10.00-12.00
- Søn. 06.04. - Michelle og Peter Moran fra Sion Community i London besøger menigheden. Er med under messen kl. 10.00 og derefter igen fra kl. 13.00 - Alle er velkomne.
- Man. 07.04. - Kl. 19.00 Messe - Kl. 19.30 Menighedsrådsmøde.
- Tir. 08.04. - A.A. møde i menighedssalen kl. 18.30
- Ons. 09.04. - 1. kommunionsholdet mødes i menighedssalen kl. 18.30
- Lør. 12.04. - Ægteskabskursus kl. 13.00-15.00. - Skriftemål på polsk kl. 15.00- messe på polsk kl. 16.30
- Søn. 13.04. - Palmesøndag. Familiemesse og procession med Palmegrene kl. 10.00
- Man. 14.04. - Messe hos søstrene kl. 16.30
- Tir. 15.04. - A.A. møde i menighedssalen kl. 18.30
- Tor. 17.04. - SKÆRTORS DAG. Messe og fodtætning kl. 17.00 - derefter tilbedelse af Sakramentet i menighedssalen til kl. 22.00
- Fre. 18.04. - LANGFREDAG - Gudstjeneste med hyldning af korsset og kommuniionsuddeling kl. 15.00
- Lør. 19.04. - PÅSKELØRDAG - Påskemadsvelsignelse efter polsk skik kl. 12.00 - Påskevigilien starter udenfor kirken med idens velsignelse og højtidelig indgang i kirken med det nye Påskelys. kl. 22.00
- Søn. 20.04. - PÅSKEDAG - Højtidelig Påskemesse kl. 10.00
- Man. 21.04. - 2. Påskedag - messe kl. 10.00
- Tir. 22.04. - A.A. møde på engelsk i menighedssalen.
- Fre. 25.04. - Skolemesse kl. 12.15
- Lør. 26.04. - Vietnamesisk messe kl. 16.30
- Tir. 29.04. - BISPEDØMMETS 50 ÅRS JUBILÆUM. Afgang med bus fra parkeringspladsen kl. 11.00 - Pontifikalmesse i Sct. Ansgar kirke kl. 17.00 Hjemkomst ca. kl. 24.00 Tilmelding på tlf. 7512 1027. - A.A. i menighedssalen kl. 18.30

6200 AABENRAA, SANKT ANSGARS KIRKE,
Søndertorv 1.
Hjemmeside: http://hjem.get2net.dk/ Sct.Ansgars
Giro: 016-7029

6 | SØNDERJYLLAND
6200 AABENRAA, SANKT ANSGARS KIRKE, Søndertorv 1.
Hjemmeside: http://hjem.get2net.dk/ Sct.Ansgars
Giro: 016-7029

Konst. Sognepr.: Jan Zalewski, Mariegade 8, 6100 Haderslev. Tlf./Fax: 7452 2326.
E-mail: ks.jan@get2net.dk
Pastoralassistent: Sr. Lydia Timmermann, Ribelandevej 41, 6270 Tønder. Tlf. 7472 1890.
Menighedsrådsform.: Phuong Van Nguyen. Tlf. 7462 9819.
Sct. Hedvigspøstrene, Fiskergade 7-9, 6200 Aabenraa. Tlf. 7462 2730
Messestider: (HC2)
Søndag M kl. 9.30
Hverdag ons, tor, fre 17.30
 1. Fre i md: M kl. 17.30, derefter tilbedelse og rosenkrans Den hellige Messe på Tysk hver fre kl. 17.30.
 1. Lør og 3. søn i md: Polsk messe kl. 16.00. (I Sønderjylland kun i Aabenraa)
 3. lør i md: Vietnamesisk messe kl.16.00. Henvendelse til Pastor Tuyen, Tlf.: 7463 1707
Skriftemål før messen eller efter aftale.
Sygekommunion: såfremt det ønskes, vil jeg gerne bringe den hellige kommunion til vore syge.
Kirkekontoret: efter aftale med sognepræsten.

6400 SØNDERBORG. SANKT PAULS KIRKE, Ringridervej 35.
Sognepr.: Finn Arvé. Tlf. 7443 5930.
Menighedsrådsform.: Kasia Szmigielski. Tlf. 2851 0906.
Assumptionspøstrene, Præstegårdsparken 13, Ulkebøl, 6400 Sønderborg. tlf. 7443 3370.
Messestider: (HC2)(I)
Søn Hm 10.00. Tor M 17.00. Lør kl. 11.00
April 2003:
 Ons d. 9. kl. 19.30: Peter Ryom gennemgår Johan Sebastian Bachs Mathæuspøstion.
 Tor d. 10. kl. 16: Korsvejsandagt efterfulgt af messe.
 Søn d. 13. Palmesøndag: Indvielse af palmegrene og indtog i kirken.
 Tor d. 17. Skærtorsdag: messe kl. 17. Efter messen tømmer kirken, og sakramentet bæres ud.
 Fre d. 18. Langfredag: Langfredagsliturgi kl. 15.
 Lør d. 19.: Mulighed for skriftemål. Skriftestolen er åben fra 10-12. Påskevigilien: Kl. 22 tændes bålet foran kirken, og påskelyset indvies og bæres ind.
 Søn d. 20. 1. Påskedag: Messe kl. 10
 Man d. 21. 2. Påskedag: Messe kl. 10

6100 HADERSLEV. SANKT MARIE KIRKE, Mariegade 8
 Giro: 903-3734
E-mail: sct.marielkirke@get2net.dk
Hjemmeside: http://hjem.get2net.dk/sanktmarielkirke
Sognepræst: Jan Zalewski. Tlf./Fax: 7452 2326.
Mobiltdf. 2129 1161. **E-mail**: ks.jan@get2net.dk
Pastoralassistent: Sr. Lydia Timmermann, Ribelandevej 41, 6270 Tønder. Tlf. 7472 1890.
Menighedsrådsform.: Feliks Wojtaszewski. Tlf. 7452 0230.
Sakristan: Lydia Graff, Brainerparken 35. Tlf.: 7452 8820
Skriftemål: før messen eller efter aftale.
Sygekommunion: såfremt det ønskes, vil jeg gerne bringe den hellige kommunion til vore syge.
Kirkekontoret er åbnet ½ time før og efter messen.
Kirkekaffe: sidste søndag i hver måned efter messen.
Messestider: (HC2)(I)
Søn Højmesse kl. 11.30
Fre messe kl.16.00
 1. Fre i måneden tilbedelse og rosenkrans efter messen
 Vietnamesisk messe: Henv. Pastor Tuyen, Tlf.:7463 1707.
 Polsk messe: Se under Aabenraa.

6270 TØNDER. HELLIG KORS KAPEL, Ribelandevej 41
Konst.Præst: Henri Kerkhofs O.Præm., Sankt Michaels Gade 3 A. 6000 Kolding. Tlf. 7552 7601. Fax: 7552 1859.
Træffes bedst 9-11 undt. mand. og torsd.
Pastoralassistent: Sr. Lydia Timmermann, Ribelandevej 41. Tlf. 7472 1890.
Menighedsrådsform.: Gregers Ebert. Tlf. 7472 6300.
Messestider: (I)
 Søn- og Helligdage: Højmesse kl.16.00.
Skriftemål: efter aftale.
Kirkekaffe: første søndag i hver måned efter messen.

7 | FYN

5000 ODENSE C. SANKT ALBANI KIRKE, Adelgade 1.
 Tlf. 6612 1664. Fax: 6312 6070.
Hjemmeside: www.sct-albani.dk
 Kirkens e-mail: sct.albanikirke@e-box.dk
Konst. sognepræst: Janusz Turek (for tiden i Tyskland).
E-mail: janusz.turek@sct-albani.dk
Sognepræstens vikar: Franz Hauser. Tlf.: 6312 6071
Præst: Leo Drzal, tlf.: 6312 6074
Menighedsrådsform.: Ole Nielsen. Tlf. 6614 5407.
Kontorid: Tir - fre kl. 10-12.
Messestider: (HC) (TH)
Søn: kl. 10 og 16.30 (okt-april).
 Polsk messe: 2. og 4. søn kl. 12.
 Vietnamesisk messe: søndag kl. 8.30.
DALUM KLOSTER: kl. 8.30.
ASSENS: Kl. 11: 1. og 3. søn i md.
Hverdag: Man kl. 8, tir, tor og lør kl. 9, ons kl. 10.30 og fre kl. 19.
 Rosenkrans hver ons kl. 10 og fre kl. 18.30.
 Hver fre efter aftenmessens: Tilbedelse indtil kl. 20
 Hver lør er der vesper kl. 17.
April 2003:
 Tir d. 01.04.: Kl 19-21 Samtale om søndagens prædiken-
 emne („Kærlighed er livets kilde“).
 Ons d. 02.04.: Kl 10 Korsvejsandagt
 Tor d. 03.04.: Kl 19 Korsvejsandagt (polsk)
 Søn d. 06.04.: Liturgiernes emne „Egoisme eller solidaritet?“
 Søn d. 06.-Ons d. 09.: Retræte for den polske gruppe -
 søn kl 12 messe (se nærmere i polakkernes info-blad).
 Tir d. 08.04.: Kl 19-21 Samtale om søndagens prædiken-
 emne („Egoisme eller solidaritet?“)
 Ons d. 09.04.: Kl 10 Korsvejsandagt.
 Tor d. 10.04.: Kl 14 Seniorklubben (Videofilm: „Den-
 gang i DK 1945-70“) – Kl 19 Børnenes passionsspil (i
 kirken) – OBS: Ingen polsk korsvejsandagt
 Fre d. 11.04.: Kl 18.30 Bodsandagt (i stedet for rosen-
 kransen – Kl 19 Messe, derefter lejlighed til skriftemål.

Lør d. 12.04.: Kl 14-16 Mini/Midi-DUK: Forberedelse
 til Palmesøndag og hygge.
Søn d. 13.04.: Palmesøndag. Højmessens indledes med pro-
 cession med palmegrene – Ingen polsk messe.
Ons d. 16.04.: Kl 10 Korsvejsandagt efterfulgt af messe.
Tor d. 17.04.: Skærtorsdag. Kl 17 Messe – Tilbedelse indtil
 kl 21.
Fre d. 18.04.: Langfredag. (Faste- og abstinensdag) Kl
 15 Højtidelig liturgi.
Lør d. 19.04.: Påskelørdag. Kl 9 og 13 Velsignelse af
 maden (polsk). – Kl 20 Påskenaatsliturgien efterfulgt af
 samvær i skolens gymnastiksal.
Søn d. 20.04.: 1. Påskedag. Kl 8.30 Vietnamesisk Messe.
 Kl 10 Dansk Højmesse. Kl 12 Polsk Messe. – NB: Ingen
 aftenmesse!
Man d. 21.04.: 2. Påskedag. Ændrede messestider. Høj-
 messe kl. 10. Polsk Messe kl. 12.
Lør d. 26.04.: Kl 10 Generalprøve for firmandene (i kirken)
Søn d. 27.04.: Kl 10 Biskop Kozon meddeler Firmelsens
 Sakramente – OBS: Ingen polsk messe
Tir d. 29.04.: Bispedømmets 50 års jubilæum. Kl 19
 Menighedsrådsmøde.

5610 ASSENS. VOR FRELSETS KIRKE, Nørregade 3.
Konst. sognepr.: Janusz Turek (for tiden i Tyskland)
Sognepræstens vikar: Franz Hauser. Tlf: 6312 6071 (el.
 sognekont. Odense. Tlf. 6612 1664)
 Messe kl. 11: 1. og 3. søn i md.
5700 SVENDBORG. SANKT KNUDS KIRKE, Havnegade 1
 Kirkens E-mail: sct_knuds_kirke@get2net.dk
Sognepr.: Jerzy R. Kruk. Tlf. 6221 0542. Tor-Lør 9-12,
 eller efter aftale. Mobil 2021 5642
E-mail: j_kruk03@hotmail.com
Menighedsrådsform.: Knud Petersen. Tlf. 6220 5113.
Sognepr. for Caritas: Birthe Garcia, Strandvej 50, 5700
 Svendborg. Tlf.6222 8169.
Lægfranciskanerne holder møde den 3.tor i md. Interes-
 serede bedes henvende sig til Pia Borgels. Tlf.6251 3638.
Messestider: (HC2)(T)
 Søn: Højmesse kl.9.30 og messe kl.11.
 Hverdag: Messe kl.7 dog hver 3.ons i md (sept-maj):messe
 kl.14.Tor messe kl.19. Hver 2. lør vietnamesisk messe kl.17
April 2003:
 Ons 02.04.: I.kommunikanters forældremøde i menig-
 hedslokaleme : kl.19
 Fre 04.04.: Firmandundervisning:kl.16.30-18.Korsvej-
 sandagt, kl 19
 Lør 05.04.: Religionsundervisning for alle børn/Dk-V-T:
 kl.9.45-14
 Fre 11.04.: Firmandweekend på Øm.Korsvejsandagt:
 kl.19
 Lør 12.04.: Vietnamesisk religionsundervisning og un-
 dervisning for 1.kommunikanter: kl.9,45-11,30
 Søn 13.04.: Palmesøndag. Indvielse af palmegrene og
 messe med lidelseshistorie efter Markusevangeliet:
 kl.9.30. Fasteaktionen: "Vort daglige brød" afsluttes ved
 indsamling af kollekt og sparebøsser: kl.9.30.Reciteret
 messe: kl.11.
 Økumenisk kirkevandring. Vandringen begynder i Pinse-
 kirken kl.14 og fortsætter i Sct.Nicolai Kirke og slutter
 hos os. Alle er velkomne.
 Tor 17.04.: Skærtorsdag.Messe: kl.17.Derefter privat til-
 bedelse af Sakramentet i kapellet til kl.20
 Fre 18.04.: Langfredag. Mind gudstjeneste for Jesu li-
 delse og død kl.15.Kollekt som vi samler i dag vil gå til
 fordel for Det hl.Land. NB. Faste- og abstinensdag.
 Lør 19.04.: Påskelørdag. Påskenaatsliturgi: kl.20
 Søn 20.04.: Påskedag. Messerne: kl.9.30 og kl.11.
 Man 21.04.: 2.Påskedag.Messe: kl.9.30.Ingen messe
 kl.11. Tamlisk messe:kl.15
 Fre 25.04.: Øvelse til firmelsen i Sct.Nicolai kirke kl.16,30
 Lør 26.04.: Firmelsen v./ Biskop Czeslaw Kozon i
 Sct.Nicolai Kirke: kl.15
 Tir 29.04.: Bispedømmets 50-års jubilæum. Festlig bispe-
 messe i Domkirken i København:kl.17
 Ons 30.04.: Kateketmøde: kl.17,30

5900 RUDKØBING. SANKT BENDTS KAPEL, Brogade 14
 Henv.: Katolsk Kirke, Svendborg. Tlf. 6221 0542 eller
 6251 1929.
Messestider: (I)
 Søn 06.04.: Messe: kl.15
 Man 21.04.: 2.Påskedag. Messe:kl.15

5800 NYBORG. STELLA MARIS KIRKE, Vindingevej 7
Sognepr.: Jerzy Roman Kruk, Havnegade 1, 5700 Svend-
 borg. Tlf. 6221 0542 to-lør 9-12, eller efter aftale. Mobiltdf.
 2021 5642.
Menighedsrådsform.: Eva Antkowiak. Tlf. 6536 1883.
Messestider: (HC2)(I)
 Hver lør: Højmesse kl.15,30
April 2003:
 Hver lørdag: Højmesse: kl.15,30
 Ons 09.04.: MR-møde:kl.16
 Lør 12.04.: Palmesøndagsliturgi. Indvielse af palme-
 grene, palmeprocession og messe med lidelseshistorie
 efter Markusev. kl.15,30. Fasteaktionen: "Vort daglige
 brød" afsluttes med indsamling af kollekt og sparebøs-
 ser. Efter messen kirkekaffe i menighedslokaleme.
 Tor 17.04.: Skærtorsdag. Messe med De syges Salvelse
 for dem, der ønsker det kl.10. Efter messen privat tilbe-
 delelse af Sakramentet i kapellet til kl.12.
 Fre 18.04.: Langfredag. Mindetag for Jesu lidelse og død.
 Ingen gudstjeneste i kirken! NB.Faste- og abstinensdag.
 Lør 19.04.: Påskelørdag. Påskenaatsliturgi:kl.15,30
 Man 21.04.: Tamlisk messe i Svendborg kl.15
 Tir 29.04.: Bispedømmets 50-års jubilæum. Festlig bispe-
 messe i Domkirken i København kl.17

8 | LOLLAND-FALSTER
4930 MARIBO. SANKT BIRGITTA KIRKE, Mariagade 4
Sognepr.: Niels Engelbrecht. Tlf 5475 5080
E-mail: niels.engelbrecht@get2net.dk
 Man og Ons i Maribo. Tir og Tor i Nykøbing
Menighedsrådsform.: Carl Erik Christensen, Boisensvej 2
 Tlf. 5478 1672.

Organist: Barbara Friis, Vestre Landevej 140, 4951 Nørre-
 balle. Tlf. 5478 6278.
Messestider:
 Søn kl.11.30 Højmesse
 Man kl.10.00 Messe
 Ons kl. 16.30 Tilbedelse, kl.17.00 Messe
 4.lør kl. 14.00 Polsk messe
 Skriftemål i forb. m. messerne eller eft. aftale med præsten

4900 NAKSKOV. SKT. FRANCISCUS KIRKE, Bredgade 47
 Hjemmeside: www.sanktfranciskus.dk
Konst.sognepr.: Irenæus Capellen.
E-mail: irenaeus@wanadoo.dk. Tlf/Fax 5492 0681,
 bedst 9-10. Giro: 709-10660.
Menighedsrådsform.: Villy Petersen. Tlf. 5495 2787.
Organist: Liliana Kreiniuk. Tlf. 5495 5350
Messestider: (HA) (TH)
 Søn: højmesse kl.10. Lør: kl.17
 Hverdag: se opslag i kirken.
April 2003:
 Tir 01.04 kl.11.30 Messe i præstegårdens huskapel.
 Tor 03.04 kl.15.30 Korsvejsandagt med efterfølgende bi-
 belime.
 Fre 04.04 Jesu Hjerter Fredag. kl.15.30 Messe med efter-
 følgende tilbedelse og sakramental velsignelse.
 Søn 06.04 kl.10 Højmesse. Vi vil under messens første
 del koncentrere os om den direkte forberedelse til påske-
 højtiden og i denne forbindelse belyse bodens sakramente.
 Tir 08.04 kl.11.30 Messe i præstegårdens huskapel.
 Tor 10.04 kl.15.30 Korsvejsandagt med efterfølgende bi-
 belime.

Søn 13.04 Palmesøndag. Højmesse kl.10. - Husk at tage en
 palmesøndagsbuket med hjemmefra.
Tor 17.04 Skærtorsdag. Messe kl.17 (bemærk tidspunktet!). - Husk at tage familiens opsparede bidrag til faste-
 aktionen med. Efter gudstjenesten tilbedelse indtil kl.21.
Fre 18.04 Langfredag. Det bringes i erindring at Lang-
 fredag er en påbudt kødløs fastedag. Lejlighed til skriftemål
 fra kl.9. Korsvejsandagten begynder kl.10. Kl.15 Jesu
 lidelseshistorie, Korsets hyldning og kommunion.
Lør 19.04 Påskelørdag (ingen gudstjeneste!).
Søn 20.04 Påskedag. Påskenhøjtideligheden begynder ved
 hanegal. Påskeilden tændes lidt før kl.6, så gudstjenesten
 med påskelysets indvielse, påskelovsangen og eukaristien
 kan begynde kl.6. Menigheden opfordres til at møde tal-
 stærkt op til denne årets vigtigste gudstjeneste. Der er fæl-
 les påskemorgenbord efter gudstjenesten i Kolbehuset. Bør-
 nene er velkomne til at lede efter påskeæg i præstegårdens
 have. Aktionen med at finkæmme haven begynder umid-
 ledbart efter gudstjenesten. Kl.10 Påskedagens højmesse.
 Man 21.04 2.Påskedag: kl.10 højmesse.
 Søn 27.04 Hvidesøndag: kl.10 højmesse. Kata og Misa
 Sajn glæder sig til dåben af deres søn Daniel under guds-
 tjenesten. Vi ønsker familien Sajn i Tillitise en glædelig fest.
 Tir 29.04 kl.11.30 messe i præstegårdens huskapel. Vi
 fejrer i dag Katarina af Siena. Hun levede i samme år-
 hundrede som Birgitta af Vadstena (1300-tallet) og har
 haft stor betydning for kirken i en meget vanskelig tid.
Menighedsrådet siger tak.
 Mange har forhøjet deres bidrag til kirken! I dette år vil
 sikkert mange beslutte sig til at ændre deres bidrag til
 kirkeskat. Dette er jo billigst for bidragsyderen, idet hele
 beløbet så kan trækkes fra på selvangivelsen. Til alle
 bidragsydere sender menighedsrådet en stor tak!

4800 NYKØBING F. HELLIG KORS KIRKE, Bispegade 12
Sognepr.: Niels Engelbrecht. Tlf. 5485 0739
E-mail: niels.engelbrecht@get2net.dk
 Tir og tor i Nykøbing. Ons og fre i Maribo.
Menighedsrådsform.: Paul Terracini, Skovtoften 2.
 Tlf. 5482 3052.
Messestider:
 Søn kl. 9.00 Højmesse
 Tir kl. 16.30: Tilbedelse, kl. 17.00: Messe
 Tor kl. 8.00: Tidebøn – Laudes, kl. 8.30: Messe

9 | SYDØSTSJÆLLAND
4600 KØGE. SANKT HANS KIRKE, Bjerggade 10.
 Tlf. 5665 0651.
Konst.sognepr.: Michael Hornbech-Madsen.
 Tlf. 3321 5934, bedst 9-10.
Menighedsrådsform.: Axel Buntzen, Præstekærvej 4,
 Øsemagle, 4600 Køge. Tlf. 5665 5335
Messestider:
 Søn kl. 10.00: Højmesse
 Ons kl. 10.00: Messe med sakramental velsignelse
Kirkekaffe: 2. sønd. i md. efter messen.
Komplet og katekese: 2. Tir i md. kl.19.
Messestider i Påskeugen:
 Søn 13. apr., Palmesøndag.: Højmesse kl. 10.
 Fre 18. apr., Langfredag.: Liturgi kl.15.
 Søn 20. apr., Påskedag.: Højmesse kl. 11.
 NB! Ingen messe Skærtorsdag.

4700 NÆSTVED. VOR FRUE KIRKE, Præstøvej 29.
 Tlf. 5572 0985. Fax: 5573 0943
Sognepr e-mail: vorfruekirke.nae@mail1.stofanet.dk
Sognepr.: Pater Kazimierz Przybylowicz. Mobil.
 51240650. E-mail: kazimierz@privat.dk
 Træffes bedst tir, fre og lør mellem kl. 11.00-12.00.
Menighedsrådsform.: Torben Riis. Tlf. 5576 7652.
Messestider: (HA)
 Søn- og helligdage: Messe på Maria Elisabeth Hjem kl.
 8.00. Højmesse i Vor Frue Kirke kl.10.00
 Rosenkransbøn hver Søn- og helligdag kl. 9.00.
 Ons: Tilbedelse af Altrets Sakramente fra kl. 16. til 17.
 1. fre i md (Jesu Hjerter Fredag): Tilbedelse af Altrets Sa-
 kramente fra kl. 16. til 17. og kl. 17.00 Messe på Maria
 Elisabeth Hjem.
 Polsk messe 3. søn i md kl. 11.30.
 Bankospil: Mandag i ulige uge.
 Korsvejsandagt i fastetiden: Hver tir kl. 19,00
April 2003:
 Søn d. 06.: 5.søndag i fasten, højmesse kl. 10,00 og der-
 efter kirkekaffe i menighedslokalet.
 Søn d. 13.: Palmesøndag. Højmesse kl. 10,00 med indvi-
 else af palmegrene, palmeprocession og lidelseshistorie.

Den stille uge begynder!
 Tor d. 17.: Skærtorsdag. Messe kl. 17.00. Vi mindes Jesu
 indstiftelse af Altrets helligste sakramente. Tilbedelse i
 kirken til kl. 20.00.
 Fre d. 18.: Langfredag. Faste og abstinensdag. Gudstje-
 neste kl. 15.00.
 Lør, d.19.: Påskelørdag. Gudstjenesten begynder kl. 20.00.
 Lysets fejring, velsignelse af påskelyset, exultet, ordets
 gudstjeneste, Eukaristi, og derefter reception i menigheds-
 salen.
 Søn d. 20.: Herrens Opstandelse, højmesse kl. 10,00
 Man d. 21.: 2.Påskedag. Polsk messe kl. 10,00.
 Søn d. 27.: 2.søndag i påsken højmesse kl. 10,00
 Tir d. 29.: 50-årsdagen for oprettelsen af bispedømmet
 København.
 Vor Frue Kirkes menighed tilbyder religionsundervisning
 som forberedelse både til firmesse og til førstekommunion.
 De børn, der går på Vor Frue Skole, vil få religionsunder-
 visning i skoletiden, for andre børn foregår undervisnin-
 gen i menighedslokalet søndag kl. 10,10 for 1-kommuni-
 kanter og kl. 11,00 for firmander.
Påskeskriftemål: Der er lejlighed til påskeskriftemål før
 hver gudstjeneste – eller efter aftale.
Sygekommunion:
 Præsterne bringer gerne den hellige kommunion til vore
 syge. Meddel ligeledes, når en af Deres familie eller be-
 kendte er blevet indlagt på sygehus eller er kommet på
 plejehjem. Tak!
 Alle ønskes God Påske!

4760 VORDINGBORG. HELLIGAANDSKIRKEN,
 Chr. Winthersvej 4.
Sognepr.: Josef Dudek C.ss.R. Træffes tor og søn Chr.
 Winthersvej 4. Tlf. 5537 3927, ellers Præstøvej 29, 4700
 Næstved. Tlf. 5572 0985.
Menighedsrådsform.: Judit Nielsen Tagányi. Tlf. 5537 3253.
Messestider: (HA)(I)
 Hver søndag: Messe kl. 10.
April 2003:
 Fre d. 04.: Jesu Hjerter fredag: kl. 16.00 Korsvejsandagt,
 kl.16.30 messe.
 Søn d. 13.: Palmesøndag, kl. 10.00 indvielse og uddeling
 af "grenene", procession, højmesse med Jesu Lidelseshis-
 torie. Menighedskafe efter messen.
 Tor d. 17.: Skærtorsdag, messe kl. 16,00 Vi fejrer indstif-
 telsen af sakramenterne: Eukaristien og præstekab.
 Søn d. 20.: Påskedag. Herrens Opstandelse fejres med
 højmesse kl. 10,00.
 Man d. 21.: 2.Påskedag. Ingen messe.
 Søn d. 27.: 2.søndag i Påsken. Kl.10,00 højmesse med
 voksendåb (Jakob Andersen 30 år).
 Påskeskriftemål før eller efter søndagsmesse.
 Alle ønskes: God Påske!

10 | VESTSJÆLLAND

4200 SLAGELSE. VOR FRUE KIRKE, Frederiksgade 5
 Tlf. 5852 0645
Sognets hjemmeside: www.kat.vestsj.ninja.dk
Sognepr.: Stephen Holm,
Pastoralassistent: Poul-Erik Jensen
Subdiakon af kaldæisk ritus: Hazem Farah Aziz
Montfort-kommunitet: P. Stephen Holm, P. Thomas
 Birkheuser, B. Poul-Erik Jensen, B. Henrik Kostow
 Frederiksgade 7, 4200 Slagelse, tlf. 5852 0645.
E-mail: montfort@get2net.dk
Kommunitets hjemmeside: www.montfort.ninja.dk
 Giro:200-7436
Menighedsrådsform.: Helena Baszkiewicz, Violvej 18,
 Svenstrup, 4220 Korsør. Tlf. 5838 1124.
Faste messestider:
Søndagsmesser: Søndag kl. 10 i kirken - med efterføl-
 gende kirkekaffe i menighedshuset.
Fredag kl. 19.15. - i Skt. Montforts kapel, over kirkens
 sakristi. NB: ikke langfredag!
Hverdagsmesser, - i Skt. Montforts kapel, - normalt såle-
 des: man kl. 17.15; tir, ons og tor kl. 11,15. Lør ingen.
Montfortkommunitets daglige bønner, - i Skt. Montforts
 kapel, - normalt således: Kl 12: Rosenkransbøn, dog ikke
 lør-søn. Kl 18: Vesper - Lør dog kl 12.15 og søn kl. 19.
Undervisning af vore børn og unge: søndag d. 13. kort, - i
 forlængelse af søndagsmessen.
Menighedsferiemiddag 3. tor i april bortfalder p.g.a. sam-
 menfald med påsken.
April 2003:
 Søn d. 06.: 5. søndag i fasten. Vi højtideligholder i vore
 montfortanske menigheder, - fælles med vore medkristne
 i folkekirken, - festen for jomfru Marias bebudelse, den
 montfortanske ordensfamilies hovedfest. Kl. 9,50
 rosenkransbøn. Kl. 10. festmesse
 Man d. 07. er månedens 1. mandag, intermontfortansk
 bededag for ordensfamiliers mange anliggender. Kl. 17,15
 er der messe i dagens intention. Kl. 18,15 – 19,15 tilbe-
 delelse foran det udstillede sakramente.
 Søn d. 13. begynder den stille, hellige uge med fejring af
 Passions- og Palmesøndag, vor Herres Jesu Kristi indtog
 til sin lidelse, død og opstandelse. Kl. 10: Palmevielse,
 palmeprocession og messe med oplæsning af Kristi
 lidelseshistorie.

**Skærtorsdag d. 17.: Mindedagen for Jesu indstiftelse af
 altrets og præstevielsens sakramenter. Kl. 16,30: højtide-
 lig messe. Ved messens slutning bæres det hellige sakra-
 mente til sidealtret, hvor der holdes tilbedelse indtil kl.
 19,30 og igen fra kl. 23,30 til midnat. Mellem kl. 19,30-
 23,30 gives der adgang til tilbedelse ved henvendelse i
 præstegården.
 Langfredag d. 18.: Mindedagen for Kristi sejrige kors-død.
 Faste- og abstinensdag. Kl. 10: Laudes. Kl. 15: liturgisk
 gudstjeneste med oplæsning af Kristi passionshistorie, kor-
 sets højtidelige hyldning og kommunion.
 Påskelørdag d. 19.: Kl. 13.30 begynder de unges retræte-
 dag. Påskenaatten er „natten over alle nætter“. Kl. 21
 begynder den store opstandelsesgudstjeneste, med læs-
 ninger, påskelysets indvielse og påskelovsangen. Guds-
 tjenestens højdepunkt er påskelhøjmessens med det ny dåbs-
 vands indvielse og dåbslignernes formelse. *Slut talsterkt
 op om denne kirkeårets vigtigste gudstjeneste!!!* Efter guds-
 tjenesten fortsætter vi opstandelsesfesten i menigheds-**

huset, hvor vi over et glas vin og et par snitter ønsker hinanden glædelig påske
Påskesøndag d. 20.: Kristi opstandelses fest. Kl. 10,30 (NB!): Festlig påskehøjmesse. Kl. 19: påskevesper. 2. Påskedag, man d. 21: Ingen messe i Slagelse (NB!). Kl. 10: laudes. Kl. 19,30: Vesper, - i kapellet. Søn d. 27.: 8. påskedag, „Hvidesøndag“. Kl. 10: højtidelig påskemesse
Man d. 28.: Festen for den hellige Louis-Marie de Montfort, den montfortanske ordensfamilies grundlægger og beskytter. Sammen med festen for den salige visdomsdatter Marie-Louise Trichet (d. 07. maj) vil den i år blive højtidelig holdt den første weekend i maj.
 Tir. d. 29.: Bispedømmet Københavns 50-års-jubilæum fejres i dag, - på selve dagen, - med en bispefestmesse i Sankt Ansgars Domkirke i København, begyndende kl. 17, - med efterfølgende reception. Deltagelse anbefales naturligvis.

4400 KALUNDBORG, Sankt Mariæ Kirke, Lundemarken 15.
Sognepr.: Stephen Holm, Montfort-kommunitet, Frederiksgade 7, 4200 Slagelse, tlf. 5852 0645
E-mail: montfort@get2net.dk
Hjemmeside: www.kat.vestsj.ninja.dk
Kirkeværge: Zilda Christensen, Lundemarken 15, 1. Tlf. 5951 2753.
Menighedsrådsfmd.: Mirjam Ploug Sarp, Røsnæsvej 448, Røsnæs, 4400 Kalundborg, tlf. 5950 9499.
Søndage: messe kl. 15,30 - med efterfølgende kirkekaffe i menighedslokaleme.

Hverdage: Normalt ingen gudstjenester. Der henvises til sognekirken i Slagelse.
 Der er børneundervisning i forbindelse med søndagsmessen den 13. april.
Menighedsferiemiddag midt i april bortfalder i anledning af sammenfald med påsken.

April 2003:
Søn d. 06.: 5. søndag i fasten. Vi fejrer i vore montfortanske menigheder, fælles med vore medkristne i folkekirken, festen for *jomfru Marias bebudelse*, den montfortanske ordensfamilies hovedfest. Kl. 15,20 rosenkransbøn. Kl. 15,30: festmesse.
 Man d. 07. 1.man i md, intermontfortansk bededag for den montfortanske ordensfamilies mange anliggender. Se under 'Slagelse'.

Søn d. 13. begynder den stille, hellige uge med fejring af *Passions- og Palmesøndag*, vor Herres Jesu Kristi indtog til sin lidelse, død og opstandelse. Kl. 15,30: Palmevielse og messe med oplæsning af Kristi lidelseshistorie.
Skærtorsdag d. 17, langfredag d. 18. og ganske særligt påskensnatten d. 19/20. april, - „natten over alle nætter“, - henvises og opfordres menigheden i Kalundborg til at tage del i disse vigtige dages højtidelige gudstjenester i *sognekirken i Slagelse:* Skærtorsdag kl. 16,30, langfredag kl. 15 og påskelørdag kl. 21. Se nærmere under 'Slagelse', - ganske særlig m. h. t. påskensnattens fejring.

Påskesøndag d. 20.: Kristi opstandelses fest. Kl. 15,30: højtidelig påskemesse med påskelovsang, vievandsindvielse og dåbsløfternes formyelse.
 2. påskedag d. 21.: Ingen gudstjeneste i Kalundborg.
Søn d. 27.: 8. påskedag, 2. påskesøndag, „Hvidesøndag“. Kl. 15,30: Påskemesse.

Man d. 28. er festen for den hellige Louis-Marie de Montfort, den montfortanske ordensfamilies grundlægger. Sammen med festen for den salige visdomsdatter Marie-Louise Trichet vil den i år blive højtidelig holdt den første søndag i maj, - altså d. 04. maj.
 Tir. d. 29.: Bispedømmet Københavns 50-års-jubilæum fejres i dag, - på selve dagen, - med en bispefestmesse i Sankt Ansgars Domkirke i København begyndende kl. 17, - med efterfølgende reception. Deltagelse anbefales naturligvis.

4300 HOLBÆK, Sankt Elisabeths Kirke Elisabeth-Centret, Carl Reffs Vej 6.
Sognepr.: Stephen Holm, Montfort-kommunitet, Frederiksgade 7, 4200 Slagelse, tlf. 5852 0645.
E-mail: montfort@get2net.dk
Hjemmeside: www.kat.vestsj.ninja.dk
 Giro: 634-4348
Gudstjenesteleder og kirkeværge: Jan Tecza, Chr. Hansensvej 25. Tlf. 5944 1562.
Menighedsrådsfmd.: Birthe Hjort, Skyttensvej 29. Tlf. 5943 6552.

Gudstjenestetider:
Søndagsmesse: Hver lørdag kl. 15,30, - med efterfølgende kirkekaffe i menighedslokaleme. dog ikke lørd d. 19. april. Ingen messe på selve søndagen.
Hverdagsmesser: Tir d. 01., 22. og 29. kl. 17,30.
 Børne- og ungdomsundervisning i forlængelse af søndagsmessen lørd d. 12., - kort!
Menighedsaften med fællesspisning: skærtorsdag d. 17. kl. 18,00.

April 2003:
Lør d. 05. 5. søndag i fasten. Vi fejrer i vore montfortanske menigheder, fælles med vore medkristne i folkekirken, festen for *jomfru Marias bebudelse*, den montfortanske ordensfamilies hovedfest. Kl. 15,20 rosenkransbøn. Kl. 15,30. festmesse.
Man d. 07. 1.man i md, intermontfortansk bededag. Se 'Slagelse'

Tir d. 08.: Kl. 17,30 korsvejsandagt med sakramental velsignelse
Lør d. 12. begynder den stille, hellige uge med fejring af *Passions- og Palmesøndag*, vor Herres Jesu Kristi indtog til sin lidelse, død og opstandelse. Kl. 15,30: Palmevielse og messe med oplæsning af Kristi lidelseshistorie.
Tir d. 15.: ingen gudstjeneste
Skærtorsdag d. 17.: *Mindedagen for Kristi indstiftelse af altrets og præstevielsens sakramenter.* Fællesspisning i menighedssalen fra kl. 18. Tilmelding nødvendig. Kl. 20,00 (NB): aftenmesse, - med efterfølgende kort fælles tilbedelse.
Langfredag d. 18.: *Mindedagen for Jesu Kristi korsdød.* Faste- og abstinensdag. Kl. 15,30: liturgisk gudstjeneste med oplæsning af Kristi lidelseshistorie, korsets hyldning og kommunion. - Efter gudstjenestens korsvejsandagt på tamilsk.

Påskelørdag d. 19. er der ingen gudstjeneste i Holbæk. Kl. 13,30 begynder, i Slagelse, de unges retrætedag. Påskensnatten er „natten over alle nætter“. Den store opstandelsesgudstjeneste, kirkearets vigtigste gudstjeneste, fejres samlet for vor pastoralarens tre menigheder i Vor Frue Kirke i Slagelse. Den begynder kl. 21. NB: Slut talstærkt op om denne vigtige gudstjeneste og gør allesammen en indsats for denne aften at komme til Slagelse. Efter messen fortsætter opstandelsesfesten i menighedshuset. Se nærmere under 'Slagelse'

Påskesøndag d. 20.: *Kristi opstandelses fest.* Ingen gudstjeneste i Holbæk idag. Se 2. påskedag d. 21.
Påskemandag (2. påskedag) d. 21.: Kl. 15,30 Holbæk menigheds festlige påskemesse med påskelovsang, indvielse af nyt dåbsvand og dåbsløfternes højtidelige fornyelse. Hyggelig sammenkomst bagefter, hvor vi ønsker hinanden glædelig påske.
Lør d. 26.: 7. påskedag, højtideligholdelse af Hvide søndag. Kl. 15,30: påskemesse med dåb.
Man d. 28. er festdagen for den hellige Louis-Marie de Montfort, den montfortanske ordensfamilies grundlægger. Sammen med festen for den salige visdomsdatter Marie-Louise Trichet vil den i år blive højtidelig holdt den første weekend i maj, - i Holbæk således d. 03. maj.
Tir. d. 29.: Bispedømmet Københavns 50-års-jubilæum fejres i dag, - på selve dagen, - med en bispefestmesse i Sankt Ansgars Domkirke i København, begyndende kl. 17, - med efterfølgende reception. Deltagelse anbefales naturligvis. Af samme grund har vi denne tirsdag aften ingen gudstjeneste i Holbæk.

11 | MIDTSJÆLLAND
4100 RINGSTED, SANKT KNUDS KIRKE, Sankt Knudsgade 19.
 Tlf. 5767 0301.
Sognepr.: Hans Esmark. Tlf. 4824 1402 bedst kl.9- 10, dog undt. Søn og Man.
 Skt. Joseph Søstrene, tlf 5761 7371.
Menighedsrådsfmd.: Lars Grunnet. Tlf. 5631 0018.
Messtider: (HC2)(I)
April 2003:
 Søn d. 6.: Messe kl. 10
 Lør d. 12.: Palmesøndag/1.kommunion kl. 16
 Skærtorsdag d. 17.: Messe kl. 17
 Langfredag d. 18.: Gudstjeneste kl. 15
 Lør d. 19.: Påskemesse kl. 20
 Lør d. 26.: Messe kl. 16'

4000 ROSKILDE, SANKT LAURENTII KIRKE, Frederiksborgvej 11.
 Tlf.: 4635 0965. Fax: 4636 5091. Giro: 402 3986
E-mail: skt.laurentii-kirke@mail.tele.dk
Homepage: www.laurentii.org
Sognepr.: p. Anders Baadsgaard Jensen OFM. Conv. træffetid: tor 9.00-11.00.
Sognekontoret er åbent tir-fre 10.00-12.00.
Menighedsrådsfmd.: Anni Meinertz. Tlf. 4638 3321.
E-mail: anni.meinertz@post.tele.dk
Organist: Annelies van der Meer: 5946 3292
Gråbrødrehus: Tlf. 4636 7756.
E-mail: graabroe@post4.tele.dk
Gråbrødrenes Bogaft: Tlf. 4632 5257. Åben tir - fre kl 13.00-16.45. E-mail: bogcafe@get2net.dk
Faste gudstjenester, messer & arrangementer:
Søndagsmesser: Lør kl. 17.00. Søn kl. 10.00. Der er kirkekaffe i menighedssalen efter messen kl. 10.00
 2. søn i md: Messe i Ledreborg Slotskirke, Lejre, kl. 08.30.
Hverdagsmesser: Tir-fre kl. 17.00.
Skriftemål: Lør kl. 16.15-16.30 i kirken.
Tidebøn: Morgenbøn: Tir-lør kl. 07.00. Alle er hjertelig velkomne.
 Aftenbøn: Man-fre kl. 18.30. Alle er hjertelig velkomne.
Andagter: Rosenkrans: Ons kl. 16.30.
 Sakraments-tilbedelse: Tor kl. 16.30.
 Sakraments-andagt: Fre kl. 19.00-21.00.
Anonyme Alkoholikere: Ons 10.00-11.00. Alle er hjertelig velkomne.
April 2003:
 - Ons 02.04 Kl. 19.00-22.00 Menighedsrådsmøde
 - Fre 04.04 Kl. 9.00-10.00 Morgensamling for Skt. Josefs Skole.
 - Søn 06.04 Kl. 10.00 Søndagsmesse. - Katekse for kommunionshold, mellemhold og firmandhold.
 - Tir 08.04 Kl. 15.00: Møde i Seniorklubben. - Kl. 19.30: Bodsandagt i kirken med lejlighed for individuelt skriftemål.
 - Tor 10.04 Kl. 8.30: Kirkerengøring.
 - Fre 11.04 Kl. 9.00-10.00: Morgensamling for Skt. Josefs Skole.
 - Lør 12.04 Kl. 13.00: Korsvejsandagt i Ledreborg Slotspark. Vi mødes på parkeringspladsen for enden af Ledreborg Allé. Herfra vandre vi gennem slotsparken medens vi mediterer over Herres lidelsesvej. Vi slutter med en kort andagt i Slotskapellet. Efter andagten, kl. ca. 14.30, fejrer vi messen i slotskapellet, for dem, der måtte ønske det. I tilfælde af regn, mødes vi i slotskapellet, hvor korsvejsandagten så gennemføres.
 - Søn 13.04 Kl. 10.00 Palmesøndagsmesse. - Katekse for kommunionshold og mellemhold. Firmanderne er på Øm. Messen begynder i Sankt Ibs kapel, på hjørnet af Frederiksborgvej og Sankt Ibsvej. Efter velsignelsen af palmegrenene går vi i procession op ad Frederiksborgvej til kirken, hvor messen fortsætter. I tilfælde af regn mødes vi i menighedssalen.
 - Tir 15.04 Ingen hverdagsmesse denne dag. Vi deltager i Oliemessen i Domkirken.
 - Tor 17.04 Kl. 19.30: Skærtorsdag: Vi fejrer nadverens indstiftelse med festmesse, hvorunder vi også mindes fodtævtingen. Efter messen er der tilbedelse frem til kl. 22.30, hvor vi beder komplet.
 - Fre 18.04 Kl. 9.00: Menigheds-sals-rengøring. - Kl. 15.00: Langfredagsandagt med korsets hyldning.
 - Lør 19.04 Kl. 10.00: Velsignelse af påskens brød. - Kl. 23.00: Påskevigilie. Vi mødes uden for kirken, hvor vi velsigner ilden og påskelyset. Efter den højtidelige lysprocession ind i kirken fejrer vi Herrens Opstandelse. Under messen optages 5 VIK-kandidater i Kirkens fulde fæl-

lesskab ved meddelelsen af Firmelsens sakramente. Der er reception i menighedssalen efter messen.
 - Søn 20.04 Kl. 10.00: Påskemesse. Vi fejrer festen for Herrens opstandelse. Der er reception i menighedssalen efter messen.
 - Man 21.04 Kl. 10.00: Anden påskedags messe.
 - Tor 25.04 Kl. 9.00: Skolemesse for Skt. Josefs Skole
 - Søn 27.04 Kl. 10.00: Hvide søndag. Denne søndag vil vores unge fra katekesen modtage deres første hellige Kommunion.

2630 TAASTRUP, SANKT PAULS KIRKE, Frøgård Allé 12
 Tlf. 4399 0728. Fax: 4399 0758
Konst. sognepr.: Leo Kertz, OMI, Herlevgårdsvej 14, 2730 Herlev. Tlf. 4494 7694.
Andenpr. og ministerialbogførere: Thomas Birkheuser, Frøgård Allé 10, 2630 Taastrup, træffes bedst tir-søn, kl. 9- 22.30.
 Tlf. 4399 0728. Fax: 4399 0758.
E-mail: th.birkheuser@get2net.dk
Pastoralassistent: Sr. Marianne Skjold, Bygaden 53, 2630 Taastrup. Tlf. 4399 8157. Træffes bedst tir-søn.
E-mail: marianne.skjold@yahoo.dk
Menighedsrådsform.: Øvind Kjørstad, Budstikken 116, 2630 Taastrup. Tlf. 4399 7051.
 Assumptionssøstrene, Klostergården, Bygaden 53, 2630 Taastrup. Tlf. 4399 8157.
E-mail: assumption@post.tele.dk
Messtider (normalt / HA2/T):
 Søn: kl.10.00 Højmesse, bagefter kirkekaffe. 1. og 3. søndag undervisning for førstekomunikanter
 2. Søn i md: kl. 17.30 Taizégudstjeneste med efterfølgende spisning (Husk 25 kr. til maden. Drikkevarer kan købes. Tilmelding ikke nødvendig).
 Tir: kl. 19.00 Messe hos assumptionssøstrene.
 Ons: 3. ons i md: messe kl. 12 (i forbindelse med KÆK). Alle andre onsdage: se på opslagstavlen!
 Tor: kl.10.00 Messe
 Fre: kl.18 Vesper, kl. 18.30 Messe
 Lør: kl. 17.30: Søndagsmesse
 Skriftemål: efter aftale med præsten!
 Se også: www.sktpaul.dk - Hver uge kan du bl. a. finde de aktuelle messtider og andre aktuelle meddelelser!
April 2003:
 - Tor 03.04. kl. 19.00 - 20.30: SPU-møde for vore firmander og unge - denne gang hos Assumptionssøstrene, Bygaden 53, Høje Taastrup.
 - Søn 06.04. kl. 12.30 - 13.15: Mulighed for skriftemål.
 - Tir 08.04. kl. 19.30: Bodsandagt med mulighed for efterfølgende skriftemål i Skt. Laurentii Kirke, Roskilde.
 - Tor 10.04. kl. 16.30 - 18.00: Firmelsesundervisning. Kl. 19.30: Studiekreds om troen i Taastrup. Alle er velkomne.
 - Søn 13.04. Palmesøndag: kl. 10.00: Højmesse med indvielse af palmegrene i menighedssalen. Bagefter procession til kirken. kl. 12.00 - ca. 14.30: Samvær for alle som er mellem 9 og 13 år. Vi spiser vores medbragte madpakke. Bagefter pynter vi vores eget lys til påsken.
 - Ons 16.04. kl. 12.00: KÆK: Messe - frokost - oplæg (Husk madpakke!)
 - Tor 17.04. Skærtorsdag. Fastetiden afsluttes og påskehøjtiden indledes med aftenmessen kl. 18.30. Efter messen bæres sakramentet ud i et imidlertid indrettet kapel. Her er der mulighed for tilbedelse indtil kl. 24.00. Hver hele time fra kl. 21.00 til kl. 24.00 bliver der læst et lille stykke fra lidelseshistorien og bedt en fællesbøn. Det er mulighed for at tage en kop kaffe i menighedssalen.
 - Fre 18.04. Langfredag. Kl. 13.30: Korsvejsandagt. Kl. 15.00: Langfredagsgudstjeneste.
 - Lør 19.04. Påskelørdag. Kl. 21.30: Højtidelig Påskevigilie. Tænding af påskelyset, Ordets gudstjeneste, fornyelse af dåbsløfterne og velsignelse af dåbsvandet, optagelse af 5 voksne i Kirkens katolske fællesskab, eukaristi. Efter messen er der sammenkomst i menighedssalen. Enhver er velkommen til at medbringe noget til påskebuffeten. Drikkevarer bliver købt ind.
 - Søn 20.04. Påskedag. Herrens Opstandelse. Obs!!! Kl. 10.30 (ændret tid): Festmesse.
 - Man 21.04. Mandag i påskewege - 2. Påskedag. Kl. 10.00: Højmesse.
 - Tor 24.04. kl. 10.00: Påskedagsgudstjeneste for Skt. Pauls Skole. Alle er velkomne at deltage! Kl. 16.30 - 18.00: Firmelsesundervisning
 - Tir 29.04. 50-års dagen for Bispedømmets oprettelse. Kl. 17.00 er der pontifikalmesse i Domkirken, Skt. Ansgar. Messen hos søstrene bortfalder den dag.
 Gør www.sktpaul.dk til din favorit! Så ved du altid, hvad der foregår i vores menighed!

12 | NORDSJÆLLAND
3000 HELSINGØR, SANKT VINCENT KIRKE, Kontor og menighedshus: Nygade 8. Tlf. 4921 0571.
Sognepr.: Hans Esmark, tlf. 4824 1402 bedst kl.9-10, dog undt. søn og man.
 Skt. Vincent Søstrene, tlf 4921 7547
Menighedsrådsfmd.: Mariella Madsen. Tlf. 4913 2599.
Messtider: (HB2)(T)
 Vedr. hverdagsmesser se sognebrevet/opslag i våbenhus.
April 2003:
 Søn d. 6.: Messe kl. 9
 Palmesøndag d. 13.: Messe kl. 11
 Skærtorsdag d. 17.: Messe kl. 20
 Langfredag d. 18.: Gudstjeneste kl. 17
 Lørdag d. 19.: Påskemesse kl. 22.30
 Søn d. 20.: Messe kl. 9
 Søn d. 27.: 1.kommunion, messe kl. 11

3400 HILLERØD, SANKT VILHELMS KIRKE, Kirke og menighedshus: Møllestræde 7. Tlf. 4825 5531.
Sognepr.: Hans Esmark, Møllestræde 10 B, tlf. 4824 1402 bedst kl.9-10, dog undt. Søn og Man. Fax. 4825 5531
 Skt. Vincent Søstrene, tlf 4826 7865.
Menighedsrådsfmd.: Martin Rohof. Tlf. 4774 2817.
Messtider: (HA)(T)
 Vedr. hverdagsmesser se sognebrevet/opslag i våbenhus.
April 2003:
 Søn d. 6.: Messe kl. 11

lesskab ved meddelelsen af Firmelsens sakramente. Der er reception i menighedssalen efter messen.
 - Søn 20.04 Kl. 10.00: Påskemesse. Vi fejrer festen for Herrens opstandelse. Der er reception i menighedssalen efter messen.
 - Man 21.04 Kl. 10.00: Anden påskedags messe.
 - Tor 25.04 Kl. 9.00: Skolemesse for Skt. Josefs Skole
 - Søn 27.04 Kl. 10.00: Hvide søndag. Denne søndag vil vores unge fra katekesen modtage deres første hellige Kommunion.

2630 TAASTRUP, SANKT PAULS KIRKE, Frøgård Allé 12
 Tlf. 4399 0728. Fax: 4399 0758
Konst. sognepr.: Leo Kertz, OMI, Herlevgårdsvej 14, 2730 Herlev. Tlf. 4494 7694.
Andenpr. og ministerialbogførere: Thomas Birkheuser, Frøgård Allé 10, 2630 Taastrup, træffes bedst tir-søn, kl. 9- 22.30.
 Tlf. 4399 0728. Fax: 4399 0758.
E-mail: th.birkheuser@get2net.dk
Pastoralassistent: Sr. Marianne Skjold, Bygaden 53, 2630 Taastrup. Tlf. 4399 8157. Træffes bedst tir-søn.
E-mail: marianne.skjold@yahoo.dk
Menighedsrådsform.: Øvind Kjørstad, Budstikken 116, 2630 Taastrup. Tlf. 4399 7051.
 Assumptionssøstrene, Klostergården, Bygaden 53, 2630 Taastrup. Tlf. 4399 8157.
E-mail: assumption@post.tele.dk
Messtider (normalt / HA2/T):
 Søn: kl.10.00 Højmesse, bagefter kirkekaffe. 1. og 3. søndag undervisning for førstekomunikanter
 2. Søn i md: kl. 17.30 Taizégudstjeneste med efterfølgende spisning (Husk 25 kr. til maden. Drikkevarer kan købes. Tilmelding ikke nødvendig).
 Tir: kl. 19.00 Messe hos assumptionssøstrene.
 Ons: 3. ons i md: messe kl. 12 (i forbindelse med KÆK). Alle andre onsdage: se på opslagstavlen!
 Tor: kl.10.00 Messe
 Fre: kl.18 Vesper, kl. 18.30 Messe
 Lør: kl. 17.30: Søndagsmesse
 Skriftemål: efter aftale med præsten!
 Se også: www.sktpaul.dk - Hver uge kan du bl. a. finde de aktuelle messtider og andre aktuelle meddelelser!
April 2003:
 - Tor 03.04. kl. 19.00 - 20.30: SPU-møde for vore firmander og unge - denne gang hos Assumptionssøstrene, Bygaden 53, Høje Taastrup.
 - Søn 06.04. kl. 12.30 - 13.15: Mulighed for skriftemål.
 - Tir 08.04. kl. 19.30: Bodsandagt med mulighed for efterfølgende skriftemål i Skt. Laurentii Kirke, Roskilde.
 - Tor 10.04. kl. 16.30 - 18.00: Firmelsesundervisning. Kl. 19.30: Studiekreds om troen i Taastrup. Alle er velkomne.
 - Søn 13.04. Palmesøndag: kl. 10.00: Højmesse med indvielse af palmegrene i menighedssalen. Bagefter procession til kirken. kl. 12.00 - ca. 14.30: Samvær for alle som er mellem 9 og 13 år. Vi spiser vores medbragte madpakke. Bagefter pynter vi vores eget lys til påsken.
 - Ons 16.04. kl. 12.00: KÆK: Messe - frokost - oplæg (Husk madpakke!)
 - Tor 17.04. Skærtorsdag. Fastetiden afsluttes og påskehøjtiden indledes med aftenmessen kl. 18.30. Efter messen bæres sakramentet ud i et imidlertid indrettet kapel. Her er der mulighed for tilbedelse indtil kl. 24.00. Hver hele time fra kl. 21.00 til kl. 24.00 bliver der læst et lille stykke fra lidelseshistorien og bedt en fællesbøn. Det er mulighed for at tage en kop kaffe i menighedssalen.
 - Fre 18.04. Langfredag. Kl. 13.30: Korsvejsandagt. Kl. 15.00: Langfredagsgudstjeneste.
 - Lør 19.04. Påskelørdag. Kl. 21.30: Højtidelig Påskevigilie. Tænding af påskelyset, Ordets gudstjeneste, fornyelse af dåbsløfterne og velsignelse af dåbsvandet, optagelse af 5 voksne i Kirkens katolske fællesskab, eukaristi. Efter messen er der sammenkomst i menighedssalen. Enhver er velkommen til at medbringe noget til påskebuffeten. Drikkevarer bliver købt ind.
 - Søn 20.04. Påskedag. Herrens Opstandelse. Obs!!! Kl. 10.30 (ændret tid): Festmesse.
 - Man 21.04. Mandag i påskewege - 2. Påskedag. Kl. 10.00: Højmesse.
 - Tor 24.04. kl. 10.00: Påskedagsgudstjeneste for Skt. Pauls Skole. Alle er velkomne at deltage! Kl. 16.30 - 18.00: Firmelsesundervisning
 - Tir 29.04. 50-års dagen for Bispedømmets oprettelse. Kl. 17.00 er der pontifikalmesse i Domkirken, Skt. Ansgar. Messen hos søstrene bortfalder den dag.
 Gør www.sktpaul.dk til din favorit! Så ved du altid, hvad der foregår i vores menighed!

12 | NORDSJÆLLAND
3000 HELSINGØR, SANKT VINCENT KIRKE, Kontor og menighedshus: Nygade 8. Tlf. 4921 0571.
Sognepr.: Hans Esmark, tlf. 4824 1402 bedst kl.9-10, dog undt. søn og man.
 Skt. Vincent Søstrene, tlf 4921 7547
Menighedsrådsfmd.: Mariella Madsen. Tlf. 4913 2599.
Messtider: (HB2)(T)
 Vedr. hverdagsmesser se sognebrevet/opslag i våbenhus.
April 2003:
 Søn d. 6.: Messe kl. 9
 Palmesøndag d. 13.: Messe kl. 11
 Skærtorsdag d. 17.: Messe kl. 20
 Langfredag d. 18.: Gudstjeneste kl. 17
 Lørdag d. 19.: Påskemesse kl. 22.30
 Søn d. 20.: Messe kl. 9
 Søn d. 27.: 1.kommunion, messe kl. 11

3400 HILLERØD, SANKT VILHELMS KIRKE, Kirke og menighedshus: Møllestræde 7. Tlf. 4825 5531.
Sognepr.: Hans Esmark, Møllestræde 10 B, tlf. 4824 1402 bedst kl.9-10, dog undt. Søn og Man. Fax. 4825 5531
 Skt. Vincent Søstrene, tlf 4826 7865.
Menighedsrådsfmd.: Martin Rohof. Tlf. 4774 2817.
Messtider: (HA)(T)
 Vedr. hverdagsmesser se sognebrevet/opslag i våbenhus.
April 2003:
 Søn d. 6.: Messe kl. 11

lesskab ved meddelelsen af Firmelsens sakramente. Der er reception i menighedssalen efter messen.
 - Søn 20.04 Kl. 10.00: Påskemesse. Vi fejrer festen for Herrens opstandelse. Der er reception i menighedssalen efter messen.
 - Man 21.04 Kl. 10.00: Anden påskedags messe.
 - Tor 25.04 Kl. 9.00: Skolemesse for Skt. Josefs Skole
 - Søn 27.04 Kl. 10.00: Hvide søndag. Denne søndag vil vores unge fra katekesen modtage deres første hellige Kommunion.

2970 HØRSHOLM, SANKT HANS KIRKE, Marievej 6. Sognets hjemmeside: www.sankt-hans-kirke.dk
 Sognets e-mail: kirke@sankt-hans-kirke.dk
Sognepr.: Andrzej Papuga, C.M.
E-mail: papuga@get2net.dk
Andenpr.: Radoslaw Pawlowski C.M.
E-mail: pawlowski@get2net.dk
Hjælpepr.: Jacob Muiser, C.M.
Præsternes bopæl: Bistrup Byvej 4, 3460 Birkerød. Tlf. 4581 2796, bedst formiddag.
Giro: 703-8275.
Menighedsrådsfmd.: Torben Johansen. Tlf. 4586 3546.
Messtider: (HA)(T)
 Skt. Hans Kirke: Højmesse Søn kl.10.00
 Hverdagsmesse Tir kl.17.30 (kan ændres) og Tor kl.10.30.
 Mikkelborg, Strandvejen 352: Højmesse Søn kl.9.
 Skriftemål i forbindelse med messeme eller eft. aftale.
April 2003:
Tir d. 01.04.: I fortsættelse af tirsdagsmessen kl. 17.30 er der rosenkransandagt.
Fre d. 04.04.: Messe og Jesu Herte andagt kl. 19.30. Efterfølgende samvær i menighedssalen.
Søn d. 06.04.: Under højmessens er der børnetid i menighedssalen. Efter messen er der kirkefrokost i menighedssalen, hvor der kan købes pølser, brød og drikkevarer.
Ons d. 09.04.: Menighedsaften kl. 19.30 i menighedssalen. Aftenens tema er: „Kend vores Kirkes historiske rødder“. Carly Majholm og Torben Bang viser os en videofilm fra deres historiske spændende rejse i Israel i 1999. Kirkekaffe.
Søn d. 13.04.: PALMESØNDAG. Højmessens indledes i menighedssalen med indvielse af palmegrene. Procession til kirken.
Tir d. 15.04.: Ingen tirsdagsmesse. Pontifikalmesse i Sankt Ansgars Kirke kl. 17.00. Biskoppen indvier de hellige olier.
Tor d. 17.04.: SKÆRTORS DAG. Messe kl. 16.00. Efter messen vil der blive lejlighed til at tilbede det Allerheligste Sakramente indtil kl. 18.30.
Fre d. 18.04.: LANGFREDAG. Gudstjeneste kl. 15.00. Kollekten er til fordel for Det Hellige Land.
Lør d. 19.04.: Påskemat. Højmesse kl. 23. Højmessens indledes ude i gården, hvor påskelyset tændes ved den nye ild. Efter messen ønsker vi hinanden glædelig påske over et glas vin i menighedssalen.
Søn d. 20.04.: Påskedag. HERRENS OPSTANDELSE. Højmesse til sædvanlig tid kl.10.00.
Man 21.04.: 2. påskedag. Dansk/vietnamesisk messe kl. 10.00. Efter messen er der samvær og kirkefrokost på sammenskudsbasis i menighedssalen.
Tir d. 22.04.: Ingen tirsdagsmesse.
Tor d. 24.04.: Sidste religionsundervisningsdag på Nordvangård i denne sæson.
Søn d. 27.04.: Under højmessens, som er en latinsk messe, er der førstekomunion. Efter messen er der reception i menighedssalen.
Tir d. 29.04.: Ingen tirsdagsmesse i vores kirke. I Sankt Ansgars Kirke fejres bispedømmets 50 års jubilæum med en pontifikalmesse kl. 17.00. Efterfølgende reception.

3460 BIRKERØD, DEN HELLIGE FAMILIES KIRKE, Bistrup Byvej 4
Sognets hjemmeside: www.sogne.dk
Sognepr.: Radoslaw Pawlowski C.M.
E-mail: pawlowski@get2net.dk
Andenpr.: Andrzej Papuga, C.M.
E-mail: papuga@get2net.dk
Hjælpepr.: Jacob Muiser, C.M.
 Tlf. til præsterne: 4581 2796.
Menighedsrådsfmd.: Thorsten Wilstrup.
Messtider:
 Søn: højmesse kl. 9.30.
Hverd

Girokonto: 542-0245.
Menighedsrådsfnd.: Esther Zivadovic. Tlf. 3828 8253.
Messeider: (HA)(T)
Søn: Højmesse kl.11.
Hverdagsmesser: Tir og Tor kl. 10.00, Fre kl. 19.00
 Hver tirsdag åbent hus og messe kl. 19 hos Skt. Josef
 Søstre, Primulavej 1, Vanløse.
Undervisning:
 For børn 7 - 12 år: Tor kl. 17 til 18.
April 2003:
 Fre d.4.: Korsvej og messe kl.19.00
 Fre d.11.: Bodsandagt med individuelt skriftemål kl.19.
 (Messen bortfalder!)
 Lør d.12.: Rengøringsdag kl.10-14. Vi har brug for mange
 „hænder“ der vil tage fat. Medbring madpakke.
 Søn d.13.: PALMESØNDAG. Messe med indvielse af
 palmevæge kl.11. Medbring gerne selv en gren. Efter mes-
 sen kirkekaffe.
 Tors d.17. SKÆRTORS DAG Messe kl.16. Sidst i mes-
 sen bringes sakramentet til „Getsemane Have“, hvor der
 er mulighed for at bede i stilhed indtil kl.21.
 Fre d.18.: LANGFREDAG. Liturgi kl.15.
 Lør d.19.: Velsignelse af mad kl.14. PÅSKEVIGILIEN
 begynder kl. 20.30 med ildens velsignelse
 Søn d.20.:PÅSKEDAG. Messe kl.11
 Man d.21.: Mandag i Påskeugen. Messe kl.11
 Spd 27.: HVIDE SØNDAG. Messe kl.11. Børnenes 1.
 Hellige kommunion

2860 SØBORG. JOHANNESKIRKEN, Vandtårnsvej 7-9.
Sognepr.: Lech Pylak. Træffes tir-fre 10.30-12 på tlf. 3828
 1700. Evt. også df. 3828 4769.
Kirkens kontor: Vandtårnsvej 11. Tlf. 3969 0301.
Giro: 913-2929.
Menighedsrådsfnd.: Dorte Linnemann. Tlf. 3967 7699.
 Sognets Hjemmeside: www.konsul.suite.dk/sogn
Messeider: (HC2)(T)
 Søn: Højmesse kl.9.30, kroatisk messe kl.14.

KATOLSK MENIGHED PÅ BORNHOLM
Konst.sognepr.: Dietrich Timmermann. Tlf. 3313 3762 el.
 5695 0814.
Menighedsrådsfnd.: Knud-Erik Frandsen. Tlf. 5648 8571.
Pastoralassistent: Sr. Carina Pöppinghaus, Lille Madsegade
 14, 3700 Rønne. Tlf. 5695 0855.
Giro: 533-0637.
Søstre af Det dyrebare Blod, Skt. Raphaels Stiftelse,
 Lille Madsegade 14, 3700 Rønne.
Messeider (HC2)(I)
April 2003:
ROSENKRANSKIRKEN, Grøgersgade 12, 3720 Åkirkeby.
 Søn d. 06.04.: Messe kl. 11. Påskekoncert kl.16.00. Fri entré
 Søn d. 13.04.: Palmesøndag. Højmesse med indvielse af
 palmevæge og procession kl. 10.
 Lør d. 19.04.: Påskelørdag. Vigiliemesse kl. 20.
 Søn d. 20.04.: Påskedag. Se Rønne.
 Søn d. 27.04.: Messe kl. 11.
 Skriftemål i forb. m. Gudstj. og efter aftale med præsten.
SANKT HYACINTHUS' KIRKE, Østergade 59, 3700 Rønne
 Søn d. 06.04.: Messe kl. 9.
 Søn d. 13.04.: Palmesøndag. Se Åkirkeby.
 Tor d. 17.04.: Skærtorsdag. Højmesse kl. 17
 Fre d. 18.04.: Langfredag. Lidelseshistorien og Korssets
 hyldning kl. 15.
 Lør d. 19.04.: Påskelørdag. Se Åkirkeby.
 Søn d. 20.04.: Påskedag. Højmesse kl. 10.
 Søn d. 27.04.: Messe kl. 9.
 Evt. ændringer: se opslagstavlen ved kirken. eller ring til
 5695 0855.
 Tir d. 08.04. kl 14: Møde med damerne hos søstre. Alle
 er velkomne!

14 | HOVEDSTADSOMRÅDE NØ

2800 LYNGBY. SANKT KNUD LAVARDS KIRKE,
 Lyngbygårdsvej 1 A.
Konst. sognepr.: P. Allen G. Courteau, O.M.I. Tlf. 4587
 5688. Fax: 4587 5685. E-mail: agcomi@mail.dk
Giro: 802-7404, Sankt Knud Lavards Kirke.
Menighedsrådsfnd.: Giorgio Bressan, Bagsværdvej 133 A,
 1. th., 2800 Kgs. Lyngby. Tlf. 4593 6730
Messeider: (HA)(T)(T)
Søn M. kl.10. (Familiemesse 1.søn i md).
 Lør M.kl.17.
 Hverdagsmesser: se opslagstavlen.
April 2003:
 Fre 04.04.: Skolemesse 9.00; 1. fredag 16.00
 Lør 05.04.: Messe på Vietnamesisk 13.00
 Søn 06.04.: 5.søn. i Fasten 10.00. Efter messen: oriente-
 rende møde om nyvalg til Menighedsrådet - i menigheds-
 lokalet.
 Fre 11.04.: Messe kl. 16.00 efterfulgt af korsvejsandagt.
 Lør 12.04.: Kirkerengøring 10-12; Firmelsesundervisning
 12-15; Messe kl. 17.
 Søn 13.04.: Palmesøndag 10.00
 Tir 15.04.: Oliemessen i Domkirken 17.00
 Tor 17.04.: Skærtorsdag Liturgi 17. Tilbedelse indtil kl. 20
 Fre 18.04.: Langfredags Liturgi 15.
 Lør 19.04.: Påskelørdags Liturgi 21.30 med efterfølgende
 komsammen i menighedslokalet.
 Søn 20.04.: Påske 10.
 Man 21.04.: 2. Påskedag
 Fre 25.04.: Skole fællesgudstjeneste 9.00. Messe kl.16.
 Lør 26.04.: Messe 17.
 Søn 27.04.: 2. søn. i Påsken. Efter Messen er der øvelse for
 firmander og deres faddere. Firmelsens Sakramente med-
 deles af Biskop Martensen næste søndag d. 4. maj, kl. 10.

2900 HELLERUP. SANKT THERESE KIRKE,
 Bemstorffsvej 56.
Sognepr.: Biskop Czeslaw Kozon, Kollegievej 2, 2920
 Charlottenlund. Tlf: 3964 0422 (el. Bispekontoret 3311
 6080). Ikke Man.
Andenpr.: Pastor Jørgen Erichsen, Bemstorffsvej 56, 2900
 Hellerup. Tlf: 3961 1919. Træffes bedst kl.8-9.
Andenpr.: Pastor Andrzej Wydrzynski, Kollegievej 2A,
 2920 Charl. Tlf: 3964 3039 bedst kl.9-10 undt. Tir.
 Kontorekspedition foregår fra Kollegievej 2A, 2920 Char-

lottenlund. Tlf: 3964 3039 - Normalt åbent Ons kl.9-12.
Menighedsrådsfnd.: Felicity Pors. Tlf. 3969 4728.
Messeider: (HB2)(T)(H)
Søndag: Højmesse kl. 9 - reciteret messe kl. 11.
 2. søn i md.: Familiemesse kl. 9. Efter Højmessens mor-
 genkaffe i menighedslokalet. Alle er velkomne.
Hverdage: Man & ons messe kl. 11, tir messe kl. 17, tor
 messe kl. 17 hos Sct. Josephssøstre, Bemstorffsvej 98,
 fre messe kl. 8, lør messe kl. 11.30 med forudgående ro-
 senkrans kl. 11.10.
 1. & 3. ons i md: tilbedelse kl. 10-11.

April 2003:
 Tir 01.04.: Møde i KÆK, se Sct. Andreas Kirke. MR-møde.
 Ons 02.: Tilbedelse af det udstillede alterets sakramente
 kl. 10-11, messe kl. 11. MiniKUK kl. 18.30-20 i KUK-
 lokalet.
 Lør 05.: Bededag for præste- og ordenskald. Korsvejsand-
 agt kl. 10.40, rosenkrans kl. 11:10, messe kl. 11.30.
 Søn 06.: Familiemesse kl. 9. (Obs. 1. søndag)
 Tir 08.: Bodsandagt. Se under Sct. Andreas Kirke.
 Lør 12.: Korsvejsandagt kl. 10.40, rosenkrans kl. 11:10,
 messe kl. 11.30.
 Søn 13.: Palmesøndag. Indvielse af palmevæge i gym-
 nastiksalen kl. 9.
 Ons 16.: Tilbedelse af det udstillede alterets sakramente
 kl. 10-11, messe kl. 11.
 Tor 17.: Skærtorsdag. Messe kl. 17. Efter messen tilbe-
 delse af det allerhelligste til kl. 22.30.
 Fre 18.: Langfredag. Liturgisk gudstjeneste kl. 15.
 Læsningernes tidebøn, se Sct. Andreas Kirke.
 Lør 19.: Påskelørdag. Påskens liturgi kl. 21.30. Efter
 messen agape i menigheds salen.
 Søn 20.: Påskedag. Højmesse kl. 11, ingen messe kl. 9.
 Man 21.: 2. påskedag. Reciteret messe kl. 9. Meditation-
 saften kl. 21, Strandvejen 91.
 Ons 23.: MiniKUK kl. 18:30-20 i KUK-lokalet.
 Lør 26.: Temalørdag kl. 14.30-16.30. Birte Backhausen
 fortæller om 'Selma Lagerlöfs Liv og Digtning'. Sæso-
 nen fællesspisning. Engelsk familiemesse kl. 17.

2920 CHARLOTTENLUND. SANKT ANDREAS KIRKE,
 Kollegievej 2.
Sognepr.: Biskop Czeslaw Kozon, Kollegievej 2, 2920
 Charlottenlund. Tlf: 3964 0422 (el. Bispekontoret 3311
 6080). Ikke Man.
Andenpr.: Pastor Jørgen Erichsen, Bemstorffsvej 56, 2900
 Hellerup. Tlf: 3961 1919. Træffes bedst kl.8-9.
Andenpr.: Pastor Andrzej Wydrzynski, Kollegievej 2A,
 2920 Charl. Tlf: 3964 3039 bedst kl.9-10 undt. Tir.
 Sognekontor: Kollegievej 2A, 2920 Charlottenlund. Tlf:
 3964 3039 - Normalt åbent Ons kl.9 - 12.
Menighedsrådsfnd.: Martin Ebert. Tlf. 4583 7353.
Messeider: (HB2)(I)
 Søn: Højmesse kl. 10. 1. søn i md.: Latinsk Højmesse.
 Efter Højmessens morgenkaffe i menighedslokalet. Alle
 er velkomne.
Hverdage: Man, Tir, Tor messe kl. 8 - Ons messe kl. 7.30
 - Fre messe kl. 17 med forudgående tilbedelse fra kl. 16 -
 Lør messe kl. 11.30.

April 2003:
 Tir 01.04.: Møde i KÆK, messe kl. 11:30, derefter frokost
 i menigheds salen, hvor overbibliotekar og medlem af
 pastorrådet, Jacob Thomsen, vil fortælle om Hans Chris-
 tiansens Stheen og reformations tidens salmesang samt
 komme med eksempler på de originale melodier.
 Ons 02.: MiniKUK kl. 18.30-20 i Sct. Therese KUK-
 lokale.
 Fre 04.: Jesu-Hjerte fredag.
 Lør 05.: Bededag for præste- og ordenskald. Rosenkrans
 kl. 11, messe kl. 11.30.
 Tir 08.: Bodsandagt kl. 19.30 ved pastor Christian Noval.
 Søn 13.: Palmesøndag. Indvielse af palmevæge ved Mau-
 solekt kl. 10.
 Tor 17.: Skærtorsdag. Messe kl. 17. Familiedag kl. 17.
 Tilbedelse af det allerhelligste til kl. 23.30.
 Fre 18.: Langfredag. Læsningernes tidebøn kl. 8, Litur-
 gisk gudstjeneste kl. 15.
 Lør 19.: Påskelørdag. Påskens liturgi kl. 21. NB!
 (Tidspunktet er ændret).
 Søn 20.: Påskedag. Højmesse kl. 10.
 Man 21.: 2. påskedag. Sangmesse kl. 10.
 Tir 22.: Bibelkreds hos Connie Probst kl. 15. Tilm. df.
 3963 6382.
 Ons 23.: MiniKUK kl. 18.30-20 i Sct. Therese KUK-
 lokale.
 Lør 26.: Temalørdag kl. 14.30-16.30. Se under Sct.
 Therese Kirke.
 Søn 27.: Hvide Søndag. Børnenes første kommunion ved
 højmessens kl. 10.

15 | HOVEDSTADSOMRÅDE V

1616 KBH. V. JESU HJERTE KIRKE, Stenogade 4.
 Tlf. 3324 6580 og 3321 8588. Fax: 3325 0738.
Sognepr.: P. Gerhard Sanders SJ.
 E-mail: Stenogade@mail.dk
Andenpr.: Michael Hornbech-Madsen. Tlf. 3321 5934.
Menighedsrådsfnd.: Ruth Christophersen. Tlf. 3616 7084.
Messeider: (HA)(T)
 Man-fre: Kl. 8.15 og 17.
 Lør: Kl. 8.15. Kl. 18: Italiensk messe.
 Søn: Kl. 10 Latinsk Højmesse. Kl. 11.30 Dansk Højmesse.
 Kl. 20 Aftenmesse.
 Lejlighed til skriftemål før og eft. alle messer og eft. aftale.
April 2003:
 Søn 06.04.: Kl. 10-11.30 Religionsundervisning.
 Søn 13.04.: Palmesøndag. Kl. 10 Palmeindvielse i menig-
 heds salen, derefter procession til kirken og dansk høj-
 messe med passionslæsning efter Markus.
 Tir 15.04.: Kl. 14.30 Stenoklubben. Eftermiddagens gæst:
 biskop Hans L. Martensen.
 Tor 17.04.: Skærtorsdag: Liturgi kl. 17. Derefter tilbe-
 delse af det Helligste Sakramente indtil kl. 20.
 Fre 18.04.: Langfredag: Liturgi kl. 15 med Roskilde-
 passionen (Johannespasjonen).
 Lør 19.04.: OBS: Ingen italiensk messe kl.18!
 Påskens liturgi begynder kl. 22. Derefter kan vi øn-
 ske hinanden Glædelig Påske i menigheds salen.

Søn 20.04.: Påskedag. Søndagsmesseorden.
Man 21.04.: Påskemandag. Messe kl.8 og 10.
 Ingen senere messer.
Fre 25.04.: Bønsaften. Kl. 17 Messe efterfulgt af Sakra-
 mental tilbedelse indtil kl. 21. Vekslen mellem stilhed,
 bøn, salmer og tekstlæsning. Vær med hele tiden eller
 lig forbi en stund.
Lør 26.04.: Kl. 10-16 Retrætedag for Jesu Hjerte Menig-
 hedsråd og for alle interesserede. "Jesu Hjerte og Barm-
 hjertighedens Søndag." Sted: Jesu Hjerte Kirke og
 menigheds salen. Leder: P. August Ziggelaar S.J. Tilmel-
 ding: Tlf. 3321 8588.
Søn 27.04.: Barmhjertighedens Søndag - Hvide Søndag:
 kl. 10 dansk højmesse med børnenes Første Kommunion.
 Hver tirsdag åbnes kirken kl. 16. Efter messen kl. 17:
 rosenkransbøn.
 Fredage i fastetiden: Korsvejsandagt eft. messen kl. 17.
 Hver søndag indbyder vi til „Kirkekaffe“ efter 11.30-mes-
 sen. Kaffen - og theen - serveres i menigheds salen, ind-
 gang: Stenogade 4 B.
Religionsundervisning for sognets børn og unge: Hver før-
 ste og tredje søndag i måneden kl. 10-11.30.

2000 FRB. SANKT MARIE KIRKE, Jens Jessens Vej 5.
 Hjemmeside: www.marie.dk
Sognepr.: Jesper Fich, Marielystvej 16. Tlf. 3879 3999.
 E-mail: fich@post4.tele.dk
Kirkens kontor: Jens Jessens Vej 5. Normalt ma og fr 10-
 12. Tlf. 3871 5335. Fax: 3871 5336.
Menighedsrådsfnd.: Ivar Hoel. Tlf. 3246 1712.
Forening: Sankt Mariæ Unge Katolikker (SMUK).
 Hjemmeside: www.marie.dk/sruk
Messeider:
 Søn Hm. kl. 11.

2650 HVIDOVRE. SANKT NIKOLAJ KIRKE, Strøbyvej 2
Sognepr.: Wladyslaw Zdunek, C.s.s.R. Tlf. 3678 2790.
 Træffes tir, fre, lør 9-12, tor 16-18; ellers kun efter aftale.
 Fax: 3678 2790. Giro: 706-5590.
Menighedsrådsfnd.: Jørgen Fog. Tlf. 3677 2333.
Messeider: (HA)(T)
 Søn Hm. kl.10. 1.søn i md. polsk M. kl.12; 3.søn i md.
 polsk M. kl.17.
 Lør M. kl.17 (1. lør i md. dansk/vietnamesisk).
 Hv Man- fre M. kl.8; 3.fre i md. som regel vietnamesisk
 M. kl.15.
April 2003:
 Søn d. 06.: Højmesse kl. 10. Polsk messe kl. 12.
 Søn d. 13.: Palmesøndag. Højmesse kl. 10 med palmevielse.
 Tor d. 17.: Skærtorsdag. Messe på vietnamesisk kl. 14.
 Højmesse på dansk kl. 17. Derefter tilbedelse.
 Fre d. 18.: Langfredag. Gudstjeneste kl. 15. Kollekt for
 Det Hellige Land. Faste- og abstinensdag.
 Lør d. 19.: Påskevigilie og messe kl. 20. Efter messen
 påskeagape.
 Søn d. 20.: 1. Påskedag. Højmesse kl. 10. Polsk messe kl. 12.
 Man d. 21.: 2. Påskedag. Højmesse kl. 10.

16 | HOVEDSTADSOMRÅDE N

2200 KBH. N. SAKRAMENTSKIRKEN, Nørrebrogade 27.
Sognepræst: Reinhold Sagner, Nørrebrogade 27 C. Tlf.
 3535 6825. Træffes på kirkens kontor ma-to kl.9-10.30,
 bedst efter aftale. Fax: 3536 6430.
Giro: 804-6638.
Hospitalspr.: Jørgen Erichsen træffes bedst på tlf. 3961
 1919 hverdage 8-9. Ved akutte tilfælde er man velkom-
 men til at ringe til enhver tid.
Menighedsrådsfnd.: Conni Nelstrøm. Tlf. 3641 4910.
Messeider: (HB2)(T)
 Søn: Højmesse kl.10. Engelsk messe kl.18. Arabisk messe
 1. Søn i md. kl.16.
 Lør: Fransk messe 1. og 3.Lør i md kl.17.45.
 Hverdage: Messe eller Ordets Gudstjeneste: Man
 kl.17.30; Tir-Tor kl.11.
 Ons: Engelsk messe kl. 17.

17 | HOVEDSTADSOMRÅDE K

1260 KBH. K. SANKT ANSGARS DOMKIRKE, Bredgade 64.
Sognepr.: Dietrich Timmermann. Tlf. 3313 3762, 10-12
 undt. ma og to.
Andenpr.: Christian Noval. Tlf. 3313 3762.
Andenpr.: David Vincent Nielsen. Tlf. 3313 5583.
Andenpr.: Josef Nguyen Quang. Tlf. 3316 2966.
Kirkens kontor: Tlf. 3313 3762, ma, ti, to og fr 10-15.
 Ons eft. aftale.
 Fax: 3332 1049. E-mail: sanktansgar@vip.cybercity.dk
Giro: 642-5305.
Menighedsrådsfnd.: Andreas Rude. Tlf. 3535 0356.
Messeider: (HB2)(T)
 Søn: Messe kl.8. Højmesse kl.10 (1. og 3.Søn i md. m.
 gregoriansk sang) Vesper kl. 17.
 Lør: Messe kl.17. Hverdag undt. Lør Messe kl.8, Tir og
 Tor desuden kl.16.30.
April 2003:
 Fre. 4. kl. 16.30 Jesu Hjerte Messe med efterfølgende
 tilbedelse indtil kl. 18.00
 Lør. 5. kl. 17.00 Aftenmesse
 Søn. 6. Kl. 8.00 Messe. Kl. 10.00 Højmesse (gregoriansk
 sang)
 Lør. 12. Kl. 17.00 Aftenmesse
 Søn. 13. Palmesøndag. Kl. 8.00 Messe. Kl. 10.00
 Pontifikalmesse med palmeindvielse og procession.
 Tir. 15. kl. 17.00 Oliemessen. Pontifikalmesse med bis-
 kop Kozon og bispedømmets præster. Indvielse af de
 hellige olier.
 Skærtorsdag kl. 17.00 Pontifikalmesse med biskop
 Kozon. Kirken vil være åben for tilbedelse indtil kl. 24.00
 Langfredag kl. 15.00 Langfredagsliturgi
 Påskelørdag kl. 21.30 Påskevigilien begynder.
 Påskedag d. 20. kl. 10.00 Pontifikalmesse med biskop
 Kozon. (Bemærk at der ikke er messe kl. 8.00!)
 Man. 21. Messe kl. 10.00
 Ons. 23. KÆK møde kl. 14.30, derefter messe kl. 16.30
 Lør 26. kl. 17.00 Aftenmesse
 Søn. 27. Kl. 8.00 Messe. Kl. 10.00 Højmesse med børne-
 nes første hellige kommunion

Tir. 29. kl. 17.00 Pontifikalmesse i anledning af 50-års-
 dagen for oprettelsen af bispedømmet København.

18 | AMAGER

2300 KBH. S. SANKT ANNÆ KIRKE,
 Dronning Elisabeths Allé 3.
Sognepræst: Jerzy Gorowski C.Ss.R. Tlf. 3286 0724.
 E-mail: j.gorowski@mail.dk
Præst for filippinerne: Patrick Sheils C.Ss.R. Tlf. 3286
 0729 eller 2084 8084.
Præst for polakker: Julian Bodnar C.Ss.R. Tlf. 3286 0725.
Kirkekont.: Hans Bogbinders Allé 2, tir-fre 10-12; tor-
 tillige 17-18. Tlf.3258 4102. Fax: 3286 0738. E-mail:
 sct.annae.kirke@image.dk
Giro: 815-3442.
Menighedsrådsfnd.: Peder Schramm. Tlf. 3295 0074.
Messeider: (HA)(T)
 Søn: Messe kl.8.30. Højmesse kl.10. Polsk messe kl.12.
 Engelsk messe kl.17.
 Lør: Engelsk messe kl.17.
Hverdage: Man kl.8; Tir kl.17 messe med vesper; Ons
 kl.8 messe med laudes; Tor kl.8 og kl.19 novene til Ma-
 ria. Moderen af den Stedseverende Hjælp med efterføl-
 gende messe; Fre kl.8. Hver 1.Fre kl.19 messe derefter vågenat;
 Lør kl.8 messe med laudes.
 Lejlighed til skriftemål efter aftale.

April 2003:
 To d. 3: Møde i aktivitetsgruppen kl. 13-18.
 Kl. 18-19 lejlighed til skrifte; ellers efter aftale med præ-
 sten. Kl. 19 korsvejsandagt og messe.
 Lø d. 5: Kl. 14 Retrætedagen begynder.
 Sød d. 6: Familiemesse kl. 10.
 Ti d. 8: Møde i Bikuben (børneklub) kl. 14-16.30.
 Ons d. 9: Møde i Onsdagsklubben kl. 14.30. Påske-
 meditation v/p. Julian Bodnar. Passionsspil kl. 19.
 To d. 10: Møde i aktivitetsgruppen kl. 13-18. Kl. 18-19
 lejlighed til skrifte, ellers efter aftale med præsten.
 Sød d. 13: Palmesøndag. Højmesse kl. 10 med palmevielse
 og procession. Jesu lidelseshistorie opføres af elever fra
 Skt. Annæ Skole. Indsamling af fastebøsser med gaver
 til Caritas Danmark.
 To d. 17: Skærtorsdag. Koncelebreret messe kl. 17 og
 derefter vågenat til kl. 20.
 Fre d. 18: Langfredag. Langfredagsliturgi kl. 15. NB: Kol-
 lekt for Det hellige Land.
 Lør d. 19: Påskevigilie. Påskens liturgi kl. 20. Derefter
 reception i den lille sal.
 Sød d. 20: Herrens opstandelse. Festmesse kl. 10. Ingen
 messe kl. 8.30.
 Man d. 21: 2. påskedag. Messe kl. 10. Ingen messe 8.30.
 On d. 23: Møde i Onsdagsklubben kl. 14.30. Hygge-
 eftermiddag.
 To d. 24: Møde i Aktivitetsgruppen kl. 13-18.
 Sød d. 27: Børnenes første hellige kommunion kl. 10. Der-
 efter reception i den store sal.
 Ti d. 29: Møde i Bikuben (børneklub) kl. 14-16.30.
 Pontifikalmesse i domkirken i anledning af bispedømmets
 50 års jubilæum. (Bredgade) kl. 17. Derefter reception.

19 | GRØNLAND

3900 NUUK. KRIST KONGE KIRKE.
Sognepr.: Paul Marx, OMI. Kutaa 1, Box 51, 3900 Nuuk
 Tlf.: 00 299 32 1275. Fax: 00 299 32 3175.
 E-mail: kristkonge@greenet.gl
Messeider:
 Søn kl. 10.00 Man, tir og tor: Kl. 18,00
 Ons: Kl. 18,00 messe efterfulgt af en times tilbedelse
 Fre: Kl. 18,00 hos Jesu Små Søstre, Blok 9, 213.
 Lør: Kl. 11,00.

Fejring af bodens sakramente: Efter aftale
Sammenkomster: Efter søndags og onsdags liturgier
OBS: Messeider gælder kun når der er en præst i Nuuk.
 Når der ikke er en præst finder ordets liturgi med
 kommuniensuddeling sted:
 Søn kl.10.00 Ons kl.18.30
 Fre kl.18.00 hos Jesu Små Søstre, Blok 9, 213
 Fra ons d.14.marts indtil ons d. 23. april er p.Marcin
 Kopec,omi i Nuuk.
Den stille Uge og Påsken:
 Palmesøndag, den 13.april: Eukaristien med procession
 kl. 10. Vi begynder i stuen.
 Skærtorsdag, den 17.april: Eukaristien kl.17 med tilbe-
 delse.
 Langfredag, den 18.april: Liturgien kl. 15 med hyldning
 af korset indtil kl. 18.
 Påskelørdag, den 19.april: Påskens liturgi kl. 23.
 Påskesøndag, den 20.april: Eukaristien kl. 11.
 2.påskedag, den 21.april: Eukaristien kl. 10.
 Sammenkomster: Efter tilbedelsen Skærtorsdag og efter
 Påskens liturgi.

20 | FÆRØERNE

FO 100 TØRSHAVN. MARIUKIRKJAN, Mariugøta 4.
Sognepræst: August Ziggelaar SJ, Stenogade 4 A, 1616
 København V. Tlf. 3321 8588. Fax: 3325 0738.
Kirken: Tlf./Fax: 00 298 31 0380.
 E-mail: sktmaria@post.olivant.fo
Præstegården: Mariugøta 10. Tlf. 00-298 31 1779.
Diakon: Christian Gabrielsen, Tradargøta 16, 160 Argir.
 Tlf. 00-298 31 0653. E-mail: gabriel@post.olivant.fo
Menighedsrådsfnd.: Sr. Marisa Spiteri Cremona f.m.m.
Messeider: (HC2)(I)
 Søn: Højmesse kl.11.

NB: DE NDL. NB til orientering fra sognene i KØBENH. (01-31 05 2003)
 er mandag den 7. april 2003 kl. 16.00
 Vær på vagt i overholdelse af den dato!
 Indtægter til orientering fra Sognene skal IKKE sendes til
 redaktionen på Vesterbrogade, men til email adressen
 ce@katolsk.dk eller Katolsk Bispekontor, Bredgade 69 A,
 1260 København K. mærket „SogneNY“

Liturgisk kalender 1.-30. april 2003

April 2003

viol. Tirsdag i 4. uge i fasten. (IV Ps).
Faste pf.
 L.: Ez 47,1-9.12. Ev.: Joh 5,1-3.5-16.

viol. Onsdag i 4. uge i fasten. (IV Ps).
Faste pf.
 L.: Es 49,8-15. Ev.: Joh 5,17-30.
(Frans af Paola, eneboer, (†1507), kan ihukommes.)

viol. Torsdag i 4. uge i fasten. (IV Ps).
Faste pf.
 L.: 2 Mos 32,7-14. Ev.: Joh 5,31-47.

viol. Fredag i 4. uge i fasten. (IV Ps).
Faste pf.
 L.: Visd. 2,1a.12-22. Ev.: Joh 7,1-2.10.25-30.
(Isidor, biskop og kirkelærer, (†636), kan ihukommes.)

viol. Lørdag i 4. uge i fasten. (IV Ps).
Faste pf.
 L.: Jer 11,18-20. Ev.: Joh 7,40-53.
*Bededag for præste- og ordenskald.
 (Vincent Ferrer, præst, (†1409), kan ihukommes.)*

viol. 5. SØNDAG I FASTEN. (I Ps).
Cr. Faste pf.
 1.L.: Jer 31,31-34;
 V.: Sl 51,3-4.12-13.14-15.
 R: Skab mig, o Gud, et rent hjerte.
 2.L.: Hebr 5,7-9.
 Ev.: Joh 12,20-33.
Til fremme af dåbskatekesen kan man vælge A-årets læsninger. I så tilfælde bedes også den særlige præfation.

viol. Mandag i 5. uge i fasten. (I Ps).
Pass. pf. I.
 L.: Dan I(13),1-9.15-17.19-30.33-62 el. I(13),1-3.41c-62.
 Ev.: Joh 8,1-11.
*I 5. uge i fasten kan man på en af hverdagene til fremme af dåbskatekesen vælge at læse A-årets tekster til 3. søndag i fasten. I så tilfælde bedes også den særlige præfation.
 (Johannes Baptista de la Salle, præst, (†1719), kan ihukommes.)*

viol. Tirsdag i 5. uge i fasten. (I Ps).
Pass. pf. I.
 L.: 4 Mos 21,4-9. Ev.: Joh 8,21-30.

viol. Onsdag i 5. uge i fasten. (I Ps).
Pass. pf. I.
 L.: Dan 3,14-21; IV26; 3,24-25.28. Ev.: Joh 8,31-42.

viol. Torsdag i 5. uge i fasten. (I Ps).
Pass. pf. I.
 L.: 1 Mos 17,3-9. Ev.: Joh 8,51-59.

viol. Fredag i 5. uge i fasten. (I Ps).
Pass. pf. I.
 L.: Jer 20,10-13. Ev.: Joh 10,31-42.
(Stanislaus, biskop og martyr, (†1079), kan ihukommes.)

12. **viol.** Lørdag i 5. uge i fasten. (I Ps).
Pass. pf. I.
 L.: Ez 37,21-28. Ev.: Joh 11,45-56.

13. **rød.** PALMESØNDAG. (II Ps).
Cr. Særl. pf.
Palmeprocessionen:
 Ev.: Mark 11,1-10 eller Joh 12,12-16.
Messen:
 1.L.: Es 50,4-7;
 V.: Sl 22,8-9.17-18a.19-20.23-24.
 R: Min Gud, min Gud, hvorfor har du forladt mig?
 2.L.: Fil 2,6-11.
 Ev.: Mark 14,1-15,47 eller 15,1-39.

14. **viol.** MANDAG I DEN STILLE UGE. (II Ps).
Pass. pf. II.
 L.: Es 42,1-7. Ev.: Joh 12,1-11.

15. **viol.** TIRSDAG I DEN STILLE UGE. (II Ps).
Pass. pf. II.
 L.: Es 49,1-6. Ev.: Joh 13,21-33.36-38.
*I Domkirken: hvid. Fornylse af præsteløfterne, indvielse af de hellige olier.
 Gl. Særl. pf.
 1.L.: Es 61,1-3a.6a.8b-9
 V.: Sl 89,21-22.25+27.
 R: Om din nåde, Herre, vil jeg evigt synge.
 2.L.: Åb 1,5-8
 Ev.: Luk 4,16-21.*

16. **viol.** ONSDAG I DEN STILLE UGE. (II Ps).
Pass. pf. II.
 L.: Es 50,4-9a. Ev.: Matt 26,14-25.

17. **Skærtorsdag**
Fastetiden afsluttes efter non inden aftenmessen.

PÅSKEHØJTIDEN

17. **hvid.** SKÆRTORS DAG AFTEN
**Påskehøjtiden indledes med aftenmessen, som træder i stedet for vesper, og varer til og med 1. påskedags 2. vesper.
 Gl. Euk. pf. I.**
 1.L.: 2 Mos 12,1-8.11-14;
 V.: Sl 116,12-13.15-16bc.17-18.
 R: Velsignelsens kalk er fællesskab om Kristi blod.
 2.L.: 1 Kor 11,23-26.
 Ev.: Joh 13,1-15.

18. **rød.** LANGFREDAG
 1.L.: Es 52,13-53,12;
 V.: Sl 31,2+6.12-13.15-16.17+25.
 R: Fader! i dine hænder betror jeg min ånd.
 2.L.: Hebr. 4,14-16; 5,7-9.
 Ev.: Joh 18,1-19,42.
**Faste- og abstinensdag.
 Kollekt til Det Hellige Land.**

19. **viol.** PÅSKELØRDAG

PÅSKETIDEN

19. **Aften: hvid.** PÅSKEVIGILIE. (h).
Gl. Påskens pf. I. Til bortsendelse og svar tilføjes: Halleluja! Halleluja!
Af det Gamle Testaments læsninger skal læses mindst 3. GT:
 1: 1 Mos 1,1-2,2 eller 1,1.26-31a.
 2: 1 Mos 22,1-18 eller 22,1-2.9a.10-13.15-18.
 3: 2 Mos 14,15-15,1 (obligatorisk).
 4: Es 54,5-14.
 5: Es 55,1-11.
 6: Bar 3,9-15.32-4,4.
 7: Ez 36,16-28.
 NT: Rom 6,3-11;
 V.: Sl 118,1-2.16ab-17.22-23.
 R: Halleluja! Halleluja! Halleluja!
 Ev.: Mark 16,1-8.

20. **hvid.** PÅSKEDAG. HERRENS OPSTANDELSE. (h).
Gl. Sekvens. Cr. Påskens pf. I. Til bortsendelse og svar tilføjes: Halleluja! Halleluja!
 1.L.: ApG 10,34a.37-43;
 V.: Sl 118,1-2.16ab-17.22-23.
 R: Denne er dagen, som Herren har gjort, lad os juble og glæde os på den.
 Eller: Halleluja! Halleluja! Halleluja!
 2.L.: Kol 3,1-4 eller: 1 Kor 5,6b-8.
 Ev.: Joh 20,1-9 eller: Mark 16,1-8.
Påskedags aften kan læses:
 Ev.: Luk 24,13-35.

21. **hvid.** MANDAG I PÅSKEUGEN.
Gl. Evt. sekvens. Påskepf. I. Til bortsendelse og svar tilføjes: Halleluja! Halleluja!
 L.: ApG 2,14.22-32;
 V.: Sl 16,1-2a+5.7-8.9-10.11.
 R: Vogt mig, Gud, thi jeg lider på dig.
 Eller: Halleluja!
 Ev.: Matt 28,8-15.

22. **hvid.** TIRSDAG I PÅSKEUGEN.
Gl. Evt. sekvens. Påskepf. I. Til bortsendelse og svar tilføjes: Halleluja! Halleluja!
 L.: ApG 2,36-41;
 V.: Sl 33,4-5.18-19.20+22.
 R: Jorden er fuld af Herrens miskundhed.
 Eller: Halleluja!
 Ev.: Joh 20,11-18.

23. **hvid.** ONSDAG I PÅSKEUGEN.
Gl. Evt. sekvens. Påskepf. I. Til bortsendelse og svar tilføjes: Halleluja! Halleluja!
 L.: ApG 3,1-10;
 V.: Sl 105,1-2.3-4.6-7.8-9.
 R: Jeres hjerte glæde sig, I, som søger Herren.
 Eller: Halleluja!
 Ev.: Luk 24,13-35.

24. **hvid.** TORSDAG I PÅSKEUGEN.
Gl. Evt. sekvens. Påskepf. I. Til bortsendelse og svar tilføjes: Halleluja! Halleluja!
 L.: ApG 3,11-26;
 V.: Sl 8,2a+5.6-7.8-9.
 R: Herre, vor Herre, hvor herligt er dit navn på den vide jord.
 Eller: Halleluja!
 Ev.: Luk 24,35-48.

25. **hvid.** FREDAG I PÅSKEUGEN.
Gl. Evt. sekvens. Påskepf. I. Til bortsendelse og svar tilføjes: Halleluja! Halleluja!
 L.: ApG 4,1-12;
 V.: Sl 118,1-2+4.22-24.25-27a.
 R: Den sten, bygmestrene forkastede, er blevet hovedhjørnen.
 Eller: Halleluja!
 Ev.: Joh 21,1-14.

26. **hvid.** LØRDAG I PÅSKEUGEN.
Gl. Evt. sekvens. Påskepf. I. Til bortsendelse og svar tilføjes: Halleluja! Halleluja!
 L.: ApG 4,13-21;
 V.: Sl 118,1+14-15.16ab-18.19-21.
 R: Jeg vil takke dig, thi du bønhrte mig.
 Eller: Halleluja!
 Ev.: Mark 16,9-15.

27. **hvid.** 2. SØNDAG I PÅSKEN. (II Ps).
Gl. Evt. sekvens. Påskepf. I. Til bortsendelse og svar tilføjes: Halleluja! Halleluja!
 1.L.: ApG 4,32-35;
 V.: Sl 118,2-4.16-18.22-24.
 R: Tak Herren, thi han er god, thi hans miskundhed varer evindeligt.
 Eller: Halleluja!
 2.L.: 1 Joh 5,1-6.
 Ev.: Joh 20,19-31.

28. **hvid.** Mandag i 2. uge i påsken. (II Ps).
 Eller **rød.** Peter Chanel, præst og martyr, (†1841).
 Eller **hvid.** Louis Maria Grignon de Montfort, præst (†1716).
Påskepf.
 L.: ApG 4,23-31. Ev.: Joh 3,1-8.

29. **hvid.** Tirsdag. KATARINA AF SIENA, jomfru og kirkelærer, værnehelgen for Europa, (†1380) (f). (II Ps).
Gl. Helg. pf.
 L.: 1 Joh 1,5-2,2;
 V.: Sl 103,1-2.3-4.8-9.13-14.17-18a.
 R: Min sjæl, pris Herren.
 Ev.: Matt 11,25-30.
50-årsdagen for oprettelsen af bispedømmet København.

30. **hvid.** Onsdag i 2. uge i påsken. (II Ps).
 Eller **hvid.** Pius V, pave, (†1572).
Påskepf.
 L.: ApG 5,17-26. Ev.: Joh 3,16-21.

Ikoner, exercitier og von Galen på Niels Steensens Bibliotek

Af Lisbeth Rütz

Angela Heuser: Ikonmalerei heute

Angela Heuser, der selv maler ikoner og har afholdt talrige kurser i ikonmaling, gennemgår i denne bog ikonen som kunsthåndværk og den teologi, der ligger bagved.

Hun forklarer bl.a., hvilke regler traditionen opstiller for ikonens form, opdelingen af dens billedflade, brugen af farver, og hvordan disse kombineres.

Den historiske udvikling, der ligger bag ikonmotivene og deres forskellige udformning, forklares indgående.

Trin for trin gennemgås, hvordan en ikon bliver til lige fra valg af træ og pensler og fremstilling af temperafarver til reglerne for, hvordan de forskellige farver anvendes. Der redegøres ligeledes for de konventioner, ikonmalerne følger for afbildningen af mennesker, dyr og naturelementer.

Bigest i bogen er der et register med oversættelse fra græsk og oldkirkeslavisk af de hyppigst forekommende indskrifter på ikonerne.

Denne bog regnes for et standardværk inden for sit emne og kan anbefales både til den, der selv vil male en ikon, og den, der vil fordybe sig i ikonmalingens teknikker og traditioner.

Franz Jalics: Kontemplative Exerzitien

Den ungarske jesuit Franz Jalics har mange års erfaring som exercitieleder.

Han betegner selv sin bog som en praktisk øvelsesbog skrevet for folk, der søger vejledning i, hvordan man lever et kontemplativt liv. Det er en af bogens pointer, at det kontemplative menneske i modsætning til, hvad man ellers skulle tro, er mere aktivt og effektivt end det ikke-kontemplative, fordi det bedre er i stand til at bære hverdagens byrder.

Bogen har en meget klar og pædagogisk opbygning, idet den er opdelt i 10 exercitiedage med hvert sit tema. Hver dag har anvisninger for, hvordan man kan meditere over dagens tema, og slutter med cases, hvor exercitiedeltagere fortæller om de erfaringer, de har gjort med dagens tema.

Bogen er udtryk for en meget praktisk og jordnær spiritualitet, der tager udgangspunkt i hverdagslivet, og mange læsere vil uden tvivl nikke genkendende til mange af dens iagttagelser.

Günter Beaugrand: Kardinal von Galen - der Löwe von Münster

Clemens August von Galen var biskop af Münster fra 1933-1946 og kardinal fra 1945. Han udviste stort personligt mod ved i sine prædikener åbent at protestere mod Gestapos voldsmetoder og eutanasi-programmerne, der kostede mange evnesvage og sindslidende livet.

Uddrag af hans prædikener blev kendt over hele Tyskland og fik bl.a. stor betydning for modstandsgruppen "Die weiße Rose".

Von Galen kom efter krigens afslutning i konflikt med de Allierede, fordi han protesterede mod fordrivningen af tysktalende fra Østeuropa. Bogen, der er forsynet med mange historiske fotos, giver et både dramatisk og spændende indblik i Nazi-

Kardinal von Galen.

tysklands historie og viser, at der i en meget mørk tid trods alt var mennesker, som havde mod til at protestere.

Lånere uden for Storkøbenhavn kan låne disse bøger gennem deres lokale bibliotek.

P. Piet Reijnders SJ er død

Den 21. marts ville vi fejre p. Reijnders 80. fødselsdag. Det skulle ske i den katolske kirke, Århus, ved en messe, kl. 19 og ved en reception i sognegården bagefter.

Men Vorherre havde andre planer med ham. Den 18. marts døde han som følge af hjertesvigt, da han var stået op tidligt om morgenen for at blive bragt til en lunge-undersøgelse på Kommunehospitalet.

P. Reijnders blev født den 21. marts 1923 i Heerlen i Holland og indtrådte i Jesuiterordenen i 1942.

Efter to års noviciat læste han filosofi i Holland og Frankrig, teologi i Maastricht til 1959. Mellem filosofi- og teologistudiet blev han cand.mag i fransk og latin på Københavns Universitet.

Efter sin præstevieelse den 22. august 1958 i Maastricht og endnu et teologisk år blev han præst og lærer ved

Niels Steensens Gymnasium i København. Mange husker ham som en meget afholdt lærer, og i jesuiternes kommunitet var han "minister" (ansvarlig "for indre anliggender").

Hans aktive liv var ikke forbi med pensionering som lærer. Med et løfte om at kunne tilbringe et roligt otium flyttede han gerne til Århus i 1989. Han anede ikke, at der var brug for ham i Århus - igen som minister, men også som sjælesørger og præst især ved Skt. Mikæls kirke i Pindstrup og ved Skt. Ansgars kapel i Odder.

Først en længere sygdomsperiode satte en stopper for hans pastorale arbejde og - hans næsten daglige svømning og at save brænde til hans venner! Han sørgede dog stadig for sine medbrødre i Århus kommunitet.

Vi har holdt meget af ham og er meget taknem-

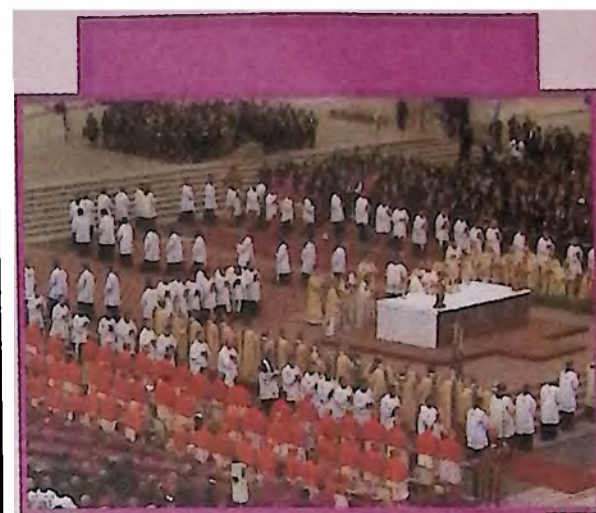
Pater Piet Reijnders SJ er død.

melige for hans "moderlige" omsorg for os.

Det skulle blive til et "Hjertelig til lykke" med hans runde fødselsdag: 80 år! Men det blev til en ne-

krolog. Herren give ham den evige hvile. Hans dødsdag er nu hans fødseldag!

P. Adolf Meister SJ, sogneprest

Bønnens apostolat

April

- At de, som er blevet betroet et ansvar i Kirken, må være et lysende eksempel på et liv i stadig lydighed overfor Helligåndens ledelse.

- At gejstlighed, lægfolk og ordensfolk som arbejder på missionsmarken, må vise det universelle kald til hellighed.

At give åndelig omsorg for døende forandrer også én selv

Af Eva Maria Nielsen

Da jeg så Lydia første gang, vidste jeg ikke, hvilken betydning hun ville få for mit liv.

Lydia var indlagt på sygehuset til en rutinebehandling, efter at hun havde haft besvær med fordøjelsen og medfølgende væggtab; men ingen anede på det tidspunkt, hvor alvorligt syg hun var.

Vi talte om bøger, fordi hun lige havde hentet en stak bøger på sygehusbiblioteket. Og på trods af aldersforskellen - hun var omkring 50 og jeg sidst i tyverne - var vi på samme bølgelængde.

Åndelig omsorg et nøgleord

Jeg var på det tidspunkt sjælesørger på et katolsk sygehus og indgik i et team bestående af sjælesørgere fra forskellige konfessioner og socialrådgivere. Min opgave var at yde åndelig omsorg til syge og døende, disses pårørende samt personalet på min afdeling, for så vidt det ønskedes, og der fandtes et reelt behov.

Åndelig omsorg var et nøgleord i dette sygehus' selvforståelse, og de fleste læger inddrog sjælesørgerens kompetencer på en naturlig og enkel måde i helbredelsesprocessen. Dermed var der skabt et klima, hvor der måtte og kun-

ne stilles eksistentielle spørgsmål.

Næste gang jeg så Lydia, var hun indlagt på ny, fordi hendes tilstand var blevet forværret.

Kort efter fik hun diagnosen kræft. Hendes verden brød sammen. Hun var blevet overrumplet midt i livet og følte sig slet ikke parat til at tage afsked. Der var endnu et hav af urealiserede drømme. Vi talte sammen; men nu var samtalen ikke længere uforpligtende. Samtalen viste hendes afmagt over diagnosen. Selv om hun ønskede at kæmpe mod den usynlige fjende, havde hun allerede tabt, fordi hendes krop var fyldt med metastaser. Lægerne gav hende ikke megen tid.

Vi talte om smerte - og glæde

Der var et reelt behov for at sætte ord på hendes følelser, tale om de drømme, hun stadigvæk havde, og som nu var ved at briste og smuldre som sand mellem hendes fingre. Hun kunne ikke længere forvente at blive gammel sammen med den mand, hun var knyttet til, og som hun havde villet rejse sammen med. De to var usædvanligt tæt knyttet sammen.

I denne tid var det vigtigt at vise empati (indfølelse) og lægge øre til Lydias behov. Vi talte om, hvad det betød for hende, at hun

ikke kunne opfylde de ønsker, hun stadigvæk havde. Vi talte om smerten ved at miste og - ikke mindst - om den glæde og kærlighed, hun havde oplevet i sit liv, og som havde beriget hendes liv og hverdag så meget. Pendulet af følelserne svingede fra håb til fortvivelse, fra accept til afvisning og vrede.

Som sjælesørger var det ikke min opgave at "(for)trøste" hende, men at give hende mulighed for at rette sine følelser mod Gud, som er nær også i smerten, men som også kan tåle, at vi klager, skrider og græder, - og stadigvæk holder af og om os.

Kæmpeskridt mod døden

Sidst på efteråret talte jeg med Lydias mand, og han fortalte, at de nu vidste, at der ikke var megen tid tilbage. Derfor havde han taget orlov fra sit arbejde, så at de kunne tilbringe den resterende tid sammen. Indlæggelserne blev hyppigere, behandlingerne begrænsede sig mere og mere til smertebehandling, kræfterne tog af, og til sidst kunne hun ikke engang læse bøger længere på grund af koncentrationsvanskeligheder. Tiden til døden var kommet med kæmpeskridt.

Når man drager omsorg for et døende menneske, forbliver man

ikke upåvirket. Den syges situation bevirker, at man stilles ansigt til ansigt med ens egen holdning til livet og konfronteres med egen dødelighed. Derudover må sjælesørgeren ikke lægge sine egne behov ind i omsorgen, men forblive professionel. Selv som sjælesørger kan man dog komme ud for sorg, når et menneske, som man har vejledt, dør.

Jeg tog afsked

En dag, da Lydia allerede var i koma, var jeg på afdelingen og tog afsked med hende ved at gå ind på værelset, tage hendes hånd og sige farvel. Jeg sagde tak for de timer, vi havde haft sammen, og for alt det, hun havde beriget mig med. For mig var det afslutningen på en fælles rejse - og jeg forlod værelset med vemod, for også jeg kunne godt have tænkt mig, at jeg havde haft mere tid med det vidunderlige menneske, som Lydia var.

Julen kom, og Lydia døde. Begravelsen foregik i en lille kreds, og efter nytår tog hverdagen med andre patienter fat i mig. Hun var ikke glemt. Det var første gang, at jeg gennemgik en sorgproces på grund af en patient, jeg havde haft omsorg for indtil døden. Det var ikke let, for det er en sorg, som man sjældent har mulighed for at udtrykke.

En dag stod jeg uden for sygehuset og ventede på kørelejlighed. Da stod pludselig Lydias mand foran mig og sagde: "Jeg har en gave til dig. Lydia bad mig om at købe et silkehalstørklæde til dig. Hun sagde, at du ofte gik med grønt eller brunt tøj, og at jeg skulle købe noget, der kunne kombineres med det. Hun ønskede, at jeg skulle give det til dig, efter at hun var død."

Åndelig omsorg forandrer

Jeg var glad, taknemlig, overrasket og - mundlam. Jeg fik ikke sagt det, jeg egentlig ville sige.

Her havde et døende menneske haft øje og omsorg for mig.

Åndelig omsorg er nødvendig. Når mennesker kommer ud i kriser, stiller de ofte eksistentielle spørgsmål, som de gerne vil kunne give udtryk for over for et andet menneske. Men åndelig omsorg forandrer ikke alene den syge/døende. Åndelig omsorg forandrer også omsorgspersonen.

Vil du læse mere om åndelig omsorg for døende, kan Etisk Råds hæfte med samme titel anbefales. Kan findes på internet på adressen www.etiskraad.dk eller bestilles hos rådets sekretariat, Ravnsborggade 4, 2200 København N, telefon 35 37 58 33.

Kirken og musikken

Peter Ryoms Kirkemusikleksikon giver gode muligheder for at fordybe sig i både liturgi og kirkemusikhistorie

Af Ph.d-stipendiat Eva Rungwald

risk redegørelse, derefter et afsnit om enstemmige melodier, og endelig et afsnit om flerstemmige udsættelser.

Bag i bogen findes messens faste led på latin-dansk, opsat side om side, efterfulgt af Requiemsmessen efter romersk ritus 1570-1969, ordnet på samme måde. Herefter følger andre latinske tekster med oversættelse. Dette så nyttige afsnit kunne man have ønsket udvidet med endnu flere tekster, f.eks. klassiske hits som 'Panis angelicus' og 'Ave verum'.

I slutningen af bogen findes et fyldigt opslagsregister med artikelnavne, komponistnavne, musikalske termer, historiske personer, og værknavne. Dette er en kvalitet, som man alt for ofte må savne i danske fagbøger.

En del artikler har teologisk vinkling, og denne er mere katolsk, end jeg ville forvente i et leksikon udgivet i en protestantisk kulturkreds. Jeg tænker især på artiklen 'Requiem', hvor vi præsenteres for et i øvrigt udmærket afsnit om katolsk opstandelse, og artiklen 'Dies Irae' der indeholder et forsvar for Det andet Vatikankoncil af skaffelse af sekvensen 'Dies irae' i begravelsesliturgien.

Og så vil Ryom omvende os med

hensyn til brug af visse begreber - for eksempel ordet "renæssancen", der i værker som Politikens og Gads Musikhistorie bruges som betegnelse for perioden ca. 1430-1600, men som hos Ryom konsekvent omtales som "humanisme" med renaissance i parentes.

Fri for mindre nøjagtigheder er bogen ikke: I artiklen 'Alleluia' kan man læse, at Alleluia ikke synges i faste- og adventstiden. Dette ville være korrekt, hvis det var Gloria, der var tale om, men Alleluia synges faktisk i adventstiden.

Kirkemusikalsk Leksikon skal fremhæves for flere gode lister. Her må nævnes: Johann Sebastian Bachs kantater konkordans mellem udvalgte tyske og danske koralmelodier (med andre ord: En oversigt over tyske salmemelodier sammenholdt med tilsvarende danske), Bachs orgelkoraler samt danske og udenlandske orgelkomponister i kronologisk rækkefølge med fødsels- og dødsår. Skulle man ønske en liste mere, kunne det være Davids salmer alfabetisk ordnet efter latinsk titel med nummer og dansk navn. I det hele taget havde det været dejligt om alle latinske titler konsekvent var anført med dansk oversættelse! Hvad angår nummerangivelsen af Davidssalmer i leksikonet, er denne anskueliggjort ved, at Ryom angiver den latinske bibel Vulgatas nummerering, og om nødvendigt udstyrer dette tal med et lille plustegn. Det får en til, at huske, hvornår der skal lægges en til for at få det rette nummer i Den danske

Bibel, der jo følger nummerering- en fra Den hebraiske Bibel.

Ud over at være et godt opslagsværk til kirkemusikalske begreber byder Ryoms bog på gode muligheder for at fordybe sig i liturgi og kirkemusikhistorie. Her er inspiration for kirkemusikere, der savner repertoire til en bestemt liturgisk anledning, og ideer til dem

der står foran CD-anskaffelser, med andre ord: Organister, teologer og amatører af kirkemusik og liturgi må anskaffe denne bog.

Peter Ryom
Kirkemusikleksikon
Christian Ejlers' Forlag 2002
Antal sider: 222
Pris: 300 kroner

At gå Via Dolorosa sammen med Jesus

Af Eva Maria Nielsen

Fromme pilgrimme gik i Jerusalem i bogstavelig forstand i Jesu fodspor, når de bedende og mediterende vandrede på Via Dolorosa. At se og gå den vej, som Jesus gik lige før sin korsfæstelse, var og er et forsøg på at leve sig ind i det, der skete dengang, og gøre det nærværende: Nogles hån og ligegyldighed, andres medlidenhed og forsøg på at hjælpe og Jesu ensomhed i hoben. At følge Jesu vej til Golgata og erfare hans kærlighed vakte og vækker den dag i dag håb, glæde, taknemlighed og medlidenhed i menneskers hjerter.

Siden 1400-tallet er korsvejen kendt, men først i 1731 fik den sin endelige form med 14 stationer rækkende fra Jesu arrestation, dommen og helt hen til korsfæstelsen. Ofte tilføjes en 15. station, nemlig opstandelsen.

Det gør denne korsvej også, og det er

glædeligt. For kirkens forkyndelse af Jesu lidelse og død går altid hånd i hånd med dens forkyndelse af det, Gud har gjort for og ved Jesus. Korsfæstelsen er ikke det sidste ord, men åbningen til opstandelsen. I opstandelsen siger Gud "ja" til det, Jesu stod for, og derved får vi del i Guds liv.

Sebastian Olden-Jørgensen ridser i sit forord de historiske og teologiske forudsætninger for denne andagtsform op.

Opbygningen af de enkelte stationer følger det samme mønster: Efter tilbedelsen og lovprisningen af det, Jesus har gjort for os, forkyndes Guds Ord. Guds Ord har en rensende kraft og er allerede en bodsritus, som forbereder vore hjerter til at tage imod Jesu gave. Efterfølgende slår en lille meditation over den pågældende station bro til vor verden i dag, og den bibelske tekst aktualiseres. For det, Jesus selv har levet, den vej, han er gået, bør blive vor vej - for han er vejen, sandheden og livet (jf. Joh 14,6).

Hver station afsluttes med forbønner. Jesus døde ikke for mig alene, men for

hele verden. Derfor leves den kristne tro ikke i isolation, men i Kirkens fællesskab, i tjeneste for verden og i den personlige omvendelse.

De smukke illustrationer af Bo Emrik Pepke indbyder til fordybelse og bøn, hvor hjertet kan tale til hjertet.

Camilla Engelby har formået at skabe ro og klarhed med et stilfuldt layoutarbejde, som peger på det væsentlige.

Bogen er i A5 format og kan kun anbefales til alle, der allerede beder korsvejen, og til dem, der vil benytte fastetiden til at indleve sig på ny i Jesu lidelse.

Korsvejen
Tekst Sebastian Olden-Jørgensen
Illustrationer Bo Emrik Pepke
Katolsk Forlag
Antal sider: 35
Pris: 90 kroner

Det sker i Bispedømmet

Marts
30. Den katolske Vor Frue Kirkes Kantori, Århus, synger i Roskilde Domkirke kl. 14.30

31. TEMAaften: Bodens Sakramente v/pastor Michael Hornbech-Madsen, kl. 19.30 i menighedssalen, Jesu Hjerter Kirke, Stenosgade 4 B, Kbh. V.

April
5. Evangelisationskole med Peter og Michelle Moran, Sion Community, London. Kl. 10.30 i Sankt Pauls Kirke, Frøgård Alle 10, Taastrup. Lovsang, seminar og vidnesbyrd. Om aftenen lovsangs- og helbredelsesmesse v/pastor Benny Blumensaat. Oplysninger. tlf.: 43 52 36 07 eller 75 12 64 02.

5. Katekeselørdag: Det gamle Testaments profeter v/pastor Niels Engelbrecht. Kl. 15.00-16.45 i menighedssalen, Bredgade 69 A, Kbh.

5. Bededag kl.10.30-17.00, Rosenkrans, tilbedelse, skriftemål, voksenkatekese. Sankt Kjelds Kirke, Sankt Leonisgade 12, Viborg

5.-6. DKKF-weekend på Lille Magleås fra lørd. kl. 12.00 til sønd. kl. 15.00. Jesu små Søstre indfører os i deres spiritualitet. Tilmelding tlf.: 33 25 93 40, 35 42 76 71 eller e-mail: rpm@meyer.dk

6. Evangelisationskole med Peter og Michelle Moran, Sion Community, London, i Sankt Nikolaj Kirke, Kirkegade 58, Esbjerg. Kl. 10.00 Messe og kl. 13.00 seminar om evangelisation og lov-

sang, vidnesbyrd m.m. Oplysninger: tlf.: 43 52 36 07 eller 75 12 64 02.

17.-20. Påskeretræte for unge (16-25 år) hos Assumptionssøstrene i Klostergaarden. Bygaden 53, Taastrup. Vi deltager sammen i Den Stille Uges liturgi: Jødisk påskemåltid, tilbedelse af Sakramentet til midnat, korsvejsandagt og fælles fejring af Kristi opstandelse. Oplysninger: 43 99 81 57.

21. Meditationsaften kl.19.30 -ca. 21.00, Sankt Joseph Søstrene, Immaculatakirken, Strandvejen 91, Kbh. Ø.

25. Sakramental tilbedelse i forlængelse af kl. 17- messen til kl. 21, Jesu Hjerter Kirke, Stenosgade, Kbh.

Tilbagevendende begivenheder:
Sognekatekese kl. 15.00-16.45 hver 1. lørdag i måneden i menighedssalen, Bredgade 69 A, Kbh. indtil d. 7. juni

Voksenkatekese Jesu Hjerter Kirke, Thorsgade 22, Randers.
2. tirsdag i hver måned. Kl. 17.00 messe og tilbedelse. Kl.18.00 fællesspisning. Derefter katekese.

Katekese for alle unge og voksne hver tirsdag og torsdag kl. 19.00 i Sankt Andreas Kirke, Kollegievej 2, Charl. Oplysninger tlf.: 23 26 73 45.

Hver fredag året rundt undtaget langfredag, andagt foran det udstillede sakramente, kl. 19.00-21.00, Sankt Laurentii Kirke, Frederiksborgvej 11, Roskilde

Salg, diverse

KATOLSK FORLAG

Billeder og meditationer

Korsvejen
Illustreret af Bo Emrik Pepke, tekst ved Sebastian Olden-Jørgensen
40 sider · kr. 90
ISBN 87-85213-66-7

En åndelig vejleder

Johannes af Korset. En åndelig vejleder
Af Grethe Livbjerg
192 sider · kr. 190
ISBN 87-85213-65-9

BESØG VORES HJEMMESIDE WWW.KATOLSKFORLAG.DK

Testamente

til fordel for Den katolske Kirke Ansgarstiftelsen

Man kan støtte Kirken ved at indsætte den som arving i sit testamente.

Ingen arveafgift
Kirken modtager det fulde beløb.

Gratis advokatbistand
Det anbefales at lade en advokat oprette testamentet. Udgifterne til salær refunderes af bispekontoret.

Lisbeth Wendt,
Katolsk Bispekontor
Bredgade 69 A, 1260 København K
Tlf. 33 11 60 80

Sankt Pauls Kirke, Taastrup

Evangelisationskolen v/ Peter og Michelle Moranden 5. april starter kl. 10.30!

Debatindlæg er velkomne i KO
Husk max. 300 ord

Lejrskolen MYRETUEN

V/Bastrup Sø, nord for Farum
Er foruden til lejrskolebrug også det ideelle sted til sammenkomster af forskellig art

F.eks.:
- runde fødselsdage
- familiefester
- seminarer m.m.

Der er 34 sengepladser, køkken med opvaskemaskine.

Bestilling: Birgit Sørensen, tlf.: 44 98 57 14

Indlæg til **Katolsk Orientering nr. 8** som udkommer den 23. april skal være redaktionen i hænde **senest den 7. april**

redaktion@ko-press.dk
Telefon: 3321 1444 Fax: 3324 4975

Stillinger

SKOLELEDER RYGAARDS SKOLE

Da skolens leder efter 25 år har valgt at gå på pension, søger vi en ny skoleleder med tiltrædelse 1. august 2003.

Rygaards Skole er en moderne kristen privatskole, der bygger på et katolsk grundlag og på værdien i gode traditioner.

Skolen er oprettet i 1909 af Assumptionssøstrene og er et tilbud til både katolske og ikke-katolske elever. Skolen har en dansk afdeling og en international engelsksproget afdeling, og den er med 700 elever fordelt på godt 65 nationaliteter, Danmarks mest internationale skole. Skolens danske afdeling omfatter 0.- 9. klassetrin samt SFO. Den internationale afdeling følger det nationale britiske pensum. Rygaards Skole er karakteriseret ved høj pædagogisk faglighed og er i god udvikling. Skolen beskæftiger 80 lærere og teknisk administrativt personale.

Bestyrelsen ønsker at ansætte en pædagogisk og økonomisk leder med en inspirerende lederstil og forventer, at du:

- har minimum 5 års relevant ledererfaring, samt beslutningsevne og -vilje koblet til en god gennemslagskraft
- har visionær tankegang om skolens pædagogiske og administrative ledelse
- har relevant pædagogisk uddannelse, og kan sikre skolens høje pædagogiske og faglige kvalitet
- har gode kommunikationsevner og prioriterer samarbejde højt
- kan stå inde for skolens kristne/katolske værdigrundlag og bidrage til, at det kan realiseres
- kan formidle skolens profil i dansk og international sammenhæng
- har flydende engelskkundskaber i tale og på skrift.

Det vil være en fordel - men ingen betingelse - om du har erfaring med eller kender andre skolesystemer. Det er væsentligt, at du ønsker og er forberedt på at erhverve indsigt i det britiske skolesystem og udbygge samarbejdet med organisationer som FAKS, ECIS og COBISSEC.

Yderligere oplysninger kan fås ved henvendelse til nuværende skoleleder **Mathias Jepsen** på telefon 3962 1053 eller på skolens hjemmeside www.rygaards.com.

Løn- og ansættelsesforhold ifølge overenskomst mellem FM og LC.

Ansøgning stiles til skolens bestyrelse og sendes til

Bestyrelsesformand Mogens Dahm
Ingeborgvej 11A 2920 Charlottenlund

Ansøgningsfrist 14. april 2002

Diverse

Katolsk Menighedspleje

Bredgade 69 A, 1260 København K.
Telefon 33 15 23 03
Postgiro 6466397
Kontoret har åbent torsdag fra kl. 14-16
Andet kan aftales på telefon 33 14 69 36

Katolsk Menighedspleje formidler bl.a. værelser til unge under uddannelse i Storkøbenhavn (ønsker De at udleje eller leje, kan De ringe på ovennævnte telefonnumre), afholder julemarked, gennemfører sommerfejre på Kiltborg for børn fra katolske menigheder og skoler, udlejer feriehuset Kiltborg ved Flørvig (reservation via kontoret).

Støt vores arbejde ved at blive medlem for et årskontingent kr 100,-.

Biskoppens kalender

April	
Uge 14-15	Rom
1-9.	
Torsdag 10.	Kl. 9.00: Messe for Pastoral-Centret, KO og Stenobutikken
Søndag 13.	Kl. 10.00: Messe i Domkirken
Uge 16	
Tirsdag 15.	Kl. 17.00: Oliemesse
Torsdag 17.	Kl. 17.00: Messe i Domkirken
Fredag 18.	Kl. 15.00: Liturgi i Domkirken
Lørdag 19.	Kl. 21.00: Liturgi i Domkirken
Søndag 29.	Kl.10.00: Højmesse i Domkirken
Uge 17	
Mandag 21.	Kl. 10.00: 1. kommunion i Skt. Andreas
Onsdag 23.	Kl. 19.00: Menighedsrådsmøde i Skt. Andreas Kirke
Lørdag 26.	Kl. 11.00: Firmelse i Åbenrå Eftm. Firmelse i Svendborg
Søndag 27.	Kl. 10.00: Firmelse i Odense Kl. 16.00: Firmelse i Tønder

Møder og arrangementer

MAGLEÅS
KURSUSCENTER

Refuglum Påskerefuglum.

Tors. d. 17.04.03 til søn. d. 20.04.03 el. man. d. 21.04.03
 Igen i år vil det være muligt at tilbringe påsken på Magleås.
 Torsdag d. 17. april kl. 14.00 åbnes dørene, og man kan blive
 til 1. eller 2. påskedag kl. 13.30. Påskens rige liturgi vil være
 dagenes hovedindhold. Desuden lægger dagene op til stilhed
 og ro, socialt samvær og dejlige spadsereture i park og skov.
 Gejstlig leder: p. Michael Bradley O.M.I.,
 Praktisk leder: Annie Rastrup
 Pris: torsdag til søndag kr. 1300,-,
 torsdag til mandag kr. 1430,-.

Familieuge "Når Gud rører os med sin finger"

Søn. d. 22.06.03 kl. 15.00 til lør. d. 28.06.03 kl. 10.00
 Lederteam: sr. Hildegard Doods, Kirsten Poulsen,
 pastor Niels Engelbrecht, Felicity Pors, Pia Kelly o.a.
 Pris kr. 1625,-. Børn 8 - 14 år kr. 870,-.
 Børn til 7 år kr. 435,-.

Højskoleuge

Emnet for årets Højskoleuge er
 "Renaissance - nybrud - kontinuitet og udfordring"
 Søn. d. 27.07.03 kl. 16.00 til lør. d. 02.08.03 kl. 09.30
 Lederteam: fhv. rektor Walter Dalland, Marianne Meyer
 og Annie Rastrup
 Pris kr. 2775,-.

Magleåsuge Litteratur, kunst, musik, rejseliv m.m.
 Man. d. 11.08.03 kl. 15.00 til søn. d. 17.08.03 kl. 13.30
 Lederteam: Annie Rastrup og Birte Jørgensen.
 Pris kr. 2375,-.

Tilmelding og øvrige oplysninger:

Sekretariatet
 Magleås Kursuscenter
 Høsterkøvej 6
 3460 Birkerød
 Tlf. 45 81 07 15 på hverdage kl. 09.00 - 15.00
 e-mail: magleaaas@magleaaas-kursuscenter.dk
 homepage:www.magleaaas-kursuscenter.dk

Påsketriduum 2003
 i Skt. Josefs Karmel

Skærtorsdag den 17. april kl. 18.00
 Langfredag den 18. april kl. 15.00
 Påskenaften den 19. april kl. 23.00
 Påskedag den 20. april kl. 10.30

***

Retræteforedrag med

p. Wilfrid Stinissen ocd

Undervejs i bønnens land
 (foredrag holdes på svensk)
 den 2-4. maj
 (fredag til søndag)

Programmet for disse dage er:

Messe kl. 9.45

1. foredrag (ca. 1 time) kl. 11.00

Pause hvor medbragt madpakke kan spises.
 Drikkevarer fås på stedet.

2. foredrag (ca. 1 time) kl. 14.00

Alle er hjerteligt velkomne!

Skt. Josefs Karmel
 Brødeskovvej 46
 3400 Hillerød
 tlf.: 48 16 18 38
 fax.: 48 16 18 58
 www.karmel.dk

Salg og service

DANSK OLIE
 KOMPAGNI A/S

Fyringsolie
 Oliefyrsservice
 Installationer
 Olievagt i
 fyringssæsonen

Rodovrevej 383, 2610 Rodovre
36 70 45 30
 - sikkerhed for varme

GLADSAXE
 BEDEMANDSFORRETNING
 SØBORG HOVEDGADE 94

Henrik Lundgren

DØGNVAGT
 39 69 86 81

Afdelinger i Skovlunde, Herlev, Farum
 og Frederikssund

*Jeg kommer gerne i Deres hjem for at træffe
 de nødvendige aftaler.*

Find Deres bedemand her

tåstrup
 bedemandforretning
 43 99 75 01
 sv.e. og b. baltzer
 køgevej 40, 2630 Taastrup

vanløse
 ligkistemagasinet
 38 71 75 01
 h. p. baltzer & søn aps
 jyllingevej 8, 2720 vanløse

www.baltzer.nu

Ved dødsfald:

*Ring og aftal et møde enten i Deres hjem eller hos os.
 Vi træffes også aften, week-end og helligdage*

Besøg den officielle
 katolske hjemmeside på
 www.katolsk.dk

Støt vores annoncører!

Thyregod & Schaumburg

Advokater
 Hammerensgade 6, 2.
 1267 København K
 Tlf.: 33 360 560

www.thyregodschaumburg.dk

Juridisk rådgivning herunder udfærdigelse af testamente m.v.

BENZONS
 BEGRAVELSES-
 FORRETNING

Ndr. Fasansvej 76
 2000 Frederiksberg F

38 34 46 01
 38 86 60 56

DØGNVAGT
 38 86 60 56

Begravelse og bisættelse ordnes smukt og rimeligt.
 Alle aftaler træffes i hjemmet.

Kastrup Begravelsesforretning

Telefon 32 55 55 55
 Døgnvagt

Bedemand Michael Riis
 Amagerbrogade 155

Dragør Begravelsesforretning · Telefon 32 53 06 29
 Taastrup Begravelsesforretning · Telefon 43 99 19 19

Hellerup
 Emdrup-Ryvang
 Bedemandforretning
 v. Lisbeth og Vagn Fondo
 Bernstorffsvej 13 A
39 62 16 50

Reference:
 Sankt Joseph Søstre
 Benediktinerinderne
 af den hellige Lioba

Murermester
Bernhardt
Christiansen

Solbærvej 8, 8471 Sabro
 Tlf.: 86 94 82 10
 Biltlf.: 24 65 71 31

Murermester
Holger Nielsen

Rådhusstræde 7, 4-2
 8900 Randers
 Tlf.: 86 40 61 92
 Brolægning-beton-flise
 terrasser-indkørsel

Victor Nielsen

Stenhuggeri og
 Monumentforretning
 v/ stenhuggermester Mohr
 Vestre Kirkegårds Allé 28-32
 2450 København SV
 Tlf. 33 21 65 48
 Fax. 33 21 30 32

Årets valfart
 til Øm
 er flyttet
 til den
31. august

KRIS Kristen Rådgivning for Incestofre og Seksuelt misbrugte

KRIS (Landskontoret i Århus): Fredens Torv 2, 1. sal tv.,
 Postboks 5023, 8100 Århus C • Tlf. 86 18 33 94 eller 70 22 72 94
 Læge og familierapeut Vibeke Møller

KRIS (Sjælland): Sankt Lukas Vej 6A, 1. sal, 2900 Hellerup
 Tlf. 39 40 72 94 / 47 10 72 94 • Socialrådgiver og terapeut Inger Andersen

KRIS (Syddjylland/Fyn): Sjøllandsgade 25, stuen, 7000 Fredericia
 Tlf. 75 92 80 80 • Terapeut Ruth Wagnholdt

Email: kris@kris-dk.dk • Hjemmeside: www.kris-dk.dk

Få tilsendt KRIS' nyhedsbreve og kursusinformation.

Lørdag for et sønderkøst hjerte

Katolsk
Orientering

redaktion@ko-press.dk
 Telefon: 3321 1444
 Kontoret er åbent 9-13

Sidste nyt...

Katolske virksomheder samles under ét tag i København

Det bliver til flyttedag for bispekontoret og en række katolske institutioner, oplyser generalvikar Lars Messerschmidt til Katolsk Orientering. På et møde sidste onsdag tiltrådte biskop Czeslaw og det Økonomiske Råd, at bispedømmet overtager lejemaal til bygningen på Gammel Kongevej 15A+B i København, der tilhører jesuitterne. Bygningen er blevet ledig, fordi et revisionsfirma i forbindelse med en fusion med et andet firma er flyttet.

Revisionsfirmaet havde for år tilbage istandsat hele bygningen for et millionbeløb, som ved fraflytningen ikke var fuldt afskrevet. Bispekontoret har forhandlet med revisionsfirmaet om de økonomiske vilkår for overtagelsen af lejemaal, og man er blevet enig om, at bidrage med en del af det uafskrevne beløb for istandsættelsen. Selv om der de første 4 år bliver tale om

Gammel Kongevej 15A+B, København V, bliver den nye fælles adresse for en række katolske institutioner. Foto: Gerhard Sanders SJ

en samlet merudgift, så viser bispekontorets beregninger, at det samlede resultat demæst vil give en væsentlig besparelse for bispedømmets lokaleudgifter. Dette er blandt andet sikret ved, at bispedømmet får en meget fordelagtig, uopsigelig lejekontrakt med jesuitterne. Hertil kommer så de fordele, der kan følge af, at flere institutioner kommer tættere på hinanden i det daglige.

For god ordens skyld understreger generalvikaren, at revisor Tor-

ben Juncker, der er medejer af revisionsfirmaet og også medlem af det Økonomiske Råd, ikke har deltaget i dette råds beslutning på mødet den 19. marts.

Bispedømmet overtager formelt bygningen pr. 1. oktober, og alle sejl sættes nu til for at få institutionernes indflytning i huset forberedt. Først for tur står af indlysende grunde Sankt Andreas Bibliotek, hvis lokaler på Københavns Universitet skal rømmes senest med udgangen af oktober.

Mini-Mads

*Det er da godt,
man ikke
behøver
at læse
alle de blade ...*

Pengeinstitut med samvittighed

Kronik

Af
Anton Dekkers SJ

"Eksisterer OIKOS endnu?" spurgte en katolik mig for ikke længe siden. Det var for mig et signal om, at der - efter en længere pause - igen må skrives om OIKOS i Katolsk Orientering. Det er en sag, der bør interessere enhver kristen, som gør sig tanker om den etiske side af pengenes verden.

Jo, tak, OIKOS lever - endda i bedste velgående og med stadig vækst! Her vil jeg fortælle lidt om udviklingen siden dens fødsel i 1993. De, der kender OIKOS, ved, at en lille økumenisk studiegruppe fik ideen. Den kunne dog først realiseres, da vi efter et par års søgen fandt en ganske lille andelskasse i Bjerringbro, der 'tændte' på vores idé, og som vi så overtog i 1993.

*

Først en ganske kort præsentation for dem, der måske endnu ikke har hørt om Andelskassen OIKOS. Den præsenterer sig selv som et pengeinstitut "med samvittighed", fordi den har til formål at "investere i retfærdighed". Helt konkret ved at skaffe billige lån til fattige mennesker i fattige lande. Disse

mennesker er ofte fulde af ideer om, hvordan de kunne skaffe sig et levebrød. Men tit har de - for at kunne komme i gang - brug for en lille startkapital. Men den kan de ikke få som lån i en almindelig bank, fordi de ikke kan stille nogen sikkerhed, de ejer jo ingenting! Så risikerer de at falde i hænderne på 'lånehajer', som kræver så horrible renter, at de let bliver fanget i en gældsælde. Her kommer så de såkaldte "mikrokreditinstitutter" ind i billedet. OIKOS er på en måde en af slagsen.

*

Grundlaget for andelskassen er dens ganske almindelige bankvirksomhed herhjemme. Enhver kan oprette de samme slags konti som i enhver bank eller flytte sin bankkonto til OIKOS, hvis man er blevet grebet af ideen! Andelskassen kan alt, hvad andre banker gør: almindelige indlån af forskellig art, udlån, brug af checks, kreditkort, visakort osv.

På det sidste er der kommet internet-banking til, der gør bankhandlinger nemmere for mange. Også i sin almindelige bankvirksomhed har OIKOS samvittigheden med. Den vil gerne tjene penge på sine kunder, selvfølgelig. Med de penge vil den jo hjælpe den Tredje Verden! Men ikke på en ublu måde med for høje udlånsrenter og urimelige gebyrer.

Andelskassen skal jo ikke - som almindelige banker, der er aktieselskaber - tjene penge til aktionærerne. Den er et andelselskab, hvor andelshaverne ikke tjener på deres andele. Til gengæld har de alle lige stor indflydelse - uafhængigt af antallet af deres andele. Den gode solidariske andels-tanke.

Jo større andelskapitalen er, og jo flere kontohavere der er, desto mere har OIKOS at gøre godt med i den Tredje Verden. Denne artikel er altså også en hjertelig opfordring!

*

Tal er tørre. Alligevel skal her nævnes nogle tal, der viser, at OIKOS har det fint. Nøgletallene (antal andelshavere, egenkapitalens størrelse, indlån, og den årlige balance) er 10-15-doblet på de godt ni år, der er gået.

Begyndelsen var godt nok også meget beskedent. Da OIKOS overtog Andelskassen Bjerringbro i 1992, havde den 40 andelshavere og en egenkapital på ca. 400.000 kr. I dag er der ca. 400 andelshavere, og egenkapitalen er på små fire millioner. Selv om egenkapitalen også er vigtig, den bestemmer, hvor stor handlefrihed en bank har, er den daglige aktivitet nok så vigtig. Den årlige balance er vokset fra to til ca. 30 millioner. Det samlede antal kunder er nu

over 700 - og stiger hele tiden. Det samlede indlån er nu ca. 18 millioner. Meget opmuntrende er, at størsteparten, næsten 12 millioner, er indsat på konti, der ikke giver renter (den såkaldte OIKOS-pulje). Det viser klart, at mange kunder vil støtte den Tredje Verden ved at give afkald på de renter, de kunne få.

Mest glædeligt er naturligvis, at ca. seks millioner kroner i dag er "i arbejde" som billige lån til fattige mennesker ude i verden. Hvis alt går vel, behøver disse penge aldrig at blive "hentet hjem" igen. Efterhånden som lånene tilbagebetales, kan de gå ind i andre projekter i form af nye lån.

*

Nogle vil spørge, hvordan OIKOS finder ud af, hvem i den fattige verden der skal hjælpes, og hvordan hjælpen styres. Hertil skal svares, at OIKOS gør det gennem flere velfunderede finans- og hjælpeorganisationer, der har den nødvendige ekspertise. De er vore "samarbejdspartnere". Den vigtigste er det også kirkeligt inspirerede andelselskab Oikocredit. Dets kraftigt voksende andelskapital er nu langt over en milliard kr., altså næsten 300 gange større end OIKOS. Oikocredit har sin base i Nederlandene. Desuden har OIKOS andre anerkendte samarbejdspartnere i udlandet.

Nogle spørger om sikkerheden ved at have penge stående i OIKOS. Hertil skal siges, at OIKOS ikke spekulerer (f.eks. ikke investerer i aktier), at solvensprocenten ligger langt over, hvad der kræves af Finanstilsynet, at alle lån til fattige lande er dækket ind af en eller anden garanti, at den for mange ukendte Lov om indskydergaranti sikrer indlån op til 300.000 kr. Nogle opsparingsformer - f.eks. pensions- eller børneopsparing - er endda sikret for det fulde beløb.

*

Når man vil fortælle om en banks virksomhed, kan man ikke undgå en del 'tekniske' oplysninger. Men jeg håber, at læserne fornemmer OIKOS' bankende hjerte bag alt dette. Et hjerte, der banker varmt for millioner af fattige mennesker i verden. Dem kan man hjælpe ved en gave i ny og næ. Men på længere sigt er det bedre at hjælpe dem i gang med at skabe sig deres egen levevej. Det er dette, OIKOS gør.

Jeg slutter med en dobbelt opfordring: Køb en eller flere andele (de koster 1.000,- kr. og kan altid afhændes igen eller overdrages til andre). Den næste opfordring lyder: Flyt de penge - eller en del af de penge, - som du har stående i bank, til en konto i OIKOS. De bliver "investeret i retfærdighed".

*Der er mange lemmer, men ét legeme.
Øjet kan ikke sige til hånden: »Jeg har ikke
brug for dig,« eller hovedet til fødderne:
Jeg har ikke brug for jer.«*

1 Kor 12,20-21

Påske i krigens skygge

Kirkens højtidler kaster et særligt lys på krigsriske begivenheder og rejser mange spørgsmål for enhver af os.

Er krigen i Irak retfærdig?

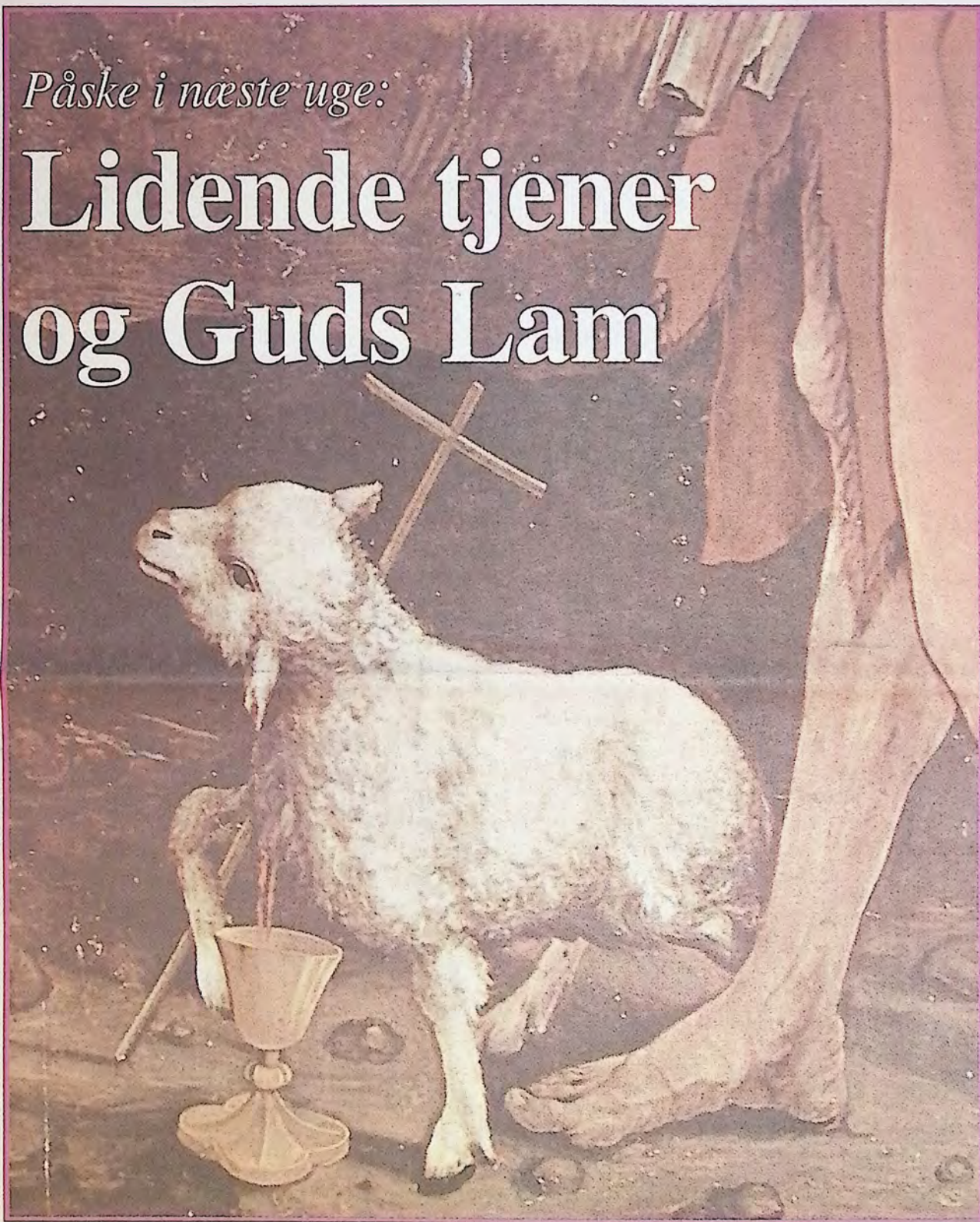
K.O. bringer stof til en personlig overvejelse.

SIDE 11.

Mathis Gothart Grünewald,
detalje fra Isenheimer Altret,
1512-16

Påske i næste uge:

Lidende tjener og Guds Lam

*Det var vore sygdomme, han tog,
det var vore lidelser, han bar;
og vi regnede ham for en, der var ramt,
slået og plaget af Gud.
Men han blev gennemboret for vore overtrædelser
og knust for vore synder.
Han blev straffet, for at vi kunne få fred,
ved hans sår blev vi helbredt.
Vi flakkede alle om som får,
vi vendte os hver sin vej;
men Herren lod al vor skyld ramme ham.
Han blev plaget og mishandlet,
men han åbnede ikke sin mund;
som et lam, der føres til slagtning,
som et får, der er stunt, mens det klippes,
åbnede han ikke sin mund.
Fra fængsel og dom blev han taget bort.
Hvem tænkte på hans slægt,
da han blev revet bort fra de levendes land?
For mit folks synd blev han ramt.*

*Man gav ham grav blandt forbrydere
og gravplads blandt de rige,
skønt han ikke havde øvet uret,
der fandtes ikke svig i hans mund.
Det var Herrens vilje at knuse ham med sygdom.
Når hans liv er bragt som skyldoffer,
ser han afkom og får et langt liv,
og Herrens vilje lykkes ved ham.
Efter sin lidelse ser han lys,
han mættes ved sin indsigt.
Min tjener bringer retfærdighed til de mange,
og han bærer på deres synder.
Derfor giver jeg ham del med de store,
med de mægtige deler han bytte,
fordi han hengav sit liv til døden
og blev regnet blandt lovbrydere.
Men han bar de manges synd
og trådte i stedet for syndere.*

Hvad er egentlig Opus Dei?

Historien viser, at næsten alt nyt mødes med kritik, - en kritik, der ikke sjældent går hånd i hånd med ukendskab og fordomme. Den katolske Kirke er på ingen måde gået fri heraf - snarere tværtimod. Et eksempel er de sejlvede myter om "de lysky jesuitter". Et andet og mere aktuelt eksempel er Opus Dei.

SIDE 3-4

For Lilian er lidelsen også en nåde

At være alvorligt syg, men samtidig vide, at man er elsket af Gud, kan for mange stå som noget umuligt. Men ikke for Lilian Jespersen fra København. Vred på Gud har hun til tider været. Meget endda. - Men lidelsen er aldrig forgæves. Den er også en nåde, siger hun.

SIDE 6-7

Sikke en jubilæums- gave, vi har fået!

Abraham blev kaldet af Gud til at bryde op og drage til et andet land. Samme kald fik to unge mænd på Sicilien, Cologero og Fabricio. For nyligt blev de viet til diakoner i Sankt Ansgars Kirke.

SIDE 14

Enhed, fællesskab - og forskellighed

Mon ikke de fleste både katolikker og ikke-katolikker umiddelbart kender svaret på følgende spørgsmål:

Hvem er det, som virker efter princippet om, at hensigten helliger midlet? Som helst trækker i trådene, hemmelighedsfuldt og i det skjulte? Som prøver at få sine medlemmer udnævnt til biskopper eller til ledende sekretærposter på bispekontorer, hvor de kan øve afgørende indflydelse og holde andre væk? Som helst slår sig ned i universitetsbyer, hvor de kan tiltrække og rekruttere højtuddannede, rige og magtfulde mennesker, men ikke mindst unge og letpåvirkelige studerende? Og som knuser egne medlemmer psykisk, hvis de ikke makker ret?

Vi kender dem, ikke sandt, for vi har hørt alt dette så tit, at ingen af os kan mangle det umiddelbare svar på, hvem vi taler om. Det er naturligvis jesuitterne ...

Vrøv! Det er selvfølgelig ikke jesuitterne! Deres valgsprog er overhovedet ikke, at hensigten helliger midlet. Og alt

det andet, som siges og er refereret ovenfor, er også århundredgamle myter og amnestuehistorier, som har opnået sandhedsværdi i den folkelige bevidsthed i kraft af, at de er blevet gentaget og gentaget i det uendelige.

Jesuitterne har altid været en meget stærk bevægelse i Kirken. Dens medlemmer har gjort en fantastisk indsats på missionsmarken, i skoleverdenen og på universiteterne. De har været åndelige vejledere for mange, der gennem dem blev sat på sporet af en ægte kristentro og forståelse af, at Gud kalder hver enkelt af os til hellighed – hvilket ikke skal forstås som et kald til "kanoniserethed", men som et kald til at leve et jævnt og muntert virksomt menneskeliv, totalt vendt mod Gud og i ven-skab med Ham.

Stærke – og ikke mindst nye, stærke – bevægelser har altid mødt modstand i Kirken. Andre, etablerede bevægelser har til tider vendt sig imod de senest ankomne – ofte ud fra holdninger, som umiddelbart kan være vanskelige at for-

stå, når man ser, at de åndelige målsætninger tit er næsten sammenfaldende.

Jesuitterne kender til alt dette, for som bevægelse har de selv mødt modstand. De har endda oplevet at blive både forbudt og fordrevet fra flere lande eller at få at vide, at de var uønskede og burde holde sig væk. Ikke så få af dem blev martyrer for den tro, de havde givet deres liv for at udbrede. Og nogle blev måske ikke martyrer i blodig forstand, men der blev gjort blodig uret imod dem, og de måtte ende med at se sig isole-ret og gjort tavse.

Disse ord sigter ikke alene på at kippede med flaget for en stærk bevægelse i Kirken, som har haft stor og positiv betydning, blandt andet for os i Danmark. Jesuitterne bruges her også som et eksempel på noget, der kan opleves igen og igen.

Thi starter læseren nu forfra på denne artikel, kigger en ekstra gang i mytekataloget og spørger sig selv, hvem det så er, hvis det ikke er jesuitterne, så vil

nogle måske ikke lige finde svaret, men for andre vil det straks være på rede hånd: Det er selvfølgelig Opus Dei.

Opus Dei har øjensynligt overtaget hele varelagret af beskyldninger, hvis belæg nu atter slås fast og vedligeholdes i kraft af gentagelse.

Katolsk Orientering har ikke noget ønske om specielt at fremme hverken Opus Dei – eller for den sags skyld jesuitterne eller andre. Bladet ser det blot som sin opgave at medvirke til, at der bliver både glæde over og plads i Kirken til nye bevægelser og til al den forskellighed, som kan forenes med enhed og det fællesskab, der netop forudsætter plads til forskellighed ...

Derfor vil bladet også søge at bringe stof om nye og gamle bevægelser, hvor det er disses egne medlemmer, der får lov at fortælle, og hvor informationerne ikke indskrænker sig til andres fordømmende gengivelse af det litani, som denne artikel blev indledt med.

Læserne skriver

Alle vil gerne drikke direkte af kalken

I K.O. nr. 6 gør Lene Larsen opmærksom på kalkens betydning ved alterbordet og Jesu ord: "Drik alle heraf!"

Der er i de katolske kirker tre muligheder ved alterbordet:

En er - slet ikke at give menigheden kalken.

En anden er - at lade menigheden dyppe brødet i vinen. Men den skik ønsker biskoppen at stoppe.

En tredje er - at lade kalken gå rundt og lade menigheden drikke direkte deraf.

Den skik vil jeg anfægte. Den er blevet til i en tid, hvor man ikke kendte meget til dråbeinfektion og god hygiejne. Det gør vi i dag, og alligevel gøres det kun endnu værre ved at tørre af med en serviet. Det skal se hygiejnisk ud, men er værre end ingenting.

Så godt som alle danske børn - i hvert fald børn af forældre, der er tilknyttet sundhedsvesnet - får på et tidligt tidspunkt at vide, at man aldrig må drikke af noget, en

anden har drukket af. Det understreges kraftigt i de danske børnehaver. Skal de så se de voksne gøre det ved messen i kirken? Vil man svare dem, at sundhedsmæssige hensyn ikke gælder i kirken?

Spørgsmålet er så enkelt at løse - men må vi drikke kalken af glas, der står på et lille bord og sættes brugte på et andet?

Hvis vi må - hvad jeg gerne vil have et klart svar på, vil jeg straks arbejde på, at vi

indfører det hos os. Om glasset er af sølv eller plastik er ligegyldigt. Det er indholdet, det kommer an på.

Vi vil alle gerne drikke kalken!

Eva Antkowiak,
Menighedsrådsformand,
5800 Nyborg

Et svar fra biskop Czeslaw på de to læserbreve findes på side 12
Red.

Desværre blev Pavens appel overhørt

Kan man bekæmpe de onde med ondt?

Det er det påtrængende spørgsmål, som ethvert bevidst menneske nødes til at tage stilling til. Og skal det kristne kærlighedsbudskab tages alvorligt, må svaret

ubetinget blive nej. Magtændelse er og bliver en forældet måde at løse konflikter på, et levn fra en mere primitiv fortid. Hvad de folkelige antikrigsdemonstrationer af hidtil uset omfang da også synes at bekræfte. Men-

neskeheden har simpelthen fået nok af krig.

Derfor tilhører en supermagt, der forfægter den stærkeste ret, også den gamle verden. Og man må med bange anelser imødesæ dens fremtid, for historien med dens skiftende imperier viser, at hybris altid bærer katastrofen i sig.

I denne situation er det glædeligt, at Den katolske Kirke har bekendt sig til fredens sag.

Og man kan kun beklage, at den aldrende paves appel om en fredelig løsning blev overhørt. For krig med dens ufattelige grusomheder kan aldrig retfærdiggøres og vil

Paven appellerede om en fredelig løsning - men desværre forgæves.

uanset påskud være i modstrid med Guds vilje.

Poul Strandvil
Århus

(Forkortet af redaktionen)

Redaktionelt

Med dette nummer introducerer Katolsk Orientering en ny "klumme", en bibelspalte, som fast vil befinde sig på bladets sidste side sammen med kronikken.

Bibelspalten skrives af Eva Maria Nielsen, Silkeborg. Eva Maria, der er gift med diakon, Kaare Nielsen, og ansat på Pastoral-Centret, har en teologisk uddannelse og et solidt kendskab til Den hellige Skrift i ryggen, når hun skriver sine oplæg til bibellæsning, personligt eller i grupper.

Før Det andet Vatikan-koncil var vi katolikker ikke altid så gode til det med Bibelen. Men siden har der nærmest været en eksplosion – både i udgivelsen af litteratur om Bibelen og i menighedernes anvendelse af Den hellige Skrift. Mange steder er bibelgrupper skudt frem, og Pastoral-Centret udgiver nu et bibelblad på dansk (se K.O. nr. 6/2003 side 3).

Hele denne udvikling

skyldes ikke mindst koncilets klare tale, som opfordrede alle de troende til ofte at læse de hellige skrifter, og som citerede den hellige Hieronymus: "Uvidenhed om skrifterne er uvidenhed om Kristus." Dette fornyede engagement i Bibelen kan foregå på flere måder, fremhævede koncilet, men det vigtigste er at gå til selve den hellige tekst. Det kan ske i liturgien, ved bibellæsning, gennem foredrag om emnet – eller ved andre initiativer.

Det er i den sammenhæng man skal se den nye bibelspalte. Den skal være et bidrag til at realisere koncilets ønske om, at "Herrens ord må få frit løb og komme til ære" (2 Tess 3,1) ved bibellæsning og bibelstudium. Thi ligesom Kirkens liv styrkes ved den stadige deltagelse i messen, således ventede koncilet også, at den voksende ærbødighed for Guds ord ville give nye impulser til det åndelige liv.

Debat. Angiv altid navn, adresse, telefonnummer og så vidt muligt e-mail-adresse på indsendte indlæg. Redaktionen forbeholder sig ret til at forkorte og bringe uddrag af indsendte indlæg. Et læserbrev må højst fylde 300 ord. Læserbreve kan indsendes som e-mail til: redaktion@ko-press.dk (indsæt læserbrevet direkte i mailen og ikke som vedhæftet fil). Ved indsendelse af læserbreve på papir bedes diskette så vidt muligt vedlagt.

Redaktion:

Ansvarshavende redaktør: Erling Tiedemann
Redaktionschef: Annica Skenberg
Annoncer og abonnement: Lisbeth Rønne

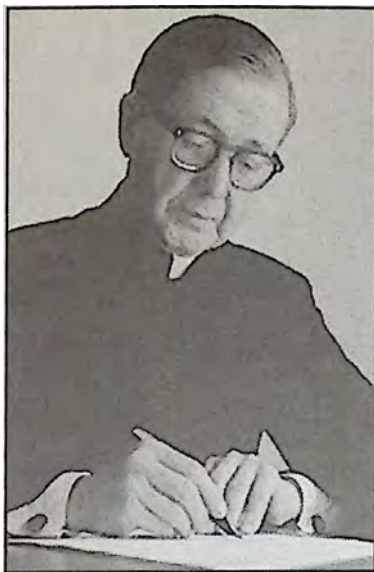
Frivillige medarbejdere: Karen Grzelak, Kirsten Kjærulf, Bente og Ole Meyer Hans Thulstrup, Carla Bennati Schou, Vivian Tiedemann, Jacob Thomsen.
Arkiv: Birte Mandrup Christensen, Hannelore Nybo Rasmussen

Redaktion og annoncer: Vesterbrogade 28, 4. DK-1620 København V. Telefon 3321 1444. Kontortid: 09.00-13.00 Fax 3324 4975. E-mail: redaktion@ko-press.dk Giro: 205-7042

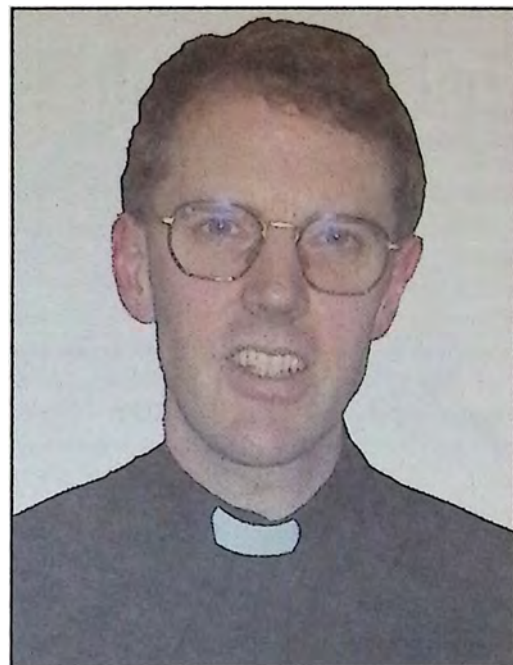
Udgiver: Ansgarstiftelsen, Bredgade 69 A, DK 1260 København K.
Tryk: Morsø Folkeblad, DK 7900 Nykøbing Mors. Oplag 16.800

Maria Bäärnhelm fandt vejen til Opus Dei.

Josemaría Escrivá grundlagde Opus Dei.

Richard Hayward fandt vejen til Opus Dei.

Opus hvaffornøget?

Af Erling Tiedemann

Meget er blevet sagt om Opus Dei.
Men hvad siger de selv?

– Jeg kommer ikke fra nogen kristen familie. Jeg var ikke døbt, ej heller konfirmeret. Jeg havde ingen kristne venner, men så – i skolen – mødte jeg Kristina. Hun var katolik og et ægte trosvidne, der talte om sin tro. Og jeg blev interesseret.

Sådan begyndte Opus Dei-engagementet for Maria Bäärnhelm (28), ung svensk læge på vej til at uddanne sig til neurolog på Huddinge Sygehus i Stockholm. Kristina tog hende med til et studenterkollegium, hvor Opus Dei drev et ungdomsarbejde for unge piger.

– Det var meget venlige, varme og glade mennesker – og min første kontakt med katolikker udover min klassekammerat, fortæller Maria.

Talte meget om Gud

Hun begyndte at komme i centret. Og hun kom til tro selv. De talte meget om Gud, om livet med Ham – og om alle de sider af katolsk tro og liv, der ikke svarede til, hvad der var almindeligt i Sverige. For Maria udviklede det til en trosundervisning, som førte til beslutningen om at ville døbes.

– Jeg blev døbt, mens jeg gik i 3. g, 18½ år gammel, og blev student samme sommer.

Maria begyndte ikke på sin uddannelse straks efter studentereksamen, men tog til Paris som "barnflicka", som hun siger på et lattermildt svensk. Hjemme igen fortsatte hun med fransk, men skiftede så til medicin, og i 2000 var hun færdig som læge.

Parallelt hermed begyndte hun at deltage mere intensivt i Opus Dei, i bøn og meditation. Hun lærte ganske enkelt at bede, som hun udtrykker det.

Gradvis begyndte Maria Bäärnhelm at fundere over, om et medlemskab i Opus Dei var en vej for hende.

– Jeg syntes, det var en fantastisk

smuk tanke, at hellighed – d.v.s. intenst venskab med Gud – er for alle. Og jeg blev mere og mere optaget af tanken om kald, specielt om kald til Opus Dei. Og allerede samme år, hvor jeg blev døbt, besluttede jeg, at jeg gerne ville være medlem. Jeg skrev et pænt lille brev til den prælat, som står i spidsen for Opus Dei, og bad om at blive optaget.

Et skridt ad gangen

Opus Dei melder man sig ikke bare ind i. Der går et halvt år, inden der tages stilling til anmodningen. Så får man mulighed for at tænke sig grundigt om, og andre får mulighed for at vurdere, om der er hold i ens kald.

Man skal være 18 år for at kunne blive medlem af Opus Dei, men der er ingen aldersgrænse opad: også 80-årige har meldt sig ind.

Det første år efter optagelsen er et ret uforpligtende prøveår, og først derefter bliver man medlem.

I modsætning til ordenssamfund, hvor man aflægger løfter om lydhed, fattigdom og cølibat, udtrykker medlemskab af Opus Dei sig som en gensidig aftale. Det pågældende medlem går ind på at leve efter Opus Dei's målsætning om at søge personlig hellighed og virke i Kirkens apostolat, mens prælaturet forpligter sig til at sørge for stadig mulighed for fordybelse i troen og det åndelige liv.

I de første fem år bortfalder denne aftale, hvis den ikke fornyes. Først derefter kan en aftale dække resten af livet.

– Den step-vise tilknytning er meget vigtig, siger Maria. Det er nødvendigt for os mennesker at tilnærme os et så dybtgående engagement gradvis. Det er nærmest som turen fra forelskelse over forlovelse til ægteskab, mener hun – men indrømmer dog, at ægteskab

ikke er for et år ad gangen de første fem år ...

Det Opus Dei, som Maria Bäärnhelm er medlem af, blev grundlagt i 1928 af den dengang kun 26-årige spanske præst Josemaría Escrivá de Balaguer. Bevægelsen blev straks godkendt af den lokale biskop og i 1947 af pave Pius XII. I 1982 blev Opus Dei oprettet som et "personalprælat" og er nu udbredt til 87 nationer, med ca. 80.000 egentlige medlemmer, unge og gamle, mænd og kvinder, præster og lægfolk, gifte og ugifte, enker og enke-mænd. 1.750 er præster. Resten er lægfolk, de fleste gifte.

Alle er kaldet til hellighed

Bevægelsen bygger på den grundtanke, at alle mennesker er kaldede til hellighed og apostolat, uden at deraf følger, at de så ikke kan leve "i verden", passe et arbejde og danne en familie med far, mor og børn. Denne verdens veje kan blive Guds veje, hvis man blot opdager den overnaturlige realitet, som er nærværende også i det helt almindelige hverdagsliv, mente Josemaría Escrivá. Efter Andet Vatikankoncil kan dette forekomme selvindlysende og banalt, – men det gjorde det aldeles ikke, da Opus Dei så dagens lys.

I en artikel i l'Osservatore Romano skrev den fra koncilet kendte kardinal Franz König om Opus Dei og beskrev, hvad et personalprælat er for noget. "Nogle har udtrykt bekymring for, at Opus Dei skulle udvikle sig til en kirke inden for Kirken. I den gamle kirkeret fandtes modellen "territoriel prælat", der dækkede kirkelige områder, som var mere eller mindre uafhængige af den lokale biskop. Det Andet Vatikankoncil åbnede vejen for en ny model, "personalprælat". I sådanne personal-

prælater sigter man på at kunne udfylde visse særlige pastorale opgaver og målsætninger, som skal være forenelige med den lokale biskops rettigheder, og således at man ikke tilstræber fuldstændig selvstændighed i forhold til denne."

Bevidst lægmandskarakter

Opus Dei har en meget bevidst lægmandskarakter. Medlemmerne ser på deres kristne kald med samme alvor som en munk eller en nonne i sit kloster, men Opus Dei er ikke en orden. Kardinal König forklarede det således: "Til forskel fra ordenslivet, som man i Kirken tidligere betegnede som "fuldkommenhedens stand", og som nu kaldes "det gudviede liv", forsøger Opus Dei at betone en idé, som koncilet indgående beskæftigede sig med, nemlig at lægfolket kan og skal søge fuldkommenhed, hellighed, midt i verden og i forbindelse med deres arbejde; at de kan gøre det uden at forlade deres fag eller deres familie. Det drejer sig ikke om en bedre vej end de religiøse ordners, men ganske enkelt om en helt anden vej. Denne nye idé, denne nye vej inden for Kirken, gør det muligt at forstå den hurtige udbredelse, som denne form for lægmands apostolat har fået."

I Opus Dei betragter man personligt vidnesbyrd i ord og eksempel som kernen i alt apostolat – eller som Escrivá udtrykte det: "Dit apostolat må være som dit indre liv, der flyder over." Al undervisning i troen, alle retræter etc. foregår adskilt for mænd og kvinder.

– Det er nu den model, vi har valgt at arbejde ud fra, siger Maria Bäärnhelm. Selv lever Maria ugift, for det er hendes faste overbevisning, at det er, hvad Gud har kaldet hende til. Men ville Opus Dei for-

hindre hende i at gifte sig, hvis hun skulle møde en charmerende læge på Huddinge Sygehus?

– Spørgsmålet er forkert stillet, svarer hun, for det afgørende er jo Guds kald og hans vilje med hensyn til, hvad der er hellighedens vej for mig. Jeg er sikker på, at selv om vi i Opus Dei fuldt ud respekterer hinandens frihed – og enhver er fri til at forlade Opus Dei, – så ville man også hjælpe mig og støtte mig i at være trofast mod mit kald. Et kald er ikke noget ligegyldigt, som man bare tager let på.

Et kald oplevede også Richard Hayward (50), født i London og opvokset i England og Wales som ældste søn i en katolsk familie, hvor faderen flyttede rundt efter bedre lønnede jobs, først i bankverdenen, senere som lærer – i takt med, at moderen fødte i alt seks børn.

Mistroisk fader

– I gymnasietiden fik jeg gennem et kursus kontakt med en underviser, der var med i Opus Dei, fortæller Richard Hayward, og jeg blev inviteret med på en studieweekend. "Hvad ved du om dem?", forhørte min far mig. "De er måske kommunister", sagde han. Så måtte jeg jo gå til underviseren og sige, at øh, jeg var katolik – og den slags. "Vær ikke bange," svarede han: "vi har både et kapel og en præst!"

Det var ikke første gang, Richard Hayward kom ud for at møde mistænksomhed i forhold til Opus Dei – fra mennesker, der i realiteten ikke anede det mindste om bevægelsen ...

Efter gymnasietiden ville den unge Richard gerne ud at rejse, og han tog mod et tilbud om et år i Spanien for at undervise i engelsk på en skole, der blev drevet af Picpuspræster. Her fik han igen kontakt med Opus Dei, og sammen med en gruppe unge rejste han til Rom – og mødte Josemaría Escrivá.

Fortsættes næste side

Nordens biskopper samlet i Rom

Valfart til Peters og Pauli grave, pavebesøg og møde med kardinal Ratzinger står på dagsordenen

Alle biskopper fra de katolske bispedømmer i Norden er i disse dage samlet i Rom, hvor de er på såkaldt "ad limina-besøg".

Egentlig hedder det "ad limina apostolorum", der be-

tyder "til apostlenes tærskel", fordi besøgets dybere mening er, at alle biskopper hvert 5. år valfarter til de to apostle Peters og Pauli grave og dermed bekræfter, at Kirken – som der står i trosbenedelsen – er apostolsk og bygger på apostlenes grundvold.

Bekræfter enheden

Ved samtidig at aflægge paven et officielt besøg bekræfter biskopperne yderligere enheden i Den katolske Kirke og kollegialiteten med paven som den universelle hyrde.

Det forrige ad limina-besøg fandt sted i 1997, så der er faktisk gået et år for meget siden sidst. De mange arrangementer i forbindelse med jubelår 2000 har imidlertid medført, at man måtte udskyde alle ad limina-besøg et år.

Aflægger rapporter

Ved et ad limina-besøg taler biskopperne ikke blot med paven, men også med lederne af en række forskellige afdelinger i den kurie, som bistår paven i hans funktioner. Herunder aflægges de rapport

om, hvordan det går i deres bispedømmer, og hvilke problemer de i særlig grad står overfor. Biskopperne kommer ikke enkeltvis, men i et rejseselskab, der omfatter alle biskopperne inden for en bispekonference.

Alle medlemmer

Fra meget store lande med mange biskopper deles de i reglen i flere hold. Fra Norden kommer alle medlemmer af den nordiske bispekonference. Ud over vores egen biskop Czeslaw og bispekonferencens formand, biskop

Gerhard Schwenzer, Oslo, deltager således også biskopperne Anders Arborelius, Stockholm, Johannes M. Gijzen, Reykjavik, Gerhard Goebel, Tromsø, Georg Müller, Trondheim, Józef Wróbel, Helsinki samt hjælpebiskop William Kenney, Stockholm. Endvidere deltager bispekonferencens sekretær, søster Angela Corsten, ligesom de tre pensionerede biskopper, Hubertus Brandenburg, John Gran og Hans Martensen indbydes.

For at spare rejsepengene til et ordinært møde i bispekonferencen er det besluttet

at kombinere ad limina-besøget med afholdelse af et almindeligt møde.

Ægteskab og familie

Her vil de nordiske biskopper blandt andet drøfte en række spørgsmål omkring ægteskab og familie. Sådanne emner er det også tanken at berøre ved mødet med præfekten for Troskønseregionen, kardinal Ratzinger.

Under opholdet i Rom bor alle biskopperne hos birgittasøstrene på Piazza Farnese, hvor også bispekonferencens egne møder finder sted.

Fortsat fra forrige side

– Vi var samlet en større flok unge i en sal og ventede på, at han skulle komme. Da det skete, skiftede atmosfæren ganske enkelt. Han havde virkelig en stor udstråling, og samtidig var han meget menneskelig, fortæller Richard Hayward om p. Josemaría, der dengang var 68 år gammel.

Richard Hayward besluttede sig for at søge medlemskab i Opus Dei og valgte at leve ugift. Det skyldtes ikke kun mødet med pastor Escrivá, men nok så meget kontakten med unge lægfolk inden for Opus Dei.

– De virkede så glade og lykkelige. De måtte have noget, som jeg vidste med mig selv, at jeg ikke havde fundet i mit liv.

Indså sit kald

Richard Hayward tog hjem til England og læste jura i Oxford i tre år. Han havde oprindeligt slet ikke været orienteret mod præstekald, men da han blev spurgt, om han ville være interesseret i at tage til Rom for at læse teologi med henblik på at blive præst, så var det, "som om kaldet gik op for ham".

– Jeg følte mig helt fri til at sige ja eller nej til det tilbud, siger han. Men jeg tog derved. Det var i 1974 og det sidste år, hvor den hellige Jo-

Da Josemaría Escrivá levede, samlede han store skarer. Ved hans helgenkåring sidste år var der et menneskehav på Peterspladsen.

semaría levede. I løbet af det år mødte jeg ham flere gange og så ham sidste gang fire dage, før han døde. Han var virkelig en åndelig far for mig og havde betydning for mit valg af et liv som præst, selv om det var begrænset, hvor megen helt personlig kontakt, jeg havde med ham.

Richard blev præsteviet 1979 og kom tilbage til England. I 1984 startede Opus Dei imidlertid i Sverige, og Richard Hayward var med blandt de første.

– Vi har altså været i Sverige i 19 år, uden at bispedømmet er styrtet sammen, siger han med et lille typisk engelsk smil. Naturligvis kan man, når man gennem bakspejlet ser på et forløb af 19 år, altid finde noget, hvor man burde have hand-

let anderledes. Men biskop Hubertus Brandenburg havde god forståelse for, at vi kun er mennesker, der prøver at gøre deres bedste. Men det var ikke alle, der så sådan på det.

Altid modstand mod nyt

– I Opus Dei tager vi nu ikke den negative kritik så tungt. Vi kan jo se, at den ikke kun rammer os, men er et mere generelt fænomen. Og da jeg var i Rom til p. Josemarías helgenkåring, oplevede jeg en meget stor glæde hos de mange, som kom. Alle nye bevægelser har mødt modstand. Og de har sikkert også lavet nogle dumheder fra tid til anden og haft børnesygdomme. De kan være for entusiastiske i deres optræden, og det har måske kunnet virke provokerende.

Der er nu fire præster med tilknytning til Opus Dei i Sverige. Til sammen er der 50 Opus Dei-medlemmer. Modsat, hvad der gælder

på verdensplan, lever de fleste af dem ugift. Hovedparten bor i Stockholm-området, men der er også medlemmer andre steder.

Prioriterede Østeuropa

– Aktuelt har vi ingen medlemmer i Danmark, oplyser p. Richard, men der er folk, som har knyttet sig til os som såkaldte "medarbejdere".

På spørgsmålet om, hvorfor Opus Dei ikke er kommet til Danmark, svarer Richard Hayward, at det måske også engang var meningen, men da Europakortet ændrede sig efter Berlin-murens fald, viste der sig så store opgaver i Polen, Ungarn, Tjekkiet, Slovakiet, Litauen og Estland, at man tog fat her først.

Opus Dei kan ikke magte alt. Det kan Katolsk Orientering bestemt heller ikke – især ikke, hvis opgaven var at få alt med, som Opus Dei fortæller om sig selv i publikationer og på Internet. Helt uløselig ville opgaven blive, hvis også den forskellighed, som findes inden for bevægelsen, skulle belyses.

Ånden forener forskelle

"I Opus Dei ønsker og elsker man pluralisme", sagde Josemaría Escrivá engang til en journalist. "Det er ikke noget, som man bare tolererer, og absolut ikke noget, man vil forhindre. Når jeg tænker på alle de forskellige opfattelser, som medlemmerne har omkring politiske, økonomiske, sociale, kulturelle og andre spørgsmål, så er dette panorama for mig anledning til en virkelig glæde, fordi det viser, at alt udvikler sig, som det bør over for Gud. Enighed i det religiøse og mangfoldighed i det timelige kan sagtens forenes, hvis hverken fanatisme eller intolerance får lov at råde, og hvis – fremfor alt – man lever ud af sin tro og ved, at det ikke bare er gensidig sympati eller fælles fordele, som forener os mennesker, men også den Ånds virke, som gør os til brødre i Kristus og fører os frem mod Gud, vores Far."

I forbindelse med helgenkåringen udkom denne lille bog om Josemaría Escrivá, og den var der mange, der læste med interesse.

»Det er ikke nemt at overvinde uenighed«

Men ved indsættelsen af ærkebiskoppen af Canterbury udtrykte Paven håb om fortsatte fremskridt

I forbindelse med den højtidelige indsættelse af Den anglikanske Kirkes nye overhoved opfordrer paven ærkebiskoppen af Canterbury til at opretholde bestræbelserne for at fremme enheden kirkerne imellem.

I et brev til den nye ærkebiskop udtrykker Johannes Paul II sine forhåbninger om fortsatte fremskridt i det katolsk-anglikanske forhold, meddeler pressebureauet Zenit.

Gaver fra Paven

Kardinal Walter Kasper, der er præsident for Det pavelige Råd til Fremme af Kristen Enhed, var pavestolens repræsentant ved den liturgiske ceremoni i Canterbury katedralen og for at markere begivenheden overrakte kardinalen Rowan Williams et bispekors fra paven sammen med et budskab.

Tilstede var også kardinal Cormac Murphy-O'Connor, ærkebiskop af Westminster, samt præsidenterne for de to officielle organer for dialog med den anglikanske kirke, Den internationale anglikansk-romersk-katolske Kommission og Den internationale anglikansk-romersk-katolske Kommission for Enhed og Mission.

"Deres embede som ærkebiskop af Canterbury tager sin begyndelse på et smertefuldt og højspændt tidspunkt i historien, der dog ikke desto mindre også er kendetegnet ved håb og løfter for fremtiden", skrev paven i sit budskab.

"Skæmmet af langvarige og tilsyneladende ubønhørlige konflikter står verden i dag på randen af endnu en krig", tilføjede han. "Menneskets værdighed trues og undermineres på forskellig vis.

Hele befolkningsgrupper, især de mest sårbare lever i angst og fare."

"Menneskets brændende og helt legitime længsel efter frihed og sikkerhed udtrykkes undertiden på fejlagtig vis ved både voldelige og destruktive metoder", hedder det videre i pavens budskab. "Men det er netop midt i disse spændinger og vanskeligheder i verden, at vi er kaldede til at tjene", sagde paven til Den anglikanske Kirkes overhoved.

Oprigtig glæde

"Vi kan i dag oprigtigt glæde os over, at vore forgængere de senere årtier i kraft af en konstruktiv dialog og en god kommunikation har udviklet stadig tættere relationer, ja ligefrem et hengivenhedsforhold", skrev Johannes Paul II.

"De anbragte Den katolske og Den anglikanske Kirke på en vej, som de håbede ville føre til fuld enhed", sagde han. "Og trods forhindringer og uenighed befinder vi os stadig på denne vej og er uigenkaldeligt forpligtede til

at fortsætte", understregede paven. Med henvisning til ærkebiskop Williams' for-gænger tilføjede Paven, at "det seneste årti's mange muligheder for at møde dr. George Carey har været en betydelig hjælp og opmuntring og er resulteret i nye fremskridt på vor økumeniske rejse".

Og videre siges det, at også "det arbejde, der udføres af Den internationale anglikansk-romersk-katolske Kommission og den nyligt dannede Internationale Kommission for Enhed og Mission fører os stadig fremad".

Helligånden leder

"Begge er vi bevidste om, at det ikke er noget nemt job at overvinde uenighed, og at fuldt fællesskab vil være en gave af Helligånden", skriver paven. Og han slutter sit budskab: "Også nu ansporer og leder Helligånden os til at søge løsninger på de resterende områder med læremæssig uenighed og til at engagere os stadigt dybere i et fælles vidnesbyrd og i et fælles missionsarbejde".

KORT NYT

Biskop Heim er død

Ærkebiskop Bruno Bernhard Heim døde den 17. marts 2003 i sin fødeby Olten og blev den 28. marts begravet fra St. Martinskirche i samme by. Bruno Heim vil være kendt af mange fra sin tid som den første pavelige nuntius i Norden efter reformationen, og selv opretholdt Bruno Heim kontakt med venner fra tiden i Vedhæk.

Biskop fordømmer enhver form for dødshjælp

(KNA) Den katolske biskop af Limburg, Franz Kamphaus, har udtalt sig imod enhver form for aktiv dødshjælp. Ved begge former for aktiv dødshjælp drejer det sig ikke om at hjælpe mennesket i døden, men bevidst og målrettet at bevirke vedkommendes død, skriver Kamphaus i dette års fastehyrdebrev. Aktiv dødshjælp er medlidenhedsdrab eller hjælp til selvmord. Hjælp af en sådan art fortjener ikke navnet og bør på det bestemteste afvises. Biskoppen går udtrykkeligt ind for en udvidelse af en "ledsagende" omsorg for den døende. Det kan hjælpe den døende, idet pågældendes sidste tid bliver givet så menneskeværdigt et præg som muligt.

Ca. ni milliarder mennesker i 2050

(KNA) Ifølge "Deutsche Stiftung Weltbevölkerung" (DSW) vil verdensbefolkningen i de næste 50 år stige til næsten ni milliarder mennesker. I verdens fattigste regioner ligger vækstraten på 1,2 procent om året, næsten fire gange så meget som verdensgennemsnittet. Tilsammen er befolkningstilvæksten ganske vist formindsket, men forskellene mellem industri- og udviklingslandene er blevet større. Ifølge DSW baseres opgivelserne på FN's befolkningsprognose, som er blevet offentliggjort i New York.

Aids vil efter eksperternes skøn give sig endnu stærkere udslag på befolkningstilvæksten, specielt i Afrika, end hidtil antaget. Ifølge prognosen stiger antallet af aidsdøde før 2050 til 278 millioner årligt.

Indvandrere modne til evangelisering

Italienske katolikker har mulighed for at forkynde Kristus for 1,2 millioner ikke-kristne indvandrere, siger formanden for Italiens bispekonference ifølge pressebureauet Zenit. Kardinal Camillo Ruini talte ved en kongres organiseret af Mariapolis Center i Castel Gandolfo og kunne give følgende oplysninger om indvandringen i Italien: "Lidt over 30% af indvandrere er muslimer. Sammen med andre især østasiatiske ikke-kristne udgør de omtrent halvdelen af det samlede antal udlændinge, d.v.s. i alt ca. 1,2 millioner" sagde kardinalen.

Dette faktum repræsenterer et hidtil "uhørt kapitel" for Kirkens arbejde med evangeliseringen i Italien, sagde kardinalen. Han opfordrede samtidig de italienske katolikker til at "afvise enhver hensigt eller metode til hvervelsen af proselytter: I må simpelthen tage ud at møde folk, alle mennesker, med tillid og i håbet om, at Kristus vil vise sit ansigt ved dette møde".

Jesuiterordenen skrumper

Jesuiterordenen, som på verdensplan er langt den største mandlige orden i Den katolske Kirke, tæller nu kun lidt mere end 20.000 medlemmer, fortæller pressebureauet KNA. Som ordenens nyhedstjeneste VID i Rom oplyser, havde "Societas Jesu" ved årets begyndelse 20.408 ordensmedlemmer. Det er 333 færre end sidste år. Til trods for det stadig svindende antal indeholder statistikken også positive elementer. I sammenligning med året før steg således antallet af novicer med 4,5% til 929. Mere end en fjerdedel af novicerne (260) kommer fra det sydlige Asien, fulgt af Latinamerika (182); i Europa registreredes 167 novicer. Jesuiterne gennemsnitsalder er for øjeblikket 55 år. Ordenen har 1.758 ordenshuse i 122 lande.

Irske og franske kvinder har EU-rekord i børn

Men de danske kvinder viser tal, der ikke lige er til at prale af

(KNA) Irske og franske kvinder føder flest børn i EU, italienske og spanske færrest. Som det for nylig meddeltes i Bruxelles fra EU-statistikkontoret, Eurostat, lå fødselsraten hos irske kvinder på 1,98 børn, hos franske kvinder på 1,9. I Italien bringer derimod hver kvinde gennemsnitlig kun 1,24 børn til verden; i Spanien er det 1,25 børn. Tyskland, Østrig og Grækenland ligger med 1,29 børn per kvinde ligeledes i den nederste ende af skalaen.

Unge mødre i Østrig

Som det videre fremgår af statistikken, er kvinder i Østrig og Portugal med 26,4 år de yngste, når de føder deres første barn. I Tyskland er en mor gennemsnitlig 27,6 år, når hun

føder sit første barn. I England venter kvinder med at få børn, til de er 29,1 år.

Ifølge Eurostat-opgivelserne kan kvinderne i Frankrig forvente den længste levetid. De piger, der er født i 2001, har her i gennemsnit 83 leveår foran sig; i Italien og Spanien er det 82,9 år. Tyskland ligger med 80,7 år i det nederste midterfelt. I bunden ligger Irland med 78,5 år og Danmark med 79 år.

Norden ligger i toppen

Som det videre fremgår af den statistik, som blev offentliggjort på Kvindernes Verdensdag, har kvinderne i Irland og Finland den højeste uddannelse.

Her som i Sverige og Danmark har mere end 30 procent af alle kvinder en

afsluttende uddannelse fra en højere læreanstalt, i Italien og Portugal derimod kun 10 og 11 procent. Tyskland ligger med 18 procent kvinder med en højere uddannelse under EU-gennemsnittet på 21 procent. Kvinder foretrækker ifølge statistikken i alle EU-lande fag som medicin, humanistiske uddannelser og pædagogik.

Mere end halvdelen af alle kvinder i EU går ifølge statistikken efter erhvervsbeskæftigelse. En tredjedel af kvinderne arbejder på deltid.

Kvoterne falder meget forskelligt ud i de 15 EU-lande: Således er det i Danmark omkring 73 procent af kvinderne, som arbejder, i Italien er det kun knap 42 procent. I Tyskland går knap 59 procent af kvinderne efter erhvervsbeskæftigelse. I deltidsbeskæftigelse ligger Holland forrest med knap 73 procent. I

Tyskland er det omkring 39 procent, i Grækenland derimod kun 8 procent.

Røgfylt dansk rekord

Ifølge statistikken lever kvinder i EU sundere end mænd. Hos dem er både antallet af overvægtige og tobaksforbruget lavere. Størsteparten af overvægt findes hos kvinder - og mænd - i Grækenland, mindsteparten hos kvinderne i Frankrig og mændene i Nederlandene. Dårligt eksempel på tobaksforbrug er Danmark: Med Dronning Margrethe II som forbillede er det det eneste land i EU, hvor der er flere rygere blandt kvinder (43,7 procent) end mænd (32,4 procent).

De færreste kvindelige rygere findes ifølge statistikken i Portugal; Tyskland ligger med 27,2 procent rygende kvinder på EU-gennemsnittet.

Jeg prøver at være glad

Når man er syg,
har man ekstra brug
for Guds omsorg,
siger 68-årige Lilian Jespersen

Lilian Jespersen, der har været inspektør på Den Franske Skole på Østerbro i København, er hjertepatient og næsten blind, men vil sidst af alt være ynkværdig.

Tekst og foto Anna-Lise Bjerager

– Husk at tage bøger med, når du går, siger Lilian Jespersen og slår ud mod de halvtomme bogreoler i den store lyse lejlighed ved Vibenshus Runddel i København, inden vi sætter os ved sofabordet, hvor der er dækket med vin og chips. 68-årige Lilian Jespersen, der i en årrække var inspektør på Den Franske Skole på Østerbro i København, er nemlig gået i gang med et af sit livs sidste store projekter. Hun deler ud af sin store bogsamling. Årsag: Hun kan ikke selv læse i bøgerne mere. Hun er nemlig næsten blind.

– I begyndelsen græd jeg indeni, hver gang nogen gik ud af døren med en af mine bøger. Men man kan jo lige så godt vænne sig til det, siger hun.

En rebelsk katolik

Fornylig var det De Syges Dag i Københavns-området, hvor Lilian Jespersen bor, og i den anledning har Katolsk Orientering inviteret sig selv til en samtale om lidelse og sygdom og troens betydning. Lilian Jespersen fortæller gerne og frit. Om sin opvækst i en sagførerfamilie på Frederiksberg, hvor man så lidt skævt til hendes valg af livsbane som lærer. Om hendes andet store valg som 22-årig, hvor hun konverterede til den katolske tro. Fra sin plads i Den katolske Kirke har hun siden gjort en stor og ihærdig indsats. Hun var i mange år medlem af Det Økumeniske Fællesråd, ligesom hun var medlem af Bibelselskabet bestyrelse. Dengang som nu med markante meninger og en karakteristisk høj og hjertelig latter.

– Jeg hører helt klart til rebellerne i kirken. Det er først nu, hvor jeg er blevet dum, gammel og blind, at jeg er holdt op med at blande mig i alting, siger hun.

Også i forhold til sin sygdom har det været svært at blande sig uden om og lade Vorherre råde. Som da Lilian Jespersen for halvandet år siden skulle have foretaget en fire-dobbelt bypass-operation i hjertet.

– Det havde jeg ærlig talt ikke lyst til. Jeg måtte sige til Vorherre: Nu skal du bestemme, at det må være slut med mig. Men jeg vågnede jo op igen. Da var jeg ærlig talt gal på ham. Jeg følte vel, at det havde været i orden at dø. Men sådan gik det ikke.

– Min søster sagde engang til mig: "Åh, du var da også altid så syg som barn." Sådan husker jeg det nu ikke helt selv, men jeg var da indlagt på hospitalet med kighoste og den slags.

Førtidspension

– Jeg blev først alvorligt syg for ti år siden. Det var ryggen. Resultatet blev, at jeg måtte lade mig førtidspensionere som skoleinspektør, og det var jeg ærlig talt grumme ked af. Men jeg havde da masse af livsmod alligevel. Jeg var kun 60 år og tænkte: Nu skal jeg rigtig til at nyde livet. Men sådan skulle det ikke gå. Jeg fik ny hofte, og der gik betændelse i det. Så fik jeg sukkersyge. Det er en infam sygdom. Kroppen rådner op indvendigt. Jeg blev blind og døjer meget med sår. Blandt andet på fødderne, så jeg må gå med specialfremstillede sko. For halvandet år siden fik jeg så bypass-operationen.

– Da jeg vågnede efter narkosen,

var det allersværeste for mig, at jeg faktisk næsten ingenting kunne se. Kun skygger og omrids. Det var vel narkosen, der havde taget den smule syn, der var tilbage.

At kunne bruges

At Lilian Jespersen har sit gode humør hjælper i mange situationer. Men alligevel trænger mismodet sig på. Over alt det, hun har mistet og ikke længere kan.

– Det er tungt ikke at kunne se. Ikke at kunne færdes alene, ikke at kunne køre bil. For første gang i 54 år var jeg ikke ude at rejse sidste år. Mig, der ellers har rejst over hele verden. Og alle de foredrag, jeg har holdt om mine rejser. Hvor ville jeg dog gerne gøre det igen. Tænk at kunne bruges til noget.

– Det seneste foredrag, jeg holdt, var for et par år siden. Jeg husker det så tydeligt. Jeg sad der ved fremviseren og måtte hviske med min sidemand, fordi jeg simpelthen ikke kunne se, hvad billederne forestillede. Da jeg kom hjem, lagde jeg lysbillederne op på en hyld og sagde til mig selv: Så er den vej også lukket.

Lange dage

– Jeg havde aldrig drømt om, at dagene skulle blive så lange. Jeg ved alt om Saddam Hussein. P1 og P2 kører hele tiden i radioen. Jeg har også altid været så glad for at holde gæstebud for en masse mennesker. Nu kan jeg varme lidt suppe og lugte mig til, om det er brændt på. Der er meget savn i det, siger Lilian Jespersen, der samtidig understreger, at der er mange, der ringer og kigger forbi. Både folk fra

Kirken og familien, herunder hendes »børnebørn«, som hun kalder sine niecer og nevøer.

– Jeg er ikke noget ulykkeligt menneske. Det handler jo også om at holde sammen på sig selv. Du er jo lige dele fornuft og følelse. Og hvis den ene side sætter ud, må man være på vagt.

Troen hjælper

At være syg og samtidig vide sig elsket af Gud er ikke et dilemma for Lilian Jespersen. Nok har hun været vred på Gud, men tvivlet på hans kærlighed har hun aldrig. At mennesket lider, kan vi ikke stille Gud til regnskab for. Lidelsen er aldrig forgæves, og lidelsen er jo også en nåde i den forstand, at man får lov at leve med i Kristi lidelse, mener hun.

– Vi véd jo ikke, om det er Gud, der pålægger os lidelsen. Men vi véd, at han har tilladt den. Derfor tror jeg også, at Gud vil noget med lidelsen. Og det siger jeg, selv om jeg kan sparke til stole og døre over min situation.

Jeg har da tit sagt til Gud: "Har jeg fortjent det her"? Men Vorherre må være på ferie, når man stiller den slags spørgsmål, for han svarer aldrig. Alligevel mærker jeg, at Gud hjælper mig, så der kommer noget godt ud af det. Jeg prøver at leve efter devisen: Du skal være glad, for Gud elsker dig.

Ud af ynkværdigheden

Selv om Lilian Jespersen tror på Guds indgriben også i forhold til sygdom, var hun skeptisk den første gang, en præst opfordrede hende til at tage imod de syges salvelse.

– Min første tanke var: "Nej, jeg

er da ikke døende". Men jeg husker det, som om jeg blev fyldt med mod. Gud løftede mig op, så jeg ikke bare sad der og vrælede i al min ynkværdighed. Og hver gang jeg siden har modtaget de syges salvelse, har det været en styrkelse i mit liv.

Alligevel falder det ikke Lilian Jespersen ind at bede om at få sit syn tilbage.

– Jeg kunne selvfølgelig godt bede Gud om helbredelse. Men jeg ville ærlig talt blive meget forundret, hvis jeg pludselig kunne se. Jeg tror, det har at gøre med, hvilken person man er. Jeg er et rationelt og fornuftigt menneske. Sådan er jeg skabt. Men hvis jeg havde et sygt barn, jeg skulle drage omsorg for, ved jeg, at jeg aldrig ville holde op med at bede om, at det skulle blive raskt.

Jeg har levet

Når det gælder fremtiden, prøver Lilian Jespersen at tænke en dag ad gangen. Frygten er at være nødt til at forlade den hyggelige lejlighed og flytte på plejehjem.

– Jeg siger da sommetider til Vorherre om aftenen, at det ikke ville gøre noget, hvis jeg ikke vågnede næste morgen. Jeg har levet mit liv. Jeg skylder ikke nogen noget. Og jeg er ikke bange for døden. Det ville være en befrielse, og det ville da også være spændende. Tænk hvad der venter én, siger hun og tilføjer med et smil:

– Men først vil jeg gerne lige være færdig med at give mine bøger væk.

Fortsættes næste side med fire spørgsmål. . .

Der lyttes og tænkes.

Foto: Joke Bos

Årlig samling for ordensfolk

Af Hildegard Madsen O.S.B

Verdensdagen for ordensstanden og det gudviede liv, denne årligt tilbagevendende begivenhed samlede atter i år o. 85 ordenssøstre og -brødre til et givende samvær. I sit oplæg gjorde dagens indbudte taler, hjælpebiskop Wolfgang Kirchgässner fra Freiburg rede for det fælles og det særegne for lægkristne og ordensfolk, idet biskoppen tog udgangspunktet i det fællesmenneskelige.

Når vi taler om kald, må vi begynde med det helt grundlæggende: Den gudgivne hensigt med hvert enkelt menneskeliv. Ægte selvrealisering begynder med, at jeg lytter efter, hvor der ligesom kaldes, appelleres til mig i det liv, jeg helt konkret er i færd med at leve, og med de evner og færdigheder, forventninger og begrænsninger, jeg besidder: Hvad lønner det sig at leve for? Svaret blæser

ikke i vinden, Gud taler til os i tidens tegn og i tidens nød.

Som kristne har vi alle i kraft af dåb og firmelse del i Jesu kongelige og præstelige tjeneste. Vi er derfor delagtige i Kirkens frelsende sendelse til verden, vi er dens vidner og værktøj.

Dette er vores grundlæggende fælleskristne kald. Sammen med hinanden og for hinanden i kaldenes mangfoldighed.

Det for ordensfolkene særegne består i den radikalitet i Kristi efterfølgelse, som de har bundet sig til i de hellige løfter og dermed, som biskoppen udtrykte det, har gjort alvor af den nye væren, det nye liv i Kristus og overgivet sig til udelt tjeneste for Gud.

Herigennem kommer ordenslivet til at fremstå som tegn for alle døbtes dybe forbundethed med Kristus, en forbundethed, der op gennem tiderne har ytret sig i de tjenester, ordensfællesskaber har varetaget "til Guds ære og næstens

gavn" under stadig nye vilkår. Dem er der fortsat stort behov for. Sociale, kulturelle og åndelige tjenester. Som følge af det stadig mere opsplittede samfund er der tillige voksende behov for, at ordensfællesskaberne som vækstmiljøer for kristent liv finder veje til at dele deres tro og deres livsværdier med kristne uden for murene.

Ordenskaldets egenart træder endvidere frem i den stedfortrædende bøn i lovprisningen, i den stille dvælen i Gud, i forbønnen: "Det er Deres opgave at sørge for, at Kirken bestandig har øjnene rettet mod sin Herre Jesus Kristus," betonedes biskoppen og fortsatte: "De breder Deres hænder ud over alle Kirkens medlemmer og over alle mennesker."

Forud for dette gode oplæg, hvor biskop Czeslaw fungerede som tolk, havde der været en særdeles festlig messe efterfulgt af fælles kaffebord.

KORT NYT

Moder Tyra Antonia er blevet valgt som administrerende priorinde for Vor Frue Kloster på Åsebakken.

Foto: Gerhard Sanders SJ

Ny priorinde på Åsebakken

Efter at have været priorinde i 25 år for Vor Frue Kloster på Åsebakken har moder Margarita Schmidt den 18. marts nedlagt sit embede, oplyser generalvirkar Lars Messerschmidt til Katolsk Orientering. Søstre har herefter valgt moder Tyra Antonia Andersson, som er priorinde i benediktinerindeklosteret Mariavall i Sverige, som administrerende priorinde for tre år. Den Hellige Stol har efterfølgende bekræftet dette valg. Moder Tyra er valgt som administrerende priorinde, fordi hun samtidig forbliver priorinde i Mariavall. Abbed Præses Anno O.S.B. for Beuronkongregationen, som Vor Frue Kloster tilhører, har indsat moder Tyra i hendes embede søndag den 23. marts. Generalvikaren anbefaler klosterets fremtid, moder Tyra og de enkelte søstre til de troendes forbøn.

Emsig svigermoder kan være skilsmissegrund - i Italien

For megen indblanding fra svigermoders side kan efter italiensk ret retfærdiggøre en skilsmisse, oplyser pressebureauet KNA. Dette bestemte den italienske højesteret, den romerske appelinstans, ifølge det italienske dagblad "Il Messaggero". "Forældres grænseoverskridende og urimelige indblanding i ægteskabet" kan være tilstrækkelig skilsmissegrund, udtalte dommeren. I det pågældende tilfælde havde en moder atter og atter ved sin indblanding i børneopdragelsen ødelagt sønnens ægteskab, ligesom hun havde undertrykt og generet svigerdatteren. Efter en tidligere dom af 1999, hvor skilsmissen på hustruens begæring var blevet kendt gyldig, ankede ægtemanden dommen, som nu ved den sidste instans er blevet stadfæstet. Hustruen fik tilkendt forældremyndigheden over datteren og råderetten over det fælles bo. Ægtemanden er i mellemtiden flyttet ind - hos sin moder.

Fire spørgsmål til generalvikar Lars Messerschmidt:

Fortsat fra forrige side

Hvad er De syges salvelse?

Det bibelske grundlag for de syges salvelse finder vi de steder i Bibelen, hvor Jesus helbreder de syge. Nogle gange ved at han lægger hænderne på dem og andre gange ved at tale til dem. Da han sendte sine disciple ud, bad han dem om at videreføre denne gerning. I Jakobs brev 5,14f omtales, hvordan man praktiserede det i den allerførste tid. I dag er de syges salvelse en handling, hvor præsten og de pårørende, der eventuelt er til stede, beder for den syge. Præsten gør det dels ved at lægge hænder-

ne på den syge og dels ved at salve med en særlig olie, som biskoppen har indviet. Han salver normalt på panden og på håndfladerne og beder en bøn om, at den pågældende må blive rask.

Tidligere talte man om "den sidste olie". Hvordan har de syges salvelse forandret sig gennem tiden?

I løbet af middelalderen begyndte man at tale om "den sidste olie" eller "de døendes sakramente". Men går man længere tilbage, til det første årtusinde efter Kristus, var det livets sakramente og ikke dødens. Siden det sidste Vatikan-koncil har man genetableret sakramentet i dets oprindelige form.

I dag eksisterer udtrykket "den sidste olie" ikke længere formelt. Men især den ældre generation katolikker har da af og til den opfattelse stadigvæk. Gråzoneområdet i dag er, om man kan give de syges salvelse til folk med psykiske lidelser. Det mener jeg, man kan.

De syges dag er også kommet i nyere tid med særlige messer og bønner beregnet for syge. En målgruppe her er i øvrigt de gamle i menigheden, som ikke nødvendigvis er syge, men bare gamle og skrøbelige. I dag er det min fornemmelse, at temmelig mange kommer til De syges dag, som typisk afholdes i mange menigheder en eller to gange om året.

Er salvelse mest til helbredelse eller til trøst?

Helbredelse er to ting. Der er total helbredelse, og der er partiel helbredelse. Den totale helbredelse er den, der finder sted, når vi opstår fra de døde og går ind i den nye verden. De syges salvelse peger hen til den begivenhed. Helbredelsen kan være af åndelig art, og den er så sandelig ikke at forklejne. Og åndelige helbredelse er ikke bare det samme som trøst. Men helbredelsen kan også være fysisk.

Er det din erfaring, at den syge bliver skuffet, hvis helbredelse ikke finder sted?

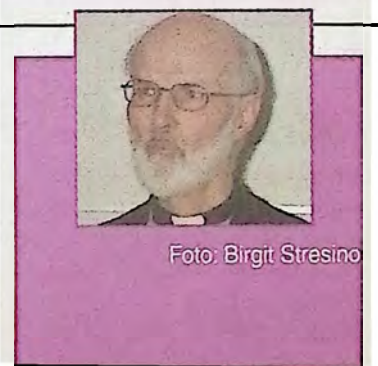

Foto: Birgit Stresino

Jeg har da mødt syge mennesker, som har bedt for og fået andre til at bede for, at de skulle blive helbredt, og hvor det ikke er sket. Men hvis et menneske har fået de syges salvelse og været åben i troen over for det, så er der sket en eller anden form for helbredelse. Og den helbredelse, det menneske har fået, er måske den i Guds øjne allervigtigste, selv om vedkommende ikke selv kan få øje på det her og nu.

Et billede af Guds barmhjertighed

Børn og unge i Odense har lavet en faste-frise der nu hænger i Sct. Albani kirke - og projektet optog dem levende

Af Franz Hauser C.Ss.R.

I anledning af bispedømmets 50 års jubilæum har børn fra Sct. Albani DUK og Skole gennemført et specielt projekt, også kaldet en faste-frise. Frisen blev ophængt

under orglet i kirken aske- onsdag og vil hænge påsken over. Det er en stofmosaik med budskabet: "Gud er rig på barmhjertighed og vil frelse os, hvis vi vil." Den er udført af børn fra Sct. Albani Skole og Albani DUK med hjælp af voksne fra menig-

heden. Projektet har hele tiden stået under søster Tere- sas kyndige vejledning.

Helt optaget

Før man starter et projekt som dette, er der meget, der skal gennemtænkes. Vil arbejdet kunne lykkes? Hvad vil børnene sige? Og vil de overhovedet være med? Det viste sig dog, at det ikke blev et problem, eftersom børnene var fuldstændig optaget af emnet. Man brugte timerne "billedkunst" samt "kristen-

dom" og derefter flere eftermiddage samt weekender.

Selve billedet består af 15 plader, som tilsammen bliver en dug på 8,5 meter. Det første, der skete, var, at alt blev tegnet på pladerne. Dernæst blev stof, i alle regnbuens farver klippet til i mange forskellige stykker for derefter at blive klistret på. Når man ser på frisen, starter den med Alfa, hvorefter der er syv billeder fra Det gamle Testamente.

Dernæst er der syv billeder fra Det nye Testamente, slut-

tende med Omega. I midten står Kristus, den opstandne, med korset i baggrunden. Fra sårmærkerne strømmer der stråler ud til begge sider, hvilket er et symbol på Guds uendelige kærlighed, som omfavner alt på jorden. Strålerne viser også sammenhængen mellem Det gamle og Det nye Testamente.

Som baggrund på billederne er der engle med de fineste farver – som regnbuen, symbolet på Guds pagt med menneskene. Ligeledes er der børn på alle billeder, hvilket er portrætter af børnene, som de selv har tegnet. Symbolerne Alfa og Omega

står i nogle cirkler, som meget flot viser det uendelige.

Et af de medvirkende børn har denne kommentar:

– Jeg synes, det har været interessant. Selve arbejdet med at klippe, stryge og klistre var kedeligt, men budskabet, som tavlerne fortæller om, er interessant. Før alt dette syntes jeg ikke, der var noget smukt ved kristendom og Jesus. Tingene kom i perspektiv. Det med Alfa og Omega er egentlig smukt, og det med, at Gud ikke kun hjælper dig, men også mig.

I forlængelse heraf har vedkommende også skrevet et lille digt:

*Må Jesus være med dig
Og følge dig alle dage
Må han give dig kærlighed
Og lade dig troen smage.*

*Må han helbrede dig
Og for evigt tilgive dig
Må han altid være i dit hjerte'
Og følge dig på vej.*

*Må du altid kende hans ærlighed
Og altid tro på ham
Han er din hyrde
Og du er hans lam.*

*Må han beskytte dig
For Jesus er ikke fej
Men vil altid hjælpe dig
Dette ønsker jeg for dig.*

Gud vil frelse alle mennesker - selv dem med bar mave. . .

Hej. Jeg hedder Therese og går i 5. klasse på Sct. Albani Skole, og jeg har stor lyst til at fortælle om, hvad vi har lavet og laver i Sct. Albani Skole og Sct. Albani DUK.

Først vil jeg fortælle om vort projekt "Guds Frelsesplan".

Gud vil frelse alle mennesker, og det er det, Sct. Albani Skole og Sct. Albani DUK ville vise med det fantastiske kunstværk, som vi har navngivet "Guds Frelsesplan" med vor Kristus i centrum.

Det er 8,5 meter langt og består af 15 plader. I midten er Jesus den opstandne Gud. Bag ved Jesus kan man se toppen af et kors, som er tegnet på, at Jesus døde for os på korset.

Fra hans hænder strømmer der kær-

lighed og barmhjertighed. Det har vi vist med farverige stråler, der bliver større og større.

På andre plader er der en engel, og nederst er der mennesker, og alle, der har været med, har hver især lavet sig selv, og på den måde viser vi, at Gud vil frelse alle mennesker. Selv dem med bar mave.

På den ene side er der symboler fra Det gamle Testamente, og på den anden side er der symboler fra de syv sakramenter.

Den første plade på hver side forestiller Alfa og den sidste Omega, som tegn på, at Gud er begyndelsen og enden.

Alle plader er lavet af stofmosaik, og det er søster Teresa, som stod for

dette projekt og har inspireret os, så vi blev rigtig bidt af det. Vi var utrolig glade for at være med, for det var meget spændende, og det var en stor udfordring for os at lave det.

Under dette projekt har vi også diskuteret meget om Guds frelse.

Det var så sjovt at lave det, at vi også arbejdede udenfor skoletiden, og vi glædede os til næste dag, vi skulle lave det. Det hele skal hænge i Sct. Albani kirke oppe ved orglet, og det skal blive hængende hele fasten og påsketiden, så kom og se kunstværket før det bliver taget ned, og jeg lover, at dem, der kommer og ser det, vil blive virkelig betaget af det, for det er så fantastisk flot, og måske får I også lyst til at lave noget lignende.

Sluttelig, når man står foran billedet, kan man bruge uendelig tid på det. Der er til lang tids refleksion over Bibelen og dens

mysterier. Kommer du forbi Sct. Albani kirke, så und dig selv at gå indenfor og se det smukke billede.

Der lyttes og tænkes.

Foto: Joke Bos

Årlig samling for ordensfolk

Af Hildegard Madsen O.S.B

ikke i vinden, Gud taler til os i tidens tegn og i tidens nød.

Som kristne har vi alle i kraft af dåb og firmelse del i Jesu kongelige og præstelige tjeneste. Vi er derfor delagtige i Kirkens frelsende sendelse til verden, vi er dens vidner og værktøj.

Dette er vores grundlæggende fælles kristne kald. Sammen med hinanden og for hinanden i kaldernes mangfoldighed.

Det for ordensfolkene særegne består i den radikalitet i Kristi efterfølgelse, som de har bundet sig til i de hellige løfter og dermed, som biskoppen udtrykte det, har gjort alvor af den nye væren, det nye liv i Kristus og overgivet sig til udelte tjeneste for Gud.

Herigennem kommer ordenslivet til at fremstå som tegn for alle døbtens dybe forbundethed med Kristus, en forbundethed, der op gennem tiderne har ytret sig i de tjenester, ordensfællesskaber har varetaget "til Guds ære og næstens

gavn" under stadig nye vilkår. Dem er der fortsat stort behov for. Sociale, kulturelle og åndelige tjenester. Som følge af det stadig mere opsplittede samfund er der tillige voksende behov for, at ordensfællesskaberne som vækstmiljøer for kristent liv finder veje til at dele deres tro og deres livsværdier med kristne uden for murene.

Ordenskaldets egenart træder endvidere frem i den stedfortrædende bøn i lovprisningen, i den stille dvælen i Gud, i forbønnen: "Det er Deres opgave at sørge for, at Kirken bestandig har øjnene rettet mod sin Herre Jesus Kristus," betonedes biskoppen og fortsatte: "De breder Deres hænder ud over alle Kirkens medlemmer og over alle mennesker."

Forud for dette gode oplæg, hvor biskop Czeslaw fungerede som tolk, havde der været en særdeles festlig messe efterfulgt af fælles kaffebord.

KORT NYT

Moder Tyra Antonia er blevet valgt som administrerende priorinde for Vor Frue Kloster på Åsebakken.

Foto: Gerhard Sanders SJ

Ny priorinde på Åsebakken

Efter at have været priorinde i 25 år for Vor Frue Kloster på Åsebakken har moder Margarita Schmidt den 18. marts nedlagt sit embede, oplyser generalvikar Lars Messerschmidt til Katolsk Orientering. Søstrene har herefter valgt moder Tyra Antonia Andersson, som er priorinde i benediktinerindeklosteret Mariavall i Sverige, som administrerende priorinde for tre år. Den Hellige Stol har efterfølgende bekræftet dette valg. Moder Tyra er valgt som administrerende priorinde, fordi hun samtidig forbliver priorinde i Mariavall. Abbed Præses Anno O.S.B. for Beuronkongregationen, som Vor Frue Kloster tilhører, har indsat moder Tyra i hendes embede søndag den 23. marts. Generalvikaren anbefaler klosterets fremtid, moder Tyra og de enkelte søstre til de troendes forbøn.

Emsig svigermoder kan være skilsmissegrund - i Italien

For megen indblanding fra svigermoders side kan efter italiensk ret retfærdiggøre en skilsmisse, oplyser pressebureauet KNA. Dette bestemte den italienske højesteret, den romerske appelinstans, ifølge det italienske dagblad "Il Messaggero". "Forældres grænseoverskridende og urimelige indblanding i ægteskabet" kan være tilstrækkelig skilsmissegrund, udtalte dommeren. I det pågældende tilfælde havde en moder atter og atter ved sin indblanding i børneopdragelsen ødelagt sønnens ægteskab, ligesom hun havde undertrykt og generet svigerdatteren. Efter en tidligere dom af 1999, hvor skilsmissen på hustruens begæring var blevet kendt gyldig, ankede ægtemanden dommen, som nu ved den sidste instans er blevet stadfæstet. Hustruen fik tilkendt forældremyndigheden over datteren og råderetten over det fælles bo. Ægtemanden er i mellemtiden flyttet ind - hos sin moder.

Fire spørgsmål til generalvikar Lars Messerschmidt:

Fortsat fra forrige side

Hvad er De syges salvelse?

Det bibelske grundlag for de syges salvelse finder vi de steder i Bibelen, hvor Jesus helbreder de syge. Nogle gange ved at han lægger hænderne på dem og andre gange ved at tale til dem. Da han sendte sine disciple ud, bad han dem om at videreføre denne gerning. I Jakobs brev 5,14f omtales, hvordan man praktiserede det i den allerførste tid. I dag er de syges salvelse en handling, hvor præsten og de pårørende, der eventuelt er til stede, beder for den syge. Præsten gør det dels ved at lægge hænder-

ne på den syge og dels ved at salve med en særlig olie, som biskoppen har indviet. Han salver normalt på panden og på håndfladerne og beder en bøn om, at den pågældende må blive rask.

Tidligere talte man om "den sidste olie". Hvordan har de syges salvelse forandret sig gennem tiden?

I løbet af middelalderen begyndte man at tale om "den sidste olie" eller "de døendes sakramente". Men går man længere tilbage, til det første årtusinde efter Kristus, var det livets sakramente og ikke dødens. Siden det sidste Vatikan-koncil har man genetableret sakramentet i dets oprindelige form.

I dag eksisterer udtrykket "den sidste olie" ikke længere formelt. Men især den ældre generation katolikker har da af og til den opfattelse stadigvæk. Gråzoneområdet i dag er, om man kan give de syges salvelse til folk med psykiske lidelser. Det mener jeg, man kan.

De syges dag er også kommet i nyere tid med særlige messer og bønner beregnet for syge. En målgruppe her er i øvrigt de gamle i menigheden, som ikke nødvendigvis er syge, men bare gamle og skrøbelige. I dag er det min fornemmelse, at temmelig mange kommer til De syges dag, som typisk afholdes i mange menigheder en eller to gange om året.

Er salvelse mest til helbredelse eller til trøst?

Helbredelse er to ting. Der er total helbredelse, og der er partiel helbredelse. Den totale helbredelse er den, der finder sted, når vi opstår fra de døde og går ind i den nye verden. De syges salvelse peger hen til den begivenhed. Helbredelsen kan være af åndelig art, og den er så sandelig ikke at forklejne. Og åndelige helbredelse er ikke bare det samme som trøst. Men helbredelsen kan også være fysisk.

Er det din erfaring, at den syge bliver skuffet, hvis helbredelse ikke finder sted?

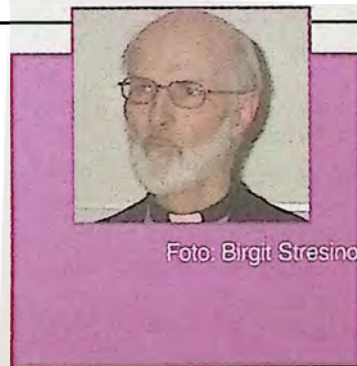

Foto: Birgit Strasio

Jeg har da mødt syge mennesker, som har bedt for og fået andre til at bede for, at de skulle blive helbredt, og hvor det ikke er sket. Men hvis et menneske har fået de syges salvelse og været åben i troen over for det, så er der sket en eller anden form for helbredelse. Og den helbredelse, det menneske har fået, er måske den i Guds øjne allervigtigste, selv om vedkommende ikke selv kan få øje på det her og nu.

SOMMERLEJRE 2003

★★★★★★
Venskaber, lege, workshops,
liturgier, aktiviteter, fester...
Alt hvad hjertet kan begære
og mere til.

★★★★★★
DUK gør det igen.
Endnu engang har DUK
sammensat en sommer
af underholdning, leg og
fordybelse.

★★★★★★
Her er noget at hente for
alle generationer.
Et rent pletsjud.

tilmeld dig før din næste
på www.duk.dk

BØRNELEJR 21. - 28. JUNI - 7 - 11 ÅR **MIDILEJR** 28. JUNI - 5. JULI - 11 - 14 ÅR

JUNIORLEJR 5. - 12. JULI - 14 - 17 ÅR **FAMILIELEJR** 12. - 19. JULI - FAMILIER MED BØRN UNDER 10 ÅR

MULTILEJR 19. - 26. JULI - ALLE ALDRE **UNGDOMSLEJR** 26. JULI - 2. AUGUST - 18 - 30 ÅR

VIETNAMESISKE LEJRE 5. - 20. JULI - BØRNELEJR, JUNIORLEJR, UNGDOMSLEJR

Kære forældre

Snyd ikke jeres børn for denne chance! DUKs sommerlejre er en enestående mulighed for børnene til at møde andre unge katolikker. Sommerlejrene har i mange år været en af grundpillerne i det katolske børne- og ungdomsarbejde.

Her er mulighed for at møde andre børn og unge, som deler samme tro. Det fællesskab, som der her skabes, har en stor betydning for det senere trosliv.

Igen i år er der rige muligheder for, at I også selv kan deltage med jeres børn. Jeg tænker på såvel familielejren som multilejren. Her er der god mulighed for sammen at holde ferie og opleve et berigende og levende trosfællesskab.

Som minoritetskirke har vi brug for steder, hvor vi kan møde andre ligesindede. Dette fællesskab værner vi om på lejrene, specielt på børnenes og de unges egne præmisser.

Her skabes livslange relationer til Gud og os imellem.

Vi glæder os til at se jeres børn på sommerlejr!

Christian Noval

Ungdomspræst

Praktiske oplysninger

Tilmelding

Udfyld tilmeldingsblanketten og send den til DUK, Sankt Kjelds Gade 3, 2100 København Ø eller fax den på 39 20 90 79. Du kan også tilmelde dig via vores hjemmeside på www.duk.dk.

Tilmeldingen er gyldig, når et depositum er betalt. Der tages forbehold for, at nogle lejre hurtigt bliver overtegnede, så tilmeld dig hurtigst muligt. Du kan altid se på hjemmesiden, hvor mange der er tilmeldt en lejr.

Betaling

Du skal ved tilmeldingen betale enten et depositum på kr. 210,- eller hele deltagergebyret. Det kan du gøre ved at indsætte beløbet på giro 9 08 32 94 påtegnet for hvem, der betales og for hvilken lejr. Du kan også vedlægge en check eller betale kontant på Sekretariatet. Såfremt betaling ikke vedlægges tilmeldingen, fremsender DUK et girokort.

Sidste frist for betaling af depositum er 1. maj 2003. Sidste frist for betaling af deltagergebyret er 3 uger inden lejren. Ved afbud senere end 14 dage før lejren tilbagebetales deltagergebyret almindeligvis ikke.

Priser

Priserne for årets sommerlejre er:
Børn under 2 år gratis

2 - 6 år	300,- kr.
7 - 15 år	700,- kr.
16 - 29 år	800,- kr.
30 år og derover	1200,- kr.

Priserne forudsætter, at deltagerne under 30 år er medlemmer af DUK. Er man ikke medlem, vil man ved tilmeldingen få tilsendt en indmeldelsesblanket. Et medlemsskab af DUK koster kr. 20,- for hele år 2003. Ønsker du ikke at være medlem, koster lejren kr. 300,- ekstra. Selvom du er fyldt 30 år, kan du godt være medlem, så koster det bare kr. 100,-.

Tilskudsmuligheder

For at give alle mulighed for at deltage på en DUK sommerlejr gives en familierabat på 50% fra andet hjemmeboende barn fra 7-17 år, som deltager på børne-, midi eller juniorlejr. Dette gælder, også selvom børnene ikke deltager på samme lejr.

Alle, der deltager på en af DUKs sommerlejre på Øm, kan søge om tilskud fra Ømferiefonden.

For at ansøge skal du bede om at få et ansøgningsskema tilsendt. Du kan også hente det direkte på www.duk.dk.

Ansøgningsskemaet skal sendes tilbage til DUKs sekretariat inden d. 1. juni 2003 og svar på ansøgningerne kommer omkring d. 10. juni 2003.

Skulle der være specielle behov, er det muligt at søge om ekstra tilskud direkte fra DUK. Det bør altså ikke være pengene, som begrænser muligheden for at deltage på en sommerlejr.

Fællesrejse

Der vil i størst mulig omfang blive arrangeret fællesrejse til alle DUKs lejre. Det koster ikke ekstra at deltage på fællesrejsen. På alle fællesrejser vil deltagerne blive ledsaget af mindst én voksen rejseleder. Rejseplan over fællesrejsen udsendes sammen med deltagerbrevet.

Deltagerbrev

Du vil modtage et deltagerbrev min. 14 dage før lejrens begyndelse. I deltagerbrevet er der praktiske oplysninger, deltagerliste, rejseplan over fællesrejsen, hvad du skal medbringe, navn og adresse på dine ledere samt andre relevante oplysninger.

Spørgsmål? Så læs på www.duk.dk eller ring til Sekretariatet på telefon 39 20 20 79.

Lejrtilmelding

Læs de praktiske oplysninger her på siden inden du udfylder tilmeldingen

☐ Børnelejr	☐ Familielejr
☐ Midilejr	☐ Multilejr
☐ Juniorlejr	☐ Ungdomslejr

Navn _____ Født _____

Adresse _____ Telefonnr. _____

Postnr. _____ by _____ e-mail _____

Menighed _____ katolik ja nej

Køn Dreng Pige

Har du deltaget på DUK-lejr før? ja nej

Ønsker du at deltage i fællesrejsen? ja nej

Fra hvilken by _____

Særlige hensyn (allergi eller andet) _____

Udfyldes for deltagere på børne- og midilejr

Navn på far eller mor _____

Navn på læge _____

Forældres adresse under lejren _____

Forældres telefonnr. under lejren _____

underskrift _____

Bibellæsning nøglen til ny evangelisering

Bibellæsning i familierne må ses som nøglen til en ny evangelisering, konkluderer en række eksperter efter en kongres i Rom iflg. pressebureauet KNA.

Ved nationalkongressen for den italienske bispekonference's bibelapostolat foreslog biskop og bibelforsker Carlo Ghidelli di Lanciano-Ortona, at bibel-meditation gøres almindelig i alle hjem som et afgørende skridt mod ny evangelisering.

Uvidenhed

Under mødet, som fokuserede på nødvendigheden af at "bygge et samfund af mennesker, der lytter til Guds Ord", sagde det italienske bibelselskabs formand, Rinaldo Fabris, at de troende tit ikke ved ret meget om Den hellige Skrift.

Skønt folk i stedse større grad på den ene side ønsker at eje en Bibel og selv fortolke den, er der på den anden side en vis fælles modstand mod at udforske Skrifterne, bemærkede biskop Ghidelli.

Kongressen fremhæve-

de især nødvendigheden af at opdatere den måde, man studerer Bibelen på. Man bør undgå, at bibellæsning reduceres til noget blot intellektuelt, eller at tolkningen af Skriften søges uden for Den katolske Kirke.

Taler til alle

I denne forbindelse betegnede lederen af pastoralcentret i bispedømmet Rimini, Guido Benzi, vigtigheden af "ikke at tabe af syne, at Bibelen, for så vidt som den er Guds stemme, der taler til sit folk, må være tilgængelig for alle, ikke blot for nogle få."

Imidlertid "må de troende, herunder også ikke-katolikker, være klar over, at den autentiske tolkning af Den hellige Skrift kun sker inden for troens dimension"; sagde Benzi. "Som den Hellige Augustin plejede at sige, må vi læse Skrifterne siddende på vor Moder Kirkens skød."

Oversættelse:
Carla Bennati Schou

Undertrykkelse og uretfærdighed forhindrer freden

(KNA) Omvendelse fra uretfærdighed og undertrykkelse er nødvendig, hvis der skal blive fred. Ved en gudstjeneste i starten af fastetiden sagde Paven: "Der bliver ikke fred på jorden, så længe undertrykkelse af folkeslagene, de sociale uretfærdigheder og den økonomiske ubalance fortsætter."

For at opnå de ønskede store forandringer, er det imidlertid ikke nok med projekter og interventioner. Det er meget mere nødvendigt med menneskenes generelle omvendelse

til kærligheden, sagde paven.

Alle troende er forpligtede til at gøre alt, hvad der står i deres magt for at virkeliggøre lidt af den fremtidige himmelske fred allerede her på jorden. Derfor er det nødvendigt med hjertemes renselse og en styrkelse af fællesskabet med Gud og medmennesker. Bøn og faste tjener dette mål. Kun Gud alene kan skænke den sande fred, betonedes Paven.

Oversættelse:
Karen Grzelak

Kriterier for en retfærdig krig

Personlige overvejelser der er baseret på Den katolske Kirkes katekismus

Af Dan Ritto

Inspireret af aktuelle begivenheder er det måske på sin plads at studere Kirkens kriterier for en retfærdig krig. Efter krigsudbruddet i Golfen er paven fremkommet med flere udtalelser, som alle tager afstand fra fjendtlighederne. Klarest har han udtalt, at fjendtlighederne er *en forbrydelse mod freden*. Samtidig er det Vatikanets klare opfattelse – sammen med en stort set enig verdensopinion, – at mulighederne for at løse konflikten med andre midler langt fra var udtømte, da USA indledte sit angreb.

Dog, når man som katolik skal analysere, hvorvidt fjendtlighederne, som jo har dansk deltagelse, ligger inden for rammerne af det moralsk tilladte eller ej, vil det være nyttigt at tage udgangspunkt i, hvad Kirken lærer os gennem sin katekismus. De grundlæggende kriterier herfor stammer helt tilbage på kirkefaderen Augustin og findes i moderne bearbejdning i katekismen.

Katekismen fastslår i afsnit 2.308, at alle regeringer og borgere er strengt forpligtede til at gøre alt, hvad der er muligt for at undgå krig, men at det naturligvis er tilladt for en regering at deltage i lovligt selvforsvar, såfremt disse bestræbelser mislykkes.

I afsnit 2.309 finder vi så de nærmere betingelser for dette lovligt selvforsvar. Det er her værd at notere sig, at Kirkens lære tillader lande at forsvare sig selv – ikke at overfalde hinanden efter for-godtbefindende. En angrebskrig kan således aldrig

De grundlæggende kriterier i Kirkens katekismus går helt tilbage til Augustin.

bære betegnelsen *retfærdig*, uanset hvilke begrundelser en aggressor måtte have for at angribe. Hvorvidt et greb "præventivt angreb" kan henregnes under selvforsvar, er tvivlsomt. Dog vil dette muligvis afhænge af den aktuelle situation.

Men selv om selvforsvar i princippet er tilladt, er der dog fire betingelser, som skal være opfyldt, for at dette kan kaldes retfærdigt set med Kirkens øjne. Det fremgår klart af katekismen, at *samtlig* fire krav skal opfyldes *samtidigt*.

1: Den skade, som en angriber påfører nationen eller fællesskabet af nationer, skal være permanent, alvorlig og sikker.

Dette er dét af de fire punkter, som vil være vanskeligst at bedømme, idet det indebærer en politisk afvejning, hvor resultatet oftest afgøres af de øjne, som ser. Eksempelvis kan man argumentere for, at en udenlandsk besættelse af et land bestemt er en alvorlig skade – for slet ikke at tale om den skade, som påføres folkeretten, mens man fra den anden side kan argumentere for, at fjernelse af en diktator, der truer med umiddelbart angreb, faktisk er en vældig god ting. Hvilket leder til det filosofiske og statsretlige spørgsmål, om nogen har ret til med vold at fjerne andre landes statschefer – samt hvem der i givet fald skal træffe beslutning herom?

2: Alle andre forsøg på at forhindre aggressionen skal være uigennemførlige eller virkningsløse.

Endnu et punkt, hvor man skal foretage en dels politisk, dels diplomatisk samt militær afvejning. Eksempelvis kan man diskutere Iraks vilje til samarbejde med FN's våbeninspektører, mens man på den anden side kan overveje, hvorvidt der er andre måder at opnå et tilsvarende resultat på. Hvis formålet er at fjerne et undertrykkende og umiddelbart truende regime, skal man blandt andet overveje, hvorvidt der er andre metoder hertil end at føre

Artikelforfatteren, Dan Ritto, er prælestuderende.

krig. Eksempelvis via isenesættelsen af et militærkup eller tilskyndelse til en folkelig opstand.

3: Der skal være seriøs ud-sigt til succes.

Det er naturligvis umoralsk at sende en nations unge mænd i krig, med mindre man seriøst kan forvente at vinde denne. Dette var i øvrigt argumentet bag den danske kapitulation overfor Tyskland i 1940. Selv om trangen til at ville forsvare sig følelsesmæssigt er let at forstå, er det dog principielt umoralsk, medmindre man har seriøse forventninger om at kunne vinde. Dette fornuftige princip går i øvrigt helt tilbage til den kinesiske militærstrateg og filosof Sun Tzu (ca. 500 f. Kr.)

4: Sidst, men ikke mindst skal anvendelsen af våben ikke producere onder og større uorden end det onde, som elimineres. Styrken i moderne våben og deres ødelæggelseskraft vejer tungt i bedømmelsen af denne situation.

Her kan man bedømme sagen fra henholdsvis koalitions og Iraks side. Såfremt formålet med angrebet på Irak er at fjerne Saddam, er spørgsmålet om den ødelæggelse af landet, som krigens medfører – for slet ikke at tale om, hvorvidt de menneskeliv, som spildes, er proportionalt i forhold til formålet. Herunder skal man også overveje, hvorvidt samme resultat vil kunne opnås med en mindre voldsom krigsførelse. For den, som

forsvarer sig, er spørgsmålet, hvorvidt en ødelæggelse af landet, med et formodet femtil sekscifret tabstal, er proportionalt i forhold til retten at forsvare sig mod en udenlandsk aggression.

Førnævnte Sun Tzu indleder sit klassiske værk *The Art of War* med ordene: *Krigsførelse er statens største sag, grundlaget for liv og død, nøglen til overlevelse eller udryddelse. Det skal overvejes og analyseres grundigt. Hvorvidt overvejelserne og analyserne i den aktuelle sammenhæng har været grundige nok, er vel en bedømmelsessag. Dog har paven og flere kardinaler udtalt, at man i Vatikanet ikke mener, at dette er tilfældet. Andre katolikker, blandt andre fremtrædende amerikanske lægmænd, har givet udtryk for den modsatte holdning.*

Disse overvejelser er mine egne, baseret på katekismens bestemmelser for krigsførelse. For den interesserede henviser jeg til de italienske jesuiters tidsskrift *La Civiltà Catholica* 1/2003, som behandler emnet mere indgående. Artiklen er oversat til svensk og publiceret i *Signum* 2/2003. Redaktionen af *Signum* har venligt stillet artiklen til rådighed for *Katolsk Orientering*, således at den findes og kan læses på bispedømmets hjemmeside www.katolsk.dk.

Dan Ritto er prælestuderende ved *St. Sigfrids Prästseminarium, Järfälla, Sverige*

Tysk økumenisk netværk i offensiven

I forbindelse med den økumeniske kirkedag i Berlin vil gruppen holde en fælles gudstjeneste

(KNA) Et netværk af ægtepar og familier med forskellig konfessionel baggrund går ind for en intensivering af økumenien ude omkring i menighederne i Tyskland.

Aktionsgruppen gav for nylig udtryk for en forventning om, at de kristnes enhed burde fremmes skridt for skridt i et samarbejde med andre trossamfunds nabo-

menigheder. I den forbindelse er det også vigtigt at inddrage de mindre frikirker.

Ifølge netværket, som ser sig selv som et landsdækkende forum for de initiativer og grupper, som ægtepar har dannet på mellemkirkelig basis, bør det økumeniske klima trin for trin forbedres.

Tolerant omgangsform

Først drejer det sig om en tolerant omgangsform, dernæst om at gennemføre regelmæssige arrangementer på flest mulige områder. "Herefter indbyder nabomenigheder bevidst og målrettet hinanden til deres respektive arrangementer, hvor det er

muligt," lyder netværkets anbefalinger.

Det endelige mål skal være, at man er fælles om gennemføre det, "som man ikke bør gøre hver for sig". Ethvert af disse trin gør det muligt for de kristne "med én stemme at indbyde alle til troen på Jesus Kristus". Dette er netop nødvendigt i vore dage for at kunne tilbyde en orientering til de mennesker, "som midt i vort samfunds religiøse mangfoldighed, er søgende."

Verdensmøde i Rom

Med henblik på den forestående økumeniske kirkedag i Berlin bebudede netværket, at man ville holde sin egen

gudstjeneste i Neutempelhof. Her håbede ægtepar med forskellig konfession, at man trods tidligere negative signaler ville få tilladelse til, at den ægtefælle, der er af en anden konfession, kunne deltage fuldt ud i eukaristien.

I dagene fra d. 24. til d. 28 juli er der en verdenskonference for ægtefæller med forskellig konfessionel baggrund.

I 1998 havde man den første konference af denne art. Ca. 200 deltagere fra 15 lande var den gang samlet i Geneve.

Oversættelse:
Bente og Ole Meyer

Porno må godt ses, men ikke præster

(KNA) Højtstående biskopper inden for den anglikanske statskirke har anklaget regeringen for diskriminering af trossamfundene. Det er utroligt, at netop pornoproducenter i Storbritannien kan få lov til sende radio og fjernsyn, men ikke de kristne trossamfund. Biskoppen af Manchester og engelsk "mediebiskop", Nigel McCulloch, ytrede sig "perpleks, undrende og bestyrtet" over, at religion kan "behandles så uretfærdigt". Dermed bliver der "gjort endnu mindre" for at imødegå tendensen til endnu mere vold og sex i fjernsynet.

Baggrunden for udtalelserne er den nye britiske medielov, der skal træde i kraft til sommer. Ifølge

den må der ikke gives radio- og TV-sendetilladelse til trossamfund, tidligere straffede kriminelle og politiske partier; andre organisationer og enkeltpersoner kan ansøge om relevante tilladelser. Ifølge "The Daily Telegraph" begrundet regeringen forholdsreglerne med forebyggelsen af diskriminering mellem de "mange forskellige trossamfund" i landet. Der må ikke indrømmes et enkelt trossamfund nogen fordel. Ved den sidste folketælling i Storbritannien kendte mere end 70% af befolkningen sig til kristendommen.

Oversættelse:
Karen Grzelak

Biskop Czeslaw om kommunion under begge skikkelser

Biskoppen besvarer spørgsmål fra læsere

I K.O. nr. 6 og i indeværende nummer er der læserbrevsindlæg om kommunion under begge skikkelser, hvor det især er spørgsmål vedrørende modtagelsen af Kristi Blod, der ønskes afklaring på. Jeg skal her søge at gå ind på de anliggender, de to læserbreve bringer.

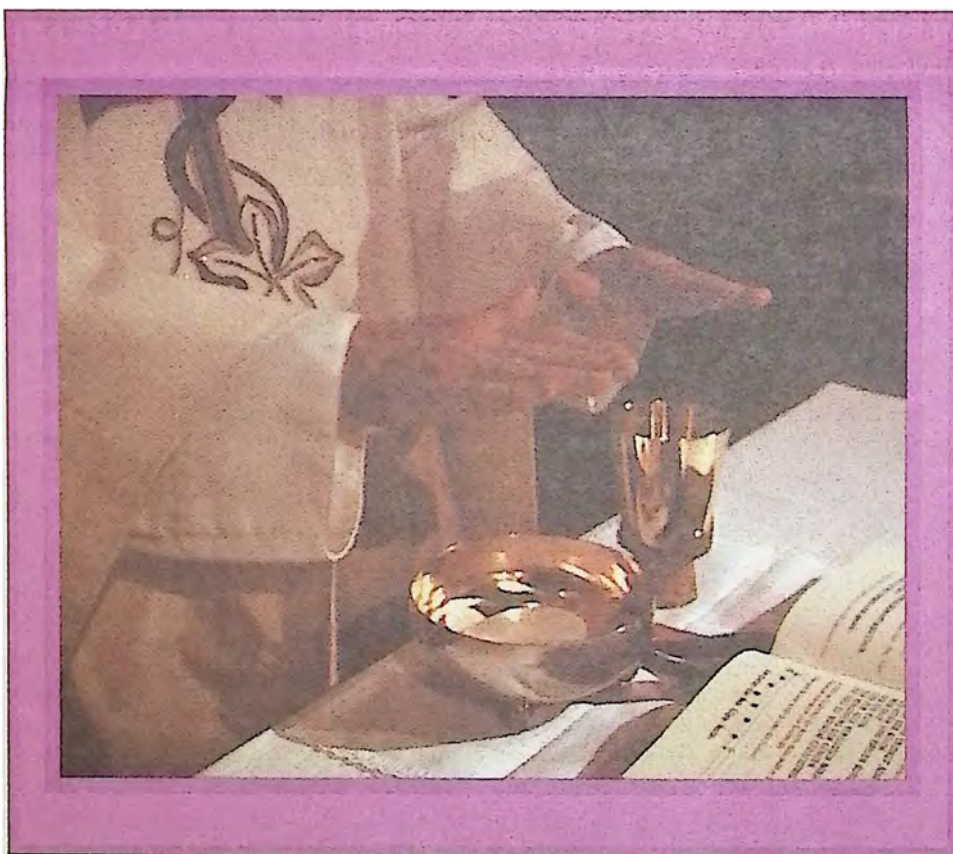
Tre spørgsmål søges belyst:

1. Nødvendigheden af at drikke af kalken
2. Måden, hvorpå det gøres
3. Hygiejne

Nødvendigheden af at drikke af kalken

Kristus siger klart i forbindelse med indstiftelsen af Eukaristien: "Drik alle deraf," og 2. Vatikankoncil har muliggjort, at "kommunionen under begge skikkelser kan – uden at der røres ved de dogmatiske principper, Tridentinerkoncil har fastslået – efter biskoppes skøn tillades for gejstlige, ordensfolk og lægfolk." (Konst. om Kirkens liturgi nr. 55). I instruktionen "Eucharisticum mysterium" (1967) 32 siges, at kommunion under begge skikkelser er et stærkere tegn på og klarere illustrerer eukaristiens mysterium.

Kommunion under begge skikkelser er efterhånden udbredt og anbefalet i mange lande. Biskoppers og præsters grunde til at være tilbageholdende med denne praksis kan være mere eller mindre plausible, men det må klart slås fast, at jf. ovennævnte opnås fællesskabet fuldt og helt ved kun at modtage én af skikkelserne, brødets eller vinens. Rent bortset fra den dogmatiske begrundelse ville et krav om at kunne drikke af kalken ved enhver eukaristi berøve mange messer deres mening. Man kunne således aldrig holde messe for hundred-endsige for tusindtallige skarer, medmindre man forventer, at der også ved

sådanne lejligheder skulle være mulighed for at drikke af kalken. Kommunion uden for messen – som ganske vist skal være en undtagelse – ville være meningsløs, da den ikke indebærer at drikke af kalken. Syge, der kun kan modtage én af skikkelserne ville ligeledes kun ufuldstændigt modtage kommunionen.

Under alle de omstændigheder, hvor kommunion under begge skikkelser kan gennemføres, bør dette ske, men der kan altså være overbevisende praktiske grunde til, at det ikke altid kan lade sig gøre.

Måden at modtage Kristi Blod på

Af flere oprindeligt foreslåede måder inde-

holder det nyeste missale nu kun to: at drikke af kalken eller at modtage hostien i munden, efter at præsten har dypet den i kalken. Den nu udbredte skik, at altergæsten selv dyppe hostien i kalken har altså ingen liturgisk hjemmel. Hindrer dette, at den udvikler sig til en tredje mulighed? Principielt måske ikke, men afvisningen af metoden med selv at dyppe hostien, kan til fulde begrundes i de mange eksempler på ubehændig håndtering af kommunionens modtagelse, f.eks. hvis man har et barn på armen. Naturligvis skal man altid både som kommunionssuddele og –modtager drage omsorg for værdighed og undgå akavede situationer, uanset hvilken kommunionsskikkelse der anvendes.

Brugen af særkalke modsiger tegnet med

at drikke af den ene kalk og vil være umuligt at administrere p.gr. af den nødvendige renselse af de kar, der har indeholdt Kristi Blod. De forholdsvis få alterkalke bliver rensede omhyggeligt efter kommunionen, noget der vil være umuligt med et stort antal særkalke.

Hygiejnen

Det stærkeste argument mod, at altergæsten selv dyppe hostien i kalken, ligger dog i sidste ende sikkert ikke i dogmatiske eller disciplinære forhold, men i, at det stort set er umuligt at sikre sig mod smitte, hvis det er det, man er bange for, og faren også vitterligt består. Dette sidste er flere gange blevet undersøgt, og aldrig er det blevet frarådet end-sige forbudt at drikke af den fælles kalk. Man ønsker selv at dyppe hostien for at undgå at drikke af en kalk, andres læber har berørt, men hvis blot én smittebærende person har drukket af kalken, og man selv regner kalken for en smittekilde, vil man også ved blot at dyppe hostien kunne opfange den smitte, man frygter. Derudover er der større sandsynlighed for, at man allerede ved at have givet hånd ved fredshilsenen kan have fået overført bakterier.

Mange har ingen problemer med at drikke af den fælles kalk, og efter mange år må det siges at være en gennemprøvet praksis, hvis eventuelle uheldige følger nok for længst skulle have vist sig. Hvis man har en personlig aversion og følelse af væmmelse ved at drikke af den fælles kalk, må man undlade det, fast forvisset om, at brødets skikkelse skjuler den hele og udelte Kristus. Det må ikke føre til, at man med sin personlige opfattelse presser Kirken til at ændre noget, som andre ikke opfatter som et problem.

+ Czeslaw Kozon

Seriøs bog om omstridt pave

Forfatteren vil vise, at Pius XII uforskyldt blev gjort til syndebuk for andres fejltagelser

Af Lisbeth Rütz

Var Pius XII for passiv overfor nazismen? Interesserede han sig kun for at fremme Vatikanets egne magtpolitiske interesser?

Med Daniel Goldhagens nye bog "A Moral Reckoning? – The Role of the Catholic Church in the Holocaust and its Unfulfilled Duty of Repair" er denne gamle debat bluset op igen.

Søster Margherita Marchione, der er tidligere professor ved universitetet i New Jersey, har nylig udgivet bogen "Shepherd of Souls. A Pictorial Life of Pius XII", der fortæller om hans liv med over 200 fotos, hvoraf langt de fleste aldrig før har været offentliggjort.

Bogens vil vise, at denne i sin samtid højt respekterede pave af eftertiden uforskyldt blev gjort til syndebuk for andres fejltagelser.

På kun 209 sider skaber en række korte kapitler med tematiske overskrifter et mere nuanceret billede af Pius og viser blandt andet,

at han i flere rundskrivelser tænkte tanker, der var med til at bane vej for Det Andet Vatikanconcil.

Kontakterne med Tyskland belyses fra tiden som første nuntius i Tyskland 1920 til konkordatet i 1933 med Nazityskland.

Med baggrund i bl.a. brevvekslingen med de tyske biskopper under krigen gør Marchione overbevisende rede for, hvordan Pius var alt andet end passiv over for nazismen og under hele krigen personligt tog initiativer, der var med til at redde tusinder af jøders liv.

Marchione dokumenterer, at Goldhagen fordrejer og er tendentiøs, når han gentagne gange bygger sin argumentation på citater, der er revet ud af deres sammenhæng.

Tidstavlen bagest i bogen over de vigtigste begivenheder under Pius XII's pontifikat suppleres af en kommenteret fortegnelse over de rundskrivelser, han er ophavsmand til.

For den, der vil skaffe sig et hurtigt overblik over Pius' liv og sætte sig ind i de senere års diskussion om Vatikanets rolle under Den Anden Verdenskrig, vil denne bog være et nyttigt redskab.

Margherita Marchione: Shepherd of souls. A pictorial life of Pope Pius XII
Paulist Press 2002
 Sider: 216
 Pris: 439 kr
 i Boghallen, Politikens Hus

Ledetråd for hverdagsøkumeni

Tysk bog oplyser om, hvad der er typisk katolsk, og hvad der er typisk protestantisk

Af Katharina Klöcker, KNA

Bonn (KNA) Katolikker drikker øl, protestanter slubrer te. Katolikker er bedre til at bokse. Og en katolsk kartoffelsalat smager mildere, fordi den er med mayonnaise. Hos protestanterne smager den "mere nøgternt, næste lidt syrligt". Typisk. Fordomme skildrer de andre konfessioners karakteristika tilspidset, overdrevet og ofte alt andet end elskværdigt. Typiseringer forenkler og forager.

Nu udkommer på den netop tilstundende Økumeniske Kirkedag, der bliver afholdt i Berlin 28. maj- 1. juni, en bog på Herder- og SMZ- forlagene med titlen "Typisk katolsk. Typisk protestantisk." Ved første øjekast ret besynderligt: Skal de gensidige fordomme nu også fastholdes sort på hvidt?

Ja – men det er ikke hele sandheden. For typiseringer, således skriver udgiverne, to teologer fra Bonn, er ikke kun farlige, men også en hjælp. Erkendelsen og bevidstgørelsen af fordomme kan netop også være en "gevinst". Det er Walther Fürst og Michael Meyer-Blanck overbeviste om. Brugen af klichéer – hinsides al naivitet – fører til en selvkritisk holdning, en nøjere iagttagelse af de andres konfession. Og den forhindrer en "tilsløring af forskelle". Dette synes at være den ledende økumeniske tanke fra Berlin: Vi vil énhed, men ikke på bekostning af vore egne særpræg. Titlen er altså et vovestykke. Typiseringer, således forklarer præsidenten for centralkomiteen for de tyske katolikker (ZDK), Hans Joachim Meyer, "rammer måske ikke hovedet på sømmet, men et eller andet sted er der et søm". Og hans kollega, formanden for den Evangeliske Kirkes Synode, Jürgen Schmude, tilføjede ved præsentationen af bogen i Bonn: Ordet "typisk" skal ikke vejes på guldvægt.

49 forfattere har man fået med i projektet, som i 17

kapitler skal være en "Ledetråd for økumeni i hverdagen". Helt praktisk anskueliggør Meyer-Blanck bogens formål: "Hvis der ved køkkenbordet stilles spørgsmål om skærsilden, så skal det ved hjælp af bogen kunne besvares, inden man er færdig med at spise". Der er brug for en sådan bog, som på en alment forståelig måde kan oplyse om de forskellige konfessioners karakteristika, fordi man igen og igen kan konstatere en "billig tolerance", som slet ikke mere spørger om forskelle. Det gælder derfor om at gøre forståelsen "lidt mindre enkel". Og Fürst understreger: Bogen skal hjælpe med til, at man på en "engageret måde lægge mærke til hinanden".

Udstyret i den 400 sider store bog er tiltalende. Hvert kapitel, hvor et økumenisk forfatterpar belyser temaer som bøn, Bibel, kirkerum, Eukaristi/nadver, bliver indledt af et maleri. En lille Luther-rose og en himmelsnøgle markerer henholdsvis protestantiske og katolske bidrag. Et "lille leksikon for den konfessionelle hverdag" afrunder bogen. Fuldstændighed har ikke været ambitionen, forklarer udgiverne. For eksempel søger læseren forgæves under et leksikalt opslag om pavedømmet, men får til gengæld bid under "Urbi et orbi". Den daglige praksis i troslivet har stået i forgrunden, siger Fürst.

På spørgsmålet fra Meyer og Schmude om, hvad der så er "typisk økumenisk", giver bogen intet svar. Vi må nok have tålmodighed i hvert fald indtil Den Økumeniske Kirkedag.

Typisch katholisch - typisch evangelisch. Ein Leitfadens für die Ökumene im Alltag.

Udgivet af:
 Michael Meyer-Blanck
 und Walter Fürst.

376 sider, 19 farveillustrationer, 13,5 x 21 cm.
 ISBN 3-87062-059-5, Euro 14,90.

Oversættelse:
 Kirsten Kjærulff

Sankt Annæ Skole

To lærere

Da to af vores lærere flytter til henholdsvis en anden del af landet og til udlandet, søger vi pr. 1. august to nye lærere til fast ansættelse. Vi søger allerede nu, så der er mulighed for at få indflydelse på egen fagfordeling.

Lærere med et eller flere af følgende liniefag vil blive foretrukket: dansk, tysk, pigeidræt og evt. katolsk kristendom. Du må meget gerne have lyst til dansk i første klasse.

Vi arbejder en del i team, både fagteam og klasseteam, hvorfor du skal have lyst til at indgå i et tæt samarbejde med klassernes øvrige lærere. En del af kommende skoleår vil være præget af fleksibel planlægning. Derudover vil en del af skolen være omdannet til byggeplads, da skolen skal udbygges med godt 500 kvadratmeter. Skolen kan til gengæld tilbyde et positivt arbejdsklima med engagerede lærere og pædagogisk/faglige debatter- og udvikling. Ansættelse sker i henhold til fælles overenskomst mellem Finansministeriet og Lærernes Centralorganisation.

Sankt Annæ Skole er en katolsk/kristen skole, som bygger på det kristne livs- og menneskesyn. Skolen er en selvejende institution, oprettet i 1897. Den er tosporet med ca. 500 elever fra børnehaveklasse til 10. klasse.

Vi ser frem til at modtage din ansøgning, som sendes til skolens leder Birgitte Ørsted, således at den er os i hænde senest den 24. april 2003 med morgenposten.

Ansættelsessamtaler vil finde sted i uge 18.

Sankt Annæ Skole
 Otto Rudsvej 7
 2300 København S.
 Tlf.: 32 58 05 35

Cologero La Loggia og Fabricio Milazzo er nu blevet viet til diakoner.

En jubilæumsgave fra Sicilien

Ved jubilæumsårets fejring af Herrens Bebudelse blev to unge fra Redemptoris Mater Kollegiet i Vedbæk viet til diakoner i Sankt Ansgars Kirke

Tekst: Erling Tiedemann
Foto: Ulla Elmqvist

Da Fabrizio Milazzo og Cologero La Loggia i sin tid kom til verden på Sicilien, var der næppe sat en seddel på deres vugge, hvor der stod, at de som unge skulle gå i gang med en præsteuddannelse og blive viet til diakoner i det kolde Dan-

mark, langt fra hjemmet. Et kald har Gud til os alle, men for de to nyviede diakoner må det have mindet ikke så lidt om Herrens kald i sin tid til Abraham: "Forlad dit land og din slægt og din fars hus, og drag til det land, jeg vil vise dig." (1 Mos 12,1)

Det kald svarede Fabrizio og Cologero på med ord fra den evangelietekst, der blev læst – eller rettere: sunget – ved deres diakonvielse: "Se, jeg er Herrens tjenerinde. Lad det ske mig efter dit ord!" (Luk 1,38)

Mange var mødt frem til diakonvielsen i Sankt Ansgars Kirke.

Det er første gang, at unge fra Redemptoris Mater Kollegiet i Vedbæk bliver diakonviet i Danmark og giver håndslag på en færdiguddannelse til præst og en fremtidig tjeneste i herhjemme eller i et af de andre nordiske lande. Det gjorde diakonvielsen til en fest, ikke bare for kollegiet, men også for bispedømmet, der kan betragte de to unge diakoners vielse i domkirken som en jubilæumsgave.

Eksamen i Rom

Efter nogle prøveår blev Redemptoris Mater Kollegiet formelt oprettet af biskop Czeslaw i april 1998. Den akademiske teologuddannelse på kollegiet fungerer som en art forpost for Gregoriana Universitetet i Rom, hvor de afsluttende år og eksaminer finder sted.

Efter deres vielse skal Fabrizio og Cologero nu i praktik som led i deres videre præsteuddannelse.

Fabrizio Milazzo er 34 år. Han kommer som nævnt fra Sicilien, nærmere betegnet fra en ganske lille by, San Michele di Ganzaria, ca. 80 kilometer fra Catania.

– Jeg var 19 år og faktisk ateist, da en ung pige, som jeg nok var lidt interesseret i, fik mig med til en katekese derhjemme i San Michele, fortæller han. Det førte til, at jeg kom med i Den neokatekumenale Vandring, og år for år voksede troen mere og mere frem i mig.

Fabrizio er uddannet som elektronikingeniør og har særlig forstand

på elektroniske kontrolsystemer, men i de sidste 5½ år har elektronikken været skiftet ud med teologi og filosofi. Og nu tager han så til menighederne i Maribo og Nykøbing Falster, hvor han skal i praktik hos pastor Niels Engelbrecht.

– Som diakon kommer Fabrizio til at prædike, døbe og begrave. Desuden vil han besøge syge og gamle, undervise børn og alt, hvad der ellers bliver brug for her på stedet, fortæller Niels Engelbrecht. Han regner med, at Fabrizio bliver som diakon i de to menigheder indtil næste sommer, men han kan ikke svare på, hvad den nyviede diakon skal lave, når han formentlig næste år er blevet præsteviet.

– Det ved for øjeblikket kun Gud, og måske har biskoppen allerede en idé om det, så spørg dem, anbefaler sognepræsten.

Selv ser Fabrizio frem til opholdet i Maribo og Nykøbing. Han har allerede prøvet at være i praktik små tre måneder hos pastor Jesper Fich på Frederiksberg og er ikke nervøs ved kulturforskellene mellem Sicilien og Lolland.

– Opgaven er jo at prædike Kristus, ikke at gøre lollikerne til sicilianere, siger han med et smil.

Kirkebøger og kontorarbejde

Cologero La Loggia (35), hvis fornavn udtales med tryk på anden stavelse, skal ikke til Sydhavsøerne, men til Sankt Knud Lavard menighed i Lyngby. Opgaverne i sognet

bliver nogenlunde som for Fabrizio's vedkommende, men med sans for en sognepræsts blandede arbejdsdag tilføjer p. Allen Courteau, at Cologero også skal lære om kirkebøger og kontorarbejde.

Kan godt lide Danmark

– Jeg arbejdede med elektronik og computere og var ansat i et glarmesterfirma, fortæller Cologero. I min fritid deltog jeg i Den neokatekumenale Vandring, hvor jeg uddybede min tro og det kald, som en dag førte mig fra Caltanissetta, hvor jeg er født, til det store møde i Porto San Giorgio ved Adriaterhavet. Her samles hvert år unge fra hele verden, som føler et kald til at blive præst. Også stifteren af Den neokatekumenale Vandring, Kiko Argüello, og en række kateketer, præster og biskopper kommer og er med til at tale med de unge om deres kald og bedømme, om det er ægte. Fra dette møde blev jeg for otte år siden sendt til Danmark og blev en af de første på Redemptoris Mater Kollegiet i København.

Sammen med Fabrizio var Cologero tidligere i praktik i menigheden på Frederiksberg. Han befinder sig godt i Danmark, trods vejret, som jo ikke kan konkurrere med Siciliens.

– Men jeg synes, at det danske sprog er svært, siger han – dog uden et suk, for som han tilføjer: Gud har hjulpet mig, og det bliver Han ved med, er jeg sikker på!

Det sker i Bispedømmet

April

17. - 20. Påskeretræte for unge (16 - 25 år) hos Assumptionssøstrene i Klostergaarden. Bygaden 53, Taastrup. Vi deltager sammen i Den Stille Uges liturgi: Jødisk påskemåltid, tilbedelse af Sakramentet til midnat, korsvejsandagt og fælles fejring af Kristi opstandelse. Opl.: 43 99 81 57

21. Meditationsaften kl. 19.30 - ca. 21.00, Sankt Joseph Søstre, Strandvejen 91, Kbh. Ø.

25. Sakramental tilbedelse i forlængelse af kl. 17- messen til kl. 21, Jesu Hjerter Kirke, Stenosgade, Kbh.

26. Retrætedag i Jesu Hjerter sogn. "Barmhjertighedens søndag" v/pater August Ziggelaar Påskemesse kl. 10.00 i kirken.

29. Bispedømmets jubilæum: Kl. 17.00 Pontifikalmesse i Sankt Ansgars Kirke, Bredgade 64, Kbh. med efterfølgende reception.

Maj

3. Katekeselørdag: Maria - jomfru før, under og efter Jesu fødsel v/pastor D. Timmermann kl. 15.00 - 16.45 i menighedssalen, Bredgade 69 A, Kbh.

25. Valfart til Åsebakken, hvor vi markerer bispedømmets jubilæum.

Tilbagevendende begivenheder:

Sognekatsekse kl. 15.00 - 16.45 hver 1. lørdag i måneden i menighedssalen, Bredgade 69 A, Kbh. indtil d. 7. juni

Voksenkatsekse Jesu Hjerter Kirke, Thorsgade 22, Randers. 2. tirsdag i hver måned. Kl. 17.00 messe og tilbedelse. Kl. 18.00 fællespisning. Derefter katekse.

Katekse for alle unge og voksne hver tirsdag og torsdag kl. 19.00 i Skt Andreas Kirke, Kollegievej 2, Charl. Opl., tlf.: 23 26 73 45.

Hver fredag året rundt undertaget langfredag, stille andagt foran det udstillede sakramente, kl. 19.00 - 21.00, Sankt Laurentii Kirke, Frederiksborgvej 11, Roskilde

1. lørdag i hver måned Bededag, cœnakel i Den marianske Præstebevægelse, kl. 10.30 - 17.00. Rosenkrans, tilbedelse, skriftemål og voksenkatsekse. Kl. 16.00 søndagsmesse med menigheden. Sankt Kjelds Kirke, Sankt Leonisgade 12, Viborg.

Salg og service

RSM!plus

Statsautoriseret revisionsaktieselskab

Professional assistance i alle revisions- og regnskabsmæssige forhold samt økonomisk rådgivning. Vi tilbyder et kvalificeret og tillidsfuldt samarbejde.

De finder RSM plus i:

København	tlf. 3338 9800	Taastrup	tlf. 4352 0800
Holstebro	tlf. 9741 2211	Vejen	tlf. 7536 0211
Nakskov	tlf. 5492 2500	Vejle	tlf. 7582 5100
Odense	tlf. 6615 8555	Vordingborg	tlf. 5536 5000
Rønne	tlf. 5695 2334	Aalborg	tlf. 9818 4122
Skærbæk	tlf. 7475 1800	Århus	tlf. 8612 7888

E-mail: <bynavn>@rsmplus.dk
homepage: www.rsmplus.dk

RSM plus er et selvstændigt medlem af RSM International, en uafhængig kæde af selvstændige revisions- og konsulentfirmaer med kontorer i mere end 80 lande.

Et synligt plus

GLADSAXE BEDEMANDSFORRETNING

SØBORG HOVEDGADE 94

Henrik
Lundgren

DØGNVAGT
39 69 86 81

Aldelinger i Skovlunde, Herlev, Farum
og Frederikssund

Jeg kommer gerne i Deres hjem for at træffe
de nødvendige aftaler.

Find Deres bedemand her

tåstrup
bedemandsforretning
43 99 75 01
sve. og b. baltzer
køgevej 40, 2630 Taastrup

vanløse
ligkistemagasin
38 71 75 01
h. p. baltzer & søn aps
jyllingevej 8, 2720 vanløse

www.baltzer.nu

Ved dødsfald:

Ring og aftal et møde enten i Deres hjem eller hos os.
Vi træffes også aften, week-end og helligdage

Alm. Brand Lyngby
Lyngby Hovedgade 4, 2800 Lyngby
Telefon 45 96 70 00

ALM. BRAND

Thyregod & Schaumburg

Advokater
Hammerensgade 6, 2.
1267 København K
Tlf.: 33 360 560

www.thyregodschaumburg.dk

Juridisk rådgivning herunder udfærdigelse af testamente m.v.

BENZONS BEGRAVELSES- FORRETNING

Ndr. Fasansvej 76
2000 Frederiksberg F

38 34 46 01
38 86 60 56

DØGNVAGT

38 86 60 56

Begravelse og bisættelse ordnes smukt og rimeligt.
Alle aftaler træffes i hjemmet.

Kastrup Begravelsesforretning

Telefon 32 55 55 55

Døgnvagt

Bedemand Michael Riis
Amagerbrogade 155

Dragør Begravelsesforretning · Telefon 32 53 06 29
Taastrup Begravelsesforretning · Telefon 43 99 19 19

Hellerup
Emdrup-Ryvang
Bedemandsforretning
v. Lisbeth og Vagn Fondo
Bernstorffsvej 13 A
39 62 16 50

Reference:
Sankt Joseph Søstre
Benedictinerinderne
af den hellige Lioba

Muremester
**Bernhardt
Christiansen**

Solbærvej 8, 8471 Sabro
Tlf.: 86 94 82 10
Biltlf.: 24 65 71 31

Debatindlæg er velkomne i KO
Husk max. 300 ord

Victor Nielsen

Stenhuggeri og
Monumentforretning
v/ stenhuggermester Mohr
Vestre Kirkegårds Allé 28-32
2450 København SV
Tlf. 33 21 65 48
Fax. 33 21 30 32

Årets valfart
til Øm
er flyttet
til den
31. august

Indlæg til Katolsk Orientering nr. 9

som udkommer den 7. maj
skal være redaktionen i hænde senest
den 22. april

redaktion@ko-press.dk
Telefon: 3321 1444 Fax: 3324 4975

Støt vores annoncører!

Katolsk Orientering

redaktion@ko-press.dk
Telefon: 3321 1444
Kontoret er åbent 9-13

Diverse

Katolsk Menighedspleje

Bredgade 69 A, 1260 København K.
Telefon 33 15 23 03
Postgiro 6466397
Kontoret har åbent
torsdag fra kl. 14-16
Andet kan aftales på telefon
33 14 69 36

Katolsk Menighedspleje formidler bl.a. værelser til unge under uddannelse i Storkøbenhavn (ønsker De at udleje eller leje, kan De ringe på ovennævnte telefonnumre), afholder julemarked, gennemfører sommerlejr på Klitborg for børn fra katolske menigheder og skoler, udlejer feriehjemmet Klitborg ved Rørvig (reservation via kontoret).

Støt vores arbejde ved at blive medlem
for et årskontingent kr 100,-.

Besøg den officielle
katolske hjemmeside på
www.katolsk.dk

Lejlighed søges

1-3 vær. lejlighed (leje/andel) i Brokvarterene, Frb., Islandsbrygge, søges af pige 23.
HA-stud. fast indtægt og aktiv i DUK.
Max. leje: 4000 kr.
Kontakt: Anne-Marie Klinken tlf. 26148854

Bibellæsning:
Lectio Divina

"I er et Kristus-brev"

Det siger Paulus til menigheden i Korinth. (2 Kor 3,3) Hvordan kan vi være et levende Kristusbrev for de mennesker, vi møder? Hvordan kan Jesu væremåde smitte så meget af på os, at andre kan se, høre

og erfare, at vi er Hans budbringere i vor tid? Kun, hvis vi er blevet grebet af Jesus Kristus og lever i Hans venskab. Et venskab vokser ved, at vi engagerer os i hinanden, bruger tid og kræfter på hinanden.

Vi er så heldige, at vi kan lære Gud at kende. Gud har nemlig taget det første skridt til dette møde ved at åbenbare sig i Bibelens ord. Det er der, vi kommer helt tæt på Ham og - hvis man vil bruge den lille Thérèses ord - lærer Hans karakter at kende. Her kan vi blive fortrolige med Ham. Bibelen kan læses på den måde, at Gud er en Ham. Så læser man en tekst, som taler om Ham. Men Bibelen kan også læses sådan, at Gud bliver et Du. Så forandrer det hele sig. Gud taler direkte til mig, mens jeg lytter og svarer.

Dette er *lectio divina* ("from læsning"). Det er et møde med en person, som elsker mig. Det er frem for alt et møde med en person, Jesus Kristus, som er den levende Guds Ord.

Denne gamle kunst, kaldet *lectio divina*, er en langsom og bedende måde at læse de hellige skrifter på. De gamle munke lærte af jøderne og læste Bibelen ved at gentage et skriftsted, hvor de billedligt talte "tyggede drøv" på Guds ord. Dermed "spiste" de ordet og blev næret af det. *Lectio*

divina indeles normalt i tre trin, nemlig læsning (*lectio*), overvejelse (*meditatio*) og bøn (*oratio*).

Det er den vej, jeg vil indbyde dig til at begive dig ud på. Sådan kan du begynde:

Læsning:

· Vælg en bibeltekst, enten en af læsningerne fra dagens messe (find den evt. i Liturgisk Kalender i KO) eller gennemlæs langsomt en af Bibelens bøger. Sid i en behagelig stilling, og sørg for ikke at blive forstyrret. Begynd med en bøn, f.eks.:

Herre Jesus, du er den levende Guds Søn.

Du har livets ord til mig.

Du er livets ord.

Giv, at min tørst efter dig aldrig slukkes. Amen.

· Læs teksten langsomt, stille og lyttende.

Overvejelse

· Tag derefter et enkelt ord eller en enkelt sætning. Gentag det stille og lær det udenad. Hvad vil dette ord sige til dig?

Bøn

· Tal så med Gud ligesom med en, der elsker og accepterer dig. Åbn dit hjerte foran Ham.

· Afslut med en bøn.

Eva Maria Nielsen

Mini-Mads

Mon de nu kan
finde ud af noget
dernede
på Piazza Farnese?

Påskevigilie i nattens mulm og mørke?

Kronik

Af
Erik Christiansen

Det var ved midnatstide (2 Mos 12,29) ... Ganske tidligt på den første dag i ugen kommer de til graven, da solen var stået op (Mark 16,2).

Disse to udsagn i Skriften danner rammen om Jesu påske.

Efter jødisk tidsregning går dagen fra solnedgang til solnedgang - derfor hedder det i skabelsesberetningen "og det blev aften, og det blev morgen den første dag" - søndag, hvor lyset blev skabt; og således fortsætter skabelsen indtil den sjette dag, hvor mennesket skabes, inden Gud hviler sig om lørdagen den syvende dag - sabbatsdagen.

*

Den første stjerne torsdag aften forkynder altså, at fredagen er begyndt. Skærtorsdag aften var altså for Jesus allerede langfredag - den aften fejrede han og disciple ne det jødiske påskemåltid.

"Efter at de havde sunget lovsangen (som består af flere sange), gik de ud til Oliebjerget". En af

lovsangene efter måltidet har omkvædet "Det var ved midnatstide". Sandelig var det midnatstide - mørket rugede - Judas var klar til at forråde Jesus - og efter forræderiet blev hans sind helt formørket, derfor hængte han sig - desperationens selvcentrerede totale midnatmørke.

Også Peter - anføreren for Jesu discipelskare - forrådte ligesom Judas Jesus med sin tre gange gentagne benægtelse af overhovedet at kende noget til "det menneske"; men i modsætning til Judas gik han derefter ud i mørket udenfor og græd - og det første grændende glimt af lys viste sig: han var ikke knust over sig selv i sit eget svigt, men over at have svigtet den, hvem han tre dage senere erkender at have kær, ja, i virkeligheden elske!

*

Dette mørke fortsætter langfredagen igennem - mørket nu ikke blot ved midnatstide, men midt på dagen! Begravelsen skulle afvikles, inden aften - sabbatens (lørdagens) første aften. Det var en stor sabbatsdag, fordi det samtidig var påske. Kunne festen blive større? Sabbatsdagens ugentlige ihukommelse af Guds skaberværk, da han drog verden ud af mørket og ind

i lyset og derved gjorde en ende på intethedens nat, og den årlige påskes ihukommelse af Guds skaberværk, da han drog de hebraiske slaver ud af slaveriets mørke i Ægypten og førte dem ud i ørkenens brændende klare lys med netop en lysende ildstøtte som en bavn i nattemørket.

Sabbaten over ligger Jesu lig i gravens mørke for så på den første dag i ugen at sprænge graven med et lys/lys-glimt - endnu en gang "blev der lys"!

*

Jesu påske er, fordi det er den jødiske påske, en tilkendegivelse af, at alle Guds skaberhandlinger finder sted "i nattens mørke" med det ene formål at føre mennesket fra mørkets kaos ud i lyset.

Ét er, hvad vi kan læse os til i Biblen om det, der er kilden til vor frelse; noget andet er, hvorledes dette bliver til et kildespring til liv i os selv.

Vi kan læse det som en beretning / fantasien over hændelser, der er fjerne i tid og egentlig uden relevans (måske gør mange det i dag?); altså læse uden tro.

Vi kan læse det og lade følelserne løbe af med os (The Greatest Story Ever Told!); altså gøre det hele til sød sirup, og ikke tro!

Vi kan læse det og teoretisere over det, gøre det til teologi og dogmer; gøre det koldt og uden tro!

Men: vi kan også - for at gøre det ægte levende og relevant - læse/høre beretningerne om begivenheder, der er sket, overveje dem ("teoretisere"), lade følelserne komme til orde, så de begivenheder virkelig bliver centrale for os i tilværelsen.

Hvordan? Ved at gøre som jøderne, når de fejrer deres påske: ihukomme med hele vort menneskelige væsen dvs. med kroppen, med følelserne, og med forstanden.

*

Derfor fejrer vi skærtorsdag naderens indstiftelse om aftenen for at gennemleve hans sidste påske-aften og hans nat i Oliehavens midnatmørke.

Derfor ihukommer vi langfredag om eftermiddagen Jesu lidelse for med skam at høre vort eget råb "Korsfæst ham!", efter at vi søndagen inden med palmegrene hylkede ham som Messias.

Derfor følger vi i påskens nattens mørke lyset, dvs. vi følger Kristus, der er verdens lys, i processionen ind i kirken - ind i Guds hjem, som bliver vores hjem. Ved påskelyset tænder vi vore egne små

kerter - ved ham, der om sig selv siger "Jeg er verdens lys", bliver vi selv lys, for han siger jo om os "I er verdens lys"! I skabelsens mørke og kaos lever vi med i lysets ankomst.

Vi venter på, at Gud med sit allerførste ord: "Der blive lys!" skal sætte gang i skabelsen, som netop er Guds allerførste frelsende handling, verden skabes dvs. reddes netop ud af mørke og kaos; vi venter på, at Guds endelige skabende handling skal finde sted, hvor verden reddes, det vil sige skabes på ny netop fra syndens (=guds fjernhedens) mørke og kaos.

Vi ihukommer, at vi forlod den desperate, selvfikserede Judas og gik gennem dåbens Røde Hav ved midnatstide - og fik et nyt navn - det kunne være 'Peter', der græder kærlighedens helsebringende tårer, da han "ved dagry på den første dag i ugen" ser, at "graven er tom".

Der er al god grund til i krop, sind og sjæl at opleve påsken ved at begynde i begsort nattevågen og slutte i solklar påskedag, hvor vi med "Gå bort med Kristi fred, halleluja, halleluja!" sendes ud for at være lys i verdens mørke.

Tør vi sige "Gud ske tak og lov, halleluja, halleluja!" til den befaling?

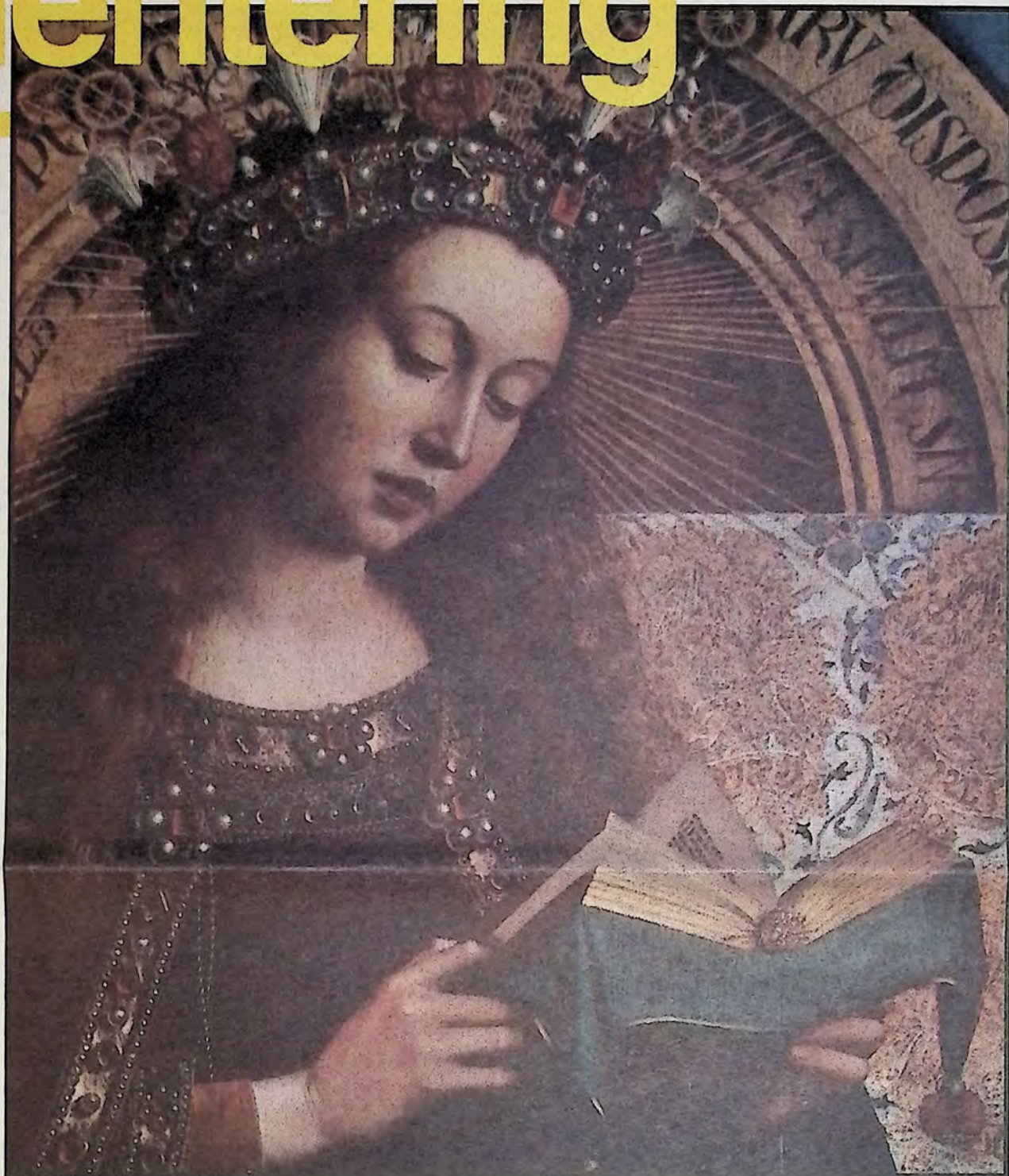
Katolsk Orientering

De vendte tilbage fra graven
og fortalte alt dette til de elleve
og alle de andre.
Men det lød for dem som løs snak,
og de troede ikke kvinderne.

Luk 24,9.11

Kom
maj,
du
søde,
milde

Jan van Eyck,
"Tronende Maria",
detalje fra alter i Gent,
omkr. 1426-1432.

Af Erik Christiansen

Vinterens kulde er overstået, og vi er næsten færdige med april måneds meteorologiske humørsvingninger. Maj står for døren og med den majandagterne til ære for Guds Moder.

For liturgiske purister kan det være nogle vanskelige seancer at udholde! Men liturgiske purister og teologiske dogmatikere har "kun" den opgave i Kirken at sikre, at troen, moralen og gudstjenesten ikke løber af sporet i rent føleri. "Folkefromheden" (den såkaldte) skal til gengæld sikre, at Kirken ikke går kold i lutter purrenhed. Således kan de holde hinanden i balance.

Oprindelsen til disse majandagter er svær at spore; de kloge mener alle noget forskelligt. Men om det er en jesuit i Rom eller en kamillianerpræst i Norditalien eller ??? er nok ikke så væsentligt. Det væsentlige er at rette blikket mod Maria for at se, hvor hun retter sit blik hen. Hun er den rene af synden uberørte, den overfor Gud helt uforbeholdne (det er kernen i hendes jomfruelighed)

Alle står vi med en tro der bør rettes op, og i vores afdækkede behov for en forårsrengøring. At bruge netop maj måneds forår til at betragte og hylde Maria i hendes renhed - at lade den gudskabte natur i dens friskhed stå som symbol på den gudskabte menneskehed i dens fuldkommenhed i Maria og hendes Søn - er vel ikke den dårligste måde at komme foråret i møde på.

Maria, moder til Guds Søn og moder til vor lykke! den gyldne vår, den unge vår vi giver dig som smykke.

Den er det skønneste, vi ved, hvor vi på jord end leder, derfor vi vier den til dig, imens vi ydmygt beder:

Hver blomst, hver knop, hvert barnesind, som sig mod lyset vender du skærme trygt, du signe mildt med dine moderhænder.

At alt det unge, som nu gror imod den gyldne sommer, må bære rig og ædel frugt, når høstens time kommer.

Og bed, at det, der stivnede i syndens vinterkulde, endnu må møde nådens sol, før det skal gå i mulde.

Og bed, at vi må klarlig se, at jordens blomstervimmel er fattig, grå og ingenting mod våren i Guds Himmel.

Og bliver det vor sidste vår før dødens hånd os isner, da vis os vej til Himmerig, hvis blomster aldrig visner.

Hans Bølling (1895-1958)

Grund til at fejre bispedømmet

Den 29 april sker det. Da fejres bispedømmets 50-års jubilæum med en festmesse i Sct. Ansgars Kirke, efterfulgt af reception. Alle er velkomne, men et godt råd er at komme i god tid, hvis man vil kunne sidde ned. I anledning af jubilæet udkommer også et festskrift om Sct. Ansgars Kirke, som jo har været domkirke i i 50 år.

SIDE 3

Permanent diakon, et embede i sig selv

Han er ikke mini-præst. Heller ikke super-læge-mand. Danske Bjørn Håkonsson er en af Sveriges omkring 20 permanente diakoner. Embedet går tilbage til oldkirken. I Sverige er permanente diakoner blevet modtaget med åbne arme. I Danmark med en vis mistro og afvisning.

SIDE 6-11

Svært for de troende i Vietnam

Nguyen-van-Ly er katolsk præst i Vietnam. Hans stemme er nået ud til hele verden og har været med til at åbne øjnene for de næsten umulige forhold, som troende må leve under i et kommunistisk land.

SIDE 12

Katolsk identitet - hva' det?

Søger man på internet efter hjemmesider, hvor begrebet "catholic identity" er behandlet, får man ca. 1.000 svar.

Det begrænsede skandinaviske sprogområde taget i betragtning får man selvsagt færre svar ved at søge på "katolsk identitet", men immervæk melder en halv snes adresser sig.

Sådan kan man til eksempel læse det hyrdebrev af den svenske biskop Anders Arborelius om netop Katolsk Identitet, som Katolsk Orientering omtalte i nr. 3/2203.

Sankt Pauls katolske kirke i Bergen skriver på sin hjemmeside om en kommende retræte: "I en travl hverdag er det let at miste grebet om vor katolske identitet. Hvordan kan vi leve som en katolsk familie i et ikke-katolsk land? Hvordan skal vi formidle troen til vore børn? Hensigten med retræten er at skabe et pusterum til samvær og eftertanke sammen med katolske familier fra hele landet."

Også i de kateketiske retningslinier for bispedømmet Oslo optræder begrebet katolsk identitet. I vor kontekst er det ing-

en selvfølge, hedder det, at børnene vokser op med en specifik katolsk identitet, og heller ikke med en katolsk praksis, som er vigtig for en stærk og levende katolsk tro.

Kigger man på de engelsksprogede hjemmesider, finder man både universiteter og ikke mindst skoler, som offentliggør erklæringer om, hvori deres katolske identitet består. Og sogne og bispedømmer indbyder over nettet til studiegrupper og voksenkateketiske kurser med "katolsk identitet" som det overordnede begreb for aktiviteten.

Hertil kommer hjemmesider, hvor man kan læse om overvejelserne inden for forskellige professioner: Hvad kendetegner en katolsk læge, en katolsk sygeplejerske, en katolsk lærer - en katolsk hvad som helst? Hvilken forskel gør det for dig som professionel på dit fagområde, at du er katolik?

Meget vil man selvsagt have fælles med andre i samfundet, i andre kirkesamfund etc., og selve dét at have noget fælles med andre er utvivlsomt et

vigtigt aspekt af katolsk identitet. Den økumeniske nerve er således særdeles vigtig for en katolik.

Alligevel drejer det sig, når man spørger efter katolsk identitet, ikke mindst om det, som er det særlige. For nu at blive ved katolikker inden for forskellige fag: De er forhåbentlig både dygtige fagfolk og gode kolleger med andre i deres fag, men er der noget i forbindelse med udøvelsen af deres profession, som hidrører fra, at de netop er katolikker?

Dog - det drejer sig selvsagt ikke kun om fagfolk, men om os alle sammen, og spørgsmålet kunne rettes til enhver af os med ordene: Hvilken forskel gør det i dit liv, at du er katolik? Og gør det en forskel for andre? Hvad er kort sagt din katolske identitet?

Katolsk Orientering har bedt fire forskellige katolikker om hver for sig at skrive en kronik om katolsk identitet. At redaktionen har spurgt fire i stedet for én, afspejler med det samme, at begrebet katolsk identitet har alt for mange facetter til, at de kan indeholdes i en en-

kelt katoliks selvforståelse. Katolsk identitet er ikke et begreb, der er på kant med en legitim pluralisme i Kirken.

Som begreb ville katolsk identitet på den anden side være indholdsløst, hvis der ikke var en kerne i det, som er fælles for alle os, der er katolikker. Vi har ikke nødvendigvis alle spirituelle holdninger fælles med hinanden, men vi har nødvendigvis en hel del fælles. I modsat fald ville det være uden mening at tale om, at vi er katolikker.

Den første kronik af Kurt Hansen bringes i dette nummer. I de næste tre kommer Käthe Lund, Christine d'Auchamp og Carl Winsløw på banen med hver sit bidrag, som utvivlsomt vil overbevise læserne om, at redaktionen ikke har valgt at spørge fire med forventeligt samme synspunkter, tværtimod.

De fire behøver heller ikke stå alene; bladets læsere er velkomne til at deltage i belysningen af spørgsmålet: Katolsk Identitet - hva' det?

Billede fra helgenkåringen af Josemaría Escrivá, Opus Deis grundlægger i 2002.

Opus Dei og hovmodet

Opus Deis grundlægger, Escrivá de Balaguer, skrev i 1939 bogen "Camino", der siden er blevet oversat til mange sprog bl.a. dansk under titelen "Vejen" i 1973. Bogen består af 999 sentenser opdelt efter tema, men uden egentlig indre sammenhæng. Ud over ad-

skillige betragtninger, som alle katolikker kan tilslutte sig, findes der en del udsagn, som gør det forståeligt, at Escrivá kunne godtage og samarbejde med det fascistiske regime i Spanien.

Heroverfor står f.eks. Frans af Assisi's skrifter, udgivet på dansk i 1999, der helt

anderledes bygger på de bibelske dyder, som Kirken har holdt sig til i århundreder, i hvert fald som et ideal.

I Escrivá's "Vejen" står der bl.a. følgende: "Vent lidt med hjertet. Først kommer pligten." (nr.162) "Krig krig har et overnaturligt mål - siger du - som verden ikke kender: krigen var til gavn for os. - Krig er den største hindring for den lette vej. - Men når alt kommer til alt, må vi elske den, som munken må elske sine bodsøvelser." (nr.311) "Lydighed - den sikre vej. Blind lydighed over for din overordnede - vejen til helliggørelse." (nr.941) "En præst hvem han så end er er altid en anden Kristus." (nr.66)

I Frans af Assisi's skrifter kan man læse: "Den hellige fattigdom gør begærlighed og havesyge og denne ver-

dens bekymringer til skamme." (p.173) "Den hellige ydmyghed gør hovmod og alle mennesker, som er i denne verden og ligeledes alt, som er i verden, til skamme." (p.173) "Vi bør ære og agte de gejstlige, ikke så meget for deres egen skyld - de kan jo være syndere - men på grund af deres embede." (p.148) "Og intet menneske er i kraft af lydigheden forpligtet til at adlyde nogen i noget, hvorved der bliver begået en overtrædelse eller synd." (p.148)

Dette er den "mørke" nutid (Escrivá de Balaguer helligkåret 2002) over for den "lyse" middelalder (Frans af Assisi - helligkåret 1228).

John Birger Sørensen
Kirsebærgrenen 127
5220 Odense SØ

Mange unge og nye kald - men i en helt anden verden

Kære sr. Emma

Tak for Anna-Lise Bjeragers artikel i K.O (26/203)

Du fortæller så smukt om dit eget kald, med en sorg over søstrenes tilbagegang, men dog med et lyst håb for fremtiden.

Selv har jeg gjort helt tilsvarende erfaringer, men blot på en helt anden front. Jeg gik også med ønsket om at blive en Sct. Joseph søster, men som gift mand er noget sådan jo udelukket i vor kirke. Alligevel gik jeg ud og fandt her mange unge nye kald, med helt samme tro og kærlighed som din. De stod bare helt uden for Kirken, i en ganske anden verden.

Min vej hertil var barmhjertighed. Det blev til et møde med stor sjælesmerter, og jeg måtte også "læse" psykologi/psykiatri for at forstå denne verden. Det endte bare ikke her, men gik videre gennem bønnen til vor gamle skolastik. Det blev til et nyt diakoni, - ikke

som i folkekirken -, men netop efter mystikerne, hvor spørgsmålet også her blev kunsten at skelne mellem ånderne.

Dette blev til et ønske om at kunne samle de "professionelle". Ikke bare psykologer/psykiatere, socialrådgivere og ditto pædagoger, men også kunstnere og præster/søstre - dog ikke for at gøre barmhjertighed til en videnskab, men for netop omvendt at vinde videnskaben for den tro og barmhjertighed, som helbreder syge sjæle.

Ude i troens galskab åbnede perspektiverne sig, men med tidens modning ligger de nu som forskningsresultater, til en dialog med politikerne og det offentlige, hvis ellers vi selv kan se dette nye kald og samle kræfterne herom.

Joost Dahlerup
arkitekt/forsker
Slettevej 16
2860 Søborg

Redaktion:
Ansvarshavende redaktør: Erling Tiedemann
Redaktionschef: Annica Skenberg
Annoncer og abonnement: Lisbeth Rønne

Frivillige medarbejdere: Karen Grzelak, Kirsten Kjærulff, Bente og Ole Meyer Hans Thulstrup, Carla Bennati Schou, Vivian Tiedemann, Jacob Thomsen.
Arkiv: Birte Mandrup Christensen, Hannelore Nybo Rasmussen

Redaktion og annoncer: Vesterbrogade 28, 4.
DK-1620 København V. Telefon 3321 1444. Kontortid: 09.00-13.00
Fax 3324 4975. E-mail: redaktion@ko-press.dk
Giro: 205-7042

Udgiver: Ansgarstiftelsen, Bredgade 69 A,
DK 1260 København K.
Tryk: Morsø Folkeblad, DK 7900 Nykøbing Mors.
Oplag 16.800

Debat. Angiv altid navn, adresse, telefonnummer og så vidt muligt e-mail-adresse på indsendte indlæg. Redaktionen forbeholder sig ret til at forkorte og bringe uddrag af indsendte indlæg. Et læserbrev må højst fylde 300 ord. Læserbreve kan indsendes som e-mail til: redaktion@ko-press.dk (indsæt læserbrevet direkte i mailen og ikke som vedhæftet fil). Ved indsendelse af læserbreve på papir bedes diskette så vidt muligt vedlagt.

En hyldest til vores domkirke

I anledning af bispedømmets jubilæum bliver fokus sat på domkirken i Bredgade

Af Andreas Rude

Den 29. april fejrer vi, at det er 50 år siden, Den katolske Kirke i Danmark blev gjort til et rigtigt bispedømme, og at biskop Theodor Suhr fra at have ledet de danske katolikker på pavens vegne som "apostolisk administrator" fik et selvstændigt ansvar for sin flok. Men vi fejrer også, at Sankt Ansgars Kirke blev det nye bispedømmes domkirke. Som Københavns ældste katolske kirke var Sankt Ansgar et oplagt valg, og i de forgange halvtreds år har den lagt kirkerum til utallige pontifikalmesser og andre liturgiske kraftanstrengelser. Disse har ikke blot samlet katolikker fra det ganske land, men har også udadtil været med til at markere Den katolske Kirke i Danmark.

Festskrift naturligt

Så hvad kunne være mere naturligt end at fejre hele bispedømmets jubilæum med udgivelsen af et festskrift til Sankt Ansgars Kirke? Det var i al fald den konklusion, som kirkens menighedsråd nåede frem til i august sidste år, da vi satte projektet i værk. Der findes selvfølgelig allerede en del litteratur om kirken, men vi har valgt kun at dække de årtier, der er omfattet af jubilæumsperioden.

Til gengæld er udviklingen de sidste 50 år gået så stærkt, at der er mere end rigelig spændvidde i de ni artikler, der sammen med et stort bil-

ledmateriale udgør festskriftets 128 sider.

Festskriftet bærer titlen "Efter moden overvejelse." Det er et citat fra pave Pius XII's oprettelsesbulle, og vist er det, at hverken Rom eller romersk-katolske bispedømmer bygges på en dag. Men ordene synes også at ramme noget centralt i den danske virkelighed, som bispedømmet er en del af. Her skal man have tid til at tænke tingene igennem. Og man skal i hvert fald have et langt til-løb. I 1952 skulle biskop Suhr til Rom for at fremlægge en rapport om det fremtidige bispedømmes tilstand.

Dét var en fejltagelse. . .

Biskoppen overlod det til sin sekretær pastor Olaf Sørensen at forfatte rapporten, men i sine instrukser var han ikke synderligt optimistisk. "De behøver ikke gøre for meget ud af det," sagde han til pastor Sørensen. "Der er alligevel ingen, der læser den."

Men faktum er, som Bertil Frosell fortæller i sin spændende udredning af omstændighederne ved bispedømmets oprettelse, at rapporten blev læst med stor opmærksomhed i Vatikanet. Og det var ikke blot fordi den var skrevet på formfuldendt latin.

Det var også, fordi der vit-terligt var noget at skrive om: pænt med præstekald, et engageret lægfolk, en fornuftig økonomi og gode udsigter for den katolske mission.

Sankt Ansgars Kirke er også selv et godt billede på, at vi ikke skal undervurdere vore muligheder. Kirken er fra 1842 og dermed den ældste kirke i Bredgade. Men fordi den blev bygget før religionsfriheden i 1849, har den en langt mere afdæmpet fremtræden end f.eks. den russisk-ortodokse Aleksander Nevskij Kirke skråt over-

for, for slet ikke at tale om Marmorkirken længere oppe mod Kongens Nytorv. Sankt Ansgars Kirke daterer sig ydermere fra en epoke, der indtil for en 20-30 år siden ikke stod i høj kurs blandt kunsthistorikerne. Men alt dette skal man ikke lade sig skræmme af. Professor Wilhelm Wohlert løfter i sit bidrag til festskriftet sløret for kirkens arkitektoniske kvaliteter gennem beretningen om den restaurering, som domkirken gennemgik under hans ledelse i årene 1989-92.

Fotografier understøtter

Pointerne i denne og 'andre artikler understøttes af en serie fremragende fotografiske nyoptagelser af kirken, men hvis man stadig er i tvivl om den virkning, den gør på udefra kommende, skal man blot læse Anne-Mette Gravgaards veloplagede artikel om den kunstneriske udsmykning. Hun er præst ved Davidskirken på Østerbro og landssekretær i Kirkefondet, som er det organ indenfor folkekirken, der rådgiver menighederne i æstetiske spørgsmål.

Og det er på hendes anbefaling, at talrige protestanter har lagt vejen om ad Bredgade 64 for ved selvsyn at erfare, hvordan kunst og forkyndelse her går op i en højere enhed.

Mange turister

Kirkens sognepræst, monsignore Dietrich Timmermann, glæder sig også over den interesse, som kirken vækker langt udenfor katolske kredse.

I et interview med Merete With trækker han linerne op fra dengang i 1950'erne, hvor Kjeld Geertz-Hansen var sognepræst i et forholdsvis traditionelt sogn, og til i dag, hvor menigheden nok stadig er stor, men samtidigt mindre forudsigelig.

Småbørnsfamilierne kommer fortsat i Sankt Ansgars Kirke, men de suppleres i stigende grad af andre grupper, og særligt i sommermånederne er der mange turister, der går til messe i domkirken på vejen fra Amalienborg til Den lille Havfrue.

Liturgien og kirkemusikken er et andet område, hvor store ændringer er slået igennem siden 1953, som det ses af pastor Niels Engelbrechts og organist Rolf Tønshoff artikler.

De fleste kom med Andet Vatikankoncil, men allerede i tiåret før havde biskop Suhr på eget initiativ indført en række reformer, således at Sankt Ansgars Kirke i forhold til de øvrige sogne både kunne fungere som laboratorium og lokomotiv.

Hvor omfattende ændringer i gudstjenesterne har været, bliver fint illustreret af en række billeder fra præstevielser i kirken i henholdsvis 1949, 1981 og 2000.

Grundig oversigt

Præstevielser figurerer også i domssakristan Ulla Elmquists grundige oversigt over, hvilke gejstlige der har været tilknyttet kirken de sidste halvtreds år. Og her kan man se, hvor tæt forbundet vor nuværende biskop er til sin domkirke. For mens biskopperne Suhr og Martensen begge er præste- og bispeviede andetsteds, blev Czeslaw Kozon både diakon,- præste- og bispeviet i Bredgade.

Ville et sognebarn fra 1950'erne føle sig hjemme i Sankt Ansgar Kirke anno 2003? Måske. Det er let at se tiden omkring oprettelsen af bispedømmet som en art katolsk guldalder, ikke mindst når man læser artiklen om det store pinsestævne, der i foråret 1953 samlede 8.000 katolikker til udendørs festmesse i Frederiksberg Have. Den katolske kirke havde en

generelt højere profil dengang, lader det til. Sognene blev udbygget, der var katolske hospitaler i de større byer, foreningslivet trivedes, og biskoppen stod ikke bare på god fod med Rom, men også med det danske kongehus!

Men det var også en helt anden verden dengang, der på mange måder havde mere tilfælles med sidste århundredes begyndelse end med de udfordringer, vi står overfor i dag.

Store forandringer

Forskellen på dengang og nu er også en vigtig del af teologen Niels Christian Hvidts samtale om katolsk identitet med biskopperne Martensen og Kozon. Den øgede internationalisering af Kirken herhjemme er således en væsentlig ændring i forhold til den danske dominans, der herskede i biskop Suhrs tid. Men også bispedømmets vilkår i eksistentiel forstand har ændret sig.

For i dag skal den katolske kirke ikke blot (som dengang) markere sig i forhold til den talmæssigt overlegne folkekirke.

Den skal også virke i et samfund, der på mange områder har glemt, hvad kristendom er. Til gengæld oplever kirken stor og stigende interesse for sin åndelige tradition fra ikke-katolsk side, og her ville sognebarnet fra 1953 måske føle sig lidt forlegen. For mens man dengang i bogstaveligste forstand ikke satte benene i andre kirker end den, man selv tilhørte, ser vi i dag i Sankt Ansgars Kirke tit nye og nysgerrige ansigter. Og det er udmærket, for der er ingen tvivl om, at domkirken har meget at byde på også de næste halvtreds år.

Efter moden overvejelse. Sankt Ansgars Kirkes domkirkejubilæum 1953-2003 udkommer den 29. april, koster kr. 150.

Festskriftet fås bl.a ved henvendelse til Sankt Ansgars Kirke, tlf. 33 13 37 62.

Jubilæumsdagen nærmer sig - og der er god grund til at fejre den

Det var den 29. april 1953, at Danmark igen fik et selvstændigt katolsk bispedømme - til erstatning for dem, der forsvandt ved reformationen.

Dermed var den tid forbi, hvor vores biskop - uanset personlig bispevielse - kun var "vikar" for paven i Rom. Da biskop Th. Suhr således rejste til Det andet Vatikankoncil, var det som regulær biskop, og da Hans L. Martensen blev bispeviet, var det som egentlig biskop fra første dag.

Alt dette har ikke kun betydning for biskoppen personligt. Måske i virkeligheden tværtimod. Derimod har det stor betydning for os som lokalkirke, idet ting nu kan blive afgjort på stedet - i - samspil med præster og lægfolk.

Der er altså god grund til at fejre jubilæumsdagen, ikke blot i domkirken, men også i de enkelte menigheder. Flere af dem har i øvrigt fundet ud af, at det kunne være en god idé, at menigheden netop fejrede jubilæet ved at tage en sam-

let tur til domkirken for at holde messe sammen med biskoppen eller pastor Timmermann (i daglig, indforstået tale ofte betegnet som "domprovsten").

Tirsdag den 29. april er der festmesse i domkirken klokken 17.00 med efterfølgende reception i domkirkens menighedssal.

Til messen og receptionen har biskoppen sendt personlige indbydelser til en række danske og udenlandske personer - inden for såvel som uden for Den katolske Kirke.

Således er en række af Folkekirkens biskopper og andre kirkeledere fra andre trossamfund indbudt, ligesom både de nordiske biskopper, den pavelige nuntius og andre fra nuntiatoret forventes at indfinde sig.

Ikke alle har haft mulighed for at tage imod invitationen, og for især de udenlandske gæster gælder det da også, at de i stedet har mulighed for at vælge at deltage i en af valfarterne til Øm eller Åsebakken, hvis dette passer dem bedre.

Selvsagt har domkirkens menig-

hedsråd modtaget en særlig indbydelse. Som det fremgår af en anden artikel i denne nummer af Katolsk Orientering, udgiver Sankt Ansgars menighed, der jo også kan fejre 50 år som domkirkemenighed, et festskrift i anledning af dagen.

Til festmessen i Sankt Ansgars Kirke den 29. april og den efterfølgende reception kræves ikke adgangskort. Alle er velkomne, understreger biskop Czeslaw. Men et godt råd er det nok at komme i god tid, hvis man vil sidde ned ...

Esbjerg menighed åbner forbønslinie

Når folk har det mest skidt, kan de få et ord til trøst og hjælp

Af Annica Skenberg

Weekenden er en svær tid for den, som allerede i forvejen har det svært. Særligt er de sene aftentimer et kritisk tidspunkt - og dét så alvorligt, at mange ikke kan holde det ud.

- Det er her, de fleste selvmord finder sted, siger pastor Benny Blumensaat i Esbjerg.

For at kunne række en hjælpende hånd til blandt andet sådanne mennesker starter han, sammen med sin menighed, i løbet af kort tid en telefonlinje. Til dette telefonnummer, der i øvrigt er tænkt som en bred indgang til Den katolske Kirke, kan den, hvis fortvivlelse er ved at sprænge alle grænser, ringe for at få et trøstens ord. En ord fra Gud. Et ord, som kan give håb og kraft - og ønske om at komme videre, om at leve.

Men telefonlinjen - som pastor

Benny kalder for en forbønslinje - skal bestemt også stå åben for alle, som erkender at have behov for den form for hjælp, som kun Gud selv kan give.

- Det kan dreje sig om mennesker, som er bange. Mennesker, som er blevet ramt af en alvorlig sygdom, eller måske nogen, som "bare" ønsker at blive velsignet, siger Benny Blumensaat og tilføjer:

- Vi velsigner faktisk hinanden alt for lidt! Vi er så dygtige til at tale og tale - men vi er dårlige til at velsigne.

Ideen til forbønslinjen fik pastor Benny selv, men menighedsrådet i Esbjerg bakkede op bag tanken, og nu er en lille arbejdsgruppe i fuld gang med at gøre projektet startklart.

Sankt Joseph søstrenes hospital

Til Benny Blumensaats store glæde har det være muligt at leje en del af, hvad der tidligere var Sankt Joseph søstrenes hospital.

- Det er søstrenes gamle rekreationsområde. Og nu er det gamle havehus virkelig kommet til sin ret, beretter han - med et næsten lyrisk ordvalg.

Forbønslinjen er ikke tænkt at skulle være en decideret rådgivningslinje, men via Internet tilbyder Esbjergme-

nigheden også en spørgekasse.

- Den står vores menighedsrådsformand, Maria Truelson, for, fortsætter Benny Blumensaat.

Han understreger, at alle, som benytter sig af telefonlinjen, skal kunne være anonyme. Det er vigtigt, at alle, som har behov for at tale med nogen, skal kunne gøre det uden frygt for, at noget kommer videre.

I øjeblikket er fem af menighedens medlemmer engageret i projektet. Til at begynde med skal linjen være bemanded mellem klokken 20 og klokken 23, fra torsdag til og med lørdag.

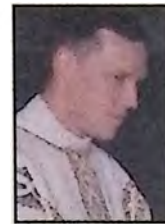
- Egentlig havde vi tænkt at ville holde linjen åben til midnat, for det er just mellem 20 og 24, at nogen har det værst, og at selvmordsfrekvensen er højest. Men måske må vi i starten sænke ambitionerne noget, siger Benny Blumensaat.

Tanken er, at projektet langsomt, men sikkert skal kunne vokse til noget betydeligt større.

For at ingen skal føle sig skuffet eller snydt, vil pastor Benny ikke allerede nu angive en bestemt dato for, hvornår telefonlinjen åbner.

- Men det bliver helt bestemt en gang i maj måned. Og linjen er selvsagt en linje for hele Danmark, siger han.

KORT NYT

David Vincent Nielsen til Norraby

Til pinse indtræder pastor David Vincent Nielsen i karmeliterbrødrenes kloster i Norraby i Skåne. Karmeliterne her hører til samme gren af ordenen som karmeliter søstrene i Hillerød. Deres liv er koncentreret om stilhed og bøn, men for brødrenes vedkommende er der også

et mere udadrettet apostolat i form af åndelig vejledning, skriftemål og retræteledelse.

Selvom David Vincent Nielsen allerede er præsteviet, vil han komme til at følge den normale indføring i klosterlivet, først som postulante og senere som novice. Hans indtræden sker med biskop Czeslaws tilladelse, og han vil bevare en nær tilknytning til Kirken i Danmark, bl.a. gennem jævnlige ophold hos søstrene i Hillerød.

- Jeg glæder mig utroligt meget til livet i klosteret, siger han til Katolsk Orientering, men jeg går også ind til det nye liv med stor ydmyghed. Det er et stort spring fra min nuværende tilværelse, og jeg får brug for megen forbøn.

Fin indsats af elever i Vejle

Ved morgensangen den 10. april overrakte to elever fra 3. klasse på Sct. Norberts Skole resultatet af deres fastaktion 2003 - en check på kr. 19.065,50 til Käthe Lund, Caritas repræsentant i Vejle. Denne meget flotte sum penge skal gå til hungersramte børn i Zimbabwe.

Pengene er bl.a. samlet ind i indsamlingsbøsser. Hver elev har haft en bøsse og samlet penge ind i deres fritid. Desuden ved loppemarked, hvor elever har solgt brugt legetøj og andre ting i spisefrikvarteret. På kun 14 dage og gennem en meget ihærdig indsats, lykkedes det børnene i Vejle at nå det imponerende resultat.

Stor Jomfru Maria procession i Esbjerg

Lørdag d. 10. maj kl. 10.00 udgår der en Jomfru Maria procession fra Sct. Nikolaj kirke i Esbjerg, oplyser sognepræsten Benny Blumensaat.

- Maj måned er Jomfru Marias måned, og d. 13. maj er det festen for Vor Frue af Fatima, hvor Jomfruen åbenbarede sig for tre hyrdebørn i de portugisiske bjerge, siger han.

Processionen med Vor Frue af Danmark starter fra Kirkegade 58, Esbjerg og går ned gennem byen til Torvet, hvor der bedes rosenkrans og uddeles rosenkranse til alle interesserede.

Succes for seminar i Taastrup og Esbjerg

- Jeg har en klar fornemmelse af, at det blev en klar succes. I hvert fald var folk meget begejstret.

Det siger pastor Benny Blumensaat, da Katolsk Orientering beder ham om at give en sammenfatning af det seminar, som - under overskriften "Læg ud på dybet" - blev afholdt i Taastrup og Esbjerg.

De to dage - lørdag i Taastrup og søndag i Esbjerg - bød på intensive programmer, som på den jyske vestkyst dog var i en mindre skala end på Sjælland.

I Taastrup startede dagen med, at gæsterne fra Sion Community uden for London, Michelle og Peter Moran, berettede om nyevangelisering. Generalvikar Lars Messerschmidt fremhævede bønnens betydning for evangelisering, idet han knyttede an til pavens opfordring til at bede Rosenkransen. Efter frokost præsenteredes de fire workshops, som deltagerne senere kunne vælge at deltage i. Mod slutningen af den lange og tætpakkede dag var der også tilbudelse og mulighed for skriftemål, og det var der mange, som benyttede sig af. Helbredelsesmesse og fælles aftensmad dannede afslutningen på dagen i Taastrup. I Esbjerg havde dagen karakter af en helbredelsesgudstjeneste, og den sluttede med, at deltagerne - i forlængelse af tilbuddet foran Det hellige Sakramente - modtog personlig forbøn.

Smutter i kalenderen om Hvide Søndag

Siden år 2000 kaldes denne dag også Barmhjertighedens Søndag

Af Erling Tiedemann

Kigger man i bispedømmets liturgiske kalender under 27. april 2003, ser man kun, at det er 2. søndag i påsken, d.v.s. den første søndag efter påskedag og dermed den, vi ofte har betegnet som Hvide Søndag.

- Det er en smutter, siger Erik Christiansen, der på bispeskontoret står for udarbejdelsen af kalenderen. Der burde have stået, at denne søndag nu også kaldes Barmhjertighedens Søndag. Men det skal nok blive rettet i næste udgave, lover han.

Det var på en Hvide Søndag, nemlig i 2000, at pave Johannes Paul gav denne dag et nyt særligt navn.

"Det er vigtigt, sagde paven, at vi tager imod hele det budskab, som kommer til os gennem Guds ord på denne

2. søndag i påsken, som i hele Kirken fra nu af skal kaldes Den guddommelige Barmhjertigheds Søndag".

Paven understregede, hvordan liturgiernes forskellige læsninger på denne søndag pegede på den barmhjertighed, som på en gang genopretter hver enkelts relation til Gud og samtidig skaber nye relationer mellem mennesker, byggende på broderlig solidaritet.

"Kristus har lært os, sagde Johannes Paul, at mennesket ikke kun modtager og erfarer Guds barmhjertighed, men også er kaldet til at vise barmhjertighed mod andre, 'thi salige er de barmhjertige, for de skal møde barmhjertighed'." (Matt 5,7).

"Kristus viste os også barmhjertighedens veje, som ikke alene tilgiver synder, men også omfatter alle menneskelige behov", fortsatte paven, som nævnte, hvordan Jesus bøjer sig imod enhver

Sr. Faustina Kowalska blev helgenkåret i år 2000, hvor paven også opfyldte hendes ønske om en Barmhjertighedens søndag.

art af menneskelig fattigdom, den være sig af materiel eller åndelig natur.

Johannes Pauls prædiken blev holdt i tilslutning til helgenkåringen af den polske ordenssøster Faustina Kowalska, der kun 33 år gammel døde af tuberkulose i en klippefast tillid til Guds barmhjertighed. I 30'erne

modtog sr. Faustina en række åbenbaringer af Den guddommelige Barmhjertighed, og i sin dagbog skrev hun: "Åh hvor jeg dog længes efter, at Barmhjertighedens søndag bliver fejret." Dette ønske opfyldte pave Johannes Paul ved at indføre denne fejring af Guds barmhjertighed.

En tålmodig biskop er ikke en fej biskop

KORT NYT

Kardinal Lehmann talte i Berlin om »biskopperne og teologerne«

(KNA) Ifølge Kardinal Karl Lehmann, der fører forsædet i den tyske bispekonference, må bispeembedet i forholdet til teologerne vise "årvågenhed, sensibilitet og samtidig tålmodighed".

En biskop må "gøre sig en teologisk tanke klar" og må ikke afskære den interne teologiske diskussion, sagde han ved et møde i Berlin. Samtidig må han være på vagt for, om forkerte tanker sætter sig for fast indenfor og udenfor Kirken.

Tålmodighed hos en biskop "må ikke udlægges som forsømmelighed eller manglende mod til at gribe ind", understregede kardinalen. Han må imidlertid heller ikke tøve med at gribe ind, hvis Kirkens énhed og troens sandhed udsættes for trusler

på væsentlige punkter. Lehmann talte i Det Evangeliske Akademi Berlin-Brandenburg over temaet "Biskop som kald".

Kan føre til konflikter

Han betonedede, at der trods alle grundlæggende fælles træk mellem det teologiske og det biskoppelige læreemede også "i funktionsdifferentiering var en forskelligartet opgave, der let kan føre til konflikter." Således har teologerne den opgave at tilbyde Kirken nye forslag til forståelse af troen. Men de var så også henvist til, "at Kirken tager imod dette, prøver og bedømmer det". Biskoppen må regne med, "at en teolog, når han fremfører noget nyt, så at sige ikke

straks rammer tonen. Ofte blander gode indsigter sig med tvivlsomme formuleringer."

Social forpligtelse

Videre fremhævede Lehmann en biskops sociale forpligtelse. Hvis han vender sig mod menneskenes åndelige, legemlige og sociale nød også uden for Kirkens rammer, forfejler han ikke sin opgave, men udfylder grundlæggende "den gode hyrdes tjeneste, sådan som den er nødvendig i dag." Biskopper må på eget initiativ gå ud til mennesker, betonedede Lehmann. I den forbindelse må de trods al tolerance og imødekommenehed "tone rent flag". Alt i alt kommer det i bispeembedet ikke an på "at stråle med usædvanlig originalitet, men trofast at tjene bevarelsen og den skabende forkyndelse af Evangeliet" i

Kardinal Karl Lehmann, formand for den tyske bispekonference. Arkivfoto

en bestemt tid. Opgaven må ikke kobles fra Jesus. For i så fald bliver budskabet til rent menneskeskabte ord eller ligefrem et politisk program.

Oversættelse:
Kirsten Kjærulff

Muslimere og kristne beder i fællesskab

Muslimere og kristne har i Frankrig indledt fælles bønemøder, meddeler KNA. Ifølge de franske medier deltog således Michel Dubost, biskoppen af Evry syd for Paris, i fredagsbønnen i bydelens moské, mens Khalid Merroun, moskéens leder, overværede søndagsmessen. Også i andre byer skal kristne og muslimer have gennemført fælles foranstaltninger og derigennem opfordret til tolerance og fred.

Vatikanet sælger de pavelige malkekøer

Vatikanet vil sælge sine malkekøer, fortæller pressebureauet KNA. Da kvægbedriften på det pavelige landsted i Castelgandolfo ophører, skal det sidste dusin køer og nogle lam fra den pavelige kvægbestand sælges. Det har en medarbejder på det pavelige landsted bekræftet ved en forespørgsel angående en tilsvarende meddelelse fra avisen "Il Tempo".

Pavens frisiske køer har hidtil produceret nogle hundrede liter mælk om dagen. Heraf bruges noget i den pavelige husholdning, størstedelen bliver solgt til de statsansatte i Vatikanets indkøbscenter. Omkring hundrede liter går til almindelige forbrugere i Castelgandolfo og til udsøgte isfabrikanter og værtshusejere i den lille by. Mælken fra de vatikanske køer er overordentlig populær; den går for at være sundere, mere fedtholdig og holdbar end mælken hos det italienske varemærke. De 20 hektar på den nuværende bondegård skal i fremtiden udnyttes anderledes, siger "Il Tempo" videre. Foderet og personaleomkostninger er blevet for dyre for Vatikanstatens forvaltning, meddeler avisen. For fremtiden vil Vatikanet dække sit eget forbrug af mælk ved import fra Schweiz.

Videnskab og teknologi skal respektere menneskets værdighed

Det pavelige Akademi for Liv har indledt kampagne for en forskning, der kan forsvares etisk

Det pavelige Akademi for Liv har indledt kampagne for etisk forsvarlig forskning og i den forbindelse foreslået syv forpligtende tilsagn for biomedicinsk arbejde.

Det oplyser pressebureauet Zenit fra Rom. (Det pavelige Akademi for Liv blev oprettet i 1994 af Pave Johannes Paul II. Dets arbejdsområde er studiet af og oplysning om væsentlige biomedicinske og juridiske problemer, som har relation til bestræbelserne på at fremme og forsvare liv på baggrund af kristne etiske overvejelser. Oversætterens kommentar)

Ved afslutningen på Det pavelige Akademi for Liv's generalforsamling i slutningen af februar, hvor man beskæftigede sig med "Etik i

Biomedicinsk forskning anskuet fra en kristen synsvinkel", iværksattes en kampagne blandt videnskabsmænd og forskere for en mere human lægevidenskab.

I generalforsamlingens sluterklæring hedder det, at "en teknologi, der ikke anvendes indenfor nøje definerede etiske rammer eller til alle menneskers bedste, eller som benyttes til at opnå fordele for nogen på bekostning af andre, må anses for at være moralsk forkastelig."

Forpligtende udsagn

"Helt forkastelig er også den motivering, som visse videnskabsmænd har benyttet sig af, og som tillader, at man ofrer den fysiske eller genetiske integritet af et menneskeligt individ i fosterstadiet om nødvendigt ved at destruere det med det formål at opnå fordele for andre mennesker," fortsatte erklæringen. "Det er aldrig moralsk tilladt med vilje at begå noget ondt, ikke engang for at opnå noget, som i sig selv er godt."

Et tillæg til sluterklæringen, indeholdende indledning, præmisser og syv forpligtende udsagn, blev ligeledes offentliggjort, ligesom et manifest for forskere, hvori de opfordres til på det biomedicinske område at overholde en række etiske forpligtelser, der skulle sikre en mere human lægevidenskab.

De forpligtende udsagn, som Akademiet foreslog forskerne, og som i oversættelse blev udsendt af Vatikanets informationstjeneste er følgende:

Forskere opfordres til

- at benytte sig af strengt videnskabelige forskningsmetoder, som er vel belyste;
- ikke at inkludere sig på forskning, som er påvirket af "konflikter på det personlige, professionelle eller økonomiske plan";
- at anerkende, at videnskab og teknologi bør tjene mennesket ved fuldt ud at respektere dets værdighed og dets rettigheder;
- at anerkende og respektere forskning, som er baseret på princippet om "et moralsk gode", og som refererer til et

korrekt syn både på menneskets fysiske og åndelige dimension;

· at anerkende, at ethvert menneske fra undfangelse til død er garanteret fuld og ubetinget respekt i kraft af den menneskelige værdighed;

· at anerkende behovet for, at eksperimenter bliver udført i "lyset af bestemte etiske regler", førend resultaterne anvendes på mennesker; og at anerkende forpligtelsen til at sikre menneskers liv og helbred;

· at anerkende, at kliniske eksperimenter på mennesker udelukkende er tilladt under nøje overvågede forhold, hvilket indbefatter sikring af menneskeligt liv og de involverede menneskers fysiske integritet; og at anerkende at "eksperimenter altid forudsætter omhyggelig, korrekt og fuldstændig information med hensyn til betydning og afvikling af eksperimentet."

Oversættelse:
Hans Thulstrup

Tony Blair modtog kommunion i Vatikanet

Ifølge pressebureauet KNA modtog den britiske premierminister Tony Blair kommunionen under sin seneste paveaudiens i Vatikanet. At Blair, som er anglikaner, har fået den nødvendige dispens hertil, har ifølge ugeavisen "Church Times" udløst stor diskussion i Den anglikanske Kirke. "Denne lille

sten kan udløse en lavine", sagde en anglikansk gejstlig, som arbejder i Rom, til bladet. Videre hedder det, at denne gestus tydeligt viser pavens ønske om økumenisk at komme videre.

Den 22. februar var Blair blevet modtaget af paven i privataudiens. Dagen efter deltog Blair sammen med sin katolske kone Cherie og tre af deres børn i en messe med Johannes Paul II. Medlemmer af Den anglikanske Kirke, som er gift med katolikker, må i få undtagelsestilfælde modtage kommunionen ifølge gældende retningslinier, som blev vedtaget af biskopkonferencerne i England og Wales, Irland og Skotland i 1998.

Gengifte skilte kan modtage kommunionen

Biskoppen af Regensburg, Gerhard Ludwig Müller, mener iflg. KNA, at det i særlige tilfælde er muligt for gengifte skilte at modtage kommunionen. Ved Det biskoppelige Råds plenarforsamling anbefalede biskoppen dem, der i deres samvittighed var sikre på, at deres første ægteskab ikke var blevet gyldigt indgået, at tale med en præst. Først måtte det undersøges, om ægteskabet kunne annulleres ved en ordinær kirkeretlig proces. Hvis dette ikke var muligt, kunne de gengifte skilte alligevel modtage kommunionen, hvis det i den forudgående samtale med præsten var kommet til en "indre udsoning". Den enkeltes sjælefred skulle i dette tilfælde være rettesnoren. En sådan fremgangsmåde ville ikke ændre noget ved Kristi lære om ægteskabets principielle uopløselighed, understregede biskop Müller.

Embedede med rødder i oldkirken

Danskeren Bjørn Håkonsson er én af godt 20 "ständige" diakoner i Sverige

Tekst og foto: Annica Skenberg

- Man bliver kastet ud i en uprøvet rolle, og vi er en slags foregangs-mænd. Hvad det drejer sig om, er at skabe en identitet, og det er noget i retning af at gå ind i et tomrum. Selv kan jeg godt lide tomrum, men der er nogle, som får angst af det.

Manden, der ikke bryder sig om det i forvejen møblerede og forudsigelige, hedder Bjørn Håkonsson. En dansker - født på Sct. Josephs Hospital juledag i 1961, - som kærligheden bragte over Øresund til Sverige, hvor han nu bor, ikke ret langt væk fra Lund. Han er gift, far til tre børn, uddannet psykolog og lærer. Men han er også "ständig", d.v.s. permanent diakon. Den 8. december - den dag, hvor Kirken fejrer Marias uplettede undfangelse - blev han i 2002 viet til sit embede af biskop Anders Arborelius i Vår Frälsares Kyrka i Malmö.

Skulle ikke være præst

Bjørn, som allerede først i teen-agerårene og siden da har været aktiv inden for Den katolske Kirke, havde i mange år længtes efter at kunne tjene Kirken på en mere formaliseret måde. Efter studentereksamen på Niels Steensens Gymnasium i København fulgte derfor fire års åndelige og filosofiske studier hos jesuitterne i Münster og München.

- Men jeg blev klar over, at jeg nok ikke havde noget præstekald. Jeg tog hjem til Danmark, hvor jeg uddannede mig til psykolog og lærer. Selv om jeg nu ikke skulle være præst, ville jeg alligevel beskæftige mig med noget, der kan hjælpe mennesker - navnlig børn - med at finde deres vej her i livet. Jeg havde nemlig indset, at man kan undervise i religion på en måde, som virkelig kan hjælpe børn, siger Bjørn på et ganske perfekt svensk, hvis charmerende accent alligevel røber de oprindelige rødder.

Bjørn er et menneske, der elsker aktivitet - og det skortede ikke ligefrem på den slags i Sverige. Han stiftede familie, arbejdede både som psykolog og lærer og var aktiv indenfor Kirken på forskellige niveauer. Men ikke nok med det; han var også én af dem, der tog initiativ til Sankta Maria Katolska Folkhögskola, hvor han nu har en lærerstilling, og til Minna-projektet, som arbejder med unge, ugifte mødre.

Alligevel var der noget, der manglede i hans liv...

Mon han havde et kald til at være

Den liturgiske del er den højtidelige og ydre side af af diakontjenesten. Men den »ständige« diakonen skal også være noget af en lokomotiv for Kirkens social-pastorale arbejde. Bjørn Håkonsson beklager, at den side endnu ikke er udviklet.

"ständig" diakon - et embede som forekom allerede i oldkirken, men som sidenhen forsvandt for igen at blive indført i forbindelse med det Andet Vatikankoncil i 1962-65.

- Det drømte jeg godt nok om, men jeg troede, at den vej var lukket. Jeg gik simpelthen ud fra, at uddannelsen var nedlagt.

Med dét passede ikke - og Guds planer åbenbarede sig, da daværende sognepræst i Sankt Thomas menighed i Lund, dominikaneren Pascal-René Lung, spurgte Bjørn, om han ikke godt nok kunne tænke sig at være diakon...

Den treårige uddannelse foregik i Vadstena - et klassisk katolsk svensk miljø.

-Vi måtte tage derop fire week-ender om året. Selvfølgelig var der mellem weekendene meget at læse og skrive, fortæller Bjørn.

Forskelligt syn på diakoner

Efter vielsen i december sidste år blev han af biskop Anders sendt til Vår Frälsares menighed i Malmö, og Bjørn er nu én af de godt 20 "ständige" diakoner i Sverige - langt flere, end vi har her i Danmark.

- Forskellen skyldes måske, at man i de to bispedømmer har forskellige pastorale strategier. Det var biskop Hubertus Brandenburg, der bragte idéen til Sverige - og så gik det løs, siger Bjørn, der også fortæller, at synet på de "ständige" diakoner er meget forskelligt i verden: - I USA vrimer det med diakoner, men i Afrika er der ingen. Men vil ganske simpelt ikke have nogen.

Idéen bag det "ständige" diakonat er at berige Kirkens pastorale indsats, eller som Bjørn udtrykker det:

- Diakonens primære opgave er at sætte den tjenende side af embedet forrest. Embedet har en litur-

gisk dimension, og diakonens indsats er slet ikke begrænset til de tre imperativer "Troens mysterium!", "Lad os ønske hinanden fred!" og "Ite, missa est!". Foruden at assistere ved alteret kan diakonen prædike, velsigne mennesker og genstande, forestå ægtevielse, døbe og begrave. Oven i købet er der nogle funktioner som f.eks. at læse Det hellige Evangelium op under messen, som primært er forbeholdt diakonen.

Ikke mini-præster

Det er formodentlig denne del af embedet - i kombination med, at diakonen kan, men ikke er forpligtiget til at gå med flip, noget som Bjørn ofte gør, - som ikke sjældent fører til den forkerte opfattelse, at diakonen er en 2. classes præst.

- Vi er aldeles ikke mini-præster! Det var noget, som vi netop beskæftigede os meget med under vores uddannelse. Folk skal ikke tro, at vi er mini-præster, og diakonen skal ikke bilde sig ind, at han er det, understreger Bjørn.

Han tilføjer: - En diakon kan aldrig erstatte en præst. Det er kun præsten, der kan lede en menighed. Det er kun præsten, der kan celebrere Den hellige Messe, som kan høre skriftmål, og som kan give de syges salvelse.

Spørgsmålet, om netop den liturgiske del af diakonens embede kan føre til konflikter med præsterne, besvarer Bjørn således:

- Jeg har kun mødt positive reaktioner, men jeg har hørt, at der også er nogle, som ikke er helt så begejstrede.

Nej, diakonen er ikke præst, men noget ganske andet. Der er tale om et helt andet kald, nemlig det at tjene i Kristi navn i kraft af vielsen.

Ikke mindst skal diakonen være noget af et lokomotiv for Kirkens social-pastorale arbejde. Men - og her peger Bjørn på et problem, som netop handler om identiteten:

- Den side af diakontjenesten i Kirken har vi endnu ikke udviklet. Den liturgiske del er kun det højtidelige og ydre udtryk for denne tjeneste.

I løbet af de to seneste år har Den katolske Kirke i Sverige intenst arbejdet med at udarbejde en social-pastoral handlingsplan, men i detaljer hvordan dette arbejde skal gøres, har man endnu ikke helt fundet frem til. Og dette er noget, som Bjørn oplever en smule frustrerende. Der er et stort behov, måske ikke mindst indenfor de egne rækker. Alene i Malmö vurderer Bjørn, at der er 20.000 de facto-katolikker, hvortil kommer, at Kirkens social-pastorale plan ikke kun er rettet mod katolikker, men mod alle - uanset religion.

Bjørn er heldig

Et andet problem, som Bjørn sætter fokus på, er, at de "ständige" diakoner i Sverige stort set uden undtagelse arbejder uden løn. En diakons vigtigste forpligtelse er at kunne forsørge sig selv og sin familie - en kendsgerning, som let kan føre til spændinger og frustrationer, når man tænker på det voksende behov for diakonal indsats.

I denne henseende er Bjørn Håkonsson meget heldig; meget af det arbejde, han yder i menigheden, som f.eks. den igangværende ægteskabsskole og et planlagt bibelkursus, sker i samarbejde med den katolske folkehøjskole.

Også Bjørns psykologpraksis får støtte fra Kirken. Men det er ikke alle, der er lige så heldige.

- En diakon, der bliver ansat af

Kirken, skal ifølge kirkeretten have en løn, som kan forsørge en familie, og den sag synes jeg, at man overalt burde tænke over. For - hvorfor skal man vie folk til en masse opgaver, som de alligevel ikke har tid til? spørger Bjørn.

Der er yderligere et aspekt, som kan føre til spændinger og frustrationer. Som regel er den permanente diakon en gift mand, som først og fremmest skal tage ansvar for sin kone og sine børn. Konen har en meget stærk stilling i hendes mands liv som diakon; forud for vielsen skal hun skriftligt godkende, at hendes ægtefælle må være diakon, ligesom hun - også skriftligt - skal give udtryk for, at hun er indforstået med og tiltræder, at embedet, også for hendes vedkommende, indebærer ofre.

Kan sætte en stopper

- Og ikke nok med det! Også efter vielsen kan hun sætte en stopper for det hele, hvis hun synes, at det bliver for meget. Ægteskabets sakramente er så betydningsfuldt, at en anden vielse ikke må bringe det i fare, siger Bjørn og tilføjer:

- Min kone er glad for, at jeg er diakon, og hun giver mig al mulig støtte. Men det drejer sig om, at der skal være en balance mellem de to kald, som Gud har givet mig.

Under uddannelse blev konerne derfor også vist stor omhu; de var med i Vadstena, og de har deres egne retræter. Her lærer de hinanden at kende og har mulighed for at danne et netværk, som kan have en stor betydning.

Diakonuddannelsen i Sverige ligger p.t. brak, ifølge Bjørn fordi biskop Anders vil vurdere den nærmere.

- Han vil nemlig have diakoner, som kan yde en virkelig indsats, siger Bjørn.

Selv brænder han for flere opgaver, men da han bad biskoppen om flere, fik han at vide, at han skal tage det stille og roligt, i hvert fald i det første år.

Bjørn ler. Han synes, det er fint, at der er nogen, som sætter en stopper; han kender nemlig sig selv og er udmærket klar over, at han meget let påtager sig for meget.

Fortsættes næste side

Efter ad limina-besøget i Rom

Af Erling Tiedemann

Opmuntret, men ikke specielt mere solbrændt er biskop Czeslaw vendt hjem fra Rom. Møderne med paven, forskellige kardinaler og de nordiske biskopkolleger var opmuntrende, - men der var ikke tid til at sidde på en bænk på Piazza Navona for at slikke sol og blive romerbrun.

- Et ad limina-besøg er principielt en valfart til apostlenes grave i Rom, og sammen havde vi lejlighed til at fejre morgenmesse både ved Peters grav i krypten under Peterskirken og ved Pauli grav i San Paolo uden for Murene, fortæller biskoppen. I messen i Peterskirken deltog også de nordiske præstestuderende samt nordiske præster og søstre, som for tiden opholder sig i Rom. Resten af tiden gik dels med vore interne møder i den nordiske bispekonference, dels med samtaler med ledere af de forskellige kontorer i Vatikanet.

Afslutningen højdepunktet

Nogle møder holdt biskopperne samlet, andre gange gik de hver for sig, fordi de havde specielle spørgsmål, de skulle have drøftet.

Et højdepunkt under opholdet i Rom var selvsagt samværet med pave Johannes Paul lørdag den 5. april, der var en festlig afslutning på ad limina-besøget. Det foregik i den smukke Sala Clementina i Vatikanet, hvor også det meste af den nordiske katolske koloni i Rom var til stede og fik hilst på paven...

9-årige Simone Bredholt, datter af Lotte og Nik Bredholt, som biskop Czeslaw havde inviteret med til audiensen hos paven, overrakte Johannes Paul en tegning med påskriften "To the Pope". Paven kvitterede med et knus samt et kys og et klap på kinden.

Biskop Gerhard Schwenzer, Oslo, der er formand for bispekonferencen, talte på de nordiske biskoppers vegne og nævnte både lyspunkter og emner til opfølgning. Han udtrykte glæde over, at antallet af præster og ordensfolk vokser i Norden.

Der findes nu karmeliterklostre i alle de nordiske lande, byggende blandt andet på lokale kald. Mother Teresa-søstre findes i fire lande, og både cisterciensere og klarisser har etableret sig i Norge, sagde biskoppen.

I sin tale til biskopperne understregede paven, hvordan de kristne i de nordiske lande bl.a. har til opga-

ve at hjælpe deres landsmænd til en bedre forståelse af, hvad mennesket er. "Når man glemmer Skaberen, bliver hans skabelse ubegribelig," sagde paven, "mennesket kan dermed ikke længere se, hvordan det netop gennem sit særlige forhold til Gud adskiller sig fra andre skabninger. Men ægte humanisme tager altid Gud med i betragtning."

Vanskelighederne vigtige

"Det er derfor vigtigt at evangelisere kulturen," sagde paven. "I står over for den udfordring at skulle sørge for, at kristentroens røst kan høres i den offentlige debat, således at

evangeliske værdier kan slå igennem i samfundet."

Paven opfordrede også de katolske mindretal i de nordiske lande til at fortsætte ad den økumeniske vej, men til ikke at koncentrere sig så ensidigt om det, der er fælles, at man overser eller banaliserer de vanskeligheder, der fortsat befinder sig på vejen mod fuld enhed i troen.

Til sidst forlod Johannes Paul sit manuskript og improviserede med et par bemærkninger om sit besøg i Norden i 1989. "Jeg mindes det især, når I kommer på ad limina-besøg, - så kom snart igen," sluttede han.

Forinden havde biskopperne to andre møder med paven, individu-

elt og i forbindelse med en frokostinvitation, beretter biskop Czeslaw. Også ved disse lejligheder talte en velopløst pave med begejstring om sit besøg i Norden i 1989 og huskede mange detaljer. Han spurgte også, ligesom ved de private møder, interesseret til Kirkens liv i Norden.

Som oplyst i K.O. nr. 7 skulle biskopperne ved deres interne møder også drøfte spørgsmål i relation til familie og ægteskab, som de yderligere ville bringe på bane ved deres møde med Trosælvekongregationens leder, kardinal Ratzinger.

De næste møder i konferencen vil blive brugt til at udarbejde et hydebrev om familie og ægteskab, oplyser biskop Czeslaw. Moralske spørgsmål er i denne sammenhæng aldrig uden betydning, men vigtigt er det at få fremhævet familie og ægteskab som afspejlinger af Guds skabelsesorden, livsformer, der henter deres inspiration i et liv præget af et personligt gudsforhold. Endvidere vil det religiøst funderede familieliv blive omtalt som et af de vigtigste miljøer for videregivelse af troen til de kommende generationer.

- Netop sammenhængen mellem ægteskab og tro var også et af de emner, vi talte med kardinal Ratzinger om, siger biskop Czeslaw.

- Det var tæt pakket, men berigende dage, omgivet af Roms altid inspirerende atmosfære og birgitta-søstrenes omsorg og gæstfrihed, siger biskoppen og tilføjer, at næste møde i bispekonferencen i øvrigt finder sted på Færøerne til september.

I Danmark blev den permanente diakon mødt med mistro

Men generalvikaren mener at Kirken i høj grad har behov for det permanente diakonat

Af Annica Skenberg

Fortsat fra forrige side

Da Det andet Vatikankoncil - efter ønske fra biskopper i missionsområder - åbnede for en genindførelse af det permanente diakonat, var det en mulighed, som mange lande og bispekonferencer tog imod med åbne arme.

Det gjaldt dog ikke for Danmarks vedkommende. Her blev tanken i stedet mødt med mistro og frygt. Der er derfor ingen grund til at undre sig over, at vi kun har fem permanente diakoner, hvoraf én yderligere ikke er i aktiv tjeneste, mens der i nabolandet mod øst er 20.

- I mange år efter konciliet blev spørgsmålet diskuteret i flere omgange mellem både præster og læg-

folk, såvel formelt som uformelt, beretter generalvikar Lars Messerschmidt. Mange præster betragtede en diakon som en, der manglede noget, og som der ikke var plads til. Og stort set hele præsteskrabet gav biskoppen en negativ tilbagemelding omkring spørgsmålet.

Måske skyldtes dette, at den teologiske forståelse endnu ikke havde bredt sig, at diakonatet er noget i sig selv - forskelligt fra præsteembedet, siger han.

Stor modstand fra lægfolket

Imidlertid var det ikke bare præsterne, som sagde nej. Konciliet havde fokuseret på lægfolket og givet det en helt anden stilling i Kirken, og også fra den kant var modstanden stor:

- For dem var diakonen en trussel, en slags super-lægmand, der var et led i et forsøg på at klerikalisere lægfolket, siger Lars Messerschmidt og fortsætter:

- Biskop Martensen var i princippet åben over for det permanente diakonat, men indtog en pragmatisk holdning. Hans ræsonnement var at

vente og se, hvordan tingene udviklede sig.

Selv var Lars Messerschmidt - som han udtrykker det - allerede fra starten helt uenig i disse synspunkter.

- Naturligvis forstod jeg da argumenterne. Men jeg havde jo været i Rom under konciliet, og allerede på det tidspunkt kunne jeg se et potentiale i diakonatet, siger han.

Lars Messerschmidt henter begrundelsen for sit synspunkt ved at gå tilbage til oldkirken, - den kirke, som apostlene grundlagde, og som også rummede permanente diakoner. Det treleddede embede - biskop, præst og diakon - havde apostlene et ganske bestemt formål med, og Lars Messerschmidt kan ikke få øje på noget, som kunne begrunde, at behovet ikke længere skulle være til stede for dette treleddede embede.

Hvorom alting er: I 1982 blev Christian Gabrielsen viet som den første permanente diakon i Danmark. Nogen speciel uddannelse af de permanente diakoner fandtes ikke dengang, men Christian Gabrielsen studerede 1970erne først et

par år i Bruxelles og bagefter to år på vores pastoralseminarium. Med sin familie flyttede han siden til Færøerne, og til at begynde med var han fortsat lægmand, men fungerede som pastoralassistent. Imidlertid endes han og biskop Martensen om, at han skulle vies til permanent diakon.

Christian Gabrielsen er fortsat på Færøerne, og nu har han fire embedsbrødre, hvoraf tre er aktive.

Ser mange muligheder

At Kirken i Danmark ikke åbnede dørene på vid gab for det permanente diakonat, har ikke gjort generalvikaren mindre entusiastisk. Han ser tværtimod mange muligheder i det.

- Den permanente diakon er fremfor alt viet til ordets tjeneste - og efter min mening ikke i mindre grad end en præst, siger han. Diakonen er ikke først og fremmest præstens medarbejder, men biskoppens, og han skal netop bistå biskoppen i ordets tjeneste. Dertil kommer også en række liturgiske funktioner.

Som biskoppens medarbejder

har diakonen også et ansvar i forhold til de fattige og mest udsatte i samfundet. Her drejer det sig om Kirkens social-pastorale opgave, selv om Lars Messerschmidt i stedet for at anvende ordet "social" vælger det indholdsmæssigt stærkere begreb "næstekærlighedsopgaver".

Der er et stort behov

- Dette at tage sig af de mest udsatte, er karakteristisk for Kirken. Folkekirken har netop fastholdt dette aspekt for sine diakoners vedkommende, mens vi har overladt det til søsterordener, siger han.

Andre arbejdsopgaver for en permanent diakon er ifølge Lars Messerschmidt evangelisering og voksenundervisning, hvoraf ikke mindst sidstnævnte er et stærkt forsømt område, hvor en diakon glimrende kunne virke som inspirator i en menighed.

- Hvis Kirken fortsat vil tage sit ansvar for forkyndelsen og for de mest udsatte alvorligt, så er der i høj grad behov for det permanente diakonat, slutter generalvikaren.

Vietnamesisk katolik i Danmark
beretter om
forfølgelser i hans hjemland

Vietnam og religions- friheden

"Tu do tôn giáo hay là chut". Det betyder "Enten døden eller religionsfrihed", og sådan lyder et slogan, som en vietnamesisk katolsk præst, pastor Nguyen-van-Ly, hængte op i sin kirke.

P. Nguyen-van-Ly var dengang sognepræst i en lille landsby i den centrale del af Vietnam, og hans handling resulterede i en dom på 15 års fængsel og yderligere fem år under streng statslig kontrol efter løsladelsen.

Pastor Nguyen-van-Ly's slogan er imidlertid siden hen blevet til et fælles symbol for alle vietnamesere, både i ind- og udland, som vil kæmpe for religionsfrihed i Vietnam.

Pastor Ly repræsenterer kun ét ud af de mange tilfælde af overgreb, der er sket i Sydvietnam, efter at den kommunistiske regering tog magten i 1975. Hundrevis af præster og munke fra de store religioner i Vietnam er blevet arresteret og sat i fængsel gennem mange år uden nogen rettergang. Det gæl-

der også den nu afdøde vietnamesiske kardinal og tidligere formand for Det pavelige Råd for Retfærdighed og Fred, Nguyen-van-Thuan, som sad indespærret i 13 år.

Fortsatte som præst

Pastor Nguyen-van-Ly var fængslet fra 1983 til 1992 for sine udtalelser og handlinger vedrørende religionsfrihed.

Bagefter har han boet i sognet Nguyet-bieu under opsyn af vietnamesiske kommunister og fået forbud mod at virke som præst. Han har imidlertid ignoreret dette forbud og har varetaget sit embede som sognepræst i fuld offentlighed. Han er yderligere gået endnu længere ved åbenlyst at tale for religionsfrihed i Vietnam.

Pastor Ly's stemme er nået ud til mange steder i verden og har åbnet verdens øjne for den alvorlige situation i Vietnam. Han blev til sidst arresteret den 16. maj 2001, og kort efter blev han under en lukket rets-

sag uden forsvarsadvokat idømt 20 års frihedsberøvelse, hvoraf de 15 år er fængselsophold.

Den kommunistiske regering i Vietnam gik så vidt som til at arrestere og dømme yderligere tre medlemmer af pastor Ly's familie, der blev beskyldt for at være spioner, som har prøvet at kontakte deres venner og bekendte i udlandet med henblik på at støtte p. Ly's sag.

Klagede til regeringen

Sagen mod pastor Ly og hans pårørende var langt fra den eneste i rækken af den kommunistiske regerings aktioner imod religiøse aktiviteter i Vietnam.

Fra et fælles møde i midten af oktober 2002 sendte de vietnamesiske katolske biskopper et klagebrev til landets regering, i hvilket de nævnte nogle af de konkrete tilfælde, hvor både katolikker og protestanter i nogle områder i højlandet er blevet hårdt forfulgt og undertrykt, idet mange kirker blev lukket, og de troende blev arresteret og tortureret.

Man bør være klar over, at selv om de vietnamesiske kommunister har anvendt en slags "Glasnost" i både politik og økonomi, så har de aldrig tilladt fuld frihed til dyrkelse af religion og demokrati.

Der er altid kontrol, restriktioner og begrænsning af handlefriheden for de troende og for de kirkelige embeder inden for næsten alle de trossamfund, der findes i Vietnam. Det gælder således for alt, der er ka-

tolsk, buddhistisk, protestantisk, caodaisk, hoahaoisk og så videre. De kommunistiske myndigheder har uden tøven sat mange gejstlige og lægfolk i fængsel, som har ytret sig om religionsfrihed og demokrati i Vietnam - især i indeværende periode, hvor der har rejst sig flere anklagende røster og krav om frihed og demokrati fra forskellige vietnamesiske befolkningsgrupper, endda indenfor selve det kommunistiske partis medlemmer.

På et tidspunkt var der mange internationale organisationer, som anmeldte og advarede Vietnam mod tilsidesættelse af menneskerettigheder og religionsfrihed, blandt andet EU-parlamentets ko-

gering til at standse alle krænkelser af religionsfrihed og menneskerettigheder og lade vietnamesere leve i fred med deres tro.

Som seneste nyt kan nævnes en udtalelse af den vietnamesiske ærkebiskop, Pham Minh Man, som indtil videre har fungeret fem år som ærkebiskop i Saigon (Ho Chi Minh Byen). Under et besøg i U.S.A. i marts 2003 blev han spurgt af landsmænd, hvordan det i praksis forholder sig med religionsfrihed i Vietnam.

Som en kop...

- I følge den vietnamesiske forfatning er der religionsfrihed i landet, svarede ærkebiskop Pham, men i realiteten er der tale om et meget begrænset omfang. Hvis mit ønske om handlefrihed billedligt talt er på størrelse med et spisebord, så svarer de reelle vilkår kun til en tallerken. Sådan forholder det sig med religionsfriheden i store byer såsom Saigon. For andre byer kan vilkårene bedre lignedes med et glas eller en kop."

*"Hvis mit ønske
om handlefrihed billedligt talt
er på størrelse med et spisebord,
så svarer de reelle vilkår kun til
en tallerken".*

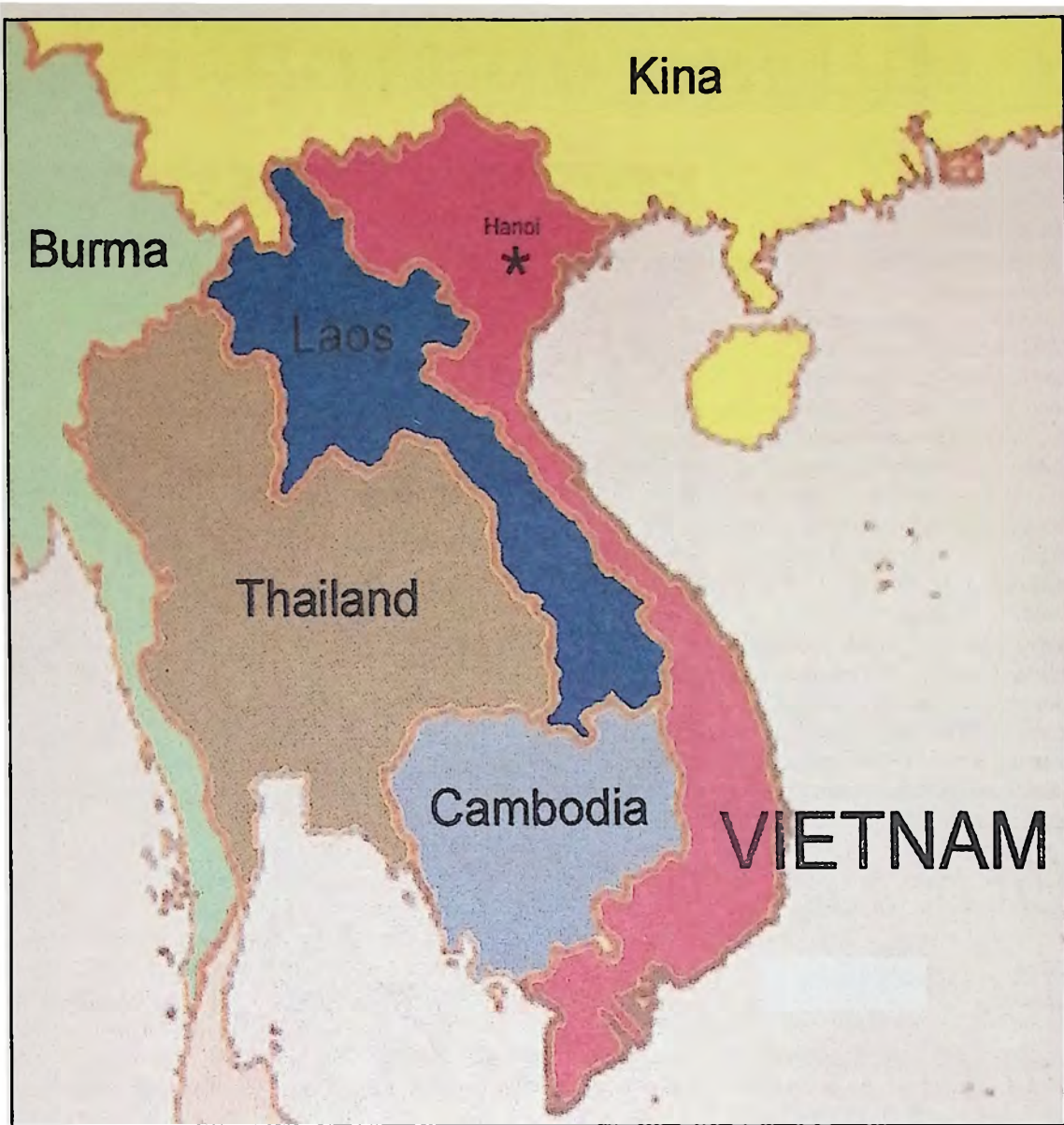
mite i Bruxelles, International Amnesty i USA og Reportage Uden Grænser Organisationen i Frankrig.

I januar i år udgav den tyske bispekonference et materiale med titlen "Stå sammen med forfulgte kristne i verden i dag". Heri nævnte de tyske biskopper blandt andet daværende kardinal Nguyen-van-Thuan og pastor Nguyen-van-Ly som repræsentanter for de forfulgte kristne i Vietnam. Man opfordrede også den vietnamesiske re-

Artiklen er baseret på følgende internetkilder:

www.amnestyusa.org/annualreport
www.hrw.org/asia/vietnam.php
www.shcd.de/
samt på Vietcatholic News fra 24. marts 2003

Artiklens forfatter er kendt af redaktionen, men vedkommende ønsker at være anonym af hensyn til familiemedlemmer i Vietnam.

Ét af de få billeder der overhovedet findes af pastor Nguyen-van-Ly, den modige vietnamesiske katolske præst.

En nøgle til enheden

Af Helge Clausen

Det kan lyde paradoksalt, men måske har menneskeheden aldrig været så splittet som i vore dage. Alle de moderne transportmidler og kommunikationsmåder har ikke i sig selv bidraget til at styrke enheden. Ganske vist er der opstået mange nye fællesskaber som følge af brugen af fly, tog, biler, telefon og internet, men i det globale perspektiv må man indrømme, at det står sløjt til med enheden, både blandt mennesker i almindelighed, men også i kirkelige sammenhænge.

Enhed med Gud og enhed med ens medmennesker er temaet i en bog af Chiara Lubich, stifteren af Focolare-bevægelsen. Bogen består af en række foredrag, som hun har holdt om denne enhed, som er inspireret af Jesu ord: "At de alle må være ét, ligesom du, Fader, i mig og jeg i dig, at de også må være ét i os" (Joh

17,21). På en original måde sammenkæder Chiara Lubich spørgsmålet om enhed med hvad hun kalder "den forladte Jesus" ("Min Gud! Min Gud! Hvorfor har du forladt mig?" Matt 27,46). I spændingsfeltet mellem enheden og forladtheden udvikler Chiara Lubich nu en teologi, som er baseret på hendes egne og Focolare-bevægelsens erfaringer gennem 50 år.

Bogens sigte er dobbelt: For det første at forkynde, at den forladte Jesus, der som korsfæstet betalte prisen for enheden mellem Gud og mennesker, er nøglen til at genopnå den tabte enhed - både imellem mennesker og i forholdet mellem Gud og mennesker. For det andet at give en kort introduktion til det væsentlige i Focolare-bevægelsens spiritualitet, som dens medlemmer selv definerer som enhedens spiritualitet.

Bogen er let læst, men den bør nok, sådan som det anbefales i forordet, læses i mindre afsnit ad gangen, og så lade det

enkelte afsnit inspirere den personlige betragtning.

Bogen er oversat til et smukt flydende dansk af Charlotte Olden-Jørgensen (oversættere bliver alt for sjældent nævnt i anmeldelser!). Det eneste i bogen, jeg vil slå ned på som en fejl, er definitionen på side 15 af 'tabernakel', hvor der står, at det er "alterskabet i en katolsk kirke, hvor det indviede nadverbrød opbevares". Det er mildt sagt en underdrivelse; det er ikke indviede nadverbrød, men konsekreerede hostier.

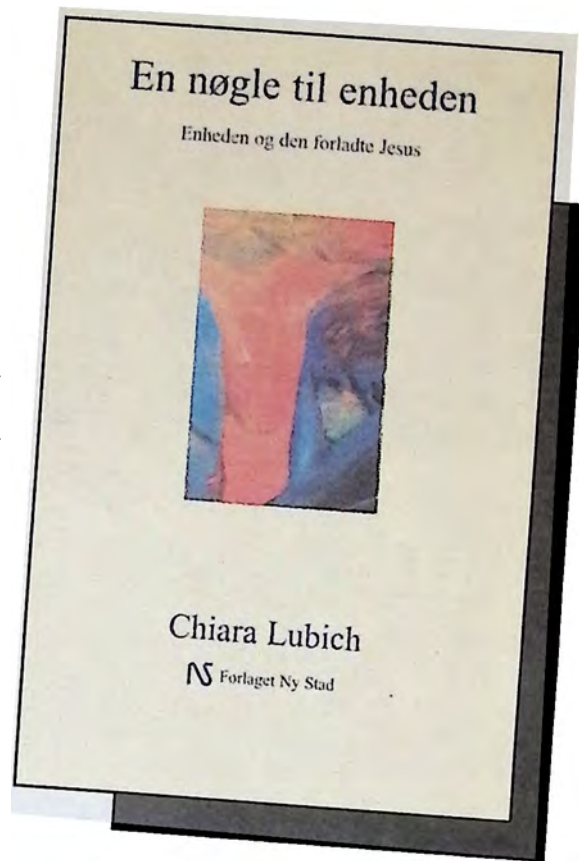
Til slut beskrives en række konkrete tiltag for at genoprette enheden i pagt med det 2. Vatikankoncil og pavens anbefalinger og ønsker.

Chiara Lubich:

En nøgle til enheden. Valby, 102 s. ISBN 87-985623-2-0.

Kr. 125,00,

Forlaget Ny Stad, 2003

En bog, der selv vil finde sine læsere

Af Leif Kristiansen

Mange af os er sikkert tidligere stødt på navnet Henri J. M. Nouwen og har måske tænkt, at han nok var en slags populær katolsk teolog og forfatter, lidt i stil med Thomas Merton. I så fald har antagelsen ikke været helt forkert. Nouwen, som døde i 1996, var en særdeles produktiv "åndelig" forfatter og hans bøger er oversat til en lang række sprog, heriblandt kinesisk og koreansk. Han fødtes 1932 i Holland, men tilbragte størstedelen af sit voksne liv i USA hvor han bl.a. virkede i 10 år som professor i pastoral-teologi ved Harvard universitetet.

I 1997 udkom hans sidste bog: "Bread for the Journey", og den er nu kommet i en smuk dansk oversættelse med titlen "Giv os i dag". Den er en samling betragtninger - en for hver dag i året - over livets store og små spørgsmål, skrevet i håbet om at kunne støtte andre på deres vandring.

Nouwen beskriver bogens tilblivelsesproces som et "sandt åndeligt eventyr". Intet stof måtte genbruges - alt skulle nyskrives. Han fik fritid og et "stille fredfyldt sted" stillet til sin rådighed. Så købte han notesbøger og gik i gang med at skrive. Hver morgen satte han sig ned uden særlig plan og ventede, indtil pennen selv begyndte at trække ordene frem. "Et eventyr i ensomhed", kalder han det.

Resultatet er blevet noget problematisk. Bogen har mange gode og kloge betragtninger, almenmenneskelige såvel som kristne. Men meget er også sødladent, pylret og banalt. Under Nouwens blik bliver alt ligesom imprægneret med godhed. Som læser tager man derfor ofte sig selv på fersk gerning midt i et ulmende oprør. Godheden bliver for kvælende; man kræver frihed og kon-

frontation. Så i stedet for ensomhed under arbejdet skulle Nouwen måske have haft en sparringspartner. En skarptunget fransk portnerkone f.eks. havde gjort underværker.

Bogen er ikke for metafysiker-typen, hvis røntgenblik søger at stille skarpt på tingenes væsen. Den kan derimod være for mere almindelige mennesker, der lever midt i "det nære". Og i sin æstetiske fremtoning er den tro mod sit indhold. Den er en gedigen brugsbog, hvis forsidebillede viser en lille rundkindet pige i skarpt forårslys, som betragter Tivolis tulipaner, der er et helt blomsterhoved højere end hende selv. Metafysikeren ser med et halvt øje, at denne bog ikke er for ham, mens forælderen eller bedsteforældren vil smelte på stedet og undersøge den nærmere. Så alt er såre godt. Denne bog kan og vil selv finde sine læsere.

Henri J.M. Nouwen: *Giv os i dag*
Oversættelse: Inge Switon-Rønnow.
Betragtninger til hver dag i året
224 sider, 198 kr.,
Queenswood

Historier om påskeengle - på et smukt og gribende sprog

Af Eva Maria Nielsen

Engle spiller en egen rolle i Bibelen, ikke mindst i påskefortællingerne. Troels Tejlgaard Jensen, præst ved Todbjerg og Mejlbj kirker, har udgivet en bog, som knytter Bibelens engle, påskefortællingerne og andre bibelske fortællinger sammen til fire nye fortællinger om død og opstandelse, engle og tro.

Der er historien om de to keruber ved Edens Have, der bliver arbejdsløse, da de skal fjerne porten og give fri adgang til alle dem, som vil ind.

Englen i graven (efter Markusevangeliet) bliver lidt overrasket over, at der ikke kommer fint besøg, men kun nogle usle fattigmandskvinder. De er godt nok stærke kvinder, fordi de har holdt ud under korset, men da de flygter efter at have hørt englens ord, bliver englen usikker, om han har udført sin opgave tilfredsstillende. Men måske var Gud fra begyndelsen af klar over, at kvinderne ville bære sig sådan ad? At fortælle om opstandelsen bliver en svær nød at knække for Guds børn, ikke kun for engle i graven...

I Dagen derpå fortæles om englene i Lukas' påskefortælling. De to engle kommer for sent, fordi de havde så meget at se til. Det er forklaringen på alle de naturfænomener, for englene var næsten kommet for sent, og det ville have været pinlig. Så de kommer - med brag i sidste øjeblik!

Johannes' påskebudskab fortæles som en dialogprædiken.

Troels Tejlgaard Jensen begynder bogen med indledende tanker om, hvordan vi i dag kan forkynde påskens budskab, nemlig som en myte, der i modsætning til en journa-

listisk reportage kommer mig ved, og som jeg bør tage stilling til.

Forfatteren har et smukt og gribende sprog, der rører ved hjertet. Fortællinger vil udmærket kunne genbruges f.eks. ved voksenundervisning, firmelsesforberedelse eller i arbejdet med seniorer. Vi bør ikke glemme, at Jesus selv fortalte historier, og gode historier kan røre og bevirke andet i menneskets indre end en almindelig undervisning.

Bogen afsluttes ved at forklare gnutteknikken, som blev brugt til illustrationerne af granitskulpturer i Todbjerg og Mejlbj kirker.

Troels Tejlgaard Jensen
PåskeEngle
48 sider - 88 kr.
Religionspædagogisk forlag

Arkivfoto

Bønnens apostolat

I maj måned beder vi for børn i vanskeligheder, og for dem som har helliget sig at hjælpe dem:
At de i Maria, livets Moder, altid må finde hjælp og støtte.

For de enkelte Kirker i Asien:
At Helligånden vil fremkalde en fornyet iver til at evangelisere hele kontinentet.

Det sker i Bispedømmet

April

25. Sakramental tilbedelse i forlængelse af kl. 17-messen til kl. 21, Jesu Hjerter Kirke, Stenosgade, Kbh.

26. Retrætedag i Jesu Hjerter sogn. "Barmhertighedens søndag" v/pater August Ziggelaar Påskemesse kl. 10.00 i kirken.

29. Bispedømmets jubilæum: Kl. 17.00 Pontifikalmesse i Sankt Ansgars Kirke, Bredgade 64, Kbh. med efterfølgende reception.

Maj

3. Katekeselørdag: Maria – jomfru før, under og efter Jesu fødsel v/pastor D. Timmermann kl. 15.00 – 16.45 i menighedssalen, Bredgade 69 A, Kbh.

10. kl. 10.00 Mariaprocesion fra Sankt Nikolaj Kirke, Esbjerg til Torvet hvor vi beder og uddeler rosenkranse. Leder Pastor Benny Blumensaat. Kom selv og tag din nabo med!

15. Sakramental tilbedelse i forlængelse af kl. 17-messen til kl. 21, Jesu Hjerter Kirke, Stenosgade, Kbh.

19. Meditationsaften kl. 19.30 – ca. 21.00, Sankt Joseph Søstrene, Strandvejen 91, Kbh. Ø.

25. Valfart til Åsebakken, hvor vi markerer bispedømmets jubilæum.

Tilbagevendende begivenheder:

Sognekatsekese kl. 15.00-16.45 hver 1. lørdag i måneden i menighedssalen, Bredgade 69 A, Kbh. indtil d. 7. juni

Voksenkatsekese Jesu Hjerter Kirke, Thorsgade 22, Randers. 2. tirsdag i hver måned. Kl. 17.00 messe og tilbedelse. Kl. 18.00 fællesspisning. Derefter katsekese.

Katekese for alle unge og voksne hver tirsdag og torsdag kl. 19.00 i Sankt Andreas Kirke, Kollegievej 2, Charl. Opl. tlf.: 23 26 73 45.

Hver fredag året rundt undtaget langfredag, stille andagt foran det udstillede sakramente, kl. 19.00-21.00, Sankt Laurentii Kirke, Frederiksborgvej 11, Roskilde. Alle er velkomne.

1. lørdag i hver måned Bededag, cenakel i Den marianske Præstebevægelse, kl. 10.30 – 17.00. Rosenkrans, tilbedelse, skriftemål og voksenkatsekese. Kl. 16.00 søndagsmesse med menigheden. Sankt Kjelds Kirke, Sankt Leonisgade 12, Viborg.

Stillinger

Sankt Albani Skole, Odense

søger

2 engagerede lærere til fuldtidsstillinger pr. 1. august 2003.

Vi søger lærere

- der vil være med til at skabe et udviklende lære- og værested på basis af et tæt samarbejde med elever, forældre, kolleger og ledelse.
- der fagligt og holdningsmæssigt i overensstemmelse med skolens målsætning vil være med til at give vore elever udfordringer og oplevelser
- der først og fremmest kan varetage dansk/klasselærerfunktionen i indskoling og på mellemtrinnet. Desuden ønskes specielt engelsk og pigeidræt tilgodeset. Andre fagkombinationer kan man være medbestemmende om ved den kommende fagfordeling.

Sankt Albani Skole er en katolsk skole med godt 165 elever fra 0. – 9. Kl. Skolens værdigrundlag tager udgangspunkt i det kristne livssyn, hvor det enkelte menneskes værdi, omsorg og fællesskab er nøgleord.

Ansøgningen med bilag stiles til skolelederen og skal være skolen i hænde senest den 1. maj. Ansættelsessamtalerne finder sted i uge 19.

Ansættelse i henhold til fællesoverenskomst mellem Finansministeriet og LC.

Yderligere oplysninger om skolen kan fås ved henvendelse til skoleleder Agnete West tlf. 66 14 06 75.

Sankt Albani skole
Adelgade 5
5000 Odense C.

SANKT ANSGARS SKOLE

Skolen i ♥ af Nørrebro

Tre lærere søges:

En klasselærer med dansk i 4.kl og katolsk kristendomsundervisning foruden andre fag efter ønske/muligheder.

To lærere der kan undervise i mere end et af følgende fag:
Fysik, biologi, geografi, matematik, svømning/pigeidræt, musik.

Sankt Ansgars Skole er en katolsk privatskole, der bygger på det kristne livs- og menneskesyn, hvor fællesskab og rummelighed giver plads til det enkelte barn. Vi har lige nu 335 dejlige, sjove, sociale børn fra mange forskellige kulturer og nationaliteter, fordelt på bh.kl til og med 9. klasse med max. 18 elever/klasse.

Vi kan tilbyde et godt samarbejds-klima i en skole med velfungerende, travle og dynamiske lærere, der består af en god blanding af unge og ældre. Vi har ord for at være gode til at tage hånd om hinanden. Vi vægter samarbejdet i lærer- og fagteams og i forskellige udviklingsprojekter højt.

For yderligere oplysninger om skolen, se:
www.ansgarsskole.dk

Ansøgning vedlagt C.V. sendes til:
Bestyrelsen ved Sankt Ansgars Skole,
Nørrebrogade 27, 2200 Kbh. N
senest fredag d. 2. maj kl. 12 mærket "ansøgning".
Ansættelsessamtaler afholdes i uge 20.

Yderligere oplysninger hos
skoleleder Kirsten Hanberg på Tlf. 35 39 46 46 lokal 11

Ansættelsen sker i henhold til overenskomst mellem Finansministeriet og LC.

Møder og arrangementer

Jubilæets tegn

Valfart til
Vor Frue af Aasebakken
Søndag den 25. maj 2003

Valfartens tema:
I er Guds bygning. (1. Kor. 3,9)

Transport:
S-tog fra Københavns Hovedbanegård eller buslinjerne 327, 500S og 354 til Holte, hvor det tager ca. 20 minutter at gå i "løs formation" til Rudersdalsvej (over for Poppel Allé). Skovvalfarten, som starter kl. 9.15 (Bemærk!), går under sang og bøn gennem Rude skov til Høsterkøb.

Vil du køre direkte til Høsterkøb:
S-tog fra Hovedbanegården til Holte eller Birkerød og med bus videre til Høsterkøb.
Kontakt HTs kundeservice på tlf: 36 45 45 45.

Program

Kl. 9.15: Valfart gennem Rude skov
Kl. 10.45: Mulighed for Skriftemål v/Vor Frue Kloster
Kl. 11.30: Bispemesse
Kl. 12.45: Pause for spisning, leg og samvær. Phong Vu serverer vietnamesiske specialiteter - overskuddet går til Valfarten. Kaffe, øl og vand kan købes hos spejderne. Flere lægmandsorganisationer fortæller om deres arbejde og sælger rosenkranse, bøger, andagtskort, ikoner, medaljoner m.m.

Kl. 15.00 Andagt med sakramental velsignelse.

Dagens program slutter kl. 15.45, men folk kan blive på området så længe, de vil.

Vær med til en festlig markering af bispedømmets
50 års jubilæum på
Vor Frue
Kloster, Høsterkøb,
søndag den 25. maj 2003.

Sankt Knud Lavard Skole

Skolen for livet - i ♥ af Lyngby

Inviterer til

Åben Skole

Onsdag den 30. april
ml. kl. 17.30 – 19.00

På skolen er der Café arbejdende værksteder åbent i indskoling og SFO

Kl. 18.00 i musiklokalet:
Information om skolens holdning, undervisning og dagligdag

Kl. 19.00 opfører
Kor & Musik holdet årets musical
"Noah"

Sankt Knud Lavard Skole
Toftebæksvej 30, 2800 Kgs. Lyngby.
45 87 62 40

www.sanktknudlavard.dk

Assumptionssøstrene i Europa

indbyder unge mellem 16 og 26 år til musikfestival i Belgien for at fejre Assumptionens 100 års jubilæum i Belgien Festivalen finder sted 5.-15.8. Temaet er:
"Pris Herren, alle folkeslag, syng, spil, dans til Hans ærel"

Oplysninger:
Assumptionssøstrene i Taastrup, tlf.: 43 99 81 57.

Arrangementer, diverse

MAGLEÅS
 KURSUSCENTER

Familieuge "Når Gud rører os med sin finger"
Søndag, den 22.06.03 kl. 15.00 til lørdag, den 28.06.03 kl. 13.30
 Familieugen er åben for alle, men retter sig særlig mod familier med børn. Hver formiddag vil der være særskilt program for børn og voksne og om eftermiddagen vil der være tilbud om fælles aktiviteter, som munder ud i den daglige messe. Om aftenen er der fælles familieprogram og tilbud om tilbedelse og komplet. En af dagene er der udflygt, som afsluttes med grillaften på Magleås.
 Årets tema er "Når Gud rører os med sin finger", der handler om sakramenterne.
Lederteam: sr. Hildegard Doods, Kirsten Poulsen, pastor Niels Engelbrecht, Felicity Pors, Pia Kelly o.a.
 Pris kr. 1.625,-, børn 8 - 14 år kr. 870,-, børn indtil 7 år kr. 435,-.

Højskoleuge Emnet for årets Højskoleuge er:
 "Frisættelsen af mennesket - til hvad?" Renæssancens udfordring.
Søndag, den 27.07.03 kl. 16.00
til søndag, den 02.08.03 kl. 09.30
 På baggrund af renæssancens kunst, humanisme, naturvidenskab, tanker om liv og død m.m. ser vi, hvordan mennesket som enkelt individ dukker frem af fællesskabet, og hvad det betyder for vort menneskesyn i dag.
Lederteam: fhv. rektor Walter Dalland, Marianne Meyer og Annie Rastrup.
 Pris kr. 2.775,-

Magleåsuge Litteratur, kunst, musik, rejselev m.m.
Mandag, den 11.08.03 kl. 15.00
til søndag, den 17.08.03 kl. 13.30
 Magleåsugen er en fornyelse af pensionistugen, men med et fyldigere program, hvilket gør den egnet for alle voksne. Vi gør dog opmærksom på, at den enkelte deltager selv afgør, hvor meget program, man magter at deltage i. Programmet har emner inden for litteratur, kunst, rejselev, musik og religion.
Lederteam: Annie Rastrup og Birte Jørgensen. Pris kr. 2.375,-.

Tilmelding og yderligere oplysninger
 Sekretariatet, Magleås Kursuscenter,
 Høsterkøvej 6, 3460 Birkerød
 Tlf.: 45 81 07 15 mellem kl. 09.00- 15.00
 e-mail: magleas@magleas-kursuscenter.dk
 hjemmeside: www.magleas-kursuscenter.dk

Bispeddømmets valfart
 til Vadstena

1.-4. juli 2003
 i anledning af 700 året for
 den hellige Birgittas fødsel

Valfart i Birgittas ånd:
 liturgi, bøn, forkyndelse, skriftemål

Valfarten foregår i bus
 Deltagerantal: 50
 Pris: fra kr. 1.400 til 1.700

Gejstlig leder: Biskop Czeslaw Kozon
 Valfartsleder: Lars Messerschmidt

Tilmelding:
 Katolsk bispekontor, Kirsten Gravgård
 tlf. 3311 6080, e-mail kg@katolsk.dk

Testamente

til fordel for
 Den katolske Kirke Ansgarstiftelsen

Man kan støtte Kirken ved at
 indsætte den som arving i sit testamente.

Ingen arveafgift
 Kirken modtager det fulde beløb.

Gratis advokatbistand
 Det anbefales at lade en advokat oprette testamentet.
 Udgifterne til salær refunderes af bispekontoret.

Lisbeth Wendt,
 Katolsk Bispekontor
 Bredgade 69 A, 1260 København K
 Tlf. 33 11 60 80

Salg og service

GLADSAXE
BEDEMANDSFORRETNING
 SØBORG HOVEDGADE 94

Henrik
 Lundgren

DØGNVAGT
39 69 86 81

Afdelinger i Skovlunde, Hørlev, Farum
 og Frederikssund

Jeg kommer gerne i Deres hjem for at træffe
 de nødvendige aftaler.

Find Deres bedemand her

tåstrup
bedemandsforretning
 43 99 75 01
 s.v.e. og b. baltzer
 køgevej 40, 2630 Taastrup

vanløse
ligkistemagasin
 38 71 75 01
 h. p. baltzer & søn aps
 jyllingevej 8, 2720 vanløse

www.baltzer.nu

Ved dødsfald:
 Ring og aftal et møde enten i Deres hjem eller hos os.
 Vi træffes også aften, week-end og helligdage

Diverse
Katolsk Menighedspleje

Bredgade 69 A, 1260 København K.
 Telefon 33 15 23 03
 Postgiro 6466397
 Kontoret har åbent
 torsdag fra kl. 14-16
 Andet kan aftales på telefon
 33 14 69 36

Katolsk Menighedspleje formidler bl.a. værelser til unge under uddannelse i Storkøbenhavn (ønsker De at udleje eller leje, kan De ringe på ovennævnte telefonnumre), afholder julemarked, gennemfører sommerlejr på Klitborg for børn fra katolske menigheder og skoler, udlejer feriehjemmet Klitborg ved Rørvig (reservation via kontoret).

Støt vores arbejde ved at blive medlem
 for et årskontingent kr 100,-.

Oplæsning af Johannesevangeliet
 af Lone Hertz.

i Sankt Laurentii Kirke,
 Frederiksborgvej 11, Roskilde
 tirsdag den 6 maj kl. 19.30

Tirsdag den 6. maj læser skuespillerinde Lone Hertz op af Johannesevangeliet i Sankt Laurentii Kirke. Dette evangelium indtager en helt særlig plads i påsken. Derfor er det netop passende, at det netop er i denne tid, at vi får lejlighed til at høre Lone Hertz læse Johannes-evangeliet.

Pris: 40,00 kroner, der inkluderer
 kaffe og brød i pausen

Thyregod &
Schaumburg

Advokat
 Hammerensgade 6, 2.
 1267 København K
 Tlf.: 33 360 560

www.thyregodschaumburg.dk

Juridisk rådgivning herunder udfærdigelse af testamente m.v.

BENZONS
BEGRAVELSES-
FORRETNING

Ndr. Fasansvej 76
 2000 Frederiksberg F

38 34 46 01
 38 86 60 56

DØGNVAGT
38 86 60 56

Begravelse og bisættelse ordnes smukt og rimeligt.
 Alle aftaler træffes i hjemmet.

Kastrup Begravelsesforretning

Telefon 32 55 55 55
 Døgnvagt

Bedemand Michael Riis
 Amagerbrogade 155

Dragør Begravelsesforretning · Telefon 32 53 06 29
 Taastrup Begravelsesforretning · Telefon 43 99 19 19

Hellerup
Emdrup-Ryvang
Bedemandsforretning
 v. Lisbeth og Vagn Fondo
 Bernstorffsvej 13 A
39 62 16 50

Reference:
 Sankt Joseph Søstre
 Benediktinerinderne
 af den hellige Lioba

Victor Nielsen

Stenhuggeri og
 Monumentforretning
 v/ stenhuggermester Mohr
 Vestre Kirkegårds Allé 28-32
 2450 København SV
 Tlf. 33 21 65 48
 Fax. 33 21 30 32

Muremester
Bernhardt
Christiansen

Solbærvej 8, 8471 Sabro
 Tlf.: 86 94 82 10
 Billif.: 24 65 71 31

Debatindlæg er velkomne i KO
 Husk max. 300 ord

Årets valfart
 til Øm
 er flyttet
 til den
31. august

KRIS Kristen Rådgivning for Incestofre og Seksuelt misbrugte

KRIS (Landskontoret i Århus): Fredens Torv 2, 1. sal tv.,
 Postboks 5023, 8100 Århus C • Tlf. 86 18 33 94 eller 70 22 72 94
 Læge og familierapeut Vibeke Møller

KRIS (Sjælland): Sankt Lukas Vej 6A, 1. sal, 2900 Hellerup
 Tlf. 39 40 72 94 / 47 10 72 94 • Socialrådgiver og terapeut Inger Andersen

KRIS (Syddjylland/Fyn): Sjællandsgade 25, stuen, 7000 Fredericia
 Tlf. 75 92 80 80 • Terapeut Ruth Wagnholdt

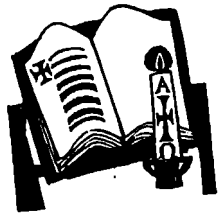
Email: kris@kris-dk.dk • Hjemmeside: www.kris-dk.dk

Få tilsendt KRIS' nyhedsbreve og kursusinformation.

Lægedom for et sønderkni hjerter

Besøg den officielle katolske hjemmeside på
 www.katolsk.dk

Bibellæsning:

Mirjams sejrsang

Af Eva Maria Nielsen

"Da greb Arons søster, profetinden Mirjam, sin pauke, og alle kvinderne fulgte hende i dansen med deres pauker. Mirjam sang for dem:

*Syng for Herren,
han er højt ophøjet,
heste og ryttere
styrte den i havet."*
1 Mos 20-21

Tilblivelsen af Mirjams sejrssang er omstridt. Dateret bliver den fra omkring 1200 til ca. 600 f.Kr. Den mundtlige tradition af teksten blev dog formodentlig først skrevet ned, da Israel allerede var en selvstændig stat (omkring 1000 f.Kr.).

Mirjam, Arons og Moses søster, kaldes profetinde. I Det gamle Testamente nævnes næsten udelukkende mandlige profeter, derfor er Mirjam en af de få undtagelser. Det oprindelige ord på hebraisk nabi be-

Hendes budskab gælder også os

tegner profeten som en, der råber. En profet er kaldet af Gud til at råbe Guds ord ud over folket. Alt, hvad en profet ellers foretog sig, var underordnet dette formål, nemlig at bringe Guds ord til mennesker.

Mirjam er derfor en kvinde, som taler og handler i Guds navn. Hun tolker sine erfaringer i lyset af Guds befrielse. Udtoget fra Ægypten er ikke Israels egen fortjeneste, men Guds gave til sit folk – lyder hendes budskab. Guds gave er årsag til Mirjams smittende glæde, som får kvinderne til at tage pauken og danse sammen med hende. Undertrykkelsen og udnyttelsen er nu til ende. Gud viser vejen ud af håbløsheden og modløsheden i Ægypten og skænker frihed. Hele folket oplevede ved befrielsen, at Gud virkelig kan erfares i menneskers hverdag. "Jeg er den, jeg er"; (2 Mos 13,14) sådan havde han allerede åbenbart sig selv til Moses.

Mirjams budskab kan hverken overhøres eller overses. Ligesom kong David udtrykker hun sin tro og begejstring over Gud ved dans og musik. Hun giver sit svar på, hvem der virkelig er Israels kraft. I politisk usikre tider var Israel altid fristet til at søge hjælp ved de mægtige nabofolk. Men,

som Mirjam forkynder, Israels styrke er dets tillid til Gud. Militærisk magt som heste og ryttere (som Ægypterne havde) er betydningsløse. Der kan ikke stoles på en sådan "magt" i længden.

I påskenattens læsninger hører vi om Israels befrielse. Der fejrer vi vor befrielse af syndens slaveri og vor nyvundne frihed som Guds bøm. Også for os gælder: Mere end på alt andet kan vi stole på Guds magt og på hans gave i Jesus Kristus.

I juni måned udkommer et hæfte om Eva og hendes døtre – om kvinder i bibelen i det bibelpastorale tidsskrift *Nyt & Gamelt*. Det kan bestilles på Pastoralcenteret 33 24 26 30 eller per mail på: pastoral@pastoral.dk

Mini-Mads

Ups,
skal man nu
til at være
katolsk identisk ...?

Det at være katolik er at dele troen med andre

Kronik

Af Kurt Hansen

Hvad er katolsk identitet? For mig er tro noget, man deler med andre. Det er i Kirkens fællesskab, at ens tro udvikles, uddybes, udfordres og virkelig får betydning. Tidligere mente man i den katolske kirke, at Kirken var "altid uforandret den samme". Fx var sproget uforandret det samme overalt, idet Kirkens sprog var latin. Sådan er det heldigvis ikke mere. Også Kirken udvikler sig, og det var netop, hvad der skete efter sidste koncil. Kirken ville beskæftige sig med verden og de problemer, der rejser sig dér. Når verden forandrer sig, opstår der nye spørgsmål, som man må prøve at besvare. Til katolsk identitet hører, at man tør se verdens problemer i øjnene og give sit bidrag til løsning af dem. Det gælder især det sociale ansvar for, at samfundets rigdomme fordeles retfærdigt, og at verdens rigdomme også kommer de fattige lande til gode.

Efter koncilet begyndte man for alvor at tale om Kirken som "Guds folk på vandring". Det er et

godt billede, fordi det understreger, at vi er på vej. Vi er ingenlunde ved målet endnu. Jeg ser for mig en stor karavane af alle kristne; nogle ivrer af sted, andre sakker ligefrem bagud i karavanen. Paven har til opgave at holde sammen på karavanen og sørge for, at den kommer lidt videre. For katolikker er enheden væsentlig. Derfor kan man glæde sig over, at ligegyldigt hvor i verden man deltager i messen, kan man genkende, hvad der sker, og man kan give fredshilsenen til alle, der står omkring én.

*

For mig er tro noget, der bliver formidlet. Den formidles umiddelbart gennem oplevelser af skønhed. Når vi oplever noget skønt: foråret, blomster, havet, bjerge, stjernevirmlen, er det noget, vi kan opfatte direkte med vores sanser, og det er alt sammen hilsener eller gaver fra Gud. Alt, hvad der er skønt, godt og sandt, stammer fra Gud.

Men vi kan også møde Gud i alle mennesker – dem, vi er omgivet af til hverdag, men også i de fattige, undertrykte og forfulgte. Vi lever i en tid præget af individualisme. Den enkelte står i centrum med alle sine behov og ønsker om den størst mulige frihed. Ytrings-

frihed, forsamlingsfrihed og retten til selv at vælge sin religion osv. er blevet en så væsentlig del af vores kultur, at mange tror, at samfundet er ideelt, hvis blot det respekterer menneskerettighederne. Rigtige mennesker bliver vi dog først i fællesskab med andre. Man får et fattigt liv, hvis man ikke lever sammen med mennesker, som man elsker, og som elsker én igen. Denne kærlighed finder de fleste i kernefamilien, men ofte også i den større familie og hos venner. Men også Kirken er et sted, hvor man møder kærlighed. Helt centralt står alterets sakramente. Her brydes brødet nemlig for en ny verden, og vi delagtiggøres i Kristi kærlighed til mennesket. Ved at deltage i Kirkens liv bliver vi således bevidste om, at vi er omfattet af Guds kærlighed. Vi vokser i tro, når vi møder ægte menneskelighed og andres dybe tro, gennem liturgien og sakramenterne, gennem litteratur, musik og kunst.

*

Det skal ikke forstås sådan, at vi skal præstere en hel masse, før Gud vil have med os at gøre. Tværtimod! Det er Gud, som tager initiativet, og som bestandig kalder os til et liv "under sine ving-

ers skygge". Men vi skal åbne vores øjne, før vi kan se, at Gud har taget bolig i ethvert menneske. Mennesket er skabt i Guds billede. Noget ved mennesket er altså guddommeligt. Professor Løgstrup pegede på det, som han kaldte suveræne livsyttringer: tillid, åbenhed, oprigtighed og medfølelse. Når man oplever disse træk hos sig selv eller andre mennesker, kan man indse, at det ikke er træk, som er en følge af menneskers anstrengelser, men snarere træk, som er ligger i mennesket og blot venter på at blive fuldt udfoldede.

*

Alle de store religioner er enige om, at der er en virkelighed, som ikke kan opfattes med sanserne, men kun med vores forstand, idet vi tolker den verden, vi lever i. Alle religioner regner denne åndelige, transcendent virkelighed for den højeste, skønneste og vigtigste. Den virkelighed er det værd at sætte alle sine kræfter ind på at blive fortrolig med. Den virkeligheds dybe væsen er kærlighed over enhver forstand.

Alle de store religioner lærer også, at Gud har taget bolig i menneskenes hjerte og kan erfares som en længsel efter større menings-

fyldte, efter at opleve og realisere tillid, varme medmenneskelige forhold og ægte kærlighed. De store religioner er desuden enige om, at kærlighed mellem mennesker og mellem mennesket og Gud er det vigtigste og lykkeligste i livet.

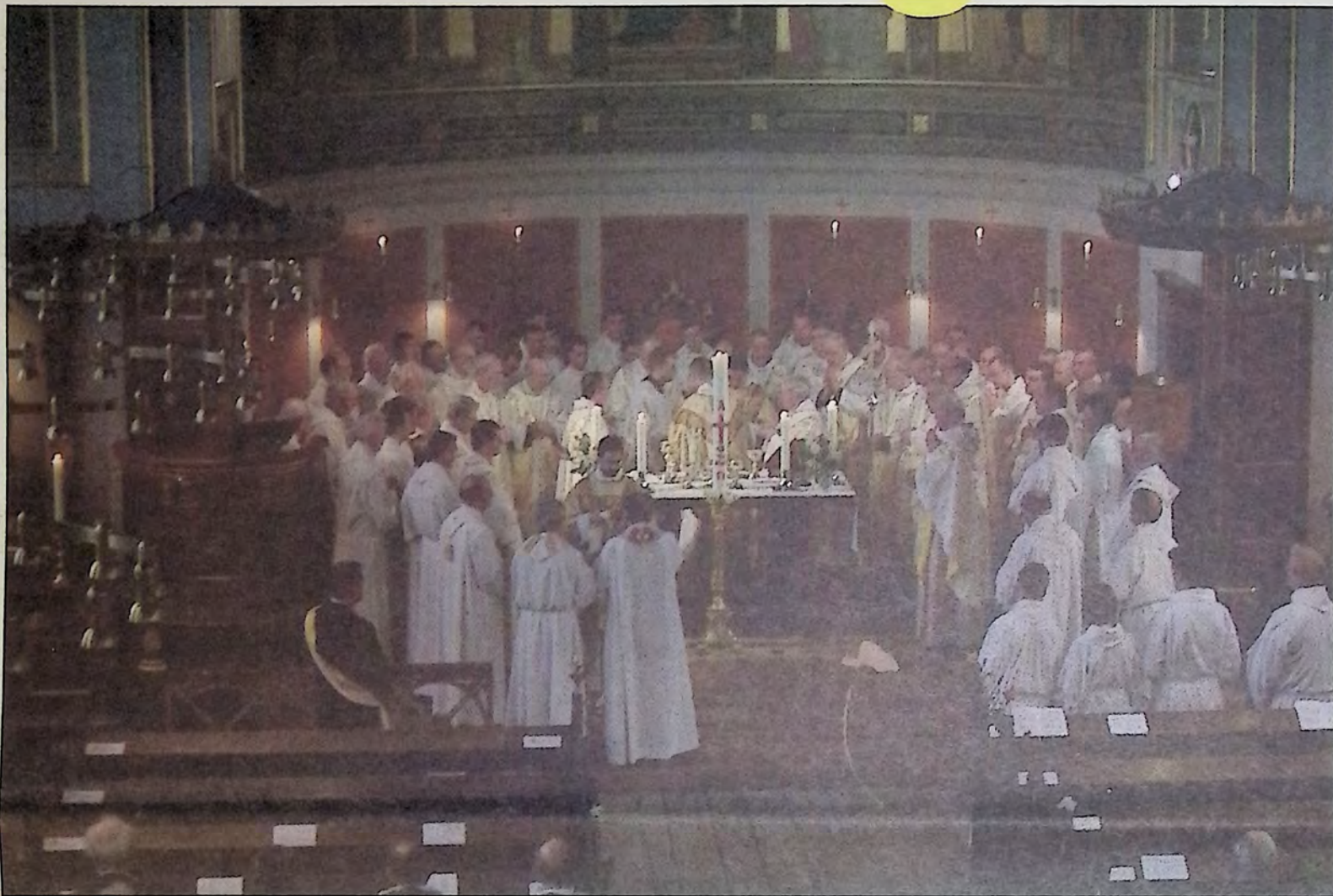
De væsentlige sandheder om troen er lette at forstå og kan forstås af enhver uanset alder og uddannelse. Det er en styrke og et særkende ved Den katolske Kirke, at den i liturgien ikke blot taler til os gennem ord, men også gennem en rigdom af symboler, tegn og ritualer. Når vi fx tænder bål uden for kirken på påskenat og tænder påskelyset ved det og derefter går ind i den helt mørke kirke, så er det et symbol på Kristus, der skal oplyse hele verden. Blot et eksempel på, at Kirken taler til både hjerne og hjerte.

Jeg har intet skrevet om Kristus. Det er naturligvis, fordi alle kristne deler vores tro på, at Kristus er den usynlige Guds billede, og viser os, hvad sand menneskelighed er.

Kurt Hansen som er født i 1939, er lektor på Niels Steensens Gymnasium. Han har i 40 år undervist i matematik, fysik, naturlære og datalogi. Han har været medlem af Pastoralrådet i flere perioder, heraf nogle som næstformand.

Jeg er vintræet, I er grenene.
Skilt fra mig
kan I slet intet gøre.

Joh 15,5ac

Bispedømmets jubilæumsmesse i Sankt Ansgars Kirke indledtes med den længste procession i nyere tid og samlede flere biskopper, præster og diakoner i koret end længe set.

Mogens efter René Caritas har fået en ny generalsekretær

Caritas Danmark har blandt 55 ansøgere udpeget den 52-årige Mogens Jeppesen som ny generalsekretær. Han afløser Caritas' nuværende generalsekretær, René Albeck, der går på pension den 1. september.

Mogens Jeppesen har en bred administrativ og ledelsesmæssig erfaring fra både store og mindre organisationer.

Han har arbejdet med u-landsforhold i 25 år, senest som leder af IBIS' Sydamerika-program til støtte for den indianske befolkning og været på et halvt års ophold hos Peter Tantholdt Hansen S.J. i Peru.

Han har været leder af "Lutheran World Service - India" med 500 ansatte, hvor han var ansvarlig for udviklingsprojekter til fordel for fattige og marginaliserede befolkningsgrupper.

Før sine udstationeringer har Mogens Jeppesen været aktiv i u-landsoplysningen og bl.a. været formand for Kirkemes U-landsoplysning.

Mogens Jeppesen, der er uddannet cand. teol., er ikke katolik, men har et bredt og aktivt kendskab til Den katolske Kirke både i Danmark og i udlandet.

Ansættelsesperioden er fem år med mulighed for forlængelse i hhv. tre plus fire år.

Denne var dagen

29. april var dagen, hvor bispedømmerne København, Oslo og Stockholm fyldte 50 år

- 50 år er ikke meget sammenlignet med de jubilæer, som oldkirkens og middelalderens bispedømmer kan fejre, sagde biskop Czeslaw, da han i en mere end stopfuld Sankt Ansgars Kirke bød alle velkommen til festmassen. Jubilæet viser dog, at der hele historien igennem sker etablering af bispesæder som resultat af Kirkens vækst og konsolidering. Derfor er vort lille jubilæum, som vi fejrer sammen med bispedømmerne Stockholm og Oslo, en vigtig begivenhed for os, fordi det er en del af grundlaget for vor virkelighed som kirke, fremhævede biskoppen.

Mange var kommet i god tid og havde alligevel svært ved at finde siddeplads, da det havde været nødvendigt at reservere de ti forreste rækker i hver side til deltagerne i den formentlig længste procession i domkirkens nyere historie. Udover en større flok ministrarer rummede den rigtig mange

af bispedømmets præster og diakoner fra både København og provinsen.

Udenlandske gæster

Under Rolf Tönshoffs orgelbrus og salmen "Denne er dagen" fyldte processionen langsomt kirkegulvet med blandt andre den apostolske nuntius, ærkebiskop Piero Biggio, vor egen biskop Hans samt repræsentanter for vore nabobispedømmer i nord og syd: ærkebiskop Zygmunt Kaminski fra Szczecin i Polen, biskop Anders Arborelius fra Stockholm, biskop Johannes Gijsen fra Reykjavik, biskop Alfons Demming fra Münster og biskop Norbert Werbs fra Schwerin. Endvidere sås prælat Heinrich Plock fra Osnabrück, professor Hugo Goetze og fru Dorothea Olbrich fra AnsgarWerk i Münster og Osnabrück, redemptoristernes provincial, pater Franz Kamplietner fra Wien og de nordiske oblatfædres provincial, pater Frank Jobst.

Økumenisk fællesskab

Med i processionen var også gejstlige og andre repræsentanter fra en række

kirker og kirkesamfund. Biskop Czeslaw takkede dem for deres tilstedeværelse, som udtrykte, at vi alle som kristne er forenet i den ene dåb, deler troen på den ene, treenige Gud og på Jesus Kristus som vor frelser. Mødt var biskopperne Holger Jepsen og Henrik Christiansen, domprovst Anders Gadegaard samt flere nabopræster fra Den danske Folkekirke, biskop Michael Manktelow fra Den anglikanske Kirke, pastor Sergiej Plekhov fra Den russisk-ortodokse Kirke, gejstlige og lægfolk fra frikirkerne, repræsentanter fra de økumeniske sammenhænge, herunder formanden for Danske kirkers Samråd, Henning Bjerno, generalsekretær Holger Lam fra Det Økumeniske Fællesråd og Poul Verner Skærved fra Folkekirkens mellemkirkelige Råd.

Sankt Ansgars Kirkes kor og musikere gjorde deres til at skabe en højtidelig og festlig liturgi, mens organist Rolf Tönshoff demonstrerede sin særlige evne til at få menigheden til at synge med.

Og så var kirken som sagt så propfuld af lægfolk, søstre, gæster og andet godtfolk, at mange måtte stå, nogle bagest i kirken, andre helt ude i våbenhus og mellemgang. En rigtig fest ...

Fra komma til punktum

At bogstaven slår ihjel, men Ånden gør levende, det ved vi fra Paulus, som - lidt paradoksalt, vil nogen måske mene - slog denne kendsgerning fast ved at sende rigtig mange bogstaver til menigheden i Korinth. De fik et brev, og vi fik en bibel, hvor vi genfinder Pauli ord - ikke som bogstaver, der slår ihjel, men som belæring og inspiration til at søge den Ånd, der gør levende. Bibelen, hvis ord vi læser og i et fællesskab samles om at lytte til under messen, er Kirkens vigtigste bog.

Men Bibelen er ikke den eneste bog, vi som Kirke har brug for. Vi har også brug for et missale, en messebog med bønner, vi beder i fællesskab, når vi fejrer eukaristien. Var der ikke et missale med fælles tekster, ville det katolske fællesskab hurtigt kunne opløse sig, og lægfolket risikere at blive udsat for enkelte præsters menighedssplittende opfindsomhed.

Vi har også brug for en katekismus, der samler og udtrykker vores tro og vores Kirkes lære. Uden en fælles katekismus som reference for den katekistiske kreativitet vil fællesskabet i troen let blive svækket, og uvidenhed om Gud og Hans frelse brede sig.

Blandt de bøger, vi som Kirke har brug for, kunne også nævnes Kirkens lovbog, hvis bestemmelser er med til at indramme vores fællesskab - og dæmme op for den fællesskabsfremmede individualisme og selvtægt, som vores menneskelige natur ellers let giver grobund for.

Heldigvis har vi i så henseende alt, hvad vi har brug for. Vi har både Bibel, missale, katekismus og lovbog i Kirken.

Bortset fra Bibelen har vi imidlertid ikke disse bøger på dansk. Det kommer vi nok til at leve med, når det drejer sig om den kanoniske lovbog. Vi har i bispedømmet næppe de kræfter, der skal

til for at sikre en autoriseret og kommenteret oversættelse af den. Vi har sikkert heller ikke den økonomi, som er nødvendig, hvis man skal udgive en tyk bog, som kun kan forventes at blive solgt i ganske få eksemplarer.

Men når det drejer sig om missale og katekismus, må manglen på danske oversættelser nærmest betragtes som skæbnesvanger. Og læser man de to bøger danske lidelseshistorie andetsteds i dette nummer af Katolsk Orientering, kommer manglen til at fremstå som direkte påfaldende, og som noget, der i sig selv bør give anledning til alvorlige overvejelser med hensyn til, hvordan vi traditionelt griber tingene an i bispedømmet.

I den nævnte artikel nævner generalvikar Lars Messerschmidt det vidt-drevne demokrati i vore processer som noget, der på én gang er vores styrke og vores svaghed. Dette blad skal være

det sidste til at sætte spørgsmålstegn ved den medleven og medinddragelse, som det blandt andet er bladets opgave at formidle. Men der må nødvendigvis være balance i tingene, hvis dét, der kunne være en styrke, ikke skal ende med at blive en svaghed. Når det således har taget mere end 30 år, uden at et altermissale er blevet færdigt, og 10 år, uden at en katekismus er blevet udgivet, så tyder noget på, at balancen er blevet skæv og må rettes op.

Kirkefolkets katekistiske og liturgiske behov har også krav på at blive tilgodeset og dækket, og hensynet til det kan ikke bære, hvis der skal skrives frem og tilbage i en ny runde mellem Rom og København. Det bør være slut med komma. Tiden er inde til punktum.

Opus hvafformoget?

Opus Dei kan næppe siges at være en ny organisation. Grundlagt helt tilbage i 1927 må den forlængst have udtrådt sine barnesko. Det er altså ikke en ny organisation eller gruppe som mødes med uvidenhed og fordomme, som man kan få indtryk af ved læsning af "spisesedlen" på forsiden af det seneste nummer af KO 9. april.

Når der stadig synes at være en vis uvidenhed og usikkerhed om, hvad Opus Dei egentlig er for en størrelse, er det vel snarere Opus Dei's egen skyld.

"Stræben mod et højere erkendelsesniveau og engage-

ment i forsøget på at efterleve Jesu ord og anvisninger" - som er drivkraften for Maria Bäämhielm - er naturligvis en smuk og rigtig tanke, alle kan skrive under på. Jeg undrer mig blot over, hvad Opus Dei udover denne anvisning giver Maria Bäämhielm, som hendes lokale præst og det kirkelige arbejde ikke giver hende? Hvad er det, Opus Dei gør specielt bedre end den stedlige præst gør?

Jeg mangler information om, hvad Opus Dei er for en størrelse. Hvad er målet for bevægelsen? Hvor og hvordan gør man som gruppe sin

Supplerende oplysninger om Opus Dei

Her er nogle få internet-henvisninger til den udelukkende positive artikel i K.O. 9. april.

Først Opus Deis officielle

hjemmeside Opus Dei. Finding God in Work and Ordinary Life www.opusdei.org. Opus Dei The Unofficial Homepage:

www.mond.at/opus.dei/ ser både på bevægelsens positive og negative sider; Opus Dei på The Religious Movements Page fra University of Virginia <http://religiousmovements.lib.virginia.edu/nrms/dei.html> er en neutral akademisk gennemgang af den. ODAN Opus Dei Awareness Network www.odan.org/ er en verdensomspændende

hjernevask, magtsyge og organisationens manglende interesse for almindelige lægfolks ve og vel?

O. Christensen, Roskilde

støtteorganisation for mennesker, der har forladt Opus Dei.

Alle siderne er lette at finde ved at søge på Opus Dei i www.religion.dk.

Gunhild Lindstrøm og Jean-Pierre Duclos 3600 Frederikssund

Redaktion:
Ansvarshavende redaktør: Erling Tiedemann
Redaktionschef: Annica Skenberg
Annoncer og abonnement: Lisbeth Rønne

Frivillige medarbejdere: Karen Grzelak, Kirsten Kjærulf, Bente og Ole Meyer Hans Thulstrup, Carla Bennati Schou, Vivian Tiedemann, Jacob Thomsen.
Arkiv: Birte Mandrup Christensen, Hannelore Nybo Rasmussen

Redaktion og annoncer: Vesterbrogade 28, 4. DK-1620 København V. Telefon 3321 1444. Kontortid: 09.00-13.00 Fax 3324 4975. E-mail: redaktion@ko-press.dk Giro: 205-7042

Udgiver: Ansgarstiftelsen, Bredgade 69 A, DK 1260 København K.
Tryk: Morsø Folkeblad, DK 7900 Nykøbing Mors. Oplag 16.800

Redaktionen kan tilføje, at der også findes en direkte Opus Dei hjemmeside på svensk med adressen www.opusdei.se, og at interesserede kan studere grundlæggeren Josemaría Escrivás skrifter nærmere på: www.escrivaworks.org.

Redaktionel kommentar:

Gennem årene har der været skrevet meget om Opus Dei. I helt overvejende grad har der været tale om afstandtagende indlæg. I K.O. har der derimod ikke været nogen fremstilling, der gengav bevægelsens selvforståelse og målsætninger, sådan som de udtrykkes af medlemmer og i bevægelsens skrifter. Denne mangel har K.O. søgt at råde bod på.

For K.O.'s redaktion fremstår det tillige som vigtigt at hævde og forsvare friheden i Kirken. De troende har fri adgang til at danne og selv lede organisationer, der har karitative eller åndelige formål, eller som kan understøtte realiseringen af kaldet til at være kristen i denne verden. Da alle troende har del i Kirkens mission, har de også ret til at selv at tage en række initiativer til apostolat.

I kraft af denne frihed er mange foreninger og bevægelser blevet dannet i Kirken. Nogle har i tidens løb fået en mere officiel kirkelig status (fx ordenssamfund eller såkaldte per-

sonalprælaturer som Opus Dei); andre har bare karakter af organisationer (fx de katolske kvinders verdensorganisation WUCWO).

Tilsammen danner katolske organisationer, ordener og bevægelser et broget billede. De har nok alt det fælles, som katolikker nu engang har fælles, men samtidig er de lige så forskellige som katolikker generelt er det indbyrdes. Nogle katolikker rejser til Medjugorje mindst en gang om året; andre drømmer ikke om at sætte deres ben der. Nogle katolikker vil gerne deltage i intellektuelt orienterede studiegrupper; andre ville hellere bede deres rosenkrans - og en hel del vil for resten gerne begge dele. Nogle føler kald til det ene, andre til det andet, og Vorherre har som bekendt et kald til enhver af os.

Derfor skal der være plads til forskelligheden i Guds Kirke, og der skal værges om friheden. Den bør have gode betingelser, mens gensidig forståelse og mistænkeliggørelse gerne må få trange kår.

Debat. Angiv altid navn, adresse, telefonnummer og så vidt muligt e-mail-adresse på indsendte indlæg. Redaktionen forbeholder sig ret til at forkorte og bringe uddrag af indsendte indlæg. Et læserbrev må højst fylde 300 ord. Læserbreve kan indsendes som e-mail til: redaktion@ko-press.dk (indsæt læserbrevet direkte i mailen og ikke som vedhæftet fil). Ved indsendelse af læserbreve på papir bedes diskette så vidt muligt vedlagt.

50 år - og dog så forandret

- Selv om 50 år ikke er meget i Kirkens historie, er der alligevel sket meget siden 1953. sagde biskop Czeslaw i sin velkomst i domkirken. Forandringerne er foregået i Kirken selv, i samfundet og i menneskers måde at tænke på.

Kirken i Danmark er - om end beskedent - vokset antalmæssigt, og den er blevet etnisk mere sammensat. Også Andet Vatikan-koncil har fundet sted. Det har medført forandringer i Kirkens forståelse af sin plads i verden, i forhold til andre konfessioner, i dens gudstjenesteform og i den øgede understregning af fællesskabstanken. Pastoral- og menighedsråd er kommet som udtryk for lægfolkets medansvar.

Økumenisk fremskridt

- Et andet felt er de ændrede relationer og mange tilnærmelser mellem de kristne konfessioner. Tilstedeværelsen af repræsentanter for andre kirker markerer et fremskridt i den økumeniske dialog, som vi ikke kan forestille os at være foruden.

Samtidig erkendte biskoppen, at mange af de frugter, som det nye bispedømme tog med sig fra det apostolske vikariatet, ikke findes mere. Det gælder de katolske hospitaler og de mange søstre, som arbejdede både her og i de katolske skoler. Det samlede antal af præster er ligeledes dalet.

Alligevel så biskoppen andre tegn på vækst. Nye ordener er kommet til. Nye bevægelser lader os erfare nye former for kirkeligt engagement, og selv om vi altid kan ønske os flere præstekald, kan vi også glæde os over, at nogen hele tiden er under uddannelse.

- Den største forandring, men også den vanskeligste at definere, gælder menneskers syn på tro, kirke, autoritet og værdier, sluttede biskoppen. Samtidig med, at vi mærker, at Kirken kun er én af mange stemmer, mennesker har at lytte til, registrerer vi også megen søgen, som det er opgaven at møde med et ægte kristent vidnesbyrd og med åndeligt funderede svar.

Festlig reception

Med et hold af hjælpere under Ulla Elmquists erfarne ledelse havde Sankt Ansgars menighedsråd sammen med "domprovst" Dieter Timmermann stillet an til jubilæumsreception.

Menighedssalen var blevet suppleret med et festligt i gården, hvor pindemadder, frikadeller og al slags drikke ventede gæsterne.

Menighedsrådsformand Andreas Rude præsenterede det festskrift, som menigheden har bekostet - dog med økonomisk bistand fra fonde. Biskoppen modtog det første eksemplar, og så åbnede en salgsbod for alle. Som billedet ovenfor vi-

ser, vakte bogen straks interesse.

Biskop Holger Jepsen fra Lolland-Falster bragte hilsen fra Folkekirken og talte om det, der forener - og det, som skiller.

- Jeg ved godt, sagde biskop Jepsen, at mange i Folkekirken var meget lidt glade, da kardinal Ratzinger for et par år siden offentliggjorde dokumentet "Dominus Jesus", men jeg må på en måde melde mig som én, der ikke var helt så ked af det. Første del rummer nemlig en god og nødvendig fremstilling af de dele af kristentroen, som vi er aldeles fælles om. Anden del af dokumentet er vi bestemt ikke enige om, men når

jeg alligevel ikke var så utilfreds, så var det, fordi jeg holder af klar tale - også om det, der skiller.

Også formanden for Folkekirkens mellemkirkelige Råd, Verner Skæved, talte.

- Jeg bor i Svendborg, sagde han, hvor vi fra Folkekirkens side har et fortrinligt samarbejde med pater Kruk. Vi har for længst fundet ud af at stille en stor folkekirke til rådighed ved de særlige lejligheder, hvor den katolske kirke er blevet for lille. Vi prøver at udbygge vores fællesskab så langt, som der er grundlag for. Og det er nu det solideste at bygge på.

Også biskop Czeslaw talte ved receptionen, men ganske kort. Han mente, at han havde sagt nok den dag, og at der nu også skulle være tid til, at alle kunne tale med hinanden. Og det gjorde de: katolikker mødte katolikker, som de ikke havde set i årevis, men dog hele tiden havde følt sig forbundet med, og mens frikadellerne gled ned, og antallet af tomte vinflasker voksede støt, men dog med passende mådehold, gik receptionen til ende som en typisk katolsk fest, hvor tro og fornøft, det religiøse og det menneskelige går op i en højere enhed, som kun katolikker rigtigt kender indefra.

Kirke betyder fællesskab, sagde biskop Czeslaw

Festdagens prædiken var en meditation over Kirken som fællesskab, solidt funderet i Bibelen og Andet Vatikan-koncil.

- Kirken har altid forstået sig selv som et fællesskab, sagde biskoppen, selv om billedet ikke altid har været lige understreget. Men Konciliet bragte billedet i erindring.

I evangeliet talte Kristus om sig selv som det sande vintre og om os som grenene (Joh 15,1-8).

- Her videreføres tanken om Kirken som en organisme, hvor de enkelte grene er afhængige af en fælles rod. Selv om vi undertiden kan

føle os fristede til at betragte Kristus og ikke mindst Kirken *udefra*, så bør det naturlige være, at vi føler et levende og personligt tæt fællesskab med både Kristus og Kirken.

- Kirken skal ikke gå på kompromis med sin sendelse, præciserede biskoppen. Balancen skal opnås ved en stadig lydhørhed over for Kristus. Denne lydhørhed skal også findes mellem os katolikker indbyrdes, så vi undgår kunstige eller fjendtlige modsætninger.

- I en tid, hvor mennesker er kritiske, hvor autoriteter udfordres og afkræves legitimation, går bestræ-

belserne tit på at få skabt en magtbalance, en sikring af alle beslutningers vej gennem et system, kontrol med alle faser af processen. Men vi må fremelske større tillid. Tillid betyder ikke kun tiltro til en anden, det indebærer også, at man giver delvis slip på sig selv. Det skal ikke ske ureflekteret eller som ansvarsflygtigelse, men det skal ske i ydmyghed over for én, der selv viste ydmyghed og lydighed, nemlig Kristus.

- Med rette taler vi om, at Kirken er en "ecclesia semper reformanda", en kirke, der altid skal fornyes. Den

må aldrig bruge omgivelsernes modstand og trækken i den modsatte retning til at forskanse sig i selvoptagethed og lukkethed for verden. Kirken skal altid være parat til at efterprøve sin tilgang til mennesker, sit sprog, sin stil, sin egen efterlevelse af det, den forkynder. Men samtidig er Kirken også sendt til verden med et budskab, den ikke er herre over og ikke kan slå igennem, må enhver, der bærer kristennavnet, være rede til at lade sit eget liv forny, omvende sig og lade sig rense for at kunne bære mere frugt.

Også en slags jubilæum

Af Erling Tiedemann

2003 er jubilæumsår, men det er ikke kun bispedømmet, der har jubilæum. Også Den katolske Kirkes Katekismus har jubilæum, idet det i år er 10 år, siden den udkom. I henseende til alder kan den dog ikke konkurrere med Missale Romanum, som er hele Kirkens fælles messebog. Den er over 30 år gammel og er allerede nået til 3. udgave. Begge bøger er for længst udkommet på både svensk og norsk, men ingen af dem er endnu udgivet på dansk, selvom Katolsk Orientering for godt et år siden kunne citere generalvikar Lars Messerschmidt for en forventning om, at der kun ville gå et år, inden vi havde bøgerne.

- I dag tør jeg ikke sige noget mere præcist end, at det næppe varer lige så længe, som det har været, siger han med en afslappende selvironi, men også med den tilføjelse, at det samtidig er både ærgerligt og lettere pinligt, at vi stadig ikke er nået længere.

De to bøger, missale og katekismus, har for så vidt hver sin oversættelsehistorie, men det er det samme rev, de er gået på grund på, nemlig en opdateret oversættelse af de to trosbekendelser, den apostolske og den nikæno-konstantinopolitanske - eller for at sige det lidt mere enkelt: den korte og den lange. Det ville jo ikke være særlig hensigtsmæssigt, hvis trosbekendelserne ikke stod på samme måde i messebogen og i katekismen - eller for den sags skyld i en ny salmebog og en ny bønnebog, hvis nyudgivelser derfor også er bremset.

Tidlig start

At udgivelsen af bøgerne lader vente på sig, skyldes ikke, at vi er kommet for sent i gang. Arbejdet med missalet var gået i gang i flere tempi allerede i 70'erne, og flere forskellige personer og grupper havde forsøgt sig uden dog at nå et resultat, som biskop Martensen fandt egnet til at autorisere som den oversættelse, der skulle bruges af alle.

Arbejdet blev herefter overdraget til én enkelt person, førstebibliotekar ved Det kongelige Bibliotek, Jacob Thomsen, der som

cand. mag. i både latin og dansk havde gode forudsætninger for arbejdet.

- Når det foretrækkes at anvende énmandsarbejde, må der til gengæld lægges den største vægt på valg af en censor, som kan revidere oversættelsen, fortæller Jacob Thomsen. Flere blev udpeget, og hver gik i gang med en del af missalet. Men det viste sig vanskeligt at finde nogen, som havde både forudsætninger, tid og kræfter til at gennemgå det hele. Selv om jeg faktisk var færdig med hele oversættelsen omkring 1985, lå arbejdet derfor stille i nogle år, indtil biskop Martensen påtog sig selv at censurere hele teksten fra først til sidst, i alt 1191 sider.

Denne censur gav anledning til et intensivt samarbejde mellem biskoppen og Jacob Thomsen.

- Et gammelt ord siger "lex orandi, lex credendi", siger Jacob Thomsen - eller på dansk: "Som man beder, sådan tror man." Det er altså vigtigt, at en oversættelse kan gengive hele det dybe trosindhold korrekt, som ligger gemt i missalet. Det må der både tænkes over og tales længe om, før man når et tilfredsstillende resultat. Men vi nåede det, siger han - ikke uden en vis, berettiget stolthed ved tanken om, at man i Rom godkendte oversættelsen uden forbehold og uden at rette ét eneste komma. Det var den 26. juli 1994.

Skal også kunne synges

Men så tårnede nye forhindringer sig op, thi én ting er tekst, noget andet er melodier. Forskellige organister havde gjort en stor indsats efter konciliet og havde skrevet nye messer, der kunne synges på dansk. Men når det kom til melodierne til de faste messesvar eller - især - til de præfationer, som præsten synger alene, så indgik de ikke i godkendelsen fra Rom - og herhjemme viste der sig nok så megen uenighed mellem de kyndige. Sagen er heller ikke så let at tage stilling til. Skulle man f.eks. ønske helt nye melodier, frigjort fra Kirkens gregorianske tradition, eller skulle man fastholde denne, men tillempe brugen, så den kom til at svare til en dansk tekst, der generelt fordeler trykket anderledes mellem stavelserne end latin?

Da denne artikels forfatter i 1996 tiltrådte som leder af Pastoral-Centret og dermed overtog den daværende funktion som liturgisk sekretær, måtte dette arbejde tages op. Biskop Czeslaw traf den heroiske beslutning, at den gregorianske tradition skulle være udgangspunktet, og en lille arbejdsgruppe gik i gang med i egentligste forstand at synge sig gennem missalet og nedskrive noderne i takt med, at de sang ...

Noderne blev derefter sendt ud til præster og særligt musikkyndige, og over 600 bemærkninger kom ind, hvoraf mange dog var sammenfaldende. Under hensyn hertil blev arbejdet gjort færdigt. Der blev læst korrektur. Der blev truffet aftale med både bogtrykker og bogbinder, og 1. søndag i advent 1999 blev udset som forventet ibrugtagningsdag i alle menighederne. Men det kom til at gå anderledes.

Et komma kom i vejen

I mellemtiden var Den katolske Kirkes Katekismus udkommet og blevet oversat af Elsebet Kieler under et betydeligt arbejdspress. Det skete på grundlag af den franske original, som udkom i 1993, og som skulle danne grundlag for oversættelse til alle andre sprog, indtil en latinsk udgave udkom i 1997 og herefter var den officielle tekst.

I september 1996 kunne Elsebet Kieler aflevere sidste del af manuskriptet til Kirsten Dam, der sørgede for at indskrive det hele på computer. Teksten blev så sat op hos bogtrykkeren og samtidig sendt til Rom til godkendelse.

Midt i det hele kom så den officielle latinske tekst. Den rummede ikke alene rettelser af en række småfejl og forkerte henvisninger i den franske udgave. Den indeholdt også egentlige ændringer af teksten, især omkring spørgsmålet om dødsstraf. Og så indeholdt den et komma, som stod anderledes i trosbekendelsen end hidtil. Og anderledes, end det stod i den danske missaletekst for messens faste dele, som biskop Martensen ikke havde ønsket at ændre.

Det gav anledning til, at et lille hold måtte revidere oversættelsen af katekismen med

udgangspunkt i den latinske katekismus - men dermed gik udgivelsen af missalet i stå, fordi man som ovenfor sagt ikke kan have forskellige oversættelser af trosbekendelsen i de officielle bøger. Bedre blev det selvsagt ikke af, at Missale Romanum i foråret 2002 udkom i en stærkt udvidet 3. udgave. Det medførte et nyt større oversættelsesarbejde, som afsluttedes den 8. december 2002, atter med biskop Martensen som censor.

- Men tager man først fat i en gammel indarbejdet tekst og laver om på noget, så fører det let til, at også andre ting må revideres, hvis indhold og sprog fortsat skal hænge sammen, siger Lars Messerschmidt.

For at sikre sig, at forskellige landes oversættelser ikke endte med reelt at få et forskelligt indhold, havde man i Rom betinget sig at godkende alle udgivelser på de forskellige modersmål. Derfor har man måttet skrive frem og tilbage om det ændrede indhold, og det har taget tid.

- Eksempelvis vil mange måske ikke umiddelbart se forskellen mellem, om vi - med den apostolske trosbekendelses ord - tror "på Gud, den almægtige Fader" eller på "Gud Fader den Almægtige", men faktisk er der en forskel, som man måske skal være teolog for at få øje på, siger Lars Messerschmidt, der - samtidig med, at han beklager den fortsatte forsinkelse - dog også glæder sig over, at hele dette arbejde bidrager til at give os et mere nuanceret "katolsk dansk".

- Det har taget for lang tid tilsammen, gentager generalvikaren, men det har også noget at gøre med, at vi er meget demokratiske i Danmark. Det er ikke i sig selv forkert, tværtimod. Men hvis man bliver ved med at høre alle og forelægge alt for alle, uden at man anerkender nødvendigheden af, at nogen er kompetent til på et passende tidspunkt at slå en streg og træffe en beslutning, så er det, at vi har svært ved at komme videre.

Rom modtog et endeligt forslag fra Danmark den 12. august 2002 og har svaret den 21. februar 2003. I forbindelse med sit ophold i Rom i begyndelsen af april måned, drøftede biskop Czeslaw sagen yderligere med de kompetente myndigheder i Rom.

Nu venter vi så - men det er ikke på Godot...

Katolsk-jødisk panel sætter fokus på familien

KORT NYT

Ny paveelig kommission har haft sit første møde

Det vigtigste emne ved det første møde i Pavestolens nyoprettede kommission for religiøse relationer med jøderne var bestræbelserne på at opnå fred og på at befordre religiøse værdier, meddeler pressebureauet Zenit.

Ærlighed og sandhed

Den nye institution, der er sammensat af en delegation fra Israels Overrabbinat og en delegation fra Den hellige Stols Kommission for religiøse relationer med Jøderne, mødtes i Villa Cavalletti, Grottaferrata, nær Rom i februar måned.

Den jødiske delegation blev ledet af rabbi Shar

Yishuv Cohen, mens kardinal Jorge Mejia, Vatikanets arkivar og bibliotekar, var leder af den katolske delegation.

Mødets sluterklæring, der nylig er offentliggjort af Vatikanets pressekontor, understreger, at "respekten for vore forskellige religiøse identiteter bør medføre, at en dialog må foregå i en atmosfære af sandhed og ærlighed."

"Vi samtaler som mennesker af tro med fælles åndelige rødder og med fælles arvegods. Vor dialog rummer en værdi i sig selv, og den udelukker enhver idé om, at det drejer sig om at omvende hinanden", præciseres det i dokumentet.

I bestræbelserne på at fremme fred og religiøse værdier understreger katolikker og jøder værdien af to fundamentale forhold: "livets helliged" og "familiens værdi."

"Hvert enkelt menneskes liv er helligt og ukrænkeligt,"

udtales det. "Som det fremgår af 3 Mos 19,2 udgår Guds helliged et grundlæggende krav til os om en moralsk livsførelse: "I skal være hellige, for jeg, Herren jeres Gud, er hellig!"

"Ethvert overgreb på menneskets liv strider imod Guds vilje, er en vanhelligelse af Guds navn og således i direkte modstrid med profeterens lære", fortsætter udtalelsen. "Det at tage et menneskes liv, indbefattet ens eget, er helligbrøde - om det end gøres i Guds navn." Og tilføjes det, "hvor i verden det end forekommer, er vold en modsigelse af troen på Gud, menneskets Skaber, som tager sig af mennesket og elsker mennesket."

Hvad angår bestræbelserne på at fremme de værdier, der knytter sig til familien, anerkender jøder og katolikker ægteskabets "store værdi set i det religiøse perspektiv", eftersom "Gud har velsignet og

helliget denne forbindelse." Det hedder videre, at "familien er en institution, som har sin oprindelse i den Almægtiges vilje, han som skabte mennesket i Guds billede; som mand og kvinde skabte han dem."

Familien, en sund basis

"Familien og hjemmet udgør en enhed, som skaber varme og beskyttende omgivelser, i hvilke børn kan opfores, og som sikrer deres uddannelse i overensstemmelse med tradition og anskuelser. Familien er basis for et sundt samfund," siges det."

Erklæringen afsluttes med ordene: "Set i det perspektiv kan vi ikke samtykke i alternative modeller for parforhold og for familien."

Oversættelse:
Hans Thulstrup

David-statue i Firenze gået på grund

(KNA) Agnese Parronchi, en af Italiens berømteste konservatorer, har med uforrettet sag indstillet sit arbejde på Michelangelos berømte David-statue i Firenze. Ifølge avisen "Corriere della Sera" kunne kunsteksperten ikke blive enig med myndighederne om, hvordan marmoren skulle renses.

Mens Parronchi kun ville befri monumentalstatuen for århundreders snavs med pensel og vatpinde, holdt fredningsmyndighederne fast ved en mere intensiv rengøring med bl.a. opløsningsmidler. Den metode ville ifølge konservatoren forandre den marmor, Michelangelo havde anvendt, alt for meget.

På grund af Parronchis tilbageskræk er færdiggørelsen af de uventede renoveringsarbejder (for omkring 1,3 millioner kr.) bragt i fare. Oprindeligt skulle "David" næste år igen have været præsenteret for offentligheden, nøjagtig 400 år efter Michelangelos færdiggørelse.

World Trade Center giver nyt liv

(KNA) To forvredne rustne metaldragere fra World Trade Center i New York, som blev ødelagt af terrorister, er blevet anvendt som det nye klokketårn for en katolsk kirke i Albuquerque i forbundsstaten New Mexico. "Det skal være et tegn på, at nyt liv kan opstå af tragedien omkring World Trade Center", sagde Albuquerque's ærkebiskop, Michal Sheehan, da han besøgte kirkebyggeriet. Det nye klokketårn er del af et byggeprojekt, hvor en tidligere skole bliver omdannet til en kirke.

Schweizisk biskop afskaffer sogne

(KNA.) Biskoppen af Lausanne, Genf og Freiburg, Bernhard Genoud, vil afskaffe sognestrukturen. Der skal oprettes "sjælesorgsenheder", hedder det i et hyrdebrev, som blev oplæst ved alle gudstjenester i kirkerne. Hver sjælesorgsenhed skal omfatte "flere nabosogne, som skal fungere sammen og forpligte sig til at styrke samarbejdet". Efter et års forberedelse vil han fra og med sommeren 2004 begynde med omstruktureringen. Sjælesorgen vil blive organiseret for hele enheden og ikke mere blot for sognet, udtalte biskoppen. Hver enhed er betroet et hold af sjælesørgere, bestående af præster, diaconer og pastoralassistenter.

Præst fik pengeafpresser til at tilstå

(KNA) En katolsk præst i Trastevere i Rom var åndsnærværende nok til at forpurre et forsøg på pengeafpressing.

Ifølge avisen "La Repubblica" havde en 35-årig mand fra præstens menighed truet ham med at sværte ham til offentligt som pædofil, hvis han ikke udleverede ham en større pengesum. Præsten foregav at gå med på pengekravet, men underrettede straks politiet. På et aftalt tidspunkt mødtes han i kirkens sakristi med pengeafpresseren og gav ham der 2000 Euro. Ved kirkedøren ventede politiet på manden og anholdt ham omgående.

Irsk nonne myrdet i USA

(KNA) Ifølge irske pressemeddelelser er en katolsk ordenssøster, der stammer fra Irland, blevet bortført og derefter myrdet i USA. Politiet i Norfolk, forbundsstaten Virginia, har fundet et lig, som med stor sandsynlighed er søster Philomena (65). Hun blev sammen med sin med-søster Lucie Kristofik (72) bortført af den 25-årige Adrian O'Neill Robinson. Kristofik kunne dog befri sig selv.

Ifølge politiet i Norfolk havde Robinson skudt sin far Henry Robinson (56) og derpå overfaldet præsteboligen ved "Hellig Trekonger" på jagt efter en bil. De to ordenssøstre skulle have boet i en campingvogn nær ved kirken.

Manipulerer videnskaben mennesket?

Bioteknologien giver anledning til advarende røster

Fristes videnskaben af forestillingen om sin egen almagt, der kan medføre manipulation af mennesket? Dette spørgsmål blev iflg. pressebureauet Zenit taget under behandling af en forfatter, en videnskabsmand, en politiker og en kardinal ved et møde med temaet "Menneskeheden og bioteknologiens forjættelser", der blev afholdt på det tyske Goethe Institut i Rom.

Den tyske forfatter Hans Magnus Enzensberger svarede ved at beskyldte videnskabsmænd for at ville indtage den plads, som tidligere tilfaldt nu fejlslagne ideologier som marxismen eller mere omstridte som f.eks. den globaliserede kapitalisme. Ved at love mænd og kvinder et længere liv synes videnskaben i færd med at forsøge at skabe en erstatning for religionen selv, tilføjede forfatteren.

Genetikeren Edoardo Boncinelli, der er leder af Den internationale Skole for avancerede Studier i Triest, gav denne kommentar. "Det, vi har foretaget os indtil nu, har været godt og nyttigt. Men

om 10 til 20 år kommer det kritiske øjeblik, da det bliver muligt at klon og programmere mennesket og således forsyne det med specielle karakteristika." Og han tilføjede advarende: "Vent bare, det øjeblik kommer; og da bliver vi nødt til at afgøre, om det kan tillades eller ej at gå så vidt."

Kardinal Karl Lehmann, der er biskop af Mainz og præsident for den tyske bispekonference, stillede spørgsmålet: "Hvilken pris skal vi betale for at opnå fremskridt, som viser sig ikke altid at tjene menneskets bedste?" Netop dette forhold viser, at "videnskabsmanden ikke skal være den eneste, der træffer afgørelse," udtaler Giuliano Amato, der er vicepræsident for Det europæiske Konvent, som p.t. er i færd med at udarbejde den fremtidige konstitution for EU.

Enzensberger sagde, at videnskabsmænd også har udfordret den politiske magt: "I Tyskland siger de: Hvis I ikke giver os tilladelse til at fortsætte med denne forskning, rejser vi til Asien, og så går I glip af nogle job."

Arkivfoto

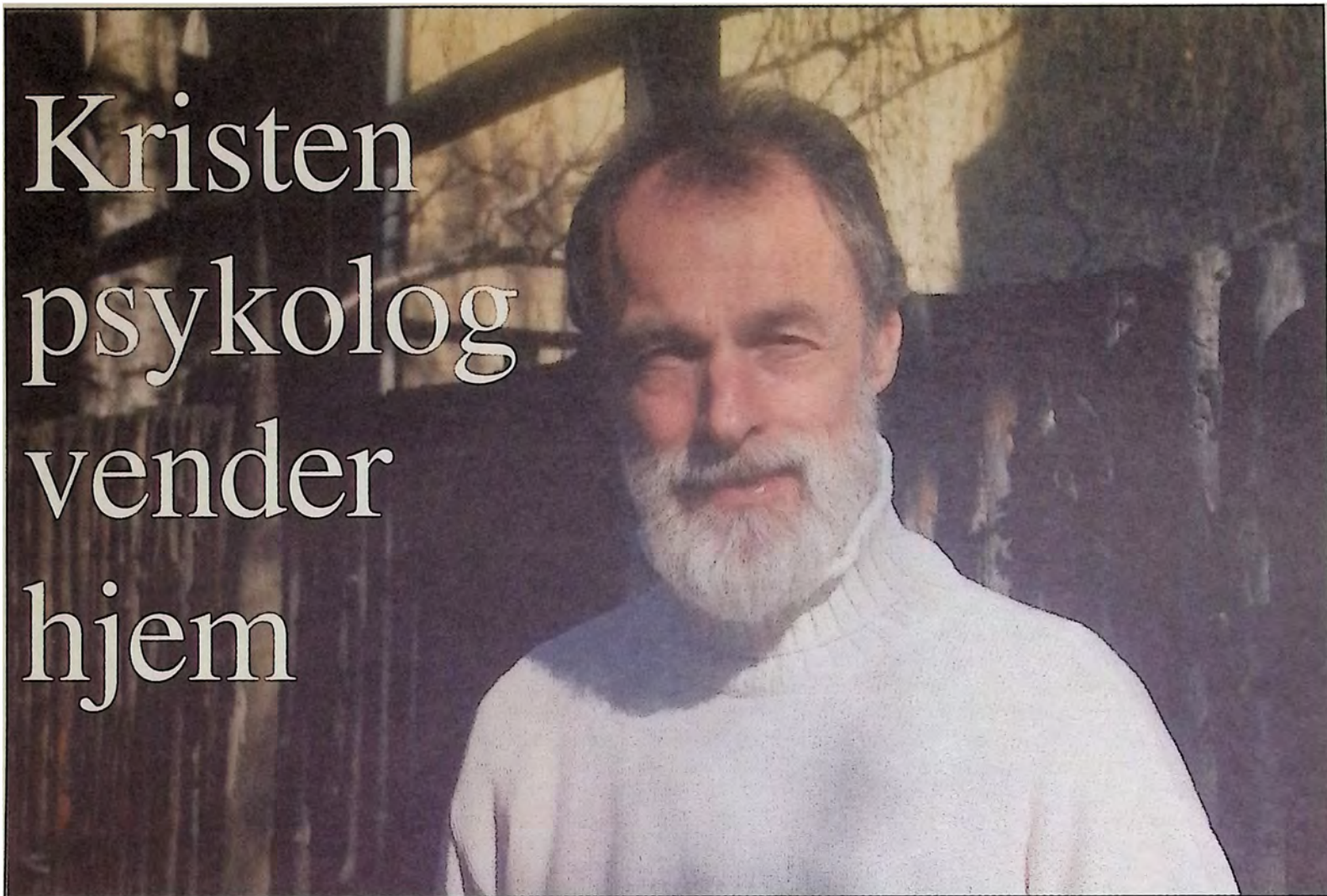
Kardinalen talte om det presserende problem med udnyttelse af menneskefoster. "Lige fra undfangelsen har fosteret et menneskeligt individs karakteristika, og i samarbejde med moderens organisme tager det del i kontrollen med sin egen udvikling," sagde kardinalen. "Derfor må det beskyttes nu, og ikke først i morgen."

Han understregede, at "det ikke er tilladt at dræbe i fremskridtets navn," især på baggrund af, at stamceller også kan tages fra navlestrengen, hvorved man indgår eliminering af menneskeligt liv

ved dets begyndelse. Amato, det europæiske konvents vicepræsident, gav udtryk for, at man burde have følgende spørgsmål som etisk rettesnor: "Hvilke konsekvenser vil det, jeg gør, have for andre?" Ingen videnskabsmand, tilføjede Amato, bør ved sit arbejde påføre andre mennesker følgevirkninger, som de ikke er informerede om. Det er ikke tilladt at programmere menneskets skæbne; mennesket er født til frihed, sagde han.

Oversættelse:
Hans Thulstrup

Kristen psykolog vender hjem

Peter Damgaard-Hansen går utraditionelle veje i sin psykologpraksis på Frederiksberg og i Thy. Hans terapi bygger på den kristne tro, men han inkorporerer også de kropsteknikker, han tidligere har lært i den alternative terapiverden

Tekst og foto: Anna-Lise Bjerager

Peter Damgaard-Hansen, der er psykolog og katolik, har netop etableret psykologpraksis på kristent grundlag i Danmark efter flere år i USA. Han har Jesus med, når han har folk i terapi.

»Kend dig selv« stod der ifølge myten over templet for oraklet i Delfi i det gamle Grækenland. Og sådan har det været lige siden. I dag opsøger vi psykologer og terapeuter som aldrig før i vores stræben efter at kende og forstå os selv.

I Danmark er det hastigt voksende antal af privatpraktiserende psykologer netop blevet forøget med én, der adskiller sig fra de fleste andre.

Peter Damgaard-Hansen, der har en ph.d.-grad i psykologi fra Københavns Universitet, er efter nogle år i USA vendt hjem til Danmark for at virke som psykolog. Vel at mærke på kristent-katolsk grundlag. Ja, han siger ovenikøbet, at han har følt det som et kald, og at han har Jesus med, når han har folk i terapi.

I sin praksis i et kælderlokale på Frederiksberg tager han imod. Her er ikoner af Jomfru Maria på væggen, men ellers ligner det et hvilket som helst andet lokale beregnet til samtale mellem psykolog og klient med Kleenex liggende parat på et lille bord mellem to magelige stole. Peter Damgaard-Hansen opholder sig i København et par dage om ugen, men bor i øvrigt med sin amerikansk-født kone Deborah og deres tre børn på 5, 11 og 16 år i Thy i Vestjylland, hvor han også har en praksis.

Hjertekirurgi

Peter Damgaard-Hansen er en venlig mand. Han taler lavmælt og leder engang imellem efter de danske ord. 14 år i USA indhenter man ikke bare sådan. Men ellers er han glad for at være hjemme igen. Den afslappede omgangsform, hyggen rundt om et kaffebord. Alt det har han savnet. Men ikke janteloven, og den danske blufærdighed over den kristne tro. Det skal man lige vænne sig til igen.

I løbet af samtalen bliver det hurtigt klart, at Peter Damgaard-Hansen ikke er psykolog i traditionel forstand. Han taler om »åndelig terapi«, og at »Helligånden skal virke«, lige-

som han jævnligt citerer fra Bibelen. Men han taler også om »hjertekirurgi«, »heling« og »bioenergi« og andre begreber fra den nyreligiøse, alternative terapiverden. Hvordan hænger de ting sammen?

En viis mand

Inden Peter Damgaard-Hansen svarer på det, er det værd at kende hans baggrund. Her ligger nemlig meget af forklaringen på, hvad psykologi efter hans begreber er for en størrelse. Han er født ind i en luthersk-missionsk familie i Sønderborg i 1950'erne. Hans far var muremester, og hans mor var hjemmegående. Den unge Peter havde en sult i sig efter at blive en viis mand, som han udtrykker det. Han ville være lykkelig. Det var i slutningen af 1960'erne og som sådan skilte han sig ikke ud fra sin generation af grænsesøgende unge.

- Min første søgen i livsvisdom blev yoga. Jeg fandt en bog på det lokale bibliotek: Hemmeligheden ved sindets beherskelse, hed den. Og det kan nok være, det talte til mig. Derefter begyndte jeg at dyrke transcendental meditation. Det blev mine forældre kede af. En del af familien mente, at jeg var på vej ud i fortabelsen, husker han.

En lang søgen

Den unge Peter gik ikke til myren og blev vis, men han gik de fleste andre steder. Han drog til København for at uddanne sig til psykolog. Det blev en skuffelse. For psykologien gav jo ingen sammenhængende svar. Så sideløbende med studiet søgte han videre. Gestaltterapi, makrobiotik, Esoterisk Selskab, akupunktur. You name it. Men lykkelig blev han ikke. Snarere mere og mere deprimeret.

- Jeg følte, at det var mig, der ikke duede. Indtil en dag den tanke slog ned i mig, at det slet ikke er muligt for os mennesker at forløse os ved egen kraft. Og så indså jeg jo, at det er Guds nåde, det hele handler om.

Katolsk psykolog

Efter nogle år i Norge, hvor han drev et terapicenter og i øvrigt mødte sin kone, læste han en bog om miraklerne i Medjugorje. Den bog blev anledningen til, at Peter Damgaard-Hansen konverterede til katolicismen og valgte at lade kristendommen være udgangspunkt for sit arbejde som psykolog.

- Da jeg var halvvejs igennem den bog, kunne jeg mærke, at dette var Jesu Mor. Ikke bare verdensmoderen, som hun ofte hedder i nyreligiøs sammenhæng. Men moderen til den Jesus, jeg kendte fra søndagsskolen. Jeg er jo opvokset med de sædvanlige fordomme om katolikker. At katolikkene tilbød jomfruen og den slags. Men hun sagde: Gå til min søn Jesus. Det var en åbenbaring for mig og betød, at jeg samtidig tog skarpt afstand fra den nyreligiøse åndelighed.

Senere flyttede Damgaard med sin familie til USA med et klart ønske om at videreudvikle sig som kristen terapeut. At det ikke blev Danmark, var et klart fravalg.

- Jeg kan huske, at jeg tænkte: Kristen terapi på dansk grund. Jeg bliver til grin i Dansk Psykologforening og alle mulige andre steder.

Hjemme igen

Det blev til 14 år i USA, hvor Peter Damgaard-Hansen mødte en stor åbenhed over for kristen terapi. Efter nogle år på en psykologisk klinik i det nordlige Minnesota drevet

af Lutheran Social Service, blev Damgaard privatpraktiserende psykolog i Minneapolis med kristen terapi som speciale.

Sidste efterår vendte han så tilbage til Danmark med sin familie. Nu var tiden nemlig moden til kristen terapi i Danmark, følte han. En følelse, han var blevet bekræftet i gennem kontakten til Foreningen af Kristne Psykologer, der blev stiftet i 1995.

- Da jeg hørte om den, kan det nok være, at jeg blev interesseret. Jeg var hjemme for at snakke med dem, og de havde netop brug for en, der havde erfaring med psykologisk arbejde inden for en kristen forståelsesramme.

Hjælp til lidende

Men hvorved adskiller Peter Damgaard-Hansens forståelse af psykologi sig egentlig fra den klassiske forståelse af psykologi som læren om menneskets psyke? Damgaard svarer, at han ikke primært er interesseret i psykologi som et videnskabeligt fænomen.

- Jeg er først og fremmest interesseret i anvendt psykologi. I at hjælpe folk, der lider. Jeg har lært, at hvis man går dybt nok ned i de psykologiske problemer, så kommer man til en åndelig problematik, hvor psykologien simpelthen ikke har noget svar. Der har jeg opdaget, at kristendommen har den bedste beskrivelse af menneskets eksistensvilkår. Og at den katolske version er den smukkeste og mest komplette.

Peter Damgaard-Hansen beskriver sin metode som »integreret psykologi«. Det betyder, at både krop, sind og ånd inddrages, forklarer han.

- I den vesterlandske kultur har lægen, psykologen og præsten hver sit virkeområde. Den adskillelse er meget kunstig. Det giver folk en oplevelse af, at hvis de er fysisk syge, så har det ikke noget at gøre med psyke og ånd, og intet kunne være mere forkert.

- Jeg vil gerne bidrage til forståelsen af, at tingene hænger sammen. Det er ikke bare nyreligiøsitet, der har patent på et holistisk

Fortsættes næste side

En helgen i Aalborg

En polsk grevinde, som havde viet sit liv til Gud og mennesker, gjorde også en indsats i Aalborg. Nu helgenkåres hun.

Af Jan Zalewski

Den 18. maj 2003 bliver Marii de Mattias, Virginii Centurione Bracelii, Julia Ursula Ledóchowska og biskop Józef Pelczar helgenkåret.

Én af de fire er specielt interessant for os i Danmark. Det er søster Ursula Ledóchowska, tidligere savigkåret den 20. juni 1983 i Poznan i Polen.

Søster Ursula blev født som grevinde Julia Ledóchowska den 17. april 1865 i byen Loosdorf i nærheden af Wien. Hendes familie havde i 1831 måttet forlade Polen på grund af russisk forfølgelse. I 1883 flytter familien tilbage til Lipnica Murowana ved Kraków.

I 1886 indtræder Julia i Ursulindernes orden og får navnet Ursula, og i 1907 rejser hun til Sct. Petersborg for at lede et skolehjem.

Ved 1. verdenskrigs udbrud i 1914 bliver søster Ursula udvist af Rusland til Sverige.

I 1915 kommer hun til Danmark, og Georg Brandes skriver den 23. november en artikel i Politiken, hvori det bl.a. hedder: "Grevinde Julie Ledóchowska, der i Aften vil tale i Koncertpalæets store Sal om sit Fædrelands sørgelige Skæbne

under Verdenskrigen, er en Dame, der har helliget sit Land og Folk hver Dag af sit Liv. Som saa mange af Polens udmærkede Kvinder er hun polsk indtil Marven, des mere lidenskabeligt, jo svagere hendes Folk er udadtil.

Hvad Grevinden i Aften vil dvæle ved, er de uhørte Lidelser, den Nød og Elendighed, som Verdenskrigen har bragt over østrigsk og russisk Polen. Hendes Haab er at bevæge sine Tilhørere til virksom Deltagelse for at raade Bod paa de Ulykker, der har hjemstøgt Befolkningerne.

Hun, der ikke har ført en fornem Dames uvrkommene Liv, men som har helliget hele sit Liv til Opdragelse af polske unge Piger, og som er gennemtrængt af den eneste værdifulde Idealisme, den praktiske, ser Forholdene i Polen ikke politisk, men fra den grundmenneskelige Side."

Til Aalborg ankommer sr. Ursula den 1. august 1917, og den 7. august fremgår det af Berlingske Tidende, at hun opretter en pension for unge piger og især for de mange nødlidende polske børn. "Grevinde Ledóchowska, Forkæmperinden for den polske Sag, har som vi forleden Dag meddelte,

opholdt sig her i Landet for at rejse en Agitation for, at der kunne blive draget omsorg for de mange polske Landarbejdes Børn.

- De bliver små banditter og tyve, siger grevinde Ledóchowska, hvis de får lov at vokse op på den måde. Som det nu er tilfældet skaffer Danmark sig billig arbejdskraft ved at tage polakkerne hertil, fordi det bliver vanskeligere og vanskeligere at få landets egne børn til at gøre høstarbejde. Så har Danmark også en forpligtelse til at drage en vis omsorg for deres børn. Forældre eller mødrene er i arbejde hele dagen, og børnene går for lud og koldt vand. Det er nu min hensigt at oprette en kostskole for danske unge piger. Indkomsterne af denne kostskole skulle betale en friskole- eller delvis friskole for polske børn.

- Hvor tænker Grevinden at oprette denne skole?

- Jeg tænker ikke mere, overvejselsen er nu tilendebragt. Jeg har i disse dage erhvervet mig en udmærket bygning og rummelig grund dertil: villa "Skrænten" ved Aalborg. Nu skal jeg skaffe penge til udbetaling og skat, og så nærer jeg ingen tvivl om, at virksomheden nok skal komme."

Den 6. januar 1918 indvies det

polske børnehjem Sct. Antonius. Og i en artikel i Nordisk Ugeblad den 13. januar 1918 hedder det, at Pastor Sassen foretog indvielsen af hjemmet og læste den første hellige Messe der. Pastor Wolf læste til stor glæde for de mange polakker, der var mødt til festen, en prædiken på polsk. Med begejstring sang polakkerne deres polske salmer, som Grevinden selv akkompagnerede på orgel. Bagefter blev alle trakteret med kaffe og polsk "placki".

Efter afslutningen af 1. verdenskrig bliver Polen igen selvstændigt, og søster Ursula rejser tilbage. I juni

1922 slutter hun definitivt sin virksomhed i Danmark.

Omkring 1921 opretter hun i Polen et Ursuliner-kloster - et ordenssamfund - Jesu Hellige Hjerte. I dag lever og virker ca. 900 søstre i 100 klostre i 12 forskellige lande.

Søster Ursula døde den 29. maj 1939 i Rom. Nu helgenkåres hun, og vi vil den 15. november 2003 i Sct. Mariæ Kirke i Aalborg takke herfor. Se også St. Mariæ Kirkes hjemmeside www.katolsk-nord.dk.

Forfatteren er sognepræst i Haderslev og Aabenraa.

Fortsat fra forrige side

menneskesyn. Hvis folk har en depression, spørger jeg for eksempel til deres sukker- og koffeinforbrug. Det viser sig, at alene det at ændre kostvaner får folk til at få det bedre, så de kan undgå medicin.

Men netop ved at bruge ord og begreber, som også bruges i den nyreligiøst inspirerede terapi, kan han da ikke opfattes som nyreligiøs? Muligvis, lyder svaret fra Damgaard, der pointerer, at han skelner skarpt mellem regimenterne her.

- Jeg har lært mange fine ting fra mange forskellige traditionelle og alternative terapiformer. Men der er ikke noget i min praksis, der går imod kristen-katolsk tro og værdisystem. Så når jeg siger, at jeg arbejder med krop, sind og ånd, tilføjer jeg altid, at det er inden for en kristen forståelsesramme og ikke en østerlandsk.

I kirken har man i århundreder talt om åndelig vejledning og sjælesorg. Hvorved adskiller det sig fra det, du gør?

En præst siger måske typisk: Du bør gøre sådan og sådan. Det gør jeg ikke, men jeg prøver på at hjælpe folk til at opdage det rigtige inde i sig selv. Jeg bygger meget på det

skriftsted, der siger: Loven er skrevet i jeres hjertes. Jeg kan rydde op og fjerne psykologiske blokeringer, så Helligånden får maksimal mulighed for at skinne igennem. Men jeg kan ikke forklare folk, hvad Helligånden siger til dem.

Det kan en åndelig vejleder vel heller ikke?

Nej, men han kan sige det lidt mere direkte. Jeg anbefaler tit folk at gå til en åndelig vejleder, når jeg kan mærke, at de har brug for lidt mere specifik vejledning omkring disse ting. Nogle gange foreslår jeg folk at gå til en katolsk præst, selv om de ikke er katolikker, og det er der mange, der er glade for.

Psykologer og vel også åndelige vejledere vil vel traditionelt advare imod at blande tingene for meget sammen. Hvad siger du til det?

Jeg mener ikke, at jeg blander psykologi og kristendom sammen. Snarere at jeg integrerer tingene. Men i øvrigt har alle psykologer jo et værdigrundlag, de arbejder ud fra. Mange af dem, der advarer imod at blande tingene sammen, er værdirelativister. De siger: Man kan ikke ophøje sit eget udgangspunkt til at være bedre end andres. Og det lyder jo meget besnærende. Men så er det jo i

sig selv ophøjet til en absolut sandhed, at alt er relativt.

Hvem er dine klienter og hvilke problemer har de typisk?

80 procent erklærer sig som kristne. Men jeg arbejder lige så gerne med mennesker, der har en anden religion eller slet ingen. Folk kommer med angst, depression, stress, spiseforstyrrelser, problemer med børnopdragelse. Og så er der mange par, som jeg hjælper til at undgå at gå fra hinanden.

Derudover er problemer med vrede et af mine specialer. De fleste depressioner og kriser i ægteskabet handler om uforløst vrede. En læge ville omgående give medicin, der dulmer. Men jeg mener, at personen har behov for at gennemleve den smerte, der kommer op. At rase vreden ud og hulke højt. Jeg bruger nogle gange et håndklæde, og så får jeg dem på knæ, så de kan banke ned i gulvet. Jeg har set depressioner forsvinde i løbet af et kvarter, når jeg får folk til at banke løs på gulvet. I min praksis i Norge havde jeg en boksebold til det samme formål.

Udgangspunktet er de bioenergetiske kropsteknikker. Princippet er, at man via forskellige fysiske øvelser får udløsning for psykiske og emotionelle spændinger i kroppen.

Mennesker, der traditionelt har bevæget sig i kristne kredse, tror, det er noget dæmonisk. Det er det naturligvis ikke.

Nogle siger, at det moderne menneske er blevet skrøbeligt og uunderet og kræver krisehjælp hos psykologer og andre behandlere bare bunden går ud af deres Netto-pose. Hvad siger du til det?

Vi er ikke mere skrøbelige i dag end tidligere. Når depressioner og andre mentale lidelser vokser så hurtigt i disse år, tror jeg det skyldes værdirelativismen. Den fører logisk frem til moralens sammenbrud, hvor den eneste lov, der gælder, er ens egen lov. Det kan intet menneske bære. De mennesker, der harcelerer over andres lidelser, skulle hellere glæde sig over, at folk søger hjælp.

Hvordan ser du fremtiden for kristen terapi i Danmark?

Jeg har mødt så mange mennesker, der har budt mig velkommen og sagt, at der er et stort behov for psykologer i Danmark, der arbejder på et kristent grundlag. Jeg ser ikke nødvendigvis mig selv i Danmark resten af mit liv. Men lige nu er det et kald og en glæde for mig at være her.

Skærtorsdag offentliggjorde pave Johannes Paul sin 14. encyklika med titlen "Ecclesia de Eucharistia" (d.v.s. "Kirken lever af eukaristien")

Kirken og Eukaristien

I den nye encyklika forklarer pave Johannes Paul, hvorfor han har skrevet den. Kirken vil, giver han udtryk for, kun kunne tage ny-evangeliseringens udfordring op, hvis den er i stand til at betragte og indgå i en dyb forbindelse med Kristus i det sakramente, som gør hans nærvær virkelig.

"Jeg ville gerne med denne rundskrivelse genopvække betagetheden af Eukaristien," skriver han. Det sker i forlængelse af arven fra år 2000-jubilæet, og paven henviser her til det apostoliske brev "Novo Millennio Ineunte" og til dette brevs videreførelse i et tilsvarende brev fra oktober sidste år om Jomfru Maria og Rosenkransen. (Udg. af Ansvarsstiftrelsens forlag. Findes også på www.katolsk.dk).

"At betragte Kristi Åsyn og betragte det sammen med Maria er det program, jeg har opstillet for Kirken ved tærsklen til det tredje årtusind, hvor jeg har opfordret den til at stå ud på historiens dybe vand med begejstring over den nye evangelisering," fortsætter han.

At betragte er at kunne genkende

At betragte Kristus betyder at kunne genkende Ham, hvor Han end viser sig i sine mange sammenhænge, men frem for alt i form af det levende nærvær i Hans legeme og blods sakramente. "Kirken henter sit liv gennem Kristus i Eukaristien; af Ham næres den og ved Ham oplyses den," tilføjer Johannes Paul.

"Hvordan skulle jeg da kunne undgå at føle behovet for indtrængende at opfordre alle til igen og på ny at opleve Eukaristien?" spørger han.

Johannes Paul forklarer endvidere, at han har betragtet denne skrivelse som nødvendig, thi skønt "den liturgiske reform, der blev påbegyndt af Andet Vatikanerkoncil, i høj grad har bidraget til, at de troende deltager mere bevidst, aktivt og frugtbar i Det hellige Messesoffer, så findes der ulykkeligvis også skyggesider sammen med de lysere."

"Faktisk er der steder, hvor man næsten fuldstændigt har opgivet at praktisere eukaristisk tilbedelse," skriver han. "Dertil foregår der inden for Kirken i nogle forbindelser visse misbrug, som bidrager til at fordunkle en autentisk katolsk tro og lære om dette vidunderlige sakramente." "Eu-

karistien er for stor en gave til at skulle tåle tvetydighed og undervurdring," konkluderer den Hellige Fader.

Resumé

Selv om Vatikanets pressetjeneste betegner "Ecclesia de Eucharistia" som en relativt kort rundskrivelse, er det ikke muligt for Katolsk Orientering at gengive hele teksten, som ivo- rigt endnu ikke foreligger på dansk. Pastoral-Centrets leder, Joke Bos, oplyser, at denne oversættelse vil blive foretaget så hurtigt som muligt, men foreløbig må vore læsere nøjes med nedenstående resumé. Intereserede vil dog kunne finde den fulde tekst (på engelsk og tysk) på bispedømmets hjemmeside www.katolsk.dk

Det Eukaristiske Offer, "det kristne livs kilde og højdepunkt", rummer Kirkens fulde åndelige rigdom: Jesus Kristus, som ofrer sig til Faderen for at frelse verden. Når Kirken fejrer dette "troens mysterium", gør den Påskens Triduum (Skærtorsdag, Langfredag og Påskemorgen) nutidig for mænd og kvinder til alle tider.

I første kapitel, "Troens Mysterium", redegøres for Eukaristiens natur af offer. Ved præstens forvaltning af dette sakramente gøres Kristi legeme, der "hengives", og Kristi blod, der "udgydes" til frelse for verden, sakramentalt nærværende i hver eneste messe. Fejringen af Eukaristien er ikke en gentagelse eller en mangfoldiggørelse i tid og rum af Kristi påskemåltid; det er det ene korsoffer, som til tidernes ende påny gøres nærværende. Det er - med Sankt Ignatius af Antiokia's ord - "en udødelighedens medicin, en dødens modgift". Som pant på det kommende rige minder Eukaristien også de troende om deres ansvar for denne jord, på hvilken de skrøbelige, de svageste og de fattigste forventer hjælp af dem, hvis solidaritet gør det muligt at bevare et håb.

Titlen på rundskrivelsens andet kapitel er "Eukaristien opbygger Kirken". Når de troende kommer til det hellige festmåltid, sker der ikke alene det, at de modtager Kristus, men Kristus tager også imod hver enkelt af dem. Det indviede brød og vin er den magt, som kan frembringe Kirkens enhed. Kirken er forenet med sin herre, der - under brødets

og vinens skikkelse - har sin bolig i den og opbygger den. Den tilbyder ham ikke kun i den hellige messe, men værner til hver en tid om ham som sin kostbareste "skat".

Tredje kapitel, er en overvejelse af "Apostoliciteten i Eukaristien og i Kirken". Da Kirkens fulde virkelighed ikke eksisterer uden den apostoliske succession, er der uden biskop ingen sand Eukaristi. Præsten, som fejrer Eukaristien, handler i Kristi person, han, som er hovedet; præsten er ikke herre og mester over Eukaristien, men er dens tjener til gavn for fællesskabet af de frelste. Heraf følger, at det kristne fællesskab ikke "ejer" Eukaristien, men modtager den som en gave.

Disse overvejelser videreudvikles i fjerde kapitel, "Eukaristien og det kirkelige Fællesskab". Som varetager af Kristi legeme og blod, ved hvilke verden frelses, tager Kirken hånd om alt, som er fastlagt af Kristus. Tro mod apostlenes lære og forenet i forvaltningen af sakramenterne må Kirken også på synlig vis udtrykke sin usynlige enhed. Eukaristien kan ikke benyttes som middel til at opnå fællesskab; snarere forudsætter den og styrker et allerede eksisterende fællesskab. I denne sammenhæng må man fremhæve den økumeniske forpligtelse, som bør kendetegne alle Herrens efterfølgere: Eukaristien skaber og opbygger fællesskab, når den fejres i sandhed. Den kan ikke gøres til genstand for individuelle eller særlige fællesskabers lunefulde indfald.

"Værdigheden af Eukaristiens fejring" er emnet for rundskrivelsens femte kapitel. Fejringen af "messen" er kendetegnet af ydre tegn, der har til formål at understrege glæden, og som samler fællesskabet omkring Eukaristiens uforlignelige gave.

Sjette kapitel, "I skole hos Maria, Eukaristien og Maria" er en original og i tidsmæssig henseende velvalgt betragtning over den overraskende analogi mellem på den ene side Guds Moder, der som bærer af Jesusbarnet i sit skød blev det første "tabernakel", og på den anden side Kirken, der i sit hjerte beskytter og tilbyder Kristi legeme og blod til verden. Eukaristien gives til troende, så at deres liv kan blive et bestandigt Magnificat til ære for den allerhelligste Treenighed.

Konklusionen er en appel: de som ønsker at følge hellighedens vej, behøver ikke noget nyt program. Programmet eksisterer allerede: det er Kristus selv, som råber om at blive kendt, blive elsket, blive efterfulgt og få sit budskab forkyndt. Realiseringen af denne proces sker ved Eukaristien.

Generelt nadverfællesskab afvises p.t.

Dokumentet gentager den katolske lære om forvandlingen af brød og vin til Jesu legeme og blod og advarer mod liturgisk vilkårlighed ved fejringen af den hellige messe. Et generelt nadverfællesskab mellem katolikker og kristne fra andre konfessioner afviser Paven på nuværende tidspunkt, dog nævner han mulighed for undtagelser i visse enkelttilfælde.

Som det var at vente, har medieme på denne baggrund i særlig grad sat fokus på de økumeniske aspekter af rundskrivelsen.

Kardinal Karl Lehmann fra Mainz anser

imidtild ikke pavens nye encyklika om Eukaristien som en undsigelse af økumenien. Med sin nye læreskrivelse trækker paven intet tilbage af Den katolske Kirkes økumeniske engagement, men forstærker det, forklarede lederen af den tyske bispekonference. Det er pavens mål både i hans egen kirke, men også kirkerne imellem, at skabe klarhed over den katolske forståelse af Nadveren og at undgå misbrug, tvetydigheder og tingsliggørelse. I den forbindelse undgår Johannes Paul II enhver skarphed.

Præsidenten for Det pavelige Enhedsråd, kardinal Walter Kasper, vurderer pave Johannes Paul's nye encyklika om Eukaristien som en forsigtig økumenisk åbning for enkelttilfælde. Dokumentet reducerer "ikke en millimeter" i den hidtidige status for økumenien, siger han.

Teksten understreger på overbevisende måde den katolske lære om Eukaristien og åbner i visse enkelttilfælde mulighed for "pastoralt kloge løsninger" i økumenien, siger kardinalen. Således hedder det i dokumentet, at også kristne fra andre kirker og kirkesamfund i nogle tilfælde kan få adgang til Eukaristien, når det drejer sig om at imødekomme et "tungtvejende åndeligt behov". På dette punkt har paven vist sig "meget åben", mener Kasper.

Kardinalen understregede, at frygten for, at Den katolske Kirke skulle "ro baglæns" i økumenien, ikke var blevet bekræftet af encyklikaen. Han indrømmede, at teksten ikke indeholdt væsentlige fremskridt; dertil mangler endnu det teologiske grundlag. Forslag om nadverfællesskab mellem katolikker og protestanter betegnede Kasper som "dækningsløse checks", fordi der endnu består vigtige forskelle i den teologiske opfattelse af Eukaristiens væsen.

Reaktioner på rundskrivelsen

Den lutherske Kirke i Tyskland har reageret med tydelig distance på den nye pavelige læreskrivelse om Eukaristien. I store afsnit er encyklikaen præget af "en streng og udpræget katolsk nadverteologi", som forbliver på linie med tidligere offentliggørelser, erklærede Den evangeliske Kirkes talsmand.

På den distancerende linie befinder sig også kirkekritiske grupper inden for Den katolske Kirke såsom den tyske Wir sind Kirche: Endnu engang markerer Rom, at "økumene" under denne pave kun kan eksistere efter romerske spilleregler, hedder det i erklæringen. Reformgrupperne bebryder samtidig Paven, at han ikke giver svar på de mest påtrængende problemer i menighederne. På grund af præstemanglen kan mange menigheder om søndagen overhovedet ikke fejre Eukaristien i den form, som svarer til encyklikaen, siger de.

Artiklen er sammenskrævet af Erling Tiedemann på basis af pressemeddelelser fra pressebureauerne Zenit og KNA samt Vatikanets pressetjeneste. Disse pressemeddelelser er oversat fra tysk og engelsk af henholdsvis Kirsten Kjærulff, Carla Bennati Schou og Hans Thulstrup.

Leksikon

Encyklika

En encyklika er en pavelig læreskrivelse til den hele den katolske verdenskirke. Encyklikaer gør i betydelig grad krav på at være forpligtende. Selv om de meninger, de giver udtryk for, ikke er pavens ufejlbarlige læreførelser, bliver de i Den katolske Kirke forstået som et udtryk for hans øverste læremyndighed.

I encyklikaer tager paverne fortrinsvis stilling til teologiske, moralske eller sociale spørgsmål. Begyndelsesordene, der som regel er på latin, gælder som titel på teksten. Begrebet "encyklika" kommer fra græsk og betyder "rundskrivelse".

Eukaristi

Eukaristi er et ord, der ligeledes stammer fra græsk. Det betyder taksigelse. Oprindelsen til, at ordet bruges til at betegne messen og Alterets Sakramente, er Jesu takkebøn, da han indstiftede Nadveren skærtorsdag.

Holisme er et andet ord for katolsk

Således er der ingen grund til at gå over åen efter vand

Af Lisbeth Rütz

Jean Vanier: Becoming human

Denne bog beskæftiger sig med, hvordan man forholder sig til de svage og marginaliserede grupper, der skaber frygt og afstandtagen hos de såkaldt normale.

I Arche - fællesskaberne, som bogens forfatter var med til at grundlægge, lever man utopien og forsøger at skabe et modbillede til den eksisterende samfundspyramide, hvor de veluddannede og stærke er øverst og de svage nederst som passive modtagere af vores godgørelse.

I Vaniers forståelse bliver de såkaldt svage på forunderlig vis til ressourcegivere, fordi de synliggør det kaos og den sårbarhed, vi alle rummer i os... De viser, at den svagheit, vi alle rummer i os, kan blive til en kraft, som kan humanisere vores samfund.

Dette illustreres dels ved eksempler fra Vaniers egne erfaringer med marginaliserede grupper som kriminelle og psykisk handicappede, dels gennem nye tolkninger på bl.a. lignelsen om Lazarus.

Mariagrazia Zambon: Crimson seeds

Ordet "martyr" har i almindelig, moderne sprogbrug oftest en lidt kedelig biklang. F.eks. er det normalt ikke en kompliment, at man har en martyrmine!

I denne bog, som er udgivet af P.I.M.E., det pavelige institut for mission, forstås martyriet derimod positivt som den bevidste bekendelse om, at Guds magt står over verdens. Denne holdning er naturligvis ikke uden konsekven-

ser, og derfor er martyriet en del af kirkens selvforståelse og en mulighed, der altid ligger implicit i det at være vidne om Kristus.

Dette eksemplificeres i bogen ved, at 18 martyrer, som har arbejdet i bl.a. Kina, Bangladesh og Filippinerne, kommer til orde gennem deres breve og dagbøger. Bogen vil for mange være en tiltrængt "afstøvning" af begrebet martyr og giver tillige et meget dramatisk og levende indblik i, hvordan missionærerne selv har set på deres virke.

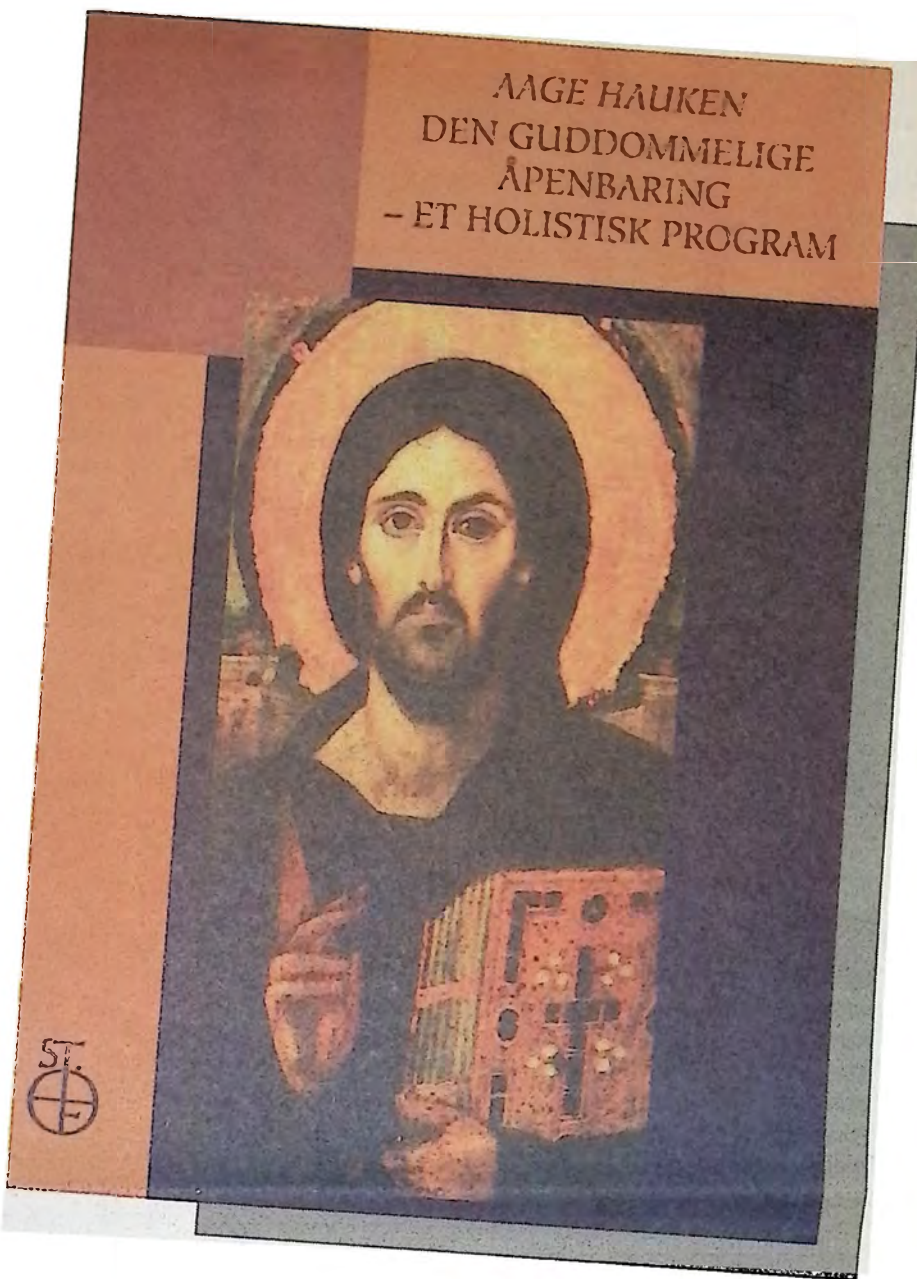
Aage Hauken: Den guddommelige åbenbaring - et holistisk program

Udgangspunktet for den norske dominikaner Aage Haukens bog er ønsket om dialog også med andre religioner. Derfor begynder bogen med "den naturlige teologi" - d.v.s. den guds-erfaring, der kan være fælles for alle religioner.

Undertitlen bruger modeordet holistisk, men i en anden betydning end den sædvanlige nyreligiøse, idet det - som Hauken skriver - blot er et andet udtryk for katolsk. Dermed menes, at den guddommelige åbenbaring har et helhedsperspektiv.

Denne bog er lidt krævende, men samtidig meget interessant og demonstrerer overbevisende, at katolsk kristendom er født holistisk - så der er ingen grund til at gå over åen efter vand og søge holismen i nyreligiøsiteten.

Der gøres opmærksom på, at udenlandske titler i Niels Steensens Bibliotek uden for Storkøbenhavn kan hjemlænes gennem det lokale folkebibliotek.

Den tidligere apostoliske delegat i de nordiske lande og nuntius i Finland er død, 92 år gammel

Ærkebiskop Bruno B. Heim in memoriam

Af Guido Kreienbühl

Den 17. marts 2003 døde ærkebiskop Bruno B. Heim i sin fødeby Olten i Schweiz, 92 år gammel.

Ærkebiskop Heim var i årene 1961-68 apostolisk delegat i de nordiske lande og siden 1966 nuntius i Finland

Mange danske katolikker bevarer de bedste minder om den tid, hvor repræsentanter fra menigheder og fra det offentlige liv blev indbudt til festlige receptioner på Immortellevej i Vedbæk.

Ærkebiskop Heim formåede at samle folk af alle afskygninger: politiske, ideologiske og religiøse. De rebelske katolske arbejdere var ligeså hjertelig velkomne i Vedbæk som katolikker, der ikke kunne forliges med det 2. Vatikankoncilts beslutninger. Bruno Heim kunne formidle. Han var diplomat med liv og sjæl. Karrieren begyndte i 1947 som sekretær for daværende nuntius Angelo Roncalli, senere pave Johannes XXIII. I årene 1954-58 var han auditor ved nuntiatoret i Wien og fra 1954 nuntiaturråd i Bonn. I 1961 udnævnte pave Johannes XXIII Bruno Heim til apostolisk delegat for de nordiske lande, hvor det lykkedes ham at give den katolske kirke et nyt image langt udover dens egne rækker. Kirken var besjælet af koncilets ånd.

Bruno Heim som diplomat

Selv om der på det tidspunkt ingen officielle diploma-

tiske forbindelser fandtes mellem Vatikanet og de nordiske lande, stod ærkebiskop Heim i nær kontakt med regeringerne og kongehusene i Norden. Dette resulterede i oprettelsen af diplomatiske forbindelser kort efter hans forflyttelse til Cairo. Det samme lykkedes for ham i embedsperioden som nuntius i England og Wales, 1973-1985.

Bruno Heim som heraldiker

Heim var professionel heraldiker. Ikke mindre end fire pavevåben og utallige bispe- og abbedvåben blev tegnet af hans hånd, heriblandt våben for de fire nye biskopper i Norden: Taylor, Stockholm; Verschuren, Helsinki; Gran, Oslo og Martensen, København, alle fire udnævnt i ærkebiskop Heims tid. Hans heraldiske arbejder præsenteres i bogen "L'araldica nella chiesa cattolica", Libreria Editrice Vaticana, Rom 2000.

Bruno Heim og Norden

Ærkebiskoppen kaldte den katolske kirke i Norden "den glemte kirke" i mellemeuropæernes bevidsthed. Med dette slagord henvendte han sig til biskopper i Tyskland, Østrig og Schweiz. Han vandt gehør. Flere "Ansgar-Werke" blev grundlagt. Man kan læse om deres virke den dag i dag i andre sammenhænge.

Kirken i Norden skylder ærkebiskop Heim en stor tak. Æret være hans minde.

Irak-indsamlinger gav 44 mio. kr.

Caritas Danmarks andel på ca. 1 mio.kr., falder på et tørt sted

Indsamlingsresultatet til fordel for "Krigens ofre" i Irak indbragte 44 mio. kr., hvoraf ca. 1 mio. kr. vil tilfalde Caritas Danmark, oplyses det.

Denne andel vil bl.a. kunne opfylde et stort ønske fra Caritas Irak's side om at udvide det såkaldte "Well-baby" projekt, hvor Caritas Danmark med midler fra Danida har kunnet give supplerende fødevarerhjælp til underernærede småbørn, til gravide og ammende kvinder.

14 sundhedscentre

Desuden er der skabt håb om at kunne yde hjælp i form af livsvigtig medicin til Caritas Iraks 14 sundhedscentre samt

til at sikre rent drikkevand.

Caritas arbejder via 14 sundhedscentre i det sydlige og centrale Irak; Caritas har otte centre i Bagdad samt centre i byerne Mosul, Basrah, Kirkuk, Al-kosh og Karakosh.

Der er 135 medarbejdere i selve Irak samt 120 frivillige. Alle centre på nær et enkelt var i stand til at arbejde, medens krigen pågik. Caritas-staben gav bl.a. førstehjælp og behandlede mange sårede som følge af bombeangrebene. Ligeledes blev der uddelt bl.a. fødevarerhjælp, tæpper, madrasser og køkkengrej.

I de kommende uger vil Caritas-centrene specielt fokusere på sundhedsområdet,

idet mange hospitaler over hele landet er begrænset i deres virke. Det er stadig usikkert at færdes flere steder i landet og især i Bagdad. Caritas-netværket sendte fredag den 2. maj en konvoj til Bagdad med nødhjælp for godt 2 mio.kr. Forud ankom nødhjælp til det nordlige Irak, og flere er på vej inden for kort tid.

Caritas Irak udsendte for nylig en appel til Caritas-netværket om økonomisk støtte til bl.a. medicin, hygiejepakker, fødevarer og vand. Netværket er anmodet om 60 mio. kr.

Caritas Irak's hovedkontor ligger i Bagdad, men den overordnede koordination foregår i øjeblikket fra Caritas Irak's forbindelseskantor i Amman, Jordan. Her får organisationens irakiske stab i

forbindelse med den nuværende krise teknisk støtte og rådgivning af en række specialister fra andre medlemsorganisationer, fortrinsvis europæiske.

En af disse specialister, Bjarne Jørgensen, er udsendt af Caritas Danmark. Han har erfaring fra tidligere humanitære opgaver for Caritas Danmark i Bosnien, Kosovo og Eritrea.

500.000 børn er døde

Det skønnes at 500.000 børn er døde som følge af 12 års FN-sanktioner. Krigen har selv om den var kortvarig forværret situationen betragteligt. Der er hersker ingen tvivl hos nødhjælpsorganisationerne om, at der er et udtalt behov for nødhjælp til krigens ofre.

Opfordring fra Bent Raith, VEOK

Formanden for foreningen Vi Er Også Kirken, Bent Raith, har i et brev opfordret biskop Czeslaw til at offentliggøre den rapport om situationen i bispeddømmet, som han havde med ved ad limina-besøget i Rom for nylig. Bent Raith opfordrer samtidig til, at et fyldigt referat af pavens og kuriens bemærkninger sammen med rapporten offentliggøres på bispeddømmets hjemmeside.

Katolsk Orientering kan oplyse, at de særlige regler, der gælder for biskoppers ad limina-besøg og for den dertil knyttede 5-års rapport, kan findes (på engelsk) på bispeddømmets hjemmeside www.katolsk.dk. Efter disse regler er offentliggørelse af 5-års rapporter ikke mulig, og biskoppen har orienteret Bent Raith herom.

Det er imidlertid for længe blevet en tradition, at biskop Czeslaw ved ind-

ledningen til hvert pastoralrådsmøde giver en fyldig redegørelse for "rigets tilstand" i bispeddømmet.

- Det vil også ske på det kommende pastoralrådsmøde 10.-11. maj på Magleås, siger biskoppen til K.O., og jeg vil i den forbindelse på en naturlig måde også fortælle om ad limina-besøget og min 5-års rapport, således at dette kan blive refereret i Katolsk Orientering.

KORT NYT

Katolsk bibelskole på Hellig Kors Kloster

Fra d. 30. maj til d. 1. juni kommer Geoff og Gina Poulter til Danmark for at holde et weekend bibelkursus i Hellig Kors Kloster på den Vestjyske hede, hedder det i en meddelelse fra pastor Benny Blumensaat i Esbjerg.

Ægteparret har flere gange været i Danmark og er kendt for deres dygtige fremstilling af de bibelske sandheder samt for deres åndelige vejledning og profetiske tjeneste hvor deltagere modtager en profeti til opmuntring og styrkelse af deres åndelige liv. Kurset har overskriften: "At være discipel af Jesus Kristus", hvilket betyder, at deltagere bliver ledt på den vej, som Jesus ledte sine disciple, før Han sendte dem ud til tjeneste.

Ny-evangeliseringen er i fuld gang og dette weekendkursus udruster deltagere til den opgave, som Jesus har givet ethvert døbt menneske, nemlig at gøre Ham kendt, elsket og æret i vort ganske land og i hele verden.

Der vil være daglig messe, lovsang, rosenkrans, undervisning, stilhed og mulighed for skriftemål m.m.

ÆLNOTHs Storebededagsudflugt,

fredag den 16. maj, går i år til Maribo, dels for at markere Birgitta-året og dels for at besøge museet og høre om de polske indvandrere. Vi mødes kl. 11 i Sankt Birgittas kirke, Mariagade 4, hvor pater Ireneus fra Nakskov vil læse messen for os. Derefter spiser vi vores medbragte mad i menighedens lokaler, hvorefter vi går til domkirken, den middelalderlige birgittinerkosterkirke, hvor vi vil blive vist om og høre om kirken, Birgitta og hendes orden. Herfra vil vi gå til museet, hvor Helge Clausen vil fortælle om "Roepolkkerne", som har deres egen udstilling. Tlf.: 87 58 03 03
For togrejsende fra København afg. Hovedbanegården kl. 8.44 med togskift i Nyk. Fl. kl. 10.18 og ankomst i Maribo kl. 10.49.

I jubilæets tegn

Valfart til

Vor Frue af Aasebakken
Søndag den 25. maj 2003

Valfartens tema:

I er Guds bygning. (1. Kor, 3.9)

Transport:

S-tog A og B fra Københavns Hovedbanegård eller buslinjerne 327, 500S og 354 til Holte, hvor det tager ca. 20 minutter at gå i "løs formation" til Rudersdalsvej (over for Poppel Allé). Skovvalfarten, som starter kl. 9.15 (bemærk!), går under sang og bøn gennem Rude skov til Høsterkøb.

Vil du køre direkte til Høsterkøb:

S-tog fra Hovedbanegården til Holte eller Birkerød og med bus 354 fra Holte eller 500S fra Birkerød til Høsterkøb.

Kontakt HT's kundeservice på tlf: 36 45 45 45.

Program

Kl. 9.15: Valfart gennem Rude skov

Kl. 10.45: Mulighed for Skriftemål v/Vor Frue Kloster

Kl. 11.30: Bispemesse

Kl. 12.45: Pause for spisning, leg og samvær. Phong Vu serverer vietnamesiske specialiteter - overskuddet går til Valfarten. Kaffe, øl og vand kan købes hos spejderne. Flere lægmandsorganisationer fortæller om deres arbejde og sælger rosenkrans, bøger, andagtsskort, ikoner, medaljoner m.m.

Kl. 15.00 Andagt med sakramental velsignelse.

Dagens program slutter kl. 15.45, men folk kan blive på området så længe, de vil.

Vær med til en festlig markering af bispeddømmets
50 års jubilæum på
Vor Frue Kloster,
Høsterkøb,
søndag den 25. maj 2003.

Arrangementer, diverse

Det sker i Bispeddømmet

Maj:

10. kl. 10.00 Mariaprocession fra Sankt Nikolaj Kirke, Esbjerg til Torvet hvor vi beder og uddeler rosenkrans. Leder: pastor Benny Blumensaat. Kom selv og tag din nabo med!

13. kl. 20.00 Koret Musica Viva afholder koncert i Jesu Hjerter Kirke, Kbh.

13. Storebededagsudflugt. ÆLNOTH markerer Birgitta-året i Maribo. Messe kl. 11.00 i Sankt Birgitta Kirke, Mariagade 4. Medbragt mad spises i menighedssalen. Rundvisning i domkirken og besøg på museet. Yderligere oplysninger tlf. 87 58 03 03. Se iverdigt annonce.

15. Sakramental tilbedelse i forlængelse af kl. 17-messen til kl. 21, Jesu Hjerter Kirke, Stenosgade, Kbh.

19. Meditationsaften kl. 19.30-ca. 21.00, Sankt Joseph Søstre, Strandvejen 91, Kbh. Ø.

25. Valfart til Åsebakken, hvor bispeddømmets jubilæum markeres.

30.-1/6. Bibelskole på Hellig Kors Kloster. Geoff og Gina Poulter afholder bibelskole over temaet: "At være discipel af Jesus Kristus". Daglig messe, lovsang, rosenkrans, undervisning, stilhed og mulighed for skriftemål. Tilmelding og yderligere oplysninger: 75 12 10 27 eller 75 12 64 02.

Aug.

18.-22. DKKF-retræte på Dalum Kloster. Tema: "På vandring med Den hellige Birgitta" v/pastor Michael Hornbech-Madsen. Tilmeld: Ruth Meyer, Østbanegade 45, 2100 Kbh. Ø. Depositum kr. 200,- indbe-

ANSGAR

tales BG-Bank: 539-2063, deadline 1/7. Husk indbetalers navn og adr.! Yderligere opl.: tlf. 35 42 76 71.

Tilbagevendende begivenheder:

Sognekatekese kl. 15.00-16.45 hver 1. lørdag i måneden i menighedssalen, Bredgade 69 A, Kbh. indtil d. 7. juni.

Voksenkatekese Jesu Hjerter Kirke, Thorsgade 22, Randers. 2. tirsdag i hver måned. Kl. 17.00 messe og tilbedelse. Kl. 18.00 fællesspisning. Derefter katekese.

Katekese for alle unge og voksne hver tirsdag og torsdag kl. 19.00 i Sankt Andreas Kirke, Kollegievej 2, Charl. Oplysninger tlf.: 23 26 73 45.

Hver fredag året rundt undtaget langfredag, stille andagt foran det udstillede sakramente, kl. 19.00-21.00, Sankt Laurentii Kirke, Frederiksborgvej 11, Roskilde. Alle er velkomne.

1. lørdag i hver måned Bededag, cenakel i Den marianske Præstebevægelse, kl. 10.30-17.00. Rosenkrans, tilbedelse, skriftemål og voksenkatekese. Kl. 16.00 søndagsmesse med menigheden. Sankt Kjelds Kirke, Sankt Leonisgade 12, Viborg.

Academicum Catholicum

Mandag den 12. maj kl. 20 taler mag. art. Andreas Rude over emnet
Katolsk Identitet i et jubilæumsår.

Sted: Studiekredslokalet (15) ved siden af Englesalen, Niels Steensens Gymnasium, Jagtvej 183 b.

Alle er velkomne.

Arrangementer, diverse

MAGLEÅS
KURSUSCENTER

Familjeuge "Når Gud rører os med sin finger"
Søndag, den 22.06.03 kl. 15.00 til lørdag, den 28.06.03 kl. 13.30
Lederteam:

sr. Hildegard Doods, Kirsten Poulsen, pastor Niels Engelbrecht, Felicity Pors, Pia Kelly o.a.
Pris kr. 1.625,-, børn 8-14 år kr. 870,-, børn indtil 7 år kr. 435,-.

Højskoleuge

Emnet for årets Højskoleuge er:

"Frisættelsen af mennesket – til hvad?" Renæssancens udfordring.

Søndag, den 27.07.03 kl. 16.00

til søndag, den 02.08.03 kl. 09.30

Lederteam:

fhv. rektor Walter Dalland, Marianne Meyer og Annie Rastrup.

Pris kr. 2.775,-.

Magleåsuge Litteratur, kunst, musik, rejselev m.m.

Mandag, den 11.08.03 kl. 15.00

til søndag, den 17.08.03 kl. 13.30

Lederteam:

Annie Rastrup og Birte Jørgensen.

Pris kr. 2.375,-.

Tilmelding og yderligere oplysninger
Magleås Kursuscenter,
Høsterkøvej 6, 3460 Birkerød
Tlf.: 45 81 07 15 mellem kl. 09.00-15.00
e-mail: magleas@magleas-kursuscenter.dk
hjemmeside: www.magleas-kursuscenter.dk

Du kan stadig nå at tilmelde dig Valfarten til LOURDES

Valfarten år 2003 foregår under temaet:
"Et Guds folk på vandring kommende fra
alle nationer og folkeslag."

Valfarten finder i år sted i perioden fra d. 16 - 23. juli 2003
Gejstlige ledere: Biskop Czeslaw Kozon fra Danmark
og valfartspræst Herbert Krawczyk s.j.

Vi rejser med fly fra Københavns Lufthavn i Kastrup og
bliver i Lourdes indlogeret på henholdsvis ACCUEIL
(for deltagere med behov for hjælp i hverdagen) og hotel.

På valfarten deltager læger, samaritter,
plejepersonale og unge, som hjælpere.

Pris for deltagelse er DKK 6.800,00 og omfatter fly tur/retur
og ophold med fuld pension. Tilmelding senest d. 1. Juni 2003.

Yderligere INFORMATION og TILMELDINGSMATERIALE
kan fra mandag til fredag rekvireres hos:

Jytte Ormstrup: Tlf. 4364 4264 bedst mellem kl. 19 - 21

Marie Storm: Dr. Priemes Vej 9, st. tv, 2000 Frederiksberg
Tlf. 3379 3415 bedst mellem kl. 9 - 11

DEN NORDISKE VALFART TIL LOURDES
c/o Anne Storm, Rødovrevej 167, 2. - 2610 Rødovre

Katolsk Menighedspleje

Bredgade 69 A, 1260 København K.
Telefon 33 15 23 03
Postgiro 6466397
Kontoret har åbent
torsdag fra kl. 14-16
Andet kan aftales på telefon
33 14 69 36

Katolsk Menighedspleje formidler bl.a. værelser til unge
under uddannelse i Storkøbenhavn (ønsker De at udleje
eller leje, kan De ringe på ovennævnte telefonnumre), afholder
julemarked, gennemfører sommerlejr på Kiltborg for børn
fra katolske menigheder og skoler, udlejer feriehuset Kiltborg
ved Rørvig (reservation via kontoret).

Støt vores arbejde ved at blive medlem
for et årskontingent kr 100,-.

Salg og service

GLADSAXE BEDEMANDSFORRETNING

SØBORG HOVEDGADE 94

Henrik
Lundgren

DØGNVAGT
39 69 86 81

Afdelinger i Skovlunde, Herlev, Farum
og Frederikssund

Jeg kommer gerne i Deres hjem for at træffe
de nødvendige aftaler.

Find Deres bedemand her

www.baltzer.nu

tåstrup
bedemandsforretning
43 99 75 01
s.v.e. og b. baltzer
køgevej 40, 2630 Taastrup

vanløse
ligkistemagasin
38 71 75 01
h. p. baltzer & søn aps
jyllingevej 8, 2720 vanløse

Ved dødsfald:
Ring og aftal et møde enten i Deres
hjem eller hos os.
Vi træffes også aften, week-end og helligdage

RSM!plus

Statsautoriseret revisionsaktieselskab

Professional assistance i alle revisions- og regn-
skabsmæssige forhold samt økonomisk rådgivning.
Vi tilbyder et kvalificeret og tillidsfuldt samarbejde.

De finder RSM plus i:

København	tlf. 3338 9800	Taastrup	tlf. 4352 0800
Holstebro	tlf. 9741 2211	Vejen	tlf. 7536 0211
Nakskov	tlf. 5492 2500	Vejle	tlf. 7582 5100
Odense	tlf. 6615 8555	Vordingborg	tlf. 5536 5000
Rønne	tlf. 5695 2334	Aalborg	tlf. 9818 4122
Skærbæk	tlf. 7475 1800	Århus	tlf. 8612 7888

E-mail: <bynavn>@rsmplus.dk
homepage: www.rsmplus.dk

RSM plus er et selvstændigt medlem af RSM International, en
uafhængig kæde af selvstændige revisions- og konsulentfirmaer
med kontorer i mere end 80 lande.

Et synligt plus

**Katolsk
Orientering**

redaktion@ko-press.dk
Telefon: 3321 1444
Kontoret er åbent 9-13

Thyregod & Schaumburg

Advokater
Hammerøsgade 6, 2.
1267 København K
Tlf.: 33 360 560

www.thyregodschaumburg.dk

Juridisk rådgivning herunder udfærdigelse af testamente m.v.

BENZONS BEGRAVELSES- FORRETNING

Ndr. Fasansvej 76
2000 Frederiksberg F

38 34 46 01
38 86 60 56

DØGNVAGT

38 86 60 56

Begravelse og bisættelse ordnes smukt og rimeligt.
Alle aftaler træffes i hjemmet.

Kastrup Begravelsesforretning

Telefon 32 55 55 55
Døgnvagt

Bedemand Michael Riis
Amagerbrogade 155

Dragør Begravelsesforretning · Telefon 32 53 06 29
Taastrup Begravelsesforretning · Telefon 43 99 19 19

Hellerup
Emdrup-Ryvang
Bedemandsforretning
v. Lisbeth og Vagn Fondo
Bernstorffsvej 13 A
39 62 16 50

Reference:
Sankt Joseph Søstre
Benediktinerinderne
af den hellige Lioba

Muremester

Bernhardt Christiansen

Solbævej 8, 8471 Sabro
Tlf.: 86 94 82 10
Billtlf.: 24 65 71 31

Læserbreve: 300 ord

Victor Nielsen

Stenhuggeri og
Monumentforretning
v/ stenhuggermester Mohr
Vestre Kirkegårds Allé 28-32
2450 København SV
Tlf. 33 21 65 48
Fax. 33 21 30 32

**Årets valfart
til Øm
er flyttet
til den
31. august**

FORSIKRINGSRÅDGIVNING

- så tal med
erhvervsassurandør Ingo Brodersen

ALM. BRAND
Rådhuspladsen 2-4 · 1550 København V
Telefon 33 30 60 51

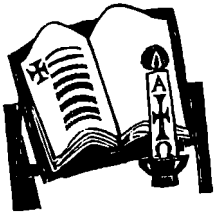

WWW.ALMBRAND.DK

ALM. SUND FORNUFT

Besøg den officielle katolske hjemmeside på
www.katolsk.dk

Bibellæsning:

Markus skrev
det første
evangelium

Af Eva Maria Nielsen

Ved evangeliene forstår man i dag de fire evangeliebøger: Matthæusevangeliet, Markusevangeliet, Lukasevangeliet og Johannesevangeliet. Der er tale om fire forskellige beretninger om Jesu liv, gerning, død og opstandelse. Selve ordet evangelium er græsk og betyder "godt budskab". Betegnelsen har kristendommen overtaget fra samtiden, hvor den f.eks. kunne bruges om kejserlige bekendtgørelser. Oprindeligt er evangelium derfor ikke betegnelse for en bestemt litteratur, dvs. en bog, men et budskab, en levende forkyndelse. Evangelium er det glade budskab om den frelse, Jesus har givet os gennem sin død og opstandelse.

Den første, der har skrevet en sammenfattende fortælling om Jesu liv og virke, er Markus. Han skrev sit evangelium omkring år 70 e.Kr. Først der bliver ordet "evange-

Evangeliernes formål er at styrke troen

lium" en betegnelse for en ny litteratur, som efter Markus også Lukas, Matthæus og Johannes skriver. Men vi taler ikke om fire evangelier. Vi taler i ental om evangelium, netop fordi der kun findes et evangelium i fire forskellige fortællinger. De tre første evangelier (Matt, Mark, Luk) kaldes for de synoptiske evangelier (af det græske ord "synopsis", som betyder samsyn). Disse er på grund af litterære afhængigheder, forskelle og ligheder tæt forbundet med hinanden.

Evangelierne er ikke en biografisk fortælling. Deres formål er at vække og styrke troen. Der peges på troens grundlag, og dermed bliver evangeliene redskaber til mission, forkyndelse, undervisning og diskussion med modstandere.

Hvem er så manden bag det tidligste evangelium?

Ifølge en oldkirkelig overlevering stammer dette evangelium fra Johannes Markus, som vi har nogle spredte oplysninger om i Det nye Testamente. Hans moder Maria var i familie med Barnabas og formentlig enke på det tidspunkt, da Markus forfattede sit evangelium. Hun må have været en velhavende kristen kvinde med en vis position, da hun havde en tjenestepige, og hendes hjem var samlingssted for den unge kristne menighed i Jerusalem. Her lærte

Løven er symbolet for evangelisten Markus.

Markus formodentlig også Paulus og Barnabas at kende. Han drog sammen med dem af sted på den første missionsrejse; men da følget nåede Perge, forlod Markus dem og vendte tilbage til Jerusalem. Paulus må have bedømt dette som faneflugt, fordi han afviste at tage Markus med på den anden missionsrejse. Senere tog Paulus dog Markus til nåde igen og lod dermed fortiden være glemt, for Paulus sendte ham med en opgave til Kolossæ (jf. Kol 4,10).

I 1 Pet 5,13 nævnes Markus i Peters selskab. Babylon, som er et synonym for byen Rom, er det sted, hvor Markus opholder sig sammen med Peter. Derfor formodes det, at Markusevangeliet er blevet affattet i Rom.

Mini-Mads

Godt, at det kun var et komma. Tænk, hvis det havde været et punktum, de skulle blive enige om ...

At være katolik, at være menneske

Kronik

Af Käthe Lund

Dette er den 2. kronik om katolsk identitet

Vor identitet er noget, vi både får tildelt og selv vælger. Mens vi vokser op i miljøer, der tilbyder os gode og stærke egenskaber, vi kan identificere os med, får vi mulighed for at udvikle vores identitet, en fornemmelse af, hvem vi er, hvad vi står for og vil møde verden med. Og vore opvækstmiljøer og dem, vi senere færdes i, gør det bl.a. ved den måde, de ser os og vore iboende muligheder på, hvordan de anerkender det, de ser, så vi spejler os deri. Siden bygger vi videre på vor identitet gennem de valg, vi træffer. De negative modbilleder ligger lige for såvel som alle nuancer og mellemformer derimellem.

*

Således også med vor identitetsdannelse som katolikker. Den handler ikke om meninger eller holdninger. Den handler i min forståelse om at finde meningen med mit liv og om tilknytning. Ens dan-

ske identitet udvikler sig ved at tale dansk med andre danskere og at bekræfte hinanden i, at dansk er positivt trods forskelligt syn på så meget. For at udvikle en katolsk identitet må man "tale katolsk" med andre katolikker, d.v.s. have et sprog og en praksis, der bekræfter og udbygger det at være katolik som noget værdifuldt. Den skal med andre ord udfolde sig i praksis og skal samtidig kunne rumme andre sider af mig selv uden at komme i modstrid med dem, hvis jeg vil være et helt menneske med en integreret identitet. På den måde bliver ens katolske identitet noget, man bliver ved med at vælge livet igennem.

*

Det er vældig svært at forsøge at beskrive, hvordan man opfatter det at have en katolsk identitet, idet det ikke kan undgå at blive noget meget personligt erfaret.

Meget længe før man talte om at være verdensåben og global, repræsenterede Den katolske Kirke for mig som barn og meget ung verden og menneskeheden. Den katolske Kirke har i min opfattelse netop den alt-omfattende kvalitet, at den både kan være rammen om min livsforståelse blandt de konkrete mennesker, jeg deler menighed, arbejde eller venskab med,

og samtidig kan se på tingene i det store og det lange perspektiv - om ikke direkte fra Vorherres tronstol, så dog fra Peters stol, så det sikres, at jeg ikke indsnævres i mit syn på, hvad livet handler om, og opgaverne går ud på. Jeg har altid opfattet mig selv som medlem af et verdensomspændende trosfællesskab, hvis mangfoldighed både har fyldt mig med stolthed og glæde og sat min egen størrelse i proportion. Den har også lært mig medansvarlighed for hele kirken og dens medlemmers ve og vel.

*

En anden side af min katolske selvopfattelse er, at jeg er et villet menneske. Det er ikke alle, der lige stærkt har med sig, at de er "ønskebørn" i livet, men som måske snarere mener at skulle gøre sig fortjent til en plads. Og der er sider ved Kirken, der fremmer den tendens. Dog er det i Kirken, at jeg har mødt den accept og anerkendelse af min person, der med tiden ladet mig opleve, at jeg var villet og ønsket. På den måde har Kirkens mennesker banet vejen for, at troen på at være villet af Gud kunne vokse frem og min katolske identitet blive befæstet.

Siden har jeg erfaret forbønnens kraftfulde virksomhed og anser det med stor taknemmelighed for en

rigdom at være med i et kirkefællesskab, hvor vi mennesker i den grad får lov til at være Vorherres medarbejdere på hinandens tro. Med min meget konkrete menneskelighed føler jeg mig mødt meget konkret med mine tanker og følelser i Kirkens liturgi og bønsliv, der kan udtrykke det udsigelige om Guds storhed og menneskets længsler. At være katolik er for mig at være menneske med alt, hvad det rummer og at kunne gå til Vorherre og Kirken med det alt sammen. Jeg oplever en lethed ved at være katolik og frihed til at glæde sig over livet, og hvad det har af muligheder. Men der er også realisme i vor kirke, så man kan læne sig op ad 2000 års menneske- og troserfaring og ikke opfinde alting forfra.

*

I det hele taget oplever jeg, at der ikke er noget aspekt af mit liv, der behøver at være hjemløs i min katolske identitet.

Hvilken rolle dét at være kristen og katolik har spillet ved de forskellige valg, man har truffet i livet, f.eks. profession og livsform, er svært at svare på. Men det afgørende er, at de lod sig integrere. Man skulle bokse lidt med, at psykologien fik sin rette plads og ikke blev erstatningsforklaring på

livets store spørgsmål, men så faldt identiteten igen på plads som katolsk lærer og psykolog, så man kunne udøve sin profession i overensstemmelse med sin tro.

Det betyder ikke, at alting bare altid er dejligt. Som man sommetider ville ønske sine nærmeste hen, hvor peberet gror, og bare synes, de er håbløse, sådan kan man også have det med sin kirke. Der vil kunne foregå smertelige ting eller noget, der gør en vred. Alligevel har jeg det sådan med det, at som jeg må bære "hver glans og hvert plet, der falder på Danmarks navn", sådan må jeg både juble med det, jeg kan lide, og sørge med det, jeg bestemt ikke bryder mig om i Kirkens liv.

Min identitet som katolik står og falder ikke med, om nogle katolikker er endog meget syndige eller med, hvad selv en biskop eller pave måtte mene om visse ting, men med, at jeg grundlæggende tror på Jesu Kristi Kirke og har knyttet mit liv til Ham og den.

Käthe Lund (68) er uddannet som lærer og senere som klinisk psykolog. Hun arbejder nu i Vejle kommune og tilhører Sankt Norberts menighed.

Jesus sagde:
Der er nogle af jer,
som ikke tror.

Joh 6,64

Da Kvickly blev klogere

Da Kvickly reklamerede med sandaler med Jesus og Maria på sålen, var det bare for meget. Folk reagerede, - og sandalerne forsvandt. Det nytter altså ...

Godt gået,
Vordingborg!

Frederik den Syvende fik efter sigende malet et billede af Prinsen af Nør i bunden af sin natpote.

Andre har vist deres sindelag ved at trampe på ting og billeder. De gamle ægyptere viste deres holdning ved at lade slagne fjenders portræt male på sandalsålen, og selve det at træde på noget, der kan få andre til at føle sig trådt på, er et stærkt udtryk mellem mennesker.

I forbindelse med kristenforfølgelser har det således været forlangt af kristne, at de skulle træde på et billede for at vise afstandtagen fra deres tro.

Det var derfor med god grund, at menigheden i Vordingborg reagerede, og at menighedsrådets næstformand, Johannes Kulis, meldte Kvickly til politiet for salg af sandaler med Jesus og Jomfru Maria i bunden. Og med god grund, at biskop Czeslaw og biskopper og præster i Folkekirken bakkede op med of-

fentlige udtalelser. Og at Esbjerg menighed demonstrerede, og at mange ringede til Kvickly osv. osv.

Havde det været sandaler med Georges W. Bush, Jacques Chirac eller Anders Fogh Rasmussen i bunden, ville ingen have været i tvivl. Ved at gå med sådanne sandaler ville man symbolsk træde på de nævnte og derved forhåne dem.

Den relevante bestemmelse i straffeloven (§ 140) lyder sådan: "Den, der offentligt driver spot med eller forhåner noget her i landet lovligt bestående religionssamfunds troslærdomme eller gudsdyrkelse, straffes med fængsel indtil 4 måneder eller under formildende omstændigheder med bøde."

Det er naturligvis op til anklagemyndigheden at tage stilling til det strafretlige. Men det har først og fremmest været op til ledelsen af Kvickly at afgøre, hvad den vil være med til. Det er

tilgiveligt at tage fejl. Det havde stillet sig anderledes, hvis ledelsen havde op-højet sine medarbejders fejlvurderinger til en fastholdt politik.

At forretningskæden så måske har købt katten i en sæk af uvidenhed og fået leveret Judas Thaddæus i stedet for Jesus, må naturligvis udløse en overbærende latter, men det trækker ikke grundlaget for protesterne væk. Det er måske heller ikke Maria med Jesusbarnet?

Som kristne lever vi i et mere eller mindre afkristnet samfund. Vi må være indstillet på i gadebilledet og medierne at blive præsenteret for en levevis, vi ikke vil gøre til vores egen. Men forhånes vores tro eller vores gudsdyrkelse, bør vi reagere. Det har ikke så få gjort, - og nu er sandalerne væk fra butikkerne.

Mange har bidraget til det resultat, men det var Vordingborg, der begyndte - og tak for det!

Kirken kan stå for glasuren

Skal Kirken bare stå til rådighed for at komme glasur på en kage, der allerede er bagt, og hvor den ikke skal blande sig i opskriften? Pastoralrådet stillede skarpt på problemer, der kan virke frustrerende for vore præster.

SIDE 3

Kaffen blev kold, debatten blev hed

Stemmen blev hævet, tonen mere indtrængende - og kaffen blev kold i kopperne. Der var engagement på drengen, da folkekirkebiskop Niels Henrik Arendt og pastor David Vincent Nielsen mødtes hos Katolsk Orientering for at diskutere nadver- og kirkesyn

SIDE 6-11

Hvad er egentlig et bispe- dømme?

For 50 år siden blev bispedømmet København til virkelighed. Ubestrideligt var Kirken her jo i forvejen - men som hvad i kirkeretlig forstand? Generalvikar Lars Messerschmidt bringer orden i begreber som apostolisk præfektur, apostolisk vikariat og rigtigt bispedømme.

SIDE 12

En øjenåbner

Hvis man havde troet, at der såmænd ikke var reel forskel på Folkekirken og Den katolske Kirkes syn på altersakramentet og på deres selvforståelse som kirker, så må interviewet i dette nummer med biskop Niels Henrik Arendt og p. David Vincent Nielsen uundgåeligt være en øjenåbner - ganske som dokumentet "Dominus Jesus" var det for et par år siden.

Bevares, den tekst kunne måske være formuleret med lidt større indføling, men selv med en sådan i behold ville det ikke kunne bortforklares, at det katolske og det lutherske kirkesyn ikke er sammenfaldende. De to kirker forstår ganske enkelt ikke sig selv på samme måde.

Det betyder ikke, at de ser forskelligt på alt. Nærmest tværtimod. Mellem de to kirker består der et reelt, om end ufuldstændigt fællesskab - for nu at citere Andet Vatikankoncil.

Der er grund til at takke Niels Henrik

Arendt og David Vincent Nielsen for at stille op til en samtale, hvor en spade blev kaldt en spade - og en skovl ikke søgt reduceret til en ske. Og der er grund til ekstra tak, fordi de hævdede stemmer, som let opstår i en engageret diskussion, heller ikke dementerer den enhed, der også kan ligge i et godt teologisk skænderi - for nu at citere Arendt.

Af indlysende grunde er det en ubærlig tanke for en god luthersk biskop og formentlig for ethvert medlem af Folkekirken, at den ikke skulle være en ægte kirke, og at dens nadver ikke skulle være gyldig. Ingen bør forvente, at Folkekirken skulle kunne opgave sin selvforståelse og ofre den for at illudere en fuldkommen enhed mellem de kristne.

Lige så klart er det naturligvis, at Den katolske Kirke heller ikke kan svigte sin dybt funderede selvforståelse og sit verdensomspændende fællesskab. Den

økumeniske stræben kan ikke meningsfyldt bestå i at splitte sin egen kirke. At der rundt om i verden er katolske præster og måske endda enkelte biskopper, som føler sig hævet over Det andet Vatikankoncils lære og handler i strid med den, er en smertelig kendsgerning. Men vejen frem går ikke gennem en fornægtelse af koncilene under påberåbelse af dets "ånd". Og de kristnes enhed opnås ikke ved at udstede dækningsløse checks - for nu at citere kardinal Kasper.

Hvad så? Skal vi så affinde os med, at det bare bliver ved at være, som det er? Ingenlunde! I størst muligt fællesskab skal vi tværtimod stå og bede tålmodigt sammen ved det fælles gærde i stedet for at prøve at springe over, hvor det er lavest.

I fælles ydmyghed må vi erkende, at vi ikke selv evner at overkomme divergenserne. Vi må stå ved vores historie

og ikke relativere tingene. Vores enhed må afvente Vorherres egen indgriben - for nu igen at citere Arendt.

I år er der 50 år, siden p. Paul Couturier døde. Han blev født i Lyon i 1881 og blev præsteviet i 1906. I 1933 tog han initiativ til den internationale beudege for kristen enhed, som hvert år højtidelig holdes, også i Danmark. Som en af den økumeniske bevægelses ildsjæle har Paul Couturier lært os at bede en bøn, som bør kunne forene os alle:

"Vi beder om at opnå den enhed, som Kristus vil; med de midler, som han vil - og på det tidspunkt, hvor han vil."

Lad denne bøn indgå i enhver messes forbønner for Kirken og for verden. Lad os bede den sammen med brødre og søstre i de andre kirker. Og lad os sætte vores lid til, at den bliver hørt, hvis den bliver bedt, og at det nadverfællesskab, vi længes efter, bliver en realitet - den dag, Han vil.

Refleksioner over biskop Czeslaw's indlæg om kommunion

Biskop Czeslaw's indlæg om kommunion under begge skikkelser i K.O. nr. 7 giver anledning til eftertanke med hensyn til "måden at modtage Kristi Blod på".

Jeg mindes ved en messe i en mindre københavnsk menighed, at vi fik en alvorlig overhaling under messen, fordi vi drak af kalken i stedet for at dyppe brødet. Præsten sagde - i en bestemt tone - "at han ikke ville drikke den kalk, som alle havde drukket af".

Vi gik ud fra, at denne liturgi var afstemt og godkendt

af biskoppen, hvilket nu viser sig ikke at være tilfældet. Det får mig til at overveje, hvor mange af de liturgiske varianter, man møder, der er i overensstemmelse med biskoppens holdninger, måske endda, om disse messevarianter er gyldige.

Nu viser det sig af biskoppens indlæg, at dypningen af brødet i vinen er en korrekt måde at modtage kommunionen på, blot den udføres af en præst! Det fører mig videre til det tredje punkt, som biskoppen berører - hygiejnen. Jeg erindrere for længe

siden at have modtaget kommunion af en nu afdød præst, som senere viste sig at være smittet med aids. Jeg husker også en gammel sognepræst, som led af høfeber, hvorved der under hans næse ofte hang en dråbe, som han med et ikke særlig rent lommetørklæde af og til fangede. En del gamle enlige mænd mister ofte interessen for den personlige hygiejne, og præsten var trods de ofte lidt nervepirrende øjeblikke afholdt af menigheden, som ikke havde en påfaldende overdødelighed.

Biskoppens hygiejniske overvejelser om modtagelsen af den konsekreerede vin af fællesskalk virker ikke helt overbevisende, men den kunne jo testes af en uvildig epidemiologisk instans; retsmedicinerne kan i dag bestemme et menneskes DNA-profil fra et anvendt bæger. I den sidste ende er det et spørgsmål om tro på forvandlingen og på, at Kristi blod ikke overfører smitte.

Ole Dam
København Ø

Katolsk arbejdsgruppe gør status

Efter godt to års arbejde er vi i lægmandsgruppen "Katolikker for lighed blandt trosamfund i Danmark" kommet langt for at få kirkefolk og politikere til at interessere sig for den forskelsbehandling, der finder sted for blandt andet katolikker i Danmark.

Det første vigtige skridt var den 28. december sidste år, hvor biskop Niels Henrik Arendt på baggrund af vor gruppes synspunkter nævnte, at "vi som majoritetskirke skal lytte til kritikken".

Herefter varede det ikke længe, før de tidligere kirkeministre kom på banen med

udtalelser, der i det væsentlige støttede vore synspunkter. Nemlig det forkerte i, at danskere, uanset trosamfund, skal på folkekirkens kirkekontor for at få registreret fødsel og død; at alle danske skatteydere skal bidrage til at betale folkekirkens præsters løn; og at f.eks. katolikker betaler mere for begravelse, selv om de tidligere har betalt kirkeskat til folkekirken.

Arbejdsgruppen undersøger mulighederne for en retssag mod den danske stat i samarbejde med de førende danske menneskerettighedseksperter, professor, dr.jur. Ole Espersen og advokat Tyge Trier. Måske den bliver overflødig, fordi Folkekirken selv kan indse urimelighederne?

Gruppens bestræbelser har hele tiden drejet sig om en kritik af den politiske ordening, ikke om en kritik af Fol-

kekirken som kirke eller dens interne forhold. Vi har mødt megen velvilje fra menige folkekirkemedlemmer, der godt kan se, at Enevældens tid er forbi.

Gruppen er også for nylig blevet præsenteret i et TV-indslag samt i Weekendavisen. Og tre af gruppens medlemmer medvirkede ved grundlovskonferencen på Christiansborg den 22. april. Her bemærkede Tyge Trier, at vores gruppe havde sin store andel i, at denne debat er kommet så langt, som tilfældet er.

Du er velkommen til at besøge os på nettet: <http://hjem.get2net.dk/kat-gruppe>, og til at støtte os økonomisk på vor nyoprettede konto: 4300-3705-475555.

Jørn Arpe Munksgaard,
Jørgen Nybo Rasmussen,
Niels Henrik Assing,
Ole Dam, Niels Arbøl

Katolsk identitet er langt mere

Kristen identitet er for mig at være døbt i Den hellige Treenigheds navn og at tro på, at Jesus Kristus ved sin død på korset og opstandelse fra de døde har givet os mulighed for at blive frelst.

Katolsk identitet er for mig meget mere end det. Som katolik tror jeg, at brød og vin i bogstaveligste forstand bliver forvandlet til Jesu legeme og blod.

At man skriver sine synder for en præst.

Jeg tror på syv sakramenter som ufatteligt rige nådekilder for de mennesker, som ydmygt tager imod dem.

Jeg tror, at man skal være lydør over for vore biskoppers meninger og påbud, fordi de af Jesus har fået overdraget magten til at "binde og løse". Peter har som den eneste blandt apostlene udtrykkeligt fået betroet "Himmerigets Nøgler".

Jeg tror, at de Helliges Samfund indbefatter alle kristne mennesker, hvad enten de stadig lever på jorden, befinder sig i

Skærsilden, hvor de er afhængige af vore forbønner, eller allerede er hos Gud, hvor de med deres forbønner for os har særlig stor magt hos Ham.

Jeg føler et stærkt fællesskab med de millioner af katolikker verden over, der med en rosenkrans mellem fingrene mediterer over Jesu liv lige fra Hans undfangelse til Hans tilbagevenden til sin Far i himmelen.

Jeg tror, at Maria er alle troendes mor. Hun viser sig i vor tid overalt på kloden som frendens dronning, som nådens formidlerinde, en opdrager på troens vandring.

Jeg tror, at det er vigtigt, at katolikker deltager i valfarter som Guds folk på vandring og som sådan tyer til Marias forbøn og beskyttelse.

Alt dette og mere til er for mig katolsk identitet, og hvor ville jeg ønske, at alle mennesker i verden kunne være ét i Guds Kirke, ligesom Jesus er ét med sin Far i himmelen.

Karla Andersen,
4800 Nykøbing F.

Debat. Angiv altid navn, adresse, telefonnummer og så vidt muligt e-mail-adresse på indsendte indlæg. Redaktionen forbeholder sig ret til at forkorte og bringe uddrag af indsendte indlæg. Et læserbrev må højst fylde 300 ord. Læserbreve kan indsendes som e-mail til: redaktion@ko-press.dk (vedhæft fil eller indsæt læserbrevet direkte i mailen). Ved indsendelse af læserbreve på papir bedes diskette så vidt muligt vedlagt.

Redaktion:
Ansvarshavende redaktør: Erling Tiedemann
Redaktionschef: Annica Skenberg
Annoncer og abonnement: Lisbeth Rønne

Frivillige medarbejdere: Karen Grzelak, Kirsten Kjærulff, Bente og Ole Meyer Hans Thulstrup, Carla Bennati Schou, Vivian Tiedemann, Jacob Thomsen.
Arkiv: Birte Mandrup Christensen, Hannelore Nybo Rasmussen

Redaktion og annoncer: Vesterbrogade 28, 4. DK-1620 København V. Telefon 3321 1444. Kontortid: 09.00-13.00 Fax 3324 4975. E-mail: redaktion@ko-press.dk Giro: 205-7042

Udgiver: Ansgarstiftelsen, Bredgade 69 A, DK 1260 København K.
Tryk: Morsø Folkeblad, DK 7900 Nykøbing Mors.
Oplag 16.800

Møde med pastoralt fokus

Det er ikke første gang, Pastoralrådet har sat fokus på de pastorale problemer, men denne gang skete det meget bevidst og målrettet

Forårssolen skinnede mildt og varmt gennem kapelvinduet på Magleås, da de medlemmer, der var ankommet fredag aften, fejrede morgenmesse før mødets start. Men dagens evangelium anlagde med det samme en alvorlig og realistisk tone forud for drøftelsen af evangelisering og katekese: "Der er nogle af jer, som ikke tror!" hed det (Joh 6,64). Evangelisering går ud på at føre den ikke-troende til tro på Kristus, mens katekese handler om at uddybe og befæste denne tro. Jamen, hvordan kan man så have katekese uden forudgående evangelisering? Det er et såkaldt godt spørgsmål, som rådet - direkte og indirekte - kom til at drøfte gennem pastoralrådsmødets to dage.

Meget af drøftelserne var forberedt i arbejdsgrupper og af Pastoral-Centret, men der markeredes også en stærk bevidsthed om, at Pastoralrådet skal gøre en forskel, og at der skal komme konkrete og gennemførte resultater ud af møderne.

Pastoral-Centrets dag

Under overskriften "Katekesens plads i menighedernes liv" var præsentationen af forskellige tiltag lagt i Pastoral-Centrets regi. Centrets leder Joke Bos styrede med passende fast hånd forløbet og startede med at opdatere deltagerens viden om aktiviteterne i Pastoral-Centret og Ansgarstiftelsens Forlag.

Eva Maria Nielsen, Silkeborg, der er ansat i Pastoral-Centret, redegjorde for de erfaringer med cellearbejde i en menighed, som er

gjort i Milano (se også K.O. 4/2003). Ny evangelisering skal ikke være en kampagne, men et vidnesbyrd. En hverdagsforkyndelse, ikke nogen ekstra indsats: Det drejer sig bare om at være en aktiv katolik dér, hvor man er, i sin familie, sit nærmiljø og på sin arbejdsplads. Men celle og menighed må ikke blive isoleret i forhold til hinanden. Det er som en fugl med to vinger, sagde Eva Maria Nielsen: Lige gyldigt hvilken af de to, der mangler, kan fuglen ikke flyve, men kun snurre rundt om sig selv. Vigtigt er det også, at evangelisering og bøn udgør en helhed: Måske beder vi for lidt og laver for meget ...

Franciskanerpater Robert Showers berettede om VIK (Voksnes Indføring i Kristentroen), som har været praktiseret i bl.a. Roskilde, og som bygger på en voksenkatekese, der er struktureret gennem en række aktiviteter og riter, som gradvis fører frem til dåb eller konversion. Det drejer sig om en omvendelse i henseende til både hjerne og hjerte, moral og relationer til Gud og andre mennesker - det hele skal med.

Eva Vinther fra Den katolske karismatiske Bevægelse fortalte om de vellykkede møder i Taastrup og Esbjerg med deltagelse fra det engelske Sion Community, og Joke Bos om et spændende projekt om evangelisering af spædbørn og deres mødre.

Firmelse hvornår?

Præsentationerne mundede ud i, at et mange gange tidligere drøftet spørgsmål kom op at vende igen: Hvornår skal børn firmes - før el-

Gruppearbejde om firmelse - hvornår skal den lægges?

ler efter deres 1. kommunion?

Pastoralrådets medlemmer delte sig i fire grupper og tog fat - uden at nogen entydig konklusion blev enden på drøftelserne. Måske er det ikke så mærkeligt: Den sociale realitet i Danmark med den indarbejdede tradition for en religiøs fest i teenagealderen passer dårligt sammen med den indre sammenhæng mellem de tre såkaldte indføringssakramenter, dåb, firmelse og eukaristi, - og hvad skal man så vælge?

Gabet mellem tro og praksis

Drøftelsen gik imidlertid mere generelt ind på det gab, der til tider består mellem Kirkens tro og vores pastorale praksis - for ikke at tale om gabet mellem den bekendte tro og det levede liv.

Tilstedeværende præster gav sammen med biskoppen udtryk for

nogle samvittighedskvaler og frustrationer - og satte det for diskussionens skyld lidt på spidsen: Folk forventer, at deres børn kan modtage de sakramenter, der hører til familiebegivenhedernes række. Det bliver let som at hælde glasur over en kage, som allerede er bagt, og hvor præsten ikke skal blande sig i opskriften. Kirken forventes at stille op og levere det religiøse supplement til festen i form af ceremonier, - og i den forbindelse giver vi så katekese til nogle, som slet ikke er evangeliserede, det vil sige, vi prøver at uddybe en tro, som ikke er til stede ...

Naturligvis er det hele ikke så enkelt, som det lyder, når ting sættes på spidsen. Spidsen kan være god nok til en bevidstgørelse, men den er ikke altid tilstrækkelig til en realistisk forholden sig til de pastora-

le problemer, var der enighed om. Sammen med præsters frustration må også lægfolks og forældres bekymringer for deres børns religiøse fremtid tages i betragtning, og det må erkendes, at vi tit står over for et vanskeligt dilemma.

Bør der være nogle fastere retningslinier for sakramentsmodtagelsen? blev der også spurgt. Biskop Czeslaw fandt nu, at det er bedre, at Kirken og menigheden udgør en udfordring, end at den etablerer et regelsæt med barrierer for dem, der er lidt svagere i tilknytningen. Man skal som bekendt ikke slukke den ryggende tande.

Drøftelserne førte videre over i behandling af et forslag fra Kåthe Lund om "Kirkesyn til eftersyn" - men mere herom i næste nummer af K.O., hvor der også fortælles om bl.a. regnskab og kirkeskat.

Som en samvittighedsransagelse

Som vanligt gennemgik biskop Czeslaw på Pastoralrådsmødet en række aspekter af Kirkens liv i Danmark, herunder især præstesituationen, hvor en større roka- de mellem sognene netop er sendt til udtalelse hos de berørte menighedsråd og præster.

- Det er en kabale, som er vanskelig at få til at gå op, så jeg håber, at præster og menighedsråd vil vise forståelse for den, og naturligvis sker der ikke noget, før de har udtalt sig, sagde biskoppen.

Biskoppen berettede også om de nordiske biskoppers ad limina-besøg i Rom og om den 5-års rapport, som de hver for sig havde udarbejdet.

- Det er på en måde som en slags samvittighedsransagelse, sagde han, idet rapporten har karakter af den enkelte biskops svar på en række spørgsmål om, hvordan tingene fungerer - og dermed også hvordan han selv fungerer som biskop. Lever han op til alle sine forskellige opgaver? Hvordan er forholdet til præsterne? Hvorledes fungerer relationerne til samfund og myndigheder? Forstår han at fremme det religiøse liv i menighederne? Hvordan er det økumeniske klima i bispedømmet? Og så videre ... en lang liste af spørgsmål, hvis besvarelse - sammen med rent statistiske oplysninger - får en sådan rapport til at fylde omkring 70 sider.

- Det er egentligt et meget personligt dokument, sagde biskop Czeslaw videre, hvor enhver biskop også redegør for mange af sine inderste tanker og vurderinger. Hvor ser han forhold og udviklinger, som giver grundlag for håb? Hvad oplever han personligt som de største problemer, og hvori består de bekymringer, som optager ham mest? Hvad er hans egne visioner for sit virke som biskop?

- At skrive sådan en rapport er lidt som at være til en personlig eksamen, sluttede biskoppen sin gennemgang af en lang liste af konkrete spørgsmål, der skulle svares på. Biskoppen skal for resten også svare på, hvor meget han har været væk fra sit bispedømme, tilføjede han med et smil ...

Kommende møder i Pastoralrådet

8. - 9. november 2003

12. - 13. juni 2004

20. - 21. november 2004

Alle møder foregår på Magleås og er åbne for tilhørere

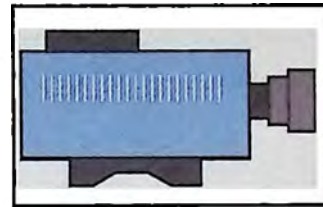
Kirken i Lyngby under reovering

På pastoralrådsmødet svarede p. Allen Courteau på spørgsmål og berettede, at der har været holdt et stormøde for menigheden med 60 deltagere. Her stod ordet "forsoning" centralt. En del tidligere medlemmer er kommet tilbage, men ikke alle. Andre bliver nu væk, men heller ikke alle. Holdningen må være, at uanset tidligere synspunkter er alle velkomne. Mange arbejder med på at opbygge menigheden, ligesom samarbejdet med skolen er i god udvikling.

Sognepræsten i Maribo, Niels Engelbrecht, i den nye messehagel som Rose-Marie Helle har arbejdet med i ét års tid.

KORT NYT

I Fællesskabets Ånd
Gardinerne blev trukket for, da Pastoralrådet holdt møde - ikke for at skjule mørkets geminger, men fordi man skulle se videofilm.

I forbindelse med Pastoral-Centrets præsentation af forskellige sider af evangelisering og katekese præsenterede Joke Bos videofilm "I Fællesskabets Ånd". Den er italiensk, men er blevet forsynet med dansk tale, og den præsenterer nogle af de nye bevægelser i Kirken: Focolare, Tro og Lys, Den neokatekumenale Vandring, Den katolske karismatiske Bevægelse og familiegupperne Couples for Christ. Videofilmens titel henviser til de mange kontakter mellem de nye bevægelser og til deres ønske om hele tiden at række hinanden hånden og bygge på et fællesskab.

Filmen kan lånes til forevisning ved møder i menigheder og grupper ved henvendelse til Focolare, Strindbergsvej 64, 2500 Valby, telefon 36 46 01 92, mail focolare.f@email.dk.

Specialdesignet messehagel højtideligt indviet i Maribo

Af Niels Engelbrecht

Det er sjældent, at vi i katolske kirker får specialdesignede messehagler. Som regel køber vi masseproducerede ting fra firmaer i udlandet. Palmesøndag indviede vi imidlertid i Maribo en messehagel designet af Rose-Maria Helle, som ikke bare har designet messehaglen, men også udført hele arbejdet med at sy og fremstille de kniplede symboler, som ud-

gør dekorationerne på den.

Rose-Marie Helle har i de sidste år arbejdet meget med at udvikle et symbolsprog i forbindelse med design af kniplinger og blandt andet vundet Det svenske Kniplingeforbunds konkurrence om en knipling i anledning af Den hellige Birgittas 700 års fødselsdag.

På messehaglens ryg har hun sat et kniplet kors, hvis symboler hun forklarer på følgende måde:

"Blomsten i midten af kor-

set symboliserer Treenigheden. Samtidig fortsætter blomsten i livets træ, som har sin rod i Golgatha - jorden, den lille trekant i bunden af korset.

De skrå linjer, der løber ned - henholdsvis opfra de små blomster symboliserer vand, der udgår fra livets kilde: Treenigheden. De skrå kors i det store kors' sidearme symboliserer de to røvere på korset - os mennesker, der får evigt liv gennem Jesu død og opstandelse."

Ikke kun symbolerne på messehaglen er vel gennemtænkte, men messehaglen er også fremstillet i stoffer, som kan ånde og er behagelige at have på: uld og silke; ligesom der er gjort meget ud af, at den falder godt og er god "at arbejde i" for præsten.

Det er et stort arbejde at fremstille en messehagel fra bunden, og der er da også gået mere end et år fra det første udkast, til messehaglen kunne indvies højtideligt under messen Palmesøndag.

Sankt Annæ menighed 100 år

Af Peder Schramm

Den 19. marts 1903 oprettedes Sankt Annæ sogn, der omfatter Amager, Saltholm og Christianshavn. Da 100 års dagen faldt i fastetiden, er markeringen af jubilæet henlagt til søndag den 15. juni 2003. Der er højmesse kl. 10 med biskoppen som hovedcelebrant og efterfølgende reception.

De 100 år har set en enorm udvikling. Ved dygtig indsats af mange patres, søstre og lægfolk blev der etableret en aktiv menighed, og Sankt Elisabeth Søstre drev deres højt skattede hospital, der desværre i 1970 måtte afhændes til Københavns Amt, og som i dag drives af det offentlige.

Også Sankt Annæ skole blev etableret som en fortsat væsentlig del af det katolske liv i sognet. Skolen står foran en udvidelse og har i dag over 500 elever, hvor ca. 1/3 er katolikker.

I mange år drev først Sankt Hedvig Søstre og siden Maria Immaculata Søstre Sankt Annæ plejehjem, der for få år siden måtte lukkes som følge af ændrede krav til indretningen. Heldigvis virker søstre dog fortsat blandt beboerne på et moderne plejehjem på Vesterbro.

Begge ordenssamfund bidrager i meget høj grad til sognets aktiviteter ved mangesidig indsats i kirken, f.eks. som organist, sakristan og på andre felter samt ikke mindst ved forbøn.

Sankt Annæ menighed er meget international. På et tidspunkt blev det opgjort, at sognebornene udgør mere end 40 nationaliteter. En medvirkende årsag hertil er sognets største arbejdsplads, lufthavnen, hvor mange er beskæftigede. Endvidere er Den Polske og Den Filippinske Sjælesorg henlagt til Sankt Annæ kirke. Derfor fejres den hellige messe kontinuerligt på både polsk og engelsk. Dette er en stor berigelse, men også årsag til organisatoriske og administrative problemer.

Den nuværende kirke blev indviet i 1938 og har ca. 400 siddepladser. Vi glæder os over, at kirken stort set hver weekend flere gange er fyldt, i hvert fald til

de polsk og engelsksprogede messer.

Ved jubilæet går vore tanker til de mange, som gennem de 100 år ved dygtigt og aktivt virke har præget sognet, Redemptoristerne, Sankt Elisabeth Søstre, Sankt Hedvig Søstre og Maria Immaculata Søstre, hvoraf mange har forladt deres fædreland (Østrig, Polen, Tyskland og Belgien) for at muliggøre Kirkens funktion blandt os. Tankerne går også til de mange lægfolk, som ofte ubemærket og stilfærdigt har bidraget på den ene eller anden måde til sognets vækst.

Forkortet af redaktionen

Forfatteren er menighedsrådsformand i Skt. Annæ

Tag med på valfart til Åsebakken og Øm

Søndag den 25. maj kaldes der igen til valfart til Åsebakken, en årligt tilbagevendende begivenhed, men i år stillet i lyset af vort bispedømmes 50-årsjubilæum.

På selve jubilæumsdagen fejrede vi begivenheden med en festlig messe i domkirken, som på trods af, at det var en hverdageftermiddag var helt fuld. Et bispedømmejubilæum er ikke fejret på én dag - ikke kun fordi ikke alle kunne komme til domkirken, men fordi vi fejrer en vedvarende virkelighed, nemlig dette, at vi er kirke. Derfor er det naturligt at anstille betragtninger over dette også ved andre lejligheder og udbrede fejringen mest muligt.

Selv om jeg hvert år slår et slag for vore to valfarter og håber, at opslutningen må vokse, vil jeg dog gerne i år opfordre så mange som muligt til at komme til Åsebakken søndag den 25. maj og senere til Øm den 31. august, - opfordre til, at både menigheden og den enkelte prioriterer valfarten højt.

Der hører meget med til at være kirke, mange ting skal fungere: strukturer, institutioner, økonomi, men det vigtigste er den enkeltes helhjertede engagement i troen og ønsket om, at det bliver et fællesskabsanliggende. Dette udtrykker vi ved hver søndag at slutte op om livet i menigheden og som bispedømme ved at komme f. eks. på valfart.

Livet har sine udfordringer og en valfart også sine strabadser. Trods dette håber jeg alligevel, at alle, der kan, på denne ene dag vil bryde op og forene sig med de andre menigheder i bispedømmets fælles fejring.

På glædeligt gensyn
+ Czeslaw

Islam, kristendom og demokratisk pluralisme

Islam er en udfordring for vort moderne samfund og vores kristne tro. Samtidig er det moderne samfund og kristendommen også en udfordring for muslimerne. "Vi" er "deres" problem og omvendt, eller måske skulle man hellere sige udfordring. Det er i hvert fald den vinkel, Academicum Catholicum og Islamisk-Kristent Studieceter har valgt for et offentligt debatmøde i Indre By medborgerhus i Ahlefeldsgade lørdag 24. maj kl. 14-16.30 under overskriften: Islam and Christianity - a mutual challenge? Mødet foregår på engelsk og indledes med oplæg fra Islam-eksperten Christian Troll SJ og den muslimske teolog Anne Sofie Roald. Entré kr. 30.

Kardinal advarer mod "religion à la carte"

At leve sin tro i en subjektiv dimension indebærer en risiko for, at afskære sig fra evangeliet siger Dionigi Tettamanzi

Ifølge pressebureauet Zenit advarede kardinal Dionigi Tettamanzi om risikoen ved at leve sin tro i en rent subjektiv dimension, idet dette indebærer risiko for, at mennesket afskærer sig fra evangeliet.

Milanos ærkebiskop udtrykte denne overbevisning ved en kongres med temaet "Postmoderne religion", som var arrangeret af Den norditalienske Skole for Teologiske Studier.

Den nyligt afholdte kongres fokuserede på de psykologiske, kulturelle og religiøse aspekter ved religion og ved New Age set fra et kristent perspektiv.

"Det forekom os at være hensigtsmæssigt at foreslå et møde, som kunne beskæftige sig med samvittigheden, med sansen for det hellige og

for religion, og med hvorledes disse opfattes af mennesker med en individualistisk mentalitet", forklarede skolens leder, monsignore Guisepe Angelini.

Mødet satte fokus på, hvad man forstår ved "religion à la carte", den af individualister udformede postmodernistiske form for religionsudøvelse, som er rent subjektiv, og som ikke har meget at gøre med den kristne tro.

Kardinal Tettamanzi sagde, at en sådan trosudøvelse påvirker sansen for det hellige og for troen som sådan, eftersom den er rent subjektiv og fuldstændigt løsrevet fra evangeliet.

Endvidere understregede han værdien og den grundlæggende karakter af en religiøsitet, der taler til menne-

Kardinal Dionigi Tettamanzi

skets samvittighed, og som ikke blot er en "forherligelse af det enkelte individ", som det så typisk ses i vor tid.

"Man indlader sig på en model for religion og trosudøvelse, som er rent ekspresiv, og som består i, at hver enkelt person giver udtryk for, hvad han føler i sit indre", tilføjede ærkebiskoppen.

Kardinalen advarede om faren ved "den subjektivistiske afvigelse af vor tids

religiøse samvittighed."

Ved kongressens afslutning sagde monsignore Angelini, at han håbede, kongressen ville bidrage til at "bringe teologien bort fra den marginale placering, i hvilken den fremherskende kultur ønsker at anbringe denne disciplin."

Oversættelse:
Hans Thulstrup

Géntechnikken giver forhåbninger - men også frygt og bekymringer

Johannes Rau advarer på ny mod videnskabelig ansvarsløshed

(KNA) Forbundspræsident Johannes Rau har på ny advaret mod fejludvikling i génteknologien.

Vor forpligtelse på menneskelige værdier og moralske overbevisninger er ubetinget nødvendig, sagde Rau under sin Indienrejse ifølge en forlods udsendt skrivelse i Berlin. Bioteknologien er et eksempel på, hvordan videnskabens muligheder kan slå om i "ansvarsløst overmod", sagde han under henvisning til de vedholdende spekulationer om fødslen af den første klonede baby.

Svaret på spørgsmålet om, hvad der er bedst for mennesket, "må fortsat bestå af de etiske principper, som gennem årtusinder er blevet udviklet i kulturene

verden over", formanede Rau.

På universitetet i Hyderabad ytrede forbundspræsidenten sig angående videnskabens rolle i det 21. århundrede.

Forhåbninger - og frygt

Her kom han ind på de forhåbninger, som mange mennesker sætter til génteknologien i kampen mod svære sygdomme. Men sammen med disse forhåbninger følger bekymringer og frygt. Det er nødvendigt med en principiel diskussion om menneskebilledet og grænserne for fremskridtet.

Det er også et spørgsmål, om forskning og videnskab prioriterer rigtigt eller om afgørelser påvirkes for me-

Arkivfoto

get "af en bestemt mode". Videnskaben står over for spørgsmål, som den ikke alene kan besvare. Derfor må hele samfundet diskutere

disse politiske og etiske spørgsmål.

Oversættelse:
Karen Grzelak

KORT NYT

Videnskabsfolk drøftede pædofili

(KNA) Pædofili-problemerne var i centrum ved en tredages kongres i Vatikanets "Akademi for Livet". Ved mødet mellem eksperter fra Tyskland, Canada og USA blev temaet behandlet udelukkende ud fra videnskabelige og kliniske synspunkter, meddeles det i en sluterklæring fra mødet. Såvel de mest kvalificerede eksperter inden for området som terapeuter havde deltaget. Heriblandt var også repræsentanter fra Vatikanets forskellige organer, såsom Tros-, Klerus- og Bispekongregationen, samt Kongregationen for katolsk Uddannelsesvæsen. Foredragene og beretningerne fra møderne og arrangementerne vil blive offentliggjort om nogle få måneder.

Katolsk universitet i Albanien

Der planlægges oprettelsen af et katolsk universitet i Albanien, oplyser pressebureauet KNA. Under forsæde af ærkebiskop Angelo Massafra meddelte Østeuropa-hjælpeorganisationen Renovabis for nylig, at Kirken vil lægge vægt på uddannelsen af lægfolk. Kirken driver for øjeblikket et sygehus og 40 ambulante klinikker, skoler og børnehaver. Efter årtiers forbud er der atter kommet gang i evangelisering og katekese, og det religiøse liv er blomstret op. I år 2000 blev de fem første præster viet.

Massafra vedgår, at det i Albanien er en stenet vej at uddanne katolske lægfolk til at have ansvar for egne anliggender. Man har planlagt et albansk lægmandsmøde til efteråret.

Den katolske kirke har ca. 400.000 medlemmer. Massafra er leder af bispedømmet Shkodre, der ligger nær grænsen til Montenegro.

Lægfolk bør deltage i valg af biskop

Formanden for de tyske katolikkers centralkomité (ZdK), Hans Joachim Meyer, ønsker iflg. KNA deltagelse af lægfolk ved valg af biskop. Det er nødvendigt at nå frem til en model, som er meningsfuld og praktisk mulig, udtalte Meyer i et interview til "Bädischen Zeitung". Denne model bør svare til den gamle grundregel i Kirken, at ingen kan overtage ledelsen mod lokalkirkens vilje.

Meyer ser det som en tvingende konsekvens af Andet Vatikankoncil, at lægfolk bliver delagtige i udnævnelsen af biskopper. Kirken er jo Guds folk. I mange århundreder var det en selvfølge, at præster såvel som lægfolk på stedet deltog i bispevalget i fællesskab med nabobiskopperne og paven. Den praksis, at biskopper i store dele af verden bliver udnævnt alene fra Rom uden deltagelse fra den stedlige kirke, er først opstået i det 19. århundrede.

Italiensk præst klager over afskedigelse

(KNA) Vitaliano Della Sala (40), syditaliensk præst og globaliseringsmodstander, vil på grund af sin forflyttelse begynde en march mod de kirkelige retsinstitutioner. I Rom vil han trænge sig på hos den øverste domstol i den apostoliske signatur for at blive genindsat i sit pastorat Sant'Angelo i Scala, meddeler syditalienske aviser. Videre meddeler præsten, at han vil rejse til Irak som protest mod krigen.

Præsten, som også - iført præsteflip - marcherede med i de store demonstrationer i Genua og også i den homoseksuelle parade "Gay Pride" i Rom, fik i februar 2002 fra sin biskop en "fyringsskrivelse". Trods flere advarsler er Vitaliano fortsat med ensidige politiske aktioner, begrundede territorialabbed Tarcisio Nazzaro sin beslutning. Imod afskedigelsen har ikke kun præsten, men også menigheden i Sant'Angelo i Scala protesteret. Op-hidsede medlemmer af menigheden murede sågar en søndag i november kirkedøren til. I forbindelse hermed modtog præsten en mordtrussel.

Folkekirkebiskop Niels Henrik Arendt og pastor David Vincent Nielsen stillede skarpt på kommunionen og hinanden over en ostemad

Af Anna-Lise Bjerager

At samtale fremmer forståelsen, véd vi. At samtalen kan blive højrøstet og stemmerne skarpe, og at kaffen kan nå at blive kold, når det rigtig går løs, hører altsammen med.

Sådan er det også denne solrige forårsdag, hvor samtalepartnere er Niels Henrik Arendt, der er folkekirkebiskop i Haderslev Stift, og David Vincent Nielsen, der er katolsk præst i Sankt Ansgar Kirke i Bredgade i København indtil pinse, hvor han indtræder i karmeliterbrødrenes kloster i Norraby, Sverige. Emnet er nadversynet, der traditionelt har været kilde til uenighed mellem Den danske Folkekirke og Den katolske Kirke.

Senest har forskelligheden i nadversynet mellem de to kirker været den direkte årsag til, at det katolske bispedømme flyttede sit 50 års jubilæum fra Sankt Knuds Kirke i Odense til Sankt Ansgar Kirke. Kresten Drejergaard, der er biskop i Fyens Stift, ønskede ikke at deltage ved festlighederne, når han ikke kunne være med ved nadverbordet i sin egen domkirke.

Men hvorfor al den blæst om eukaristien? Hvorfor er en katolik indbudt til at knæle ved alterbordet i Folkekirken sammen med sine kristne brødre og søstre, mens en lutheraner er forment adgang til Kristi legeme og blod i Den katolske Kirke?

Det spørger Niels Henrik Arendt om, mens David Vincent Nielsen på sin side har en forklaring på, hvorfor det ikke kan være anderledes.

Sakramentet, der omtales som eukaristi eller kommunion blandt katolikker og som altergang eller nadver i Folkekirken, har været et sakramente i Den kristne Kirke siden oldkirken og har traditionelt en særlig vægtig betydning i den kristne kirke. Dåben er det sakramente, som er den enkeltes indgang til kirken og Guds løfte om nærvær i menneskets liv, mens altersakramentet her efter er næringen i kristenlivet. Men her hører enigheden mellem Arendt og Vincent Nielsen også op.

Siden Reformationen i 1536 har nadveren udgjort et af de mest markante stridspunkter mellem den lutherske og den katolske kirke. Hvad er lutheranere og katolikker uenige om?

Arendt: Der er noget, der afgørende forener os. Og det er forståelsen for Kristi virkelige tilstedeværelse i nadveren, (realpræsens, red.). Det er også grunden til, at vi burde kunne gå til alters sammen.

Historisk er der to ting, som adskiller. Det ene er messeoffertanken, som Luther tog afstand fra. Luther lagde vægt på, at Kristi offer var fuldbyrdet en gang for alle, og at det derfor ikke lod sig gentage.

Det andet er transsubstantiationslæren, forvandlingslæren, altså at brød og vin forvandles. Når Luther gjorde op med forvandlingstanken, hang det sammen med hans kritik af den katolske embedsteologi. Det satte et skel imellem præsten og menigheden, mente Luther, at præsten igennem sin omgang med sakramentets elementer foretog forvandlingen. Det, som er afgørende for Luther er, at elementerne ikke har værdi i sig selv, men kun sammen med Guds ord. Derfor har

vi heller ikke i vores omgang med selve sakramentets elementer den tilbedelse, som jo er en vigtig del i Den katolske Kirke.

Vincent: Hertil må jeg sige, at det aldrig har været katolsk lære om messeofferet at anvende ordet "gentagelse". For offeret er ét offer. Kristi ene offer, som er sket på Golgata, og som Kirken bliver ved med at frembære. Snarere kan man sige, at Kristi offer bliver reaktualiseret, hver gang vi fejrer eukaristien: Vi er reelt til stede ved korsfæstelsen, ved opstandelsen, ved himmelfarten og tager endog forskud på tidernes ende.

Men I er ikke uenige om Kristi tilstedeværelse i nadveren, altså realpræsensen?

Arendt: Nej, ikke efter min mening.

Vincent: Jo, det er vi jo nok. Vi er jo uenige om dens kvalitet. Når jeg besøger forskellige kirker, følger jeg altid det gamle princip, som jeg har lært af kirkefædrene, og som Grundtvig også holder af. Nemlig "Lex orandi, lex credendi" (Som man beder, sådan tror man, red.). Hvis du vil prøve at finde ud af, hvad folk tror på, så følg deres gudstjeneste. I Den katolske Kirke kan man blandt andet iagttage tilbedelsen og den minutløse rensning af alterkarrene i forbindelse med nadveren.

I påsken kunne man læse i en større landsdækkende avis om en folkekirke, hvor man serverede øl og pølse skærtorsdag. Der blev sendt et flute rundt, og alle brækkede et stykke af og sagde: Dette er mit legeme og gav fluten videre. Og så siger jeg: Vi er langt fra

at have fælles nadversyn med disse udmærkede mennesker.

Arendt: Jeg skal ikke forsvare alt, hvad der foregår i Folkekirken, men jeg vil ikke erklære mig som modstander af, at man forsøger at gå nye veje for at finde ind til fællesskabet, hvis det ellers foregår på en ordentlig måde. Mange lider jo under, at de synes, de går lige så ensomme fra nadverbordet, som de gik derop.

Vincent Nielsen: Allerede Paulus fandt jo ud af, at det var uhyre problematisk at forene eukaristien og agapen, kærlighedsmåltidet. Efter sidste hører til bagefter i menighedshuset. Efter min opfattelse forsøger man at genopfinde den dybe tallerken, når man går ind og laver om på ritualerne på den måde. Hvis man vil opleve fællesskab, så kan man bare tage i Sankt Ansgar Kirke skærtorsdag. Der drikker alle af den samme kalk, og der er fodtvætning, som det også er foregået under den sidste nadver.

Arendt: Enhver form for ritualisering rummer risikoen for at noget fremmed trænger ind og ødelægger noget. Jeg kan huske, da jeg arbejdede i Afrika, at en præst indførte fodtvætning i forbindelse med nadveren, men samtidig formanede menigheden: "But don't you bring them dirty, dirty feet". Hvis stanken af sure tæer bredte sig i Sankt Ansgar Kirke, ville det vel være et problem for nogen?

Fortsættes side 11

Fortsat fra side 6

Vincent: Nej, det ville da være skønt. Hvordan tror du Peter og Judas klarede det der?

Arendt: Ja, ja, men der ville nok være folk, der kunne tage anstød af det alligevel.

Vincent: Jo, men det ville være et anstød til frelse snarere end et anstød over øl og pølse!

Arendt: Jamen, hvad er der galt med øl og pølse. Er det ikke også Guds gaver?

Vincent: Jo, men der er det galt, at det næsten bliver umuligt at skelne mellem det her øl- og pølsebord, og alle de andre øl- og pølseborde, hvor der ikke indgår noget som helst sakramentalt.

Arendt: Du er blevet kaldt nykonservativ i dit syn på nadveren i læserbreve i dagspressen. Hvad siger du til det?

Vincent: Man kan kalde mig, hvad man vil. Men jeg har det nu på den måde, at hvis en verdenskirke med 1,06 mia. medlemmer, som dækker alle kontinenter og alle lande, skal bevares, må der være nogle regler. Det giver ingen mening at modtage kommunionen i et fællesskab, som man ikke tilhører, og som man vel at mærke ikke ønsker at tilhøre.

Arendt: Det må jeg selvfølgelig protestere imod. Selv om jeg ikke er katolik, kan jeg da godt som gæst ønske at tilhøre det lokale gudstjenestefejrende fællesskab. Jeg har som biskop deltaget i nadveren i Den katolske Kirke, og det gav bestemt mening for mig. Jeg har gjort det på invitation fra en lokal biskop, bl.a. i Honduras. Jeg har endda været med til at celebrere nadveren sammen med en katolsk, jesuitisk præst på Sri Lanka.

Vincent: Jamen det overrasker mig overhovedet ikke.

Arendt: Nej, det vil du givetvis se som et udtryk for en udskriden og et udtryk for, at man bryder fællesskabet. Men det kunne jo også være ud fra en opfattelse af, at man virkelig tager realpræsensen helt alvorligt og siger: Hvis det virkelig er tilfældet, at Jesus er til stede her, så nedbrydes der nogle grænser, som der gjorde, da han synligt fejrede måltid med mennesker, og så transcenderer hans nærvær de teologiske modsætninger, som er imellem os.

Vincent: Det er jo fundamentalt for det katolske sakramentssyn, at der en uløselig og dyb indre sammenhæng mellem det synlige og det usynlige, mellem det menneskelige og det guddommelige. De ting bliver skilt fra hinanden, hvis en folkekirkepræst og en katolsk præst celebrerer nadveren sammen. I har fejret noget, som ikke eksisterer. Du har stået og mimet eller bedt for "din" biskop, som ikke er "din" biskop, for du anerkender ham jo ikke som din biskop. Men så lad være med at stå og sig det. For det er uærligt, og det er at foregøgle hinanden et ikke-eksisterende fællesskab. Det er også at gøre grin med Kristus, for det er Kristi legeme, og hvis du begynder at file med det, så forsvinder realpræsensen.

Arendt: Jeg må sige afgjort fra over for den påstand, at jeg skulle "gøre grin med Kristus" ved at modtage ham ved et katolsk nadverbord. Jeg mener, at Kristi nærvær relativiserer forskellen i nadversyn.

Hvad siger du, Arendt, til, at du ikke kan mod-

tage kommunionen i Den katolske Kirke?

Arendt: At blive forment adgang til Kristus, for sådan har jeg oplevet det, er da dybt problematisk. Da jeg i midten af firserne opholdt mig i Sierra Leone i Afrika med min familie, udbrød der temmelig mange uroligheder i den by, hvor vi boede. Det var en meget anspændt situation, og vi havde brug for at komme i kirke og komme til alters. Så vi gik til Den katolske Kirke, som var den eneste mulighed ved den lejlighed, og forklarede situationen til præsten. Men vi blev afvist. Vi blev til gudstjenesten, og så gik vi hjem og holdt nadver selv. Den afvisning følte jeg naturligvis som værende meget forkert.

Vincent: Nu har Niels Henrik givet to gode eksempler på, hvor vigtigt det er ikke bare at have nogle regler, men også at præsterne gider at sætte sig ind i dem. Dels er der jesuiten i Honduras, som inviterer til, at du bare celebrerer eukaristien med ham, og dels er der præsten i Sierra Leone, som i en nødsituation afviser dig. Begge dele er klart i strid med kirkeretten. Eukaristien er det højeste udtryk for kirkeligt fællesskab og kan derfor kun fejres meningsfyldt, hvis dette fællesskab er en realitet. Men det er vigtigt at understrege, at ikke-katolikker har mulighed for at deltage i nadveren, når de ellers ikke ville have adgang til sakramentet.

Mener du, Vincent, at lutheranere kan bruge metoden med at lægge højre hånd på brystet ved nadverbordet i en katolsk kirke og modtage velsignelsen uden at modtage brød og vin?

Vincent: Selvfølgelig er det en metode, jeg vil anbefale. Men jeg spørger jo ikke folk, om de er katolikker. Hvis folk kommer op til kommunion og rækker hænderne frem, så giver jeg nadveren. Jeg forlanger ikke at se partibog.

Arendt: Men nu må du ud af busken. Hvis du så vidste, at der var ikke-katolikker til stede ved kommunionen?

Vincent: Jamen, så ville jeg snakke med dem bagefter. Jeg afviser ikke nogen under selve kommunionen. Det er uværdigt og uacceptabelt.

Hvordan behandler du, Vincent, problemet

rent sjælesørgerisk, hvis for eksempel et ægtepar er henholdsvis katolik og lutheraner?

Vincent: Man kan sige, at hvis en katolsk mand har giftet sig med en protestantisk kvinde eller omvendt, er det en stor udfordring for parret. Men hvis man bevidst træffer det valg, er det igen at foregøgle et fællesskab, som ikke eksisterer, at gå til fælles kommunion. Man må tage konsekvensen af sin egen tro.

Arendt: At tale om at Kristus ikke er i stand til at overskride de grænser, som vi sætter for fællesskab, kan jeg ikke fatte. Det er ikke at foregøgle noget som helst, hvis sådan et ægtepar ønsker at gå til alters sammen.

Vincent: Jeg forstår godt synspunktet. Men det falder altid tilbage på kirkesynet. Du har en meget løs forbindelse mellem Kirken og Kristus. Vi har en uløselig forbindelse. Du kan ikke skille dem.

Arendt: Jeg har aldeles ingen løs forbindelse mellem Kirken og Kristus. Når du taler om Kristi nærvær, så vil du vel også mene, at Kristus ikke er nærværende i en protestantisk nadver på samme måde, som han er i en katolsk?

Vincent: Ja, det må jeg sige, og det er jo ikke alene mig, der mener det. Den katolske Kirke mener ikke, at eukaristien findes i sin fylde i kirkesamfund, som ikke har det sakramentale præsteembede og ikke står i den apostoliske succession.

Arendt: Det må jeg klart afvise. At der skulle være gradforskelle af Kristi nærvær i din og min gudstjeneste, vil jeg ikke acceptere. At hævde det giver ingen mening, finder jeg.

Der er stærke økumeniske kræfter inden for både den lutherske og den katolske kirke, der arbejder for at overvinde forskellene i nadversynet. I april opfordrede Det Lutherske Verdensforbund paven til at overvinde de hindringer, der er for fælles nadver. Kardinal Walter Kasper, der er præsident for Vatikanets Råd for de Kristnes Enhed, har sagt, at det næste mål er fælles nadver.

Hvad tror I om nadveren i fremtiden. Kommer I til fælles nadverbord i jeres levetid?

Arendt: Nu er udgangspunktet jo, at kato-

likker er velkomne ved nadverbordet i den lutherske kirke. Men jeg er nødt til at sige, at hvis betingelsen for fælles nadver fra Den katolske Kirkes side er, at vi skal være enige om alt, så tror jeg ikke, det fælles nadverbord virkeliggøres i denne tidsalder. Men det har helt sikkert ikke været Vorherres mening, at vi ikke skulle fejre nadver sammen.

Vincent: Nej, det er da noget, der smerter Kristus. Men det ville være at forråde vores tradition og vores selvforståelse, hvis vi sagde, nå, ja, lad os bare gå til biddet.

Der tales om fælles nadver som et mål for enhedskirken. Vil den kristne kirke igen blive ét?

Vincent: Fra den katolske kirkes side foregår de enhedsbestrebelse først og fremmest med den del af kristenheden, som vi har mest til fælles med, og det er jo de ortodokse.

Reformernes kirker har vi ikke den samme nærhed til, omend vi er brødre og søstre i Kristus. Samtidig er der to store problemer. For det første: Hvem skal man egentlig tale med, når man gerne vil tale med Folkekirken? Er det Norman Svendsen (biskop i København, red.) eller de højirkelige? Og for det andet: Inden for 10 minutters gåafstand fra det sted, hvor vi sidder nu på Vesterbrogade i København, kan jeg finde et protestantisk tabernakel, og en skraldespand, hvor der ligger oblater, der blev til overs ved nadvergudstjenesten i søndags. Og så spørger jeg mig selv: Har Folkekirken overhovedet et nadversyn?

Arendt: Det har den da i høj grad.

Vincent: Har Folkekirken ét nadversyn?

Arendt: Det kan jo ikke afvises, at der er folkekirkepræster, der i virkeligheden ville ønske, at de var katolikker. Tilsvarende vil man kunne finde katolske præster, der ville ønske, de var i Folkekirken, tror jeg. Men med hensyn til kirkens enhed i synlig forstand, hvor alle forskelle er ophævet: Den enhed afventer Vorherres egen indgriben. Der vil ske tilnærmelser på nogle punkter, og der vil bestå nogle forskelle. Men vi må stå ved vores historie og ikke relativere tingene. Jeg har det fint med udtrykket: Enhed i forskellighed. Derfor glæder jeg mig da også over, at vi sidder sammen her. Der ligger også en enhed i et godt teologisk skænderi.

Vi er i gang med at fejre 50-året for oprettelse af bispedømmet København. Hvad var det før - kirkeretligt set? Et bispedømme dumper ikke ned fra himlen, det opstår på en vis måde nedefra, dvs. af en virkelighed, der allerede er.

At være lokalkirke

Af Lars Messerschmidt

Både den gamle kirkeret og den nye af 1983 kendte til seks typer af lokalkirker. Bispedømme territorielt prælatur, territorielt abbedi, apostolisk vikariat, apostolisk præfektur og som noget nyt i kirkeretten af 1983 en apostolisk administration.

Det overordnede begreb er lokalkirke eller delkirke, modstykket hertil er den ene katolske Kirke. Kirkeretten definerer de to størrelser således: Den ene og eneste katolske Kirke består i og af delkirker. Det hører altså med til Kirkens væsen, at den eksisterer i de lokale kirker. Kirken er universel (katolsk) i sit væsen: for alle folkeslag, men har altid en konkret skikkelse på et givet sted.

Kirken består jo af mennesker, der lever på bestemte steder, den er således reelt nærværende dér, hvor kristne samles i Jesu navn og fejrer hans offermåltid.

For at tilgodese Kirkens dynamiske karakter, nemlig at den skal

udbredes over hele jorden, men samtidig forblive den ene katolske/universelle kirke, har kirkeretten gennem tiderne udviklet de ovenfor omtalte typer af lokalkirker. Lad os begrænse os til de tre typer, der afspejler den katolske Kirkes historie siden Grundloven af 1849.

Indtil 1868 var det forskellige biskopper i Tyskland, der som apostoliske vikarer tog vare på katolikkerne i Danmark og det øvrige Norden. At de var apostoliske vikarer, betyder, at de var pavens vikar. Det var pavens selv, der havde ansvaret for os, men han udøvede det gennem en anden biskop.

Apostolisk præfektur

I 1868 bliver Danmark et apostolisk præfektur, dvs. et selvstændigt område med en lokal vikar for pavens, en såkaldt apostolisk præfekt. Det var sognepræsten af Sankt Ansgars Kirke, Hermann Grüder, som ikke var bispeviet, hvad en apostolisk præfekt normalt ikke er. Det var derfor biskoppen af Osnabrück, der

havde det overordnede tilsyn.

Apostolisk vikariat

Det næste trin i en missionskirkes udvikling er oprettelse af et apostolisk vikariat, dvs. en lokalkirke ledet af en biskop, som er pavens vikar. Det er altså stadigvæk pavens, der i kraft af sit embede som Roms biskop også er lokalkirkens egentlige biskop. Man kan sige, at det er pavens, der fra Rom leder missionen både i et præfektur og i et vikariat gennem sine vikarer. Den første apostoliske vikar var Johannes von Euch, nemlig fra 1892. Indtil da var han fra 1884 som efterfølger af Hermann Grüder apostolisk præfekt.

Bispedømme

Som sagt blev i 1953 et selvstændigt bispedømme med biskop Suhr som den første biskop. Mange vil sikkert nu spørge, om ikke pavens stadig er overhoved for Kirken i Danmark. Naturligvis er pavens også vores overhoved for så vidt,

som han er Den katolske Kirkes overhoved. Men der er den vigtige forskel på et bispedømme og et vikariat, at bispedømmet er blevet en selvstændig (men ikke uafhængig) kirke, og dets biskop er hyrde for denne kirke i eget navn og ikke i den romerske biskops navn. Det trænger naturligvis til en uddybende forklaring, som der ikke her er plads til. Interesserede læsere kan læse 2. Vatikankoncilts dokument om Kirken, kapitlet om biskopperne (www.katolsk.dk).

Definition på et bispedømme

Kirkeretten har inspireret af 2. Vatikankoncil givet følgende smukke og dybe definition af et bispedømme:

"Et bispedømme er en del af Guds folk, som er blevet betroet til en biskops hyrdeomsorg i samarbejde med præsterne. Den udgør en delkirke (lokalkirke) ved at være knyttet til sin hyrde og ved af ham at være forsamlet i den hellige Ånd ved Evangeliet og Eukaristien. I den er den ene hellige katolske og apo-

stolske Kristi Kirke virkelig tilstede og virker" (canon 369).

Et bispedømme forankrer for alvor Den katolske Kirke i et bestemt område med henblik på at opfylde Kristi missionsbefaling at gøre alle folkeslag til hans disciple. Det indebærer også, at et bispedømme skal kunne bære sig selv personalemæssigt og økonomisk og i sidste ende på jævnbyrdig vis deltage i hele Kirkens mission overalt i verden. Dette sidste har den nuværende pave på forskellig vis gjort de lokale kirker opmærksom på.

Dynamisk kirkeforståelse

Disse kirkeretlige typer af lokalkirker viser en dynamisk kirkeforståelse. Det hele begynder med to eller tre, der er forsamlet i Jesu navn og slutter med, at katolikkerne på stedet ved Helligåndens kraft er blevet så talrige, at de kan klare sig selv og yde deres bidrag til hele Kirkens mission. Det forpligter derfor, at vi siden 1953 er blevet en sådan voksen og selvstændig lokalkirke.

Broder James fik elevernes fulde opmærksomhed

Nanban-organisationens grundlægger besøgte Knud Lavard Skole i Lyngby

Tekst og foto: Kim Ørtved

La Salle Broder James - grundlæggeren af organisationen Nanban i Madurai i Sydindien besøgte Danmark i april 2003.

Han var inviteret til Europa som taler på en stor konference i Spaniens hovedstad Madrid organiseret af den spanske katolske organisation "Manos Unidas", som støtter projekter i u-lande overalt i verden.

Det gav ham mulighed for at bruge nogle dage i Danmark hos sin samarbejdspartner Aktion Børnehjælp, som administrerer over 75 fadderskaber på Nanban: 65 piger på pighjemmet og nu de første 12 drenge på det nyeste projekt i Nanbans udvikling: et drengehjem med tilhørende landbrugsskole et stykke udenfor Madurai.

Tirsdag den 8. april mødtes broder James med de ca.

50 skolebørn fra 7-9 kl. og flere af deres lærere. Skoleleder Christa Bonde bød ham velkommen, og introducerede næstformanden for Aktion Børnehjælp Maria José de Prado, som havde ansvaret for broder James' dage i København.

Gadebørnenes vilkår

Kontakten til skolen er kommet istand, fordi Maria er gift med bestyrelsesformanden for skolen, som ved den lejlighed fik set skolen i funktion og mødte en stor gruppe elever - i stedet for de sædvanlige bestyrelsesmøder på en tom skole om aftenen.

Maria José de Prado fortalte kort om broder James' projekt Nanban, og man så en halv times video, som viste børnearbejderes og gadebørns vilkår i Madurai, og hvordan Nanbans socialarbejdere kontakter børnene og tilbyder dem hjælp på

Nanban. Derefter præsenterede broder James sig selv på engelsk og lærte børnene at hilse på hindu-manér med håndfladerne mod hinanden foran brystet, visende at "Gud i mig" hilser "Gud i dig".

Videoen, som er uden tekst og kommentarer, viser børn fra 3-5 års alderen og op til teenagere, som bor, sover og arbejder på gaden. Man ser broder James besøge et børnefængsel og fungere som dommer ved retssager for børnene. Efter videoen var der stor spørgelyst blandt eleverne. Trods den indiske accent viste det sig ikke nødvendigt at oversætte, og børnene - og deres lærere - spurgte om mange ting på engelsk. Også broder James havde spørgsmål til de danske børn om deres opfattelse af situationen, og hvordan de kunne forbedre forhold mellem mennesker - starten indbyrdes og i hjemmene, og frem til solidarisk hjælp til fattige.

Kun tre stykker tøj...

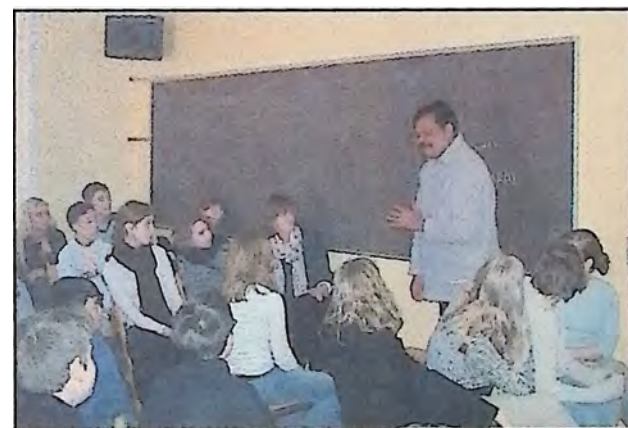
Blandt spørgsmålene var der

både personlige til broder James om hans engagement, om livet blandt alle "tragedierne" og hårde skæbner, og om Nanbans økumeniske holdning med plads til både kristne, hinduer og muslimer. Børnene fik sat deres egen situation - især gennem alt det, de har og har adgang til - i perspektiv ved at se det eller højst de tre stykker tøj, som er alt, hvad børnehjemsbørnene ejer.

De to timer med de store klasser på Sankt Knud Lavard skole sluttede med en kort 7 minutters video, som viser børnene på Nanban fejre jul på Nanbans landbrugsområde udenfor byen. Glade børn modtager "Santa Claus", som ankommer til en stor julekrybbe med fyrværkeri, slik og godter. Alle danser og synger, fester og leger til langt ud på natten.

Flere fadderskaber

Mødet på Sankt Knud Lavard afsluttede med frokost med det meste af skolens personale på lærerværelset og en efterfølgende rundvisning, hvor skole-

Skolens elever var meget optaget af broder James' beretning.

leder Christa Bonde kunne demonstere de mange istandsættelser og renoveringer som især skolens faglokaler har været igennem sidste år med stor hjælp fra Bispekontoret, og nogle af de nyanskaffelser, som har været med til at øge skolens kvaliteter mærkbart i de sidste år.

Aktion Børnehjælps undervisningsprogram har aftalt med broder James at tegne flere fadderskaber på Nanbans drengehjem i løbet af 2003, indtil de 50 børn er på plads, som broder James planlægger at kunne huse og uddanne på drengehjemmet. Der er også fortsat mulighed

for at tegne fadderskaber for pigerne på Nanbans pighjem i Madurai. Fadderskaberne koster 135 kr. om måneden.

Er du interesseret i at hjælpe et barn på Nanban, kan du henvende dig til Maria José de Prado, som administrerer fadderskaberne på Nanban, eller gå ind på: www.aktion-boernehjaelp.dk, hvor nogle af børnene på ventelisten for fadderskaber kan ses.

Forfatteren er bestyrelsesformand på Sankt Knud Lavard Skole

For 150 kroner

moden overvejelse

Af Erling Tiedemann

Kan man erhverve et pragtværk for 150 kroner? Til dét vil de fleste umiddelbart svare nej, - men i så fald kan det kun skyldes, at de ikke har stiftet nærmere bekendtskab med den bog, som er udgivet i an-

ledning af bispedømmets og domkirkens jubilæum. Thi bogen er faktisk et lille pragtværk - og den koster virkelig kun 150 kroner. Øst for Lillebælt er Sankt Ansgars Kirke den ældste af de nuværende katolske kirker. Dens historie er tæt vævet sammen med dansk-katolsk kirkehistorie siden

midten af 1800-tallet, - og denne vævning får jubilæumsskriftet på glimrende måde anskueliggjort. Titlen "Efter moden overvejelse" refererer til indledningen til den pavelige bulle, der i 1953 genskabte et fulgyldigt katolsk bispedømme i Danmark. Bogen selv forekommer imidlertid også at være forberedt og skrevet efter moden overvejelse og med anvendelse af en række forskellige indfaldsvinkler.

Bertil A. Frosell beretter i enkeltheder om biskop Suhrs vellykkede initiativer til at gengive Kirken dens hjemstavnsret i Danmark,

og Andreas Rude, der som redaktør har fået hele bogen strikket godt sammen, formår at genskabe Pinsestævnets atmosfære - selv om han dengang slet ikke var født endnu. Dermed lykkes det ham også at illustre den vedvarende betydning af en historie, man ikke selv har oplevet på første hånd.

Det har til gengæld biskop Hans, som sammen med biskop Czeslaw interviewes af Niels Christian Hvidt. Hver for sig giver de deres nuancerede vurdering af den senere udvikling.

Andre af bogens kapitler er dejligt personlige. F.eks. pastor Timmermanns fortælling om hans eget første møde med Sankt Ansgars Kirke, da han som ung og katolsk isoleret sydslesviger kom til København. Eller Anne-Mette Gravaards oplevelser som den lutherske halvdel af et såkaldt blandet ægteskab; spændende, at hun som folkekirk præst og kunsthistoriker en-

der med at fremhæve netop Sankt Ansgars Kirkes kvaliteter.

Tre engagerede kapitler skrives af Vilhelm Wohlert, Niels Engelbrecht og Rolf Tönshoff om henholdsvis kirkens, liturgi og musikkens restaurering. De har alle tre noget på hjerte og er med til at få bogen til at handle ikke kun om Sankt Ansgars Kirke, men om hele bispedømmet. Et enkelt kapitel må en tidligere akolyt og røgelsesbærer imidlertid savne: Kapitlet om de mange drenge og unge, der som ministranter fik en indføring i Kirkens liv og liturgi, der vidtgående blev bestemmende for deres senere identitetsfølelse som katolikker. De lærte også at se om bag det gejstlige livs kulisser og at opleve biskop og præster på nærmere hold end de fleste. En god skole var det.

Op en særdeles god bog er der desuagtet blevet ud af det. Køb den, inden den bliver udsolgt!

"Efter moden overvejelse"
 Udgivet af Sankt Ansgars Kirke
 Indbundet, 120 sider. 150 kroner.

Tidligere nuntius i Norden

Henry Lemaître er død

Ærkebiskop Henry Lemaître, tidligere pavelig nuntius i Norden, er den 20. april 2003 død i Rom, 82 år gammel.

Henry Lemaître, der i øvrigt var fætter til abbed Edward Stappers, Vejle og Averbode, var født i Antwerpen i Belgien.

Han blev præsteviet i Mecklen

i 1946, studerede kanonisk ret og indtrådte i 1952 i det pavelige diplomati med poster i Palæstina, Libanon, Iran, Madagascar, Holland, Østrig, Vietnam og Uganda. Fra 1985 til 1992 fungerede han som pavelig nuntius i de nordiske lande med bopæl i Vedbæk nord for København.

Kristne skriver til Bertel Haarder

Opfordrer til hensyn til kristne fra Irak

Menigheden i Randers v/ sognepræst Tran Duc Thanh og menighedsrådsformand Kirsten Kjærulff har sammen med Venskabsforeningen for kristne indvandre og danskere v/ Else Petry, ta-

get initiativ til en henvendelse til integrationsminister Bertel Haarder. I henvendelsen opfordrer de til, at der tages særligt hensyn til kristne irakiske flygtninge, og at disse ikke uden videre hjemsendes til Irak efter Saddam Husseins fald. Dette begrundes med, at kristne risikerer at blive fredløse i den nuværende situation i Irak.

I en verden, der præges af stadig tiltagende kristenforfølgelse, bør Danmark som et kristent land være et tilflugtssted for disse forfulgte trosfæller, hedder det i henvendelsen til ministeren.

Nærmere oplysning om initiativet kan fås hos Kirsten Kjærulff på telefon 86 57 70 52 eller mail: kirsten-k@get2net.dk.

Stillinger, arrangementer, diverse

Ved
**Niels Steensens
Gymnasium**

vil der være to stillinger inden for fagene
engelsk og musik
til besættelse pr. 1. 8. 2003.
Ansøgere bedes oplyse,
hvilke andre fag de kan undervise i.

Niels Steensens Gymnasium omfatter foruden gymnasium
en hovedskoleafdeling fra 6. - 10. klasse. Skolen lægger vægt
på at skabe et undervisningsmiljø, der udvikler
det hele menneske. En eksistentiel dimension i alle fag
er derfor vigtig for skolen.

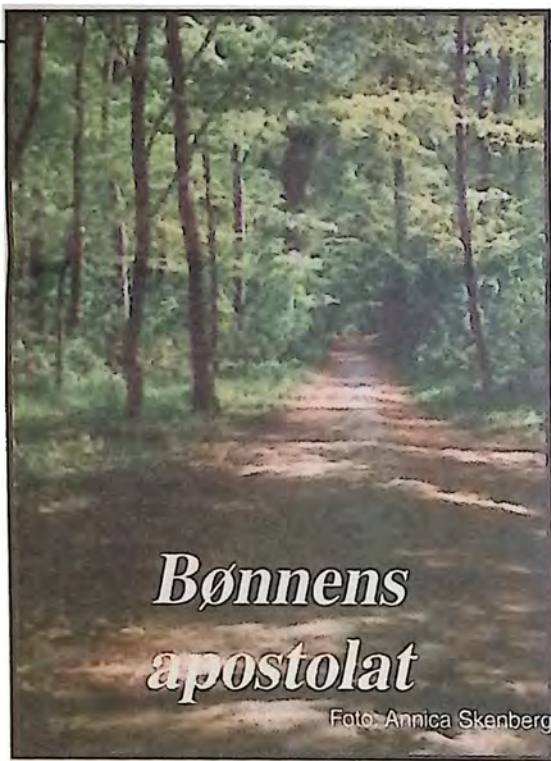
Ansøgningen stiles til:
styrelsen for Niels Steensens Gymnasium og sendes til
rektor Ove Krelsberg, Niels Steensens Gymnasium,
Sankt Kjelds Gade 3, 2100 København Ø.

Yderligere oplysninger kan fås ved henvendelse til
rektor Ove Krelsberg på tlf. 39 16 23 44.

Ansøgningen skal være
skolen i hænde senest 2. juni 2003 kl. 12.

Niels Steensens Gymnasium er et privat gymnasium,
der drives på katolsk grundlag. Dermed danner katolsk tro
i teori og praksis skolens naturlige rammer. På vor skole finder den sit
udtryk i den Ignatianske pædagogik og tradition.
Således indgår skolen i Jesuiterskolernes historie og udvikling.

Se i øvrigt:
www.nsg-gym.dk

Juni

** at troende med offentligt ansvar vil fremme
respekten for de menneskelige værdier efter
Evangeliet og Kirkens sociallære.*

** at Indiens kristne, med forskellige traditioner,
må tilskyndes til at vidne om enhed og fælles-
skab i den ene Ånd.*

MARIA-ANDAGT
i Jesu Hjerter Kirke, København
lørdag den 25 maj 2002 kl. 17.00

I jubilæets tegn

Valfart til
Vor Frue af Aasebakken
Søndag den 25. maj 2003

Valfartens tema:
I er Guds bygning. (1. Kor, 3,9)

Transport:
S-tog A og B fra Københavns Hovedbanegård eller
buslinjerne 327, 500S og 354 til Holte, hvor det tager
ca. 20 minutter at gå i "løs formation" til Rudersdalsvej
(over for Poppel Allé). Skovvalfarten, som starter kl. 9.15
(bemærk!), går under sang og bøn gennem Rude skov
til Høsterkøb.

Vil du køre direkte til Høsterkøb:
S-tog fra Hovedbanegården til Holte eller Birkerød og
med bus 354 fra Holte eller 500S fra Birkerød
til Høsterkøb.
Kontakt HTs kundeservice på tlf: 36 45 45 45.

Program
Kl. 9.15: Valfart gennem Rude skov
Kl. 10.45: Mulighed for Skriftemål v/Vor Frue Kloster
Kl. 11.30: Bispemesse
Kl. 12.45: Pause for spising, leg og samvær. Phong Vu
serverer vietnamesiske specialiteter - overskuddet går
til Valfarten. Kaffe, øl og vand kan købes hos spejderne.
Flere lægmandsorganisationer fortæller om deres arbejde
og sælger rosenkranse, bøger, andagtskort, ikoner,
medaljoner m.m.
Kl. 15.00 Andagt med sakramental velsignelse.

Dagens program slutter kl. 15.45, men folk kan
blive på området så længe, de vil.

Vær med til en festlig markering af bispedømmets
50 års jubilæum på

**Vor Frue Kloster,
Høsterkøb,
søndag den 25. maj 2003.**

Biskoppens kalender

Juni
Søndag 1. Birgittajubilæum i Vadstena

Uge 23
Tirsdag 3. Menighedsrådsmøde i Skt. Therese
Lørdag 7. Kl. 10.00 Firmelse i Næstved
Kl. 15.30 Menighedsrådsmøde i Nykøbing F.
Kl. 17.00 Messe i Nykøbing F.

Søndag 8. Kl. 10.00 Firmelse i Domkirken

Uge 24
Mandag 9. Kl. 10.00 Firmelse i Taastrup
Tirsdag 10. Kl. 9.00 Messe for Pastoral-Centret og K.O.
Torsdag 12. Kl. 10.00 Møde i Biskoppeligt Råd
Søndag 15. Kl. 10.00 Menighedsjubilæum i Skt. Annæ

Uge 25
16.-17. Skolemøde i Bensberg, Köln (CEEC)
Onsdag 18. Kl. 19.00 Menighedsrådsmøde i Skt. Andreas
Torsdag 19. Kl. 19.00 Kristi Legems- og Blods fest på Rygaard

Meddelelse fra Sankt Andreas Bibliotek

I forbindelse med bibliotekets flytning fra Købmagergade 44
til de nye lokaler på Gl. Kongevej 15,
gør vi opmærksom på følgende:

Sidste åbningsdag i Købmagergade er
onsdag den 28. maj 2003
(dagen før Kristi Himmelfart)

Vi beder derfor venligst om, at alle bøger afleveres
senest den 28/5 kl. 16.00.
Desværre bliver det ikke muligt at låne
på Sankt Andreas Bibliotek før vi igen åbner i de nye lokaler
(ca. november 2003)

Robert Showers OFM Conv.

Det sker i Bispedømmet

Maj

25. Valfart til Aasebakken,
hvor vi markerer bispedømmets
jubilæum.

30.-1/6. Bibelskole på Hel-
lig Kors Kloster. Geoff og
Gina Poulter afholder bi-
belskole over temaet: "At
være discipel af Jesus Kris-
tus" Daglig messe, lov-
sang, rosenkrans, under-
visning, stilhed og mulig-
hed for skriftemål. Tilmel-
ding og yderligere oplys-
ninger: 75 12 10 27 eller
75 12 64 02.

Juni

14. Messe i Æbelholt klos-
terruin ved Hillerød klok-
ken 11.00. Arr. foreningen
Ælnoth og pastor Hans Es-
mark.

19. kl.19.00 Kristi Le-
gems- og Blodsfest på Ry-
gaard, Bemstorffsvej 54,
Hellerup

20. Sakramental tilbedelse i
forlængelse af kl. 17-messen
til kl. 21, Jesu Hjerter Kirke,
Stenosgade, Kbh.

August

18.-22. Retræte - Dalum
Kloster. Tema: "På van-
dring med Den hellige
Birgitta" v/pastor Michael
Hornbech-Madsen. til:
Ruth Meyer, Østbanegade
45, 2100 Kbh. Ø. Depositu-
m kr. 200,- indbetales
BG-Bank: 539-2063, de-
adline 1/7. Alle Kvinder er
velkomne. Yderligere op-
lysninger: tlf. 35 42 76 71.

Tilbagevendende begivenheder:

Sognekatokese kl. 15.00-
16.45 hver 1. lørdag i må-
neden i menighedssalen,

Bredgade 69 A, Kbh. ind-
til d. 7. juni

Voksenkatokese Jesu Hjerter
Kirke, Thorsgade 22, Ran-
ders. 2. tirsdag i hver måned.
Kl. 17.00 messe og tilbedelse.
Kl. 18.00 fællesspisning. Der-
efter katokese.

Katokese for alle unge og
voksne hver tirsdag og
torsdag kl. 19.00 i Sankt
Andreas Kirke, Kollegie-
vej 2, Charl. Oplysninger
tlf.: 23 26 73 45.

Hver fredag året rundt und-
taget langfredag, stille andagt
foran det udstillede sakra-
mente, kl. 19.00-21.00, Sankt
Laurentii Kirke, Frederiks-
borgvej 11, Roskilde. Alle er
velkomne.

1. lørdag i hver måned Be-
dedag, cenakel i Den ma-
rianske Præstebevægelse,
kl. 10.30-17.00. Rosenk-
rans, tilbedelse, skriftemål
og voksenkatokese. Kl.
16.00 søndagsmesse med
menigheden. Sankt Kjelds
Kirke, Sankt Leonisgade
12, Viborg.

Academicum Catholicum

Lørdag den 24. maj kl. 14.00-16.30: offentligt debatmøde
Islam and Christianity - a mutual challenge?
Ved professor Christian Troll SJ og docent ved Malmø Högskola
Anne Sofie Roald og respondenter: stud.mag. Fatih Alev,
sognepræst Jan Ulrik Dyrkøb og hospitalslæge Nidal AL-Suliman.
Mødet foregår på engelsk.
Arrangementet er blevet til i et samarbejde mellem AC,
Islamisk-kristent Studieceter og
Stiftsudvalget for Arbejde blandt Etniske Minoriteter.
Sted: Indre By Medborgerhus. Ahlefeldsgade

Entré for mødet: 30 kr.

Arrangementer

MAGLEÅS
 KURSUSCENTER

Familieuge "Når Gud rører os med sin finger"
 Søndag, den 22.06.03 kl. 15.00 til lørdag, den 28.06.03 kl. 13.30
Lederteam:
 sr. Hildegard Doods, Kirsten Poulsen, pastor Niels Engelbrecht,
 Felicity Pors, Pia Kelly o.a.
 Pris kr. 1.625,-, børn 8-14 år kr. 870,-, børn indtil 7 år kr. 435,-.

Højskoleuge
 Emnet for årets Højskoleuge er:
 "Frisættelsen af mennesket – til hvad?" Renæssancens udfordring.
 Søndag, den 27.07.03 kl. 16.00
 til søndag, den 02.08.03 kl. 09.30
Lederteam:
 fhv. rektor Walter Dalland, Marianne Meyer og Annie Rastrup.
 Pris kr. 2.775,-.

Magleåsuge Litteratur, kunst, musik, rejselev m.m.
 Mandag, den 11.08.03 kl. 15.00
 til søndag, den 17.08.03 kl. 13.30
Lederteam:
 Annie Rastrup og Birte Jørgensen.
 Pris kr. 2.375,-.

Tilmelding og yderligere oplysninger
 Magleås Kursuscenter,
 Høsterkøvej 6, 3460 Birkerød
 Tlf.: 45 81 07 15 mellem kl. 09.00-15.00
 e-mail: magleas@magleas-kursuscenter.dk
 hjemmeside: www.magleas-kursuscenter.dk

Diverse

Testamente

til fordel for
Den katolske Kirke Ansgarstiftelsen

Man kan støtte Kirken ved at
 indsætte den som arving i sit testamente.

Ingen arveafgift
 Kirken modtager det fulde beløb.

Gratis advokatbistand
 Det anbefales at lade en advokat oprette testamentet.
 Udgifterne til salær refunderes af bispekontoret.

Lisbeth Wendt,
 Katolsk Bispekontor
 Bredgade 69 A, 1260 København K
 Tlf. 33 11 60 80

Katolsk Menighedspleje

Bredgade 69 A, 1260 København K.
 Telefon 33 15 23 03
 Postgiro 6466397
 Kontoret har åbent
 torsdag fra kl. 14-16
 Andet kan aftales på telefon
 33 14 69 36

Katolsk Menighedspleje formidler bl.a. værelser til unge
 under uddannelse i Storkøbenhavn (ønsker De at udleje
 eller leje, kan De ringe på ovennævnte telefonnumre), afholder
 julemarked, gennemfører sommerlejr på Kiltborg for børn
 fra katolske menigheder og skoler, udlejer feriehuset Kiltborg
 ved Rørvig (reservation via kontoret).

Støt vores arbejde ved at blive medlem
 for et årskontingent kr 100,-.

TAK

Min varmeste tak for venlig deltagelse ved min elskede mand
 Willy Krümmel Lauridsens bisættelse.

På familiens vegne
 Hanne Lauridsen

Salg og service

GLADSAXE
BEDEMANDSFORRETNING
 SØBORG HOVEDGADE 94

Henrik
 Lundgren

DØGNVAGT
 39 69 86 81

Afdelinger i Skovlunde, Hørlev, Farum
 og Frederikssund

Jeg kommer gerne i Deres hjem for at træffe
 de nødvendige aftaler.

Find Deres bedemand her

www.baltzer.nu

tåstrup
bedemandsforretning
 43 99 75 01
 s.v.e. og b. baltzer
 køgevej 40, 2630 Taastrup

vanløse
ligkistemagasin
 38 71 75 01
 h. p. baltzer & søn aps
 jyllingevej 8, 2720 vanløse

Ved dødsfald:
 Ring og aftal et møde enten i Deres
 hjem eller hos os.
 Vi træffes også aften, week-end og helligdage

PROFFESIONEL
VANDBEHANDLING

- *Til storkøkkener for krystalklare glas
- * til skoler og boligegendomme mod
 rust og kalk i rør

Ring for info på 48134400

Guldager
 Wise Water Treatment

Besøg den officielle katolske hjemmeside på
 www.katolsk.dk

Thyregod &
Schaumburg

Advokat
 Hammerengsgade 6, 2.
 1267 København K
 Tlf.: 33 360 560

www.thyregodschaumburg.dk

Juridisk rådgivning herunder udfærdigelse af testamente m.v.

BENZONS
BEGRAVELSES-
FORRETNING

Ndr. Fasansvej 76
 2000 Frederiksberg F

38 34 46 01
 38 86 60 56

DØGNVAGT
 38 86 60 56

Begravelse og bisættelse ordnes smukt og rimeligt.
 Alle aftaler træffes i hjemmet.

Kastrup Begravelsesforretning

Telefon 32 55 55 55
 Døgnvagt

Bedemand Michael Riis
 Amagerbrogade 155

Dragør Begravelsesforretning · Telefon 32 53 06 29
 Taastrup Begravelsesforretning · Telefon 43 99 19 19

Hellerup
Emdrup-Ryvang
Bedemandsforretning
 v. Lisbeth og Vagn Fondo
 Bernstorffsvej 13 A
39 62 16 50

Reference:
 Sankt Joseph Søstre
 Benediktinerinderne
 af den hellige Lioba

Muremester
Bernhardt
Christiansen

Solbævej 8, 8471 Sabro
 Tlf.: 86 94 82 10
 Biluf.: 24 65 71 31

Læserbreve: 300 ord

Victor Nielsen

Stenhuggeri og
 Monumentforretning
 v/ stenhuggermester Mohr
 Vestre Kirkegårds Allé 28-32
 2450 København SV
 Tlf. 33 21 65 48
 Fax. 33 21 30 32

Årets valfart
til Øm
er flyttet
til den
31. august

KRIS Kristen Rådgivning for Incestofre og Seksuelt misbrugte

KRIS (Landskontoret i Århus): Fredens Torv 2, 1. sal tv.,
 Postboks 5023, 8100 Århus C • Tlf. 86 18 33 94 eller 70 22 72 94
 Læge og familierapeut Vibeke Møller

KRIS (Sjælland): Sankt Lukas Vej 6A, 1. sal, 2900 Hellerup
 Tlf. 39 40 72 94 / 47 10 72 94 • Socialrådgiver og terapeut Inger Andersen

KRIS (Syddjylland/Fyn): Sjøllandsgade 25, stuen, 7000 Fredericia
 Tlf. 75 92 80 80 • Terapeut Ruth Wagnholdt

Email: kris@kris-dk.dk • Hjemmeside: www.kris-dk.dk

Få tilsendt KRIS' nyhedsbreve og kursusinformation.

Lægedom for et sønderkønt hjerte

Katolsk
Orientering

Indlæg til Katolsk Orientering nr. 11, som udkommer
 den 11. juni, skal være redaktionen i hænde
 senest den 26. maj.

redaktion@ko-press.dk
 Telefon: 3321 1444
 Kontoret er åbent 9-13

Bibellæsning:

Markus- evangeliets struktur

Af Eva Maria Nielsen

Jesu virke beskrives som en vej, der begynder i Galilæa og finder sin afslutning i Jerusalem, hvor disciplene opfordres til at vende tilbage til Galilæa for at møde den opstandne Herre. Fortællingens tidsrum er et år.

Ud fra en teologisk synsvinkel opdeler Markus sit stof i to lige store dele.

I den første del (Mark 1,1-8,26) virker Jesus som Guds Søn ved at helbrede, undervise og uddrive onde ånder; men han er ukendt blandt mennesker, venner såvel som fjender. Kun dømmene ved, hvem han er.

I den anden del (Mark 8,26 -16,19) fortælles, hvordan Jesus gennem lidelse, død

og opstandelse åbenbares som Guds Søn.

Opbygningen af evangeliet og fortælletempoet viser, at Guds rige kommer med magt og kraft. Det er iøjne faldende, hvor ofte ordet "straks" bruges. Hele elleve gange bruges det i det første kapitel, og af de ca. 50 forekomster findes over en tredjedel i den første del af evangeliet, dvs. indtil Mark 8,21. I den anden del bliver tempoet roligere. Her fremskyndes fortællingen af bindeord, der præciserer tiden, som "og, derpå, den næste dag". Budskabet er: Guds riges komme kan ikke standses. Det bryder sig vej på trods af modstand.

Den anden del af evangeliet er roligere (jf. Mark 8,22-10,52). Det hektiske klinger af. Den er ikke uden grund indrammet ved hjælp af helbredelser af blinde. Disciple er "blinde", uforstående, som de er over for Jesu lidelse. De forstår ham ikke og ved ikke, hvem han er. I 11. kapitel beskrives Jesu ophold i Jerusalem dag for dag ud fra en uge (jf. Mark 11,1-11; 11,12-19 osv.). Endnu langsommere bliver fortæl-

letempoet i lidelsesfortællingen, hvor der ikke alene findes henvisninger til dagen, men også til timerne. Med dette "slow-motion"-fortælletempo zoomer Markus ind på de enkelte hændelser, og læseren får mulighed for at se nøjere på, hvad der sker og fortælles om.

Det, der begynder så forventningsfuldt i Galilæa, ender lige så frygteligt i Jerusalem. Men den død er vigtig for Markus. Det er midtpunktet i evangeliet. Jesus dør med et højt råb på korset i den niende time. Ved dette syn kommer den romerske officer - en udenforstående - til tro: "Sandelig, den mand var Guds søn" (Mark 15,39).

Dette kan du gøre:

- Læs Markusevangeliet og vær opmærksom på strukturen.
- Hvordan beskrives Jesu vej?
- Hvordan erfarer mennesker, at Jesus kommer i Guds navn?
- Hvordan oplever mennesker, at når de er nær Jesus, så er de Gud nær?
- Hvordan har du oplevet Jesus?

Mini-Mads

Det kan de da aldrig blive enige om - selv ...

Libidoen sidder i næsen - skyldfølelse og katolsk identitet

Kronik

af
Christine d'Auchamp

Dette er den 3. kronik om katolsk identitet

Man kunne starte med at spørge sig selv, hvorvidt der findes en særlig katolsk identitet? Hvad skulle i givet fald begrunde en sådan specifik katolsk identitet? Adskiller katolikker sig fra "almindelige" danskere? Opfører katolikker sig anderledes end de fleste "almindelige" danskere?

Umiddelbart må jeg svare nej til dette spørgsmål. Mange katolikker skiller sig ikke ved første øjekast meget ud fra mængden, og de fleste katolikker opfører sig nok præcis lige som alle andre. Forskellen er blot, at de i større eller mindre omfang føler skyld over det, idet de oplever en spænding mellem det katolske livssyn og deres egne handlinger.

*

Man kunne således spørge, om ikke netop skyldfølelsen konstituerer den katolske identitet. For at belyse dette spørgsmål vil jeg inddrage mine oplevelser som psykologistuderende ved Københavns Universitet. I begyndelsen af studiet bliver man tudet ørerne fulde med, at psykologien er en videnskab med alt, hvad dertil hører, inklusive foragt for fænomener, der ikke kan eftervises empirisk. Der-

efter præsenteres man for psykologiske retninger som psykoanalyse og socialkonstruktionisme.

*

Psykoanalysen er for en katolik at se i høj grad opbygget som en religion. Følgende ordveksling er overleveret mellem psykoanalytisk grundlægger, Sigmund Freud, og hans elev C. G. Jung. Freud sagde: "Min kære Jung, lov mig aldrig at opgive seksualteorien. Det er det allervæsentligste. Ser De vi må gøre et dogme ud af den, et ubrydeligt bolværk." Jung spurgte forbavset: "Et bolværk - imod hvad?", hvortil Freud svarede: "Imod den sorte slamflod", og efter et kort ophold tilføjede han: "af okkultisme." Jung følte sig som lamslået. For han indså, at et dogme opstiller man kun der, hvor man én gang for alle ønsker at undertrykke en tvivl.

Jung, der på flere måder brød med den freudianske psykoanalyse, analyserede senere det forhold, at teorien om det seksuelle antog karakter af et dogme, således: "Freud, som altid ivrigt betonede sin irreligiøsitet, havde reserveret sig et dogme om seksualitetens overherredømme, der åbenbart skulle erstatte ham tabet af den strenge Jahve".

Ligesom man kan sige, at katolicismen bygger på den centrale antagelse, at Gud eksisterer, har freudianerne en grundlæggende, ufravigelig trossandhed, et styrende princip, der forklarer alt nemlig libidoen, seksualdriften (som mange psykoanalytikere dog

efterfølgende mere bredt har defineret som psykisk energi). Freudianerne har dog den fordel (som de imidlertid ser bort fra), at Freud har udtalt sig præcist om, hvor dette styrende princip befinder sig. I et svagt øjeblik har han nemlig sagt, at libidoen sidder i næsen.

*

Præcis ligesom katolicismen har psykoanalysen karakter af et lukket intellektuelt system. Lad mig give et eksempel. En kritiker af psykoanalysen - Wolfgang Mayers - har beskrevet, hvordan "the child becomes parent of the adult". At den voksne er et produkt af sin barndom, kan inden for det psykoanalytiske system ikke modbevise. Den voksne, der ser tilbage, vil med stor sandsynlighed kunne finde eller postulere en årsags-sammenhang mellem barndommen og voksenlivet, og i det tilfælde hvor en sådan årsags-virkning sammenhæng ikke kan findes, lider patienten af fortrængninger. Samme type "catch-22 argumentation" kender vi i Den katolske Kirke for eksempel i spørgsmålet om Gud. Vi betragter troen på Guds eksistens som en grundlæggende trossandhed, men troen er en nådegave. Hvis du ikke ejer troens nådegave, må du bede til, at den vil blive dig skænket. Men hvordan kan du forsvare over for dig selv at bede, hvis du ikke tror på Gud?

I øvrigt er det ikke kun psykoanalysens "dogmatik", der kan lede tanken hen på et lukket reli-

giøst system. Historisk set har psykoanalysen nemlig været præget af en række yderst indflydelsesrige personligheder, der med hård hånd fastslog, hvilke kolleger der hørte til det gode psykoanalytiske selskab, og hvem der var "kættere". Spøgende har man blandt psykiatere talt om, at de udgjorde det regerende kardinalskolegium eller med et begreb fra jødedommen en jeshivah - et religiøst akademi.

*

For socialkonstruktionisterne er Gud - ligesom alt andet - en social konstruktion. Sådanne konstruktioner kan formidles mellem mennesker. Som eksempel på denne sociale formidling fremhæver de blandt andet glæden ved at trampe eller klappe i takt. De beskriver den befriende følelse, der opstår ved at forsvinde i fællesskabet, eller ved at ens eget selv transcenderes af fællesskabet. De mener, at dette forhold gør sig gældende ved for eksempel store demonstrationer. De har således fremhævet Nürnberg-demonstrationerne i det nazistiske Tyskland, men man kunne argumentere for, at noget tilsvarende gør sig gældende ved de store katolske liturgier. Man kan sige, at socialkonstruktionismen er et radikalt udtryk for mennesket som den højeste målestok, som en konsekvens af afskaffelsen - eller for at blive i jargonen - "dekonstruktionen" af Gud og moral. Det mest bizarre udtryk for denne holdning, jeg har oplevet, var, da en iransk flygtning

forsøgte at argumentere for, at ikke alt blot er konstrueret og dermed til forhandling. Hun sagde, at hendes flugt ikke var en konstruktion eller et valg. Flere af hendes familiemedlemmer var blevet dræbt. Forelæseren, der "bekender" sig til socialkonstruktionismen, svarede blot, at hvis hun ikke kunne lide sin identitet som iransk flygtning, kunne hun jo bare konstruere en ny.

*

Jeg bekender mig hverken til "religionerne" psykoanalyse eller socialkonstruktionisme, men derimod til katolicismen. Det giver en målestok, der ligger ud over og er højere end mig selv. På det grundlag finder jeg min katolske identitet i synet på mennesket og dets livsbetingelser. De er ikke altid konstruerede og til forhandling. De er ikke ubetinget determineret af forhold i barndommen. Derimod er mennesket skabt i Guds billede.

Her er vi så tilbage ved skyldfølelsen, for hvorledes lever jeg som katolik mit liv i respekt for det enkelte menneske som skabt i Guds billede? Hvordan møder jeg ethvert menneske og særligt den syge og lidende som repræsentant for Kristus?

Christine d'Auchamp (21) er student fra Niels Steensens Gymnasium. Hun læser psykologi på Københavns Universitet, bor på Frederiksberg og hører til Jesu Hjerter menighed.

Katolsk Orientering

I skal få kraft, når Helligånden kommer over jer, og I skal være mine vidner lige til jordens ende.

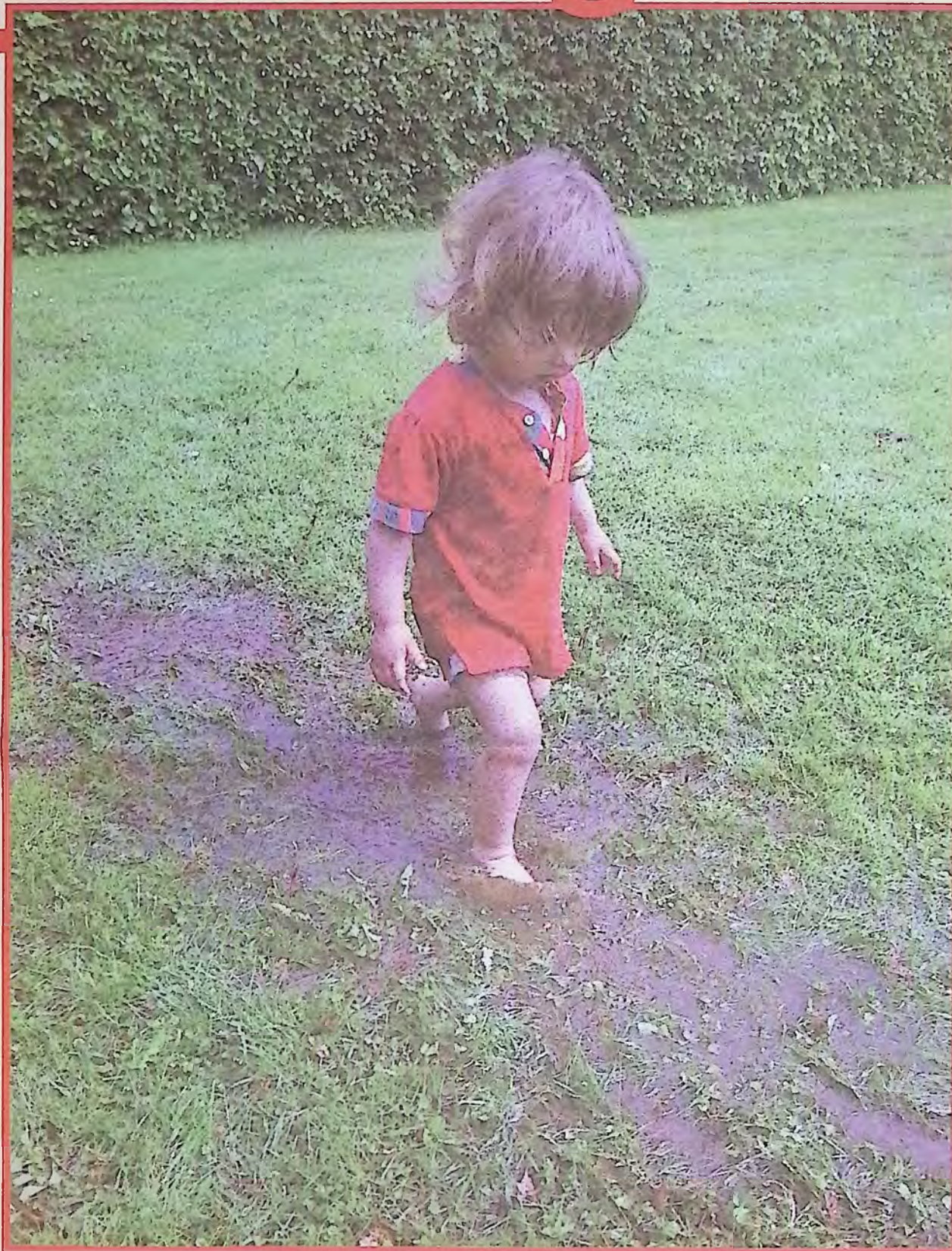
ApG 1,8ac

Sol - trods regn

Åsebakke-valfart i jubilæets tegn og med et vejr, som nærmest var symbolsk.

Se også side 12

Foto: Omar Ingerslev

Fest og fælles- skab i Vadstena

Kongelige og kardinaler, biskopper og prælater - og masser af almindelige mennesker, i alle størrelser, farver, nationaliteter og konfessioner ... Alle var de kommet til Vadstena for i fællesskab at fejre den hellige Birgitta. Det er i år 700 år, siden denne kvinde, som er Nordens eneste kanoniserede helgen, blev født. Og sikke en fest, det blev!

SIDE 3

Det går fremad, men...

Hver sjette danske katolik er nu tilmeldt kirkeskatteordningen. Det lyder ikke af meget, men er dog udtryk for et fremskridt. Men bispedømmet skal ende med at være selv bærende, for vi kan ikke i længden regne med at blive støttet af tyske trosfæller. Derfor er det vigtigt, at vi alle kommer med i kirkeskatteordningen.

SIDE 6

Lykken er at være i harmoni med Gud

Da Vibeke Lasheras, som hører til Sankt Mariæ Kirke på Frederiksberg, mødte den engelsk-indiske benediktinermunk Bede Griffiths, faldt tingene på plads ...

SIDE 8-9

Af Erling Tiedemann

Trods en voldsom tordenskyll aftenen før, der forandrede messepladsens grønne gulv til et soppebassin, foregik jubilæumsvalfarten til Aasebakken i strålende solskin lige fra morgenstunden og til dagens afslutning med andagt og sakramental velsignelse.

På en måde var det nærmest symbolsk. Bispedømmets 50 års jubilæum fejres også med glæde og taknemmelig sol i hjerterne, men bestemt heller ikke uden bevidsthed om, at ikke alle årene har budt på tørvejr, og at andet og mere end en enkelt græsplæne står under vand.

Sådan er dét! Og sådan har det i øvrigt været gennem alle årene - ja, århundrederne og årtusinderne - i bispedømmer, der er meget ældre end en

årsunge som vores. Der er nedgangstider, og der er opgangstider; der er mørketid, og der er gyldentid; der er fastetid og påsketid, - og der er ikke mindst de sidste tider, hvor vi lever i troen på en Gud, der aldrig svigter, og i et håb om at opleve fuldendelsen og fuldkommenheden - til sidst.

Uden alle de bekymringer, som vi voksne tit fylder vores trosliv med, går den lille pige på billedet sin soppetur på en plæne, der skulle have været kirsegulv, men alligevel ikke blev det. Hun går der i tillid til, at hendes mor nok har taget noget ekstra tøj og et par tørre bukser med, hvis hun skulle sætte sig på halen og blive våd. Og en sådan tillid kan et bispedømme, der ved valfarten bad sin indvielsesbøn til Kirkens mor, Maria, nok også tillade sig at have.

- Nå, de kunne altså ikke gå på van-

det, bemærkede en deltager med et skævt smil, da bispeprocessionen gik uden om pytten, der var stor nok til, at dronning Kandakes hofmand kunne være blevet døbt i den - jævnfør ApG, 8,36.

- Se, dér er vand, hvad hindrer mig i at blive døbt? spurgte hofmanden, og svaret var, at det var der ikke noget i vejen for. En pyt er nok; det gælder bare om at have øje for den.

Og det kunne så være den fromme bøn ved afslutningen af en jubilæumsvalfart i strålende sol og med vand på gulvet: At vi i vort bispedømme i højere grad må have øje for muligheder end for forhindringer; at vi som den lille pige i pinserødt må kunne vokse videre i troen og tilliden, og at vi som hun ikke må være bange for at gå videre - selv om det måtte kunne give nogle våde fødder af og til ...

Forfatning, grundlov og kirkelig kultur

Det europæiske Konvent arbejder på et udkast til en EU-traktat med en forenklet forfatning for Unionen.

Der er både gode og mindre gode nyheder i teksten.

Anerkendelsen af menneskets værdighed og forpligtelsen til solidaritet med de svageste svarer godt til budet om næstekærlighed. Den status, som kirkerne har i den nationale lovgivning, anerkendes, og Unionen skal opretholde en åben, gennemsigtig og regelmæssig dialog med dem i anerkendelse af deres identitet og specifikke bidrag.

Mere problematisk stiller det sig med forordet. Man har "ladet sig inspirere af Europas kulturelle, religiøse og humanistiske arv, der - først næret af den græske og den romerske kultur - dernæst markeret af den åndelige stræben, der bredte sig i Europa og stadig er del af den europæiske kulturarv, og endelig præget af Oplysningstidens filosofiske strømninger - har fået opfattelsen af menneskets centrale rolle og dets ukrænkelige og umistelige rettigheder

samt respekten for lov og ret forankret i samfundslivet."

Her står ikke noget forkert. Det forkerte er, at der er noget, som ikke står der. Det har givet anledning til protester - også fra ikke-kristne: Hvordan kan man nævne Grækenland og Rom samt Oplysningstiden og samtidig forbigå Europas kristne historie og den betydning, som den har for vore værdier?

Formanden Valéry Giscard d'Estaing forsvarer udkastet med, at "den åndelige stræben, der bredte sig i Europa og stadig er del af den europæiske kulturarv" er en anden måde at sige kristendom på.

Men at pakke kristendommen ind i en sådan formulering er ikke acceptabelt. Hele vores historie må pakkes åbent ud.

Bedre bliver det ikke af, at begrebet "Oplysningstiden" for mange dækker "fornuftens overtagelse af troens rolle i menneskers liv" - jævnfør Johannes Pauls rundskrivelse om tro og fornuft, Fides et Ratio.

I 50 året for 1953-grundloven er der også forfatningsdebat i Danmark, og en del handler om Folkekirkens status.

Som udgangspunkt har vi katolikker ingen grund til at anfægte, at Den danske Folkekirke har en særlig status. En sådan status har Den katolske Kirke også i en række andre lande.

En særlig status må imidlertid ikke være diskriminerende for andre, og er der skævheder, skal de rettes op. Det kan sagtens ske gennem almindelig lovgivning - uden grundlovsændring og uden at anfægte Folkekirken.

I et demokratisk samfund har vi katolikker ret til at give udtryk for vore ønsker og formulere vore krav. Det er blot vigtigt, at vi er særdeles påpasselige med ordvalg og udtryksform, så vi ikke utilsigtet efterlader det indtryk, at vi er mod Folkekirken eller bare ønsker at plukke fjerene af den.

Fælles for debatten om både EU-forfatning og grundlov er kravet om adgang til medleven og deltagelse. Alle

kan ikke være med til at bestemme alt. Det lader sig hverken gøre i et EU med 400 mio indbyggere, i et Danmark med 5 mio borgere - eller i et bispedømme med 35.000 troende. Men beslutningsprocesser skal være åbne og gennemskelige, og relevante informationer skal være tilgængelige. Tiden er for længst løbet fra en kultur, hvor man kun får de gode nyheder, og hvor de andre skubbes ind under det gulvtæppe, som Bostons kardinal Law til sidst faldt i. Han havde i årevis dækket over pædofile præsters misbrug af børn - ikke fordi han gik ind for, at præster har ret til at være pædofile, men fordi han var endt som fange af en kultur, hvor den ene fortællelse fører den næste med sig.

K.O. skal hverken tage stilling til en europæisk forfatning eller en dansk grundlovsændring, men bør medvirke til, at læserne får de informationer, som er nødvendige for at kunne danne sig en mening om forhold af almen interesse.

Læserne skriver

Hvorfor godkendelse af oversættelse?

Tak for artiklen (i K.O. nr. 9) om, hvorfor der ikke er kommet en dansk udgave af missalet.

En sprogligt kompetent katolik, Jacob Thomsen, har sluttet oversættelsen i 1985, og biskop Martensen har gennemgået den og drøftet mange spørgsmål med oversætteren, hvorefter arbejdet var færdigt til udgivelse i 1991. Men først skulle den til godkendelse i Rom.

Så er det, man må spørge, hvad det er for kompetente myndigheder og personer i Rom, som såvel sprogligt som teologisk har kvalifikationer til at kritisere den her i DK foretagne og af den danske biskop godkendte oversættelse? Hvilke ting skal de vurdere? Og hvis disse kompetente personer i Rom mener, der er noget i oversættelsen, der bør rettes, hvad gør de så? Ringer eller skriver eller mailer de så til Jacob Thomsen eller biskop Mar-

tensen? Og drøfter spørgsmålet med dem? Eller kan de bare rette, som de selv synes, f.eks. flytte et komma (som i eksemplet)?

Med andre ord tæller deres opfattelse af, hvad der skal stå i en dansk oversættelse mere end en sprogkyndig i Danmark og en dansk biskop?

Eller er det hele bare en formsag - til ære for især ældre katolikker, for hvem Rom er garanti for sandhed?

Er det for meget at bede om svar herpå fra kompetent side? P.S. Hvordan mon forholdet er til den danske grundlovs § 77? (forbud mod censur).

Max Reiter, cand. jur.
2930 Klampenborg

K.O. har bedt messeborgens oversætter, Jacob Thomsen, om en kommentar:

Hvem der bedømmer den danske oversættelse af mis-

salet, véd næppe ret mange og sandsynligvis ingen på vore breddegrader. Men det kan også have sine fordele for at undgå pression og sikre uvildighed i bedømmelsesproceduren.

Bedømmelsen afgives til den danske biskop, der har sendt oversættelsen til godkendelse, og hverken til oversætter eller censor.

M.h.t. tidsforløbet fremgår det af artiklen i K.O., at vi ikke just vil stå os ved at kaste med sten fra vort glashus: responstiden i Rom tåler mangeligt sammenligning med responstiden i Danmark. Kun en minimal brøkdelf del af den tid, der er forløbet, siden Missale Romanum forelå på latin, har sammenhæng med en godkendelse i Rom. Og som det fremgår af artiklen, retter man ikke bare i Rom, men skriver frem og tilbage om sagen.

At bedømme de unavngivne censorers kompetence i Rom lader sig ikke gøre ud fra deres bemærkninger til oversættelsen af missalet: Den godkendes i sin tid uden bemærkninger, - og som oversætter er man naturligvis fristet til at betragte det som en dokumentation af deres kompetence ...

Da missalet er udgivet af Vatikanets forlag, vil enhver indse, at udgiverens krav om at godkende en oversættelse, man har ophavsret til, intet har med censur at gøre.

Flere læserbrev på side 9

Lederen af Caritas DK bør være katolik

Det er med en stor forundring, jeg har læst i Katolsk Orientering om udnævnelsen af en ny leder til Caritas Danmark. Han er ikke katolik, men har et "bredt kendskab" til Den katolske Kirke.

Fra Caritas' side har man dermed indrømmet, at det faglige har været det vigtigste ved valget mellem ansøgere - som om der fandtes en videnskabelig måde at forholde sig til næstkærlighed på.

Endvidere giver man med dette valg udtryk for, at det katolske islæt og det kæmpearbejde, som bliver udført af en hel hær af katolikker verden over til fordel for folk i nød, kan sidestilles med alt andet humanitært organisationsarbejde.

Apropos de andre hjælpeorganisationer så rejser spørgsmålet sig, hvorfor vi skal have vores egen katolske hjælpeorganisation? Der er så mange andre her i landet såsom Dansk Flygtningehjælp, ARS, Red Barnet og mange andre. De er lige så fagligt dygtige og har et meget stort apparat - herunder nogle, der også har et "bredt kendskab" til Den katolske Kirke.

Jeg synes ikke, det er lige gyldigt, om man er katolik eller ej. Det er indlysende, at den enorme indsats, som Moder Teresa har ydet i Indien, og det frø, som hun såede der, fortsat udspringer af hendes miljø i en dyb katolsk tro, fast forankret i næ-

stekærlighed og en tro, som kræver geminger, der bekræfter denne tro. Med andre ord ville det være godt, hvis Caritas' generalsekretær kunne gå til kommunion sammen med os andre.

Caritas bør ikke fungere i lighed med andre organisationer, som oversvømmer os med girokort og indsamlingskampagner fra de nyeste markedsorienterede firmaer, og som dermed blot bekræfter deres faglighed.

Det er sørgeligt, at de folk, som stod for udvælgelsen af Caritas Danmark's leder, så let har set bort fra det væsentlige. Som katolik har jeg svært at identificere mig med den slags organisationer.

Kristof Lubowiecki
4960 Holeby

Kære Kristof Lubowiecki! Tak for din interesse for Caritas Danmark. Det er rigtigt, som du skriver, at Caritas er én af mange hjælpeorganisationer. Vi arbejder sammen med nogle af disse danske organisationer om konkrete projekter.

Du har også ret i, at Cari-

tas er noget specielt, fordi vi er en katolsk hjælpeorganisation og medlem af den store internationale Caritasfamilie.

Bestyrelsen for Caritas Danmark består af fem medlemmer - alle katolikker. Vi har været meget grundige i vores arbejde og fundet Mogens Jeppesen, som vi mener passer bedst til at løse de opgaver, Caritas står over for.

Mogens Jeppesen passer også bedst på den profil, som bestyrelse og personale i fællesskab opstillede inden stillingsopslaget. Mogens Jeppesen besidder de menneskelige, trosmæssige, erfaringsmæssige og faglige egenskaber, Caritas har brug for.

Vor biskop har været orienteret om hele forløbet i ansættelsen og har til sidst, som vedtægterne kræver det, godkendt ansættelsen.

Til slut en tak til alle de mange, der støtter os også med forbønner.

Ansættelsesudvalget:
Jan Lange, formand,
Christian Guldager,
næstformand,
Knud Kluge,
bestyrelsesmedlem

Debat. Angiv altid navn, adresse, telefonnummer og så vidt muligt e-mail-adresse på indsendte indlæg. Redaktionen forbeholder sig ret til at forkorte og bringe uddrag af indsendte indlæg. Et læserbrev må højst fylde 300 ord. Læserbreve kan indsendes som e-mail til: redaktion@ko-press.dk (vedhæft fil eller indsæt læserbrevet direkte i mailen). Ved indsendelse af læserbreve på papir bedes diskette så vidt muligt vedlagt.

Redaktion:
Ansvarshavende redaktør: Erling Tiedemann
Redaktionschef: Annica Skenberg
Annoncer og abonnement: Lisbeth Rønne

Frivillige medarbejdere: Karen Grzelak, Kirsten Kjærulff, Bente og Ole Meyer Hans Thulstrup, Carla Bennati Schou, Vivian Tiedemann, Jacob Thomsen.
Arkiv: Birte Mandrup Christensen, Hannelore Nybo Rasmussen

Redaktion og annoncer: Vesterbrogade 28, 4.
DK-1620 København V. Telefon 3321 1444. Kontortid: 09.00-13.00
Fax 3324 4975. E-mail: redaktion@ko-press.dk
Giro: 205-7042

Udgiver: Ansgarstiftelsen, Bredgade 69 A,
DK 1260 København K.
Tryk: Morsø Folkeblad, DK 7900 Nykøbing Mors.
Oplag 16.800

Her er flot fest og fællesskab

Lutheranere, katolikker, ortodokse og frikirkefolk fra pinsekirke og luthersk mission var sammen med kongehuset og myndigheder om at fejrede den hellige Birgitta

Af Erling Tiedemann
og Annica Skenberg

I år tager vi til Vadstena! Det bliver ikke bare udfaldet af mange nordiske familiers ferieplanlægning. Det var også beslutningen hos den svenske kong Carl XVI Gustaf, hans dronning Silvia og vores danske prinsesse Benedikte, pavens personlige sendebud, kardinal Walter Kasper fra Rom og kardinal Francis George fra Chicago, ærkebiskop Hammar fra Uppsala, 65 birgittasøstre fra hele verden, Svenska kyrkans biskopper og Den danske Folkekirke-biskop Holger Jepsen fra Maribo, Östergötlands läns landshövding Björn Eriksson fra Linköping, biskopperne Arborelius, Brandenburg og Kenney fra Stockholm og Czeslaw Kozon fra København og ... og ... samt tusindvis af katolikker, lutheranere, pinsefolk, ortodokse og andre kristne. Alle samledes de til økumenisk högmässa i Klosterkirken i Vadstena søndag den 1. juni for at fejre den hellige Birgittas 700 års dag. Og de fortsatte dagen igennem og var også med til katolsk messe under åben himmel i slotsgården i Vadstena.

Høj stemning

Ved jubilæumshøjmesse i Klosterkirken fik indgangssalmen "Helig, helig, helig, Herre Gud Allsmæktig" taget til at løfte sig. (Den svenske Kirke har en salmeskat meget lig Den danske Folkekirkes, og den bliver sunget, så det kan høres).

Også stemningen løftede sig, da Svenska kyrkans biskop i Linköping stift, Martin Lind bød velkommen og fremhævede den særlige stilling, Birgitta har som Nordens eneste kanoniserede helgen.

Solskin, glæde, forventning og trængsel: slotsgården i Vadstena var fyldt, da den hellige Birgittas 700 års dag blev fejret. Og pavens sendebud, kardinal Walter Kasper, der også celebrerede messen, var i strålende humør. Foto: Jeppe Gustafsson

- Og nu viser hun os vejen til sin største kærlighed: Jesus Kristus, sagde biskoppen og påpegede, hvordan vi både hører og hænger sammen trods alle vore forskelligheder: at Jesu venner fra forskellige kirker kan fejre Birgitta sammen, er en stor glæde for os.

Den økumeniske gudstjeneste fulgte Svenska kyrkans højmesse-ritual, som i lange passager er helt sammenfaldende med den katolske messe. Og når Den svenske Kirkes biskopper gik i procession i bispekåber og med bispehuer, og biskop Lind fulgte trop til sidst med bispestav i hånden, så er det i hvert fald ikke i det ydre, man skal søge forskellene.

Birgitta, fælles arv

Som den første holdt kardinal Kasper en kort prædiken på engelsk.

- Vi er samlet for at fejre en helgen fra den tid, da Kirken endnu var udelt, men vi er stadig hinandens brødre og søstre i Kristus. Birgitta hører til vores fælles arv. Splittelsen mellem os har på tragisk måde bidraget til sekulariseringen af vores verden. Vi kristne lever spredt i en verden med andre religioner - eller bare dér, hvor Gud er blevet ligegyldig for mennesker. På en ny måde lever vi i en diaspora. Men - det er Guds tid og ikke ondskabens; det er en frelsens tid, hvor vi behøver personlige kristne vidnesbyrd. Vor verden har brug for modige kristne med klare standpunkter - som Birgitta. De kristnes vidnesbyrd skal ikke tage hensyn til det, som bare vækker behag, som er populistisk eller opportunt. Det kristne vidnesbyrd skal bygge på, hvad der grundlæggende er sandt - på den sandhed, som vi finder i Den hellige Skrift.

Dagens anden- og længere - prædiken blev holdt af Svenska kyrkans ærkebiskop KG Hammar, og det gennemgående tema var, at når kærlighed og sandhed mødes, så bliver Gud synlig.

Efter prædiken og trosbekendelse samledes en række af kirkelederne

De tre svenske katolske biskopper, fra venstre Anders Arborelius, William Kenney og Hubertus Brandenburg var i Vadstena ligesom kardinal George fra Chicago og vores egen biskop Czeslaw.

Foto: Jeppe Gustafsson

ved den hellige Birgittas relikvieskrin for i stilhed, men dog i fællesskab at bede for Kirkens enhed.

Ved altergangen gik den katolske biskop Brandenburg sammen med nogle af ordenssøstrene frem til alterbænken - med højre hånd på venstre skulder - og blev velsignet af de lutherske biskopper, som forrettede nadvertjenesten.

Front og folkeligt

Søndag eftermiddag dannede Vadstena slots borggård som nævnt rammen omkring en katolsk messe, der også blev overværet af det svenske kongepar og mange andre gæster. Vadstena slot er en såkaldt Wasa-borg fra 1500-tallet, og som bekendt var det under kong Gustaf Wasa, at reformationen blev indført i Sverige. At der nu blev holdt messe i gården, er endnu et udtryk for, hvordan kirkerne drages mod hinanden og søger efter måder at udtrykke deres reelle, men desværre endnu så ufuldkomne fællesskab på.

Sverige viste sit allersmukkeste sommeransigt med klar sol og blå himmel, da 5.000 forventningsfulde katolikker og andet kristent godtfolk samledes i slotsgården. Mange mindedes sikkert en anden stor festdag på samme sted, nemlig da pave Johannes Paul besøgte Norden i 1989.

Og mens formiddagens högmässa i Klosterkirken var for 1.400 indbudte og stilige honoratiore med adgangskort, så var messen i slotsgården front-folkeligt med jeans og

sommerskjorter, børn og (næsten) hunde.

I sin prædiken på det engelsk, som i vor moderne tid har overtaget latinens rolle som det fælles verdenssprog, fremhævede kardinal Kasper den hellige Birgitta som en helgen, der fejres af både protestanter og katolikker, og som derfor er en bro mellem dem. I en sekulariseret verden lever alle vi kristne ofte som fremmede i forhold til det, der hylides i den almene kultur. Men Birgitta forankrede sit liv i Jesus Kristus; forankrer vi tilsvarende vort liv i noget solidt og bestandigt, og holder vi os til stadighed Jesus for øje, ja, da følger vi netop Birgittas eksempel.

Bøn om forladelse

Kardinal Kasper fremhævede også et andet af Birgittas åndelige budskaber, hvor Jesus beder om troskab og enhed. Enhed og fred var nødvendige på Birgittas tid, - og i dag er freden igen truet. Men også enheden mellem os er Jesu ønske, og den økumeniske sag er ikke bare en pligt for nogle teologer, nogle biskopper og nogle præster, men for alle. Og i dag søger kirkerne at se på hinanden som venner og prøver i fællesskab at fordybe sig i det, der samler os, mere end i det, der skiller.

Walter Kasper sluttede sin prædiken med en bøn: Forlad os vore synder mod enheden! Hellige Birgitta - bed for os!

Ulykkelig strid i Hjørring

Der var både glæde og beundring, da byen fik sin katolske kirke - i høj grad bygget på vietnameseres indsats. Men i dag er der problemer, og menigheden er splittet

Af Erling Tiedemann

Søndag den 13. januar 1991 var en stor dag for den katolske menighed i Hjørring. Efter en byggeperiode, hvor ikke mindst vietnamesiske medlemmer af menigheden havde gjort en meget stor indsats sammen med håndværkerne, kunne biskop Hans Martensen indvie både kirke og menighedssal.

Den 13. januar 1991 er derfor en dato, som vil blive husket i Hjørring.

Det vil søndag den 18. maj 2003 uden tvivl også. På denne dag blev præst og menighed på vej til messen modtaget af en demonstration, bestående af katolikker, tilhørende et mindre antal vietnamesiske familier, der havde medbragt bannere med slagord. Der er forskellige opfattelser af, hvor mange der deltog. Nogle siger 70-80. Andre siger 25. Atter andre 40 - af en menighed på i alt ca. 350, der for cirka 95 procents vedkommende er vietnamesere.

Ingen tvivl om hensigten

Derimod var der ingen tvivl om, hvad de demonstrerende ville: De ønskede at komme af med deres vietnamesiske diakon, Kim Rue Tran, som - siden han og hans hustru for godt et års tid siden flyttede til Hjørring - har fungeret i menigheden. Det har han kunnet gøre med den særlige kompetence, som skyldes, at han taler vietnamesisk og dermed kan have pastoral omsorg ikke mindst for de ældre og andre, som har det svært med det danske.

Katolsk Orientering fortalte i nr. 15/2000 om Kim Rue Tran, om hans familie og deres dramatiske flugt fra Vietnam i 1975 sammen med mange andre bådflugtninge, om deres nye liv i Dan-

mark - og endelig om Kims diakonvise som 60-årig, og hans nye tjeneste i Kirken.

Demonstrationen uden for kirken i Hjørring førte ikke til, at messen blev aflyst, men nok til, at den blev forsinket, og efterfølgende har flere givet udtryk for, at det var ubehageligt at skulle passere gennem demonstrationen, og at de ikke følte sig helt trygge inde i kirken.

Et spørgsmål om integration?

Det er uhyre vanskeligt at danne sig et entydigt billede af, hvad det er, der er gået galt i Hjørring, hvor lysten til at udtale sig er meget begrænset. I følge forskellige kilder i menigheden står så meget dog klart, at der også før Kim Rue Trans ankomst til byen kunne opleves problemer i menigheden, spændinger mellem forskellige familier og grupper i menigheden - noget, der svarer til et mønster, der af og til også har manifesteret sig i andre indvandremiljøer og menigheder.

Ud over sådanne tilløb til modsætningsforhold, som findes i alle miljøer og kulturer, spiller et sammenstød mellem to forskellige opfattelser af integrationsproblemet ifølge flere kilder også en rolle i Hjørring: Skal en menighed, der overvejende er en vietnamesisk katolsk menighed, blive ved at være det? Eller skal den gradvis kunne udvikle sig til en dansk katolsk menighed i takt med, at indvandrere og deres børn og børnebørn integrerer sig i samfundet og bliver danske?

Her er diakonen, siges det, kommet i klemme i modsætninger, der ikke alene eksisterede før hans tid i Hjørring, men som også er kendt andre steder. Måske synes sådanne modsætninger nærmest at være så uundgåelige, at han

også kan have været involveret i dem andetsteds. Og når et modsætningsforhold først er opstået, finder det let ny næring og sin egen bekræftelse gennem historier, der fortælles videre og vokser, uden at deres sandhedsværdi nødvendigvis er blevet fastslået.

Nogle vil måske tro, at en menighed, der så godt som udelukkende består af vietnamesere, må være meget homogen, men så enkelt er det ikke. Vietnam er et meget stort land med over 80 millioner indbyggere - d.v.s. meget større end Frankrig og kun lidt mindre end Tyskland. Der er kulturforskelle og dertil hørende spændinger, ikke alene mellem nord og syd, men nok så meget mellem by og (bjerg)land, og til en vis grad er disse kulturforskelle flyttet med til Danmark. Her har de yderligere - på godt og ondt - mødt den helt anderledes danske kultur med alt, hvad dette møde indebærer af mulighed for misforståelser, mistolkninger - og modsætninger.

Biskoppen måtte lukke kirken

Nogle i menigheden har skrevet til biskoppen om problemerne. Andre - eller de samme? - har skabt uro ved en demonstration. Men også før søndag den 18. maj har der iflg. K.O.'s informationer været episoder i tilknytning til søndagsmessen, der hver anden søndag fejres på dansk af sognepræsten og hver anden søndag på vietnamesisk af pastor Tuyn Ngoc Nguyen, som i samme anledning rejser fra Randers til Hjørring.

Som følge af udviklingen holdes kirken i Hjørring foreløbigt lukket. Situationen er ulykkelig, ikke mindst for os vietnamesere, siger et medlem af menigheden til Katolsk Orientering, og de fleste ønsker naturligvis, at der igen kan blive holdt messe i Hjørring under normale og ordnede forhold.

- Det er også mit ønske, siger biskop Czeslaw, som har set sig nødsaget til at lukke kirken på baggrund af de uværdige scener i forbindelse med messen. Når kirken om nogen tid åbner igen, må vi håbe, at det er et overstået kapitel, slutter biskoppen.

Niels Steensens Gymnasium fik kardinalsbesøg

Kristi Himmelfartsdag d. 29. maj, fik Niels Steensens Gymnasium flot besøg. Da kom nemlig oblatfædrene kardinal Francis George fra Chicago og ærkebiskop Roger L. Schwietz fra Anchorage, sammen med en gruppe amerikanske katolikker forbi. Besøget skete i forbindelse med en valfart til Vadstena og Birgitta-jubilæet dér.

De fejrede en engelsk messe i Sankt Augustins kirke, hvor nogle elever fra NSG fungerede som ministranter. NSG og jesuitterne inviterede til eftermiddagskaffe og rundvisning på skolen. Newman instituttet fra Uppsala havde organiseret rejsen.

Paul d'Auchamp, 2G, Roger Schwietz OMI, ærkebiskop af Anchorage, kardinal Francis George OMI ærkebiskop af Chicago, Nikolai Do, 7c og Alexander Lønborg Andresen, 7c.
Foto: Dorthe Enger

KORT NYT

Folder til forældrene

Vil du hjælpe dem til at få en levende tro?

En arbejdsgruppe, som Pastoralrådet havde nedsat, har udarbejdet en folder til forældre, hvis børn modtager katekese i menighederne. Folderen blev præsenteret på dets seneste pastoralrådsmøde, hvor der var enstemmig tilslutning til, at Pastoral-Centret færdiggør layout-arbejdet og udsender folderen som et tilbud til menighederne. Det er meningen, at tekst og tegninger skal sendes på en CD-ROM, således at folderen kan blive færdigredigeret lokalt og indeholde de særlige elementer og oplysninger, man i den enkelte menighed gerne vil have med.

Rosenkranstræf for børn og unge

I februar startede Rosenkranforeningen for børn og unge i Esbjerg. I den forbindelse indbydes børn fra 5 år og op efter samt unge og deres forældre til Rosenkranstræf i Esbjerg lørdag den 21. juni kl. 12.00 - 18.00. Dagens program vil bestå af rosenkrans i kirken, orienteringsløb, filmen om Bernadette og Lourdes. Medbring madpakke; der vil være saftvand og kage. Dagen afsluttes med messe. Oplysning og tilmelding: 75 10 11 91 eller 75 16 16 35.

Niels Christian Hvidt på sommerstævne

Areopagos afholder den 26. - d. 29. juni sit sommerstævne på Unge Hjem Højskole i Højbjerg, Århus. Temaet er: "Åndens tid / tidens ånd". Der bliver workshops, foredrag, plenumdebatter og diskussioner. Medblandt andre medvirker Niels Christian Hvidt

S.O.S. Forbønslinje er i luften

Den forbønslinje, som menigheden i Esbjerg har startet, og som K.O. tidligere har fortalt om, er nu i luften. Starten blev stille og rolig, - men andet havde sognepræsten, Benny Blumensaat og de otte frivillige fra menigheden, som er engageret i projektet, heller ikke forventet. Allerede ved planlægningen var intentionen nemlig ikke at stemme forventningerne for højt, men i stedet lade virksomheden vokse i takt med behovet.

S.O.S. Forbønslinje er et led i Den katolske Kirkes nyevangelisering i Esbjerg, men alle i hele Danmark kan ringe for at blive bedt for, få et ord fra Jesus med på vejen eller blot møde et lyttende øre. Linien er åben året rundt, fra torsdag til og med lørdag i tidsrummet kl. 20-23 - netop de timer, som for mange er de mest kritiske. Til dette formål har menigheden lejet Skt. Joseph søstrenes tidligere rekreationshjem, og huset har nu fået navnet "Pilgrimshuset". Det hellige Sakramente er udstillet i lokalet, og gennem bøn og tilbedelse kan forbønsliniens medarbejdere søge kraft, mod og støtte til at tale med dem, der ringer op. Skt. Nikolaj Kirke har også startet en brevkasse, hvor alle er velkomne med deres spørgsmål. E-mailadressen er: brevkasse@mail.dk

SOS

forbøn!

75181808

Er du i nød eller ønsker du et lyttende øre, forbøn og en velsignelse? Ring!

Bekymring i Irak for religionsfriheden

Præst advarer om faren ved etablering af en islamisk stat

De internationale medier beskrev den shiitiske pilgrimsfærd, der for nylig fandt sted til Karbala, som "et sejrssymbol". Men mange irakiske kristne ser anderledes på det, oplyser pressebureauet Zenit. De er i stadig højere grad bekymret mht. den fremtidige religiøse frihed.

"De journalister, der afgav rapport om begivenhederne, forstod ikke til fulde situationen, eller hvad en sådan demonstration faktisk betød", sagde fader Nizar Semaan, en syrisk præst fra bispedømmet Nineveh. "Vi ser disse begivenheder med ængstelse, ikke fordi vi er imod tros- og religionsfrihed, som vi ønsker som noget grundlæggende for det nye Irak, men fordi vi er bekendt

med shiitiske muslimers mentalitet og kultur, og vi ved, at hvad de ønsker, er et teokratisk Irak baseret på islamisk lov", forklarede fader Semaan.

Ingen opmærksomhed

"Der er fare for, at vi kristne kommer til at vælge mellem at blive i Irak som andenrangs borgere, frataget vore borgerlige rettigheder, eller at forlade vort fædreland", tilføjede han.

"Det smertes os at se, at medens shiitternes forsamlinger vidt omkring blev omtalt i medieme, blev der ikke skænket de kristne i Irak nogen opmærksomhed, skønt de på det tidspunkt fejrede påske," sagde præsten.

"Lystænding i Basra: Er der lys forude for de kristne i Irak?"

"Mens vi bad for fred, sand frihed og demokrati, råbte vore shiitiske muslimske brødre slogans for en islamisk stat og en ny krig", bemærkede han.

Præsten tilføjede: "Jeg håber, at den øvrige verden vil se faren og fortsat hjæl-

pe Irak med at udvikle et rigtigt sekulært og demokratisk land, hvor alle grupper respekteres."

Oversættelse:
Carla Bennati Schou

KORT NYT

Ku Klux Klan må ikke afbrænde kors

Højesteret i USA har forbudt den populære afbrænding af kors hos Ku Klux Klan, fortæller KNA. Ifølge en offentliggjort dommerkendelse i Washington er et brændende kors "et tegn på racistisk terror". Den derved fremkaldte angst er så stor, at den må prioriteres højere end retten til ytringsfrihed, afgjorde dommerne med seks stemmer mod tre. Med denne dommerkendelse bekræftede Højesteret (Supreme Court) forbudet mod denne praksis i forbundsstaten Virginia og andre forbundsstater. Det er først og fremmest racistiske Ku-Klux-Klan-medlemmer, der offentligt afbrænder kors som en advarsel og trussel mod sorte medborgere. En domstol i Virginia havde erklæret dette forbud for ulovligt; regeringen ankede sagen. Ni andre forbundsstater tilsluttede sig anmodningen om en dom i Supreme Court.

25% flere katolikker i Mongoliet

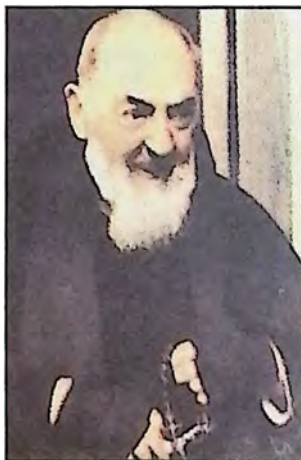
Fra Mongoliets hovedstad Ulan Bator oplyser pressebureauet KNA, at siden påskehøjtiden, hvor 40 personer blev døbt, er antallet af katolikker i Mongoliet steget med 25% til i alt 177. De fleste af de nydøbte er voksne, beretter det asiatiske katolske presseagentur Uca-news, som arbejder under Det apostolske Præfektur i Ulan Bator. Forud for optagelsen i Kirken er der gået en toårig forberedelsestid. I Ulan Bator er der tre katolske sogne. Pave Johannes Paul II har ifølge en for nylig offentliggjort erklæring fra den apostolske nuntius for Mongoliet, ærkebiskop Giovanni Battista Morandini, planlagt en rejse til landet i løbet af sommeren.

Ny begravelsesplads for Pater Pio volder strid i S. Giovanni Rotondo

Ifølge pressebureauet KNA er der på det syditalienske valfartssted San Giovanni Rotondo opstået en strid om helgenen pater Pios jordiske rester (Pater Pio levede fra 1887 til 1968). Det skriver det italienske dagblad "il Giornale". Ifølge dagbladet skal de jordiske rester af helgenen, som pave Johannes Paul helgenkårede i juni sidste år, efter den lokale kapucinerprovins' ønske inden længe overføres til en ny valfartskirke, som ligger få hundrede meter fra hans hidtidige gravplads i krypten under pilgrimsbasilikaen i San Giovanni Rotondo. En stedlig

komité har ifølge dagspressen samlet ca. 2.500 underskrifter mod flytningen.

Kapucinerne har ønsket at flytte Pater Pios sidste hvilested, blandt andet fordi den hidtidige krypt er blevet for lille til de mange millioner besøgende. Den fremtidige basilika, som har været under bygning siden 1995, er blevet tegnet af den kendte italienske arkitekt Renzo Piano. Der bliver plads til 7.200 mennesker, og på pladsen foran kan der yderligere være 40.000 pilgrimme. Bygningen regnes for at være verdens næststørste kirke efter Peterskirken i Rom.

Der stod strid omkring pater Pio medens han endnu var i live.

Oversættelse:
Bente og Ole Meyer

Undergrundspræst fængslet i Kina

Fra Hongkong meddeler pressebureauet KNA, at en katolsk undergrundspræst i Kina, Lin Daoming fra bispedømmet Fuzhou, er blevet arresteret. Som kirkelige kredse i Hongkong for nylig fortalte, benyttede politiet præstens mor som lokkefugl. Kvinden havde ligeledes været arresteret, men var givet fri ti dage før den normale løsladelsestermin. Da hendes søn ville besøge hende, blev han arresteret.

Lins mor blev ifølge oplysningerne arresteret sammen med 18 studerende, som havde samlet sig i en park til picnick og i den forbindelse havde holdt bøn. Alle var blevet idømt en måneds fængsel. I Kina må kun statsligt anerkendte religionsfællesskaber, herunder også "Patriotisk Fællesskab af Kinesiske Katolikker", relativt frit udøve deres tro. Katolikkerne har fået forbud mod enhver kontakt med Vatikanet, efter at

Kina i 1957 afbrød de diplomatiske kontakter med Den hellige Stol. Siden da er den pavetro undergrundskirke blevet forfulgt. Men efter at Vatikanet har anerkendt talrige af de "patriotiske" biskopper, bliver også den "officielle" Kirke udsat for stadig skarpere repressalier.

Oversættelse:
Kirsten Kjærulff

Valfart 2003
Søndag d. 31. august

"I er Guds bygning." 1. Kor. 3,9

Program
9.00 Valfartsvandring fra Ry
11.00 Valfartsvandringen fra Ømby
12.30 - 14.45 Pause - Tilbedelse - Underholdning
12.45 - 13.45 Bodens sakramente
15.00 Messe med biskop Kozon

Bispedømmet København
1953 - 2003

Fremad, men endnu langt igen

Kun hver sjette dansk katolik er tilmeldt kirkeskatteordningen

Af Erling Tiedemann

Det var en tilfreds Erik Lindegaard, der som administrativ leder af bispekontoret orienterede Pastoralrådets medlemmer om udviklingen i kirkeskattebetalingen.

- Hver gang der ved udgangen af år 2000 var tilmeldt 100 katolikker til kirkeskatteordningen, sagde han, er der nu 132 - en stigning på en trediedel, - og det samlede beløb viser en tilsvarende kurve. Det ser godt ud, - men når man så sammenholder antallet af tilmeldte med antallet af katolikker i "betalingsdyg-

tig alder", så er der et godt stykke vej igen, da kun cirka hver sjette har meldt sig.

Der er imidlertid ingen vej udenom. Bispedømmet skal være selv-bærende. Vi kan ikke regne med at blive ved at modtage støtte fra især tyske bispedømmer, som af flere forskellige grunde selv har alvorlige lommesmarter, og som sikkert har svært ved at forstå, at de skal yde støtte til danske katolikker, der ikke selv yder noget.

Det sker, at nogle giver udtryk for, at de ikke vil betale kirkeskat, fordi det er en central ordning, "hvor pengene bare ender på bispekontoret i København", men det kunne Erik Lindegaard klart dementere.

- De lokale sogne får faktisk 80 procent af de kirkeskatteindtægter, som kommer ind til Ansgarstiftelsen, sagde han, og dertil er der også ekstra hjælp at hente for de menig-

heder, der har en meget svag økonomi. Det er derfor i høj grad i menighedernes egen interesse, at flere og flere melder sig og betale kirkeskat.

Lars Messerschmidt, der ud over at være generalvikar også er formand for den særlige økonomiske kommission, kom under drøftelserne ind på kirkeminister Tove Fergos holdning til en eventuel statslig opkrævning af kirkeskat også til andre kirkesamfund end Folkekirken. "Det synes jeg vil være helt naturligt," sagde hun til Katolsk Orientering i januar måned (K.O. 2/2003). Både Det biskoppelige Råd og Pastoralrådets forretningsudvalg har drøftet denne udmelding fra kirkeministerens side og anbefalet biskoppen at følge op på den ved at undersøge sagen nærmere. (K.O. vil vende tilbage til sagen efter sommerferien. Red.).

Erik Lindegaard, bispekontorets administrative leder, forelægger regnskabet og fortæller om kirkeskatteordningen. Foto: Erling Tiedemann

Kirkesyn til eftersyn - hvad ser vi?

Forslag fra Käthe Lund fik positiv modtagelse

Til det seneste pastoralrådsmøde havde Käthe Lund, der repræsenterer menighederne i Herning, Horsens, Silkeborg og Herning, indsendt et forslag med titlen "Kirkesyn til eftersyn", og på mødet uddybede hun sit forslag:

- Vi har flere gange været inde på vore "periferi-katolikker", sagde hun, og hvad det er, der holder dem fjernt fra vort kirkelige fællesskab. Vi støder af og til på mere eller mindre velformuleret kritik og usikkerhed med hensyn til, hvor Kirken er på vej hen hhv. burde være det. Så inspireret af de katolske skoles arbejde med "skolesyn til eftersyn" vil jeg gerne foreslå, at vi katolikker får en generel debat med hinanden, som vi kunne kalde "Kirkesyn til eftersyn". Hvilket syn har vi? Hvor har vi det fra? Og er vi måske påvirket af det omgivende samfund til at

have et kirkesyn, som ikke er Kirkens? spurgte hun.

Käthe Lunds forslag blev absolut positivt modtaget i Pastoralrådet, hvis medlemmer følte, at det lå i naturlig forlængelse af mødets øvrige drøftelser af katekesen i Kirken. Samtidig blev der imidlertid også markeret en vis usikkerhed med hensyn til, hvordan det nærmere kunne gribes an.

Debat om forslaget

Nogle fremhævede, at det ikke blot kunne dreje sig om at lave et rundspørge for at få svar på, hvilket syn på Kirken forskellige mennesker har, men derimod nok om at finde ud af, hvor de svage punkter er i forståelsen af Andet Vatikankoncil kirkesyn - eller som Käthe Lund selv formulerede det:

- Det drejer sig ikke om en forventnings-afstemning, men

om at gøre sig den reelle situation klar, inden man går i gang med at forholde sig til den og om nødvendigt prøver at rette op på den. Det gælder ikke om at opfinde synet på Kirken, men om at genfinde det, hvis det er blevet væk for os.

Også det synspunkt blev bragt ind i dialogen, at vi i denne forbindelse alt for ofte blot taler om såkaldte marginalkatolikker, som befinder sig i menighedens udkant. Et andet og måske større problem er det, at en del aktive katolikker har forladt det kirkesyn, som Andet Vatikankoncil gjorde til sit, blev der sagt. Katolsk tro indeholder jo et andet syn på Kirken, end eksempelvis luthersk tro gør, - uden at vi dermed først og fremmest skal forstå vores egen Kirke ud fra et modsætningsforhold til andre. Vi skal netop forstå den, som koncilet forstod den, blev det understreget.

Men nåede man end ikke til nogen endelig stillingtagen til forslaget, så var der dog fuld

enighed om, at der burde arbejdes videre med det, og drøftelsen mundede ud i, at Käthe Lund på biskop Czeslaws forslag enstemmigt blev opfordret til - sammen med andre, som hun selv kunne bede om at hjælpe sig - at lave et oplæg til en mere struktureret drøftelse på det næste pastoralrådsmøde.

Drøftes igen i november

Käthe Lund, som på dette grundlag har arbejdet videre med sagen, fortæller, at hun er i færd med at tage kontakt til nogle mennesker rundt om i landet. De skal hjælpe hende med at få en klarere fornemmelse af, hvordan det ser ud med forståelsen af, hvad Kirken er hhv. burde være for os. Hensigten er bedre at kunne få øje på konturerne af den debat, der skal foregå i Pastoralrådet, men i betragtning af, at der kun er gået nogle få uger siden Pastoralrådsmødet, finder Käthe Lund det for tidligt at give noget egentligt bud på det nu.

Ansgarstiftelsen har stadig skindet på næsen

På pastoralrådsmødet fremlagde Erik Lindegaard regnskabet for 2002. Som altid forekommer det en del medlemmer af Pastoralrådet, som jo ikke alle er uddannet i regnskabsvæsen, svært at gennemskue de mange tal i et regnskab, der balancerer med 21 mio. kr. Det korte af det lange er imidlertid, at bispedømmet i 2002 havde et driftsunderskud på 2,5 mio. kr. Det blev dog mere end opvejet af stigende ejendomsvurderinger og kursregulering af obligationsbeholdningen. Ansgarstiftelsen har således stadig skindet på næsen, og Pastoralrådet tog da også regnskabet til efterretning uden særlige bemærkninger.

I forbindelse med gennemgangen af regnskabet berettede Erik Lindegaard også om den kommende flytning til Gammel Kongevej.

Bispekontoret flytter som de første den 20. september 2003. Derefter følger de to biblioteker, Sankt Andreas' og Niels Steensens. Pastoral-Centret, Missio og Katolsk Orientering flytter først efter 1. april 2004, da den 3. sal, som de skal dele, ikke er frigjort før dette tidspunkt. Der holdes løbende møder med dem, der skal flytte sammen på adressen, så tingene kan blive ordnet på bedst mulig måde.

- Omkostningen ved at flytte og overtage den hidtidige lejers rettigheder er ca. 4,4 mio. én gang for alle, men efter små fire år skal bispedømmet kun dække indre og ydre vedligeholdelse. På blot lidt længere sigt er der dermed tale om en absolut favorabel ordning, sluttede Erik Lindegaard.

Seminarer for menighedsråds- og pastoralrådsmedlemmer

På et tidligere møde havde Pastoralrådet nedsat en arbejdsgruppe, bestående af Michal Bienkowski, Karen Grzelak og Kirsten Kjærulff.

De skulle undersøge, om der er et reelt behov for kurser om arbejdet i menighedsråd og pastoralråd, og kommissoriet blev senere fastlagt endeligt, så ar-

bejdsgruppen fik til opgave at arbejde for at bevidstgøre kandidater og medlemmer af disse råd om deres medansvar for, at gudsfolkets liv og aktivitet må blive i stadig større samklang med Evangeliet og Kirken, og at dette skulle ske gennem kurser og materialer.

Tanken var at holde 1-dages

seminarer forskellige steder i landet med medbragte madpakker, således at både overnatning og bespisning kunne undgås.

Meningen var så, at man på disse seminarer et par gange om året kunne gennemgå de mange forskellige opgaver, som man som medlem af et menigheds- eller pastoralråd bliver stillet overfor.

På pastoralrådsmødet var der enig tilslutning til, at den foreløbige arbejdsgruppe skulle fortsætte arbejdet i hele valgperioden, og at de skulle gennemføre de skitserede seminarer i samarbejde med Pastoral-Centret og Bispekontoret og under Pastoralrådets overordnede ansvar.

Efter s(k)andalen

Debatten om Kvikly's salg af sandaler med Jesus og Maria på sålen standsede ikke med salget i butikkerne

Af Erling Tiedemann

Tydeligvis kom det bag på Kvikly, at reaktionerne på salget af de famøse sandaler ikke alene var så stærk, men tillige så udbredt. Det var umuligt at reducere protesterne til, at "det er bare de hellige, som føler sig trådt på". Forretningens ledelse tog konsekvensen, standsede salget og udsendte en beklagelse. Det var klokt gjort - da det endelig skete.

Et synspunkt i Berlingske ...

For filosofiprofessor Ole Thyssen fra Handelshøjskolen i København, der har udtalt sig til Berlingske Tidende, er det imidlertid hverken første eller sidste gang, at der bliver trampet lige der, hvor selv engle træder varsomt, for at sælge alt mellem himmel og jord.

Ifølge Ole Thyssen viser sagen med de ukristelige klip-klappere blot, at religioner og religiøse symboler i alle mulige og umulige afskygninger har en så kraftig appel og tiltrækningskraft, at det er svært for reklamefolk og virksomheder at holde nallerne væk. Selv om de i bogstaveligste forstand risikerer at jukke på folks værdier og følelser, skriver Berlingske.

"Det hellige er ikke længere helligt. I hvert fald kun for de hellige. Grænserne bliver hele tiden prøvet af. Virksomhederne søger at finde noget, der påvirker vores san-

ser og meninger. Og jo, selvfølgelig er der grænser. Men hver eneste grænse er et eller andet sted til for at blive overskredet," siger Ole Thyssen til avisen.

"Jeg tror, at grænserne for, hvor langt man kan gå, i høj grad handler om en vurdering af den sociale gennemslagskraft. Mange muslimer ville blive spritrasende over at se folk jukke rundt i et par Allah-tøfler. I sådan et tilfælde er det nok snarere frygten for sanktioner end frygten for at gøre noget forkert, der får virksomhederne til at træde varsomt," siger han videre.

"Der sidder små grupper over alt i samfundet og føler meget stærkt for deres tro. De er parate til at himle op hver eneste gang, der kommer noget, der går deres ømme tær for nær. Spørgsmålet er bare, om samfundet skal indrette sig på deres meninger. Om små grupperinger skal have patent på, hvad der kan siges og ikke siges, og hvad man kan gøre og ikke gøre," slutter Ole Thyssen samtalen med Berlingske, der tørt noterer, at filosofens eget svar er nej, men at det i sagen om de blasfemiske sandaler som bekendt blev et ja.

- og to i Kristeligt Dagblad

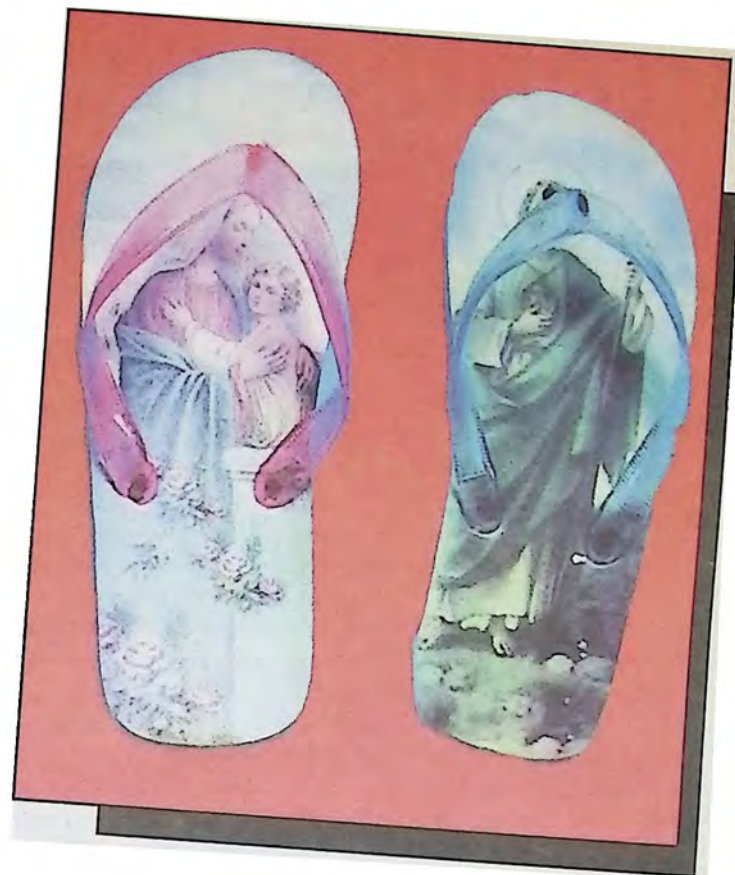
I Kristeligt Dagblad har ikke mindst biskop Niels Henrik Arendt i Haderslev og vores egen biskop Czeslaw gjort sig tanker om, hvordan man kan undgå, at der trampes så

meget på det hellige, at det ender med, at intet til sidst er helligt.

I et indlæg i bladet ønsker biskop Czeslaw, at de religiøse værdier bliver sikret af en klarere lovgivning, der tydeligt markerer, når en grænse er overskredet. Han glæder sig over de fredelige, men klare protester og tilslutter sig dem fuldt ud. De mange reaktioner er så meget desto mere opmuntrende, skriver han, som de fleste sikkert ville have følt en vis afmagt over for reklameverdenens hyppige mangel på respekt for religiøse symboler.

Når stormen omkring den nuværende sag har lagt sig, vil vi stadig stå med en række ubesvarede spørgsmål, fortsætter biskoppen: Hvornår og hvordan vil det ske igen? Og lidt mere principielt: Hvilken beskyttelse har vi kristne mod, at vor tro og dens symboler bliver latterliggjort? For samtidig med, at der i sådanne sager foretages politianmeldelse for blasfemi, siger juraeksperter jo, at sandsynligheden for, at nogen bliver dømt er yderst ringe. Hvorfor mon? Er blasfemiparagraffen for uklar, eller interesserer en anvendelse af den alligevel for få? Hvis den er for uklar, og hvis også et mindretal har krav på at få religiøse følelser respekteret, bør der så ikke ske en opstramning af paragraffens formulering og anvendelse? spørger biskoppen i indlægget.

Disse spørgsmål er relevante, ikke blot af hensyn til retfærdigheden, men også fordi man på andre områder har etableret en streng praksis. Et kendt og hyppigt anvendt eksempel er racismeparagraffen, som tages i anvendelse ikke

blot ved diskriminering, men også når andre menneskers racermæssige tilhørsforhold fører til fordomsfulde og hadske bemærkninger mod de pågældende.

I sagen om sandalerne er der vel ikke tale om en målrettet latterliggørelse af kristne symboler, snarere om mangel på dømmekraft af hensyn til en hurtig fortjeneste, men resultatet er det samme: En gruppe menneskers følelser bliver såret ved, at noget dyrebart behandles respektløst, påpeger biskop Czeslaw.

Den udbredte mangel på sans for, hvad der er helligt, og den hyppige fortrængning af dette hellige til privatsfæren, gør, at mange let får det indtryk, at man har lang snor, når religion gøres til genstand for morskab, ironi og plathed. Vi krist-

ne har sikkert selv brug for en øget skærpelse af sansen for det hellige, mener biskoppen, selv om den mangel, der måtte være herpå, ikke berettiger nogen til at nedgøre religionen og dens symboler.

Selv om det bedste middel mod krænkelse af religiøse følelser efter hans opfattelse er en holdningsændring baseret på respekt, så bør der alligevel ses på lovgivningen. Man tør jo heller ikke lade begrænsningen af injurier og racistiske bemærkninger bero alene på en appel om respekt for andre; på samme måde bør også religiøse værdier være sikret af en klarere lovgivning, der tydeligt markerer, når en grænse er overskredet, slutter biskop Czeslaw sit indlæg i Kristeligt Dagblad.

P. Dekkers tager afsked

Hermed vil jeg underrette mine venner og bekendte om, at jeg - efter 50 år i Danmark - i den første uge af juni flytter tilbage til Nederland. Det er en personlig beslutning, som jeg for blot et år siden endnu ikke drømte om.

Min begrundelse er følgende: I det sidste år er alderdommen for alvor begyndt at melde sig. Ganske særligt er jeg ved at få synsproblemer. Hvis jeg blot afventede den videre udvikling, ville jeg selvfølgelig få den hjælp, jeg måtte få brug for - og til sidst muligvis komme på en institution, hvor jeg ville tilbringe min sidste tid her på jorden. Der ville jeg stort set være blandt fremmede. Som medlem af jesuiterordenen er jeg imidlertid så privilegeret, at jeg har mulighed for at komme på ordenens eget alderdoms- og plejehjem i min oprindelige nederlandske ordensprovins. Der vil jeg være blandt mine egne ordensbrødre. Det er omgivelser, hvor jeg med hele min religiøse baggrund vil føle mig meget

mere hjemme end på hvilken som helst dansk institution.

Jeg har valgt at tage min beslutning, mens tid er. Det har været - og er stadig - en svær beslutning. Danmark er blevet mit andet fædreland, og jeg har givet hele mit liv til arbejdet i Den katolske Kirke i Danmark. Men jeg har prøvet i denne sag at skelne mellem det følelsesmæssige og det fornuftsmæssige. Det har gjort min beslutning nemmere.

Forhåbentligt vil alle, der kender mig, have forståelse for den beslutning, jeg har taget. Og jeg regner med at kunne opretholde kontakten med mange. Min adresse vil være: *Berchmanianum, Houtlaan 4, NL 6525 XZ Nijmegen, Nederland.*

Jeg har valgt ikke at holde en afskedsreception, og jeg ønsker ikke at modtage gaver.

Hvis nogle ville betænke mig, ville jeg være glad for at man købte en andel (1.000 kr.) i Andelskassen OIKOS (Skindergade 24, 1159 Kbhvn K. eller Kløvermarksvej 4, 8200 Århus N,

Efter 50 år tager pater Anton Dekkers SJ afsked med Danmark. Arkivfoto

www.oikos.dk) som jeg har været med til at starte, og som står mit hjerte nær.

Mit hjerte er fuldt af taknemlighed for de mange rige år i Danmark. Og jeg vil benytte denne lejlighed til hjerteligt at takke for godt samarbejde, inspiration, overbærenhed og venskab. Her tænker jeg på mine medbrødre, mine præstekolleger, mine trosfæller, og også på mine mange økumeniske venner, som har bidraget til min personlige udvikling.

Gud velsigne jer alle.

Anton Dekkers S.J.

I skyggen af Birgitta...

Vilhelm af Æbelholt døde for 800 år siden

Af Jørgen Nybo Rasmussen

Når man tænker på, hvor storslået jubilæet for den hellige Birgitta i år bliver fejret i Norden, ja i hele Europa, må man mindst talt undre sig over, at 800-års dagen for en af de herligste danske helgener, nemlig den hellige abbed Vilhelms død i 1203, synes næsten glemt.

Ganske vist må vi, ligesom tilfældet er for St. Ansgar, dele ham med Frankrig. For franskmand var han. Som ung blev han kannik ved St. Geneviève Kirken i Paris. I sin religiøse iver opnåede han - gennem mange konflikter - at augustinerens strengere klosterregel blev indført ved kirken. Han var begavet og ivrig - nærmest en fuentast, - så da biskop Absalon af Roskilde, som kendte ham fra deres fælles studietid, 1165 bad hans foresatte om at få ham til Danmark, bevilligede de det gerne. Her fik han det utaknemmelige job at reformere et kloster på Eskilsø i Roskilde Fjord, hvor disciplinen var gået helt i opløsning. Ef-

ter 10 år opgav han og bad Absalon om at måtte stifte et helt nyt kloster. 1175 fik han så det sted i Nordsjælland, hvor Æbelholt Kloster kom til at ligge. Her skabte og ledede han et af de bedste klostre i Danmarks middelalder. Selv udfoldede han stor aktivitet og fik afgørende indflydelse på disse års kirkepolitik, som hans næsten 100 bevarede breve viser. Da lægen Vilhelm Møller Christensen i 1930'erne udgravede klosterruinen, viste det sig, at Æbelholt også havde været et hospital, hvor tidens bedste lægekunst blev udøvet i næstekærlighedens ånd. Selv blev Vilhelm kendt som en fromhedens og miraklerens mand. Efter hans død i 1203 vedblev Æbelholt lige til Reformationen at være et af Danmarks vigtigste valfartssteder. Vilhelm blev kanoniseret af pave Honorius III i 1224.

Til hans minde og hans ære vil pastor Esmark lørdag 14. juni kl. 11 læse messen i klosterruinen. Ælnoth, Katolsk historisk Forenings medlemmer, vil deltage i messen, men naturligvis er også alle andre yderst velkomne. Æbelholt ligger 6 km. vest for Hillerød nær krydset mellem Hillerød-Frederiksværk-vejen og Kystmotorvejen.

At være i harmoni m

Vibeke Lasheras har levet et liv med sin tro og sin søgen efter et stadigt dybere gudsforhold

Af Erling Tiedemann

- At være i harmoni med Guds Vilje i nu'et.

I denne korte formulering samler Vibeke Lasheras ikke alene sit svar på et spørgsmål om, hvad der personligt er lykken for hende. I en nøddeskal rummer de få ord også resultatet af hendes søgen og erfaringer livet igennem, hendes studier af kirkefædre, hendes kontakt med nutidige åndelige vejledere: At være i harmoni med Guds vilje i nu'et er - kort udtrykt - kristenlivets keme.

- Jeg er efterkrigsbarn, beretter hun, født lige efter den anden verdenskrig. Enebarn af protestantiske forældre. Min mor konverterede, da jeg var ni år, og den gang var det almindeligt, at barnet fulgte med. Min mors konversion var det bedste, hun gav mig. Min far konverterede 10 år efter min mor. Troen var mit ét og alt lige fra jeg var barn. Allerede som barn var stilhed vigtig for mig, og jeg havde allerede dengang en personlig relation til Gud (inden i mig) såvel som igennem deltagelsen i messen og i modtagelsen af sakramenterne. Jeg oplevede i min barndom, at jeg var elsket af Gud, og jeg ville gerne give genklang til denne kærlighed. Mine legekammerater vidste, at jeg var katolik, og nogle af vores mest originale lege var, at jeg var præsten, og så kom mine små kammerater til skrifte hos mig - inde i min fars store indbyggede kontorskab, - han havde kontor hjemme. Mine legekammerater betroede mig ydmygt og ærligt deres "synder", fik absolutionen og en lille bod og gik så glade ned og legede videre ...

Ungdomsårene

Vibeke Lasheras blev ikke siddende i sin fars kontorskab for at høre skriftemål. Hun lagde barndommen og dens lege bag sig, tog realeksamen og uddannede sig til korrespondent.

- I ungdomsårene rejste jeg en del til udlandet, fortæller hun, og specielt til Italien, hvor jeg - som ungt menneske - oplevede Den katolske Kirkes mangfoldige tilbud til unge. Her stiftede jeg også første gang bekendtskab med Focolarebevægelsen. En veninde og jeg købte under en rejse i Rom en grammofonplade med en mængde sange af en gruppe indenfor Focolarebevægelsen. Da vi kom

hjem, komponerede vi en ungdomsmesse ud fra melodierne på grammofonpladen. Vi fandt en masse venner, der gerne ville medvirke som kor og orkester. Sct. Thérèse Kirke kom til at danne rammen om det, som jeg vist nok tør kalde den første store ungdomsmesse her i landet. Flere af de amerikanske oblatpræster havde sagt ja til at fejre Eukaristien, og kirken var stopfuld af unge mennesker såvel som af mennesker af alle andre aldre. Det var i slutningen af 60'erne.

Økumenisk fællesskab trak imidlertid også i Vibeke Lasheras. Allerede i tyverne kom hun i kontakt med den karismatiske folkekirkpræst Ole Skjerbæk Madsen, der indbød hende til at komme med i en lille økumenisk gruppe. Men i øvrigt fortsatte de hyppige rejser til Italien, hvor hun uddybede sit bekendtskab med Focolarebevægelsen.

- Jeg kunne godt lide, at de levede det, som de stod for. Troen var ikke bare noget oppe i "hovedet", en intellektuel overbevisning, men ellers adskilt fra hjertet. Focolarebevægelsen var den første, katolske, økumeniske bevægelse, jeg lærte at kende.

En skelsættende udstilling

I den samme periode åbnede også nye horisonter sig. På et tidspunkt besøgte Vibeke Lasheras en udstilling om buddhismen på Nationalmuseets afdeling i Brede og oplevede et dybt ekko, nærmest som en slags indre "genkendelse", fortæller hun.

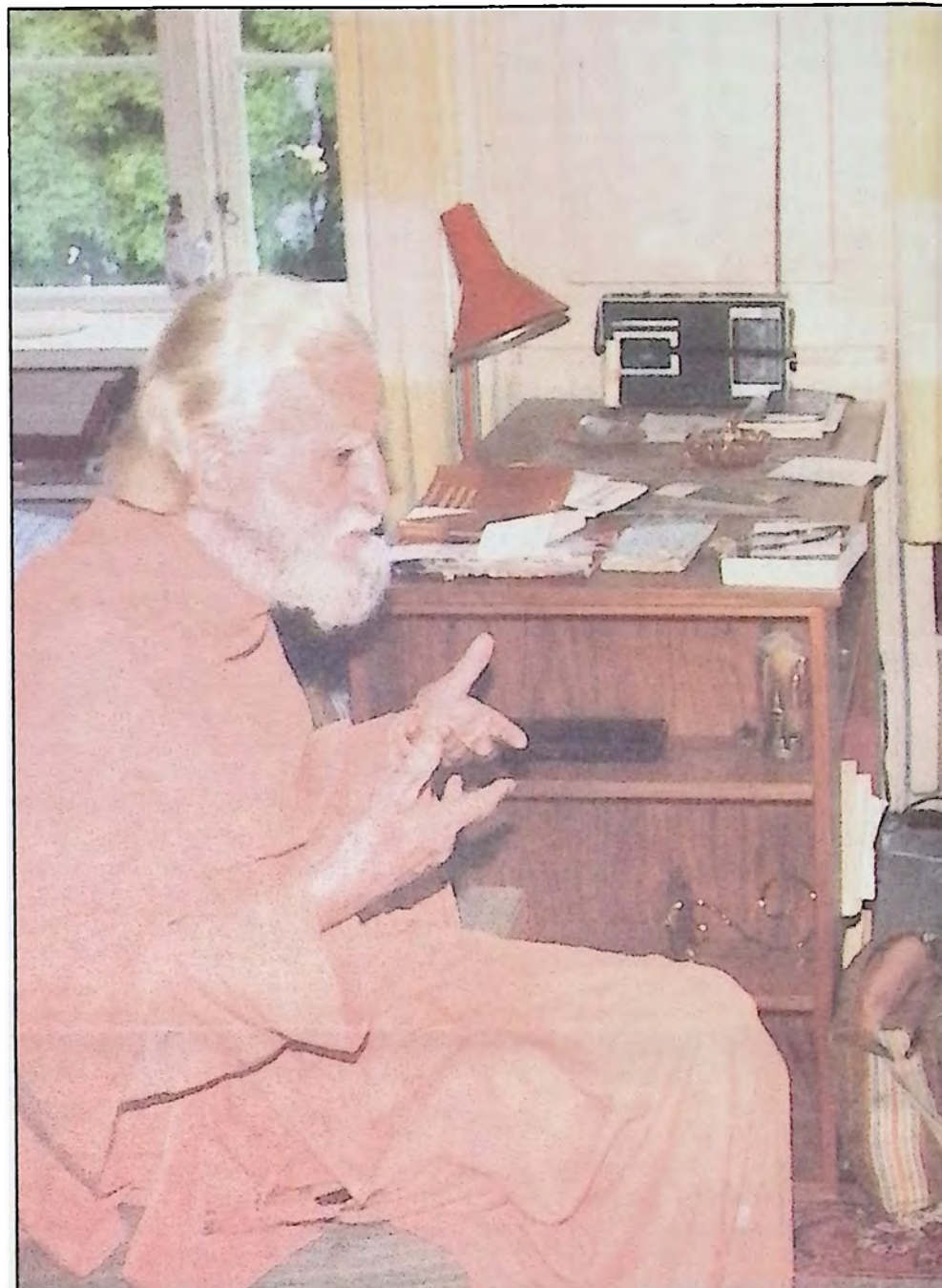
- Seriøst begyndte jeg at interessere mig for, hvad andre religioner stod for. Jeg husker, at jeg blev dybt grebet ved at læse om sufierne og deres tanker (sufierne er mystikergrenen af Islam). På en eller anden udefinerlig måde føler jeg et stort åndeligt slægtskab med sufierne den dag i dag. At kunne se essensen i alle religioner og at kunne mødes med alle på det dybe niveau, hvor vi alle - allerede - er ét!

Samtidig følte hun et stort behov for at få åndeligt input, at være i inspirerende, katolske sammenhænge, at møde andre på sin egen alder, dele tanker og visioner. Hun følte, at hun i højere grad fik dette behov dækket i Italien, selvom hun også kom i katolske ungdomsgrupper herhjemme.

Interessen for Østen var imidlertid blevet definitivt vakt igennem udstillingen i Brede, og Vibeke begyndte at læse bøger af Yogananda, Ramakrishna, Narayananda, Ramana Maharshi, Bhagavad Gita'en, Upanishaderne - og mange andre. Samtidig satte hun sig ind i, hvad de kristne mystikere tænkte: Mester Eckhart, Johannes af Korset, Teresa af Avila, de første kristne ørkenfædre og deres skrifter, Thomas Merton, George Ma-

Vibeke Lasheras hører til Sankt Mariæ Kirke på Frederiksberg og arbejder bl.a. med programmer på Radio Lotus.

Foto: Erling Tiedemann

Da Bede Griffiths besøgte A.C. i 1984 havde Vibeke Lasheras og hendes mand lejlighed til en pers-

loney og flere andre. Fra 1970 begyndte hun desuden regelmæssigt at holde stille, indre bøn hver dag, 1-2 timer. I dag er det blevet til 33 år med stille, indre bøn hver dag.

Og et skelsættende møde

Men så mødte Vibeke Lasheras Bede Griffiths.

- Min mand og jeg besøgte på et tidspunkt katedralen i Padova i Italien, fortæller hun, og i våbenhuset så jeg et tidsskrift, der på forsiden havde et stort billede af en rødgylden klædt, smuk, ældre munk med hvidt hår og skæg! Det var den engelske, benediktiner-munk Bede Griffiths, der i en årrække allerede havde levet i Sydindien sammen med to franske medbrødre. Jeg købte tidsskriftet og blev dybt grebet af indholdet. Indtil da havde jeg ikke nogetsteds mødt en katolsk præst, der havde sat sig grundigt ind i Østens tanker, og som - ligesom jeg selv - så mulighederne og af hjertet ønskede at skabe dialog med Østen, fordi denne dialog kunne blive til stor velsignelse for begge parter.

Vibeke Lasheras følte sig dengang ret alene med sin "mageløse opdagelse". Hendes barndom havde fundet sted inden Andet Vatikankoncil, og hendes ungdom lige efter Koncillets afslutning. Blandt katolikkerne dengang var der ikke nogen syn-

derlig interesse for en Øst-Vest-dialog.

- Det, som jeg hørte, at danske katolikker var mest optaget af, var, om de var for eller imod koncilets beslutninger eller de praktiske ændringer, som de kom til at stifte bekendtskab med i årene, der fulgte, siger hun.

Ufortrødent fortsatte hun med at interessere sig for Bede Griffiths tanker, fik opsporet og læst de bøger, der dengang fandtes af ham, bl.a. hans mest kendte bog: Marriage of East and West (Ægteskab mellem Øst og Vest). Nogle år senere så hun i et fransk Karmel-blad en artikel om ham, - og på et tidspunkt blev hun opfordret til at prøve at få ham til Danmark. Og det lykkedes.

- Min mand og jeg kom hjem fra udlandet netop den dag, hvor Bede Griffiths skulle tale om aftenen i A.C. Mødet oversteg langt mine personlige forventninger. Der var mødt omkring 60 personer op. Bede Griffiths talte om Øst-Vest dialogen, og bagefter var der spørgsmål fra salen og svar fra ham. Inden det offentlige møde i A.C. fik min mand og jeg mulighed for at få en times privat samtale med Bede Griffiths.

Fra meditation til medie verden

I 1998 fik Vibeke Lasheras sin debut indenfor medie verden. Hun var igennem nogle år mødtes regelmæssigt med en del men-

Med Guds vilje i nu'et

intale med ham.

nesker omkring livets store - og evige - spørgsmål: Livets mening, lidelsens mening, syndefaldet, hvem er Gud?, osv. I disse aftener indgik også en meditation, ledet af Vibeke. Hun skrev bagefter enhver af disse meditationer ned og fik så den tanke at sende et par af dem til en lokal-spirituel radiosender og spørge, om de måske kunne bruges i radioen. Hun ville gerne læse dem op, hvis der var interesse for det. Det førte til, at der blev lavet to udsendelser med hende, og efter den sidste spurgte den ansvarlige for radioen så, om hun ikke kunne tænke sig selv at producere udsendelser.

- Dette var jo min livsdrøm, der her var ved at gå i opfyldelse, fortæller Vibeke Lasheras, og jeg tøvede derfor heller ikke med at sige ja. Jeg startede ud med 1½ times udsendelse

hver uge. Sendetiden blev hurtigt udvidet til 2 x 1½ time, idet der faktisk kom ganske megen respons på mine udsendelser. Der blev solgt ganske mange kopier af flere af udsendelserne, og der var også mange lyttere, der ringede mig op og f.eks. bare sagde: Tusind tak for en meget inspirerende udsendelse, jeg vidste ikke, at kristendommen kunne være så interessant og spændende! Andre fortalte, at mine meditationer havde bragt dem til erkendelse af, at det var kristne, de gerne ville være, og at de var startet ud fra New-Age. Andre fortalte mig, at meditationerne havde bevirket, at de nu var blevet døbt og var kommet ind i forskellige kristne cirkler. Jeg arbejdede ved denne radio i to år og skiftede derefter til en anden lokal-spirituel radio, hvor jeg nu er på fjerde år, med en udsendelse

Vibeke Lasheras i Radio Lotus

I resten af juni er der tre genudsendelser i Radio Lotus med Vibeke Las-

heras (87.6 Mhz eller 90.6 Mhz på hybridnettet i København og næromegn)

- Fredag den 13. juni kl. 20 - 22: Ørkenfædrene som åndelige vejledere
- Fredag den 20. juni kl. 20 - 22: Ydmyghed - noget positivt eller negativt i dag?
- Fredag den 27. juni kl. 20 - 22: At være Kærlighed - hvordan?
En samtale med Joke Bos (Focolarebevægelsen)

på to timer hver uge (Radio Lotus, 87.6 Mhz eller 90.6 Mhz på hybridnettet i København og næromegn. Normalt hver fredag kl. 20-22).

Kirken i Danmark

Afslutningsvis får Vibeke Lasheras stillet spørgsmålet om, hvilken fremtid hun kunne ønske sig for Den katolske Kirke i Danmark.

- Jeg kunne faktisk ønske mig en hel del, svarer hun. For det første en ærlig selvran-sagelse, der ikke (kun) giver det sekularise-rede samfund skylden for et mindre engagement blandt katolikker, hvis det skulle være tilfældet. Dernæst en lytten til, hvilke ægte behov mennesker måtte have for, at troen skal kunne blive en levende virkelighed i deres liv. For måske er meget af det, som vi - Kirken - tilbyder i dag, ikke det, som mennesker har behov for og derfor søger. Og endelig vil jeg sige, at evangelisering må starte med os selv, med hver enkelt af os først og fremmest. Jeg er ikke tilhænger af forsøg på at evangelisere andre, hvis ikke vi selv - i det mindste på samme tid - hver for sig og sammen helt ærligt også ser på vores egen situation som katolikker, som Kirke. En evangelisering, der ikke primært tager udgangspunkt i hver enkelts egen indre omvendelse, vil - som jeg ser det - kun blive en overfladisk evangelisering, og en sådan har mennesker i dag en udpræget fornemmelse for at kunne mærke. Mennesker i dag søger autentiske trosvidner, for hvem Det glade Budskab er blevet en levende realitet i eget liv. De søger ikke blot snak om det.

- Og her bliver jeg nødt til at tale med store bogstaver, siger Vibeke Lasheras. Hvis vi kun selv bruger lidt - eller ingen - tid til personlig bøn og fordybelse, så kan vi også kun

forvente at kunne klare meget få opgaver og meget lidt apostolat. Bruger vi mere tid på bøn, kan vi klare mere. Og når jeg siger mere tid, mener jeg f.eks. 2 x 20 minutter daglig på stille bøn. 2 x 20 minutter dagligt til stille, indre bøn er et absolut minimum, hvis ikke vi vil risikere ret hurtigt at blive udbrændt eller tabe gejsten. Den personlige, daglige, stille indre bøn såvel som deltagelse i Eukaristien og sakramenterne er for mig at se det altafgørende fundament - Alfa og Omega - for den personlige åndelige og menneskelige udvikling. Er troen blevet en levende realitet i vores eget liv, vil vi tiltrække andre som en magnet, uden at vi gør noget. Vores handlinger og tankemønstre vil simpelthen afspejle Guds nærvær i os og stråle ud til andre.

- Så lad os ikke være bange for at lade Helligånden lede os som Kirke, slutter hun. Det forekommer mig, at der findes megen frygt i Kirken rundt omkring, frygt for alt, hvad der ikke er gammelkendt og velafprøvet, frygt for at prøve nye veje. Lad os ikke være bange for at afse tid til personlig stille bøn under Helligåndens vejledning. Lad os ikke være bange for at sætte større fokus på en personlig kærlighedsrelation med Gud snarere end at tale så meget om at kræve overholdelse af diverse moralske love. Lad os ikke være bange for at udvide rammen, så der bliver mere plads til indholdet. Indholdet er vigtigere end rammen. Gudsriget er her midt iblandt os - og ikke mindst - indeni os. Ofte ser vi ikke Gudsriget, fordi vores indre øjne er lukkede. Ofte hører vi ikke, fordi i vores indre ører er tilstoppede. Og vores hjerter kunne elske langt mere, hvis vi gav Gud lov til at åbne dem. Vær ikke bange for Livet: Livet er i Gud, og Gud er i Livet - og at være i harmoni med hans vilje i nu'et, det er livet.

Læserne skriver

Gud kaldte mig til at være katolik

På Redaktionens opfordring i et af K.O.s forrige numre vil jeg give et besyv med om katolsk identitet.

Døbt katolsk eller opvokset i et kristent hjem er jeg ikke. Tro var tabuemne, min far erklæret ateist. Men, når jeg ser tilbage, finder jeg en katolsk tråd - eller livline direkte fra Gud selv og ned til mig, allerede fra jeg var lille. Katolske lærere var uhørt i kommuneskolen. Men Gud lod én af mine lærere sende mig postkort hver jul fra et kloster i Assisi. Læreren priste Herren i musik, sang og i sine smukke oliemalerier; han tog mig åndeligt og fysisk i hånden og viste mig sammenhængen mellem Gud og Skaberværket. Han gav mig endog en lille julekrybbe af pap.

TV viste i min barndom filmen "Marcelino", drengen med æselet, som fik hjælp af fromme munke, og som Jesus talte til fra krucifikset. Den gik rent ind hos mig. Og jeg havde en elsket farbror, præst i folkekirken, som altid tog til messe i Sct. Ansgar, når han havde en frisøndag i København.

Gud kaldte tidligt på mig, og jeg ledte

i folkekirken. Han sendte mig videre til Pinsekirken - og lod mig møde en stærkt karismatisk katolik dér, som tog mig med til messer i sin egen Kirke. Blandt karismatiske kristne fra forskellige kirker lærte jeg Helligånden at kende og erfarede Guds uendelige kærlighed. Jeg fik et utvetydigt bønnesvar efter et besøg hos Frans i Assisi, som klart har været der for mig siden barndommen. Mine børn kom i katolsk skole. Samtidigt kom en præst til menigheden, og jeg fattede stærk tillid til ham. Efter katekumenatet fandt jeg endelig helt hjem for 9 år siden. Samvær med katolikker, studiekredse, valfarter og åndelig læsning giver styrke, men sakramenterne giver mig livet. Min livline styrer stadig hvert trin, som jeg dagligt tager - i tro på, at Han danner min katolske identitet lidt efter lidt.

Redaktionen kender indsenderens navn og adresse og har under hensyn til personlige forhold undtagelsesvis accepteret, at læserbrevet bringes anonymt.

En pilgrim ved sit mål

Her i den tykke mur viser tre huller, hvordan pilgrimme i århundreder har markeret, at de var nået frem til målet: Den hellige Birgittas kirke, Klosterkyrkan i Vadstena. Her følger Jan Rønne fra Greve op på den gamle skik.

Jan Rønne fra Greve tog på sin allerførste valfart, som gik til Birgittas Vadstena - og han kom hjem med mange indtryk

Tekst og foto: Annica Skenberg

- Dét at tage på valfart var helt anderledes, end jeg havde forestillet mig. Men skuffet? Næh - slet ikke. Det var kun ... ja, anderledes!

Gennem bussens vindue betragter Jan Rønne det svenske landskab, der stille og rolig glider forbi. Til højre den 100 kilometer lange indsø Vättern - på størrelse med et hav, til venstre den dybe smålandske skov, som også forekommer at være uden ende.

Ny i Kirken

Jan Rønne, som bor i Greve og hører til menigheden i Høje-Taastrup, er først for nylig blevet katolik. Det var påskenat sidste år, han blev op-

taget, og nu er han på vej hjem fra sin allerførste valfart.

Sammen med godt 50 andre har han besøgt Den hellige Birgittas Vadstena, den lille by ved den store sø, som i disse dage er genstand for hele verdens opmærksomhed. Det er jo 700 år siden, at den datter af Vadstena, som siden er blevet én af Europas skytshelgener, blev født. Derfor så menigheden i Maribo - som jo er meget tæt knyttet til Birgitta og Vadstena - det som en god anledning til at tage på valfart til det sted, hvor alting havde sin oprindelse.

Men også mange andre danske - og ikke kun katolikker - ville gerne med, så det var en aldeles fuld bus, der St. Bededags morgen startede i Maribo, og som via Høje-Taastrup fortsatte mod Sverige.

I valfarten indgik også et besøg i Alvastra Klosteruin.

Sverigeseksperten pastor Timmermann var en glimrende guide.

For adskillige af deltagerne er Vadstena et kærkomment gensyn - især for de pilgrimme, der sidste år tog på valfart derop sammen med DKKF, det danske katolske kvindeforbund.

Men for andre, heriblandt Jan Rønne, er dette det første besøg. Forventningsfuldt ser han frem til de kommende tre dages oplevelser, som ikke kun skulle begrænses til Vadstena, men også indbefatte den imponante protestantiske domkirke i Växjö, benediktinerinderne på Omberg og Alvastra klosteruin.

Fællesskabet centralt

- Jeg er jo så ny i Kirken, og jeg vil gerne hele tiden lære noget for at kunne uddybe min tro og mit forhold til Kirken. Og det vil jeg gerne gøre i fællesskab med andre, siger han.

Ordet "fællesskab" er noget centralt for Jan Rønne. Således har kirkekaffen efter søndagens højmesse derhjemme i Taastrup stor betydning for ham. Dét at kunne tale med andre, lytte og reflektere hjælper ham til at uddybe sit forhold til Kirken og dens mysterier. En udvikling, som kun kan foregå i fællesskab med andre, mener han.

Fællesskabet er også et bærekraftigt element, da han tager vejen mod Vadstena og er taget på valfart for at opleve noget i fællesskab.

En formidabel guide

Valfarten bliver ledet af sognepræsten i Maribo, Niels Engelbrecht. Med er også Fabricio Milazzo, som for nylig blev diakonviet i Skt. Ansgars Kirke, og som forstærkning af guideholdet er pastor Dietrich Timmermann blevet engageret. Hans viden om Sverige er simpelthen formidabel, og han formidler den med begejstring og stor sans for humor.

Begejstringen over Sverige og

det svenske er i det hele taget stor i bussen. Ikke mindst for Jan Rønnes vedkommende; med barn og børnebørn på den anden side af Øresund besøger han ofte Sverige - som han er helt vild med. Og det er ikke kun den storslåede natur, der har vakt hans begejstring; da bussen stopper for en lille frokostpause, er der for hans vedkommende ingen tvivl om sagen: "Korv med mos!" - Gid, vi kunne få det også i Danmark, siger han med et suk.

En gribende oplevelse

Lørdag morgen er der økumenisk gudstjeneste i den kirke, som turisterne kalder "Blåkyrkan", men som i Vadstena omtales som Klosterkyrkan. Det er den kirke, som Birgitta selv - på Guds befaling - indtil den mindste detalje tegnede grundplanen for nede i Rom. At træde indenfor i procession på dette hellige sted er en stor og gribende oplevelse for mange af de danske pilgrimme.

- Det var, så håret rejste sig i nakken. Det gjorde et enormt indtryk på mig, og jeg var stærkt berørt, konkluderer Jan Rønne.

Klosterkyrkan tilhører Svenska kyrkan. Der er utvivlsomt katolikker, der mener, at den burde overlades til Den katolske Kirke, men den opfattelse deles aldeles ikke af moder Karin i Sankt Birgittas Kloster, Pax Mariæ, hvor mange af de danske pilgrimme bor. (De øvrige har husly i den nærliggende Mariagården eller hos Mariadöttrarna, d.v.s. benediktinerinderne i Heliga Hjertas kloster på Omberg).

- Ellers tak! Det har vi slet ikke råd til, er hendes lakoniske kommentar.

Messe og hygge

Ud over muligheden for selv at udforske Vadstena er der om lørdagen også rundvisning i Klosterkyrkan,

Birgittavandring samt messe og - lidt senere ud på aftenen - et par timers hyggeligt samvær hos birgittinerinderne.

Om søndagen er der højmesse i klosteret på Omberg og besøg i Alvastra klosteruin. Jan Rønne har været med til det hele. Da han på vej hjem bliver bedt om at sammenfatte sine indtryk, er han i tvivl med sig selv:

- Jeg havde forestillet mig, at der ville være lidt mere tid til at være sammen med Gud i stilhed, f.eks. i kirken. Men så tænkte jeg, at man måske skulle være med til det hele

Lære at tage på valfart

Han fortryder ikke, at han ikke valgte noget fra; fællesskabet har givet ham mange oplevelser og indtryk, som han bestemt ikke vil undvære. Især finder han det berigende at deltagerne har én stor ting tilfælles, nemlig troen. Derfor, mener han, er man også fri til at tale om netop troen, om Gud og om Kirken - spørgsmål, som man normalt ikke drøfter med sine arbejdskammerater.

- Men man skal jo også lære at tage på valfart. Næste gang vil jeg nøje studere programmet i forvejen og allerede fra starten beslutte, hvad jeg skal vælge fra, for i stedet at kunne være i stilhed og bøn, siger han.

Såvel på det åndelige som på det legemelige plan har han i rigt mål nydt den næring, som turen til Vadstena har givet.

- Det har overtruffet alle mine forventninger, siger han.

Nu venter Lourdes

Allerede nu ser han frem til den næste valfart - den til Lourdes i juli måned.

Hvad der mere præcist venter dér, aner han selvfølgelig ikke. Men som pastor Timmermann siger: Når man er pilgrim, bevæger man sig ud i det ukendte, og man ved aldrig, hvad man møder.

Og dét er et eventyr, som Jan Rønne nødig vil gå glip af!

*For en indsats for at overvinde al racisme,
fremmedhad og overdreven nationalisme*

At tage imod den

fremmede i Jesu Kristi navn

Budskab fra pave Johannes Paul II til den 89. verdensdag for migranter og flygtninge 2003

1. Migration er blevet et udbredt fænomen i den moderne verden og involverer alle nationer, enten som afrejselande, transitlande eller ankomstlande. Migration påvirker millioner af mennesker og udgør en udfordring som Kirken – der som en pilgrim tjener hele den menneskelige familie – ikke kan undlade at tage op og møde med evangeliets universelle næstekærlighed. Dette års Verdensdag for Migranter og Flygtninge bør være en tid til særlig bøn for alle dem, der af den ene eller anden grund lever fjernt fra hjem og familie; det bør være en dag med særlig overvejelse over katolikkens forpligtelse over for disse brødre og søstre.

Blandt dem, der er særligt ramt, er de mest sårbare udlændinge: migranter uden dokumenter, flygtninge, asylansøgere, dem, der er blevet fordrevet fra deres hjem pga. fortsatte voldelige konflikter i mange dele af verden, og ofrene – for det meste kvinder og børn – for menneskehandelens forfærdelige forbrydelse. Selv i den nærmeste fortid har vi været vidner til tragiske tilfælde af tvangsforflytninger af folkegrupper pga. etniske og nationalistiske krav, der har forårsaget umådelig fortvivelse for de mennesker, som har været målgrupper. Den egentlige årsag til disse situationer er syndige hensigter og handlinger, som er i modstrid med evangeliet, og som indebærer et kald for kristne alle vegne til at overvinde det onde med det gode.

2. Medlemskab af det katolske fællesskab er ikke bestemt af nationalitet eller af social eller etnisk oprindelse, men dybest set af tro på Jesus Kristus og dåb i Den Hellige Treenigheds navn. Gudsfolkets "kosmopolitiske" ansigt er synligt i dag i praktisk talt enhver kirke, fordi migration har omdannet selv små og tidligere isolerede samfund til pluralistiske og interkulturelle realiteter. Steder, som indtil for nylig sjældent så en fremmed, er nu blevet hjem for mennesker fra forskellige dele af

verden. For eksempel indebærer eukaristien om søndagen oftere og oftere at høre det glade budskab forkyndt på sprog, man ikke har hørt før – og således bliver der givet et nyt udtryk for opfordringen i den gamle salme: "Pris Herren, alle folkeslag, lovpris ham alle folk" (Salme 116,1) Disse fællesskaber har derfor nye muligheder for at opleve erfaringen af katolicitet, en markering af den kirke, der udtrykker sin grundlæggende åbenhed for alt, hvad der er Helligåndens værk i ethvert folk.

Kirken forstår, at det vil gøre alle implicerede fattigere, hvis man begrænser medlemskabet af et lokalt fællesskab på basis af etniske eller andre ydre kendetegn, og det vil stride imod den døbttes basale ret til at tilbede og tage del i menighedens liv.

Hvis nyankomne føler sig uvelkomne, når de nærmer sig et særligt sognefællesskab, fordi de ikke taler det lokale sprog eller følger de lokale skikke, vil de desuden hurtigt blive "fortabte får". Tabet af sådanne "små" på grund af selv skjult diskrimination bør give anledning til alvorlig bekymring hos både præster og lægfolk.

3. Dette fører os tilbage til et emne, som jeg ofte har nævnt i mine budskaber til Verdensdagen for Migranter og Flygtninge, nemlig den kristne pligt til at tage imod alle, der kommer og banker på i nød. En sådan åbenhed opbygger levende kristne fællesskaber, beriget af Helligånden med de gaver, der bliver bragt til dem af nye disciple fra andre kulturer. Dette basale udtryk for evangelisk kærlighed er ligeledes inspirationen til utallige solidaritetsprogrammer for migranter og flygtninge i alle dele af verden. For at forstå udstrækningen af denne kirkelige tradition for praktisk hjælp til immigranter og tvangsforflyttede mennesker behøver vi bare at huske på bedrifterne og arven fra sådanne skikkelser som Francisca Xavier Cabrini eller biskop Jo-

hannes Baptist Scalabrini eller den udstrakte nutidige virksomhed, som bliver ydet af den katolske hjælpeorganisation Caritas og af Den Internationale Katolske Kommission for Migration.

Ofte kommer solidaritet ikke så let. Det kræver øvelse og afstandtagen fra holdninger af lukkethed, som i mange samfund er blevet mere subtile og gennemtrængende. Til at behandle dette fænomen besidder Kirken store uddannelsesmæssige og opdragelsesmæssige ressourcer på alle niveauer. Jeg appellerer derfor til forældre og lærere om at bekæmpe racisme og fremmedhad ved at fremhæve positive holdninger baseret på katolsk sociallære.

4. Ved hele tiden at blive mere forankrede i Kristus bør de kristne bekæmpe enhver tilbøjelighed til at lukke sig om sig selv og lære at se Guds skaberværk i mennesker fra andre kulturer. Kun ægte evangelisk kærlighed vil være stærk nok til at hjælpe samfund til at gå fra blot at tolerere andre til alvor at respektere deres anderledeshed. Kun Kristi forsonende nåde kan få os til at sejre i den daglige udfordring, det er at vende sig fra egoisme til altruisme, fra frygt til åbenhed, fra afvisning til solidaritet.

Det er klart, at samtidig med, at jeg opfordrer alle katolikker til at udvise solidaritet med de fremmede blandt dem, så beder jeg også immigranterne om at anerkende deres pligt til at værdsætte de lande, der modtager dem, og respektere love, kultur og traditioner hos de mennesker, der har budt dem velkommen. Kun på den måde vil social harmoni kunne trives.

Vejen til sand accept af immigranter i deres kulturelle mangfoldighed er faktisk meget vanskelig, i nogle tilfælde en sand korsvej. Det bør ikke afskrække os fra at opfylde Guds vilje, som ønsker at drage alle mennesker til sig i Kristus gennem sin Kirkes virksomhed, Kir-

ken, som er sakramentet for alle menneskers enhed (jvf. Lumen Gentium, 1)

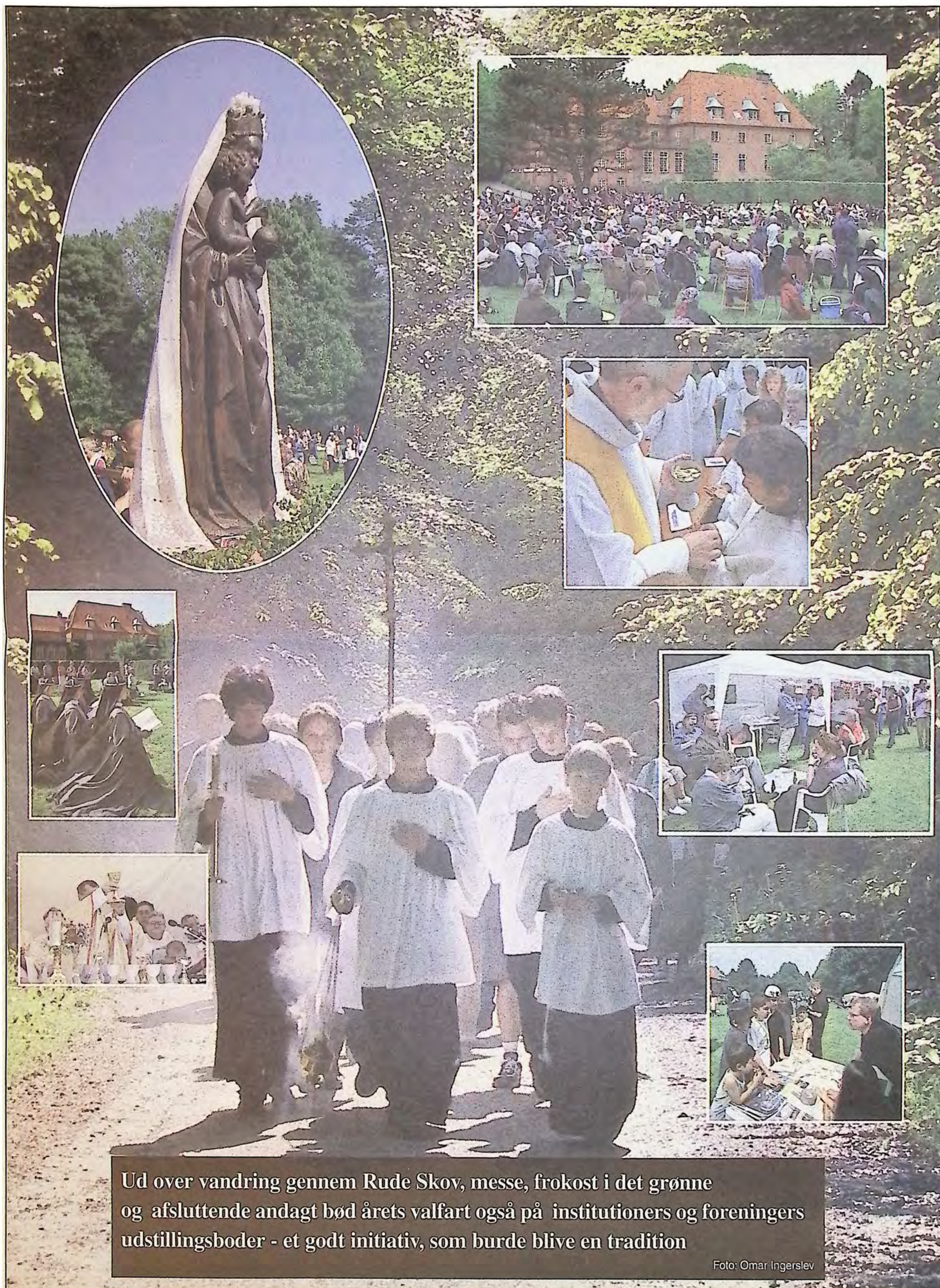
Til tider behøver denne vej et profetisk ord, som påpeger, hvad der er forkert, og tilskynder til det, der er rigtigt. Når der opstår spændinger, hviler Kirkens troværdighed med hensyn til doktrinen om den grundlæggende respekt, ethvert menneske har krav på, på præsternes og lægfolkets moralske mod til at "satse alt på kærligheden" (jvf. Novo Millennio Ineunte, 47).

5. Det behøver næppe siges, at kulturelt blandede samfund giver enestående muligheder for at uddybe enhedens gave med andre kristne kirker og kirkelige fællesskaber. Mange af dem har faktisk arbejdet i deres egne fællesskaber og sammen med den katolske kirke for at forme samfund, i hvilke immigranter og deres særlige nådegaver bliver oprigtigt værdsat, og i hvilke udtryk for racisme, fremmedhad og overdreven nationalisme bliver mødt med profetisk modstand.

Må Maria, Guds Moder, som også oplevede afvisning netop på det tidspunkt, hvor hun skulle til at give sin søn til verden, hjælpe Kirken til at være et tegn på alle kulturers og nationers enhed i én familie. Må hun hjælpe os til i vore liv at være vidnesbyrd om inkarnationen og det konstante nærvær af Kristus, som gennem os ønsker at fortsætte sit arbejde for at frigøre fra alle slags diskrimination, afvisning og marginalisering. Må Guds rige velsignelse være med alle, som tager imod den fremmede i Jesu Kristi navn.

Vatikanet, 24 oktober 2002.
Johannes Paul II.

(oversat fra engelsk af Vibeke Fengers)

Ud over vandring gennem Rude Skov, messe, frokost i det grønne og afsluttende andagt bød årets valfart også på institutioners og foreningers udstillingsboder - et godt initiativ, som burde blive en tradition

Foto: Omar Ingerslev

Hjertets bøn - kristen bøn

Af Vibeke Lasheras

Lærken synger, fordi den er skabt sådan - det er simpelthen dens natur. På samme måde er det naturligt for mennesket at bede, fordi vi er skabt til at beskæftige os med det smukkeste, der findes, nemlig Gud. Men hvad er bøn egentlig, og hvordan bærer man sig ad med at bede? De spørgsmål giver denne bog svar på ved at føre læseren gennem den righoldige kristne tradition helt frem til alle tiders drøm: at tale med Gud ansigt til ansigt. "Hjertets bøn - kristen bøn" er skrevet for alle, der deler denne drøm.

Tómas Spidlík er født 1919 i Boskovice i Tjekkiet. Som jesuit

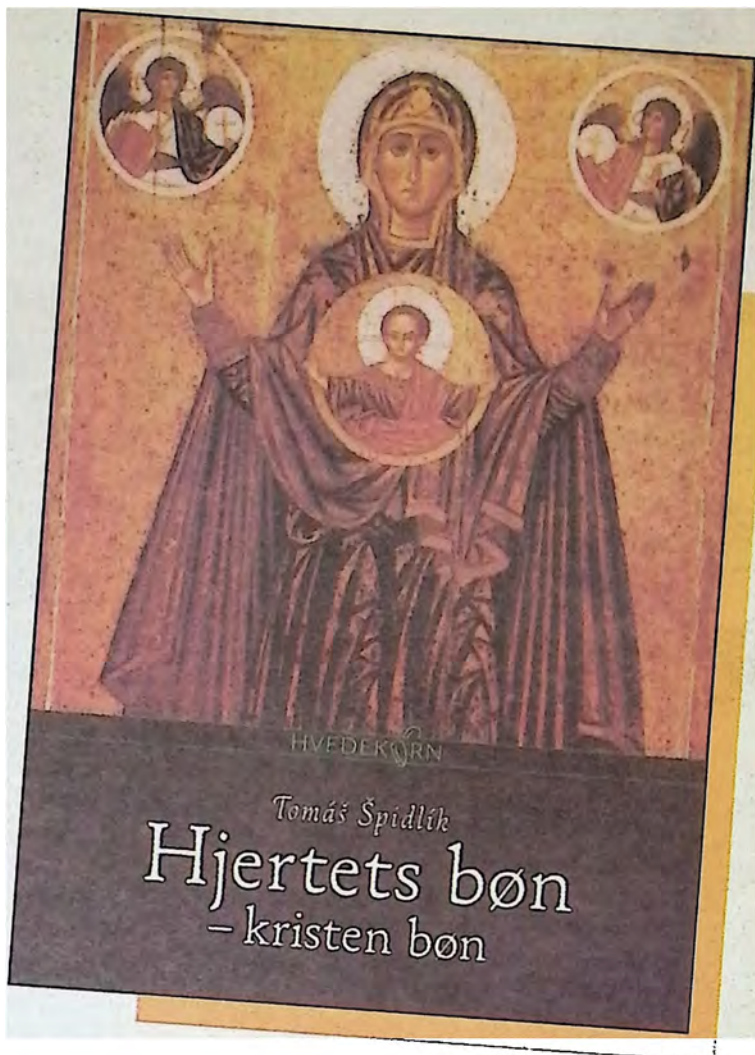
studerede han filosofi og teologi ved flere forskellige europæiske universiteter. I over 40 år har han undervist ved Gregoriana-universitetet og Det pavelige østkirkelige Institut i Rom. Han er desuden en meget søgt åndelig vejleder og var i 1995 retræteleder for pave Johannes Paul II.

Tómas Spidlík har fingeren på pulsen, han er i kontakt med, hvad der rører sig i mange mennesker i dag, han kender til deres dybe, åndelige længsler og behov. Søgen efter åndelige værdier i dag er ét af resultaterne af et sekulariseret samfund. Bøn er én af de vigtigste åndelige værdier.

En let læselig og nemt forståelig bog for alle, uanset hvor på Vejen man befinder sig. Er man måske

ikke vant til at bede (meget) til Gud, stiller man nogle spørgsmål. Ville man gerne have/få et mere personligt forhold til Gud, men ved ikke rigtig hvordan, stiller man andre spørgsmål. Kender man måske kun til mundtlig bøn, men tænker ikke over, at der endnu findes meget mere at søge efter - og at finde, - kan man gå på opdagelse i den meditative bøn, kontemplationen, den uophørlige bøn og hjertets bøn. Indenfor ethvert af bogens kapitler stiller Tómas Spidlík spørgsmål på læsernes vegne og giver derefter sit bud på svarene.

Noget specielt for denne bog er, at Tómas Spidlík beskæftiger sig meget med Østkirkens ældgamle bønstradition, og han kommer ind på mange af kirkefædrenes tanker. Disse store, åndelige skikkelser havde en årelang erfaring med bøn - med deres egen gennemlevede bønsspraksis såvel som med de mange elever, de vejledte i klostrene. Som åndelige vejledere kendte de indgående til den indre,

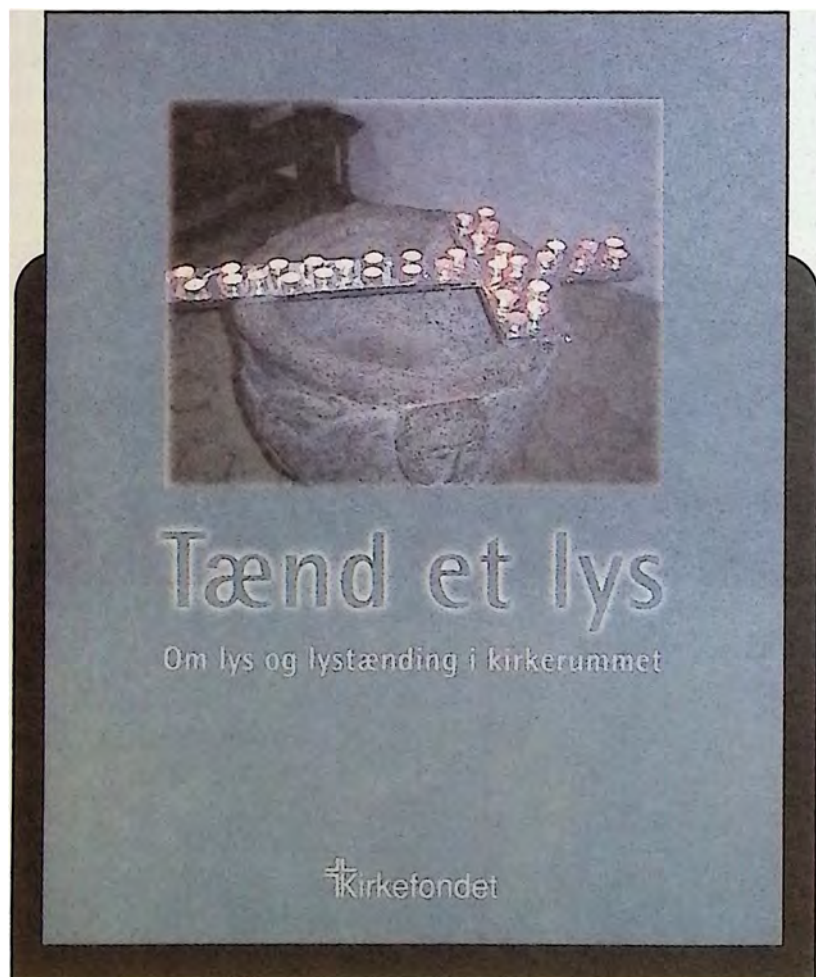

menneskelige forvandringsproces og til alt, hvad mennesket kan komme ud for i livet. De formidlede smukt Guds betingelsesløse og medfølelse kærlighed til deres ele-

ver, således at disse altid kunne gå bort efter endt samtale med en oplevelse af deres store værdighed og menneskeværd på trods af fald, prøvelser eller fristelser.

Tomas Spidlík:
Hjertets bøn - kristen bøn
Katolsk Forlag. Oversat af David Vincent Nielsen,
55 sider. Hæftet 70,00 kr

Et smukt hæfte om lystænding i kirkerummet

Af Eva Nordentoft

Den Danske Folkekirkes udviklingscenter "Kirkefondet" har udgivet et smukt hæfte på fyre sider, fint illustreret, med emnet "Tænd et lys - om lys og lystænding i kirkerummet".

Allerede i indledningen nævnes en ofte hørt indvending: "Er det ikke katolsk?" - og spørgelset gerningsretfærdighed bliver også omtalt.

Men derefter beskrives den "nye og nutidige" danske virkelighed i velovervejede og velformulerede artikler. Jeg har selv i de sidste femten år oplevet, hvordan de første lys udover alterlysene og udenfor gudstjenestetiden begyndte at lyse op i lysglober og på lysten i folkekirker. "Tænd et lys for bøn" - "Giv krop til en åndelig virkelighed" stod der på små vejledninger, som lå ved siden af kærterne. Folkekirkekristne tog lysene til sig, og de brænder mange steder.

Hæftet gennemgår symboler som korset og globen (verden) som baggrund for kærtelys. Natkirken med levende lys, den syvarmede lysestage og dåbslyset behandles udførligt. Der er henvisning til bibelttekster og vejledning til mulige "intentioner" som: frimodighedens lys i rædselens mørke, troens lys, håbets lys, kærlighedens lys; bøn for et menneske, du har mistet, bøn for en syg eller døende, et lys til Guds ære... osv.

I hæftet findes en liste over danske salmer om lyset, og heller ikke praktiske anvisninger til omgang med levende lys og fjernelse af vokspletter er glemt.

Hæftet er skrevet ind i en folkekirkelig sammenhæng, men det er også velegnet til at blive klogere af for katolikker. Vi møder her vores medkristne i Folkekirken på historiske traditioners grund, som bliver genopdaget i nutiden.

Tænd et lys, 40 sider, illustreret kr. 95, 00
Red: Susanne Fabritius de Tengnagel
Hæftet kan bestilles hos Kirkefondet, Skindergade 26, 1159 København K, tlf. 33 73 00 33

Stillinger, arrangementer, diverse

Niels Steensens Gymnasiums Grundskole (6.-10. klasse)

På Niels Steensens Gymnasium søger vi 1-2 dygtige og engagerede lærere til vores hovedskole med tiltrædelse pr. 1. august 2003. Matematik og fysik har primært interesse, men andre linjefag kan også komme på tale.

Niels Steensens Gymnasium er et katolsk gymnasium med grundskole (440 elever) og gymnasium (210 elever). Skolen bygger på det kristne menneskesyn og er et tilbud til såvel katolske som ikke-katolske elever. (Se nærmere på www.nsg-gym.dk)

Ansættelse sker i henhold til Fællesoverenskomsten mellem Finansministeriet og LC samt Organisationsaftalen for ledere og lærere m.v.

Ansøgningen stiles til styrelsen for Niels Steensens Gymnasium og sendes til rektor Ove Krelsberg, Niels Steensens Gymnasium, Sankt Kjelds Gade 3, 2100 København Ø. Ansøgningen skal være skolen i hænde senest mandag 16. juni kl. 12.00.

Ansøgningssamtaler forventes at finde sted i uge 25.

Yderligere oplysninger kan fås ved henvendelse til afdelingsinspektør Annette Messerschmidt på tlf. 39 16 23 40

Jomfru Marias optagelse i himlen

Festlig leviteret primitsmesse efter traditionel ritus (Pave Johannes XXIII's messeordning af 1962).

Skt. Therese Kirke, Hellerup
fredag den 15. august 2003 kl. 19.30

Celebrant: p. Stefan Dreher FSSP
Prædikant: p. Michael Hornbech-Madsen

Schola Caecilianiana under ledelse af Michael Chesnutt synger Palestrinas 6-stemmige "Missa Assumpta est Maria"

Efter messen primitsvelsignelse af p. Dreher og socialt samvær i menighedslokalerne.

Arr. Karl Borromæus Gruppen

Yderligere oplysninger:
Carsten Günther og Jacob Schwartz
tlf. 35 82 35 34/33 25 75 14

Se i øvrigt: www.tridentinsk.suite.dk

Den opstandne Herres
strålende kors
er evig frelse for mig.
Ps, Chrysostomus

Den 17/05 2003 tog Herren vor kære Sr.M.Roberta (Vera) Larsen O.Cist

til Sig efter modtagelsen af Herrens sakramenter. I taknemlighed ser vi tilbage på hendes liv i Gud og vort fællesskab med hende. Må Gud skænke hende den evige hvile.

Cisterciensersøstrene
Maria Hjerte Abbedi
8500 Grenå

TAK

Hjertelig tak for venlig deltagelse i forbindelse med vores mor Helene Simonsens sygdom og død.

Mogens Simonsen og Hanne Krysiak

Nyhed

Lige udkommet
i Kristen Spiritualitet - Ny serie:

Anselm Grün OSB
Meinrad Dufner OSB

SPIRITUALITET NEDEFRA

Bogen er den første i den nye serie, som STENO-FORLAG* har startet efter en længere pause
Kr. 125,00

* tidl. Niels Steensens Forlag

Der vil blive udgivet 2-3 bøger om året.

Under forberedelse:

Anselm Grün: *Tilgiv dig selv*
Leonhard Lehmann: *Frans af Assisi - Et liv, der blev til bøn*
Annie de Jésus: *Charles de Foucauld - I Jesu Fodspor*

Ved tegning af subscription opnår man 20% rabat

klip

Tilmelding til subscriptionsordning:

Undertegnede vil gerne abonnere på
KRISTEN SPIRITUALITET - Ny serie.
2-3 bøger om året - 20% rabat af bogladepisen

Navn:.....
Adresse.....
Dato:.....
Underskrift.....

Steno-Forlag

Vesterbrogade 28, 3.tv. 1620 København V.
tlf. 33 86 03 80 - fax 33 86 03 84 - e-mail: stenoforlag@missio.dk

Kan også købes eller bestilles i
Steno-Butikken, Vesterbrogade 28, 1620 København V.
tlf. 33 86 03 86 eller pr.e-mail: butik@stenobutik.dk

Retræte på Dalum Kloster

Atter i år indbyder retræteudvalget
mænd til retræte
fra mandag den 25. august kl. 17.00 til fredag den 29. august
efter morgenmad.

Retræteleder:

pater Anders Baadsgaard Jensen, OFM Conv. Roskilde.

Tilmelding:

Henning Dalsbøl, Løven 39, 3650 Ølstykke, tlf./fax: 47 17 50 55.
E-mail: dalsboel@get2net.dk
Pris for opholdet kr. 775,00 (eneværelser). Der kan ydes tilskud.
Håndklæde medbringes.

Retræteudvalget:

Poul Wiisbye, Roskilde, Tage Gondek, Nykøbing F,
Børge Blans, Silkeborg, Walter Egger, Hillerød,
Peter Poul Hansen, Rødby og Bo Nyland Rasmussen, København.

Den Nordiske Valfart til Lourdes med fly

16.-23. juli 2003

"Et folk fra alle nationer"

Gejstlig leder Biskop Czeslaw Kozon
og valfartspræst Herbert Krawczyk s.j.
Tilmelding og information hos:
Marie Storm Tlf: 33793415
Jytte Ormstrup tlf.: 43644264

Der er få ledige pladser!

Pb.v.
Anne Storm

NY TELEFONLINE - SOS FORBØN

Ønsker du forbøn, et lyttende øre, et ord fra Jesus
og en velsignelse så ring 7518 1808
Torsdag, fredag, lørdag kl. 20-23 hele året.

Det sker i Bispedømmet

Juni:

16. Meditationsaften kl. 19.30-ca. 21.00, Skt. Joseph Søstre, Strandvejen 91, Kbh. Ø.

19. kl. 19.00 Kristi Legems- og Blodsfest på Rygaard, Bemstorffsvej 54, Hellerup

20. Sakramental tilbedelse i forlængelse af kl. 17- messen til kl. 21, Jesu Hjerte Kirke, Stenosgade, Kbh.

Juli:

15. kl. 19.00 messe i Skt. Ansgars Kirke, Kbh. med biskop Kozon og p. Herbert forud for Den Nordiske Valfart til Lourdes

18. Sakramental tilbedelse i forlængelse af kl. 17- messen til kl. 21, Jesu Hjerte Kirke, Stenosgade, Kbh.

August:

18.-22. Retræte - Dalum Kloster. Tema: "På vandring med Den hellige Birgitta" v/pastor Michael Hornbech-Madsen. Til: Ruth Meyer, Østbanegade 45, 2100 Kbh. Ø. Depositum kr. 200,- indbetales BG-Bank: 539-2063, deadline 1/7. Alle Kvinder er velkomne. Yderligere oplysninger: tlf. 35 42 76 71.

Tilbagevendende begivenheder:

Sognekatsekese kl. 15.00 - 16.45 hver 1. lørdag i måneden i menighedssalen, Bredgade 69 A, Kbh. indtil d. 7. juni

Voksenkatsekese Jesu Hjerte Kirke, Thorsgade 22,

Randers. 2. tirsdag i hver måned. Kl. 17.00 messe og tilbedelse. Kl. 18.00 fællesspisning. Derefter katekese.

Katekese for alle unge og voksne hver tirsdag og torsdag kl. 19.00 i Sankt Andreas Kirke, Kollegievej 2, Charl. Oplysninger tlf.: 23 26 73 45.

Hver fredag året rundt undtaget langfredag, stille andagt foran det udstillede sakramente, kl. 19.00 - 21.00, Sankt Laurentii Kirke, Frederiksborgvej 11, Roskilde. Alle er velkomne.

1. lørdag i hver måned Bededag, cenakel i Den marianske Præstebevægelse, kl. 10.30 - 17.00. Rosenkrans, tilbedelse, skriftemål og voksenkatsekese. Kl. 16.00 søndagsmesse med menigheden. Sankt Kjelds Kirke, Sankt Leonisgade 12, Viborg.

Annonce:

Vassula Rydén

taler i KFUM/Ks Festsal på 2. sal
Store Kannikestræde 19, København
den 13. juni kl. 19.30

Hun er inviteret af Aschehougs Forlag, der nu udgiver hendes bøger i Danmark. Siden Vassula Rydén's sidste besøg i Danmark i 1993 og 1995 og publikationen af Troselærekongregationens "Notifikation" samme år er der sket meget omkring Vassula Rydén og det budskab om kristen enhed og spiritualitet, hun formidler. Således er det i april 2003 blev gjort kendt, at hun siden år 2000 har været i intens uddybende dialog med Kardinal Ratzinger og Troselærekongregationen. Foredraget foregår på engelsk.

Arrangementer

MAGLEÅS
 KURSUSCENTER

Familleuge "Når Gud rører os med sin finger"
 Søndag, den 22.06.03 kl. 15.00 til lørdag, den 28.06.03 kl. 13.30
Lederteam:
 sr. Hildegard Doods, Kirsten Poulsen, pastor Niels Engelbrecht,
 Felicity Pors, Pia Kelly o.a.
 Pris kr. 1.625,-, børn 8-14 år kr. 870,-, børn indtil 7 år kr. 435,-.

Højskoleuge
 Emnet for årets Højskoleuge er:
 "Frisættelsen af mennesket – til hvad?" Renæssancens udfordring.
 Søndag, den 27.07.03 kl. 16.00
 til søndag, den 02.08.03 kl. 09.30
Lederteam:
 fhv. rektor Walter Dalland, Marianne Meyer og Annie Rastrup.
 Pris kr. 2.775,-.

Magleåsuge Litteratur, kunst, musik, rejseliv m.m.
 Mandag, den 11.08.03 kl. 15.00
 til søndag, den 17.08.03 kl. 13.30
Lederteam:
 Annie Rastrup og Birte Jørgensen.
 Pris kr. 2.375,-.

Tilmelding og yderligere oplysninger
 Magleås Kursuscenter,
 Hæsterkøbevej 6, 3460 Birkerød
 Tlf.: 45 81 07 15 mellem kl. 09.00-15.00
 e-mail: magleas@magleas-kursuscenter.dk
 hjemmeside: www.magleas-kursuscenter.dk

Kristi Legems- og Blodsfest
 Torsdag, den 19. juni 2003

Traditionen tro indbydes Storkøbenhavns
 katolikker til i fællesskab at fejre
 festdagen i
 Skt. Therese Kirke
 Bernstorffsvej 56
 2900 Hellerup

Transport: S-tog til Hellerup Station
 eller bus 185 næsten til døren.

Pontifikalmesse i kirken kl 19.00 med
 efterfølgende procession i Rygaards park.

Velkommen i Sct. Therese Kirke
 Menighedsrådet

Diverse

Katolsk Menighedspleje

Bredgade 69 A, 1260 København K.
 Telefon 33 15 23 03
 Postgiro 6466397
 Kontoret har åbent
 torsdag fra kl. 14-16
 Andet kan aftales på telefon
 33 14 69 36

Katolsk Menighedspleje formidler bl.a. værelser til unge
 under uddannelse i Storkøbenhavn (ønsker De at udleje
 eller leje, kan De ringe på ovennævnte telefonnumre), afholder
 julemarked, gennemfører sommerlejr på Klitborg for børn
 fra katolske menigheder og skoler, udlejer feriehjemmet Klitborg
 ved Rørvig (reservation via kontoret).

Støt vores arbejde ved at blive medlem
 for et årskontingent kr 100,-.

Besøg den officielle katolske hjemmeside på
 www.katolsk.dk

Salg og service

GLADSAXE
BEDEMANDSFORRETNING
 SØBORG HOVEDGADE 94

Henrik
 Lundgren

DØGNVAGT
 39 69 86 81

Afdelinger i Skovlunde, Herlev, Farum
 og Frederikssund

Jeg kommer gerne i Deres hjem for at træffe
 de nødvendige aftaler.

Find Deres bedemand her

www.baltzer.nu

tåstrup
bedemandsforretning
 43 99 75 01
 sv.e. og b. baltzer
 køgevej 40, 2630 Taastrup

vanløse
ligkistemagasin
 38 71 75 01
 h. p. baltzer & søn aps
 jyllingevej 8, 2720 vanløse

Ved dødsfald:
 Ring og aftal et møde enten i Deres
 hjem eller hos os.
 Vi træffes også aften, week-end og helligdage

RSM!plus
Statsautoriseret revisionsaktieselskab

Professional assistance i alle revisions- og regn-
 skabsmæssige forhold samt økonomisk rådgivning.
 Vi tilbyder et kvalificeret og tillidsfuldt samarbejde.

De finder RSM plus i:
 København tlf. 3338 9800 Taastrup tlf. 4352 0800
 Holstebro tlf. 9741 2211 Vejen tlf. 7536 0211
 Nakskov tlf. 5492 2500 Vejle tlf. 7582 5100
 Odense tlf. 6615 8555 Vordingborg tlf. 5536 5000
 Rønne tlf. 5695 2334 Aalborg tlf. 9818 4122
 Skærbæk tlf. 7475 1800 Århus tlf. 8612 7888

E-mail: <bynavn>@rsmplus.dk
 homepage: www.rsmplus.dk

RSM plus er et selvstændigt medlem af RSM International, en
 uafhængig kæde af selvstændige revisions- og konsulentfirmaer
 med kontorer i mere end 80 lande.

Et synligt plus

**Thyregod &
 Schaumburg**

Advokat
 Hammerengsgade 6, 2.
 1267 København K
 Tlf.: 33 360 560

www.thyregodschaumburg.dk

Juridisk rådgivning herunder udfærdigelse af testamente m.v.

BENZONS
BEGRAVELSES-
FORRETNING

Ndr. Fasansvej 76
 2000 Frederiksberg F

38 34 46 01
 38 86 60 56

DØGNVAGT
 38 86 60 56

Begravelse og bisættelse ordnes smukt og rimeligt.
 Alle aftaler træffes i hjemmet.

Kastrup Begravelsesforretning

Telefon 32 55 55 55
 Døgnvagt

Bedemand Michael Riis
 Amagerbrogade 155

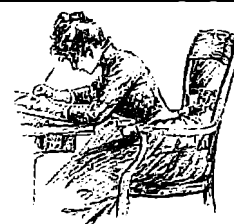
Dragør Begravelsesforretning · Telefon 32 53 06 29
 Taastrup Begravelsesforretning · Telefon 43 99 19 19

Hellerup
Emdrup-Ryvang
Bedemandsforretning
 v. Lisbeth og Vagn Fondo
 Bernstorffsvej 13 A
39 62 16 50

Reference:
 Sankt Joseph Søstre
 Benediktinerinderne
 af den hellige Lioba

Murermester
**Bernhardt
 Christiansen**
 Solbærvej 8, 8471 Sabro
 Tlf.: 86 94 82 10
 Biltlf.: 24 65 71 31

Læserbrev: 300 ord

Victor Nielsen

Stenhuggeri og
 Monumentforretning
 v/ stenhuggermester Mohr
 Vestre Kirkegårds Allé 28-32
 2450 København SV
 Tlf. 33 21 65 48
 Fax. 33 21 30 32

Årets valfart
til Øm
er flyttet
til den
31. august

FORSIKRINGSRÅDGIVNING

- så tal med
 erhvervsassurandør Ingo Brodersen

ALM. BRAND
 Rådhuspladsen 2-4 · 1550 København V
 Telefon 33 30 60 51

WWW.ALMIBRAND.DK

ALM. SUND FORNUFT

**Katolsk
 Orientering**

Indlæg til Katolsk Orientering nr. 13, som udkommer
 den 27. august skal være redaktionen i hænde
 senest den 11. august.

redaktion@ko-press.dk
 Telefon: 3321 1444
 Kontoret er åbent 9-13

Bibellæsning:

Markus-
evangeliets budskab

Af Eva Maria Nielsen

Jesus, Guds søn

at udtrykke Jesu tilhørsforhold til Gud. Efter opstandelsen var det klart, at Jesus er Guds søn. Gud havde blåstemplet Jesu forkyndelse ved at opvække ham fra de døde. Jesus havde selv tiltalt Gud som sin far.

Markus skriver sit evangelium med et eneste formål. Han vil forkynde Jesus som Guds Søn - og dette budskab skal nå alle folkeslag. Fra begyndelsen er Jesus Guds søn, selv om Markus hverken nævner en jomfrufødsel og ej heller lægger vægt på den.

Alt det, denne Guds søn har forkyndt og gjort, finder sin afslutning i den romerske officers bekendelse under korset: "Sandelig, den mand var Guds søn" (Mark 15, 39). Også i dag kan vi kun ved at betragte Jesus på korset virkelig forstå og erkende: Jesus er Guds Søn, der elskede mig og gav sig selv hen for mig (sml. Gal 2,20).

Dette budskab danner rammen om Markusevangeliet - og det er dette budskab, som er betroet til alle troende. Den opstandne Herres opfordring gælder os alle. Det er hans sidste ord til os, hans åndelige testamente:

"Gå ud i alverden og prædik evangeliet for hele skabningen. Den, der tror og bliver døbt, skal frelses; men den, der ikke tror, skal dømmes" (Mark 16, 15f).

Hvis ikke vi forkynder dette budskab, hvem skal så gøre det?

Dette kan du gøre:

- Læs Mark 1,1-7; 3,7-12; 5,1-20 og 15,33-41.
- Hvorfor taler teksterne om Jesus som Guds Søn?
- Hvordan erfarer menneskene Jesus som Guds søn?
- Hvordan erfarer du i dit liv, at Jesus er Guds Søn?

Markusevangeliet begynder med disse ord: "Begyndelsen på evangeliet om Jesus Kristus, Guds søn" (Mark 1,1). Hvordan skal udtrykket "Guds Søn" forstås?

Både i den jødiske og den græske litteratur findes betegnelsen "Guds søn". Grækerne brugte næsten udelukkende ordet "søn", når der var tale om fysisk afstamning. Når der i de græske myter tales om en "Guds søn", er en Gud, oftest Zeus, far til denne person. Læger blev betegnet som sønner af guden Asklepios, dog uden at man antog en direkte fysisk afstamning.

Også i jødisk sprogbrug udtrykker ordet "søn" et tilhørsforhold, som dog ikke behøver at være begrundet i en fysisk undfangelse. "Søn" betegner ikke kun et familieforhold, en afstamning, men også, at man tilhører en bestemt gruppe, hverv eller folk. Derudover betegner det også tilhørsforholdet til Gud. Englene, Guds medarbejdere, kaldes for "gudssønnerne". Israel er Guds førstefødte søn, og selv kongen betegnes som "Guds søn".

Når de første kristne omtalte Jesus som Guds Søn, ønskede de

Mini-Mads

Min præst,
han tror da
i hvert fald på Gud...

Katolsk identitet og tradition

Kronik

af Carl Winsløw

Dette er den 4. og sidste kronik om katolsk identitet

Hvad vil det sige at være katolik? Det vil sige: at tilhøre den ene sande Kirke, den Kirke, som Kristus grundlagde på Petrus, klippen.

Trods alle de vanskeligheder, som Kirken møder - måske ikke mindst i vor tid - lover Han os: "Dødsrigets porte ikke skal få magt over den" (Matt. 16,18). Uden for denne Kirke er der ingen frelse. For kun i Kirken har vi nådens kilder: fællesskabet med Kirkens Herre, Kristus; fællesskabet med den sejrende Kirke, helgenerne og alle dem, der nu er hos Gud; fællesskabet med den lidende Kirke, sjælene i Skærsilden, som vi beder for snart må se Gud; og endelig fællesskabet med den stridende Kirke, alle verdens katolikker.

*

Kirkens fællesskab er altså ikke begrænset af tid eller sted. Og da en virkelig katolsk identitet må afspejle dette fællesskab i sin helhed, skal den egentlig bære så lidt præg af tid og sted som muligt. Vi kan ikke, som katolikker nøjes med at ville og elske 'Kirken nu og her'.

Den katolske identitets kilde er nemlig Traditionen, som består af to dele: Kirkens lære (de hellige skrifter, kirkefædrene, dogmer, hyrdebrev etc.) og Kirkens praksis (liturgi, bønformer, skikke etc.). Mens troen er én og forpligter alle katolikker, tillader Kirken flere spiritualiteter og praksisformer (jf. Joh. 14,2). Jeg vil her beskrive én, som står centralt i min forståelse af katolsk identitet i det hele taget.

*

Den vigtigste praksis for os katolikker er naturligvis Den hellige Messe.

I Messen møder vi den lidende, opstandne og sejrende Herre gennem den ublodige fornyelse af Hans offerdød. Præsten frembærer dette offer "in persona Christi", efter meget nøjagtige forskrifter.

Liturgiens ydre form var stort set uændret i mange hundrede år op til 1969, hvor pave Paul d. 6. indførte en ny ritus - en 'novus ordo' - for Messen.

Men den traditionelle Messe - der også kaldes den hellige Pius d. 5.'s Messe - er fortsat tilladt og læses over det meste af verden. Jeg tilhører det lille, men voksende mindretal af katolikker, som (med den Hellige Faders ord fra 1988) 'føler sig knyttet til' denne traditionelle ritus.

Vi elsker den traditionelle Messe, som spiritualitet, som bønsvvej, som trosskat. For mig var denne Messe det afgørende møde med

Kirken (Paris, 1986). Trods 16 år som katolik i en tid, hvor man ikke alle vegne (fx kun sjældent i Danmark) kan høre denne Messe, er den for mig det dybeste og mest umistelige jordiske udtryk for katolsk identitet. Men hvorfor nu det? Her er nogle enkle, objektive grunde:

*

Vi vender os sammen til Gud. Det umiddelbart mest iøjnefaldende ved den traditionelle liturgi er, at celebranten læser Messen foran alteret, dvs. at han og menigheden vender sig til Gud, i stedet for 'mod hinanden'. Den franske forfatter Saint-Exupéry skriver: Kærligheden viser sig ikke i, at man ser på hinanden, men i at man ser samme vej. Ved Messen betragter og tilbeder vi Herren med kærlighed og ærefrygt. Vi knæler, når Han er tilstede på alteret, og når vi modtager Hans Legeme (direkte på tungen, som umælende børn).

*

Vi beder Messen. Uanset hvilken præst, der læser dagens Messe, ser og hører vi det samme. Alle tekster, ja, selv præstens bevægelser er nøje foreskrevet i rubrikkerne. Menigheden har én væsentlig og vidunderlig opgave: at bede Den hellige Messe, som hl. Pius d. 10. udtrykte det. Og i den højtidelige stilhed under kanon (fra Sanctus til Forvandlingen) kan vi helt fordybe os i det Mysterium, som ingen ord kan rumme.

Messens sprog er latin. I indledningen til "Messebogen" (København, 1926) kan man læse: "Messens Sprog er Latin...den vigtigste Grund til at fastholde Latin er at vise Kirkens Enhed...Fremdeles egner et dødt Sprog sig godt for den uforanderlige Kirke, da det ikke som de levende Sprog er i bestandig Udvikling og Forandring. Denne Enhed i Gudstjenesten alle Vegne har i vore Dage, hvor Mennesker rejser mere end nogensinde, vist sig at være til særlig stor Velsignelse." Ja, dansk skriftsprog har ændret sig siden 1926 - men hvor er disse linier dog aktuelle i nutidens globaliserede og balkaniserede Verden!

*

Messen er alle tiders. Paven lovpriste så sent som i 2001 den liturgiske skat, som bønnerne i den hellige Pius d. 5.'s messebog udgør. Den er resultatet af en organisk udvikling siden Oldkirken, og enhver kan ved at studere en passende oversættelse konstatere den overvældende rigdom i katolsk tro, som udtrykkes ikke blot af Messens faste bønner, men også fx i teksterne til den stille uge og påske. Til denne ritus føjer sig desuden hele den latinske kirkemusik, frem for alt den gregorianske, men også den nyere 'klassiske'.

*

Til slut lidt om de aktuelle vilkår for at være 'traditionel katolik'. Den

Hellige Faders erklæring 'Ecclesia Dei' (givet motu proprio i 1988) opfordrer til en bred og gavmild brug af muligheden for at fejre den traditionelle Messe som en særlig rigdom i Kirkens mangfoldighed. Selvom det endnu ikke er gennemført alle vegne, er der fremgang. Fx i Frankrig er der traditionelle menigheder over hele landet, og ca. 10% af landets praktiserende katolikker deltager i den traditionelle liturgi; fra disse menigheder rekrutteres nu ca. 20% af alle franske præstestuderende. Tilsvarende tal findes i Nordamerika, og i Brasilien har paven i 2002 oprettet en apostolisk administration for den traditionelle ritus i bispedømmet Campos. Overalt er de mange unge, konvertitter og børnerige familier et kendetegn for de traditionelle menigheder. Den traditionelle ritus er således ikke blot Kirkens liturgiske fortid, men også en vital del af dens fremtid.

Carl Winsløw er født i 1968, konverteret 1986. Han er gift og har fire børn, og bor i Sorgenfri. Kand. i matematik og fransk fra Odense Univ. (1991), doktorgrad i matematik fra Tokyo Univ. (1994). Lektor i matematikkens didaktik ved Danmarks Pædagogiske Univ.

Katolsk Orientering

Jeg tror,
hjælp min vantro!

Mark 9,24

Katholische Diaspora in Nordeuropa

Af Erling Tiedemann

Efter søndagsmessen står de en tid lidt afventende på pladsen uden for kirken. Moderen er i blomstret sommerkjole, faderen i korte bukser og sandaler. Pigen har stramme fletninger, og drengen er iført grå-grønne Lederhosen. Kort sagt en katolsk familie fra det store udland. De bor på vores campingplads og er kommet til vores søndagsmesse.

Hvad venter de på? De venter på, at nogen skal sige goddag til dem og spørge, om de ikke vil med til kirkekaffen. De venter på den oplevelse, det er, at komme i kontakt med trosfæller og indfødte i det ferieland, de er kommet til. De venter på at blive set og ikke overset. Og hvis ingen kontakter dem, bliver de ikke stående så længe, men går slukørede bort ...

Fra KUK i Ordrup til OP i New York

1953 kom dominikanerne til Ordrup, og det var med til at bestemme den unge Hanne Bangs livsvej. Efter Paris og Bruxelles kom sr. Hanne til Stockholm. Nu, mange år senere, bor hun i et søsterkommunitet i New York. Men om nogen stillesiddende pensionisttilværelse er der bestemt ikke tale.

SIDE 3

Fra Fyn til Østrig, fra Aalborg til Herlev, fra...

Omkring den 1. august får flyttemændene mere end sædvanligt travlt. Med jævne mellemrum må præster og diakoner flytte fra den ene menighed til den anden, men i år berører rokaden ikke færre end en halv snes menigheder, 17 præster- og indirekte endnu flere. Biskop Czeslaw forklarer baggrunden for flytningerne, som ikke alle menigheder er lykkelige over.

SIDE 4

Fra Vietnam til Hvidovre i Danmark

For 12 år siden kom Thi Kim Loan Do fra Vietnam til Danmark. Hun er medlem af menighedsrådet i Hvidovre og fungerer blandt andet som kontaktperson til den vietnamesiske del af menigheden.

SIDE 6

De kommer fra meget forskellige lande, men i hvert fald vest for Storebælt kommer de fleste af nærliggende grunde fra Tyskland, og de interesserer sig faktisk for os. Årligt er de gennem deres kirkeskat og personlige bidrag til Ansgar- og Bonifatiuswerk med til at hjælpe os økonomisk med opførelse af nye bygninger og vedligeholdelse af de gamle, ligesom deres præster hjælper vore præster i Norden til at få smør på brødet.

Jamen, jeg kan ikke tysk!

Det gør ikke noget, de kan heller ikke dansk, og fingersproget og de engelske brokker har vi fælles.

Og for resten har vi heller ikke arrangeret kirkekaffe i ferietiden!

Jamen, det er slet ikke nødvendigt, at der i forvejen er dækket op til 30. Vore gæsters interesse er kontakten, ikke den friskmalede kaffe og de hjemmebagte boller. Det kan sagtens klares med Nescafé, pulverfløde og en dåse småkager af Kjeldsens de bedste - dem med Den lille Havfrue på låget. Det vigtigste er, at de fremmede søskende i troen føler sig velkomne.

De kommer ikke tilfældigt til søndagsmessen. Faktisk har de efterspurgt klokkeslættet på hotellet eller campingpladsen - og måske har de hjem-

me fra købt det kort, som Bonifatiuswerk i Paderborn har udgivet, og som viser alle de steder i Norden, hvor der fejres messe om søndagen. De er kommet for messens skyld, - men kirkekaffen er lige så vigtigt for dem som for os selv.

Apropos kortet, kan vi for resten også selv have glæde af det, hvis vi skal holde ferie i et andet nordisk land - hvor vi så pludselig vil være dem, der står på kirkepladsen i ferietøj og håber på, at nogen vil sige goddag til os. For kun 1,50 Euro (ca. 11 kroner) kan kortet erhverves ved henvendelse til Bonifatiuswerk i Paderborn, telefon 00 49 52 51 29 96 54, e-mail info@bonifatiuswerk.de.

Tankevækkende parallel

Lutherske pastor Thorkild Grosbøll i Taarbæk er ikke ramt af den tvivl, som troende mennesker til alle tider har stiftet bekendtskab med. Han er tværtimod meget sikker i sin sag: Der er ingen gud, og det evige liv er heller ikke noget, man skal regne med. Det slog han fast i medieme, og dermed fornægtede han sin kirkes troselære, sådan som den fremgår af Folkekirkens bekendelses-skrifter. Det fik hans biskop, Lise-Lotte Rebel i Helsingør, til at kalde præsten til samtale og pålægge ham foreløbig ikke at virke som præst.

Det gav yderligere anledning til stor debat herhjemme, både inden og uden for Folkekirken, og sammen med bl.a. lokale foreninger indkaldte menighedsrådet i Taarbæk til protestmøde mod biskoppen. Deltagerne hilste pastor Grosbøll med klapsalver og krævede hans snarlige tilbagevenden til præstetjenesten.

Katolske pastor Bernhard Kroll i Grosshabersdorf i Sydtykland var heller ikke i

tvivl, da han under de økumeniske kirkedage i Berlin deltog i nadveren i den lutherske Getsemane Kirke. Han var så lidt i tvivl, at han mødte op ved den lutherske altergang i sin katolske præstedragt med alba og stola. Der var yderligere sørget for en fotograf, der kunne sikre handlingens forevigelse i medieme og dermed gøre den til en provokation. Både gennem sin handling og efterfølgende kommentar fornægtede pastor Kroll sin kirkes troselære om embede og eukaristi, sådan som den er blevet forklaret af Det Andet Vatikankoncil og gengivet i Den Katolske Kirkes Katekismus. Det fik hans biskop, Walter Mixa i Eichstätt, til at kalde præsten til samtale og pålægge ham foreløbig ikke at virke som præst.

Det gav yderligere anledning til stor debat i Tyskland, både inden og uden for Den katolske Kirke, og i Grosshabersdorf var der pinsesøndag en stor demonstration, hvor 1.000 mennesker fra både Den katolske og Den evangelisk-lutherske Kirke dannede

kæde fra den ene sognekirke til den anden. De hilste pastor Kroll med klapsalver og krævede hans snarlige tilbagevenden til præstetjenesten.

De to sager har ikke det mindste med hinanden at gøre, og de to præster kender sandsynligvis intet til hinanden - bortset fra, at pastor Grosbøll nu har kunnet læse om pastor Kroll i Kristeligt Dagblad, og pastor Kroll i sin tyske avis har kunnet erfare, at der, tænk dog, findes en præst i Danmark, som slet ikke tror på Gud.

Alligevel er der klare lighedspunkter, blandt hvilke mediernes og offentlighedens interesse for sagen straks springer i øjnene.

Man tager imidlertid fejl, hvis man tror, at det hele bare er et medieflip, skabt af et par mediebevindte præster, som uden for de særligt interesserede kredse snart vil ende i glemsel. Det stikker langt dybere og afspejler nok så påtrængende problemer i begynde kirker.

For eksempel, at individualisme og auto-

nomi i den grad er blevet de centrale værdinormer, at der ikke længere er plads til en almengyldig sandhed om forholdet mellem Gud og mennesker. Tværtimod, det er helt ligegyldigt, hvad en præst giver udtryk for, for det betyder alligevel ikke noget. Spørgsmålet om sandhed er reduceret til et spørgsmål om ytringsfrihed.

Når denne holdning bliver udbredt samtidig med, at glemmebogen bliver tykkere og tykkere og bevidstheden om det bærende i kristentroen mere og mere diffus, så ender det som i Taarbæk og Grosshabersdorf.

Men dermed er ikke alt sagt, for kirkerne har virkelig store problemer med - ja, netop med at få det sagt, som skal siges, så det kan blive hørt og modtaget af moderne mennesker. Så nok står Grosbøll og Kroll for ubrugelige fejlskud, men det er ikke det samme som, at der ikke er relevante mål at sigte efter.

Redaktionelt

Nordens eneste kanoniserede helgen?

I forrige nummer gengav Katolsk Orientering biskop Martin Linds fremhævnelse af Den hellige Birgitta som Nordens eneste kanoniserede helgen. Flere læsere mener, at vi ikke burde have citeret, men snarere korrigeret den gode biskop, som synes ganske uvidende om kong Knud og abbed Vilhelm.

Vi har søgt råd hos mennesker med mere end almindelig viden om emnet: Forfatter og tidligere svensk ambassadør ved Vatikanet Lars Bergquist fra Birgitta Stiftelsen i Vadstena, Jørgen Nybo Rasmussen fra Ælnoth, Helge Clausen som

udgiver af Katolsk Mini Leksikon og Erik Christiansen fra bispekontoret. Alle har svaret venligt og hurtigt, - men ingen af dem hæfter for det følgende.

Over for udtrykket "Nordens eneste kanoniserede helgen" rejser sig straks to spørgsmål: Hvad menes i sammenhængen med "Nordens"? Og hvad tænkes der på med "kanoniseret"?

Dermed er det hele pludselig ikke så enkelt, thi hvis biskop Lind kun har tænkt på helgener, der var født i Norden, så forlader franskfødte abbed Vilhelm jo straks opløbsfeltet. Dertil kommer, at begrebet

helgenkåring har udviklet sig gennem århundrederne - med det resultat, at "kanoniseret" heller ikke er så entydigt et begreb, som man måske skulle tro.

Dermed får lærde - og ulærde - mulighed for at diskutere bl.a. Knud den Helliges status.

På én måde har biskop Lind altså nok ret. På en anden måde har han det næppe.

Det kunne friste til at konkludere, at her bliver enhver virkelig salig i sin tro, men så let vil vi ikke prøve at slippe om ved spørgsmålet, selv om pladsen her ikke tillader de store armsving. K.O. vil

nemlig senere på året bringe en artikel om Nordens helgener, de være sig indfødte eller indvandrede, helgenkårede eller saligkårede -- eller bare kårede sådan i al from almindelighed.

De læsere, som ikke synes, de kan vente så længe med at få syn for sagn, vil vi henvise til Attwaters Helgen-leksikon. Det findes på www.katolsk.dk og kan lånes på biblioteket - hvis man da ikke allerede har været så forsynlig at erhverve bogen, der er udgivet af Katolsk Forlag og kan fås for 200 kr. excl. eventuel forsendelse.

Redaktionen

Større rabat på annoncer i K.O.

Foromtale af katolske arrangementer m.v. i Katolsk Orientering kan som hovedregel finde sted på tre forskellige måder:

- 1) I "Orientering fra sognene" (arrangementer, der typisk henvender sig til den enkelte menigheds medlemmer)
- 2) I "Bispedømmets kalender" (arrangementer, der i deres sigte og tilrettelægning typisk rækker ud den enkelte menighed)
- 3) I form af annoncering i bladet

omfattende omtale forudsætter indrykning af annonce. Løbende foromtale af faste arrangementer finder ikke sted. Optagelsen i bispedømmets kalender er gratis.

Annoncering

Annoncering i Katolsk Orientering sker mod betaling, som pr. spaltemillimeter uændret udgør 6,00 kr. på annonceside og 7,00 kr. på tekstside excl. moms. Der ydes gentagelsesrabat på 20%, og institutionsrabat på 50% ydes til katolske sogne, institutioner, skoler, foreninger etc. uden hensyn til annoncens indhold og formål. Rabatformerne kan kombineres til en samlet rabat på 60%.

Hvis du vil vide mere

"Regulativ for annoncering og anden foromtale af arrangementer m.v. i Katolsk Orientering" med de fuldstændige regler kan findes på internetadressen www.katolsk.dk.

Orientering fra sognene

Sædvanlig information om gudstjenester og møder m.v. i det enkelte sogn, der indsendes inden deadline for det enkelte nummer, optages gratis i bladet.

Bispedømmets kalender

I "Bispedømmets kalender" kan optages en ganske kort foromtale af katolske arrangementer, der rækker ud over den enkelte menighed. Mere

Ny rubrik om radio- og TV-udsendelser

Fra næste nummer af Katolsk Orientering vil bladet rumme en rubrik i størrelsesordenen en halv spalte, der vil rumme foromtale af en eller flere kommende ud-

sendelser i radio eller TV, som må formodes at have særlig interesse for katolske lyttere og seere.

Som redaktør af denne rubrik har Stig Holsting bered-

villigt stillet sig til rådighed Stig Holsting, der sammen med sin kone Hedvig har fire børn, er 64 år gammel og vil være kendt af mange - ikke alene inden for Den katolske Kirke i Danmark, som han konverterede til, da han var 14 år gammel.

Stig Holsting, der nu bor i København, har i mange år boet med sin familie på Djursland, hvis kirke- og kulturhistorie han har gjort kendt gennem bøger, lyrik-samlinger, malerier og tegninger. Som tegner har han illustreret adskillige, meget forskellige bøger, og hans malerier har været udstillet flere steder i landet.

Også sang og musik har optaget Stig Holsting, der har udgivet CD'en "Quasi una

fantasia" med egne tekster til musik og sang af Kirstine Quortrup. I dag er han med til at danne sangtrioen "De 3 Visemænd", hvor han optræder med egne værker.

Inden for Kirken vil Stig Holsting også være kendt som formand for Johannes Jørgensen Selskabet og som sekretær i Ælnoth, Katolsk historisk Forening for Danmark.

Det vil ikke være nyt for Stig Holsting at skulle redigere en rubrik i Katolsk Orientering: I 22 år var han TV-anmelder ved Randers Amtsbureau og Dagbladet Djursland, ligesom han har været klummeskriver ved Århus Stiftstidende og musikanmelder i samme dagblad og i Randers Amtsbureau.

Redaktion:

Ansvarshavende redaktør: Erling Tiedemann
 Redaktionschef: Annica Skenberg
 Annoncer og abonnement: Lisbeth Rønne
 Orientering fra sognene: Erik Christiansen

Frivillige medarbejdere: Karen Grzelak, Kirsten Kjærulff, Bente og Ole Meyer Hans Thulstrup, Carla Bennati Schou, Vivian Tiedemann, Jacob Thomsen.
 Arkiv: Birte Mandrup Christensen, Hannelore Nybo Rasmussen

Redaktion og annoncer: Vesterbrogade 28, 4.
 DK-1620 København V. Telefon 3321 1444. Kontortid: 09.00-13.00
 Fax 3324 4975. E-mail: redaktion@ko-press.dk
 Giro: 205-7042

Udgiver: Ansgarstiftelsen, Bredgade 69 A,
 DK 1260 København K.
 Tryk: Morsø Folkeblad, DK 7900 Nykøbing Mors.
 Oplag 16.800

Debat. Angiv altid navn, adresse, telefonnummer og så vidt muligt e-mail-adresse på indsendte indlæg. Redaktionen forbeholder sig ret til at forkorte og bringe uddrag af indsendte indlæg. Et læserbrev må højst fylde 300 ord. Læserbreve kan indsendes som e-mail til: redaktion@ko-press.dk (vedhæft fil eller indsæt læserbrevet direkte i mailen). Ved indsendelse af læserbreve på papir bedes diskette så vidt muligt vedlagt.

Fra Søster til Sister

Af Erling Tiedemann

- Nå, du kunne godt kende mig? Jeg er jo ellers blevet en lille rund dame, siger hun med et stort smil, der oplyser hele forhallen på Grand Central Station i New York.

Vi havde sat hinanden stævne på banegården, og det skyldtes såmænd en postoprævning til Katolsk Orientering på et medlemskontingent til St. Ansgar's Scandinavian Catholic League i New York. På afsenderslippen stod der Membership Secretary Sr. Hanne Bang O.P.

- Vidste du, at Hanne er i New York? spurgte jeg min kone. Det gjorde hun ikke, men i den moderne verden er det ikke noget problem at finde hinanden pr. mail og få aftalt at mødes. Vi skulle alligevel til USA - og mens Hanne og jeg fandt hinanden på banegården, holdt Vivian et bord i en coffee-shop overfor.

Født i 1934 voksede Hanne Bang op i en katolsk familie i Sankt Andreas menighed i Ordrup. Fem år gik hun i Sankt Joseph søstrenes skole i sognet, men flyttede til mellem-skolen på Aurehøj gymnasium.

Teoretisk klostertanke

- Mine forældre ønskede, at jeg kun skulle skifte skole én gang, og så slap jeg jo også for at blive et forkælet katolsk barn fra en katolsk familie i en katolsk skole, siger hun - med et skarpt blik for, hvad der godt kan have været datidens kultur.

Som 18-årig blev Hanne student i 1952, året før oprettelsen af bispedømmet og på en tid med god gang i ungdomsarbejdet. Hun var i nogle år formand for Ordrup KUK, var med på Øm-lejre og kom i DUK's Vinterskole.

Der var ingen SU dengang, og Hanne Bang havde ikke økonomisk mulighed for et universitetsstudium. Det blev til et arbejde på et postkontor og siden til en læreruddannelse.

- Som student kunne man blive lærer på 2½ år, fortæller hun, og gennem syv år var jeg klasselærer på Skovshoved Skole, hvor jeg underviste i matematik i mellem-skolen.

Gradvis dukkede tanken om et andet liv op. I 1953 kom dominikanerne til Ordrup, og Hanne Bang blev interesseret i deres spiritualitet og livsform.

- Tanken om at gå i kloster var nu meget teoretisk. Men så mødte jeg nogle livsglade dominikanerinder i Paris og sagde til mig selv, at hvis de kan være søstre, så kan jeg også - hvis galt skal være ...

Dét skulle det, og hendes kolleger var chokerede. Er der ikke noget, vi kan gøre? spurgte skoleinspektøren, og hendes brors svoger sagde til sin mor. Hvis jeg gifter mig med hende, kan vi så beholde hende? Men hun svarede meget reali-

Hun voksede op i Sankt Andreas menighed og indtrådte som ung hos dominikanerinderne. I dag bor og arbejder Hanne Bang som søster i New York

stisk: Nej, det tror jeg ikke - og du skal ikke gifte dig med hende ...

Fra Bruxelles til Stockholm

28 år gammel indtrådte Hanne som postulant hos dominikanerinderne i Mortefontaine uden for Paris. Efter løfteaflyggelsen blev hun sendt til Bruxelles, hvor hun var i fire år. Derefter til Stockholm, hvor hun kom ind i kateketisk samarbejde med en verdenspræst. Han havde studeret katekese på Institut Catholique i Paris og syntes, at det måtte være oplagt for Hanne. Det blev til to år i Paris, hvor hendes afgangsupgave havde titlen "Som mand og kvinde skabte Han dem".

Med øget kompetence i kufferten vendte Hanne Bang tilbage til Stockholm, hvor hun i 10 år arbejdede på KPN (Pastoral-Centret).

Hun var imidlertid blevet bidt af arbejdet med at skabe et solidt uddannelsesteoretisk grundlag for religionsundervisningen og fik mulighed for at studere hos professor Fägelind på Stockholms Universitet. Samtidig med, at hun underviste i Södertälje menighed, gik hun i gang som PhD-stipendiat, og i 1990 blev hun PhD på en afhandling om "Religiøs identitet over to generationer - en sammenligning mellem en kroatisk indvandrerpopulation og

en svensk konvertitpopulation".

Hanne Bang var gerne fortsat som forsker, men en sparerunde nedlagde 40 % af stipendierne, og så var det bal slut.

En ny mulighed tegnede sig i Canada. Kongregationen ønskede blandede kommuniteter med forskellige nationaliteter, og i Montreal var der alene fransktalende, canadiske søstre. Med flydende fransk som sit andet modersmål og tilstrækkeligt med ben i næsen sagde Hanne Bang ja til opgaven, og i 1998 tog hun derover.

Der var studiemuligheder, men udsigterne til et egentligt arbejde var ringe.

Ikke én katolicisme

Efter 2½ år kom sr. Hanne derfor til et søsterkommunitet på Staten Island i New York.

- Fordelen ved at være pensionist er, at man så let finder meningsfyldt ubetalt arbejde, siger hun med en typisk dansk humor, som ikke er blevet slidt af trods mange års ophold i udlandet. Hun er aktiv i katekese for små børn og er glad for arbejdet og for USA.

- I realiteten findes der ikke én amerikansk katolicisme, men snarere en østkyst- og en vestkyst-katolicisme, påpeger Hanne Bang. Her på

Østkysten er det meget traditionelt. Præster uden nogen solid uddannelse kan forekomme meget arrogante og præget af pedestal-mentalitet.

- Det var jo det, der også prægede den pædofiliskandale, som har rystet menighederne, siger hun, selv om det på et tidspunkt udviklede sig til en urimelig heksejagt på præsterne. Unge præster tog flip af og slips på i takt med, at mediernes gennemførte proportionsfri kampagner.

- Selvfølgelig er præsterne ikke stygge, understreger sr. Hanne. Men uddannelsen har givet dem en selvforståelse, som nu anfægtes af andre. Ikke mindst af katolske ordenssøstre. "De amerikanske søstre er meget aggressive," sagde en præst til mig. Det skal nok være rigtigt - og tit berettiget ...

Tilbud, ikke påtrængenhed

To dage ugentligt arbejder sr. Hanne på universitetshospitalet på Staten Island som bl.a. kommunionsuddeler. Hun har ansvaret for hjerteafdelingen og finder arbejdet meningsfyldt.

Folk kommer ofte i sidste øjeblik før operationen. Det skyldes de særlige forsikringsforhold i det amerikanske sundhedsvæsen, og patienterne er meget sårbare.

- Jeg er søster Hanne fra The Department of Pastoral Care, siger jeg, når jeg præsenterer mig, og jeg lægger afgørende vægt på at markere, at jeg kommer med et tilbud og ikke med et pådud.

- Mange er i en totalt marginaliseret situation. De har brug for én, der lytter med kærlighed og forståelse til deres beretninger om vanskelige liv og en oparbejdet vrede. Af og til kan denne være rettet mod Kirken, som de har følt sig svigtet og udelukket af. På et tidspunkt har de måske selv smækket med døren. Opgave er at få en smækket dør lirket op og en halvt lukket dør til at åbne sig helt - og det er en enorm befrielse, når det lykkes.

Nordisk katolsk identitet

Hanne Bang fortæller levende om den ene skæbne efter den anden, mens coffee-shoppens tjener begynder at se mere og mere skævt til os, fordi vi sidder så længe over en enkelt cappuccino. Men vi skal også lige høre om St. Ansgar's League.

- Det er ret nyt, at jeg kom ind i denne katolsk-skandinaviske forening, som blev grundlagt i 1910 af Viggo Rambuschs far. Formålet var at give skandinaviske katolikker mulighed for at holde fast i deres identitet og samtidig støtte katolikkerne i Norden.

- Foreningen har ca. 700 medlemmer, og hvert år fejrer de Sankt Ansgars dag i krypten under St. Patricks Cathedral. I begyndelsen af juni er der udflugt til Birgittasøstrene i Connecticut. Der skal også være Lucia-fest, men det har jeg ikke nået at være med til, siger sr. Hanne.

Bortset fra det har Hanne Bang været med i meget og været igennem meget, men én ting har hun bevaret fra sin ungdom: Evnen til levende fortælling, en solid humoristisk sans - og en slagfærdig karakteristisk af forhold i Kirken.

What's next? spørger vi på falderebet, mens tjeneren lidt demonstrativt dækker op til frokost ved nabobordene.

- Det vil vise sig! Jeg har vedligeholdt kontakten med mine med søstre i Sverige, og en dag kommer jeg måske tilbage. Jeg kan jo heller ikke løbe fra, at jeg er blevet ældre, og bliver man alvorlig syg her i USA, så er det jo ikke til at betale sig fra det.

- Meget er i det hele taget uafklaret for os dominikanerinder. Der er færre og færre søstre. Af de 30, der var i provinsen i Montreal for kun et par år siden, er seks nu døde, og der er ikke kommet nye til. På en måde håber jeg egentlig heller ikke, at der kommer nye unge ind, for vores form for liv har forandret sig så meget, at jeg i dag nok ikke selv ville være trådt ind. Men jeg tror på solidaritet, på loyalitet og på trofasthed - derfor er jeg her stadig, slutter sr. Hanne.

En vanskelig kabale

Store Flyttedag nærmer sig for mange af bispeddømmets præster og diakoner

Af Erling Tiedemann

Med regelmæssige mellemrum kommer menighederne ud for, at en præst flytter et andet sted hen, og at der - i bedste fald - kommer en anden i stedet. Det vækker sjældent jubel. Man kan snarere sige: tværtimod - og heldigvis for dét, da det afspejler, at der almindeligvis er et godt og fortroligt forhold mellem en præst og den menighed, der nu - måske ligesom præsten selv - beklager hans afrejse.

Som illustrationen viser, er der i år tale om et større puslespil, der har skullet falde på plads. Det berører en god halv snes menigheder og direkte ikke færre end 17 præster - plus indirekte endnu flere.

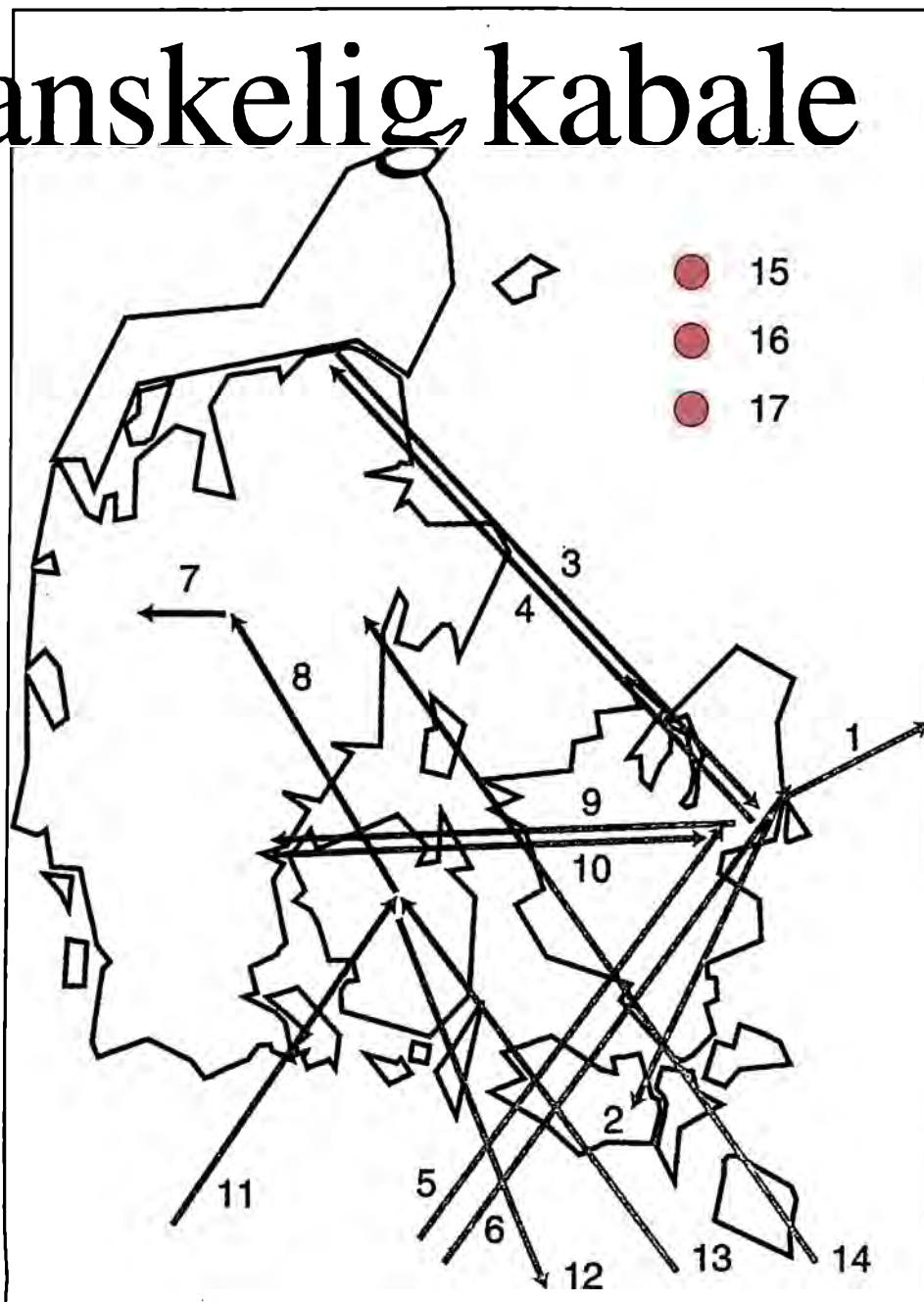
Alt kan ikke forudses

- Jeg er ked af, at der er så mange flytninger, siger biskop Czeslaw til Katolsk Orientering, og at nogle menigheder måske føler, at det går ud over dem. Et vist antal flytninger vil naturligvis altid optræde i takt med, at præster går på pension samtidig med, at yngre præster, der er startet som andenpræster, opnår kompetence til at påtage sig en funktion som sognepræst. Men ikke engang dét kan man altid forudse og tilrettelægge, da sygdom og pludselige dødsfald kan vælte alle planer og efterlade os i en situation, hvor vi står med kun én ledig præst og samtidig med to sogne, der hver gerne skulle have en præst.

Kan trække ud

Biskoppen fortæller videre, at præsteflytninger drøftes i Det biskoppelige Råd og med den enkelte præst. Det kan give anledning til langvarige, ofte genoptagne drøftelser, indtil alle muligheder er blevet undersøgt.

- Et afgørende spørgsmål er menighedsrådenes inddragelse i beslutningsprocessen, siger biskoppen. Det har siden rådernes etablering været

1. Andenpræst ved domkirken David Vincent Nielsen indtræder hos karmelitbrødrene i Norraby i Sverige. 2. Andenpræst ved domkirken Quang Minh Nguyen bliver andenpræst i Maribo og Nykøbing. 3. Sognepræst i Aalborg Paul Marx O.M.I. er blevet udnævnt til såkaldt delegations-superior for oblatfædrene i Skandinavien og flytter til Herlev. 4. Pastor Frank Jobst O.M.I. bliver sognepræst i Nordjylland med bopæl i Aalborg. 5. Pastor Torsten Jortzick flytter til Danmark og bliver andenpræst i Taastrup og Køge med bopæl i Køge. 6. Diakon Gregers Mærsk-Kristensen præstevies i august og bliver andenpræst ved domkirken. 7. Diakon i Silkeborg Kaare Nielsen bliver diakon i Herning med bopæl der. 8. Præst ved Dalum Kloster Piotr Rypulak bliver sognepræst i Silkeborg; Dalum betjenes herefter fra Odense. 9. Andenpræst i Taastrup Thomas Birkheuser bliver sognepræst i Fredericia. 10. Sognepræst i Fredericia Michal Bienkowski bliver sognepræst i Taastrup og Køge med bopæl i Taastrup. 11. Pastor Janusz Turek C.ss.R. vender tilbage fra Tyskland og genoptager funktionen som sognepræst i Odense. 12. Pastor Franz Hauser C.ss.R., der af sin provins har været udlånt til Odense, vender tilbage til Østrig. 13. Efter afslutningen af sit danskursus med bopæl i hos jesuitterne i Stenosgade bliver pastor Wenczyslaw Ryszard Barwinski fra Polen andenpræst i Odense. 14. Efter afslutningen af sit danskursus med bopæl i hos jesuitterne i Stenosgade bliver pastor Dariusz Stefanek fra Polen andenpræst i Århus. 15. Pastor Michael Hornbech-Madsen fratræder som sognepræst i Køge og fortsætter som andenpræst ved Jesu Hjerter Kirke i København samt som præst for den italienske menighed. 16. Pastor Leo Kertz O.M.I. fratræder som sognepræst i Taastrup og fortsætter som sognepræst i Herlev. 17. Pastor Jan Ophoff O. Præm. fortsætter som sognepræst for menighederne i Vejle og Herning.

skik at høre rådene - en skik, jeg ikke agter at lave om på. Årsagen til dette års sene ud-melding skyldes, at mange præster er involveret, og at flere overvejelser har skullet gøres, før man kunne tage næste skridt. At den første henvendelse til menighedsrådene på denne baggrund er blevet en meddelelse om en nærmest fuldbyrdet kendsgerning, skal jeg være den første til at beklage.

Har historiske grunde

Som kortet på forsiden af dette nummer af Katolsk Orientering illustrerer, er der ikke langt mellem menighederne i Danmark, hvis man

sammenligner med Sverige. Hvad man ikke umiddelbart kan se af kortet, er, at der i dette meget større land er fem gange så mange katolikker som i Danmark - og alligevel færre sogne.

- Strukturen i Danmark har historiske grunde, som så også længe har næret forventningen om, at enhver menighed skal have sin egen fastboende præst, siger biskop Czeslaw. Dog har situationen næsten ligeså længe været den, at en enkelt præst har mere end én menighed. Efter omstillings-vanskeligheder i begyndelsen er dette blevet bredt accepteret og har også vist, at det kan fungere. En mere radikal løsning vil

le være en gennemgribende ændring af bispeddømmets struktur, således at man klart sammenlagde mindre menigheder med større og fastlagde en permanent sambejtning. I Tyskland er det nærmest forudsigeligt, at en menighed af en vis størrelse efter den nuværende sognepræsts pensionering eller død ikke længere får sin egen fastboende præst. Så radikalt er vi endnu ikke gået til værks herhjemme, selv om flere har påpeget nødvendigheden heraf. En strukturdebat er da også indledt i præsterrådet, og selvsagt vil den også finde sted i pastoralrådet og med menighedsrådene, slutter biskoppen.

KORT NYT

Haraldsted-valfart den 6. juli

Søndag den 6. juli er dagen for årets valfart til Haraldsted - bispeddømmets ældste valfart, som traditionelt altid finder sted den første søndag i juli.

Valfarten har fire stationer: Sankt Bendts og Sankt Knuds Kirker i Ringsted, Haraldsted Kirke og kapelruinen. Deltagerne samles ved Sankt Bendts Kirke i Ringsted. Derfra er der procession til den nærliggende Sankt Knuds Kirke, hvor messen fejres klokken 12.

Efter messen kører alle i private biler til Haraldsted Kirke. Herfra går deltagerne i procession til kapelruinen, hvor den afsluttende andagt vil finde sted, og velsignelsen blive lyst. Derefter føres det hellige sakramente til kapellet i "Skt. Knud Lavards Hus."

I haven her er der kaffe/the og hjemmebagt kage. Afslutning ved 18-tiden. Valfartspræster er Stephen Holm og Dietrich Timmermann.

Katekesens søndag 2003

"Jeg er med jer alle dage"! Så sker det atter! Søndag den 24. august er Katekesens Dag i bispeddømmet. Det er nu fem år siden, denne dag blev indført, og forhåbentligt er det blevet en god tradition i sognene. Tanken er jo netop at gøre menighederne mere bevidste om katekesens plads i sognene, om at det er alles ansvar.

I lighed med de tidligere år vil sogne og skoler også i år få tilsendt plakat samt lille hæfte indeholdende forslag til liturgien og nogle tanker i forbindelse med dagens tekster. I Pastoral-Centret håber man, at denne dag vil være en god start på den nye undervisningssæson.

Johannes Jørgensen symposium i Svendborg

I forbindelse med Svendborg bys 750 års købstadsjubelium og som en del af festlighederne afholder Johannes Jørgensen Selskabet et symposium for vores verdensberømte forfatter på Svendborg Byskole søndag den 17. august.

Symposiet, der åbner kl. 10 og ventes afsluttet kl. 17, vil indeholde foredrag af lektor ved Journalisthøjskolen, Teddy Petersen: Historien om en mands liv på baggrund af en Jørgensenbiografi, som snart udkommer. Desuden vil professor, dr.phil. Peer E. Sørensen fra Århus Universitet tale om Jørgensen som moderne essayist og lektor Ph.D. Oluf Schönbeck om Johannes Jørgensen som helgenbiograf.

Cand.mag. Gunhild Damsager vil fortælle om aktuelle planer om en CD-udgivelse, hvor moderne komponister sætter musik til Johannes Jørgensens lyrik.

Endelig vil selskabets formand, forfatteren Stig Holsting, tale om Johannes Jørgensen som lyriker og medvirke i kunstneriske indslag med Johannes Jørgenseninspirerede tekster. Der vil også blive mulighed for et besøg i mindestuerne i Fruestræde.

Prisen for deltagelse er 50 kr., og alle er velkomne.

Det er det nyoprettede selskabs første større arrangement, og man kan glæde sig over en stor interesse for digteren, som ikke er så glemt i sit fædreland, som nogle ville påstå.

Benny Blumensaat fejrer dobbelt jubilæum

Den 25. august fylder pastor Benny Blumensaat i Esbjerg 50 år. Dermed er han jævnaldrende med vort - som han understreger med et stort grin - "unge" bispeddømme... Men ikke nok med det: 4. september har pastor Benny desuden 10-års præstjubilæum. De to begivenheder fejres samlet lørdag den 23. august. Der er Åbent Hus fra kl. 12 i menighedssalen i Esbjerg, og kl. 16.30 er der festmesse i Skt. Nikolaj Kirke, hvor alle er velkomne.

"Salige er de, som stifter fred"

Indtryk fra
De økumeniske
Kirkedage
i Berlin

Tekst og foto: Karen Grzelak

"Jamen, så skidt da!" udbrød en synligt forbløffet dansk folkekirkepræst, da vi tilfældigt stødte på hinanden, og jeg præsenterede mig som katolik!

Ca. 200.000 invaderede for en kort tid hovedstaden Berlin for at deltage i De økumeniske Kirkedage fra 28. maj til 1. juni, deriblandt gæster fra 90 lande.

De økumeniske Kirkedage, de første af sin art, har længe været undervejs. I 1996 besluttede Den tyske evangeliske Kirkedag (DEKT) og Centralkomiteen for de tyske Katolikker (ZdK) at arrangere fælles kirkedage. "At føre det kristne budskab ud i samfundet bliver mere og mere en fælles opgave for alle kristne", sagde Hans Joachim Meyer, formanden for ZdK, ved den officielle velkomst.

26 kirker og kirkesamfund er fælles om kirkedagene. Den evangeliske biskop af Berlin-Brandenburg, Wolfgang Huber, fortsatte: "Økumeni er verdensomspændende, derfor tager vi fat på disse kirkedage. Men økumenisk fællesskab er ikke forening, men forsoning og respekt om vore forskelligheder." Et håb om, at Kirkedagene kunne vække nyt liv i kirker og menigheder og bane vej for nye muligheder for fællesskab.

Berlin, en prøvet by, nu hovedstad med sæde for parlament og regering, men samtidig den mest sækulariserede by i Tyskland, blev stedet for afholdelse af kirkedagene. Kirkerne i Berlin har mange års erfaring med adskillelse, genforening, håb

Økumeni handler om forsoning og fællesskab. Forsoningskirken i Berlin.

og forsoning, og byens menigheder (ca. 1000) har forberedt sig på denne begivenhed med stor begejstring og glæde.

En lille "telefonbog" på 720 sider præsenterede kirkedagens 4 temaområder: 1) vidne om troen - leve i dialogen, 2) søge enheden - komme hinanden i møde på mangfoldig vis, 3) respektere menneskeværdigheden - tilgodese friheden, 4) forme verden - handle forsvarligt, og gav en oversigt over udstillinger, mødecentre, gudstjenester, fester og koncerter, kunst og kultur, musik og teater, arrangementer under åben himmel osv.. I alt ca. 3000 programpunkter, sat i værk, udarbejdet og organi-

seret af lægfolk i DEKT og ZdK i samarbejde med menighederne i Berlin. Et "forum for dialog" og "festligt møde", som den evangeliske biskop Wolfgang Huber og ærkebiskoppen af Berlin, kardinal Georg Sterzinsky, høstede stor ros for at have stået i spidsen for.

Kristen forpligtelse

Kirkedagens motto kunne læses på ethvert gadehjørne og prydede de gule halstørklæder (120.000). Under kirkedagene blev et "Charta Oekumene" underskrevet, en forpligtelse til som kristne trods forskellige konfessioner at påtage os et ansvar for det offentlige og politiske liv, for økonomien og en retfærdig social orden, for akademiske og kulturelle anliggende, for medieme, for fred og udvikling, for retfærdighed, beskyttelsen af menneskelig værdighed og hele Guds skabning. Men "det er vigtigt at være tro mod egen overbevisning, at samarbejde hvor det er praktisk mu-

ligt og bestræbe os på at komme videre", sagde formanden for den tyske bispekonference, kardinal Karl Lehmann.

Hvert år forlader 100.000 kirkerne i Tyskland. Ateismen vinder frem. Kardinal Walter Kasper berørte den store uvidenhed angående de mest elementære og fundamentale kristne trossandheder. Ca. 39 % af deltagerne var unge mellem 16 og 30 år, "de havde andre interesser end de voksne", og de orange farvede "Heiligenscheine" (glorier) havde tilsyneladende overtaget de kristne symboler. Mange talte om behovet for en ny evangelisering, en forkyndelse af det glade budskab om Guds Rige.

Der var sol, lidt skyer og en enkelt tordenbyge, og så en masse glade mennesker! Og afslutningsvis sang alle med på trosbekendelsen - en hellig, katolsk (altomfattende) kirke, ledsaget af kirkekor fra hele Berlin (over 2000 mennesker!) og godt og vel 7000 messingblæsere!

KORT NYT

Engelsk fremtidig dronning kan være katolik
Kardinalen af London, Cormac Murphy O'Connor, har ifølge pressebureauet KNA forlangt en ændring af lovgivningen, så prins William "kan gifte sig med en god katolsk pige, hvis han ønsker det". Katolikkerne i Storbritannien er ikke længere et mistænksomt, nysgerrigt inspiceret mindretal, men fuldt integreret i det britiske samfund, sagde formanden for den katolske bispekonference for England og Wales i et interview med avisen "The Times". Derfor må loven fra 1701, som siger, at medlemmer af kongefamilien, der er katolikker, er udelukket fra tronfølgen, afskaffes.

For første gang en ikke-hvid i Schweizergarden

For første gang er en ikke-hvid mand blevet taget i ed ved Schweizergarden, oplyser KNA. Dhani Bachmann blev som barn adopteret af en familie i Schweiz. I alt 33 nye rekrutter, som i det forgangne år har begyndt deres tjeneste i Vatikanet, blev taget i ed ved den højtidelige ceremoni den 6. maj, meddelte hovedkvarteret for livgarden i Vatikanet. Edsaflæggelsen finder altid sted på årsdagen for "Sacco di Roma", plyndringen af Rom i 1527, da 147 medlemmer af Garden faldt i kamp for at forsvare Paven.

Paradoksalt Bibel-interesse

Pave Johannes Paul II har stillet den diagnose, at der er stor interesse for Bibelen, men samtidig en voksende ligegyldighed over for dens moralske konsekvenser, beretter KNA. Situationen i dag kendetegnes af et "paradoks", sagde paven ved plenarforsamlingen i Den pavelige Bibelkommission. I skuffelse over utilfredsstillende svar på fundamentale livsspørgsmål åbner mennesket sig i dag over for "den stemme, der er af transcendent art, og som udtrykker sig i evangeliet", sagde paven overfor de delegerede. Samtidig er der en mere og mere tydelig mangel på accept af den adfærd "i overensstemmelse med de åndelige værdier", som altid er blevet forkyndt af Kirken.

Økumeniske ad limina-besøg på ønskeseddelen

Det tidligere overhoved for Den anglikanske Kirke, ærkebiskop George Carey, har ifølge en melding fra pressebureauet KNA foreslået etableringen af regelmæssige møder mellem ikke-katolske kirkeledere og paven. Ved en kongres i det pavelige Lateran-Universitet i anledning af pave Johannes Paul II's 25-årsjubelium sagde Carey i Rom, at det ville være nyttigt, om sådanne møder kunne finde sted regelmæssigt med de katolske biskoppers "ad limina-besøg" som mønster. Ved disse økumeniske møder skulle det dog dreje sig om "uformelle drøftelser", sagde Carey, som var ærkebiskop af Canterbury og dermed overhoved for "Church of England" fra 1982 til 2002.

Biskoppelig protest mod private fængsler i USA

40 katolske biskopper i den sydlige del af USA har iflg. en melding fra KNA udtalt sig imod den tiltagende privatisering af fængsler i regionen.

I en erklæring advarer de imod, at der ikke bliver taget vare på fangernes værdighed i "fængsler, som er rettet mod profit". Derfor må tendensen til at overgive stadig flere fængsler i private hænder "omgående revideres". De statslige myndigheder bør således heller ikke forny udløbende kontrakter. Siden 80'erne er talrige statslige fængsler af økonomiske grunde blevet overdraget til private. For tiden sidder omkring 100.000 fanger i privat administrerede fængsler. Biskopperne udtaler sig frem for alt bekymret om diverse "dokumenterede tilfælde" af vold imod indsatte. Ofte bliver fangerne ikke mere betragtet som mennesker, men kun som "enheder" i en arbejdsproces.

Meddelelse til indehavere af 10-års kontrakter med % sats

Nu er det tid til at sende kopi
af årsopgørelse 2002
til bispekontoret
att.: Jette Christensen

“Gud og Vietnam i mit hjerte”

37-årige Thi Kim Loan Do, der er vietnameser og har boet i Danmark, siden hun var 25 år, sætter en ære i at gøre en indsats i Den katolske Kirke og i det danske samfund i øvrigt

Thi Kim Loan Do er medlem af menighedsrådet i Skt. Nikolaj kirke i Hvidovre og kontaktperson til den vietnamesiske del af menigheden.

Tekst og foto: Anna-Lise Bjerager

Loan kan stadig huske, da hun som ni-årig lille pige stod ved kajen og så fortvivlede landsmænd forsøge at komme om bord på flygtningeskibene på vej væk fra Vietnam. Det var i 1975, og alt var tumult efter Vietnamkrigens afslutning og det kommunistiske regimes sejr. Loan og hendes forældre samt otte søskende ville gerne om bord. Men da de så de kaotiske tilstande ved skibet med mennesker, der faldt i havet og druknede, sagde hendes mor nej, og familien vendte tilbage til Saigon.

- Det var altså så forfærdeligt. Vi så døde soldater i gaderne, og jeg kan huske, at mine søskende og jeg græd meget, siger 37-årige Thi Kim Loan Do på sit ikke helt perfekte, men forståelige dansk. I dag bor hun i et parcelhus i Ishøj med sin mand, Ngoe Tri Nguyen, og deres tre drenge på henholdsvis tre, fem og syv år. Loan har sin egen restaurant og er desuden medlem af menighedsrådet i Skt. Nikolaj Kirke i Hvidovre. Hendes mand arbejder som programmør.

Bådflugtninge

Loans historie er historien om en vietnamesisk flygtningefamilie. I 1970'erne og 1980'erne modtog Danmark mere end 3.700 såkaldte bådflugtninge fra Vietnam. Loans familie var ikke-kommunister og katolikker, og den kombination gjorde livet besværligt i Vietnam. Desuden var hendes far soldat under det gamle styre, hvilket komplicerede tingene yderligere. Hendes bror var den første, der kom til Danmark i 1981, og siden fulgte hendes forældre og resten af hen-

des søskende på nær to søstre, der stadig befinder sig i Vietnam. Selv kom hun til Danmark som 25-årig i 1991.

Vi sidder i Loans stue og ser ud på et blomstrende kirkebærtræ. På en væg hænger et stort krusifiks sammen med farvestrålende billeder af den hellige familie og Jomfru Maria.

På en anden væg hænger billeder fra Vietnam. En vietnamesisk bonde, der går i sin rismark. En vietnamesisk fisker, der røgter sine garn.

Alle hjælper til

Det er formiddag, og alt er stille. Børnene er i skole, og manden er på jobbet. Egentlig skulle Loan også for længst have været afsted til sin restaurant for at gøre klar til eftermiddagens og aftenens besøgende. Sådan er det hver dag. Hun tager bussen fra sit hjem om formiddagen og kommer hjem igen ved 22-tiden om aftenen. Et hårdt liv ville nogen mene. Det mener da også Loans mand, der gerne så, at Loan blev hjemmegående. Men hun er glad for livet som restauratør.

- I Vietnam er det almindeligt, at man arbejder meget. Alle hjælper til. Det har jeg altid være vant til, og jeg kan godt lide det, siger Loan, der også sætter pris på den tætte kontakt til mange af stamkunderne i restauranten. Her kommer mange især ældre danskere forbi om eftermiddagen og får en sodavand og en sludder.

- Det er meget synd for mange gamle danskere. Mange af dem savner deres børn og nogen, der tager sig af dem. Når jeg spørger dem, hvordan de har det, bliver de så glade. Og jeg synes, det er dejligt at snakke med dem, siger Loan, der i

øvrigt ud over at have taget 9. og 10. klasse på VUC også har arbejdet på et plejehjem i en kort periode.

Hun giver en hånd

Hendes engagement kommer også menigheden i Skt. Nikolaj kirke i Hvidovre til gode. Her har hun været aktiv i en årrække, ligesom hun er medlem af menighedsrådet og kontaktperson til den vietnamesiske del af menigheden, der udgør halvdelen af de cirka 100 mennesker, der kommer fast i kirken. Hendes egen familie, forældre samt søskende og ægtefæller udgør en betragtelig del, og mange af dem er også aktive i menighedslivet.

Hun koger og steger til kirkekaffen og hjælper med det praktiske i kirken i øvrigt. At hjælpe andre og "give en hånd", som hun udtrykker det, er en del af hendes tro. Troen på Gud har været en fast bestanddel i hendes liv lige så længe, hun kan mindes.

At tænke på andre

- Jeg kan huske, at jeg som barn altid bad til Gud, før jeg skulle til eksamen. Da jeg var 13 år og fik en dårlig karakter, tænkte jeg: Jamen, hvorfor virker det nu pludselig ikke længere. Det var et chok for mig. Men det har nu ikke afholdt mig fra at bede. Jeg tror af hele mit hjerte. Når jeg laver noget, som nogen måske synes er godt, er det ikke for min egen skyld, men for de andres. Min mand siger ofte: Hvorfor tænker du kun på andre? Men jeg véd, at en dag vil andre give tilbage til mig, siger Loan.

Hver søndag går hun og hendes familie til messe, og hver søndag mødes familien til søndagsmiddag bagefter hos hendes forældre. Også

hvis Loan først er kommet hjem fra restauranten ved midnatstid, står hun op og går med sin familie til messe. Det kan slet ikke være anderledes.

Arbejdet i menigheden volder dog af og til kvaler. Det kan være svært at favne over en menighed, der på mange måder er opdelt. Den vietnamesiske del, der mest består af familier med små børn. Og den danske del, der mest består af ældre mennesker. Her må Loan træde i funktion som kontaktperson.

Børnelarm

- Under messen kan det være, at en ældre mand for eksempel spørger: "Kan man undgå, at børnene larmer". Men det er svært at undgå. For børnene skal jo lære at gå til messe. Det kan man ikke bare fra fødslen. Vi er lidt delt imellem at være en børnehavkirke og en plejehjemskirke, siger Loan, der dog synes, tingene løser sig.

Som nu kirkekaffen. De ældre danskere i menigheden har altid været vant til kaffe og blødt brød. Da Loan så fandt på at servere forårsruller og suppe og andre lune retter, udeblev den danske del af menigheden fra kirkekaffen. Nu er der indgået det kompromis, at der serveres såvel kaffe og blødt brød som lune retter til kirkekaffe i Skt. Nikolaj kirke.

Også de sproglige barrierer kan være vanskelige at overkomme. En gang om måneden foregår messen på vietnamesisk. De øvrige søndage foregår alene korsangen på vietnamesisk.

Det kan være svært at tilgodese alle behov i en international menighed. Det ved Loan alt om. Alligevel vælger hun at se positivt på tingene.

- Vi har det godt med hinanden, synes jeg. Det vigtigste er, at vietnamesere og danskere i menigheden samarbejder, og det synes jeg, vi er gode til, siger hun.

Vores land

At sproget udgør et problem også i andre sammenhænge, er Loan meget bevidst om.

Hun føler sig godt integreret i Danmark. Hun og hendes mand har job, børnene går i dansk skole. Selv om de ikke har mange danske venner, mødes de med hendes mands arbejdskolleger, og der er også danskere, som hun har truffet i kirken eller på restauranten, der er blevet hendes venner.

- Jeg forsøger at gå så meget ud i samfundet som muligt for at blive bedre til at tale dansk. Mit dansk er helt sikkert ikke godt nok. Men mine forældre taler slet ikke dansk. Jeg taler dog dansk. Og jeg tror, at mine børn kommer til at tale endnu bedre dansk, siger Loan, der tror, at hendes børn bliver helt integreret i det danske samfund.

Ja, hun vil endda ikke udelukke, at hendes drengebørn måske en dag, når den tid kommer, ville kunne finde på at komme hjem med en dansk pige. Det ville hun ikke have noget imod. Faktisk har hun kun to ønsker for sine drenge fremtid i den sammenhæng. At pigen måtte være katolik, og at de måtte gå til messe hver søndag hele deres liv.

- Hele Guds folk samles i kirken. Det prøver jeg at lære mine børn, siger hun.

At de også husker på deres vietnamesiske rødder, sørger deres mor for.

- Når vi ser billeder fra Vietnam i fjernsynet, siger jeg til børnene: "Se, det er vores land".

27. *grøn*. 17. ALM. SØNDAG. (I Ps).
 ⌘ *Gl. Cr. Alm. Spf.*
 1.L.: 2 Kong 4,42-44;
 V.: Sl 145,10-11.15-16.17-18.
 R: Herre, du åbner din hånd og mætter os.
 2.L.: Ef 4,1-6.
 Ev.: Joh 6,1-15.
28. *hvid*. Mandag i 17. alm. uge. (I Ps).
 Martha (m).
 L.: 2 Mos 32,15-24.30-34. Ev.: Joh 11,19-27 eller Luk 10,38-42.
 (Læsning ad lib. (Martha): 1 Joh 4,7-16.)
29. *rød*. Tirsdag i 17. alm. uge. (I Ps).
 Olav, martyr, (†1030)(m).
 L.: 2 Mos 33,7-11; 34,4b.5-9.28. Ev.: Matt 13,36-43.
-
- I Færøerne og Grønland:*
29. *rød*. Tirsdag. OLAV, martyr, (†1030)(h).
Gl. Cr. Mart. pf.
 1.L.: Visd 10,10-14.
 V.: Sl 31,2-3a.3bcd.4.6+8ab.16bc+17.
 R: Fader! i dine hænder betror jeg min ånd.
 2.L.: Jak 1,2.4.12.
 Ev.: Matt 16,24-28.
-
30. *grøn*. Onsdag i 17. alm. uge. (I Ps).
 Eller *hvid*. Peter Chrysologus, biskop og kirkelærer, (†451).
 L.: 2 Mos 34,29-35. Ev.: Matt 13,44-46.
31. *hvid*. Torsdag i 17. alm. uge. (I Ps).
 Ignatius af Loyola, præst, (†1556)(m).
 L.: 2 Mos 40,16-21.34-38. Ev.: Matt 13,47-53.
 (Læsning ad lib. (Ignatius af Loyola): 1 Kor 10,31-11,1.)
- August 2003**
1. *hvid*. Fredag i 17. alm. uge. (I Ps).
 Alfons Maria de Liguori, biskop og kirkelærer, (†1787) (m).
 L.: 3 Mos 23,1.4-11.15-16.27.34b-37. Ev.: Matt 13,54-58.
 (Læsning ad lib. (A.M. de Liguori): Rom 8,1-4.)
2. *grøn*. Lørdag i 17. alm. uge. (I Ps).
 Eller *hvid*. Eusebius af Vercelli, biskop, (†371).
 Eller *hvid*. Peter Julian Eymard, præst, (†1868).
 Eller *hvid*. Gudsmoders lørdagsmesse.
 L.: 3 Mos 25,1.8-17. Ev.: Matt 14,1-12.
 Bededag for præste- og ordenskald.

3. *grøn*. 18. ALM. SØNDAG. (II Ps).
 ⌘ *Gl. Cr. Alm. Spf.*
 1.L.: 2 Mos 16,2.4.12-15;
 V.: Sl 78,3+4bc.23-24.25+54.
 R: Herren gav dem himmelkorn.
 2.L.: Ef 4,17.20-24.
 Ev.: Joh 6,24-35.
4. *hvid*. Mandag i 18. alm. uge. (II Ps).
 Johannes Maria Vianney, præst, (†1859)(m).
 L.: 4 Mos 11,4b-15. Ev.: Matt 14,13-21.
 (Evangelium ad lib. (J.M. Vianney) Matt 9,35-10,1.)
5. *grøn*. Tirsdag i 18. alm. uge. (II Ps).
 Eller *hvid*. Kirkevidsesfest for kirken Santa Maria Maggiore.
 L.: 4 Mos 12,1-13. Ev.: Matt 14,22-36.
6. *hvid*. Onsdag. HERRENS FORKLARELSE (f).
 (II Ps)
Gl. Cr. Sær. pf.
 L.: Dan 7,9-10.13-14 eller 2 Pet 1,16-19.
 V.: Sl 97,1-2.5-6.9.
 R: Herren har vist, han er konge; den Højeste over al jorden!
 Ev.: Mark 9,2-10.
7. *grøn*. Torsdag i 18. alm. uge. (II Ps).
 Eller *rød*. Xystus II, pave, og lidelsesfæller, martyrer (†258).
 Eller *hvid*. Cajetan, præst, (†1547).
 L.: 4 Mos 20,1-13. Ev.: Matt 16,13-23.
8. *grøn*. Fredag i 18. alm. uge. (II Ps).
 Dominicus, præst, (†1221)(m).
 L.: 5 Mos 4,32-40. Ev.: Matt 16,24-28.
9. *rød*. Lørdag. TERESA BENEDICTA AF KORSET (Edith Stein), martyr og ordenssøster, værnehelgen for Europa, (†1942)(f). (II Ps).
Gl. Mart. pf.
 L.: Est III,9-11; IV,3b-5; (Tilføjelser til Esters Bog)
 V.: Sl 34,2-3.4-5.6-7.8-9.
 R: Herren friede mig fra alle mine rædsler.
 Ev.: Joh 4,19-24.
-
- I Grønland:*
9. *grøn*. Lørdag i 18. alm. uge. (II Ps).
 L.: 5 Mos 6,4-13. Ev.: Matt 17,14-20.

10. *grøn*. 19. ALM. SØNDAG. (III Ps).
 ⌘ *Gl. Cr. Alm. Spf.*
 1.L.: 1 Kong 19,4-8;
 V.: Sl 34,2-3.4-5.6-7.8-9.
 R: Smag og se, at Herren er god.
 2.L.: Ef 4,30 — 5,2.
 Ev.: Joh 6,41-51.
11. *hvid*. Mandag i 19. alm. uge. (III Ps).
 Klara, jomfru, (†1253)(m).
 L.: 5 Mos 10,12-22. Ev.: Matt 17,22-27.
12. *grøn*. Tirsdag i 19. alm. uge. (III Ps).
 Eller *hvid*. Johanne Franciska Chantal, ordenssøster, (†1641).
 L.: 5 Mos 31,1-8. Ev.: Matt 18,1-5.10.12-14.
13. *grøn*. Onsdag i 19. alm. uge. (III Ps).
 Eller *rød*. Pontianus, pave, og Hippolyt, præst, martyrer (†3. årh.).
 L.: 5 Mos 34,1-12. Ev.: Matt 18,15-20.
14. *rød*. Torsdag i 19. alm. uge. (III Ps).
 Maximilian Maria Kolbe, præst og martyr, (†1941)(m).
 L.: Jos 3,7-10a.11.13-17. Ev.: Matt 18,21 — 19,1.
15. *grøn*. Fredag i 19. alm. uge. (III Ps).
 L.: Jos 24,1-13. Ev.: Matt 19,3-12.
16. *grøn*. Lørdag i 19. alm. uge. (III Ps).
 Eller *hvid*. Stefan af Ungarn, (†1038).
 Eller *hvid*. Gudsmoders lørdagsmesse.
 L.: Jos 24,14-29. Ev.: Matt 19,13-15.
- ⌘ *hvid*. JOMFRUMARIASOPTAGELSE I HIMLEN (h).
 16. Lørdag aften: VIGILIEMESSE
Gl. Cr. Sær. pf.
 1.L.: 1 Krøn 15,3.4.15-16; 16,1-2.
 V.: Sl 132,6-7.9-10.13-14.
 R: Herre, bryd op til dit hvilested, du og din vældes ark!
 2.L.: 1 Kor 15,54b-57.
 Ev.: Luk 11,27-28.
17. Søndag. HØJTIDENS MESSE (20. alm. søndag)
Gl. Cr. Sær. pf.
 1.L.: Åb 11,19a; 12,1-6a.10ab.
 V.: Sl 45,10.11-12.16.
 R: Dronningen står i ofirguldets skrud ved din højre.
 2.L.: 1 Kor 15,20-27.
 Ev.: Luk 1,39-56.
 Kirketælling.
18. *grøn*. Mandag i 20. alm. uge. (IV Ps).
 L.: Dom 2,11-19. Ev.: Matt 19,16-22.
19. *grøn*. Tirsdag i 20. alm. uge. (IV Ps).
 Eller *hvid*. Johannes Eudes, præst, (†1680).
 L.: Dom 6,11-24a. Ev.: Matt 19,23-30.

20. *hvid*. Onsdag i 20. alm. uge. (IV Ps).
 Bernhard, abbed og kirkelærer, (†1153)(m).
 L.: Dom 9,6-15.(16a.19b-20). Ev.: Matt 20,1-16.
21. *hvid*. Torsdag i 20. alm. uge. (IV Ps).
 Pius X, pave, (†1914)(m).
 L.: Dom 11,29-39a. Ev.: Matt 22,1-14.
22. *hvid*. Fredag i 20. alm. uge. (IV Ps).
 Jomfru Maria, vor Dronning (m).
Jomfru Marias pf.
 L.: Rut 1,1.3-6.14b-16.22. Ev.: Matt 22,34-40.
23. *grøn*. Lørdag i 20. alm. uge. (IV Ps).
 Eller *hvid*. Rosa af Lima, jomfru, (†1617).
 Eller *hvid*. Gudsmoders lørdagsmesse.
 L.: Rut 2,1-3.8-11; 4,13-17. Ev.: Matt 23,1-12.
24. *grøn*. 21. ALM. SØNDAG. (I Ps).
 ⌘ *Gl. Cr. Alm. Spf.*
 1.L.: Jos 24,1-2a.15-17.18b;
 V.: Sl 34,2.3.16-17.18-19.20-21.22-23.
 R: Smag og se, at Herren er god.
 2.L.: Ef 5,21-32. Ev.: Joh 6,60-69.
25. *grøn*. Mandag i 21. alm. uge. (I Ps).
 Eller *hvid*. Ludvig, (†1270).
 Eller *hvid*. Josef af Calasanz, præst, (†1648).
 L.: 1 Tess 1,1-5.8b-10. Ev.: Matt 23,13-22.
26. *grøn*. Tirsdag i 21. alm. uge. (I Ps).
 L.: 1 Tess 2,1-8. Ev.: Matt 23,23-26.
27. *hvid*. Onsdag i 21. alm. uge. (I Ps).
 Monika, (†387)(m).
 L.: 1 Tess 2,9-13. Ev.: Matt 23,27-32.
 (Evangelium ad lib. (Monika): Luk 7,11-17.)
28. *hvid*. Torsdag i 21. alm. uge. (I Ps).
 Augustin, biskop og kirkelærer, (†430)(m).
 L.: 1 Tess 3,7-13. Ev.: Matt 24,42-51.
29. *rød*. Fredag i 21. alm. uge. (I Ps).
 Johannes Døberens martyrium (m).
Sær. pf.
 L.: 1 Tess 4,1-8. Ev.: Mark 6,17-29.
 (Læsning ad lib. (Johs. Døbers martyrium): Jer 1,17-19.)
30. *grøn*. Lørdag i 21. alm. uge. (I Ps).
 Eller *hvid*. Gudsmoders lørdagsmesse.
 L.: 1 Tess 4,9-11. Ev.: Matt 25,14-30.
31. *grøn*. 22. ALM. SØNDAG. (II Ps).
 ⌘ *Gl. Cr. Alm. Spf.*
 1.L.: 5 Mos 4,1-2.6-8;
 V.: Sl 15,2-3a.3bc-4ab.5.
 R: Herre, hvem kan gæste dit telt?
 2.L.: Jak 1,17-18.21b-22.27.
 Ev.: Mark 7,1-8.14-15.21-23.

Besøg af en ildsjæl fra Letland

Pater Artur OP var i København og informerede om et nyt projekt i Skt. Martin de Porres Hus i Letland

Dominikanerpater Artur kom til Danmark og informerede om et nyt projekt i Skt. Martin de Porres Hus i den lettiske by Liepaja.

Bispedømmet København har haft besøg af dominikanerpater Artur Modzelewski fra Liepaja i Letland. Danmark var det 5. stop på en Europarejse, hvor pater Artur ville informere om det nye projekt i Skt. Martin de Porres Hus. KO har tidligere orienteret om Skt. Martins hus (se KO nr. 18 / 13. dec. 2002).

Det nye projekt er et tilbud til unge gravide kvinder, der er havnet i en situation, hvor de føler sig tvungne til at afbryde svangerskabet. Her sætter projektet "Ung mor" ind med massiv støtte: fødselsbistand, tag over hovedet i Skt. Martins Hus, professionelt personale i huset, mad og tøj til mor og barn i op til ½ år efter fødslen samt solid støtte i forbindelse med udflytning (bolig, babyudstyr o.a.). Alt dette sker i privat regi og uden støtte fra kommune, stat eller bispedømme.

Europarejsens hovedformål var derfor at skabe interesse for længevarende økonomisk støtte til ar-

bejdet. I Danmark havde pater Artur samtale med den lettiske ambassadør Indulis Berzins, som under samtalen også rettede en varm tak til dem, der har organiseret den hjælp, der gennem årene er kommet til pater Arturs arbejde fra Danmark.

Møde med biskoppen

Pater Artur havde endvidere møder/samtaler med biskop Czeslaw, skoleinspektør ved Institut Saint-Joseph Herluf Eriksen, Sankt Elisabeth Søstrene v/sr. Miriam, samt præsterne Dietrich Timmermann, Jerzy Gorowski og Reinhold Sahnner. Et møde med pastor Hans Es-

mark var også planlagt, men han blev desværre forhindret.

Alle disse har gennem de seneste år på forskellig vis støttet pater Arturs arbejde. Sankt Annæ skole har tidligere ydet overordentlig stor støtte til arbejdet i Sankt Martin de Porres Hus.

Menighederne fra Sankt Ansgar kirke og Sakramentskirken samt de mange, der gennem årene har støttet arbejdet, havde mulighed for at møde pater Artur ved et aftenarrangement den 20. maj i Sakramentskirken. Mødet var velbesøgt og pater Artur fik nye beundrere.

Læs evt. videre på www.martinmaja.org

Bønnens apostolat

Juli

• At regeringer og de ansvarlige for verdensøkonomien må finde veje til at give alle folk de nødvendige midler til at leve værdigt.

• At alle ofre for aids og alvorlige sygdomme i Afrika må opleve Guds trøst ved den tjeneste, som ydes af læger og deres hjælpere.

August

• At forskere inden for videnskab og teknologi må høre Kirkens stadige appel og bruge de opnåede resultater ansvarligt.

• At de unge kirkers kateketer trofast må vidne om deres tilslutning til Evangeliet.

Et geni saligkåres

*Det var sidste år 150 år, siden
den spanske arkitekt
Antonio Gaudi blev født.
Hans saligkåring har nu
taget et afgørende skridt fremad*

Antonio Gaudi har sat sit præg på Barcelona.

La Sagrada Familia-Kirken er et fantastisk bygningsværk, som dog aldrig er blevet helt færdigt.

Den første fase i saligkåningsprocessen af den spanske arkitekt Antonio Gaudi er netop sluttet i maj måned, idet Barcelonas ærkebiskop, kardinal Ricardo Maria Carles, afsluttede den lokale proces med positivt udfald. Den samlede dokumentation på omkring 1.000 sider er nu sendt til Vatikanet. Da processen blev indledt i april 2000, understregede ærkebiskoppen, at Kirken med processen ville imødekomme et ønske fra talrige katolikker, som i Gaudi ikke alene ser en fremragende arkitekt, men også en eksemplarisk kristen.

Geni med stærk tro

Det var sidste år 150 år, siden Antonio Gaudi blev født, og fødselsdagen blev fejret med eftertryk i Barcelona. Den katalanske arkitekt hører utvivlsomt også hjemme blandt denne verdens genier.

Men samtidig med at Gaudi var et geni, havde han en stærk tro. Det fortælles om han, at han hver dag gik mange kilometer gennem Barcelonas gader, mens han bad. Det var netop på én af disse bedeture i Barcelona, den berømte arkitekt blev kørt ned af en sporvogn, dog uden at blive genkendt som den byens store, berømte søn, han var.

På det tidspunkt var Gaudi en gammel mand, le-

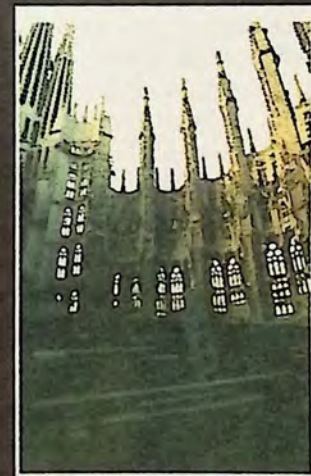
vede spartansk og lignede den kunstner, han var, med uglej skæg og vildtvoksende hår. Gaudi døde af sine kvæstelser, inden man fandt ud af, hvem han i virkeligheden var.

Det fortælles, at det halve Barcelona sørgede, da det flere kilometer lange begravelsestøget langsomt snoede sig gennem byens gader fra Santa Cruz Hospitalet i den gamle bydel til Den hellige Families Kirke. Gaudi havde da længe været en folkehelt.

Nåede ikke at gøre alt færdig

Gaudi udviklede en meget personlig form af Jugendstilen med en særpræget ornamental udformning, og han har efterladt sig utallige spændende, inspirerende og fantastiske bygningsværker. Meget nåede han ikke at gøre færdig. I Barcelona opstod der således efter hans død ved siden af kirken "La Sagrada Familia", Palais Güell med parken af samme navn og Casa Mila efter hans planer.

Fra KNA. Oversættelse:
Karen Grzelak

Udenlandske perler i NSB

Af Lisbeth Rütz

Anders Piltz:

Morgonens nåd och nattens trofasthet
Hvis man har antipati mod andagtsbøger og opbyggelig, kunne man få afkræftet sine fordomme ved at læse denne bog med undertitlen "201 andakter med bibelske meditationer". Heri forsøger dominikaneren Anders Piltz, som er professor i latin ved Lunds universitet, at vise den alment interesserede den skat, der ligger gemt i Davids salmer. Bogen består af en serie meditationer, der har været bragt i svensk radio og TV. Tilgangen til salmerne er bevidst langsom - der mediteres over nogle få, udvalgte linier ad gangen, og frugten af læsningerne præsenteres som "föda för varje dags bön, kontemplation och arbete".

Man kunne kalde bogen for en i bedste forstand opbyggelig bog, fordi den daglige meditation over salmerne ses som et led i den vækstproces, den enkelte kristne begynder på med sin dåb, hvor han bliver en gren på vinstokken Kristus.

Bogen slutes med en forenklet udgave af tidebønnen til hjælp for den, der gerne vil i gang med at få et mere fast bønsmønster i sin dagligdag.

Anders Piltz: Om Jesus Kristus

Med sine udtalelser bl.a. om jomfrufødslen

og opstandelsen satte KG Hammar, der er ærkebiskop i Svenska kyrkan, en heftig debat i gang. Anders Piltz' lille skrift, hvori der formuleres ti teser om Jesus Kristus, skal ses som et indlæg i denne debat. Ikke mindst på baggrund af den verserende sag omkring sognepræst Torkild Grosbøll i Taarbæk er skriftet højaktuelt.

Rumours of Heaven.

Essays in celebration of C.S. Lewis

Navnet C. S. Lewis behøver næppe nogen nærmere præsentation. I denne bog belyser de tolv bidragydere forskellige aspekter af

C.S. Lewis forfatterskab.

Bl.a. påvises det, at angelsaksiske myter havde en betydelig indflydelse på de berømte Narnia-bøger. Forholdet til bl.a. Tolkien belyses, ligesom et bidrag beskæftiger sig med den vending, hustruen Joys sygdom og død betød for forfatterskabet.

Bogen afsluttes med en nyttig bibliografi over Lewis egen produktion og udvalgte værker om hans forfatterskab.

Valentine Zander: Serafim av Serov

I 1903 blev den russisk-ortodokse munk Serafim af Serov (1759 - 1833) kanoniseret af

den ortodokse kirke. I 100-året for begivenheden belyser Valentine Zander i denne bog Serafim som en af de vigtigste repræsentanter for hesychasmen i nyere tid.

Hesychasmen er en meget gammel form for ortodoks spiritualitet, der bygger på Jesusbønnen og går helt tilbage til ørkenfædrene. Gennem indre fordybelse og en bønsspraksis, hvor bønnerne integreres med åndedrættet, søger den bedende en form for åndelig forklaring som på bjerget Tabor. Bogen er interessant for den, der interesserer sig for ortodoks spiritualitet og gerne vil vide mere om Jesusbønnens betydning i den ortodokse tradition.

Per-Arne Bodin, Ulf Abel, Folke Sandgren:

Det ofattbara undret

I denne bog belyses Guds Moders betydning inden for den russisk-ortodokse tradition. Det sker dels gennem oversættelser af nogle af den ortodokse kirkes Mariahymner, dels gennem to essays om Maria i den russiske ortodoksis tradition og hendes betydning som ikonmotiv. Bogen indeholder en del afbildninger af ikoner fra det russiske nationalmuseum.

Udenlandske titler
i Niels Steensens Bibliotek
kan lånes gennem
dit lokale folkebibliotek.

Biskop opfordrer til økologisk besindelse

Kampen mod fattigdom kræver ændrede mønstre

Pressebureauet Zenit oplyser, at Vatikanets repræsentant ved De forenede Nationer, ærkebiskop Celestino Migliore, opfordrede til "økologisk besindelse" og til ændringer i produktions- og forbrugsmønstre i kampen mod fattigdom, da han talte ved et møde i De forenede Nationers Kommission for Bæredygtig Udvikling (CSD).

Anledningen var et opfølgingsmøde på den verdensomspændende konference om bæredygtig udvikling, der sidste år blev afholdt i Sydafrika.

"Det er tvungende nødvendigt, at vi besinder os på den økologiske udvikling", sagde ærkebiskoppen. "Vi må ændre vore produktions- og forbrugsmodeller, og vi må seriøst undersøge fattigdomsproblemet med alle de elementer, der indgår i det".

"Ved indledningen af denne proces må vi erindre os om det første princip i Rio Deklarationen, som fastslår, at mennesket bør være centrum for vore bekymringer angående en bæredygtig udvikling". Og han tilføjede: "Mennesket har krav på et sundt og produktivt liv i harmoni med naturen".

Kort sagt "individer og folkeslag er ikke redskaber, men hovedpersoner i

deres egen fremtid, og de bør selv være agenter for deres udvikling", sagde ærkebiskoppen. "Det er de lokalt berørte, der på baggrund af de specifikke økonomiske og politiske omstændigheder skal udøve den nødvendige kreativitet, som nationens rigdom er afhængig af".

"En bæredygtig udvikling må stræbe efter, at ingen udelukkes; dette opnås kun ved ansvarligt og retfærdigt internationalt samarbejde, under overholdelse af principper som medbestemmelse og partnerskab".

Ærkebiskoppen fortsatte: "For bedre at kunne realisere denne proces, må man være opmærksom på, at mange fremskridt kun kan opnås ved en bredere og mere aktiv deltagelse af alle involverede parter, som har ansvar for, at man kan leve op til, kan fremme og kan deltage i synergistisk arbejde, i arbejde, der kræver samspil, vekselvirkning og fornyelse; samtidigt må de forskellige deltagere være villige til at dele deres viden med andre; og altsammen må foregå på basis af subsidiaritetsprincippet og under global styring".

"I denne kontekst" tilføjede han, "er det vigtigt, at de involverede parter garanterer et rimeligt mål af ansvarlighed, og at repræsentationen af de forskellige verdensdeles befolkninger finder en bedre afbalancering".

Oversættelse:
Hans Thulstrup

En geologisk vinkel på Niels Steensen

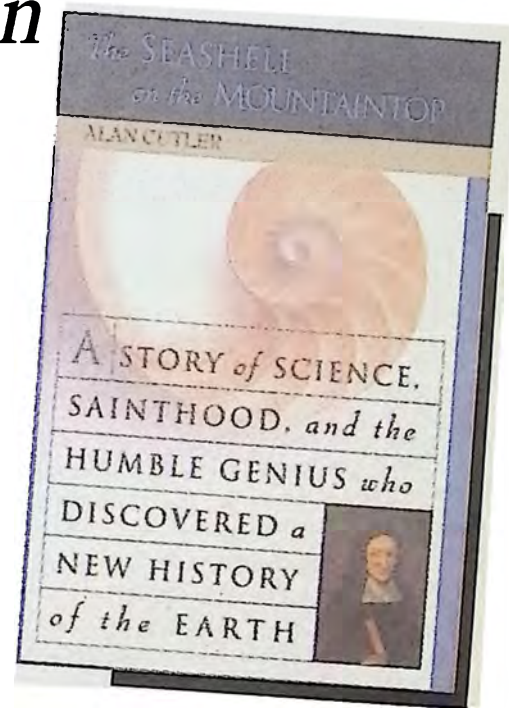
Af Sebastian Olden-Jørgensen

Kan man blive ved med at skrive bøger om Niels Steensen - gode bøger vel at mærke? Ja, hvis man har noget nyt at sige, enten fordi man har fundet nyt materiale, gravet dybere i det allerede kendte eller er i stand til at anlægge en ny synsvinkel på stoffet.

Det er det sidste, der er tilfældet i den amerikanske geolog og videnskabsjournalist Allan Cutler's lille velskrevne Steensen-biografi med den fængende titel "The Seashell on the Mountaintop" (Muslingen på bjergtoppen). Titlen hentyder til det, der for Steensen og mange andre af den tids videnskabsmænd var det problem, der satte deres geologiske spekulationer i gang: Hvordan kan det være, at man langt fra havet, ja selv i bjergene finder sten (fossiler), der på en prik ligner muslinger?

Cutler's fokus er på Steensen som geolog, og det er forfriskende at få draget denne side af hans videnskabelige virke frem. Han gør det på den måde, at han ikke alene fremhæver denne side af Steensens liv, men også placerer den i en større videnskabshistorisk sammenhæng. Og selv om det kan lyde tørt, formår Cutler i kraft af sit greb om stoffet og sin sans for både anekdoter og perspektiver at gøre det levende og vedkommende. Læseren forstår derfor bedre, end det før har været muligt, præcis hvori Steensens genialitet som geolog bestod, og hvad der var det afgørende nye i hans indsats i forhold til tidligere og samtidige forestillinger om dannelsen af fossiler, jordlag etc. Men Cutler fører også historien til dørs i en meget underholdende gennemgang af den skæbne, Steensens ideer fik særlig blandt engelske videnskabsmænd.

Cutler's generelle holdning til Steensen er i øvrigt præget af sympati, men man mærker til tider de

begrænsninger, som en ikke-katolsk baggrund og en fuldstændig afhængighed af engelsksproget litteratur medfører. Disse svagheder har Cutler forsøgt at kompensere for ved at konsultere en lang række mennesker med god forstand på de dele, og så berører det i øvrigt ikke bogens centrale ærinde og fortjeneste, nemlig at skildre Steensen fra en geologisk synsvinkel. Det er kun delvis gjort før og aldrig så godt og så levende.

Alan Cutler:

The Seashell on the Mountaintop. A History of Science, Sainthood and the Humble Genius who discovered a New History of the Earth
Dutton, New York, 2003,
228 sider, ill. US\$ 23,95.

Arrangementer, diverse

Det sker i Bispedømmet

Juli

15. kl. 19.00 messe i Skt. Ansgars Kirke, Kbh. med Biskop Czeslaw Kozon og p. Herbert forud for Den Nordiske Valfart til Lourdes

18. Sakramental tilbedelse i forlængelse af kl. 17-messen til kl. 21, Jesu Hjerter Kirke, Stenosgade, Kbh.

August

15. Sakramental tilbedelse i forlængelse af kl. 17-messen til kl. 21, Jesu Hjerter Kirke, Stenosgade, Kbh.

18.-22. Retræte - Dalum Kloster. Tema: "På vandring med Den hellige Birgitta" v/pastor Michael Hornbech-Madsen. Tilmelding: Ruth Meyer, Østbanegade 45, 2100 Kbh. Ø. Depositum kr. 200,- indbetales BG-Bank: 539-2063, deadline 1/7. Alle Kvinder er velkomne. Yderligere oplysninger: tlf. 35 42 76 71.

23. Kl. 15.30 i Sankt Ansgars Kirke præstevies dia-

kon Gregers Mærsk-Kristensen.

31. Øm-valfart hvor bispedømmets jubilæum markeres.

September

13. Danmarks Katolsk Kvindeforbunds årsmøde og generalforsamling i Dalum. Opl: Ruth Meyer, 3342 7671 eller e-mail: rpm@meyer.dk

Retræte

"At skelne ånderne - efter Den hellige Ignatius"

Retrætepræst: p. August Ziggelaar, SJ.
Dalum Kloster fred. 3.10 kl. 16.00
til sønd. 5.10. kl. 14.00.
Pris kr. 400,00.

Henvendelse og tilmelding:
Inger Jensen, Lindevangs Alle 5/25, 2000 F.
Tlf.: 38 33 36 44.

Værelser til leje

1. sal i rækkehus med have, Gentofte kommune.
Et værelse, 2 kamre og toilet med karbad,
alle med skråvægge, ialt ca. 32 m².
Vaskemaskine og tørretumbler i kælderens.

Udlejes af ældre katolsk herre, med sommerhus og bil.
Venskab ønskes, men ikke ægteskab.
Ledig fra formodentlig august-september.

Personbeskrivelse og evt. foto,
besvares med nærmere oplysninger.

Billetmærke 2407

Mindre lejlighed søges i København

Mindre lejlighed søges i overkommelig afstand af
min nye arbejdsplads
på Caritas Danmarks
kontor.

Med venlig hilsen
Mogens Jeppesen
Doveroddevej 17,
7760 Hurup
tlf. 9795 9505

Katolsk Menighedspleje

Bredgade 69 A, 1260 København K.
Telefon 33 15 23 03
Postgiro 6466397
Kontoret har åbent
torsdag fra kl. 14-16
Andet kan aftales på telefon
33 14 69 36

Katolsk Menighedspleje formidler bl.a. værelser til unge
under uddannelse i Storkøbenhavn (ønsker De at udleje
eller leje, kan De ringe på ovennævnte telefonnumre), afholder
Julemarked, gennemfører sommerlejre på Klitborg for børn
fra katolske menigheder og skoler, udlejer feriehuset Klit-
borg ved Rørvig (reservation via kontoret).

Støt vores arbejde ved at blive medlem
for et årskontingent kr 100,-.

Testamente

til fordel for
Den katolske Kirke Ansgarstiftelsen

Man kan støtte Kirken ved at
indsætte den som arving i sit testamente.

Ingen arveafgift
Kirken modtager det fulde beløb.

Gratis advokatbistand
Det anbefales at lade en advokat oprette testamentet.
Udgifterne til salær refunderes af bispekontoret.

Lisbeth Wendt,
Katolsk Bispekontor
Bredgade 69 A, 1260 København K
Tlf. 33 11 60 80

Biskoppens kalender

Juli

1.- 4. Valfart til Vadstena
5.-12. Ferie
16 -23. Valfart til Lourdes
26.-1. Norge, herunder jubilæumsfest
i Trondhjem

August

11. Møde i Biskoppeligt Råd
12.-13. Præsidiemøde i Den nordiske Bispekonference
15. kl. 9.00 Jubilæumsmesse i Immaculata Kirke
19. Forretningsudvalgsmøde
23. kl. 15.30 Præstevielse af
Gregers Mærsk-Kristensen
24. kl. 10.00 Firmelse i Sønderborg
31. Fejring af Bispedømmets jubilæum på Øm

Katolsk Orientering

- et godt
sted
at annoncere

Ændrede
åbningstider
på Pastoral-Centret
pr. 1. august 2003:

Mandag til fredag
10-12
og 13-16
eller efter
forudgående aftale.

K.O. ønsker sine læsere
og annoncører god ferie

Valfart 2003
Søndag d. 31. august

"I er Guds bygning." 1. Kor. 3,9

Program
9.00 Valfartsvandring fra Ry
11.00 Valfartsvandringen fra Ømborgen
12.30 - 14.45 Pause - Tilbedelse - Underholdning
12.45 - 13.45 Bodens sakramente
15.00 Messe med biskop Kozon

Bispedømmet København
1953 - 2003

Arrangementer

MAGLEÅS
KURSUSCENTER

Efterårsferie med indhold på Magleås

Fra søndag, den 12. okt. kl. 15.00
til onsdag, den 15. okt. kl. 13.30 2003

Efterårsferie på Magleås henvender sig til familier og enlige med børn, som har lyst til at være sammen i tre døgn. Dagene giver mulighed for at nyde den smukke natur, fejre messe sammen og hygge for børn og voksne.

Priser:
Børn 0-6 år gratis
Børn 7-14 år kr. 400,-
Voksne kr. 800,-

Lederteam:
Familien Møller Jørgensen, sr. Hildegard Doods CSJ
og p. Allen Courteau OMI

Tilmelding og yderligere oplysninger
Magleås Kursuscenter
Høsterkøbvej 6, 3460 Birkerød
Tlf.: 45 81 07 15 mellem kl. 09.00 - 15.00
e-mail: magleaas@magleaas-kursuscenter.dk
hjemmeside: www.magleaas-kursuscenter.dk

VOR FRUE AF BJERGET KARMELS HØJTID

ONSDAG DEN 16. JULI
I SKT. JOSEFS KARMEEL
KL. 10.30

pater Wilfrid Stinissen ocd celebrerer

Efter messen er der en lille reception.

Alle er hjertelig velkomne
at fejre denne vor ordens største højtid,
sammen med hele Karmels familie i Danmark.

Skt. Josefs Karmel
Brødeskovvej 46
3400 Hillerød
tlf. 48 16 18 38 / fax 48 16 18 58

Jomfru Marias optagelse i himlen

Festlig leveret primitsmesse efter traditionel ritus
(Pave Johannes XXIII's messeordning af 1962).

Skt. Therese Kirke, Hellerup
fredag den 15. august 2003 kl. 19.30

Celebrant: p. Stefan Dreher FSSP
Prædikant: p. Michael Hornbech-Madsen

Schola Caeciliana under ledelse af Michael Chesnutt
synger Palestrinas 6-stemmige "Missa Assumpta est Maria"

Efter messen primitsvølsignelse af p. Dreher
og socialt samvær i menighedslokalerne.

Arr. Karl Borromæus Gruppen
Yderligere oplysninger:
Carsten Günther og Jacob Schwartz tlf: 35 82 35 34/33 25 75 14

Se i øvrigt: www.tridentlinsk.suite.dk

Retræte på Dalum Kloster

Atter i år indbyder retræteudvalget mænd til retræte
fra mandag den 25. august kl. 17.00
til fredag den 29. august efter morgenmad.

Retræteleder: p. Anders Baadsgaard Jensen, OFM Conv. Roskilde.
Tilmelding: Henning Dalsbøl, Løven 39, 3650 Ølstykke,
tlf./fax: 47 17 50 55. E-mail: dalsboel@get2net.dk
Pris for opholdet kr. 775,00 (eneværelser). Der kan ydes tilskud.
Håndklæde medbringes.

Retræteudvalget: Poul Wisbye, Roskilde,
Tage Gondek, Nykøbing F,
Børge Blans, Silkeborg, Walter Egger, Hillerød, Peter Poul Hansen,
Rødby og Bo Nyland Rasmussen, København

Salg og service

**GLADSAXE
BEDEMANDSFORRETNING**
SØBORG HOVEDGADE 94

Henrik
Lundgren

DØGNVAGT
39 69 86 81

Afdelinger i Skovlunde, Hørløv, Farum
og Frederikssund

*Jeg kommer gerne i Deres hjem for at træffe
de nødvendige aftaler.*

Find Deres bedemand her

vanløse
ligkistemagasin
h.p.baltzer & søn aps
jyllingevej 8, 2720 vanløse
38 71 75 01

tåstrup
bedemandsforretning
sv.e. og b. baltzer aps
køgevej 40, 2630 taastrup
43 99 75 01

*Ring og aftal et møde enten i Deres hjem eller hos os.
Vi træffes også aften, week-end og helligdage.*

Medlem af
brancheforeningen

www.baltzer.nu

RSM! plus
Statsautoriseret revisionsaktieselskab

Professional assistance i alle revisions- og regnskabsmæssige forhold samt økonomisk rådgivning.
Vi tilbyder et kvalificeret og tillidsfuldt samarbejde.

De finder RSM plus i:

København tlf. 3338 9800	Taastrup tlf. 4352 0800
Holstebro tlf. 9741 2211	Vejen tlf. 7536 0211
Nakskov tlf. 5492 2500	Vejle tlf. 7582 5100
Odense tlf. 6615 8555	Vordingborg tlf. 5536 5000
Rønne tlf. 5695 2334	Aalborg tlf. 9818 4122
Skærbæk tlf. 7475 1800	Århus tlf. 8612 7888

E-mail: <bynavn>@rsmplus.dk
homepage: www.rsmplus.dk

RSM plus er et selvstændigt medlem af RSM International, en
uafhængig kæde af selvstændige revisions- og konsulentfirmaer
med kontorer i mere end 80 lande.

Et synligt plus

Katolsk Orientering
Annoncepriser:

6,00 på annoncerider og 7,00 på tekstsider
pr. spaltecentimeter ekskl. moms.

Gentagelsesrabat 20 %. Institutionsrabat 50 %.

Pris oplyses gerne på forhånd for påtænkt annonce
på telefon 3321 1444

eller pr. mail redaktion@ko-press.dk

**Thyregod &
Schaumburg**

Advokat
Hammerøngade 6, 2.
1267 København K
Tlf.: 33 360 560

www.thyregodschaumburg.dk

Juridisk rådgivning herunder udfærdigelse af testamente m.v.

Kastrup Begravelsesforretning

Telefon 32 55 55 55
Døgnvagt

Bedemand Michael Riis
Amagerbrogade 155

Dragør Begravelsesforretning · Telefon 32 53 06 29
Taastrup Begravelsesforretning · Telefon 43 99 19 19

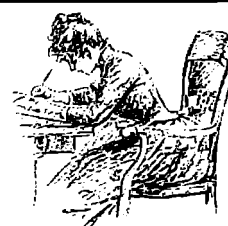

Hellerup
Emdrup-Ryvang
Bedemandsforretning
v. Lisbeth og Vagn Fondo
Bernstorffsvej 13 A
39 62 16 50

Reference:
Sankt Joseph Søstre
Benedictinerinderne
af den hellige Lioba

Muremester
**Bernhardt
Christiansen**

Solbærvej 8, 8471 Sabro
Tlf.: 86 94 82 10
Bil.tlf.: 24 65 71 31

Læserbrev: 300 ord

Victor Nielsen

Stenhuggeri og
Monumentforretning
v/ stenhuggermester Mohr
Vestre Kirkegårds Allé 28-32
2450 København SV
Tlf. 33 21 65 48
Fax. 33 21 30 32

**Årets valfart
til Øm
er flyttet
til den
31. august**

Besøg den officielle katolske hjemmeside på
www.katolsk.dk

KRIS Kristen Rådgivning for Incestofre og Seksuelt misbrugte

KRIS (Landskontoret i Århus): Fredens Torv 2, 1. sal tv.,
Postboks 5023, 8100 Århus C • Tlf. 86 18 33 94 eller 70 22 72 94
Læge og familieterapeut Vibeke Møller

KRIS (Sjælland): Sankt Lukas Vej 6A, 1. sal, 2900 Hellerup
Tlf. 39 40 72 94 / 47 10 72 94 • Socialrådgiver og terapeut Inger Andersen

KRIS (Syddjylland/Fyn): Sjællandsgade 25, stuen, 7000 Fredericia
Tlf. 75 92 80 80 • Terapeut Ruth Wagnholt

Email: kris@kris-dk.dk • Hjemmeside: www.kris-dk.dk

Få tilsendt KRIS' nyhedsbreve og kursusinformation.

Løgedam for et sønderkønt hjerte

**Katolsk
Orientering**

Indlæg til Katolsk Orientering nr. 13,
som udkommer den 27. august
skal være redaktionen i hænde
senest den 11. august.

redaktion@ko-press.dk telefon: 3321 1444 Kontoret er åbent 9-13

Bibellæsning:

Markus-
evangeliets budskab
Mark 2,23-3,6

Af Eva Maria Nielsen

Hvorfor skaber det forargelse, når Jesus helbreder på sabbatten? Kan Jesu opførsel virkelig betyde, at han krænker sabbatten?

Forskellige svar findes i Det gamle Testamente.

Nogle peger på, at Israel tager del i Guds sabbat efter skabelsen. Kort sagt: Mennesket er til for sabbatten. Andre nævner udvandringen fra Egypten, hvor folket i bogstavelig forstand oplever, at Gud ønsker frihed for sine skabninger. Mennesker og dyr skal derfor i det mindste én gang om ugen have sabbat, frihed og plads til at trække vejret. Her er sabbatten til for menneskets skyld.

Efter eksilet vinder den forståelse frem, at mennesket er til for sabbatten. Her lever Israel for Gud og giver ham den centrale plads ved at tilsidesætte menneskelige behov. I seks dage drager Gud omsorg for mennesker; men den syvende dag (sabbatten) lever mennesket helt for Gud.

Men også på sabbatten er mennesket fristet til at stille sig selv i centrum. Forholdsvis hurtigt vedtog man derfor retningslinjer til beskyttelse af sabbatten, f.eks. forbudene mod høstarbejde, rejser m.m.

En gang om ugen skulle mennesket give Gud forret i alt og

Sabbatten er Guds gave

sætte ham på førstepladsen. Der fandtes nemlig ikke noget større og mere velsignende end det fulde fællesskab med Gud.

"Sabbatten blev til for menneskets skyld, og ikke mennesket for sabbattens skyld. Derfor er Menneskesønnen herre også over sabbatten" (Mark 2,27), siger Jesus. Sabbatten, Guds gave til mennesket, må ikke blive en byrde ved, at mennesker bliver slaver af den. Jesus gør Guds oprindelige skabelsesvilje gældende: Mennesket står altid over lovens bogstav. Jesus optræder her som én, der har ret til at tale og handle umiddelbart på Guds vegne.

Det er svært at forstå, hvor meget Jesus her står i modsætning til det daværende samfund. Men gennem sine handlinger, ved at plukke aks eller helbrede mennesker, synliggør Jesus, at Gud til enhver tid - dag og nat - kun har menneskets vel for øje. Tør vi tro på, at vi er lige så kostbare i Guds øjne?

Dette kan du gøre:

- Sammenlign 2 Mos 20,8-11 og 5 Mos 5,12-15. Hvad er sabbattens formål if. disse tekster? Hvilket formål kommer din egen forståelse nærmest?
- Læs Mark 2,23-3,1-6.
- Se på hovedpersonerne, på Jesus og hans modstandere. Hvad foregår der?
- Hvad står synagogen for?
- Hvem kommer ind i synagogen, og hvem forlader den? Hvordan vil du tyde denne scene?
- Hvilken betydning kan teksten have i vor tid?

Alle ønskes en god sabbattid med ro og frihed for sjæl og legeme i de kommende lyse sommermåneder.

Sicaria

*Godt,
at den frække knægt
er taget på ferie!*

Globaliser solidariteten

Kronik

af Nik Bredholdt

Om en måned mødes alle verdens Caritas-organisationer i Rom til generalforsamling, hvor strategien for de næste fire år skal vedtages. Mødet arrangeres af Caritas' internationale platform, Caritas Internationalis, som for lidt over 50 år siden blev skabt inden for murene af Vatikanet. Den senere pave, Paul VI, der på daværende tidspunkt var statssekretær, var en fremsynet mand, da han accepterede Caritas i Vatikanet uden at lægge organisationen under Vatikanets administration. Derved skabtes den skelnen, som er nødvendig mellem mission og humanitær hjælp. Caritas er ikke skabt for at hjælpe katolikker eller drive mission, men samtidig er Caritas en del af Kirken, og et af de udtryk, Kirken har.

*

De enkelte Caritas' medlemsorganisationer er selvstændige og ikke bundet sammen af økonomiske forpligtelser. Midlerne kommer ikke fra Kirken, men fra indsamlinger, kollekter eller statslige tilskud til enten sociale formål internt i landene eller støtte til nødhjælps- og

udviklingsprojekter. Den måske bedste beskrivelse af Caritas Internationalis er at sammenligne med en fagforening af uafhængige medlemmer. 156 lande har et Caritas-medlem - inklusive Danmark. I enkelte lande er der flere medlemmer, som f.eks. i Belgien (en flamsk- og en fransktalende) og i Ukraine (latinsk rite og østlig rite), og meget få lande har ingen Caritas. Enten fordi Caritas ikke er tilladt som i Nordkorea og Vietnam, eller fordi ingen kirke eksisterer som i Afghanistan. Fravær af en national Caritas betyder dog ikke, at Caritas ikke arbejder disse steder, snarere tværtimod. Både i Nordkorea og Afghanistan har Caritas' medlemmer meget omfattende aktiviteter.

*

Caritas arbejder i reglen igennem kirkelige netværk, hvorved skabes en nær tilknytning til de lokalsamfund, hvor hjælpen ydes samtidig med, at den internationale forbindelse fastholdes. Den katolske kirke er i ordets egentlige betydning global, og det kan mærkes. Bl.a. sender Kirkens ordener sine folk til alle verdens hjørner, hvorved det internationale aspekt kommer ud i de fjerneste kroge. En brasiliansk nonne i Uíge i Angola er leder af den lokale Caritas, en dansk jesuit i højlandet i Peru gennemfører projekter med Caritas' støtte.

Al form for hjælp bygger på tillid, og selvom vi arbejder inden for kirkelige netværk, skal vi stadig være på vagt over for misbrug af de betroede midler. Også inden for Kirken findes der brodne kar, og Kirkens medarbejdere er ikke fri for korruption. Ofte afspejler den lokale kirke det samfund, som den kommer ud af, både på godt og ondt. Det kan være svært at acceptere, men i sidste ende er den lokale forankring en nødvendighed, hvis hjælpen skal være mere end blot symptombehandling. Caritas ønsker at gå videre end passiv hjælp og påvirke de samfund, som vi arbejder i. Det kan kun gøres, hvis den lokale partner har rødder og er anerkendt internt.

*

Caritas Internationalis er til som service for medlemmerne og forventes at arbejde for de forhold, som medlemmerne prioriterer. Konkret har Caritas Internationalis bl.a. haft en rolle i nødhjælpsindsatsens første faser, med etablering af de koordinerende tiltag umiddelbart efter en katastrofe, men lige så snart en samarbejdsstruktur er sat på benene og fungerer, bør arbejdet helt overlades til medlemmerne. I sidste ende er det de nationale Caritas-organisationer, der har de økonomiske midler til at støtte projekterne.

Caritas Internationalis har til huse i Palazzo San Calisto i Trastevere, et af Vatikanets ekstraterritoriale områder. Det er et stort kontorkompleks, hvor andre af Vatikanets kontorer ligger. Caritas ligger overfor den Pontifikale kommission for Fred og Retfærdighed, under Kongregationen for Lægfolket og har Det pavelige Råd for Familien i indgangspartiet. Øverst bor der kuriekardinaler bl.a. den franske kardinal Rogér Etchegaray, der har været omtalt i pressen som Vatikanets forhandler i forbindelse med konflikten i Det hellige Land og krigen i Irak. Ellers er det ganske få, som faktisk bor i Vatikanet. Den danske præstestuderende, Daniel Nørgård, bor i et andet ekstraterritorialt område, Lateranet, som nok den eneste dansker med adresse inden for murene.

*

Det er en stor udfordring at arbejde i Caritas Internationalis. Ikke mindst på grund af mangfoldigheden. Nok har organisationen en begrænset stab på 24 personer, men hele kloden er repræsenteret, ligesom der er en blanding af præster og lægfolk. En filippinsk præst, en ældre monsignore fra Argentina, en skotsk lægdominikaner, en italiensk focolare, en fransk nonne og en præst fra Congo plus lægfolk fra alle hjørner af verden.

Naturligvis er der blandt det tekniske og administrative personale flest italienere og italiensk benyttes som lingua franca, også selvom det ikke er blandt de officielle sprog, som er engelsk, fransk og spansk.

Til de store møder kommer verden til Rom, der stadig er samlingsstedet for Den katolske Kirke. Kirkens mange ansigter er til stede og diverse ordener og kongregationer har moderhuse og får besøgende fra alle kanter. Når tredje verdens biskopper kommer til ad limina-møder med paven, forsøger Caritas Internationalis i reglen at få dem til at lægge vejen forbi.

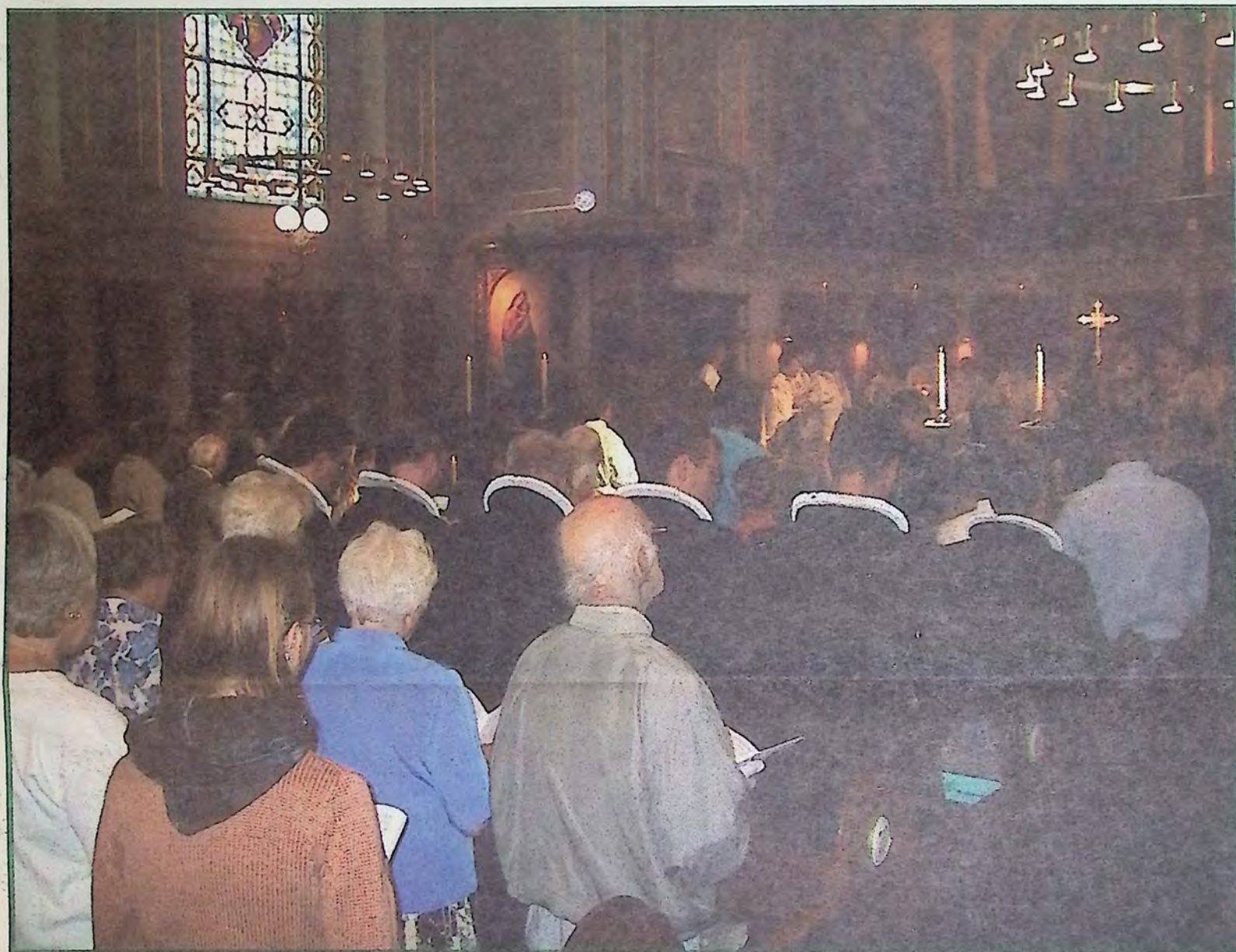
Til juli vil Caritas repræsentanter fra alle verdenshjørner samles under temaet "globaliser solidariteten". I en tid hvor globalisering er blevet et nøgleord for forståelse af udviklingen, er manglen på en global solidaritet stadig tydeligere. Caritas ønsker at globaliseringen må omfatte solidaritet og følges af større omsorg for de fattige og undertrykte.

(Nik Bredholt har arbejdet i Caritas Internationalis i 2 ½ år og arbejdede tidligere i Caritas Danmark)

Katolsk Orientering

Salt er en god ting, men hvis saltet ikke er salt mere, hvordan vil I da gøre det salt igen? Bevar saltet i jer selv, og hold fred med hinanden!

Mark 9,50

Ved præstevielsen deltog - ud over en stor menighed og studiekammerater fra Rom - også Gregers Mærsk-Kristensens mor sammen med mange andre fra hans familie- og vennekreds i det jyske Hegnsvig. Også seks af hans tidligere præstekolleger fra Folkekirken deltog i fuldt ornat med kjole og krave.

Ny præst i gang igen . . .

Lørdag i sidste uge blev Gregers Mærsk-Kristensen præsteviet i Sankt Ansgars Kirke

Af Erling Tiedemann

- Jeg glæder mig til at komme i gang igen, siger Gregers Mærsk-Kristensen i anledning af præstevielsen - og man skal lægge mærke til ordet "igen", for den nyviede præst har som bekendt i en årrække allerede fungeret som præst, nemlig i Folkekirken.

Glæde og stress

- På én måde er der jo tale om at genoptage en præstetj-

neste med opgaver, som jeg for nogles vedkommende kender godt, forklarer han. Jeg regner med, at jeg som katolsk præst også i høj grad vil komme til at beskæftige mig med sjælesorg - med folks byrder og sorger, men også med deres muligheder og gaver. Jeg vil sikkert komme til at opleve det samme stress, de samme problemer, min egen kommen til kort - men også glæden ved at få lov til at blive inviteret inden for i folks liv på den måde. At folk i den grad åbner op over for en præst oplevede jeg i

Folkekirken, og det tror jeg også, jeg vil komme til at opleve her. Det er et fantastisk privilegium at få lov til at være der i folks dybeste sorg, i folks største frustration - og hjælpe med den byrde, de har båret rundt på i halvtreds år, og som ingen andre har hørt om. Jeg glæder mig til at komme tilbage for at kunne være til nytte for nogen.

En kirke med en tro

Men vil hans kommende liv som katolsk præst på én måde kunne opleves i forlængelse af hans tidligere som præst i Folkekirken, så ser Gregers Mærsk-Kristensen det på en anden måde som en tjeneste på et helt nyt grundlag:

- Det er nemlig også et fantastisk privilegium at få lov at komme ind og blive præst i en kirke, der som den katolske har et fast tro på, at der er noget, der er sandt, og at en kirke kan tale sandhed. Det er noget, jeg også glæder mig til: At kunne forkynde noget, der ikke bare er udtryk for, hvad jeg personlig synes eller føler, men som hviler på en lang og solid tradition, på Skrifterne, på kirkefædrene og så videre. Det er et fantastisk rygstød, men også et stort ansvar.

Efter at Gregers Mærsk-Kristensen søndag havde fejret sin første messe i Roskilde, er hverdagen som katolsk præst nu begyndt - som andenpræst ved domkirken i Bredgade.

Skamplet på Kirken - og på os i den

I biografer og på TV følger film på film om fortidige og nutidige skandaler inden for Kirken, som man som katolik ikke kan undgå at opleve som smertelige. Eneste vej frem er at kalde en spade for en spade, komme væk fra fortidens fortælseskultur og lade afsløringerne blive anledning til en stadig omvendelse i Kirken.

SIDE 3

Valfart til Lourdes er et kæmpepuslespil

Hvem som helst kan begribe, at det ikke er nogen enkel sag at arrangere en valfart med omkring 100 deltagere. Men få er så fortrolige med arbejdet som Anne Storm, praktiserende læge i Rødovre og formand for Den nordiske Valfart til Lourdes. Årets valfart til den lille by i Pyrenæerne var hendes nr. 35. Men hendes første besøg i Gudsmøders by kunne sagtens være blevet det sidste ...

SIDE 6-11

Herlig uge for familien på Magleås

Kan man virkelig kombinere retræten stilhed med et aktivt liv med små børn? Jo, det går aldeles udmærket - i hvert fald, hvis man deltager i familieugen på Magleås. Årets tema var "Når Gud rører os med sin finger".

SIDE 13

Hverdagen efter ferien

På forsiden af Katolsk Orienterings sommerferienummer skrev vi om at tage godt mod de turister, som kommer til søndagsmessen i vore sogne, og sørge for, at de kommer med ind i fællesskabet omkring kirkekaffen. Flere læsere har i den anledning henvendt sig til redaktionen og tilsluttet sig denne opfordring - men de har haft noget væsentligt at tilføje, som vi gerne vil viderebringe.

For hvordan stiller det sig med alle de katolikker, herunder ikke mindst konvertitter eller tilflyttere, som ikke er turister, der kommer en enkelt søndag, men som er fastboende? Også de håber måske på, at nogen vil kontakte dem og tage dem med ind i menighedens fællesskab. Mange mennesker er af natur tilbageholdende; de bryder sig ikke om at trænge sig på. Især har de ikke lyst til at få en kold skulder og føle sig afvist, hvis de selv har taget initiativet. Derfor lader de hellere være. Initiativet

må udgå fra menighedens faste kerne.

Har menighederne en sådan fast kerne? Ja, sikkert mange steder - og heldigvis for dét i den udstrækning, der er tale om en flok, der bærer menighedslevet og altid er klar med en hjælpende hånd, når kaffe skal brygges, stole sættes frem, kopper og tallerkener vaskes af - eller en inderlig forbøn bedes.

Men hvis den faste kerne opleves som lukket af andre, der også gerne vil engagere sig i menigheden, og nye hjælpende hænder ikke rigtigt føler sig velkomne, så kommer kernen let til at fremstå som en klike, der er sig selv nok - også selv om den i mange tilfælde slet ikke er opmærksom på det.

Der siges at være sogne, hvor man bevidst har organiseret en velfungerende velkomstjeneste, der sørger for, at nytillkomne kan komme med ind i fællesskab og aktiviteter i den udstrækning, de selv ønsker det. Nogle steder afholdes der regelmæssige "aftener" med

fællesspisning og et program, der både lægger op til en god snak om troen og til det religiøst-menneskelige fællesskab, som siden apostlenes dage har været en livsnødvendighed i en god menighed - aftener, man ikke blot læser om på et opslag i våbenhuset, men får en personlig opfordring til at komme til.

Reaktioner på sommerartiklen, som redaktionen har modtaget, tyder imidlertid på, at det ikke alle steder er tilfældet, og at konvertitter og tilflyttere let kan gå for lud og koldt vand i mere end én menighed.

Inderømmet: En tilflytter, der kommer med et fuldtone "Her kommer jeg!", kan også være en belastning - især hvis han eller hun fra første dag begynder at ville lave om på lokal skik og brug for at få alting til at blive, som det var, hvor vedkommende kom fra. Det kan få menighedens faste kerne - og måske endda sognepræsten - til at lukke af. Der skal nu engang to til en god kop kirke-

kaffe, og integration i en menighed kræver noget både af menigheden og af den nytillkomne.

Som menighedens leder og centrale figur har sognepræsten en særlig opgave i retning af at få konvertitter og nytillkomne med ind i menigheden. Han har imidlertid meget andet, han også skal se til i forbindelse med kirkekaffen, aftaler, der skal træffes, henvendelser, der skal besvares, attester, der skal afleveres osv. osv. Så præsten har brug for nogen, han kan trække på og sætte på opgaven. Og hvem er nærmere til at trække på end netop den faste kerne?

Kernen kan imidlertid også blive træt. Ofte er den slet ikke så stor. Det er de få, som bærer det meste og har gjort det i årevis. Men så meget desto større grund er der til aktivt at prøve at åbne menigheden for de nye, som kommer til. På den måde vil man måske endda få kræfter til at holde kirkekaffe med turisterne næste sommer ...

Læserne skriver

Så skal vi nok klare balanceakten. . .

En strøtanke går i retning af at muslimerne gerne vil købe vore kirker. De har mange penge og synes, at Danmark er et dejligt land. I skolerne må vi lave mange ting om af hensyn til muslimsk opfattelse af, hvornår børnene skal holde helligdag ifølge Koranen, og hvordan piger skal dækkes til, når de går til gymnastik, og når de bader.

Jeg læser i Katolsk Orientering om de pragtfulde processioner og vore dygtige præster, som gør et stort stykke arbejde.

Så læser jeg samtidig ting, som er i modstrid med al sund fornuft. Kun hver 6. registrerede katolik betaler kirkeskat, dvs. mindst 2% af

den skattepligtige indtægt, som er fradragsberettiget og registreret gennem Bispeskotoret.

Det er også en uskik en gang om året, som nogen gør, at betale et beløb direkte til præsten.

Det var for 50 år siden, man gjorde sådan. Vore præstelønninger får vi delvis dækket fra Tyskland, men da tyskerne er økonomisk trængt, er der ønske om, at tyskerne vil omlægge deres økonomi, sådan at de hellere vil betale til østlandene. Så forsvinder lønningerne og anden drift til vore katolske kirker.

Nu arbejder min fantasi i den retning, at vi lukker kir-

kerne i alle de mindre byer og kun koncentrerer os om én kirke i de store byer. Resten af kirkerne kan vi sælge til muslimerne, der meget gerne vil købe, så får vi penge til driften af de resterende kirker.

Så er der naturligvis en del præster, som må fritstilles til andet arbejde. Jeg er ikke så bekymret for vore præster, de er dygtige og flittige og gode til sprog, men vi mister dem blandt os her i Danmark.

Det er blot min fantasi, der

At sælge nogle kirker, kunne give penge til driften af de resterende...

løber derud og det er tendensen efter dansk politik, som det sker med skoler, sygehuse og kommunale institutioner osv.

N.P. Dahlerup
Helsingør menighed

Man gør et barn fortræd

Når vi taler om at elske og om "hertets lydhørhed, hvor med man endog kan høre engle, der råber", er det så blot noget, der hører til på Abrahams tid og i Det Ny

Testamente? Da mit barn Mia som tre årig ønskede at være med i De helliges Samfund ved kommunionen, oplevede jeg det som lidt usædvanligt, selvom jeg

dog har set børn til kommunion både i Grækenland og i Rusland.

Nu - et år senere - har hun fundet ud af at holde hænderne frem ligesom de voksne. Men må gå tomhændet bort. Og for bedstemor, der elsker hende, er der ingen mulighed for at trøste. Hvordan kan en præst udelukke en person, skabt i Guds billede, fra samfund om det hellige? Hertets lydhørhed må da i barnets sorg høre engle, der råber!

Da vi forleden åbnede for radioen, spillede de Beethoven, og Mia blev glad, for hun synes, at det er for børn. Men derfor behøver alle fire-årige jo ikke at dele hendes

måske lidt usædvanlige opfattelse af Beethoven.

Hvis det var den historiske Jesus og ikke præsten som Hans stedfortræder, der uddeler kommunionen, ville Han så gøre, som vi ser det i østkirkerne: lade de små børn være med? Og ville en sådan Jesus hos os lide samme skæbne som i Dostojevskijs fortælling Storinkvisitoren, hvor Jesus ikke kan tolereres af de kirkelige myndigheder, men må ende i fængsel?

Kender andre bedste forældre (forældre) til lignende problemer? Eller er det kun ét barn, vi gør fortræd?

Karen B. Røssell
Frederiksberg

Teologiens virkelighedsforståelse

Med præsten Thorkild Grosbølls erklæring om, at han ikke tror på Guds eksistens, skabelsen, opstandelsen og det evige liv afsløres et væsentlig problem i folkekirken, nemlig at folkekirken i over 100 år har haft præstedannelsessteder - teologiske fakulteter, hvor virkelighedsforståelsen i betydelig omfang har været ateistisk.

En af Thorkild Grosbølls begrundelser for ikke at tro på Guds eksistens uden for materien er evolutionslæren, som for ham og for mange andre, herunder tidens magt-havere er blevet en trosbekendelse.

Evolutionslæren er reduktionistisk. Den reducerer virkeligheden til kun at omfatte det materielle. Ifølge denne lære findes Gud og det åndelige kun i menneskets tanker.

Teologiens problem her er, at troen siden 1500-tallet gradvist er blevet adskilt fra det offentlige rum (Troen adskilles i 1500-tallet fra politik, i 1600-tallet fra nationaløkonomi, i 1700-tallet fra filosofi, i 1800-tallet fra naturvidenskab osv.) så den i dag oftest kun eksisterer i det private rum.

De fleste teologer (her-

under også officielt katolske teologer) måde at løse Grosbølls problem på, er så at være tilfreds med en tro og en teologi, der kun har relevans i det private rum. En kun delvis tro, der lader materialismen være enerådende på naturvidenskabens område. Men det er at feje problemet ind under gulvtæppet, eller indirekte at sige det samme som Grosbøll.

Men det viser sig, at når man ser naturvidenskabeligt på det, så er der ingen naturvidenskabelige fakta bag evolutionslæren, kun teorier og arbejdshypoteser.

Og det viser sig endvidere, at skabelseslæren har et udbygget og kvalificeret net af naturvidenskabelige teorier og arbejdshypoteser.

Så saglig naturvidenskab er ikke i stand til at forvise Gud fra naturvidenskabens og Gud fra at eksistere uden for det af Ham skabte materielle. Der er gode grunde til at tro på Guds objektive eksistens - også naturvidenskabelig set.

Niels Erik Søndergård
5250 Odense SV

Debat. Angiv altid navn, adresse, telefonnummer og så vidt muligt e-mail-adresse på indsendte indlæg. Redaktionen forbeholder sig ret til at forkorte og bringe uddrag af indsendte indlæg. Et læserbrev må højst fylde 300 ord. Læserbrev kan indsendes som e-mail til: redaktion@ko-press.dk (vedhæft fil eller indsæt læserbrevet direkte i mailen). Ved indsendelse af læserbreve på papir bedes diskette så vidt muligt vedlagt.

Redaktion:
Ansvarshavende redaktør: Erling Tiedemann
Redaktionschef: Annica Skønberg
Annoncer og abonnement: Lisbeth Rønne
Orientering fra sognene: Erik Christiansen

Frivillige medarbejdere: Carla Bennati Schou, Karen Grzelak, Kirsten Kjærulff, Bente og Ole Meyer, Hans Thulstrup, Jacob Thomsen, Vivian Tiedemann.

Redaktion og annoncer: Vesterbrogade 28, 4.
DK-1620 København V. Telefon 3321 1444. Kontortid: 09.00-13.00
Fax 3324 4975. E-mail: redaktion@ko-press.dk Giro: 205-7042

Udgiver: Ansgarstiftelsen, Bredgade 69 A,
DK 1260 København K.
Tryk: Morsø Folkeblad, DK 7900 Nykøbing Mors.
Oplag 16.800

For vore synders skyld

Skandaler i Kirken er et fælles anliggende

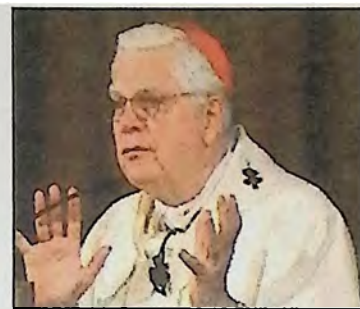
Af Erling Tiedemann

I øjeblikket kan man i Danmark se filmen "Magdalene Søstre", og onsdag aften i sidste uge viste DR 1 den BBC-udsendelse, som havde inspireret instruktøren, Peter Mullan, til spillefilmen.

Historien handler om de såkaldte Magdalene-hjem i Irland, som blev drevet af en katolsk søster-kongregation, Barmhertighedens Søstre. Her blev unge kvinder, som på den ene eller den anden måde var kommet galt af sted, anbragt - nærmest som fanger; de blev ydmyget som personer, udnyttet økonomisk - og af og til misbrugt seksuelt.

Scene fra den prisbelønnede film "Magdalene Søstre", som p.t. kan ses i Danmark - en film, som har vakt stærke følelser, fordi den - uanset eventuelle filmiske overdrivelser - er en skamlet på Kirken og dermed på os, som den består af.

Den tidligere biskop i Boston, kardinal Bernard Law trak sig tilbage.

været vist en film om Boston-skandalen, men den skal nok komme og give anledning til, at vi katolikker igen må krumme tæerne i skoene. Det kan godt være, at der til tider vil blive tale om filmisk overdramatisering og fremstilling af fortidens synder, som om de var nutidens. Det kan godt være, at nogle mennesker vil søge at bruge disse historier til at angribe en kirke, som de også ville have angrebet uden historierne. Men tilbage bliver, at baggrunden for historierne i det væsentlige kan være sand nok - og som sagt: en skamlet på Kirken og på os i den, så vi må mindes Azarjas bøn i ildovnen: "Du har fældet retfærdige domme i alt, hvad du har bragt over os: ja, med sandhed og ret har du bragt alt dette over os for vore synders skyld." Skønt personligt uskyldig bad Azarja sådan, fordi han følte sig solidarisk med sit folk.

En skamlet på os alle

Nok er det næppe enhver søster på ethvert Magdalene-hjem, der har været som skildret i filmen, men i den udstrækning, den taler sandt - og der er desværre ingen grund til at tro, at den ikke gør - er den en skamlet på den pågældende søsterkongregation; på de biskopper og præster, som havde et medansvar; på de katolske familier, som anbragte deres arme døtre på disse anstalter; på de katolske menigheder, hvis hårdhjertede fordømmelse af de unge kvinder udelukkede dem; på dem, der vidste, men intet gjorde, og som kunne have råbt op, men intet sagde - kort sagt en skamlet på Den katolske Kirke og dermed på alle os katolikker, som den består af.

Filmen har vundet prisen "Den gyldne løve" på filmfestivalen i Venedig. Det kan man godt forstå, når man ser det fine karakterskuespil, som leveres i de fire hovedroller

som unge kvinder, der er blevet spærret inde på et Magdalene-hjem. Prisen bliver straks en hel del mindre forståelig, når man betragter den nærmest dilettantiske måde, som andre roller gennemspilles på, og den farceagtige fremstilling af enkelte episoder i filmen. Disse sekvenser i filmen er med til at svække dens troværdighed, men desværre ikke sådan, at de demotiverer dens kerne af sandhed.

Har bedt om tilgivelse

For ganske få dage siden har den pågældende søsterkongregation ifølge et nyhedstelegram fra KNA udsendt en dyb beklagelse af den virkelighed, som filmen afspejler, og bedt om tilgivelse for fortidens synder.

I en helt anden del af verden, nemlig i Boston i USA, har den offentlige anklager ligeledes for ganske nylig offentliggjort en samlet redegørelse for efterforskningen af

mange sager. Ifølge redegørelsen, der bl.a. bygger på bispedømmets egne arkiver, er der i løbet af de godt 60 år siden 1940 rettet beskyldning mod tilsammen 250 præster og andre kirkelige medarbejdere for mindst 789 tilfælde af seksuelt misbrug af mindreårige.

Misbruget kunne fortsætte

I mange af disse tilfælde var præster blot blevet flyttet til en anden menighed, hvor de kunne fortsætte deres misbrug af især drenge. Biskopper, andre præster og menigheder dækkede over det, fordi de ikke ville vide af det, og børnenes familier lod sig bringe til tavshed i misforstået loyalitet over for Kirken, af frygt for menighedernes fordømmelse, eller fordi de fik tilbudt og tog imod større beløb for at tie stille i stedet for at gå til politiet og anmelde, hvad der var sket.

Som det tidligere har været om-

talt her i bladet, kulminerede sagen med, at Bostons ærkebiskop, kardinal Bernard Law, trak sig tilbage i erkendelse af at have svigtet sit embede og ikke mindst de misbrugte børn. Det skete, efter at det også var kommet frem, at bispedømmet med udsigt til store erstatningskrav kunne imødesee en regulær fallit og nu prøvede at undgå denne ved juridisk tovtrækkeri.

Enorm erstatning

Boston har siden fået en ny ærkebiskop, den 59-årige Sean O'Malley, som tidligere var biskop i Palm Beach i Florida. Han har taget fat på at søge sårene helet og har ifølge endnu et nyhedstelegram fra KNA skåret igennem og overraskende imødekommet ofrene ved at tilbyde dem en erstatning, der tilsammen svarer til godt 350 mio. kroner.

Der har endnu ikke her i Danmark

Kræver en anden kultur

Erkendelse kræver omvendelse, og omvendelse kræver en anden kultur af både høj og lav i Kirken. Vores daglige messebøn "Se ikke på vore synder, men på din kirkes tro" må føre til netop en fordybelse i troen og gennem den til sådanne forandringer i vores mentalitet og vores måde at være kirke på, at fortidens synder i hvert fald ikke behøver at blive gentaget.

Valfart og jubilæum Øm søndag den 31. august 2003

Foråret var i år præget af fejringen af bispedømmets 25-års jubilæum - selve dagen den 29. april med udenlandske gæster og økumenisk præget deltagelse og senere valfarten til Åsebakken den 25. maj.

Den årlige valfart til Øm i begyndelsen af juni er i år henlagt til søndag den 31. august. Derudover er de tre valfarter, der arrangeres af vietnameserne, tamilerne og polakkerne, og som efterhånden er blevet en tradition, i år blevet aflyst, for at alle kan samles søndag den 31. august. Også denne val-

fart vil vi bruge til at markere bispedømmets 50-års jubilæum. I forbindelse med åbningen af jubilæumsåret og forårets arrangementer fik vi understreget betydningen af at være selvstændigt bispedømme og af, hvad det vil sige at være Kirke.

Den forgangne sommer har kirkeligt set ikke været uinteressant. Den har været karakteriseret ved debat og diskussion om så fundamentale emner som Gud selv og om en kirkes rolle i samfundet, emner som ikke er uaktuelle i forbindelse

med et jubilæum, hvor vi jo ikke kun mindes fortiden, men netop også skal besinde os på det centrale i vort tro og om, hvordan vi får det formidlet videre.

I sommer offentliggjordes også pave Johannes Paul II's opfølgingsdokument efter bispesynoden om Europa, "Ecclesia in Europa," som nok afspejler, hvad der er blevet sagt på synoden, men især skal ses som en vejledning for Kirkens apostolat i vor verdensdel fremover. Alle sektorer bliver berørt. Som nøglen til ny fremgang for evangeliet kan vi frem-

hæve, hvad paven siger om den modne, personlige tro, som skal erstatte én, der måske kun har været båret af konventioner og traditioner, som ikke længere er så selvfølgelig.

Denne modne personlige tro udspringer af den enkeltes gennemreflekterede forhold til Gud; men Gud kalder gennem troen til fællesskab, Kirkens fællesskab, hvor den personlige tro styrkes og omsættes i gerning. Vort bispedømme og vore menigheder er sådanne fællesskaber, som skal opbygges. Hertil er dette at gå på

valfart en passende inspiration, som minder os om åndeligt at bryde op og tænke nyt, samtidig med, at traditioner holdes i hævd. At gå på valfart betyder at bede, privat, sammen med andre, sammen med hele Kirken i messen. Bønnen skal knytte os sammen og hjælpe os med at overvinde skel og resignation.

Alle, som på denne måde ønsker at være Kirke, opfordrer jeg til talstærkt at møde op til valfarten på Øm den 31. august for i fælles bøn og glæde at takke Gud for de 50 år og bede Ham

lægge sin velsignelse i fremtiden. Meget kan afholde én fra at tage på valfart: strabadserne, frygten for vejret, angsten for trods de mange mennesker alligevel ikke at føle sig som en del af et fællesskab, bekymringen for ikke at møde nogen, man kender. Med et fornyet ønske om at ville være Kirke kan alt dette overvindes. Derfor håber jeg, at vi bliver rigtig mange på Øm i år, så valfarten både bliver en oplevelse på dagen og tjener til inspiration for fremtiden.

+Czeslaw Kozon

Besøg fra Paderborn

Bonifatiuswerks
formand og
generalsekretær
i København

Af Erling Tiedemann

Tyske katolikkers økonomiske hjælp til de katolske kirker i de nordiske lande formidles i meget høj grad af Bonifatiuswerk, der har hovedsæde i Paderborn.

Hvert år indgiver biskopperne i Danmark, Finland, Island, Norge og tidligere også Sverige ansøgninger om støtte til bestemte projekter, og i forbindelse med vurderingen af disse foretager formanden og ledende medarbejdere i Bonifatiuswerk en rundrejse til en række af de steder og projekter, der er søgt støtte til. Sammen med stedets biskop gennemgås så de spørgsmål, som ansøgningerne har givet anledning til.

Kun projekter

Bonifatiuswerk støtter principielt ikke, hvad man kan kalde for "løbende drift" af kirker og institutioner, men

P. Clemens Kathke er en engageret kender af de nordiske bispedømmer Foto: Omar Ingerslev

typisk kun, hvad der falder ind under begrebet "projekter". Mange steder i Norden sidder der en lille metalplade, der fortæller, at denne kirke, dette kapel - eller hvad det nu er - er blevet opført med hjælp fra tyske katolikker, kanaliseret gennem Bonifatiuswerk.

Bedre økonomisk stillet

Når det svenske bispedømme ikke mere i samme grad er med blandt ansøgere, hænger det sammen med, at Kirken i Sverige har fået forbedret sine egne økonomiske

muligheder, efter at den er blevet omfattet af den offentlige opkrævning af kirkeskat til Svenska kyrkan og seks andre kirkesamfund.

I slutningen af juni havde biskop Czeslaw møde på Ehlersvej med Bonifatiuswerks formand, Georg Freiherr von und zu Brenken, generalsekretæren prælatur Clemens A. Kathke og chefredaktør Christoph Schommer. Fra mødet, som blev overværet af Katolsk Orienterings udsendte, rejste Bonifatiuswerks repræsentanter ud på

en nok så anstrengende Norgesrejse, der gik til Oslo, Askim, Kongsvinger, Hamar, Lillehammer, Trondheim, Mosjøen, Mo i Rana og Bodø - og derfra tilbage til Paderborn over Levanger, Trondheim, Oslo og Frederikshavn.

Ved mødet i København benyttede prælatur Kathke lejligheden til at omtale, at Bonifatiuswerk ville engagere sig i at støtte møder mellem unge katolikker fra forskellige lande i forbindelse med den kommende verdensdagsdag i Köln i 2005.

KORT NYT

Fotomontage: Erling Tiedemann

Valfart til Vadstena

På bispedømmets valfart til Vadstena i anledning af Den hellige Birgittas 700 års fejring deltog 32 katolikker fra hele landet sammen med biskop Czeslaw og generalvikar Lars Messerschmidt, der var valfartens leder. I Birgittasøstrenes kloster gav abbedissen, moder Karin (th) sammen med sr. Placida deltagerne et indblik i et moderne klosterliv, der samtidig er solidt forankret i traditionen. De talte om Birgitta som den praktiske og handlekraftige kvinde, der havde benene på jorden og samtidig hovedet i himlen - uden at skulle ad på midten. I hendes fodspor har ikke mindst nonner inden for den birgittinske bevægelses forskellige grene været "resolute damer", der formåede at virkeliggøre troen i stort og småt og at vise mod - til tider "mandsmod" - over for tilstande i Kirken, som måtte reformeres.

Foto: Erling Tiedemann

Valfart i Erik Ejegods fodspor

Tekst og foto: Ulla Elmquist

Den 10. juli i Pafos katolske kirke på Cypren fejredes for første gang nogensinde en messe på dansk. Og en ganske særlig messe, nemlig requiemsmesse for kong Erik Ejegod, der døde 900 år før i Pafos undervejs til Det hellige Land.

En ganske lille flok var med pastor Timmermann taget til Cypren i anledning af 900-året, og vi blev meget vel modtaget af stedets sognepræst John Sansour, der er palæstinenser fra Betlehem, og som er den eneste verdenspræst i katolsk regi på Cypren. De øvrige katolske præster i Lanarca, Limassol og Nicosia er ordenspræster. Cypren hører i katolsk regi ind under det latinske patriarkat i Jerusalem, men øen er jo ellers i alt væsentligt græsk-ortodoks.

Den katolske kirke i Pafos ligger bygget på et ruin-

Første danske messe på Cypren.

Mindeplade for Erik Ejegod.

område for en meget større basilika, - muligvis der, hvor Erik Ejegod blev begravet efter sin tragiske død i 1103. Der er dog to andre mulige ruinområder, der kan huse kong Eriks grav. Men ved Chrysopolitissakirken, der meget økumenisk deles mellem anglikanere og latinere (= katolikker), er der rejst et smukt mindesmærke for Erik Eje-

god. Og ikke nok med det: Anglikanerne og den katolske flok er nu ved at bygge et hospice lidt højere oppe i byen, - og måske skal det hedde King Erics Hospice. Om det bliver et hospice i den moderne forståelse af ordet eller den middelalderlige (=pleje for syge pilgrimme), blev ikke helt klart for os. Men pastor John Sansour hævdede, at

hvis det hospice havde været der for 900 år siden, ville kong Erik have kunnet fuldføre sin pilgrimsfærd til Det hellige Land!

Kolofonmøde

Et blads kolofon er den lille rubrik, som et eller andet sted fortæller om adresse og telefon - samt om, hvem der arbejder med bladet. Nederst på side 2 har K.O. også sådan en kolofon, der har givet navn til et årligt "kolofonmøde", hvor alle de, der enten er ansat eller som frivillige medarbejdere deltager i arbejdet, mødes for at drøfte praktiske forhold og udveksle gode ideer. Efter mødet, der i år blev holdt den 21. juni om eftermiddagen, havde biskop Czeslaw inviteret hele flokken med tilhørende ægtefæller til aftenmad i bispeboligen på Ehlersvej - på billedet man ser hvordan, idet det dog skal tilføjes, at man på medarbejderholdet måtte savne Hans Thulstrup, Eva Maria Nielsen og Erik Christiansen der var forhindret i at deltage. Aftenen hos biskoppen var også ramme om at sige tak til Birthe Mandrup Christensen og Hannelore Nybo Rasmussen, som netop havde afsluttet et stort arbejde med at opdatere redaktionens arkiv.

Ny helgen på dagsordenen i Høje Tåstrup

Temamøder om Assumptionssøstrenes stifterinde, saligkårede Marie-Eugénie, vil i anledning af hendes forventede, snarlige helgenkåring finde sted i Klostergården, Høje Tåstrup den anden mandag, kl. 19-20.30 i månederne september, oktober, november 2003, samt januar, februar, marts 2004.

Bundesbahn sætter ny idé på skinner. . .

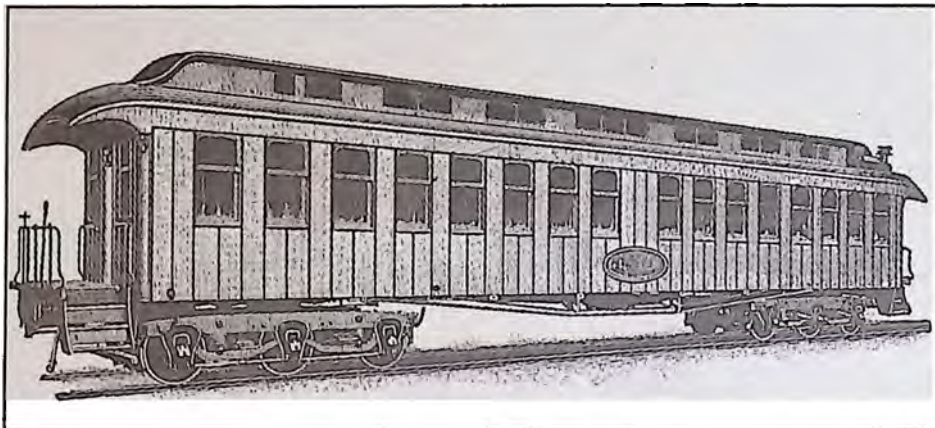
Rullende kirke fik premiere i forbindelse med Kirkedage i Berlin

Frankfurt (KNA) I forbindelse med de økumeniske kirkedage i Berlin i slutningen af maj indsatte de tyske statsbaner for første gang en kapelvogn.

"Soul Ekspresen" er ifølge forlydende den første af i alt tolv planlagte skinnekirker. De skal lige som motorvejskirker være et tilbud imod rejsestress og gøre togrejsen mere attraktiv.

Økumenisk glæde

Både den katolske og den protestantiske Kirke hilste initiativet som "et godt og åndfuldt træk". Den første Mitropa-vogn, som er ombygget til projekt "Meditation mobile", blev i Berlin-Sprinteren, som startede i Frankfurt. Ved indvielsen

"Soul Ekspresen" er en rullende kirke som vil virke anti-stressende. Såvel Den katolske som Den protestantiske Kirke er godt tilfreds med initiativet og har meddelt, at de vil stille specielle præster til rådighed. Vognen ser dog næppe ud som på illustrationen...

ventede man hovedpersonerne inden for de store Kirker: kardinal Karl Lehmann og præses Manfred Kock.

Kirkerne meddelte, at de ville stille specielle præster til rådighed til skinne-sjælesorgen. De skal tale med de rejsende og holde gudstjenester. Forbønnen for en sikker og nok også rettidig ankomst vil indtage en særlig plads.

I de rullende gudshuse må op til to hjemløse tages med

gratis; men ifølge banechefen Hartmut Mehdoms beslutning må omkostningerne her til overføres fra kollekten til banegårdsmissionen.

Tegn på gode vilje

Deutsche Bundesbahn har på grund af kritik imod et nyt billetsystem finansieret ombygningen af vognene af egen lomme, for således "at vise et tegn på den gode vilje".

Banen sætter sin aktion

under overskriften "Velsignelse på alle veje". og spillede dermed på mottoet for kirkedagen: "I skal være en velsignelse".

Legeplads og sauna

Såfremt banen får succes med sin kirkeaktion, vil den komme med tilbud til andre målgrupper og ved siden af "Soul Ekspresen", også indsatte legepladsvogne, fitness- eller saunavogne.

KORT NYT

Lehmann: ingen præstevielse af kvinder

Den tyske kardinal Karl Lehmann, Mainz, forsvarer ifølge pressebureauet KNA, at kvinder ikke kan vies til præster. Men det betyder ikke, at kvinder skulle være mindre åndelige, sagde formanden for den tyske bispekonference under de økumeniske kirkedage i Berlin. "Ligeværdighed er ikke ubetinget enshed", understregede han. Kvindens stilling i Kirken bør ikke alene gøres afhængig af spørgsmålet om præstevielse af kvinder. Han opfordrede til ikke at se væk fra Det nye Testamente; i modstrid med, hvad der var almindeligt på den tid, til lagde Jesus kvinderne større værdighed, men kaldte ingen af dem til at være blandt de tolv apostle.

Bønnen blev hørt: ex-nonne vinder millioner

(KNA) Også en tidligere nonne beder ikke forgæves, beretter KNA fra Atlantic City i USA. Den 56 årige Catherine Foy, der i dag arbejder i socialektoren, har vundet ikke mindre end 1,3 mio. dollars, svarende til små 10 mio. kroner, i Lotto. "Jeg har altid vidst, at Gud ville hjælpe mig, så jeg kunne klare mine regninger, men ikke, at det skulle gå så hurtigt," sagde den lykkelige vinder ifølge CNN. En del af denne jackpot vil Catherine Foy skænke nonnerne i hendes tidligere kloster, og resten vil hun dele med sin familie. Catherine Foy's orden var "Maria hellige Hjertes tjenerinder".

Luthersk biskop viet til katolsk præst

(KNA) I Frankrig er en tidligere luthersk biskop blevet viet til katolsk præst. Vielsen af den 59-årige Michel Viot fandt sted i slutningen af juni og blev, ifølge franske aviser, foretaget af biskoppen af Blois, Maurice de Germigny. Viot var i perioden fra 1996 til 2001 luthersk biskop i Paris. Til grund for hans konversion til Den katolske Kirke ligger dels teologiske motiver, dels ønsket om en tilnærmelse mellem de to kirker.

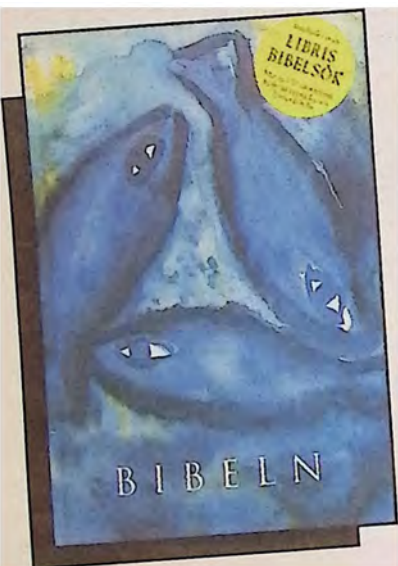
Kirkeskatten i Italien har nået rekordhøjder

(KNA) I Italien har kirkeskatindkomsten i Det hellige År 2000 nået et rekordstade. 87 % af italienerne betalte deres lovfæstede 0,8 % bidrag til Den katolske Kirke. I året forinden var det 86 %. Som følge heraf tilflyder der i året 2003 den italienske bispekonferences kasse ca. 1,016 milliarder euro, det er 108 millioner mere end året forinden, meddelte formanden, kardinal Camillo Ruini ved plenarmødet for nylig.

329 millioner euro er øremærket til løn og pension til de italienske præster, og 185 millioner skal gå til karitative formål. I henhold til en lov fra 1990 skal alle borgere betale 0,8 % af deres indkomst til religiøse eller sociale formål. De kan så bestemme, om det skal gå til Den katolske Kirke, til et af de mindre kristne samfund, den jødiske menighed eller til den statslige katastrofe- og socialhjælp. I de senere år er Den katolske Kirkes andel steget konstant, mens katastrofehjælpens er gået tilbage fra 22 til 12 %.

Voksende afstand mellem de unge og kirkerne

(KNA) De mange unge mennesker, der deltog i Den økumeniske Kirkedag i Berlin, er ifølge socialpædagog og ungdomsforsker Richard Münchmeier (Berlin) ikke noget tegn på en kursændring i forholdet mellem ungdom og kirke. På radiosenderen Südwestrundfunk udtalte Münchmeier, "at afstanden mellem den institutionelle religiøsitet og ungdommen bliver stadig større." Mellem det stedlige kirkelige liv og det kirkestævne, som i sommer sluttede i Berlin, er der ifølge professoren en stor forskel. Kirkedage er ungdomsbegivenheder. "Ungdommens tillid til de kirkelige institutioner er der blevet rokket ved", udtalte han. 52 % af unge mennesker i Tyskland betegner sig som værende "ikke-religiøse", ifølge Münchmeier.

Kendskab til Bibelen ikke altid gennem teksten

Svenske bibeloversættere søger ukonventionelle veje

DDB: Sverige fik en ny bibeloversættelse i 1999. I den forbindelse lagde Det Svenske Bibelselskab stor vægt på at inspirere svenskerne til at åbne og bruge Bibelen. Nu viser en undersøgelse, at 1.1 mio. svenskere har købt Bibelen. Men spørger man svenskerne, på hvilken måde de kommer i kontakt med Bibelen, så er bibellæsning nede på en fjer-

deplads efter fjernsynet, kirken og gennem anden litteratur. Det får lederen af den svenske bibeloversættelsesgruppe til at understrege vigtigheden af at gøre Bibelen tilgængelig i nye former. Bibelselskabet er opmærksom på udviklingen og har bl.a. udgivet Lukasevangeliet i ugebladsform og lydibbler, hvor kendte skuespillere læser højt.

Logoet som skal lede verdens unge til Köln

Den 20. Verdensungdomsdag 2005 i Köln har fået sit logo. Vigtigst i forbindelse med dagen er mødet med Kristus, repræsenteret af korset. Dets røde farve symboliserer kærlighed og lidelse - Guds kærlighed og Jesu død på korset.

Stjernen symboliserer Guds førelse og viser retningen for vejen at gå. Som den stod over stalden i Betlehem, står den nu over

Kölns domkirke for at lede unge fra hele verden til mødet. Stjernen er vist med komethale; den bevæger sig fra Himlen ind over vores horisont, ind i vores eksistens, hvor den stråler og kaster lys.

Den blå horisont kan også ses som et stort C. Det kan stå for Christus. Det kan stå for Communio, d.v.s. fællesskab. Det kan måske allerbedst stå for begge dele på en gang.

En formand, som altid er på farten

Anne Storm er bestandig på farten i Lourdes, hvad enten det drejer sig om at informere pilgrimene eller sammen med jesuiterpateren Herbert Krawczyk, valfartspræst gennem mange år, skrive under på noget.

Tekst og foto: Annica Skenberg

- Det er et kæmpe-puslespil! siger Anne Storm med tryk på "kæmpe".

Ja, at en valfart med godt 100 deltagere ikke lader sig arrangere sådan uden videre, kan enhver nok forestille sig. Og er der oven i købet tale om en tur, hvor mange af deltagerne er mere eller mindre svært syge og langt fra altid selv i stand til at bevæge sig rundt, så bliver spørgsmålet ikke ligefrem mindre kompliceret.

Men det er nok kun de færreste, som er så fortrolige med det enorme arbejde, der ligger bag placeringen af hver enkelt brik, som den 58-årige læge i Rødovre og formand for Den Nordiske Valfart til Lourdes.

Årets valfart, som fandt sted den 16.-23. juli, og hvis tema var "Et folk fra alle nationer", var nemlig hendes 35. - en begivenhed, der også blev sat fokus på i forbindelse med afskedsfesten dernede i Sydfrankrig.

Men Anne Storms allerførste besøg i Lourdes - som først fandt sted efter store betænkeligheder og med ditto mistroiskhed - kunne nemt også være blevet det sidste...

"Slet ikke mig!"

Året var 1968, og hun var ung medicinstuderende i København. For at finansiere sine studier passede hun i ferier og weekender svært syge, ofte døende kræftpatienter, som ikke sjældent var ganske små børn og unge. Dette førte til mange spørgsmål af eksistentiel natur og grublerier over meningen med lidelsen. Hun gav og plejede med sine hænder, men syntes alligevel, at der manglede noget - den åndelige dimension.

Så kom hun i kontakt med Inger Høyer, overlæge og den gang formand for Den Nordiske Valfart. Hun talte om lidelsen - ikke mindst om, hvordan man accepterer den - og døden og foreslog en tur til Lourdes. . .

"Aldrig!!!" var Anne Storms første og meget umiddelbare reaktion.

- Jeg havde hørt for mange sentimentale historier om det sted. Sådan noget pjat og fromt noget! Det var da slet ikke mig, siger hun.

Men Inger Høyer opgav ikke projektet. Hun sagde: "Der sker mirakler i Lourdes. Ét af dem er hjertets omvendelse, som også indebærer

accepten af, hvem man er, og hvad man har."

Dette tiltalte den unge lægestuderende, og hun tog af sted. Men starten på den valfart var så langt væk fra et mirakel, man over hovedet kan komme ...

- Jeg skulle passe to personer, en opgave, som teoretisk burde have været den letteste af verden. Men det viste sig at være det stik modsatte - ikke mindst, fordi de to slet ikke kunne fordrage hinanden. Oven i købet blev toilettet tilstoppet - et hul i gulvet - og det var mig der skulle rense det, fortæller Anne og gyser ved tanken om det.

Dette i kombination med alle plastikmadonnaerne og lignende genstande var næsten ikke til at holde ud.

- Det eneste, jeg havde lyst til, var at stikke af, siger hun.

Men efter to dage skete der noget... Hun følte et kald til tjeneste i Kirken for sine medmennesker.

To år i forvjen

Årene nærmest derefter tog hun med som almindelig hjælper. Gennem Tro og Lys' valfart kom hun i tættere kontakt med Den Nordiske Valfart, hvis formand hun nu er efter først at have siddet i valfartskomiteen siden 1974. Der er ni personer i bestyrelsen, og selv om der bag hver enkelt valfart ligger et stort og velfungerende teamwork, hviler meget af ansvaret og ikke mindst den praktiske gennemførelse på stedet på formanden og årets lederteam.

Planlægningen af den enkelte valfart starter så småt to år i forvejen. I løbet af den officielle valfartsperiode i Lourdes, som varer fra påske til slutningen af oktober, kommer der ca. 6 mio. pilgrimme, og man kan nemt forstå, at intet kan overlades til tilfældigheder.

Først kommer der et forslag fra Det Internationale Sekretariat i Lourdes om, hvilket tidspunkt der passer. Da Den Nordiske Valfart så vidt muligt har en repræsentant fra Den nordiske Bispekonference med, går forslaget videre til vor danske biskop, som så drøfter det med sine kolleger i de nordiske lande. Som regel er september det bedste tidspunkt for såvel biskopper som medhjælpere og vore syge.

Næste nød at knække er et fornødent antal pladser på sygehuset, Accueil, gerne 30-40. Herefter kontaktes flyselskabet.

- I årenes løb har vi prøvet mange forskellige muligheder, men Mærsk Air har altid kunnet tilbyde de bedste vilkår, ikke kun med hensyn til prisen, men også til menneskelig og værdig imødekommenhed, siger Anne Storm.

Mærsk Air - som må flyve tomme først fra Billund til Kastrup og som regel også fra Tarbes, lufthavnen, der ligger ca. 20 minutters busrejse fra Lourdes, og tilbage til Danmark, kommer med sit tilbud i december-januar måned. Hvis ikke det lykkes Den Nordiske Valfart at få alle brikker til at passe sammen, må den starte helt forfra, men i løbet af Anne Storms 35 år er dette sket højst fire gange.

Når aftalen med flyselskabet er på plads, starter annonceringen i Danmark og det øvrige Norden. En eneste gang i Anne Storms tid er valfarten blevet aflyst på grund af for få deltagere, men ellers plejer godt 100 at tilmelde sig.

En religiøs vandring

Så lægges det liturgiske program. Valfarten er en religiøs vandring, hvor messen - selvfølgelig - er i centrum, men hvor også de syges salvelse og bodens sakramente er højdepunkter. Så vidt er programmet kun en ramme, som også må have et indhold, og det bliver derfor sendt til Lourdes, hvor det bliver afgjort, om det kan indpasses i helheden, og - ikke mindst - om Den Nordiske Valfart kan få adgang til de kirker og steder, man ønsker og har behov for.

I år var det 35. gang, Anne Storm tog på valfart til Lourdes

Det er også et stort arbejde at forsøge at tilpasse gruppens eget program til det faste program, der findes i Lourdes - for eksempel lys- og sakramentsprocessionerne, de internationale messer, korsvejene og badene.

Omkring den 11. februar - Festen for Vor Frue af Lourdes - afholdes et tredages internationalt møde med de ansvarlige valfartsledere og stedets ansvarlige, i alt ca. 1.000 deltagere, hvor den lokale biskop kommer med et oplæg om årets tema. Den endelige koordinering af diverse valfartsønsker finder sted her og så vidt det overhovedet kan lade sig gøre, prøver Anne at være med til mødet.

Tilbage i Danmark briefes den øvrige bestyrelse, som så kan gå i gang med de praktiske forberedelser. Ikke mindst er der et enormt arbejde med al den information, der skal skrives og sendes til såvel tidligere deltagere/medhjælpere som til menigheder i Danmark og Norden.

En weekend eller en hel dag samles valfartens liturgi-gruppe til forberedelse af liturgien. Det drejer sig om tekster, salmer og andet, som skal falde i tråd med årets tema. År 2003 er jo af paven proklameret som Rosenkransår, noget som også skal integreres i helheden. Derudover tages også hensyn til den liturgiske kalender.

- Vi er særdeles lydhyre over for, hvad paven, vores overhyrde, siger, og altid meget loyale over for ham, siger Anne Storm.

I år fejrer de nordiske lande 50-års jubilæum som selvstændige bispedømmer, en kendsgerning, som også må sætte sit præg på valfarten.

En stor katekese

- Vi skal integrere lokalkirken og den universelle kirke og markere, hvordan de afspejler hinanden. Liturgien er således en katekese, vi selv gennemgår, fortsætter Anne.

Enhver svagelig eller syg pilgrim modtager fra visitationsteamet (to læger og en sygeplejerske) et specielt spørgeskema, som af nogle måske opfattes som lidt nærgående.

-Vi spørger ikke af nysgerrighed, men for at forhindre, at noget, som ikke må ske, alligevel sker. Sygesikringen har skærpet sine rejsereguleringer meget. Ikke mindst drejer det sig om at kunne møde vedkommende på en korrekt måde, forklarer dr. Storm og fortsætter:

Fortsættes på side 11

Niels-Christian Hvidt besøgte Lourdes for første gang. Anne Storm har lidt mere erfaring med stedet...

“Lidt mere til Jomfru Maria”

For Lucina Erbs, som er næsten blind, er Gudsmoders by en kraftkilde

Tekst og foto: Annica Skenberg

Den brændende sol er gået ned og er forsvundet bag de majestætiske Pyrenæerbjerge. På Middelhavslandenes vis sænker julinattens fløjlsbløde mørke sig hurtigt over Lourdes og skænker en velkommen kløghed.

Fra tagterrassen på Acceuil-Notre Dames 5. etage har man en fabelagtig udsigt ned over de tusindvis af pilgrimme, der netop nu er ved at forberede sig til aftenens lysprocession, og her har en gruppe skandinaver fra Den Nordiske Valfart valgt at tilbringe deres sidste pilgrimsaften.

Ordene er velkendte

Én af dem er den 85-årige Lucina Erbs fra Vejle. Hun falder ind i den Lourdes-hymne, som så mange elsker, og løfter sin fakkel for at hilse Gudsmoder:

"Avé, avé, avé Maria, avé, avé, avé Maria..."

Ordene er velkendte, men det er også den 20. gang, at Lucina Erbs besøger Lourdes.

- Den første gang var i 1972, siger hun.

- Tror jeg, altså, tilføjer hun lidt tøvende.

Når hukommelsen, med alderens ret, svækkes, når begivenheder og årstal flyder sammen og meget går i glemmebogen, er det ikke så nemt at være præcis. Men veninden Jutta Svendsen, som fungerer som en støtte under interviewet, kan kun give Lucina ret: Jo - det er det 20. besøg.

Den gang, i 1972, - og i mange år derefter - var Lourdes' stejle bakker intet problem for Lucina. Hun så verden i klare billeder, og at sove til middag var der aldrig tale om.

Men hendes tilværelse er blevet radikalt forandret - og nu er det ikke længere kun hukommelsen, som det kniber lidt med.

En dårlig ryg har gjort, at hun de seneste fire år er nødt til at bruge en rollator. For to år siden fik hun sukkersyge, og en lille eftermiddagslur er efterhånden blevet en nødvendighed. Men værst er nok den tiltagende blindhed: dét, som en gang var tydelige linier og klare farver, er nu kun tåge og skygger.

Dog er hendes egne voksende skrøbeligheder ikke den eneste byrde. Den yngste søn, nu 51 år gammel, er psykisk udviklingshæmmet og har i 25 år boet på Brejning.

- Vi kunne simpelthen ikke have ham hjemme længere, siger Lucina, hvis tårer røber den smerte, hun stadigvæk føler.

Bad - og fik hjælp

For tre år siden brækkede hendes mand og livsledsager gennem 58 år sit ene ben. Året efter faldt han og beskadigede sin ryg så svært, at han stadigvæk næsten ikke kan gå.

- Han var indlagt i 16 dage og var om ikke helt bevidstløs så i hvert fald meget uklar det meste af tiden. Jeg turde aldrig tro, at han skulle komme sig igen, fortæller Lucina.

Det var i forbindelse med denne krise, at hun gik i gang med at bede Rosenkransen.

- Det havde jeg aldrig før gjort. Den var kun lang, kedelig og besværlig, siger hun smilende.

Hendes mand blev nu ikke helt rask, men han blev i hvert fald meget bedre - en kendsgerning, som Lucina helt tilskriver Gudsmoder.

- Ja, hvis ikke Jomfru Maria skulle hjælpe - hvem skulle så gøre det?

Lucinas spørgsmål er helt og holdent retorisk; hun forventer intet svar, har heller ikke behov for noget. For hun véd.

Som en ringe tak til Gudsmoder beder hun nu Rosenkransen hver dag. Og hvis hun ikke skulle gøre det, får hun straks en påmindelse af sin mand...

Han, som ikke er katolik, plejer også at spørge, om hun ikke skal til messe.

- Det er ham, der kører mig til kirken. Gå kan han jo dårligt, men bilen har automatgear, så det klarer han nemt, siger Lucina.

Selv om han er alvorligt syg, er det også ham, som har sørget for, at Lucina kan komme af sted til

Lourdes. Han ved godt, at Gudsmoders by er en kraftkilde for hans hustru, og at hun resten af året lever af sine besøg dér. Men selv er han aldrig taget med...

- Uha, nej, så kunne han jo blive omvendt, ler Lucina.

Fik vand af søstre

Selv om det faktisk kom til at være forholdsvis mange år, inden hun for første gang kom derned, havde Lourdes, siden hun var en ganske lille pige, levet som en længsel i Lucinas hjerte.

Hendes forældre, som kom fra Polen, var selvfølgelig katolikker. Men eftersom de boede og arbejdede på landet, lod det sig det ikke uden videre gøre at komme regelmæssigt til søndagsmessen med den voksende familie. Den katolske opdragelse sikredes ved at sende de otte børn i katolske skoler. Lucina havnede hos Skt. Joseph søstre i Silkeborg, og af dem fik hun en lille flaske med vand fra Lourdes, en kostbar skat, som kom at stå på hendes lille alter i Hørsholm, hvor hun tjente som pige.

Når hun nu har svært ved at komme rundt, og synet bliver stadig dårligere, er hun af personer i omgivelserne ikke sjældent blevet spurgt, hvorfor i alverden hun, et menneske, som jo kan hverken gå eller se, nødvendigvis skal til Lourdes. Hvad skal hun bestille dér?

- Det kan selvfølgelig være lidt svært at forstå... men jeg er jo i fællesskab med alle de øvrige katolikker, som kommer herved... Ja, det er det katolske, som betyder noget. Man beder, får tilgivelse og fred i sindet... Man kommer lidt mere til Jomfru Maria, lidt mere til Vorherre, siger hun.

"Lidt mere til Jomfru Maria, lidt mere til Vorherre." Mon det kan udtrykkes meget smukkere?

Er med til det hele

Nej, Lucina kan næsten ikke se. Men hun kan be' - og hun kan høre andre bede. Hun føler at hun er med, at hun deltager. Og hun er med til stort set det hele; i grotten, i processionerne, i messerne og på Korsvejen. Og ved afskedsfesten hygger hun sig gevaldigt. Undtagelsen er

Lucina Erbs er næsten blind og kan knap gå, men til Lourdes vil hun gerne, ikke mindst fordi hun her kommer "lidt mere til Jomfru Maria, lidt mere til Vorherre".

udflugten op i bjergene; den springer hun for tiden over.

- Men så får jeg vasket noget tøj og kan sove lidt længere, siger hun.

En absolut nødvendighed for Lucina er at besøge markedet, hvor hun blandt andet køber et stykke ost.

- Har jeg ikke været på markedet, har jeg heller ikke været i Lourdes, forklarer hun.

I sine unge dage og med flere kræfter var Lucina med til at køre dem, som ikke selv kunne gå. Nu er det hende, der bliver kørt rundt i kørestol eller de typiske blå Lourdes-vogne, og hun bor på Acceuil.

Helt fint, forsikrer hun, selv om hun savner det gamle Acceuil.

- Jeg vil ikke brokke mig, men sådan er det, siger hun.

Nej, Lucina har det ikke med at

brokke sig, selv om der er meget i hendes liv, der kunne forklare, endda undskyldte mere pessimistiske toner.

Der er selvfølgelig mange forklaringer på, hvorfor et bestemt menneske tackler sine problemer på netop sin egen måde. I Lucina Erbs' tilfælde har Gudsmoder og Lourdes helt bestemt en finger med i spillet.

- At få lov at komme til Lourdes er faktisk noget af et mirakel, siger hun.

Fik også osten

I en god måned har hun nu været hjemme i den jyske hverdag, hvor hun kan se tilbage på og leve af yderligere en velsignet valfart til Lourdes. En valfart, som gav hende det hele - også den dejlige ost.

Forsat fra side 6

- De fleste siger, at de er raske, men sandheden er jo, at vi alle har behov for omsorg og støtte. Nogle har handicap, der kan ses, andre er lidt mere skjulte i form af psykiske eller andre sår.

Når alle oplysninger foreligger, køber hun den medicin, som skal bruges i tilfælde af en nødsituation, men ellers skal enhver tage sin egen medicin med. Og så afholdes nye møder/gennemgange - nu med de øvrige læger, der skal med, og alle medhjælpere.

Vel på plads i Lourdes er Anne Storm

ustandseligt på farten. På samme tid som hun er en ganske almindelig pilgrim - i sig selv et anstrengende foretagende! - er hun valfartsleder med alt, hvad det indebærer i form af daglige koordinationsmøder og andet.

Stilhed foran Guds ansigt

Sidst, men ikke mindst er det også hende, der sørger for bestilling af det formødne antal blå vogne, i hvilke de syge bliver kørt rundt i et Lourdes, hvor logistikken i det hele taget fremstår som et fuldstændig mirakuløst mysterium...

Der bliver altså ikke ret mange minutter til

sig selv og til personligt samvær med Vorherre. Men ét åndehul er det lykkedes hende at finde: døgnnet rundt er der nogle steder mulighed for tilbedelse foran Det hellige Sakramente. Her, i stilheden foran Herrens ansigt finder Anne fred. Her kan hun tage imod og lade sig blive opfyldt af Guds nærvær - en nødvendighed, hvis man også skal kunne give.

Fik et lille pusterum

Efter i så mange år at have deltaget i arbejdet med at lægge det store Lourdes-puslespil var det nemt at tro, at det hele nu kører på

rygraden for Anne Storm. Men sådan er det ikke, selv om de mange års erfaringer selvfølgelig betyder meget. Enhver valfart er en anspændelse og først, når den er vel overstået, kan hun ånde lettet op.

Normalt plejer hun - efter at have sagt pænt farvel til det øvrige selskab - at blive nogle dage helt privat i Lourdes, hvorefter hun tager på en uges retræte.

Af forskellige grunde, måtte hun denne gang tage direkte hjem til Danmark. Men en retræte kunne der i hvert fald blive, og Anne Storm fik mulighed for at puste ud.

Men ikke ret længe. Snart er tiden nemlig inde til nye forberedelser. . .

Beundret og udskældt

For 25 år siden døde freds- og koncilspaven, Paul VI

Af Johannes Schidelko, KNA

Han blev æret som koncilspave, beundret som forfatter til rundskrivelsen om Kirkens sociallære, "Populorum progressio", og latterliggjort som "Pille-Paul". Som den første "moderne" pave foretog Pave Paul VI udenlandsrejser. I Jerusalem mødtes han efter 900 års kirkesplittelse med den ortodokse patriark, Athenagoras, og søgte en øst-vestlig dialog. Hans tale i FN var en milepæl, hans lærdom og hans diplomatiske evne var legendariske, ligesom hans tøven og menneskeligt tilbageholdende måde at være på. For 25 år siden, den 6. august 1978, døde pave Paul VI efter 15 års pontifikat i en alder af 80 år på sin sommerresidens Castelgandolfo.

Idvarslenende signaler

Signalerne begyndte om søndagen ved middagstid. Paul VI aflyste den for ham så vigtige Angelusbøn med de troende fra hele verden - en tegn på, at hans helbredstilstand måtte være meget alvorlig. Så sent som fire dage før havde han afholdt generalaudiensen i den indre gård i pavevillaen over Albanersøen. Dagen efter modtog han Italiens statspræsident Sandro Pertini til middag. Men så fik han pludselig feber. I to dage led Montini-paven, omgivet af læger og nære medarbejdere, som bad sammen med ham. Feberen steg, blodtrykket sank, det var et hjerteanfald, som han ikke overlevede. "Søndag den 6. august klokken

21.40 sov pave Paul VI ind i Herrens fred", meddelte Vatikanet.

Allerede i lang tid havde Paul VI skrantet. Før sin afrejse til Castelgandolfo i midten af juli 1978 havde han en anelse om, at døden nærmede sig: "Vi ved ikke, om Vi kommer tilbage", sagde han til sin "indenrigsminister", ærkebiskop Giuseppe Caprio. Alligevel kom døden pludseligt - for så vidt man kan sige det om en 80-årig.

Kommentatorerne fremhævede hans klogskab og den omtanke, hvormed Paul VI videreførte konciliet, som var åbnet af pave Johannes XXIII, og hvormed han førte Kirken gennem den svære nybruddets tid. Han fremmede dialogen med verden, og på sine udenlandsrejser forsvarede han fred og menneskerettigheder. Med en Vatikanets "Østpolitik" ville han muliggøre Kirkens overlevelse bag jerntæppet - en politik, til hvilken han ikke fandt udelt tilslutning.

I Vatikanet indløb kondolenceskrivelser fra hele verden. Den døde paves legeme blev i første omgang lagt på bære i Castelgandolfo og derefter i Peterskirken. Hundre tusinde defilerede forbi den simple trækiste. Seks dage efter hans død fandt bisættelsen sted; messen læste den allerede 85-årige kardinaldekan Carlo Confalonieri. Lige så beskedent, som hans liv havde været, skulle også hans grav være: Han fandt sit sidste hvilested i en enkel grav under krypten i Peterskirken.

Led under alle angreb

På 40-årsdagen for hans valg lovpriste hans efterfølger Johannes Paul II for få uger siden Paul VI's fortjenester. Han havde søgt at "åbne Kirken for verden uden at ligge under for en falsk tilpasning til 'verdens ånd' ". Præget af kon-

Pave Paul VI døde den 6. august 1978.

cilet havde paven elsket Kirken, arbejdet for dens enhed og intensiveret dens missionske engagement. Hans rundskrivelser og budskaber "viste vej for Kirken i vore dage".

Johannes Paul II henviste udtrykkeligt til Enzykliken "Humanae Vitae" til beskyttelse af livet. Dette læredokument fra det bevægede år 1968 har indbragt paven og Kirken kritik og angreb, som det sjældent har været tilfældet med en udtalelse fra Rom. Pave Paul VI har lidt under denne reaktion og disse angreb, og ligeledes også under det dengang stigende antal af ansøgninger fra præster om at blive løst fra deres præsteløfter. Hvilken fysisk og psykisk belastning det ledende embede i Kirken udgør, oplevede verden under hans efterfølger, Johannes Paul I, som blev valgt 20 dage efter Paul VI's død, og som gik ind i historien som "den smilende Pave". Han kunne ikke klare belastningen. Han døde efter 33 dage - af overbebyrdelse.

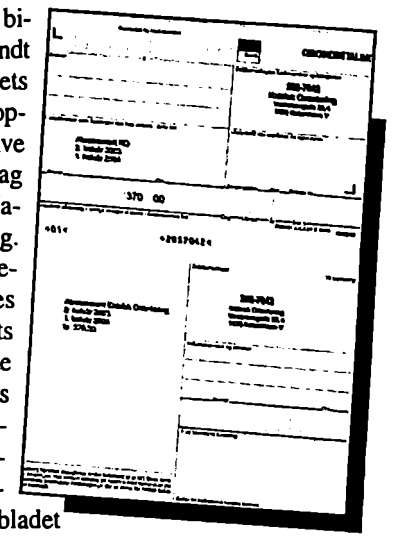
Saligkåringprocessen for Montini-paven blev indledt i 1993.

Oversættelse:
Kirsten Kjærulff

KORT NYT

Frivilligt bidrag til Katolsk Orientering

I disse dage har bispeskontoret udsendt girokort til landets katolikker med opfordring til at give et frivilligt bidrag til driften af Katolsk Orientering. Indsamlingen betyder særdeles meget for bladets økonomi. Sidste år blev således omkring to tredjedele af udgifterne ved at trykke og udsende bladet

dækket gennem frivillige bidrag. Samtidig med, at vi håber på, at læsere vil vise offervilighed med, at understreges det, at frivillige bidrag er frivillige, og at ingen skal føle, at de bør undvære bladet, fordi deres økonomi ikke strækker til. Girokortet er en opfordring, ingen opkrævning - men en stor tak til dem, der bruger det!

Jyske jesuitter jubilerer

P. Edwards S.J.

P. Herbert S.J.

P. Charles Edwards, S.J., Århus, fejrer den 7. september 40-års præstebudsel.

Hans medbroder p. Herbert Krawczyk, ligeledes Århus, fejrer 25-års jubilæum som sognepræst i Grenå. KO ønsker tillykke!

AC's formand Kaspar Kallan er død

Af Lise Baadsgaard Jepsen

Tirsdag den 5. august døde Kaspar Kallan 78 år gammel, og et rigt og virksomt liv sluttede.

Kaspar Kallan var opvokset i en katolsk familie og gik på Sankt Knuds Skole.

Han blev cand. mag. i tysk og latin fra Københavns Universitet og modtog i 1948 universitetets sølvmedalje for en opgave i germansk filologi.

I 1956 blev han gift med Sophie og sammen fik de fire døtre.

Kaspar Kallan var sammen med pater Heggum og Hans Bang med til at starte Niels Steensens Gymnasium i 1950 og fik siden mere end 40 års virke på skolen.

Kaspar var en dygtig lærer, og hans elever opnåede et højt fagligt niveau - han holdt sig fagligt ajour, mødte velforberejdet til timerne og forlangte det samme af eleverne, ellers blev de irettesat med en ironisk bemærkning. Gennem en lang årrække varetog han hvervet som studielektor og var i 1990 konstitueret som rektor et halvt år.

Kaspar var Academicum Catholicum's formand fra 1968 og lagde i alle disse år sammen med Sophie et meget stort arbejde i foreningen.

År efter år fik han med sin personlige gennemslagskraft og sit omfattende netværk kapaciteter inden for forskellige fagområder til at holde foredrag eller lede studiekredse i AC. Der var et imponerende højt niveau i de arrangementer, der blev stablet på benene, og vi undrede os over, hvordan han for tre flasker rødvin kunne få dyre foredragsholdere til at tale for en forholdsvis lille skare.

Endvidere arrangerede han sammen med Sophie talrige sommerrejser for AC's medlemmer. I mange år gik turen til Salzburger Hochschulwochen ofte kombineret med en uge i en anden europæisk by. Her har mange danske katolikker fået nogle spændende og indholdsrige rejser.

Kaspar var altid parat til at yde et stykke arbejde for den katolske kirke og var bl.a. i en periode pastoralsrådsformand. Desuden repræsenterede han Kirken i Det økumeniske Fællesråd og var medlem af besty-

relsen for den akademiske afdeling af Pax Romana.

Niels Steensen-sagen optog Kaspar meget, og også her lagde han et stort arbejde. Han var bl.a. med i stiftelsen, der i 1987 fik udgivet samtlige kendte Niels Steensen-breve på dansk - og flere af brevene oversatte Kaspar selv. Ligeledes arrangerede han sammen med Sophie saligkåringstogt til Rom i 1988.

På en lidt anden side end den intellektuelle var vi en gruppe unge fra Niels Steensen Gymnasium, der oplevede i det hellige år 1975. Kaspar fik gruppen meldt til en international katolsk march i Italien. Sammen med 150 unge katolikker fra hele verden vandrede vi i den stille uge ca. 180 km. fra Assisi til Rom med Kaspar som den omsorgsfulde leder for den danske gruppe. Marchen kulminerede med messe påskemorgen på Peterspladsen. Det var en stor religiøs oplevelse for os alle.

Kaspar gik bestemt ikke i stå, da han gik på pension. Han fortsatte bl.a. med fuldt engagement som AC's formand, og han var censor og forfatter på artiklerne om Den ka-

Kaspar Kallan er død, 78 år gammel.

tolske Kirke i Den store danske Encyklopædi. Desuden sad han frem til sin død som rådgivende medlem af det pavelige sekretariat for dialogen med ikke troende.

Vi vil savne Kaspar og hans engagement, humor og skarpe intellekt.

En Magleås-uge som inspirerer

Er det muligt at forene en retræte med et familieophold? Ro, tid til fordybelse og bøn og intensive samtaler virker ikke umiddelbart forenelige med leg, larm og samvær på tværs af generationer. Men ikke desto mindre var det denne vellykkede cocktail, der endnu engang blev blandet på Magleås i uge 26.

Temaet for ugen var "Når Gud rører os med sin finger". Det var 8. gang familieugen fandt sted under ledelse af en gruppe frivillige koordinatore.

For dem, som ikke har været med før, kan jeg fortælle, at der ligger et fast dagsprogram, hvor formiddagene er delt sådan, at de voksne går

til foredrag, og børnene har deres oplæg imens. Om eftermiddagen mødes man til forskellige workshops, og nogle forbereder messen.

Messen fejres hver dag, også midt i ugen, som er den faste udflugtsdag, hvor vi låner en kirke et sted på Sjælland. Desuden står deltagerne på skift for morgenbøn og for aftenunderholdning. De, som har lyst, slutter dagen af med aftenbøn i kapellet og/eller i kaffestuen med en snak om livets små og store gåder.

Forplejningen er fortrinlig, og Magleås ligger naturskønt uden for Birkerød, med mulighed for mange dejlige gåture.

De helt unge ligesom de lidt ældre deltagere havde en herlig uge på Magleås. Foto: Milena Hasdorf

Når det er så vellykket en uge, er det, fordi der når at opstå et fællesskab hvor alle generationer bidrager. Børnene laver f.eks. tegninger eller anden udsmykning til messerne - hvor de i øvrigt følger levende med, fordi messen bliver en naturlig del af samværet. Prisen? Voksne: 1.625, børn ca. ½ pris.

Det er en uge, som fortje-

ner at blive kendt og besøgt af folk fra menigheder i hele Danmark. Man bliver inspireret af midlertidigt at være "Kirke" sammen med andre katolikker, og vender tilbage til sin lokale menighed med masser af impulser og nye salmer i bagagen.

Milena Hasdorf
Århus

Tillykke, Skt. Annæ Kirke

Søndag 15.juni 2003 kaldte Skt. Annæ Kirkes fire kraftige klokker menigheden sammen til festmesse i anledning af kirkens og menighedens 100 års jubilæum.

Sognepræsten pater Jerzy Gorowski havde forberedt en virkelig flot pontifikalmesse, som celebreredes med fem redemptorist-patres omkring biskoppen, tilligemed repræsentanter for Folkekirken, provsten og to præster MK.

Salmesangen understøttedes af det store kor, sammensat af det danske kor og det polske kor med flot orgelmusik og trompet. Før mes-

sen sang det filippinske kor en af deres smukke salmer.

Efter messen samledes man i menighedssalen til reception med rigtig mange mennesker. Her blev holdt taler og overrakt gaver, ligeledes underholdt den filippinske gruppe med dans og sang.

Om aftenen blev holdt festmiddag på restaurant Kastrop Strandpark. Det blev en kæmpesucces med god mad og kammermusik. Menighedsrådet skal have ros for sin indsats med at have både polsk og filippinsk deltagelse i menighedsrådet, og ligeledes, at halvdelen af gæsterne

Skt. Annæ Kirke på Amager. Foto: Niels Ørskov Larsen

var polske og filippinske ved aftenfesten.

Folk, der ikke deltog i dagens arrangementer, har vir-

kelig snydt sig selv for en dejlig oplevelse.

Tove Pedersen
Dragør

Året var 1953, pladsen Frederiksbergs have...

Havde man blot skrevet dagbog, ville det kunne give et mere fyldestgørende billede af den store begivenhed: Danmarks ophøjelse til et bispedømme under pave Pius den 12.'s pontifikat og vores biskop Theodor Suhr.

Det var et smukt forårsvejr

den dag i Frederiksberg Have, da de fremmødte gejstlige prælater satte sit præg på denne festdag. Der var mange biskopper og kardinal Joseph Frings. Den pavelige kammerherre Garth-Grüner i en fin kammerherreuniform assisterede kardinalen.

På afstand kunne en ven, Ib Grunow, og jeg følge den hellige handling. Aftenen var heligt KB Hallen.

Jeg husker ikke så meget derfra. Teaterchef Erik Henning Jensen holdt et interessant og underholdende foredrag, der vakte begejstring. Pastor Kjeld

Gertz Hansen var også på talerstolen.

Jeg husker ikke meget fra den store begivenhed i 1953.

Aksel Selmer
2920 Charlottenlund

Fundet i programmet

af Stig Holsting

DR 2. Lørdag d. 30. aug. 12.10: Genteknologi på godt og ondt (5:5)

DR 2: Mandag den 1. sept. 17.40: Et liv på vers (TTV) 1988. Portræt af digteren og præsten Johannes Møllehave, mens han boede i Bruxelles. Tegnet af Bob Ramsing.

DR 2. Tirsdag den 2. sept. 20.30-22.25: Temaaften: Om Mumier

DR 2. Lørdag d. 6. sept. 18.00: Når jeg stiller trækøerne (1:4) Hvordan skal min egen begravelse foregå?

I det første af fire programmer fortæller biskop Jan Lindhardt og formand for Etisk Råd, Ole Hartling om deres liv og om planerne for deres egen begravelse. Næste program er med Johannes Møllehave og Suzanne Brøgger. Tiltællægelse: Øjvind Kyrø

DR 2. Lørdag den 6. sept. 19.30-22.30: Temalørdag: De frivillige - hjælpens væsen.

DR 1. Tirsdag den 2. sept. 10.30: Buddhas Barn (TH) I 1978 rejste den danske hippiepige Pia Rasmussen til Indien. I et tempel blev hun forført af en tibetansk mystiker. Ni måneder senere fødte hun en søn, der i dag tilbedes som en genfødsel af Dalai Lamas læremester. Dansk dokumentarfilm, instrueret af Christina Rosendahl.

DR 1. Lørdag d. 6. sept. 11.30: Genteknologi på godt og ondt (5:5) Det sidste program om genteknologiens muligheder og konsekvenser handler om de etiske, politiske og økonomiske aspekter. Norsk dokumentarserie.

Det sker i Bispedømmet

August

31. Øm-valfart hvor bispedømmets jubilæum markeres.

September

19. Sakramental tilbedelse i forlængelse af kl. 17-messen til kl. 21. Jesu Hjerte Kirke, Stenosgade, Kbh.

26-28. Valfart til Schwerin med p. Dietrich Timmermann.

Tilmelding: Irlov, telefon. 57 83 00 74, senest 12/9.

Oktober

3.-5. Retræte Dalum Kloster fra fred. Kl 16.00 til sønd. Kl. 14.00. Retrætepræst August Ziggelaar. Tilmelding Inger Jensen,

Lindevangs Alle 5/25, 2000 F. tlf. 38 33 36 44

Biskoppens kalender

September

2.	19.30	Menighedsrådsmøde i Skt. Therese
3.	15.30	Møde i Liturgikommisionen
6.	10.00	Firmelse i Maribo
7.	12.00	Firmelse i Nykøbing
12-18.		Nordisk Bispekonference på Færøerne
20.	10.30	Jubilæumsmesse i Vejle
	15.30	Jubilæum i Nyborg
21.		Firmelse i Skt. Therese og Skt. Andreas
22.	18.00	Præstemøde i Bistrup
23.	10.00	Biskoppeligt Råd
25.	10.00	Præsterådsmøde
28.	12.00	Polsk firmelse - Amager

Bønnens apostolat

September

- At de lande, som lider på grund af krig, terrorisme og vold, må genfinde vejen til forsoning, enighed og fred.

- At de kristne menigheder i Centralasien, som lever mellem andre religioner, må vidne om det glade budskab om Guds rige.

Salg og service

DANSK OLIE

KOMPAGNI A/S

Fyringsolie
Oliefyrsservice
Installationer
Olievagt i
fyringssæsonen

Rodovrevej 383, 2610 Rodovre
36 70 45 30
- sikkerhed for varme

Vi har over 10.000 forskellige religiøse artikler
Ring, skriv el. fax for dine specielle ønsker

Martin
Miravej 7, 7100 Vejle Tlf. 75 72 20 80 Fax 75 84 09 64

Arrangementer

At betragte Jesus med Marias øjne

Focolares Årstræf
søndag den 7. september
kl. 13.00 - 17.30

Årstræffet afholdes:
Johannes Døbers Kirkes Krypt
Trekronergade 12, 2500 Valby

Information:
Focolare Strindbergsvej 46 2500 Valby tlf: 36 46 01 92

Sommermarked

Søndag d. 31/8 i Sct. Antoni Kirke

Kl. 9.00 starter vi med messe
Kl. 10.00 åbner sommermarkedet med loppetovr,
børne- og voksentombola og kro m.m.
Kl. 15.00 lukker sommermarkedet

Vel mødt til en hyggelig dag!
Bus 350S, 5A og 2A lige til døren.

Sct. Antoni Kirke
Frederikssundsvej 225
2700 Brønshøj

Diverse

Bolig søges

Mor og datter søger snarest muligt 4 vær. lejlighed i KBH, FRB
eller nærm. omegn. Max. husleje 4. 500 kr inkl. varme.
Tlf. 4363 8320/6016 0449

Katolsk Orientering

Annoncepriser:

6,00 på annoncesider og 7,00 på tekstsider
pr. spaltecentimeter ekskl. moms.
Gentagelsesrabat 20 %. Institutionsrabat 50 %.
Pris oplyses gerne på forhånd for påtænkt annonce
på telefon 3321 1444
eller pr. mail redaktion@ko-press.dk

GLADSAXE BEDEMANDSFORRETNING

SØBORG HOVEDGADE 94

Henrik
Lundgren

DØGNVAGT
39 69 86 81

Afdelinger i Skovlunde, Hørlev, Farum
og Frederikssund

*Jeg kommer gerne i Deres hjem for at træffe
de nødvendige aftaler.*

Find Deres bedemand her

vanløse
ligkistemagasin
h.p.baltzer & søn aps
jyllingevej 8, 2720 vanløse
38 71 75 01

tåstrup
bedemandsforretning
sv.e. og b. baltzer aps
køgevej 40, 2630 tastrup
43 99 75 01

*Ring og aftal et møde enten i Deres hjem eller hos os.
Vi træffes også aften, week-end og helligdage.*

Medlem af
brancheforeningen

www.baltzer.nu

RSM!plus

Statsautoriseret revisionsaktieselskab

Professional assistance i alle revisions- og regn-
skabsmæssige forhold samt økonomisk rådgivning.
Vi tilbyder et kvalificeret og tillidsfuldt samarbejde.

De finder RSM plus i:

København	tlf. 3338 9800	Taastrup	tlf. 4352 0800
Holstebro	tlf. 9741 2211	Vejen	tlf. 7536 0211
Nakskov	tlf. 5492 2500	Vejle	tlf. 7582 5100
Odense	tlf. 6615 8555	Vordingborg	tlf. 5536 5000
Rønne	tlf. 5695 2334	Aalborg	tlf. 9818 4122
Skærbæk	tlf. 7475 1800	Århus	tlf. 8612 7888

E-mail: <bynavn>@rsmplus.dk
homepage: www.rsmplus.dk

RSM plus er et selvstændigt medlem af RSM International, en
uafhængig kæde af selvstændige revisions- og konsulentfirmaer
med kontorer i mere end 80 lande.

Et synligt plus

BENZONS BEGRAVELSES SERVICE

www.begravelsesservice.dk

Vi står til rådighed hele døgnet
- På hele Sjælland.

DØGNSERVICE
7011 2407

Medlem af

Thyregod & Schaumburg

Advokater
Hammerensgade 6, 2.
1267 København K
Tlf.: 33 360 560

www.thyregodschaumburg.dk

Juridisk rådgivning herunder udfærdigelse af testamente m.v.

Kastrup Begravelsesforretning

Telefon 32 55 55 55
Døgnvagt

Bedemand Michael Riis
Amagerbrogade 155

Dragør Begravelsesforretning · Telefon 32 53 06 29
Taastrup Begravelsesforretning · Telefon 43 99 19 19

Hellerup
Emdrup-Ryvang
Bedemandsforretning
v. Lisbeth og Vagn Fondo
Bernstorffsvej 13 A
39 62 16 50

Reference:
Sankt Joseph Søstre
Benedictinerinderne
af den hellige Lioba

Muremester

Bernhardt Christiansen

Solbærvej 8, 8471 Sabro
Tlf.: 86 94 82 10
Biltlf.: 24 65 71 31

Læserbreve: 300 ord

Victor Nielsen

Stenhuggeri og
Monumentforretning
v/ stenhuggermester Mohr
Vestre Kirkegårds Allé 28-32
2450 København SV
Tlf. 33 21 65 48
Fax. 33 21 30 32

Årets valfart
til Øm
er flyttet
til den
31. august

Besøg den officielle katolske hjemmeside på
www.katolsk.dk

FORSIKRINGSRÅDGIVNING

- så tal med
erhvervsassurandør Ingo Brodersen

ALM. BRAND
Rådhuspladsen 2-4 · 1550 København V
Telefon 33 30 60 51

WWW.ALMBRAND.DK

ALM. SUND FORNUFT

Katolsk Orientering

Indlæg til Katolsk Orientering nr. 15,
som udkommer den 24. september
skal være redaktionen i hænde
senest den 8. september

redaktion@ko-press.dk telefon: 3321 1444 Kontoret er åbent 9-13

Bibellæsning:
Mark 1, 14-20

Af Eva Maria Nielsen

"Tiden er inde, Guds rige er kommet nær". Dette utrolige budskab er næsten ikke til at fatte. Døberen forkyndte dommen for hele folket. Heller ikke Jesus, som kalder dem en vantro og syndig slægt (jf. Mark 8, 38; 9,19), fordømmer, men tilbyder og forkynder Guds riges komme - og det uden betingelse.

Mange tog afstand fra Jesus på grund af hans budskab. Men Jesus opgav ikke: "Omvend jer og tro på evangeliet!"

Senere taler Jesus ikke mere om "at vende om". Dette udtryk var ikke længere rummeligt nok. De skulle ikke blot vende tilbage til de gamle stier; nej, de skulle følge nye veje. Jesus viser dem nye veje. Opfordringen til at vende om gælder stadigvæk, men det får et nyt fokus, nemlig at følge efter Jesus.

Jesus kalder. Men hvad er det, der får fiskerne til i Guds navn sådan uden videre at lade garn være garn og følge Jesus? Mon ikke de har fået det på fornemmelsen, at Jesus virkelig er dukket op i deres liv og det i Guds navn?

I jødedommen var det almindelig skik, at en ung mand selv valgte sin lærer (rabbi), som skulle undervise ham. Her i de nytestamentlige kaldelseshistorier er det hele vendt på hovedet. Det er

Et budskab, så utroligt, at det grænser til det ufattelige

Jesus, som vælger og kalder disciplene ud af deres hverdag for at følge i hans fodspor og stille dem i Guds riges tjeneste.

"Kom og følg mig, så vil jeg gøre jer til menneskefiskere" (Mark 1,17).

Jesus handler som Elias, den store profet, som også kaldte disciplen Elisa væk fra sin plov. Men det, Jesus kalder disciplene til, er så presserende, at de ikke engang kysser deres far eller mor farvel. Måske er det frastødende; men evangelistens budskab er klart. I Jesus gentager historien sig ikke. Han er ikke bare en rabbi eller en profet som Elias. I Jesus spirer noget nyt frem, og dette nye kan ikke vente længere. Tiden er inde.

I Jesu nærhed oplever disciplene, at de aldrig før har været så stærke og frie. Kun derfor kan de give afkald på trygheden, familien og arbejdet. Fra nu af skal de række en frelsende hånd ud til dem, der er i nød. Fiskere forbliver de; men fangsten er en anden. Deres erfaring med almindeligt fiskeri kommer dem til gode: tålmodighed, udholdenhed, mod, årvågenhed og ikke mindst kendskab til fiskepladserne. Dem vil Jesus vise dem på deres vej.

Dette kan du gøre:

* Sammenlign Mark 1,14-20 og 1 Kong 19,19-21.

Findes der en fælles struktur?

* Hvad er det, personerne kaldes til?

* Hvordan/hvornår har Jesus kaldt på dig?

* Hvordan kan du blive "menneskefisker"?

Mini-Mads

*Pibekraver
til præstevielse -
det er sørme sejt ...!*

Dansk middelalderfilosofi

Kronik

af
Knud B. Melchior

"Den danske filosofis historie" er titlen på et stort værk i fem bind på mere end 2.000 sider. Det behandler dansk filosofisk tænkning gennem mere end 800 år fra ca. 1170 til ca. 1950.

"Dansk middelalderfilosofi" er navnet på det første af de fem bind. Det udkom i 2002. Ansvarlig for dette bind er docent ved Københavns Universitet, Institut for Græsk og Latin, dr. phil. Sten Ebbesen. Denne bog er resultatet af mere end 50 års enestående forskningsarbejde med vanskelige tekster, som nu er gjort tilgængelige for offentligheden.

Når dette værk skal omtales her, er grunden blandt andet den, at tre katolske forskere har bidraget med et enestående videnskabeligt pionerarbejde til belysning af den danske middelalderfilosofi.

Alfred Joachim Otto S.J. blev født den 11. marts 1903 i Mühlhausen i Thüringen. 19 år gammel indtrådte han i Jesuiterordenen. Herefter begyndte han på filosofiske og teologiske studier ved S. Ignatius Kolleg i Valkenburg (Holland).

1931 blev han dr. phil. i Rom og i 1933 dr. phil. ved Københavns Universitet. 27. august 1935 blev han præsteviet i Valkenburg. Herefter var han fra 1937 til 1966 præst ved Jesu Hjerter Kirke i København og præst ved Vor Frue Kirke i Århus 1966-1982. Pater Alfred Otto vil sikkert være kendt af mange for sine enestående prædikener. Den, der én gang har hørt ham prædike, glemmer det aldrig. Han var monumental i sin beherskelse af sproget og gav gennem sin tale et glimt af det fond af viden, han var i besiddelse af. Pater Alfred Otto ydede en stor indsats i de første år efter 1946, men i praksis blev pater Heinrich Roos efterhånden eneansvarlig for at videreføre projektet.

Heinrich Roos S.J. var et helt unikt menneske. Han var født i Rüdesheim den 26. august 1904 og indtrådte 21 år gammel i jesuiterordenen. Herefter studerede han filosofi og teologi i Valkenburg. 1936 blev han præsteviet samme sted. Ind imellem studerede han germansk filologi ved Københavns Universitet 1928-1932, hvor han blev mag. art. 1932. Siden 1939 opholdt pater Roos sig fast i København, hvor han virkede som præst, først ved Jesu Hjerter Kirke, senere ved Skt. Augustin Kirke. Samtidig underviste han ved Skt.

Knuds Skole og fra 1950 ved Nils Steensens Gymnasium. Doktordisputatsen fra 1952 blev indledningen til et mangeårigt virke ved Københavns Universitet, først 1954-1962 som lektor i tysk litteratur, hvor hans åndshistorisk orienterede forelæsninger samlede mange tilhørere. Fra 1962 var han lektor i latinsk middelalderfilologi, 1966-1974 tillige tilknyttet Institut for Græsk og Latinsk Middelalderfilologi som amanuensis og docent.

Som præst og teolog fik pater Roos betydning for mange og bidrog også med væsentlige bidrag til den økumeniske dialog. Hans udgangspunkt var den nythomistiske filosofi og teologi med dens bestræbelse på at lade tro og viden befrugte hinanden gensidigt. Samtidig var han stærkt forankret i den kirkelige, historiske tradition. Hans væsentligste indsats ligger inden for studiet af den middelalderlige skolastiske filosofi, men han beskæftigede sig hermed ud fra det synspunkt, at denne tradition stadig var relevant og kunne bidrage til den moderne diskussion.

I slutningen af 1950'erne indtraf to afgørende begivenheder i arbejdet med middelalderens filosofi. For det første var der i 1958 ved Københavns Universitet blevet oprettet et særligt forskningsin-

stitut, Institut for Græsk og Latinsk Middelalderfilologi, der netop havde som et af sine hovedformål at være ramme for arbejdet med at udgive de gamle filosoffer. For det andet havde pater Roos fået en dansk elev, Jan Pinborg, inddraget i projektet, og Pinborg overtog hurtigt den reelle ledelse, om end pater Roos først officielt slap tøjlerne i begyndelsen af 1970'erne.

Jan Pinborg var født 29. april 1937. Han blev cand. mag. i klassisk filologi fra Københavns Universitet 1962, amanuensis samme sted 1966, dr. phil. og lektor 1967, professor 1973. Han var en dygtig klassisk filolog, som dertil havde meget betydelige evner for filosofisk analyse. Og så var han en rastløs forsker, som altid var parat til at sætte noget nyt i gang. Resultatet blev et utroligt frugtbart forskningsmiljø på det lille middelalderinstitut i slutningen af 1960'erne og i det følgende årti. Det gunstige miljø tiltrak efterhånden flere danske og udenlandske forskere inden for filologi og filosofi og flere begyndte at markere sig på tryk.

I 1982 kom forskningsarbejdet med middelalderfilosofien ud for store vanskeligheder. Jan Pinborg, som nu var verdensberømt og tiltrak udenlandske forskerstuderende til København, døde af kræft

kun 45 år. Samtidig var Københavns Universitet kommet ind i en nedskæringsperiode, så kun én af pater Roos' og Pinborgs elever kunne fortsætte i en stilling ved middelalderinstituttet. Arbejdet gik dog videre, og i 2002 kunne dr. phil. Sten Ebbesen præsentere bogen: "Dansk middelalderfilosofi" for offentligheden.

Den 11. marts i år kunne man markere pater Alfred Ottos hundredårsdag, en begivenhed, der vistnok gik meget stille af. Den 26. august 2004 vil det være muligt at markere pater Heinrich Roos' hundredårsdag. Det vil uden tvivl blive fejret, da det her drejer sig om en person, som i levende live var særdeles kendt i offentligheden.

Men uanset, hvor meget eller hvor lidt der vil blive sat i værk, vil de to begavede jesuiterpater sammen med Jan Pinborg have deres minde bevaret for eftertiden på værdig måde i det enestående værk: "Dansk middelalderfilosofi" af dr. phil. Sten Ebbesen.

Knud B. Melchior er civiløkonom og cand. phil. fra Århus universitet. Han hører til menigheden i Hillerød og har været medlem af menighedsrådet.

Katolsk Orientering

Vær barmhjertige,
som jeres Fader er barmhjertig.
Døm ikke, så skal I ikke selv dømmes.
Fordøm ikke, så skal I ikke fordømmes.

Luk 6,36-37

Et hav af mennesker dannede lynhurtigt et hav af farverige paraplyer.

Foto: Jerzy S. Maniecki

Ømvalfarten
afspejlede i mere
end en forstand
mangfoldigheden
i Kirken

Paraplyernes pluralisme

Af Annica Skenberg

Over land og bælt kom de, til fods, i bil, i bus og på cykel. De kom fra Odense, Lemvig, Esbjerg, Tønder, Aalborg, Skjern, Horsens, Vejle, Fredericia og Århus ... men i mange tilfælde fra i virkeligheden betydeligt mere eksotiske himmelstrøg: fra Vietnam, Polen, USA, Tyskland, Holland, England - sågar København ...

Men til trods for alle forskelligheder havde de et fælles mål: valfarten til Øm. De var også rigtig mange - efter sigende ca. 1.600 i selve processionen og små 2.000 inden dagen var slut.

Da de tre Øm-valfarter i år var slået sammen til én for i fællesskab at kunne fejre bispedømmets 50-års jubilæum, var der egentlig lagt op til stor fest på denne dag, den

31. august. Dog er det som bekendt ikke altid, at bryllupsgæsterne efterkommer en invitation, men en glad og tilfreds biskop Czeslaw kunne konstatere, at det var tilfældet her.

- Det er en stor glæde, at vi, som kommer fra så mange forskellige nationer, kan samles på én plads og således afspejle vor Kirke og vore forskelligheder, sagde han blandt andet i sin velkomsthilsen.

Tre tilstedeværende biskopper gav dagen et ekstra festligt indhold - nemlig foruden vores egen også den tidligere nuntius, Giovanni Ceirano, der som pensionist er vendt tilbage til Italien, og fra vores jævnaldrende og ligeledes jubilerende Norge biskop Georg Müller fra Trondheim.

Men det var nu ikke kun det relativt store antal bi-

skopper og det store antal valfartsdeltagere, der manifesterede dagens særlige betydning. Flere lægorganisationer benyttede sig af lejligheden til at informere om deres virksomhed.

Foruden, at DUK selvsagt var på plads, kunne - for første gang på Øm - også Focolare, Den Neokatekumenale Vej, Ælnoth, Couples for Christ og Danmarks katolske Kvindeforbund ses i teltboder på græsplænen. Tro og Lys havde fundet husly inden døre - et træk, der viste sig mere end klogt i det lunefulde vejr ...

Ganske vist holdt de truede sorte skyer tæt under selve processionen, men præcis til den frokost, som mange havde set frem til at kunne nyde i et dejligt sensommervejr, skyllede regnen ned. Og her viste det sig, at der i Den katolske Kirke også

er forskellig sans for katastrofeberedskab: Mange havde - lige som de kloge brudepiger - i tide udrustet sig, om end ikke med olie så i hvert fald med regntøj. De, som i lighed med de tåbelige havde et lidt mere skødesløst syn på tilværelsen, var det synd for ...

Efterhånden holdt regnen op, og i farverigt tøj kunne en gruppe vietnamesere og taminer give en flot og elegant opvisning. Men, det skulle vise sig, at opklaringen kun var midlertidig, og festmessen sidst på eftermiddagen måtte afsluttes i skyllende regn. Lynhurtigt voksede der et hav af paraplyer frem af alle de farver, størrelser og faconer - fra Vatikanets elegante gul-hvide til den lidt mere affældige og musegrå variant. En afspejling af Den katolske Kirke - også hvad paraplyerne angår!

Nordiske biskopper besøger Tórshavn

Fredag i denne uge samles alle de nordiske biskopper i Tórshavn til møde i Den nordiske Bispekonference. Det er i sig selv noget af en begivenhed, da der næppe nogensinde har været så mange katolske biskopper på Færøerne på samme tid. I et interview med formanden, biskop Gerhard Schwenzer, Oslo, vil Katolsk Orientering i næste nummer orientere om bispekonferencens opgaver og arbejdsform.

Ægtepar, homopar og lovgivning

Troslærekongregationen offentliggjorde i sommer en tekst, som redegør for Kirkens syn på lovforslag, der vil side stille homoseksuelle parforhold med ægtskabet. Selv om teksten ikke indeholder egentligt nyt, er den - ikke mindst i homoseksuelle miljøer - blevet mødt med kritik af såvel sit indhold som af sin udtryksform, som især formanden, kardinal Ratzinger, får skyld for.

SIDE 3

Kirken bør være som et glashus

Sam Björk, informationssekretær i Kirken i Sverige, inspireres i sit arbejde af pavens ord: Informationsarbejdet bør gøre Kirken åben som et glashus. Det er et projekt, som tager tid, og som det derfor gælder om at komme i gang med.

SIDE 6-7

Kommer det os ved?

Siden folkekirkepræsten Thorkild Grosbøll udgav sin lille bog "En sten i skoen" - og især efter, at han lod sig interviewe i Weekendavisen og i TV - har der været stor ståhej og megen debat i medierne og sikkert også ved kaffeborde. Bortset fra i Taarbæk har få forsvaret ham, mens mange har angrebet ham og forlangt ham afskediget som præst i Folkekirken.

Helsingør Stifts biskop, Lise-Lotte Rebel, som skal føre tilsyn med hans forkyndelse, fritog først præsten for tjeneste, hvilket medførte protester i Taarbæk. Siden lod hun ham genoptage tjenesten, hvilket medførte protester i resten af landet. Og selv om Lise-Lotte Rebel har søgt at få debatten afsluttet, er det ikke lykkedes.

Også i Katolsk Orientering har sagen været omtalt, og i et par indlæg har læsere af bladet kommenteret den og forholdt sig til, hvad der vel kan være i vejen i Folkekirken, siden man øjensynligt kan have en person ansat som præst,

som med forskellige formuleringer siger, at der slet ingen gud er - eller at han i hvert fald er død og borte.

Men kommer det egentlig os ved? Er det ikke en sag for Folkekirken, som vi som katolikker bare skal holde os ude af?

Svaret er, at det i allerhøjeste grad kommer os ved - og dét af mere end en enkelt grund.

Det er naturligvis ikke vores opgave at sætte os på den høje hest og ærte Folkekirken for dens problemer. Vi har jo for resten også vore egne at slås med...

Det tilkommer heller ikke os at have en mening om, hvordan Folkekirken - med sin særlige kultur og sin gældende kirkelovgivning - skal tackle en ansættelsessag. Vi har jo for resten også vore egne præstesager...

Nej, når Grosbøll-sagen kommer os ved, så er det, fordi kristentroen i Danmark kommer os ved. Når også vi må

forholde os til sagens grundlæggende spørgsmål, så er det, fordi Den katolske Kirke - sammen med Folkekirken, Baptistkirken, Metodistkirken, Pinsekirken, Luthersk Missionsforbund o.s.v. - udgør kristenheden i Danmark. Trods adskillelse og kløfter er vi hinandens søstre og brødre. Et alvorligt problem for den ene, er et alvorligt problem for de andre. Ingen kan trøste sig med, at det er i den anden ende af båden, der er gået hul...

Det er altid ærgerligt, hvis et relevant spørgsmål bliver taget op af et menneske, der ikke magter at behandle det. Så forkludres spørgsmålet; det bliver fortrængt i stedet for at blive behandlet, og andre lader det ligge, fordi de ikke vil identificeres med den, der - uden at have format til det - bragte det på bane.

Thorkild Grosbøll ville angiveligt gerne forholde sig til det relevante spørgsmål om, hvordan vi taler om Gud i en verden, hvor vi samtidig kender til både gener og galakser, og hvor kun de fær-

reste forestiller sig, at verden blev skabt på 144 timer. Han ville også gerne finde frem til en opdateret forståelse af kristentro og moderne kultur. Han ville gerne - men han kunne ikke. Han endte med at blive mere og mere fangt af sin ubestridelige evne til på-hoved-vendende og flotte formuleringer og drog til sidst den konklusion, at når han, Thorkild Grosbøll, ikke kunne sige noget fornuftigt om Gud, så var det, fordi der slet ingen gud er.

Thorkild Grosbøll havde fat i noget. Han havde fat i relevante spørgsmål. Men han formåede ikke at nå frem til relevante svar. Havde han læst pave Johannes Pauls rundskrivelse *Fides et Ratio* (Om tro og fornuft), ville han måske heller ikke have fundet svar på ethvert spørgsmål, men han ville have fået vist en vej til at tænke videre over dem. Og tænkes over dem skal der jo.

Se *Fides et Ratio* på www.katolsk.dk

Læserne skriver

Tanker efter Grosbøll

"Når et rige kommer i splid med sig selv, lægges det øde", siger Jesus.

Det gælder også kirker. Det har været under vejs længe, men med en bekendende ateistisk præst og et menighedsråd, der ubetinget støtter ham, står det klart for enhver, hvor langt ud man er kommet i dele af Folkekirken.

Den dybere årsag finder man ikke, hvis man bliver stående ved ateismen. Så diskuterer man kun det sædvanlige: tidsånden, materialismen og frafaldet. En del af problemet forekommer at være den måde, Folkekirken ledes på.

Man bliver medlem af Folkekirken ved dåb. Det sker som spædbarn, men et stort flertal forlader troen eller får den aldrig, når de bliver voksne. Men de melder sig ikke ud af kirken. En gang imellem bruger de kirken af rent kulturelle årsager. Det er for så vidt ikke problematisk, hvis ikke det var, fordi denne store gruppe ikke-troende medlemmer er med til at vælge menighedsrådene, der igen har indflydelse på ansættelsen af præster og ledelsen af kirken.

Flertallet bestemmer i et demokrati. Hvis flertallet i et menighedsråd ikke er troen-

de kristne, men bare religiøse med egne værdinormer og private tolkninger af det bekendelsesgrundlag, som de færreste kender, så fører det let til, at der vælges præster, der passer til disse holdninger.

Den katolske kirke har også medlemskab via barne-dåb, men den ledes ikke på tilsvarende måde. Det har været dens redning. Uanset hvor meget religionsblanderi, der foregår i tiden, så er Den katolske Kirkes ledelse i teologisk henseende den bedste garanti for, at troen bevares. Og faktisk er den form for ledelse intet andet

end det, der i oldkirken hed "ældsterådet".

Frikirkerne (Pinsekirken, Baptistkirken, etc) har i overvejende grad medlemskab via bekendelse. Man fødes ikke ind i kirken, men skal selv bekende troen på den treenige Gud. Den form for optagelse reducerer antallet af ateistiske og nyreligiøse medlemmer drastisk. Hertil kommer så, at ledelsen er ældsteråd. Det giver ekstra sikkerhed for, at troen bevares i kirken.

Lene Larsen
Prinsessevænget 10
4100 Ringsted

Om præsters og søstres påklædning

Det er nogen tid siden, at man besluttede, at præster og nonner og ja, munke ikke behøver at gå i deres dragter, så man kan se, hvad de er og tilhører, men specielt i disse tider, hvor troen er død, ville

det være mere på sin plads, at de blev tvunget til at gå i deres dragter, så alle kunne se, at det er en præst, og det er en nonne osv. Det ville bevirke, at folk kunne se i gadebilledet, at der stadigvæk

er nonner og præster, og at de således kunne henvende sig til dem om trosspørgsmål. Jeg spekulerer på, om man skammer sig over, at man hører Gud til, for jeg vil da mene, at hvad hjertet er fyldt op med, det buser man ud med, og derfor så klæder

man sig vel også næsten i stolthed som en af Guds soldater. Men det ønsker man åbenbart ikke, og det gør da også, at det bliver sværere at få folk til at åbne deres øjne for Gud.

Jan Taripe Dallerup
2400 København NV

Redaktion:
Ansvarshavende redaktør: Erling Tiedemann
Redaktionschef: Annica Skenberg
Annoncer og abonnement: Lisbeth Rønne
Orientering fra sognene: Erik Christiansen

Frivillige medarbejdere: Carla Bennati Schou, Karen Grzelak, Kirsten Kjærulff, Bente og Ole Meyer, Hans Thulstrup, Jacob Thomsen, Vivian Tiedemann.

Redaktion og annoncer: Vesterbrogade 28, 4.
DK-1620 København V. Telefon 3321 1444. Kontortid: 09.00-13.00
Fax 3324 4975. E-mail: redaktion@ko-press.dk Giro: 205-7042

Udgiver: Ansgarstiftelsen, Bredgade 69 A,
DK 1260 København K.
Tryk: Morsø Folkeblad, DK 7900 Nykøbing Mors.
Oplag 16.800

Jeg håber på en snarlig løsning

Mens sommeren går på hæld, spekulerer jeg på situationen i Hjørring. Er kirken stadig lukket? Jeg håber, at der snart må komme en løsning.

Flemming K. Rasmussen
2300 København S

Kirken og homoseksualitet

Selvfølgelig bør alle altid reagere, når man oplever urimeligheder, så derfor skal der også reageres, når vor kirke skærper holdningen til homoseksuelle.

Når ledende gejstlige i "min" kirke siger, at Kirken kan acceptere homoseksuelle, men fordømmer deres handlinger, så tvivler jeg på, om vi tilhører den samme kirke. I "min" kirke er Gud altid tilstede, når der er kærlighed, og selvfølgelig kan kærlighed i homoseksuelle forhold være lige så smuk og velsignet som i et heteroseksuelt forhold.

Den officielle kirkes holdning gør mig ked af det, for jeg troede, at "min" kirke var åben for alle - og velsignede kærligheden.

Jeg kunne naturligvis vælge at tie med mine meninger, for jeg forventer naturligvis ikke, at Kirken ændrer holdning p.g.a.

mine meninger. Men når Kirken udtaler sig så bastant som i dette tilfælde, hvor homoseksuelle nærmest gøres til en lavere klasse, som man dog - måske af medlidenhed - må acceptere, så gør kirken sig skyldig i et forsøg på en holdningsdannelse, der ligger på samme niveau som begyndelsen til racisme.

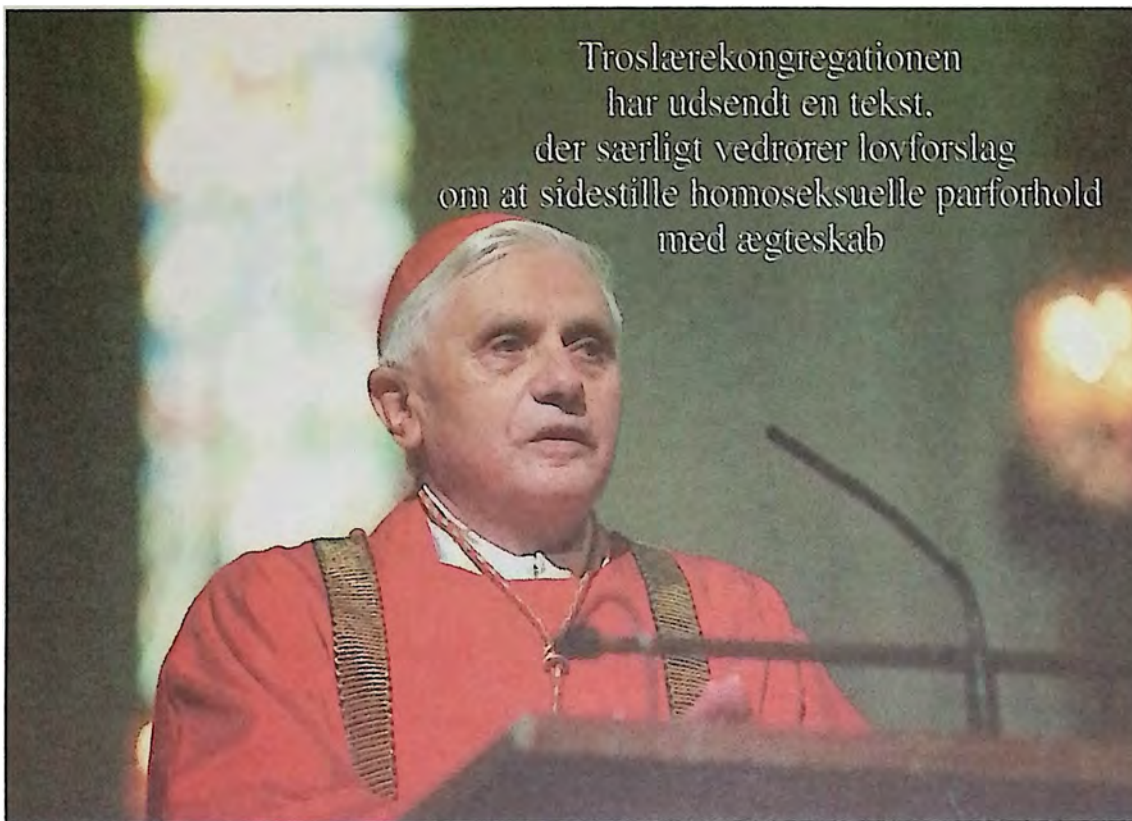
Fortæl mig gerne, at Kirkens udtalelser er baseret på tung teologisk forskning, men teologisk forskning er også et produkt af tid og holdninger.

Jeg håber, at Kirkens forskning og teologi vil blive velsignet med en mere humanistisk holdning, som er så væsentlig for den tid, vi lever i.

Christian Guldager
Skodsborgvej 122 B,
2840 Holte

Debat. Angiv altid navn, adresse, telefonnummer og så vidt muligt e-mail-adresse på indsendte indlæg. Redaktionen forbeholder sig ret til at forkorte og bringe uddrag af indsendte indlæg.

Et læserbrev må højst fylde 300 ord. Læserbreve kan indsendes som e-mail til: redaktion@ko-press.dk (vedhæft fil eller indsæt læserbrevet direkte i mailen). Ved indsendelse af læserbreve på papir bedes diskette så vidt muligt vedlagt.

Troslærekongregationens tekst er underskrevet af formanden, kardinal Ratzinger. Han bliver i den anledning kritiseret af bl.a. personer og organisationer med tilknytning til det homoseksuelle miljø, som imidlertid ofte ser væk fra, at Troslærekongregationen har 15 medlemmer fra forskellige verdensdele.

Arkivfoto

Homopar er ikke ægtepar

Af Erling Tiedemann

Omkring den 1. august offentliggjorde Troslærekongregationen en 10-siders tekst med titlen "Betragtninger vedrørende forslag om anerkendelse i lovgivningen af parforhold mellem homoseksuelle personer". Som titlen angiver, drejede disse betragtninger sig ikke primært om homoseksuelle som sådan, ej heller om homoseksuel tilbøjelighed eller om homoseksuel adfærd, men om lovforslag, der vil sidestille et parforhold mellem to mennesker af samme køn med et ægteskab.

Når katolikker udtaler sig imod (og når katolske politikere stemmer imod) sådanne lovforslag, er de imidlertid nødt til også at redegøre for deres grundlæggende holdninger til homoseksuelle, til homoseksuel tilbøjelighed og til homoseksuel adfærd - og til en skelnen mellem disse tre. En sådan skelnen er aldeles nødvendig, hvis man ikke skal tale - eller bare ende med at råbe - forbi hinanden.

Holdningen ingen nyhed

Hvad angår et katolsk syn på de tre sider af sagen, var der i Troslærekongregationens tekst ikke noget nyt. Det har længe været kendt som katolsk bønrelærdom, at homoseksuelle ikke må diskrimineres i Kirken. De skal accepteres og mødes med respekt og indføling, og ethvert tilløb til forskelsbehandling af personer skal undgås.

Mennesker skal ej heller fordømmes for en tilbøjelighed, hvis karakter til en vis grad stadig er et uløst mysterium - måske også for de pågældende selv.

Det er imidlertid ikke det samme som, at en udfoldelse af denne tilbøjelighed i seksuel aktivitet kan betragtes som sund og moralsk. Også

mænd med en naturlig drift rettet mod det modsatte køn er nødt til at indse, at heller ikke enhver udfoldelse af denne tilbøjelighed er moralsk acceptabel. Når vi i Kirken påpeger, at ægteskabelig utroskab er en synd, er det derfor ikke udtryk for nogen fordømmelse af den person, der er sin ægtefælle utro, eller af den tilbøjelighed, han eller hun giver efter for, men en klar stillingtagen til, at utroskab - som adfærd og hensigt - objektivt set er en synd og ødelæggende for ægteskabet og for dettes vidnesbyrd i samfund og kirke.

En uholdbar argumentation

Det sker, at man møder den argumentation, at en smuk kærlighed mellem to mennesker altid er netop smuk, og at den seksuelle udfoldelse, som denne kærlighed måtte få, derfor heller ikke kan være syndig. En sådan argumentation holder imidlertid ikke vand. En smuk kærlighed kan også opstå mellem en bror og en søster, mellem en far og en datter eller mellem en voksen og en mindreårig - og der findes rent faktisk mennesker og foreninger, der argumenterer for, at så må et seksuelt forhold dem imellem også være legitimt. Men lige så lidt som vi i Kirken kan holde op med at betragte utroskab som en alvorlig synd, lige så lidt bør vi skjule for hinanden og for verden, at seksuel adfærd, der strider mod naturen og Guds åbenbaring, er syndig.

Den almindelige samfundskultur er i dag præget af en radikal adskillelse mellem frihed og sandhed. Et af kulturens standardargumenter er, at "det må folk selv bestemme". Det er ikke i sig selv forkert at argumentere med frihed og samvittighed, men argumentet kommer til at halte fatalt, hvis man samtidig

mener, at der ingen sandhed er at tage hensyn til - ud over den, som den enkelte frit selv beslutter sig for.

Men hvis intet er sandt, men alt beror på forhandling og fri beslutning, så kan man jo lige så godt give en patient en indsprøjtning med 10 milliliter af et giftigt stof i stedet for med 0,1 milliliter eller bygge broer af karton i stedet for af beton - for nu at bruge et par eksempler, der er lånt hos psykiateren Sigmund Freud.

Pligt til at tale trods hug

Synd bringer på afveje. Det gælder i forholdet til Gud, til næsten og til én selv. Derfor kan vi i Kirken heller ikke pakke sandheden om, hvad der er synd, væk. Vi må tværtimod gentage sandheden så meget desto stærkere, som bevidstheden om den svækkes, truer med at gå i glemmebogen og erstattes af, hvad der bare er tidsbestemt og "politisk korrekt".

Det giver hug at sige noget, som går imod udbredte samfundsoptagelser, og som kirke får vi katolikker også hug og bliver tit fremstillet som mørkemænd og mørkekoner, når Kirken - som her - bringer sandheden om homoseksuel aktivitet på bane. Ja, ofte bliver dét, som vi faktisk siger, endog fremstillet fordrejet, som om vores afvisende holdning over for homoseksuel aktivitet var en diskriminering af de homoseksuelle som sådanne eller en fordømmelse af en tilbøjelighed. Afstandtagen fra homoseksuel aktivitet er imidlertid lige så lidt en fordømmelse af de homoseksuelle, som afstandtagen fra ægteskabelig utroskab er en fordømmelse af dem, der begår den, eller af den tilbøjelighed, de har givet efter for.

Ikke sidestille med ægteskab

Hovedbudskabet i Troslærekon-

gregationens dokument er, at parforhold mellem homoseksuelle ikke i lovgivningen skal sidestilles med ægteskab. Det er der flere grunde til, og dem gør teksten rede for, idet den indledningsvis fremhæver, at der "absolut ingen grund er til at betragte homoseksuelle parforhold som på nogen måde svarende til eller i nogen forstand analoge med Guds plan for ægteskab og familie. Ægteskabet er helligt, mens homoseksuel aktivitet strider mod naturlig moralsk lov."

Videre peges der på, at "homoseksuelle aktiviteter isolerer det seksuelle fra at give livet videre og ikke udspringer af en ægte følelsesmæssig og seksuel kompletaritet."

Almene argumenter

Troslærekongregationen begrundet ikke blot sin modstand mod lovgivning, der vil sidestille homopar med ægtepar, med teologiske argumenter hentet i Den hellige Skrift og Kirkens tradition. Dokumentet henvender sig ikke kun til troende, for hvem sådanne argumenter må spille en væsentlig rolle, men også til andre. Derfor indeholder teksten også argumenter af mere almenmenneskelig karakter.

Homoseksuel adfærd kan være et privat eller et offentligt fænomen, argumenteres der. Til et offentligt fænomen bliver adfærd, når den anerkendes og i lovgivningen bliver gjort til en samfundsmæssig institution svarende til ægteskab og familie. Sker det, indebærer det en alvorlig ændring af samfundets opbygning, som strider mod det fælles gode; det fordunkler nogle basale moralske værdinormer og giver anledning til en devaluering af ægteskabet.

Homoseksuelle parforhold savner også fuldstændigt de biologiske og

antropologiske elementer, som kendes fra ægteskab og familie, og som - hvis man skal være rationel - må være en forudsætning for at anerkende dem i et lands love, siger Troslærekongregationen. Den finder det godt gjort, at fraværet af kompletaritet mellem de to køn i sådanne parforhold skaber forhindringer for en normal udvikling af de børn, som måtte vokse op her. De vil komme til at savne erfaringen af enten faderlighed eller moderlighed.

Dette må yderligere ses i lyset af, at samfundet skylder ægteskab og familie sin fortsatte beståen. En uundgåelig konsekvens af lovgivningsmæssig anerkendelse af homoseksuelle parforhold vil blive en omdefinering af ægteskabet, som vil miste sin grundlæggende forbindelse med en seksualitet, der bygger på to køn.

Debat om teksten

Som venteligt har der - både inden for og uden for Kirken - været rejst kritik af Troslærekongregationens tekst.

Kritikken er ikke mindst kommet fra personer og organisationer med tilknytning til det homoseksuelle miljø, og argumentationen har ofte svaret til, hvad der er refereret ovenfor. Kritikken er som allerede nævnt også gået længere end teksten og har drejet sig enten om homoseksualitet som sådan, som nogen ønsker at karakterisere som værende lige så naturlig som heteroseksualitet, eller om ordvalg og sprogbrug i teksten, som nogen har fundet for firkantet.

Men hvad man end måtte mene om det sidste, så må enhver medgive, at teksten ikke efterlader tvivl om sit indhold. Vil man selv læse den, kan den findes på engelsk på bispedømmets hjemmeside www.katolsk.dk.

Sammenslutningen Af Katolske Studerende

Af Erling Tiedemann

Det ville være aldeles misvisende at sige, at Gertrud Petersson sidder i saksen - men noget om det er der nu.

- For godt fire år siden gik jeg på Zahles Seminarium, fortæller hun. I forbindelse med studierne var vi en fastelavnssøndag til messe i Sankt Ansgars Kirke. Jeg havde tidligere været med i en katolsk spejdergruppe, men det var mange år siden, jeg sidst havde været til messe, og jeg var erklæret ateist fra en stærkt ateistisk familie. Men den søndag havde jeg en underlig fornemmelse af at være hjemme. Jeg forfulgte det - såvel i katolske kirker i ind- og udland som i andre kristne samfund - men følelsen var klart stærkest i Den katolske Kirke, uanset hvor i verden jeg befandt mig.

Fandt sit "noget andet"

Gertrud havde samtaler med en præst, som hun betegner som "utroligt sød". Hun gik til messer og traditionel

SAKS mødes til messe i Sankt Augustins Kirke og fortsætter med samvær i kirkens tårn. Det religiøse og de sociale hænger sammen.

Foto: Pierre Soelberg

SAKS blev stiftet i januar 1999 med franciskaneren

Anders Baadsgaard Jensen som præst. I dag er Gertrud Petersson formand.

undervisning, men hun manglede "noget andet" for at kunne tage det endelige skridt.

- Det var gennem SAKS, at jeg fik dette andet - nemlig gennem VIK-programmet (Voksnes Indføring i Kristentroen), som har kørt i SAKS, fortæller hun. Det lægger i langt højere grad op til at inddrage personlige oplevelser og overvejelser, ligesom man gradvist føres dybere ind i troen. I den situation var det vigtigt at følges med andre gennem processen frem til påskenat 2002, hvor jeg blev døbt og optaget i Kirken. SAKS har i det hele taget været af uvurderlig betydning for mig, og det er ikke mindst derfor, jeg har sagt ja til at være formand.

Flyttede fra Vesterbro

Efter starten i januar 1999

holdt SAKS til på Vesterbro og fejrede messe i Jesu Hjerter Kirke, men i januar 2001 fik SAKS mulighed for at flytte til større lokaler i Sankt Augustin Kirkes tårn.

Her holder sammenslutningen stadig til og fejrer messerne i Sankt Augustins Kirke. Der er gerne omkring 30 personer til messen, og langt de fleste er med i tårnet bagefter.

Variert aftensmåltid

- Den fjerde søndag i måneden har vi såkaldt "pot luck-dinner", fortæller Gertrud. Her medbringer alle en lille ret til et par personer. Det giver enhver rig lejlighed til at få et varieret aftensmåltid - og variationen bliver ikke mindre af, at det i høj grad er internationale studerende, som kommer i SAKS. Faktisk er de i høj grad vores målgruppe, idet det er vanskeligt at få et tilhørsforhold til en menighed i løbet af de måneder, hvor man som udenlandsk studerende typisk opholder sig i landet. SAKS bliver således en base for mange af de internationale studerende, hvor af flere har givet udtryk for, at det primært er i SAKS, de får en egentlig kontakt til danskere.

Udover messerne og det sociale samvær har SAKS planer om mere akademiske arrangementer, hvor de studerende eksempelvis kan diskutere, hvordan den moderne bioteknologi hænger sammen med troen. Der er også tanker om et weekendarrangement sammen med katolske studerende fra Lund, men det er endnu blot på tegnebordet.

- På grund af den store andel af internationale studerende varierer gruppen meget fra semester til semester, og det er ikke til på forhånd at vide, hvor mange vi bliver, og hvilke behov der vil være, siger Gertrud videre. Derfor har det været yderst værdifuldt, at vi fra november 2002 til maj 2003 har haft en studerende fra Venedig i bestyrelsen. Det gav os et bedre indblik i de internationale studerendes behov og ønsker.

Engelsk fælles sprog

- Så godt som alt i SAKS foregår på engelsk. Det er med til at gøre gruppen mere homogen, for det er bestemt ikke formålet at have de danske studerende siddende i én gruppe og de internationale i en anden, tværtimod, slutter Gertrud, der - ud over at være lærer på den katolske skole i Roskilde - også en tid har studeret religionsvidenskab på Åbent Universitet i København.

KORT NYT

Fra Verdensungdomsdagen i Toronto i fjor. Foto: DUK

WYD korset på pilgrimsfærd i Danmark

Som et led i forberedelserne til Verdensungdomsdagene i Köln 2005 er verdensungdomsdagens kors og Maria-ikon på pilgrimsfærd i Europa. Det skaber opmærksomhed omkring de kommende verdensungdomsdage og giver de unge mulighed for en åndelig forberedelse. Korset og ikonen kommer til Danmark fra 20. september til 7. oktober, hvor Danmarks Unge Katolikker (DUK) arrangerer deres færd. Det markeres bl.a. ved følgende lejligheder: Domkirken d. 21. september kl. 10, Ungdomsmesse Århus, lørdag d. 27. september kl. 18.00. Ungdomsmesse Odense, søndag d. 28. september kl. 18.30. WYDtræf, Skt. Augustin kirke mandag d. 29. september kl. 19.00. Ungdomsmesse med biskoppen, Skt. Augustin kirke søndag d. 5. oktober kl. 20.00. Se på www.duk.dk for yderligere informationer.

Afsked med René Albeck, Caritas

René Albeck i midten har netop modtaget en afskedsgave fra Caritas. Fra venstre ses projektkoordinator Dolores Bachmann, datteren Maya og t.h. den tidligere Caritas-sekretær gennem 23 år Hanne Majholm samt Gladys Kloholm, regnskabsafdelingen.

Torsdag den 28. august tog en mindre indbudt kreds afsked med René Albeck, der har været generalsekretær for Caritas Danmark igennem fem travle år. Formanden for bestyrelsen Jan Lange udtrykte stor tak for fem års ihærdig indsats med at omstille Caritas til de stadig skrappe krav, der stilles til humanitære organisationer fra både Udenrigsministeriet, EU og offentligheden. Det er lykkedes, og vi har nu en bedre platform til at kunne imødekomme de nye udfordringer, udtalte Jan Lange. Biskop Czeslaw Kozon takkede ligeledes for det tillidsfulde forhold, der har bestået mellem bispedømmet og René Albeck og Caritas-staben. Biskoppen bød samtidig den ny generalsekretær Mogens Jeppesen varmt velkommen. Den 63-årige René Albeck er efter eget ønske gået på pension. Før tiden i Caritas var René Albeck bl.a. gennem 15 år vicegeneralsekretær i Dansk Flygtningehjælp.

Rettelse vedr. seminar i Esbjerg:

Tidspunkter for seminar i Esbjerg om Luisa Picareta er 13.9. kl. 19-21 og 14.9. kl. 13-16.30

Ny sammensætning af præsteråd

Ved det netop afsluttede nyvalg til bispedømmets præsteråd havde 12 af de i alt 86 præster ikke ønsket at stå på kandidatlisten, som således rummede 74. Der skulle vælges 10 præster, nemlig 6 øst for Storebælt og 4 vest for Storebælt. De kandidater, som i hvert område fik flest stemmer, var valgt.

Valget gav følgende resultat:

P. Niels Engelbrecht, Nykøbing F-Maribo, p. Christian Noval, DUK, p. Jesper Fich, Frederiksberg*, p. Gerhard Sanders, Vesterbro*, p. Michal Bienkowski, Taastrup-Køge, p. Allen Courteau, Lyngby, p. Janusz Turek, Odense, p. Henri

Kerkhofs, Kolding*, p. Jan Ophoff, Vejle, p. Jan Zaleski, Haderslev

I modsætning til, hvad der er gældende for pastoralråd og menighedsråd, offentliggøres stemmetallene ikke ved præsterådvalg.

En stjerne angiver, at den pågældende tillige er medlem af det biskoppelige råd.

De øvrige medlemmer af sidstnævnte indtræder også i præsterådet, men er kun medlem af dette, så længe de også er medlem af det biskoppelige råd. Det drejer sig om p. Josef Dudek, p. Frank Jobst, p. Paul Marx, p. Dietrich Timmermann og generalvikar Lars Messerschmidt.

Foto: Annica Skenberg

Naturen i troens lys

Troen er med til at fremelske et afbalanceret syn på miljøbeskyttelse, siger paven i et budskab til katolske pige- og drengespejderes forbund i Italien

(Zenith) Johannes Paul II beder om, at uklare "økologiske holdninger" afløses af "den sans for ansvarlighed, som kan udledes af troen."

Paven fremsatte sin appel i et budskab til 20.000 unge medlemmer af Det italienske Forbund for katolske Pige- og Drengespejdere (AGESCI). Forbundet afholdt nationalt stævne i dagene 28. juli til 7. august, simultant på fire forskellige lokaliteter: Monteleone de Spoleto, Montella, Assesmini og Vialfre.

I sit budskab refererer Den hellige Fader til den stemning, som campister, der overnatter i telt, almindeligvis oplever på disse natur-skønne steder.

Han tilføjede: "Jeg vil gerne tage et af de personlighedsdannende emner op, som er så vigtige for jer; jeg tænker her på den betydning, I vedvarende må tillægge udbydelser af jeres tro gennem

kærlighed til og respekt for naturen, sådan som I udlever det i praksis".

I dag "er dette en presserende og nødvendig opgave for alle, men for katolske spejdere har det altid været sådan; I motiveres nemlig ikke af en eller anden uklar økologisk anskuelse, men af den ansvarhedsfølelse, der udledes af troen," sagde paven.

"Beskyttelsen af skaberværket er et karakteristisk træk ved det kristne engagement i verden," hed det videre i det pavelige budskab.

"Der, hvor alt lige fra de majestætiske bjerge til de betagende, blomsterstrøede

dale vidner om Skaberen og hans visdom, kan man lære at betragte Guds skønhed, og jeres sjæle kan så at sige ånde frit og åbne sig til lovprisning, stilhed og kontemplation af det guddommelige mysterium," sagde paven til de unge.

"Da Jesus tog Peter, Jakob og Johannes med sig op på Tabor bjerget, havde han ganske givet mulighed for sammen med dem at beundre udsigten over Galilæa, sådan som man kan glæde sig over den fra disse højdedrag. Men dette var tydeligvis ikke hans vigtigste mål. Han ønskede at hans disciple skulle bede sammen med ham, og han

ville vise dem sit forherligede ansigt for at forberede dem til at kunne holde modet oppe under den barske prøvelse, hans lidelse ville være for dem," fortsatte paven.

"Formålet med de lejre, som AGESCI tilbyder sine medlemmer, er vel også at opretholde tingenes rette proportioner?" spurgte han.

"Denne tid rummer betydningsfulde øjeblikke, i hvilke I gennem den natur, der omgiver jer, får en stærk oplevelse af Gud, af Jesus og af broderligt fællesskab," sluttede han. "Alt dette vil forberede jer til livet, til at kunne basere jeres mest krævende planer på troen og til at kunne klare eventuelle kriser ved hjælp af det lys og den styrke, der kommer fra oven."

Oversættelse:
Hans Thulstrup.

To kvindelige "præster" er nu blevet "biskopper"

De syv kvinder, der sidste år illegalt blev "præsteviet" og derefter ekskommuniceret, har ikke givet op, beretter pressebureauet KNA.

To af dem, tyskeren Gisela Forster og østrigeren Christine Mayr-Lumetzberger, bekendtgjorde i München, at de i mellemtiden på et hemmeligt sted har modtaget "bispevielsen", endda med flere biskoppers medvirken. En

tredje kvinde, som ikke er blevet nævnt ved navn, skal ligeledes have modtaget "bispevielsen".

De omtalte biskopper, som foretog vielsen, skulle alle være i Den katolske Kirkes succession, men af hensyn til deres personlige beskyttelse kan deres navne ikke nævnes, hedder det.

Forster sagde, at hun og Mayr-Lumetzberger har planlagt, at de i løbet af au-

gust vil vie yderligere tre kvinder til præster. Det skal ske i Spanien.

Reaktionerne ude blandt folk skulle siden juni 2002 have vist, at der blandt både mænd og kvinder er et udtalt behov for kvindelige sjælesørgere. Mange interesserede har henvendt sig til de kvindelige "præster" pr. telefon eller pr. e-mail og har givet udtryk for ønsket om, at kvinderne foretog

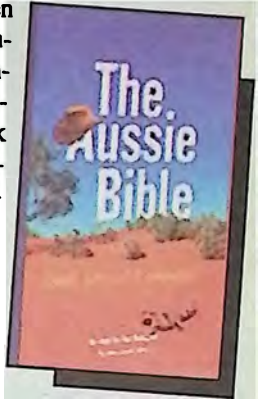
ægtevielse, modtog skriftemål og meddelte de syges salvelse.

De syv kvinder blev d. 29. juni 2002 viet til "præster" på en Donau-damper. Vielsen blev foretaget af den ekskommunicerede argentinske biskop Romulo Braschi. Efter katolsk kirkeret var vielsen illegal og ikke gyldig. Som følge heraf ekskommunicerede Vatikanet kvinderne.

KORT NYT

"G'day, Mary" - Bibelen på australsk

(KNA) Med countrymusik og en typisk australsk grillfest er "Australier-Bibelen" blevet præsenteret i Sydney. Med Den hellige Skrift på australsk-engelsk ved radiostudievært Kel Richards skal den nye Bibel gøres tilgængelig for nye læserkredse, sagde Martin Johnson, talsmand for Bibelselskabet i New South Wales ved præsentationen for nylig.

"Australier-Bibelen" gik på markedet med et startoplæg på 30.000 eksemplarer. Den anglikanske ærkebiskop, Peter Jensen, har bidraget med et forord ligesom Australiens viceministerpræsident, John Anderson.

Australsk-engelsk er kendetegnet ved et meget afslappet sprog med et stort antal slangudtryk. Således bliver engelens hilsen i bebudelses-scenen ("Hil dig, Maria, fuld af nåde") til et nonchalant "G'day, Mary". Australier-Bibelen er repræsenteret på internettet med læseprøver på: <http://www.theaussiebible.com.au>

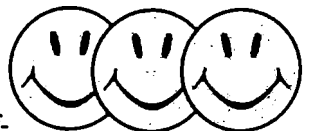
"Hispanics" snart i flertal i Kirken i USA

(KNA) Ifølge Den katolske Kirke i USA vil flertallet af katolikker i landet i fremtiden være af spansk herkomst. Alene i ærkebispedømmet Chicago er antallet af katolikker af spansk oprindelse i de sidste 10 år blevet mere end fordoblet og er nu på 1,5 millioner, meddelte det katolske efterretningsagentur CNS. Allerede nu er 40 procent af katolikkerne hispanics, som de kaldes. Og da de fleste er under 26 år, vil denne tendens stige med stor fart.

På landsplan udgør hispanics ifølge de officielle opgørelser knap 39 procent af USA's 63 millioner katolikker. Den største enkeltgruppe udgøres af indvandrere fra Mexico, fulgt af folk fra Puerto Rico og Cuba. Af de katolske præster udgør hispanics med en andel på 6,3 procent ganske vist stadig kun et lille mindretal.

Rødmende redaktion

Det var med en blanding af røde ører og skraldrende latter, at redaktionen efter udgivelsen af KO nr. 13 modtog en mail fra en trofast læser i Hamburg, nemlig monsignore Peter Schmidt-Eppendorf. Han kunne fortælle os, at historien om de tyske forbundsbaners indsættelse af kapelvogne var en aprilsnar fra pressebureauet KNA's side, som vi havde viderebragt som en sand historie. Vi håber, at læserne vil tilgive os, som vi har tilgivet KNA, og at de vil grine med os, som de sikkert har grinet på pressebureauet ...

En grinende - men også lidt flov redaktion....

Røgelse usundt?

(KNA) Den irske transportminister Jim McDaid har advaret Den katolske Kirke mod at svinge røgelseskarrene for heftigt. Særlig ministranterne kan udsættes for alvorlig sundhedsfare, sagde medicineren McDaid ifølge den britiske avis "Daily Telegraph". Ved samtaler med katolske gejstlige henviser han altid til røgelsens farlighed.

McDaid ytrede sig i forbindelse med den irske regerings bestræbelser på principielt at forbyde rygning på arbejdspladsen. En talsmand for ærkebispesædet Dublin citeres for, at Kirken er sig faren bevidst ved overdreven brug af røgelse og benytter den kun sjældent.

Mål for informationen: K

Pavens målsætning inspirerer Sam Björk, som er informationssekretær på bispekontoret i Stockholm

Tekst og foto: Erling Tiedemann

Sam Björk står tidligt op mandag morgen. Allerede klokken 7.00 skal han med hurtigfærgen fra Visby på Gotland til Nynäshamn syd for Stockholm og derfra med bus ind til centrum. Fire timer har rejsen taget, før han kan sætte sig ved sit skrivebord på bispekontoret og tage fat på arbejdet som informationssekretær. Og her tager han én af de sidste hektiske dage før sin sommerferie imod KO's udsendte.

Sam Björk og hans familie har boet mange år på Gotland, hvor hans kone arbejder som lærerinde, og hvor en datter på 17 og en søn på 22 er vokset op.

- Vi er meget glade for at bo på Gotland, så det var reelt et vilkår, at vi kunne blive boende på øen, da jeg for mere end halvandet år siden blev ansat som informatør ved Biskopsämbetet, siger Sam Björk til Katolsk Orientering. Han har skaffet sig en lille overlevelseshus på Södermalm i Stockholm, få skridt fra bispekontoret, hvor han har nogle lange arbejdsdage, inden han torsdag aften igen tager hurtigfærgen tilbage til Gotland.

- Om fredagen arbejder jeg så hjemme i Visby. Det kan sagtens lade sig gøre, da jeg kan bruge Internet og koble op til kontoret i Stockholm, forklarer han.

Kulturer i vekselvirkning

Ældre katolikker kan bekræfte, at Kirken har udviklet og ændret sig enormt i den tid, de har levet, men de vil også kunne skrive under på, at Kirken i informationsmæssig forstand forsat er præget af en vis lukkethedskultur, - ikke af ond vilje, men snarere som følge af en århundredlang tradition og en vis inertitet.

- Men Johannes Paul jo sagt, at Kirken skal være som et glashus. Jeg kan ikke lige huske, hvor jeg læste det, men for mig virker det egentlig som en målsætning for mit arbejde: Som informationssekretær er det min opgave et bidrag til, at Kirken bliver åben, hvor den ikke allerede er det. Jo mere man ved om hinanden, jo bedre kan fællesskabet fungere, siger Sam Björk.

Kirken har altid befundet sig i en vekselvirkning med det samfund, den er integreret i. I både Danmark og Sverige har man lovgivning om offentlighed i forvaltningen. I vort naboland er man endda gået mere radikalt til værks end herhjemme.

- I Sverige er det nu sådan, at en hvilken som helst Per Svensson kan gå op i Statsministeriet og ikke alene få vist listen over de breve, som er blevet sendt til ministeren, men også få mulighed for at læse brevene, fortæller Sam Björk. Og den embedsmand, der modtager Per Svensson, må hverken spørge om navn eller formål med henvendelsen.

- Denne udvikling i samfundet skaber også forventninger om større åbenhed i Kirken, fortsætter Sam Björk.

Naturligvis må det tages i betragtning, at Kirkens liv danner ramme om en mængde

sjælesorg, strækkende sig fra skriftemål til en samtale med en præst om personlige problemer - måske endda om hans personlige problemer, og alt sådant må selvsagt være beskyttet af fortrolighed.

- Men det gælder jo også inden for det offentlige, påpeger Sam Björk, der henviser til myndighedernes tavshedspligt i forbindelse med patientinformationer og ved behandlingen af sociale sager etc.

En stadig læreproces

Sam Björk, der konverterede for fem år siden, har en solid faglig baggrund for sit virke som informationssekretær i det svenske bispedømme. Oprindeligt er han uddannet til, hvad der i Danmark svarer til cand. oecon., og efterfølgende har han arbejdet 15 år som journalist i dagspressen. Han har også fungeret som informationsrådgiver, først som ansat i et firma og siden som selvstændig.

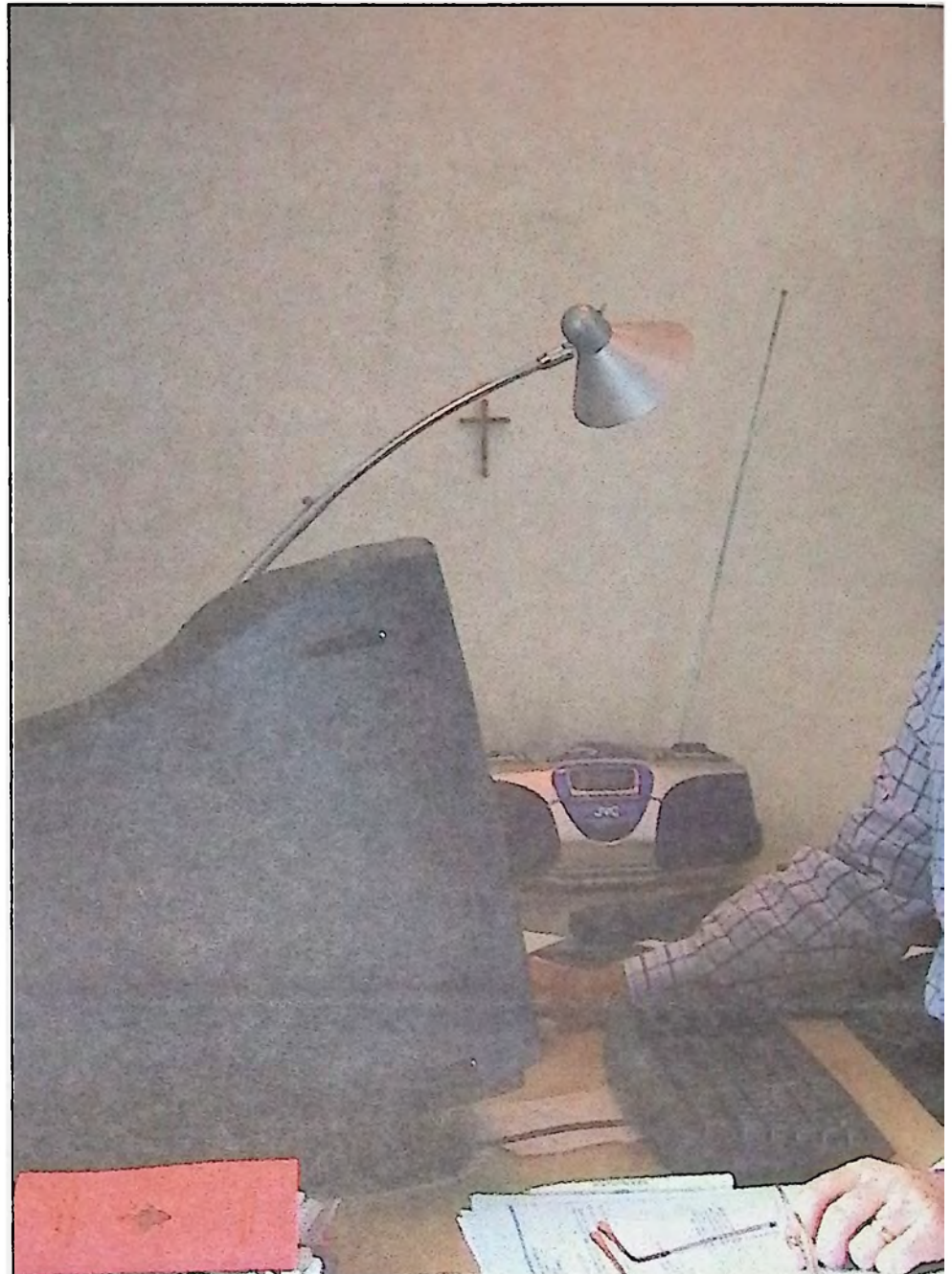
- Men når det drejer sig om informationsudvikling, befinder man sig i en stadig læreproces, siger han. Da jeg begyndte arbejdet her i Stockholms katolska Stift, måtte jeg starte med at spørge: Hvordan ser det informationsmæssigt ud i bispedømmet? Og hurtigt måtte jeg konstatere, at der var et stort behov for at forbedre den information, der - både den ene og den anden vej - går mellem bispedømmets ledelse og menighederne. Det drejer sig både om, at de intentioner, som ledelsen har, formidles til de lokale menigheder, og at dét, som ligger menighederne på sinde, tilsvarende når frem til bispedømmets ledelse.

- Det er en gammel sandhed, at man ikke kan sælge noget ude, som man ikke først har kunnet sælge hjemme. Derfor måtte første skridt være at udbygge eller om nødvendigt skabe nye tovejskanaler i Kirken.

Informationssekretærens opgave i den første tid var at prøve at opstille en strategi for den ønskelige udbygning af den gensidige information. Med biskop Arborelius' helhjertede opbakning gennemførte Sam Björk sidste vinter et rundspørge inden for Kirken. "Stiftsledningens uppriktiga vilja är att öka tillgängligheten och svara mot moderna krav på öppenhet," skrev biskoppen i følgebrevet, da rundspørget blev sendt til godt 400 personer: præster, diakoner, medlemmer af pastoralråd, menighedsråd og andre organer, ansatte og frivillige medarbejdere i menighederne - kort sagt til dem, der på en eller anden måde kommer i kontakt med biskop og bispekontor i deres arbejde.

Rundspørget, der søger svar på op mod 30 spørgsmål, blev gennemført med bistand fra et privat rådgivningsfirma. Dette firma har fungeret som filter og dermed sikret anonymitet i forbindelse med de indkomne svar, som nu skal analyseres nærmere: Hvad fungerer godt? Hvad kan forbedres? Og hvad fungerer slet ikke? Er informationen tilstrækkelig? Føler man, at man får svar, når man spørger, og hjælp, når man har brug for den?

I Sverige findes både Signum, som er et

Sam Björk på arbejde på Biskopsämbetet i Stockholm. En transistorradio til at følge med i verden; og Sam gerne så brugt meget mere i Kirkens liv som hjælpemiddel i kommunikationen - og en krog til j

tidsskrift på akademisk niveau med ca. 2.000 abonnenter, og Katolsk Magasin, der i henseende til trykning og layout minder om Katolsk Orientering. Katolsk Magasin er imidlertid et abonnementsblad med ca. 2.500 abonnenter, og selv om det sandsynligvis læses af måske tre gange så mange, så dækker det langt fra den samlede katolske menighed i Sverige med sine ca. 145.000 sjæle.

En ny kanal

Med Sam Björk som redaktør har det svenske bispedømme derfor søsat *Stiftsbladet - Biskopsbrev från Stockholms katolska Stift*. Det er et smukt opsat blad på otte sider i A4-format, som er blevet udsendt til alle Sveriges ca. 36.000 katolske husstande.

I Stiftsbladet kan man eksempelvis læse nyt fra det svenske pastoralråd og finde oplysninger om, hvordan kirkeskatten anvendes. Man kan også stifte bekendtskab med livet i en af Sveriges meget aktive menigheder, Sankt Lars i Uppsala.

Foreløbig er Stiftsbladet kun udkommet med ét nummer, men det er meningen, at det skal komme tre gange om året.

- Vi har måttet bruge fantastisk mange kræfter på information i forbindelse med den nye kirkeskatteordning i Sverige, så der har

ikke været damp tilbage til at få Stiftsbladet ud så mange gange, som vi gerne ville, sukker Sam Björk, der i det første år var alene om både den interne og den eksterne informationsopgave, men som nu kan glæde sig over, at have fået både en ny kollega i pressesekretær Maria Hasselgren og en ny medarbejder til sin egen funktion.

Et teamwork

- Medierne er i dag både en kanal, som vi kan anvende for at få vores budskab ud, og en målgruppe, som vi til stadighed må servicere og holde opdaterede med relevant og præcis viden om Kirken og dens forhold, siger Sam Björk. Det er Marias primære opgave at varetage forholdet til medierne, mens jeg holder kontakt først og fremmest med menighederne, med de svenske myndigheder, politikere og offentligheden i almindelighed.

- Men opdelingen er i det daglige ikke stærk. Hver har nok sit ansvarsområde, men vi søger at hjælpe hinanden efter bedste evne og arbejder i realiteten som et team med generalvikaren som vores fælles chef.

Informationsmedarbejderne har regelmæssig kontakt med biskop Arborelius - mere planlagt et par gange om måneden, men uformelt ret løbende i det daglige.

Kirken åben som et glashus

... på væggen til at markere den dybeste mening med arbejdet; den uundværlige computer, som ... når der skal tages fat ...

- Bispekontoret er med sine i alt 15 ansatte ikke nogen stor organisation, siger Sam Björk, og meget bliver klaret, når man mødes i korridoren eller ved kaffemaskinen - eller banker på og får fem minutter til lige at finde den melodi, som passer.

Hverken Sam Björk eller Maria Hasselgren fungerer generelt som "talsmand for Det hvide Hus". Det afhænger af omstændighederne, hvem der på Kirkens vegne skal udtale sig om et spørgsmål. Sammen med pressesekretæren har han imidlertid til opgave at sørge for, at *nogen* virkelig udtaler sig, når der er behov for det. Det kan være ham selv, det kan være pressesekretæren, det kan være generalvikaren - eller det kan være biskoppen. Det kommer an på, hvad det drejer sig om, og hvem der spørger.

- Her spiller det også en rolle, at Maria har en teologisk baggrund, forklarer Sam Björk. Det gør det naturligt, at hun tager sig af spørgsmål, som angår Kirkens tro og moral, mens jeg selv eksempelvis besvarer spørgsmål i forbindelse med den nye kirkeskatteordning.

Information - på rette tid og sted

Ofte har man set, at en lille fjer har fået lov til at udvikle sig til fem høns, fordi korrekt

information ikke blev givet i tide. Til Sam Björks og Maria Hasselgrens opgaver hører derfor også hele tiden at være opmærksomme på - og at tilskynde til - at relevant information bliver givet i takt med, at behovet opstår i Kirken eller i samfundet i almindelighed.

- Omverldsbevakning kalder vi det på svensk, siger Sam Björk med et smil, der antyder en afslappet og humoristisk tilgang til opgaverne. Men hvorom alting er, så drejer det sig om til stadighed holde et vågent øje med udviklingen, forudse nye informationsbehov og i tide sige til ledelsen, at nu må den være forberedt på problemer, hvis kortene holdes for tæt ind til kroppen.

Pressemeddelelser kan bruges, påpeger Sam Björk, men ofte er personlig kontakt bedre inden for et lille netværk af journalister, som man kender i forvejen. Og endelig findes der jo også mennesker inden for Kirken, som ikke bør erfare nyhederne gennem medierne, men modtage informationen direkte - før den står i avisen ...

Visioner for fremtiden

Som nævnt har Sam Björk kun nået at være ansat i Stockholms katolske Stift i godt 1½ år, og han har klare visioner for sit fremtidige virke.

- Jeg vil håbe, at der med udgangspunkt i det gennemførte rundspørge må blive skabt nogle tydelige forbedringer i informationsstrømmen inden for Kirken og i forhold til det omgivende samfund, siger han. I løbet af efteråret arrangerer vi én eller to uddannelsesdage for sognesekretærer i videste forstand. De har en utrolig vigtig opgave, da de i realiteten ofte fungerer som kanal for information til den enkelte katolik - og fra dem til sognepræst og biskop. Sognemedarbejdere arbejder ofte på deltidsbasis og får ikke så megen støtte fra bispedømmet, som jeg synes de skulle have. De kunne også have stor gavn af at lære hinanden at kende - og at lære bispekontorets folk at kende, således at der også her kan dannes et netværk, der kan være informationsbærende.

- Jeg ville også ønske, at vi lærer at bruge vores computere bedre. Vi har dem jo allerede i alle menigheder, - men det er meget forskelligt, i hvilken udstrækning de bruges til at formidle og hente information. Derfor satser vi på at skabe e-mailgrupper for informationsformidling, så man, når man lukker sin computer op, kan modtage sidste nyt fra bispedømmet - og bispedømmet modtage sidste nyt fra menighederne.

- Og så ville det være dejligt, hvis der i medierne blev mulighed for at behandle andre spørgsmål end problemer med den nye kirkeskatteordning eller lokale balladesager. Debatter i stil med den om den fælles Jesus-udtalelse fra biskop Arborelius og lederen af den svenske Pinskekirke kunne jeg ønske mig meget mere af (se K.O. nr. 5/2003). Og jeg ville i det hele taget meget gerne bidrage til at gøre verden mere nuanceret, ikke så sort-hvid, som den oftest fremstilles i medierne, siger Sam Björk.

Erfaren mand er god at gæste

Det første år, hvor Sam Björk sad alene med det hele, var et skrappt år - også fordi kirkeskattespørgsmålet som nævnt tog så mange kræfter. Men han henter også andet ud af de erfaringer, han har gjort.

- Alle emner kan jo gøres til et spørgsmål om information, men vil man tage informationsopgaven seriøst op, så må man gå langsomt til værks og fra starten prioritere opgaverne. Hvis man bare bekendtgør, at nu har vi en informations tjeneste, så skaber man forventninger, som man sandsynligvis slet ikke har ressourcer til at imødekomme. Det vælter ind med spørgsmål, ikke bare fra dagspressens journalister, men også fra elever og skoleklasser, og før man ser sig om, er man kørt fast. Man laver måske en spørgebrevkasse på hjemmesiden - og i løbet af ingen tid har man 25 spørgsmål i kassen, som det hver for sig vil tage timer at svare på, hvis det skal gøres ordentligt. Det er så let at lade sig opluse af alt for mange krav og ende med at gøre alting dårligt, advarer Sam Björk.

- Men man skal ikke lade sig afskrække, tilføjer han, for det er afgørende vigtigt at udvikle informationsiden af bispeembedet. Fortidens lukkethed "is bound to die", men der er brug for en slags frontløber, som driver på - internt. Fejludvikling og overbelastning af funktionen må man blot være opmærksom på og modvirke gennem en meget bevidst prioritering, som fastholdes - i hvert fald i en periode, mens man lærer af sine erfaringer. Man skal ikke starte med at slå på tromme, men begynde internt med at skabe et miljø, der er opmærksomt på informationsbehovene, og som gradvis udvikler sig i retning af at kunne dække dem.

Projekt glashus

Stillingen som informationssekretær i det svenske bispedømme var vakant, da Sam Björk blev ansat, men gennem 90'erne havde fire forskellige været ansat før ham. Hver for sig var de der i ca. to år, hvorefter de holdt op. Måske har det sammenhæng med, at opgaven var for stor for en enkelt informationssekretær. Men måske skyldes det også, at målsætninger og prioriteringer ikke var klare nok, før man startede. At gøre Kirken åben som et glashus er et stort projekt. Men aldeles nødvendigt at komme i gang med.

Det begyndte i strålende solskin - og sluttede i silende regn. Men vejret formåede ikke at sætte sordin på feststemningen søndag den 31. august, hvor små 2.000 samlede på Øm for at fejre bispedømmets 50 års jubilæum. Processionen, frokosten i det mere eller mindre våde, fællesskabet og den store festmesse - alt gik i glædens og taknemmelighedens tegn. En dag at mindes.

Foto: Jerzy S. Maniecki

Så enkelt kan livet blive

At læse broder Laurentius er som at tage et forfriskende bad

Søster Eva Maria o.c.d., Karmel

Ja, livet kan faktisk blive helt enkelt, ukompliceret og sorgløst. Dette betyder selvfølgelig ikke, at man aldrig erfarer smerte eller vanskeligheder. Alligevel er det virkelig muligt for mennesket at nå frem til en indre holdning, en indre tilstand, hvor alting bliver meningsfyldt, og hvor der findes lys for hele vandringsmod målet.

Det er gennem samværet med Gud, at dette bliver muligt. Gud er enkel, og jo mere vi omgås

med Ham, desto mere kommer vores liv til at ligne Hans.

Præcis dette vil den uskoede karmeliterbroder fra 1600-talets Paris, broder Laurentius af Opstandelsen, lære os. Han er allerede en kendt skikkelse i en bred kristen kreds og har også tidligere været præsenteret for danske læsere (Kirkeklokkens forlag, 1974). Det er dog en god gerning igen at lade ham tale til os. Han skal være hjerteligt velkommen!

Megen nyere åndelig litteratur har en tendens til at psykologisere menneskets sjæleliv i overdreven grad. Sammenlignet hermed er det som at tage et forfriskende bad, når man læser Broder Laurentius' ligefremme vejledning om, hvordan vi kan leve den Gud nær, som elsker os og kun ønsker det bedste for os.

"Jeg siger ikke, at vi skal begå vold mod os selv. Nej, vi skal tjene Ham - Gud - i hellig frihed og trofast gøre vor gerning uden bekymringer og kalde vore tanker tilbage, så ofte de vandrer bort fra Ham..."

"Tab ikke modet, hvis Deres gamle natur til at begynde med sætter sig op mod dette..."

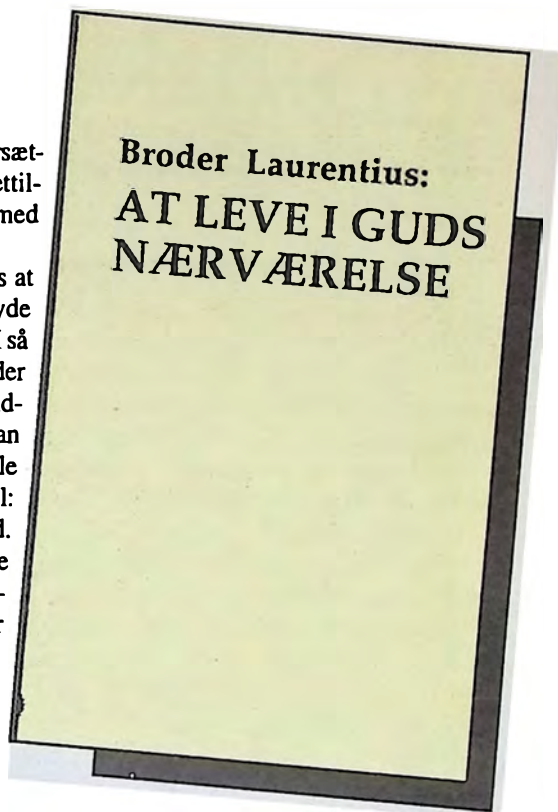
"Det er ikke store ting, Han forlanger af os, bare at vi husker på Ham fra tid til anden, at vi tilbyder Ham, at vi beder om Hans nåde, at vi lægger vore sorger frem for Ham og takker Ham for alle Hans velgerninger (...). Det er altid til Hans velbehag, at De tænker på Ham. Og De behøver ikke at råbe højt, Han er nærmere, end vi tror" (s. 56-57).

Hvor ville tilværelsen dog blive forandret, hvis mange fulgte den kære broders undervisning! For en ikke-dansk læser frem-

står Sven Damsholts oversættelse både smidig og lettilgængelig og svarer dermed godt til bogens indhold.

"Visdomsbøgerne" synes at have den ambition at tilbyde søgende mennesker et svar. I så fald er udgivelsen af Broder Laurentius' skrifter en fuldtreffende. Kun få kan som han vise vejen til det, som er alle menneskers inderste længsel: enhed og forening med Gud.

Hvem ville ikke gerne kunne leve helt uden bekymringer? "Lad da hele vor stræben gå ud på at lære Gud at kende." (s. 71).

Visdomsbøgerne - Sankt Ansgars Forlag
Broder Laurentius: At leve i Guds nærværelse
72 sider, heftet, Pris: 96,00 kr.

Det (u)kirkelige landskab

Af Jacob Thomsen

Med titlen "Menigheder og mennesker, kirkens landskab i det 21. århundrede" har etnologen Karen Schousboe og sociologen Steen Marquard Rasmussen udgivet en lille "debatbog" om danskernes religiøse ståsted.

De sociologiske analyser er bogens kerne: De "kirkekristne", dvs. de, der føler sig knyttet til Folkekirken, udgør 6-7 % af befolkningen; 9-12 % er "religiøst engagerede", dvs. har et bønsliv uden at gå i kirke; i modsætning til de kirkekristne har denne gruppe samme holdning til etiske spørgsmål som resten af befolkningen, der betragter kirken som et serviceorgan eller er ligeglade både med kirke og religiøse spørgsmål. Op til 80 % mener dog, at der findes en Gud, men siger nej til kirkegang.

Det anes, at forfatterens særlige interesse er, hvordan man kan slå bro mellem de kirkekristne og de religiøse, men ukirkelige. Det antydes, at løsningen kunne være den "kulturelt åbne menighedsmodel", der "åbner op for, at inden for kirkens rammer kan næsten alt

foregå" uden "dogmatisk eller kulturel enighed", en menighedsvision om "en række religiøse supermarkeder" modsat "drømmen om den fasttømrede dogmatisk konstante menighed".

"Dogmatisk eller kulturel enighed" er imidlertid ikke det samme. Kirkens holdning er og har altid været, at der bør skelnes mellem tilpasning til kultur-mønstre og trofasthed mod Åbenbaringsindhold. Dette dobbelte krav vil altid være en hovedopgave i Kirkens mission: På hvilke punkter kan og bør man overtage ikke kristne kulturers livsformer og sandhedselementer i ikke-kristne religioner uden at forråde den kristne tro?

Her sætter den anmeldte bog sin egen grænse og nøjes med at kortlægge det (u)kirkelige landskab. Det er værdifuldt, men en virkelig debatbog får man først ud af det, hvis man indlader sig på en teologisk vurdering.

Karen Schousboe og Steen Marquard Rasmussen, *Menigheder og mennesker*. Forlaget AROS 80 sider. Pris: 128 kroner.

Er initiativ fra Steno Forlag, som tegner godt for fremtiden

Af Eva Maria Nielsen

Steno Forlag har lanceret en ny række af bøger om kristen spiritualitet, som tegner godt for fremtidens udgivelser. Hvad gemmer der sig så bag titlen "Spiritualitet nedefra"?

Forfatterne skelner mellem to forskellige slags spiritualitet, som vi nok alle kender fra vort eget trosliv.

Den første omtales som spiritualitet ovenfra. Dens positive funktion er at holde os idealer for øje, som giver liv, begejstring og gåpåmod. Denne begejstring og de høje idealer kræves især i begyndelsen af vor spirituelle vandring. Uden dem ville vi aldrig begive os ud på vejen. Undervejs oplever mange af os, at det er svært at leve op til idealerne. Vi når grænsen for vore egne muligheder, og det er her, at den anden spiritualitet, kaldet spiritualitet nedefra, kommer ind i billedet. Her bruges vore menneskelige begrænsninger som springbræt i vort forhold til Gud.

Allerede i Bibelen møder vi svage mennesker, ofte brudte eksistenser, der på trods af deres afmagt og manglende tro møder Gud og bliver udvalgt af ham. Moses, en morder, skulle føre Guds folk ud i frihed. Peter havde forrådt Herren; men netop denne afmagtserfaring gav ham

den fornødne visdom til at styrke sine trosfællers tro. Disse menneskers synd og fiasko var en åbning, hvor Gud kunne møde dem. Fiaskoen viste dem, hvor meget de havde brug for Gud og hans nåde.

Forfatterne tydeliggør også spiritualitet nedefra i munkevæsenets tradition, i Benedikts regel, i eventyrene og ikke mindst i psykologien. Gennem mange eksempler vises, at vi bør træde i dialog med vore tanker, følelser, sygdomme og sår. Kun hvis vi accepterer vore skygesider, er vi i stand til at tage imod det lys og liv, Gud rundhåndet vil skænke os.

Bogen er en lille guldgrube for dem, der ønsker at leve deres liv i venskab med den tree-nige Gud. Vi er kaldet til hellighed, til at være fuldkomne som vor Fader i himmelen. Efter at have læst bogen forekommer dette ikke længere et uopnåeligt mål, fordi den giver os mod til at vove os ud på denne vandring mod hellighed. Stol på, at Gud vil være med på vejen. Han formår også at bruge dine fiaskoer til at møde dig.

Anselm Grün OSB/Meinrad Dufner OSB
Spiritualitet nedefra
Steno Forlag 2003
Sider: 125

Pris: 125 kr. Subskriptionspris: 100 kr.

Johannes Jørgensen Selskabet havde fuldt hus og fik en flot start

Af Maria Alster

Johannes Jørgensen Selskabet, der blev stiftet i november sidste år, havde fuldt hus til sit første arrangement, der blev afholdt i Svendborg søndag den 17. august. Det formede sig som et symposium, der fandt sted på Svendborg Byskole, som er beliggende lige ved siden af Johannes Jørgensens barndomshjem.

Dagens første foredrag blev holdt af journalist og lektor Teddy Petersen, som talte om den biografi om

Jørgensen, som han arbejder med og forventer at udgive i efteråret 2004. Han bygger bl.a. sin bog på Jørgensens mange breve og fortalte om Jørgensen som familiemenneske og om kvinderne i hans liv.

Det næste foredrag var strengt litteraturvidenskabeligt. Professor Peer E. Sørensen fra Århus vurderede Jørgensens udviklede forhold til den litterære "modernisme", som han selv fremmede, men også tog kritisk afstand fra.

Der næst belyste lektor Oluf Schönbeck fra Religionshistorisk

Institut ved Københavns Universitet, hvor afbalanceret Johannes Jørgensen i sin Birgitta-biografi behandlede forholdet mellem det historiske og det "overnaturlige" i helgenens liv.

I frokostpausen kunne man bese Johannes Jørgensens hus, som var åbent i dagens anledning, og foretage en byvandring i det gode sommervej, og flere ytrede glæde over at lære Svendborg nærmere at kende.

Efter pausen fortalte cand.mag. Gundhild Damsager om en CD-udgivelse, der er planlagt til at ud-

komme i 2006, 50-året for digterens død. Hun er med i en arbejdsgruppe for udgivelse af en CD med nye kompositioner til Jørgensen-lyrik og kom med eksempler på, hvordan man kan foretage en udvælgelse af tekster, der egner sig til at sætte meloditil.

I forlængelse af dette gav selskabets formand Stig Holsting en introduktion til Jørgensens lyrik, og visegruppen De 3 Visemænd (Morten Kold, Ole Wierød og Stig Holsting) sluttede dagen med nye sange inspireret af Johannes Jør-

gensen. Det var et festligt punktum på en fængslende dag, hvor man fik et godt indtryk af, hvilken vidtspændende person Johannes Jørgensen var som essayist i 1890'erne, som helgenbiograf, som digter og privat som menneske.

Det var således en flot start på Johannes Jørgensen Selskabets virksomhed, der fandt sted i Svendborg, hvor han blev født i 1866, og hvor han døde i 1956 som byens æresborger.

Vil man vide mere om selskabet, kan man læse på internetadressen: www.johannesjorgensenselskabet.dk

Salg og service

DANSK OLIE**KOMPAGNI A/S**

Fyringsolie
Oliefyrsservice
Installationer
Olievagt i
fyringssæsonen

Rodovrevej 383, 2610 Rodovre
36 70 45 30
- sikkerhed for varme

Stillinger. Diverse

SANKT ANSGARS SKOLE

Skolen i ♥ af Nørrebro

Grundet lærers sygdom søger skolen en lærer til fast lærerstilling: En klasselærer med dansk i 4.kl og kristendomsundervisning i flere klasser foruden specialundervisning.

Sankt Ansgars Skole er en katolsk privatskole, der bygger på det kristne livs- og menneskesyn, hvor fællesskab og rummelighed giver plads til det enkelte barn. Vi har lige nu 335 dejlige, sjove, sociale børn fra mange forskellige kulturer og nationaliteter, fordelt på bh.kl til og med 9. klasse med max. 18 elever/klasse.

Vi kan tilbyde et godt samarbejdsklima i en skole med velfungerende, travle og dynamiske lærere, der består af en god blanding af unge og ældre. Vi har ord for at være gode til at tage hånd om hinanden. Vi vægter samarbejdet i lærer- og fagteams og i forskellige udviklingsprojekter højt.

For yderligere oplysninger om skolen, se:

www.ansgarsskole.dk

Ansøgning vedlagt C.V. sendes til:
Bestyrelsen ved Sankt Ansgars Skole,
Nørrebrogade 27, 2200 Kbh. N
senest fredag d. 19. september 2003 kl. 12
mærket "ansøgning".

Yderligere oplysninger hos
skoleleder Kirsten Hanberg på tlf. 35 39 46 46 lokal 11
Ansættelsen sker i henhold til overenskomst
mellem Finansministeriet og LC.

Billige bøger !!

Niels Steensens Bibliotek, Sten...
til Gl. Kongevej 15 B og...
om kristen... bøger
...skønlitteratur.

ALT UDSOLGT!

...sider indtil d.14.10:
...torsdag og fredag 16-18 og søndag 11-13.
...særlig åbningsstid på mail: nsb@post7.tele.dk

ANSØGNING OM LEGAT

Sct. Albani Skole, Odense

Ledige legatportioner 2003

Gunhild Buchardt Hansens fond for tidligere elever ved Sct. Albani Skole, der nu er under uddannelse, kan søge et legat, der er til udbetaling i år.

Speciel ansøgningsblanket anvendes ikke.
Ansøgningen påført cpr.nr. bedes indsendt inden 1. oktober 2003 til skoleleder Agnete Westh, Sct. Albani Skole, Adelgade 5, 5000 Odense C.
Mrk. "Legat".

**GLADSAXE
BEDEMANDSFORRETNING**

SØBORG HOVEDGADE 94

Henrik Lundgren

DØGNVAGT
39 69 86 81

Afdelinger i Skovlunde, Hørlev, Farum og Frederikssund

Jeg kommer gerne i Deres hjem for at træffe de nødvendige aftaler.

Find Deres bedemand her

vanløse
ligkistemagasin
h.p.baltzer & søn aps
jyllingevej 8, 2720 vanløse
38 71 75 01

tåstrup
bedemandsforretning
sv.e. og b. baltzer aps
køgevej 40, 2630 taastrup
43 99 75 01

Ring og aftal et møde enten i Deres hjem eller hos os.
Vi træffes også aften, week-end og helligdage.

Medlem af
brancheforeningenwww.baltzer.nu**Testamente**

til fordel for
Den katolske Kirke Ansgarstiftelsen

Man kan støtte Kirken ved at
indsætte den som arving i sit testamente.

Ingen arveafgift
Kirken modtager det fulde beløb.

Gratis advokatbistand
Det anbefales at lade en advokat oprette testamentet.
Udgifterne til salær refunderes af bispekontoret.

Lisbeth Wendt,
Katolsk Bispekontor
Bredgade 69 A, 1260 København K
Tlf. 33 11 60 80

Katolsk Orientering

Annoncepriser:

6,00 på annoncesider og 7,00 på tekstsider pr. spaltemillimeter
ekskl. moms. Institutionsrabat 50 %. Gentagelsesrabat 20 %.
Priseksempler (på annoncesider):
A: 25 mm over 2 spalter (overskrift + 30-35 ord): 375,00 inkl. moms
B: 45 mm over 2 spalter (overskrift + 50-55 ord): 675,00 inkl. moms
C: 40 mm i én spalte (overskrift + 20-25 ord): 300,00 inkl. moms

BENZONS BEGRAVELSES SERVICEwww.begravelsesservice.dk

Vi står til rådighed hele døgnet
- På hele Sjælland.

DØGNSERVICE
7011 2407

Medlem af

**Thyregod &
Schaumburg**

Advokater
Hammerensgade 6, 2.
1267 København K
Tlf.: 33 360 560

www.thyregodschaumburg.dk

Juridisk rådgivning herunder udfærdigelse af testamente m.v.

Kastrup Begravelsesforretning Telefon 32 55 55 55
DøgnvagtBedemand Michael Riis
Amagerbrogade 155

Dragør Begravelsesforretning · Telefon 32 53 06 29
Taastrup Begravelsesforretning · Telefon 43 99 19 19

Hellerup
Emdrup-Ryvang
Bedemandsforretning
v. Lisbeth og Vagn Fondo
Bernstorffsvej 13 A
39 62.16 50

Reference:
Sankt Joseph Søstre
Benedictinerinderne
af den hellige Lioba

Muremester
**Bernhardt
Christiansen**

Solbærvej 8, 8471 Sabro
Tlf.: 86 94 82 10
Biltilf.: 24 65 71 31

**NY
TELEFONLINE
- SOS FORBØN**

Ønsker du forbøn,
et lyttende øre,
et ord fra Jesus
og en velsignelse
så ring 7518 1808

**Torsdag, fredag,
lørdag kl. 20-23
hele året**

Victor Nielsen

Stenhuggeri og
Monumentforretning
v/ stenhuggermester Mohr
Vestre Kirkegårds Allé 28-32
2450 København SV
Tlf. 33 21 65 48
Fax. 33 21 30 32

Besøg den officielle katolske hjemmeside på
www.katolsk.dk

KRIS Kristen Rådgivning for Incestofre og Seksuelt misbrugte

KRIS (Landskontoret i Århus): Fredens Torv 2, 1. sal tv.,
Postboks 5023, 8100 Århus C • Tlf. 86 18 33 94 eller 70 22 72 94
Læge og familierapeut Vibeke Møller

KRIS (Sjælland): Sankt Lukas Vej 6A, 1. sal, 2900 Hellerup
Tlf. 39 40 72 94 / 47 10 72 94 • Socialrådgiver og terapeut Inger Andersen

KRIS (Syddjylland/Fyn): Sjællandsgade 25, stuen, 7000 Fredericia
Tlf. 75 92 80 80 • Terapeut Ruth Wagnholdt

Email: kris@kris-dk.dk • Hjemmeside: www.kris-dk.dk

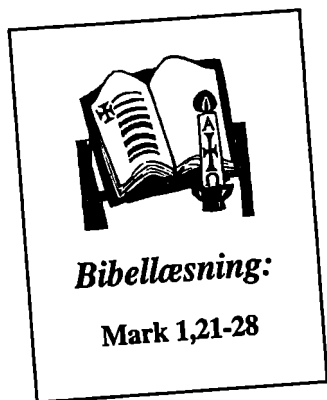
Få tilsendt KRIS' nyhedsbreve og kursusinformation.

Lægedom for et sønderkønt hjerte

**Katolsk
Orientering**

Indlæg til Katolsk Orientering nr. 16,
som udkommer den 8. oktober
skal være redaktionen i hænde
senest den 22. september

redaktion@ko-press.dk telefon: 3321 1444 Kontoret er åbent 9-13

Bibellæsning:

Mark 1,21-28

Af Eva Maria Nielsen

Dæmonerne ved alt om Jesus sande identitet

Dette fænomen i Markusevangeliet kalder fortolkerne for "messiashemmeligheden". Jesu virkelige identitet, nemlig at han er Guds søn, holdes skjult ind til opstandelsen. Mennesker, venner såvel som modstandere, ved ikke, hvem denne Jesus er; men det ved dæmonerne alt om.

Jesus åbenbarer gennem sit liv, sine gerninger og sin forkyndelse Guds imødekommende kærlighed. Han er kommet ind i en besat verden, og her lyder hans budskab om frihed. Jesus forkynder ikke sig selv, men det kommende Guds rige.

Først da Jesus før sin lidelse bliver forhørt om, hvorvidt hans forudgående virke er udtryk for Guds vilje eller måske endda gudsbespottelse, bekender Jesus sig åbent som Guds søn. Jesus fastholder dermed, at hans virke åbenbarer Guds rige og vilje. Gud selv besegler Jesu gerning ved at opvække ham fra de døde. På enestående måde er Jesus bærer af Guds frelse.

Markus kontrasterer i denne tekst skarens forundring og dæmonens viden om, hvem Jesus er. Har vi erkendt, hvem denne Jesus er? Og forkynder vi ham gennem ord og gerninger, så andre kan lære ham at kende?

Dette kan du gøre:

- Læs Mark 1,21-39 og 5,1-43.
- Hvordan opleves Jesus i kamp med dæmonerne?
- Hvordan reagerer de forskellige personer?
- Hvordan oplever mennesker Jesus?
- Hvem er han for dæmonerne?
- Læs nu Mark 16,15-20. Hvordan kan du sætte mennesker fri?

"Hvor har denne tømrersøn sin fuldmagt fra?" Jesu undervisning i synagogen fascinerer tilhørerne. Jesu lære beror nemlig ikke på tradition og uddannelse som de skriftkloges. Tilhørerne bliver stående ved deres forundring, for de ser Jesus i menneskeskikkelse og med menneskeøjne.

I synagogen er der en mand, der er besat af en dæmon. Den onde ånd har en fin næse for Guds rige, og ånden ved, at hvis dette fortsætter, så er det ude med den.

"Hvad har vi med dig at gøre, Jesus fra Nazaret! Er du kommet for at ødelægge os? Jeg ved, hvem du er: Guds hellige!" (Mark 1,24). Guds rige har en modpol, nemlig Satans. Der er fjendskab og uforenelighed mellem dæmonernes rige og Guds rige, som Jesus står for. Jesus er Guds hellige. Intet kan bedre end denne titel udtrykke modsætningen mellem dæmonen, som er uren, og Jesus, som er Guds hellige. Jesus, Guds hellige, er fyldt med Helligånden, og det vil sige med renhedens ånd. Derfor kan han ikke have noget med de urene ånder at gøre.

Dæmonens råb "Du er Guds hellige!" bliver mødt med Jesu ordre om ikke at røbe, hvem han er.

Sicaria

Hva' sejt
skulle der være
ved dét ...?!!

Mads, som var med til præstevielsen den 23. august, udtrykte sin begejstring over, at seks folkekirkepræster deltog i fuldt ornat. Det var sørme sejt, mente han. Et par læsere har taget anstød af ordet, som de har opfattet som udtryk for afstandtagen. Dansk Sprognævn bekræfter, at ordet sej for moderne unge har en positiv betydning, der nærmest kan svare til flot. Men denne betydning er nu ikke kun af nyere dato, thi jyden har som bekendt allerede længe været både stærk og sej ...

Gustavo Gutierrez 75 år

Kronik

af Oluf Bohn

Der er næppe mange katolikker i Danmark, som det siger noget, at præsten og teologen Gustavo Gutierrez o.p. fra Peru i foråret fyldte 75 år.

Født i 1928 studerede han medicin, psykologi, filosofi og teologi i Lima, i Louvain og i Lyon. Derefter var han i mange år professor i teologi og socialvidenskaber på det katolske universitet i Lima og fra 1970'erne også sognepræst i et fattigkvarter i Lima.

Efter de latinamerikanske biskoppers møde i Medellín i 1968, hvor man inspireret af 2. Vatikankoncil formulerede sig stærkt i forsvaret for Latinamerikas undertrykte befolkning, blev Gutierrez kendt, og i tiden mellem 1971 og 1990 blev han kendt som en af grundlæggerne af det, man i Danmark kaldte "Befrielsesteologien", og som fik betydning også for teologien i både Asien og Afrika. Dette begreb blev hyppigt misforstået, som var det et forsøg på at skabe en teologi om menneskets befrielse her på jorden. Imidlertid skal begrebet "Teologia de la liberación" over-

sættes med "Teologi om den befrielse, Gud tilbyder menneskene".

Den teologiske tanke, der ligger bagved udtrykket, er, at det Guds Rige, som Jesus Kristus bragte til verden, tager sin begyndelse i vort konkrete menneskeliv, og at det skulle bringe "retfærdighed, fred og glæde i Helligånden" (Rom 14,17) til menneskene. Freden er først og fremmest freden med Gud, med næsten; det er retfærdigheden fra Gud og blandt mennesker og barmhjertigheden fra Gud og mellem mennesker.

Pave Johannes Paul II er selv inde på den samme tanke, når han i sin rundskrivelse "Kristi Mission" fra 1990 i § 14 skriver, at "den befrielse og frelse, som Guds Rige bringer, drejer sig om mennesket både i dets fysiske og dets åndelige dimension. To handlinger er karakteristiske for Jesu sendelse: helbredelse og tilgivelse".

Som al god teologi i dag tager Gutierrez sit udgangspunkt samtidig i Bibelens beretning om Jesu Kristi ord og gerninger og i den sociale og kulturelle sammenhæng, hvor Kristus skal forkyndes og efterleves i efterfølgelse af hans ord. Denne sammenhæng er en for os i Vesteuropa ufattelig undertrykkelse af en meget stor del af menneskene i Latinamerika. Det gælder derfor om at undersøge for-

holdene, at træffe de rette beslutninger og at handle. Det er Ordet om Guds Rige, som båret af troende skal møde den virkelighed, de troende og andre lever i.

I et foredrag fra 1989 fremlagde Gutierrez sine overvejelser og begyndte med et meget centralt spørgsmål: "Hvordan forkynder man Jesu opstandelse i en virkelighed, som er karakteriseret ved millioner uretfærdige og for tidlige død? Hvordan sige til de fattige: 'Gud elsker jer'? Hvordan sige til dem, at *livet*, ikke døden får det sidste ord i menneskets historie ...?"

Det er ikke nemt at opdage de fattiges verden. ... Ærligheden driver os til at forsøge at finde frem til grundene, fattigdommens dybeste årsager. Det er vanskeligt, ... at overskride vor egen verdens grænser, ændre vores kategorier, gå ind i den andens perspektiver.

Tag lignelsen om den barmhjertige samaritaner (Luk.10,25 ff), hvor Jesus spørger om, hvem der var næste for ham, der faldt iblandt røvere, og får det rette svar, at det var den, der viste barmhjertighed. Ens næste er den, man opsøger. "Næste" er resultat af, at jeg nærmer mig, engagerer mig ... Vi må blive de fattiges næste, og for at opnå det må vi træde ind i deres verden ... Det er et valg til fordel for de fattige, ikke nødvendigvis

frem for andre. At være fattig er at være ubetydelig, fordi man ingen magt har, hverken økonomisk eller politisk set, desuden bliver der ikke sat pris på ens livsværdier. ... Det valg, vi taler om, betyder at træde ind i de ubetydeliges verden. ... For nogle betyder "til fordel for" det samme som "fortrinsbeholdning", men "til fordel for" har en meget vigtig betydning, fordi vi ikke kan overse Guds kærligheds universalitet. Den store udfordring er at holde to aspekter sammen: dels universalitet (som betyder, at ingen må udelukkes fra vor kærlighed) og dels præference, som er en prioritering af de ringeste, de ubetydeligste personer.

Den afgørende grund til vort engagement for de fattige ligger ikke i samfundsanalysen, hvor vigtig den end kan være, ej heller i vor menneskelige medfølelse eller vor direkte fattigdomserfaring. Uden samfundsanalyse kan vi ikke være godt informeret om de fattiges situation. Vor solidaritet med dem forudsætter ikke kun ideer, men også følelser. Følgelig er medfølelse et vigtigt aspekt af vort engagement. ... Men jeg vil kraftigt understrege, at den afgørende grund for en kristen er Jesu Kristi Gud. Vi må være engagerede i de fattige, fordi vi tror på Rigets Gud. ... Vi må engagere os i de

fattige, ikke nødvendigvis, fordi de er gode, men fordi Gud er god. ...

Selve midtpunktet i evangeliets forkyndelse er Guds Rige, og det indebærer, at livet skal bevares og fremmes. I 5. Mosebog siger Gud: '... Jeg har forelagt jer livet og døden ... så vælg da livet.' Og livet betyder retfærdighed, social retfærdighed."

Gustavo Gutierrez blev beskyldt for at være marxist, og det vil sige, at blive forfulgt både af de verdslige og kirkelige myndigheder. For at berolige de kirkelige myndigheder udsendte han i 1991 en revideret udgave af sin første bog "Befrielsesteologi".

De latinamerikanske "basismenigheder" opstod i 70'erne ved hans inspiration, og de lever stadig i bedste velgående. For at sikre sig indtrådte han i 1999 i dominikanerordenen, også fordi den forener det meditative liv med handling i verden. Han virker nu dels som professor ved Notre Dame universitetet i USA dels som præst i en basismenighed i Peru.

Oluf Bohn er cand. mag. i historie og kristendomskundskab. Han er medlem af menigheden i Århus og var gennem en årrække et fremtrædende medlem af pastoratrådet.

Katolsk Orientering

*Ve jer, når alle taler godt om jer.
Således behandle deres fædre
også de falske profeter.*

Luk 6,26

Fra venstre: Biskopperne J. Wrobel (SF), G. Goebel (N), G. Müller (N), G. Schwenzer (N), H. Martensen (DK), C. Kozon (DK), J. M. Gijzen (IS), A. Arborelius (S), W. Kenney (S).
Foto: Suni Magnussen

Bispekonference på Færøerne

Af Erling Tiedemann

Under Den nordiske Bispekonferences møde i sidste uge fejrede menighed og biskopper søndagsmesse i en fuld sognekirke i Tórshavn, og ved kirkekaften havde biskopper og menighed en god stund sammen. Også uden for katolikernes kreds vakte mødet interesse. Således blev biskopperne interviewet til dagbladet Dimmalætting, ligesom det færøske TV havde en udsendelse fra Mariukirkjan. Biskopperne fik også lejlighed til en middag sammen med Færøernes lutherske biskop, Hans Jacob Joensen.

De andre biskopper viste stor interesse for menigheden på Færøerne, som har udvik-

let sig i forhold til, hvad der var gældende for et par meneskealdre siden.

- Den bestod oprindeligt af færing, danskere og franciskanersøstre, der kom fra forskellige europæiske lande, fortæller diakon Christian Gabrielsen, der sammen med sin kone Inger bor fast i Tórshavn. Fælles var dog, at alle forstod og talte dansk. Messeteksterne blev allerede tidligt oversat til færøsk, men en dansktalende præst kunne altid komme og vikariere.

Denne situation er siden midten af 80'erne fundamentalt ændret. Katolikker fra hele verden har af forskellige grunde, hovedsageligt arbejde og giftermål, fundet vej til Færøerne og udgør nu ca. halvdelen af menigheden, der

tæller omkring 110 medlemmer (heraf 7 franciskanersøstre). Siden p. Per Waagø's død har menigheden ikke haft fastboende sognepræst, men skiftende vikarer har sørget for præstelig betjening næsten alle årets søndage. De få søndage (4-6 årligt) uden præst samles menigheden til en ordets gudstjeneste med kommuniionsuddeling, som diakonen forestår.

- Søndagsmesserne bliver som regel fejret på dansk, siger Christian Gabrielsen, enkelte gange på færøsk og undtagelsesvis på engelsk eller et andet sprog, som præsten behersker. For at det hele ikke skal ende i kaos, svarer menigheden altid på færøsk, ligegyldigt hvilket sprog præsten taler. Når man har

vænet sig til det, virker det ikke mærkeligt. Af og til er der det, vi kalder "international messe", med salmer og sange fra de forskellige lande, som menighedens medlemmer kommer fra. Ved dåb, første kommunion og ægtevielse er det som oftest nødvendigt at fremstille foldere med tekster og salmer på flere sprog, så alle kan være med uden at drukne i små papirlapper.

Vel hjemme fra rejsen til klippeøerne beretter biskop Czeslaw, at bispekonferencen som planlagt brugte en meget stor del af sin tid på at drøfte et udkast til et fælles hyrdebrev om ægteskab og familie, som ventes at blive færdigt på forårets møde i Turku 18.-24. marts 2004.

Lang vej til lommerne...

For mange er den et uundværligt hjælpemiddel i den katolske hverdag. Hvilke læsninger bruges den 17. marts? Hvornår er det missions-søndag? Hvor gammel er pastor X? og hvornår blev han præsteviet? Katolsk Lommebog giver os alle svar på det meste, men få har kendskab til, hvilket enormt arbejde, som ligger bag den lille bog. Erik Christiansen og hans computer er næsten vokset sammen, mens lommebogen produceres - og i disse dage udkommer den igen.

SIDE 3

Ave Maria fejrer 50-års jubilæum

Hvorfor pater Benedictus i Allerslev og cisterciensersøstre for godt 50 år siden skilte sig af med deres trykkeri, kan K.O. ikke give svar på. Derimod kan vi fortælle fortsættelsen af historien: p. Mesters, der var montfortaner i Holbæk, købte det, og bladet Ave Maria var født. Det halve sekel fejres med blandt anden en Rosenkransdag og en Rosenkransbog.

SIDE 4

Nonner med en fast tro skal man ikke tage fejl af

De to nonner skulle til Roskilde. At deres Hamburg-tog først skulle standse i Nykøbing Falster ville de ikke høre tale om - uanset hvad DSB-personale og køreplan mente om den sag. Og den dag i dag kan ingen forklare, hvad der skete - og hvorfor ...

SIDE 12

Debatten i Kirken

Debat i Guds Kirke er ikke af nyere dato. Læser man eksempelvis Apostlernes Gerninger og Galaterbrevet i Det nye Testamente eller kirkefædrenes skrifter - for slet ikke at tale om tekster fra alle de følgende århundreder, så vil man se, at der altid har fundet meningsudvekslinger sted i Kirken.

Nok bygger Kirken nemlig på en fast grundvold, men dens selvforståelse har udviklet sig, og dens stadige fordybelse i Evangeliet i videste forstand har gradvis klargjort dens lære.

Som en landevej i det jyske er det gået op ad bakke og ned ad bakke for Kirken. Der har været tider, hvor det levende trosfællesskab stivnede og næsten afgik ved en blid og usalig død. Der har været andre tider, hvor store helgener eller konciler rettede op og fandt tilbage til det grundlæggende.

Men hele tiden har der været debat, og den har udfoldet sig i et stadigt samspil med den almindelige udvikling om-

kring politik, kultur, naturvidenskab, kønsrollemønstre og meget andet.

Nye strukturer i samfundet, nye måder at tænke og tale på har til stadighed stillet Kirken over for udfordringer og krav om at tilpasse - ikke Evangeliet, men måden at forkynde det på. Igen og igen måtte det debatteres, hvad der skulle være Kirkens vej i en verden, der var kommet til at se ud, som den nu var.

Således er en mere og mere udfoldt tro gået hånd i hånd med en stadigt ændret kommunikation, og alt i alt har det ført til, at 1300-tallets katolikker næppe ville genkende Kirken af i dag - og vi tilsvarende ville stå ret uforstående over for det, vi mødte, hvis en tidsmaskine kunne føre os 700 år tilbage i historien.

Og dog. Thi nok ville meget fremstå anderledes i form og forestillingsverden, men Jesus Kristus ville stadig være Guds Søn, kommet i kødet, død på korset, opstået fra de døde og opfaren til

Himlen, hvorfra han skal komme igen for at dømme de levende og de døde ...

Noget er således foranderligt og kan - og skal - debatteres. Andet er grundlæggende for Kirken og uden for debat.

En sådan konklusion synes også at kunne drages for Folkekirkens vedkommende, efter at en borgerhøring og en konference har været afholdt. En computer havde udtrykt 6.000 folkekirkemedlemmer, som hverken var ansat i Folkekirken, medlem af et menighedsråd eller på anden måde "aktive". De første 100 af de 6.000, der besvarede indbydelsen, skulle deltage i borgerhøringen, - men der var faktisk kun 84, som overhovedet meldte sig.

Ved borgerhøringen blev det foreslået, at Folkekirken afskaffede dogmerne om 1) Jesu død på korset som Guds mening, 2) jomfrufødslen, 3) Treenigheden, 4) evig fortabelse, 5) kødets opstandelse og 6) skabelsesberetningen. På konferencen fik det biskop Jan Lind-

hardt til at tale om "chokerende læsning, hvor borgerne selvsikre og krævende fremstiller deres tåbeligheder uden forbehold", mens kirkeministeren modsat sluttede dagen med at karakterisere forsamlingen som "fodslæbende", når det drejede sig om debatten om de øvrige spørgsmål.

For os katolikker gælder det, at debat skal der til - om dét, som kan debatteres. Vi må fastholde den kendte målsætning, at der skal være enhed om dét, som må stå fast; fri debat om dét, der godt kan være anderledes - og kærlighed i alt. Det sidste stiller især krav til den form, vi giver debatten. Dens redskab må være argumenter, ikke personangreb. Andres synspunkter må gengives loyalt, hvis man vil kommentere eller tage afstand fra dem. Og afstandtagen, der blot består i karaktergivning og mishagsytring, kan ikke rigtigt bruges til noget - og slet ikke til at styrke og udvikle vores katolske fællesskab.

Læserne skriver

Teksten læst og påskrevet - men hvis tekst?

Redaktøren har, med udgangspunkt i Troselærekongregationens skrift; "Betragtninger vedrørende forslag om anerkendelse i lovgivningen af parforhold mellem homoseksuelle personer", en længere artikel i sidste nummer af KO.

Kirkens og kirkernes holdning til homoseksualitet er et ømtåleligt emne, ikke mindst hvis man har nære venner, der er homoseksuelle, og jeg havde set frem til at kunne læse hovedtrækkene i det nok så omdiskuterede skrift, så jeg selv kunne danne mig en holdning til indholdet.

Det giver redaktørens artikel mig imidlertid dårlige forudsætninger for, fordi det er umuligt at skelne mellem, hvornår argumentationen er hentet fra den oprindelige tekst, og hvornår det er redaktørens egen argumentation. Hvis det er redaktøren, der primært argumenterer,

så burde denne artikel rettelig være en leder. Så ved man som læser, hvem der taler. I den omtalte artikel virker det, som om emnet og skriftet brugt som en anledning til en docering af den rette tro, i højere grad end til en saglig fremstilling af, hvad Ratzinger m. fl. skriver i det omtalte skrift.

Skriftet og artiklen handler om mennesker også i vores kirke, hvoraf en del får dette blad tilsendt. Derfor finder jeg de sammenligninger mellem homoseksuel seksuel udfoldelse og utroskab højst stødende - ligesom når artiklen i sin overskrift bruger ordet homopar frem for homoseksuelle par,

Jeg forventer af KO, at det loyalt fremstiller aktuelle tiltag fra Rom, og jeg forventer at blive taget alvorligt som et moderne menneske, der selv kan tolke og danne mine holdninger. Men jeg forventer også en sådan saglighed

i bladet, at det kan ligge fremme, når jeg får gæster.

*Hanne Brixtofte Petersen
Odense*

Svar: Jeg mener ikke, det er så vanskeligt at skelne mellem, hvad der i den pågældende artikel er direkte gengivelse af Troselærekongregationens redegørelse, og hvad der er en *formidlende* fremstilling, der forholder sig til debatten i samfundet og nævner den kritik, der er blevet rettet mod redegørelsen og Kirkens holdning. Om ordet "homopar" er stødende, afhænger nok af, hvem der læser det, men det støder næppe bøsser og les-

Sex er ikke identisk med kærlighed

Replik til Christian Guldagers læserbrev: Jeg bliver utrolig provokeret, når man vil lukke munden på Kirkens lærere ved at beskyldte dem for at være fordømmende og ukærlige. Når det er sagt, forekommer det mig, at der i læserbrevet er en vis forvirring omkring begrebet kærlighed.

Oftentimes bliver det brugt synonymt med dét at have sex. Hvis denne forståelse er sand, må vi konkludere, at Jesus ikke var kærlig eller havde kærlige relationer! Kærlighed kan udtrykke sig gennem sex, men sex er ikke identisk med kærlighed og ikke nødvendigvis kærlighedens udtryk.

Er der tale om kærlighed mellem to personer af samme køn er det fint, men at udtrykke denne kærlighed i seksuelle handlinger er ikke fint.

Christian Guldager mener, at Kirkens lære langt fra at være udtryk for Guds belæring til os er udtryk for "tid og holdninger". Den er nu en holdning, der har stået sin prøve! I de første århundre-

der af Kirkens historie var den omgivet af samfund, hvor homoseksuel praksis var (meget) almindelig. Alligevel måtte den også da tage afstand fra denne praksis.

Nogle kæmper med et hid-sigt sind eller grådighed eller dømmesyge. Og så er der dem, der kæmper med homoseksuelle tilbøjeligheder. Alle er vi underlagt den faldne natur, som Kristus kom for at frelse os fra. Der er ikke noget nyt og dramatisk ved dét.

Jesu lære er provokerende for enhver livsstil - det gælder såmænd ikke kun de homoseksuelle. Farisæerne udbød da også: "Med hvilken ret gør du det!" Tja? "Hvem siger folk, at jeg er?" spørger Jesus sine disciple, "og I, hvem siger I, at jeg er?" Mig bekendt er der ingen, der benægter, at det er syndigt at være hidsig, sladder-vorm eller grisk. Derfor behøver Kirken ikke at råbe vagt i gevær overfor disse holdninger.

*Gertrud Messerschmidt,
1920 Charlottenlund*

Yderligere et læserbrev på side 12

Debat. Angiv altid navn, adresse, telefonnummer og så vidt muligt e-mail-adresse på indsendte indlæg. Redaktionen forbeholder sig ret til at forkorte og bringe uddrag af indsendte indlæg. Et læserbrev må højst fylde 300 ord. Læserbreve kan indsendes som e-mail til: redaktion@ko-press.dk (vedhæft fil eller indsæt læserbrevet direkte i mailen). Ved indsendelse af læserbreve på papir bedes diskette så vidt muligt vedlagt.

Erling Tiedemann

Redaktion:
Ansvarshavende redaktør: Erling Tiedemann
Redaktionschef: Annica Skenberg
Annoncer og abonnement: Lisbeth Flønne
Orientering fra sognene: Erik Christiansen

Frivillige medarbejdere: Carla Bennati Schou, Karen Grzelak, Kirsten Kjærulff, Bentø og Ole Meyer, Jacob Thomsen, Hans Thulstrup, Vivian Tiedemann.

Redaktion og annoncer: Vesterbrogade 28, 4. DK-1620 København V. Telefon 3321 1444. Kontortid: 09.00-13.00 Fax 3324 4975. E-mail: redaktion@ko-press.dk Giro: 205-7042

Udgiver: Ansgarstiftelsen, Bredgade 69 A, DK 1260 København K. Tryk: Morsø Folkeblad, DK 7900 Nykøbing Mors. Oplag 16.800

Lang vej til lommerne

Nej, det handler ikke om, at for få betaler kirkeskat men om de mange forberedelser, før årets Katolsk Lommebog når frem til lommerne

Tekst og foto: Erling Tiedemann

I mange år så Katolsk Lommebog anderledes ud - det vil sige, den så ud, som andre lommebøger så ud dengang, nemlig små og i størrelse med cirka en halv pakke cigaretter.

I dag er det almindelige blevet en lidt aflang lommebog med månedskalender og indstik med oplysninger om fx det firma eller den fagforening, der har udgivet bogen.

Starter i januar måned

Katolsk Lommebog er for længst fulgt med den udvikling og baserer sig i dag på et plasticomslag og kalenderblade, der fremstilles af Mayland. Og netop med en bestilling hos Mayland begynder arbejdet allerede i januar måned for at få næste års lommebog færdig til udgangen af september.

Nogle måneder senere går Erik Christiansen på bispekontoret i gang med teksten til indmaden - eller rettere: "indmadderne", thi både liturgisk kalender og vejviseren udarbejdes af ham.

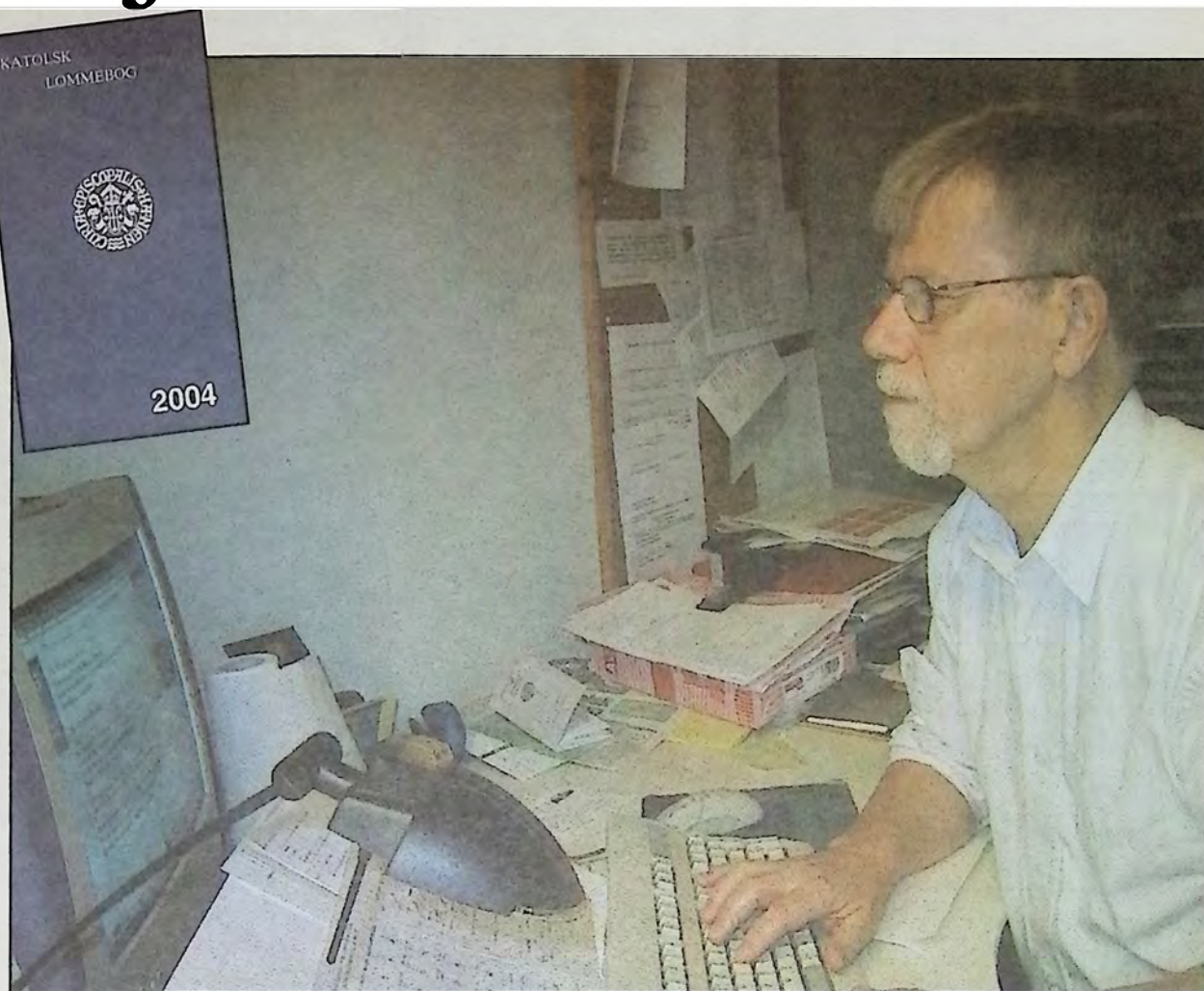
- Jeg fik den opgave ret kort efter, at jeg var blevet ansat i 1987, fortæller han. Før den tid havde Ruth Plum

og Kirsten Hatting arbejdet med kalenderen, og pastor Ebbe Simonsen havde i mange år stået for vejviseren, men nu er hele opgaven samlet på bispekontoret.

Erik Christiansen er næsten vokset sammen med sin computer, når han arbejder med vejviser og kalender - ikke underligt, fordi dette moderne hjælpemiddel har gjort det meget lettere at arbejde med ikke mindst den liturgiske kalender. Den er traditionstung og stadig afhængig af, hvornår påsken falder, nemlig første søndag efter første fuldmåne efter forårsjævndøgn - hvis fuldmånen altså ikke indtræffer en søndag ...

Fire klumper

- I virkeligheden er det ikke så svært, efter at det gik op for mig, hvordan årets liturgiske kalender er sammensat af fire klumper, der mere eller mindre går igen. Advent og Jul er én klump. Faste og påske hænger sammen. Så er der det almindelige grønne kirkeår. Og til sidst helgenkalenderen med de særlige fester. For de "grønne søndages" vedkommende er der eksempelvis A-, B- og C-år,

Erik Christiansen er næsten vokset sammen med computeren, når han arbejder med lommebogen.

mens der for hverdage er år med ulige eller lige årstal. Det betyder, at du har A1 og A2, B1 og B2 - og så videre. Du skal bare sætte de rigtige klumper i forlængelse af hinanden, putte helgenfesterne ind de rigtige steder - og bringe det hele i overensstemmelse med årets almindelige kalender, forklarer Erik Christiansen.

Det lyder som Keine Hexerei, nur Behändigkeit, - men i virkeligheden er det et minutigt pillearbejde.

Kravet til nøjagtighed er ikke mindre, når det drejer sig om vejviseren, og her er det på en måde sværere at leve op til kravet, fordi en vejviser nødvendigvis bygger på oplysninger fra mange sider.

De fleste er flinke

Det drejer sig ikke bare om de 50 sogne. Også institutioner, foreninger, bevægelser, skoler, ordenssamfund, alle præster osv. osv.

får sendt korrekturark til godkendelse og rettelse - alt i alt løber det op i ca. 300 korrekturer.

- De fleste er flinke til at svare og overholde deadline, men der er altid nogen, der skal rykkes, fortæller Erik Christiansen - og tilføjer efter en pause: De samme hvert år...

Snart tid for 2005

Men en dag er han færdig og afleverer de færdige manu-

skripter til Werks Bogtrykkeri i Aarhus. Hør bliver de små grå hæfter trykt, hæftet og sendt til Pastoral-Centret, hvor de møder de blå plasticomslag, som Mayland samtidig har leveret. Ansatte og frivillige hjælpere bruger en lang formiddag på at samle de forskellige dele, og kort før 1. oktober er man klar til at levere til sogne og boghandlere. Trekvart års arbejde med 2004-kalenderen er slut - om tre måneder tages der fat på 2005.

23 mænd fulgte 60-årig tradition på Dalum kloster

Af Poul L. Wiisbye

I dagene 25.-29. august afholdtes retræten for mænd på Dalum Kloster for 60. gang, og Sankt Hedvig søstrene bød 23 retrætedeltagere velkommen.

Dalum-retræterne begyndte med en annonce i Katolsk Ugeblad den 3. juli 1943, indrykket af direktør Henry Schultz. Den handlede om invitation til exercitier for herrer på Dalum Kloster den 18.-21. august - tilladt og anbefalet af biskop Th. Suhr. Pater Horn, Aalborg, var retrætepræst.

Ser man listen over de forløbne 60 års retrætepræster, er navnene sammenfaldende med bi-

spedømmets historie, begyndende med pater Horn, pater Groteclaus, msgr. Peter Schindler, msgr. Ballin, pater Mesters, pater Ireneus Capellen, pastor Oppermann, biskop Hans L. Martensen (1974 og 2002), pastor Czeslaw Kozon (1981, 82 og 83) ... og fyrretyve andre af Danmarks kendteste præster. Dalum-retræterne har i de mange år haft et bredt udsnit af deltagere fra det ganske land.

Livet i Eukaristien

Som præst og retræteleder havde udvalget i år inviteret sognepræsten i Roskilde, pater Anders Baadsgaard Jensen, OFM Conv.

Sit emne havde han kaldt "Livet i Eukaristien".

Gennem bøn og betragtning, stilhed og tilbedelse, oplæg til overvejelse og sakramenternes fejring blev deltagerne ført dybere ind på Evangeliets vej til ægte frihed og sand glæde.

Dagen starter med laudes

En typisk Dalum retræte starter med laudes i kirken, derefter angelus og morgenbord. Foredrag, Rosenkransandagt. Messe med kort prædiken. Meditation over foredraget og prædikenen.

Angelus og middagsbord. Under måltiderne er der musik. Eftermiddag: Kaffebord; der er

"sientium" (stilhed) under retræten fra mandag til torsdag efter komplet, dog med dispensation under samværet ved kaffen.

Derefter dagens andet foredrag efterfulgt af tid til meditation. Vesper, derefter stille bøn, som afsluttes med sakramental velsignelse. Angelus og aftensbord, og dagen sluttes med, at der synges komplet sammen med søstrene.

Procession til grotten

Onsdag aften arrangeres en lysprocession til "Lourdes-grotten". I år særlig stemningsfuld på grund af klosterhavens fantastisk smukke blomsterpragt og en stille sommeraften.

Torsdag aften efter komplet fulgte søstrenes traditionelle kaffebord med salmer, sange og muntre viser.

Efter en højtidelig festmesse fredag morgen spredtes retrætedeltagerne ud over det ganske land, beriget med åndelig fornyelse takket være pater Anders stærke og inspirerende forkyndelse: "Fra Evangeliet til livet - og fra livet til Evangeliet", som franciskanerne siger.

Også de perfekte ydre rammer var med til at skabe en uforglemmelig retræte - og ikke mindst Sankt Hedvig søstrenes ægte katolske ånd og atmosfære, der stemte sind og sjæl til fred og ro.

Ave Maria

Ave Maria har i år 50-års jubilæum. Det fejres med blandt andet en Rosenkransdag den 11. oktober og udgivelsen af en Rosenkransbog

Ave Marias redaktionsgruppe i jubilæumsåret. Fra venstre p. August Ziggelaar, der er ansvarshavende redaktør, Monica Holstein-Ledreborg, der bl.a. står for abonnementerne, Charlotte Olden-Jørgensen og Anne Balleby, der især er aktive i det redaktionelle, og Bjarne Balleby, der holder orden på økonomien.

Ave Maria - 50 år

Af Erling Tiedemann

Før cistercienserinderne flyttede til Sostrup, havde de i næsten 40 år haft deres kloster i Allerslev ved Lejre.

Klosterpræsten var cistercienseren Matthias Müller, kaldet pater Benedictus. Sammen med søstre havde han en sjælden ting: en bogtrykmaskine med dertil hørende sættekasser og en god, gammeldags vinkelhage til at samle typerne i.

Af grunde, der fortaber sig og i hvert fald ikke er Katolsk Orientering bekendt, ønskede søstre og pater Müller i 1951 at afhænde trykkeriet. Montfortanerpræsten Joseph Mesters i Holbæk købte det - og sådan begyndte Ave Maria, som i år kan fejre sit 50 års jubilæum.

Læsere, der har indholdet af Christian Hansens Regnebog præsent, vil måske undre sig over, at et blad, der begyndte i 1951, først kan fejre 50 året for sin beståen i 2003, men forklaringen er enkel: Efter pater Mesters' død i 1982 var der to år, hvor bladet ikke udkom. Trykmaskinen blev solgt eller givet væk - og væk var også bladet. For en tid.

En ny start

I 1984 tog Ingeborg Lowsen, der som hjælper for p. Mesters havde været med fra starten, atter opgaven op og udgav Ave Maria - for egen regning og risiko og med frivillige hjælpere, der i de enkelte sogne uddelede det dupliserede blad.

Efter 10 år følte Ingeborg Low-

sen, at hun havde brug for aflastning og efterfølgere. Siden 1994 har en redaktionsgruppe derfor stået for udgivelsen af et blad, der i henseende til omfang og udstyr er langt forud for det, som pater Mesters, Ingeborg Lowsen og andre hjælpere fremstillede på den gamle trykmaskine.

I henseende til frekvens og oplag kan nutiden imidlertid ikke konkurrere med fortiden: Faktisk udkom Ave Maria i pater Mesters tid 10 gange om året og med et oplag på omkring 2.000 eksemplarer - mod nu kvartalsvis i under 300 eksemplarer. Men det var i mange henseender også en anden tid - og der var langt færre katolske publikationer om buddet.

- Da vi startede som ny redaktionsgruppe, etablerede vi en forening for at have et sted at samle midlerne, fortæller Anne Balleby. Vi udarbejdede vedtægter og blev godkendt som forening, men "Foreningen Ave Maria" består faktisk kun af redaktionen. Der er ingen egentlige medlemmer. Kun abonnenter.

Tekniske vanskeligheder

I maj 1994 udgav den nye redaktion sit første nummer, som var på meget få sider.

Ingeborg Lowsen havde gennem de 10 år, hvor hun stod for redaktionen, skrevet Ave Maria på almindelig skrivemaskine, men nu skulle der skrives på computer. Det skete på en gammel Amstrad Joyce, der vil få minderne frem hos enhver lidt ældre computernørd.

Niels-Christian Hvidt stod for layout på sin bærbare computer. Teksten fik han sendt på disketter fra Anne Balleby.

- Der var utallige problemer med at få det til at virke, fortæller hun. På et tidspunkt fik vi hjælp fra Karslunde menighed. De havde nemlig et "diskette-doktor-program". Efter at vi havde været nødt til at bruge computeren i Skt. Laurentii Kirke i Roskilde - med kyndig hjælp en meget sen aften - fik vi købt et ordentligt EDB-system, og nu fungerer det.

- Tidligere blev Ave Maria trykt hos en privat bogtrykker, og dengang blev der stadig klippet og klistret billeder. Senere fik vi en scanner og kan også finde illustrationer på Internet, så det er slut med klippe-klistringen. I øvrigt bliver Ave Maria nu trykt i Pastoral-Centeret, fortæller Anne, der sammen med det øvrige hold har gjort turen med de sidste snart 10 år.

Således har stafetten kunnet gives videre, fordi der var hænder, der blev rakt frem og tog over.

I pater Mesters' ånd

Joseph Mesters var en ildsjæl og en vaskeægte montfortaner, stærkt optaget af Gudsmoders medvirken i frelsesmysteriet.

Han arrangerede valfarter ikke bare til Lourdes, men også til den lille franske by Saint-Laurent sur Sèvres, hvor hans ordens stifter, den hellige Louis-Marie Grignon de Montfort (1673-1716) ligger begravet.

Men er pater Mesters ikke mere henede, så lever hans inspiration videre i Ave Maria, der præsenterer sig selv som "et katolsk tidsskrift, der har til formål at styrke troen og det åndelige liv i Jesus Kristus ved at søge inspiration i Bibelen og Kirkens Tradition, især i Pavenes taler og budskaber, Maria - Kirkens Moder, helgeners liv og bønslivet".

I Katolsk Orienterings artikel om den katolske bladverden (nr. 6/2003) blev Ave Maria nævnt blandt den gruppe af blade, hvis målsætning er at give input til et godt og levende trosliv, og det hed, at bladet, der oprindeligt blev startet som et meddelelsesblad for deltagerne i valfarterne til Lourdes, havde udviklet sig til et solidt katolsk tidsskrift med forskelligartede artikler.

Redaktionsgruppen, hvis arbejde i særlig grad bæres af Anne og Bjarne Balleby, Monica Holstein-Ledreborg og Charlotte Olden-Jørgensen med pater August Ziggelaar som ansvarshavende, lægger vægt på, at flere forskellige sider af Kirkens liv afspejles i det enkelte nummer. Indholdet består så godt som altid af en helgenhistorie, noget fra Paven, budskaber fra Medjugorje, uddrag af Den Katolske Kirkes Katekismus og bøn.

Jubilæet fejres

Et jubilæum skal fejres, og Ave Maria fejrer sit med manér. Bladet har

Pater Joseph Mesters S.M.M.

udgivet en lille bog om Rosenkransen (som anmeldes på side 13), og lørdag den 11. oktober inviteres der til en "dag om og med Rosenkransen".

Det sker i Skt. Laurentii Kirke i Roskilde og varer fra klokken 11.00 til messen kl. 17.00. P. Robert Showers vil fortælle Rosenkransens historie, Focolare vil kommentere "Lysets Mysterier", og Stine Riegels vil berette om Rosenkransen i hverdagen. Desuden vil der være musikalske indslag og fri kaffe/te med tilbehør. Andre drikkevarer sælges, og det gør også Ave Marias nye bog om Rosenkransen. Den fås for 40 kr., hvad der ikke mindst skyldes, at prisen er holdt nede af et tilskud fra Direktør Frederik Wilhelm Krafts Legat.

- Hvis nogen vil give Ave Maria en gave til bladet jubilæum, så vil den bedste gave være flere abonnenter, siger Anne Balleby.

Lang vej til lommerne

Nej, det handler ikke om, at for få betaler kirkeskat men om de mange forberedelser, før årets Katolsk Lommebog når frem til lommerne

Tekst og foto: Erling Tiedemann

I mange år så Katolsk Lommebog anderledes ud - det vil sige, den så ud, som andre lommebøger så ud dengang, nemlig små og i størrelse med cirka en halv pakke cigaretter.

I dag er det almindelige blevet en lidt aflang lommebog med månedskalender og indstik med oplysninger om fx det firma eller den fagforening, der har udgivet bogen.

Starter i januar måned

Katolsk Lommebog er for længst fulgt med den udvikling og baserer sig i dag på et plasticomslag og kalenderblade, der fremstilles af Mayland. Og netop med en bestilling hos Mayland begynder arbejdet allerede i januar måned for at få næste års lommebog færdig til udgangen af september.

Nogle måneder senere går Erik Christiansen på bispekontoret i gang med teksten til indmaden - eller rettere: "indmadderne", thi både liturgisk kalender og vejviseren udarbejdes af ham.

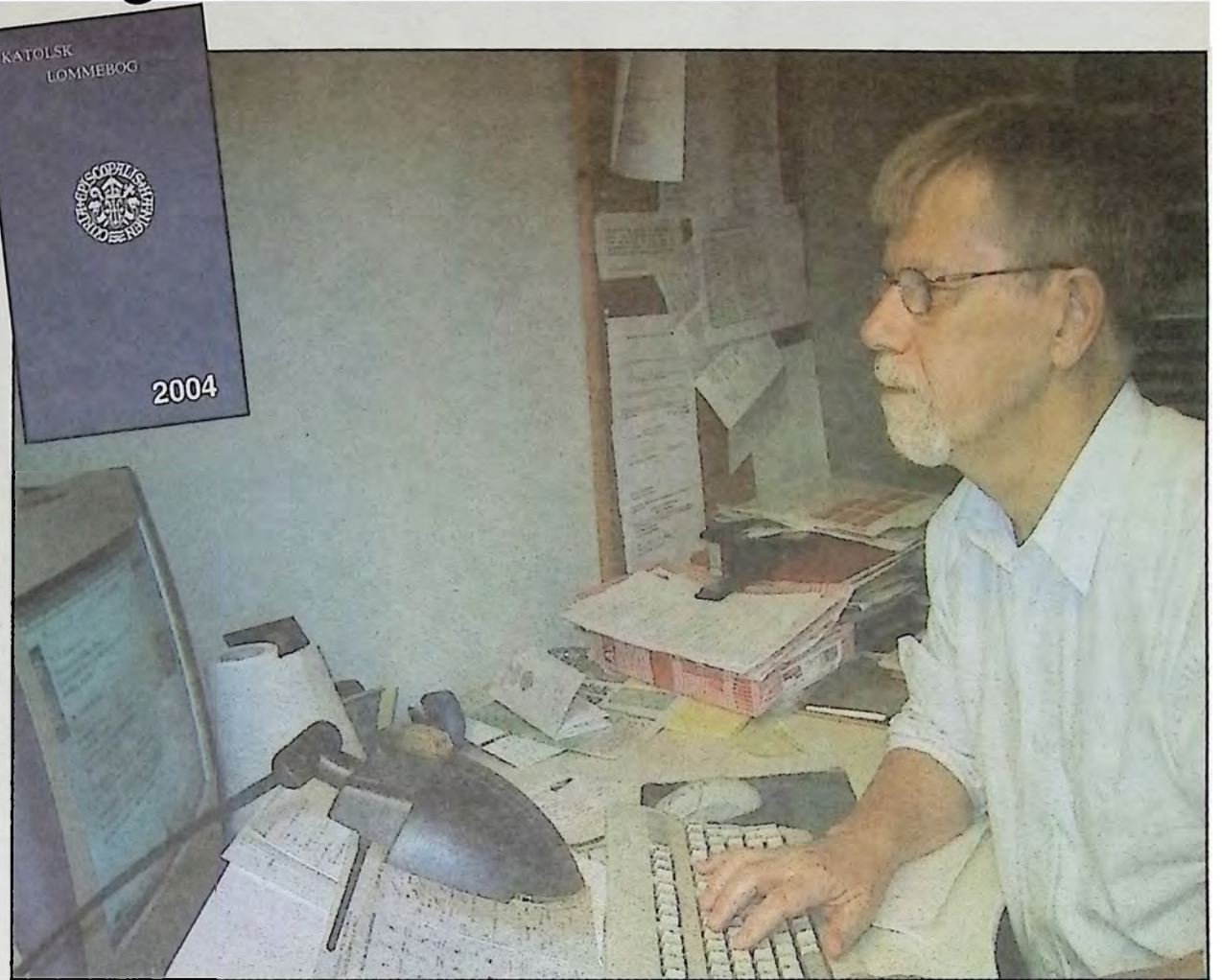
- Jeg fik den opgave ret kort efter, at jeg var blevet ansat i 1987, fortæller han. Før den tid havde Ruth Plum

og Kirsten Hatting arbejdet med kalenderen, og pastor Ebbe Simonsen havde i mange år stået for vejviseren, men nu er hele opgaven samlet på bispekontoret.

Erik Christiansen er næsten vokset sammen med sin computer, når han arbejder med vejviser og kalender - ikke underligt, fordi dette moderne hjælpemiddel har gjort det meget lettere at arbejde med ikke mindst den liturgiske kalender. Den er traditionstung og stadig afhængig af, hvornår påsken falder, nemlig første søndag efter første fuldmåne efter forårsjævndøgn - hvis fuldmånen altså ikke indtræffer en søndag ...

Fire klumper

- I virkeligheden er det ikke så svært, efter at det gik op for mig, hvordan årets liturgiske kalender er sammensat af fire klumper, der mere eller mindre går igen. Advent og Jul er én klump. Faste og påske hænger sammen. Så er der det almindelige grønne kirkeår. Og til sidst helgenkalenderen med de særlige fester. For de "grønne søndages" vedkommende er der eksempelvis A-, B- og C-år,

Erik Christiansen er næsten vokset sammen med computeren, når han arbejder med lommebogen.

mens der for hverdage er år med ulige eller lige årstal. Det betyder, at du har A1 og A2, B1 og B2 - og så videre. Du skal bare sætte de rigtige klumper i forlængelse af hinanden, putte helgenfesterne ind de rigtige steder - og bringe det hele i overensstemmelse med årets almindelige kalender, forklarer Erik Christiansen.

Det lyder som Keine Hexerei, nur Behändigkeit, - men i virkeligheden er det et minutøst pillearbejde.

Kravet til nøjagtighed er ikke mindre, når det drejer sig om vejviseren, og her er det på en måde sværere at leve op til kravet, fordi en vejviser nødvendigvis bygger på oplysninger fra mange sider.

De fleste er flinke

Det drejer sig ikke bare om de 50 sogne. Også institutioner, foreninger, bevægelser, skoler, ordenssamfund, alle præster osv. osv.

får sendt korrekturark til godkendelse og rettelser - alt i alt løber det op i ca. 300 korrekturer.

- De fleste er flinke til at svare og overholde deadline, men der er altid nogen, der skal rykkes, fortæller Erik Christiansen - og tilføjer efter en pause: De samme hvert år...

Snart tid for 2005

Men en dag er han færdig og afleverer de færdige manu-

skripter til Werks Bogtrykkeri i Aarhus. Hør bliver de små grå hæfter trykt, hæftet og sendt til Pastoral-Centret, hvor de møder de blå plasticomslag, som Mayland samtidig har leveret. Ansatte og frivillige hjælpere bruger en lang formiddag på at samle de forskellige dele, og kort før 1. oktober er man klar til at levere til sogne og boghandlere. Trekvart års arbejde med 2004-kalenderen er slut - om tre måneder tages der fat på 2005.

23 mænd fulgte 60-årig tradition på Dalum kloster

Af Poul L. Wiisbye

I dagene 25.-29. august afholdtes retræten for mænd på Dalum Kloster for 60. gang, og Sankt Hedvig søstrene bød 23 retrætedeltagere velkommen.

Dalum-retræterne begynde med en annonce i Katolsk Ugeblad den 3. juli 1943, indrykket af direktør Henry Schultz. Den handlede om invitation til exercitier for herrer på Dalum Kloster den 18.-21. august - tilladt og anbefalet af biskop Th. Suhr. Pater Horn, Aalborg, var retrætepræst.

Ser man listen over de forløbne 60 års retrætepræster, er navnene sammenfaldende med bi-

spedømmets historie, begyndende med pater Horn, pater Groteclaus, msgr. Peter Schindler, msgr. Ballin, pater Mesters, pater Ireneus Capellen, pastor Oppermann, biskop Hans L. Martensen (1974 og 2002), pastor Czeslaw Kozon (1981, 82 og 83) ... og fyrretyve andre af Danmarks kendteste præster. Dalum-retræterne har i de mange år haft et bredt udsnit af deltagere fra det ganske land.

Livet i Eukaristien

Som præst og retræteleder havde udvalget i år inviteret sognepræsten i Roskilde, pater Anders Baadsgaard Jensen, OFM Conv.

Sit emne havde han kaldt "Livet i Eukaristien".

Gennem bøn og betragtning, stilhed og tilbedelse, oplæg til overvejelse og sakramenternes fejring blev deltagerne ført dybere ind på Evangeliets vej til ægte frihed og sand glæde.

Dagen starter med laudes

En typisk Dalum retræte starter med laudes i kirken, derefter angelus og morgenbord. Foredrag. Rosenkransandagt. Messe med kort prædiken. Meditation over foredraget og prædikenen.

Angelus og middagsbord. Under måltiderne er der musik. Eftermiddag: Kaffebord; der er

"siletium" (stilhed) under retræten fra mandag til torsdag efter komplet, dog med dispensation under samværet ved kaffen.

Derefter dagens andet foredrag efterfulgt af tid til meditation. Vesper, derefter stille bøn, som afsluttes med sakramental velsignelse. Angelus og aftensbord, og dagen sluttes med, at der synges komplet sammen med søstre.

Procession til grotten

Onsdag aften arrangeres en lysprocession til "Lourdes-grotten". I år særlig stemningsfuld på grund af klosterhavens fantastisk smukke blomsterpragt og en stille sommeraften.

Torsdag aften efter komplet fulgte søstrenes traditionelle kaffebord med salmer, sange og muntre viser.

Efter en højtidelig festmesse fredag morgen spredtes retrætedeltagerne ud over det ganske land, beriget med åndelig fomyelse takket være pater Anders stærke og inspirerende forkyndelse: "Fra Evangeliet til livet - og fra livet til Evangeliet", som franciskanerne siger.

Også de perfekte ydre rammer var med til at skabe en uforglemmelig retræte - og ikke mindst Sankt Hedvig søstrenes ægte katolske ånd og atmosfære, der stemte sind og sjæl til fred og ro.

Den nye generalsekretær i Kirkernes Verdensråd, Samuel Kobia løfter sløret for, hvad han anser for sine vigtigste opgaver:

Stærkere bånd til Vatikanet

Den nye generalsekretær i Kirkernes Verdensråd regner det blandt sine vigtigste arbejdsområder at styrke relationerne til Vatikanet, beretter pressebureauet Zenit.

Samuel Kobia, der er præst i Metodistkirken i Kenya, ønsker endvidere at styrke enheden blandt rådets kirker, ligesom han ønsker at udbygge de økumeniske bestræbelser.

Første afrikaner

Kobia, der er 56 år gammel, gift og far til fire børn, er den første afrikaner, som er valgt til rådets højeste post. Kirkernes Verdensråd er et fællesskab af 341 trossamfund

fra mere end 100 lande. Den katolske Kirke er ikke medlem, men opretholder samarbejdsrelationer med især Komiteen for Tro og Kirkeordning.

Vatikanet positivt

Vatikanet tog meget positivt imod nyheden om valget af Kobia. "Han er kendt for sine store kvaliteter og deriblandt for sin dybe spiritualitet, ligesom han er teologisk velfunderet," sagde biskop Brian Farrell, der er sekretær i Det pavelige Råd til fremme af kristen Enhed.

Kobia udtalte sig også i Vatikanets radio: "Det er vort ønske at udbygge relationerne til Vatikanet," og han

Samuel Kobia og Konrad Raiser ny hhv. forhenværende generalsekretær i Kirkernes Verdensråd.

meddelte, at han selv ville påtage sig dette, så snart han overtog sin nye stilling. "Vi samarbejder allerede på forskellige områder, for eksempel i arbejdsgrupper med Det pavelige Råd for Retfærdighed og Fred og på områder som mission," tilføjede han.

Dialog mellem religionerne indtager også en vigtig plads i Kobias program, eftersom "dialogen er et vigtigt middel til at overvinde vold og til at fremme forsoning og demokrati."

Og han fortsatte: "Ændringerne i familiestrukturen i verden i dag er et kritisk emne, hvorfor også familier-

nes problemer udgør en af mine vigtige opgaver."

Spirituel udfordring

Den nye generalsekretær understregede spiritualitetens betydning: "Verden står i dag med en række problemer, som efter min mening snarere er af spirituel end af politisk eller økonomisk art, eftersom selve livets mening sættes til debat og intet tilsyneladende mere er sikkert. - Selvom noget tilsyneladende drejer sig om politik, er der i stedet tale om dybt spirituelle og etiske problemer."

Oversættelse:
Hans Thulstrup

Pastoral omsorg for kinesere i USA giver udfordringer

Mange af de kinesere, der er udvandret til USA, flygter fra deres regerings børnebegrænsningsprogram.

Det fortæller pressebureauet Zenit med den amerikanske bispekonferences kontor for indvandring og flygtningehjælp som kilde. Ifølge dette kontor er der over 2 millioner kinesere i Amerika, og "tallet stiger meget hurtigt hvert år".

Flugt fra familiepolitik

"Tidligere kom de kinesiske udvandrere fra Taiwan eller Hongkong," meddelte kontoret for nylig. "Nu kommer de fleste fra Kina, især fra Fujian-provinsen. En stor del af disse er katolikker, der flygter fra Kinas tvangssterilisering og et-barns-politik."

"Den katolske kinesiske

befolkning i Amerika anslås til 340.000 sjæle, men tallet menes at være større, fordi mange kinesiske katolikker ikke er registreret," forklarede kontoret. "Folk har ikke for vane at blive registreret i de kinesiske sogne. Derfor undlades registrering også her."

Burde blive troet

"Når det kommer til ægteskab eller dåb, nægter amerikanske sogne at betjene de ikke-registrerede, og nogle søger da andre kristne kirker," siger kontoret. "På grund af års forfølgelse og turbulens i Kina kan dåbsdokumenter heller ikke skaffes. Normalt burde enhver kineser, som ønsker at blive døbt katolsk, derfor blive troet."

Der er kun omkring 35

kinesiske præster i Amerika, 7 præstestuderende, 70 nonner, 13 lægbrødre og 7 diakoner.

Lider af kulturchok

"Mange præstestuderende fra Kina kommer herover for at forberede sig til præstegerningen," udtaler en sagsbehandler, der arbejder med indvandringsspørgsmål. "De har særlige behov og problemer. De fleste kan ikke tilstrækkelig godt engelsk og behøver særlig hjælp til engelsk som andet sprog. De lider også af kulturchok, især på grund af det amerikanske samfunds materialisme og enorme frihed."

"Amerikansk holdning er grundlæggende forskellig fra den kinesiske. En anden vanskelighed er vestlig

spiritualitet. Den er væsensforskellig fra kinesisk spiritualitet og gør det vanskeligt for en præstestuderende at finde en passende åndelig vejleder. Dette forhaler hans åndelige vækst og isolerer ham yderligere."

Møder mistroiskhed

"Studerende fra Kina såvel som fra de amerikanske præsteseminarier ønsker også at gøre pastoralt arbejde, men ofte stoler amerikansk-kinesiske katolikker ikke på de studerendes rettroenhed på grund af deres forbindelse til den såkaldte Kinesiske patriotiske Kirke, som – i modsætning til undergrundskirken – er uden forbindelse med Rom."

Oversættelse:
Carla Bennati Schou

KORT NYT

Paven fejres med messer fra Fiji til Alaska

(KNA) Producenter af en engelsk web-site vil organisere et festfyrværkeri af gudstjenester verden over i anledning af pave Johannes Paul II's embedsjubilæum. Ifølge organisatorerne skal der fra solopgangen den 16. oktober på Fijiøerne til solnedgangen i Alaska læses messer - som "en åndelig blomsterbuket" til paven.

Hundredvis af sogne har allerede meldt sig. Med hele 200 sogne lover således f.eks. Hedwigskatedralen i Berlin og det irske ærkebispesæde Dublin gudstjenester ved pavejubilæet. Listen strækker sig allerede over hele jordkloden, fra Zanzibar til Bangalore.

Homo-parforhold får kold skulder i USA

(KNA) Omkring to ud af tre USA-borgere afviser juridisk ligestilling af homoseksuelle partnerskaber med det traditionelle ægteskab. Det fremgår af et repræsentativt rundspørge, som avisen "Washington Post" har foretaget. Samtidig er afvisningen af det såkaldte "homo-ægteskab" hos kirkegængere endnu stærkere. Men også hos ikke-kirkegængere skulle 60 % have udtalt sig imod denne ligestilling. For tiden diskuteres lovudkast til ligestilling af homoseksuelle partnerskaber i flere amerikanske forbundsstater.

91-årig præst mere populær end Zidane

(KNA) Abbé Pierre, præsten for de fattige, indtager igen førstepladsen af de mest afholdte franskmænd. Den 91-årige præst henviste endda super-fodboldspilleren Zinedine Zidane til andenpladsen ved et rundspørge foretaget af en fransk avis. Abbé Pierre, grundlæggeren af Emmaus-fællesskabet, er særlig kendt for sin indsats blandt de fattige.

Kardinal vil have kvindelige ledere i Kirken

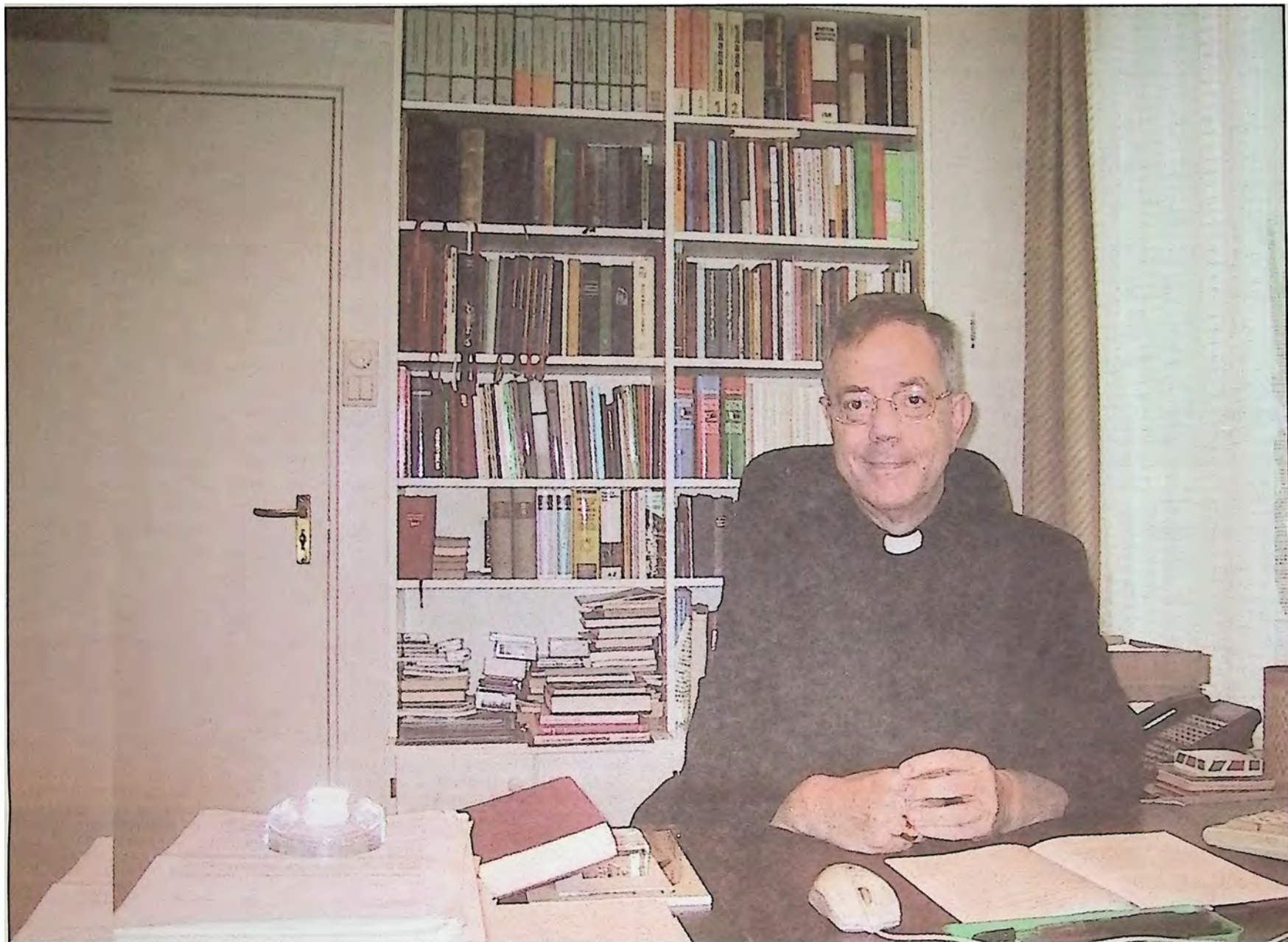
(KNA) Den belgiske kardinal Godfried Danneels ønsker en større deltagelse af kvinder i ledelsesfunktioner inden for Den katolske Kirke. Ledelsen af embeder og kontorer skal ikke kun kunne indtages af præster, siger han i et interview. Han kan ikke se nogen grund til, hvorfor kvinder ikke også kunne lede kongregationer i den romerske kurie. Ærkebiskoppen af Mechelen-Brussels ytrede sig i et festskrift i anledning af 75-året for oprettelsen af det flamske universitet i Tilburg. Godfried Danneels sagde, at han i sit eget ærkebispedømme havde besat ledelsesfunktioner med kvinder. Der er ingen grund til, at magtstrukturen i Den katolske Kirke skal forblive mandsdominerede. En talsmand for Danneels udtalte i belgiske medier, at kvinderne i ærkebispedømmets ledelsesfunktioner de facto udøver en rolle som generalvikarer. Ganske vist måtte de ikke bære denne titel, da kun præster kunne udnævnes til generalvikarer. Danneels ønskede, at denne ordening bliver ændret.

Kaos truer Den anglikanske Kirke

(KNA) Det anglikanske verdenssamfund kan ifølge dets leder, ærkebiskop Rowan Williams, se en "kaotisk" fremtid i møde. Der er endda fare for en opløsning i rivaliserende fraktioner, udtalte ærkebiskoppen af Canterbury ifølge dagbladet "The Daily Telegraph".

På flere områder, blandt andet om kvindeligt præsteskab og homoseksualitet, vil "kløften" ifølge Williams blive større. Man kan frygte nye konflikter. Den øverste leder fremkom med sin dystre prognose seks uger før det topmøde for anglikanske kirkeledere, som han selv havde indkaldt til for at afvende en truende kirkespaltning. Krisen opstod, da synoden for den anglikanske episkopale kirke i USA for nylig godkendte valget af en gejstlig, der lever sammen med en anden mand, til biskop. Flere kirkeledere havde allerede som optakt truet med et skisma og opfordret Williams til at udelukke de amerikanske anglikanere.

Norden er unik på mange

Biskop Gerhard Schwenzers kontor er beskedent, men fuldt monteret med både teologi og teknik.

Tekst og foto: Erling Tiedemann

To gange om året er der møde i Den nordiske bispekonference. Her forklarer formanden, biskop Gerhard Schwenzer, nærmere om konferencen og dens arbejdsform

I midten af denne måned mødtes Nordens katolske biskopper i Tórshavn til Den nordiske Bispekonferencens efterårssamling.

Forud for mødet har Katolsk Orientering i den anledning opsøgt formanden, biskop Gerhard Schwenzer, Oslo, der fortæller om, hvordan bispekonferencer blev indført af Det andet Vatikankoncil som noget nyt i Kirken. På kirkemødet følte biskopperne, at det ville være vældigt nyttigt, om de med regelmæssige mellemrum kunne mødes og drøfte fælles spørgsmål, som angik det land eller det område, de virkede i.

- Her i Europa er alle bispekonferencer - undtagen én - nationale i den forstand, at de dækker ét enkelt land, siger Gerhard Schwenzer. Undtagelsen er Den nordiske Bispekonference, som dækker fem lande, Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige. Grunden til, at så mange lande er med, er selvsagt, at der er relativt få katolikker i disse lande. Man regner med, at der i alt er 250.000 registrerede katolikker i Norden, men ses der på indvandringen af ikke-registrerede katolikker fra de lande, som man betegner som katolske, må antallet

være højere, måske endda det dobbelte. Alligevel er det relativt få.

Bispekonferencens medlemmer er alle de otte biskopper i Norden, tre i Norge, to i Sverige og én i henholdsvis Danmark, Island og Finland.

Tidligere biskopper med

- Også de pensionerede biskopper bliver inviteret til møderne, hvis de bor i Norden - dog uden stemmeret, fortæller Gerhard Schwenzer. Både Hubertus Brandenburg fra Sverige og Hans Martensen fra Danmark deltager fast, og i kraft af deres store erfaring bidrager de i høj grad til rådslagningen. Oslos tidligere biskop John Willem Gran tager ikke længere del i konferencen, - og bor i øvrigt heller ikke i Norden, idet han - bortset fra de varmeste måneder - har fast ophold på Corsica.

Selv om Kirkeloven gælder for alle bispekonferencer, rummer den en række muligheder for, at man

kan indrette sig efter, hvad der er naturligt i det enkelte område.

- Vi har for eksempel lavet vores egen valgordning her i Norden, så formanden vælges for fire år - og det er et valg med regulær afstemning. Vi har også vores egen regel for valg af bispekonferencens forretningsudvalg, der i øjeblikket - ud over mig som formand - består af næstformanden, biskop Anders Arborelius og biskop Czeslaw Kozon som det tredje medlem.

Unik nordisk sekretær

- Også med hensyn til sekretær for bispekonferencen indtager Norden en særstilling - vist endda i hele verden, fortsætter Gerhard Schwenzer. Hvor Kirkeloven omtaler sekretæren som "han", har vi i Norden en kvinde, sr. Angela Corstsen som sekretær. Hun er vældig dygtig og udfylder sit job særdeles godt.

- Endnu en ting må nævnes i forbindelse med den særlige måde, vi har indrettet os på i Norden. I for

eksempel Frankrig mødes landets bispekonference altid i Lourdes, men heroppe holder vi møderne på skift i landene og prøver i den forbindelse også at få en personlig kontakt til menigheder og institutioner i alle de nordiske lande. Derfor kan vi nu holde møde på Færøerne - det er aldrig sket før, og jeg tror, at de katolske - og måske også de ikke-katolske - færingers glæder sig lige så meget som biskopperne! Bispekonferencen holder ordinært møde to gange om året, forår og efterår. Møderne varer normalt fra en fredag aften til midt på dagen den følgende onsdag.

- Det giver mulighed for at afsætte god tid til, at biskopperne kan informere hinanden, fortælle om, ting og sager, som foregår i det enkelte land, og lægge frem til en åben drøftelse, hvad der optager dem som biskopper, fortæller Gerhard Schwenzer. Selve dagsordenen udarbejdes af forretningsudvalget, men i realiteten drøftes den på langt sigt på tidligere møder, idet dét, som

skal drøftes, ofte kræver en forberedelsestid af en vis længde.

- Den pavelige nuntius er ikke medlem af bispekonferencen, men han inviteres altid til åbningsmødet på hver samling, hvor han beretter om nyt fra Vatikanet og Verdenskirken. Det kan godt være, at han yderligere bliver en dag eller to, men han deltager ikke i biskoppernes rådslagning og slet ikke i deres beslutninger.

Støtte fra Tyskland

Afholdelsen af et sådant møde er ikke gratis - hvordan finansieres det?

- I solidaritet med os i de økonomisk svagere stillede bispedømmer i Norden har den tyske bispekonference i mange år understøttet os, svarer formanden. De gør det ved at dække konferencens rejseudgifter, som kan være nok så høje, når man ser på, hvor langt der skal rejses fra Tromsø i nord til København i syd og fra Reykjavik i vest til Helsinki i øst. Selv om der så vidt muligt rejses på billigtbillet, løber det op.

Fortsættes side 11

områder

Forsat fra side 6

Den nordiske Bispekonference skal imidlertid ikke kun overvinde et økonomisk problem. Den står også med det problem, at biskopperne ikke har samme modersmål. Biskop Gijsen i Reykjavik er hollænder, de tre biskopper i Norge er tyskfødte, den nye biskop Wróbel i Helsinki kommer fra Polen og hjælpebiskop Kenney i Sverige fra England, mens biskop Anders i Stockholm og biskop Czeslaw i København er hjemmefødt i deres bispedømme.

- Fra bispekonferencens oprettelse har man fundet ud af, at tysk var det bedste arbejdsprog, siger Gerhard Schwenzer. Alle biskopper forstår tysk og kan også udtrykke sig på det, - og konferencens officielle papirer, dagsordener, referater etc. er på tysk. De fleste forstår tillige engelsk, og det sker også, at engelsk bliver brugt under drøftelserne. Latin er derimod en saga blot.

Hver biskop har ankermand

I store bispekonferencer som i Tyskland eller Frankrig nedsættes der mange udvalg, men i Norden er det først og fremmest ordnet sådan, at de enkelte biskopper hver for sig har områder, hvor de er ankermand. Biskop Georg Müller står eksempelvis for katekese, biskop Kenney for de karitative opgaver, biskop Czeslaw for præste- og ordenskandidater, skole spørgsmål og spørgsmål angående Europa, mens biskop Hans står for økumenien.

- Ankermandene er frie til at inddrage andre. Det sker i praksis først og fremmest med præster, fordi de har den teologiske baggrund, men det er ikke i sig selv udelukket, at det kan være lægfolk. Det er også sket for eksempel i forbindelse med biskoppernes fælles hyrdebrev om livets begyndelse og livets afslutning. I øjeblikket arbejder bispekonferencen med spørgsmålet om familien, og vi regner med, at et hyrdebrev herom vil kunne udkomme i foråret 2004.

Bispekonferencen begyndte for mange år siden at have regelmæssige møder med de ledende biskopper inden for de fem landes folkekirker, og hvert andet år er der et

sådant fællesmøde. Fra Danmark deltager Københavns biskop Erik Norman Svendsen sammen med endnu en biskop (sidste gang var det biskop Holger Jepsen fra Lolland-Falster).

- Vi drøfter spørgsmål af fælles interesse. Det er en åben, broderlig og helt fordragelig drøftelse mellem biskopper, som ser forskelligt på mange ting, - og det gælder ikke blot mellem de katolske på den ene side og de lutherske på den anden, men det gælder også mellem de lutherske kirker i Norden. Når det for eksempel drejer sig om bispeembedet og den ubrudte linie tilbage til apostlene, som vi kalder for successionen, opleves det, som om man i folkekirkerne i Sverige og Finland har ét synspunkt, mens man i folkekirkerne i Danmark, Island og Norge har et andet.

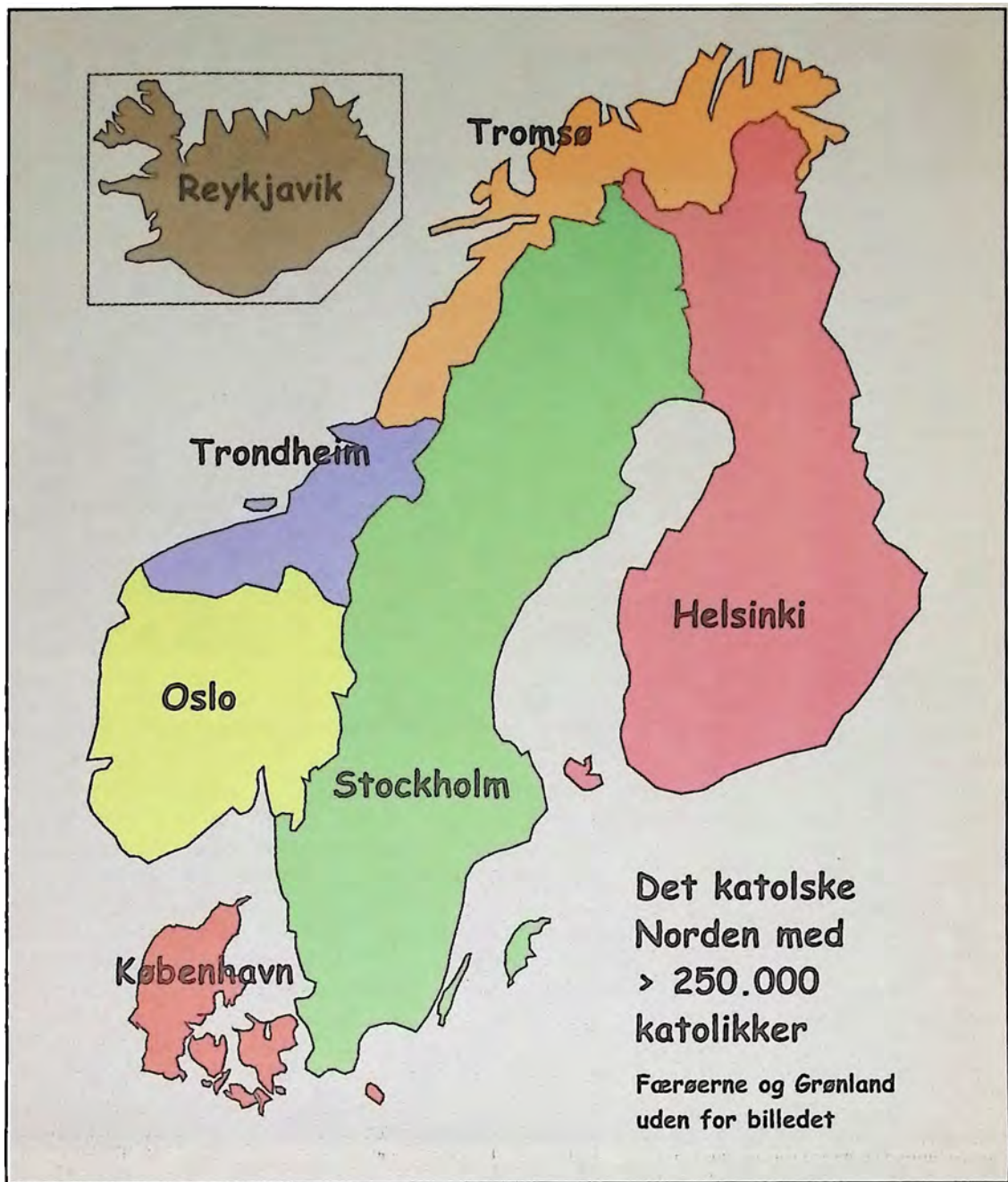
Godkendelse en formalitet

Bladrer man Kirkeloven igennem, vil man se, at selv om en bispekonference ikke skal tage sig af 117 ting, så er konferencen dog nævnt hele 113 gange i bogen.

- Disse mange bestemmelser afspejler behovet for et omfattende samarbejde inden for et bestemt land eller et sprogområde, kommenterer biskop Schwenzer, men i Norden vil spørgsmål ofte være overladt til den enkelte biskop. Hvert land har jo brug for liturgiske tekster på sit eget sprog, og fælles oversættelse er uden mening. Derfor har vores bispekonference i realiteten overladt til den enkelte biskop selv at tage stilling. Inden tekster sendes til godkendelse i Rom, passerer de dog bispekonferencen, men det er nu allermost en formalitet at indhente et OK - eller som det hedder på kirkelatin: et "placet".

Ud over at indføre bispekonferencer satte Det andet Vatikankoncil også bispesynoder i søen. De indkaldes med regelmæssige mellemrum til møder i Rom, og hver bispekonference sender en eller flere repræsentanter.

- Vi har kun mulighed for at sende en enkelt, fortæller Gerhard Schwenzer. Til gengæld forbereder vi vedkommende godt, så han ikke blot taler på egne vegne, men giver udtryk for hele bispekonferencens

opfattelse af de forelagte spørgsmål. Det starter jo altid med, at der fra Vatikanet kommer et første udkast til et arbejdsrapport, et "instrumentum laboris" kaldes det på latin. Det svarer vi på, og så kommer der et nyt udkast, som vi igen behandler, inden vores repræsentant rejser til Rom for at deltage i synoden.

Slut med hemmeligholdelse?

Tidligere blev den slags arbejdsrapporter betragtet som meget fortrolige, men det ser biskop Schwenzer egentlig ingen grund til.

- Det med hemmeligholdelse er noget, som forhåbentlig er på vej ud af Kirken. På Andet Vatikankoncil var papirerne til første session hemmelige, men til anden session blev næste udgave af dem offentliggjort på pressemøder. Man spørger tit sig selv, hvorfor disse papirer overhovedet er fortrolige? Der

står jo ikke noget i dem, som er hemmeligt eller skal være det ...

Til en bispekonferencens løbende opgaver hører også at vedligeholde en liste over egnede kandidater til ledige bispeembeder i området. Den revideres hvert tredje år og sendes gennem den pavelige nuntius til Rom. Sådant en personliste er naturligvis fortrolig, - men kunne lægfolk og præster bidrage til den ved at henvende sig til bispekonferencen?

- Det er der ikke spor i vejen for, svarer biskop Gerhard, men selvfølgelig er det ikke dermed givet, at ethvert forslag, som vi får sendt, kommer på vores liste. Biskopperne må naturligvis selvstændigt og ansvarligt vurdere forslagene - ligesom vi må regne med, at man i Rom også selvstændigt vurderer vore forslag. Men det er da rigtigt, at det er gammel skik og brug, at kirkefolket er involveret i bispevalg. Tænk bare på den hellige Ambrosius i Milano. Han blev i realiteten valgt af folket, selv om han faktisk kun var katekumen og endnu ikke døbt. Det er ikke utænkeligt, at man i Kirken en dag finder frem til andre fremgangsmåder i forbindelse med bispevalg, og det kan helt legitimt diskuteres, om den nuværende metode er en bedste. Jeg vil imidlertid ikke konkret kommentere andre muligheder, men nøjes med at sige, at i øjeblikket sker det på den måde, der er beskrevet i Kirkeloven, og det følger den nordiske bispekonference naturligvis.

Bispekonference var som nyt organ i Kirken et barn af Det andet Vatikankoncil. Var det et velskabt barn?

- Jeg er sikker på, at bispekonferencerne er kommet for at blive, svarer Gerhard Schwenzer. De er vældigt nyttige, og jeg ville virkelig savne vores, hvis den ikke var der. Vi har nu også en særdeles vel fungerende bispekonference i Norden. Forholdet mellem biskopperne er faktisk et venskabsforhold; vi har ingen personlige modsætninger eller teologiske meningsforskelle, som gør en dialog umulig. Formelt er en bispekonference et afstemningsorgan, men hos os er det i realiteten et konsensusorgan, hvor vi drøfter tingene, indtil vi har fundet et fælles ståsted - og det er altid lykkedes.

Et teologisk paradoks

- Men man kan ikke være blind for, at bispekonferencer som begreb afspejler et teologisk paradoks, fordi en biskop jo er blevet viet til sit apostlembede "af Guds nåde", mens bispekonferencen er en menneskeskabt indretning. Nogle steder i verden har man derfor haft problemer med, at enkelte biskopper skilte sig ud fra fællesskabet - med den for så vidt ubestridelige begrundelse, at biskoppen rangerer over bispekonferencen - og ikke omvendt. Vi har ikke oplevet noget tilsvarende, - og jeg tror heller ikke, vi kommer til det, slutter biskop Gerhard Schwenzer.

Gerhard Schwenzer - blå bog

Gerhard Schwenzer, f. 1938 i byen Lorch i Rhindalen mellem Koblenz og Mainz. Indtrådte som 20-årig i ordenssamfundet "Patres af de hellige hjertes, Jesu og Marias" - i daglig tale ofte omtalt som Picpus-fædrene, idet ordenens første hus i Paris lå i Rue Picpus.

Da Kirken i Norge i 1931 blev delt i tre kirkelige områder, fik Picpus-fædrene ansvaret for Midt-norge. I 1953 fik Trondheim sin første biskop efter reformationen, Johannes Rùth. Da han trådte tilbage, blev den dengang kun 36-årige Gerhard Schwen-

zer opfordret til at flytte til Norge som apostolisk administrator i Trondheim. Han sagde ja, flyttede derop i 1974 og blev året efter bispeviet.

I 1981 blev Gerhard Schwenzer samtidig udnævnt til coadjutor (hjelpebiskop) i Oslo, og to år senere efterfulgte han John Willem Gran som biskop af Oslo.

For 4½ år siden, da biskop Verschuren i Helsinki blev syg og senere døde, valgtes Gerhard Schwenzer til formand for den nordiske bispekonference.

Det var her, det startede

Drengene fra Sct. Knuds fejrede deres første skoledag for 60 år siden

Af Erik Elnebo

Den 23. august 1943 mødte 1. klasse i Sct. Knuds skole i Stenosgade til deres første skoledag. Netop på 60 årsdagen, lørdag formiddag den 23. august 2003, mødte 16 af de gamle elever frem i Stenosgade til et gensyn med gamle kammerater, og et nok så nostalgisk gensyn med den gamle skole.

Genkendelsens glæde var stor, nogle var vokset lidt på den forkerte led, alle var blevet lidt grå i toppen, men det var jo de samme gode gamle kammerater.

Sognepræst pater G. Sanders SJ havde været så venlig at ofre tid på en rundvisning til de nu 67-årige gamle elever. Der lød mange

Set bagest fra venstre: Alex James, Kjeld Knudsen, Bent Raith, Flemming Ishøj, Per Markussen, Erik Elnebo, Max Stockholm Jensen, Uffe Tolderlund, Jan Hummer. Forreste række: Erik Kluge, Svend Borggreen, Per Lass, Carlos Møller, Hannes Wolfbrandt, Claus Holbek, Henrik Ærenlund.

"kan du huske", "næh, se der, det er slet ikke forandret". De 16 var selvfølgelig på "borgens top" og i de dybe "katakomber" under gymnastiksal og kirke. Rundgangen sluttede i den smukke gamle Jesu Hjerter kirke, hvor de alle mange gange havde været til skolemesse.

Klassen, der sluttede med Realeksamen i 1953, betød

afslutningen på en epoke, idet de efterfølgende klasser kun blev ført op til mellem-skoleeksamen, og nu i Niels Steensens Gymnasiums regi.

Jubilæumsdagen sluttede på festlig og fornøjelig vis i Petersens Gamle Familiehave i Pileallé.

Erik Kluge fra klassen har været primus motor for at samle alle de gamle klasse-

kammerater. Gennem de 10 års skolegang har 48 elever været i klassen. 7 er døde, 16 var mødt op, 9 havde meldt afbud. De resterende 16 har det ikke været muligt at spore - måske vil artiklen her gøre, at nogle af disse melder sig til Erik Kluge (tlf.: 4343 1333). Klassen mødes nemlig igen den 20. eller den 27. august 2005.

Læserne skriver

Dahlerups balanceakt duer ikke!

N. P. Dahlerups skrækvision (K.O. 27/8) om salg af katolske kirker til muslimerne for at skaffe midler til fortsat drift af de resterende "store" kirker dur ikke, da pengene kun kan bruges én gang.

Der er kun én ting, der hjælper, og det er, hvis flertallet af Danmarks katolikker "tager skeen i den anden hånd" og hvert år betaler et passende stort beløb til at holde vores kirke i gang. Her tænker jeg på de 20-30.000 katolikker her i landet, som fortsat tror, at de har gjort deres pligt overfor Kirken med de 2, 20 eller måske hele 50 kroner, de lægger i kollekten de gange, de kommer i Kirken.

Disse ikke betalende brugere af Kirkens tjenester forventer samtidig, at Kirken står på pinde for dem, hver gang de har brug for Kirkens tjenester, bamedåb, bryllup eller begravelse, selvfølgelig efter deres valg af kirke og præst, ligesom de forventer kirken pyntet op til lejligheden.

Til gengæld for foranstående er der ikke råd til at

bruge kr. 100.000,- på vores lille kirkes utætte tjærepapertag. Vi må igen sætte lap på lap, selvom hver nødreparation koster kr. 10.000,-.

Hvis biskoppens igangværende forsøg på at få alle Danmarks katolikker til frivilligt at betale bidrag til Kirken ikke meget snart resulterer i, at mindst 50 % af de registrerede katolikker betaler mindst de anbefalede 2 % af den skattepligtige indkomst, er der for mig at se kun én vej tilbage for at undgå tidligere omtalte skrækvision, og det er, at biskoppen accepterer, at alle katolikker trækkes over skattebilletten på samme vis som medlemmerne i Den danske Folkekirke.

Indtil da må menighedsrådene overveje at prissætte de enkelte kirkelige handlinger og så kræve pengene ind "ved kirkedøren" fra alle de mere eller mindre sognebørn, som ikke i forvejen har bidraget til den fælles kasse.

N. O. Harreschou
Kasserer i Køges
menighedsråd

Hvem standsede toget i Roskilde?

DSB er begyndt at arbejde med fem værdier (ligetil, engageret, værdiskabende, effektiv og ansvarlig), og på "værdidage" fortæller medarbejderne historier, der illustrerer værdierne i dagligdagen.

De bedste historier ligger på DSB's intranet, hvorfra Katolsk Orientering har fået togtfører Ole Stenbergs tilladelse til at bringe en af hans historier fra det virkelige liv.

"Historien er ca. 20 år gammel, hvor jeg var tjenestegørende i et internationalt tog på vej fra København til Tyskland. Toget standser ikke før Nykøbing Falster, og da det begynder at blive sent, så sidder der i den ene kupé to nonner, som spørger, hvornår toget standser i Roskilde.

Jeg svarer pænt, at det standser ikke i Roskilde, kun i Nykøbing Falster. Det vil de ikke tro på, for når de har valgt, at toget skal standse i Roskilde, skal det standse i Roskilde.

Så henter jeg noget mere personale og køreplaner. Vi kigger i planen og fortæller hvordan.

Vi kommer tilbage igen. Vi prøver at være meget ser-

vicemindede overfor dem. De kigger op og ned ad os og svarer, at når de siger, at toget standser i Roskilde, så standser det selvfølgelig i Roskilde.

Så bliver vi faktisk lidt vrede på dem - de er noget ubehagelige, de to nonner. De stirrer bare stift på os. . .

Når vi nærmer os Roskilde, forventer vi selvfølgelig, at toget buldrer igennem. Men det gør det ikke - det standser i Roskilde!

De to nonner rejser sig op, går ud af toget - kigger op og ned ad mig og fortæller, at man skal lære at lytte til folk, der ved bedre. Så fik vi den - der stod vi totalt latterliggjort og hånet.

Den dag i dag, er der ingen, der aner, hvorfor det tog standsede i Roskilde. Der blev pludselig rødt lys, og så standsede lokomotivføreren. Dørene går op, nonnerne går ud, og vi kører med det samme igen. . .

Moralen må være noget med, at tro kan flytte bjerge - og for at de fem værdier i DSB kan virke effektivt, så skal man nogle gange tro på det - så kan de mest forunderlige ting ske. . ."

KORT NYT

Alpha vil invitere Danmark til middag

Alpha Danmark, der leverer materialer til grundlæggende kurser i kristentroen, har taget initiativ til et fælles arrangement, nemlig at invitere Danmark til middag. Det skal ske til næste år, nærmere betegnet onsdag onsdag d. 8. september 2004. Idéen går ud på, at flest mulige kirker landet over inviterer til en lokal festlig Alpha-middag. Senere samme aften skal gæsterne så møde et oplæg om kristentroen med titlen: "Kristendommen: kedelig, usand og irrelevant?" Alpha Danmark oplyser, at der nu er over 200 kirker i Danmark, der bruger Alpha-kurset. Også i Den katolske Kirke har det vundet indpas (se KO nr. 5/2003).

Sr. Terese blev fejret i Odense

Søndag den 24. august 2003 fejrede Sct. Albani menighed sr. Teresas 25 års jubilæum.

Det sket netop på dagen, hvor den unge sr. Teresa for 25 år siden ankom til Odense fra Polen og straks gik i gang med sit store og utrættelige arbejde for menigheden. Samtidig fejredes Maria Immacula Søstrenes ankomst til Odense for 30 år siden. Det skete ved en smuk højmesse og efterfølgende reception, hvor alle havde lejlighed til at takke ikke blot sr. Teresa, men alle Maria Immacula Søstrene.

Søsterlig samvær på Dalum kloster

"Ferie med indhold" - det var, hvad 16 Sankt Joseph søstre, seks fra den norske og ti fra den danske provins, satsede på, da de koblede af nogle dage i hinandens selskab - og i det fynske paradis, Dalum kloster. Det blev til et ophold med rigelig næring til både sjæl og krop. Temaet for ferien var "Lyspunkter i hverdagen", og på ægte ignatiansk manér søgte - og fandt - søstrene, hvad mange tager som selvfølgeligheder, men hvad der i virkeligheden er en Guds gave i hverdagen, som man kun kan være taknemmelig for: et smil, et ord, en oplevelse eller måske noget fra Bibelen. Disse lyspunkter blev optegnet på en plakat, som siden blev hængt op og kunne ses af alle gennem hele ferien.

Mens formiddagene blev brugt på det spirituelle - meditation, dialog, fordybelse i ordenens konstitutioner (leveregel) - var eftermiddagene helliget det kulturelle og historiske, med besøg i Odense Domkirke med Knud den Helliges grav, H. C. Andersens Hus, Bellinge Kirke, Odense Zoo. En af eftermiddagene blev tilbragt i værtindernes selskab, i Sankt Hedvig Søstrenes sommerhus i nærheden af Assens.

Søndagens højmesse blev fejret sammen med menigheden i Sankt Albani Kirke, som Sankt Josephs Søstre historisk har været tilknyttet gennem deres virke som lærerinder, sygeplejersker og sakristaner. At dagene på Dalum betød meget for at styrke fællesskabet mellem søstrene, er uden for tvivl. Og det gælder ikke bare inden for deres egen ordensfamilie, men også i forhold til Sankt Hedvig Søstre og Immaculata Søstre, som i dag har deres virke i Odense.

Gud og mammon i renæssancens Firenze

Af Lisbeth Rütz

"Verden er, hvad du gør den til. Der er ingen gud bagved. I den sidste ende er der - intet!"

Det er det kyniske facit, som en af de nye magthavere i Firenze drager af de politiske begivenheder i Firenze i 1497. Replikken er henvendt til Thomas, der er hovedperson i romanen Thomas, som Poul Løvborg har udgivet på forlaget Queenswood.

Bogen er med andre ord en historisk roman; men som alle andre historiske romaner handler også denne om to tider - nemlig læserens egen og renæssancens Firenze. Dette ty-

deliggøres af undertitlen - "og meningen med livet".

På grund af broderens død bliver Thomas tvunget til at opgive sine teologistudier i Paris, og han sendes til Firenze for at blive udlært som købmand hos sin onkel.

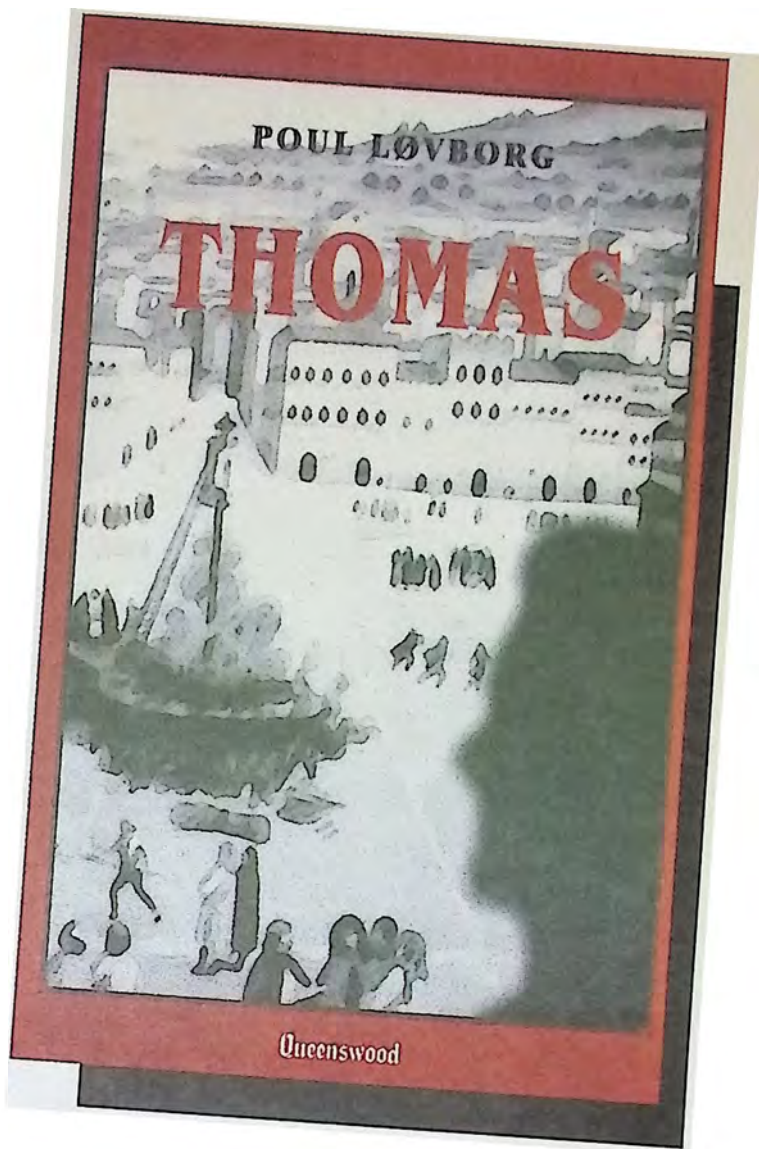
Men snart må han lægge regnestokken fra sig og beskæftige sig med vigtigere ting. I Firenze er der kaos, og dominikaneren Girolamo Savonarola ses af mange som Guds profet, der skal genrejse byen og kalde til kamp mod forfaldet inden for kirken. Fronterne er hårdt trukket op, og over for Savonarolas præstestyre står Medici-tilhængerne, der er i ledtog med den moralsk anløbne pave Alexander VI. De kommer i sidste ende til at sejre og får Savonarola

brændt på bålet. Uden egentlig at ville det bliver Thomas hurtigt en del af begivenhederne. Skrivebordslærdommen fra de filosofiske studier i Paris omsættes til pinagtig praksis i den barske konfrontation med virkeligheden. Thomas tvinges til at tage parti og gør Savonarolas sag til sin.

I slutningen mødes den store og den lille historie. Tvivl bliver til tro i Thomas (!) og nederlaget for Savonarolas sag vendes til en personlig sejr for ham, da han forlader den krigs- og pesthærgede by og rejser til Danmark sammen med sin elskede.

Sideløbende med hovedpersonens historie giver bogen et levende lille tidsbillede både af tidens gastronomi, dens filosofiske debatter og den politiske situation i Firenze i 1490'erne. Thomas er måske ikke stor romankunst - men til gengæld god spændingslæsning om en periode, der ikke er så meget beskrevet på dansk.

Poul Løvborg: *Thomas - og meningen med livet.*
161 sider.
Forlaget Queenswood.
Pris: 168 kr

Vellykket rosenkransbog fra Ave Maria

Af Erling Tiedemann

I anledning af Rosenkransåret og sit eget 50 års jubilæum har Ave Maria udgivet en lille, men særdeles vellykket bog om Rosenkransen. At den endda kun koster 40 kr., er en ekstra kvalitet, som skyldes tilskud fra Direktør Frederik Wilhelm Krafts Legat.

På godt 60 sider lykkes det Ingeborg Lowsen og Charlotte Olden-Jørgensen både at fortælle om Rosenkransen som sådan, om dens historie, om de nye "Lysets mysterier", som pave Johannes Paul har indført - og at give en rent praktisk vejledning til den, der ikke har prøvet før (eller som har glemt, hvordan man gør).

Rosenkransen er en bibelsk og betragende bøn, der i et roligt tempo fører den bedende gennem Jesu og Marias liv, gennem de

begivenheder, der giver vort liv dets dybeste betydning. Så kort er den definition, som bogen indledes med. Og den fortsætter med at slå fast, at rosenkransen er noget enkelt i vor komplicerede hverdag.

To trediedele af den lille bog bruges til at gennemgå de forskellige såkaldte mysterier - der ikke handler om noget specielt mystisk, men som kaldes mysterier, fordi de drejer sig om vores livsfællesskab med Gud. Led for led illustrerer bogen Rosenkransen mysterier ved at citere fra Den hellige Skrift, fra Den katolske Kirkes Katekismus eller fra andre

kilder - tilføjet små korte og gode bønner.

Bogen er udgivet i kommission hos Katolsk Forlag, hvorfra den også kan bestilles, enten pr. mail til kat.forlag@mail.dk eller pr. telefon 39 64 18 42 (man - tors kl. 10 - 12). Den kan endvidere købes i Stenbutikken, Vesterbrogade 28 st., 1620 Kbh. V, tlf. 33 86 03 86, i Skt. Josefs Karmel i Hillerød og i Katolsk Information, Ryesgade 28 i Århus, telefon 86 12 89 00. Det er endelig muligt at købe den i forbindelse med Ave Maria's Rosenkransdag i Roskilde den 11. oktober (se bispedømmets kalender).

Ingeborg Lowsen og Charlotte Olden-Jørgensen
Rosenkransen
I kommission hos Katolsk Forlag
Pris: 40 kroner

Fundet i programmet

af Stig Holting

DR 2 lørdag d. 27. sept 16.00: Lørdagskoncerten: Carl Nielsen - Lyset og mørket. Et portræt der søger at afbilde mennesket og kunstneren Carl Nielsen i hel figur. En person der konstant bevægede sig mellem selvtilid og tvivl og mellem ambition og kærlighed. Filmen tegner samtidig billedet af hustruen, billedhuggeren Anne Marie Carl-Nielsen og ser hendes kunst som både med- og modspiller i Nielsens kunstneriske selvopfattelse.

DR. P1 søndag d. 28. sept. 11.05: Søndagsklassikeren. "At være kunstner i denne tid". Et møde med digteren Ole Sarvig.

DR 2 søndag d. 28. sept. 22.30: Deadline 2. sektion. Connie Hedegaard søger kernen i den aktuelle debat om tro, etik og handlinger.

DR. Klassisk mandag d. 29. sept. 18.30: Stabat Mater af Pergolesi Elisabeth Scholl, sopran, og Andreas Scholl, kontratenor. Freiburg Barokorkester.

DR. P1. torsdag d. 2. okt. 14.15: Eksistens. Et program om livsanskuelser og etik. Studievært: Bjørg Tulinius.

DR.2 torsdag d. 2. okt. 20.30: 30-året for den frie abort. Temaaften om den frie abort - fra gamle dages barnemord til nutidens abortpiller. Den 1. oktober var det 30 år siden, at kvinderne i Danmark fik ret til fri abort, men mange steder i Europa og USA er abortmodstanden på fremmarch.

DR.2 fredag d.3. okt. 18.00: I pilgrimmens spor (1:3) -

vejen til Santiago. To danske folkekirkepræster er blevet ægte pilgrimme. Jakobs grav i Santiago de Compostela har været pilgrimsål i over 1000 år. I dag er selve vandringeren blevet målet. Tilrettelæggelse: Benna Hørlück

DR.2 søndag d. 5. okt. 22.50: Deadline 2. sektion Connie Hedegaard søger kernen i den aktuelle debat om tro, etik og handlinger.

DR. P1 fredag d. 3. okt. 21.25: Mennesker og tro. Vær ikke bekymrede. Christian Højlund er sognepræst i Silkeborg og gør desuden tjeneste som sygehuspræst. Det er især med udgangspunkt i den sidste funktion, han er hovedperson i en samtale i dagens program, hvor han også fortæller om sine overvejelser over dagens prædikentekst i Folkekirken. Desuden præsenterer programmet den norske poet Ole Paus, som har skabt sig en særlig position inden for den kristne sang- og salmetradition i Norden. Finn Slumstrup leder programmet.

Stillinger, arrangementer, diverse

Katolsk Orientering**Journalist**

K.O. søger adgang til på freelance-basis at trække på journalistuddannet medarbejder med tilknytning til Den katolske Kirke og med indsigt i dennes forhold. Honorering efter nærmere aftale.

Henvendelse til ansvarshavende redaktør Erling Tiedemann, Vesterbrogade 28, 1620 København V, telefon 33 25 93 40, mail: erling@tiedemann.dk

Katolsk Orientering**Værelse søges**

Til sin redaktionschef søger Katolsk Orientering et pendlerværelse i København. Max. ca. 5 km fra centrum. Adgang til køkken/bad nødvendig.

Henvendelse venligst til:
Annica Skenberg, Katolsk Orientering,
Vesterbrogade 28, 4.tv, 1620 Kbh. V. Telefon 3321 1444,
privat 00 46 40 92 14 85, mail annica@ko-press.dk

**MAGLEÅS
KURSUSCENTER****Kirkekaffe på Magleås**

Søndag, den 5. oktober 2003
Biskop Jan Lindhardt og lektor Niels Arbøl

STAT - KIRKE - TROSSAMFUND

Bør stat og kirke adskilles? Skal trossamfundene sættes lige? Debatten har været livlig det sidste år om forholdet mellem stat og kirke i Danmark, og om ligheden for de andre trossamfund end Folkekirken.

Biskop Jan Lindhardt fra Roskilde Stift og lektor Niels Arbøl fra "Katolikker for lighed mellem trossamfund i Danmark" vil tage debatten op.

Der bliver mulighed for fri debat med oplægsholderne. Kirkekaffen starter kl. 14.30 med kaffe og kage i stuerne og slutter med messe for deltagerne kl. 17.00. Tilmelding kan ske på tlf. 45 81 07 15
Pris pr. person kr.50,-

Magleås Kursuscenter
Høsterkøvej 6, 3460 Birkerød
Tlf.: 45 81 07 15 mellem kl. 09.00 - 15.00
e-mail: magleaaas@magleaaas-kursuscenter.dk
hjemmeside: www.magleaaas-kursuscenter.dk

Biskoppens kalender**Oktober:**

Torsdag 02. Møde i Forretningsudvalget
Lørdag 04. 17.00 Messe i Sct. Therese Kirke
i anledn. af Sct. Thereses fest

Uge 41

Tirsdag 07. Menighedsrådsmøde,
Sct. Therese Kirke

Onsdag 08. Møde i Økonomisk Råd
Torsdag 09. 15.30 Møde i Liturgikommissionen
Fredag 10. Klosterindvielse i Maribo
Søndag 12. Birgittafest i Maribo

Uge 42

13.-18. Rom
Søndag 19. 10.00 Messe i Domkirken
i anledning af pave Johannes
Paul II's 25-årsjubilæum

Uge 43

20.-24.
Lørdag 25. 17.00 Præsteretræte på Magleås
Taksigelsesmesse
i Domkirken i anledning af
Moder Theresas saligkåring
Søndag 26. Firmelse i Roskilde

Uge 44

Mandag 27. 16.00 Møde i Forretningsudvalget
Torsdag 30. 10.00 Møde i Biskoppeligt Råd
Fredag 31. 9.00 Messe for Pastoral-Centeret

Det sker i Bispedømmet**Oktober**

1. Sankt Augustins Kirke,
Jagtvej 183, Kbh.: kl. 19.00
Requiemsmesse for Kaspar
Kallan, derefter i Englesalen,
Niels Steensens Gymnasium:
Stig Holsting, formand f. Johs.
Jørgensen Selskabet taler over
emnet Johs. Jørgensen - forfatter
og bekender.

3.-5. Retræte Dalum Kloster fra fred. Kl. 16.00 til sønd. kl. 14.00. Retrætepræst August Ziggelaar. Tilmelding Inger Jensen, Lindevangs Alle 5/25, 2000 F. Tlf. 38 33 36 44

11. Skt. Laurentii Kirke i Roskilde, kl. 11.00, afsluttende med messe med biskoppen kl. 17.00: Dag om og med Rosenkransen i forbindelse med bladet Ave Maria's 50 års jubilæum.

13. Kl. 19.30 Assumptionssøstre og deres 3. orden afholder temamøde om deres stifterinde Marie-

Eugénie Milleret i anledning af hendes snarlige helgenkåring. Klostergården, Bygaden 53, 2630 Høje Taastrup.

25. Kl. 17.00 Taksigelsesmesse i Domkirken i anledning af Mother Teresas saligkåring. Celebrant biskop Czeslaw sammen med flere præster.

Academicum Catholicum

Onsdag d. 01.10.03 kl. 19.00 afholdes Requiemsmesse for Kaspar Kallan og efter en kort pause ca. kl. 20.15 taler Stig Holsting, formand for Johannes Jørgensen Selskabet, over emnet: Johannes Jørgensen - forfatter og bekender
Sted: Skt. Augustin Kirke, Jagtvej 183 og Englesalen, Niels Steensens Gymnasium Jagtvej 183 b.

Alle er velkomne

**Sankt Ansgar Kirkes Menighedssal
Bredgade 69 A**

tirsdag den 7. oktober kl. 19.00

"Aften i jubilæumsårets tegn"
Pastor Finn Arve (tidl. Skuespiller) causerer over hvad der har påvirket os som bispedømme i de sidste 50 år og i tiden før.

Alle er hjertelig velkomne til en hyggelig aften

Katolsk Orientering**Annoncepriser:**

6,00 kr. på annoncesider og 7,00 kr. på tekstsider pr. spaltermillimeter ekskl. moms. Institutionsrabat 50 %. Gentagelsesrabat 20 %.
Priseksempler (på annoncesider):
A: 25 mm over 2 spalter (overskrift + 30-35 ord): 375,00 inkl. moms
B: 45 mm over 2 spalter (overskrift + 50-55 ord): 675,00 inkl. moms
C: 40 mm i én spalte (overskrift + 20-25 ord): 300,00 inkl. moms

Bønnens apostolat**Oktober**

At de unge med stor ildhu
må følge Kristus,
Vejen, Sandheden og Livet
og være rede til at
til at vidne om Ham
i deres omverden.

At Gud ikke
vil lade Kirken
mangle vise
og hellige præster,
rede til at sprede
Evangeliets lys
overalt på jorden.

**NY
TELEFONLINE
- SOS FORBØN**

Ønsker du forbøn,
et lyttende øre,
et ord fra Jesus
og en velsignelse
så ring 7518 1808

Torsdag, fredag, lørdag
kl. 20-23 hele året.

**Niels Steensens
Bibliotek**

I forbindelse med
flytningen
til Gl. Kongevej 15 B
meddeles, at
alle udlånte bøger
bedes afleveret senest
tirsdag d. 14. 10.

- et godt
sted
at annoncere

Salg og service

DANSK OLIE

KOMPAGNI A/S

Fyringsolie
Oliefyrsservice
Installationer
Olievagt i
fyringssæsonen

Rodovrevej 383, 2610 Rodovre

36 70 45 30*- sikkerhed for varme***Malermester****Peter Theodor**

Ønsker du kvalitetsarbejde
til en rimelig pris?

- Uforpligtende tilbud gives

- Oprydning og rengøring efter endt arbejde. Hvis der er problemer med møbler, så ordner vi det også

- Vedligeholdelsesaftale

Ring og aftal tid på 4098 4149

Malerarbejde
stort
og
småt

Krucifix'er sælges

2 stk. antikke spanske krucifixer (80 cm og 100 cm), sort træ med massiv messing-kristusfigur, henh. kr. 1.200,- og kr. 1.500,-. Desuden håndmalet oliemaleri ca. 80 x 150 cm af "Nedtagelsen fra korset". Flot kopi af formentlig en Tizian-original, kr. 800,-. Tlf.: 21 92 86 76

Arrangementer**Dag om og med Rosenkransen**

Lørdag den 11. oktober kl. 11.00

i Skt. Laurentii Kirke i Roskilde

Messe kl. 17.00 med biskop Czeslaw Kozon
Oplæg, rosenkransbøn, samvær, tilbedelse af
Det Udstillede Sakramente. Vi hører om Pavens rundskrivelse,
Rosenkransens historie, Lysets Mysterier,
Rosenkransen i hverdagen o.a.
Medbragt madpakke til frokost.
Kaffe, te med tilbehør ad libitum. Vand købes.
Salg af Ave Marias nye hæfte om Rosenkransen, 40 kr.

Arrangør: Foreningen Ave Maria og Skt Laurentii menighed

Diverse**Privat hjemmehjælp**

søges ca. 4 timer/uge på indre Østerbro. Tlf.: 35 38 91 96

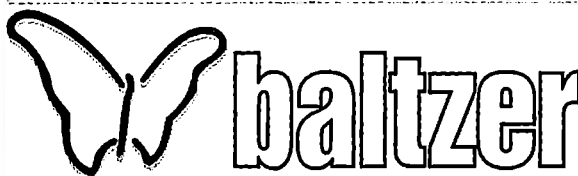
Ung, smuk polsk pige, alenemor på 25 år, søger en sød og glad mand til ægteskab. Jeg håber, du vil blive en god far for min søn på 1 1/2 år. *Billetmrk. 1503*

**GLADSAXE
BEDEMANDSFORRETNING**

SØBORG HOVEDGADE 94

Henrik
Lundgren**DØGNVAGT**
39 69 86 81Afdelinger i Skovlunde, Herlev, Farum
og Frederikssund

Jeg kommer gerne i Deres hjem for at træffe
de nødvendige aftaler.

Find Deres bedemand her

vanløse
ligkistemagasin
h.p.baltzer & søn aps
jyllingevej 8, 2720 vanløse
38 71 75 01

tåstrup
bedemandsforretning
sv.e. og b. baltzer aps
køgevej 40, 2630 taastруп
43 99 75 01

Ring og aftal et møde enten i Deres hjem eller hos os.
Vi træffes også aften, week-end og helligdage.

www.baltzer.nu

RSM!plus**Statsautoriseret revisionsaktieselskab**

Professional assistance i alle revisions- og regnskabsmæssige forhold samt økonomisk rådgivning. Vi tilbyder et kvalificeret og tillidsfuldt samarbejde.

De finder RSM plus i:

København tlf. 3338 9800	Taastrup tlf. 4352 0800
Holstebro tlf. 9741 2211	Vejen tlf. 7536 0211
Nakskov tlf. 5492 2500	Vejle tlf. 7582 5100
Odense tlf. 6615 8555	Vordingborg tlf. 5536 5000
Rønne tlf. 5695 2334	Aalborg tlf. 9818 4122
Skærbæk tlf. 7475 1800	Århus tlf. 8612 7888

E-mail: <bynavn>@rsmplus.dk
homepage: www.rsmplus.dk

RSM plus er et selvstændigt medlem af RSM International, en uafhængig kæde af selvstændige revisions- og konsulentfirmaer med kontorer i mere end 80 lande.

Et synligt plus**BENZONS BEGRAVELSES SERVICE**

www.begravelsesservice.dk

Vi står til rådighed hele døgnet
- På hele Sjælland.

DØGNSERVICE
7011 2407

Medlem af

**Thyregod &
Schaumburg**

Advokater
Hammerensgade 6, 2.
1267 København K
Tlf.: 33 360 560

www.thyregodschaumburg.dk

Juridisk rådgivning herunder udfærdigelse af testamente m.v.

Kastrup Begravelsesforretning Telefon 32 55 55 55
DøgnvagtBedemand Michael Riis
Amagerbrogade 155

Dragør Begravelsesforretning · Telefon 32 53 06 29
Taastrup Begravelsesforretning · Telefon 43 99 19 19

Hellerup
Emdrup-Ryvang

Bedemandsforretning
v. Lisbeth og Vagn Fondo
Bernstorffsvej 13 A
39 62 16 50

Reference:
Sankt Joseph Søstre
Benediktinerinderne
af den hellige Lioba

Muremester

**Bernhardt
Christiansen**

Solbævej 8, 8471 Sabro
Tlf.: 86 94 82 10
Biltilf.: 24 65 71 31

Læserbrev: 300 ord

Victor Nielsen

Stenhuggeri og
Monumentforretning
v/ stenhuggermester Mohr
Vestre Kirkegårds Allé 28-32
2450 København SV
Tlf. 33 21 65 48
Fax. 33 21 30 32

**Ændrede åbningstider
på Pastoral-Centret**
pr. 1. august 2003:

Mandag til fredag:
10-12 og 13-16
eller efter
forudgående aftale.

Besøg den officielle katolske hjemmeside på
www.katolsk.dk

FORSIKRINGSRÅDGIVNING

- så tal med
erhvervsassurandør Ingo Brodersen

ALM. BRAND
Rådhuspladsen 2-4 · 1550 København V
Telefon 33 30 60 51

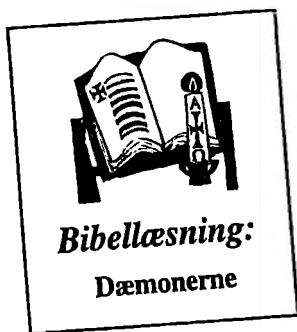
WWW.ALMBRAND.DK

ALM. SUND FORNUFT

**Katolsk
Orientering**

Indlæg til Katolsk Orientering nr. 17,
som udkommer den 29. oktober
skal være redaktionen i hænde
senest den 13. oktober

redaktion@ko-press.dk telefon: 3321 1444 Kontoret er åbent 9-13

Bibellæsning: Dæmonerne

Af Eva Maria Nielsen

Troen på eksistensen af dæmoner (dvs. urene ånder) findes allerede i Det gamle Testamente. Ligesom nabofolkene troede israelitterne på deres eksistens. Dæmoner skadede mennesket. Både dets liv og ejendom kunne lide skade og blive ødelagt, og det uden nogen indlysende forklaring. Derfor den overbevisning: Dette er de onde magters værk.

Man bestræbte sig på at overvinde og udrydde denne tro i Israel; men det mislykkedes. Efter eksilet anså man enhver sygdom og ethvert onde - ligesom i Babylon - som et værk af en dæmon (jf. Tob 3,8; Mark 9,17f). Dæmonernes eksistens blev taget for givet.

På Jesu levetid fandtes der forskellige overleveringer med hensyn til dæmonernes

Jesus sætter mennesket frit

oprindelse. Nogle mente, at dæmonerne var efterkommere, dvs. børn af de kæmper, som englenerne havde fået sammen med menneskedøtrene (1 Mos 6,1-4). Disse engle var, sådan fortalte man, blevet kastet ned i underverdenen, hvor de lænkede ventede på den endelige dom. Kæmperne havde foran deres fædres øjne henrettet sig selv - og siden da gik deres ånder rastløse om i verden.

For andre var dæmonerne de sjæle, som Gud havde skabt i skumringstiden på den 6. skabelsesdag. Men da Gud ville danne deres kroppe, begyndte sabbatten - og derfor blev han forhindret i at fuldføre sit værk. Som følge deraf forblev disse ånder uden krop, dvs. dæmoner. Andre troede, at dæmonerne var efterkommere af den slægt, som havde bygget Babelstårnet (1 Mos 11,1-9).

Flavius Josephus, en jødisk historieskriver, mente, at dæmonerne var de onde menneskers ånder. En sidste forklaring gik ud på, at dæmonerne var børn af Adams samleje med kvindelige ånder og Evas samleje med mandlige ånder.

Alle disse forklaringer er bizarre i vore øjne. På trods af deres forskellighed har de dog ét til fælles. Dæmonerne bliver ikke

bragt i forbindelse med Satan. Deres mål er ikke at forføre mennesket til synd, men at skade mennesket. Denne forståelse finder vi også hos Markus. Ingen steder, når der tales om en dæmonisk besættelse, er der tale om, at den besatte har syndet, eller at Jesus helbreder vedkommende ved at tilgive synden. Jesus bryder dæmonernes lænker, ved at han ophæver legemlige og psykiske lænker.

Menneskene undrede sig: "Selv de urene ånder befaler han over, og de adlyder ham!" (Mark 1,27).

Der, hvor Jesu ord bliver hørt, har de mørke, onde magter ikke nogen indflydelse længere. Jesu magt kan ikke begrænses af en anden magt. Han er kommet for at sætte mennesker fri - i Guds navn.

Dette kan du gøre:

- Læs Mark 1,34.
Hvem er der tale om?
Hvilken betydning har det, at Jesus uddriver dæmoner?
- Læs Mark 3, 14f.
Hvilken opgave betror Jesus til sine disciple?
- Hvordan kan du sætte andre mennesker fri?

Mini-Mads

Min mor kunne da også godt være generalvikar...!

Medicinske mirakler og teologi - et nyt projekt

Kronik

af
Niels Christian Hvidt

Kan lægevidenskab og mirakler overhovedet have noget med hinanden at gøre? Er de ikke to modsatte kategorier, den ene rationel og konkret, den anden åndelig og uhåndterlig?

Dette har længe været en udbredt opfattelse, men historien kender faktisk mange frugtbare platforme for videnskabelig undersøgelse af trosrelaterede emner, og der er, særlig i katolsk sammenhæng, en lang tradition for den overbevisning, at tro og fornuft ikke udelukker hinanden. Tværtimod kan de berige og understøtte hinanden i en voksende erkendelse af den virkelighed, der er vores.

Denne indsigt har ført til langvarigt samarbejde mellem teologer og læger, især i Helgenkårs-kommissionen i Rom.

I de senere år ser det ud til, at samme videnskabelige interesse for emner omkring troen også har fundet udbredelse inden for lægevidenskaben. Det har bl.a. ført til opsigtsvækkende forsøg omkring bønnens mulige indvirkning på patienters helbredelsesforløb.

I min bog "Mirakler" præsenterer jeg beretninger om mirakler fra vor tid. Mit nye projekt har en mere teoretisk tilgang og vil diskutere de grundlæggende teolo-

giske emner, der følger af erfaringer med undere.

Formålet er ikke at udføre yderligere naturvidenskabelige forsøg, men projektet tager afsæt i det faktum, at der i dag foregår undersøgelser af underfulde helbredelser. Det skal være udgangspunkt for en beskrivende analyse af mulige måder, hvorpå man kunne forklare samspillet mellem spiritualitet og helbred.

Formålet er kort og godt at fremlægge og diskutere forskellige modeller for, hvad folk tror på, når de er overbeviste om, at forbøn for syge rent faktisk gør en forskel.

I de seneste år har den videnskabelige interesse for det uforklarlige også fundet videre udbredelse inden for lægevidenskaben, ikke mindst i USA. Det har ført til interessante forsøg omkring bønnens mulige indvirkning på patienters helbredelsesforløb, uden at de er klar over at der bliver bedt for dem (fjernforbøn).

Det er efterhånden et anerkendt faktum, at psyken har en eller anden form for forbindelse med immunforsvar og helbred. Særligt har undersøgelser vist, at mennesker med religiøs livsholdning som regel klarer sig bedre helbredsmæssigt end mennesker uden nogen tro. Der er megen diskussion om, hvilke mekanismer der gør sig gældende i disse forhold. Der er teorier om psykosomatiske og placeboagtige effekter (placebo: for

eksempel det forhold, at en virkningsløs tablet hjælper en patient, fordi vedkommende tror det).

Samtidig mener mange stadig, at den tilsyneladende positive behandlingseffekt også kan overskrive det blot psykosomatiske og have spirituelt udgangspunkt.

Nyere forsøg går imidlertid et skridt videre. De gennemføres som medicinske forsøg med lodtrækning og dobbeltblindede kontrolforsøg, hvor hverken patienter eller læger ved, at de er med i et forsøg. Der er ingen forbindelse mellem patienterne og forbederne - derfor betegnelsen "fjernforbøn". Herved søges man at undgå psykosomatisk effekt, placebo og bias (fx forudindtagethed).

Disse undersøgelser tog for alvor fart med et kontrolforsøg foretaget mellem august 1982 og maj 1983 på San Francisco General Hospital. 393 hjertepatienters navne blev af en computer delt helt tilfældigt i to grupper - forsøgsgruppen og kontrolgruppen. Begge patientgrupper modtog naturligvis samme behandling, og hverken læger eller patienter vidste, hvilke patienter der var i hvilken gruppe. Den eneste forskel var, at man bad en gruppe mennesker, der havde en erklæret tro på en personlig Gud, om at bede for forsøgsgruppen. Hver forbeder fik udleveret navnene på nogle af patienterne, men havde ikke mødt

dem. Efter nogle måneder vurderede man kvaliteten i de to gruppers behandlingsforløb. Det viste sig at forsøgsgruppen havde et bedre behandlingsforløb end kontrolgruppen. Forsøgets leder konkluderede, at "forbøn til den jødekristne Gud har en positiv behandlingmæssig effekt". Resultatet satte skred i udviklingen med et stigende antal forsøg af samme karakter.

I det nævnte forsøg vidste både læger og patienter, at der fandt et forbønsforsøg sted. I senere forsøg har man imidlertid opnået tilladelse til at holde forsøget helt hemmeligt for derved at opnå maksimal blinding og udelukke al form for placebo og bias.

Forsøgene betegnes som pilotstudier og er et nyt element inden for medicinsk forskning. De er blevet kritiseret for forskellige metodiske svagheder, bl.a. omkring blinding samt mangel af alment anerkendte måder at gøre resultatet op på. Disse spørgsmål arbejdes der videre med, idet man søger at råde bod på de svagheder, som tidligere forsøg er blevet kritiseret for.

Til trods for, at der er forskellige forestillinger omkring, hvorfor forbøn virker, fører de til flere generelle overvejelser. Flere medicinske artikler slutter med at foreslå forbønnen som et fast element i behandlingen. Ofte lyder konklusionen noget i retning af: "Vi kan

ikke forklare, hvad der foregår, og hvad, det er, der fungerer, men der er altså noget, der fungerer."

Her ville det være interessant at få undersøgt og diskuteret de forskellige forestillinger om troen, som mennesker har, når de er overbeviste om, at forbøn rent faktisk gør en forskel - et oplagt emne for tværfaglig medicinsk-teologisk formidling.

Man vil også skulle diskutere det såkaldte teodicéproblem: Hvis der findes en Gud, der er god og almægtig, hvorfor er der så ondt i verden? Og hvis Gud kan helbrede én person, hvorfor helbreder han så ikke alle de syge?

Det er spørgsmål, der ikke let findes svar på. Men de ændrer ikke noget ved det faktum, at forbønsundersøgelser som disse, der publiceres af anerkendte lægetidsskrifter, er et udtryk for, at miraklernes tid ikke er forbi, tværtimod. Mennesker oplever også i dag mirakler som meningsfulde møder mellem Himmel og Jord, sådan som mennesker har gjort det før i tiden.

Der, hvor miraklerne synes at rejse den mest grundlæggende og glødende debat, er i spørgsmålet om, hvorvidt mirakler og moderne videnskab overhovedet kan have noget med hinanden at gøre. Teologien begynder ikke blot der, hvor naturvidenskaben ophører. Der er meget diskussionsstof på en fælles vandring.

Katolsk Orientering

Der kommer en tid, da de ikke vil finde sig i den sunde lære, men - for at leve efter deres egne lyster - skaffe sig lærere i hobetal, efter hvad der kildrer deres øren.

2 Tim 4,3

Flytning giver først rod og så forandring. Generalvikar Lars Messerschmidt søger at bevare overblikket.

Foto: Gerhard Sanders

Gammel Kongevej 15 A - uden for voldene

Af Erling Tiedemann

"Spørg dem inde i Bredgade."
"Send det ind til Bredgade."
"Har du hørt fra Bredgade?"
"Det er også dem inde i Bredgade ..."

Utallige er de gange, hvor den slags - og dét, der var værre! - er blevet sagt i et katolsk hjem, på en katolsk institution, i en katolsk præstegård. Men nu er det slut.

Centrum flytter ikke

Som bispedømmets centrum bliver Sankt Ansgars Kirke ved at ligge, hvor den har ligget, siden den blev bygget i 1841-42. Den flyttede sig jo heller ikke, da den blev domkirke i 1953.

Men i 2003 er hele bispekontoret og bispedømmets historiske arkiv flyttet væk fra Frederiksstaden *inden for voldene* og ud til Gammel Kongevej - *uden for voldene*.

Snart kommer flyttekasserne fra Sankt Andreas Bibliotek i Købmagergade, mens frivillige hjælpere vil bære bogstakkene fra Stenosgade og rundt om hjørnet til det nye Niels Steensens Bibliotek på Gammel Kongevej.

Der kommer flere ...

Og når isen er smeltet næste forår, og viben er kommet, tager også Pastoral-Centret og Katolsk Orientering den korte tur fra Vesterbrogade til Gammel Kongevej.

Mange breve vil sikkert skulle omadresseres, fordi vi glemmer, at det nu ikke længere er Bredgade 69 A, men Gammel Kongevej 15 A, 1610 København V. Mange af os vil utvivlsomt også komme til at høre dummemniktreklagen i telefonrøret, fordi vi af gammel vane har tastet 33 11 60 80 i stedet for det nye nummer 33 55 60 00.

Og stakkels de udvalgsmedlemmer, som kommer til at stå og ruske i porten i Bredgade, fordi de har glemt, at kontoret slet ikke mere findes her, og at møderne nu holdes på Gammel Kongevej.

Flytningen en chance

Jo, gamle vaner er vanskelige at komme af med; det må

enhver af os nok sande. Det gælder tillige for dårlige vaner; også det må vi alle erkende. Derfor er en flytning faktisk også en chance, og det gælder både for dem, der skal ringe ind til bispekontoret, og for dem, der skal ringe ud af det.

Adressen er ny. Telefonnummeret er ændret. Kontorerne ligger anderledes. Tingene står på en ny måde. Vinduerne sidder et andet sted - så muligheden for ændringer er virkelig til stede, om vi blot alle har sans for at gribe den og enes om at gøre det.

Så husk det nu: Adressen er Gammel Kongevej 15 A, 1610 København V - og telefonnummeret 33 55 60 00.

Bispekontoret er flyttet uden for voldene ...

Ignatiansk retræte på egen computer

En retræte, 34 uger lang, og siddende ved skærmen ... Kan sådan noget overhovedet lade sig gøre? Jo, det mener pater Herbert Krawczyk SJ i Århus. Ganske vist har han ingen personlig erfaring med at holde ignatianske exercitier via nettet, men nok på vanlig vis.

- Og interaktivt må det vel fungere på samme måde, siger han.

SIDE 3

Her er pornoblade ikke til salg

At der er penge at tjene på pornoblade, spiller ingen rolle for det vietnamesiske ægtepar Thanh Vu og Chi Nguyen. For dem er en ren samvittighed meget mere værd end et aldrig så velkomment kling i kassen. Derfor tilbyder den butik, de driver i Esbjerg, noget for danske forhold så usædvanligt som et pornofrit miljø.

SIDE 4

P. Guidos mission er missio

Missionspræsterne kom tilbage fra fangenskab, forhutlede og udmarvede - men deres øjne strålede. Synet gjorde et stærkt indtryk på den unge Guido Kreienbühl - så stærkt, at han selv engagerede sig i missionen. I forbindelse med Verdensmissions søndagen beretter han om sit livslange engagement.

SIDE 6-7

Et relevant spørgsmål kræver svar

I et læserbrev på denne side stiller Elisabeth Schacht et relevant spørgsmål. At hun ikke selv har ønsket at give svar på spørgsmålet, men kun at stille det, gør det ikke mindre relevant som spørgsmål.

For det er da rigtigt, at der kan være noget mere at sige, når man refererer til Augustins, Richard Baxter's og andres udsagn om, at der skal være enhed om dét, som må stå fast; fri debat om dét, der godt kan være anderledes - og kærlighed i alt. Jamen, hvad er det så, som står fast? Og hvad er det da, som godt kan være anderledes?

Hvor relevant Elisabeths Schachts spørgsmål end måtte være, må man dog - i al den kærlighed, som kræves i debatten - have lov at pege på, at læserbrevet stiller spørgsmålet forkert.

"Inden vi begynder debatten, må vi først blive enige om, hvad der står fast, og hvad der kan være anderledes," hedder det. Men således udtrykt ses

der jo ikke alene væk fra, at det, som står fast, ikke beror på, om vi kan nå til enighed om det. Der ses også væk fra, at enigheden ikke er noget, vi nu først skal prøve at nå frem til, men at enigheden er der i forvejen i kraft af Kirkens tro.

*

Når et menneske, der er døbt og vokset op i et andet kristent kirkesamfund, efter moden overvejelse og undervisning når frem til at konvertere, er det en fest for både vedkommende og for Kirkens trosfællesskab, som han eller hun nu bliver omsluttet af.

"Ritual for optagelse i Den katolske Kirkes fulde fællesskab", står der på den lille ritualbog, som både præsten og konvertiten står med. Efter at de to sammen med fadderer og menigheden har bekendt deres tro ved i fællesskab at sige den lange trosbekendelse, fortsætter konvertiten alene og siger de ord,

som vedkommende måske har været år om at gøre til sine, og som han eller hun næppe senere vil glemme:

"Jeg tror og bekender alt, hvad Den katolske Kirke tror, lærer og forkynder som åbenbaret af Gud!"

At konvertere er ikke at tilslutte sig en diskussionsklub, hvor alting (alting ...) er åbne spørgsmål, man først må prøve at blive enige om, men at komme ind i et trosfællesskab, der bygger på både en enhed og en enighed, der er til stede i forvejen.

*

Men hvis denne enhed og enighed allerede er til stede, så må det jo også være muligt at kunne få svar på, hvad der står fast; hvad der kan forandres, og hvad der dermed er til debat eller ikke er til debat, kunne man sige.

Men heller ikke her står vi katolikker på bar bund og skal til at begynde forfra med først at sortere tingene. Gen-

nem århundrederne har vi haft kirke-møder, konciler, hvor biskopperne sammen med paven har givet vores trosfællesskab et opdateret udtryk; vi katolikker anno 2003 er endda så heldige, at der har været et sådant koncil for ikke længe siden, som har beskæftiget sig med vores egen tid.

Vi kan yderligere glæde os over, at paven - efter råd fra verdens biskopper - har ladet udarbejde KKK, Katekismus for den Katolske Kirke, som er et godt opslagsværk for den, som måtte komme i tvivl om Kirkens tro og lære i en bestemt sammenhæng, og som netop gerne vil vide, hvad der står fast. At en dansk oversættelse af KKK stadig ikke er noget, vi kan glæde os over, men må nøjes med at glæde os til, tilføjes både som en beklagelse og som en alvorlig opfordring til at få arbejdet gjort færdigt, inden traditionstabet i Kirken og den deraf følgende usikkerhed bliver endnu større.

Læserne skriver

Er vore katolske skoler og børnehaver katolske?

Jeg har stor respekt for det arbejde, som mange ikke-katolske skole- og børnehaver ledere sammen med den øvrige lærer- og pædagogstab udfører i vore mange katolske skoler og børnehaver landet over.

*

Et spørgsmål bliver alligevel ved med at trænge sig på. Er skolerne og børnehaverne i overensstemmelse med Den katolske Kirkes tro og lære? Lytter skolerne og børne-

haverne til paven, når han udtaler sig, og forsøger skolerne og børnehaverne at omsætte Kirkens tro og lære i dagligdagen?

I oktober måned, som er Rosenkransens måned, bliver lærere og elever da indført i Rosenkransbønnen og i Kirkens liv i det hele taget?

Hvis ikke der er katolske lærere ansat, sikrer man sig så, at de lærere, der bliver ansat, er personligt kristne og selv er aktive i en kristen menighed?

Skolerne har som formålsparagraf at hjælpe børnene til et personligt Gudsforhold. Hvordan gøres dette, hvis lærerstaben ikke er bekendende kristne?

*

At være katolsk institution må nødvendigvis medføre, at institutionernes ledelse samt lærerstab integrerer Kirkens lære - såvel religiøst og socialt som moralsk - i institutionens dagligdag.

Vil bispedømmet sammen med skoler og børnehaver finde veje til, at ny-evangeliseringen, som paven kalder os til, også finder sted blandt lærere, pædagoger, børn og elever på vore katolske institutioner?

Hvis det ikke sker, hvis

ikke den katolske identitet bliver mere synlig, lægger Den romersk-katolske Kirke så ikke blot navn til en række sekulariserede institutioner, hvor saltet har mistet sin kraft?

*

Dette er et opråb - ikke som en løftet pegfinder, men fordi en styrkelse af vores katolske identitet er nødvendig, for at der også i fremtiden findes katolske skoler og børnehaver i Danmark, ikke blot som en ydre skal, men som en indre drivkraft for vækst og udvikling blandt børn, unge og voksne.

Benny Blumensaat
Esbjerg

Hvad kan debatteres og hvad er uforanderligt?

I K.O. nr.15 hedder det i lederen: "Vi må fastholde den kendte målsætning, at der skal være enhed om det, som må stå fast; fri debat om det, der godt kan være anderledes - og kærlighed i alt."

Der er så sandt og så smukt, som det er skrevet, men - inden vi begynder debatten, må vi først blive enige om, hvad der står fast, og hvad der kan være anderledes.

Hvad med f.eks. forbudet mod skilsmisse - prævention - abort - homoseksualitet - gifte præster - fraskilte gengiftes adgang til sakramenterne - kvindelige præster? (Listen kan fortsættes efter behag).

Er det noget, der kan debatteres, eller er det uforanderligt?

Elisabeth Schacht
3400 Hillerød

Læs Catholica, Christian!

Kære Christian Guldager. Jeg tænker og håber, at du har gemt dine numre af Catholica (mine er givet bort). Jeg erindrer en fin artikel (en nordmand? Men hvornår?) om homofili.

Tolle lege! Kanske du da vil trække dit læserbrev i KO nr. 14 tilbage. Venlige hilsener

Beate Perch
2300 København S

Redaktion:
Ansvarshavende redaktør: Erling Tiedemann
Redaktionschef: Annica Skenberg
Annoncer og abonnement: Lisbeth Rønne
Orientering fra sognene: Erik Christiansen

Frivillige medarbejdere: Carla Bennati Schou, Karen Grzelak, Kirsten Kjærulff, Bente og Ole Meyer, Jacob Thomsen, Hans Thulstrup, Vivian Tiedemann.

Redaktion og annoncer: Vesterbrogade 28, 4.
DK-1620 København V. Telefon 3321 1444. Kontortid: 09.00-13.00
Fax 3324 4975. E-mail: redaktion@ko-press.dk Giro: 205-7042

Udgiver: Ansgarstiftelsen, Bredgade 69 A,
DK 1260 København K.
Tryk: Morsø Folkeblad, DK 7900 Nykøbing Mors.
Oplag 16.800
Abonnementspris: 370,00 kr/år
Løssalg: 20,00 kr i Steno-Butikken og Katolsk Information i Århus.

Dødsfald

R.I.P.

Min elskede hustru
Vor kære mor, svigermor, søster og moster

**Lucija Kristensen
f. Boldans**

født d. 11. oktober 1923 i Letland
er stille sovet ind den 26. september 2003

Tonny
Frank, Erland, Jenny og Virginia
Ilze, Atis, Uldis, Karin og Ulla

Begravelsen har fundet sted

R.I.P.

Min elskede mor

Agnete Blumensaat

* 2. september 1922
er efter kort tids svær sygdom
gået ind til sin Herres glæde

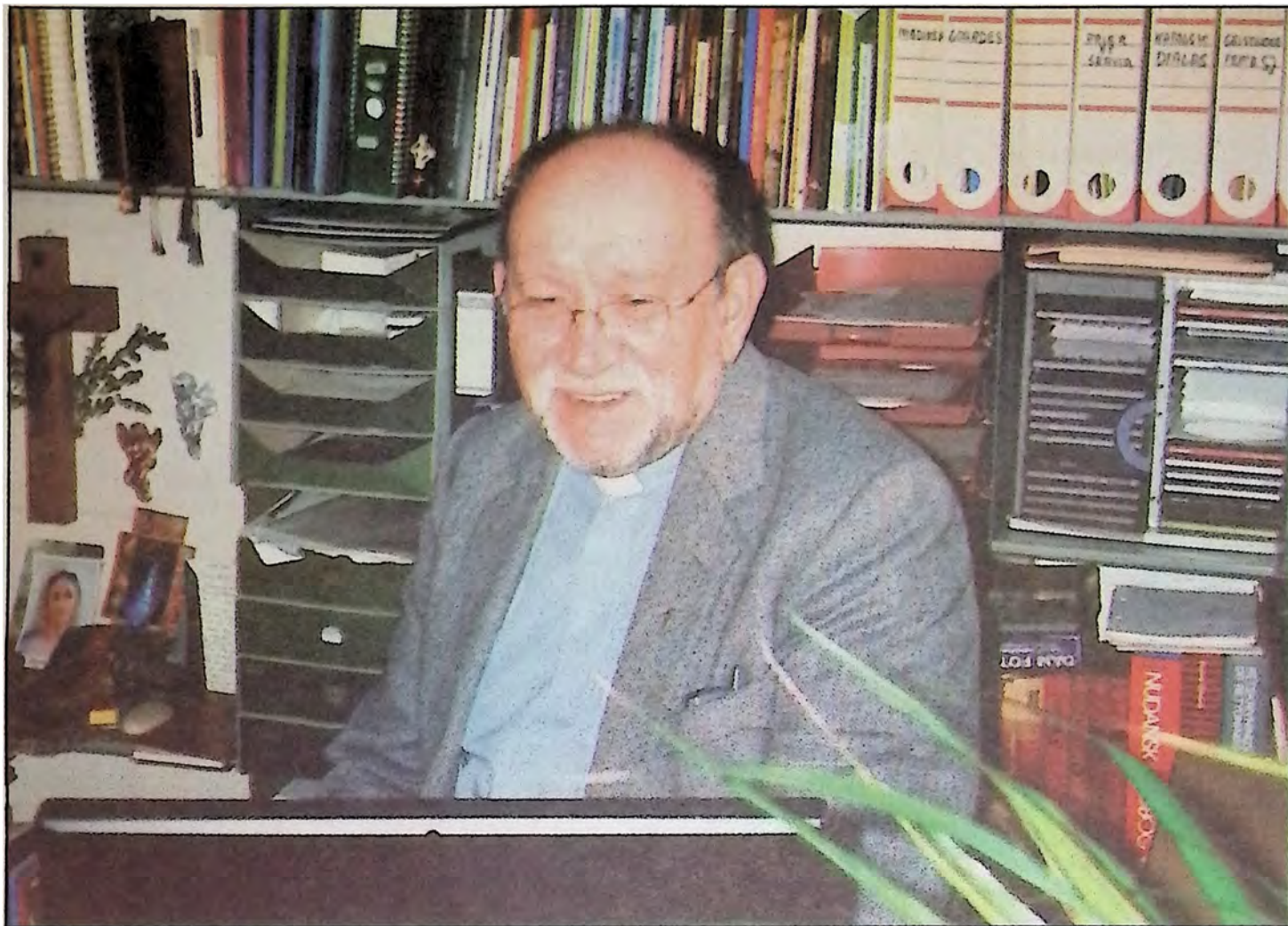
Randers den 29. september 2003
på festen for De hellige Ærkeengle
Michael, Gabriel og Raphael

Din for altid hengivne søn
Benny

Begravelsen har fundet sted den 3. oktober
fra Jesu Hjerter Kirke i Randers

Debat. Angiv altid navn, adresse, telefonnummer og så vidt muligt e-mail-adresse på indsendte indlæg. Redaktionen forbeholder sig ret til at forkorte og bringe uddrag af indsendte indlæg. Et læserbrev må højst fylde 300 ord. Læserbreve kan indsendes som e-mail til: redaktion@ko-press.dk (vedhæft fil eller indlæs læserbrevet direkte i mailen). Ved indsendelse af læserbreve på papir bedes diskette så vidt muligt vedlagt.

P. Herbert Krawczyk i Århus har erfaring både med både Ex-cercitierne og Internettet, dog ej samtidig...

Nu findes muligheden også på Internettet:
Exercitierne i hverdagen - en øvelse, som skal vække længslen efter den inderlige bøn

Retræte à la Ignatius i år 2003

Tekst og foto: Annica Skenberg

En retræte som er 34 (!) uger lang, oven i købet foran en computer og via Internettet - kan dét lade sig gøre?

Selv om Herbert Krawczyks svar nu ikke bliver det klassiske ignatianske modspørgsmål. "Hvorfor ikke?", så kan den århusianske jesuitpater ord alligevel tolkes som noget i den retning:

- Jeg har altså ingen erfaring med at give Exercitierne i hverdagen via Internettet, derimod med at give dem på almindelig vis, og den interaktive metode må jo fungere på samme måde, siger han.

Anledningen til, at spørgsmålet overhovedet bliver stillet, er den, at Exercitierne efterhånden også har taget skridtet ind i computeralderen. Først op af starthullerne var jesuitter i USA, og for godt et år siden fulgte en version på tysk.

Men - hvad er Exercitierne overhovedet for en størrelse? "De Åndelige Øvelser" - hvad drejer de sig om, og hvad er formålet?

Skal vække længsel

- De er en øvelse i, hvordan man forholder sig til sig selv, til Gud og til andre mennesker, forklarer pater Herbert, som tilføjer, at det militære udtryk har sin forklaring i Ignatius af Loyola's fortid som soldat.

- De skal vække længslen efter en inderlig bøn, som man så efter-

hånden mere og mere praktiserer i hverdagen. Desuden skal de hjælpe til at skelne mellem de forskellige rørelser i sit eget liv og tilskynde til at foretage valg, først og fremmest de fundamentale valg, som gælder for hele livet, men også de små valg, som man skal foretage i vores hverdag. Man kan også sige, at de åndelige øvelser er en indøvelse af en metode, hvis brug i hverdagen hjælper os til at leve vort liv i overensstemmelse med Guds vilje og til at finde Gud i alle ting.

Enhver jesuit er forpligtet til to gange at gennemgå en 30 dages retræte, de såkaldte store exercitier. Første gang er i noviciatet. Den anden gang, som falder i det såkaldte "tertiat" (tre-år) efter præstevielser, munder ud i de højtidelige løfter. Derefter er jesuiten forpligtet til hvert år at gennemgå en retræte på otte dage.

Men Ignatius af Loyola, som var født i år 1491, og som i 1540 grundlagde Societas Jesu, Jesu Selskab, til daglig kaldet jesuitterne, var en radikal mand som i mangt og meget var langt forud for sin tid. Således var det en helt ny type af ordenssamfund, han oprettede - nemlig en præsteorden.

Opmærksom på den enkelte

Andre typisk ignatianske træk er, at jesuitterne ikke bor i klostre, men i ordenshuse eller kollegier, og at de kom væk fra korbøn. Ignatius var i

høj grad også opmærksom på den enkelte person og indså fra starten, at langt fra alle kan tillade sig at være væk og i ensomhed i de 30 dage, som de store exercitier ellers kræver.

- Således kan man sige, at den form for retræte blev praktiseret allerede i hans egen tid, fortsætter pater Herbert.

Misfortolket udtryk

Men alligevel; at gennemføre exercitierne foran en computer - ville det nu ikke være lidt for meget selv for Ignatius på trods af al hans fremsynethed og nutidighed?

Måske alligevel ikke...

"Målet helliger midlet." Ordene tilskrives med urette jesuitterne, og kun de færreste udtryk er vel som dette blevet brugt og misfortolket i den hensigt at miskreditere en hel gruppe indenfor Kirken, i dette tilfælde jesuitterne. Lægger man så dertil udtrykket "alt efter omstændighederne" - en andet centralt ignatiansk begreb, så kan indtrykket af jesuitterne som en snu og upålidelig flok sagtens blive forstærket. Men nu drejer det sig ikke her om at polemisere mod jesuitternes bagvaskere, så i stedet lader vi pater Herbert nøjes med at konstatere, at dette er misforståelser, som intet har at gøre med Ignatius' tanker og ideer.

Det mest grundlæggende i den ignatianske spiritualitet, som man starter med i exercitierne - uanset

om de foregår foran en computer eller ej, er denne grundsandhed: "Mennesket er skabt for at lovprise Gud, Vor Herre, vise Ham ærefrygt og tjene Ham - og derved frelse sin sjæl."

Derefter følger, at alle skabte ting er til for mennesket, for at hjælpe det til at nå dette mål, det vil sige, at love og tjene Gud. Hvis tingene fører væk fra Gud, skal man "gøre sig fri af dem"; i modsat fald skal de bruges.

Hvis en computer således kan hjælpe den moderne sjæl med at nå sit mål, kan den også bruges som et middel. Men spørgsmålet er stadigvæk: Hvordan kan disse 34 interaktive retræteuger foregå i praksis?

Aftaler med åndelig vejleder

Ja, her kan pater Herbert kun udtale sig på grundlag af, hvad han har læst om dem. Dog giver hans erfaring med selv at give exercitierne i hverdagen - for slet ikke at tale om hans mangeårige erfaring med computere (efter eget skøn var han en af de første præster i Danmark til at anskaffe en computer) - hans udsagn vægt:

- Man skal være klar over, at det handler om 34 uger. Man påtager sig noget, som man skal tage alvorligt. På den tyske hjemmeside fremgår det, at man skal tilmelde sig, og at man skal have en åndelig on-line vejleder, som man skal have regelmæssig kontakt med.

Det er den åndelige vejleder, som sender meditationerne, og med hvem man også aftaler, hvordan det hele skal foregå, siger han.

Inden man beslutter sig for at gå ind i retræten, skal man også gøre sig klart, at det er nødvendigt hver dag at afsætte en bestemt tid til bøn, meditation, samvittighedsransagelse og åndelig læsning. Ifølge pater Herbert er en time et minimum, men han ser helst at man kan bruge halvanden time.

- Netop på grund af alle de forstyrrelser, der er i hverdagen, er det væsentlig at aftale dette tidsrum, hvor man kun er sammen med Gud. Og det kan man klare, selv om man er gift og har børn eller andre forpligtelser, mener han.

At de 34 uger er så lang en tid, at der også er en risiko, for at man bliver træt og vil stå af, afviser han ikke.

- Men den risiko findes også i de øvrige former, siger han og vender her tilbage til den åndelige vejleders store betydning for forløbet; han - eller hun - kan opmuntre til at fortsætte, men kan også foreslå, at den, der gennemgår øvelserne, tager en pause for i stedet for at vende tilbage på et senere tidspunkt.

- Det er meget vigtigt, at retrætelederen ikke påtvinger deltageren noget som helst. Frivillighed og at det er min personlige afgørelse, er nøgleord for Ignatius, tilføjer han.

Fortsættes side 10

Pornoblade? Nej tak!

For Thanh Vu og Chi Nguyen er ren samvittighed vigtigere end kling i kassen

Tekst og foto: Annica Skenberg

At gå på kompromis med samvittigheden, at sælge ud af sin dybeste overbevisning og de etiske værdier, som har dybe rødder i deres katolske tro, for at opnå et aldrig så velkomment kling i kassen er fuldstændig utænkeligt for det vietnamesiske ægtepar Thanh Vu og Chi Nguyen.

Derfor tilbyder den nærbutik, de sammen driver i Esbjerg, noget for danske forhold så usædvanligt som et pornofrit miljø. Så langt øjet når, er der ikke et blad, ikke en videofilm med pornografisk indhold - derimod - som en lille beskeden programerklæring - et Jesu Hjerte-billede på en af væggene.

Tre skoler i nærheden

Men i øvrigt er forretningen godt fyldt op med de sædvanlige varer: konserver, Kellogg's morgenmad, dybfrost, mælk, ost, sodavand og - ikke mindst - slik.

Sidstnævnte sælger Thanh Vu og Chi Nguyen rigtig meget af; butikken, som er den eneste af sin slags i området, har en strategisk beliggenhed i forhold til tre skoler. Rent tilfældigt kommer Katolsk Orientering på besøg samtidig med, at der er frikvarter, og der er trængsel foran butikkens slikkasser og poser med chips.

- Vi er katolikker, og det er blandt andet af hensyn til børnene, at vi ikke har pornoblade. Ikke fordi ungerne køber den slags blade, men bladene og kikke kan de jo altid, siger Thanh Vu.

Smækkede med døren

Allerede da de to ægtefæller for fem små år siden købte butikken, var de ganske enige om den fremtidige policy,

og de fjernede alt, der havde med pornografi at gøre. Men det skete ikke uden problemer; den tidligere ejer havde nemlig solgt pornoblade, og de kunder, der kom for at købe den slags, måtte vende om og gå med uforrettet sag.

- Ja, flere blev rigtig sure og smækkede med døren. Nogle synes, at det er en underlig butik, og andre siger, at det minsandten er første gang, de oplever en butik, som ikke sælger pornoblade, fortæller Thanh Vu.

Mange er positive

Men der er, og har også været, positive reaktioner:

- Når jeg har forklaret, at vi er katolikker, og vores syn på mennesker og seksualitet, er der også mange, som forstår og respekterer vores holdning, siger han.

At der er katolikker, som aktivt bekæmper pornografi, er i forvejen ikke ukendt i Esbjerg, hvor pastor Benny Blumensaat som bekendt ofte bringer sin og Den katolske Kirkes opfattelse til torvs. Ikke mindst er pastor Benny et kendt navn i det område, hvor Thanh Vu og Chi Nguyens butik er beliggende, kun et stenkast fra Skt. Nikolaj Kirke. Men også i resten af byen er der mange ikke-katolikker, som beundrer og respekterer den katolske præst, fordi han så tit siger fra og kæmper for det, han tror på.

I øvrigt var det i netop Skt. Nikolaj Kirke, at den nu 37-årige Thanh Vu og hans Chi Nguyen, 33, blev gift for ni år siden. Parret har nu to børn - en pige på syv år og en dreng, som er tre.

Bladene giver kasse

At kombinere nærbutikken, som er åben tolv timer i døgnet, med et familieliv er en

Thanh Vu og Chi Nguyen sælger mange forskellige blade i deres butik, men nogen porno-blade er der ikke tale om, selv om de giver kasse.

kabale, som de ikke altid får til at gå op. De står i butikken på skift, men det er farmand, der også tager sig af det administrative - noget, som for hans vedkommende tit betyder en lang arbejdsdag på 14 timer. De lange dage tærer på kræfterne, og ikke sjældent går de også ud over familielivet. Ikke mindst af den grund kunne de lukrative pornoblade og film måske virke fristende?

- Jeg har en kollega, som sælger pornoblade. Han plejer at fortælle, at både blade og film giver kasse, men på trods af det er vi ikke interesserede, siger Thanh Vu.

- De penge, som pornoblade kunne give, ville i hvert fald ikke føre til noget godt. Og for resten - vi har jo haft forretningen i små fem år; vi har klaret os helt fint uden den indtægt, og vi mangler intet, tilføjer Chi Nguyen.

En gave fra Gud

Da hun for 14 år siden kom til Danmark, var ikke mindst eksponeringen af pornografi et chok for hende. Det var noget, som aldrig forekom i den lille vietnamesiske by, hvor hun blev født og var vokset op.

- Seksualitet er en smuk gave fra Gud til mand og kvinde indenfor ægteskabet. Rigtig nok er seksualitet også et behov, men vi kan aldrig

acceptere, at dette behov bliver udnyttet kommercielt. Derfor sælger vi heller ikke porno - lige meget, hvor mange penge der nu er i det, siger hun.

Vil af med butikken

Efter snart fem år med lange og slidsomme dage er de to ægtefæller nu begyndt så småt at længes efter en anden tilværelse. Thanh Vu lægger slet ikke skjul på, at han gerne vil af med butikken for i stedet for blive en almindelig ansat med normale arbejdsdage. En vigtig årsag er selvsagt familien - og ikke mindst parrets længsel efter at få flere børn.

Men i betragtning af situationen på arbejdsmarkedet er både Thanh Vu og Chi Nguyen indstillet på, at det kan være noget, før denne drøm kan blive til virkelighed. Chi Nguyen tilføjer ivrig, at de jo i virkeligheden også er meget glade for deres butik - selv om den medfører meget slid.

Værdier ikke til salg

Og én ting er ganske klar: så længe Thanh Vu og Chi Nguyen ejer butikken, kommer der ingen pornografi over tærsklen.

For dem betyder en ren butik og en ren samvittighed alt - og det er værdier, som ikke er til salg.

KORT NYT

Dans med Klezmerduo. Foto: Eva Maria Nielsen

Festglæde i Vejle

Bispedømmets jubilæum kommer os ved! Det mente i hvert fald menighederne fra Vejle, Silkeborg, Herning og Horsens, som i fællesskab havde planlagt en fælles markering af jubilæet i det jyske. Den 20. september blev der festet, så det både kunne høres og ses.

Optakten var en festlig messe med biskop Czeslaw. I sin prædiken talte han om det vigtige i at have visioner og om Kirkens - dvs. vort fælles ansvar over for og i verden i dag.

Gæsterne tog biskoppens ord om fællesskabets betydning til sig og festede efter messen videre i skolens gymnastiksal. Hver menighed havde bidraget til festmåltidet - og som altid var det spændende at prøve mad fra forskellige lande og dele et godt glas vin.

Derefter blev der spillet op til sang og dans af den århusianske Klezmerduo, som spillede jødisk musik fra Østeuropa. Gennem deres friske måde og smittende glæde skabte de feststemning og begejstring i rummet.

Pastor Timmermann fik smilet frem med sin humoristiske og eftertænksomme beretning om sit liv i og med Kirken i de forgangne 50 år. Mange nikkede genkendende til hans historier. Sandelig, en viis mand, som tør erkende, at man aldrig bliver klog nok.

Festen blev afrundet med fællesdans og sang, og efter oprydningen kørte alle tilfredse hjem - bevidste om, at Kirken, det er os alle sammen, og det er os, der har et ansvar for den. Tager vi dette ansvar på os, kan vi trygt gå fremtiden i møde.

Nu også i Tønder

Hvor andre har et lysthus, har franciskanersøstrene i Tønder et lille kapel i haven, hvor der er stilhed og fred. - Døren plejer at være lukket, fortæller søster Lydia Timmermann, men en morgen fandt vi den pludselig åben, og det store kors, lysestagen og Bibelen var væk. Tyvstjålet. Søstrene alarmerede politiet, som kom med det samme og senere informerede både avisen og den lokale TV-sender; søstre, som får stjålet Jesus, er godt stof. Journalister dukkede op med kamera og lamper, og da søster Lydia senere på dagen tonede frem på skærmen, var det for meget for tyvene. De brød sammen.

- Dagen efter lå der en stor sæk på trappen til Kirken, fortsætter søster Lydia, faktisk så stor, at der kunne have ligget et menneske i den. Jeg skulle ikke nyde noget af at åbne den, men ringede til politiet, som igen kom med det samme - og pakkede alle de stjalte ting ud. Der var også en seddel med overskriften "Genopstandelse" og et undskyld for det meget bøvl, tyvene havde givet anledning til. "Vi gør det aldrig mere," stod der.

- Korset er egentlig ikke noget kors, siger søster Lydia; der er ikke noget træ, men kun figuren, der til gengæld er så tung, at vi to søstre ikke rigtigt vidste, hvordan vi skulle få den hængt op igen. Men sådan er politiet i Tønder: de hængte den på plads.

Da det jo var til at forstå, at det var medierne, som havde hjulpet tyveknektene på vej mod omvendelsen, ringede søster Lydia og sagde tak for hjælpen, - hvorefter TV atter kom for at filme, og avisen udkom med en stor overskrift: "Jesus er vendt tilbage til Ribe Landevej". Jo, de kan også i Tønder ...ikke kun i Esbjerg!

Rekordbeløb efter marathon-forhandling

Over 500 sex-ofre i USA får 570 mio. kroner

Den nye ærkebiskop i Boston, Sean O'Malley sammen med sin foregænger, kardinal Bernhard Law.

(KNA) Efter flere dages forhandlinger har ærkebispeddømmet Boston accepteret at betale et beløb svarende til ca. 570 mio. danske kroner til ofrene for seksuelt misbrug. De over 500 formodede ofre får hver omregnet mellem 70.000 og 270.000 euro; til gengæld skal anklagerne mod Kirken ophøre, siger de amerikanske medier.

Rekord-beløb

Hvad angår det anslåede beløb drejer det sig om den højeste sum, der nogensinde er blevet betalt af en kirke som erstatning for misbrug. Repræsentanter for ofrene og

en talsmand for ærkebispeddømmet er glade for, at man nu efter flere dages forhandlinger har opnået enighed. Dette er en "god dag for ærkebispeddømmet", siger talsmanden Christopher Coyne.

Marathon-forhandlinger

Til sidst var der tale om en veritabel Marathon-forhandling. Fra starten havde ærkebispeddømmet forhøjet sit tilbud fra omregnet 375 mio. kroner til knap 450 mio. kroner. Repræsentanterne forlangte dog i stedet for de oprindeligt 825 mio. kr. stadig omkring 615 mio. kroner.

Den nye ærkebiskop i

Boston, Sean O'Malley, erklærede, at overvindelsen af denne krise var et hovedpunkt i hans embedstid.

Kardinal Law trak sig

I Boston begyndte den verdensomspændende bølge af afsløringer af seksuelt misbrug inden for Kirken i januar 2002. O'Malleys forgænger, kardinal Bernhard Law, trådte i forbindelse med skandalen tilbage i december 2002.

Oversættelse:
Kirsten Kjærulff

Australsk parlamentsmedlem vil bryde skriftemålets tavshedspligt

Ifølge pressebureauet Zenit har en australsk ærkebiskop fremsat ønske om at mødes med et parlamentsmedlem, som har fremlagt et lovforslag, der vil tvinge præster til at indberette skriftemål vedrørende seksuelt misbrug af børn.

Lovforslaget, fremsat af Nick Xenophon, der er uafhængigt medlem Det sydaustralske Parlament, vil påbyde præster, kirkelige medarbejdere og alle frivillige, der arbejder med børn, at gøre autoriteterne opmærksomme på forhold, der har karakter af misbrug af børn; dette indbefatter de præster, der hører skriftemål, meddeles det ifølge avisen Adelaide Advertiser.

Den katolske ærkebiskop Philip Wilson sagde, at skriftemålets privilegium var et område, som "i allerhøjeste grad er helligt", og at han ville forsøge at få et møde i stand med henblik på diskussion af lovforslaget.

Får kold skulder

Den politiske opposition har meddelt, at den ikke vil støtte den del af lovforslaget, som har relation til kirkelige skriftemål, eftersom "skriftemålets ukrænkelighed" har været gældende i århundreder og ikke bør ændres.

En ukrænkelig pligt

Ærkebiskoppen bemærkede, at skriftemålets særrettighed hidtil havde været sikret i Sædvaneretten. Ifølge Kanonisk Lov er den sakramentale tavshedspligt ukrænkelig.

"Enhver præst vil vide, at han har tavshedspligt - selvom han mødes med trusler, afstraffelse eller fængsel," sagde ærkebiskop Wilson.

Imidlertid gjorde han opmærksom på, at enhver, der kom til skriftemål med et problem, der havde karakter af en forbrydelse, ville blive kraftigt opfordret til at overgive sig til politimyndighederne og til at modtage passende behandling.

Oversættelse:
Hans Thulstrup

Fest i hele Kirken, når paven og Mother Teresa fejres

Pave Johannes Paul har et for en pave usædvanligt jubilæum, og Mother Teresa bliver saliggjort. Begge dele fejres i Rom - men ikke kun dér.

Torsdag den 16. oktober kl. 10.00 fejrer paven sin jubilæumsmesse på Peterspladsen i Rom, hvor det nu gælder saliggjøringen af Mother Teresa. Senere på dagen præsenteres en helt ny film om Mother Teresa ved en forestilling for pressen og indbudte gæster, - så den må vi vente med at få at se, til den kommer herop.

Lørdag den 25. oktober kl. 17.00 er der taksigelsesmesse i Domkirken i anledning af Mother Teresas saliggjøring. Celebrant er biskop Czeslaw sammen med flere præster.

Søndag den 19. oktober foregår der noget både i København og i Rom: Kl. 10.00 er der bispemesse i Domkirken, hvor vi heroppe i det høje Nord

fejrer pavens jubilæum. Efter messen er der reception i mødestuen i Bredgade.

Og ligeledes klokken 10.00 samme dag er der messe på Peterspladsen i Rom, hvor det nu gælder saliggjøringen af Mother Teresa. Senere på dagen præsenteres en helt ny film om Mother Teresa ved en forestilling for pressen og indbudte gæster, - så den må vi vente med at få at se, til den kommer herop.

Lørdag den 25. oktober kl. 17.00 er der taksigelsesmesse i Domkirken i anledning af Mother Teresas saliggjøring. Celebrant er biskop Czeslaw sammen med flere præster.

Europa og kristendom er uløseligt forbundet

(KNA) EU-præsident, Romano Prodi har talt for en udtrykkelig omtale af kristendommen i EU's kommende forfatning. Den uløselige forbindelse mellem Europa og kristendommen gør det nødvendigt, understreger Prodi i et indlæg i "Dialoghi", kvartalsskrift for Katolsk Aktion i Italien.

De monoteistiske religioner, og frem for alt kristendommen, hører til "Europas væsentlige rødder" og udgør "en af faktorerne i kontinentets udvikling", skriver præsidenten for EU-kommissionen. Dette må komme til udtryk i den europæiske forfat-

ning. Efter Prodis mening hindrer en anerkendelse af Europas kristne rødder ikke en understregning af de rødder, "som forbinder Europa med Israels folk", eller "viljen til dialog med Islam". Snarere ville "mødet med værdier, der kommer fra forskellige traditioner" blive en "faktor i en større integration" og være med til overvinde århundreders konflikter. Fremtidens Europa må indtage en rolle på den internationale scene, der adskiller sig fra det hidtidige billede af et opsplittet kontinent, underlagt politisk opportuniste, understreger Prodi i sin artikel i "Dialoghi".

KORT NYT

Mother Teresas saliggjøring indisk festdag

(KNA) Indiens katolske kirke har opfordret regeringen til at proklamere dagen for saliggjøringen af Mother Teresa som en national festdag. Næstformanden for bispekonferencen, Vincent Concessa, overrakte samtidig en ansøgning til statsminister Atal Behari Vajpayee, meddeles det fra Vatikanets missionspresbureau, Fides. Endvidere tilskyndede biskopperne

til, at saliggjøringssmessen i Rom blev sendt direkte i det indiske fjernsyn, og til, at der blev sendt en repræsentativ regeringsdelegation til højtideligheden i Vatikanet. Ordenssøsteren, som stammer fra Albanien, bliver saliggjort d. 19. oktober. Allerede forinden havde guvernøren for New Delhi givet grønt lys for, at en gade blev opkaldt efter indehaveren af Nobels fredspris, og bevilget opsættelse af en statue, forlyder det fra Fides. Ærkebispeddømmet New Delhi bekendtgjorde desuden, at der ville blive arrangeret et symposium om Mother Teresa samt interreligiøse dialog- og bønsemøder. Samtidig opfordrede man til en bloddonoraktion som et karitativt bidrag i den nye helgens ånd.

Benediktinsk tidebøn "live" på Internettet

(KNA) I Tyskland bliver den benediktinske tidebøn for første gang regelmæssigt udsendt "live" på Internettet. Det drejer sig om munkenes tidebøn såvel som den hellige messe fra klosteret St. Ottilien ved Ammersee. Det meddelte redaktionen for "Katholische Kirche im Privatfunk" (KiP). I samarbejde med KiP tilbyder benediktinerne i St. Ottilien den sungne tidebøn på Internetsiden www.erzabtei.de, hvor man kan bede sammen med dem, Samtidig bliver tidebønnen også udsendt på www.kip-radio.de.

Pavens skriftefader er død

(KNA) Monsignore Stanislaw Michalski, der kom fra det polske bispeddømme Sandomierz, og som i mange år var pave Johannes Paul II's skriftefader, er afgået ved døden i en alder af 87 år. Michalski var domherre ved basilikaen Santa Maria Maggiore. Hans virksomhed som pavens skriftefader har kun været kendt af i inderkredsen. Efter hvad det forlyder, har en ældre polsk jesuit allerede i nogen tid overtaget denne funktion. Kirkens øverste hyrde går som regel til skrifte hver uge.

Slægtninge til fængslet præst dømt

(KNA) Tre slægtninge til den fængslede systemkritiker, præsten Tadeus Nguyen Van Ly i Vietnam, er blevet idømt flerårige straffe. Ifølge en domstol i Ho Che Minh (tidl. Saigon) blev to nevøer og en niece til præsten dømt til henholdsvis tre, fire og fem års fængsel på grund af påståede kontakter til oppositionelle i USA. De skulle have videregivet oplysninger om deres fængslede onkel til udlandet.

Den 57-årige præst Ly blev i 2001 dømt til 15 års fængsel på grund af påstået sabotage mod regeringen. Senere fik han eftergivet 5 års fængsel. I et brev havde præsten appelleret til De forenede Staters Kongres om ikke at forbedre handelsforbindelserne med Vietnam, før menneskerettighederne i landet ville blive respekteret. Sammen med buddhistiske ledere havde han også rykket for svar på tilladelsen til religionsfrihed. I 70'erne og 80'erne tilbragte Nguyen Van Ly allerede 10 år i fængsel. Politikere og kirkelige repræsentanter verden over har gentagne gange krævet løsladelsen af fængslede gejstlige i det sydøstasiatiske land.

Guido Kreienbühl

Den 26. oktober er det verdensmissionssøndag. I denne samtale fortæller p. Guido Kreienbühl, der til februar fylder 70 år, om missio og om sit livslange engagement i missionen

Af Erling Tiedemann

- Jeg var kun syv år gammel, da jeg kom med i verdensmissionen, fortæller Guido Kreienbühl, der den 4. februar næste år kan sætte et nul bag syvtallet.

Guidos far var skolelærer i Pfaffnau, en lille by i den schweiziske kanton Luzern. Ved siden af arbejdet i skolen stod faderen for det lokale sparekassekontor, og det var her, Guido - som nummer fem af i alt syv børn - hjalp med.

- Vi var en meget katolsk familie, fortæller han, kirkeligt engageret - og ikke mindst engageret i missionen. Vi solgte Messbundstiftungen. Det var en slags kondolencekort, som folk købte i forbindelse med dødsfald og sendte som hilsen til de efterladte. Den afdøde blev omsluttet af et "bønsforbund", som kapucinerne stod for, og gennem indtægten ved salget understøttede man kapucinermissionærerne i Dar Es Salaam i Tanzania. Jeg var som dreng med til at sælge disse kort, og det blev faktisk et af mine første skridt på en livsvej, hvor mission altid har stået centralt.

På missionsgymnasium i Immensee

Efter 6. klasse i landsbyskolen, flyttede Guido i 1947 til et missionsgymnasium. Det var en kostskole, som blev drevet af missionselskabet Bethlehem, en lille, men meget velanskreven kongregation med ca. 3-400 missionærer. Her gik han i syv år og afsluttede med studentereksamen i 1954.

- Sådan et missionsgymnasium svarede meget godt til det, man på fransk kaldte et "petit-séminaire", fortæller Guido. Det var naturligvis ikke givet, at man skulle være præst, men det var alligevel en skole, hvor man kom med den bagtanke, at man måske skulle blive missionær.

Oplevelserne på dette gymnasium betød meget for, at et dybere engagement i verdensmissionen opstod hos den unge Guido.

- Når pater kom hjem fra missionsmarken, fortalte de om deres arbejde, og vi blev grundigt indført i missionens formål, opgaver, vanskeligheder osv, fortæller han. Oprindeligt var de engageret i Kina og Zimbabwe, senere på Taiwan, Japan, og Latin-Amerika.

Anden verdenskrig medførte store omvæltninger i Østasien - også for missionsarbejdet. Bethlehem-missionærerne i Kina var på et tidspunkt blevet fængslet - allesammen, men de slap fri takket være den schweiziske ambassadør.

- Jeg vil aldrig glemme, da de kom hjem, beretter Guido. At se disse forhulede, udmarvede præster - men samtidig også deres strålende øjne og glade ansigter - ja, som sagt: jeg vil aldrig glemme det. Det var en af de helt store oplevelser i min gymnasietid. Blive ville de ikke! De ville ud igen til missionsarbejdet. Nogle tog til Japan og Taiwan. Andre var så nedslidte, at man ikke turde lade dem rejse. Så de blev hjemme, men tog straks

fat i sognearbejdet i Schweiz, Lichtenstein, Østrig og Sydtyskland - hvor der nu var brug for dem i et missionsarbejde af en anden karakter.

På gymnasiet var der en såkaldt missionskomité. Fra 3. mellem var Guido sin klasses repræsentant, og i 2.g blev han leder af komitéen.

- Vi gennemførte nogle "akademier", siger han. Jeg ved ikke rigtigt, hvordan jeg skal oversætte ordet, men det var en slags foredragsarrangementer med kammeratligt samvær, musik osv. Vi holdt dem en gang om måneden, og ofte var det en missionær, som kom og fortalte. Vi var jo kostskoleelever, så det var ikke så vanskeligt at samle os. Det var en god tid!

En hel del af Guidos hold indtrådte i noviciatet hos Bethlehem-præsterne. Guido selv var i tvivl. Havde han kald, eller havde han det ikke? Og var det i givet fald et kald til at gå ind i netop denne missionsorden?

- Det sidste var et meget relevant spørgsmål, fordi mit helbred dengang ikke var godt nok, siger han. De, der ikke var raske og sunde nok til det, kom ikke til missionerne, men måtte blive hjemme og fx undervise i skolen eller arbejde i administrationen. Og jeg ville i mission, ikke andet! Blandt andet derfor var jeg i tvivl, men blev så overbevist om, at jeg alligevel skulle prøve. Så jeg tog noviciatet med, men nåede endelig til den konklusion, at selv om mission stadig var mig, så skulle det ikke være i Bethlehem-selskabet.

Det blev Danmark

Efter dette noviciatsår tog Guido til Innsbruck for at studere teologi - som fri studerende, dvs. på universitetet, men uden optagelse på et præsteseminarium.

- Jeg kontaktede biskop Johannes Müller i Stockholm, fortæller han, for at spørge, om han havde plads til at få besøg af mig. Det var ingen tilfældighed, at jeg skrev til netop ham, for en tidligere elev fra missionsgymnasiet arbejdede som præst i Sverige, og en gang om året skrev han altid sådan nogle rørende breve til sin gamle skole. Vi fik også at vide, at der var brug for udenlandske præster i Norden.

Biskop Müller havde ikke plads den sommer, og omgående skrev Guido i stedet til biskop Suhr. At det gik så hurtigt, skyldtes, at man skulle have en biskop til at tage ansvaret for én og for uddannelsen, hvis man ville optages på et præsteseminarium.

- Biskop Suhr svarede både straks og imødekommende, og i 1956 kom jeg første gang på besøg i Danmark, 22 år gammel. Jeg var her en lille måneds tid og fik set rigtig meget af Danmark, fordi biskoppen tog mig med rundt.

Besøget førte til en aftale, og biskop Suhr sendte Guido til Frankfurt. Her skulle han ikke alene studere teologi; han skulle også lære dansk.

- Der var nemlig en ung jesuiter-pater der-

To, der brænder for verdensmissionen: Guido Kreienbühl på besøg hos pave Johannes Paul. Pave

nede. Han var 6-7 år ældre end mig og kunne undervise mig. Hvem tror du, det var? Det var naturligvis Hans Martensen. Et år senere rejste han videre, og derefter blev danskundervisningen overtaget af blandt andre Niels Kiær.

På et tidspunkt begyndte de danske præstestuderende at samle sig i Paris, Lars Messerschmidt, Jørgen Hviid, Frode Brogaard. Biskop Suhr godkendte, at Guido tilsluttede sig denne gruppe, som studerede dels på Saint Sulpice seminariet udenfor Paris og dels på Institut Catholique inde i byen. I 1961 blev Guido præsteviet af biskop Suhr - hjemme i Pfaffnau, men studerede videre indtil 1963 på Kateketisk Institut i Paris.

Endelig i Danmark

- I dag for en uge siden, siger Guido, mens han kigger på armbåndsurets dato, var det 40 år, siden jeg kom til Danmark som præst. Jeg blev kapellan i Hvidovre hos den navnkundige p. van der Stok, men da min første dansklærer efterfulgte Theodor Suhr som biskop, blev jeg i fire år privatsekretær for ham. Derefter var jeg igen i Hvidovre, denne gang som sognepræst, og på et tidspunkt overtog

jeg også ansvaret for den tysktalende menighed - med et par års pause har jeg sammenlagt været præst for denne menighed i 30 år.

Men hvor blev missionæren nu af?

-I dag smiler jeg naturligvis lidt af, at jeg på forhånd havde betragtet de nordiske lande som missionslande, for det varede jo ikke længe, før jeg blev klar over, at flertallet var blevet kristne, før jeg kom herop, svarer Guido og trækker sig lidt i skægget. Naturligvis kommer det an på, hvordan man bruger ordet "missionsland". Oprindeligt brugte man det om "hedenske" lande, og det kunne man som sagt ikke sige om Danmark. Nu ser man måske tingene i et andet perspektiv i takt med afkristningen. På et tidspunkt efter krigen erklærede man også Frankrig for missionsland, ja, selv Tyskland blev på Katholikentag i Mainz i 1948 udråbt til at være et missionsland. Og jo - i dag må vi faktisk betragte hele Vesteuropa som et missionsområde.

- Men det hænger også sammen med, at vores begreb om "mission" er blevet udvidet. I dag ved vi, at vi som kristne alle skal være engageret i mission i al vores gøren og liden. Det ikke kun er præster, søstre - og "missionærer", men enhver kristen, som skal

g verdensmissionen

Udsnit af årets verdensmissionsdag kan læses på dansk på www.katolsk.dk

vidne om sin tro. Når et menneske bekender sin tro ved at gå i kirke, så "gør han regnskab for det håb, han har" (1 Pet 3,15). Vi er alle medansvarlige for Kirkens livsyttringer: vidnesbyrd, liturgi og diakoni, understreger Guido.

I 1988 overtog Pastoral-Centret, som Guido havde været med til at oprette i 1966, opgaven som sekretariat for OMI-præsten Urban Figge. Han var ansvarlig for missio i Norden, men han boede i Nuuk og havde brug for nogen i Danmark til at hjælpe sig. Dermed var Guido mere direkte tilbage i det indsamlingsarbejde, han som syvårig begyndte i sin fars kontor, og da Urban Figge rejste til USA, efterfulgte Guido ham som leder af missio i Danmark og hele Norden.

Ikke en Caritas-dublet

Du har også været medlem af bestyrelsen for Caritas, og det er sket, at nogen har spurgt, om missio ikke er en dublet af Caritas?

- Bestemt nej! Det har lige fra begyndelsen stået helt klart, at der er forskel på Caritas og missio. Missio handler om troens udbredelse, mens Caritas handler om at hjælpe mennesker i nød - og ud af nøden, uanset om mod-

tageren er kristen, muslim - eller hvad som helst andet. Caritas er en del af Kirkens diakoni, men ikke af dens mission. Missio er udtryk for Kirkens missionsvirksomhed, men ikke for dens diakoni. "Forkynd det glade budskab", står der på missio's plakat i år. Det står der ikke på Caritas' plakat for fasteaktionen - og det skal der heller ikke, for Caritas har en anden opgave. Derfor skal man heller ikke sige: Jeg støtter missio, så behøver jeg ikke støtte Caritas - eller omvendt, for det er to forskellige ting, - men de bør begge støttes.

De pavelige Missionsværker

De pavelige Missionsværker er Kirkens verdensomspændende missionselskab. De forestås af kongregationen "For folkeslagenes evangelisering", der har kardinal Crescenzo Sepe som chef. Tidligere hed kongregationen "Propaganda Fide". Det betyder egentlig bare "Troens Udbredelse", men ordet propaganda har jo fået en dårlig klang.

Når missionsværker står i flertal, skyldes det, at der er tale om fire forskellige aktiviteter. Hovedværket er det første og kaldes kort

og godt blot *missio*. Det andet er Apostlen Petrus' værk, som understøtter præsteuddannelser i missionslande. Som nr. 3 kommer Børnenes missio, der har mottoet "Børn hjælper børn". Det fjerde og sidste værk er Unionen - en bønunion, der lidt svarer til "Bønnens Apostolat", men med fast sigte på missionen.

Børnenes Missio

Er det igen barndommens oplevelser og deltagelse i missionen, der giver øjnene et ekstra glimt, når Guido fortæller om Børnenes Missio?

- Man har formået at engagere børn i en helt utrolig grad verden over, siger han. Børn, der er bedre stillet, hjælper børn, der er ringere stillet. De penge, børnene samler ind, går fortrinsvis til ordenssøstre, der har børnehjem, skoler og andre missionsaktiviteter for børn. Størstedelen af pengene kommer fra den såkaldte Sternsinger-aktion. Den har endnu ikke rigtigt fået noget navn på dansk, men drejer sig om, at børn, der er klædt ud som de hellige tre konger går rundt med en stjerne på en stang; de stemmer dørklokker, synger dertil - og samler penge ind til børnemissio. Sternsinger-aktionen har et fantastisk renommé i Tyskland, hvor de samler store beløb. Fra Europa har denne Sternsinger-aktion bredt sig til fx Brasilien, og den findes også på Island, hvor børnene i Reykjaviks katolske skole gennemfører den.

- Vi har mange gange overvejet, hvordan vi dog skulle gøre sådan noget, fortsætter Guido. Vi kan ikke tillade os at stemme dørklokker hos ikke-katolikker for at samle ind til den katolske verdensmission - og vi bør meget spredt. Derfor nøjes vi med en aktion omkring det klæbemærke, man til Hellig Tre Konger kan sætte over sin dør med årstal og de tre bogstaver C-M-B. De kan læses som kongernes navne: Caspar, Melchior og Balthasar eller som en forkortelse af det latinske "Christus Mansionem Benedicat", d.v.s. "Måtte Kristus velsigne dette hjem".

- Ved hjælp af denne meget beskedne aktion får vi nogle penge ind - og flere menigheder har optaget en kollekt i den forbindelse. I Norge er der fast Hellig Tre Kongers kollekt til børnemissionen, men det er ikke blevet til mere end en anbefaling i de øvrige nordiske lande. Alt i alt kom der alligevel 70.000 kr. ind sidste år.

Fordelingen af penge

Ender de indsamlede penge så bare i en stor uigennemskuelig kasse i Rom?

- Slet ikke! Første station er faktisk Den Danske Bank, og her bliver pengene stående, til det er afgjort, hvad de konkret skal bruges til, og hvor de skal sendes hen. Vi sørger naturligvis for at få nogle gode renter af pengene, mens de står i banken, tilføjer Guido, idet han som søn af en sparekassebestyrer begribeligvis har et næsten medfødt blik for den side af sagen.

- I maj mødes alle de nationale missioledere i Rom for at tage stilling til hundredvis af ansøgninger om støtte til missionsarbejdet, fortsætter han. Vi er meget opmærksomme på, at ingen opnår dobbeltdekning til et projekt ved at få penge både fra missio og eksempelvis fra et af de store tyske bispedøm-

mer, som også støtter missionen direkte. Der søges typisk til missionsskoler for børn, kirkebyggeri og bispedømmers opbygning og videreførelse. Efter dette fordelingsmøde får vi besked på, hvor vores penge skal hen, og først da sender jeg pengene fra Den Danske Bank til den pavelige nuntius i det pågældende land. Han sørger for, at pengene havner det rigtige sted - det er derfor vi med så stor overbevisning kan garantere, at beløb, der gives til missio, ikke havner i forkerte lommer, tilføjer Guido, der oplyser, at pengene fra Norden sidste år gik til missionsarbejde i Zambia.

Han understreger også, at de pavelige regler for indsamlingsarbejdet i hele verden forbyder, at en enkelt menighed eller sognepræst bare sender de indsamlede penge til projekter inden for et ordenssamfund, som vedkommende føler en personlig tilknytning til. Vi skal sikre en samlet, retfærdig fordeling, og derfor må alle overholde de fælles regler, siger han.

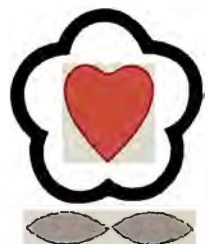
Et administrativt maksimum

- Højst 15 % af de indsamlede midler må gå til at finansiere indsamlingsarbejdet. Det informationsblad, som missio i Danmark udgiver, ville vi slet ikke kunne magte, hvis ikke to sponsorer dækkede udgiften, fortæller Guido. I det hele taget lægger vi vægt på en omkostningssvag administration, og det ville være dejligt, hvis der i hver menighed var en missio-repræsentant, der på frivillig basis kunne undersøge arbejdet.

Mens missio tidligere redigerede et par selvstændige sider i KO, har Guido Kreienbühl og hans medarbejdere i år besluttet at gribe det anderledes an og udsende et girokort til samtlige katolske husstande. Man håber at nå det inden missions søndagen, men bispekontorets flytning har naturligvis medført nogle forsinkelser.

- Vi skal også passe på ikke at puste strukturen unødigt op, siger Guido. Man kan godt mene, at det ikke er så demokratisk, at jeg ene mand træffer beslutningerne i missio - men dels er det jo ikke mig, der fordeler pengene, men det store møde i Rom, og dels er det faktisk et spørgsmål om at være realistisk. Vi er få mennesker til det alt sammen i vore nordiske bispedømmer, og det er vigtigere, at vi bruger kræfterne på at samle penge ind, end at vi bruger pengene på at rejse til møder med hinanden ...

Guido Kreienbühl sælger ikke mere Messbundstiftungen i sin fars sparekassekontor, men den iver for verdensmissionen, som i gymnasietiden blev modnet ved mødet med de frivogne Kina-missionærer, er stadig intakt. Den 26. oktober er det verdensmissionsdag, og Guido håber på et godt bidrag fra de danske menigheder. Gironummeret er 1-686-3564.

Det danske missio-logo er tegnet af en af Danmarks kendteste grafikere, Erik Ellegaard Frederiksen, der døde i 1997

Økonomisk ligestilling ønskes

Det skal være muligt at passe og opdrage egne børn

Tekst og foto: Erling Tiedemann

- Når man er vokset op i en familie med fire børn, hvor ens mor valgte at gå hjemme, er man jo på en måde arveligt belastet, kommer det med en befriende latter fra Katrine Winkel Holm (33), selv mor til tre og p.t. hjemmearbejdende.

KO har opsøgt hende i Odense, hvor hun bor sammen med børnene og sin mand Jonas, der er arbejds-mediciner og 1. reservelæge på Odense Universitetshospital. Baggrunden for samtalen er hendes formandsskab for SAMFO, også kaldet Småbørnsfamilieforening-

en. Sammen med tre søstre er Katrine Winkel Holm vokset op i Seem ved Ribe som datter af Elisabeth og Søren Krarup, der ikke bare er kendt som stedets folkekirkepræst, men også som mangeårig debattør og på det seneste tillige som folketings-medlem.

- Efter folkeskolen kom jeg på Ribe Katedralskole, fortæller Katrine. Jeg blev student, var et år i udlandet, Italien og England, kom hjem og læste teologi i København, studerede et år i Göttingen og så, lige da jeg skulle begynde på Pastoralseminariet, ventede jeg mig - meget gennemtænkt ...!

Vil gerne være præst

Med nu tre børn på henholdsvis 5 år, 3 år og 8 måneder er Katrine, skønt færdiguddannet, aldrig nået

ud på arbejdsmarkedet. Jo, siger hun, jeg har haft noget free-lance arbejde inden for Folkeuniversitetet, og jeg håber også at komme igang med noget her i Odense, men det kommer til at være lidt, før jeg er klar til at søge et præsteembede, selv om jeg forfærdelig gerne vil være præst. Men jeg lever ud fra tanken: Få børnene nu, så kan du arbejde senere - for så længe børnene er så små, vil jeg gerne selv tage mig af dem.

Det var ud fra sådanne synspunkter, Katrine Winkel Holm kom ind i Småbørnsfamilieforeningen, som er en upolitisk interesseorganisation.

- Jeg havde skrevet en kronik om de økonomiske vilkår for dem, der vælger at passe og opdrage deres børn selv. I den anledning blev jeg kontaktet af formanden for SAMFO, kom ind i bestyrelsen og er altså p.t. formand, fortæller hun.

Reel valgefrihed

Foreningens formål er enkelt. Det drejer sig om, at forældre selv skal kunne bestemme, om de vil have deres børn passet i en børneinstitution, eller de selv vil passe dem hjemme. Hvis det valg virkelig skal være frit, må der økonomisk ligestilling til, så det bliver forældrene, der vælger, om de to trediedele af pasningsudgiften, som det offentlige i øjeblikket betaler, skal gå til en institutionsplads eller til at gøre det økonomisk muligt at blive hjemme for at passe børnene selv.

Katrine Winkel Holm med Søren på fem, Ida på tre og Thyge på otte måneder.

- Dét er det fælles formål, som samler familier og ikke mindst kvinder i foreningen, siger Katrine. Herudover kan vi have meget forskellige holdninger til mange ting, og du må ikke skrive, at der nødvendigvis er sammenfald mellem alle mine personlige beveggrunde og synspunkter og så foreningens! Endnu en ting er vi dog også enige om: Forældre skal have frit valg, og vi fremhæver ikke det ene valg som rigtigere end det andet. I modsætning til udbredte holdninger i samfundet har vi ikke en bestemt opfattelse af, om det er bedst for et ægtepar, at de begge er på arbejdsmarkedet med børnene institutionsanbragt, eller det er bedre, at den ene er hjemme for at passe og opdrage børnene. Det må folk selv tage stilling til; det er deres liv, deres børn og deres ansvar. Vi siger blot, at der skal være valgmulighed, og at der i virkelighedens verden kun er dét, hvis der er ligestilling i henseende til de økonomiske vilkår. Ellers bliver disse vilkår til snærende bånd, der fastholder os i en bestemt model og livsform, som måske nok vælges af de fleste, men som ikke bør påtvinges resten. Faktisk harmer det mig, at de få,

som gerne vil påtage sig at stå for deres børns pasning og opdragelse, i den grad lægges hindringer i vejen. Tyskland og Frankrig har en helt anden familiepolitik. Nogle af vore medlemmer er danskere, som kommer hjem fra udlandet med børn - og er forbløffede over, hvor fastlåst det er her i landet.

- Familiepolitik og ligestillingspolitik kommer let til at køre imod hinanden, det erkender jeg, og her tør man så øjensynligt ikke overlade til den enkelte familie og den enkelte kvinde at vælge den vej, de helst vil gå. Kvinder har det hårdt i det moderne samfund, - men de er også hårde ved hinanden på dette utroligt følsomme område. Den dårlige samvittighed lever og regerer mellem kvinder, og der er meget hykleri og løgnagtighed i debatten.

Ægteskabet og teologien

For Katrine Winkel Holm personligt har optagetheden af familiens opgaver og selvstændige ansvar en baggrund, der stikker dybere end Småbørnsfamilieforeningens formålsparagraf.

- Under studiet beskæftigede jeg mig med Gammel Testaments plads i Kirken og ad den vej begyndte jeg at interesse mig for ægteskabets teologi og betydning i Kirken, fortæller hun. Det hænger jo i høj grad på Det gamle Testamente, på Skabelsesberetningen, men også på fremstillingen hos Paulus.

Bliver der tid, vil Katrine også gerne skrive en bog om ægteskabet og dets historie i teologisk forstand. Ægteskab og familie er en del af den naturlige lov i menneskers tilværelse. Det er jo ikke kun inden for kristenheden, man kender til ægteskab og familie. Men kristendommen har noget særligt at sige om familien som Guds gode skaberordning. Teologisk forstået er ægteskabet både gave og opgave. I modsætning til mange tendenser i det moderne samfund har man i den kristne tradition aldrig været i tvivl

om, at det stabile parforhold var familielivets fundament og kerne. Som den naturlige samlivsform, alle samfund bygger på, har familien krav på beskyttelse, opbakning og respekt for sine valg.

- Børn indføres ikke mindst i kristentroen gennem familien, og det bliver svært, hvis man ikke har megen tid sammen med dem. Så bliver bibelhistorie og kristendomsundervisning et speciale for andre, som forældrene af og til afleverer børnene til, mener Katrine Winkel Holm. Jeg kan nå det og give videre, hvad jeg selv har fået, og det er utroligt sjovt og dejligt - også for mig. Det gælder i øvrigt både for kristentroen og vores danske kultur: Jeg kan sidde og synge folkeviser for en 3-årig og opleve, hvordan teksten går ind og bliver oplevet: Dronning Dagmar ligger udi Ribe syg, til Ringsted mon de hende vente. Alle de fruer, i Danmark er, dem lader hun til sig hente ...

Kommer ikke af sig selv

- Der er jo ting, som du kun kan gøre selv. Du kan ikke kræve det af pædagogerne. Du kan ikke forvente, at de vil opdrage dine børn på samme måde, som du selv ville gøre det. Tænk, hvis det offentlige havde fornuft nok til at indse, at samfundsmæssig indsats ikke er i stand til at erstatte dét, som kun forældre kan give deres børn. Staten burde indse, at det her kan den slet ikke påtage sig.

Naturligvis erkender Katrine Winkel Holm, at man ikke automatisk vil opnå idyl overalt, fordi familierne får reelle valgmuligheder. Der vil fortsat eksistere forældre, som ikke magter opdragerrollen, og de skal selvsagt hjælpes. Men man skal ikke hjælpe alle med dét, de godt kan selv, siger hun. Og svigter man familierne og giver dem for ringe vilkår, så får man efterfølgende problemer med deres børn - og forresten også med de voksne, som børnene vokser op til at blive.

Stella Maris Kirke 75 år

Den 20. sept. fejredes i Nyborg, at 75 år er gået siden indvielsen af Stella Maris Kirke.

Klokkerne ringede. Ind kom biskoppen med fem præster og syv ministranter.

Biskop Czeslaw celebrerede messen og holdt en smuk prædiken ud fra Visdommens bog og Jakobs brev. Herefter blev tre salmer, skrevet til festen sunget solo, og messen fortsatte med altergangen.

I mødelokalerne ven-

tede mad og drikke og et dejligt samvær. Menighedsrådsformanden læste højt, hvad der stod i avisen 1928, da kirken indviedes, takkede Mariasøstrene for et arbejde gennem 64 år i Nyborg og forklarede, at det ikke havde været så let for en forvænt menighed at skulle klare alle pligterne, da Mariasøstrene i 1992 flyttede fra byen. I en tale blev dengang sagt: "Nu er det knald eller fald!" Det lykkedes os at undgå fald takket

Festmesse i Stella Maris Kirke med biskop Czeslaw, fem præster og syv ministranter.

være et fint samarbejde i menigheden. De mange præster blev mindet med en stille tak.

Eftermiddagen forløb i en dejlig stemning med

gode taler og ønsker for kirkens fremtid. Det var en stor glæde for mange at tale med biskoppen, Mariasøstrene og præsterne.

...på din Kirkes tro

Af Olav Egil Aune

Lars Roar Langslet har - på norsk - skrevet et usædvanligt opkvikende lille skrift om troen og om dét at tro på Kirkens tro. Han kalder det "en slags regnskab for, hvor jeg står, og hvordan jeg tænker om nogle centrale trosspørgsmål".

Det er en bog, som polemiserer mildt mod den alt for personlige tro, som trives på bekostning af fællesskabet, Kirken som fællesskab og sammenhængende erfaring. For ingen kan tro alene - lige så lidt, som nogen kan leve alene, bare med sig selv, isoleret fra verden og andre. Den, som isolerer sin tro ved at forholde sig til Kirkens tro efter den moderne selvplukkermetode, lider - ifølge Langslet - af en intellektualistisk misforståelse af, hvad kristen tro er, og ophøjer sig selv til individualistisk overdommer over Kirkens trosvidnesbyrd. Troen er noget større. "Kirkens tro er større end min" - er Langslets anliggende, og "den som siger ja til den, kan erfare sig båret af Kirkens tro, også når ens egen trosevne kommer til kort eller virker tørlagt." Hver enkelt af os bæres af Kirkens bøn. Hvert øjeblik af døgnen "er der nogen, som beder for os, og gennem bønnen slår en bro fra menneskenes elendighed til det evige fædreland, vi er kaldet til. Måske er det denne byggen bro, som opretholder verden og hindrer den i at bryde

sammen", skriver han: "Det er Kirken, som bærer os; det er i Kirkens tro, at også min svage tro kan få sit fulgyldige udtryk".

Nogen vil ganske sikkert falde for en from fristelse til at tro, at her er det kirketroskab og kadaverlydighed, som hvikes os i øret, en blind tillid til et i højeste grad fejlbart system. Det er det naturligvis ikke, så absolut ikke. Tværtimod går der gennem denne korte tekst et altomfattende, menneskeforsvarende, humanistisk pust, som gør den let tilgængelig, så opmuntrende - her er noget, vi kan træde ind i og genkende med vore egne erfaringer. Langslets pointe er, at Kirken - sådan som den gennem tiderne er formet af alle sine "indbyggere" - sidder inde med større erfaring, end vi som enkeltindivider selv gør. Over for troen som en ensom ting, omgivet af individets frygt og bæven, sætter han "ekklesia" - Kirken, som omfatter os, selv om vi ikke i ét og alt fatter den. Ikke magtkirken, men den usynlige kirke - den, som er synlig gennem Kirken (med stort K).

Langslet polemiserer som sagt mildt, men også skarpt mod ting, som han oplever, er på afveje, eller som tjener som alt for enkle undskyldninger. Som for eksempel barnetroen: "Barnetro er naturligvis udmærket - for børn. Af troende voksne kræves der en voksen tro. Den må integreres i personligheden, prøves mod vore moderne erkendelser og erfaringer - og ikke for-

vises til en godt afskærmet, barnagtigt annekts i vort sjæleliv."

Eller når han skriver, at "vore synder - det er noget, vi nordmænd forstår os på; det er jo det store religiøse tema, som vi har hørt om fra barnsben af, så man til tider kunne tro, at det er den første artikel i en

særlig norsk trosbekendelse: Vi tror på synden. Da glemmes det let, at hovedpointet ved kristendommen er at tilsige syndernes forladelse og forkynde menneskets genoprejsning, fordi Guds Lam én gang for alle har taget vore synder bort og brudt dødens brod."

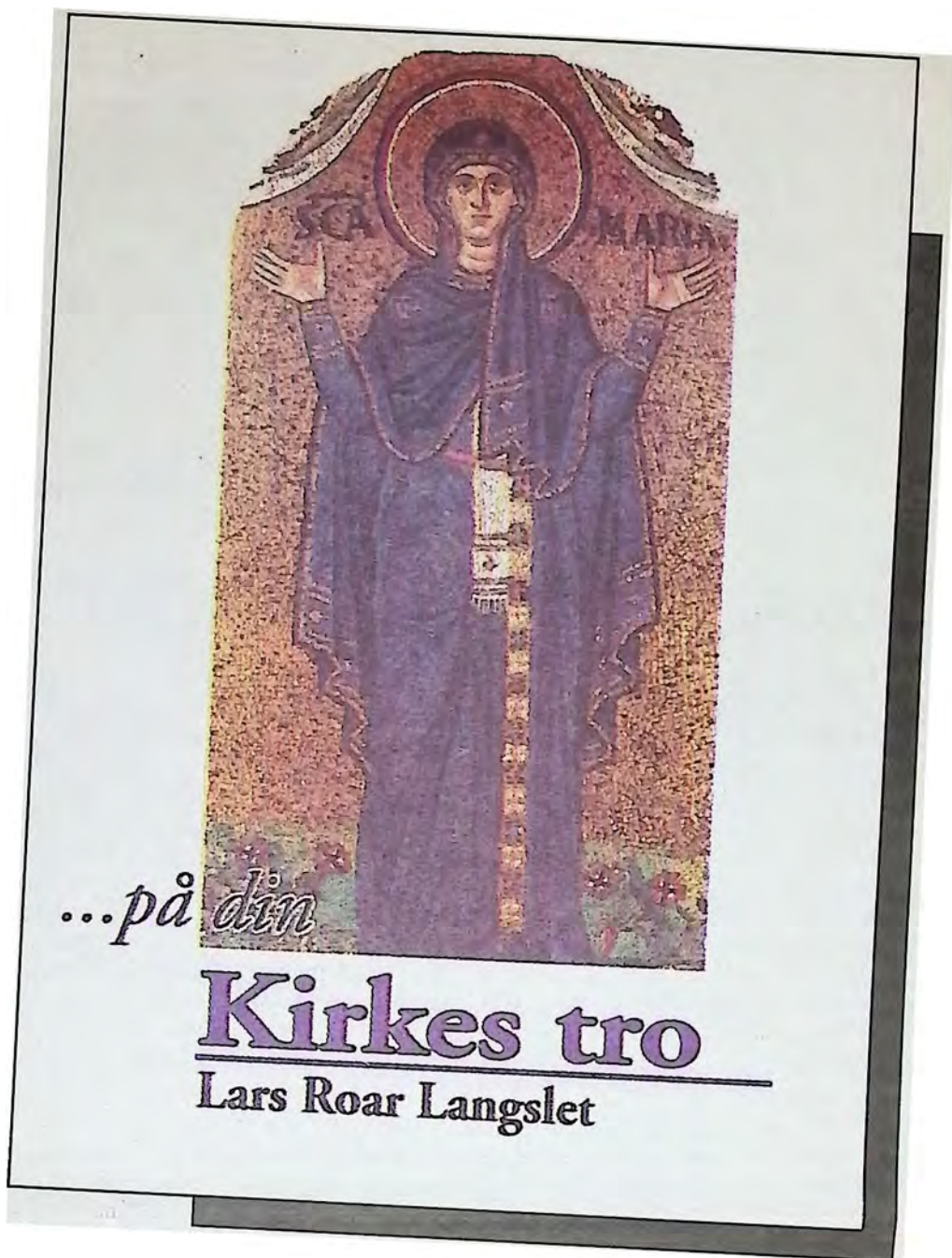
Langslet tror, at der vil komme en reaktion mod den uhæmmede subjektivisme, som mange steder er i færd med at skubbe troens faste grund til side - dens objektive grundlag. Det grundlag finder vi i Kirken, som bygger på klippen, og som har ført apostlenes Kristus vidnesbyrd videre i snart 2.000 år. Og han minder forsigtigt om, at i den 2.000-årige historie, som vi kan

overskue, er Kirken den eneste institution, som har overlevet.

Så derfor: ... se ikke på vore synder, men på din Kirkes tro.

En lille bog på knap 60 sider - ingen sentimental bog, men en klog, erfaren og engageret bog, som viser hen mod den store sammenhæng, som vi er kaldede til at leve i - i modsætning til en iltfattig snæverhed. Langslet lader os forstå, at det først er i en tillid - trods alt - til Kirken og dens samlede erfaring, at vi også kan tage til os og efterspore Jesu ånd og tanke, hans altid uberegnelige stilling til livet.

Bogen er af et sådant format, at den udmærket kan hænges på juletræet. Hos venner og bekendte.

Lars Roar Langslet ... på din Kirkes tro. Maximillian Kolbe Utgivelses, Oslo 2001
I Steno-Butikken, som har et begrænset oplag på 10 eksemplarer på lager,
kan bogen købes til en special-pris på 70,00 kr. ekskl. event. forsendelse.

Anmeldelsen er med tilladelse hentet fra det norske tidsskrift Sankt Olav,
hvor den tidligere har været bragt.

Fundet i programmet

af Stig Holsting Uge 41-42

DR 2: Fredag den 10. okt. 20.10 Guder og dæmoner (2:3) (TTV) Fransk dokumentarserie. "Slangernes fortryllelse" Hele civilisationer har været betaget af slanger. De har været tilbedt, agtet og æret - og hadet og afskyet. De har optrådt i vores drømme og hjemstøt os i mareridt. Gift-slanger er mest udbredt i Latinamerika, Afrika, Asien og Australien, og det er også der, man finder de fleste ritualer og religioner, viet til slanger. Dansk tekst: Inge Sunesen
DR 2: Lørdag den 11. okt. 18.05 I pilgrimmens spor (2:3)

Assisi - omvendelsens by. I Assisi oplever mange, at de bliver berørt af et usædvanligt gudsnærvær. Vi følger tre forskellige aldersfaser møde med byen. Bliver de omvendt? Tilrettelæggelse: Eva Madsen og Iben Thranholm

P 1: Søndag d. 12. okt 08.03 Mennesker og tro Pilgrimsfærdens tilbagekomst. Hvorfor er det blevet moderne at være pilgrim? Domprovst Arendt Jessen Hansen reflekterer over behovet for fornyelse i den lutherske tradition. Psykolog Kis Bødker og sognepræst Lene Højholt deler pilgrimserfaringer. Anders Laugesen.

DR 2: Søndag d.12. okt. 22.50 Deadline 2. sektion Connie Hedegaard søger kernen i den aktuelle debat om tro, etik og handlinger. Sendes også 14.10.

DR 2: Mandag d. 13. okt. 17.40 Bag klosterets mure En beretning om livet i et dansk benediktinerkloster anno 1982. Priorinden, moder Agnes, fortæller om dagligdagen i klosteret, om fællesøkonomi, om prøvetiden før den endeli-

ge optagelse - og om sig selv.

DR 2: Fredag den 17. okt. 20.15 Guder og dæmoner (3:3) (TTV) Fransk dokumentarserie. "Så længe der er krokodiller" Den første krokodille så dagens lys for over to millioner år siden. Der findes et utal af historier og legender, hvor krokodillen enten er blevet dyrket som en gud eller frygtet som en dæmon. Alle religioner har en stærk fascination af krokodillen til fælles. Fra den kristne kirke til animisterne i Mali og aboriginerne i Australien. Det hedder sig, at så længe der er mennesker, er der krokodiller. Dansk tekst: Inge Sunesen.

DR 2: Lørdag d. 18. okt. 18.00 I pilgrimmens spor (3:3) Syrien - den skjulte virkelighed. I Syrien lever troens dybeste lag. Forfatter Lars Muhl rejser i det ydre for at møde mysteriet i sit indre. Men det er hårdt at bevæge sig på kanten af miraklernes univers. Tilrettelæggelse: Anders Laugesen.

Salg og service

DANSK OLIE

KOMPAGNI A/S

Fyringsolie
Oliefyrsservice
Installationer
Olievagt i
fyringssæsonen

Rodovrevej 383, 2610 Rodovre
36 70 45 30
- sikkerhed for varme

Malermester Peter Theodor

Ønsker du kvalitetsarbejde
til en rimelig pris?

- Uforpligtende tilbud gives
  - Oprydning og rengøring efter endt arbejde. Hvis der er problemer med møbler, så ordner vi det også!
  - Vedligeholdelsesaftale
- Ring og aftal tid på 4098 4149

Malerarbejde
stort
og
småt

KATOLSK FORLAG
bøger for livet

En praktisk anvisning
i at bede rosenkransen

Rosenkransen

Udgivet i anledning af rosenkransens år (okt. 2002 - okt. 2003). Bogen omfatter alle de 4 mysterier, herunder Lysets Mysterier, som pave Johannes Paul II har tilføjet. Udgivet af Foreningen Ave Maria i kommission hos Katolsk Forlag.

64 sider - kr. 40
ISBN 87-85213-69-1

GLADSAXE BEDEMANDSFORRETNING

SØBORG HOVEDGADE 94

Henrik
Lundgren

DØGNVAGT
39 69 86 81

Afdelinger i Skovlunde, Herlev, Farum
og Frederikssund

Jeg kommer gerne i Deres hjem for at træffe
de nødvendige aftaler.

Find Deres bedemand her

vanløse
ligkistemagasin
h.p.baltzer & søn aps
jyllingevej 8, 2720 vanløse
38 71 75 01

tåstrup
bedemandsforretning
sv.e. og b. baltzer aps
køgevej 40, 2630 taastrup
43 99 75 01

Ring og aftal et møde enten i Deres hjem eller hos os.
Vi træffes også aften, week-end og helligdage.

www.baltzer.nu

Diverse

Legat:

Direktør Frederik Wilhelm Krafts Legat meddeler, at legatuddelinger vil finde sted i december 2003. Bevilgede legatportioner vil gennem Danske Forvaltning blive fremsendt i løbet af foråret af 2004.

Legatets formål er at yde støtte til ordenssamfund, stiftelser og institutioner henhørende under den katolske kirke i Danmark til fremme af Den katolske Kirkes arbejde her i landet.

I henhold til legatfundatsens § 7 skal ansøgninger om støtte fra legatet indsendes til legatbestyrelsen "med udførligt motiveret angivelse af det eller de bestemte formål, hvortil støtte søges, og legatbestyrelsen har pligt til at påse, at eventuelle bevillinger fra legatet anvendes til de givne formål, ligesom legatbestyrelsen normalt bør kræve specificeret regnskab for bevilgede beløbs rette anvendelse indsendt inden en vis frist og forbeholder sig krav om tilbagebetaling, såfremt tilfredsstillende regnskab ikke rettidigt indsendes, og såfremt bevilgede beløb ikke anvendes efter deres formål inden for en efter bestyrelsens skøn rimelig og passende tid".

Ansøgningerne må være legatbestyrelsen i hænde
senest den 25. november 2003.
I ansøgningerne skal oplyses CVR-nr eller CPR-nr.
Ansøgninger, der fremsendes
uden denne oplysning, vil ikke blive behandlet.

Legatets adresse er:

Jørgen Bredholt
Svendsvej 3, 2990 Nivå

Aupair-pige søges til Sydtyskland

Dansk-tysk familie på 5 personer, bosat i Ulm, søger en børneglad, ordentlig, åbensindet, ikke-ryger aupair-pige fra jan. 2004. 1/2-1 år. Kørekort er ikke nødvendigt. En anelse tyskkundskaber og lyst til at lære er påkrævet. Hvis du er interesseret, så kontakt Pia under eble.uebersetzung@t-online.de men først efter d. 10.10.03.

Thyregod & Schaumburg

Advokat
Hammerensgade 6, 2.
1267 København K
Tlf.: 33 360 560

www.thyregodschaumburg.dk

Juridisk rådgivning herunder udfærdigelse af testamente m.v.

Kastrup Begravelsesforretning

Telefon 32 55 55 55
Døgnvagt

Bedemand Michael Riis
Amagerbrogade 155

Dragør Begravelsesforretning · Telefon 32 53 06 29
Taastrup Begravelsesforretning · Telefon 43 99 19 19

Hellerup
Emdrup-Ryvang
Bedemandsforretning
v. Lisbeth og Vagn Fondo
Bernstorffsvej 13 A
39 62 16 50

Reference:
Sankt Joseph Søstre
Benedictinerinderne
af den hellige Lioba

Murermester Bernhardt Christiansen

Solbærvej 8, 8471 Sabro
Tlf.: 86 94 82 10
Biltilf.: 24 65 71 31

Læserbreve: 300 ord

Victor Nielsen

Stenhuggeri og
Monumentforretning
v/ stenhuggermester Mohr
Vestre Kirkegårds Allé 28-32
2450 København SV
Tlf. 33 21 65 48
Fax. 33 21 30 32

Ændrede åbningstider på Pastoral-Centret pr. 1. august 2003:

Mandag til fredag:
10-12 og 13-16
eller efter
forudgående aftale.

Besøg den officielle katolske hjemmeside på
www.katolsk.dk

BENZONS BEGRAVELSES SERVICE

www.begravelsesservice.dk

Vi står til rådighed hele døgnet
- På hele Sjælland.

DØGNSERVICE
7011 2407

Medlem af

Katolsk Orientering

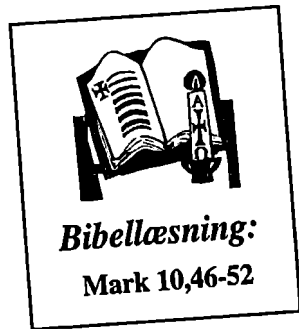
Annoncepriser:

6,00 kr. på annoncesider og 7,00 kr. på tekstsider pr. spaltecentimeter ekskl. moms. Institutionsrabat 50 %. Gentagelsesrabat 20 %. Priskeksempler (på annoncesider):
A: 25 mm over 2 spalter (overskrift + 30-35 ord): 375,00 inkl. moms
B: 45 mm over 2 spalter (overskrift + 50-55 ord): 675,00 inkl. moms
C: 40 mm i én spalte (overskrift + 20-25 ord): 300,00 inkl. moms

Katolsk Orientering

Indlæg til Katolsk Orientering nr. 18,
som udkommer den 12. november
skal være redaktionen i hænde
senest den 27. oktober

redaktion@ko-press.dk telefon: 3321 1444 Kontoret er åbent 9-13

Bibellæsning:
Mark 10,46-52

Af Eva Maria Nielsen

Jesus har forklaret disciplene, at han giver sit liv som løsesum for mange og opfordret dem til at tjene hinanden. Umiddelbart efter fortæller Markus om helbredelsen af den blinde Bartimæus.

Jeriko, byen hvor Bartimæus har gjort sin elendighed til sit levebrød, er fra gammel tid den sidste rasteplads for pilgrimme på vej til Jerusalem.

Bartimæus kan ikke se, hvem der kommer forbi; men hans hørelse er stadig god. Mens han sidder ved vejen, hører han, at Jesus af Nazaret, som får blinde til at se, lamme til at gå og spedalske til at blive rene, kommer forbi. Bartimæus ser med sit indre øje, hvem Jesus er. Han skriger og råber, alt hvad han kan. For selv om alles øjne venter på Jesus, så gælder det dog Bartimæus' blinde øjne i særdeleshed. Bare han kunne se!

Bartimæus er den første, der kalder på

Ingen kan få den blinde Bartimæus til at tie stille

Jesus med de messianske ord "Davids søn". Andre ønsker ikke, at deres verden skal komme i uorden på grund af "Davids søn", og de vil lukke munden på Bartimæus; men ingen kan få ham til at tie stille. Han håber mod alle odds, at Jesus, det ventede kongelige menneske, vil se ham - og få ham til at se.

"Davids søn, forbarm dig over mig!"

Bartimæus tror på, at hans liv kan vendes, og det er hans redning. Jesus får øje på ham. Han, der er kommet for at tjene, ser også mennesker, der sidder ved vejen.

"Hvad vil du have, at jeg skal gøre for dig?" Det samme spørgsmål har Jesus al-

lerede stillet Jakob og Johannes. De havde stirret sig blinde på ærespladserne ved hans side. Bartimæus har kun et ønske: at kunne se.

Disciplene kunne ikke rumme Jesu tale om at tjene. Kan vi det?

Nok ikke; men det gør ikke noget, så længe vi har et hjerte som Bartimæus. Jesus hører vort råb om at kunne forstå. Den, der tror på Jesus, vil også komme til at se igen. Men ligesom Bartimæus bør vi kaste vor tiggerklædning fra os, et billede på det gamle liv, som vi vil bryde med, og følge Jesus på vejen. Så er vi ikke længere blinde, men ser klart.

Dette kan du gøre:

- Læs Mark 10,46-52.
- Forestil dig, at du er Bartimæus.
- Hvorfor sidder du ved vejkanten?
- Hvad har du brug for? Hvad tigger du om?
- Jesus spørger dig: "Hvad vil du have, at jeg skal gøre for dig?"
- Hvad svarer du?
- Lad dig berøre af Jesus.
- Gentag i dagens løb Bartimæus' bøn: "Davids søn, forbarm dig over mig."

Mini-Mads

*Hvis præsten
godt må
sige det videre,
så skal jeg sørme
ikke mere
til skrifte ...!*

Næste år i Jerusalem?

Kronik

af
Annette Waller

"Jerusalem? Jamen, var du ikke bange?" spurgte min nabo, som jeg mødte. Jo, jeg var bange. Meget endda. Men samtidig dybt overbevist om, at jeg som både kristen og politisk interesseret skulle se Det Hellige Land, møde dets befolkning, kultur og enestående landskabelige skønhed. Og nu, hjemkommen til trygge rammer i Danmark, opdager jeg til min forbavselse, at jeg længes tilbage til denne fascinerende by, som i årtusinder har bevæget vort sind.

*

Jerusalem, bygget på et højdedrag i Judæa bjergene, er en hellig by i alle tre monoteistiske religioner. Det kan være vanskeligt at forholde sig til, at her stod Salomos tempel (ødelagt 587 f. Kr. af Nebukadnesar), her blev Jesus korsfæstet, her "steg profeten Muhammed op gennem de syv himle", og her står jeg. Varmen, Mellemøstens menneskemylder og sanseindtrykkene gør deres til, at der går nogen tid, før den rejssende opdager, at dette er virkelighed. Man følger i millioner af pilgrimmes fodspor, dette er ople-

vet historie! Der er et væld af kirker, moskeer, synagoger, religiøse og kulturelle tilbud, som man kan vælge imellem. For ikke at tale om det store udbud af éndags-ture til nogle af landets mest berømte steder. Overalt bliver den bibelske historie, som vi kender og elsker, levende.

*

Dog er dette kun én side af Israel: turisternes og pilgrimenes Israel. Den anden side fortæller om et land og et folk i dyb krise og splittelse, uden umiddelbart håb om en bedre fremtid, om lidelse, udholdenhed og etiske dilemmaer.

Sikkerhedsforanstaltningerne er så omfattende og provokerende, at man nærmest mister sin virkelighedsforholdelse. Jeg passer næppe til signalementet på den typiske terrorist fra de muslimske lande, men skulle alligevel igennem sikkerhedsmaskineriet - et check på to timer, før jeg fik lov til at sætte mig i flyet! Hvor går balancen mellem personlig frihed og samfundets behov for at beskytte sig selv og sine borgere?

Der er andre krisetegn: hoteller og vandrehjem lukkes, andre mangler penge til vedligeholdelse, mindre museer åbner kun sporadisk, turistture aflyses, kæmpeinvesteringer falder til jorden. Aviserne bugner med meldinger om "Bibis" (finansminister Netanya-

hus) redningsplan, skrap kost, som vil gå ud over de svageste i en grad, som vi vanskeligt kan forestille os. Fx kan enlige, arbejdsløse mødre se frem til op til 40 % mindre i overførselsindkomst, og mange *haredim* (lidt misvisende kaldt ultraortodokse), som traditionelt ikke deltager i arbejdsmarkedet, men vier deres liv til hellige studier og familien, er henvist til total fattigdom. Selv forsvaret skal spare!

Når man taler med almindelige mennesker, er deres tanker samstemmende; det er underordnet, om du er sekulariseret eller troende jøde, ortodoks eller katolsk armenier, muslimsk eller kristen araber: "situationen" (den israelske omskrivelse for den politiske og økonomiske katastrofe, som fulgte i kølvandet på den 2. intifada) er ved at udsulte familierne og økonomien og langsomt slukke håbet om et bedre liv. Enkelte beslutter sig til at udvandre, de fleste holder stand med en enestående viljestyrke og tilpasningsevne, som jeg må beundre.

*

I den uge, hvor jeg var i Jerusalem, skete der to selvmordsattentater: det ene i Jerusalem var rettet mod civile israelere, der sad på en café i det smukke velhaverkvarter German Colony. På mine opdagelsesrejser gennem byen havde jeg

forelsket mig hovedkulds i de elegante gamle arabiske huse, de vildtvoksende haver, stemningen, duften fra en mig ukendt og eventyrlig flora.

To dage efter attentatet tog jeg tilbage til dette vidunderlige sted og stod længe tavs foran resterne af det, der havde været et hyggeligt lille mødested: Café Hillel. Jeg kender nogle af ofrenes historie. Nava Applebaum, en 20-årig pige, som skulle giftes dagen efter attentatet. Hun blev begravet på sin bryllupsdag, stedt til hvile med den vielsesring, hun aldrig skulle bære. Og hendes far, dr. David Applebaum, ironisk nok en af Israels mest fremtrædende eksperter i behandling af terrorofre.

*

Jeg kender ikke bombemandens historie. Jeg ved kun, at han var en af de palæstinensiske fanger, der nogle uger forinden var blevet løsladt af Israel som tegn på "goodwill". Jeg kan ikke følge andre danske mediers understatement og kalde ham "selvmordsaktivist". Jeg vil altid tænke på ham som "terrorist". Men jeg kunne godt tænke mig at høre hans historie, fordi jeg mangler en forklaring på det uforklarlige. Gang på gang belæres vi af realiteterne, at teorien om den fattige, landløse unge mand, som drives til selvmord af

håbløsheden, er mangelfuld. Hvordan kan det være, at en religion, som igennem mange århundreder har frembragt kulturelle, samfundsmæssige og videnskabelige resultater af rang, har så svært ved at finde sin vej ind i det 21. århundrede?

Jeg tilstår, at jeg forstår konflikten og dens voldelighed mindre nu end før. Jeg er blevet mindre sikker på min dømmekraft, mindre sikker på, at jeg forstår alle kringelkroge i det mellemøstlige politiske spil. Er Arafat en hindring eller et håb i fredsprocessen? Er Sharon? Vil Abu Ala i højere grad end den tidligere regeringschef kunne samle de palæstinensiske fraktioner? Kan Israel bevare sit demokrati i en situation, hvor det er truet på livet? Og hvordan vil det gå med min taxachauffør Jacques' lille handicappede dreng i et land med kroniske lommemesmerter?

*

Der er meget lidt vi kan gøre. Én ting er der dog: Vi kan besøge Jerusalem. Det er vor tilstedeværelse, der giver trøst, opmuntring og - ikke mindst - dollars i kassen. Igen og igen sagde folk til mig: Fortæl dem, at de ikke skal glemme os. Kom og besøg os. Vi har brug for jer.

Denne besked til Danmarks katolikker er hermed viderebragt. Næste år i Jerusalem?

Katolsk Orientering

*Sandelig siger jeg jer:
Alt, hvad I har gjort
mod en af disse mine mindste brødre,
det har I gjort mod mig.*

Matt 25,40

I forbindelse med jubilæumsfestlighederne underskrev paven det dokument, der opsamler den tidligere afholdte bispesynode om biskoppernes tjeneste i Kirken. På vegne af biskopperne i Europa modtog biskop Czeslaw skrivelsen, som er en hel lille lærebog i katolsk forståelse af bispeembedet

Katolsk Orientering er forsinket

På grund af en fejltrykning på avistrykkeriet har Katolsk Orientering måtte omtrykkes og er dermed blevet forsinket i udbringningen.

Gud hørte Michèles bøn om hjælp

Alkoholisme er en sygdom, som man sjældent kan helbrede sig selv for. Men Michèle de Coëtlogon er et levende bevis for, at der er hjælp at hente - ovenfra. Da hun var nået til det punkt, hvor hun ikke kunne leve uden alkohol, men heller ikke med den, og alt håb syntes ude, greb Gud ind. Han slap ikke hendes hånd, og i dag er hun tørlagt på 9. år SIDE 3

Festlige fromme dage i Rom

Af Erling Tiedemann

To store begivenheder fyldte ikke alene Peterspladsen i Rom, men verden over også mange spalter i aviserne og lange sekvenser i TV-programmerne: Pave Johannes Pauls 25 års jubilæum og saligkåringen af Mother Teresa af Calcutta.

Hver på sin måde har de været forkæmpere for de fattigste blandt de fattige. Paven gennem sin stærke forkyndelse og sine indtrængende appeller til samvittigheden hos denne verdens store. Mother Teresa ved ganske enkelt at tage sin hvide sari med de blå striber på, smøge ærmerne op og begive sig ned i den værste slum i Calcutta -

først alene, men i dag fulgt af 4.500 Kærlighedens Missionærer ud over jorden.

Festugen var også en from uge, hvor katolikker i tusindtal oplevede Kirkens enhed.

Pavens Peters-tjeneste er en enhedens tjeneste, indstiftet af Herren selv og dybt forankret i Kirkens væsen. Applausen på Peterspladsen gik dermed ikke bare på personen Karol Wojtyła, der - nu nærmest opslidt - blev fejret for sine mange trofaste år på Peters Stol, men udtrykte også glæden over enheden og forbundetheden i Kirken.

Pavens sygdom var ingen hindring for festglæden. Ingen er naturligvis ufølsom over for hans svaghed og besvær med at tale. Men som det blev sagt på Petersplads-

sen: "Der er forskel på at snøvle og at vrøvle, og nok snøvler Johannes Paul, men han vrøvler ikke!"

Og sandt er det: Pavens budskab er klart og stærkt, som det har været fra den dag, han holdt sin første tale efter at være blevet valgt. "Frygt ikke!" sagde han dengang. I dag viser han, at han heller ikke frygter for at vise sin sygdom og sin svaghed. Lad være, at hovedet hænger, fordi nerver og muskler ikke længere formår at holde det oppe - et hængehoved er han dog ikke af den grund blevet. Han er stadig den modige pave, der ikke holdt op at rejse og begive sig ud blandt folk, skønt han nær var blevet dræbt ved attentatet i 1981.

De mange tusinde katolikker på pladsen kvitterede da også med varme klapsalver, hver gang det lykkedes ham at overvinde sit tale- og åndedrætsbesvær.

Enheden i Kirken blev tilige markeret gennem offentliggørelsen af læreskrivelsen om biskoppernes tjeneste, hvis underskrivelse på Peterspladsen blev overværet af bispekonferencernes repræsentanter. Fem biskopper spillede en særlig rolle i den forbindelse, idet de - hver repræsenterende en verdensdel - på alles vegne modtog læreskrivelsen - blandt dem vores egen biskop Czeslaw på vegne af Europa.

Mere fra Rom på side 12-13

Donere organer med Guds velsignelse

Modviljen mod at donere sine organer efter døden er særlig udbredt i Sverige. En undersøgelse har vist, at religion ofte angives som begrundelse. Det har ført til et meget usædvanligt inter-religiøst initiativ: jødiske, kristne og muslimske ledere er gået sammen om en fælles udtalelse SIDE 5

Ikke sundt at blande religioner

SIDE 14

Alt syntes Michèle de Coëtlogon så håbløst. Men i den tilsyneladende magtesløshed virkede Gud, og siden er Michèle de Coëtlogon tørlagt.

Intet hjælp - før Jesus hjælp

Tekst og foto: Erling Tiedemann

Alkoholisme er en sygdom, som ingen kan helbrede sig selv for. Men der er hjælp at hente ovenfra, fortæller Michèle de Coëtlogon

Hvordan endte en lille fransk pige, der var vokset op og havde leget mellem de rosafarvede granitklipper på Bretagnes nordkyst, som en voksen alkoholiker i Danmark? Og hvordan fik hun hjælp til at hamle op med sin sygdom?

- Svaret er kompliceret, svarer Michèle de Coëtlogon, for hvorfor går ens liv egentlig, som det gør? Man går ad de veje, som åbner sig, men hvor fører de hen? Det ved man sjældent på forhånd.

- Jeg blev født på Plougrescant, fortæller hun, en halvø, der strækker sig ud i havet, 10 km fra Tréguier. Det var Sankt Yves' hjemby. Han er advokaternes helgen, men det er nu de færreste på min hjemegn, som er advokater. De fleste er enten i landbruget eller på havet, og min far var det sidste. Han sejlede på Afrika og var ofte væk i 18 måneder.

Katolsk opdragelse

- Han kom fra en ateistisk familie, men var et søgende menneske, og i forbindelse med min communion solennelle (trosbekræftelse) fik han kontakt med en klog gammel præst. De havde mange samtaler, og det endte med, at min far blev døbt. Alligevel blev han på en måde ved med at være et tvivlende og søgende menneske lige til sin død - mindre end et år efter, at min mor var død.

- Hun var katolik, og min søster, min bror og jeg selv blev opdraget katolsk - og bretonsk. Jeg gik blandt andet en tid i skole hos nogle dominikanersøstre; det var en kostskole, for vi boede faktisk langt ude

på landet. På en måde er Bretagne som sådan "langt ude på landet", og på et tidspunkt måtte jeg væk.

Ud i verden, ud i tovene

- Jeg læste filosofi - dog uden at nå til en afsluttende eksamen, for i mit liv har der altid været så meget, som kom i vejen, fortæller Michèle. Jeg rejste til München, hvor jeg underviste i fransk, og her traf jeg min første mand. Han var schweizer, og vi blev gift og boede i Schweiz. Men ægteskabet gik i stykker for os.

Senere mødte Michèle de Coëtlogon nogle danske, som var på skiferie i Schweiz. Det blev til et besøg i Danmark, til et nyt giftermål - og til en søn, som i dag er 24 år. Michèles mand var ingeniør i et stort firma, og på et tidspunkt førte hans internationale aktiviteter til, at de boede i Amsterdam - med ham tit på farten eller i ugevis i Danmark og med hende alene tilbage med et lille barn i et fremmed land.

- Det var nok dér, det begyndte, siger Michèle, men tilføjer straks, at det måske var begyndt længe før. Siden årene som teenager havde hun i vekslende grad lidt af anorexi (spisevægring), men klaret det nogenlunde.

- Mange af os, der har det problem, forklarer hun, udvikler senere afhængighed af alkohol. Men dengang i Holland, hvor jeg var 35 år gammel, begyndte det. Jeg kunne ikke sove, og piller hjælper ikke. Tværtimod, jeg bliver lysvågen af en sovepille, smiler hun.

- Men jeg havde jo hørt, at man kom til at sove godt på et glas vin, så det prøvede jeg. Og ganske rigtigt: Jeg sov som en lille baby og vænnede mig til at tage et glas hver aften.

- Men snart var det ikke ét glas, der skulle til. Det var to. Senere tre - og sådan fortsatte det. Jeg skulle ikke kun have noget at sove på. Jeg skulle også have noget at stå op på, og gradvis gled jeg ind i en regulær afhængighed døgnet rundt - af over 10 års varighed.

En kronisk sygdom

Nogle mennesker kan godt - i forbindelse med særlige livsproblemer - have en periode, hvor de drikker for meget, men så stopper de og vender tilbage til et normalt, socialt forbrug, fortæller Michèle, der i dag - som frivillig medarbejder ved alkoholistbehandlingen på et sygehus i København - har langt større indblik i alkoholmisbrugets sammenhænge, end hun havde, da hendes egne problemer begyndte.

- Ikke alle mennesker formår at komme ud af det, understreger hun. Nogle er arveligt disponerede for at udvikle alkoholisme, og når den først er udviklet, har de ingen mulighed for at hjælpe sig selv. Både i fysisk og psykisk forstand er de endt med en kronisk sygdom, som kun sjældent kan helbredes - og hvor helbredelsen omgående sættes over styr, hvis de igen drikker bare et enkelt glas.

Michèle de Coëtlogon prøvede

alt for at slippe ud af afhængigheden: hypnose, psykologhjælp, alternativ medicin, new age, chakra (en orientalsk terapi), Minnesota-kur og så videre - men intet hjælp, og tit flygtede hun bare fra behandlingen.

Troende - på en måde

- På en måde har jeg altid været meget troende, men ingen trofast kirkegænger. Jo, i Bretagne, med min mor, men ikke her i Danmark; her sker det kun lejlighedsvis, når jeg føler et særligt behov for hjælp. Men jeg beder hver dag; jeg sover hver nat med min rosenkrans rundt om hånden; jeg er på mine knæ både morgen og aften. Og jeg kommer gerne til Karmel i Hillerød.

- Men, fortsætter hun, jeg havde det også svært med Gud. Mine bønner var nok mere præget af, hvad jeg gerne ville opnå her i livet, end af hans vilje med mit liv. Og fik jeg så ikke, hvad jeg bad om, reagerede jeg med at tænke, at så interesserede Gud sig nok heller ikke for mig. I øvrigt er det også ret typisk for mennesker med tendens til anorexi, at de ikke tror, nogen holder af dem.

- Min mor var meget med Maria. Jeg er meget med Jesus, siger Michèle. Han har hjulpet mig utroligt meget. På et tidspunkt var jeg helt desperat, og da begyndte jeg for alvor at bede Jesus om hjælp. Jeg kunne ikke mere; jeg var kommet i gang med en Minnesota-kur, og det var meget barsk. Jeg flygtede fra det

to gange og kom så på Majorgården oppe ved Ålsgårde, helt overbevist om, at jeg aldrig kunne holde op med at drikke. Jeg var nået bunden - den situation, hvor jeg på én gang kunne se, jeg ikke kunne leve uden alkohol - og samtidig, at jeg heller ikke kunne leve med alkohol. Det syntes så håbløst.

- Det var det bare ikke, for Gud gjorde sit, og Han slap mig ikke. Det er nu otte et halvt år siden, og i den tid har jeg været tørlagt. Det er ikke mig, der har præsteret det, for jeg kunne ikke, det ved jeg. Men jeg fik hjælp. Fra Jesus. Fra Maria. Jeg er dybt overbevist om, at havde jeg ikke fået hjælp, ville jeg være død i dag og have gjort min familie meget ondt.

Rosenkrans om hånden

På et tidspunkt ønskede Michèle meget at få en rosenkrans, og hun har slidt mange siden, for hun sover stadigvæk med én om hånden for at bede Maria om hjælp - og det går de i stykker af ... Men selv er hun ikke gået i stykker.

- Og dog - jeg er stadigvæk syg, siger hun. Jeg er fortsat kronisk alkoholiker og kan aldrig drikke et glas. Men jeg får hjælp til at lade være. Min far er død. Min mor er død. Jeg er blevet skilt for to år siden, men jeg er kommet igennem det uden at drikke, fordi "dem deroppe" hjælper mig. Jeg går ikke på en sky; der er stadig sorte huller i mit liv, men jeg ved, at Jesus ikke slipper min hånd. Jeg beder ikke om noget bestemt, for jeg ved ikke, hvad der er bedst for mig - men jeg beder om dette ene: Slip ikke min hånd! Og det gør Han heller ikke.

Stor glæde i Maribo

Efter 400 år er Birgitta-søstrene tilbage ved deres danske rødder

Tekst og foto: Ove Christensen

Efter mere end fire hundrede år i udlændighed er Birgitta søstrene igen at finde i Maribo.

På årets første efterårsdag med regn og blæst blev Habitaculum Mariae, Sankt Birgittas Kloster, indviet ved en smuk ceremoni anført af biskop Czeslaw Kozon.

Symbolisk skiftede vejret under biskoppens prædiken, og resten af dagen skinnede solen og kastede ekstra glans over det smukt istandsatte kloster og de seks søstre.

Planer om et kloster

Bygningen, som Maribo kommune lod opføre i 1898 til børnehjem, og som senest har været i Dansk Idræts Unions besiddelse, blev for to år siden erhvervet af Birgitta Ordenen for 3 mio. kroner og gennemrenoveret ved arkitekt Finn Zeuthen for et beløb i nærheden af 7 mio. kroner. Birgitta søstrene har planer om yderligere byggeri, idet man ad åre vil opføre en klosterbebyggelse med tilhørende lukket gård. Til den tid skal det oprindelige og nu indviede hus med dets 15 værelser bruges til retræte.

Det er også med i fremtidige byggeplaner at opføre en lille kirke med plads til ca. 50

Biskop Czeslaw, Liljan Køcks som er borgmester i Maribo, moder Tekla og sognepræst Niels Engelbrecht.

personer. Under frembæring af brød og vin sang Birgitta søstrene Rosa Rorans Bonitatem på latin. Du rose, der ånder af godhed - du strålende stjerne - Birgitta, nådens kar! - Send himmelsk fromhed - og renhed i dette liv - til os i elendighedens dal.

Symboliske træer

I biskop Kozon's hilsen til Birgittaordenens nye kloster sagde han bl.a.: "Rammerne kan forekomme beskedne, men I er allerede et frisk træ i Maribo". Meget symbolisk idet søstrene ikke alene har plantet to egetræer hentet fra Den hellige Birgittas grund i Farfa - de fik også som indvielsesgaver yderligere to træer. Et figentræ fra søstrene i Næstved og et Ingrid Marie æbletræ fra Folkekirkens repræsentanter, to præster i ornat.

Biskop i Maribo, Holger Jepsen, var inviteret, men blev forhindret i at komme.

Folkekirkens præster ønskede, at "træets frugter skulle symbolisere vore fælles frugter af fælles bestræbelser".

Fra Niels Engelbrecht fik søstrene en smuk udgave af bibelen, designet af dronning Margrethe II.

Folkfest i Maribo

Efter velsignelsen af klosteret, der ligger få minutters gang fra ruinerne af det første kloster, var der reception og taler af bl.a. andre Maribos borgmester, fru Liljan Køcks, SF, der fortalte, at byen længe har set frem til Birgitta søstrenes genkomst:

"Byen har holdt folkfest i den anledning. Og aftenskoler har afholdt kurser om byens katolske fortid. Også kirkerne i byen har deltaget den almindelige oplysning forud for søstrenes komme".

Moder M. Tekla Famiglietti O.Ss.S., generalabbedisse for Birgitta Ordenen, trak

de historiske linier op i sin takketale. Hun sagde bl.a. "Vi vender tilbage til Maribo efter mere end fire århundreder! Siden 1556, som var året, hvor Vor Frelsers Orden blev undertrykt i Danmark og indtil for nylig har der ikke været birgittinerinder i dette land - men deres minde er levende bevaret i byen Maribos hjerte. At dette er sandt, kan man se ved at betragte kommunens birgittinske våbenskjold, byens domkirke er udpræget birgittinsk, og endelig bærer Maribos katolske skole Den hellige Birgittas navn. I øvrigt er der ruinerne af det gamle kloster, som ikke blot minder os om fortiden, men ved sin tilstedeværelse giver os håb for fremtiden om en stadig voksende berigelse ved Den hellige Birgittas nærvær. Måtte I alle være forsikret om min taknemmelighed, og for jer alle nedkalder jeg - med Birgittas forbøn - Herrens velsignelse".

Festligt da hele Maribo fejrede Birgitta

Hvor var det dog en herlig fest, da hele Maribo fejrede Den hellige Birgitta!

Ja, at det har været Birgittas år, har vel ikke kunnet undgå nogens opmærksomhed i Maribo - især ikke i løbet af efteråret, hvor de se-

neste uger i høj grad har båret præg af den svenske helgen, som i år blev født for 700 år siden.

I Maribo startede jubilæumsfestlighederne med en fest på Torvet lørdag den 5. september. På pladsen foran

det gamle rådhus bød borgmester Liljan Køcks birgittinerinderne velkommen tilbage til Maribo. Derefter fulgte de forskellige begivenheder slag i slag: udstillinger, teaterforestillinger "Visa mig vägen" - med en svensk teatergruppe - og koncert med Hildegard Ensemblet, der sang birgittinsk musik.

Derudover har Folkeuniversitetet og Sct. Birgitta Menighed i perioden kørt en foredragsrække med forskellige Birgitta-specialister. "Hvem var Den hellige Birgitta" var temaet for universitetslektor Tore Nybergs foredrag, og biskop Holger Jepsen fortalte om Birgitta og Maribo. Ulla Sander, som er historiker, forelæste om Birgittinerordenen mellem Re-

formationen og nu, medens sr. Aloisia Uttenthals foredrag havde titlen "Birgittinderne i dag" og organist Jette Thomsens titlen "Birgitta og musikken".

Jubilæet sluttede den 12. oktober med festmesse i Sct. Birgitta Kirke.

Biskop Czeslaw celeberrerede under overværelse af biskop Holger Jepsen og domprovst Ole Opstrup fra Lolland-Falsters Stift samt repræsentanter fra såvel bystyre som jubilæumskomiteen. Menigheden havde inviteret alle i Maribo til både messen og den reception, der bagefter blev holdt i skolens gymnastiksal - så kirken blev overfyldt, og trængselen var stor ved den efterfølgende fest. A.S.

Birgittajubilæet sluttede med festmesse i en overfyldt Sct. Birgitta Kirke.

KORT NYT

Pastor Hornbech-Madsen fejrer latinsk messe

Sct. Karl Borromæusgruppen oplyser, at biskop Czeslaw har udnævnt pastor Michael Hornbech-Madsen til at fejre messe efter den gamle latinske ritus hver anden søndag i måneden kl. 16 i Sankt Therese Kirke, Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup (bus 185 fra Nørreport til døren).

Inge Norling 70 år

Den 22. oktober fyldte Inge Norling, Falsterholt ved Brande, 70 år. Det var i 1990 at hun startede "Fred og Forsøning", et hjem for hjemløse på Falsterholtgaard syd for Herning. Jubilæren er én af de kun fire danske medlemmer af Mother Teresa-ordenen Kærlighedens Lægmissionærer. *K.O. siger et forsømt Til Lykke!*

Kirkevandring i Herlev

Søndag den 23. november medarrangerer Herlev menighed en kirkevandring. Der er start klokken 14 i Herlev Kirke, Herlev Bygade, hvorfra man går i cirka fem minutter til Vor Frue Katolske Kirke. Vandringen afsluttes ved 17-tiden i Birkholm kapel, hvor der vil blive serveret kaffe. Billedet er fra indvielsen af Vor Frue Kirke.

Læserne skriver

"Et relevant spørgsmål kræver et relevant svar"

Med alvor, men også med glæde præciserer lederen i KO nr. 16 Elisabeth Schachts relevante spørgsmål om, "hvad der står fast, og hvad der kan være anderledes".

Vores enighed er Kirkens tro opdateret udtrykt gennem tidene med baggrund i Kirkens levende fællesskab og nu udtrykt i "Katekismus for Den katolske Kirke" (KKK).

Men kan vi få oplyst, hvorfor vi skal nøjes med at glæde os til - og ikke evt. glædes over KKK? Hvorfor kan dette klagende hjælpemiddel i debatten ikke også udgives i Danmark, når det nu engang for længst foreligger oversat til dansk?

Er det rigtigt, at det eneste, der mangler, er ét (1) komma? Hvor mange kræfter og hvor megen uforstand og smerte skal se dagens lys, før Kirken besinder sig i kærlighed?

Hvorfor sker dette netop hos os, nu "komma-krigen" i øvrigt er afsluttet? Kan redaktøren forkorte vore tataliske kvaler og bidrage med andet end blot en beklagelse ledsaget med en opfordring (til hvem?) om at få gjort arbejdet færdigt?

H.-O. Poul Pedersen
8600 Silkeborg

Svar: Redaktionen henviser til artiklen om missale og katekismus i nr. 9/2003 og kan supplerende oplyse, at de tilbagestående spørgsmål drejer sig om et par formuleringer i den apostolske trosbekendelse og ikke kun om et komma. Efter direkte kontakt mellem biskop Czeslaw og Trosælærekongregationens formand, kardinal Ratzinger, venter biskoppen, at alle udestående spørgsmål vil have fundet deres løsning inden årsskiftet, så katekismen snarest derefter kan blive udgivet. Biskoppen understreger samtidig, at vi i Danmark selv har givet anledning til størstedelen af den lange tid, der er gået, og at der i så henseende ikke er noget at bebrejde de kirkelige myndigheder i Rom.

Svenske jøder, kristne og muslimer danner unik front i kontroversiel sag

“Gud velsigner organdonationer”

Af Annica Skenberg

Frygt ikke - at donere sine organer er ikke kun en medmenneskelig handling. Det er også noget, der er velsignet af Gud!

Dette er budskabet i en debatartikel, der for nylig er blevet bragt i Sveriges største morgenavis, Dagens Nyheter. Artiklen markerer noget usædvanlig betydningsfuldt i religiøs henseende. Bag budskabet står nemlig fire svenske repræsentanter for de store verdensreligioner: den katolske biskop Anders Arborelius OCD, K G Hammar, ærkebiskop i Svenska kyrkan, Philip Spectre, rabbiner og som sådan repræsentant for jødedommen, og den muslimske imam Mahmoud Khalfi.

Få vil være donor

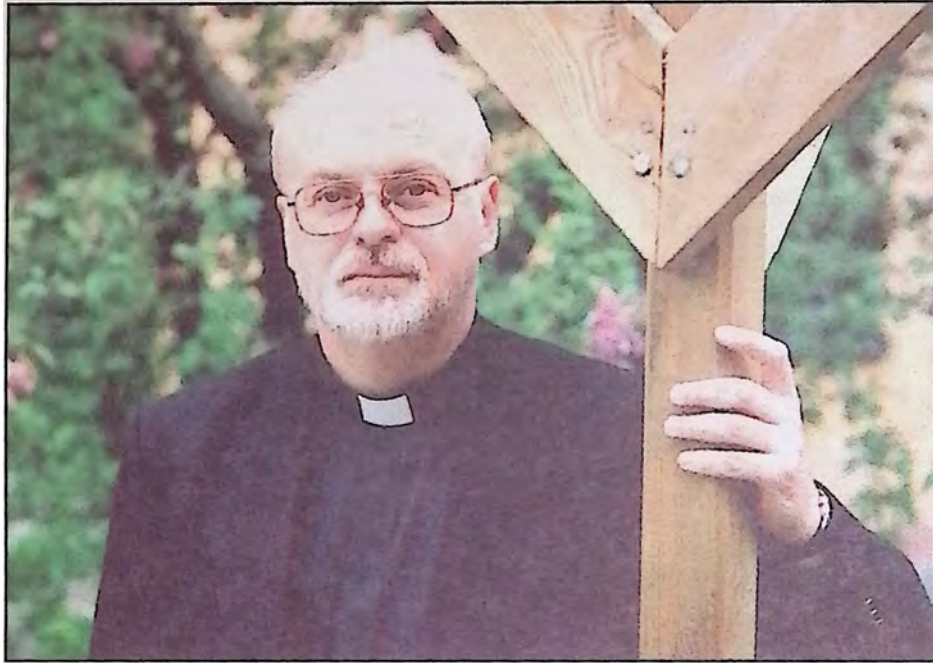
- Men initiativet kommer oprindeligt fra Landstingsförbundet (der i Sverige svarer til Amtsrådsforeningen i Danmark. Red.). Denne forening har i lang tid udtrykt bekymring over, at viljen til at være organdonor er exceptionelt dårlig i Sverige, siger biskop Anders, som fortsætter:

- En undersøgelse viste, at folk ikke sjældent angav deres religion som begrundelse for at sige nej, og så kom vi ind i billedet.

De veje, som har ført frem til det fælles positive syn på vævs- og organdonationer, har været lidt forskellige, og er selvfølgelig afhængige af de tre religioners grundlæggende tanker.

Jødedommen har vægtet centrale principper mod hinanden. I forbindelse med vævs- og organdonation handler det frem for alt om to halachiske (juridiske) regler: "kevod hamet", respekten over for den afdøde, og "pikuach nefesh", pligten til at redde og at fremme livet. Når disse to principper kommer i konflikt med hinanden, er budet om at redde livet vigtigere end de regler, som handler om respekten over for den afdøde.

Inden for jødedommen er respekten over for den afdøde i øvrigt fundamental, og gennem love og regler om-

Den svenske katolske biskop, Anders Arborelius OCD, fortæller om den meget usædvanlige inter-religiøse handling. Foto: Ryszard Antonius Klinger

kring ethvert trin, der forbedrer begravelsen, sikres et lig netop den samme ærbødighed som det levende legeme.

Men - drejer det sig om at redde et liv, må dette bud - i lighed med forbudet mod at gøre skade på et lig - vige. "Pikuach nefesh", pligten til, at redde et liv, har således ført til, at de juridiske autoriteter i de jødiske menigheder i hele verden siger god for vævs- og organdonationer, når formålet er at redde et menneskes liv.

Det vigtige princip i den islamiske lovgivning, at "det nødvendige tillader det forbudte", forklarer, hvorfor organdonationer ikke er forbudt for muslimer. Tværtimod bliver de troende opfordret til større beredvillighed til at donere organer, og i den omtalte debatartikel henvises til Koranen, sura 5, vers 32, hvor det hedder: "Og hvis nogen redder et menneskeliv, skal det betragtes, som om han har reddet hele menneskeslægten."

To kristne perspektiver

Også de kristne kirkers stillingtagen til fordel for vævs- og organdonation hviler på grundlæggende bibelske regler. Først og fremmest er man gået ud fra Jesus egne ord i Matt 7,12 - den gyldne regel: "Alt, hvad I vil, at mennesker skal gøre mod jer, det skal I også gøre mod dem. Sådan er loven og profeterne". Disse ord gør, at den kristne kan se på spørgsmålet ud

fra to perspektiver. For den person, som i givet fald gerne ville tage imod et organ fra et andet menneske, burde det også være en selvfølge at give organer til sin næste, når vedkommende selv er død.

Men gennem evangeliet om Jesus Kristus - sand Gud og sand menneske - går kristendommen et skridt længere. Han dør - for at vi skal leve. Tanken om, at ét menneskes død kan give andre liv, er således ikke fremmed for kristentroen.

Selvsagt slås det fast i artiklen i Dagens Nyheter, at vævs- og organdonation på ingen måde kan blive betragtet som et "offer" i den samme betydning, som da Jesus Kristus ofrede sig for os. Alligevel er der ingen tvivl om, at organdonation er en medmenneskelig og kærlighedsfuld handling: Min egen død kan give andre mennesker nye livsmuligheder.

Ikke lige så udviklet

I Sverige er det første gang overhovedet, at de tre store religioner har dannet front og står skulder ved skulder, men biskop Anders anser det ikke for usandsynligt, at det vil ske i flere tilfælde.

- Jeg kan forestille mig spørgsmål, som drejer sig om etik, fred og retfærdighed, siger han.

Det økumeniske klima er godt i Sverige, siger biskop Anders; at de forskellige kirker samarbejder og er i

dialog med hinanden, er en selvfølge, selv om der en gang imellem kommer grus i maskineriet. Sidst dette skete, var, da Den katolske Kirke og Pinsekirken i anledning af K G Hammars udtalelser om jomfrufødsel og mirakler dannede fælles front og sammen udsendte et Jesus-manifest. Det interreligiøse samarbejde er ikke lige så udviklet, men biskop Anders fortæller alligevel, at der findes et forum omend i en lidt løsere form.

- En gang imellem går det i stå. Ikke mindst kan situationen i Mellemøsten gøre det svært at få jøder og muslimer at komme sammen, siger han.

Et ikke-spørgsmål

Måske kan det synes lidt mærkeligt, men til trods for, at religion - ifølge Landstingsförbundets undersøgelse - har stor betydning for viljen til at donere organer, er der ikke en eneste svensk katolik, som nogensinde har henvendt sig til biskop Anders i denne sag. Han kan heller ikke mindes, at nogen af de svenske præster har nævnt organdonation som et problem, der er dukket op i sjælesorgen.

- Jeg tror simpelthen, at det er et ikke-spørgsmål. Man diskuterer det ganske enkelt ikke, og man har måske heller ikke reflekteret over, hvor stort behovet for donationer i virkeligheden er, afslutter den svenske biskop.

KORT NYT

Brandattentat på katedral i USA

(KNA) Der er blevet forøvet et brandattentat på Skt. Johannes Katedralen i Savannah i forbundsstaten Georgia. En bevæbnet mand trængte ifølge en talsmand for bispedømmet ind i Kirken, hældte benzin ud og antændte den. Desuden truede han en ansat med sit våben. Politiet og brandvæsenet kunne overmande gerningsmanden. Manden skulle have sagt, at han ville protestere mod organiserede religioner. Ingen mennesker kom noget til, men der opstod betydelig materiel skade.

Der er omkring 4.650 biskopper i Den katolske Kirke. Nogle af dem er forsamlet her ... Arkivfoto

Den katolske Kirke i tal

Ifølge den seneste opgørelse havde Den katolske Kirke ved slutningen af 2001 ca. 1,06 milliarder medlemmer verden over. Det udgør 17,3 % af jordens befolkning på 6,13 milliarder. Næsten halvdelen af katolikkerne (49,8 %) bor i Nord- og Sydamerika. I Europa er det 26,4, i Afrika 12,8, i Asien 10,2 og i Oceanien 0,3 %. Pastoralt betjenes katolikkerne af mere end 4 millioner pastorale medarbejdere. Blandt dem er der ca. 4.650 biskopper, 405.000 præster, 28.600 faste diakoner, 792.300 ordenssøstre og 55.000 ordensbrødre såvel som 2,8 millioner kateketer. Kardinalskollegiet, som mellem den 15. og 20. dag efter en paves død, skal påbegynde valget af hans efterfølger, tæller efter den seneste udvidelse 194. Af dem kan kun de 135, som for øjeblikket ikke er fyldt 80 år, deltage i et konklave.

Edinburgs nye kardinal er en vaskeægte skotte

(KNA) Edinburgs nyudnævnte kardinal, Keith O'Brien, viser sig at være en ægte skotte. Edinburgs ærkebiskop afviste ifølge skotske presseforlydender at lade sig en ny skarlagensrød soutane. Ærkebiskoppen citeres for, at han havde fundet en af sin forgængeres, og den ville han lade rense. Desuden havde han fået ti procents rabat i en herremodeforretning, da han ved bestilling af en ny habit nævnte, at han skulle bruge den for at kunne rejse til Rom i forbindelse med tildelingen af kardinalsværdigheden.

Flertal i Portugal for pavens tilbagetræden

(KNA) Flertallet af portugisere plæderer for pave Johannes Paul II's tilbagetræden på grund af helse og alder. 56 % fordrede i en rundspørge, som var offentliggjort af Det katolske Universitet i Lisabon, en tilbagetræden, 36% var imod. 87 % bedømmer pavens 25-årige pontifikat som "generelt positivt". Hvad angår pavens politiske indsats, mente 60 %, at han altid havde ytret sig, når det var nødvendigt. Spurgt om kvindernes stilling i Kirken, udtalte 32 % sig for præstevielser af kvinder.

For gammel og for skrøbelig ifølge en god halvdel af portugiserne.

Punktum for en lang og god tid

Efter 83 års virke i menigheden har Sct. Hedvig søstre forladt Kolding

Af K. W. Thomasen

Den sidste Sct. Hedvig Søster har forladt Kolding. Dermed er der sat punktum for et virke i Kolding, der har præget byen og menighedslivet i usædvanlig grad.

Sct. Hedvigsøstre kom til Kolding i 1920 og overtog undervisningen på Sct. Michaels skole, der dengang kun havde 17 elever.

Desuden oprettede søstre allerede i 1921 en klinik i Katrinegade, og i 1927/28 opførte de Sct. Hedvigs Hospital i Domhusgade, mens lokalerne i Katrinegade indrettedes til børnehjem.

Skolen havde god tilgang og elevtallet voksede til 70 elever i 1928. Den fik efterhånden et godt ry i Kolding, og i 1935 begyndte man at optage protestantiske elever.

I 1943 etablerede Sct. Hedvigsøstre en børnehave, der ligeså blev en stor succes.

Gav Kirken et godt image

Takket være bl.a. søstrenes store indsats fik katolikkerne i Kolding et godt image. Utallige mennesker har gennem årene haft kontakt med Kir-

ken gennem Søstrenes indsats på "Klinikken", i børnehaven og skolen - og et kendt syn i Kolding var det, når op mod en snes søstre søndag formiddag vandrede fra Klinikken i Domhusgade til Alhambravej for at deltage i højmessene.

I 1948 byggede Søstre en ny børnehave ved siden af skolen, og da elevtallet på skolen fortsat steg, opstod der behov for udvidelse af skolen, hvis nye lokaler blev indviet i 1952. Elevtallet var i 1971 nået op på godt 300, og i dag er det knap 400.

Tilgangen svigtede

Sct. Hedvigsøstre kunne så småt begynde at mærke den svigtende tilgang, og i 1981 valgte de at gøre

skolen til en selvejende institution for at sikre dens beståen som en katolsk institution. De beholdt ejerskabet til bygningerne og byggede så sent som i 1997 en ny stor idrætshal.

Er flyttet til Dalum

Sct. Hedvigsøstre har gennem årene fortsat undervist på skolen og samtidig varetaget katekesen, men nu er det definitivt slut. Søstre har solgt bygningerne til den selvejende institution: Sct. Michaels skole, og Sr. Antonie, som var den sidste Sct. Hedvigsøster i Kolding, er p.g.a. svigtende helbred flyttet til Dalum.

Søstre passede også kirken og virkede som sakristaner og orga-

nister. Gennem 57 år havde kirken således en trofast og dygtig organist i Sr. Antonie.

Nu står Kolding uden sakristan og organist og dermed overfor store vanskeligheder.

Gennem 83 år har menigheden været vant til, at søstre sørgede for alt det praktiske med kirken og varetog katekesen for børnene samt rollen som fast organist. Nu skal man forsøge at organisere arbejdet på anden vis. Det medfører bl.a. betydeligt forhøjede udgifter til alle de opgaver, der hidtil har været varetaget af søstre.

Menigheden sender en varm tak for det store arbejde til Sct. Hedvigsøstre og ikke mindst til Sr. Antonie og ønsker hende et godt otium.

De 54 danske valfartsdeltagere havde tre dejlige og interessante dage i Schwerin, hvor ikke mindst pastor Timmermann fra Sct. Ansgars Kirke sørgede for, at pilgrimmene fik deres viden om Niels Steensen udvidet.

På pilgrimstur til Steensens Schwerin

Pastor Timmermann åbnede mange døre for de danske valfartsdeltagere

Tekst og foto: Lisbeth Rütz

54 forventningsfulde valfartsdeltagere tilbragte fra d. 26.- 28. september tre dejlige dage i Schwerin med pastor Timmermann samt Bent og Lene Irlow som arrangører.

Pastor Timmermanns mangeårige forbindelse med menigheden ved Sankt Anna Kirken i Schwerin kom valfartsdeltagerne til gavn og åbnede mange døre til steder, der ellers ikke er umiddelbart tilgængelige. Gavmildt øste han af sin store viden om Steensen, så 1600-tallet blev levende for gruppen.

Naturligt nok lagde valfarten først og fremmest vægt på Steensens virke som biskop og sjælesørger i Schwerin - men også hans naturvidenskabelige forskning blev brugt som indfaldsvinkel.

Økumenisk foregangsmand

En ny og overraskende vinkel var, at Steensen også på det praktiske økumeniske plan var en foregangsmand. Ved sin livsførelse nød han så stor agtelse, at han efter sin død i dyb fattigdom lå på lit de parade i Schwerins protestantiske domkirke.

Disse brikker til Steensens liv samledes til et nuanceret billede ved rejsens højdepunkt - messen i slotskirken i Schwerin hvor Steensen i sin tid virkede som præst for den lille katolske menighed.

Valfarten mættede deltagerne med mange indtryk af Mecklenburg-Vorpommerns historie fra den

svimlende østersøgotik i cistercienserabbediet ved Bad Doberan til den nyrestaurerede hansestad Wismar.

Sent vil deltagerne glemme den hjertelige velkomst hos Sankt Annamenigheden i Schwerin, hvor menigheden serverede fin mad, og provst Schiemann udfoldede sit talent som entertainer.

Noget bispedømmet behøver

Ja, valfartsideen stod sin prøve på denne tur, der havde samlet mange forskellige slags deltagere fra mainstreamkatolikker til mere vakkende sjæle, der havde meldt sig til turen i et ubestemt håb om, at den ville gøre noget ved dem. Man må håbe, at Schwerinvalfarten kan blive en fast tradition, der kan samle mange og bevare båndene mellem Danmark og Schwerin, for bispedømmet har brug for det.

Frøken Kring 100 år

Var i 27 år husbestyrerinde for pastor Vick

Af Erling Tiedemann

Selv om pastor Wilhelm Vick døde så tidligt som i 1977, kan mange stadig huske den farverige præst fra hans tid i Horsens og Nykøbing Falster. Og kan man huske pastor Vick, så ved man også, hvem frøken Kring er, nemlig hans mangeårige husbestyrerinde.

Den 19. oktober fyldte hun 100 år og fik i den anledning besøg af biskop Czeslaw.

- Jeg har jo kendt ham, fra han var 3-4 år gammel, fortæller hun til Katolsk Orientering, som også kan viderebringe historien om, hvordan Karen Margrethe Kring, der aldeles ikke var katolik, blev husbestyrerinde for en katolsk præst.

- Sammen med min søster var jeg med på en turistrejse til Rom, fortæller hun. Rejseleder var en katolsk præst, pastor Vick fra Horsens, og min søster og jeg satte stor pris på ham. Vi blev faktisk rigtigt gode venner, vi tre. Han var absolut noget for sig; jeg vil godt sige, at der går ikke 12 af hans slags på et dusin! Siden lærte jeg jo at kende, hvordan han ofrede sig for mennesker. Ringede nogen til ham - var det endda midt om natten - op stod han og kørte af sted i bilen for at hjælpe dem, der havde brug for ham.

Pastor Vick havde været kappellan i Haderslev og var det i Horsens, da biskop Suhr i 1954 udnævnte ham til sognepræst i Nykøbing.

- Han var meget bekymret

Frøken Karen Margarethe Kring, som den 19. oktober fyldte 100 år.

Foto: Thomas Birkheuser

over at skulle føre hus selv, siger frøken Kring, så han spurgte, om jeg ikke kunne hjælpe ham. Jeg sagde ja til at bistå ham med at blive installeret dernede på Falster, - men det blev altså til 27 år i alt - lige til han døde kun få måneder før sin 70 års dag.

Frøken Kring er aldrig blevet katolik, hvad der umiddelbart vil undre dem, der har kendt pastor Vick ...

- Men nej, siger hun, jeg har skam stor respekt for katolikkerne og følger godt med i jeres kirke, men jeg er nu engang vokset op i et godt kristent hjem ude i Smidstrup, hvor vi sang salmer og læste for hinanden. Jeg har fået en god kristen opdragelse, og jeg ser sådan på det, at om man er grundtvigsk, missionsk eller katolsk - bare man har forbindelsen opadtil i orden, så kan man godt være sammen, som man nu er. Derfor går jeg også stadig i kirke ude i Smidstrup, og der skal jeg også begraves, når tiden er inde, slutter frøken Kring med en fast stemme, der ikke giver anledning til at antage, at tiden snart vil være dét.

ADVENTSTIDEN

30. **viol. 1. SØNDAG I ADVENT.** (I Ps).
* Cr. Adv. pf. I.
1.L.: Jer 33,14-16;
V: Sl 25,4bc-5ab.8-9,10+14.
R: Herre, jeg løfter min sjæl til dig.
2.L.: 1 Tess 3,12-4.2.
Ev.: Luk 21,25-28.34-36.
1. søndag i advent indleder tekstrække C.

December 2003

1. **viol. Mandag** i 1. uge i advent. (I Ps).
Adv. pf. I.
L.: Es 2,1-5. Ev.: Matt 8,5-11.
2. **viol. Tirsdag** i 1. uge i advent. (I Ps).
Adv. pf. I.
L.: Es 11,1-10. Ev.: Luk 10,21-24.
3. **viol. Onsdag** i 1. uge i advent. (I Ps).
Hvid. Frans Xavler, præst, (†1552)(m).
Adv. pf. I.

L.: Es 25,6-10a. Ev.: Matt 15,29-37.

4. **viol. Torsdag** i 1. uge i advent. (I Ps).
Eller **hvid. Johannes af Damaskus**, præst og kirkelærer (†749).
Adv. pf. I.
L.: Es 26,1-6. Ev.: Matt 7,21.24-27.
5. **viol. Fredag** i 1. uge i advent. (I Ps).
Adv. pf. I.
L.: Es 29,17-24. Ev.: Matt 9,27-31.
6. **viol. Lørdag** i 1. uge i advent. (I Ps).
Eller **hvid. Nicolaus**, biskop, (†4. årh.).
Adv. pf. I.
L.: Es 30,19-21.23-26. Ev.: Matt 9,35-10,1.6-8.
Bededag for præste- og ordenskald.
7. **viol. 2. SØNDAG I ADVENT.** (II Ps).
* Cr. Adv. pf. I.
1.L.: Bar 5,1-9;
V: Sl 126,1-2ab.2cd.3.4-5.6.
R: Herren har gjort store ting imod os, og vi blev glade.
2.L.: Fil 1,4-6.8-11.

Ev.: Luk 3,1-6.

Kollekt til Caritas Danmark.

2. vesper til søndag.

8. **hvid. Mandag. MARIAS UPLETTEDE UNDFANGELSE** (h).
Gl. Cr. Særl. pf.
1.L.: 1 Mos 3,9-15.20.
V: Sl 98,1.2-3ab.3cd-4.
R: Syng Herren en ny sang, thi vidunderlige ting har han gjort.
2.L.: Ef 1,3-6.11-12.
Ev.: Luk 1,26-38.
9. **viol. Tirsdag** i 2. uge i advent. (II Ps).
Adv. pf. I.
L.: Es 40,1-11. Ev.: Matt 18,12-14.
10. **viol. Onsdag** i 2. uge i advent. (II Ps).
Adv. pf. I.
L.: Es 40,25-31. Ev.: Matt 11,28-30.
11. **viol. Torsdag** i 2. uge i advent. (II Ps).
Eller **hvid. Damasus I**, pave, (†384).
Adv. pf. I.
L.: Es 41,13-20. Ev.: Matt 11,11-15.

12. **viol. Fredag** i 2. uge i advent. (II Ps).
Adv. pf. I.
L.: Es 48,17-19. Ev.: Matt 11,16-19.13. **rød. Lørdag** i 2. uge i advent. (II Ps).
Lucia, jomfru og martyr, (†304)(m).
Adv. pf. I.
L.: Sir 48,1-4.9-11. Ev.: Matt 17,10-13.14. **viol. eller rosa. 3. SØNDAG I ADVENT.** (III Ps).
* Cr. Adv. pf. I.
1.L.: Zef 3,14-18a;
V: Es 12,2-3.4bcd.5-6.
R: Bryd ud i fryderåb, thi stor er jeres midte er Israels He.
2.L.: Fil 4,4-7.
Ev.: Luk 3,10-18.15. **viol. Mandag** i 3. uge i advent. (III Ps).
Adv. pf. I.
L.: 4 Mos 24,2-7.15-17a. Ev.: Matt 21,23-27.

To be, or not to be a Catholic: that is the question...

Af Anders Dahl

William Shakespeare (1564 til 1616), Englands største dramatiske digter var måske i sin sjæl en "hemmelig", en "skjult" katolik. Gennem flere end 400 år har han ellers fremstået som det protestantiske Britanniens ubestridte skjald og herold, der gav ikke alene hjemlandet, men en hel verden sin storlåede teaterkunst i dramaer og skuespil.

Formodningen om de skjulte religiøse følelser hos denne teatrets og åndens stormester har dog tidligere været genstand for undersøgelse - så vidt det har været muligt, for samtiden og den efterfølgende tid har ikke beskæftiget sig med en biografi og analyse. Og da slet ikke, om Shakespeare havde været en skjult "papist" i Dronning Elizabeth den Førstes England.

Faktisk gik der henved hundrede år, inden der blev skrevet en levnedsskildring - på usikre kilders mundtlige erindringer...

Billedet af en "skjult" katolik??

Katolske forældre?

Så meget desto mere opsigtsvækkende og interessant er det, at en tysk professor i engelsk sprog og litteratur ved Mainz' Universitet, Hildegard Hammerschmidt Hummel, netop har gransket Shakespeares liv, digtning og dertil hans trosforhold, og nu kraftigt understreger digterens og hans families tilknytning til den katolske kristentro.

Professoren har stærkt fremhævet, at Shakespeares forældre i fødebyen Stratford-on-Avon nær Birmingham var katolske samt også hans hustru, som han blev gift med som 18-årig.

Den store katolske ugeavis, "The Universe", som udgår fra Manchester, har udførligt omtalt de stærke påstande fremført i Mainz. Og efter avisens omtale har også britisk radio, BBC, haft en omfattende reportage, så det interessante historiske emne er rundkastet til de britiske hjem.

Professoren anfører, at mistanken om digterens forborgne tilknytning til Englands oprindelige kristne tro med mellemrum siden 1800-tallet har "været oppe at vende", men er så dødt hen, idet synspunktet ikke harmonerede med det vedtagne!

Den nye anskuelse fra Mainz pointerer, at alle 37 skuespil af Shakespeare har "katolske antydninger" og da ret tydeligt i "Kong

Lear" og i "Hamlet", men disse undertoner har man bevidst skjult for ikke at vække Tudor regimets stærke protestantiske holdning. Afvigelser fra denne betød, at der fulgte hård afstraffelse og ofte død.

Antikatolsk holdning

Den officielle holdning var antikatolsk - og ikke mindst efter, at den engelske flåde i 1588 sejrrikt havde slået den spanske armada på flugt og således havde nedkæmpet datidens stormagt, Spanien.

Professoren fra Mainz fremhæver, at Shakespeare gennem sine mange år i London boede i det såkaldte Sortebrødre distrikt, hvor borgere, der vægrede sig ved at deltage i anglikansk/protestantisk gudstjeneste, boede.

Shakespeare flyttede omkring 1610 tilbage til fødebyen Stratford-on-Avon, hvor han siden døde og blev begravet i sin dåbskirke, indviet til Treenigheden.

Efter traditionen har han selv sat sin gravskrift:

For Jesu skyld, o ven, ej prøv

At grave op mit skjulte styv.

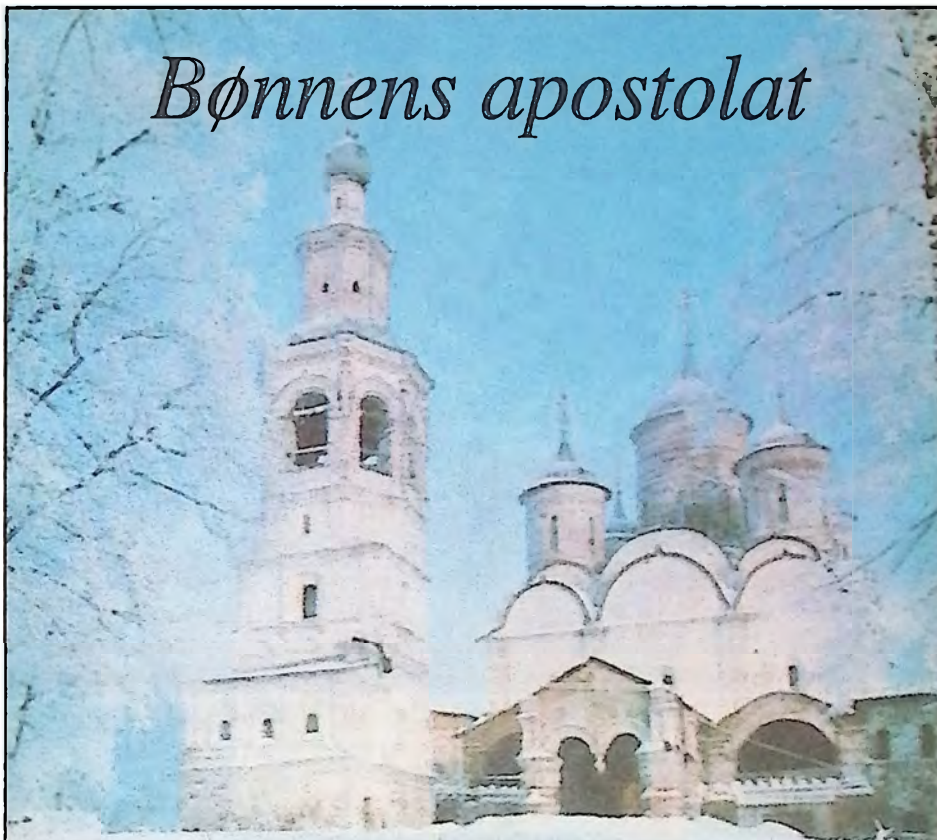
Sign ham, som freder disse sten.

Tvi ham, som fjerner mine ben.

Digterens ben hviler fortsat i kirkens højkor. Men hans åndelige liv i samtiden udforskes i dag, hvad angår hans kristentro.

Forfatteren er journalist i Randers

Bønnens apostolat

November

• At de kristne i de vestlige lande stadig mere må kende og værdsætte Østkirkens spiritualitet og liturgiske traditioner.

• At Kirken i Amerika, når den fejrer missionskongres i Guatemala må føle sig mere tilskyndet til evangelisering, også ud over egne grænser.

Biskoppens kalender

November

1.	kl. 17.00	Jubilæumsvalfart til Domkirken for Sct. Andreas, Sct. Therese og Sct. Knud Lavard menigheder
2.	kl. 10.00 kl. 16.00	Højmesse i Sct. Andreas Andagt på Vestre Kirkegård

Uge 45

4.	kl. 19.30	Menighedsrådsmøde i Sct. Therese
5.	kl. 19.30	Menighedsrådsmøde i Sct. Andreas
7.	kl. 16.00	Forretningsudvalgsmøde på Magleås

Uge 46

13.	kl. 9.00	Messe for PastoralCentret og KO, Stenosgade
15.		Ursulafest i Aalborg
16.	kl. 10.00	Præsteindsættelse i Aalborg og Hjørring

Uge 47

22.	kl. 15.00	Jubilæumsmesse for vietnameserne i Domkirken
23.	kl. 10.00	Præsteindsættelse i Roskilde

Uge 48

25.	kl. 10.00	Møde i Biskoppeligt Råd
27.	kl. 15.30	Møde i Liturgikommisionen
29.	kl. 17.00	Andreasfest i Ordrup

Når det regner i Rom

Var vejret et mirakel, blev der spurgt, da en ny film om Mother Teresa blev præsenteret

Mens pavens jubilæumsmesse torsdag den 16. oktober forløb i godt vejr, så det allerede om fredagen mørkt ud for Mother Teresas saligkårsmesse søndag den 19. oktober.

Der var overhovedet ingen meteorologisk mulighed for andet, end at både lørdag og søndag ville drukne i regn. Og ganske rigtigt: lørdag regnede det med romerske skomagerdrengene, så kloakerne flød over, og busserne kørte rundt, stopfyldte med våde mennesker.

Var klar til at opgive

Mange pilgrimme var klar til at opgive, for hvem tør møde på Peterspladsen to-tre timer før for at få en plads og være til messe i endnu et par stive klokketimer, hvis det regner, som det gjorde om lørdagen?

Men da de stod op om søndagen, var der kun et let skydække, som helt forsvandt i løbet af formiddagen og efterlod et solbeskinnet Rom, hvor pilgrimmene efter messen kunne indtage fortovsrestauranternes borde og spise frokost uden at få andre dråber end dem, der gled ned i hal-sen.

Mandag morgen og i dagene derefter regnede det så igen - med skomagerdrengene...

Vakte stor jubel

- Skal vi ikke sige, at det var Mother Teresas første postbeatifikations-mirakel? spurgte Peggy Noonan under stor jubel blandt de flere tusinde mennesker, som søndag eftermiddag var samlet til premiere på en ny film: "Arven efter Mother Teresa".

Peggy Noonan, der er forfatter og journalist, var kommet til Rom som medlem af den officielle amerikanske delegation til pavejubilæum og saligkåring, og sammen med ærkebiskop John Fooley præsenterede hun filmen, der er indspillet af to søstre, instruktørerne Ann og Jeannette Pétrie.

Fandt Ham ikke i bøn

Filmen kombinerer udsagn fra de søstre, der var nærværende ved Mother Teresas død i 1997, samt den statsbegravelse, som den indiske regering gav hende, med små klip, hvor man møder hende selv, og hvor hun netop lader de bærende tanker i hendes spiritualitet gå i arv - en spiritualitet, som vi formentlig indtil nu kun har mødt meget på overfladen, for selv om Mother Teresa var kendt i hele verden, så var hun på andre måder meget privat. Først efter hendes død er der begyndt at komme udgivelser af hendes breve og dagbøger, der også fortæller om det "mørke", hun i

mange år oplevede i sit tros-liv.

- Men da hun - i dette mørke - ikke kunne føle Jesu nærhed i sin bøn, så gik hun ud på gaderne og fandt Ham i de fattige - og til gengæld de mødte de Ham så i hendes nærhed, sagde Peggy Noonan.

Følg Helligånden

Peggy havde været ikke så lidt nervøs ved at skulle præsentere filmen og havde spurgt Mother Teresas efterfølger som leder af Kærlighedens Missionærer, sr. Nirmala, til råds.

- Du skal bare gå, hvor Helligånden viser dig, svarede sr. Nirmala, - men sørg for at nå frem i løbet af højst tre minutter!

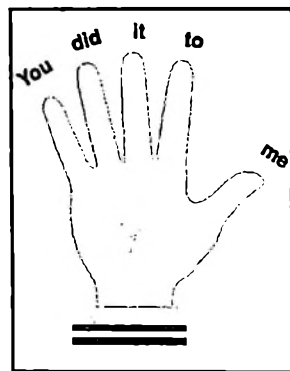
Til november udkommer en bog af Peggy Noonan med titlen "John Paul the Great", og så må vi jo se, hvor mange sider hun skal bruge for at nå frem. Hvis den er lige så slagfærdig og morsom, som hun selv var ved præsentationen af filmen, skal den nok blive en bestseller.

KORT NYT FRA ROM

Katekismen på fingrene

Det er altid godt at kunne katekismen på fingrene, men hvis det gælder hele katekismen, skal der nu flere fingre til, end de fleste af os er i besiddelse af. Det gælder dog ikke Mother Teresas fem-fingers-katekismus. Den bygger på den bibeltekst, som i så høj grad inspirerede hendes virke for de fattigste blandt de fattige.

"Alt, hvad I har gjort mod en af disse mine mindste brødre, det har I gjort mod mig," siger Jesus i Matthæusevangeliet, og her findes de fem ord - ét til hver finger - som udgør Mother Teresas katekismus: "You did it to me!" Mød ethvert menneske - og især den fattige, den sultne, den tørstige, den fremmede, den nøgne eller den, der er i fængsel - og vid på fingrene, at hvad du nu gør eller ikke gør, til det siger Kristus: You did it to me ...

Tre timer er længe at sidde på Peterspladsen og vente på, at messen skal begynde - hvert fald, hvis man er 9 år og hedder Anna Simone. Men så kan man jo altid bruge tiden til at tegne Mother Teresa ...

Det sidste møde i Rom

Mother Teresa og Johannes Paul i Peterskirken få måneder før hendes død i 1997.

Det var godt fyldt op i Skt. Ansgars Kirke da paven og Mother Teresa fejredes. Foto: Ulla Elmquist

Fejring også i København

Også i København er pavens jubilæum og Mother Teresas saligkåring blevet fejret. Søndag den 19. oktober var der bispemesse i Sankt Ansgars Kirke, hvor jubilæet blev fejret, og lørdag den 25. oktober samledes Kærlighedens Missionærer og mange venner af Mother Teresa i Domkirken for sammen med biskop Czeslaw og flere præster at fejre festmesse i anledning af saligkåringen.

Med et fantastisk flot fyrværkeri afsluttede bystyret i Rom saligkåringen af Mother Teresa og fejringen af pavens jubilæum. Tusinder af pilgrimme og turister fulgte det kvarterlange skue på Roms aftenhimmel.

Foto:
KNA

Teresa, en mor for de mange

Calcuttas ærkebiskop Henry D'Souza fik en ny mor, da hans egen døde

Tekster fra Rom: Erling Tiedemann

Som led i festlighederne omkring saligkåringen af Mother Teresa havde "Foreningen af indiske præster, søstre og brødre i Rom" indbudt til et seminar på Urbana Universitetet. Blandt andre talere fortalte Calcuttas nu pensionerede ærkebiskop Henry D'Souza om sine personlige oplevelser med "Mother", som hun kort og godt kaldes af mange i Indien.

Hun stod pludselig bare der

- Mange minder dukker op i forbindelse med saligkåringen af Mother, sagde Henry D'Souza. Den 23. februar 1974 blev jeg udpeget til at skulle være ærkebiskop af Cuttack-Bhubaneswar, og et par dage efter kom Mother Teresa og sagde til mig: "Din mor er død. Jeg skal nok udfylde hendes plads ved bispevielsen!" Dagen kom, og den lange procession med de biskopper, der skulle vie mig, gik op gennem kirken. Idet jeg løfter øjnene efter at have bøjet mig for at kysse alteret,

ser jeg Mother Teresa stå på forreste række ved siden af min far. "Hvor kom hun fra?" spurgte jeg ham efter messen. "Det ved jeg ikke," svarede han, "lige pludselig stod hun der bare!"

- Men siden blev hun ved at være som en mor for mig. Hver gang jeg besøgte hende i hendes sidste år, tog hun mine hænder i sine og sagde: "Husk, at du er min søn! Hver dag under messen beder jeg inderligt for dig!" Det gav mig virkelig et rygstød, at hun sagde sådan, og jeg var meget rørt over det. Efter hendes død bad jeg om, at hun måtte kunne fortsætte med at være min anden mor, og jeg har oplevet en fantastisk hjælp fra hende, siden hun døde. Hun har sandelig ikke glemt sit løfte om at ville være som en mor for mig, sagde Henry D'Souza, der fortalte om det med en sådan kombination af humor og grebthed, at tilhørerne både lo - og blev våde i øjenkrogene.

Kommanderede ikke

Ærkebiskoppen beskrev Mother Teresa som en stærk personlighed, der

ikke kommanderede, men alligevel kunne få selv en general og hans tropper til straks at rejse en teltlejr til de flygtninge fra Bangladesh-krigen, som lå døende langs vejene til Calcutta.

Opladning er nødvendig

- Kærlighedens Missionærer mødte op straks næste morgen og gik hurtigt i gang med at pleje og bespise flygtningene, fortalte Henry D'Souza videre, men generalen kunne ikke forstå, hvorfor søstrene så gik hjem igen allerede klokken 14. "Det er de nødt til," svarede Mother Teresa, "de må tilbage og bede foran Sakramentet; de må finde Jesus igen. Hvis de ikke beder foran Jesus i Eukaristien, vil de heller ikke få øje på ham blandt dem, der lider nød!" Det gav mig en lektion, jeg aldrig har glemt. Er man så aktiv, at man ikke finder tid til at få de åndelige batterier ladet op, så bliver batterierne til sidst flade, og selv ender man som udbrændt.

- Men Mother sagde også det omvendte: "Du finder ikke Jesus i Eukaristien, hvis du ikke også ser ham i de fattige!" I hendes tankegang kunne de to ting ikke skilles ad, sluttede ærkebiskop D'Souza sin beretning.

Spændende udstilling om Mother Teresa

Med en kraftanstrengelse var det lykkedes Kærlighedens Missionærer at få en plancheudstilling om Mother Teresas liv færdig til saligkåringen. Den trak godt i de mange pilgrimme, som på visse tider af dagen måtte stå i kø på gaden og vente på at komme ind.

- Vi har kun lige nået det, fortæller en af Kærlighedens Missionærer, og der har slet ikke været tid til at lave en bog med udstillingens plancher og tekster, men vi håber at nå det senere.

Udstillingen beretter om familien Bojaxhiu i Skopje og deres datter Agnes Gonxha, der blev født i 1910, og som 22 år gammel tog til Dublin

i Irland for at følge et kald og indtræde hos Loreto-søstrene med navnet Teresa (efter Thérèse af Lisieux, missionernes værnehelgen). Herfra kom hun til Darjeeling og Calcutta i Indien, hvor hun underviste på søstrenes skole og siden blev dens leder.

Under en togrejse til Darjeeling oplever hun i 1946 "et kald i kaldet", der fører til, at hun - med biskoppens og sin ordens indforståelse - træder ud for at stifte det søsterfællesskab, vi kender som Kærlighedens Missionærer.

I 1979 tildeles Mother Teresa Nobels fredspris - og skaber meget bevidst "skandale" ved i sin takketa-

le til det fornemme selskab at tage klar afstand fra abort og gå ind for livet ...

Arbejdet og rejserne slider, og i 1989 må Mother Teresa underkaste sig en hjerteoperation og få en pacemaker indopereret. I de følgende år opereres hun gentagne gange, men den 5. september 1997 dør hun i Calcutta, hvor et pludseligt strømsvigt forhindrede hendes søstre i at få en iltmaskine til at fungere.

Udstillingen fortæller ikke kun den kronologiske historie, men også "en sjæls historie", så der er virkelig grund til at håbe, at Kærlighedens Missionærer vil sende den rundt i verden og udgive den i bogform.

MORGENAVISEN Jyllands-Posten

Måske den største

SÅ LÆNGE Karol Wojtyla har været kendt af offentligheden - og kendskabet rækker tilbage til hans tidlige virke som præst i Krakow og professor på det Katolske Universitet i Lublin - har hans interesse været samfundsmoral og kirkemoral. Ikke desto mindre opfattes han som en intenst politisk skikkelse, der ydede et overvældende bidrag til fjernelsen af den europæiske kommunisme, et onde, som vil forblive i kontinentets bevidsthed på linje med pesten, slaveriet og Tredivårskrigen.

Wojtyla er i sin rolle som pave Johannes Paul II omstridt i den ikke katolske verden, men sandelig også i den katolske, hvor han har sine modstandere blandt modernistiske og modesøgende teologer. De bliver regelmæssigt sat på plads af paven i Rom, ikke fordi Johannes Paul er den stuvstikker, som mange gør ham til, men fordi hans pligt er at bevare kirkens dogmer.

At fremstille Johannes Paul som reaktionær eller revolutionær eller noget helt tredje er at misforstå pavens funktion og ansvar. Pavens opgave er ikke at være politiker. Pavens opgave er at være pave. Deri ligger, at han skal beskytte en i sit princip skrøbelig kirke, hvis eneste værn ligger i troskab over for sine læresætninger.

*

I en tid, da alt forsøges anbragt på forenkede formler, kan paven virke uforklarlig, oprørsk i den sociale sammenhæng, kritisk over for kapitalismen, traditionsbunden vedrørende homoseksuelles ægteskab, kvindelig ordination samt svangerskabsforebyggelse og svangerskabsafbrydelse. Ved at være sig selv, løftet over ideologiske stridigheder, har han omkring Romerkirken skabt et følge, som ingen vindskibelig politiker kan drømme om.

Paven er forblevet tro mod sin tro, der netop er tro, ikke videnskab eller politisk beregning. Han veg ikke en tomme i sin kamp mod kommunismen. Han er ikke veget i sin kamp for de fattige og ydmyge, som han anser for Guds udvalgte. Han er ikke veget i sin kamp for livet i alle dets former, selv det mindst udviklede.

Det er således en moralsk klar og politisk modsætningsfyldt pave, der i disse dage kan fejre 25 året for sit valg til Peters Stol. Af Oldtidens og Middelalderens kirkestat reterer intet ud over en beskeden samling paladser i Roms indre by. Fra at være en af mange verdslige magthavere er paven blevet til det mere ophøjede, som hans forgængere indtil for snart et hundrede år siden afviste en åndelig fyrste, hvis indflydelse følger af, at han er befriet for sit jordiske gods. Mere end nogen anden pave og mange statsledere har Johannes Paul forstået, at magt for at være sand magt må og skal være moralsk.

*

Af samme grund havde det været tilfredsstillende, om Wojtyla, der nærmer sig sit livs sidste dage og måneder - for nu at citere Wiens kardinal Schönborn - havde fået Nobels Fredspris. Ingen kan med rette være imod, at den er blevet givet til iranerinden Shirin Ebadi, men hun kunne have fået den sidste år eller næste år.

I 2003 burde den være tilfaldet Hans Hellighed, som er pavens internationale titulatur (katolikkerne omtaler ham som den Hellige Fader) for et ufravigeligt fredsarbejde, rækkende fra hans passive modstand mod den nazistiske og dernæst kommunistiske besættelse af hans polske fædreland over Europas ikke voldelige omvæltning til fortvivlede protester mod tilstandene i Mellemøsten og lige så fortvivlede som indtrængende opfordringer til de rige stater om at optræde storsindet i deres forhold til svage lande og folk.

At paven ikke fik årets fredspris, fortaber sig i Oslos protestantiske tåge og har ikke bidraget til Nobelinstitutionens prestige.

Tilbage i sin rullestol sidder en legendarisk mand, fysisk udslett, pint og plaget af sine sygdomme, trofast indtil døden, i sandhed en af det 20. århundredes store skikkelser, måske den største.

Med tilladelse fra Jyllands-Postens redaktion bringer KO ovenfor dagbladets ledende artikel fra den 17. oktober 2003

Usundt at blande religioner

Dalai Lama advarer mod buddhismen som modefænomen i Vesten

(Zenit) Dalai Lama, den tibetanske buddhismes åndelige leder, appellerede til Vesten om ikke at tage buddhismen til sig som bare et kulturelt modefænomen.

Under et interview efter et af hans foredrag i Madrid afviste Tenzin Gyatso, den 14. Dalai Lama og Tibets landflygtige overhoved, at han i sine møder med paven havde foreslået at blande eller forene buddhisme og kristendom.

Fasthold rødderne

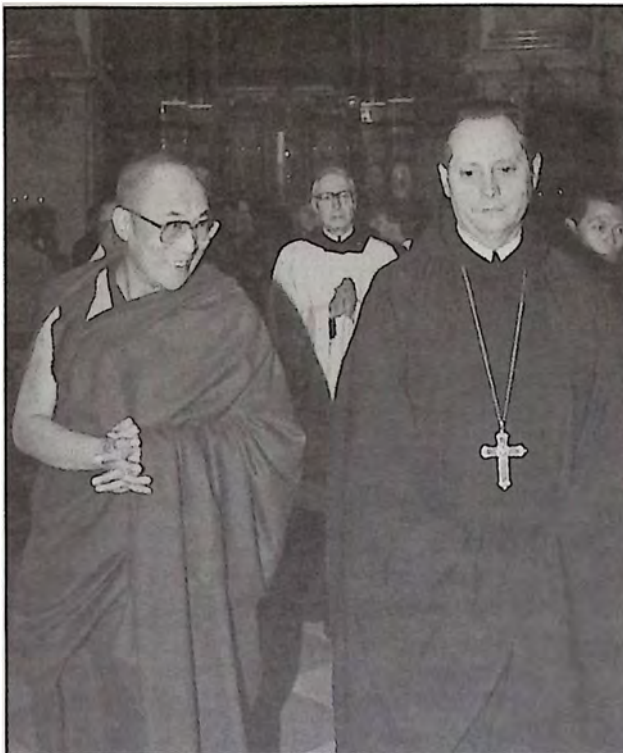
Adspurgt om, hvorvidt buddhismens fremtid lå i Vesten, svarede Nobelprisvinderen: "Folk med forskellige traditioner burde fastholde deres traditioner og ikke forsøge at skifte dem ud. Men ikke desto mindre forholder det sig jo sådan, at måske foretrækker en og anden Tibetener islam, og lad ham så da gøre det. Og måske foretrækker en eller anden Spanier buddhismen; lad ham så bare gøre det. Men han bør tænke sig grundigt om, og ikke bare gøre det, fordi det

i øjeblikket er in. Nogle mennesker begynder som kristne for senere at gå over til islam og senere igen til buddhisme; og til slut står de så med det bare ingenting."

"I USA har jeg set mennesker tilslutte sig buddhismen og så efterfølgende ændre deres klædedragt," sagde han leende. "Det er ligesom med New Age. De tager lidt hinduisme, lidt buddhisme, lidt her, lidt dér. ... Det er usundt."

Beundrer paven

Om sine møder med Johannes Paul II. sagde Dalai Lama: "Jeg havde et meget behageligt møde med ham kort tid efter, at han var blevet valgt. Og da også han er modstander af kommunismen, har vi samme baggrund, nemlig den at have levet uden frihed. For mit vedkommende har jeg haft det sådan siden 1951. Vi havde megen sympati for hinanden. Jeg beundrer hans energi, hans indstilling over for menneskeheden, og de anstren-

Nogen enhed mellem kristendom og buddhisme kan der aldrig være tale om. At have større forståelse for hinanden er en anden sag, mener Dalai Lama, som her trives godt sammen med en tysk benediktinerabbed. Arkivfoto

geler han udviste i forbindelse med mødet i Assisi for at komme tættere på andre traditioner og religioner."

Dalai Lama tilføjede: men "der kan ikke blive tale om enhed" mellem kristendom og buddhisme. Og han bemærkede: "Dersom I ved det at have nære relationer mener at have større forståelse for hinanden, så er det jo det, der nu sker imellem religionerne."

En sandhed er vigtigt

"For den enkelte religionsudøvende er det meget vigtigt at have én sandhed, én religion. At have mange sandheder, mange religioner vil

være én stor selvmodsigtelse," sagde han.

"Jeg er buddhist," tilføjede han. "Derfor er buddhisme den eneste sandhed for mig, den eneste religion. For min kristne ven er kristendommen den eneste sandhed, den eneste religion. For min muslimske ven er muhamedanisme den eneste sandhed, den eneste religion. Samtidigt respekterer og beundrer jeg min kristne ven og min muslimske ven. Hvis De ved forening mener en blanding, må jeg sige, at det ikke kan lade sig gøre, det vil være nytteløst."

Oversættelse:
Hans Thulstrup

Fundet i programmet

af Stig Holting

Uge 41-42

DR2: Onsdag d. 29. okt 22.00. Mellem himmel og jord (2:10) Drømme - Hvorfor drømmer vi? Kan vi bruge drømme til noget? Dorthe Hanten har indvilliget i et eksperiment, hvor vi analyserer hendes drømme. Dorte finder ud af at hun kan bruge drømmene i sit liv. Men hvad med varselsdrømme, skal vi tro på at de kan forudsige fremtiden, det kunne de for Sanne Thorup.

DR1: Fredag den 31. okt. 13.05. Jeg løfter mine øjne. Et møde med Gud blev hans livs vendepunkt. Efter en skilsmisse begyndte det at gå galt for Ola Andersson. Han startede med at drikke og derefter kom de hårde stoffer. Ola Anderssons liv gik hurtigt ned ad bakke - indtil den dag han på en perron i en forstad til Stockholm mødte Gud. Dette blev et vendepunkt. Nordvision fra Sverige

DR P1: Fredag den 31. oktober 21.25. Mennesker og tro. Jeg beklender min tvivl. Lars Skriver Svendsen

har taget personlige konsekvenser af reaktionerne på Grosbøll-sagen. Den har afsløret en retroende kirke i et skævtroende folk. Derfor har Skriver Svendsen meldt sig ud af Folkekirken, og fortæller i en samtale om nogle af de overvejelser det har medført, at han som kristen ikke kan føle sig hjemme i den kirke, han har været medlem af i over 60 år. Finn Slumstrup.

DR.1: Lørdag d. 1. nov. 17.10. Mellem himmel og jord (1:10) (TH) Hvad sker der når vi dør? Torben har prøvet døden på egen krop. På den anden side oplevede han en smuk verden. Mellem Himmel og jord ser nærmere på selve dødsprocessen og på hvad der sker rent fysiologisk i krop og hjerne ved indgangen til døden.

DR. P1: Søndag den 2. nov. 19.20. Folk og kirke Mødes og skilles. Hvad kan kirken gøre for at redde ægtepar fra skilsmisse. Øjvind Kyrø
DR2: Søndag d. 2. nov. 22.50. Deadline 2. sektion Connie Hedegaard sø-

ger kernen i den aktuelle debat om tro, etik og handlinger. Sendes også 4.11
DR P2: Mandag den 3. nov. 16.10. Nordens mytologi 1:6 Vikingerne dyrkede Odin og Thor - men hvordan? Det meste af den viden vi har om asatroen stammer fra kristne forfattere, så hvor meget kan vi stole på kilderne? Medvirkende: Universitetslektor Jens Peter Schjødt./Estrid Anker Olsen.

DR2: Mandag den 3. nov. 17.40. Dominikanerne. Der er ikke mange danskere, der vælger et klosterliv, men her er chancen for at møde to danske mænd, der blev dominikanere - det vil sige medlemmer af den kristne klosterorden, som blev grundlagt i 1200-tallet af den spanske munk Dominicus.

DR2: Lørdag den 8. nov. 18.00. Mellem himmel og jord (3:10) Engle - Hvad er engle? Jette og Pernille har haft kontakt med engle på hver deres måde. Jette kommunikerer med dem dagligt gennem meditation og for Pernille var mødet med en engel en enestående gave fra Gud. Men eksisterer englene? For programmets eksperter er der ingen tvivl...

Stillinger, arrangementer

**RYGAARDS SKOLE,
DANSK AFDELING
HELLERUP**

tilbyder to vikariat:

1. Fra 24/11-2003 til 30/6-2004 tilbydes et barselsvikariat til besættelse. Fagene er fransk og engelsk i 7., 8. og 9.kl., samt pigeidræt i 7. kl. Stillingen er på næsten fuld tid med en beskæftigelsesgrad på 0.90.

2. Fra 5/1-2004 til 30/6-2004 tilbydes et vikariat. Fagene er pigeidræt i 5., 6., 8. og 9.kl., natur og teknik i 5.kl., samt dansk i Years 4, 5, 6 og 7 på vores internationale afdeling. Beskæftigelsesgraden er min. 0.50

Rygaards skole er en kristen skole på katolsk grundlag. Der er to afdelinger, en dansk fra BH-kl. til 9. kl. samt en international engelsksproget, hvor eleverne i snit er på skolen fra 3 - 5 år.

Der er gode menneskelige relationer til alle sider. Skolens godt 700 elever fra 65 lande er positivt medvirkende til at skabe en god baggrund for undervisningen. Hvis faglighed, omsorg og fællesskab er nøgleord for dig, svarer det til vigtige forudsætninger, vi mener er nødvendige, og vi håber meget gerne fra dig.

Ansættelse sker i henhold til overenskomst mellem Finansministeriet og LC.

Ansøgning bilagt relevante papirer sendes til:
Afdelingsleder Irene Harboe, Rygaards skole,
Børnstorffsvej 54, 2900 Hellerup.
Yderligere oplysninger kan indhentes på tlf. 39621053 ved afdelingsleder Irene Harboe eller på www.rygaards.com.
Ansøgninger modtages gerne så hurtigt som muligt og senest d. 5/11-2003.

Det sker i Bispedømmet

November

2. Kl. 16.00 Alle Sjæles Andagt, Nordre Kapel, Vestre Kirkegård, procession på katolsk Vestre Kirkegård.

10. Kl. 19.30 Assumptionssøstrene og deres 3. orden afholder temamøde om deres stifterinde Marie-Eugénie Milleret i anledning af hendes snarlige helgenkåring. Klostergården, Bygaden 53, 2630 Høje Taastrup.

15. Kl. 15.00 - 16.45 Katekeselørdag: "Ordenslivet i vore dage" v/sr. Bernadette og sr. Erika, Jesu Små Søstre. Sted: Sankt Ansgar Kirkes menighedssal, Bredgade 69 A, Kbh.

December

6. Kl. 15.00 Katekeselørdag: Ignatiansk spiritualitet v/pater August Ziggelaar, S.J. Afsluttes med messe kl. 17.00. Sted: Sankt Ansgar Kirkes menighedssal, Bredgade 69 A, Kbh.

Pilgrimsrejser til Medjugorge

3-10.12.2003 med fly
26.12.2003 8.01.2004 med tog
17.-24.3.2004 med fly

Henvendelse og tilmelding
Inger Jensen
Lindevangs Alle 5/25
2000 Frederiksberg
Tlf.: 38 33 36 44

Opus Dei recollections

with father
Richard Hayward
At Skt. Andreas Church
Kollegievej 2,
2920 Charlottenlund
Fridays 19.00 for men
Saturdays 14.30 for women

On following dates:
14th/15th November, 2003
12th/13th December, 2003
23rd/24th January, 2004
20th/21st February, 2004
16th/17th April, 2004
28th/29 May, 2004

Salg og service

DANSK OLIE

KOMPAGNI A/S

Fyringsolie
Oliefyrsservice
Installationer
Olievagt i
fyringssæsonen

Rodovrevej 383, 2610 Rodovre

36 70 45 30*- sikkerhed for varme*

Arrangementer, diverse

MAGLEÅS
KURSUSCENTER**Kirkekaffe**

Kirkekaffe er et arrangement som holdes søndag eftermiddag. Man mødes til kaffe og hjemmebag kl. 14.30 - derefter samles man om et foredrag, der er valgt sådan, at det kan interessere alle voksne. Eftermiddagen slutter med en messe i Magleås' kapel. Pris: kr. 50,-

Søndag den 16. november kl. 14.30.

"Hvordan giver vi mennesker en værdig død?"
v/sygeplejerske Anne Grethe Hoffmann,
Sankt Lukas Stiftelsens Hospice

I vore dages Danmark taler man nødtigt om døden! Og dog må vi alle se den i øjnene. Igennem de senere år er der oprettet en række hospicer i Danmark, som har specialiseret sig i at pleje patienter i deres sidste uger eller måneder. Sygeplejerske Anne Grethe Hoffmann, som til daglig arbejder på Sankt Lukas Stiftelsens Hospice, vil fortælle os, hvordan man arbejder på at give mennesker en værdig død, og hvad staten gør eller forsømmer at gøre for at dette kan lykkes.

Magleås Kursuscenter

Høsterkøvej 6, 3460 Birkerød
Tlf.: 45 81 07 15 mellem 09.00-15.00
e-mail: magleaas@magleaas-kursuscenter.dk
Hjemmeside: www.magleaas-kursuscenter.dk

The Couples for Christ

The Couples for Christ community here in Denmark would like to invite you to a "Christian Life Program (CLP)" to be held in St. Anne Church, Hans Bogbinders Alle 3, 2300 København S. from 1:00 p.m. until 4:15 p.m., followed by the five o'clock Mass in English. The program will be conducted for 8 consecutive Sundays starting 26th of October 2003 until the 13th of December. The seminar, inclusive of course materials and snacks, is free of charge. For more information or if you want a copy of the schedule of talks and activities, pls. contact the following:

Willard and Levy Peralta, tel.: 33 31 27 76
e-mail: willardperalta@hotmail.com
Nandling and Rose Abundo tel.: 32 59 29 58
e-mail: yfcccopenhagen@hotmail.com

Katolsk Orientering

Indlæg til Katolsk Orientering nr. 19, som udkommer den 26. november skal være redaktionen i hænde senest den 10. november

redaktion@ko-press.dk telefon: 3321 1444 Kontoret er åbent 9-13

**GLADSAXE
BEDEMANDSFORRETNING**

SØBORG HOVEDGADE 94

Henrik
Lundgren**DØGNVAGT**
39 69 86 81Afdelinger i Skovlunde, Hørlev, Farum
og Frederikssund

Jeg kommer gerne i Deres hjem for at træffe
de nødvendige aftaler.

Find Deres bedemand her

vanløse
ligkistemagasin
h.p.baltzer & søn aps
jyllingevej 8, 2720 vanløse
38 71 75 01

tåstrup
bedemandsforretning
sv.e. og b. baltzer aps
køgevej 40, 2630 taastrup
43 99 75 01

Ring og aftal et møde enten i Deres hjem eller hos os.
Vi træffes også aften, week-end og helligdage.

www.baltzer.nu

Medlem af
brancheforeningen**BENZONS BEGRAVELSES SERVICE**

www.begravelsesservice.dk

Vi står til rådighed hele døgnet
- På hele Sjælland.

DØGNSERVICE
7011 2407

Medlem af

RSM!plus

Statsautoriseret revisionsaktieselskab

Professional assistance i alle revisions- og regnskabsmæssige forhold samt økonomisk rådgivning. Vi tilbyder et kvalificeret og tillidsfuldt samarbejde.

De finder RSM plus i:

København	tlf. 3338 9800	Taastrup	tlf. 4352 0800
Holstebro	tlf. 9741 2211	Vejle	tlf. 7536 0211
Nakskov	tlf. 5492 2500	Vejle	tlf. 7582 5100
Odense	tlf. 6615 8555	Vordingborg	tlf. 5536 5000
Rønne	tlf. 5695 2334	Aalborg	tlf. 9818 4122
Skærbæk	tlf. 7475 1800	Århus	tlf. 8612 7888

E-mail: <bynavn>@rsmplus.dk
homepage: www.rsmplus.dk

RSM plus er et selvstændigt medlem af RSM International, en uafhængig kæde af selvstændige revisions- og konsulentfirmaer med kontorer i mere end 80 lande.

Et synligt plus**Thyregod & Schaumburg**

Advokat
Hammerøngade 6, 2.
1267 København K
Tlf.: 33 360 560

www.thyregodschaumburg.dk

Juridisk rådgivning herunder udfærdigelse af testamente m.v.

Kastrup Begravelsesforretning

Telefon 32 55 55 55
Døgnvagt

Bedemand Michael Riis
Amagerbrogade 155

Dragør Begravelsesforretning · Telefon 32 53 06 29
Taastrup Begravelsesforretning · Telefon 43 99 19 19

Hellerup
Emdrup-Ryvang
Bedemandsforretning
v. Lisbeth og Vagn Fondo
Bernstorffsvej 13 A
39 62 16 50

Reference:
Sankt Joseph Søstre
Benedictinerinderne
af den hellige Lioba

Murermester
**Bernhardt
Christiansen**

Solbærvej 8, 8471 Sabro
Tlf.: 86 94 82 10
Bil.tlf.: 24 65 71 31

ADVOKAT

Marianne Qvist
Vestre Paradisvej 50
2840 Holte
Tlf.: 45 46 19 40

ARV • TESTAMENTE
• ÆGTESKABSSAGER
WWW.MARIANNEQVIST.DK

Victor Nielsen

Stenhuggeri og
Monumentforretning
v/ stenhuggermester Mohr
Vestre Kirkegårds Allé 28-32
2450 København SV
Tlf. 33 21 65 48
Fax. 33 21 30 32

Læserbreve: 300 ord

Den Katolske Kirke i Danmark

Besøg den officielle katolske hjemmeside på
www.katolsk.dk

FORSIKRINGSRÅDGIVNING

- så tal med
erhvervsassurandør Ingo Brodersen

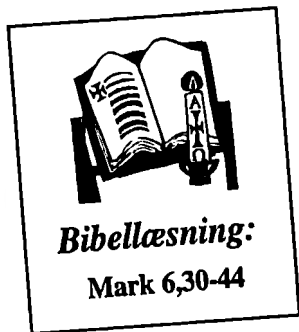
ALM. BRAND
Rådhuspladsen 2-4 · 1550 København V
Telefon 33 30 60 51

WWW.ALMBRAND.DK

ALM. SUND FORNUFT

Katolsk Orientering**Annoncepriser:**

6,00 kr. på annoncer og 7,00 kr. på tekstsider pr. spalte millimeter ekskl. moms. Institutionsrabat 50 %. Gentagelsesrabat 20 %.
Priseksempler (på annoncer):
A: 25 mm over 2 spalter (overskrift + 30-35 ord): 375,00 inkl. moms
B: 45 mm over 2 spalter (overskrift + 50-55 ord): 675,00 inkl. moms
C: 40 mm i én spalte (overskrift + 20-25 ord): 300,00 inkl. moms

Bibellæsning:
Mark 6,30-44

Af Eva Maria Nielsen

Jesus drager omsorg for mennesker. Først er det apostlene, som får lov til at hvile en tid. De får åndelig føde. På trods af, at de er udsendinge, må de ikke forsømme samtalen med Gud. Ellers vil de i det lange løb ikke have noget at tilbyde mennesker.

Umiddelbart efter strømmer "sultende" mennesker til det sted, hvor Jesus er.

Jesus underviser, giver dem brød til hjertet, og da det bliver aften, også brød til maven.

Skal historien forstås bogstaveligt? Det er ikke det, der er spørgsmålet. Den kristne menighed som Markus skrev for, kendte Det gamle Testamente nøje og vidste, at denne beretning blot var et ekko af andre fortællinger. Allerede Elisa havde bispist hundrede mænd på forunderlig vis. Folket var blevet mættet i ørkenen, da manna og vagtler dalede ned fra himmelen. Enken fra Sarepta havde delt sit sidste brød med profeten; og melet i krukken og olien i kanden var ikke sluppet op.

Gud sørger for sit folk

Gud sørger for sit folk. Denne grundlæggende erfaring sammenfattes i salmistens ord:

"Herren er min hyrde, jeg lider ingen nød" (Sl 23,1).

Jesus får fem brød og to fisk. David får på sin flugt fra Saul af præsten af Nob fem af de tolv hellige brød til at spise. Jesus er her den nye David, den nye konge, hvis rige ikke skal have ende (jf. Luk 1,32f).

Ligesom Moses i ørkenen beder Jesus folket sætte sig i grupper på hundrede og halvtreds (sml. 2 Mos 18,25). Han indbyder til sit festmåltid og er selv gæstgiveren. Da resterne samles sammen, er overfloden overmåde stor. Sådan har mennesker oplevet Jesus, som én, der giver liv i overflod (sml. Joh 10,10).

Vi har intet svar på vort spørgsmål, om det virkelig er sket sådan, som Markus be-

retter her. Dog kan vi med sikkerhed sige: En aften indbød Jesus folket til at være hans gæster - og disse mennesker oplevede, at han på uforklarlig vis mættede dem. De erfarede, at Jesus ligesom Moses samler mennesker til at være Guds hellige folk; men han samler dem fra alle verdenshjørner.

Dette kan du gøre:

- Læs beretninger om spiseundere og find paralleler: 1 Kong 17,1 f.; 2 Kong 4,42-44; 1 Sam 21,2ff.; 2 Mos 16,1-15.
- Læs Sl 23: Hvordan beskrives Gud? Hvordan viser han sin omsorg? Har du erfaret hans omsorg i dit liv?
- Bliver Jesus i Mark 6,30ff fremstillet som den nye Moses/søn af David/hyrden?
- Und dig en tid i stilhed med Jesus og tillad Ham at mætte dig.

Mini-Mads

Nå, så er der da kardinaler nok til et stykke tid ...

Alle tiders paver

Kronik

af Helge Clausen

Den 16. oktober kunne pave Johannes Paul II fejre 25-året for sit valg til pave. Det er kun sket tre gange tidligere, at en pave kan fejre sit 25-års jubilæum som indehaver af Peters-embedet. Apostlen Peter selv ledede Kirken fra år 33 til 67 (disse årstal står i næsten alle opslagsværker), altså i ca. 34 år.

Der skulle gå meget lang tid, før én af hans efterfølgere havde fungeret i 25 år; det var Pius IX, som var pave fra 1846 til 1878. Men allerede hans efterfølger, Leo XIII, opnåede også at kunne fejre 25-års jubilæet. Derfor er pave Johannes Paul II kun den fjerde pave, som kan se tilbage på 25 år i embedet.

Men der er meget store forskelle på, hvor længe de forskellige paver har regeret. Nogle har haft meget korte embedsperioder. Det seneste eksempel er Johannes Paul I, som allerede døde efter 33 dage. "Bundrekorden" indehaves af Stefan II, som ikke engang opnåede at blive bispeviet, idet han døde kun 4 dage efter valget i året 752.

Derfor tæller han egentlig ikke med i den officielle liste over paver, hvor Johannes Paul II er nr. 264. Pave nr. 228, Urban VII, opnåede kun at være pave i 12 dage i 1590.

Denne nummerering af paverne, hvor Peter er nr. 1, følger den officielle listes nummerering af paverne.

Men der har faktisk været en hel del personer, som selv har ment (og sommetider i god tro), at de var paver, uden at det er blevet godkendt af eftertiden. Det drejer sig om de såkaldte "modpaver", som florerede mellem år 217 og 1449, hvor der var ca. 40 tilfælde af pavevalg, som var ugyldige. Sådanne valg kunne f.eks. forekomme, hvis nogle af kardinalerne var utilfredse med en pave, og så valgte deres egen, eller at der blev indkaldt to forskellige konklaver samtidigt.

På et tidspunkt i 1400-tallet havde man på samme tid hele tre, som gjorde krav på værdigheden. En af dem var en vis Johannes XXIII, men da han ikke var gyldigt valgt, kunne navnet med dette nummer "genbruges" langt senere.

Heldigvis lykkedes det koncilet i Konstanz (1414-1418) at rydde op i denne ulykkelige situation.

Interessant er det, at Hippolyt (217-235), som var den første modpave, ovenikøbet regnes som helgen.

Det er dog ikke helt rigtigt at sige, at der indtil nu har været 264 paver. Der har været 264 pontifikater (pavers embedsperioder), men kun 262 paver, idet Benedikt IX af forskellige dramatiske årsager regerede hele tre gange mellem 1032 og 1045, så han er både nr. 145, 147 og 150. Nogle kilder hævder oven i købet, at han blev valgt første gang som 14-årig.

Selve stillingsbetegnelsen "pave" blev ikke brugt fra begyndelsen af. Ordet er græsk og betyder "far". Det var indtil det 7. årh. en ærestitel, som alle biskopper traditionelt blev tiltalt med, men derefter blev den reserveret til biskoppen af Rom som hele Kirkens overhoved og far (universalis papa). Derfor kan man godt hævde, at apostlen Peter ikke var pave, men at han var indehaver af det særlige, øverste embede i Kirken - det er der ingen tvivl om. Og det er det, der tæller, både for ham og hans 263 efterfølgere som garanter for Kirkens enhed.

Det er meget fascinerende at studere pavernes historie. Her møder man mænd af næsten alle

slags. Nogle har ført et temmeligt udsvævende liv, andre er helgener (indtil nu er 78 paver blevet helgenkåret og 10 saligkåret). Nogle krigeriske og pragtelskende, andre fredssøgende og ydmyge. Nogle er store teologer, andre er det mildest talt ikke. Nogle blev valgt under påvirkning af politisk magt eller penge. En del var gift, nogle optrådte, som om de var det, men de fleste investerede alle deres ressourcer i at tjene Kirken og dens Herre.

Min egen favorit er Johannes XXI. Han blev pave i 1276, og i det år havde han allerede haft tre forgængere. På grund af nogle værker i psykologi (et af mine fag!), som han skrev, kaldes han den første psykolog på pavetronen, hvor han sad fra 8. september 1276 til 20. maj (min fødselsdag!) 1277. Johannes XXI omkom ved en ulykke, idet loftet i hans studerestue værelse og bibliotek (mit arbejde!) i pavepaladset i Viterbo styrtede sammen. En værdig død for en studeret mand!

Pavernes navne kan også afstedkomme mange betragtninger. Det er almindeligt kendt, at en nyvalgt pave antager et navn, som skal knytte an til en forgænger, som har båret det samme navn.

Skikken med at paven antog et nyt navn ved sit valg stammer fra året 533, da en ældre præst ved S. Clemente i Rom blev valgt. Han hed Mercurius, men da det var mindre heldigt at have navnefællesskab med én af de gamle romerske guder, valgte han et nyt navn, nemlig Johannes II.

Få år tidligere havde der været en pave Johannes I, som var martyr. Der er visse pavenavne, som i tidens løb er blevet brugt af mange. Johannes er det mest anvendte (21, idet der ikke var nogen nr. 20, og nr. 16 var en modpave), fulgt af Gregor (16), Benedikt (15), Clemens (14), Leo (13) og Pius (12). Ingen har antaget navnet Peter, vel nok af veneration for den første Peter. Johannes Paul I var den første, som antog et dobbeltnavn.

Enhver romafarer, som har besøgt Skt. Paul uden for Murene ved, at der i denne kirke under loftet findes en serie runde mosaikbilleder af alle paver, i kronologisk rækkefølge.

Så vidt jeg husker, er der kun et par ledige pladser tilovers oppe på muren, og den folkelige overtro vil vide, at når den sidste plads er brugt, ja, så har vi den sidste pave, og dommedag er forestående. Vi får se ...

Katolsk Orientering

Jesus sagde:
De raske har ikke brug for læge,
det har de syge.
Jeg er ikke kommet for at kalde retfærdige,
men syndere til omvendelse.

Luk 5,31-32

Mod til at tale om sygdom og død

Sygdom og død; to af livets realiteter, som ikke alle vover at tale om. Men nogle har mod til at se kendsgerningerne i øjnene. En sådan var Hildegard Mellerup fra Birkerød. Mens hun kæmpede med den sygdom, som førte til hendes død, mærkede hun, hvor tabubelagt en uhelbredelig sygdom er. Derfor skrev hun et brev til sin menighed; et brev, som gav andre mod.

SIDE 3

Andreas' tro er også blevet hans kald

Politimand og katolik er ingen sædvanlig kombination. I Danmark findes der kun en to-tre stykker, og Andreas Holsting i København er én blandt dem. Også i andre henseender er Andreas ikke helt almindelig - han har nemlig opdaget, at den tro, som han fik ind med modermælken, også er blevet hans kald.

SIDE 6

Grønland trænger til hjælp - nu

- Vi må have hjælp, støtte og opbakning fra bispeddømmet - og vi må have det snart! Dette nødråb kommer langvejsfra - fra Nuuk i Grønland. Der lever den lille katolske flok, Krist Konge Menighed, under så vanskelige omstændigheder, at man nu føler at stå ved et vendepunkt.

SIDE 7

Pastoralråd: Kirkeskat nu!

Søndag eftermiddag sluttede Pastoralrådet sit efterårsmøde på Magleås, og medlemmerne kunne rejse hjem efter to dage, der havde budt på både intensivt arbejde og afslappende underholdning. Sidstnævnte bestod i, at nogle af rådets medlemmer under instruktion af pastor Finn Arvé opførte en bispedømmets jubilæums-cabaret, som Hans Jensen fra bispekontoret havde skrevet i sin fritid. Med den på én gang morsomme og tankevækkende monolog, "En dansk sjæls eventyr", demonstrerede Finn Arvé, at han bestemt ikke har glemt, hvad han lærte i sin tid som skuespiller. Teksterne til jubilæums-cabaretten, der modtog stort bifald, kan læses på www.katolskorientering.dk/cabaret/.

Et centralt punkt på weekendens møde var Pastoralrådets drøftelse af budgettet for 2004 og i sammenhæng hermed det påtrængende spørgsmål om kirkeskat. Indlagt i dette nummer af KO modtager læserne en folder med blandt

andet spørgsmål og svar om kirkeskatten og - ikke mindst - en indtrængende opfordring til, at de, der endnu ikke har filmeldt sig, gør det nu.

Kun alt for tydeligt viste drøftelsen af forslaget til budget for 2004, der atter ender med et betragteligt underskud, hvor vi er på vej hen, hvis vi ikke selv tager skeen i den anden hånd. Indtræder der ikke en mærkbar ændring i flertallets tilbageholdenhed over for at bidrage økonomisk til Kirkens fællesskab, venter radikale indskrænkninger i aktiviteter og pastoral betjening forude.

Samme budskab fremgår af artiklen på side 10 i dette nummer af KO, hvor p. Gerhard Sanders SJ som bispedømmets økonom gør rede for, hvorledes der holdes styr på økonomien og sikres en forsvarlig forvaltning. Men selv den mest forsvarlige forvaltning kan ikke kompensere, hvis udgifterne ikke kan dækkes af indtægterne.

Selv om Pastoralrådet brugte det

meste af sin mødetid søndag til at drøfte disse spørgsmål, blev flere pastorale emner også vendt på grundlag af længere oplæg.

Gertrud Messerschmidt fra Sankt Andreas menighed fortalte om erfaringerne med et katolsk Alpha-kursus og mindede om, at alle katolske menigheder har fået tilsendt opfordring til at være med til "at invitere Danmark til middag" den 8. september 2004.

KO's redaktør gjorde rede for det redaktionelle arbejde og den økonomiske sammenhæng, som ligger bag bladets udsendelse, - og kunne i øvrigt glæde sig over opbakning fra Pastoralrådet.

Endelig lagde Käthe Lund gennem et skriftligt oplæg og generalvikar Lars Messerschmidt gennem en præsentation af rundskrivelsen om "Kirken i Europa" op til en fortsat behandling af "Kirkesyn til eftersyn".

Næste nummer af KO vil mere detaljeret orientere om pastoralrådsmødet.

En omvendt Sharia

- Så tilspørger jeg dig Hans Christian Andersen: Vil du tage Laura Wilder, som står ved din side, til hustru, og vil du love hende troskab i gode som i onde dage? Vil du elske og ære hende, indtil døden skiller jer? - Ja!

- Ligeså tilspørger jeg dig Laura Wilder: Vil du tage Hans Christian Andersen, som står ved din side, til ægtemand, og vil du love ham troskab i gode som i onde dage? Vil du elske og ære ham, indtil døden skiller jer? - Ja!

- Udmærket, så skriv under her på, at I anerkender hinandens lige ret til at blive skilt!

En vittighed? Nej, ifølge Ritzaus Bureau et kommende lovforslag efter norsk model.

Ægteskabslovgivningen i Danmark rummer som bekendt paragraffer om, hvordan et ægteskab kan blive opløst i civilretlig forstand, men for nogle er det åbenbart ikke nok. De vil også have et udsagn om en personlig anerkendelse

af en eventuelt kommende skilsmisse indført som et led i brudefolkens tilsagn til hinanden om at ville elske og ære hinanden og leve sammen, til døden skiller dem. På selve den festdag, hvor to mennesker af hjertet giver deres liv til hinanden, skal skilsmisens orm sættes til at gnave i vielsesattesten.

Hvordan kan noget menneske - end sige en ansvarlig regering - dog finde på sådan noget? Svaret er *Sharia*, den religiøst-juridiske lovgivning, som i Islam anses som forpligtende for muslimernes livsførelse. Den rummer bl.a. bestemmelser om arveret, bodeling, ægteskab og skilsmisse, som afviger fra reglerne i dansk ægteskabs- og arvelovgivning.

Bevæggrundene bag det påtænkte lovforslag er efter det oplyste, at hvis en muslimsk kvinde bliver gift i Danmark og senere går fra sin mand og bliver skilt, så er det ikke sikkert, at hendes skilsmisse vil blive anerkendt i familier og kulturer, hvor *Sharia* råder - det være

sig her i landet eller i andre lande.

Men blev det nu gjort til en ægteskabsbetingelse, at manden allerede ved ægteskabets indgåelse skal give udtryk for, at han anerkender hendes lige ret til skilsmisse, så vil hverken han eller familierne senere kunne påberåbe sig *Sharia* og påstå, at de i muslimsk forstand stadig er gift, hedder det.

Nu er det naturligvis ikke tanken, at denne erklæring kun skal afgives af muslimer. Det ville være udtryk for diskrimination. Erklæringen skal selvsagt heller ikke alene afgives af mænd, men af begge de kommende ægtefæller - kort sagt af alle, der vil opnå samfundets anerkendelse af, at de nu er gift.

For eksempel vil erklæringen skulle afgives af kristne, herunder katolikker, der sætter deres lid til deres kommende ægtefælle og et livslangt ægteskab. For dem vil en udtrykkelig erklæring om den andens - og dermed deres egen - ret til skilsmisse risikere at invalidere ægte-

skabets indgåelse i kirkelig henseende.

Ved absolut at ville blande sig i andre religioners og kulturers forhold risikerer de emsige således at ødelægge tingene for os selv her i landet og at nedbryde og udvande vore egne traditioner.

En ting er, at et ægteskab kan gå i stykker. Det opleves i mange familier og oftest som en stor smerte - også for andre end de ægtefæller, der ender med at gå fra hinanden.

Noget helt andet er at indbygge en skilsmisseanerkendelse i ja-ordet allerede på ægteskabets første dag.

Afgivelse af en sådan holdningsmæssig erklæring ændrer ikke noget som helst ved ægteskabets borgerlige retsvirkninger. Men at afkræve mennesker en erklæring, der anfægter deres tro og samvittighed, er ikke syndeligt dansk. Det er snarere udtryk for, at en *Sharia*-mentalitet er trængt ind hos dem, der nu står i begreb med at gennemføre - "en omvendt *Sharia*" ...

Læserne skriver

Er vore katolske skoler katolske?

Pastor Benny Blumensaats spørgsmål fra K.O. den 8. oktober vil jeg gerne prøve at besvare:

På de 22 katolske skoler i Danmark går der 1.361 katolske elever - men der går jo altså også 6.246 ikke-katolske elever (2002-03). Jeg synes det er meget vigtigt, at vore katolske familier i en stor del af landet har tilbud om at sende deres børn i katolsk skole.

Ved indmeldingssamtalerne fortæller jeg, at vi har to ugentlige timer i kristen-

domskundskab, og at vi fra 2. klasse underviser de katolske børn for sig, så vi kan sige til de katolske forældre: "I kan roligt sende jeres børn til os, for de får en god katolsk kristendomsundervisning - og dobbelt så mange timer som i folkeskolen." Og til de andre forældre siger jeg: "I kan roligt sende jeres børn til os, for de får en god kristendomsundervisning - og vi er ikke ude på at gøre dem til katolikker."

Biskop Hans Martensen sagde gerne, at "vore katol-

ske skoler er Den katolske Kirkes vigtigste økumeniske arbejde i Danmark."

På Institut Sankt Joseph har vi nu 103 katolske elever, og vi har foruden undervisningen regelmæssigt skolemesser. Sidste skoleår havde vi hver tirsdag messe for skolens ældste elever i frokostfrikvarteret, og da de ikke kunne nå at købe mad, når de gik til messen, gav skolen dem pizza bagefter. Disse tirsdagsmesser skabte et godt fællesskab blandt de ældste katolske elever, så jeg håber

vi kan finde en lignende ordning, når vi nu snart får ny skolepræst.

Naturligvis ville vi gerne ansætte flere katolske lærere, men vi gør hvad vi kan - og jeg mener, der er grund til at glæde sig over de katolske skolers indsats over for de katolske elever. Og også over for de mange folkekirkekristne, der gennem deres børns skolegang på en katolsk skole lærer Den katolske Kirke at kende.

Herluf Eriksen
Skoleleder

Benny Blumensaats indlæg giver indtryk af utilstrækkelig viden

Med forundring har jeg i KO nr. 16 bemærket et indlæg fra pastor Benny Blumensaat om de katolske skoler. Kommunikativt må jeg anse indlægget for at være ubetænksomt. Indlægget har ingen specifik adresse, og får derfor "spredhaglets" karakter. Selve sagsindholdet i

indlægget kan kun tilvejebringes ud fra læserens gættelser, idet indlægget præges af en række antydninger. Af antydninger i indlægget læser jeg bl.a., at Benny Blumensaat sår tvivl om de ikke-katolske medarbejderes mulighed for at bidrage til katolsk skoleidentitet, at der

sås tvivl om, hvorvidt skolerne overhovedet lever op til katolsk tro og lære. Benny Blumensaats indlæg giver indtryk af ikke-tilstrækkelig viden om, dels hvad der foregår på de katolske skoler, dels hvad katolsk skole er i Europa i dag, dels hvad Vatikanets kongregation for katolsk uddannelse udstikker af retningslinier. "Skoler for katolikker eller katolske skoler?" Sådan spørger biskop Donal McKeown, (den europæiske bispekonferences ansvarlige for katolske skoler i Europa). Afgørende for ham er ikke antal katolikker, men om de elever/forældre eller ansatte, som har valgt den katolske skole, bakker op om udlevelsen af det katolske livssyn. De katolske skoler har igennem de sidste fem år arbejdet med et projekt, "skolesyn til eftersyn". Skrifterne fra kongregationen for ka-

tolsk uddannelse har været til nøje gennemarbejdning, og skolerne er nu klar til en egentlig revision af nuværende formålsparagraf. Foreningen af Katolske Skoler har i efteråret 2003 både over for landets præster på deres oktoberstudieuge samt over for Pastorrådet ved dets novembermøde grundigt orienteret om vort arbejde. Den biskoppelige skolekonsulent, Jesper Fich, har ydet en uvurderlig indsats i arbejdet, og både Jesper Fich og undertegnede er i god kontakt med biskoppen om skolerne arbejde.

Skolerne er ligesom Kirken "på vej" - godt hjulpet af den ikke-katolske arbejdskraft, som udgør 83 % af arbejdskraften.

Georg Høhling
Formand for Foreningen af Katolske Skoler

FAKS arbejder målrettet på at styrke den katolske identitet

Svar til Benny Blumensaats vedr. de katolske skolers identitet

En vigtig faktor til forståelse af de katolske skoler skal søges i den virkelighed den enkelte skole står i. Følgende faktorer har en betydning for skolens muligheder for at fremme den katolske identitet: Skolens procentdel af katolske elever og ansatte, om det katolske islæt er repræsenteret i skoleledelse og -bestyrelse, om skolens samarbejde med den katolske sognepræst og -kirke er frugtbar eller ej, præstens flair for at formidle det kristne budskab til skoleelever, skolens katolske tradition, forældreopbakning etc. Relevansen af at komme ind på pavelige udtalelser og rundskrivelser eller en indføring af lærere og elever i Rosenkransen, vil jeg undlade at gå ind i en diskussion af.

Hvad angår de ikke-katolske lærere, så er deres livsstilling og loyalitet overfor skolernes ståsted i mine øjne meget vigtigere, end hvorvidt de er bekendende kristne eller personligt aktive i en kristen menighed. Vore ikke-katolske kolleger stiller ofte de spørgsmål, der afdækker vore "blinde pletter" og således tvinger os til at skær-

pe vores selvforståelse og forklaringsramme. De er med til at sikre, at vi ikke bliver snæversynede og stillestående.

Vigtigste indsatsområde for FAKS (Foreningen af Katolske Skoler) bærer overskriften "Skolesyn til eftersyn" (eftersyn forstået som evaluering). Repræsentanter fra de katolske skoler (både lærere og ledelsesrepræsentanter) har de sidste tre år været samlet en gang årligt for at diskutere katolsk identitet blandt andet som forberedelse til en omformulering af den eksisterende, overordnede formålsparagraf. Målet er at gøre skoleenes overordnede formålsparagraf på én gang mere præcis, teologisk holdbar og så vidt muligt uden modeprægede fraser. Derefter er det så op til den enkelte skole at beskrive, hvordan den overordnede formålsparagraf udmønter sig i det daglige skoleliv. Over for Benny Blumensaats bekymringer kan der derfor peges på, at FAKS arbejder målrettet på en styrkelse af den katolske identitet i de katolske skoler.

Tony Lundby Hansen
Viceskoleleder,
Sankt Ansgars Skole
København N.

Yderligere læserbrev side 14

Debat. Angiv altid navn, adresse, telefonnummer og så vidt muligt e-mail-adresse på indsendte indlæg. Redaktionen forbeholder sig ret til at forkorte og bringe uddrag af indsendte indlæg. Et læserbrev må højst fylde 300 ord. Læserbreve kan indsendes som e-mail til: redaktion@ko-press.dk (vedhæft fil eller indsat læserbrevet direkte i mailen). Ved indsendelse af læserbreve på papir bedes diskette så vidt muligt vedlagt.

Redaktion:
Ansvarshavende redaktør: Erling Tiedemann
Redaktionschef: Annica Skenborg
Annoncer og abonnement: Lisbeth Rønne
Orientering fra sognene: Erik Christiansen

Frivillige medarbejdere: Carla Bennati Schou, Karen Grzelak, Kirsten Kjærulff, Bente og Ole Meyer, Jacob Thomsen, Hans Thulstrup, Vivian Tiedemann.

Redaktion og annoncer: Vesterbrogade 28, 4.
DK-1620 København V. Telefon 3321 1444. Kontortid: 09.00-13.00
Fax 3324 4975. E-mail: redaktion@katolskorientering.dk
Giro: 205-7042

Udgiver: Ansgarstiftelsen, Bredgade 69 A,
DK-1260 København K.
Tryk: Morsø Folkeblad, DK-7900 Nykøbing Mors. Oplag 16.800
Abonnementspris: 370,00 kr/år
Løssalg: 20,00 kr i Steno-Butikken og Katolsk Information i Århus.

Hildegard Mellerup var meget optaget af at få sit budskab ud. Derfor vælger Katolsk Orientering - uanset hendes død - at bringe artiklen, som hun selv nåede at godkende. Det sker med samtykke fra hendes mand, som ses på billedet øverst til venstre.

Pludselig sygdom eller død er en risiko, vi alle lever med. Sådan er tilværelsen. Men nogle mennesker er i stand til at se kendsgerningerne i direkte øjnene. Fx var Hildegard Mellerup det. Til gengæld mærkede hun på egen krop, hvor tabubelagt det er at være uheldeligt syg: "Jeg har forsøgt at være åben omkring min sygdom over for mine menighedsfæller. Jeg tænkte; hvis jeg nu fortæller *hvorfor* jeg går med stok og rollator, så kan det måske åbne lidt op. Jeg skrev derfor et brev i vores sogneblad: Min sygdom er ikke en hemmelighed. Ja, og hvad skete der? Jeg fik faktisk respons på det - jeg modtog et sødt brev og flere sagde at det var godt at jeg havde skrevet det... Jeg tror ikke, at vi katolikker behøver at frygte døden eller at tale om den."

Sådan sagde Hildegard Mellerup, da hun lod sig interviewe til Katolsk Orientering, men hun nåede ikke selv at se interviewet i bladet. Den 22. oktober 2003 døde hun af sin sygdom på Hillerød Sygehus.

Er døden tabu for os katolikker?

Tekst og foto: Niels Bramsen

På Vandtårnsvej i Birkerød har 66-årige Hildegard og hendes mand deres hyggelige lejlighed med naturskønt bakket landskab lige uden for vinduerne. Men det er begrænset, hvor meget hun kommer udenfor. Siden hun blev syg, er hendes bevægelsesfrihed på mange måder stærkt indskrænket. Hun kan nu ikke gå mere end enkelte skridt, støttet til sin rollator. Hendes stemme lyder raspende, pga. sygdommen, da hun langsomt fortæller sin historie - med den grundige saglighed og det særlige lune som kendetegner vores naboer fra syd. Hun er nemlig tysk og kom til Danmark i 1960.

At få klar besked

Hildegards sygdomstegn begyndte i starten af 2001. Hun bemærkede en dag under en af sine gåture, at højre fod lavede en sjappelyd. Huslægen sendte hende til fysioterapeut, der anbefalede at besøge en specialist - symptomerne var usædvanlige. Efter et års undersøgelser hos specialister på private- og offentlige hospitaler fik hun diagnosen ALS, amyotrofisk lateral sklerose.

- Jeg blev selvfølgelig ikke jublende glad, da diagnosen kom. Men uvisheden var overstået, og det var godt. Nu vidste jeg nogenlunde, hvordan fremtiden så ud, for-

tæller hun. Alene året før havde hun og hendes mand Vagn været på hele fem dejlige rejser. Men nu svandt kræfterne, og livet blev forandret. Tilbage stod pludselig kun de mange gode minder.

ALS er ikke en sklerose. Det er en sjælden og uheldelig form for muskelsvind. En neuro-muskulær sygdom, hvor nervecellerne i rygmargen går til grunde og efterhånden lammer hele kroppen, når musklerne svinder ind. Nogle patienter mister også stemmen. Der er kun omkring 250 tilfælde i hele landet - som Hildegard siger: "Jeg er en af de få udvalgte."

Hun har derfor besluttet at donere sit legeme til forskning i ALS, når hun dør. Det var dog en vanskelig proces at få oplyst Kirkens officielle holdning, men til sidst fik hun svar: Kirken var positiv over for donation. På reolen i Hildegards kontor hober mapperne med sygdomskorrespondance sig op. Livet som uheldeligt syg er også hårdt arbejde.

- Men jeg har mange projekter og idéer, som jeg gerne vil nå. Fx min tangkunst. Hun peger på stablen af billedrammer. Kunst med tang er hendes store hobby. I 1993 udgav hun bogen *Tangbilleder*.

Lever livet mere klart

- Efter diagnosen er tempoet droppet ned, alting tager tid. Men jeg synes, at jeg lever livet anderledes end før. Mere koncentreret, mere inten-

og klart. Jeg værdsætter alting mere: himlen er mere blå, træerne i år grønnere, fuglekvidderen er kønnere. Og de fleste mennesker virker mere venlige og hjælpsomme. Så kan man man ikke være andet en glad. Okay, jeg kan også have en dårlig dag med en 'tudetime.' Det er især, når jeg opdager ting, jeg ikke længere magter.

- Er du blevet et andet menneske?

- Det må andre bedømme. Jeg er muligvis blevet mere modig - det siger folk. Men jeg er lykkelig over, at jeg har min mand. Han er frisk og rørig, selvom han er tolv år ældre end jeg, og betjener mig hele dagen. Han er indkøber, kok, chauffør osv. Hvad skulle jeg gøre uden ham?

- Det uungåelige spørgsmål: hvor lang tid har du tilbage?

- I gennemsnit har ALS-patienter tre år, det er dog meget forskelligt. Men på en vis måde kan man selv bestemme, hvor længe man vil leve. Når åndedrætsapparatet lammes, kan man vælge at få respirator. Men det har jeg besluttet, at jeg ikke ønsker. Der er ingen grund til at trække livet ud. Det er Vagn og jeg enige om.

- Hvad sætter du mest pris på i kirkelivet?

- Jeg kan bedst lide messer med sang og orgelspil og mennesker, som jeg kan snakke med bagefter. Stillemesser siger mig ikke meget. Af søndagens mange kirkegængere går en hel del deres vej, så snart præsten er færdig. De hilser over-

hovedet ikke. Jeg vil gerne have kontakt med de andre i menigheden. I vores menighed sker der ikke så meget. Jo, der er undervisning til børn og ministranter og rosenkransandagter. Men for voksne katolikker har jeg savnet religiøse/kulturelle arrangementer i form af udflugter, foredrag og diskussion, som kan styrke fællesskab mellem menighedsfællerne.

Når omverden tager afstand

- Tror du at folk frygter døden pga. dommen?

- Ja, måske. Men jeg tror ikke, at Gud er så streng, som man har prædikeret i gamle dage. Det er nok mest grubler-typen, som frygter Gud. Det har jeg aldrig gjort. Hvis man altid har været en pessimistisk grubler, ja så bliver det kun endnu værre den dag, man får en uheldelig sygdom. Jeg har altid været optimist og er det stadig, selvom livet er blevet indskrænket.

- Men der er jo stærke følelser forbundet med at tage afsked med livet.

- Ja, det er rigtigt. (Hildegard viser en bog af Birger Bergmann Jepsen: "Er der mon bedre i himlen?") Forfatteren, som selv er ALS-patient, sætter netop spørgsmålstegn i sin titel. Han tror, at der er bedre, og det tror jeg også.

- Og da du blev syg?

- Ikke mange havde modet til at spørge, hvorfor jeg pludselig gik med stok. Var folk mon generte el-

ler selv bange for at dø? Ja, mange praktiserende katolikker er tilsyneladende bange. Gad vide hvorfor. Jeg håber, at min åbenhed kan hjælpe dem, der har svært ved at tale om sygdom og død. At kunne åbne op, altså både at meddele sig og at interessere sig for andres ve og vel - at det kan nedbryde barrieren af generthed og angst. Det kan både hjælpe mig og andre til at leve positivt med sygdom. Inden mit brev kom i sognebladet, var der godt nok en del, som listede sig udenom mig. Men bagefter (mens jeg endnu kunne tage til søndagsmesse) tilbød folk mig gerne assistance med at køre mig hjem, så Vagn fik lidt mere fritid. Og nu kommer der også menighedsfæller og besøger mig herhjemme.

- Jeg lever jo med en uheldelig sygdom, der hedder ALS. Men vi lever alle med en uheldelig sygdom, som hedder LIVET. Eftersom vi har fået livet, skal vi også dø. Ingen er hidtil blevet forskånet. Men en skønne dag ses vi jo igen deroppe, hvor der er evigt forår med lys, solskin, fuglekvidder, og hvor vi forhåbentlig kan tale med vore kære igen.

Birger Bergmann Jepsen: Er der mon bedre i himlen? - et møde med handicap og livstruende sygdom. Dafolo 1999.

Fuldt hus - som altid

Hubertusmessen er en årelang tradition i Vor Frue kirke i Århus

Foto: Jerzy S. Maniecki

- Det er efterhånden 18 år siden, fortæller sognepræst Adolf Meister. Skovfoged Helge Daus kom og fortalte om et blæserkorps fra Eutin - ovenikøbet et såkaldt parforcehornblæserkorps - der kunne spille Hubertusmessen. "Som katolikker har I det med helgener, og messen er også noget katolsk. Skal vi ikke fejre en Hubertusmesse?" spurgte han.

Pater Meister måtte lige sunde sig på spørgsmålet og tænkte, hvem der vel ville interessere sig for en sådan messe. Men dét havde den gode skovfoged straks svar på: "Der vil komme jægere med jagthunde og falke, rytterforeninger, medlemmer af Hubertusordenen, mine egne børn som Hubertuspager,

borgmesteren og sikkert mange andre!"

- Men - indvendte jeg - der er jo ikke katolikker, fortæller pater Meister videre. Men skovfogeden gav ikke op: "Nej, men vi vil nu gerne markere Hubertusjagten. Den er jo er gammel dansk tradition, og vi vil også gøre det med en gudstjeneste."

Og sådan blev det. Efter en drøftelse mellem præsterne og i menighedsrådet blev forslaget accepteret, og siden har man hvert år i slutningen af oktober eller i begyndelsen af november - og gerne den 3. november, som er Hubertus' dag - fejret en fælleskirkelig Hubertusmesse i form af en ordets gudstjeneste. Her medvirker præster fra Folkekirken, Metodistkirken, Baptistkirken og Den katolske Kirke.

- Vi fordeler rollerne (bønner, læsning og evangelium, Fadervor) blandt os, siger pater Meister, og forbønnerne bliver bedt af

Falkoner Frank Skårup med sin jagtfalk der majestætisk overværede messen.

Th. Vor Frue Kirke er godt fyldt op og ligner, pyntet med efterårsløv, mest en stor skov...

Hubertusmesse i Århus - det betyder blandt andet Diana-gruppens blæsere, ryttere og præster fra fire forskellige kirker. Alt bidrager til den feststemning der hvert år udbryder omkring den 3. november.

en af vore lektorer. Selv holder jeg prædiken og lyser velsignelsen. Det tyske blæserkorps på ca. 18 blæsere spiller Kyrie, Gloria, Credo, Sanctus og Agnus Dei. Skovfoged Daus' kone synger solo, og menigheden synger *Nu falmer skoven* og *Store Gud, vi lover dig*. Ved orglet sidder kirkens organist Olav Jepsen, mens skovfoged Daus tager sig af alt det praktiske i forbindelse med arrangementet.

- Hver gang er der fuldt hus, beretter sognepræsten. En gartner pynter kirken med efterårsløv (næsten en hel skov!), og kirkens krucifiks er forsynet med et gevir, som man kan se på gamle Hubertusbilleder. Der er plads i kirken til jagthunde, jagtfalke og en kongeørn - men hestene, de må trods alt vente ude i skolegården.

- Dengang vi startede, ønskede daværende borgmester og senere indenrigsminister Thorkild Simonsen i sin tale efter "messen", at Hubertusmessen skulle blive tradition i Århus. Det er den blevet til glæde for de mange, der i naturen ser Guds skaberværk, fremhæver Adolf Meister. Hver Hubertusmesse har et tema: Guds skaberværk, natur, forurening, skov og mark, dyr, vand, tiden, forgængelighed og død, evolution og skabelse m.m.

- Vi har fundet en form for økumenisk gudstjeneste, som virker helt naturligt, tiltaler mange mennesker og giver udtryk for det, vi er fælles om, slutter pater Meister.

(Fortalt på grundlag af notater, som pater Meister venligt har stillet til rådighed)

KORT NYT

KO får ny mailadresse

I sammenhæng med opbygningen af en hjemmeside, der kan supplere Katolsk Orienterings trykte udgave, skifter bladet såkaldt domæne og får ny mail-adresse: redaktion@katolskoriering.dk

I en overgangsperiode på et halvt års tid er det sikret, at mails, der sendes til den hidtidige adresse, når frem til redaktionen.

Stof til Orientering fra sognene skal som hidtil sendes til ec@katolsk.dk

Kirken genåbner i Hjørring

På søndag den 16. november genåbner kirken i Hjørring, idet biskop Czeslaw og den nye sognepræst i Nordjylland, Frank Jobst OMI, fejrer messe sammen med menigheden kl. 14.30. KO har fået bekræftet, at diakon Kim Rue Tran har tilkendegivet over for biskoppen, at han ønsker at ophøre med at fungere som diakon i Hjørring.

Smukt og højtideligt på Gladsaxe kirkgård

Foto: Erik Enebo

Talrigt fremmødte fra Vor Frue menighed i Herlev fejrede en smuk og stemningsfuld andagt for sine afdøde på Allehelgensdag på den katolske afdeling på Gladsaxe kirkegård.

Midlertidig forstærkning i Århus

P. Tom Casey er navnet på den jesuiterpater, der fra den 15. november til den 15. februar vil yde midlertidig forstærkning til den præstelige betjening i Vor Frue menighed i Århus. Pater Casey er i det såkaldte Tertiat i Berlin, som afslutter hans uddannelse. Han taler allerede lidt dansk og kan derfor overtage messer, kirkelige handlinger og prædikener.

Snart ringer klokkerne igen i Jesu Hjerter Kirke

Siden september måned har der været mærkeligt stille på Vesterbro i København; alle tre klokker i Jesu Hjerter Kirke har nemlig måtte tage sig et hvil. Det skyldes, at deres ophæng, knebler og ringemotorer er taget ned og sendt på værksted i Vejle for at blive efterset, renoveret og delvis fornyet. Sognepræsten, pater Sanders SJ, regner med, at klokkerne igen kan ringe til søndag den 16. november. De skønnede omkostninger løber op i 200.000 kroner

Foto: Gerhard Sanders SJ

Islam og terrorisme er ikke synonymmer

Franske biskopper advarer mod dæmonisering, men opfordrer samtidig til øget årvågenhed

(KNA) Formanden for den franske bispekonference, ærkebiskop Jean-Pierre Ricard, har advaret mod en dæmonisering af Islam. Samtidig er det nødvendigt at have en "øget årvågenhed", fordi et "erobrende Islam" finder større udbredelse, udtalte Ricard i et interview i det franske dagblad "Le Monde". Ærkebiskoppen understregede, at der ikke må finde en

sammenblanding sted af Islam, fundamentalisme og terrorisme, ellers vil det være umuligt at forestille sig en plads for Islam i det franske samfund.

Ærkebiskoppen vendte sig udtrykkeligt mod en lov om at forbyde religiøse symboler i skolen. Det vil ikke være muligt at løse religiøse spørgsmål gennem repressalier, sagde han. I Frankrig har

Jean-Pierre Ricard, formand for den franske bispekonference.

det længe været et omstridt spørgsmål, om muslimske piger skulle lov til at bære det muslimske hovedtørklæde i

skoletiden. Regeringen har endnu ikke afgjort, om den vil indføre et forbud.

Ricard sagde endvidere, at han ikke frygtede en konkurrence fra Islams side. Tværtimod tilskynder mødet med Islam til eftertanke om ens egen tro. Således havde muslimske elever i en katolsk skole ved Bordeaux villet overholde fastemånedens Ramadan. Det havde ført med sig, at de katolske elever på ny havde taget deres egen holdning til fastetiden op til overvejelse.

Oversættelse:
Bente og Ole Meyer

De er hverken forretningsmænd eller politikere

Biskoppernes opgave defineres i den pavelige skrivelse "Pastores Gregis"

(Zenit). En biskop er "hverken en politiker, en forretningsmand eller en administrator." Hans forbillede er derimod "Jesus Kristus, Den gode Hyrde", siger kardinal Jan Schotte, som har været

behjælpelig med det nye pavelige dokument om biskoppernes rolle.

Kardinal Schotte, som er generalsekretær for Biskoppernes Synode, holdt pressekongressen for at præsen-

Biskopper, hverken de nordiske eller andre, er administratører, politikere eller forretningsmænd. Deres forbillede er Jesus Kristus, Den gode Hyrde. Foto: Suni Magnussen

tere den apostoliske skrivelse, "Pastores Gregis" (Hjordens hyrder), som har været underskrevet af Johannes Paul II. Skrivelsen sammenfatter konklusionerne fra Biskoppernes Synode 27. - 30. oktober 2001.

Samfundspåvirkning

"Vi er alle udsatte for den proces, der pågår i det sekulariserede samfund, og som også har tendens til at påtvinge Kirken sine parametre, normer og forbilleder", bemærkede kardinalen. "Man kan derfor ikke på forhånd se bort fra, at der kan foregå en vis 'auto-sækularisering', når en biskop, præster, ordensfolk eller lægfolk tilsyneladende alt for let accepterer eller tilslutter sig modeller, der forekommer i forskellige dele af samfundet", sagde han.

"Den politiske model - for så vidt det drejer sig om kompetence, der udgår fra folket - kan ikke accepteres som model for biskopper", forklarede kardinalen. Acceptabel er heller ikke forretningsmandsmodellen, ef-

ter hvilken biskopperne ender med at blive identificerede som ledere af en organisation.

"God er heller ikke den administrative model, ifølge hvilken biskopperne er organisatorer eller embedsmænd, der formidler hjælpemidler af både materiel og upersonlig karakter", fortsatte kardinalen.

Tre funktioner

Idet han citerede den apostoliske skrivelser afsnit 7, forklarede kardinal Schotte, at biskoppernes opgave er at udøve de tre funktioner: undervise, helliggøre og lede Guds folk på samme måde, som kendetegner Den gode Hyrde, og som af paven beskriver således: "med næstekærlighed, med kendskab til hjorden, med omsorg for alle, med barmhjertighed overfor de fattige, de fremmede og de nødlidende og med villighed til at opøse de fortabte får og bringe dem tilbage til den ene fold."

Oversættelse:
Hans Thulstrup

KORT NYT

Kardinal vil ikke have 100-årig pave

Kardinal Godfried Danneels.

(KNA) Efter den belgiske kardinal Godfried Danneels mening burde paverne fremover tænke på at træde tilbage fra embedet på grund af alder. For en pave findes der ikke nogen øvre aldersgrænse, og enhver indehaver af embedet er "fuldstændigt fritstillet med hensyn til at vælge tidspunkt for at kunne træde tilbage", udtalte Danneels i det flamske tidsskrift "Knack". "Vi lever stadig længere, og man kan ikke i en alder af 90 eller 100 år leve op til et sådant ansvar", betonedes kardinalen. Det rejser derfor ganske naturligt spørgsmålet om en tilbagetrædelsesmulighed for en fremtidig pave. Udspurgt om sine egne chancer ved et kommende pavevalg, mente Danneels, at det "kun drejede sig om avisrygter".

Ortodoks præst fyret efter "homo-vielse"

(KNA) På grund af en vielse af et homoseksuelt par er en russisk ortodoks præst blevet afskediget af sin Kirke. Ifølge det russiske presseagentur Interfax betegnede Moskvas patriarkat ceremonien som et sakrilegium (helligbrøde) og et angreb på moralen. Præsten Vladimir Enert havde foretaget "vielsen" i byen Nisjnij Novgorod.

Deres sari har sin helt egen værdi

Alle Kærlighedens Missionærer bærer den samme hvid-blå dragt, som har gjort Mother Teresa berømt verden over. Sarien er de indiske kvinders dragt. Kvinder fra velhavende familier kan bruge mange penge på deres dragt. Men værdien af de sarier, som bæres af Mother Teresas døtre, ligger i hænderne på dem, der producerer dem. Alle missionærernes sarier fremstilles på Prem Nivas Center for behandling af spedalskhed i Titagarh, nord for Calcutta. Centeret blev indviet den 14. januar 1959 og tilegnedes Mohandas Gandhi i 1975.

De patienter, der arbejder ved vævene i Titagarh, er blevet helbredt for spedalskhed, men sygdommen har efterladt sine spor på sjæl og legeme. Dette tilfører missionærernes sarier en værdi, som ifølge Mother Teresas døtre er uvurderlig.

Mother Teresa i den blå-hvide sari.

Arkivfoto

Katolske præster fængslet i Kina

(KNA) I Kina er over ti præster og præstestuderende fra den Rom-tro undergrundskirke blevet anholdt. Det er blevet bekræftet af Kardinal Kung-stiftelsen, som har sæde i USA. Katolikkerne skulle have deltaget i et religiøst weekend-arrangement i Shijiazhuang i provinsen Hebei. Politiet anklagede dem for at have deltaget i et ulovligt arrangement.

I Kina må kun den statsanerkendte "patriotiske" kirke, der har forbud mod enhver kontakt med Vatikanet, udøve sit virke.

Polsk biskop dømt for spritkørsel

(KNA) En polsk biskop er blevet ikendt 18 måneders betinget fængsel på grund af spritkørsel. Retten i Elblag erklærede Andrzej Sliwinski skyldig i en ulykke, hvorved en seksårig pige og hendes far blev hårdt kvæstet. Det skete den 11. maj i år. Umiddelbart efter ulykken blev Sliwinski suspenderet fra sit embede som biskop af Elblag.

Stadig piger som ministranter

(KNA og Zenit) I ærkebispedømmet Köln bør der også fremover være kvindelige ministranter.

Fra domkirkebyen erklærede kardinal Joachim Meisner: "Jeg er taknemmelig for, at der er så mange drenge og piger, der gør tjeneste som messetjenere". Derfor vil der "også fremover stadig være piger, der ministrerer", betonedes kardinal Meisner.

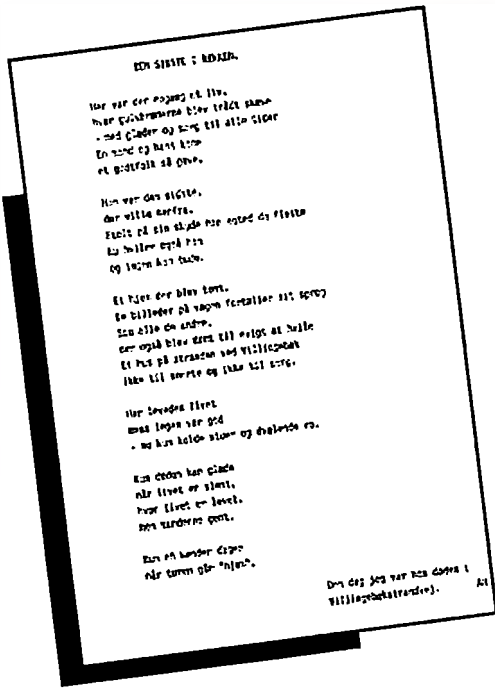
Stod i aviserne ...

For nogen tid siden kunne man i forskellige aviser læse om en instruktion fra Vatikanet, der skulle være sivet ud, og ifølge hvilken der skulle sættes en stopper fra "fejludviklinger" i den katolske gudstjeneste.

Dokumentet skulle også forholde sig kritisk til lægfolks og kvindelige messetjeneres medvirken ved gudstjenesten samt til brug af liturgisk dans.

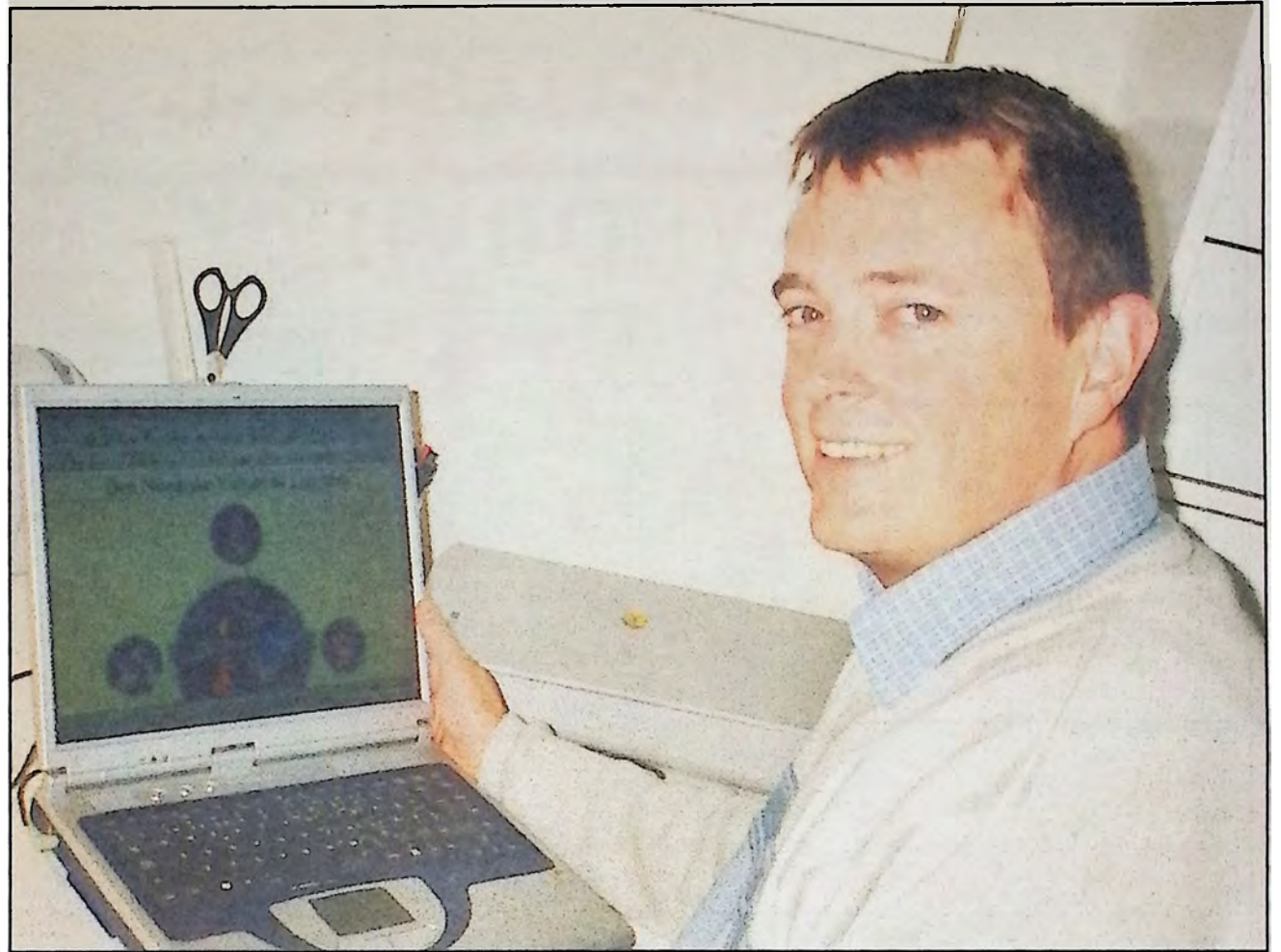
Meget tyder imidlertid på, at det var en and. I hvert fald udtalte pastor Allen Morris, der er rådgiver for den engelske bispekonference, at det i forbindelse med dennes nylige møde i Rom var blevet klart demteret, at piger ikke fortsat skulle kunne ministrere.

Og i forbindelse med saligkåringen af Mother Teresa var der liturgisk dans af unge indiske kvinder under messen. Man skal ikke tro alt, hvad der siges at være "sivet ud" ...

For at komme ud af en svær oplevelse skriver Andreas ikke sjældent et digt om, hvad der er sket.

Politimanden Andreas Holsting er født og opdraget som katolik, men hen ad vejen har yderligere en dimension udviklet sig

Andreas Holsting er for tiden engageret i at lave en hjemmeside for Den Nordiske Valfart til Lourdes.

Troen er også blevet hans kald

Tekst og foto: Annica Skenberg

Andreas Holsting er ganske bestemt ikke nogen helt ordinær person. For det første: mellem totalt 10.000 andre udgør han sammen med kun tre andre en lille og eksklusiv gruppe af katolske politibetjente i Danmark. Derudover har han ikke kun opdaget, men også helt og holdent taget til sig, at et kald er noget, der ikke kun gælder for præster og ordensfolk, men også for lægfolket indenfor Kirken.

- Ja, fra at have været født og opdraget som katolik er det også blevet mit kald. Det job, den opgave jeg nu har, er netop hvad jeg skal have, siger han.

Så på kalkmalerier

Men vejen har ikke været helt lige for den nu 43-årige københavnske far til to børn, selv om han fik det katolske ind med modermælken og i hele sit liv har praktiseret troen.

To hengivne katolske forældre sørgede nemlig for, at de fire børn fik en opdragelse, som Andreas med et smil beskriver som "konservativ katolsk". Og her tænker han ikke kun på, hvordan pastor Braun som familiens præst var en ganske naturlig del af den tidlige barndom - både som den, som formidlede den allerførste undervisning, og som den der i sin ferie læste messen i familien Holstings stue, som den gang lå i det jyske. Forældrenes engagement gav sig nemlig også andre udtryk ...

- De var meget optaget af det katolske, og i ferien kørte de rundt

med mig for at kigge på kalkmalerier - og det var jeg nok ikke helt vild med dengang. Og om søndagen måtte jeg ikke gå på fodbold - hvad jeg syntes var dybt uretfærdigt, fortæller Andreas med sin varme og hyppige latter, der afslører, at han for længst har forsonet sig med dette barndomstraume - endda med fodboldinteressen i behold.

Efter gymnasiet blev det militæret for den unge hr. Holsting, og som sergent i Livgarden gik han med fanen ved Dronningens 10-års regentjubilæum.

- En sergent kan ikke få en flottere opgave, siger han.

Men ikke engang denne ære gav ham smag for fortsat militær karriere. Han ville noget andet - spørgsmålet var kun "hvad?"

Bestod prøven

Svaret kom, da en kammerat spurgte, om han ikke ville med ind til politiet, en idé som Andreas stod lidt tøvende overfor - ikke mindst på grund af kravet om at kunne svømme 200 meter...

- Og jeg kunne ikke klare ti! ler han.

Men det problem løstes nemt; kammeraten tog ham med til svømmehallen, smed ham i på det dybeste sted og tvang ham til at svømme ind. Så fulgte en seks måneder lang prøve som blandt andet indbefattede stavning, almen viden og genfortælling. Andreas bestod - og det var først, da han fik dét at vide, at det gik op for ham, hvad det i virkeligheden indebærer at være politimand.

- Inden da så jeg det kun som et

job, og jeg havde ingen visioner om at frelse verden, siger han.

Den gang varede uddannelsen i 3,5 år, en tid som han skiftevis tilbragte på Bellahøj og på, hvad der dengang hed Station 3, i lufthavnen og på skolebænken.

Han har nu været i politiet i godt 20 år. Han har prøvet forskellige områder og har efterhånden udviklet sig i såvel faglig som katolsk forstand. I 17 år kørte han patrulje på gaden i politikredse i hhv. København, Helsingør og Hillerød hvor han mødte en virkelighed, som til tider var barsk, til tider sjov og til enhver tid udfordrende.

- For eksempel har jeg set den dybeste fattigdom og misere, der overhovedet findes her i Danmark, og da ikke på det materielle, men på det åndelige plan, siger han.

Bønnen hans gave

De i mange tilfælde rystende oplevelser, som er en del af politifolks dagligdag, har han lært at bearbejde på en meget personlig måde.

- Jeg skriver digte eller beder mig ud af situationerne, fortæller han.

Han skønner, at han i sin tid, hvor han kørte patruljevogn, mindst 100 gange er blevet konfronteret med mennesker, der var døde i deres hjem i fuldkommen ensomhed.

- I de fleste tilfælde har jeg bedt med den afdøde. Jeg har gjort det i mit indre og meget diskret; undertiden har jeg måske holdt vedkommende i hånden. Jeg har følt, at jeg har hjulpet det menneske, og at jeg har kunnet give noget, når alle andre havde ladet dem i stikken, siger Andreas.

En oplevelse af en lidt anden slags, og som Andreas bestemt aldrig nogensinde vil glemme, er pavens besøg i 1989. Han var den gang i Helsingør politikreds, i hvis område Åsebakken ligger. Han skrev til politimesteren, gjorde rede for situationen, bad om en speciel opgave - og blev imødekommet ud over al forventning ...

- Min opgave blev at holde mig tæt på paven og se pæn ud i den fine uniform ... en rigtig kransekagefunktion, siger han.

Men oplevelsen blev faktisk langt større; året efter var Andreas sammen med sin far, Stig, i Rom, hvor de fik lejlighed for, at hilse på Johannes Paul II.

- Han kikkede på mig... spurgte, hvor han havde set mig... og kom så selv i tanker om, at det var i Danmark, og at jeg var politimand ... Tænk, at han kunne huske mig! Det er jo ikke til at fatte, siger Andreas.

Tror på de gode værdier

For tiden er han kriminalassistent og arbejder i Rigspolitichefens Afdeling E, udlændingsektionen, hvor opgaven er at samle informationer fra hele verden om menneskesmugling og illegal indvandring. Det indebærer, at Andreas Holsting tit skal rejse ud i verden med mennesker, der skal udvises af Danmark.

Men han er også tillidsmand. Det betyder, at han har 200 kolleger, hvis problemer - alt fra det ofte meget personlige til det faglige - er blevet en del af hverdagen.

Også i den funktion har Andreas opdaget, at troen er en styrke:

- Ja, troen på de gode værdier, og at det nytter at kæmpe for dem, siger han.

Selv om han plejer at gå stille med dørene i den sag, ved kollegerne godt, at Andreas er katolik. Han hælder ikke til at missionere med ord, men elsker at fortælle om sin tro, hvis han bliver spurgt. Til gengæld vil han til enhver tid være et eksempel, overbevist om, at eksemplets magt betyder meget.

Vidste intet om Lourdes

Sin katolske udvikling inden for sit virkefelt beskriver Andreas ikke som en åbenbaring, men som noget, der har udviklet sig hen ad vejen, og på nøjagtigt samme måde forholder det sig med hans engagement i Lourdes-valfarten.

I 1983 tog han for første gang med som medhjælper - uden den gang at have nogen anelse om, hvad Lourdes er. Siden da er han taget derned 17 gange og er nu med i bestyrelsen for Den Nordiske Valfart. I sin fritid beskæftiger han sig for tiden med at lave en valfartshjemmeside.

Den katolske Kirke og troen er således meget betydningsfulde og levende dele i Andreas' liv, søndag som hverdag, i arbejdet og i fritiden. Hele hans fremtoning vidner om, at dette er noget, som han er både glad for og taknemmelig over.

- I starten var jeg én som alle de andre. Men det er lykkedes mig at bruge og udvikle min katolske tro, og jeg kan nu forene dét at være en ganske almindelig dansk statsborger og at være kristen, slutter han.

Nødråb fra menigheden i Nuuk

Vi er meget få, vi er geografisk isoleret, og vi lever i konstant uvished om, hvad fremtiden vil bringe, siger man i Krist Konge menighed

Af Erling Tiedemann

- De første mange år stod i udviklingens og opbygningens tegn. Men modsat dengang er vi i dag alvorligt bekymrede for menighedens fremtid her i Nuuk, siger Mikaela Engell. Mikaela er cand. mag. og direktør for Grønlands Hjemmestyres udenrigstjeneste. Hun har boet i Grønland siden 1983 og har i denne periode tilført menigheden fire nye, små grønlandske katolikker, som i dag er i alderen 8-17 år. Mikaela har sammen med lsr. Agnes Deprez, som er belgisk født, og som siden 1980 har boet i Nuuk og arbejdet i det grønlandske sundhedsvæsen, udarbejdet en redegørelse til bispedømmet for menighedens situation.

Lukket for katolikker

Indtil 1953 var Grønland en dansk koloni og lukket land for Den katolske Kirke. Med 1953-grundloven ændredes dette, og der blev religionsfrihed også i den nordligste del af riget. Naturligvis havde der også tidligere været katolikker, som arbejdede fx i Grønlandske Handel, men om menighed og kirke var der ikke tale.

Efter nogle års forberedelse begyndte oblatfædrene at arbejde i Grønland. Det var i 1959, og den første OMI, der kom, var Michael Wolfe. Han begyndte at samle den spredte flok af danske katolikker, der var i Grønland for at arbejde i næringslivet eller som embedsmænd, undervisere, læger, sygeplejersker og andet.

Oblatfædrene har udført en stor og grundlæggende indsats i Nuuk. Tom Killeen huskes stadig blandt de nu 40-50-årige grønlændere for et

omfattende og nødvendigt ungdomsarbejde, som gjorde Krist Konge Kirke til en accepteret og respekteret del af det grønlandske samfund. Skikkelser som Finn Lynge, Leo Kerz, Karl Smeenk, Alex Konz og Urban Figge - som stadig er menighedens gode ven og kommer på et årligt besøg - har knyttet stærke bånd mellem Kirken og lokalsamfundet.

I tråd med dette samspil mellem Kirke og samfund kom Jesu Små Søstre til i 1980. De har bygget deres "iglo" i en af Nuuks mange boligblokke og udgør en vigtig del af den lille menighed.

Langt, langt fra København

Men Nuuk ligger stadig langt fra København og Krist Konge Menighed er ikke bispedømmets centrum.

- Vi bor 4.000 km fra resten af bispedømmet, og vores menighed er - hvad angår antal sjæle - nok den mindste i bispedømmet, fortæller de. Derfor er menigheden meget sårbar. Vi kan ikke tage tog eller bus til nabosognet, hvis vi gerne vil til messe. Menigheden er ydermere karakteriseret ved at være lidt af en "gennemgangslejr" for katolikker, der kommer til Nuuk på kortere eller længere ophold. Som i alle menigheder er der medlemmer, der ikke kommer så regelmæssigt i kirken. Det forhold, at vi meget ofte ingen præst har, forstærker dette problem, og det suger kraft fra menigheden.

- I løbet af 2003 vil vi have været uden præst 28 søndage, siger Mikaela Engell. Vores sognepræst, Paul Marx, som netop nu er her på et kort ophold, måtte forlade os for 13 måneder siden i forbindelse med den forrige præsterokade, hvor han

samtidig blev sognepræst i Nordjylland. Det siger sig selv, at den geografiske afstand mellem præst og menighed alene umuliggør et egentligt pastoralt arbejde; men hertil kommer, at sognepræsten varetager en række andre opgaver for bispedømmet og ordenssamfundet. Et forsøg med at udsende to unge oblatpræster skiftevis på ophold af en måneds varighed må siges at have slået fejl, da ingen af de to ønsker at fortsætte denne ordning.

Hyppige til- og fraflytninger gør det svært at sige, hvor stor menigheden i Nuuk egentlig er, men tæller man det hele med, er et godt bud, at der er omkring 35 i Nuuk og ca. 50 i hele Grønland, når der er flest.

- Vi er en lille, trofast kerne, som gør os umage for at værne om de nye, de "løse" og hinanden og være modtagende, fortæller Mikaela. Menigheden er i øvrigt godt etableret i samfundet. Hvad dette angår, høster vi frugterne af den store indsats, som oblatfædrene har investeret i menigheden i de 43 år, den nu har eksisteret.

Skabnesvangert vendepunkt

Katolikkerne i Grønland er taknemmelige over, at Kirken er etableret i Nuuk, og at menigheden eksisterer, og de værdsætter den indsats, som er gjort.

- Men vi føler, at vi nu står ved et vendepunkt, siger Mikaela Engell. Vi må stille nogle spørgsmål til fælles refleksion om menighedens fremtid på kort og på langt sigt. Først og fremmest mangler vi en målsætning - et mål, en mission - for menigheden. Skal vi blot vedligeholde det, som står? Set fra vort synspunkt er dette ikke nok. Vi mærker dagligt et behov for omsorg, næring af fælles-

skab, trosliv, kirkeliv - for at kunne virke for stedet og leve og ikke blot overleve. Pastoralt set er ingen af os udrustet til at løfte dette. Vi støtter naturligvis hinanden i hverdagen, men menigheden mangler ledelse. Vi så meget gerne, at biskop Czeslaw kom herop for at besøge os, som han allerede har gjort det en gang, siden han blev biskop, så vi kunne drøfte menighedens fremtid med ham.

Som nævnt har der kun været religionsfrihed i Grønland siden 1953, og befolkningen er generelt forankret i Den lutherske Kirke.

Pater Marx må have støtte

- På mange måder er vi katolikker "fremmede fugle" i det grønlandske samfund, forklarer Mikaela. Det kræver finfølelse og indsigt i de grønlandske forhold at kunne virke som menighed og som præst i Nuuk. Paul Marx har denne indsigt efter mange års virke i samfundet og for menigheden. Det samme gælder de af hans medbrødre, der har haft deres virke heroppe. Men Paul Marx har så mange andre opgaver, at menigheden i Nuuk må nedprioriteres. Derfor har vi et stærkt ønske om, at han får den moralske og konkrete støtte, der skal til, for at han kan løfte opgaven. Vi håber således, at bispedømmet og hans ordenssamfund vil have forståelse for, at Grønland også må prioriteres, når man pålægger ham opgaver, og at andre præster kan aflaste Paul ved fx at komme på kortere ophold heroppe.

I og for sig er der gode fysiske rammer omkring menighedslivet i Nuuk. Kirken er smuk, og præstegården oplever katolikkerne som deres hjem. Men bygninger skal vedligeholdes løbende, hvis de ikke skal forfalde.

- Det samme gælder menighe-

den, understreger lsr. Agnes og Mikaela Engell. Børnene har behov for undervisning, og vi voksne har behov for vejledning og støtte i vort engagement og forståelse af, hvad det vil sige at være kirke i Grønland.

Præstemanglen er et generelt problem for hele kirken. Det ved man også godt i Nuuk, og menigheden forstår, at situationen er vanskelig for bispedømmet.

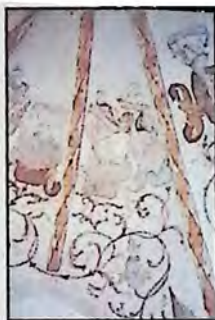
Det haster med hjælpen

- Men vi beder også om forståelse for vores situation: Vi er meget få, vi er geografisk isoleret, og vi lever i konstant uvished om, hvad fremtiden vil bringe. I mørke stunder har vi drøftet, siger Mikaela, om det enkleste dog ikke ville være at sløjfe kirken og nedlægge menigheden. Det er naturligvis for os alle heroppe en næsten uudholdelig tanke; men samtidig må vi erkende, at selvom Krist Konge menighed formelt er langt den dyreste pr. medlem i bispedømmet, så står resultatet ikke mål med indsatsen. En kortsigtet cost-benefit-analyse ville derfor givet munde ud i en anbefaling om nedlæggelse. Vi har imidlertid tillid til, at analyser vil lægge større vægt på den historiske indsats, som oblatfædrene har gjort i Grønland og i Arktis, på den store symbolværdi, der ligger i, at Kirken er repræsenteret også her i *Menneskenes Land* - og ikke mindst på den vitale betydning, som Kirken og menigheden har for os, som i dag tilhører Krist Konge Menighed.

- Vi vil være kirke for det samfund, vi lever i. Men vi må have hjælp, støtte og opbakning fra bispedømmet, og vi må have det snart, slutter Mikaela og lsr. Agnes.

St. Knud Lavard. Kalkmaleri i Vigersted Kirke ved Ringsted ca. 1450-60. Knud er iført datidens mandsdragt og bærer et spyd, en blomsterkrans på hovedet og glorie.

St. Vilhelm af Æbelholt. Kalkmaleri i Skive gamle kirke 1522, der med sine talrige helgener i Himlens blomsterkalke nok var en katolsk markering mod den begyndende lutherdom.

St. Knud Konge. Figur på altertavlen fra Næstved St. Peders Kirke ca. 1500, nu i Nationalmuseet. Den majestætiske konge på sin tronstol med krone og scepter. Nederst indskriften: "St. Knud, bed for os".

I forlængelse af diskussionen om "Nordens eneste kanoniserede helgen" med den lovede oversigt over...

Nordens helgener

Af Jørgen Nybo Rasmussen

"Helgen her og helgen hisset er i samme menighed", sang Grundtvig. Det må vi give ham ret i, selvom vi nok vil foretrække ordet "kirke" fremfor "menighed". Ord er dog ikke vigtige, men hvilken virkelighed de udtrykker. Forstår vi os selv i den samme kirke som himlens helgener?

Det jo velkendt, at vores nuværende pave, Johannes Paul II, i høj grad fremhæver helgenernes betydning for Kirken. Han har i sin pavetid helgen- eller saligkåret flere end nogen tidligere pave i historien. Han ønsker, at helgener virkelig skal bruges til noget i troens liv.

Helgenerne er naturligvis "katolske", dvs. de er for alle, og de tilhører De helliges Samfund i den evige hinsidige virkelighed. Alligevel opfordrer paven til, at man i hver kultur og hver nation her på jorden især kender og ærer sine egne helgener.

De helgener, der levede i det samme land som vi, kan ofte sige os mere end de alt for "fremmedartede". Derfor findes der i helgenskaren "nationalhelgener", som f. eks. St. Patrick i Irland, St. Jeanne d'Arc i Frankrig, St. Olav i Norge og St. Birgitta i Sverige, som vi jo i år netop særlig har fejret.

Forsømte helgener

Det var under fejringen af Birgittas 700-års fødselsdag, at den svenske lutherske biskop Lind - formentlig i uovervejede begejstring - kom for skade at hævde, at hun skulle være "Nordens eneste paveligt kanoniserede helgen"! Men det er ganske enkelt forkert. Fejlen bør få os til at overveje, hvordan vi egentlig har det med de andre helgener, der leve-

de i vore nordiske lande, især i den katolske middelalder. En historisk rettelse er ikke nok.

Det er jo et sørgeligt faktum, at vore danske helgener ikke spiller den store rolle i vort bispedømme. Bortset måske fra St. Ansgar og den salige Niels Stensen, der af og til fejres, har de en lav profil i vort kirkelige liv. En sådan glemsel fortjener de dog ikke. Lærer man dem at kende, opdager man, hvor spændende deres forskelligartede historier er, og at deres liv og eksempel også i dag kan sige os meget.

I vor tid fastslår kirkeretten, at man kun må kalde en person for helgen, hvis den pågældende efter nøje undersøgelser er blevet enten saligkåret eller helgenkåret, og at paven selv i begge tilfælde har det afgørende ord. Som så meget andet i Kirken har det dog ikke altid være sådan, men er et resultat af 2.000 års historisk udvikling.

Ingen krav på pavelig godkendelse

I oldtiden ansås alle martyrer, der havde udgydt deres blod for troen, for helgener, og man rejste alt over deres grave, hvor den hellige messe blev fejret. Senere kunne også såkaldte "bekendere", der i deres liv og virke havde bekræftet deres kristne integritet, og på hvis forbøn der skete mirakler, æres som helgener.

I den tidlige middelalder var det nok, at det lokale folk troede på helgenen, og at biskoppen anerkendte kulten. Fra ca. år 1000 begyndte man i enkelte tilfælde at bede paverne om at godkende en helgenkult. Men først under pave Alexander III i 1179 blev det kirkeret, at paven skulle godkende alle helgenkåring.

Endnu i dag begynder helgenkåringssager stadig med en lokal undersøgelse ved stedets

biskop, og i de følgende århundreder helt op til 1700-tallet skete det ofte, at sagerne aldrig kom videre end til denne lokale behandling i et bispedømme eller måske i en orden.

Men selvom en sag således ikke nåede til "vejs ende", kunne den pågældendes "ry for hellighed" godt leve videre i århundreder. Mange af pave Johannes Paul II's nutidige helgenkåring er faktisk opfølgninger af sådanne "efterslæb". Det er nødvendigt at kende denne brogede kirkeretlige baggrund for at forstå de forskellige slags "status", der findes også blandt middelalderens nordiske helgener.

"Nordens apostel" først i 1717

St. Ansgar var kristendommens vigtigste pioner i vores del af verden. Efter sit banebrydende, men vanskelige missionsarbejde i Danmark og Sverige døde han i 865 i sit ærkebispesæde Bremen.

Hans efterfølger, ærkebiskop Rimbart, beskrev hans liv og hellighed i det fine skrift: "Ansgars levned". Allerede kort efter hans død blev hans jordiske rester "skrinlagt" på altret i domkirken, hvilket dengang var det ydre tegn på helgenkåringen. Ingen krævede eller ventede dengang en pavelig godkendelse. Først i året 1717 fik Ansgar officielt sin nuværende ærestitel: "Nordens apostel" af den daværende nordiske apostolske vikar, Agostino Steffani. I forbindelse med 1000-årsfesten for Ansgars død 1865 fik vores hovedkirke i Bredgade navnet "St. Ansgars Kirke".

St. Olav var konge af Norge. Hans gjorde indførelsen af kristendommen i det stadig halvt hedenske land til den vigtigste side af sin kongegerning.

Da han år 1030 faldt i slaget ved Stikle-

stad var det for at sikre sit værk og for at befri Norge fra det danske fremmedherredømme. Der skete mirakler ved hans grav, han ansås for en martyr, og han blev snart skrinlagt i Trondheim af biskop Grimkel.

St. Olav blev aldrig paveligt kanoniseret, men hans grav udviklede sig ikke desto mindre til Nordens største valfartsmål, hvor senere den nuværende prægtige gotiske domkirke blev bygget. Endnu i dag æres han højt som Norges nationalhelgen, og det ikke blot af katolikker.

Knud den Helliges drab i Odense

Danmarks kong Knud den Hellige havde ligesom Olav den målsætning at være kristen konge ikke blot af navn, men af gavn.

Han støttede kirken kraftigt og indførte kristent inspirerede love, således den første lov om retsbeskyttelse og ligestilling for udlændinge. Disse bestræbelser, kombineret med politiske uheld, vakte den gamle stormandsklasses fjendskab, så de gjorde oprør og dræbte ham i St. Albani Kirke i Odense 1086.

Kong Knud blev helgenkåret i år 1100 af pave Paschalis II. og derefter skrinlagt af biskop Hubald i den kirke, Knud selv havde påbegyndt, forgænger for den nuværende St. Knuds Domkirke. Også hans helgenskrin, der som bekendt stadig findes i kirkens krypt, blev et valfartsmål i middelalderen, omend ikke af samme betydning som St. Olavs.

Hans nevø, Knud Lavard, var hertug af Slesvig og udmærkede sig ved sin kristne livsførelse og sit retsindige styre. Han blev snigmyrdet i Haraldsted Skov 7. jan. 1131 af sin fætter, kongesønnen Magnus, der frygtede, at Knud ville vinde over ham ved det næste kongevald.

om den hl. Birgitta 'e helgen' følger KO op vore nordiske helgener

St. Olav. Bogmaleri i et islandsk håndskrift fra 1300-tallet. Olav var den mest populære nordiske helgen og gav navn til talrige kirker, også i Danmark.

St. Thøgers helligkilde ved Vestervig Klosterkirke i Thy. Hans missionsværk var knyttet til denne egn, hvor også det oprindelige bispesæde for Nørrejylland lå.

Sankt Ansgars Kirke i København med korets helgenfrise. Maleri af Josef Settegast 1865. Omkring Guds Moder ses tv. Ansgar, Knud Lavard og Kjeld, th. Knud Konge, Vilhelm og Birgitta.

St. Ansgar. Altermaleri fra St. Petri Kirche i Hamburg ca. 1457. Fremstillet som hellig biskop og kirkestifter.

- også for nutiden

Under den følgende borgerkrig bredte rygter om Knuds hellighed sig. Der skete mirakler både ved mordstedet og ved graven i Ringsted Klosterkirke. 1169 indskrev pave Alexander III ham i kirkens helgenfortegnelse. Han blev skrinlagt af ærkebiskop Eskil i Ringsted 25. juni 1170. Han er et eksempel på en kristen lægmand, der opfyldte sine opgaver i troens ånd og ikke lod sig skræmme af andres fjendskab.

Danske nutidshistorikere har generelt tolket helgenkåringerne af de to helgener med navnet Knud som rent politiske skaktræk, der ikke havde nogen religiøs baggrund. Ifølge deres udlægning var det et led i de datidige pavers politik at helgenkåre medlemmer af den danske kongefamilie, fordi de på den måde kunne sikre sig nordiske allierede i magtkampen mod de tyske kejsere.

Denne (bort)forklaring af helgenkåringerne rører dog mere om historikernes egen rent verdslige ideologi, end den passer til det historiske kildemateriale, som en virkelig forståelse bør bygge på.

Kæmpede for Ingeborg

Den tredje paveligt kanoniserede helgen i Danmarks middelalder blev Vilhelm af Æbelholt. Han var fransk augustiner munk og blev kaldt til Danmark af biskop Absalon af Roskilde. Efter forgæves at have forsøgt at reformere et korrupt kloster på Eskilsø, byggede han et nyt i Æbelholt vest for Hillerød. Det blev centrum for både religiøsitet og sygepleje.

Personligt blev Vilhelm en spirituel vejleder for sine samtidige, som det ses af hans bevarede breve. Især støttede han reformer af kirker og klostre.

Han formidlede den danske prinsesse In-

geborgs ægteskab med den franske konge, og da denne forskød hende, kæmpede Vilhelm for hendes ære og ret.

Han døde i 1203, dvs. for netop 800 år siden, og blev helgenkåret i 1224 af pave Honorius III. Ifølge den samtidige levnedsskildring skete talrige nøje beskrevne mirakler på hans forbøn, og resten af middelalderen fortsatte valfarterne til helgenskrinet i Æbelholt Klosterkirke.

På "Æbelholt Klostermuseum" forevises i vore dage klosterhospitalets kirurgi og medicinske behandlinger, der har været forbillige for samtiden.

To andre danske helgener blev ikke paveligt kanoniserede, men fik så stor anerkendelse, at deres festdage blev optaget i middelalderens messebøger og tidebøger.

Det er St. Thøger i Vestervig, en tidlig missionsnær fra Tyskland, der døde ca. 1050, og St. Kjeld, der var kannik ved domkirken i Viborg og blev æret for sin store fromhed og godgørenhed.

Absalon ansøgte paven om at godkende ham som helgen, men skønt et svar ikke kendes, blev Kjeld skrinlagt i domkirken i 1189.

Margarethe snigmyrdet af sin mand

Vores eneste kvindelige helgen, St. Margrethe af Roskilde, der under en falsk anklage for selvmord blev snigmyrdet af sin mand, blev skrinlagt af Absalon i Vor Frue Kirke i Roskilde, hvor hendes grav var besøgt som undergående længe efter Reformationen.

Fra alle nordiske lande kendes et stort antal helgener, der ikke blev paveligt kanoniserede. Således den svenske kongehelgen St. Erik, hvis helgenskrin står i Uppsala Domkirke.

Nogle er kendt gennem historiske doku-

menter og deres lokale status var godkendt af biskoppen, f. eks. St. Niels i Århus. Præsten Hellig Anders synes derimod kun at have været dyrket i sin egen hjemby Slagelse.

Der findes forunderlige og ofte smukke folkelige helgenlegender af mere eller mindre historisk pålidelighed om mange andre.

F. eks. fortæller flere mundtligt overleveringer om St. Regitze i Frørup på Fyn. Ifølge en tradition blev hun martyr der, hvor nu hendes helligkilde løber, fordi hun som kristen, der var blevet døbt af Ansgar selv, nægtede at deltage i kulten af guden Frø (jf. Frørup). Andre "lokalhelgener" huskes kun, fordi de har givet navn til en hellig kilde, men ellers er ukendte. Som eksempel kan nævnes St. Folkvards kilde ved Fredericia.

Flere udlandsdanske helgener

Tilbage på den historiske virkeligheds faste grund er vi med flere danske helgener, der levede og døde i udlandet.

Knud den Helliges søn, grev Karl den Gode af Flandern, var en forbilledlig kristen fyrste, men blev dræbt af en fjendtlig familie 1127 i St. Donats Kirken i Brügge. Han æredes lokalt af Kirken, men blev først saligkåret af pave Leo XIII i 1882.

Franciskaneren Villehad flygtede under Reformationen fra Danmark og blev 1572 myrdet i Gorcum af hollandske protestanter. Han blev sammen med lidelsesfæller saligkåret i 1675 og helgenkåret af Pius IX 1867.

Flygtning fra Reformationen var også en anden danske franciskaner, kongesønner Broder Jakob, der endte sine dage som missionsnær i Mexico ca. 1566. I franciskanske martyrologier er han anført som "salig" under datoen 29. oktober.

Blandt sådanne udlandsdanske helgener kan vi slutte med Niels Stensen, den berøm-

te danske videnskabsmand, der konverterede og blev præst og biskop. Han døde i Schwerin 1686 og blev saligkåret af vores nuværende pave i 1988.

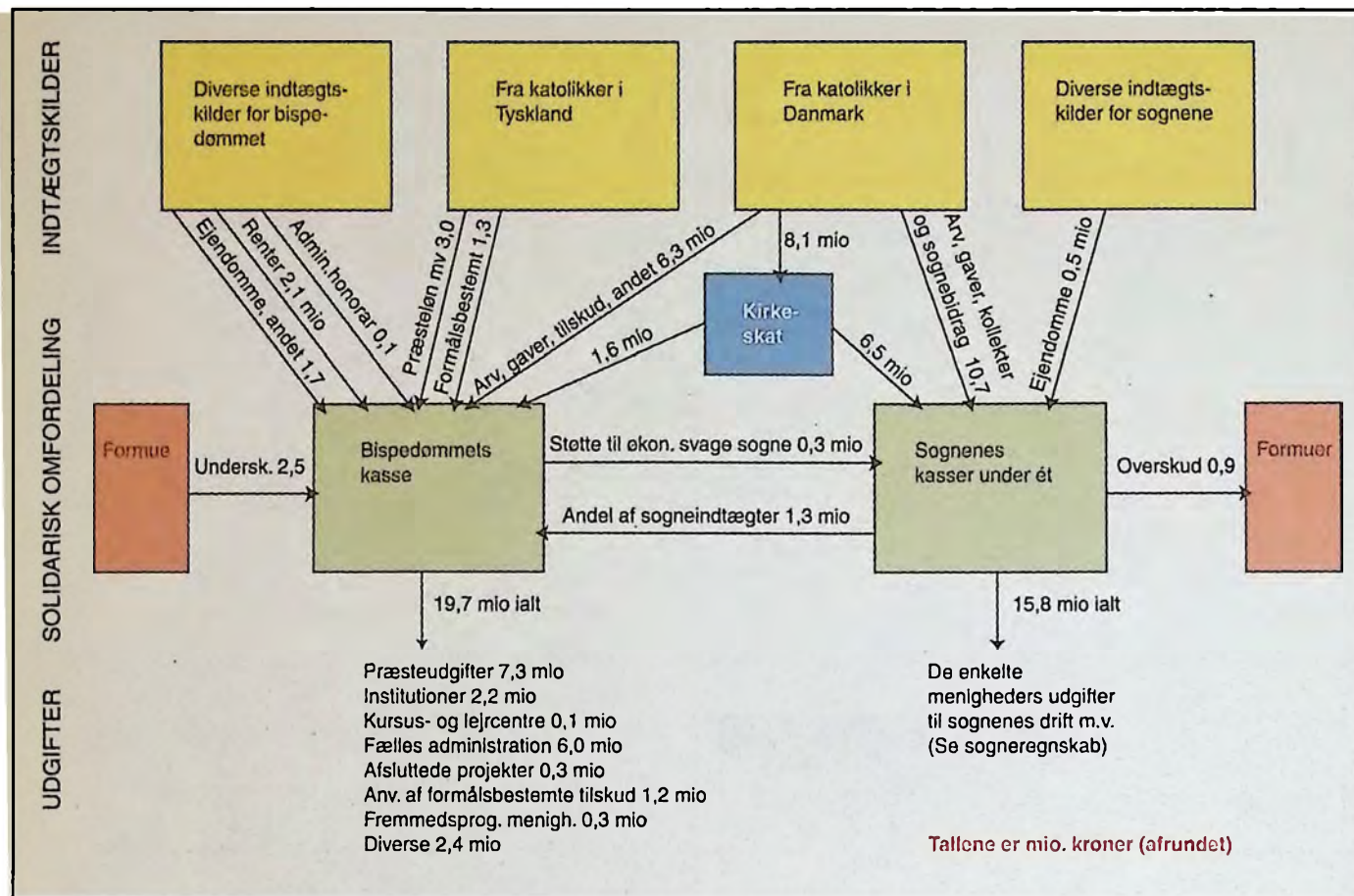
Syv danske festdage

Vore helgener og salige udgør en forunderlig kirkelig rigdom, som vi burde værdsætte langt højere, end vi gør.

I bispedømmets kalender findes for året 2003 følgende syv danske helgener under deres festdage:

- 7. jan.: St. Knud Lavard
  - Sidste søndag i januar: St. Ansgar
  - 16. juni: St. Vilhelm af Æbelholt
  - 9. juli: St. Villehad
  - 10. juli: St. Knud Konge
  - 12. juli: St. Kjeld
  - 30. okt: St. Thøger
- Af vore nuværende kirker har følgende danske helgennavne:
- Domkirken, Åbenrå og kapellet i Odde: St. Ansgar
  - Fredericia og Svendborg: St. Knud Konge
  - Lyngby og Ringsted: St. Knud Lavard
  - Hillerød: St. Vilhelm
  - Thisted: St. Thøger
  - Viborg: St. Kjeld

Husk også St. Knud Konges kapel fra 1640 i St. Maria in Traspontina i Rom. Den fineste afbildning af nordiske helgener i en nutidig katolsk kirke er Settegasts malerier i St. Ansgars Kirkes korrunding fra året 1865. Omkring Guds Moder ses til venstre St. Ansgar, St. Knud Lavard og St. Kjeld, til højre St. Knud Konge, St. Vilhelm og St. Birgitta. Ellers må vi gå til middelalderen for at finde billeder, der udtrykker den påskønnelse og indleven i vore helgeners liv og betydning, som de fortjener.

Summarisk illustration af indtægter, udgifter og omfordeling iflg. regnskabet for 2002

De gule felter øverst viser Kirkens indtægtskilder. I midten viser de to grønne felter henholdsvis bispeddømmets og sognenes kasser, mens de røde felter forestiller formuerne, bestående af ejendomme og likvide midler m.v. Det blå felt midt i det hele illustrerer, hvordan de 8,1 mio, som indbetales i kirkeskat, fordeles med 1,6 mio til bispeddømmets kasse og 6,5 mio til sognenes. Mellem bispeddømmets og sognenes kasser sker der en vis solidarisk omfordeling. Økonomisk svage sogne modtager støtte, og alle sogne indbetaler en del af deres ordinære indtægter som et bidrag til bispeddømmets finansiering af præsteløn m.v. Nederst viser illustrationen de udgifter, der går ud af kasserne; sognenes udgifter kan af praktiske grunde kun vises under ét. Bispeddømmet havde et underskud på 2,5 mio, mens sognene under ét havde et overskud på 0,9 mio. Byggeprojekter, der finansieres af udenlandske velgørere og de enkelte menigheder eller institutioner, er ikke vist i denne illustration, der kun drejer sig om den ordinære drift.

Tid for budget og kirkeskat

Af Erling Tiedemann

Det er budgettid i bispeddømmet. De kompetente organer har travlt med at få det hele til at hænge sammen, og Økonomisk Kommission arbejder for at få os alle til at være med til at trække læsset ved at betale vores kirkeskat.

Orden i en stram økonomi

Nogle år efter Det andet Vatikan-koncil fik Kirken en ny lovbog. Her blev koncilets beslutninger omsat i de nødvendige paragraffer.

Kirkeret handler om mange ting - bl.a. om, hvordan man kan sikre en forsvarlig økonomisk forvaltning i Kirken. Der skal passes på værdierne. Varetagelse af egne interesser må ikke snige sig ind. Og det skal være klart, hvem der har kompetence og ansvaret for de økonomiske dispositioner.

- Generelt bygger kirkeretten på princippet om, at en biskop har det sidste ord om bispeddømmets anliggender, men det gælder ikke om økonomien, siger pater Gerhard Sanders SJ, sognepræst i Jesu Hjerter Kirke i København og medlem af Det biskoppelige Råd. Gerhard Sanders fungerer også som bispeddømmets "oeconomus" og moderator, d.v.s. mødeleder i Økonomisk Råd.

- Som økonom er jeg egentlig bare en kirkelig embedsmand, understreger han, og endda især på det formelle og overordnede plan, idet de daglige forretninger passes af bispeddømmets administrative leder og hans medarbejdere.

Ethvert bispeddømme skal have en økonom. Vedkommende skal være katolik, men behøver ikke være præst. Som en art driftsleder af bi-

speddømmet skal han eller hun derimod have forstand på finansielle og administrative spørgsmål - et kriterium, som Gerhard Sanders ikke har svært ved at leve op til efter i mange år og på forskellig måde at have beskæftiget sig med kirkelig økonomi.

Kan ikke afsættes

- Økonomen udnævnes for fem år og kan ikke uden videre sættes af, før perioden er udløbet, fortæller Gerhard Sanders. Inden udnævnelsen har biskoppen drøftet sagen med både Det biskoppelige Råd og Økonomisk Råd, der - med biskoppen i formandsstolen - nærmest kan karakteriseres som en bestyrelse for bispeddømmets økonomi.

- Der er møde mindst én gang om måneden, fortæller p. Sanders, i budgetsæsonen noget oftere. Vi mødes i reglen klokken 11 og har aftalt, at vi altid skal slutte klokken 13. På den måde undgår vi lange møder, hvor der bliver snakket for meget og lavet for lidt ...

- Det er biskoppen, som udnævner Økonomisk Råds medlemmer. Det sker også for fem år, og det er om muligt endnu vanskeligere at komme af med dem, før tiden er udløbet. Der skal nærmest en retssag til, og det har sine gode grunde, siger Gerhard Sanders. Meningen med den bestemmelse i kirkeretten er at sikre, at en biskop ikke bare skiller sig af med besværlige medlemmer, men er nødt til at respektere deres kompetence, så længe de er medlemmer.

Af et medlem af Økonomisk Råd kræves det, at vedkommende har faglig kompetence inden for økonomi og/eller jura, og det krav honoreres i høj grad af de nuværende medlemmer: Torben Juncker er

statsautoriseret revisor, Christian de Jonquières er advokat, Henning Fink-Jensen har haft en årelang karriere inden for internationale koncerner, og Marlene Henriksen har arbejdet som regnskabschef.

- Ud over, at Økonomisk Råd har nogle meget specifikke opgaver, har de også en generel tilsynspligt i forhold til økonomiske dispositioner i bispeddømmet, siger Gerhard Sanders. Det er ikke nok, at man på et område har skaffet sig midler fx gennem tilskud. Der skal også være formufts i tingene, og man kan ikke bare købe en villa på Rådhuspladsen, selv om man måske kunne skaffe pengene. Alle dispositioner må selvsagt anskues ud fra hele lokalkirkens økonomiske situation, understreger han.

ØR's hovedopgave

Til Økonomisk Råds opgaver hører ikke mindst, at de skal udarbejde et årsbudget for bispeddømmet. Det skal ifølge kirkeloven ske "juxta Episcopi dioecesiani indicationes" - det vil sige efter biskoppens retningslinier.

- Her viser det sig netop, hvordan forholdet er mellem biskoppens og Økonomisk Råds kompetence, siger pater Sanders. Nok skal budgettet opstilles efter biskoppens anvisninger, men hvis der fx budgetteres med underskud og forbrug af formuen - og det har vi jo snart gjort nogle år - så skal budgettet godkendes af Økonomisk Råd. Det kan også nægte at godkende, hvis et budget er helt urealistisk i sine forventninger til indtægter og udgifter. I praksis skal en biskop derfor enes med sit økonomiske råd om budgettet - og omvendt.

Når et budget er lavet, angiver det også rammen for de økonomiske

dispositioner, som en biskop kan træffe i årets løb.

- Ekstraordinære dispositioner, der ikke er forudset i et budget, skal godkendes af Økonomisk Råd, og der er også grænser for, hvor meget biskoppen kan disponere over - også selv om budgettet ikke dermed sprænges. Det er alt sammen udtryk for kirkelovens krav om, at vidtgående dispositioner skal godkendes - også af økonomisk kompetente mennesker, som man ikke lige kan udskifte med andre, hvis de siger nej, siger Gerhard Sanders.

Pastoralrådet inddrages

Økonomisk Råd har imidlertid ikke til opgave at anlægge en pastoral synsvinkel, og derfor inddrages også Pastoralrådet i budgettet.

- Selv om Pastoralrådet ikke har nogen kirkeretlig kompetence til at godkende eller forkaste et budgetforslag, så lægger biskoppen og Økonomisk Råd meget stor vægt på, hvad Pastoralrådet udtaler. Det har jo et egentligt demokratisk mandat og er vigtigt som generelt talerør for katolikkerne - også i budgetsammenhæng, siger Gerhard Sanders.

- I øvrigt har Pastoralrådet fået overladt at bestemme den udskrivningsprocent, der anbefales i forbindelse med kirkeskatten, og - ikke mindst - fordelingen mellem bispeddømme og sogne af de samlede indtægter, d.v.s. både penge, der kommer ind i kirkeskat, og sognenes øvrige indtægter, påpeger Gerhard Sanders. For 2004 lægges der op til en fordeling med 70 % til sognet og 30 % til bispeddømmet, nemlig 15 % til præsteudgifterne og 15 % til den solidariske finansiering af andre opgaver, d.v.s. fællesadministrationen, støtte til økonomisk svage sogne, bygningsvedligeholdelse, ud-

gifter til præster, diakoner og pastoralassistenter og de fremmedsprogede menigheder.

Efter drøftelsen i Pastoralrådet, bliver forslaget endeligt godkendt af Økonomisk Råd - inden 1. december.

- Budgettet er bispeddømmets "finanslov" og må være klar, inden det nye år begynder, siger Gerhard Sanders.

Den økonomiske politik

Der har tidligere været rejst kritik af, at de forskellige institutioner og afdelinger ikke blev taget nok med på råd i budgetfasen, men det har man i år søgt at råde bod på.

- Vi har holdt møder med de større og budgettunge institutioner, og i den forbindelse har Pastoralrådets næstformand også været med, beretter pater Sanders. Det har slet ikke været så let at få det hele til at hænge sammen, og også i 2004 må der budgetteres med underskud for bispeddømmets kasse.

- Den økonomiske politik bygger på den forventning, at en stigende tilslutning til kirkeskatten vil gøre det forsvarligt, at vi nogle år kører med underskud. Biskoppens holdning, som Økonomisk Råd har tilsluttet sig, er, at vi ikke kan spare os ud af problemerne; vi må tværtimod opretholde et vist aktivitetsniveau og håbe, at vi gradvis kan øge indtægterne, så der bliver balance. Det går også den rigtige vej, men det tager for lang tid og tærer på formue og reserver - og alting peger på, at det ikke kan blive ved. Begynder flere ikke at betale kirkeskat fremover, må vi indskrænke. Vi kan ikke give afkald på alle reserver, og den store del af formuen er jo sten, som ikke kan spises, slutter bispeddømmets økonom.

Verdenshandels- organisationens møde i Mexico en fiasko

Af Nicki B.E. Hansen

Da denne verdens store i november 2001 forlod Doha i Qatar, kunne de gøre det med lettelse og en velbegrundet optimisme. Den fjerde ministerkonference i Verdenshandelsorganisationens, WTO's, forhandlingsrække var overstået. Alle var enige om, at resultaterne var væsentlige. Forud havde gået ikke blot flere dages forhandlinger i Doha, men også tre års indledende manøvrer og løbende konsultationer. Alle blandt andet med det sigte at forbedre den økonomiske og handelsmæssige situation for denne verdens mindre store, de fattige udviklingslande.

Resultaterne var væsentlige. Man havde for første gang nået en enighed om, hvad der skulle kræves af både rige og fattige lande for at ændre udviklingen. Denne enighed var i sig selv bemærkelsesværdig. Den såkaldte Doha-aftale sigtede mod en liberalisering af handlen mellem rige og fattige lande samt en udvikling af de fattige landes markeder. Dette vel at mærke under hensyntagen til de fattige landes udsatte position og ofte ringe konkurrenceevne, som man håbede at forbedre gradvist.

I september i år afholdtes den femte ministerkonference. I Cancun i Mexico mødtes denne verdens store og mindre store på ny. Nu for at videreføre forhandlingerne og forsøge at udmønte resultaterne fra Doha i konkrete tiltag.

Vatikanet, der har observatørstatus i WTO, ønskede i den forbindelse at gøre sin opfattelse klar. Til den ende holdt undersekretær for Det Pavelige Råd for Retfærdighed og Fred, monsignor Frank Dewane, en tale til de forsamlede i Cancun. Talen havde formaningens og opfordringens form. Den blev holdt under overskriften 'Vær tro mod løfterne fra Doha til de fattige'.

Hele Cancun-konferencen kan forstås som en gradvis tilnærmelse mellem de udviklede lande og udviklingslandene. Der skal derfor tages hensyn til ofte modsatrettede interes-

ser. "På den ene side... men så igen på den anden side..." er en tilbagevendende formulering. Sådanne politiske forhandlinger, og på den baggrund må Dewanes tale ses.

Dewane indledte med at understrege forhandlingernes vigtighed. Ministerkonferencen "er en håbets tid. Men for at virkeliggøre dette håb må alle tilstedeværende være tro mod de løfter og forpligtelser, der i Doha blev fremsat overfor de fattige". Derefter klargjorde han, at Vatikanets interesse i forhandlingerne udspringer af dets "karakteristiske og konstante omsorg for menneskeligheden". Deriblandt også den del af menneskelivet, der angår handel. Men, understregede Dewane, handel er ikke noget i sig selv. Den "skal komme mennesker og ikke markeder eller økonomier til gode. Handelsregler [...] er af politisk og social natur". Af den grund er "intet regelsæt retfærdigt i sig selv. De må tilpasses kravene for social retfærdighed, mens de tillader og fremmer menneskelig udvikling".

Derefter omtalte Dewane nogle af konferencens hovedpunkter. Det væsentligste område, han berørte, var landbruget, som var et af konferencens store og smertefulde emner. For Dewane bør de landbrugsprodukter, som de små landmænd er særligt afhængige af, gives en særstilling indenfor aftaler om told- og tarifreduktioner. Sammen med de udviklede landes eksportstøtte og dumping er disse reduktioner skadelige for de små landbrug, da de svækker udviklingslandenes egne markeder. Samtidig kræves dog, at udviklingslandene undgår en grov protektionisme. Der er behov for en vækst i produktivitet i de små landbrug og for mere arbejde i landbrugsområderne. Ikke for opretholdelse af status quo.

Dewane billigede beskyttelsen af den private ejendomsret, også til intellektuelle produkter. Intellektuel ejendom bør beskyttes for at sikre en kreativ og nytænkende fremdrift, men det skal ikke glemmes, at intellektuelle produkter først og fremmest skal tjene menneskehedens fælles bedste.

Forsyningen med offentlige goder som vand, uddannelse og sundhed bør kun privatiseres lempeligt under en klar lovgivning, der tjener den offentlige interesse.

Handelsbarrierer på varer, hvor udviklingslandene er konkurrencedygtige, bør

omgås med pligtskyldig hensyntagen til disse landes svage økonomier.

Afslutningsvis solidariserede Dewane sig med det afrikanske kontinents behov. På grund af sin skrøbelige position kræver Afrika en særlig hensyntagen fra de udviklede lande.

Talen accepterede liberale, økonomiske doktriner om international frihandel baseret på regler. WTO er disses væsentligste internationale repræsentant i dag. Men talen indeholdt flere korrektiver til liberalismen, der understyrede markedskræfterne med et menneskeligt og kristent ansigt. Dermed var Dewane i naturlig overensstemmelse med Vatikanets officielle notat til ministerkonferencen, som blev offentliggjort 10/9 i L'Osservatore Romano under overskriften 'Ethiske retningslinier for international handel'.

Som også Dewane slog notatet fast, at Vatikanets deltagelse i internationale aktiviteter sker for at tjene "mennesket og fremme den personlige værdighed og derved bidrage til hele den menneskelige families fælles bedste". Et ligeligt handelssystem ses som udviklingens hovedfaktor. Skabelsen af WTO er derfor et stort fremskridt, fordi organisationens formål er "at realisere de juridiske rammer for den internationale handelslovgivning, som ikke skal have plads til uretfærdige, unilaterale handels tiltag".

Det fremhæves, at etikken i den internationale handel må baseres på "værdien af det menneskelige individ, som er kilden til alle menneskelige rettigheder og enhver social orden. Mennesket må altid være et mål og ikke et middel, et subjekt og ikke et objekt, ikke en handelsvare". Økonomisk frihed er kun en del af menneskets samlede frihed. Således er frihandel kun egentligt fri, når den er i overensstemmelse med kravene til social retfærdighed, og den er kun retfærdig, når borgerne i både udviklede lande og udviklingslande får de samme fordele ved at deltage i verdenshandlen. Det sidste er direkte møntet på WTO-forhandlingerne, der skulle videreføre tilnærmelsen mellem rige og fattige lande. Her stiller notatet sig på de fattige landes side og konstaterer en utilfredshed med snævre, nationale interesser, der ikke tjener forestillingen om "en familie af nationer". I en sådan familie har de stærkeste et særligt ansvar for de svageste netop på grund af dis-

ses svaghed. "I handelshenseender kan et folks vel ikke opnås endeligt imod et andet folks vel", hedder det.

Udfordringen er "at skabe en juridisk ramme for handel, som giver udviklingslandene så vel det økonomiske overskud som den politiske autonomi til at opnå mål for den menneskelige udvikling, mens de legitime bekymringer angående arbejdskraft og sociale og miljømæssige standarder respekteres". Disse sidste bekymringer er ofte indbygget i de rige landes handelspolitik til ulempe for de fattige lande, der ikke kan overholde de høje standarder.

Derudover indeholder notatet et principielt forsvar for skabelsen af handelsregler. De er til fordel for de svageste. Derved udtrykkes en tro på hele formålet med WTO. Det bør forstås i modsætning til en tilbagevendende kritik af organisationen, der ser den som de rige landes undertrykkende arm. Dog bliver handelsreglerne nødt til at forholde sig til landenes faktiske, økonomiske situation. Der bør være en fleksibilitet i reglerne, så for eksempel Angola ikke behandles som Canada. Sker det ikke, kan handelsreglerne ikke fremme den menneskelige udvikling, og det er netop deres formål.

Endelig hævder notatet, at de seneste krige og terrorangreb har tydeliggjort forholdet mellem ægte udvikling og sand fred. Så meget desto mere bliver de fattige landes udvikling vigtig. Og så meget desto mere bliver de rige landes ansvar og beslutninger tydelige.

Og så gik det alligevel ikke i Cancun. Konferencen endte med en fiasko. Enighed kunne ikke opnås. De fattige og de rige kom ikke nærmere hinanden. Løfterne fra Doha blev ikke indfriet. Denne verdens store og mindre store kunne rejse nedtrykte hjem med en velbegrunder pessimisme. Det samme kunne monsignor Frank Dewane måske. Ikke desto mindre forbliver hans tale Den katolske Kirkes bud på en verdenshandel til gavn for denne verdens fattige og for hele menneskeligheden.

Dewanes tale og Vatikanets etiske retningslinier kan læses på www.zenit.org.

Artiklen er skrevet på grundlag af Vatikanets tekst samt information herom fra Zenit.

Bøger fra katolske forlag - en god julegaveidé!

Marie-Agnès Gaudrat/Letizia

Galli/Carmen Sol Vendrell:

Vi beder til Gud med billeder

Vi beder med billeder og med hele kroppen

(1991) 47 sider, kr. 48,75

(1991) 47 sider, kr. 48,75

To dejlige bøger, der når helt ind i børnenes univers og viser vejen til den frie bøn. Fx er børns glæde mere kropslig og spontan. De hopper op og ned og vifter med arme og ben. Bøgerne tager udgangspunkt i børnenes måde at gøre tingene på. Fx at bede, mens man leger og tegner til Gud. Fra 3 år.

ANSGARSTIFTELSENS FORLAG

Willi Lambert: Kærlig opmærksomhed

(1999) kr. 118,00

Willi Lambert kan det dér, med at gøre det uforståelige forståeligt. Han har lavet en "ordbog", der systematisk og overskueligt leder os gennem den ignatianske spiritualitet. Bogen er meget velstruktureret, og kan med fordel bruges som grundlag for individuel fordybelse og meditatív læsning.

Wilfrid Stinissen: Vi har set Herren

(1998) 97 sider, kr. 98,00

I denne bog møder vi forfatteren som et menneske, der har set Herren, og som brænder for, at læseren må erfare Guds nærvær i Bibelens ord og i det finde kilden til sit åndelige liv.

Jean Vanier: Jeg møder Jesus

(2000) 208 sider, kr. 124,00

Med fin indfølelse i barnets tilgang til det religiøse, har dette samarbejde mellem Jean Vanier, hans venner i l'Arche og en af Jesu små Søstre udmøntet sig i en smuk bog om livet med Jesus og Kirken. Den primære målgruppe er børnene, men unge og voksne vil uden tvivl blive grebet af denne smukke og enkle indføring i kristendommen. På alle bogens højre sider er der en smuk sort-hvid tegning der kan farvelægges. Fra 6 år.

KATOLSK FORLAG

Rosenkransen

(2003) 64 sider, kr. 40,00

At bede rosenkransen er at tage Maria ved hånden og blive ført til troens kerne: Jesus Kristus.

Nu med de fem nye lysets mysterier.

Udgivet af "Ave Maria" i anledning af rosenkransåret.

Wilfrid Stinissen: Undervejs i bønnens land

(2003) 140 sider, kr. 160,00

Bøn er et altomfattende livsfælleskab med Gud. Fader Wilfrid Stinissen OCD taler jævnt og ligefremt om store emner. Udgivet i samarbejde med Sankt Josefs Karmel.

Julian af Norwich:

Kærlighed var hans mening

(2002) 64 sider, kr. 80,00

Denne kvindelige mystiker fra Englands middelalder har et budskab også til vor tid: Den guddommelige kærlighed. Oversat og indledt af sr. Anna-Maria Kjellegaard OSB.

Thomas Spidlik:

Hjertets bøn - kristen bøn

(2003) 55 sider, kr. 70,00

Korte og dybe svar på spørgsmål om noget af det smukkeste og mest naturlige for et menneske: at bede.

Grethe Livbjerg:

Johannes af Korset - Åndelig vejleder for vor tid

(2002) 190 sider, ill. kr. 190,00

En stor mystiker, en stor teolog, men også en stor digter og et spændende menneske. Grethe Livbjerg viser os Johannes af Korsets dybde og aktualitet.

STENO-FORLAG

Wilfrid Stinissen: I dag er Guds dag

(2002, 2. oplag) 411 sider, kr. 265,00

Bogen indeholder 365 tekster af Wilfrid Stinissen og tilbyder en kort, daglig læsning, som ikke lægger beslag på megen tid. Teksterne er forsynet med løbende datoer, da visse tekster knytter sig til eksempelvis fasten, påsketiden og juletiden.

Den hollandske katekismus for voksne

(1994, 6. oplag) 521 sider, kr. 145,00

Denne bogs plads i reolen bør være lige ved siden af Bibelen, for det er katekismens opgave bestandig at føre det troende menneske tilbage til Guds ords evigt unge kildevæld. Emnerne er udvalgt med henblik på at skulle give stof til overvejelse for troende, voksne mennesker.

Alle mine kilder -

Bønnebog for børn og unge

Red. Marianne Powell og Karen Erngaard

(1999, 2. rev. udgave) 227 sider, kr. 97,00

En bønnebog, der indeholder både traditionelle, velkendte bønner og bønner fra fjerne lande og kulturer.

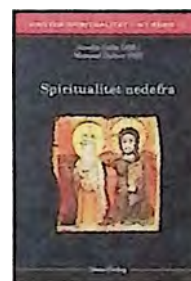
Kristen Spiritualitet - ny serie nr. 1 og 2:

Anselm Grün OSB / Meinrad Dufner OSB:

Spiritualitet nedefra

(2003) 123 sider, kr. 125,00

I denne lille bog beskrives de to poler, der er i spiritualitet nedefra: Vejen til vort sande jeg og til Gud gennem nedstigning i vor virkelighed og erfaringen af afmagt og fiasko som stedet for den sande bøn og som en chance for at opnå et nyt, personligt forhold til Gud på den anden side.

Anselm Grün OSB: Tilgiv dig selv

Udkommer 1. december 2003.

Tilgivelse har altid noget at gøre med skyld. Bogen oversætter fænomenet tilgivelse og forsoning til vor tids sprog og ser i denne forbindelse på de personlige, de samfundsmæssige og de politiske dimensioner. Desuden beskriver den forsoningens sakramente ud fra dets oprindelse.

Bøgerne
kan købes i:

Steno-butikken: Vesterbrogade 28, 1620 København V. - Tlf. 3386 0386 - Fax 3386 0387 - e-mail: butik@stenobutikken.dk

Katolsk Information: Ryesgade 28, 8000 Århus - Tlf. 8618 5390 - Fax 8612 8900

En vidunderlig vandring

Af Martin Ebert

Den nye bog af den belgiske karmelitermunk Wilfrid Stinissen fra klosteret i Norraby i Skåne er en vidunderlig invitation til at begynde rejsen i bønnens land, og hvis man allerede har påbegyndt vandringen i bønnens land, så er bogen en af disse bøger, der kan drikkes i dybe drag og give nye kræfter til at vandre videre, længere ind i dette glædens land.

Wilfrid Stinissen evner at viderebringe sin store viden om bønningen på en klar og enkelt måde, som gør, at læseren kan koncentrere sig om bogens åndelige indhold. Dette gør, at bogen er let læst uden at være indholdsløs. Faktisk er der på bogens 137 sider komprimeret så megen viden og erfaring om bønnens liv, at bogen skal læses igen og igen.

Han viser i bogen, hvor essentiel bønningen er for alle menneskers liv, at vi er skabt til bøn, og at Gud selv i sit inderste væsen er bøn. Med argumenter baseret på Biblen og de kristne mystikers erfaringer beskrives nødvendigheden af bønningen, og hvilke forudsætninger der skal til, for at bønningen kan udvikles fra menneskets første skrig på

hjælp, til Guds opløften af sjælen til kontemplation. Han giver en gennemgang af de forskellige former for bøn, deres værdi, deres sammenhæng, og han viser, hvordan den modne bøn indeholder alle de forskellige bønnsformer.

Ved at læse bogen får man en forsmag på de store ting, Gud vil med os i dette liv, hvilke vidunderlige gaver Han vil give os gennem bønningen, hvis blot vi mennesker vil omvende os og åbne vore hjerter for Hans kærlighed.

Gennem bogen får man en forståelse af, at bønningen altid udvikler sig, og at det bedende menneske altid er på vandring længere ind i bønnens land, længere ind i Gud, som er uendelig. Bogen giver nogle gode værktøjer til at komme i gang med bønningen og til hvad man kan gøre undervejs på denne rejse, som kan hjælpe en, når man kommer ind i tørkeperioder og nætter.

Bogen viser, at bøn ikke er noget, som kun foregår på bestemte tider eller ved bestemte lejligheder, men derimod er en livsholdning, som medfører, at bønningen gennemtrænger hele ens dag, alt bliver inddraget i bønningen, så bønningen til sidst bliver lige så naturlig som at trække vejret. Men bogen fortæller også klart, at dette kun kommer til at ske, hvis vi mennesker lader Gud være Gud.

Ny forening og forlag

På initiativ af Annette Høyrup, der er uddannet og har virket inden for marketing, har en ny forening og forlagsvirksomhed set dagens lys i Højbjerg ved Århus. "Profeti" er navnet på forening og forlag - med tilføjelse af, at det er et "forlag for kristne profetier og åbenbaringer i vor tid".

Annette Høyrup har lagt ud med at udgive en lille instruktiv folder om Rosenkransen og et dertil hørende sæt meditationskort. De er alle forsynet med bibelske motiver i en traditionel stil svarende til, hvad man kan finde på mange altertavler fra 1800-tallet. Kortene kan også anvendes som postkort.

Ikke mindst har foreningen og forlaget gjort sig positivt bemærket med en hjemmeside, der vakte en sådan opmærksomhed, at den sammen med ni andre var med i opløbet om Kristeligt Dagblads årlige konkurrence om den bedste kirkelige hjemmeside.

Hjemmesiden om Rosenkransen kan findes på internetadressen www.rosenkransen.dk, hvor der også et link til til www.profeti.dk. E.T.

Wilfrid Stinissen
Undervejs i bønnens land
Katolsk Forlag
140 sider, hæftet, 160 kr

Da Europa splittedes

Af Stig Holsting

"Og myldred djævlene frem på jord" skrev Luther i sin bekendte reformationssalme, og man fristes til at tro, at han derved forudsagde historiske kendsgerninger, for det var jo tiden, da Europas åndelige sammenhold splintredes som en fragmentationsbombe.

Og splittelse er jo Fandens værk. Således var situationen på reformationstiden. Enhver med lidt kendskab til opgøret, der fulgte det lutherske oprør i bl.a. Danmark, vil vide, at ordvekslingen mellem kombattanterne var skrap, ja, stundom plump og infam - selv efter vor tids uvane. Resultatet af denne revolution kender vi alle, men ikke alle ved, hvad det var, der skabte forandringerne. Var det virkelig et folkeligt ønske om en ny kirke, eller var det hele resultatet af skumle politiske intriger?

Johannes Zornhagen, tidligere montfortanerpræst og folkeskole-

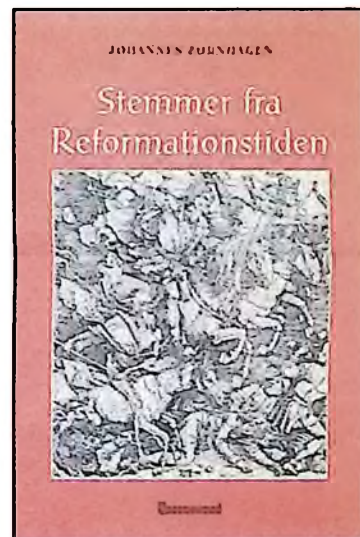
lærer har skrevet en lille bog, som er udkommet posthumt på forlaget Queenswood, idet forfatteren døde sidste år. Bogens titel er *Stemmer fra Reformationstiden*, og her fortæller han levende og engageret om det, man sjældent eller aldrig læser om i vores reformationslitteratur.

I bogens indledning refererer Johannes Zornhagen G. L. Baden i dennes Danmarks Riges Historie fra 1830 for følgende: "Overalt maa man i at bedømme, hvad der, særlig i Danmark, foregik under den ved Luther i Religionens Foredrag anledigede Reformation, minde sig, at Historien herom fast ene haves af det seirende Partie, hvis Historiekrivere alle ere (protestantiske) Geistlige". Med andre ord: Den sejrende part skriver historien. Og det er jo en gammel sandhed, som stadig bekræftes. Nu, fire og et halvt århundrede efter reformationen, er vi ikke kommet meget videre. Selv i vore hjemlige katolske skolars historiebøger kan man opleve, at tiden males i samme sort-hvide far-

ver med Den katolske Kirke alene i skurkerollen.

Lad det være sagt med det samme: Johannes Zornhagens bog er ikke gensvaret på dette misforhold, i hvert fald ikke et nøgternt svar. Snarere kan man kalde det for den afmægtiges reaktion på et misforhold, som forfatteren fortvivlet søger at gøre opmærksom på. Det er et helt personligt syn på de åbenbare skæve forvridninger, som den danske selvbevidsthed til stadighed bekræfter sig selv i.

Luthers religiøse format er uomtvisteligt, men han var i sin egen skrupuløsitet og blodrige temperaments vold, og det afsprede et ellers nødvendigt opgør. Bogens titel lever op til, hvad den lover, for forfatteren lader i rigt mål tidens egne komme til orde, og citaterne taler for sig selv. Især er bogens store midterafsnit om Kirken på Luthers tid en skarpsindig analyse af stridens hovedspørgsmål, hvor forfatterens teologiske baggrund klart skinner igennem.

Selvom forfatterens - forståelige - frustrationer mere end tydeligt kommer til orde, er den et vigtigt bidrag til en større forståelse for reformationens teologiske baggrund og historiske kompleks.

Johannes Zornhagen
Stemmer fra Reformationstiden
Forlaget Queenswood
157 sider. 159 kr

Fundet i programmet

af Stig Holsting

Uge 46-47

DR 2: Onsdag den 12. nov. 21.30 SPOT - Benny Andersen. Serien hvor vi følger Danmarks store kunstnere. De toneangivende, folkelige og betydningsfulde. Oplev et menneske, der lever og arbejder med at skabe, og hvis liv og karriere gør en forskel.

DR 2: Onsdag den 12. nov. 22.00 Mellem himmel og jord (4:10) - Mirakuløse helbredelser. Malene har været spastisk lammet i benene siden hun blev født. Ifølge lægerne, en uheldelig sygdom. Men Malene prøver alligevel at tage til mirakelmøde for at blive helbredt af Charles Ndifon. Han er kendt for at få døve til at høre og lamme til at gå.

DR 2: Torsdag den 13. nov. 00.35 Deadline 2. sektion Con-

nie Hedegaard søger kernen i den aktuelle debat om tro, etik og handlinger.

DR 1: Fredag den 14. nov. 13.05 Jeg løfter mine øjne. Et møde med Gud blev hans livs vendepunkt. Efter en skilsmisse begyndte det at gå galt for Ola Andersson. Han startede med at drikke og derefter kom de hårde stoffer. Ola Anderssons liv gik hurtigt ned ad bakke - indtil den dag han på en perron i en forstad til Stockholm mødte Gud. Dette blev et vendepunkt. Nordvision fra Sverige.

DR 2: Søndag den 16. nov. 22.50 Deadline 2. sektion Connie Hedegaard søger kernen i den aktuelle debat om tro, etik og handlinger. Sendes også 20.11.

DR P1: Mandag den 17. nov. 13.00 Folk og kirke Tro og helbredelse. Hvad er Guds rolle i sygdom? Kan tro skabe mirakler? Og hvad så med dem, der ikke bliver helbredt? Elizabeth Knox-Seith taler med den afrikanske helbredelsesprædikant Charles Ndifon, overlæge Christoffer Johan-

sen, Kræftens Bekæmpelse, stud. med. Majbrit Andersen, Odense Universitet, m.fl. (Sendes også søndag 19.20).

DR P 2: Torsdag den 20. nov. 22.10 Polsk og katolsk. Polens store komponist Henryk Górecki fylder 70 år. Hans meditative Symfoni nr. 3 blev den moderne musiks største publikumssucces. Andre af hans værker er brutale og chokerende. Jens Cornelius tegner et portræt af komponisten.

DR 2: Lørdag den 22. nov. 19.30 - 22.30 Temalørdag: John F. Kennedy - myten, mordet og drømmen. Det er i dag præcis 40 år siden, John F. Kennedy blev myrdet i Dallas. Han var den mest populære og karismatiske præsident nogensinde og det dramatiske og gådefulde mord på ham opfattes stadig af mange som en drøm der blev knust. Fra USA rapporterer Tema-lørdags Frank Esmann og Ole Retsbo om myten, mordgaden og det demokratiske partis muligheder for at genvinde Det Hvide Hus og genskabe den liberale drøm.

Stephen Holm 60 år

Fra de nordvestsjællandske menighedsråd har KO modtaget dette indlæg med lykønsning i anledning af den runde fødselsdag:

Den 10. november fyldte sognepræsten for de nordvestsjællandske menigheder: Slagelse-Kalundborg-Holbæk, p. Stephen Holm, 60 år. I den anledning udgiver de tre menigheder på menighedsrådenes initiativ et lille hæfte med tolv af Stephen Holms prædikener fra hans nu snart 20-årige præstevirke.

Stephen Holm er en fantastisk prædikant! Han forstår at formidle det glade budskab på en måde, så menigheden sidder tryllebundet, og samtidig er hans forkyndelse så belærende og båret af ægte kærlighed til Kristus og Kirken og til den gerning, han har viet sit liv til, at man altid føler sig beriget efter deltagelse i den del af messen, der i ordets gudstjeneste drejer sig om formidling af læsningerne og evangeliet.

Men ikke kun Stephen Holms formidling af Skriftens ord og Kirkens lære er os til glæde og gavn. Hans måde at forstå liturgien på er så gennemført smuk og respektfuld, at ingen kan tvivle om ægtheden i hans kærlighed til og glæde over at tjene Kristus.

Pastor Stephen Holm fejrede de 60 år den 10. november.

Hele hans tjeneste bæres af den rodfæstede Maria-fromhed og missionsånd, som den hellige Louis-Marie de Montforts liv og spiritualitet har opfyldt ham med, en fromhed, som den montfortanske tredieorden, - genindført ved ham i Danmark, - især nyder godt af.

Vi takker Vorherre, fordi vi nu i snart tyve år har kunnet glæde os over at have en så trofast, inspirerende, flittig, livlig og dygtig sognepræst til at betjene vore menigheder, der geografisk breder sig over en trediedel af Sjælland. Vi, der tilhører montfortanermenighederne Slagelse-Kalundborg-Holbæk, ønsker vores afholdte sognepræst, Stephen Holm, hjerteligt tillykke.

På grund af et kommunikationsproblem blev menighedsrådenes fødselsdagshilsen ikke bragt i KO forud for fødselsdagen. Red.

Det sker i Bispedømmet

November

14. kl. 19.30. Debatmøde: "Hvad betyder 2. Vatikan-koncil for os i dag?" Sted: Englesalen, Niels Steensens Gymnasium, Jagtvej 183, Kbh. Ø. Arrangør: foreningen "Vi er også Kirken".

15. Kl. 15.00 - 16.45 Katekeselørdag: Ordenslivet i vore dage" v/sr. Bernadette og sr. Erika, Jesu Små Søstre". Sted: Sankt Ansgar Kirkes menighedssal, Bredgade 69 A, Kbh.

15. og 16. Focolare holder temadage: "At betragte Jesus med Marias øjne" oplæg om fænomenet Rosenkransen, dens historie, Marias Vej, sang og digte. Den 15. nov. i Det Økumeniske Center, Kløvermarksvej 4, Århus og den 16. nov. i Odense Domkirke, Skt. Knuds Kirkes menighedssal, Klosterbakken 2. Kontakt Focolare tlf.: 36 46 01 92

21. Sakramental tilbedelse i forbindelse med kl. 17-messen til kl. 21.00. Jesu

Hjerte Kirke, Stenosgade, Kbh.

23. Kirkevandring kl. 14.00 - 17.00, start Herlev Kirke, Herlev Bygade derefter til Vor Frue Kirke og afslutning i Birkholm Kapel med efterfølgende kaffe.

December

6. Kl. 15.00 Katekeselørdag: Ignatiansk spiritualitet v/pater August Ziggelaar, S.J. Afsluttes med messe kl. 17.00. Sted: Sankt Ansgars Kirkes menighedssal, Bredgade 69 A, Kbh.

Stillinger

Ny redaktør

DUK søger en ny redaktør til ungdomsbladet Natflyveren, der udkommer 4 gange om året. Vi har en velfungerende redaktion, men vi mangler en koordinator, der kan samle alle trådene. Jobbet aflønnes med fast honorar per nummer. Er du interesseret, så kontakt organisationskonsulent Henrik Bang for flere informationer eller læs på DUKs hjemmeside - www.duk.dk

Danmarks Unge Katolikker
Sankt Kjelds Gade 3
2100 København Ø
Tlf. 3920 2079

Diverse

Testamente

til fordel for
Den katolske Kirke Ansgarstiftelsen

Man kan støtte Kirken ved at indsætte den som arving i sit testamente.

Ingen arveafgift
Kirken modtager det fulde beløb.

Gratis advokatbistand
Det anbefales at lade en advokat oprette testamentet. Udgifterne til salær refunderes af bispekontoret.

Lisbeth Wendt,
Katolsk Bispekontor, Gammel Kongevej 15 A,
1610 København V
Tlf. 33 55 60 00

Læserne skriver

Kirkeskat - og debatten om denne!

I den verserende debat om kirkeskat til vor katolske kirke i Danmark rejser såvel Nils Ole Harreschou som J. Blicher Møller et meget interessant og for mig at se også meget relevant spørgsmål: Hvorfor betaler danske katolikker ikke deres kirkeskat over skattebilletten i lighed med medlemmerne af den danske folkekirke?

Når jeg finder dette spørgsmål ganske relevant, er det fordi jeg den 25. oktober på Magleås deltog i "det årlige møde" for kirkeskatteudvalg - denne gang dog kun med deltagere øst for Storebælt, da et lignende møde var afholdt lørdagen før i Kolding.

Af det officielle oplæg fremgår det, at bispekontoret for år 2003 'estimerer' med kirkeskatter på i alt kr. 9,5 mill. og for året 2004 "budgetter" med kirkeskatter på kr. 11,0 mill. Dette under forudsætning af, at de betalende katolikker betaler de foreskrevne 2 procent.

Direkte adspurgt om, hvor meget bispekontoret ville

forvente, at kirkeskatteindtægten ville være, hvis den blev opkrævet via skattebilletten og vel at mærke blot med samme procentsats som den respektive for folkekirken, svarede generalvikar pastor Lars Messerschmidt, at den skønsmæssigt ville være i størrelsesordenen 25-30 mill. kroner.

Når jeg sammenholder disse tal og ligeledes sammenholder det med 'den officielle liste over kirkeskatteudvalg', hvori jeg finder navne på 106 personer, der i større eller mindre omfang bruger tid på denne aktivitet, er det, at jeg i lighed med de førnævnte rejser spørgsmålet: Hvorfor betaler danske katolikker ikke deres kirkeskat over skattebilletten?

Er det ikke muligt via Katolsk Orientering at få en ærlig og saglig besvarelse af dette spørgsmål?

Axel Buntzen
Formand for menighedsrådet og kirkeskatteudvalget i Køge

Diverse

Lad os åbne Kirkens vinduer!

Sådan sagde pave Johannes den 23., da han besluttede at indkalde til 2. Vatikan-koncil for 40 år siden. Men det har vist sig at være vanskeligere end mange troede. Derfor har katolikker i mange lande stiftet foreninger, der arbejder for reformer.

Herhjemme søger foreningen "Vi er også Kirken" (VEOK) at samle danske katolikker, der arbejder for åbenhed og demokratiske tilstande i det danske bispedømme. Vi arbejder indenfor den kirke, vi elsker, og i troskab mod Kirkens lære, inspireret af ånden fra Det andet Vatikan-koncil. Hvis du vil vide, hvem vi er, hvad vi foretager os og hvad der foregår i Kirken, så slå op på vores hjemmeside: www.veok.dk

Vi skal åbne Kirkens vinduer ud mod den verden vi lever i, for at vi som katolske kristne kan yde vort bidrag til at evangeliet bliver hørt i Danmark. Hvis du vil være med, så kontakt os, enten på vores ovennævnte hjemmeside eller ved henvendelse til vort sekretariat,

Sekretariat: c/o Kristine Fog-Morrisette
Fuglevadsvej 50B, 2800 Kgs. Lyngby
Tlf: 4593 4711 E-mail: sekretaer@veok.dk

Dødsfald

R.I.P.

Frede Hallander Bonde

* 27. februar 1920 † 22. oktober 2003

Jonna Bonde
Bernhard og Iben
Michael og Marianne
Christa og Claus
Børnebørn.

Arrangementer

Academicum Catholicum

- i samarbejde med Skt. Ansgar Kirkes menighed
Tirsdag d. 25.11.03 kl. 19 prc. afholdes
Festmesse for Niels Steensen
og efter en kort pause ca. kl. 20.15 taler
P. Ziggelaar SJ over emnet
Vor salige Niels Steensen - hvad mangler vi?
Sted: Skt. Ansgar Kirke og menighedssal,
Bredgade, København K
Alle er velkomne

ÅRETS JULEMARKED

på
Niels Steensens Gymnasium
Australiensvej 38, København Ø
søndag den 23. november
kl. 10.30 til 16.00
Loppetov, bazar og restauration
Salg af adventskranse og juledekorationer
Entré kr. 10, lodtrækning på indgangsbillet
Messe kl. 9.30 i Sct. Augustin Kirke
En hjælpende modtages med taknemmelighed, kontakt venligst
nedenstående
KATOLSKE MENIGHEDSPLEJER
Bredgade 69 A, 120 København K
telefon & fax 33 15 23 03
email: katolskmenighedspleje@mail.dk
giro 6 46 63 97
kontortid torsdag 14-15

MAGLEÅS
KURSUSCENTER**Magleås sæsonprogram**
efterår/vinter 2003, forår/sommer 2004**2003****Kirkekaffe** er et arrangement som holdes søndag eftermiddag. Man mødes til kaffe og hjemmebag kl. 14.30 - derefter samles man om et foredrag, der er valgt sådan, at det kan interessere alle voksne. Eftermiddagen slutter med en messe. Pris: kr. 50,-**Søndag den 16. november kl. 14.30.** Hvordan giver vi mennesker en værdig død? v/sygeplejerske **Anne Grethe Hoffmann**, Sankt Lukas Stiftelsens Hospice. I vore dages Danmark taler man nødigt om døden! Og dog må vi alle se den i øjnene. Igenem de senere år er der oprettet en række hospicer i Danmark, som har specialiseret sig i at pleje patienter i deres sidste uger eller måneder. Sygeplejerske **Anne Grethe Hoffmann** vil fortælle os, hvordan man arbejder på at give mennesker en værdig død, og hvad staten gør eller forsømmer at gøre for at dette kan lykkes.**Juletræf. Torsdag den 18. december kl. 11.00** Gennem en år-række har Magleås indbudt til julefrokost i de festligt pyntede stuer. Vi mødes kl. 11.00, til formiddagskaffe. Herefter vil **Knud Kluge** fra Caritas fortælle og vise lysbilleder fra Caritas' projekt i Bolivia. Efter foredraget er der frokostbord. Der serveres eftermiddagskaffe og gløgg. Ca kl. 16.00 sluttes der af med lidt musikalsk julehygge. Pris: kr. 140,-**2004****Bibelweekend Kirken - kærligheden og kroppen.** Fredag den 27. februar kl. 19.00 til søndag den 29. februar kl. 13.30 Paulus og menigheden i Korinth. Hvordan holder vi sammen på kirken med alle dens mange forskellige grupper og enkeltpersoner, som har hver deres tilgang til evangeliet. Paulus oplevede dilemmaet i menigheden i Korinth, hvor menigheden var splittet mellem forskellige ledere, forskellige former for spiritualitet og sociale lag. Paulus' nøgle til enhedens bevarelse var kærligheden og kroppen. Kroppen, som den der holder forskellige funktioner sammen i en enhed, og kærligheden, som blev målestokken for værdien af de forskellige former for spiritualitet. Pastor **Niels Engelbrecht**, Maribo og Nykøbing er weekendens præst og foredragsholder. Pris kr. 750,-**Refuglum. Påskerefuglum Torsdag den 8. april kl. 14.00 til søndag den 11. eller mandag den 12. april kl. 13.30.** Det er en gammel tradition, at det er muligt at tilbringe nogle dage i den stille uge sammen med andre katolikker på Magleås og fejre påskefesten sammen. Torsdag d. 8. april kl. 14.00 åbnes dørene og man kan blive til 1. eller 2. påskedag kl. 13.30. Påskens rige liturgi vil være dagenes hovedindhold. Desuden lægger dagene op til stilhed og ro, socialt samvær og dejlige spadsereture i park og skov. Gejstlig leder: p. **Jac Adams** Praktisk leder: **Annie Rastrup** Pris: torsdag til søndag kr. 1.300,-, torsdag til mandag kr. 1.430,-**Retræte. Teresa af Avila og Johannes af Korset.** Fredag den 30. april kl. 19.00 til søndag den 2. maj kl. 13.30. Retræten vil blive en inspiration til bøn af disse store karmelitermystikere, hvor karmeliterpater **Johannes-Maria Størksen** vil behandle Teresa af Avila, mens **Grethe Livbjerg**, der selv er sekulararmelit, vil holde oplæg om Johannes af Korset, som hun for nylig har udgivet en bog om. Dagsprogrammet vil indeholde Gudstjeneste, tidebøn og oplæg. Der vil være stilhed fra aftenbøn fredag og til frokost søndag. Leder: pastor **Niels Engelbrecht** Pris kr.750,-.**Familieuge. Søndag den 20. juni kl. 14.00 til lørdag den 26. juni kl. 13.30.** Emnet for årets familieuge er: "Lovpris Herren sammen med mig." Familieugen henvender sig til bedsteforældre og børnebørn - tanter og onkler med nevøer og niecer - og selvfølgelig forældre og børn. Lederteam: sr. **Hildegard Doods**, pastor **Niels Engelbrecht**, **Kirsten Poulsen**, **Felicity Pors**, **Pia Kelly** m.fl. Pris: voksne kr. 1.625,-, børn 8-14 år kr. 870,-, børn indtil 7 år kr. 435,-.**2004 Højskoleuge. Søndag den 25. juli kl. 16.00 til lørdag 31. juli kl. 9.30.** Emnet for årets Højskoleuge er: **Hvad er det for et Danmark, kirken skal virke i?** For kirkerne er Danmark anno 2004 både en gave og en opgave. Planlægningsgruppe: **Walter Dalland**, **Marianne Meyer** og **Annie Rastrup** Pris: 2.775,-**Magleåsuge. Mandag den 16. august kl. 15.00 til søndag den 22. august kl. 13.30.** Magleåsugen er et tilbud til alle voksne, der har lyst til at følge foredrag om forskellige emner indenfor kunst, kultur, litteratur, rejselev, historie, religion m.m. To daglige foredrag, og en busudflugt. Der er også tid til socialt samvær og spadsereture i park og skov. Daglig messe. Lederteam: **Annie Rastrup** og **Birte Jørgensen** Pris kr. 2.375,-.Tilmelding og yderligere oplysninger
Sekretariatet, Magleås Kursuscenter,
Høsterkøvej 6, 3460 Birkerød
tlf.: 4581 0715, kontortid kl. 9.00 - 15.00
e-mail: magleaas@magleaas-kursuscenter.dk
hjemmeside: www.magleaas-kursuscenter.dk

Salg og service

GLADSAXE
BEDEMANDSFORRETNING
SØBORG HOVEDGADE 94**Henrik**
Lundgren*Jeg kommer gerne i Deres hjem for at træffe
de nødvendige aftaler.***DØGNVAGT**
39 69 86 81 Afdelinger i Skovlunde, Hirtø, Farum
og Frederikssund**Find Deres bedemand her****vanløse**
ligkistemagasin
h.p.baltzer & søn aps
jyllingevej 8, 2720 vanløse
38 71 75 01**tåstrup**
bedemandsforretning
sv.e. og b. baltzer aps
køgevej 40, 2630 tastrup
43 99 75 01*Ring og aftal et møde enten i Deres hjem eller hos os.
Vi træffes også aften, week-end og helligdage.*Medlem af
brancheforeningenwww.baltzer.nu**BENZONS BEGRAVELSES SERVICE**www.begravelsesservice.dkVi står til rådighed hele døgnet
- På hele Sjælland.**DØGNSERVICE**
7011 2407

Medlem af

DANSK OLIE
KOMPAGNI A/S**Fyringsolie**
Oliefyrsservice
Installationer
Olievagt i
fyringsseasonen

Rodovrevej 383, 2610 Rodovre

36 70 45 30**- sikkerhed for varme****Thyregod & Schaumburg**Advokat
Hammerensgade 6, 2.
1267 København K
Tlf.: 33 360 560www.thyregodschaumburg.dk

Juridisk rådgivning herunder udfærdigelse af testamenter m.v.

Kastrup Begravelsesforretning Telefon 32 55 55 55
DøgnvagtBedemand Michael Riis
Amagerbrogade 155Dragør Begravelsesforretning · Telefon 32 53 06 29
Taastrup Begravelsesforretning · Telefon 43 99 19 19

Hellerup

Emdrup-Ryvang
Bedemandsforretning
v. Lisbeth og Vagn Fondo
Bernstorffsvej 13 A
39 62 16 50 Reference:
Sankt Joseph Søstre
Benedictinerinderne
af den hellige Lioba

Murermester

Bernhardt Christiansen Solbærvej 8, 8471 Sabro
Tlf.: 86 94 82 10
Biluf.: 24 65 71 31

ADVOKAT

Marianne Qvist
Vestre Paradisvej 50
2840 Holte
Tlf.: 45 46 19 40ARV • TESTAMENTE
• ÆGTESKABSSAGER
WWW.MARIANNEQVIST.DK**Victor Nielsen**Stenhuggeri og
Monumentforretning
v/ stenhuggermester Mohr
Vestre Kirkegårds Allé 28-32
2450 København SV
Tlf. 33 21 65 48
Fax. 33 21 30 32Indlæg til
Katolsk Orientering nr. 20,
som udkommer
den 10. december
skal være redaktionen
i hænde
senest den 24. novemberBesøg den officielle katolske hjemmeside på
www.katolsk.dk**KRIS** Kristen Rådgivning for Incestofre og Seksuelt misbrugteKRIS (Landskontoret i Århus): Fredens Torv 2, 1. sal tv.,
Postboks 5023, 8100 Århus C • Tlf. 86 18 33 94 eller 70 22 72 94
Læge og familierapeut **Vibeke Møller**KRIS (Sjælland): Sankt Lukas Vej 6A, 1. sal, 2900 Hellerup
Tlf. 39 40 72 94 / 47 10 72 94 • Socialrådgiver og terapeut **Inger Andersen**
KRIS (Syddjylland/Fyn): Sjællandsgade 25, stuen, 7000 Fredericia
Tlf. 75 92 80 80 • Terapeut **Ruth Wagnholdt**Email: kris@kris-dk.dk • Hjemmeside: www.kris-dk.dk

Få tilsendt KRIS' nyhedsbreve og kursusinformation.

Lægedom for et sønderkønt hjerte

Katolsk Orientering**Annoncepriser:**

6,00 kr. på annoncesider og 7,00 kr. på tekstsider pr. spaltecentimeter ekskl. moms. Institutionsrabat 50 %. Gentagelsesrabat 20 %.

Priseksempler (på annoncesider):

A: 25 mm over 2 spalter (overskrift + 30-35 ord): 375,00 inkl. moms
B: 45 mm over 2 spalter (overskrift + 50-55 ord): 675,00 inkl. moms
C: 40 mm i én spalte (overskrift + 20-25 ord): 300,00 inkl. moms

Bibelen er Guds ord, hvori Han åbenbarer sig selv

Af Eva Maria Nielsen

Bibelen, en verdens-bestseller og også verdens mest læste bog, er i virkeligheden en samling bøger af forskellige forfattere og nedskrevet mellem ca. 1000 f. Kr. og ca. 100 e. Kr. Litteraturgenrerne er lige så forskellige som forfatterne. Der findes prosa (beretninger, slægtstavler og fortællinger), poetiske tekster som digte, bønner, sange og meget andet.

Ordet bibel kommer af det græske ord biblia, der betyder bøger.

Det gamle Testamente har vi til fælles med jøderne, dog med nogle forskelle. Jøderne (og protestanterne) anser kun de 39 skrifter, som er skrevet på hebraisk, for ægte, mens katolikkerne sammen med de ortodokse kirker også anerkender nogle bøger og tekster, som er skrevet på græsk og findes i Septuaginta (den græske oversættelse af Det gamle Testamente). På dansk var disse skrifter normalt ikke med i de almindelige udgaver af Bibelen, og måtte købes som et særskilt tillæg men det er under forandring. Disse bøger kaldes apokryfer eller apokryfe bøger, (af græsk apokryfos, "skjult"). De var ikke godkendt til læsning ved den fælles gudstjeneste i synagogen, men ikke desto mindre værdsat som privat opbyggelig læsning. De kaldes også for "deuterokanoniske", dvs. anden rangs kanoniske bøger. Det nye Testamente er derimod ens for alle kristne og består af 27 skrifter: fire evangelier (Matthæus, Markus, Lukas og Johannes), Apostlenes Gerninger og Johannes' Åbenbaring samt et antal breve til forskellige menigheder.

Bibelen er i sin helhed Guds ord, hvori Gud åbenbarer sig selv. Man kan kun tale om Det gamle Testamente, når der også findes et Nyt Testamente. Dermed er navnet, mener mange, allerede blevet præget af den kristne tradition. Faktisk går dette navn helt tilbage til Det gamle Testamente, som forkynner en ny begyndelse efter dommen, og som finder sit højdepunkt hos Jeremias, som forudsiger oprettelsen af en ny pagt.

*Der skal komme dage, siger Herren,
da jeg slutter en ny pagt med Israels hus
og med Judas hus. Jer 31,31*

På kirkelatin er ordet for pagt *testamentum*, og denne nye pagt skulle afløse den gamle pagt. Den unge kirke tog denne forjættelse til sig og tolkede den ud fra den kristne forståelse af, at der var kommet en ny pagt ved Jesu blod (jf. Luk 22,20). Det gamle Testamente er grundlaget for Guds selvåbenbaring i sit levende Ord, som blev menneske i Jesus Kristus. Bibelen fortæller historien om Guds pagt med mennesker - først med Israel, som Gud udvælger sig som sit ejendomsfolk, og derefter i Det nye Testamente, hvor Gud slutter en ny pagt ved Jesu blod.

Dette kan du gøre:

- Læs og sammenlign 1 Mos 9,9; 1 Mos 17,4; 5 Mos 4,31; Jer 31,31 og Luk 22,20.
- Hvad siger dette om Gud og hans pagt med os?

Mini-Mie

*Pjat!
Hvad skulle der være
i vejen for,
at piger ministrerer?*

Kirkesyn til eftersyn

Kronik

af
Käthe Lund

Som valgt til Pastoralrådet forsøger man at have kontakt til sin regions menigheder for at følge med i, hvad der optager det lokale kirkefolk.

Ved en sådan lejlighed kom vi til at drøfte, hvad der afholder menighedsmedlemmer, vi kender og savner, fra at være med i menighedsfællesskabet ved søndagsmesse og andre former for menighedsliv. Det gav anledning til, at vi så tilbage på os selv: var der noget i vores måde at være kirke på, der gjorde det svært for andre at se sig selv som hjemmehørende i den sammenhæng? Inspireret af de katolske skolers selvbesindelse gik vi i gang med at se på, om vi har brug for at besinde os på, hvad vi forstår ved at være kirke og menighed.

Der er i tiden tydeligvis en optagethed af sådanne spørgsmål, jfr. Folkekirkens debat om grænser for forskellighed i synet på, hvad Kirken står for, og senest læserbreve

og leder i KO: hvad i vor Kirke er til diskussion, og hvad står som uangribeligt.

Et rundspørge til trosfæller rundt om i landet har bekræftet for mig, at mange gør sig tanker om Kirkens situation i dag: hvilke forventninger har vi til den, hvilke af dens opgaver anser vi for de væsentligste for os selv og for Kirken i Danmark, og hvordan mener vi, opgaverne løses hhv. burde løses.

Kirken ses som på den ene side formidleren af Kristi nærvær i verden, på den anden som et både lokalt og universelt fællesskab af mennesker, baseret på tro.

Ordet kirke ses at udspringe af såvel Kyros, som henviser til tilhørsforholdet til Kirkens Herre, Kristus, og af Ecclesia, som mere betoner fællesskabet blandt dem, der er samlede om Kristus. Kristi nærvær i verden giver kun mening for dem, der tror, at Han er levende tilstede blandt os i bønner og sakramenterne. Hvor denne tro er til stede, er der til gengæld også basis for en kvalificeret samtale med de øvrige eksisterende former for mere eller mindre meningsgivende tilværelsesforklaringer i verden omkring os. Kristi nærvær og fællesskabet levendeholdes i liturgi, personlig bøn og sakramenterne.

Så vidt så godt. Hvis det er vigtigt at besinde os på vort kirkesyn, er det jo, fordi det synes vanskeligt at få det gjort konkret vedkommende. Nogle kan synes, at vi katolikker præges for meget af omgivelserne, at vi ligesom mange folkekirk-kristne synes at klare os med et løst forhold til Kirken, hvor man er tilfreds med at få døbt sine børn og komme til messe nogle gange om året, men tilsyneladende ikke finder sit grundlæggende tilhørsforhold dér.

Andre bemærker, at en del katolikker ser Kirkens tilværelsesforståelse som én blandt mange livsanskuelser, man kan vælge imellem eller tage elementer fra. En del trosfæller ser ud til at dele almindeligt udbredte syn på samfundsmoral og manglende gensidig forpligtelse i såvel økonomiske forhold som i dagliglivets samvær i familien, arbejdslivet og andre fællesskaber. I flere af de svar, jeg fik, indgik en fornemmelse af, at "Kirken er én ting, livet noget andet".

En besindelse på vort kirkesyn må dreje sig om at se på begge sider af dens virke: fastholdelse ved Kirkens Herre, Jesus Kristus og Hans lære med Helligåndens hjælp

- og at være kirkefolk på en sådan måde, at man kan erfare såvel belæringen som trosfællesskabet som sammenhængende og relevant for sit liv. Formår kirkefolket at leve hverdagen og troen så troværdigt, at flere af vore trosfæller føler sig draget til dette fællesskab og ikke skelner mellem "liv" og "kirke"? Hvis det ikke ser ud til at lykkes så godt, hvad skal der så til?

Det hele skulle nødtigt lyde for mistrøstigt. Er der uomtvisteligt vanskeligheder, så er der også meget at glæde sig over: gode og hårdt arbejdende præster og diakoner, levende menigheder, som bistår med en mangfoldighed af frivillige tjenester. Det kan være en sand fornøjelse at opleve menigheders deltagelse i messen, hvor der er glæde ved at mødes og interessere sig for hinanden, både store og små.

Men måske skulle vi være lidt mere dristige. Kunne vi være mere opsøgende og inviterende, for hvor meget har de fraværende i virkeligheden følt sig personligt savnet? Vi skal finde balancen mellem at holde fast ved sandheden i Kirkens lære og renheden i liturgiernes udtryk og så de menneskelige variationer i udtryksform, som også

er en side af Kirken. Messen og prædiken kan være vanskeligt forståelige for nogle, studiekredse og skriftligt materiale ligeså; måske kunne det være hjælpsomt også at tilbyde andre gudstjeneste- og samværsformer og at invitere til gennemgang af Kirkens lære på måder, der i højere grad tager udgangspunkt i, hvor menneskene står, og hvad de er optagede af.

Trænger vi også til at arbejde mere på fællesskabet med vore indvandrede trosfæller? Mange af dem står stærke i troen på Jesus Kristus og Kirken, men nok ofte uforstående over for, hvad de møder i vore danske menigheder, og de vil så være tilbøjelige til at holde sig til det, de kender hjemmefra.

Vi, på den anden side, glæder os over at have dem iblandt os og se dem fylde vore kirker, men vi oplever os måske "valgt fra" og kan være kritiske overfor fromhedsformer, der er os fremmede.

På den måde går en dobbelt integration tabt: integrationen i det danske samfund og i Den katolske Kirke. Og her kunne vi i høj grad have fælles interesse i at integrere det at være dansk med det at være katolik - "at være i verden, men ikke af verden."

Katolsk Orientering

Tag jer i agt! Hvis din broder forsynder sig, så sæt ham i rette, og hvis han angre, så tilgiv ham. Selv om han forsynder sig mod dig syv gange om dagen og syv gange vender tilbage til dig og siger: Jeg angre det, jeg gjorde! så tilgiv ham.

Luk 17,3-4

Det er advent før jul

Af sr. Anna-Maria OSB

Englen Gabriel blev sendt fra Gud til en by i Galilæa, der hedder Nazareth, til en jomfru, der var forlovet med en mand, som hed Josef og var af Davids hus. Jomfruens navn var Maria.

Maria - håbets moder - du har glødende håbet på Messias' komme. - I dit indre har hele det udvalgte folks forventning samlet sig. - Gud besvarede dette håb - denne forventning, idet han i dig lod ham, som man ventede på, blive kød, han, den store befrier, som vil forløse verden.

Herre, også vi venter på dig, vi venter på dig i mørkets timer. Men du er lyset, som spreder al mørke. Vi venter på dig i smerte, og dog er du vor trøst og støtte. For vi håber på alt helt alene fra dig. Vi venter på dig med hele vort hjertes længsel. Vi venter på dig og lytter for i stilheden at fornemme dine skridt. Vi venter på dig, du umådelig rige, som vil antage vor fattigdom, for at vi ved din fattigdom kan blive rige.

Maria sagde: Se, jeg er Herrens tjenerinde. Lad det ske mig efter dit ord. Og Ordet blev kød og tog bolig iblandt os.

Maria, du har haft så stort et håb til dit lille barn, dit blik fuld af kærlighed, din tro på ham og hans sendelse, trods al kval og pine, udtrykte et urokkeligt håb. Da du så din Søn dødt, var du sikker på hans opstandelse. Du har håbet så fast, at vi kan dele og bevare dette stærke håb med dig, du har lagt et håb i vore hænder, du håbets Moder.

"At være en håbets flamme findes der en skønnere opgave?"

Hellige Maria, Guds Moder, bed for os, at vi både må være og også sprede håbets flamme ud til vore omgivelser i den mørke tid. Amen.

(Bearbejdet tekst fra J.Galot SJ)

Billedet: Sandro Botticelli, Bebudelsen. 1489-1490 Galleria degli Uffizi, Firenze.

Det må handle om hele Rasmus...

Da Rasmus Riis-Pedersen for tre år siden blev spurgt af sin katolske skolekammerat og ven, om han ikke ville tage med som medhjælper på Den Nordiske Valfart til Lourdes, sagde han ja - uden at betænke sig. Kun lidt anede han dengang, at denne rejse også skulle blive starten på en personlig valfart. Hvor den slutter, ved han endnu ikke, men én ting er han klar over: det er ikke nok, at kun en del af Rasmus tror ...

SIDE 3

Biskoppen sender protest til Haarder

Det forslag, som går ud på, at brudepar skriftligt skal anerkende hinandens lige ret til skilsmisse, strider klart mod Den katolske Kirkes syn på ægteskabet. Derfor har biskop Czeslaw i et brev til integrationsminister Bertel Haarder udtalt sig mod det for Kirken helt uacceptable forslag.

SIDE 6

Budget og kirkeskat - en gang til

På pastoralrådsmødet blev der taget stilling til bispedømmets budget for 2004, og måder at betale kirkeskat på blev drøftet. Biskoppen ventes nu at nedsætte et arbejdsudvalg, der skal kulegrave plusser og minusser i forbindelse med en eventuel overgang til offentlig opkrævning.

SIDE 7

Krævende at blive voksen

Alle mennesker, der efter barndommen og teenage-årene når frem til en vis alder, gør erfaringen: Det er krævende at blive voksen.

Når ikke bare barneårenes gå-sele er væk, men også værelset i barndomshjemmet, den gratis telefon, den gratis avis, den varme mad, tøjvasken, Mors boller og den beskyttende ramme - kort sagt: alt dét, der engang var en selvfølge, man ikke spekulerede nærmere over, så må man selv tage over. Så er tiden inde til at leve som voksen, stå på egne ben og selv være ansvarlig for sit liv og sin fremtid.

På en måde er det netop den situation, vor danske katolske kirke befinder sig i. I generationer har vi fået al den støtte og hjælp, som var nødvendig for at bringe os frem til voksenalderen.

Udenlandske jesuitter, redemptorister, kamillianere, monfortanere, vincentspræster, præmonstratensere, dominika-

nere, franciskanere, oblatfædre og verdenspræster sikrede os en pastoral betjening og sjælesorg, som de danskfødte præster ikke alene havde kunnet yde.

Fra udlandet kom også mange Sankt Joseph søstre, Elisabethsøstre, Hedvigsøstre, Mariasøstre, Jesu Små Søstre, benediktinerinder, cistercienserinder, Søstre af Det dyrebare Blod og Visdommens Døtre, hvis antal oversteget antallet af unge kvinder, der her i landet indtrådte hos søstrene.

Ikke alene kom der præster og søstre. Ofte havde de også materielle ressourcer med fra deres hjemland, som muliggjorde ikke blot deres egen tilstedeværelse hos os, men også bygning af kirker, klostre og institutioner. De mange søstre, som sled i det på hospitaler og i skoler, sparede tillige på deres egen livsførelse, investerede i stedet deres midler i institutionerne - og påtog sig mange opgaver i menighederne.

Vi kan glæde os over, at der stadig kommer præster og søstre fra udlandet, men vi må se i øjnene, at det sker i langt mindre målestok end tidligere. Sognets skole hedder måske stadig Sankt Joseph Søstrenes Skole, men det er år siden, at en Sankt Joseph søster var leder af den - i sig selv et faktum, hvis følger det er relevant at drøfte, også uden for skolernes egen kreds.

Vi kan også glæde os over, at vi stadig modtager økonomisk hjælp fra tyske trosfæller.

Men vi må se i øjnene, at disse kvinder ikke kan - og på et tidspunkt fornuftigvis heller ikke vil - blive ved at holde vores danske lokalkirke på benene. Vi må lære at stå selv. På egne ben.

Den opfordring til at melde sig som regulær betaler af kirkeskat, som fulgte med forrige nummer af KO, handlede om dét. Alt for mange af os har endnu ikke læst skriften på væggen og fået

øje på, hvor vi er på vej hen, hvis vi ikke reagerer som voksne, ansvarsbevidste mennesker, men kører videre i en illusion om, at barndommens og ungdomstidens gratis goder vil fortsætte voksenlivet igennem.

År for år har flere og flere heldigvis set lyset og betaler nu deres kirkeskat med glæde. Vi skal bare have resten med ...

Samtidig handler det hele ikke kun om penge. Naturligvis skal de til, men det er der også andet, der skal. Vores danske katolske kirke har tillige brug for kald til en tjeneste i Kirken - kald, som bliver fremmet i stedet for at blive betvivlet. Kald til en tjeneste i Kirken - som lægmand eller -kvinde, præst, diakon eller i et gudviet liv kommer naturligvis fra Gud selv, - men ofte kommer det som en hvisken, som er svær at høre, hvis man ikke er i et fælles trosmiljø, hvor man lytter efter det. Et trosmiljø for voksne ...

Læserne skriver

Vore katolske børn og unges (op)vækst i troen

Der er blevet talt så meget om evangelisering, at vi ikke kan sidde pastor Benny Blumensaats opråb overhørig, hvis vi som katolikker ønsker at tage vor tro, identitet og egen troværdighed alvorlig. Det gælder vore katolske børn og unges (op)vækst i troen. Hvad forstås ved evangelisering? Er det ikke den påvirkning, som er så nødvendig forud den senere katekese? At give troen videre, evangelisere, må varetages af såvel forældre, kirke (menighed) og børnehaver i fællesskab.

"Foreningen af katolske børnehaver" blev oprettet i 1983 for at opretholde den katolske identitet efter bl.a. søstrenes gradvise tilbagevækning fra området. Herom havde Ewa Worsøe et indlæg på Pastoralrådsmødet i maj 2001, og hun sluttede sit indlæg med: "Hvorfor ikke lægge kræfterne i at få en katolsk børnehaver oprettet af et menighedsråd, og Pastoralrådet støttede dengang idéen om oprettelse af børnehaver i hver menighed. Men for at det kunne lade sig gøre, må-

te der afholdes kurser om småbørnsundervisning. Jeg ved ikke, om der nogle steder er taget initiativ til katolske børnehaver i menighedsregi, på privat initiativ og med faglig bistand i form af kurser fra bl.a. Foreningen af katolske Børnehaver og Pastoral-Centret? På nævnte pastoralrådsmøde vedkendte også DUK sig et medansvar for opgaven. Mange vil sikkert gerne høre mere herom. Det vil være en opgave for ethvert menighedsråd, fordi det drejer sig om menighedens liv og vækst.

På Pastoralrådsmødet i november 2002 præsenterede FAKS (Foreningen af katolske Skoler) deres initiativ "Skolesyn til eftersyn". Hvordan forløber "Værdidiskussionen" på vore katolske skoler? Er det muligt at få en tilbagemelding fra enkelte skoler?

Karen Grzelak
Kragelundvej 1
5853 Ørbæk

Man bør trygt kunne sende sine børn til Den katolske Kirke

Jeg giver ganske biskop Kozon ret i sin udtalelse om, at cølibatet ikke medfører øget trang til pædofili.

Man mener, at pædofili og homoseksualitet begge dele er medfødte anlæg, som kun til en vis grad kan holdes nede ved viljens magt.

Den store forskel på de to ting er, at den pædofile skader barnet - måske for hele livet, mens den homoseksuelle og hans partner ikke er til skade for nogen - ud over dem selv. Det er et stort handicap ikke at være som andre, ikke få børn og leve et

normalt familieliv samt støde på fordømmelse livet igennem.

Pædofili er en forbrydelse, der må standses omgående.

Har Den katolske Kirke svigtet her? Det ser ud til, at Kirken har dækket over sexforbrydelser mod børn, der er begået inden for Kirken. Det fører til tanken: Hvem er det vigtigst at redde? Det misbrugte barn eller Kirkens omdømme?

En advokat, som er anklager i Boston-sagen, har i Vatikanets arkiver fundet et dokument på latin fra 1962 på 69 sider, hvoraf det fremgår, at "Vatikanet advarer alverdens biskopper om at forholde sig yderst hemmelighedsfulde .... bundet af evig tavshed i sager, hvor det viser sig, at præster har haft uanstændig omgang med sognebørn."

Under kategorien værste forbrydelser hører ifølge dokumentets ordlyd "en præst, der har sex med en person af samme køn". Skrivelsen fastslår, at straffen for at bryde tavshedsloftet er udelukkelse af Kirken. Dokumentet er skrevet af kardinal Alfredo Ottaviana og bærer pave Johannes XXIII's segl.

I maj 2001 sendte Vatikanet et brev til biskopperne, der udtrykker, at brevet - på det tidspunkt - stadig er gældende. Er det tilfældet endnu? Er her kun tale om krænkelse af skriftestolens absolutte diskretion? Det hævdes.

Eva Antkowiak
Nyborg

Det var i Katolsk Orientering nr. 16 at pastor Benny Blumensaats indlæg tog hul på debatten om de katolske skoler og børnehavers identitet.

Katolske skoler katolske - formelt eller reelt?

Benny Blumensaats har fat i en lang ende, når han spørger om, hvor katolske katolske skoler er!

Jeg har kendt flere lærere på katolske skoler, der udtalte, at de katolske skoler, de pågældende var lærere på, "ikke var hverken så katolske eller så kristne, at det gjorde noget".

Min fornemmelse er, at en stor del af de "protestantiske" elever kommer fra meget sekulariserede hjem, og at det samme gør sig gældende for en ikke ubetydelig del af de "katolske" elever. Noget lignende gør sig formentlig

gældende for lærerpersonalet.

Formelt er de katolske skoler katolske, men reelt ligger landet noget anderledes. Hvis pålydende værdi er kurs 100, så kan man måske godt sætte den aktuelle kursværdi til kurs 25?

Det hele hænger sammen med, at troen er svækket, så den i dag ikke omfatter alle dele af virkeligheden. Det vil sige at den ikke er katolsk, men kun delvis.

Niels Erik Søndergård
5250 Odense SV

Debat. Angiv altid navn, adresse, telefonnummer og så vidt muligt e-mail-adresse på indsendte indlæg. Redaktionen forbeholder sig ret til at forkorte og bringe uddrag af indsendte indlæg. Et læserbrev må højst fylde 300 ord. Læserbreve kan indsendes som e-mail til: redaktion@katolskorientering.dk (vedhæft fil eller indsæt læserbrevet direkte i mailen). Ved indsendelse af læserbrev på papir bedes diskette så vidt muligt vedlagt.

Redaktion:
Ansvarshavende redaktør: Erling Tiedemann
Redaktionschef: Annica Skenberg
Annoncer og abonnement: Lisbeth Rønne
Orientering fra sognene: Erik Christiansen

Frivillige medarbejdere: Carla Bennati Schou, Karen Grzelak, Kirsten Kjærulff, Bente og Ole Meyer, Jacob Thomsen, Hans Thulstrup, Vivian Tiedemann.

Redaktion og annoncer: Vesterbrogade 28, 4.
DK-1620 København V. Telefon 3321 1444. Kontortid: 09.00-13.00
Fax 3324 4975. E-mail: redaktion@katolskorientering.dk
Giro: 205-7042

Udgiver: Ansgarstiftelsen, Bredgade 69 A,
DK 1260 København K.
Tryk: Morsø Folkeblad, DK 7900 Nykøbing Mors. Oplag 16.800
Abonnementspris: 370,00 kr/år
Løssalg: 20,00 kr i Steno-Butikken og Katolsk Information i Århus.

At kun en del af ham - selv om den er stor - tror på Den katolske Kirkes sakramenter, er ikke tilstrækkeligt

Det må handle om hele Rasmus...

Rasmus elsker at hjælpe andre, hvad også var grunden til, at han i 2001 for første gang tog til Lourdes. Men efterhånden har valfarten også udviklet sig til en personlig valfart, hvor han blandt andet prøver på at forstå Kirkens sakramenter.

Tekst og foto: Annica Skenberg

- Jeg tror på Gud, jeg tror på Bibelen, og en stor del af mig tror på sakramenterne. Men - en del af mig er stadigvæk protestant, og det er jo hele Rasmus, det må handle om ...

Personen bag disse forunderlige ord er Rasmus Riis-Pedersen, en 20-årig, ikke helt typisk universitetsstuderende fra København.

Ingen tvivl om dét, hans hverdage og aftener er fyldt med intensive studier, som - håber han - om seks-syv år vil resultere i en cand. pol.-eksamen, og i weekenderne går han til fest sammen med sine venner og kammerater.

Men i hans liv findes også en anden dimension: Gud har - gennem Lourdes og Den katolske Kirke - rørt ved hans indre, og Rasmus har måttet give sig ud på en pilgrimsvandring, hvis afslutning han endnu ikke har nogen anelse om. Måske bliver han katolik; måske forbliver han i Folkekirken.

- Uanset hvad, vil jeg være lige glad for det, siger han.

Og han slår fast, at han heller ikke har travlt. Det vigtigste er som sagt, at hele hans selv er med.

Blev glad for den nye skole

Rasmus er født i Kolding i Jylland, men som følge af hans fars arbejde flyttede hele familien til København. Et af de spørgsmål, som opstod i forbindelse med flytningen var, hvilken skole Rasmus, der dengang skulle begynde i 8. klasse, skulle meldes ind i. Én ting stod forældrene klart: noget offentligt gymnasium kunne der ikke blive tale om, men ud over dét var spørgsmålet om sønnens skole-

gang åbent. Nogen foreslog da Niels Steensens Gymnasium - og sådan blev det. Familien havde hørt, at det var en god skole, men dens katolske identitet kendte man ikke noget nærmere til.

- Men jeg kom der og blev superglad med det samme, siger Rasmus.

Egentlig har han ingen religiøs baggrund; i hvert fald ikke nogen kirkelig, men troen på Gud har han nok altid haft.

- Nærmest noget i retning af, at "Gud er Gud", og så ikke mere snak om dét, forklarer han.

Blandede følelser

Men at der nu var lidt mere at sige, skulle han snart blive klar over ... I skolen blev han nemlig ret hurtigt gode venner med Christian Elveberg, en ung praktiserende katolik. Sammen gik de til messe i spisefrikvarteret, og sammen tog de også på retræte.

- Det katolske fascinerede mig allerede fra starten, men der var også mange ting, som jeg fandt mærkelige. For eksempel syntes jeg, at det der med, at jeg ikke kunne gå til kommunion, bare var noget fis... Jeg mente, at jeg havde ret til at gå til kommunion, selv om jeg ikke var katolik, siger Rasmus og tilføjer smilende:

- Det var nok i min selvretfærdighedsperiode! Og jeg forstod jo ikke, hvad det betød - hvad det indebar.

Men så fandt Vorherre åbenbart, at tiden var moden til yderligere en etape af pilgrimsvandringen: Venen Christian foreslog Rasmus at tage med som medhjælper på Den Nordiske Valfart til Lourdes, hvor han selv havde været med året forinden.

- Jeg sagde ja lige med det samme! Vist funderede jeg lidt på, hvad det der med Lourdes kunne være for noget, men helt klart sagde jeg i hvert fald ja, fortæller Rasmus.

Men hvor fascineret han nu end var blevet af det katolske, så var det ikke årsagen til, at han var klar til at rejse derned. Nej, drivkraften var snarere noget, som altid har ligget ham stærkt på sinde, nemlig at hjælpe andre mennesker.

Han var "Protestanten"

Også for den mest inkarnerede katolik kan det første møde med Lourdes være noget af et chok. Så langt som til at kalde det et chok vil Rasmus nu ikke gå, men let havde han nu ikke ved at få det hele til at hænge sammen.

- For min del handlede det om tre ting: dét at tage på valfart; fromheden inde på selve området ved grotten - og så turistlivet, siger han.

Mange og modstridende følelser drejede rundt i ham; han blev slået af stedets mystik, men parallelt med sin fascination af det katolske havde han også en følelse af, at det i mangt og meget handlede om indoktrinering. Alt var så tilrettelagt, og det blev taget for givet, at der er visse ting, man bare gør. Og samtidig med, at han følte sig som en del af fællesskabet, opfattede han sig også som én, der stod udenfor - som "Protestanten".

- Det skal ikke forstås som en kritik af dem, som var med; følelsen af at stå udenfor, stammede nok fra mig selv, - selvom det nok i en vis udstrækning tages for givet, at den, som tager til Lourdes, også er katolik, siger han.

I kraft af, at Rasmus kom med til Lourdes, blev den selvretfærdig-

hedsperiode, som han nævnte ovenfor, byttet ud med indsigt og forståelse. Valfartspræsten, p. Herbert Krawczyk, forklarede ham kærligt og nænsomt, hvorfor han ikke kunne gå til kommunion.

- Siden er jeg gået frem og har modtaget velsignelsen, og det har jeg det helt fint med, siger Rasmus.

Den første rejse til Lourdes blev unægtelig en omvæltning og en lidt vanskelig oplevelse, og for at klare den, valgte Rasmus helt enkelt at sørge for ikke at komme for tæt på; at lægge mental afstand mellem sig selv og resten. Der var også meget af det specifikt katolske, som han ikke forstod, men han stillede heller ikke spørgsmål ved det.

- Jeg var til stede, men alligevel ikke, og det var først, da jeg kom hjem, at jeg begyndte at bearbejde, hvad jeg havde været med til, siger han.

Lourdes gør noget ved én

Årets valfart til Lourdes var Rasmus' tredje, og han ser allerede frem til næste års rejse; Lourdes er nemlig kommet til at betyde meget for ham - på mange planer. Den grundlæggende vilje til at hjælpe andre er der givetvis endnu, men der er også kommet noget andet til. Ikke mindst har han indset, at det, som betyder noget, ikke bare indskrænker sig til at yde praktisk hjælp; det handler også om det fysiske samvær med de syge og gamle - og hvad dét fremkalder hos én selv.

- Det er, som om man lægger hverdagens jag bag sig i lufthavnen. Lourdes gør noget ved én ... man kommer lidt nærmere sig selv, lidt nærmere sin tro og dens værdier ... Dernede kommer man til at se sider af mennesker, som man ellers

ikke får at se, og man tænker ikke så meget på sig selv. Jeg tror faktisk, at nogle godt kan blive bange, når de kommer til Lourdes og ser sig selv, siger Rasmus.

Nu er rejsen til Lourdes også blevet en personlig valfart for den unge københavner.

- Jeg bruger megen tid på at forsøge at forstå de forskellige sakramenter, og hvor jeg, Rasmus, passer ind i dette mønster, siger han.

Hjemme i København har han ikke særligt mange katolske kontakter - bortset, naturligvis, fra Christian, som sørger for, at der bliver nogle katolske indslag i hverdagen.

- Han er min store støtte, men han presser mig aldrig til noget, forklarer Rasmus.

Et konfliktfyldt billede

Det voksende engagement i Lourdes-valfarten indebærer - helt bestemt - at han ofte bliver spurgt, hvornår han skal være katolik.

Det er en udvikling, som Rasmus på ingen måde ser som udelukket. Det katolske tiltrækker ham, men p.t. føler han sig stadig tættere på den protestantiske tro end på den katolske.

Han lægger heller ikke skjul på, at der også er en stærk konflikt med i billedet. For selv om det ikke har skortet på anledninger til kontakt - især ikke i Lourdes, hvor det jo nærmest er oplagt - så har han ikke taget nogen dybere og mere personlig kontakt med en katolsk præst.

- Jeg har endnu ikke følt, at jeg ville gå dybere. Et eller andet sted føler jeg, at jeg frygter at måtte slippe én af delene - og det er jeg slet ikke færdig til, slutter han.

Ekko fra Maryvale

De nordiske kateketcentres årsmøde blev i år henlagt til England

Af Erling Tiedemann

Samarbejdet mellem vores eget Pastoral-Center og de kateketiske centre i de øvrige nordiske lande manifesterer sig hvert år bl.a. gennem et møde, der fra gammel tid benævnes Den nordiske Kateketkonference.

Møderne plejer at blive holdt på skift i de nordiske lande, men i år - hvor det var Finlands tur - foreslog Katekeettinen Keskus, som det finske center hedder, at man i sluttet flok drog til Maryvale Institute, hvor bispedømmet Birmingham driver en uddannelsesinstitution for kateketer, diakoner og andre.

Toårigt fjernkursus

- Fra det finske kateketcenter havde en medarbejder allerede deltaget i et kursus i teologi og katekese på Maryvale Institute, fortæller Pastoral-Centrets leder, Joke Bos. Der er tale om et toårigt fjernkursus, hvor man studerer hjemme, men tre gange om året tager en weekend til Maryvale for at møde lærerne og udveksle erfaringer med andre studerende. Det var derfor naturligt for finnerne at foreslå en udbygget kontakt med Maryvale, hvor det viste

Den nordiske gruppe som i sluttet flok drog til England og Birmingham: Torvild Torvild Oftestad (N), Stefan Nordström (S), Margareta Murray (S), Irene Alvarez (SF), Eva Maria Nielsen (DK), Joke Bos (DK), Marjatta Jaanu Schröder (SF), Father Poul J. Watson (GB)

sig, at også to kateketer fra Norge og én fra Sverige allerede havde været.

Selv om det er et fjernkursus, hvor ingen lærer står bøjet over en for at se, om man bestiller noget, kræver det en indsats. Mindst fem timer skal afsættes hver eneste uge, hvortil kommer de nævnte weekend-ophold i Maryvale. Og når de to år er gået, afsluttes kurset med en regulær eksamen, som i almindelighed anerkendes af biskopperne som bevis på en dokumenteret kompetence.

Ikke muligt for alle

- Det er muligt, at de, der mere intensivt arbejder med

katekese, fx som ansatte i de kateketiske centre, kan få mulighed for at deltage i et sådant fjernkursus, men realistisk kan det ikke forventes, at alle, der påtager sig at undervise børnene i en menighed, vil kunne afse tid til noget sådant, siger Joke Bos videre. Det må ikke overses, at mange sognekateketer i forvejen bruger meget af deres fritid på opgaven, og at deres egne forpligtelser over for familie og arbejde måske ikke tillader dem at bruge mere. Pastoral-Centret har i øvrigt slet ikke økonomi til at tilbyde sognekateketer et sådant fjernkursus, selv om vi - og de - klart erkender, at der er brug for en mere omfattende uddannelse.

Et helt nyt tilbud

Den erfaring har man også gjort på Maryvale Institute, hvor man derfor har udviklet et helt nyt tilbud med navnet Echoes.

- Echoes kommer af det samme græske ord, ekko, som også ordet katekese kommer af. Katekese kommer af dét, man hører - af ekkoet fra den troende menighed, forklarer Joke Bos, der tilføjer, at selv om Echoes var tænkt som grundlag for en mindre krævende kateketudannelse, så har det vist sig, at materialet er særdeles anvendeligt også for andre. Det

Det har vist sig, at Echoes er særdeles anvendeligt for mange i forskellige situationer.

kan være forældre, der ønsker at følge deres børns undervisning - og hvordan var det nu, det var? Det kan være katolikker, som under tidernes tryk er kommet lidt på afstand fra deres kirke, men gerne vil vende tilbage - og hvordan var det nu, det var?

Møder hver anden uge

Under Echoes-programmet mødes man i grupper i alt elleve gange, helst hver 14. dag. Det tager halvanden time pr. gang, medmindre man vil spise sammen før eller efter, hvad mange gerne vil. Materialet består af elleve lektionsark, og hvert består af et foldet A3, der bliver til fire A4 sider.

- Der findes en lærervejledning, men det var måske rigtigere at kalde den en gruppeleder-vejledning, for man behøver ikke at være overuddannet for at holde sammen på en gruppe, beretter Joke Bos. Man sætter sig ganske enkelt ned, læser de fire sider sammen - og taler om tingene, mens man trin for trin får gennemgået det basale i katolsk kristentro og får genopfrisket det hele.

Kræver biskoppeligt ja

- På mødet i Birmingham aftalte vi, at vi vil prøve at opnå godkendelse af, at materialet kan oversættes til de nordiske sprog og bruges i vore lande. Det er naturligvis noget, som ikke alene kræver et ja fra Maryvale, men også fra vore egne biskopper, slutter Joke Bos.

KORT NYT

Katolskt Magasin får ny redaktør

Katolskt Magasin, der i Sverige både svarer til - og alligevel ikke svarer til - Katolsk Orientering i Danmark, får fra 1. januar 2004 en ny chefredaktør. Det drejer sig om Margareta Murray-Nyman, der de sidste 19 år har ledet "Katolska pedagogiska nämnden", som i Danmark svarer til Pastoral-Centret. Margareta Murray-Nyman, der selv har en teologisk uddannelse, er gift med professor Magnus Nyman fra det idéhistoriske institut på Uppsala universitet. Magnus Nyman var præst i den lutherske Svenska kyrkan, men konverterede til Den katolske Kirke, hvor han siden er blevet præsteviet.

Stig Holsting genvalgt som formand

Johannes Jørgensen Selskabet har holdt sin årlige generalforsamling i Svendborg.

Ved generalforsamlingen blev Stig Holsting genvalgt som formand, ligesom Susanna Figgé og Ove Klausen blev genvalgt som bestyrelsesmedlemmer.

I sin beretning kunne formanden fortælle om et begivenhedsrigt år med sommerens symposium i Svendborg som højdepunktet. Selskabet kan glæde sig over stor tilslutning, en omstændighed som modsiger påstanden om, at Johannes Jørgensen er en glemt digter, sagde han.

Spar porto - brug nettet

Hver eneste dag sendes mange breve ud fra bispekontoret, og selv om det ikke er hver dag, den enkelte menighed modtager lister, breve og så videre, så løber det alligevel op i en betydelig portoudgift.

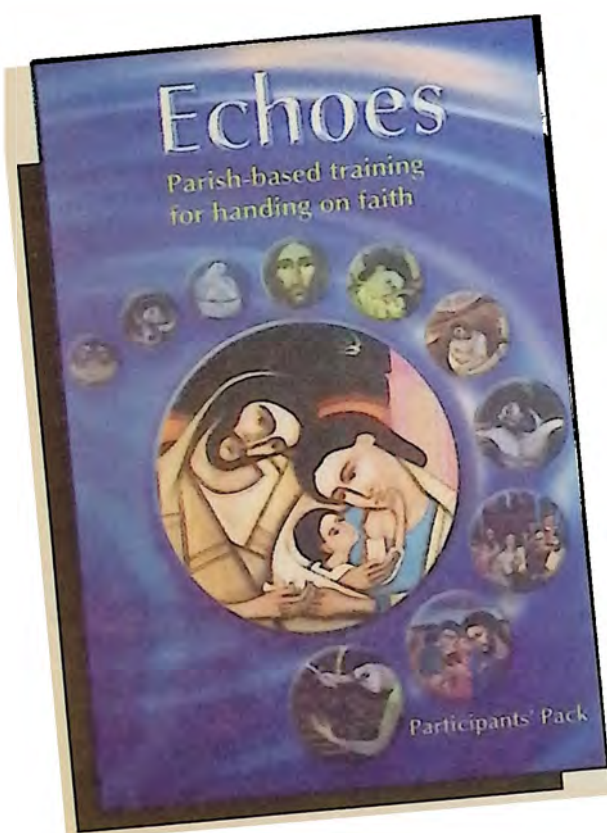
De fleste sognekontorer er imidlertid allerede på nettet i deres kommunikation med bispekontoret, og det bør udnyttes meget mere, mente Tommy Boll fra menigheden i Århus. På det senest afholdte pastoralsrådsmøde foreslog han derfor, at man undersøger mulighederne for at bruge Post DK's nye service, kaldet "e-Posthuset". Så kan man bare sende posten hertil, hvorefter den enten videresendes elektronisk eller pr. almindeligt brev, hvis modtageren har valgt det sidste, fordi vedkommende ikke er på nettet.

Vatikanets frimærker på web-side

På Vatikanets postkontor på Peterspladsen er der altid trængsel. Folk køber frimærker og sidder ved store borde og skriver postkort til dem derhjemme. Og kort og breve bliver straks lagt i postkassen uden for døren, da det kun er inden for Vatikanets område, frimærkerne er gyldige og får det rette poststempel.

- Disse frimærker, som er udkommet siden 1929, er små kunstmærker med et billed- og symbol-indhold, der er små brikker til den romersk-katolske kulturs historie, fortæller Kirsten Petersen. Hun bor i Århus, har studeret kunsthistorie og har en særlig interesse for renæssansens, manierismens og barokkens udtryk i arkitektur, skulptur og maleri. I Vatikanstatens frimærker finder hun fine eksempler på stilarterne, og frimærkerne har motiveret hende til at søge viden om Vatikanet. Alt dette har ført til, at hun har lavet en flot hjemmeside på nettet om Vatikanets frimærker.

Kirsten Petersen har især interesseret sig for de frimærker, der udkom mellem 1929 og 1949, fordi hun finder, at de er de mest spændende, hvad angår teknik og motiver, men hun har også enkelte mærker med af nyere dato. Men kig selv - der er både billeder og oplysninger af interesse også for andre end frimærkesamlere. Adressen er: www.frimaerkemotiver.frac.dk. ET

Splittelser hindring i økumenisk dialog

Men på trods af alle spændinger ser kardinal Kasper også tegn, der giver anledning til optimisme

Splittelser indenfor de kristne kirker og kirkesamfund er et grundlæggende problem i den økumeniske dialog, siger kardinal Kasper ifølge presbureauet Zenit.

Dette synspunkt gav præsidenten for Det pavelige Råd til Fremme af Kristen Enhed udtryk for ved åbningen af Rådets plenarforsamling.

"Spændinger mellem den ortodokse kirkes enheder med egne overhoveder, indenfor det anglikanske kirkefællesskab og indenfor kirkesamfundene af den reformatoriske tradition, men også indenfor Den katolske Kirke er til stor skade for dialogen," sagde kardinalen.

"Denne mangel på intern enighed skaber hindringer og besværliggør til tider samstemmighed i enigheden uadtil," tilføjede han. Intern uenighed "fører til lammelse af økumenien og til og med til svigtende handlekraft."

I sin vurdering af den økumeniske situation sagde kardinal Kasper til de tilstedeværende, at mens man "på den ene side overvinder gamle uoverensstemmelser, eller i det mindste kommer hinanden nærmere, så kommer på den anden side nye meningsforskelle frem."

Det sidste gælder især på det etiske område, "med abort, skilsmisse, eutanasi og homoseksualitet," citerede Vatikanets Radio ham for at sige. "Men også etniske, sociale og politiske problemer er ofte anledning til splittelser."

I sin tale ved åbningen af plenarforsamlingen, der blev overværet af kardinaler, patriarker, biskopper og teologer sagde kardinalen, at trods vanskelighederne rummer den økumeniske dialog "mange glæder."

Der er forståelse for, "at Helligånden også er virksom uden for Den katolske Kirke.

Kardinal Walter Kasper er præsident for Det pavelige Råd til Fremme af Kristen Enhed. Arkivfoto

Man møder mange seriøse kristne, der beder for og ønsker enhed," og som er "åndeligt søgende mennesker," sagde kardinalen i et interview i Vatikanets Radio.

"Dette giver anledning til håb."

Oversættelse:
Hans Thulstrup

Religiøse symboler har de franske kirkers velsignelse

(KNA) Førende repræsentanter for de kristne kirker i Frankrig har udtalt sig imod en lov, som forbyder det islamiske hovedtørklæde eller andre religiøse symboler i skolen. En århundredgammel retskendelse må ikke drages i tvivl, sagde den franske kardinal og tidligere udenrigsminister i Vatikanet, Jean-Louis Tauran, ifølge franske pressemeddelelser.

Også præsidenten for den franske paraplyorganisation af franske protestanter, Jean-Arnold de Clermont, har udtalt sig imod en sådan lov. Begge udtalelser blev fremsført i forbindelse med den franske bispekonferences plenarforsamling i Lourdes.

I den franske regering hersker der åbenlys ue-

nighed om spørgsmålet. Franske medier fortæller, at præsident Jaques Chirac og premierminister Jean-Pierre Raffarin går ind for en streng lov med bred anvendelsesmulighed. Indenrigsminister Nicolas Sarkozy og justitsminister Dominique Perben her derimod i nogle interviews udtrykt skepsis. Striden står om, hvorvidt det skal forbydes, at bære "påtrængende" religiøse symboler i skolerne. I Frankrig har der tidligere flere gange været konflikter om udelukkelse af tilslørede muslimske elever fra undervisningen.

Oversættelse:
Kirsten Kjørulff

Katolsk broderskab bag nyt højdepunkt i krusifiks-strid

Kors skal erindre om intolerance

(KNA) Nyt højdepunkt i krusifiks-striden: Foran skolen i landsbyen Ofena, fra hvilken alle krusifikker ifølge en retslig afgørelse skulle fjernes, er der blevet rejst et tre meter højt metalkors. Jernkorset er blevet skænket menigheden som "solidaritetsgave" af et katolsk broderskab i Benevent 100 km borte og er ifølge italienske aviser straks blevet opstillet.

En erindring

Endvidere sørgede "Broderskabet af Madonna af Rosenkransen" fra San Giorgio La Molara for transport og opsætning af monumentet. Korset er "den kristne civilisations

rødder", betonede repræsentanten for broderskabet i en samtale med borgmesteren, Annarita Coletti. Denne svarede ifølge "Il Messagero": "Dette kors vil blive stående som en erindring om intolerancen hos en enkelt person, som ville fjerne Kristus fra skolen, hvilket ikke er lykkedes for ham."

Foreløbig ophævelse

En muslimsk aktivist havde ved en domsafgørelse opnået, at skolekorsene skulle fjernes. En appelinstans har dog foreløbig ophevet dommerens afgørelse.

Oversættelse:
Kirsten Kjørulff

KORT NYT

Jesusbarn med nissehue og julemandsfri zone

I England har en gruppe kristne med kommunikationsbaggrund dannet "Churches Advertising Network", der blandt andet arbejder for at tilbageerobre julen fra den kommercielle verden. Det fortæller Det danske Bibelselskab i et nyhedsbrev. Til det formål vil den engelske gruppe i år lave en billboard-kampagne med et iøjnefaldende motiv: et kendt maleri fra det 17. århundrede, der forestiller Maria med barnet - dog med den væsentlige ændring, at Jesusbarnet på billboardet er iført julemandskostume. Kampagne er tænkt som en provokation, der skal minde folk om, at julens egentlige budskab ikke har noget med julemanden at gøre.

Modsat vil de tyske katolikkers Bonifatiuswerks børnehjælp gennem klistermærker gøre opmærksom på, at Julemanden intet har at gøre med Biskop Nikolaus. Det beretter KNA. Hjælpeorganisationen i Paderborn meddeler, at indtægten ved salget af klistermærket med påskriften "Julemandsfri zone" går til den ambulante Børne-Hospice-Tjeneste i Halle an der Saale.

Biskop beklager racisme i Kirken

(KNA) Ærkebiskoppen af Saint Paul-Minneapolis, Harry J. Flynn, konstaterer med beklagelse en vedholdende lurende racisme. Det gælder såvel Kirken som hele samfundet, understregede Flynn i et hyrdebrev. Afvisning af sorte medborgere eller negative bemærkninger om dem hører ofte til dagens orden. Derfor appellerede han indtrængende til alle sogne om at tage dette problem op og udarbejde relevante pastorale programmer.

Monstro de skulle være katolikker?

US-Press meddelte forleden, at George Limpert og hans kone Amelia, der begge bor på et alderdomshjem i staten Missouri, har været gift i 82 og dermed formentlig er verdens ældste ægtepar. Syv af deres ti børn lever stadig. George Limpert er 100 år gammel, hans kone 102. De har 260 direkte efterkommere og regnes for at være "den største familie i USA".

63 præster i Sydkorea giver et godt eksempel

For at fremme organdonation i deres land har 63 katolske præster i Sydkorea forpligtet sig til at donere enkelte organer eller hele legemet, fortæller KNA fra Seoul. Dermed vil Kirken fremstå som et modstykke til den kungfutsianske tradition, efter hvilken menneskekroppen skal begraves intakt. I Sydkorea er der fremdeles stor mangel på organdonorer.

Dømt til at betale erstatning for bagvaskelse

To tidsskrifter i Nederlandene er på grund af beskyldninger mod en tidligere katolsk dekan blevet dømt til at betale en erstatning på i alt 10.000 Euro for svie og smerte, meddeler presbureauet KNA. En domstol i 'sHertogenbosch bestemte tilmed, at de to blade "Gay Krant" og "Panorama" skulle bringe dementier. Tidsskrifterne havde forbundet dekanen med en affære om seksuelt misbrug og børneprostitution.

"Stop and Go"-messe

(KNA) Ifølge "Catholic Review" har en franciskaner i USA udviklet en "Stop and Go"-messe i den hensigt at forklare den katolske liturgi. På afgørende steder i gudstjenesten bliver liturgien afbrudt af forklarende indlæg. - En forbløffende stor del af katolikkerne ved i dag ikke mere, "hvorfor vi gør det, og hvad vi gør", siger franciskanerpateren John Pfannenstiel. En grundigere forklaring hjælper de troende med på ny at sætte pris på den katolske tradition og liturgiernes skønhed.

Efter en succesrig premiere skal der i slutningen af november fejres yderligere tre "Stop and Go"-messer.

“Et uacceptabelt lovforslag”

På Pastoralrådsmødet gennemgik formanden og biskoppen “rigets stilling” og omtalte bl.a et nyt lovforslag

Forretningsudvalgets beretning var udsendt i forvejen og fortalte bl.a. om et fællesmøde for de skolebestyrelsesmedlemmer, som er udpeget af hhv. biskoppen og forretningsudvalget. Endvidere omtalte det, at forretningsudvalget forbereder møder med bl.a. DUK og Katolsk Orientering for at fremme dialogen og samarbejdet med institutionerne.

Pastoralrådets formand, Henrik Ledertoug, supplerede den skriftlige beretning med enkelte bemærkninger.

Fortsat nordisk samarbejde

Nordkat er navnet på periodiske møder mellem lægrepræsentanter for pastoralrådene i de nordiske bispedømmer. Arrangementet har været afholdt i en årrække, men interessen for det var efterhånden blegnet så meget, at der på det seneste møde i Reykjavik var lagt op til en beslutning om at bringe traditionen til ophør.

Det viste sig imidlertid, at der blandt deltagerne var interesse for at fortsætte, sagde Henrik Ledertoug, men på den klare betingelse, at foretagendet blev rekonstrueret og på den måde atter blev meningsfyldt. Man vil under alle omstændigheder mødes i forbindelse med den kommende europæiske lægmandskonference i Fatima i 2004. Her vil man så drøfte sagen på grundlag af et oplæg fra et af de norske pastoralråd.

Formanden gav endelig udtryk for tilfredshed med, at Pastoralrådets forretningsudvalg nu blev repræsenteret i det budgetvalg, der mødtes med lederne af de større institutioner for at drøfte deres budgetforslag. Næstformanden, Mariano Davies, har således deltaget i

alle møderne og har dermed bedre kunnet belyse budgetproblemerne i forretningsudvalget.

Nogle kommer, andre går

I sin beretning til mødet fortalte biskop Czeslaw indledningsvis om udviklingen i præstesituationen. Nye præster er trådt til, mens andre er flyttet tilbage til deres hjemland for at gå på pension eller overtage planlagte opgaver dér. Selv om nogle ikke var lykkelige for den såkaldte præsterokade (som kun delvis var en rokade), er den nu faldet på plads.

Til Roskilde er der kommet en præst og en nyviet diakon, begge franciskanere fra Rumænien.

Pater Podlak er tilbage fra Polen som 2. præst på Amager, hvor han aflaster sognepræsten.

Efter at Sankt Joseph søstrenes kommunitet i Ringsted var blevet nedlagt, og sr. Clementine flyttet fra byen, bad pastor Hans Esmark - der også tidligere havde ytret ønsket i den retning - om at blive løst fra ansvaret som sognepræst for denne menighed. Biskoppen har imødekommet anmodningen, og foreløbig vil franciskanerne fra Roskilde passe menigheden - i hvert fald indtil foråret.

For Ringsteds vedkommende er der i øvrigt sket det glædelige, at Sankt Joseph søstre allerede er vendt tilbage, idet et nyt kommunitet er dannet med søstre Hildergard, Maria og Johanna-Maria.

Færøerne og Grønland

For så vidt angår Færøerne og Grønland er det fortsat meget vanskeligt at finde en præst, der fast kan være på stedet. Siden pater Waagø's død har menigheden i Tórshavn væ-

2 LIDER OG DEBAT NR. 18. DEN 12. NOVEMBER 2003

En omvendt Sharia

- Så tilbage til jeg dig Hans Christian Anderson: Vil du tage Laura Wilder, som står ved din side, til huset, og vil du love hende trokæb i gode som i onde dage? Vil du elske og ære hende, indtil døden skider jer? - Ja!

- Ligeså tilbage til jeg dig Laura Wilder: Vil du tage Hans Christian Anderson, som står ved din side, til søgtmand, og vil du love ham trokæb i gode som i onde dage? Vil du elske og ære ham, indtil døden skider jer? - Ja!

- Udmærket, så skriv under her på, at I anerkender hinandens Ego ret til at blive skidt!

En visighed? Nej, i det Råds Bureau et kommende lovforslag efter norsk model.

Egteskabslovgivningen i Danmark rummer som bekendt paradokser om, hvordan et ægteskab kan blive opløst i civilretlig forstand, men for nogle er det ubenbart ikke nok. Da vil også have et udseende om en personlig anerkendelse af en eventuel kommende skilsmisse indført som et led i brudeparrets tilbragt tid om at ville elske og ære hinanden og leve sammen, til døden skider dem. På og den dag, hvor to mennesker af hjertet giver deres liv til hinanden, skal skilsmissee om sættes til at gøres i vielbæstest.

Hvordan kan noget menneske - endzige en ansvarelig regering - dog finde på sådan noget? Svaret er Sharia, den religiøse juridiske lovgivning, som i Islam anses som lovgivende for muslimernes livsførelse. Den rummer bl.a. bestemmelser om arveret, bodeling, ægteskab og skilsmisse, som afviger fra reglerne i dansk ægteskabs- og arvelovgivning.

Berægg undersøgelse bag det påtænkte lovforslag er efter det oplyste, at hvis en muslimsk kvinde bliver gift i Danmark og senere går fra sin mand og bliver skilt, så er det ikke så enkelt, at hendes skilsmisse vil blive anerkendt i familier og kulturer, hvor Sharia råder - det være sig her i landet eller i andre lande.

Men blev det nu gjort til en ægteskabsbetingelse, at manden allerede ved ægteskabets indgås skal give udtryk for, at han anerkender hendes Ego ret til skilsmisse, så vil hverken han eller kvinderne senere kunne påberøbe sig Sharia og påstå, at de i muslimsk forstand stadig er gift, holdes det.

Nu er det naturligvis ikke tanken, at denne erklæring kun skal afgives af muslimer. Det ville være udtryk for diskrimination. Erklæringen skal selvfølgelig heller ikke alene afgives af mænd, men af begge de kommende ægtepartier - kort sagt af alle, der vil opnå samfundets anerkendelse af, at de nu er gift.

For eksempel vil erklæringen skulle afgives af kristne, herunder katolikker, der sætter deres lid til deres kommende ægtefælle og et forstærkt ægteskab. For dem vil en udtryksløs erklæring om den anden - og dermed deres egen - ret til skilsmisse risikere at invalidere ægteskabets indgås i kirkesig hermed.

Ved at købe at ville blinde sig i andre religioners og kulturers forhold risikerer de emne således at odslæppe tingene for os selv her i landet og at nedbryde og udfordre vore egne traditioner.

En ting er, at et ægteskab kan gå i stykker. Det oplever mange familier og ofte som en stor ulykke - også for andre end de ægteparter, der ender med at gå fra hinanden.

Noget helt andet er at indbygge en skilsmisseceremoni i ja-ordet allerede på ægteskabets første dag.

Afgivelsen af en sådan holdningsmæssig erklæring ændrer ikke noget som helst ved ægteskabets berøgtige retsvirkninger. Men at afkræve mennesker en erklæring, der antager deres tro og samvittighed, er ikke synderligt dansk. Det er snarere udtryk for, at en Sharia-mentalitet er trængt ind hos dem, der nu står i begreb med at gennemføre - "en omvendt Sharia" ...

ret betjent af skiftende præster, der opholdt sig 3-4 uger i byen, og i øjeblikket fungerer generalvikaren som koordinator.

- Men det er bestemt ikke nogen optimal ordning, sagde biskoppen. Menigheden savner ganske enkelt en fastboende præst.

Det samme er tilfældet - og endnu værre - på Grønland. Menigheden i Nuuk har siden starten været passet af oblatfædre, men de har tiltagende vanskeligheder ved at afse en præst, som gennem længere tid kan være på Grønland.

- Pater Paul Marx har fået hjælp af yngre oblatfædre, men det har ikke udviklet sig til nogen fast ordning, sagde biskoppen, som også viste forståelse for, at det for en præst var en krævende opgave at være sognepræst på Grønland, hvor man er helt alene som præst og langt fra alt.

- Men det skal ikke skygge for den kendsgerning, at katolikkerne på Grønland har brug for et kirkeliv og for at mærke, at også de er en menighed.

To danskfødte seminarister er i gang med at læse til præst, nemlig Daniel Nørgaard i Rom, og Dan Ritto i London. På Redemptoris

Mater-kollegiet i Vedbæk er der nu 16, heraf fire nye fra Italien og Spanien. Og i Roskilde har franciskanerne to nye kandidater fra henholdsvis Libanon og Vietnam.

Der har været holdt valg til præsterådet. Tidligere blev medlemmerne valgt for tre år, men det er nu ændret, således at valgperioden er fem år - svarende til, hvad der er almindeligt for andre valg og udpegninger i henhold til kirkeretten. Som ny moderator (mødeleder m.v.) har præsterådet valgt pastor Niels Engelbrecht.

- Præsterådet er gået i gang med den strukturdebat, som længe har trængt sig på, sagde biskoppen. Det drejer sig først og fremmest om fordelingen af præster, hvor vi er nødt til at erkende, at der i dag kun er 80 præster, hvor der - da jeg i sin tid begyndte at studere - var 104.

Biskoppen nævnte videre det nye Birgitta-kloster i Maribo, som er blevet særdeles godt modtaget både af de kommunale myndigheder og af Folkekirken med biskop Holger Jepsen i spidsen. Ulempen er, at Birgitta-søstre dermed har forladt Næstved, hvor Elisabeth Søstrenes kommunitet i forvejen lakker modende. Der er således

udsigt til, at mens Lolland-Falster igen har fået søstre boende, så vil Næstved miste de sidste.

Brev til Bertel Haarder

Biskop Czeslaw nævnte mediernes omtale af et påtænkt lovforslag, hvorefter brudefolk skal skrive under på, at de anerkender hinandens lige ret til skilsmisse.

- Det er en helt uacceptabel idé, sagde biskoppen, der oplyste, at han allerede har skrevet til integrationsminister Bertel Haarder og udtalt sig mod lovforslaget.

- I Norge er noget tilsvarende allerede blevet indført, fortalte biskoppen videre - ikke på basis af et forslag fra regeringens side, men på grundlag af et såkaldt "privat" forslag fra et enkelt stortingsmedlem, der - uden ordentlig drøftelse og høring - opnåede flertal for sit forslag.

Biskoppens oplysninger medførte en drøftelse i Pastoralrådet af tendenser til totalitær lovgivning, som vi i Den katolske Kirke må vende os imod, og der var tilfredshed med, at Katolsk Orientering allerede havde en ledende artikel om emnet.

Stor opbakning til katolikkerne i Grønland

Det skortede ikke på solidaritet og varme følelser, da Pastoralrådet stiftede bekendtskab med de store bekymringer, som katolikkerne i Grønland gør sig.

Karen Nielsen, der repræsenterer menigheden i Nuuk, oplæste en redegørelse, som var udarbejdet af Mikaela Engell og I. Agnes (se også forrige nummer af KO), og oplæsningen blev mødt med spontant bifald.

Flere tog ordet og gav udtryk for et håb om, at det måtte lykkes at skabe mere stabile forhold for menigheden. Også den store betydning, som

Jesu Små Søstres tilstedeværelse i Nuuk har - ikke blot for menigheden, men for byen og det grønlandske samfund, blev fremhævet.

Biskop Czeslaw var meget opmærksom på menighedens problemer, men måtte med beklagelse også konstatere, at ingen løsning lå lige for hånden.

I redegørelsen blev der givet udtryk for et ønske om, at biskoppen atter vil komme på besøg i menigheden.

- Det vil jeg naturligvis gøre - uden lige på stående fod at kunne sætte en dato på, sagde han efter mødet til KO.

Seminarer for valgte og frivillige i Randers, i Taastrup og på Dalum

Sidst i oktober måned modtog alle menighedsråd og sognepræster samt præster for vore fremmedsprogede trosfæller en grøn folder med titlen "I menighedens tjeneste". Folderen er en indbydelse til seminarer for menighedsråds- og pastoralrådsmedlemmer og andre frivillige medarbejdere i Kirken.

- Formålet er at bevidstgøre lægfolk om vores medansvar for, at menighedens liv og aktivitet bliver i stadig større samklang med Evangeliet og Kirken, siger Karen Grzelak, der er med i den arbejdsgruppe under Pastoralrådet, som har forberedt møderne i samarbejde med Pastoral-Centret.

Det første seminar har emnerne "Hvad er en menighed" og "Menighedens liv og vækst" og

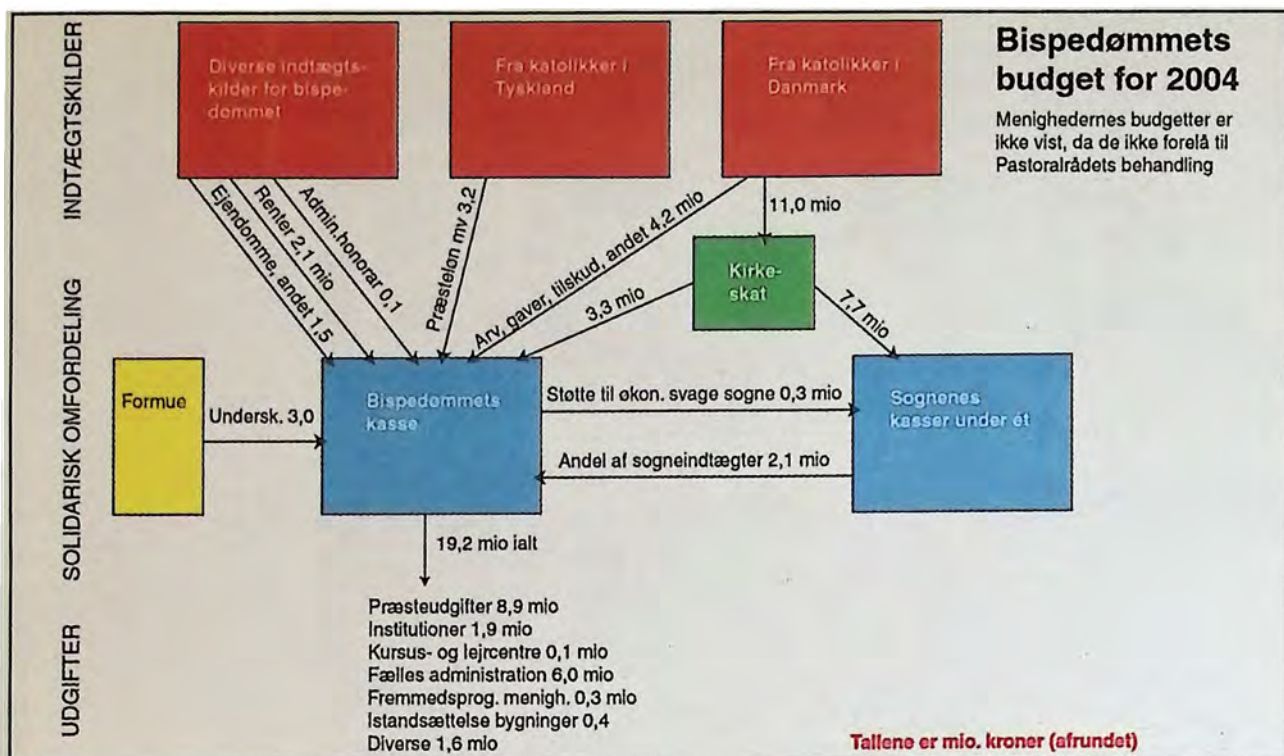
finder sted tre steder i landet, nemlig den 31. januar i Randers, den 14. februar i Taastrup og den 28. februar i Odense på Dalum Kloster.

Tilmelding sker til Pastoral-Centret, Vesterbrogade 28, 2.tv, 1620 København V, tlf. 3324 2630, e-mail: pastoral@pastoral.dk. senest 1. december 2003.

Det er ikke meningen, at dette første seminar skal være en enlig svale.

- Nej, bestemt ikke, siger Karen Grzelak, vi er ved at forberede en række seminarer med emner som evangelisering og katekese, kommunikation, børne- og ungdomsarbejde, menighedens sociale dimension, sognets økonomi, kirkelige medarbejdere, mange folkeslag - én menighed.

Forklaring til illustration af bispedømmets budget 2004

Mens tegningen i KO nr. 18 illustrerede både bispedømmets og menighedernes regnskaber for 2002, viser denne tegning det budget for bispedømmet i 2004, som var til behandling på pastoralrådsmødet.

De røde felter øverst viser bispedømmets indtægtskilder. I midten viser de to blå felter henholdsvis bispedømmets og sognenes kasser, mens det gule felt forestiller bispedømmets formue, bestående af ejendomme og likvide midler m.v. Det grønne felt midt i det hele illustrerer, hvordan de 11,0 mio, som forventes indbetalt i kirkeskat, fordeles med 3,3 mio til bispedømmets kasse og 7,7 mio til sognenes.

Mellem bispedømmets og sognenes kasser sker der en vis solidarisk omfordeling. Økonomisk svage sogne modtager støtte, og alle sogne indbetaler en del af deres ordinære indtægter som et bidrag til bispedømmets finansiering af præsteløn m.v.

Nederst viser illustrationen udgiftssiden i bispedømmets budget. Alt i alt budgetteres der med et underskud på 3,0 mio.

Byggeprojekter, der finansieres af udenlandske velgørere og de enkelte menigheder eller institutioner, er ikke vist i denne illustration, der kun drejer sig om budgettet for den ordinære drift.

Kirkeskat og budget førte til længere debat

Af Erling Tiedemann

Til Pastoralrådets forpligtelser på efterårsmødet hører at behandle Økonomisk Råds forslag til budget for det kommende år, og efter kontorchef Erik Lindegaards forelæggelse udspandt der sig en længere debat med både spørgsmål, svar og synspunkter.

Budgettets hovedtal kan aflæses på illustrationen, der desværre viser, at når de penge, der går ud af kassen, trækkes fra de penge, der går ind i den, så bliver der et hul på 3,0 millioner, som kun kan dækkes ét sted fra, nemlig fra reserverne.

Til afdelingen for "desværre" hører desværre - også, at mange af vore bygninger er af ældre dato, og at de tydeligvis er kommet i reparationsalderen. For bare at nævne et enkelt eksempel, som blev fremdraget på mødet: En kæmpe kloakreparation under ejendommen på Nørrebrogade, hvor Sankt Ansgars skole har til huse, løber op i 800.000 kr., - og der er kun én ting at gøre, nemlig at betale.

Kontingent og mentalitet

Det var imidlertid et beløb af en anden størrelsesorden, som gav anledning til den længste debat. Bispedømmets tilskud til Danmarks Unge Katolikker er gennem årene blevet mindre og mindre; også i dette budget blev det beskåret - men hvad med de unges eget kontingent på kun 20 kr.? Er det rimeligt? Kunne de ikke betale noget mere?

Det kunne de utvivlsomt godt, men spørgsmålet er, om de alle vil. Og den økonomiske sammenhæng er den, at det offentlige tilskud til ungdomsarbejde her i landet udgør 130 kr. pr. medlem. I en budgetsituation er man derfor nødt til helt realistisk at spørge, om man ikke gennem en nævneværdig kontingent-

stigning risikerer at komme til at sætte meget mere til på gyngerne, end man kan håbe på at få ind på karrusellerne. Taber man medlemmer, der eksempelvis ikke er motiveret til at betale 50 eller 100 kr. i stedet for 20, så mister man både de 20 kr., de hidtil har betalt, og de 130 kr., som man kunne få af det offentlige, d.v.s. 150 kr. i alt.

I Pastoralrådet fandt en række medlemmer imidlertid, at det ikke var det eneste, der er at sige om den sag.

For det første pegede de på, at menighederne får større og større indtægter som følge af kirkeskatten, som de jo - lidt svingende mellem årene - får 70-80 procent af. De bør derfor over deres egne budgetter betale for unges deltagelse i arrangementer.

Men i det hele taget er en mentalitetsændring nødvendig, blev der sagt, så de unge også selv indser, at det er deres kirke, og at det koster noget at være med.

At en sådan mentalitetsændring er påkrævet, ville ingen bestride, - men hvor hurtigt kan mentalitetsændringer opnås? Og som det lidt tørt blev bemærket: Hvordan kan man vente, at alle unge katolikker straks vil betale et større kontingent, så længe en hel del voksne katolikker endnu ikke har tilmeldt sig til at betale kirkeskat?

Svaret på dét fik lov at hænge i luften, mens Pastoralrådet enstemmigt anbefalede, at budgettet godkendes endeligt af ØR, ligesom rådet tiltrådte, at fordelingen af kirkeskat og ordinære indtægter i sognene bliver 70 % til menighederne og 15+15 % til bispedømmet til henholdsvis præsteudgifter og solidarisk dækning af de fælles opgaver.

Brev til kirkeministeren

Den budgetterede indtægt på 11 mio. i kirkeskat i 2004 baserer sig på, at allerede 2003 indbringer mere end budgette-

ret, fordi flere tilslutter sig og betaler mere, samt på indsatsen fra sognenes kirkeskatteudvalg i forlængelse af de nu udsendte opfordringer om at melde sig til.

Pastoralrådets medlemmer håbede meget på, at betalingerne under vores nuværende ordning kunne vokse tilstrækkeligt til at dække behovet, men der er jo også forbundet meget arbejde med den for både kirkeskatteudvalg og bispekontor, og - uden at man dermed lagde sig fast på et bestemt standpunkt - var der enstemmig tilslutning til, at muligheden af offentlig opkrævning af kirkeskat (svarende til, hvad der gælder i en række andre lande og senest er indført i Sverige) bør undersøges nærmere.

Dermed vil man også kunne få belyst de pastorale konsekvenser og de betænkeligheder af forskellig art, som Kåthe Lund bl.a. kunne citere en lille gruppe katolikker fra hendes pastorale enhed for.

Biskop Czeslaw understregede, at medlemskab af Kirken i givet fald ikke må kædes sådan sammen med en opkrævningsordning, at man er nødt til at forlade Kirken, hvis man ikke vil betale sin kirkeskat på den måde. Han pegede samtidig på, at en sådan ordning for katolikkens vedkommende ikke indebærer andet, end hvad der gælder for Folkekirkens medlemmer - bortset fra, at de er nødt til at melde sig ud af deres kirke, hvis de ikke vil betale deres kirkeskat.

Debatten mandede ud i to afstemninger, der begge gav enstemmig tilslutning til det foreslåede, nemlig

1) en anbefaling til biskoppen om at nedsætte et udvalg, der kan behandle alle spørgsmål omkring kirkeskat opkrævet af det offentlige.

Og 2) en anbefaling til biskoppen om at meddele kirkeministeren, at vi som udgangspunkt er interesserede i at drøfte en eventuel ordning, og at vi selv har igangsat et arbejde med at udrede de spørgsmål, en sådan måtte rejse.

Pastor Finn Arvé læser "En dansk sjæls eventyr".

Jubilæums-cabaret på pastoralrådsmødet

Hvis nogen ville påstå, at der er gået en cabaret- og sangskriver tabt i Hans Jensen på bispekontoret, så viste jubilæums-cabaretten på pastoralrådsmødet noget ganske andet: cabaret- og sangskriveren er ikke gået tabt, men lever i bedste velgående ...

Under pastor Finn Arvé's professionelle instruktion blev mødedeltagerne underholdt af en "trup", der ud over Finn Arvé bestod af Hans Jensen, Poul Lauritsen, Kåthe Lund, Merete Noval, Daniel Otzen, Anne Storm og Christa Stæger - samt Michael Stæger ved klaveret.

Det var nu ikke bare underholdning og slet ikke tant og fjas, for med de morsomme pointer og barokke rim fik Hans Jensen også anskueliggjort nogle sandheder om kristenlivet - og os danske katolikker. Det kom ikke mindst frem gennem monologen "En dansk sjæls eventyr". Den blev foredraget af Finn Arvé - i flere akter - og fortæller om madglade, danske Kurt Olsens vej til himlen, hvor han først afvises, men siden tages til nåde af Sankt Peter og udbryder:

*Men nu er jeg blevet som barn igen
og er i den syvende himmel,
fortumlet og svimmel.
Jeg fortjener ikke en gave så stor,
men fatter omsider Sankt Peters ord
på tærsklen til Himmerige:
"Gud bruger krumme streger, når han skriver lige."*

Teksten til jubilæums-cabaretten blev lidt forsinket på sin vej til internettet, men kan nu findes på adressen www.katolskorientering.dk/cabaret/

For Bente og Christian West står ord som "næstekærlighed", "ansvar" og "engagement" højt på dagsordenen.

Vi skal være noget for hinanden

Alle har vi ansvar for hinanden, for næsten, og det ansvar skal vi prøve at leve op til selv i en travl og hektisk tid, hvor mange har nok i deres eget liv

Tekst og foto: Ove Christensen

Denne indledning kunne være den røde tråd i denne historie. Næsten og næstekærlighed er det gennemgående tema og samtidig også en del af konklusionen. Ansvar og engagement og viljen til at gøre noget for andre, de svage, de lidende og dem, der har behov for næstekærligheden til at komme videre i livet, hvor svært det end kan forekomme. Vi er på besøg hos Bente og Christian West og sidder ved spisebordet i deres hyggelige hus ved Utterslev mose.

Foran os ligger der to skrifter holdt i pavestatsens farver; "Det pavelige råd for lægfolk" om ældre personers værdighed og mission i kirken og i verden. 24 siders gennemgang af pave Johannes Paul II tanker og anvisninger på, hvordan ældre mennesker bør behandles, men også anvisninger på, hvad ældre mennesker kan bidrage med. Og pave Pauls brev til ældre mennesker i Kirken. Begge skrifter er oversat fra fransk af Bente og Christian West.

Bente West, 83 år, er uddannet skolelærer og læsepædagog, men stoppede som 67-årig på grund af pensionsregler. Indtil sin pensionering har Bente arbejdet på to katolske skoler, Sankt Annæ Skole og Rygaards Skole.

Christian West, 78 år, cand. mag., ansat som talepædagog og senere også som læsepædagog. Mens

Bente har haft private, ordblinde elever, som hun hjalp igennem deres handicap, har Christian arbejdet med mennesker, der på grund af blodprop i hjernen havde mistet evnen til at tale.

- Mennesker på hospital, hvor lægerne konstaterer; at yderligere forbedringer ikke er i sigte, som Christian udtrykker det.

- Alle har vi en forpligtelse til at hjælpe og gøre os nyttige for andre, fortæller Bente om drivkraften i deres arbejde.

La Vie Montante

En anden og måske nok så afgørende drivkraft er Bente og Christian Wests møde med bevægelsen "La Vie Montante" i Frankrig, hvilket betyder "en opadgående livsbane fra fødsel til død".

La Vie Montante står i Frankrig for socialt medmenneskeligt arbejde med baggrund i det kristne bud om omsorg og næstekærlighed. Ikke sporadisk og tilfældigt hjælpearbejde. Bevægelsens arbejde er ganske godt organiseret og har fungeret i 41 år.

- Da katekesen for de gamle skulle laves, bad paven om at få nogle aktive medlemmer fra bevægelsen med i udarbejdelsen, fortæller Christian West.

Parret har så ofte, det kunne lade sig gøre, besøgt deres "andet" fædreland. Men også besøg i både Holland og Belgien har givet Bente og Christian en stor indsigt i,

hvordan man andre steder planlægger og udfører næstekærligt arbejde for de svageste - og ikke mindst de ældre.

- Vi har været til store møder i både Frankrig og Belgien, mødt store personligheder, kardinaler og biskopper og blev så betaget af deres prædikener, at vi efterfølgende skrev om det i Katolsk Orientering, fortæller Bente.

Bente og Christian West har også fundet en berigende inspiration i historierne om Simeon og Anna og Jesu ord til rådsherren Nikodemus. Oldingen Simeon havde siddet lang tid i templet i Jerusalem og ventet på Messias. Da Maria og Josef fremstillede Jesus i templet, tog Simeon Jesus i sine arme, priste Gud og udbrød: "Nunc dimittis", Herre, nu lade du din tjener gå bort i fred... (Luk 2,29). I hans nærhed finder vi Anna, en enke på 84 år, ivrig efter at bede i templet, glæde sig over ved denne lejlighed at se Jesus. Evangelisten skriver, "at hun lovpriste Gud og talte om barnet til alle, som ventede Jerusalems forløsning" (Luk 2,38).

- Vi kan også i dag bruge billedet om Nikodemus, den travle rådsherre, til hvem Jesus sagde: Du skal lade dig føde på ny. Det er ikke nok at arbejde, hvis ikke du lader Helligånden berige dit virke, vise dig vejen - og du følger den anbefalede vej, kan det være lige gyldigt.

Om ældre menneskers indsats og mulighed for at give viden, omsorg og vidnesbyrd videre til kommende generationer, kan vi hente inspiration i historien om Nikodemus der mødte op ved Jesu indsvøbelse i liglagenet, hvortil han bragte en blanding af myrra og aloe og overvandt sin frygt som overbevist dis-

cipel af den korsfæstede (Johs. 19,38-40).

- Hvilke opmuntrende vidnesbyrd! De viser os, at Gud i alle livsaldre beder enhver om at bruge sine talenter. Evangelisk tjeneste er ikke kun et spørgsmål om alder, siger Bente West.

- Som ældre har vi pligt til arbejde for andre, fortæller Christian West. Vi er frie og vi kan lytte til andre og bringe hjælp. Bente som læsepædagog og jeg som patientrådgiver og bistandsværge på tre psykiatriske hospitaler. Det blev til 11 år.

Stort ansvar for de unge

Bente og Christian West er med i et "tværkirkeligt" socialt arbejde i "Tages Hus" på Utterslev Torv. Tage er ikke mere af denne verden, men da han var, dyrkede han kartofler i stor stil. Før han døde, blev Tages hus testamenteret til det stedlige folkekirkelige sogn med påbud om, at huset skulle bruges som "opsamlingssted" for egnens udstødte, svage, sjæleligt syge og andre med behov for sjæleomsorg.

- Kristenlivet for os er bl.a.: Værdig modtagelse af sakramentet - næstekærlighed og forbøn for andre, fortæller Bente West. Ligetillet er - Jeg kalder jer mine venner, Kristent venskab deles på åbenbaringen.

- Vores ansvar, føler vi, drejer sig også om børnene og de unge. Vi ældre har et stort ansvar her. Men også bispedømmet og de mange sogne har en stor opgave med at få missionen ud til alle. Vi er kede af, hvis de unge i for stort tal svigter Kirken. De gråhårede er i flertal ved messerne. På den måde får de unge

desværre ikke del i det åndelige liv og den inspiration, som vi ældre gør. De får i stedet en "erstatning" fra deres computere og andre aktiviteter. Der burde gøres mere for at få de unge ind på bænkeraderne og med i fællesskabet.

De unge er blevet the missing link, som måske kan bringes tilbage, hvis der sættes ekstra ind både åndeligt og spirituelt i de enkelte sogne. Hvis de unge spørger: Hvordan får vi et kick ved at gå i kirke? Er svaret formentlig: engagement og engagement - lytte til prædikener, der åndeligt talt kan få taget i kirken til at løfte sig. Hvor finder vi det?

Forbønnens magt

- Ser vi på de unge ægtepar, og især på de mange, som har store vanskeligheder med at holde sammen, kan vi godt føle, at vi har svigtet missionen. Trofastheden er da ellers et arbejde værd, betoner Bente West.

- Vi tror mere og mere på forbønnens magt. Vi bruger den meget i forbindelse med vores arbejde f.eks. i "Tages Hus", omkring vores egen familie, venner og naboer. Og vi kan se, at det hjælper!

Som en understregning af betydningen eller som en tilgang til forbønnen, har Christian en lille historie om en håndværker, han gerne vil slutte vores samtale med. Jeg mødte en gammel håndværker, fortæller Christian, hvis valgsprog var, at man skal arbejde så længe man kan. Og når hænderne ikke kan mere - kan man da folde dem. Selv har Bente og Christian alt for travlt til blot at folde hænderne.

Frans af Assisis liv - fortalt af Bonaventura

Af Irenæus Capellen O.F.M. Conv.

I denne bog, som udkom i 2002, præsenterer Johannes Jong en fortræffelig oversættelse af *Legenda Maior S. Francisci*, som franciskanerordenens generalforsstander Bonaventura fremlagde på generalkapitlet i Pisa i 1263. I en efterskrift gør Johannes Jong opmærksom på, at "det kræver en vis indsats at få det fulde udbytte af Bonaventuras Franciskusbiografi". Lisbeth Mannerup har skrevet en introduktion, som interesserede læsere vil have gavn af at have læst på forhånd.

Bonaventura blev bedt om at skrive biografien på generalkapitlet i Narbonne i 1260. Den blev rost så meget, at generalkapitlet i Paris i 1266 besluttede, at man skulle skille sig af med og tilintetgøre alle tidligere St. Frans-biografier. Bonaventura (f. 1217) havde ikke selv kendt Frans af Assisi. Kilderne til hans arbejde må vel først og fremmest have været de

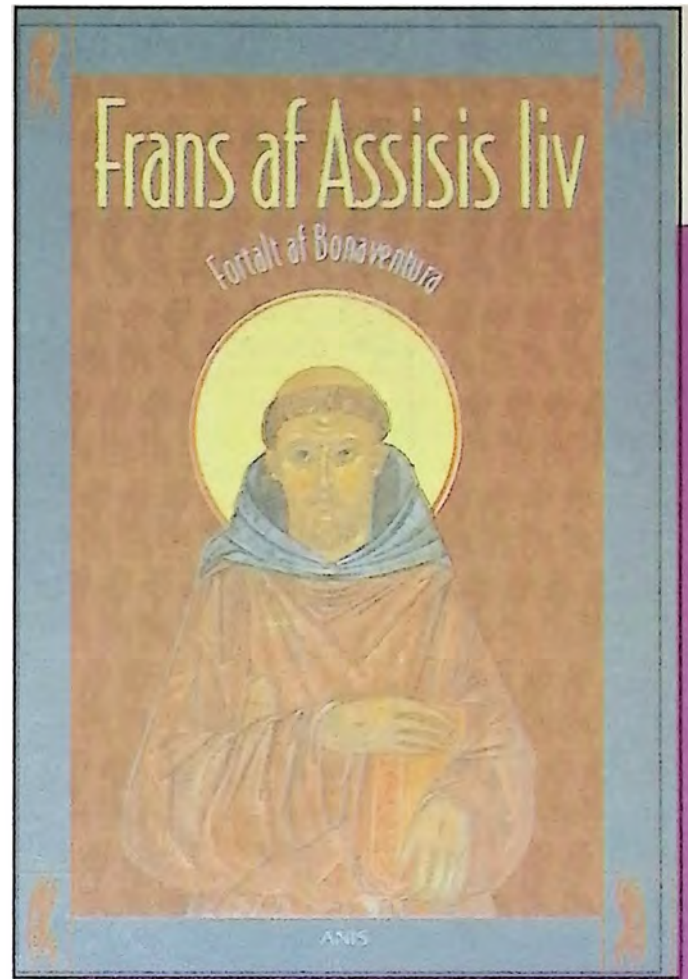
gamle biografier. Han besøgte også de steder, hvor Frans havde levet. Der har han haft lejlighed til at tale med brødre, som havde kendt Frans. Han går altså kritisk til værks. Resultatet af hans undersøgelser gjorde generalkapitlet i Paris til ordenens officielle Franciskusbiografi.

Beslutningen om at tilintetgøre alle gamle biografier slog fejl. Her i Danmark har vi fået det - så at sige - sort på hvidt. I 1946 udkom *Frans af Assisi - Legende og Skrifter* (i serien *Europæisk Kulturbibliotek*). Bogen indeholder en oversættelse af den såkaldte *Tre-Brødre-Legende*, som er dateret Greccio 11. august 1246. Ligesom andre gamle skrifter havde *Tre-Brødre-Legenden* i det skjulte overlevet. Bonaventuras værk fik ikke det ønskede monopol.

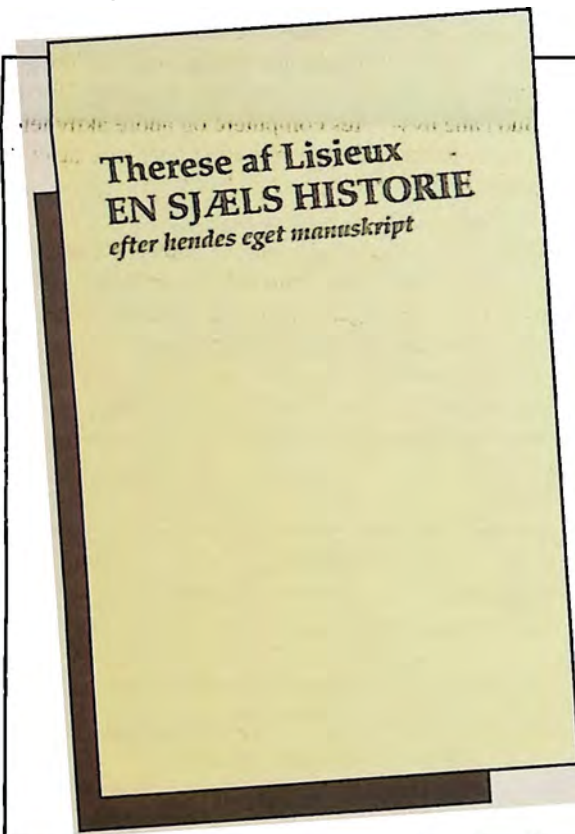
Ligedannelsen med den korsfæstede Kristus er utvivlsomt den dimension i Frans' liv, som er kernen i Bonaventuras biografi. Gang på gang kommer han tilbage til ligedannelsen med Kristus som det væsent-

ligste i Frans' liv. At den korsfæstede Kristus havde gjort stort indtryk på Frans af Assisi, kan selvfølgelig også læses i biografier før Bonaventuras; det er ligesom en baggrundsdimension. Bonaventura trækker derimod korsets mysterium i St. Frans' liv frem i rampelyset, så læserens opmærksomhed bliver nærmest "tryllebundet" til den åndelige side af Frans' personlighed.

Med oversættelsen i hånden kan vi nu sammen med Bonaventura meditere over den voksende proces i St. Frans' liv. Oversættelsen fremhæver afsnit af mere meditativ karakter ved at centrere linierne, hvorved en mere meditativ læsning gøres lettere. På denne måde er Bonaventuras arbejde på et meget væsentligt punkt et supplement til tidligere biografier. Når man vil stifte bekendskab med St. Frans' religiøse dimension og vil lade sig inspirere af hans spiritualitet, kan læsningen af foreliggende oversættelse anbefales som en stor hjælp.

Frans af Assisis Liv - fortalt af Bonaventura
Oversat af Johannes Jong
Forlaget Anis, København 2002. Kr.175,00

Thérèse har stadigvæk meget at sige det moderne menneske

Den hellige Thérèses manuskripter, som for en del år siden blev udgivet af Sankt Ansgars Forlag sammen med daværende dominikanerpater Martin Drouzys indføring, har længe været udsolgt. Forlaget har nu udgivet dem i en 2. udgave, desværre uden Martin Drouzys indføring, som - selv om et og andet i den som i alt andet naturligvis kunne diskuteres - dog var med til at lukke disse manuskripter op for mange mennesker. Om end den lille Thérèses sprog bestemt ikke er vor tids, så er hendes spiritualitet dog så banebrydende, at den i høj grad har noget at sige moderne mennesker, at hun har fået tildelt titel som "kirkelærer" - d.v.s. én, af hvem resten af Kirken kan

lære noget afgørende om kristentro og kristenliv. (Red.)

Therese af Lisieux
En sjæls historie
- efter hendes eget manuskript
Sankt Ansgars Forlag
275 sider, 196,00 kr.

Fundet i programmet

af Stig Holting

Uge Uge 48-49

Uge 48 hver dag: P 1: 06.55 Ved dagens begyndelse med overlæge Ole Hartling, Vejle.

DR 2: Torsdag 27. nov. 00.45 Deadline 2. sektion Connie Hedegaard søger kernen i den aktuelle debat om tro, etik og handlinger. Sendt første gang 23.11.

P 2: Lørdag 29. nov. 18.03 DR Radiokammerkoret synger. Sven Erik Werner: Stabat mater.

P 1: Søndag 30. nov. 09.55 Højmesse fra Skt. Mariæ Kirke, Frederiksberg. Katolsk messe. Celebrant og prædikant: Jesper Fich. Organist: Torben Bang.

DR 2: Søndag 30. nov. 22.50 Deadline 2. sektion Connie

Hedegaard søger kernen i den aktuelle debat om tro, etik og handlinger. Sendes også 4.12.

P1: Mandag 1. dec. 16.10 Historien om Jesus og Jesus i historien 1:12 Kan man rekonstruere "den historiske Jesus"? Hvilke kilder har vi til viden om mennesket Jesus? Og hvordan så det samfund ud, som han var en del af? Medvirkende: Professor Søren Giversen og lektor Geert Hallbäck. Produceret i samarbejde med Folkeuniversitetet. Estrid Anker Olsen.

DR 2: Mandag 1. dec. 17.40 Men de reddede templerne En ung Piet Van Deurs er her guide på en rejse til Nildalen, hvor vi følger arbejdet med at redde Abu Simbel-templet fra oversvømmelse efter bygningen af den enorme dæmning over Nilen ved Asswan.

P1: Tirsdag 2. dec. 16.10 Historien om Jesus og Jesus i historien 2:12 Da kristendommen flyttede uden for Israel og tilhængerne blev flere, begyndte diskussionerne om det ret-

te syn på Jesus. I løbet af nogle hundrede år blev det fastlagt, hvad der var de rigtige beretninger, og hvad der var den rette tro. Medvirkende: Professor Søren Giversen og lektor, lic. theol. Niels Grønkjær. Estrid Anker Olsen.

P 1: Onsdag 3. dec. 16.10 Historien om Jesus og Jesus i historien 3:12. I middelalderen vokser interessen for Jesu liv og lidelse til et følelsesfuldt ønske om, at sjælen må møde Gud, som bruden møder brudgommen. Det dokumenteres bl.a. gennem de åbenbaringer, der er overleveret fra tiden. Medvirkende: Lektor Ninna Jørgensen. Estrid Anker Olsen.

P 1: Torsdag 4. dec. 16.10 Historien om Jesus og Jesus i historien 4:12. Indholdsteksten til 4. del forelå endnu ikke ved redaktionens slutning.

DR2: Søndag 7. dec. 22.50 Deadline 2. sektion. Connie Hedegaard søger kernen i den aktuelle debat om tro, etik og handlinger.

Forening vil ud- brede kendskabet til Santiago

Under navnet "Danske Santiagopilgrimme" blev en forening, der også har interesse for danske katolikker, stiftet i 1997 af fem pilgrimme, der havde vandret vejen til Santiago de Compostela.

- I dag er de første fem blevet til ikke mindre end 350 - og tallet synes i stadig fremgang, fortæller foreningens sekretær, Vivi Tarp, der også kan oplyse, at vores egen pastor Jan Ophoff i Vejle var medstifter og næstformand for foreningen, indtil han på grund af andet arbejde for nylig måtte opgive dette hverv. - Alle, der har vandret på pilgrimsvejen, er blevet præget af den oplevelse, det er at

gå den samme vej og ad de stier, som pilgrimme i århundreder har trådt, at benytte de samme ældgamle broer og at se de historiske kirker, borge og pragtfulde landskaber, som de har set, fortsætter Vivi Tarp. Pilgrimsvejen til Santiago - Camino de Santiago - giver sine vandrere kulturelle, historiske, personlige og ikke mindst religiøse oplevelser. Foreningens religiøse grundholdning hviler på et kristent livssyn, og dette er kædet sammen med en enestående social dimension, nemlig mødet med mennesker fra alle verdens lande og i alle aldre, der går ad de samme årtusind

Katedralen i Santiago med apostelen Jakobs grav er målet for pilgrimmene.

Foto: Anker Tiedemann

gamle spor frem mod det samme mål: apostelen Jakobs grav i katedralen i Santiago de Compostela.

- Vores forening vil udbrede kendskabet til pilgrimsvejen, siger Vivi Tarp. Vi står også bi med råd og vejledning til kommende pil-

grimme og holder forbindelse med tilsvarende foreninger i Europa, så vi har opdaterede oplysninger.

Vil man vide mere, kan man kigge på hjemmesiden www.santiagopilgrimme.dk.

Biskoppens kalender

December

- 2. Kl. 16.00 Møde i forretningsudvalget
Kl. 19.45 Menighedsrådsmøde i Skt. Therese
- 3. Kl. 19.00 Menighedsrådsmøde i Skt. Andreas
- 5 Kl. 09.00 Messe for Pastoral-Centeret
- 7. Kl. 10.00 Messe i Skt. Andreas
Kl. 14.30 Adventsfest i Skt. Therese
- 9. Kl. 19.30 Bodsandagt i Skt. Andreas
- 18. Kl. 10.00 Møde i Biskoppeligt Råd
- 24. Kl. 24.00 Midnatsmesse i Domkirken
- 26. Kl. 10.00 Messe i Vestre Fængsel
- 31. Kl. 16.00 Taksigelsesmesse i Skt. Andreas.

Januar

- 6. Kl. 17.00 Pontifikalmesse i Domkirken
- 11. Kl. 9.00 Familiemesse i Skt. Therese
- 13. Kl. 19.45 Menighedsrådsmøde i Skt. Therese
- 14. Kl. 19.00 Menighedsrådsmøde i Skt. Andreas
- 15. Kl. 15.30 Møde i Liturgikommissionen
- 25. Kl. 10.00 Pontifikalmesse i Domkirken

Det sker i Bispedømmet

December

6. Kl. 15.00 Katekeselørdag: Ignatiansk spiritualitet v/pater August Ziggelaar, S.J. Afsluttes med messe kl. 17.00. Sted: Sankt Ansgars Kirkes menighedssal, Bredgade 69 A, Kbh.

6. Kl. 12. ÆLNOTH holder møde i Bredgade 64.

19. Sakramental tilbedelse i forbindelse med kl. 17-messen til kl. 21. Jesu Hjerter Kirke, Stenosgade, Kbh.

Januar

12. Kl. 19.30 Assumptionssøstrene og deres 3. orden afholder temamø-

der om deres stifterinde Marie-Eugénie Milleret i anledning af hendes snarlige helgenkåring. Klostergården, Bygaden 53, 1630 Høje Taastrup.

Stillinger

Ansgarstiftelsen

KATOLSK BISPEKONTOR

søger en erfaren og effektiv
MEDARBEJDER

til at assistere på følgende arbejdsområder:

**ejendomsadministration
kirkeskatterådgivning og -administration
databasenjourføring**

Køn og alder er underordnet, men du skal have kendskab til ovennævnte arbejdsområder og bred EDB/IT-erfaring på brugerniveau (f.eks. regneark og søgninger), være fleksibel og have flair for tal samt kunne løse opgaver selvstændigt.

Ansættelsesdato: gerne primo januar 2004.

Ansættelsessted: Gl. Kongevej 15, 1610 København V.

Arbejdstid: 35 timer/uge (08:30-16:00).

Løn: efter kvalifikationer.

Ansøgningsfrist: den 30.11.2003.

Eventuelle supplerende oplysninger om stillingen og arbejdet kan fås både hos Jette Christensen og Lisbeth Wendt (33 55 60 80).

Ansøgningen inkl. CV, bedes sendt til

Erik Lindegaard, Gl. Kongevej 15, 1610 København V,
eller el@katolsk.dk

Diverse

Højtidelige Klosterløfter

Lørdag den 3. januar 2004, kl. 10:30

i Skt. Josefs Karmel, Hillerød, aflægger

sr. Engeline af Eukaristien

(tidligere Carl Borromeo-søster)

de højtidelige løfter som karmelitternonne.

Ved denne lejlighed tager hun også sit dåbsnavn tilbage

og bliver sr. Anna Maria.

Alle er hjertelig velkomne!

Efter messen er der en lille reception.

Bed for vor søster, at hendes liv i Karmel må tjene Kirken og alle mennesker, her i Danmark og i verdenen.

Flyttesalg

d. 6. og d. 7. 12. begge dage fra kl. 10-15

Niels Steensens Bibliotek, Stenosgade 9 tlf.: 33 22 64 22

flytter til Gl. Kongevej 15 B

og sælger i den anledning mange bøger om

kristen mystik, spiritualitet, bøn, klostervæsen,

bibler og messebøger, rejse- og kunstbøger, skønlitteratur.

Endvidere sælges en del inventar.

Bønnens apostolat

December

• At tilhængere af alle religioner må arbejde sammen på at lindre det, som mennesker i vor tid lider under.

• At Kirken i lande, der stadig har diktatur, må få fuld frihed til at udøve den åndelige mission, som er deres.

Broder Vom

Husk nu, at adventstid endnu ikke er juletid. Vent med det, der feder ...

Pilgrimsrejser til Medjugorje

3.-10.12.2003 med fly
26.12.2003-8.1.2004 med tog
17.-24.3.2004 med fly
1.-8.5.2004 med fly
19.6.-3.7.2004 med fly

Henvendelse og tilmelding

Inger Jensen

Lindvangs Alle 5/25

2000 Frederiksberg

Tlf.: 38 33 36 44

Ønsker du forbøn, et ord fra Jesus eller en velsignelse?

Ring 75 18 18 08

SOS

FORBØNSLINIE

Torsdag, fredag, lørdag kl. 20-23

Salg og service

DANSK OLIE

KOMPAGNI A/S

Fyringsolie
Oliefyrsservice
Installationer
Olievagt i
fyringssæsonen

Rodovrevej 383, 2610 Rodovre
36 70 45 30
- sikkerhed for varme

PROFFESIONEL VANDBEHANDLING

- *Til storkøkkener for krystalklare glas
- * til skoler og boligjendomme mod rust og kalk i rør

Ring for info på 48134400

Guldager
Wise Water Treatment

Julegave-idé

Efter moden
overvejelse

"Katolikker må
oplagt glæde sig
over denne fine
bog, men for pro-
testanter er den
også oplysende."
Kristeligt Dagblad

Festskriftet "Efter moden Overvejelse: Sankt Ansgar Kirkes Domkirkejubilæum 1953-2003". 128 sider, rigt illustreret. Kr. 150. Fås ved henvendelse til Sankt Ansgar Kirke, Bredgade 64, 1260 Kbh. K, tlf 33 13 37 62 eller Steno-butikken, Vesterbrogade 28, 1620 Kbh. V, tlf 33 86 03 86.

BANGS TORV BLOMSTER

Herlev Hovedgade 127
2730 Herlev
Tlf.: 44 92 41 31 - fax: 44 92 41 36

Alt i blomster, dekorationer, bryllup, begravelse o.l.
Ring og bestil - vi sender over hele landet

GLADSAXE BEDEMANDSFORRETNING

SØBORG HOVEDGADE 94

Henrik
Lundgren

DØGNVAGT
39 69 86 81

Afdelinger i Skovlunde, Herlev, Farum
og Frederikssund

Jeg kommer gerne i Deres hjem for at træffe
de nødvendige aftaler.

Find Deres bedemand her

vanløse
ligkistemagasin
h.p.baltzer & søn aps
jyllingevej 8, 2720 vanløse
38 71 75 01

tåstrup
bedemandsforretning
sv.e. og b. baltzer aps
køgevej 40, 2630 taastrup
43 99 75 01

Ring og aftal et møde enten i Deres hjem eller hos os.
Vi træffes også aften, week-end og helligdage.

Medlem af
brancheforeningen

www.baltzer.nu

BENZONS BEGRAVELSES SERVICE

www.begravelsesservice.dk

Vi står til rådighed hele døgnet
- På hele Sjælland.

DØGNSERVICE
7011 2407

Medlem af

RSM!plus

Statsautoriseret revisionsaktieselskab

Professional assistance i alle revisions- og regnskabsmæssige forhold samt økonomisk rådgivning. Vi tilbyder et kvalificeret og tillidsfuldt samarbejde.

De finder RSM plus i :
København tlf. 3338 9800 Taastrup tlf. 4352 0800
Holstebro tlf. 9741 2211 Vejen tlf. 7536 0211
Nakskov tlf. 5492 2500 Vejle tlf. 7582 5100
Odense tlf. 6615 8555 Vordingborg tlf. 5536 5000
Rønne tlf. 5695 2334 Aalborg tlf. 9818 4122
Skærbæk tlf. 7475 1800 Århus tlf. 8612 7888

E-mail: <bynavn>@rsmplus.dk
homepage: www.rsmplus.dk

RSM plus er et selvstændigt medlem af RSM International, en uafhængig kæde af selvstændige revisions- og konsulentfirmaer med kontorer i mere end 80 lande.

Et synligt plus

Thyregod & Schaumburg

Advokater
Hammerensgade 6, 2.
1267 København K
Tlf.: 33 360 560

www.thyregodschaumburg.dk

Juridisk rådgivning herunder udfærdigelse af testamente m.v.

Kastrup Begravelsesforretning

Telefon 32 55 55 55
Døgnvagt

Bedemand Michael Riis
Amagerbrogade 155

Dragør Begravelsesforretning · Telefon 32 53 06 29
Taastrup Begravelsesforretning · Telefon 43 99 19 19

Hellerup
Emdrup-Ryvang
Bedemandsforretning
v. Lisbeth og Vagn Fondo
Bernstorffsvej 13 A
39 62 16 50

Reference:
Sankt Joseph Søstre
Benedictinerinderne
af den hellige Lioba

Muremester
**Bernhardt
Christiansen**

Solbærvej 8, 8471 Sabro
Tlf.: 86 94 82 10
Billif.: 24 65 71 31

ADVOKAT

Marianne Qvist
Vestre Paradisvej 50
2840 Holte
Tlf.: 45 46 19 40

ARV · TESTAMENTE
· ÆGTESKABSSAGER
WWW.MARIANNEQVIST.DK

Victor Nielsen

Stenhuggeri og
Monumentforretning
v/ stenhuggermester Mohr
Vestre Kirkegårds Allé 28-32
2450 København SV
Tlf. 33 21 65 48
Fax. 33 21 30 32

Indlæg til
Katolsk Orientering nr. 20,
som udkommer
den 10. december
skal være redaktionen
i hænde
senest den 24. november

Besøg den officielle katolske hjemmeside på
www.katolsk.dk

FORSIKRINGSRÅDGIVNING

- så tal med
erhvervsassurandør Ingo Brodersen

ALM. BRAND
Rådhuspladsen 2-4 · 1550 København V
Telefon 33 30 60 51

WWW.ALMBRAND.DK

ALM. SUND FORNUFT

Katolsk Orientering

Annoncepriser:

6,00 kr. på annoncerider og 7,00 kr. på tekstsider pr. spaltemillimeter ekskl. moms. Institutionsrabat 50 %. Gentagelsesrabat 20 %. Priskeksempler (på annoncerider):

A: 25 mm over 2 spalter (overskrift + 30-35 ord): 375,00 inkl. moms
B: 45 mm over 2 spalter (overskrift + 50-55 ord): 675,00 inkl. moms
C: 40 mm i én spalte (overskrift + 20-25 ord): 300,00 inkl. moms

Bibellæsning:
Det gamle
Testamente

Det gamle Testaments betydning for os kristne

Af Eva Maria Nielsen

Det gamle Testamente afspejler en tids- og kulturmæssig afstand til vor tid; men det er også nøglen til forståelsen af Det nye Testamente. De to testamenter hører sammen, som rødderne hører med til træet. Træet (i dette tilfælde Det nye Testamente) kan ikke leve uden sine rødder (dvs. Det gamle Testamente).

De første kristne tog Det gamle Testamente til sig og fordybede sig i det. Efter Jesu død og opstandelse havde de ikke andre skrifter til rådighed. Efter påskebegivenhederne forstod de, at den gamle pagt pegede hen imod den nye. Men Gud havde ikke op hævet den gamle pagt med sit folk - i den forstand at Gud skulle have sat sine løfter til Abraham og det udvalgte folk ud af kraft. Tværtimod.

Den nye pagt ophæver ikke den gamle, men bekræfter, fuldender, fornyer og udvider den. Jøder og kristne er fra Guds side i dybeste forstand brødre og søstre.

Det nye Testamente kan ikke forstås isoleret. Jesus, barn af det udvalgte folk, er præget af dets historie og tro, og som Messias er han opfyldelsen af de messianske forjættelser. De nytestamentlige skrifter forudsætter kendskab til Det gamle Testamente pga. henvisninger og citater fra Det gamle Testamente i den græske oversættelse. Jesus selv tog udgangspunkt i den jødiske tro for sin forkyndelse.

Både Det gamle og Det nye Testamente har det samme mønster. Budskabet er, at menneskene lærer Gud som den Ene at kende. De bliver kaldt til fællesskab med denne Gud, som vil opret-

te sit rige. Denne historie med dens op- og nedture fortælles. Gentagne gange vendte folket sig væk fra den ene Gud og søgte frelse hos andre (af)guder og magter, og atter og atter vendte Gud sig i forbarmende kærlighed mod sit folk. Den fortalte historie er en hel pædagogik, en opdragelsehistorie, som kulminerede i Makkabæertiden, hvor store dele af det jødiske folk under forfølgelser var parat til at dø for troen, og bekendelsen til den ene Gud. Dermed var tiden moden for Messias, Jesu komme. Det er den ene og samme Gud, der i ord og gerning, til frelse og dom har handlet gennem og med Israel, og som nu har åbenbaret sig endegyldigt i Jesus Kristus (Hebr 1,1f).

For som Jonas var i bugen på havdyret i tre dage og tre nætter, sådan skal Menneskesønnen være i jordens skød i tre dage og tre nætter. Matt. 12.40

Dette kan du gøre:

- Læs Es 53,4; Matt 8,16 og 1 Pet 2,24.
- Hvad siger profeten, og hvordan tolkes dette i NT? Hvad siger det om GTs betydning for os kristne?
- Hvilken betydning har det for dig, at Jesus bar vore lidelser og sygdomme?

Mini-Mads

Jeg har da også gået i katolsk skole, så mig kan man ikke bilde noget ind ...!

Tradition og fornyelse

Kronik

af
Jacob Thomsen

Hvad er mon det vigtigste: tradition eller fornyelse? De fleste stridigheder hele kirkehistorien igennem kan reduceres til det grundlæggende spørgsmål, om man vil lægge hovedvægten på det første eller det sidste af disse to ord. Men ingen katolsk kristen vil formentlig helt se bort fra noget af de to led i ordparret tradition/fornyelse.

Det vigtigste ord i overskriften er derfor utvivlsomt hverken det ene eller det andet af de to ord, men det tredje ord "og", der binder de to sammen, medens et "eller" ville have betydet, at der skulle vælges mellem tradition og fornyelse.

Alligevel er der - og har altid været - nok at strides om. For hvilken tradition og hvilken fornyelse er af det gode eller af det onde? Det er jo ikke enhver tradition, der nødvendigvis skal bevares som et urørligt klenodie, og det er sandelig heller ikke enhver ny "lærdoms vind", vi "som uforstandige børn"

skal "slynges og drives hid og did af" (Ef 4,4).

Så langt kan vist alle nå i enighed - for derefter at slås videre glad og gerne. Men kan man alligevel ikke nå til i det mindste at begrænse kamppladsens areal en smule? Kan vi dog ikke finde nogle kriterier for at skelne mellem god og dårlig tradition henholdsvis fornyelse?

Man har gjort et hæderligt forsøg ved at skelne imellem Tradition (med stort T) og traditioner (med lille t). Med det første menes da den hellige apostolske tradition, som sammen med Den hellige Skrift er troskilde og norm for Kirken til enhver tid. De kirkelige traditioner, der senere er indført efter tidernes skiftende behov, kan derimod ændres. Denne skelnen følger i grunden af det faktum, at kristendom er en historisk og ikke en spekulativ religion; den er grundlagt ved Guds fuldendte Åbenbaring i Jesus Kristus på et bestemt tidspunkt af historien, som Skriften kalder "tidens fylde".

Derved vindes der ganske vist en vis klaring, men man skubber alligevel stadig problemet foran sig. For Kirkens forståelse af den én gang givne Åbenbaring har jo ændret sig og er blevet uddybet

gennem hele kirkehistorien. Hvilke af disse fortolkninger hører da med til ret forståelse af Åbenbaringen, og hvilke er tidsbestemte og foranderlige?

Det vigtigste er der dog blandt katolikker enighed om, f.eks. at rækken af økumeniske konciler, bl.a. ved den nikænske trosbekendelse, har bidraget meget væsentligt til en udvikling, der både bringer fornyelse og undlader at beskære Åbenbaringsens fylde.

Nødvendigheden af en trosudvikling og en fornyelse af Kirkens liv og lære har altid været erkendt som værn mod gold formalisme. Ecclesia semper reformanda: Kirken skal altid reformeres. Det har heller aldrig skortet på utilfredse røster, fordi Kirken ikke syntes at gå langt nok ad fornyelsens vej. En af nyere tids markante fortalere for udvikling i Kirken var kardinal J. H. Newman (1801-1890). Vækst- og dermed ændring - var for ham at se en nødvendighed for, at man overhovedet generelt kan tale om, at noget er levende. Derfor er udvikling i Kirkens liv og lære uundværlig, fordi Kirken er noget spillelevende, og det har den været i 2000 år. Vildskud, der har måttet kappes af eller er visnet af sig selv, har der været rigeligt af, men det

hører nu engang med til livets vilkår i en falden verdens ufuldkommenhed. Vi er henvist til at hjælpe hinanden med at "prøve, om ånderne er af Gud" (1 Joh 4,4).

Newman fremhæver gang på gang, at udvikling og vækst er kendetegn på liv; lidt tilspidset siger han: "At leve er at forandre sig, at være fuldkommen er at have forandret sig ofte." For Newman er imidlertid rodfæstet identitet et nødvendigt korrektiv til udvikling. For at udvikling ikke skal løbe løbsk og blive alt andet end fremskridt, må den holdes i balance af "consistency", dette næsten uoversættelige nøgleord hos Newman. Uden udvikling bliver livet sterilt, men uden identitet føres man på vildspor.

Newmans næsten klassiske sentens er: "Consistency is the life of a movement". Formuleringen er raffineret. I sætningens midtpunkt står det centrale ord "life", der på begge sider er flankeret af de tilsyneladende modsætninger "consistency" og "movement". Derved markeres, at kun ved, at disse to, identitet og bevægelse, holdes sammen i en helhed, sikres det harmoniske forhold imellem tradition og fornyelse - ja, dermed fremmes livet selv.

Dybest set er det et spørgsmål om at anerkende Kirkens autoritet - et ord, der desværre har fået en ilde klang, dog langt mere i vore ører end fx på den anden side af Øresund. Heller ikke for Newman var det uproblematisk at erkende, hvad der i det enkelte konkrete spørgsmål var den kirkelige traditions autoritative og uforanderlige lære. Men det kunne aldrig falde ham ind at betvivle, at en sådan Tradition fandtes. Det var netop hans dybtgående studier af de oldkirkelige koncilers autoritet, der førte ham til at blive katolik.

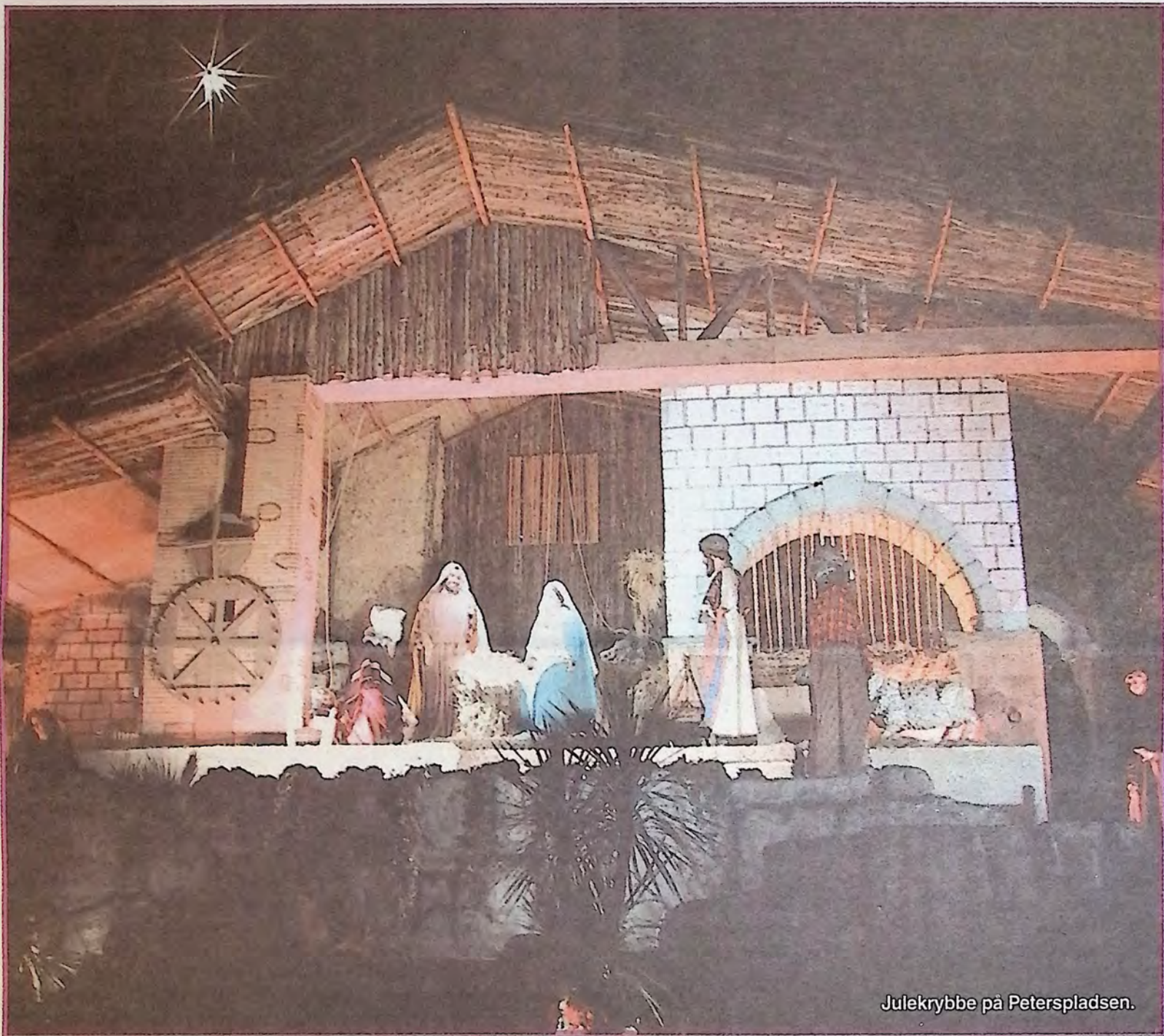
Ordet autoritet kommer af det latinske ord augeo, at øge og give vækst. Og læremyndighed er en betingelse for udvikling; det ved også børnepædagoger i vore dage. Hvis grænsesøgende børn ikke har en mur at spille bold opad, kommer bolden aldrig tilbage, men forsvinder i den blå luft. Dette er en sandhed, der gælder os alle - hvis vi da vil danne et fællesskab, som ikke opløses i et antal af individuelle meninger.

Augustin, en af de største kirkefædre, var ikke så bange for det fæle ord autoritet: "Jeg ville ikke tro på Evangeliet, hvis ikke Den katolske Kirkes autoritet drev mig til det."

Katolsk Orientering

Jesus kom ind på tempelpladsen,
'og han gav sig til at jage dem ud,
som drev handel dér, og han sagde til dem:
Der står skrevet: "Mit hus skal være et bede-
hus." Men I har gjort det til en røverkule!

Luk 19,45-46

Julekrybbe på Peterspladsen.

Arkivfoto

Jul og julekrybbe

Af Jørgen Nybo Rasmussen

I de senere år er julekrybben blevet meget udbredt. Træt af nisserne og gavefloden vil man markere, hvad julen egentlig handler om. Men bliver noget religiøst populært, er der altid fare for overfladiskhed. Også julekrybben kan ende som en sød dekoration blandt glimmer, gran og julelys.

Det trosmæssige grundlag er naturligvis Lukasevangeliet 2. kap. vers 7: "Maria fødte sin søn, den førstefødte, svøbte ham og lagde ham i en krybbe, thi der var ikke plads til dem i herberget," og vers 16: "Hyrderne skyndte sig og fandt Maria og Josef og barnet liggende i krybben".

Disse ord høres i liturgien julenat. Vi erkender vor tros store mysterium: at den evige, hellige Gud virkelig blev menneske og viste sig i så utrolig ydmyghed. For at påpege, at Guds Søn faktisk lå i et ædetrug for kreaturer, tilføjede kunstnerne oxen og æslet, som faktisk ikke nævnes i evangeliet.

Allerede tidligt begyndte man at anskueliggøre julemysteriet i kirkespil. Men det var Frans af Assisi, der i bjerghulen

ved Greccio i julen 1223 gjorde julekrybben til en folkelig tradition. Han arrangerede en festlig happening med en krybbe, Maria, Josef og hyrderne, og folk kom til med lys og fakler, så alt mindede om julenat.

Først efter reformationen blev julekrybben dog for alvor blev et led i julefesten, først i de katolske lande, men nu også i vor kulturkreds. I dag er den et ægte økumenisk symbol på, hvad der i julen binder alle kristne sammen: Gud, der i Bethlehem blev et rigtigt menneskebarn til vor evige glæde.

*Ak, Jesusbarn på krybbestrå,
lad verdens røster tie!
Der er ej nogen anden vrå,
hvor jeg vil heller bie.
Før mig fra fald og fare hjem,
og lån mig hus i Bethlehem
hos dig og Sankt Marie.*

(Sidste vers af Johannes Jørgensens digt "Bethlehem")

Politik & religion er igen blevet et begreb

At gå balancegang mellem politik og religion og at skelne mellem det religiøse og det verdslige var et af middelalderens store spørgsmål - og det er også blevet vort. Efter at religion gennem de seneste 200 år nemlig har været betragtet som en privatsag, er tendensen vendt. I store dele af verden er der atter et samspil mellem religion og politik, fortæller Lisbet Christoffersen, forskningskoordinator for Københavns Universitets nye satsningsområde, "Religion i det 21. århundrede".

SIDE 3

Tøvende ministrant blev præst - og biskop

Trods en tøvende start som ministrant stod det allerede fra 12-års alderen klart for ham, at det var præst, han skulle være. Derefter lå vejen klar: nysproglig student i Nykøbing Falster og så præsteseminar i Rom. Den 6. januar er det 25 år, siden Czeslaw Kozon blev præsteviet i Sankt Ansgars Kirke i København.

SIDE 4-5

Stortinget fortryder "bommert"

"En bommert, et hastværksarbejde." Et samlet norsk Storting fortryder nu, at det i juni ændrede ægteskabsloven, så brudepar skriftligt skal anerkende hinandens lige ret til skilsmisse. Protesterne har været mange, ikke mindst fra Den katolske Kirke.

SIDE 12

Den, der tier - svigter

Man taler tit om fragmenteringen af samfundet - altså at det opdeles i fragmenter, i brudstykker, så der ikke længere er sammenhæng i tingene eller sammenhængskraft i folket. Men kunne man egentlig ikke tilsvarende tale om en fragmentering af samfundsdebatten, hvor opmærksomheden på dybere liggende sammenhænge mellem temaer og emner svækkes eller helt udebliver? Og er det helt ved siden af at tale om en fragmentering af vores bevidsthed som kristentroende, hvis vi ikke ser sammenhængen mellem vores tro og vores sociale relationer, vores faglige etik og vores politiske standpunkter?

Interviewet med Lisbet Christoffersen på side 3 handler på en måde også om fragmentering, nemlig om den isolering af religion i forhold til politik - og omvendt, som har været moderne i et par århundreder, men som nu forekommer mere og mere irrelevant, selv om den stadig stikker hovedet frem.

På det seneste har vi oplevet det i for-

bindelse med diskussionen om bortfald af portostøtte til blade og tidsskrifter. Et lovforslag om en pulje, som skulle afbøde de voldsomme merudgifter ved at udsende blade som bl.a. Katolsk Orientering, var forsynet med en såkaldt negativliste, der opregnede, hvem der - selv om de i øvrigt opfyldte betingelserne - i hvert fald ikke kunne få andel i puljen. På listen var medtaget blade/tidsskrifter udgivet af kirke- og trossamfund, sammenslutninger, foreninger og organisationer eller institutioner, der beskæftiger sig med religiøse emner.

Hvad var den dybere mening med at diskriminere kirke- og trossamfund i forhold til fx udgivere af blade med information om sportsgrene og foreningsliv i tilknytning til idræt? Det var der ingen forklaring på i lovforslaget, men baggrunden er ikke så vanskelig at gætte: religion skal privatiseres så fuldstændigt som muligt og ikke støttes.

Efter at en storm af protester rejste sig, forlyder det nu fra Christiansborg, at det var

en smutter, og at kulturministeren vil flytte kirke- og trossamfund væk fra negativlisten.

Uanset sådanne smutter vil mange sikkert mene, at det er bedst, at religion og politik holdes adskilt, så vores lovgivning ikke på shariavis skal bestemmes af religion - eller religionsfriheden begrænses gennem politiske indgreb på samvittighedsniveau. Men som det fremgår af omtalen af en anden sag på side 12, er det slet ikke så enkelt.

Det var ikke det norske stortings ønske at genere hverken kristne, jøder eller andre, som lægger noget reelt i deres ja-ord, når de indgår ægteskab og lover hinanden troskab, til døden skiller dem. Uden forudgående debat blev sagen bare hastet igennem i en misforstået menneskerettighedsrus.

Efter at en storm af protester rejste sig, forlyder det nu fra Stortinget, at der var tale om en bommert. Flertallet af politikerne fortryder. Man anmoder regeringen om at finde en udvej for at gøre bommerten ugjort.

Tilsammen viser begge sager, hvor uklare forestillingerne er - selv hos vore ledende politikere, og hvor væsentligt det er, at de kristentroende ikke holder sig tilbage fra samfundsdebatten, fordi også de er opdraget til at mene, at religion er en privatsag.

Det er ikke altid, det nytter at blande sig, men den, der altid venter, ser tiden an og tier, svigter både som kristen og som borger.

Tages der ikke til genmæle, får totalitær lovgivning fodfæste. Så erstattes en legitim adskillelse mellem religion og politik af, at politik gøres til religion, hvor de mennesker fordømmes som politisk ukorrekte, der ikke retter deres samvittighed ind efter dagens politiske trossandhed.

Med deres klare indsigelse mod Stortingets indførelse af en "skilsmissepakt" kan Norges Katolske Kvindeforbund i så henseende være en rollemodel for alle os andre, der må gøre Pauli ord til vore egne: Bed om, at jeg ved evangeliet må få frimodighed til at tale, som jeg skal (Ef 6,20).

Læserne skriver

Spørg ikke, om de katolske skoler er katolske nok

Et væsentligt formål med de katolske skoler er at tilbyde de katolske hjem en skole, der er med til at indføre børnene i Den katolske Kirkes liv og lære.

Man skal i den forbindelse lade være med at stirre sig blind på antallet af katolske elever i skolerne. Der er nu engang ikke så mange katolikker i Danmark. Vigtigere er spørgsmålet, om katolske hjem fravælger de katolske skoler. Hvis mange gør det, har man afdjort et problem.

En katolsk skole i Danmark kan kun eksistere, hvis

skolen optager protestantiske elever. Det er nødvendigt af økonomiske grunde, men også for at undgå, at skolen bliver en usund ghetto-skole.

Derfor virker det helt uigenomtænkt, når man i læserbreve her i bladet fremturer med, at de katolske skoler skal være mere katolske. Spørg ikke, om vore skoler er katolske nok.

Spørg i stedet for, om de katolske skoler giver de katolske elever nok. Og fortsæt med at spørge, om skolerne giver de protestantiske elever nok. I begge tilfælde er det

skolens opgave at vise hen til den Kirke, eleverne tilhører.

Drøftelserne om en ny målsætning for skolerne er i fuld gang. Her taler man blandt andet om at erstatte udtrykket "kristent menneskesyn" med "katolsk menneskesyn".

Det første udtryk kan vi alle acceptere. At vi måske kun er næsten enige om, hvad begrebet dækker, gør nok ikke så meget. (Måske er nuancerne kun en berigelse). Begrebet "katolsk menneskesyn" kan kun ca. 20 procent gå ind under.

Hvorfor skabe unødigt splittelse?

I arbejdet med den ny målsætning bør vi kraftigt medtænke en økumenisk vinkel. Det er nødvendigt for at skabe en god skole - også for de katolske elever.

Vi er oppe mod stærke kræfter udefra. Lad os tage udfordringen op i et frugtbart økumenisk samarbejde.

Svend Fischer-Nielsen
Sct. Norberts Skole
Vejele

Ny-evangeliseringen omfatter også børnehaver og skoler

Efter flere velskrevne indlæg i K.O. i nr. 17, 18 og i særdeleshed nr. 19, om de katolske børnehaver og skolers mangel på katolsk identitet i dagligdagen er der flere spørgsmål som melder sig.

Hvad med de 6.246 ikke-katolske elever, der går på de katolske skoler, og hvad med de 83 % af lærerstaben, der ikke er katolikker? Omfattes ikke også de sammen med de katolske lærere og elever af Kirkens missionssendelse? Ja, hvad har vi gjort med Kirkens missionsbefaling om "at gøre alle mennesker til mine disciple"? (Mt. 28,19-20)

For at debatten kan blive konkret vil jeg gerne forme et evangelisationsteam, som med biskoppens støtte tager rundt til børnehaver og skoler i det ganske land og forkynder budskabet om Jesus Kristus til lærere og elever, gennem messe, personligt vidnesbyrd, bøn, drama, samtale, musik m.m.

Først når evangeliet om Jesus Kristus bliver videregivet, når det bliver personligt tilgængeligt, er der basis for at tale om kristen og katolsk identitet i dagligdagen, for "hvad hjertet er fuldt af, løber munden over med".

Fremtiden for de katolske børnehaver og skolers eksistens afhænger efter min mening af, i hvor høj grad man sammen med den lokale menighed og præst vil åbne sig for alle aspekter ved pavens invitation og de katolske institutioners grundlæggende kald til Ny-evangelisering, uden at jeg derved undervurderer det arbejde, der allerede er i gang angående styrkelsen af børnehavernes og skolernes katolske identitet.

Denne identitet er tæt forbundet med den lokale bispe, som efter min mening bør udstikke klare retningslinier for de katolske børnehaver og skoler. Endvidere en ny åbenhed overfor Ny-evangeliseringen, som gerne må medføre både omvendelser og konversioner til Den katolske Kirke. Gennem Ny-evangeliseringen vil både børnehavernes og skolernes dagligdag i højere grad præges af et åndeligt liv, der er i overensstemmelse med Den katolske Kirkes tro og lære på det overordnede såvel som på det personlige plan.

P. Benny Blumensaat,
Esbjerg

Flere læserbreve på side 12

P. Blumensaats spørgsmål burde ikke volde nogle problemer

Som henholdsvis formand og kasserer i menighedsrådet i Esbjerg har vi interesseret fulgt debatten vedrørende de katolske skoler.

Vi har undervejs undret os over, at nogen kunne finde det anstødeligt, at en katolsk præst rejser en relevant og

vedkommende debat om katolsk identitet på de katolske skoler - vi synes, det ville være mere betænkeligt, hvis ikke han gjorde det.

Pastor Benny Blumensaat rejser spørgsmålet: Er der overensstemmelse mellem navnet "katolsk skole" og så

det, som skolen rent faktisk praktiserer?

Det er et rigtig godt spørgsmål, som ikke burde volde hverken skolerne eller os andre problemer - tværtimod.

Spørgsmålet er en indbydelse til at reflektere over vores katolske identitet og er som sådan et overordnet spørgsmål og derfor ikke rettet specifikt til nogen personer eller til nogen skoler. Spørgsmålet er til os alle.

Det rejser spørgsmålet om, hvordan man formidler identitet, og om man overhovedet kan formidle katolsk identitet, hvis man ikke selv har et personligt forhold til troen? Efter vores mening er det meget svært at forestille sig, specielt da der på nuværende tidspunkt åbenbart ikke er klare retningslinier eller krav i forhold til det at kalde sig katolsk skole.

Det bør ikke være op til den enkelte skole selv at finde ud af, hvordan den vil være katolsk skole. Det bør defineres og klargøres fra Den katolske Kirkes side, hvad en katolsk skole er, og hvilke rammer og retningslinier der skal gøre sig gældende, for at en skole har lov til at bruge det navn.

Der bør være overensstemmelse imellem navn og indhold.

Vi håber, at det er det, der bliver arbejdet med i FAKS, og vi synes, at man skal tage denne debat ikke som en "kommunikativ ubetænksomhed" fra pastor Blumensaats side, men som det, det er ment som: en indbydelse til refleksion og nytænkning!

Maria Truelsen, menighedsrådsformand, og
Jeppe Matras, kasserer

Debat. Angiv altid navn, adresse, telefonnummer og så vidt muligt e-mail-adresse på indsendte indlæg. Redaktionen forbeholder sig ret til at forkorte og bringe uddrag af indsendte indlæg. Et læserbrev må højst fylde 300 ord. Læserbreve kan indsendes som e-mail til: redaktion@katolskorientering.dk (vedhæft fil eller indsæt læserbrevet direkte i mailen). Ved indsendelse af læserbreve på papir bedes diskette så vidt muligt vedlagt.

Redaktion:
Ansvarshavende redaktør: Erling Tiedemann
Redaktionschef: Annica Skenberg
Annoncer og abonnement: Lisbeth Rønne
Orientering fra sognene: Erik Christiansen

Frivillige medarbejdere: Carla Bennati Schou, Karen Grzelak, Kirsten Kjærluff, Bente og Ole Meyer, Jacob Thomsen, Hans Thulstrup, Vivian Tiedemann.

Redaktion og annoncer: Vesterbrogade 28, 4, DK-1620 København V. Telefon 3321 1444. Kontortid: 09.00-13.00 Fax 3324 4975. E-mail: redaktion@katolskorientering.dk Giro: 205-7042

Udgiver: Ansgarstiftelsen, Gl. Kongevej 15 A, DK 1610 København V.

Tryk: Morse Folkeblad, DK 7900 Nykøbing Mors. Oplag 16.800 Abonnementspris: 370,00 kr/år Løssalg: 20,00 kr i Steno-Butikken og Katolsk Information i Århus.

Religion atter på dagsordenen

Mens det i et par århundreder ikke var velset at tale om religion i forbindelse med politik og samfund, er det ved at ændre sig.

Af Iben Thranholm

Religion har de sidste 200 år ikke været et emne på den politiske eller samfundsmæssige dagsorden, men den tid er forbi nu. Religion er ikke længere kun en privatsag. Især indenfor de sidste fem år er den begyndt at berøre flere og flere områder i samfundet. Interessant nok er en af middelalderens største problemstillinger også blevet nutidens.

Hele middelalderhistorien handler om balancen mellem religion og politik og problemer med at skelne mellem religiøst og sekulært. Så kom først reformationen og sidenhen oplysningstiden, positivismen og kommunismen, som alle adskilte religion og politik meget skarpt.

Tilbage til udgangspunktet

Men nu tyder meget på, at vi igen er ved at komme tilbage til udgangspunktet, da religion og politik i store dele af verden indgår i et samspil, og fordi mennesker igen er begyndt at stille spørgsmål til religionerne om livets mening, fortæller cand.jur. og ph.d. Lisbet Christoffersen. Hun holder orlov fra sit lektorat i offentlig ret på RUC, da hun for nylig er blevet udnævnt til forskningskoordinator ved Københavns Universitets nye satsningsområde "Religion i det 21. århundrede".

Satsningsområdet vil fokusere på forskellige aspekter af religionens nye rolle for dermed at skabe et helhedsbillede af religionens betydning for det nutidige samfund. Man ønsker at bidrage til debatten om både samfundets og individets ansvar for religionerne og om religionernes ansvar for samfundet og individet i det 21. århundrede.

Lisbet Christoffersens eget interesseområde er forholdet mellem religion, kirke og stat. Derudover skal hun koordinere en tværfaglig indsats i forskning og undervisning som særligt koncentrerer sig om fire hovedområder: 1. religion, samfund og ret, 2. religion mellem konflikt og forsoning, 3. religion i transformation, 4. religiøs viden og viden om religion.

Analyserer og giver redskaber

– Selvom problemstillingen i dag ligner middelalderens, så kommer vi jo ikke tilbage til middelalderlige tilstande igen. Vi går videre med de erfaringer, oplysningstiden gav os. Satsningsområdet stiller spørgsmål på baggrund af den periode, men som ikke har været stillet mellem 1789 og 1989. I satsningen er det derfor vores opgave at ana-

lysere, hvad det er, som sker, og at give nogle redskaber til at forstå ændringerne med, siger Lisbet Christoffersen.

Da Lisbet Christoffersen læste jura i 70'erne, var det tilfældige veje, som førte hende til et seminar omkring kirkeretlige spørgsmål. Hun blev grebet af det og skrev speciale om nogle sager om dåb i Folkekirken, hvoraf en af dem senere blev den første af to danske sager ved den europæiske menneskerettighedsdomstol, som udmærkede sig ved begge at handle om religion.

Herefter blev hun ansat i sundhedsvæsenet i amtskommunalt regi og indenrigsministeriet, men hele tiden havde hun kirkeretten som sin store interesse på sidelinjen og kom derfor med i Selskab for Kirkeret.

I 1998 forsvarede hun sin ph.d. om dansk kirkeret og spørgsmålene om religion og ret har stået centralt i hendes forskning som lektor i offentlig ret. Det blev et springbræt til stillingen som forskningskoordinator.

På spørgsmålet om hendes interesse skyldes et personligt trosengagement, svarer hun, at hun har svært ved at forstå, hvorfor det er vigtigt at spørge om.

For en universitetslektor må det være væsentligt, synes hun, at bidrage til at belyse religionernes ændrede optræden i samfundet – uanset engagement. Og hun lægger ikke skjul på, at hun er brændende optaget af alle de nye forandringer, som religionens genkomst i samfundet fører med sig.

Virkeligheden udfordrer os

– Det nye er, at religionerne nu også er begyndt at udfordre videnskabens sprog. Faget international politik er f.eks. affødt af Den vestfalske Fred i 1648. Dengang vedtog man, at religion ikke skulle være et problem mellem stater, men var noget, som skulle holdes indenfor staten selv. Derfor er international storpolitik helt og holdent baseret på, at religion ikke spiller nogen rolle. Men hvis vi ser på virkeligheden i dag, kan vi se, at det ikke holder længere. Religioner skaber både krig og konflikter, men også fred. Derfor må religion også igen være et emne i det fag, der belyser disse sammenhænge.

– Det er ikke bare den politiske virkelighed, som i færd med at ændre sig, men også religionen i sig selv. Vi er begyndt at kombinere forskellige religiøse opfattelser, og religionen er i stærk i vækst. Dette nybrud udfordrer også det videnskabelige system indefra. Det berører f.eks. forholdet mellem naturvi-

Lisbet Christoffersen foran Københavns Universitets hovedbygning med ørnen, der "skuer mod det himmelske lys".
Foto: Erling Tiedemann

denskab og religion. Det diskuteres jo f.eks. højlydt, hvorvidt der er en sammenhæng mellem tro og helbred. Der stilles nye spørgsmål til videnskaben, og mange spørger om der i dag er grænser for, hvad naturvidenskaben kan forklare os. Samtidigt er vi også nede at røre ved fundamentet for hele universitetet, for universitetet er jo grundlagt i et samfund, hvor stat, religion og videnskab ikke var skarpt adskilte, som de har været siden oplysningstiden. Dermed kommer vi også til at tage stilling til hele begrebet om videnskabelig forskning, fortæller Lisbet Christoffersen

Den sekulære stat og kirkerne

Mange stater i Europa forsøger tilsyneladende at føre en politik, hvor religion ikke skal spille nogen rolle overhovedet. Vi ser det tydeligt i forbeholdet overfor at få indskrevet en henvisning til kristendommen i den nye EU-forfatning. Men samtidigt er mange mennesker i Europa meget søgende og efterlyser religion og værdier som aldrig før. Er det ikke et stort paradoks?

– Jo, men det er jo lige præcis dette paradoks, som er med til at fremkalde forskningen. Men måske er staterne ikke helt så sekulære, som vi tror. Det er faktisk kun Frankrig som udelukkende er en sekulær stat. Muligvis også Tyskland. Andre stater er ikke religiøst neutrale. De har en slags midtermodel, hvor deres Kirker er nationalkirker, men ikke nødvendigvis

statskirker. Den katolske Kirke i Spanien har f.eks. karakter af en nationalkirke. Folkekirken er også en nationalkirke og måske også en halv statskirke.

– I Europa er der to modeller, når det gælder en skelnen mellem religion og politik. Den ene opfatter religionen som noget privat. Offentligheden er helt igennem sekulær. Stat og religion har ikke noget med hinanden at gøre, og man skelner meget skarpt mellem offentligt og privat. I Europa repræsenteres denne model af Frankrig. Den anden model anerkender religionen som en del af det offentlige rum. Staten er typisk religiøst neutral og kan på det grundlag indgå aftaler med religiøse institutioner, men samtidigt arbejdes der med et bredt område for religiøst betinget virksomhed. Der har religionen også betydning i forhold til staten, og sådan forholder det sig faktisk i en række andre EU-lande. Og det er de to modeller, der slås i udkastet til EU-forfatningen. I USA, som bygger på en sekulariseringsstanke, er der ingen statskirker. Det religiøse foregår i et privat rum, men alligevel er religionen utrolig synlig overalt i det amerikanske samfund. Meget tyder på, at hvis man lukker religionen ude, så kommer den alligevel ind ad bagdøren.

Afgørende spørgsmål

Men hvem skal bestemme, hvor stor en rolle religionerne må spille?

– Retten skal regulere religionen,

ikke omvendt. Det er en grundtanke i europæiske forfatningsret. Det er den, som bliver udfordret nu. EU-politikerne står derfor også overfor det store og afgørende spørgsmål om, hvorvidt religionens værdimæssige betydning skal anerkendes i den nye EU-forfatning.

– Vores opgave i satsningsområdet er bl.a. også at bidrage til udforskningen af, om samfundet på en mere legitimt måde kan rumme de religiøse argumenter i et demokrati, uden at det ender i et teokrati. Ingen ønsker, at vi igen skal blive styret af religionen, men samtidig er vi nødt til at tage religiøse argumenter alvorligt som en del af virkeligheden omkring os.

En midtermodel

– Hvis religionen og demokratiet skal mødes, må man acceptere, at der kan være tilfælde, hvor religionen har fortrinsret, men det omvendte er nok også tilfældet. I Skandinavien har vi tradition for, at begge dele kan være til stede i det offentlige rum.

– Sådan skal de fortsat være efter min mening, men begge områder må lære at afklare spillereglerne. Der er religionsfrihed, men religionen har også grænser. Religionerne skal være parate til at lade sig regulere. Religion er ikke trumf over alt og alle. Vi må fastholde en midtermodel, som passer til det demokratiske samfund, og her har udviklingen i de nordiske lande stor interesse, siger Lisbet Christoffersen.

Hellig Tre Kongers dag fejrer biskop Czeslaw sit 25 års præstjubilæum ved en messe i Domkirken

Tøvende ministrant

Af Erling Tiedemann

Det kan måske forekomme lidt utidigt at tale om Hellig Tre Konger allerede før jul, men for biskop Czeslaw har Hellig Tre Kongers dag en særlig betydning. Lørdag den 6. januar 1979 blev han præsteviet i Sankt Ansgars kirke, og de fleste vil uden brug af lommeregner nå frem til, at der så må være et præstjubilæum under opsejling. Og ganske rigtigt: Tirsdag den 6. januar 2004 er der pontifikalmesse kl. 17.00 i Domkirken med efterfølgende reception i menighedslokalerne.

Det stod næppe klart for nogen, at det var en kommende biskop, der den 9. december 1951 blev døbt af pastor Niels Oppermann i den katolske kirke i Nykøbing Falster, men Czeslaw Kozon var end ikke nået ind i teenageårene, før det for ham selv stod klart, at han skulle være præst.

- Jo, det er rigtigt, siger han, jeg var 12 år, da tanken ikke bare opstod, men fæstnede sig så meget, at jeg ikke siden kom i tvivl. Det var dét, jeg skulle: være præst.

Czeslaw blev født på Falster, men boede det meste af sin barndom og ungdom i Grænge på Lolland.

- Og jeg føler mig som lollik, siger han - ikke uden eftertryk. Han plejer at tilføje, at han -- ud over at være et barn af Lolland - også er barn af forældre "med polsk baggrund". Han siger det sådan, fordi denne baggrund er generationsforskudt:

- Min mor er født i Danmark som barn af roe-polakkerne, som kom til Danmark i begyndelsen af forrige århundrede, mens min far først kom som flygtning i slutningen af 2. verdenskrig. Min far og mor mødte hinanden i menigheden i Nykøbing, som er den, vi altid har hørt til, selv om vi nogle gange flyttede frem og tilbage over Guldborgsund.

• Den katolske landsby

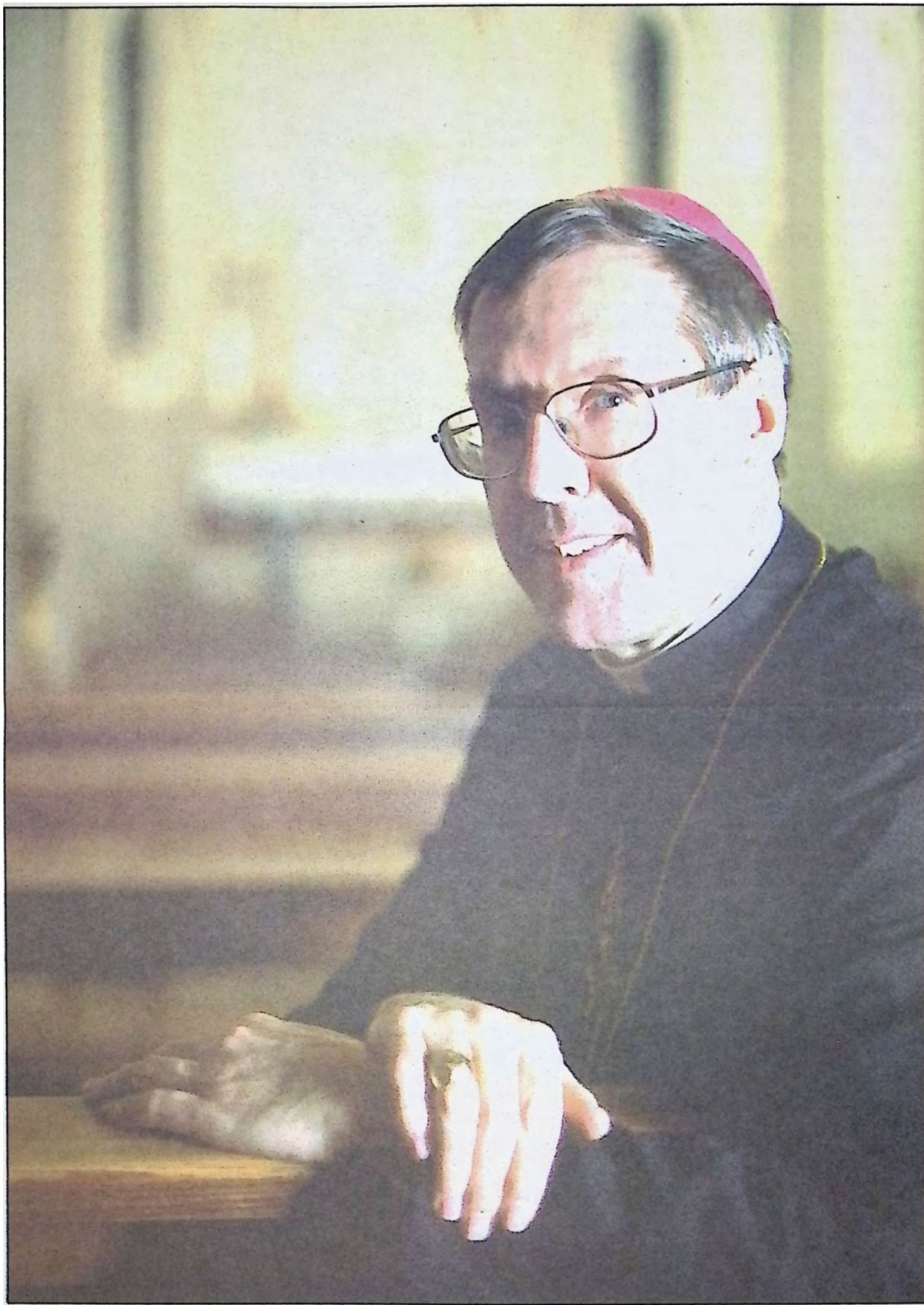
En sammensat national baggrund og et tilhørsforhold til en mindretalskirke giver af og til børn problemer, men biskop Czeslaw hører ikke til blandt dem.

- Næh, jeg har egentlig aldrig oplevet det som noget problem og ikke engang tænkt særligt over det i løbet af min opvækst, siger han. Men måske er det heller ikke så underligt: Pastor Oppermann plejede at kalde Grænge for "den katolske landsby". Endnu i min barndom var der 15-16 katolske husstande i Grænge. Og vi børn, der skulle med Lollandsbanen til skolen i Nykøbing, fyldte godt i toget. Det samme gjorde kirkegængerne om søndagen og ved højtiderne: det væltede ud af ventesalen med katolikker, der skulle i kirke.

Sammen med far og mor tog også Czeslaw med toget til messe i Nykøbing, og en dag spurgte den dengang ret nye sognepræst, W. Vick, om Czeslaw ikke havde lyst til at ministrere.

- Det vil nok undre folk, der kender mig i dag, fortæller biskoppen, men faktisk var jeg meget tøvende over for det, - offentlig optræden var ikke lige mig, så jeg skulle overtale.

Enden på overtalelserne blev, at Czeslaw begyndte - lige så stille og forsigtigt: han ministrerede første gang til en begravelse lørdag eftermiddag ...

Czeslaw Kozon var kun 12 år den gang da tanken om at være præst ikke kun opstod men også fæstnede sig og Hellig Tre Kongers dag er det 25 år siden, at han blev præsteviet. Men at han også ville ende som biskop - det havde han den gang ingen anelse om. Foto: Omar Ingerslev

- Men allerede dagen efter var jeg med til højmesseren i Nykøbing, siger han, og derefter kunne jeg næsten ikke forestille mig at være til messe uden at ministrere.

• Pastor W. Vick

Et rygte vil vide, at pastor Vick på et tidspunkt betroede den unge Czeslaw, at han ikke alene skulle være præst, men at han også ville ende som biskop, men det rygte

kan biskoppen ikke bekræfte, tværtimod.

- Det har pastor Vick aldrig sagt, siger han - og tilføjer med et smil: han har i hvert fald ikke sagt det til mig ...

- Men nej, jeg tvivler på, at han har sagt det til nogen, for han var jo klog nok til at være tilbageholdende, da jeg første gang talte med ham om at blive præst. Han var ikke sådan én, som slog til og sagde: haps, en ny præst!

- Pastor Vick betød meget for mig, fortæl-

ler biskop Czeslaw videre. Jeg interesserede mig for alt, hvad der var med Kirken at gøre - også i bredere forstand, fx omkring kirkehistorie. Jeg opholdt mig meget i præstegården i Nykøbing. Jeg kunne komme og gå, når jeg ville, og pastor Vick var meget tålmodig over for sådan en ung katolik, der kom rendende i tide og utide. Det var ikke sådan, at han beskæftigede sig med mig hele tiden; han passede sit, men jeg fik lov til at læse i hans bøger, og når han skulle ud i oplandet for at

blev præst

besøge nogen, så kom jeg med.

Men du sagde De til ham?

- Oh ja, ingen tvivl om det. Det gjorde man ganske enkelt dengang. Selvfølgelig havde præsten nogle helt personlige venner, som han var dus med, men det gjaldt ikke generelt mellem præst og menighed.

• Endelig - til Rom

Czeslaw Kozon gik de første syv år i Sankt Joseph Søstrenes skole i Nykøbing; dernæst fulgte realskolen i Toreby og til sidst Kate-dralskolen i Nykøbing, hvor han blev ny-sproglig student, 19 år gammel. Derefter gik den lige vej til Rom, til det tysk-ungarske kollegium, hvor han boede i alle studieårene.

Med sin typiske engelske humor plejede pater Leslie Dom S.J. at sige, at den katolske præsteuddannelse er på syv år. Først er der tre års filosofi, så man mister forstanden. Så følger tre års teologi, så man mister troen. Og til sidst kommer et års praktik i en menighed - så man mister modet ...

Den beskrivelse genkender biskop Czeslaw imidlertid ikke.

- Men i studietiden er alt meget koncentreret og udfordringerne store, men senere - når det lærte skal bruges og omsættes i praksis - mærker man den store sammenhæng og relevans.

Biskoppen lægger ikke skjul på, at han var fantastisk glad for sine år i Rom, og han undergerne andre, der skal læse til præst, den samme oplevelse og det samme tilskud til deres diaspora-katolicisme.

- Men det er ikke sådan, at jeg sender alle præstekandidater til Rom, hvis de ikke selv ønsker det, og nogle foretrækker fx London, fordi de så slipper for at lære endnu et fremmedsprog.

• Stadigvæk sognepræst

Efter præstevielsen virkede pastor Kozon en kort tid som 2. præst ved Domkirken. Derefter fulgte fem gode år som 2. præst i Aalborg, hvorefter flyttevognen igen satte næsen mod København for at bringe en nyudnævnt sognepræsts bøger og bohaver til Sankt Andreas sogn i Ordrup.

- Jeg har faktisk kun været sognepræst de to steder, hvor jeg stadig er det, nemlig i Sankt Andreas og Sankt Therese, smiler han lidt undskyldende.

Kan der gives andre eksempler på biskopper, der også er sognepræster?

- Ja, det kan der nok, men det er rigtigt, at det ikke er normalt - og det er heller ikke ideelt, tværtimod, det er synd for menigheder-

ne, som ikke har den fuldtids sognepræst, de helst skulle have. Jeg har bestemt ikke klamret mig til sognepræsteembedet, men gerne villet have en anden præst til de to sogne. Der har bare hele tiden været andre sogne med behov for en præst, som jeg følte mig forpligtet til at tilgodese først.

I 1994 udnævnte biskop Hans pastor Kozon til generalvikar - men uden at fritage ham for at være sognepræst. Heller ikke dét var sædvanligt, og at det overhovedet gik - og stadig går - tilskriver biskoppen selv, at han ikke så let bliver stresset.

• Biskop Hans trækker sig tilbage

Stigende helbredsproblemer havde til gengæld i stigende grad stresset biskop Hans, som på et tidspunkt så sig nødsaget til at bede paven fritage ham for bispeembedets byrde.

Det kom som en overraskelse for mange. Gjorde det også for dig?

- Jeg vil snarere sige, at det kom som to overraskelser - for selv om jeg godt vidste, at biskop Hans havde problemer med helbredet, så var det alligevel en overraskelse for mig, at vi skulle have en ny biskop på det tidspunkt. Og da jeg selv blev spurgt, kom det som lyn fra en klar himmel.

Du havde ikke fået den idé, at loddet kunne falde på dig?

- Nej slet ikke. Da jeg fik at vide, at biskop Hans ville trække sig tilbage, havde jeg ingen forestillinger om, at jeg skulle efterfølge ham. Derimod undrede det mig, at der blev talt så lidt om hans tilbagetræden, for naturligvis var der da flere, der vidste om den.

• Sorrig og glæde, de vandre til hobe

Efter 16 år som præst blev Czeslaw Kozon da viet til biskop den 7. maj 1995 og satte sig på bispestolen i den samme domkirke, hvor han var blevet præsteviet. Som godt 50-årig er han nogenlunde så gammel som bispedømmet; i knap halvdelen af sit liv - og bispedømmets eksistens - har han været præst, og i 2005 vil han kunne holde 10 års jubilæum som biskop.

Et sådant liv må byde på både sorrig og glæde - lad os begynde med det sidste: Er det en glæde at være biskop?

- Jo, det kan jeg for så vidt godt sige ja til - vi vender jo tilbage til sorgerne ...! Men som biskop er du med i noget stort! Det skal ikke forstås som "noget fornemt". En biskop er bare på en helt speciel måde med i Guds værk. Det er man naturligvis allerede som præst, og det har jeg også altid følt som præst. Men som biskop er man endnu mere ind-

Efter studentereksamen i Nykøbing blev det Rom, og lørdag den 6. januar 1979 blev Czeslaw Kozon præsteviet i Skt. Ansgars Kirke i København

Privatfoto

draget i den universelle kirke, Verdenskirken. I et lille, trængt bispedømme som vores, kan vi være tilbøjelige til at tabe modet, men nej: vi er med i noget stort! Kirken og kristentroen betyder virkelig noget! Det glæder mig desuden at se andre dele denne begejstring: en engageret kerne af unge mennesker, unge familier, Pastoralrådet, mange menighedsråd og alle mennesker, der søger fordybelse i troen og fællesskabet.

Og sorgerne?

- Der er naturligvis de meget objektive kendsgerninger: antallet af præster går tilbage; antallet af ordensfolk og ordenssøstre går tilbage; det er svært at holde på de unge, svært at bringe troen videre. Den polarisering, som man mærker i Kirken, kan også gøre én ked af det. Den stadige sætten spørgsmålstejn ikke bare ved bestemte former for katolsk praksis, men også ved troen selv - det er absolut noget, som bekymrer og kan gøre mig trist til mode.

Ingen biskop, der vil leve op til sit embede og sit ansvar, slipper for at træffe vanskelige beslutninger. Nogle af dem bliver kritiseret, og biskop Czeslaw er heller ikke sluppet for en kritik, der til tider har været barsk.

Bider det på dig?

- Jeg bliver ikke deprimeret eller modløs, men naturligvis er der da ting, jeg gerne havde været foruden, og af et ærligt hjerte prøver jeg også at lytte til kritik og lære af den. Men man kan godt tage ting alvorligt uden at tage dem tungt, og det er nok sådan, jeg har det med kritik.

• Ønsker til jubilæumsdagen?

- Hvis man har lov at ønske og lov at drømme også ambitiøse drømme, så har jeg den slags drømme, siger biskop Czeslaw. Jeg ville ønske, at vi kunne gøre endnu mere for familien og katekesen, som ligger mig særligt på sinde. Som livsform er familien jo udfordret, kritiske spørgsmål og nye problemstillinger rejser sig, og mange familier er trængt.

- Jeg drømmer også om, at det kirkelige fællesskab må blive styrket; at de mennesker, der allerede tror på Kristus og tilhører Kirken, må blive endnu mere bevidste om deres tro, og at endnu mange flere må komme til

at lære Gud at kende og komme til at føle sig hjemme i Kirkens fællesskab.

- Jeg drømmer om, at der kommer flere kald til en tjeneste i Kirken, og at Kirkens tro og moral kommer til at præge tankegangen i samfundet i højere grad. Jeg kan godt selv høre, at det kan lyde meget ambitiøst - næsten overambitiøst, når man taler på vegne af en mindretalskirke, men det er absolut noget, jeg ønsker mig at se virkeliggjort.

- Jeg kunne også ønske mig, at vi ikke bare fik flere præster og søstre, men også kompetente lægfolk, der er eksperter på områder, hvor Kirken forventes at have en mening, og kunne tage et initiativ, - fx er vi jo som katolsk kirke i Danmark dårligt rustede til at tage hånd om sociale spørgsmål. Vores økonomi er ikke stærk, nærmest svag, men det drejer sig også om meget andet end penge. Vi har heller ikke mennesker nok til at opbygge et netværk, der kan tage sig af mennesker i social nød. Det synes jeg er noget, der mangler, og som jeg godt kunne tænke mig, at vi kunne få styrket. Jeg ser dog med glæde, at enkeltpersoner og mindre grupper, herunder også Kærlighedens Missionærer, allerede gør meget.

• En levende kirke

- Og så kunne godt ønske mig, at der i hver eneste sognekirke hele tiden var mennesker - dagen igennem; at den var åben, og at der altid foregik noget, både socialt og spirituelt. At der også var et netværk omkring kirken, der netop kunne tage sig af mennesker, der har forskellige behov og problemer, så sognet kunne blive et hjem, hvor folk kunne komme og gå. Det lyder måske lidt romantisk, men jeg tror, at det ville skabe en helt ny form for kirkeliv. For eksempel som bogcaféen i Roskilde og Katolsk Information i Århus, hvor man ikke bare kommer for at handle, men fordi der også er et katolsk miljø. Det gælder også Niels Steensens Bibliotek. Steder, hvor man sætter sig og læser og kan snakke med nogen - ligesom jeg i sin tid kunne sætte mig hos pastor Vick, læse i hans bøger, snakke med ham og få råd på vejen mod opfyldelsen af et kald, som er min glæde - den dag i dag.

Gave i anledning af biskoppens jubilæum

Biskoppen ønsker sig ingen personlige gaver i anledning af jubilæet; men at man eventuelt i stedet lader et påtænkt gavebeløb gå til indretningen af en ny kirke på Magleås.

I flere år har styrelsen sammen med biskoppen overvejet, hvordan man uden for store omkostninger og med respekt for husets arkitektur kunne indrette et større kirkerum. Behovet herfor viser sig ved ethvert større arrangement, hvor man må indrette foredragssalen til midlertidigt kirkerum. Med et permanent kirkerum vil man kun-

ne skabe en mere værdig ramme om liturgien og få etableret et rum, der tydeligere kan blive stedets hjerte. Planlægningen er gået i gang. Kirken tænkes indrettet i Lille Magleås, hvor der vil blive foretaget en mindre ud- og ombygning.

I snart 30 år har Magleås dannet rammen om utallige aktiviteter i bispedømmet og er blevet et værdsat sted, hvor katolikker i Danmark føler sig hjemme.

Eventuelle gavebeløb kan indsendes til Katolsk Bispekontor på giro 500-1471 mærket "præstjubilæum".

Videnskaben får ny pavelig advarsel

Det pavelige Videnskabs Akademi har fejret 400-års jubilæum med bl.a. tale af paven

(Zenit) Johannes Paul peger på det moralske modsætningsforhold, der består i gennem forskning at ville redde menneskeliv fra sygdom ved at tilintetgøre andre menneskeliv i tidlige fosterstadier.

Paven bekræftede Kirkens standpunkt vedrørende eksperimenter med fosterstamceller, da han ved en audiens for nylig modtog medlemmer af Det pavelige Videnskabs Akademi, som fejrede sin 400 årsdag.

Forskningen giver håb

Videnskabsmændene mødtes for at analysere de videnskabelige og bioetiske implikationer af stamcelleteknologi og andre former for terapi.

I sin tale sagde Johannes Paul II: "Forskningen på dette område har forståeligt nok

fået voksende betydning de senere år på grund af det håb, den frembyder for helbredelse af mange menneskers sygdomme."

"Jeg har ved andre lejligheder givet udtryk for, at stamceller med henblik på forskning eller behandling ikke bør komme fra humant embryonalt væv," sagde han.

"I stedet har jeg opmuntret til forskning på voksent humant væv eller på væv, som ikke har betydning for det normale fosters udvikling."

En selvmodsigtelse

Den hellige Fader understregede synspunktet med disse ord: "Enhver behandling, der gør krav på at redde menneskeliv, men som er baseret på tilintetgørelsen af menneskeligt liv i dets fo-

Arkivfoto

sterstadie, er logisk og etisk en selvmodsigtelse; det samme gælder for enhver produktion af menneskefoster, som direkte eller indi-

rette sker med henblik på enten eksperimenter eller destruktion."

Oversættelse:
Hans Thulstrup

Vatikanet siger nej til helt fri handel på verdensmarkedet

(KNA) Vatikanet har udtalt sig imod total markedsfrihed i de internationale handelsforbindelser.

Vatikanets faste observatør i FN, ærkebiskop Celestino Migliore, sagde i en tale, offentliggjort af Vatikanet, til den Anden Komité i den 58. generalforsamling i FN, at der ganske vist ikke var tvivl om, at retfærdige internationale markeder kunne bidrage til løsningen af mange

problemer i udviklingslandene. Men markedet i sig selv kunne ikke løse alle sociale problemer, lige så lidt som arbejdsløshed og fattigdom.

Ingen modsætning

I mange situationer burde regeringerne også spille en større rolle i økonomien, betonedede Vatikanets diplomat. Forholdet mellem regering

og markeder er en gensidig komplettering, ikke et modsætningsforhold. Migliore fremførte, at afskaffelsen af handelsrestriktioner og toldgrænser kan fremme den økonomiske vækst, men også udløse forvridninger og negative effekter i udviklingslandene.

Derfor må internationale handelsaftaler ikke være udformet sådan, at de forhindrer regeringerne i at afbøde dis-

se sociale følgevirkninger.

Den internationale handelspolitik må bidrage til en vedvarende økonomisk udvikling, krævede Migliore. Samtidig må regeringerne i udviklingslandene gøre en ende på korruption og anden umoralsk praksis, som forringer befolkningens velfærd.

Oversættelse:
Kirsten Kjærulff

Magt og penge: trussel mod præstens troværdighed

Johannes Paul II udsender kraftig appel

Johannes Paul II har udsendt en kraftig appel til præsterne om ikke at bukke under for fristelsen til at opnå magt eller rigdom.

"Det hænder desværre, at selv præstevidere undertiden kan blive ofre for usunde kulturelle eller sociale tendenser, der underminerer deres troværdighed og alvorligt hæmmer de-

res missionsvirksomhed", klagede paven for nylig.

"Som troens mænd må præster ikke lade fristelsen til magt eller materiel vinding aflede dem fra deres kald. Ej heller kan de tillade forskelligheder i race eller kaste at aflede dem fra deres grundlæggende opgave at udbrede Evangeliet", sagde paven ved sit sidste møde med gruppen af biskopper fra Indien ved deres femårige besøg hos pave stolen.

"Som fædre og brødre skal biskopperne elske og respektere deres præster", sagde paven. "Ligeledes skal præsterne elske og ære deres biskopper. I og jeres præster er Evangeliets forkyndere og opbyggere af enhed i Indien. Personlige modsætninger eller fødselsmæssige forskelligheder må aldrig underminere denne væsentlige rolle".

Oversættelse:
Carla Bennati Schou

KORT NYT

Kirkereklame på New York Times Square

(KNA) For første gang nogensinde vil nyhedsbureauet Reuter åbenbart tillade kirkereklamer på deres kæmpestore videoskærm på Times Square i New York. Ifølge amerikanske medier har den metodistiske kirke nu skriftligt fået lov til sende flere korte reklameindslag i anledning af Thanksgiving Day. Tidligere havde Reuter, som er hjemmehørende i Storbritannien, allerede annulleret en kontrakt med den begrundelse, at bureauet hverken tillader politisk eller religiøs reklame. Efter hvad bureauet nu fortæller, vil det muligvis i fremtiden tage imod enhver form for reklame, så længe denne ikke blandes sammen med nyhedsudsendelserne fra Reuter.

Paven reducerer sit program i juledagene

(KNA) Pave Johannes Paul II vil kun gennemføre et formindsket program omkring julefesten og årsskiftet. Han fejrer som tidligere julens midnatsmesse i Peterskirken og giver juledag sin velsignelse "Urbi et Orbi" (til byen Rom og til hele verden). Ved årsskiftet vil han celebrere årets sidste gudstjeneste med Te Deum i Peterskirken og messen Nytårsdag (den 31. verdensfredsdag). I Vatikanets offentliggjorte program ses hverken den traditionelle bispevielse ved paven den 6. januar eller baredåben på en af de første søndage i januar. Den tidligere sædvanlige pavemesse i basilikaen Maria Maggiore den 8. december er strøget. Derimod vil han på denne fest for "Marias ubesmittede undfangelse" aflægge et besøg på Piazza di Spagna og lægge en buket ved Mariasøjlen. Messen for de pavelige universiteter i Rom den 11. december vil paven også personligt lede.

Alt til Guds større ære . . .

(KNA) For at kunne finansiere den meget nødvendige renovering af sin kirke har den britiske præst Tim Curtis udskiftet sin prækestol med supermarkedet. I en uge stiller jesuiten sin arbejdskraft til rådighed for en forretning i London. Indtil nu er hans aktion blevet sponsoreret med omkring 5000 euro, ca. 40.000 kr..

Sidste år indkasserede han ca. 15.000 euro ved at love at anlægge en mohikaner-frisure. Samlet har pateren brugt for 500.000 Euro til renoveringen. Under sin arbejdsuge i supermarkedet bærer han sin præsteklædning for samtidig at gøre Kirken mere nærværende ved aktionen.

Rundskrivelse om Eukaristien i forenklet form

En forenklet version af Johannes Paul II's rundskrivelse om Eukaristien er nu i trykken.

"Brev angående Eukaristien: forenklet udgave", af Monsignore Vincent Walsh, tager den oprindelige tekst på 17.000 ord fra rundskrivelsen "Ecclesia de Eucharistia" (Nadverens kirke) og sammentrænger den til under 7.000 ord. Monsignore Walsh har tidligere udgivet forenkledede udgaver af "Kærlighed og ansvar" og "Legemets teologi" ("Theology of the Body") for at gøre Pavens skrifter mere tilgængelige for et større publikum.

Sogne og grupper kan bestille det nye hefte gennem Key of David Publications (www.libertynet.org/revival) eller e-mail revival@voicenet.com

Detailhandelen har ikke opfundet julen

Kardinal Wetter i München har rettet en skarp kritik mod forslagene om udvidelse af butikshandelens åbningstider. Detailhandelen har ikke opfundet hverken advent eller jul. Adventstiden burde frigøres til besindelse og mødet med Gud, sagde han. Den hektiske nutid har behov for eftertanke og stilhed. Ganske vist må man gøre alt for at sætte erhvervslivet i gang med det, som virkelig tjener mennesket, men den lovbefalede beskyttelse af søndags- og helligdagskulturen bør ikke kunne antastes. Den tid, hvor man kan bruge penge, vil også uden åbningstider om søndagen være fuldt ud til stede.

Kirkens kontor: Vandtårnsvej 11. Tlf. 3969 0301. Girm: 913-2929. Menighedsrådsfnd.: Dorte Linnemann. Tlf. 3967 7699. Sognets Hjemmeside: www.konsul.suite.dk/sgn

Messeidder: (HC2)(T) Søn: Højmesse kl.9.30, kroatisk messe kl.14.

KATOLSK MENIGHED PÅ BORNHOLM Kunst.sognepr.: Dietrich Timmermann. Tlf. 3313 3762 el. 5695 0814. Girm: 533-0637.

Menighedsrådsfnd.: Knud-Erik Frandsen. Tlf. 5648 8571. Pastorall.: Sr. Carina Pöppinghaus, Lille Madsegade 14, 3700 Rønne. Tlf. 5695 0855. Girm: 533-0637. Sønrene af Det dynbar Blod, Skt. Raphaels Stiftelse, Lille Madsegade 14, 3700 Rønne.

14 | HOVEDSTADSOMRÅDE NØ

2800 LYNGBY. SANKT KNUD LAVARDS KIRKE, Lyngbygårdsvej 1 A. Sognepr.: P. Allen G. Courteau, O.M.I. Tlf. 4587 5688. Fax: 4587 5685. E-mail: agcomi@mail.dk

2900 HELLERUP. SANKT THERESE KIRKE, Bemstorffsvej 56. Sognepr.: Biskop Czeslaw Kozon, Kollegievej 2, 2920 Charlottenlund.

2920 CHARLOTTENLUND. SANKT ANDREAS KIRKE, Kollegievej 2. Sognepr.: Biskop Czeslaw Kozon, Kollegievej 2, 2920 Charlottenlund. Tlf. 3964 0422 (el. Biskopkontoret 3355 6080).

2000 FRB. SANKT MARIE KIRKE, Jens Jessens Vej 5. Hjemmeside: www.mariae.dk. Sognepr.: Jesper Fich, Marielystvej 16. Tlf. 3879 3999.

2650 HVIDOVRE. SANKT NIKOLAJ KIRKE, Strøbyvej 2. Sognepr.: Wladyslaw Zdzunek, C.s.s.R. Tlf. 3678 2790. Træffes tir, fre, lør 9-12, tor 16-18; ellers kun efter aftale.

2200 ERB. SANKT ANDRZEJ KIRKE, Kollegievej 2A, 2920 Charl. Tlf. 3964 3039. Pastorall.: Pastor Andrzej Wydrzynski, Kollegievej 2A, 2920 Charl. Tlf. 3964 3039. Normalt åbent ons kl.9-12.

2200 ERB. SANKT ANDRZEJ KIRKE, Kollegievej 2A, 2920 Charl. Tlf. 3964 3039. Pastorall.: Pastor Andrzej Wydrzynski, Kollegievej 2A, 2920 Charl. Tlf. 3964 3039.

2200 ERB. SANKT ANDRZEJ KIRKE, Kollegievej 2A, 2920 Charl. Tlf. 3964 3039. Pastorall.: Pastor Andrzej Wydrzynski, Kollegievej 2A, 2920 Charl. Tlf. 3964 3039.

15 | HOVEDSTADSOMRÅDE V 1616 KBH. V. JESU HJERTE KIRKE, Stenosgade 4. Tlf. 3324 6580 og 3321 8588. Fax: 3325 0738.

2200 ERB. SANKT ANDRZEJ KIRKE, Kollegievej 2A, 2920 Charl. Tlf. 3964 3039. Pastorall.: Pastor Andrzej Wydrzynski, Kollegievej 2A, 2920 Charl. Tlf. 3964 3039.

2000 ERB. SANKT ANDRZEJ KIRKE, Kollegievej 2A, 2920 Charl. Tlf. 3964 3039. Pastorall.: Pastor Andrzej Wydrzynski, Kollegievej 2A, 2920 Charl. Tlf. 3964 3039.

2650 HVIDOVRE. SANKT NIKOLAJ KIRKE, Strøbyvej 2. Sognepr.: Wladyslaw Zdzunek, C.s.s.R. Tlf. 3678 2790. Træffes tir, fre, lør 9-12, tor 16-18; ellers kun efter aftale.

Januar 2004: Tor d. 1.: Nyårsdag. Fester for Maria Guds Moder. Højmesse kl. 15. Kollekt for Det danske Bibelselskab.

16 | HOVEDSTADSOMRÅDE N & NV 2200 KBH. N. SAKRAMENTSKIRKEN, Nørrebrogade 27 C. Sognepr.: Reinhold Sahner Tlf: 3535 6825. Træffes bedst efter telefonisk aftale eller send en e-mail.

17 | HOVEDSTADSOMRÅDE K 1260 KBH. K. SANKT ANSGARS DOMKIRKE, Bredgade 64. Sognepr.: Dietrich Timmermann. Tlf. 3313 3762, 10-12 undt. ma og to.

2200 ERB. SANKT ANDRZEJ KIRKE, Kollegievej 2A, 2920 Charl. Tlf. 3964 3039. Pastorall.: Pastor Andrzej Wydrzynski, Kollegievej 2A, 2920 Charl. Tlf. 3964 3039.

2000 ERB. SANKT ANDRZEJ KIRKE, Kollegievej 2A, 2920 Charl. Tlf. 3964 3039. Pastorall.: Pastor Andrzej Wydrzynski, Kollegievej 2A, 2920 Charl. Tlf. 3964 3039.

18 | AMAGER 2300 KBH. S. SANKT ANNÆ KIRKE, Dronning Elisabeths Allé 3. Sognepr.: Jerzy Gorowski C.S.s.R. Tlf. 3286 0724.

19 | GRØNLAND 3900 NUUK. KRIST KONGE KIRKE. Kutaa 1, Box 51, 3900 Nuuk. Tlf.: 00 299 32 1275. Fax: 00 299 32 3175

20 | FÆRØERNE FO 100 TØRSHAVN, MARIUKIRKJAN, Mariugøta 4. Konst. sognepr.: Lars Messerschmidt, Gl. Kongevej 15 A, 1610 Kbh. V. Tlf. 3355 6080.

GUDSTJENESTER PÅ FREMMEDE SPROG ARABISK MESSER Sakramentskirken, Nørrebrogade 27, 2200 Kbh. N. 1.Søn i md. kl.16.

ENGLISH-SPEAKING MINISTRY Fr. Carroll Parker O.M.I., Herlevgårdsvej 14, 2730 Herlev. Tlf. 4494 7678. Fax: 4453 5558.

NB: Deadline til Orientering fra sognene i KO nr 2004/2 (1.-29. februar 2004) er mandag den 12. januar 2004 Kl.16. Venligst, overhold denne dato. Stoffet bedes sendt til: ec@katolsk.dk

Norsk bommert under genopretning?

I Norge samles stortingsmedlemmerne nu ved håndvasken for at gøre op med egen hastelovgivning

Af Erling Tiedemann

Som en hastesag og uden forudgående demokratisk høring og debat vedtog det norske Storting i juni en ændring af ægteskabsloven, så den kom til at omfatte en "skilsmissepagt", der tvangsindlægger brudefolk til at underskrive en erklæring om deres lige ret skilsmisse.

Ideen med en sådan lovbestemmelse har KO redegjort for i den ledende artikel i bladets nr. 18 ("En omvendt Sharia").

Aktive katolske kvinder

I Norge har især Den katolske Kirke markeret sig i debatten, herunder ikke mindst gennem en klart formuleret

protest fra Norges Katolske Kvindeforbund, der i et brev til storting og regering har opfordret til, at lovændringen bliver tilbagekaldt.

Også frikirkelige kredse i Norge har protesteret mod ændringen af ægteskabsloven, mens det har vakt en vis forundring, at statskirkelige biskopper som Stålsett, Wagle og Køhn, der ellers ofte er gode for en kommentar til et samfundsanliggende, har været bemærkelsesværdigt tilbageholdende.

Nu ser det imidlertid ud til, at besindelsen har fundet vej til Stortinget, og at de mange protester har gjort indtryk.

Ifølge Dagsavisen fortryder et samlet storting kravet om, at alle som gifter sig, skal skrive under på, at de godtager skilsmisse. Det var en bom-

mert, et hastværksarbejde, indrømmer stortingspolitikkerne, og da statsminister Bondevik mødte paven i september, sagde han, at regeringen var villig til at se på formuleringen igen, hvis Stortinget bad om det.

Det sker nu, idet Stortingets familiekomite i enighed beder ministeriet se på andre formuleringer af intentionerne. Det bør være muligt samtidig at varetage hensynet til muslimske kvinders ret til skilsmisse og hensynet til ægteskabet som en forpligtelse mellem to parter, lyder det.

Hjørnespark i Danmark

Dermed er fejlgrebet ikke gjort godt igen. Det sker først, når ægteskabsloven er blevet ført tilbage og kravet om skilsmissepagt fjernet fra den - og hvordan den norske regering vil løse det dilemma, som stortinget stiller den overfor, ved ingen endnu.

Herhjemme har biskop Czeslaw skrevet til Bertel Haarder på baggrund af en Ritzau-meddelelse om, at ministeren var på vej med et tilsvarende forslag.

I et svar forsikrer ministeren, at hverken han eller justitsministeren har planer om at indføre krav om formel gensidig anerkendelse af skilsmisseretten som betingelse for ægteskabsindgåelse.

For Bertel Haarder er det et reelt problem, at muslimske kvinder ofte må undergive sig urimelige vilkår ved indgåelse af ægteskab, men udviklingen i Norge viser, at Stortingets forsøg på at løse problemet rejser en række andre problemer. Integrationsministeren har derfor bedt Institut for Menneskerettigheder gennemføre en nøje analyse af problemerne.

I Danmark er bolden således foreløbig "sparket til hjørne".

Læserne skriver

Kirkebidrag - kirkeskat ... og røde ører!

Overgangen fra "kirkebidrag" til "kirkeskat" har længe gjort mig utryk og modløs. Ændring af begreberne ændrer samtidig på indholdet. Ansvar bliver påbudt pligt, personligt engagement bliver uinteresse.

På et spørgsmål om statslig opkrævning af kirkeskat svarede kirkeministeren (KO.2/2003), at det ville være helt naturligt, og at det sagtens kunne være en god idé med en ordning som den italienske.

Ideen blev tilsyneladende modtaget ubekymret af et flertal i Kirken. Et énstemmigt pastoratråd anbefalede biskoppen at meddele kirkeministeren, at vi som udgangspunkt er interesserede i at drøfte en eventuel ordning, og at vi selv er ved at udrede de spørgsmål, en sådan måtte rejse (KO.19/2003).

Uden at nogen kender konsekvenserne, er man således ureflekteret væk fra "den tyske forsorgsmodel", der historisk har hjulpet os godt, og er på hovedet ned i "dansk uengagerende statsforsorg", hvor sandheden er, at ingen i dag kender omkostningerne.

Biskoppen sagde på sidste pastoratrådsmøde, at man ikke kan tvinges til at forlade Kirken, hvis man afslår kirkeministerens bistand. Men kan biskoppen uden at spørge hver enkelt katolik overgive Kirkens kartotek til offentlige-

den? Med hvilken legitimitet? Krænker det ikke nogen? Sindelagskontrol dukker op af historiens glemsel:

Hvordan vil man fortsat kunne være katolik - også udadtil - uden at være opført i offentligt kartotek? Og hvor lidt "Kirke" bliver der tilbage for den, der ikke vil pålægges skat, men yde kirkebidrag? Messen? Kirkelig betjening? Sakramenterne? Begravelse? Vil interdikt/ekskommunikation kunne blive realiteter?

En sognepræst udtrykte offentligt, at han var grøn af misundelse på Folkekirkens kirkeskat. Jeg får røde ører ved tanken på, hvad kirkeskat gør ved os. Gennem tvangsmetoder pålægges den enkelte som objekt en skyld at udrede helt forskellig fra den frivillige personlige støtte og opbakning, kirkebidraget rummer. Det personlige ansvar for Kirken forsvinder, og læren er:

Der gives ikke fiffige kneb, kun fortsatte seje træk til forbedring af vor kirkebidragsordning og dermed Kirkens økonomi. Jeg længes ikke efter at tilhøre en Kirke, der praktiserer "erhvervskristendom" (beskrevet i Katolsk Dialog/oktober 2003 s.23).

H. O. Poul Pedersen
8600 Silkeborg

Re: "Kirkesyn til eftersyn".

Jeg vil gerne kommentere kronikken "Kirkesyn til eftersyn" i K.O. den 12. nov.

For mig at se er der tre temaer. Det første tema er udsagnet "Kirken er en ting - livet noget andet." Kronikken rammer plet, og jeg tror, den danske katolske kirke har svært ved at definere et klart grundlag for sig selv, idet kronikken skitserer en række forskellige opfattelser af at være katolik. Samfundet er mangfoldigt, og der er en stor konkurrence om folks opmærksomhed. Derfor er spørgsmålet: hvorfor vælge Den danske katolske Kirke?

Det andet tema er, hvordan man når de troende. Kronikken antyder, at man må søge nye veje for at nå folket. Det er jeg meget enig i. Mange voksne katolikker kan have brug for at få genopfrisket børnelærdom om Kirkens sakramenter m.v. Hvis der alle-

rede eksisterer seminarer og foredrag osv. for katolikker, så skal det gøres mere kendt og udbredes til hele landet.

Det tredje tema er indvandrerne/flygtningene i Kirken, hvor man fortsat skal være tålmodige med dem, men også stille krav. Og desværre føler jeg mig også "valgt fra" som dansker, selvom de fleste udlændinge ikke kender mig eller min baggrund.

For mig er det vigtigste i livet at være katolik. Det kommer før alt andet. Min inspiration henter jeg mange steder fra. Jeg er konverteret og ved, at man dagligt skal arbejde med sin tro og leve det ud til fingerspidserne. Og det er det råd som jeg vil give andre.

En rammende og tankevækkende kronik.

K.A. Lauszus
Gyvelvej 1
7100 Vejle

KORT NYT

Julekoncert i Vor Frue Kirke i Århus

Søndag den 21. december kl. 20 kan man lytte til skønne toner i Vor Frue Kirke i Århus. Da indbyder Den Katolske Vor Frue Kirkes Kantori nemlig til julekoncert som Aftensang, fortæller korets mangeårige leder, Olav K. Jepsen. Årets optræden bliver den 29. i rækken for koret, som har ialt 32 medlemmer, hvoraf de otte er katolikker. Ved koncerten medvirker bl.a. korets faste organist, Poul Bajlum, og to sopransolisten: Sanne Kolman synger "Exultate Jubilate" af Mozart og en hymne af Hildegard von Bingen, mens den kun 14-årige Jenny Højlund synger Bachs "Ave Maria". Ud over gregoriansk sang, Davidssalmer, hymner og motetter synger koret "Agnus Dei" af Palestrina og den storslåede sats af Cleobury til den engelske carol "Joys seven". Søndag den 25. april 2004 giver koret igen koncert, denne gang som Aftensang i Odense Domkirke.

Helena Wiesniewska 90 år

Den 14. december 2003 fylder en af Roskildes kendteste personligheder, Helena Wiesniewska, 90 år, fortæller Poul Wiisbye til Katolsk Orientering.

- Helena Wiesniewska er særlig kendt som mangeårig leder af Plejehjemmet "Lillehjem", som hun stod for fra dets oprettelse i 1967 og frem til sin pensionering i 1981. Da hun efter sin afgang blev kåret med "Månedens Blomst", skete det med ordene:

"Hendes omsorg for Lillehjemmets beboere og personale kan ikke beskrives. Hun var - og er - et hjertens godt menneske, og hun har aldrig skånet sig selv i sit virke som bestyrer af Plejehjemmet". Roskilde Tidende fortsatte i samme spor og tilføjede: "Hvis alle vore plejehjem havde en sådan leder, der gør hverdagen hyggeligere, festdagene festlige, afskedsdage højtidelige, da var målet nået for vore ældre og svagelige borgere!"

Helena Wiesniewska blev uddannet til sygeplejerske hos Visdommens Døtre i Roskilde. Efter at have suppleret sin uddannelse på andre hospitaler, kom hun tilbage til Sankt Maria Hospital i Roskilde, hvor hun arbejdede, indtil hun blev leder af "Lillehjem".

- Helena er stadig fuld af energi og hjælpsomhed. Det kommer i høj grad vor katolske menighed til gode; hun er altid parat til at give en hjælpende hånd med, hvor det trængs, slutter Poul Wiisbye.

Sankt Knud Lavard sogn fylder 65

Med en pontifikalmesse ved biskop Hans Martensen, som selv var blevet bispeviet i Sankt Knud Lavard kirke, fejrede sognet i midten af november sin 65 års fødselsdag. I et velskrevet og gennemillustreret hæfte, der blev præsenteret ved den efterfølgende reception, har Ulla Sander Olsen sammenfattet sognets historie fra indvielsen af det første kapel i 1938 og til i dag. Sognets historie vises tillige gennem en udstilling i menighedssalen (åben indtil jul).

- Fejringen af jubilæet markerede, at samarbejdet i sognet er kommet rigtigt godt i gang - og ligeledes mellem kirke og skole, siger Ulla Sander Olsen til Katolsk Orientering.

En vellidt og kendt Roskildenser og fødselsar.

En bog, man ikke læser uberørt

Den svenske pinsepræst Peter Halldorf har skrevet en i allerbedste forstand økumenisk bog

Af Grethe Livbjerg

Peter Halldorf er i Sverige kendt som retræteleder og forfatter og her i landet for sin bog om kirkefædrene.

Hans nye bog præsenteres som en bibelmeditation, men Bibelen læst i hele Kirkens levende tradition. Mangfoldige citater ligesom litteraturlisten røber en bred kirkelig orientering.

Et citat af Serafim af Sarov: "Mennesket lever for at blive opfyldt af Ånden" udtrykker forfatterens pastorale sigte: at lede mennesker til et åndsfyldt liv, specielt "dem som bærer på en uforløst længsel efter Ånden, eller som føler sig krænket af en karismatisk åndelighed, som med tvivlsomme metoder har forsøgt at trænge sig ind i et menneskes indre".

Man kunne ønske, at denne bog hav-

de været samtidig med den karismatiske bevægelse! Hvilke skader havde den ikke kunnet forebygge med sin helt igennem sunde lære om Ånden og nådegaveme, her organisk integreret i Kirkens liv, ikke som spektakulære oplevelser, der let polariserer kristne. I en tidligere bog, "Hädanefter blir vägen väglös", har forfatteren beskrevet sine egne erfaringer i den karismatiske fornyelse og givet en klartseende bedømmelse af den.

Peter Halldorf har i sit liv og sin undervisning forenet den karismatiske og den kontemplative dimension. Det giver denne bog en dybde, som ofte har manglet i bøger om Helligånden.

Forfatteren lægger vægt på NT's og kirkefædrenes lære om "håndspåbyggelsen" (firmelsen), og påpeger risikoen for, at denne meddeles uden forventning til modtagelse af Helligånden.

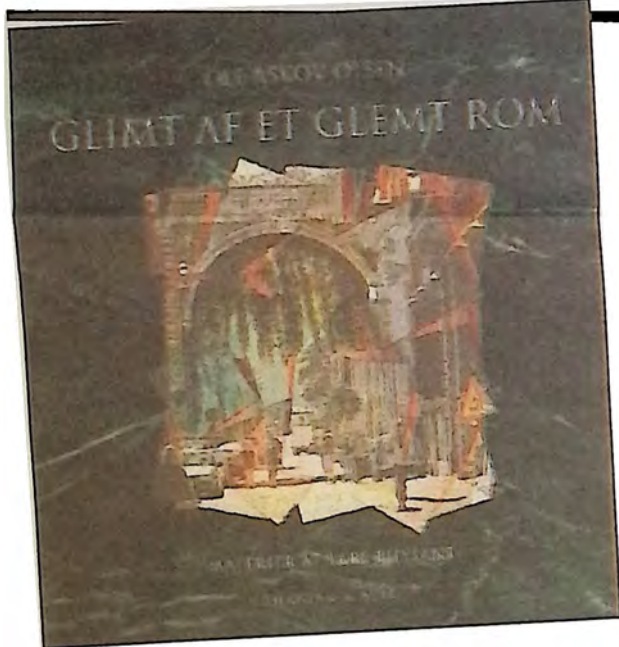
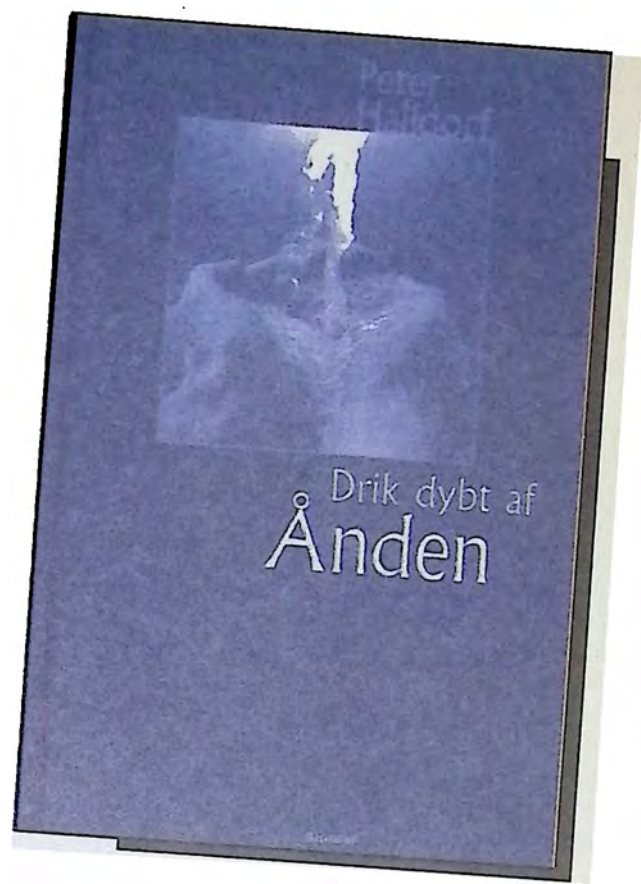
Dermed rejser bogen et for os udfordrende spørgsmål. Man hører af og til: "Vi firmer de unge ud af Kirken". Altså: Fejringen af det sakramente, som skulle bibringe de unge Åndens glæde og begejstring for deres tro, bliver reelt

en afskedsfest! Hvorfor går det sådan? Hvad forventer vi af firmelsen? Både af vores egen for måske mange år siden og af den, som unge og konvertitter aktuelt modtager?

"Det er en mærkelig bog, den gør noget ved mig" sagde en god ven i telefonen. Ja, man kan ikke læse denne bog uberørt, men inspireres til at følge forfatterens ord: "Den største tjeneste, en kristen kan gøre verden, er at drikke dybt af Ånden". Denne bog ikke bare handler om Ånden, men formidler Åndens liv. Den får ikke lov at stå og samle støv i reolen!

Peter Halldorfs baggrund er pinsevækkelsen, hvor han er præst. I læsning af denne bog erfarer man sandheden i hans ord om "en dyb genkendelse mellem dem, der lever i Ånden". En i allerbedste forstand økumenisk bog.

Peter Halldorf:
Drik dybt af Ånden
333 sider, indbundet,
kr. 248,00
Forlaget Boedal

Ole Askov Olsen:
Glimt af et glemt Rom.
248 sider. Illustreret
Thanning & Appel, 2003. Kr. 349

Rundt i Roms krinkelkroge

Af Andreas Rude

Der er næppe tal på de bøger, der er skrevet om Rom, og også på dansk udkommer der en lille håndfuld nye hvert år. En af udgivelserne fra 2003 er "Glimt af et glemt Rom" af Ole Askov Olsen, og den er værd at fremhæve af to grunde. For det første gør forfatteren, der er sognepræst ved Eliaskirken i København, et godt forsøg på at forstå og formidle den katolske teologi og praksis, der ligger bag så mange af Roms seværdigheder. For det andet skriver han med et sådant engagement om de mindre kendte sider af Den evige Stad, at også denne anmelder uvilkårligt får lyst til at proppe familien ind i en taxi til lufthavnen og tage det første fly til Rom.

Bogen består af 40 kapitler med hvert sit tema, og man kommer vidt omkring

Antikke sagn og romerske kejsere, sprudlende kunst og ukompliceret folkefromhed, farverige paver (for nu at sige det pænt) og selvudslettende helgener veksler indbyrdes, men altid velmotiveret og med en indre logik. Et af de mest charmerende kapitler handler om de mange helgenbilleder på husmurene i Rom, hvor Askov Olsen tager læseren med på en veritabel lystvandring for at finde de mest betydningsfulde. En anden udflugt går til kirken Santa Emerenziana i et af de nyere boligkvarterer, hvor franciskaneren Ugo-lino da Belluno i 1960'erne skabte en enorm mosaik over temaet "Kirkens triumf i verden". Kunstnerens nytolkning af det kendte tema rummer dog mange overraskelser, og det giver forfatteren lejlighed til at overveje ændringerne i Den katolske Kirkes selvforståelse efter Andet Vatikankoncil. Mere traditionelle sider af katolsk praksis frem-

drages i omtalen af Skærsildsmuseet ved kirken Sacro Cuore del Suffragio, og her slipper Askov Olsen godt fra at behandle et felt, som jeg ikke mindes at have hørt nogen katolsk præst tale om fra prædikestolen. Helt frikendes for fejl og unøjagtigheder kan bogen dog ikke. En stola bruges for eksempel ikke til at rengøre kalken med, som det frejdigt står på side 173. Men den militante uvidenhed om katolicismen og overfladiske gøren-sig-lystige, der undertiden florerer i danske bøger om Rom, slipper vi for her.

"Glimt af et glemt Rom" er illustreret med 15 malerier af kunstneren Lars Physant. De store farvereproduktioner klæder bogens udstyr, og maleriernes blanding af figurativt udtryk og eksperimenterende form er med til at stimulerende nysgerrigheden selv overfor velkendte motiver. Alt i alt en bog, der rigeligt er den lidt høje pris værd.

Fundet i programmet

af Stig Holsting

Uge 50-51

P1: Onsdag d. 10 16.10. Historien om Jesus og Jesus i historien 7:12. Hvordan ser jødedommen og islam på Jesus? Lektor Lars Kruse-Blinkenberg fortæller om jødedommens opfattelse af Jesus, og lektor Svend Søndergaard ser på islam. Produceres i samarbejde med Folkeuniversitetet. Estrid Anker Olsen. (Sendt første gang 7. februar 2002).

P1: Fredag d. 12. 16.10. Historien om Jesus og Jesus i historien 8:12. Billedkunstnernes skildring af Jesus har gennem tiden forenet samtidens teologiske nytolkninger med kunstens nyeste virkemidler. Medvirkende: Dr. phil. Else Marie Bukdahl.

P1. Søndag d. 14 dec.13.00. Folk og kirke. Åndelig vejledning. Flere og flere har religiøse oplevelser, men finder

det ikke let at dele dem med folkekirkens præster. Hvad skal der til for at kirken bliver i stand til at møde mennesker med åndelig erfaring? Elizabeth Knox-Seith taler med den svenske teolog og religionspsykolog Owe Wikström, sognepræst Eva Borbye Pedersen, m.fl.

DR 2: Søndag d. 14. dec. 22.50. Deadline 2. sektion Connie Hedegaard søger kernen i den aktuelle debat om tro, etik og handlinger.

P1: Mandag d. 15. 16.10. Historien om Jesus og Jesus i historien 9:12. Både i litteraturen og filmen har kunstnerne haft svært ved at fremstille Jesus-skikkelsen. Men mange værker spiller på paralleller til ham. Medvirkende: Cand. theol. Johannes Christensen og cand. mag. Sune Auken. Estrid Anker Olsen.

P1: Tirsdag d. 16. 16.10. Historien om Jesus og Jesus i historien 10:12. Jesus-skikkelsen er et svar på spørgsmålet om kommunikation med Gud, hvis man ser med filosofiens øjne. På retsområdet er virkningerne anderledes konkrete. Medvirkende: Professor Ditlev Tamm og professor Ole Thyssen. Estrid Anker Olsen.

P1: Onsdag d. 17. 16.10. Historien om Jesus og Jesus i historien 11:12. Hvor finder man Jesus i folkekirken i dag, og hvordan ser de kristne sekter på ham? Medvirkende: Sognepræst Kathrine Lilleør og Ph.D. Mikael Rothstein. Estrid Anker Olsen.

P2: Torsdag d. 18. 15.00. Snedronningen 1:3. H. C. Andersens eventyr bliver læst af Karen-Lise Mynster. (Anden del sendes fredag 15.00)

P1: Torsdag d. 18. 16.10. Historien om Jesus og Jesus i historien 12:12. Har Jesus en fremtid? Det spørgsmål forsøger biskop Jan Lindhardt og professor Søren Giversen at svare på. Estrid Anker Olsen.

P2: Fredag d. 19. 15.00 Snedronningen 2:3. H. C. Andersens eventyr bliver læst af Karen-Lise Mynster. (Sidste del sendes tirsdag 15.00).

P2: Søndag d. 21. 16.00 Europæisk Julemusikdag direkte fra Niguliste Kirken i Tallinn i Estland. Gregorianske sange og orgel- og kormusik af Arvo Pärt. Vox Clamantis Ensemble. Aare-Paul Lattik, orgel. Dirigent: Jaan-Eik Tulve.

En fortælling om, hvordan Mini-Mads kom på besøg og fik opdateret redaktionens kendskab til Kirkens helgener

En ukendt helgen?

Af Erling Tiedemann

"Ved du hvad, de kendte ikke engang navnet på ham!" fnøs han.

Vores unge ven, Mini-Mads, var lige så opbragt, som han - trods sin ungdom - var forpustet, da han kom farende op på redaktionen for at udgyde sin forargelse.

"Det er endda min yndlingshelgen," sagde han, "ikke et af de der hængehoveder, som du kan se på de der fromme billeder, der altid falder ud af damernes salmebøger. Nej, en ordentlig helgen - én, der er sej!"

Nu er der jo mange helgener, som i virkeligheden var rigtigt "seje" og slet ikke de hængehoveder, som de fromme glansbilleder har gjort dem til, så Annica og jeg måtte spørge Mads, hvem han tænkte på.

"Tarsicius, selvfølgelig," sagde han, "den hellige Tarsicius Martyr! Kender I ham måske heller ikke?"

Hvem er det nu, det er...?

"Jo, øh ..." sagde vi, mens vi febrilsk rodede rundt i hjemkistens martyrologium, ilde til mode ved udsigten til at skulle blive slået i hartkorn med den sognepræst og hans sakristan, som havde afsløret en så afgrundsdyb uvidenhed om Mini-Mads' yndlingshelgen, at de end ikke kendte hans navn.

"Han var, øh ... martyr, ikke sandt?" sagde jeg i et - synes jeg selv - ganske fikst forsøg på at trække tiden ud i håb om, at noget ville dukke op gennem erindringens kalklag.

Redningen lykkedes, og i ubegrundet begejstring over, at vi også godt kendte den hellige Tarsicius, begyndte Mads selv at fortælle:

"Han var ministrant, selvfølgelig, ligesom mig og de andre henne i kirken," sagde han og fortalte videre, hvordan hans egen far som ung på Sicilien havde læst kardinal Wiseman's roman om den kristne martyr Fabiola - ligesom hans mor forresten havde set filmen her i Danmark.

Besøgte San Silvestro

"Tarsicius er med i filmen," sagde han.

I efterårsferien, hvor Mads sammen med sin far og mor var med i Rom til pavens jubilæum og Mother Teresas saligkåring, havde han også besøgt både Callistus katakomben, hvor Tarsicius blev begravet, og kirken San Silvestro in Capite på Piazza San Silvestro, hvor det hedder sig, at der er en relikvie af Tarsicius.

"Det gik jeg nu ikke så meget op i," sagde Mini-Mads, som var mere optaget af historien om Tarsicius' martyrium.

"Det er længe siden," fortalte han, "det var engang i to-hundrede-et-eller-andet, og Tarsicius var akolyt - ligesom mig; det er en af de ministranter, som bærer lysene. Hver dag blev der sendt

Sådan så han ikke ud! siger Mini-Mads

en diakon fra pavens messe med kommunionen til de kristne, som var blevet sat i fængsel for deres tro. En dag manglede diakonen, og så sagde Tarsicius, at han da sagtens kunne gå hen med den kommunion. Han var ikke så gammel, nærmest som mig, men han fik lov alligevel!"

Akolyt - og gadedreng

Videre fortalte Mads om, hvordan Tarsicius havde mødt nogle andre gadedreng, som han plejede at lave sjov sammen med.

"For selv om han var akolyt, så var han var nok også lidt af en gadedreng," sagde Mads, "ligesom mig ..."

De andre drenge kunne ikke forstå, at Tarsicius løb videre, men de kunne se, at han havde et eller andet under tøjet, som han skjulte. Det kunne de selvfølgelig ikke stå for; det måtte frem, så de kunne se, hvad det var. De vidste, at han var kristen - og hvad var det egentlig, som de kristne gik og skjulte?

Flere og andre kom til, som slet ikke var hans kammerater; det endte med, at en rå bande var i overtal. De slog løs på ham for at få ham til at slippe, hvad han havde under tøjet - og til sidst begyndte nogle at kaste sten, mens andre bare trampede.

"Men han slap ikke kommunionen," sagde Mads, "han vidste godt, at den kunne man ikke bare give til hvem som

helst. Det ved enhver ministrant - og det ved jeg også. Derfor er han min yndlingshelgen!"

Tarsicius døde måske ikke på stedet, men først på vej tilbage til katakomberne. Sammen med Mini-Mads fik vi slået op i de tykke bøger og kunne se, at der nok var flere historier og flere legender, der var blevet blandet sammen i århundredernes løb, - men det anfægtede ikke Mads:

Skal have sin egen dag

"Det er da ligegyldigt," mente han, "Tarsicius vidste, hvad han skulle, og han slap ikke sakramentet, selv om de slog på ham. Det er derfor, han er blevet ministranternes helgen - og han er også min, den bedste!"

Det eneste, Mads ikke er rigtigt tilfreds med, er, at Tarsicius' fest er blevet lagt på den 15. august.

"Så er der jo altid messe for Marias optagelse i Himlen, og der bliver aldrig plads til Tarsicius. Jeg synes godt, hun kunne lade ham komme til også, og hvis jeg nogensinde kan bestemme noget i Kirken, så skal han have sin egen dag - helt for sig selv," sluttede Mini-Mads og forlod redaktionen - godt tilfreds med, at der alligevel var nogen, der kendte Tarsicius og godt ville snakke om, hvad der sådan dybere set ligger i at være ministrant og være med til "det hellige".

Det sker i Bispedømmet

December

19. Sakramental tilbedelse i forbindelse med kl. 17-messen til kl. 21. Jesu Hjerter Kirke, Stenosgade, Kbh.

24. 24.00 Midnatsmesse i Domkirken, Bredgade 64, Kbh.

Januar

3. Kl. 10.30 aflægger sr. Engeline af Eukaristien højtidelige klosterløfter som karmelittermonne. Skt. Josefs Karmel, Brødeskovvej 46, 3400 Hillerød

12. Kl. 19.30 Assumptionssøstre og deres 3. orden afholder temamøder om deres stifterinde

Marie-Eugénie Milleret i anledning af hendes snarlige helgenkåring. Klostergården, Bygaden 53, 2630 Høje Taastrup.

Bønnens apostolat

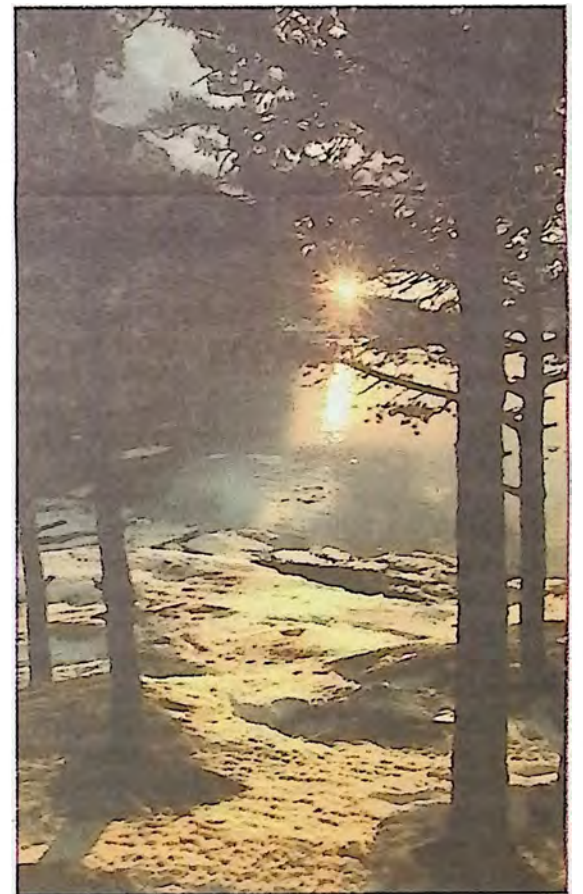

Foto: KNA

Januar

- At alle må se sig som medlemmer af Guds ene familie, så krige, uretfærdigheder og diskrimination må ophøre.
- At de unge Kirker i missionen må uddanne medhjælpere til det pastorale arbejde.

Katolsk Orientering

Indlæg til Katolsk Orientering nr. 1, som udkommer den 14. januar, skal være redaktionen i hænde senest den 29. december. Indlæg til Katolsk Orientering nr. 2, som udkommer den 28. januar, skal være redaktionen i hænde senest den 12. januar.

Arrangementer, diverse

MAGLEÅS
KURSUSCENTER

Juletræf Torsdag den 18. december 2003 kl. 11.00
Gennem en årrække har Magleås indbudt til en dejlig julefrokost i de festligt pyntede stuer. Vi mødes kl. 11.00, hvor vi får en kop formiddagskaffe, inden vi samles om et foredrag. I år vil Knud Kluge fra Caritas fortælle og vise lysbilleder fra Caritas' projekt i Bolivia. Efter foredraget samles vi om et lækkert frokostbord. Efter frokosten er der mulighed for at gå en lille tur eller at hygge sig i stuerne, inden der serveres eftermiddagskaffe og gløgg. Der sluttet af med lidt musikalsk julehygge. Arrangementet varer til ca. kl. 16.00.
Pris: kr. 140,-

Bibelweekend Kirken - kærligheden og kroppen
Fredag den 27. februar 2004 kl. 19.00
til søndag den 29. februar 2004 kl. 13.30

Paulus og menigheden i Korinth.
Hvordan holder vi sammen på Kirken med alle dens mange forskellige grupper og enkeltpersoner, som har hver deres tilgang til Evangeliet? Paulus oplevede dilemmaet i menigheden i Korinth, hvor menigheden var splittet mellem forskellige ledere, forskellige former for spiritualitet og sociale lag. Paulus' nøgle til enhedens bevarelse var kærligheden og kroppen. Kroppen, som den der holder forskellige funktioner sammen i en enhed, og kærligheden, som blev målestokken for værdien af de forskellige former for spiritualitet.

Pastor Niels Engelbrecht, Maribo og Nykøbing er weekendens præst og foredragsholder.
Pris kr. 750,-

Tilmelding og yderligere oplysninger:
Sekretariatet, Magleås Kursuscenter,
Høsterkøvej 6, 3460 Birkerød
tlf.: 4581 0715, kontortid kl. 9.00 - 15.00
e-mail: magleas@magleas-kursuscenter.dk
hjemmeside: www.magleas-kursuscenter.dk

Salg og service

GLADSAXE
BEDEMANDSFORRETNING

SØBORG HOVEDGADE 94

Henrik
Lundgren**DØGNVAGT**
39 69 86 81Afdelinger i Skovlunde, Herlev, Farum
og FrederikssundJeg kommer gerne i Deres hjem for at træffe
de nødvendige aftaler.

Find Deres bedemand her

vanløse
Ilgistemagasin
h.p.baltzer & søn aps
jyllingevej 8, 2720 vanløse
38 71 75 01tåstrup
bedemandsforretning
sv.e. og b. baltzer aps
køgevej 40, 2630 taastrup
43 99 75 01Ring og aftal et møde enten i Deres hjem eller hos os.
Vi træffes også aften, week-end og helligdage.

www.baltzer.nu

Medlem af
brancheforeningen**Testamente**

til fordel for

Den katolske Kirke Ansgarstiftelsen Man kan støtte Kirken ved at
indsætte den som arving i sit testamente.**Ingen arveafgift**

Kirken modtager det fulde beløb.

Gratis advokatbistand Det anbefales at lade en advokat oprette testamentet.
Udgifterne til salær refunderes af bispekontoret.Lisbeth Wendt,
Katolsk Bispekontor, Gammel Kongevej 15 A,
1610 København V
Tlf. 33 55 60 00**BENZONS BEGRAVELSES SERVICE**

www.begravelsesservice.dk

Vi står til rådighed hele døgnet
- På hele Sjælland.**DØGNSERVICE**
7011 2407

Medlem af

Lad os åbne Kirkens vinduer!

Sådan sagde pave Johannes den 23., da han besluttede at indkalde til 2. Vatikankoncil for 40 år siden. Men det har vist sig at være vanskeligere end mange troede. Derfor har katolikker i mange lande stiftet foreninger, der arbejder for reformer.

Hertjemme søger foreningen "Vi er også Kirken" (VEOK) at samle danske katolikker, der arbejder for åbenhed og demokratiske tilstande i det danske bispedømme. Vi arbejder indenfor den kirke, vi elsker, og i troskab mod Kirkens lære, inspireret af ånden fra Det andet Vatikankoncil. Hvis du vil vide, hvem vi er, hvad vi foretager os og hvad der foregår i Kirken, så slå op på vores hjemmeside: www.veok.dk

Vi skal åbne Kirkens vinduer ud mod den verden vi lever i, for at vi som katolske kristne kan yde vort bidrag til at evangeliet bliver hørt i Danmark. Hvis du vil være med, så kontakt os, enten på vores ovennævnte hjemmeside eller ved henvendelse til vort sekretariat,

Sekretariat: c/o Kristine Fog-Morrisette
Fuglevadsvej 50B, 2800 Kgs. Lyngby
Tlf: 4593 4711 E-mail: sekretaer@veok.dk**DANSK OLIE**
KOMPAGNI ASFyringsolie
Oliefyrsservice
Installationer
Olievagt i
fyringssæsonenRodovrevej 383, 2610 Rodovre
36 70 45 30
- sikkerhed for varme**Thyregod & Schaumburg**Advokat
Hammerøngade 6, 2.
1267 København K
Tlf.: 33 360 560www.thyregodschaumburg.dk

Juridisk rådgivning herunder udfærdigelse af testamente m.v.

Kastrup Begravelsesforretning Telefon 32 55 55 55
DøgnvagtBedemand Michael Riis
Amagerbrogade 155Dragør Begravelsesforretning · Telefon 32 53 06 29
Taastrup Begravelsesforretning · Telefon 43 99 19 19Hellerup
Emdrup-Ryvang
Bedemandsforretning
v. Lisbeth og Vagn Fondo
Bernstorffsvej 13 A
39 62 16 50 Reference:
Sankt Joseph Søstre
Benedictinerinderne
af den hellige Lioba

ADVOKAT

Marianne Qvist
Vestre Paradisvej 50
2840 Holte
Tlf.: 45 46 19 40ARV · TESTAMENTE
· ÆGTESKABSSAGER
WWW.MARIANNEQVIST.DKI en årrække har
muremester
Bernhardt Christiansen,
Sabro,
annonceret på denne plads,
men ophører nu med at
have virksomhed.
KO siger tak for mange års
trofast støtte og ønsker
Bernhardt Christiansen
- og alle vore
øvrige annoncører -
en fortsat
god advent,
en glædelig jul og
*et rigtigt godt nytår!***Victor Nielsen**Stenhuggeri og
Monumentforretning
v/ stenhuggermester Mohr
Vestre Kirkegårds Allé 28-32
2450 København SV
Tlf. 33 21 65 48
Fax. 33 21 30 32Besøg den officielle katolske hjemmeside på
www.katolsk.dk**KRIS**

Kristen Rådgivning for Incestofre og Seksuelt misbrugte

KRIS (Landskontoret i Århus): Fredens Torv 2, 1. sal tv.,
Postboks 5023, 8100 Århus C • Tlf. 86 18 33 94 eller 70 22 72 94
Læge og familierapeut Vibeke MøllerKRIS (Sjælland): Sankt Lukas Vej 6A, 1. sal, 2900 Hellerup
Tlf. 39 40 72 94 / 47 10 72 94 • Socialrådgiver og terapeut Inger AndersenKRIS (Syddjylland/Fyn): Sjællandsgade 25, stuen, 7000 Fredericia
Tlf. 75 92 80 80 • Terapeut Ruth WagnholdtEmail: kris@kris-dk.dk • Hjemmeside: www.kris-dk.dk

Få tilsendt KRIS' nyhedsbreve og kursusinformation.

Lægedom for et sønderkruet hjerte

Katolsk Orientering**Annoncepriser:**6,00 kr. på annoncer og 7,00 kr. på tekstsider pr. spaltemillimeter
ekskl. moms. Institutionsrabat 50 %. Gentagelsesrabat 20 %.
Priseksempler (på annoncer):
A: 25 mm over 2 spalter (overskrift + 30-35 ord): 375,00 inkl. moms
B: 45 mm over 2 spalter (overskrift + 50-55 ord): 675,00 inkl. moms
C: 40 mm i én spalte (overskrift + 20-25 ord): 300,00 inkl. moms

Bibellæsning:
Det nye
Testamente

Af Eva Maria Nielsen

Det var ikke et program eller nogle teoretiske spekulationer, der førte til tilblivelsen af Det nye Testamente. Baggrunden var i stedet en konkret livshistorie om et historisk menneske, nemlig Jesus af Nazareth, der af de første kristne blev forstået og forkyndt som Guds Søn og verdens frelser. Dette har de forskellige tekster til fælles.

Det, man vidste om Jesus, var ikke nok til en fuldstændig biografi. Det var blot brudstykker af hans historie, anekdoter, korte Jesus-ord og fortællinger, som blev fortalt videre, når Jesus-troende mødtes. Sådan blev de fortalt videre i årtier, uden at nogen skrev noget ned. Det ældste evangelium, Markusevangeliet, blev først skrevet omkring 70 e. Kr., dvs. ca. 40 år efter Jesu død og opstandelse.

Den mundtlige fortælling holdt den unge kirkes viden om Jesus levende, selv om den blev forandret og udbygget med nye fortolkninger. Overleveringen var en levende proces, hvori indgik forskellige menigheder, mennesker og fortolkninger.

Paulus' breve, som blev skrevet i midten af det 1. århundrede, er de ældste kristne skrifter, endnu ældre end evangelierne. Hvis

Paulus er den, der er tættest på den historiske Jesus

vi ikke havde evangelierne, ville vi dog have svært ved at forstå den person og den historie, Paulus forkynder. Paulus gengiver ikke fortællende, hvem denne Jesus er; men han reflekterer som teolog over Jesu budskab og historie. Den teologiske tanke var dermed altid til stede i kirken.

Bemærkelsesværdigt er det, at Paulus' breve er blevet til ca. 20 år efter Jesu død og ca. 20 år før det ældste evangelium. Vi mener tit, at vi i evangelierne kommer rigtig tæt på den historiske Jesus. Det er, som om vi næsten kan røre ved ham. Det fortællende sprog gør, at vi oplever at være tæt på de historiske hændelser og midt inde i historien. Paulus' breve derimod fortolkes gang på gang som indtørret og kedelig teologi, abstrakt filosofi og tænkning, som ikke har så meget med den rigtige og oprindelige historie at gøre. Men det er en fejltagelse. Paulus er faktisk den, der er tættest på den historiske Jesus, og denne ivrige forkynder står med sin forkyndelse inde for det, Jesus forkyndte og gjorde. Både hos Paulus og i evangelierne kommer menighedens tro til orde. Det er troen på Jesu nye liv hos Gud efter opstandelsen fra de døde samt hans nærhed i Helligånden, som de mennesker erfarer, der stoler på ham - dengang som i dag.

Dette kan du gøre:

- Læs Rom 8,31ff.
- Hvordan "genfortæller" Paulus Jesu historie?
- Hvilket Jesus-budskab kan du genfinde i Romerbrevet?
- Sig tak til Gud, for det han har gjort for dig i Jesus Kristus.

Mini-Mads

Nå, det var da godt,
at han lod
sig overtale
til sidst ...!

Øst-Vest-dialog gennem 25 år

Kronik

af
Vibeke Lasheras

Pave Johannes XXIII havde kun været pave i 90 dage, da han - til alles overraskelse - sammenkaldte hele Den katolske Kirke til det 21. økumeniske Koncil. Ifølge Karl Rahner - én af det forrige århundredes største teologer - var ét af de vigtigste resultater af dette Koncil dokumentet *Nostra Aetate*, der omhandlede Kirkens forhold til de ikke-kristne religioner.

I dette dokument gav Den romerske katolske Kirke for første gang offentligt klart udtryk for, at sandhed også findes i andre religioner. Et særligt sekretariat blev etableret med henblik på at arbejde med Kirkens relation til de ikke-kristne religioner. Præsidenten for sekretariatet, kardinal Sergio Pignedoli, kontaktede sammenslutningen af benediktinske klostre i USA i 1974 og opfordrede kristne munke og nonner til at starte på et samarbejde med en gensidig forståelse for øje mellem kristne og ikke-kristne munke og nonner, der havde en religiøs bønsspraksis som baggrund.

*

Siden min egen ungdom har jeg været seriøst optaget af denne Øst-Vest-Dialog, så snart den så dagens

lys, for jeg havde indtryk af, at alle parter faktisk ville kunne få stor gavn og velsignelse ved et gensidigt samarbejde mellem kontemplative katolske klostre og tilsvarende indenfor de ikke-kristne religioner.

I 1968 sponsorerede sammenslutningen af benediktinske klostre i USA den første asiatiske Øst-Vest-Intermonastiske konference i Bangkok. Det var denne konference, der bragte Thomas Merton til Østen og til - på et senere tidspunkt - at møde H.H. Dalai Lama. Yderligere to asiatiske konferencer blev afholdt, i Bangalore i 1973 og på Sri Lanka i 1980.

*

Sidenhen udviklede Øst-Vest-Dialogen sig i USA, hvor jeg fulgte den. Katolske, kontemplative munke og nonner kom på udvekslingsbesøg hos ikke-kristne munke og nonner i deres klostre og vice versa. Et Øst-Vest-tidsskrift så dagens lys i slutningen af 70'erne - NABEWD, North American Board for East-West Dialogue. Igennem mange år abonnerede jeg på dette tidsskrift, der både formidlede en uddybning af de kirkelige dokumenter fra Koncilet, yderligere korrespondance fra Sekretariatet til varetagelse af Dialogen, og hvori der blev opfordret til en aktiv medvirken fra katolsk side. I bladet blev også trykt resumé fra de konferencer, der blev afholdt

rundt omkring i verden med deltagelse af repræsentanter fra katolske kontemplative klostre og fra de forskellige øvrige verdensreligioner. Emnerne, der blev behandlet, og tankerne, der blev delt, blev også gengivet.

Disse konferencer kunne købes som båndserier, og jeg fik herigennem et seriøst indblik i, hvordan man på klosterniveau lærte at dialogere med klosterfolk fra ikke-kristne religioner.

Sidenhen er et Europæisk tidsskrift kommet til - DIM/MID, Monastic Experiences of Interreligious Dialogue - som jeg de sidste par år har abonneret på, og hvis hovedsæde ligger i Belgien.

I begge tidsskrifter har der også været boglister, idet der faktisk hurtigt begyndte at dukke en hel del seriøse skribenter op, der havde interesseret sig for Øst-Vest-Dialog igennem mange år ligesom jeg selv. Mange af disse bøger har jeg naturligvis også købt og har derigennem fået en del åndelige "fæller" af brødre og søstre verden over.

*

Det vil være alt for omfattende at skulle gå i detaljer med, hvordan Øst-Vest-Dialogen har udformet og udviklet sig, samt hvor den befinder sig i dag, men én vigtig erfaring kan jeg nævne her, som de, der har været involveret i denne dialog, har kunnet konstatere. Ka-

tolske kontemplative klostre, hvis medlemmer har en mangeårig åndelig praksis bag sig, og tilsvarende munke og nonner fra ikke-kristne religioner har sammenfaldende oplevelser, men divergerer sprogligt i udtryksmåden af det oplevede. Dette sammenfald i oplevelserne er i sig selv interessant, og man arbejder videre med at forstå hverandres sproglige udlægning af det oplevede.

*

I sommeren i år udkom DIM/MID tidsskriftets jubilæumsnummer, der gennemgik Øst-Vest-Dialog udviklingen fra 1978-2003. Bladet indledes med et brev fra ærkebiskop Michael Fitzgerald, præsident for Det pavelige Råd for Interreligiøs Dialog. Fitzgerald skriver bl.a.: "Oplevelser tager ikke pladsen fra refleksioner, men kan stimulere og illustrere disse!"

Rigtig meget plads var i dette jubilæumsnummer afsat til vidnesbyrd fra katolske munke og nonner verden over, der fortalte, hvad Øst-Vest-Dialogen var kommet til at betyde for dem personligt i deres eget klosterliv. Der var vidnesbyrd ud fra emner som: 1) Måder at dialogere på, 2) At genfinde nogle elementer fra Evangeliet, 3) Teologiske overvejelser, 4) Dialog og monastisk liv, og 5) Fornyelse bønsliv.

Igennem tidsskriftet DIM/MID har jeg fået en hel del åndelige sø-

stre og brødre, der - igennem deres kontakt med Østens tanker - har gjort de samme erfaringer, som jeg selv har gjort ved et regelmæssigt kontemplativt bønsliv på 33 år til dato.

*

I den anden ende af verden har der været afholdt en Interreligiøs kongres i september måned i Astana, der er hovedstad i Kazakhstan. Paven sendte et lykønskningstelegram til kardinal Jozef Tomko, der er leder af Vatikanets delegation til deltagelse i kongressen. Til kongressen havde kardinal Tomko følgeskab af ærkebiskop Renato Martino, der er præsident for det Pavelige Råd for Retfærdighed og Fred, Pier Luigi Celata, der er sekretær for det Pavelige Råd for Interreligiøs Dialog, Jozef Wesolowski, der er den apostoliske nuntius i Kazakhstan, såvel som Tomasz Peta, der er ærkebiskop i Astana, for blot at nævne nogle af deltagerne.

Øst-Vest-kontakt er ikke noget marginalt i Kirken, men noget, som paven bakker op om og betragter som noget positivt.

Interesserede, som måtte ønske yderligere oplysninger om de omtalte tidsskrifter, bøger samt generelt om Øst-Vest-Dialogen, kan henvende sig til Vibeke Lasheras, Ndr. Fasanvej 151, 3.th., 2000 F.